

KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLISHALLINNOSTA

52

1939

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA

HELSINKI 1941

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Alkulause	IV
I. Kaupunginvaltuusto	
1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat	3
2. Rahatointa koskevat asiat.....	8
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat	31
4. Liikennettä koskevat asiat	32
5. Palotointa koskevat asiat.....	34
6. Terveysten- ja sairaanhoitoa koskevat asiat	35
7. Huoltotointa koskevat asiat	41
8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat.....	43
9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat	44
10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat	49
11. Yleisiä töitä koskevat asiat	88
12. Puhtaanapitoa koskevat asiat	94
13. Satamaoloja koskevat asiat	94
14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat	97
15. Teurastamoja ja elintarvikekeskusta koskevat asiat	101
16. Muut asiat	103
II. Kaupunginhallitus	
1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat	107
2. Rahatointa koskevat asiat	148
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat	154
4. Liikennettä koskevat asiat	156
5. Palotointa koskevat asiat	162
6. Terveysten- ja sairaanhoitoa koskevat asiat	164
7. Huoltotointa koskevat asiat	178
8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat	190
9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat	198
10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat	208
11. Yleisiä töitä koskevat asiat	240
12. Puhtaanapitoa koskevat asiat.....	248
13. Satamaoloja koskevat asiat	250
14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat	258
15. Teurastamoja ja elintarvikekeskusta koskevat asiat	265
16. Muut asiat	268
III. Kiinteistölautakunta	
1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat	274
2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat	279
3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat	305
4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat	309
5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat	314
6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat	315
7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat	322
8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset	328

	Sivu
IV. Tilastotoimisto	1*
V. Leski- ja orpokassa	8*
VI. Ulosottolaitos	12*
VII. Verotusvalmisteluvirasto	17*
VIII. Yleiset työt	20*
IX. Puhtaanapito	49*
X. Satamahallinto	60*
XI. Palolaitos	79*
XII. Teurastamo	87*
XIII. Huoltotoimi	107*
XIV. Lastensuojelu	173*
XV. Kotitalouslautakunta	209*
XVI. Kaupunginkirjasto	212*
XVII. Kaupunginmuseo	222*
XVIII. Musiikkilautakunta	223*
XIX. Rakennustarkastuskonttori	227*
XX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta	228*
XXI. Holhouslautakunta	229*
XXII. Oikeusaputoimisto	230*
XXIII. Työnvälitystoimisto	235*
XXIV. Urheilulautakunta	266*
XXV. Ammattioppilaslautakunta	271*
Hakemisto	272*

ALKULAUSE

Tämä viideskymmenestoinen vuosikerta julkaisua »Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta» on toimitettu pääasiallisesti saman suunnitelman mukaisesti kuin edellinen saman julkaisusarjan vuosikerta. Sotatilasta suoranaisesti johtuvat asiat on ymmärrettävistä syistä jätetty pois tästä kertomuksesta. Niitä koskeva selonteko painetaan olojen tasaannuttua jossakin kunnalliskertomuksen myöhemmässä vuosikerrassa. Koska naisten työtupa ja myynti-aiitta kertomusvuoden alusta joutuivat huoltolautakunnan alaisiksi, sisältyy niiden toimintaa koskeva selostus lautakunnan vuosikertomukseen. Vuoden lopussa asetettiin kansanhuoltolautakunta, jonka toimintaa selostetaan vuotta 1940 koskevassa kertomuksessa. Majoituslautakunta, asutuslautakunta, työvelvollisuuslautakunta ja elintarvikekeskus eivät ole antaneet selostusta toiminnastaan.

Osastot I (Kaupunginvaltuusto), II (Kaupunginhallitus) ja III (Kiinteistölautakunta) sekä hakemisto on laadittu tilastotoimistossa. Muut julkaisuun sisältyvät vuosikertomukset on laadittu asianomaisten lautakuntien ja viranhaltijain toimesta sekä tilastotoimistossa vain muodollisesti tarkistettu ja osittain jonkin verran lyhennetty.

Toimitustöitä on johtanut amanuenssi V. K u h l e f e l t.

Helsingin kaupungin tilastotoimistossa, marraskuun 7 p:nä 1941.

Otto Bruun.

I. Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuutettuina olivat v:n 1939 alusta lukien:

Asianajaja N. Aronen
Professori S. A. Brofeldt
Kunnallispormestari L. Ehrnrooth
Osastonjohtaja J. M. Ekebom
Oikeusneuvosmies K. Furuhjelm
Veturiinvaltuutettu F. B. Gröndahl
Johtaja J. Hellsten
Työnjohtaja K. Hiltunen
Toimitusjohtaja K. Huhtala
Johtaja J. E. Huttunen
Toimistonhoitaja J. E. Janatuinen
Päätoimittaja R. G. Kallia
Opettaja A. Kallioniemi
Toimistonjohtaja H. Kannila
Kirjaltaja A. Karvosenoja
Seppä K. Kaukonen
Professori K. Kauppi
Päätoimittaja E. Kilpi
Arkkitehti S. Lagerborg-Stenius
Professori F. Langenskiöld
Toimittaja A. E. Leino
Kutoja O. Leinonen
Pastori F. E. Lilja
Kauppaneuvos I. Lindfors
Pankinjohtaja A. Linturi
Toimittaja E. Lähde
Toimistopäällikkö G. Modeen
Pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg
Insinööri A. Myrsky
Lääketieteenlisensiaatti A. Nikula

Asianajaja G. Norrmén
Kivityöntekijä O. Nuutinen
Apulaisjohtaja B. Nybergh
Pankinjohtaja K. F. Nyman
Asentaja H. J. Puukko
Teologiantohtori V. Päivänsalo
Liittosihteeri P. Railo
Toimitusjohtaja H. Ramsay
Toimittaja K.-M. Rydberg
Pääjohtaja E. Hj. Rydman
Lääketieteenkandidaatti M. Ryömä
Toimittaja Y. Räisänen
Liittosihteeri M. Salmela-Järvinen
Professori B. Salmiala
Seppä Y. Salo
Sähkötekniikko V. V. Salovaara
Toimitusjohtaja E. von Schantz
Rehtori M. Sergelius
Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti
Libristi F. Sundqvist
Toimittaja C. Sundström
Tullihallituksen kemisti Y. Talvitie
Raitiovaununvaltuutettu O. H. Träskvik
Asianajaja E. Tulenheimo
Rakennusmestari I. W. Udd
Toimitsija A. Valta
Rovasti J. Waltasaari
Professori G. von Wendt
Professori B. Wuolle

Sairauden nojalla vuoden alusta huhtikuun 15 p:ään asti vapautetun vtn Salmialan sijaan tuli kaupunginvaltuuston jäseneksi varamies filosofiantohtori V. Helanen ¹⁾, syksyllä kuolleen vtn Hellstenin sijaan varamies asianajaja R. Rönnholm ²⁾ ja joulukuun 1 p:n 1939 ja tammikuun 31 p:n 1940 väliseksi ajaksi vapautusta saaneen vtn Träskvikin sijaan varamies rouva E. Stolt ³⁾. Vt Talvitie vapautettiin ⁴⁾ niinikään valtuutetun

¹⁾ Kvsto 22 p. helmik. 2 §. — ²⁾ S:n 4 p. lokak. 1 ja 3 §. — ³⁾ S:n 13 p. jouluk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. jouluk. 6 §.

tehtävästä kahdeksi kuukaudeksi joulukuun 1 p:stä lukien. Hänen varamiehensä insinööri T. K. Laakso ei saapunut kokouksiin.

Paitsi edellä mainittuja henkilöitä, jotka vuoden kuluessa tulivat varsinaisiksi kaupunginvaltuutetuiksi, olivat valtuutettujen varamiehet seuraavat:

Osastosihteeri I. Ahlroth	Konttoristi M. Leskinen
Pankinjohtaja L. Ahva	Kirvesmies V. V. Liljeqvist
Liittosihteeri G. Andersson	Luotsivanhin O. W. Lindman
Johtaja W. Berger	Tullivartija S. Lindroos
Reviisori A. Bergroth	Johtaja A. Linko
Ylijunailija K. E. Björkman	Insinööri E. Lucander
Dosentti B. von Bonsdorff	Filosofianmaisteri A. Lähteenoja
Insinööri V. Castrén	Kirjaltaja I. E. Mattila
Kauppatieteidenkandidaatti S. Colliander	Lehtori R. Meinander
Kamreeri R. Estlander	Liikkeenhoitaja U. Merilinna
Asioitsija M. Fager	Metallisorvaaja A. Nygård
Ylikonemestari R. Forsbom	Kirjaltaja T. Paasivuori
Tullipäällysmies A. Forsström	Insinööri L. Paavolainen
Arkkitehti O. Gripenberg	Rouva E. Peräläinen
Kauppias C. A. Gustavson	Toimittaja A. Pohjanheimo
Toimistonjohtaja Y. Harvia	Kouluneuvos A. Poijärvi
Lastenvalvoja A. E. Heiskanen	Lautatarhantöntekijä V. A. Puska
Varastonhoitaja G. Henriksson	Liittosihteeri Y. A. Saarinen
Kauppias J. Hopeavuori	Johtaja T. Salmio
Rouva E. Hämäläinen	Opettaja K. Saltzman
Vahtimestari U. Ilmanen	Professori H. Schybergson
Kirjaltaja S. Isaksson	Pastori J. Sinnemäki
Toimitusjohtaja H. Jahnukainen	Hammasteknikko G. A. Sundholm
Tullinhoitaja O. W. Johansson	Everstiluutnantti P. Susitaival
Konttoristi P. Kivi	Teologiantohtori L. Takala
Pankinjohtaja K. Kivialho	Lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman
Johtaja P. Korpisaari	Johtaja H. J. Viherjuuri
Johtaja A. Kosk	Konttoristi S. Wikström
Insinööri F. Kreander	Pankinkamreeri T. H. Vilppula
Toimitusjohtaja V. K. Latvala	Kodissakävijä S. Winter
Konttoristi L. Lehto	Pianoteknikko J. Virtanen
Kirjaltaja S. Leino	Toimitusjohtaja G. von Wright
Ylikonemestari G. A. Lemström	Rakennusmestari O. Wuorio

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vt Rydman ¹⁾ sekä vara-puheenjohtajana vt Janatuinen ²⁾.

Kaupunginvaltuusto kokoontui 22 kertaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 635 ja sen puolesta lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 232.

Kaupunginvaltuuston vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

¹⁾ Kvsto 11 p. tammik. 2 §. — ²⁾ S:n 11 p. tammik. 3 §.

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Helsingin esikaupunkiliitos. Sisäasiainministeriö oli lokakuussa 1928 määrännyt kunnallisen keskustoimiston johtajan Y. Harvian toimittamaan toukokuun 19 p:nä 1925 kunnallisen jaoituksen muuttamisesta annetun lain mukaisen selvityksen siitä, missä määrin kaupungin lähiympäristön asutusalueita olisi kunnallista jaoitusta muuttamalla siirrettävä kaupunkiin kuuluviksi. Selvitysmiehen työn valmistuttua v:n 1936 kevättalvella, pyydettiin kaikilta asianomaisilta lausunnot hänen laatimastaan ehdotuksesta ¹⁾. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ annettavassa lausunnossaan ilmoittaa puoltavansa selvitysmiehen ehdotusta Huopalahden, Haagan, Oulunkylän, Kulosaaren, Pakinkylän, Malmin—Tapanilan, Herttoniemen ja itäisen saariston alueiden liittämistä kokonaisuudessaan sekä Pitäjänmäen, Tikkurilan, supistetun Helsingin maalaiskunnan, Västersundomin ja Leppävaaran alueiden liittämistä osittain Helsingin kaupunkiin, kuitenkin sellaisin muutoksin, että kaupunkiraja Malmin—Tapanilan liitosalueen kohdalla olisi vedettävä Tapaninkylän pohjoisrajaa pitkin, joten selvitysmiehen ehdotus Suutarinkylän ja Keravanjoen eteläpuolella olevien Tikkurilan kylän ja Helsingin pitäjän kirkonkylän osien liittämistä kaupunkiin tuli tältä kohdin evätyksi, ja että uuden Tikkurilan maalaiskunnan lounaispuolelle perustettavaksi ehdotettu Suur-Haapalahden kauppala kokonaisuudessaan olisi yhdistettävä kaupunkiin. Niinikään valtuusto puolsi selvitysmiehen ehdotusta alueiden omaisuuden jaosta, myöskin ehdotetun Suur-Haapalahden kauppalan osalta, siten muutettuna, että alueilla olevien rakennusten v:n 1934 tilinpäätökseen perustuvat arvot olisi alennettava 10 %:lla. Alueliitos olisi valtuuston mielestä toimeenpantava v:n 1941 alusta lukien.

Kaupunginhallitus ja välittömästi sen alaiset virastot

Kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen jäseniksi v:ksi 1939 valittiin ³⁾ vtt Nybergh, Railo, Räisänen, Salmela-Järvinen, Salovaara, Suolahti, Tulenheimo, Udd ja von Wendt.

Kiinteistöjohtaja E. von Frenckell vapautettiin ⁴⁾ v:n 1940 loppuun saakka muista kuin olympiakisain yhteyteen kuuluvista virkatehtävistään, ollen hänen kuitenkin lisäksi valmisteltava kaikki urheilua ja liikennettä koskevat kysymykset sekä lähinnä toimittava kaupunginjohtajan sijaisena tämän ollessa estynyt. V. t. kiinteistöjohtajaksi jällelle jääväin asiain osalta määrättiin ⁴⁾ pankinjohtaja T. Grotenfelt 10,000 mk:n kuukausipalkoin. Pankinjohtaja Grotenfeltin virkamääräys peruutettiin ⁵⁾ sittemmin marraskuun 1 p:stä lukien kiinteistöjohtaja von Frenckellin ilmoitettua mainitusta ajankohdasta lukien jälleen voivansa ryhtyä virkaansa hoitamaan sen johdosta, että kaupunginhallitus huomattavasti oli supistanut olympiakisain työohjelmaa.

Kaupunginhallitus oikeutettiin ⁶⁾ ylittämään seuraavia v:n 1938 määrärahoja alla mainitun verran: päaluokkaan Yleinen kunnallishallinto sisäl-

¹⁾ Ks. julkaisua Helsingin esikaupunkiliitos ja kvston pain. asiakirj. n:o 3. —

²⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 12 § ja 21 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 11 p. tammik. 4 §. —

⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. lokak. 11 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. helmik. 28 § ja 22 p. helmik. 21 §.

tyviä kaupunginvaltuuston määrärahoja Valaistus ja Siivoaminen vastaa-
vasti 3,613: 40 mk ja 2,146: 50 mk, kaupunginhallituksen määrärahaa
Puhelinkeskus 2,873: 60 mk ja sen asiamiesosaston määrärahaa Siivoami-
nen 568 mk, kaupunginkanslian määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 9,792: 50
mk, Siivoaminen 76: 45 mk ja Tarverahat 16,445 mk, rahatoimiston mää-
rärahaa Valaistus 311: 90 mk, Painatus ja sidonta 9,992: 60 mk ja Pank-
kien kannantaprovisiot 12,989: 10 mk, erinäisiin hallintomenoihin sisäl-
tyviä määrärahoja Ikälisäykset ja palkankorotukset 4,029 mk, Sairaslo-
masijaiset 86,838: 90 mk, Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa 30,295 mk,
Vakuutukset ja vahingonkorvaukset 58,992: 21 mk, Puhelinmaksut
32,635: 90 mk ja Valiokunta- ja komiteamenot 27,425 mk, pääluokkaan
Oikeus- ja järjestystoimi sisältyviä poliisilaitoksen määrärahoja Kau-
pungin osuus poliisilaitoksen rahallisiin menoihin 6,579: 20 mk, Pidätetty-
jen henkilöiden ylläpito 4,414: 20 mk ja Matka- ja kuljetuskustannukset
75 mk, pääluokan Kiinteistöt erinäisiin menoihin kuuluvaa määrärahaa
Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset kaupunginhallituksen käy-
tettäväksi 101,891 mk, pääluokan Sekalaiset yleiset menot määrärahoja
Kulosaaren sillan käyttö- ja korjauskustannukset 44,700: 20 mk ja Seka-
laisten tulojen poistot ja palautukset 28,875 mk, pääluokan Korot ja laina-
kustannukset määrärahaa Provisiot y. m. kulut 3,600,000 mk sekä pääluo-
kan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Muut sijoitukset kuuluvaa
määrärahaa Puhelinosuuksia 82,500 mk. Kertomusvuoden pääluokan
Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvää määrä-
rahaa Kaluston hankinta kaupunginhallituksen sallittiin ylittää enintään
125,000 mk ¹⁾, taideteosten ostoon varattua määrärahaa enintään 100,000
mk ²⁾, suihkuveistosten hankkimiseksi Kappellesplanaadiin sekä pääluok-
kaan Yleiset työt sisältyviä käyttövarojaan enintään 1,000,000 mk ³⁾.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen
autojen hankinnassa syntyneen 6,000 mk:n ylijäämän siirtämisestä palo-
laitoksen määrärahasta Kaluston hankinta vesijohtolaitoksen yhteisiin
sekalaismenoihin sisältyvään määrärahaan Työkalujen ja kaluston han-
kinta.

Tilastotoimisto. Tilastotoimiston siivoamismäärärahaa päätettiin sallia
ylittää 1,300 mk ⁵⁾ sekä sen painatus- ja sidontamäärärahaa 34,000 mk ⁶⁾.

Revisiolaitos

Revisiotoimisto. Avoimeksi julistettuun revisiotoimiston revisiorin-
virkaan valittiin ⁷⁾ kauppatieteidenkandidaatti M. K. Luotonen.

Revisiotoimisto oikeutettiin ylittämään v:n 1938 määrärahojaan Tila-
päistä työvoimaa 22,000 mk ja Valaistus 157: 65 mk ⁸⁾ sekä Tarverahat ja
Matkakulut vastaavasti 3,500 mk ja 500 mk ⁹⁾.

Kaupungin v:n 1938 tilien ja hallinnon tarkastus. Tutustuttuaan kau-
pungin revisiotoimiston kertomukseen v:lta 1938 vuositilintarkastajat
valittuaan sihteerikseen merenkulkuneuvos A. Virangon ¹⁰⁾ sekä jakau-
puttuaan kuten ennenkin jaostoihin, jotka tutkivat eri hallinnonhaaroja

¹⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 29 §. — ²⁾ S:n 10 p. toukok. 17 §. — ³⁾ S:n 24 p. tou-
kok. 19 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 32 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 20. — ⁵⁾ Kvsto
25 p. lokak. 29 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. marrask. 28 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. huhtik. 8 §. — ⁸⁾ S:n
25 p. tammik. 27 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. tammik. 15 §. — ¹⁰⁾ Vrt. tämän kert. s. 115.

ja laitoksia, antoivat tilintarkastuskertomuksensa ¹⁾, jossa he, todeten aluksi myöskin v:n 1938 taloustuloksen muodostuneen edulliseksi, vaikka kaupungin menot edelliseen vuoteen verraten olivatkin nousseet, esittivät eräitä kaupungin hallinnon yleisjohtoa ja eri hallinnonhaaroja koskevia huomautuksia. Saatuaan kaupunginrevisorin ja vuositilintarkastajain kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta ja lautakunnilta pyytämänsä selitykset, jotka se katsoi tyydyttäväiksi ja joista ilmeni asianomaisten jo ryhtyneen tai vastaisuudessa aikovan ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten epäkohtien korjaamiseksi, jotka sitä kaipasivat, kaupunginhallitus antoi niiden johdosta lausuntonsa ²⁾, jonka mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin päätti ³⁾ hyväksyä v:n 1938 tilinpäätöksen sekä myöntää kaupunginhallitukselle ja kaupungin kaikille lautakunnille ja virastoille vastuuvapauden mainitun vuoden hallinnosta ja tileistä. Lisäksi valtuusto päätti, ettei tilintarkastuskertomuksessa esitettyjen huomautusten johdosta ollut ryhdyttävä enempään toimeenpiteisiin.

Vuositilintarkastajain vaali. Kaupungin v:n 1939 hallinnon ja tilien tarkastajiksi valittiin ⁴⁾ dosentti V. Annala, toimistonjohtaja A. Edberg, pankinjohtaja W. Ewers, pankinkamreeri V. Hougberg, professori K. Järvinen, konttoristi E. K. Kalervo, toimittaja K. Kukkonen, toimittaja E. Meriluoto, pankinjohtaja V. V. Sipi, konttoripäällikkö F. Smedberg, raitiovaununkuljettaja O. H. Träskvik ja pankinkamreeri T. H. Vilppula sekä tilintarkastajain varamiehiksi konttorinhoitaja U. Aho, konttoristi V. Aronen, kauppatieteidenkandidaatti S. Colliander, pankinprokuristi B. Hallén, pankinjohtaja Hj. Hultin, pankinjohtaja K. Kivi-alho, varastotyöntekijä N. Lehto, kirjanpitäjä A. V. Lehtokoski, lehtori E. Malmberg, kirjaltaja R. Paasio, professori H. Schybergson ja pankinjohtaja S. Selin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventaajat. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventaajain kertomus v:lta 1938 suorittamastaan tarkastuksesta merkittiin ⁵⁾ tiedoksi.

Verotusviranomaiset

Verotusvalmisteluvirasto. Verotusvalmisteluviraston vahtimestari L. I. Sivén, joka huhtikuun 1 p:n mennessä jo oli nauttinut kaiken hänelle virkasäännön mukaan kuuluvan sairasavun, oikeutettiin ⁶⁾ saamaan puolet palkastaan ynnä ikäkorotuksensa mainitun päivän ja elokuun 31 p:n välisen jatkettun sairaslomansa ajalta.

Verotusvalmisteluvirasto oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään v:n 1938 määrärahojaan Tilapäistä työvoimaa ja Ylityökorvaukset vastaavasti 82,734 mk ja 23,238 mk johtuen kahden uuden liikekäsittelijän palkkaamisesta virastoon sekä seitsemän osastonjohtajan ja yhden liikekäsittelijän palkkain korottamisesta Uudenmaan lääninhallituksen määräyksestä.

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke- y. m. s. kysymykset

Viranhaltijain palkkasäännön vahvistaminen. Oikeusministeriö vahvisti joulukuun 15 p:nä 1938 kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupungin

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 7. — ²⁾ S:n n:o 11. — ³⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 6 § ja 29 p. marrask. 10 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. tammik. 4 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. huhtik. 4 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. toukok. 3 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 29 §.

viranhaltijain uuden palkkasäännön, mikäli se koski kunnallispormestarin, maistraatin oikeusneuvosmiehen ja kunnallisneuvosmiehen, ensimmäisen ja toisen kaupunginvoudin, apulaiskaupunginvoudin, oikeuspormestarin, raastuvanoikeuden vanhemman ja nuoremman oikeusneuvosmiehen ja ylimääräisen neuvosmiehen sekä ensimmäisen kaupunginviskaalin ja kaupunginviskaalin virkoja, ja sisäasiainministeriö vahvisti sen marraskuun 29 p:nä 1938 ensimmäisen ja toisen kaupunginlääkäriin ja kaupunginkamreerin virkain osalta, mikä merkittiin ¹⁾ tiedoksi.

Virkasäännön sekä työntekijäin lomasäännön ja sairas- ja hautausapumääräysten muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ vahvistaa kaupunginhallituksen asettaman komitean ehdottamat muutokset virkasääntöön sekä työntekijäin lomasäännön ja työntekijäin sairas- ja hautausapua koskevat määräykset komitean ehdotuksen mukaisiksi. Päätökset tulisivat voimaan tammikuun 1 p:nä 1940.

Viranhaltijain eläkesäännön erään kohdan tulkinta. Oli havaittu tarvittavan selvennystä Helsingin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 1 §:ään, jonka mukaisesti jokainen vuosi- tai kuukausipalkkaa nauttiva viranhaltija, jolla oli päävirka kaupungin palveluksessa, oli, jos hän oli nuhteettomasti palvellut, oikeutettu eroamishetkestä lukien määräytyin ehdoin nauttimaan elinkautista eläkettä. Katsoen, että eläke-edun menettäminen sen perusteella, ettei palvelus ollut ollut nuhteeton, voi tulla kysymykseen vain silloin, kun viranhaltija oli joutunut virkasäännön 12 §:ssä mainittujen rangaistustoimenpiteiden, nimittäin varoituksen, virantoimituksesta pidättämisen tai virasta erottamisen alaiseksi, kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ noudatettavaksi sellaisen eläkesäännön mainitun kohdan tulkinnan, että ensiksi mainittu rangaistus ei aiheuttanut eläke-edun menettämistä, toista rangaistusta sovellettaessa oli kussakin tapauksessa erikseen harkittava, oliko eläke-etu katsottava menetetyksi ja kolmannessa rangaistustapauksessa eläke-etu oli katsottava menetetyksi. Samalla valtuusto oikeutti kaupunginhallituksen, jos viranhaltija oli ollut virantoimituksesta pidätettynä, kussakin yksityistapauksessa harkitsemaan, oliko hänen katsottava menettäneen oikeutensa eläkkeen saamiseksi lukea hyväkseen palvelusaikansa ennen virasta pidättämistään.

Leski- ja orpokassan säännöt. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan sääntöihin sellaisen lisäyksen, jonka mukaan kassan jäseniksi välittömästi kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden lisäksi voi liittyä myöskin sellaisen yhtiön henkilökunta, jossa kaupunki omistaa osake-enemmistön.

Raitiotie ja omnibus oy:n henkilökunnan oikeuttaminen liittymään kaupungin leski- ja orpokassaan. Kaupunginvaltuusto suostui ⁵⁾ Raitiotie ja omnibus oy:n anomukseen sen henkilökunnan oikeuttamisesta liittymään kaupungin leski- ja orpokassaan ehdoin, että yhtiö henkilökuntansa osalta vastaa niistä sitoumuksista, jotka kassan sääntöjen mukaisesti kuuluvat kaupungille.

Myönnetyt ylimääräiset eläkkeet. Alla mainituille viran- tai toimenhal-

¹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 2 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 5 ja Kunnall. asetuskok. s. 174. — ²⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 27 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 5; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 62, 71 ja 73. — ³⁾ Kvsto 15 p. marrask. 9 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. toukok. 9 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 80. — ⁵⁾ Kvsto 30 p. elok. 25 §.

tijoille sekä työntekijöille myönnettiin ylimääräiset elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Poliisilaitos	Palén, L. ¹⁾	Siivooja	19 1/4 39	336
Palolaitos	Karjala, K. O. ²⁾	Palokorpraali	19 1/9 39	370
Marian sairaala	Saxberg, E. ³⁾	Siivooja	19 1/5 39	300
Tuberkuloosisairaala	Kujanen, S. ⁴⁾	»	19 1/5 39	500
Naisten työtupa	Kuosmanen, A. ⁵⁾	Työntekijä	19 1/3 39	300
Suomenkieliset lastentarhat	Kallio, A. ⁶⁾	Keittäjä	19 1/6 39	295
Rakennustoimisto	Lehtonen, H. E. ⁸⁾	Työntekijä	19 1/6 39	400
Satamahallintotoimisto	Jalava, S. ⁷⁾	Siivooja	19 1/2 39	180
Malmin kalkkikiiekkatiilitehdas oy.	Ahonen, P. ⁸⁾	Työntekijä	19 1/10 39	400
Malmin kalkkikiiekkatiilitehdas oy.	Lehtonen, O. ⁸⁾	»	19 1/10 39	400

Leskieläkkeitä myönnettiin alla mainituille henkilöille:

Eläkkeensaajan miesvainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi on toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Rakennustoimisto	Andersson, A. ⁹⁾	Kalustonhoitaja	Leski	19 1/7 39	300
»	Sacklén, A. ⁵⁾	Puuseppä	»	19 1/2 39	300
»	Ahtila, K. ⁷⁾	Työntekijä	»	19 1/8 39	300
»	Kettunen, A. ⁵⁾	»	»	19 1/2 39	300
»	Laine, F. H. ¹⁰⁾	»	»	19 1/6 39	300
»	Malila, H. ¹¹⁾	»	»	19 1/6 39	300
»	Oinonen, K. G. ¹⁰⁾	»	»	19 1/6 39	300
»	Salminen, A. ⁶⁾	»	»	19 1/6 39	300
»	Salminen, K. ¹⁰⁾	»	»	19 1/6 39	300
»	Salomaa, P. ⁷⁾	»	»	19 1/3 39	300
»	Vallin, M. ⁷⁾	»	»	19 1/2 39	300
Puhtaanapitolaitos	Hänninen, J. ⁷⁾	»	»	19 1/2 39	300
Sähkölaitos	Heininen, H. J. ⁷⁾	Mittarintarkistaja	»	19 1/2 39	300
»	Keinänen, A. ¹⁾	Portinvartija	»	19 1/4 39	300
Malmin kalkkikiiekkatiilitehdas oy.	Nyberg ⁸⁾	Työnjohtaja	»	19 1/10 39	200

Kaupunginvaltuusto myönsi ¹²⁾ kaupungin vanhimmalle asukkaalle, 110-vuotiaalle entiselle palvelijalle M. Anderssonille, 500 mk:n suuruisen ylimääräisen kuukausieläkkeen tammikuun 1 p:stä 1939 lukien.

Evätyt eläkeanomukset. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen saantia koskeviin anomuksiin, joita

¹⁾ Kvsto 10 p. toukok. 18 §. — ²⁾ S:n 25 p. lokak. 31 §. — ³⁾ S:n 24 p. toukok. 20 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. helmik. 25 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. maalisk. 34 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 29 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. helmik. 35 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. lokak. 43 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. elok. 48 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. kesäk. 41 §. — ¹¹⁾ S:n 15 p. marrask. 33 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. tammik. 21 §.

seuraavat henkilöt olivat esittäneet: raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijain T. W. Björkin ¹⁾ ja A. Stambejn ¹⁾ lesket, palokersantti K. H. Koskisen ¹⁾ leski, tuberkuloosisairaalan yövärtija K. Granlund ²⁾, kaupunginorkesterin jäsenen G. Mariani-Ceratin ¹⁾ leski, kiinteistölautakunnan alaisen maatilain muonamies K. G. Lindahl ¹⁾, rakennustoimiston insinöörin R. T. Mallénin ³⁾ leski, työntekijän J. Barckin ⁴⁾ leski, työntekijä J. N. Boxström ⁴⁾, työntekijän E. Eliassonin ⁵⁾ leski, työntekijä J. E. Kunttala ⁶⁾, työntekijän E. Leväsen ³⁾ leski, työntekijät J. A. Lindberg ⁷⁾, A. V. Munter ⁶⁾, J. K. Nieminen ²⁾, E. V. Raunio ²⁾ ja O. Taavitsainen ²⁾ ja työntekijän K. G. Träskmanin ⁸⁾ leski, puhtaanapitolaitoksen siivooja M. Auranen ⁹⁾, parmaaaja F. Nousiainen ⁶⁾ sekä teurastamon yövärtijan J. S. Palmqvistin ⁶⁾ leski.

Suomenkielisten kansakoulujen veistokalustonhoitajan J. Kiven anomus saada eläkettä varten lukea hyväkseen Lasten työkotiyhdistyksen palveluksessa olemansa aika evättiin ¹⁰⁾.

Eräitä käsiteltyjä eläkeanomuksia koskevat valitukset. Nikkilän sairaalan alilääkäri A. Troupp, joka erotessaan kesäkuun 1 p:nä sairauden perusteella virastaan oli saanut sääntöjen mukaisen 1,857 mk:n suuruisen osaeläkkeen ¹¹⁾, oli valittanut tätä koskevasta päätöksestä Uudenmaan läänin maaherralle anoen eläkesäännön 7 §:n perusteella täyttä eläkettä. Kun valitus voitiin katsoa myöskin anomukseksi ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä, kaupunginhallitus alisti asian kaupunginvaltuuston harkittavaksi, joka tällöin, katsoen ettei ollut olemassa edellytyksiä täyden eläkkeen myöntämiseen, epäsi ¹²⁾ anomuksen. Valituksen johdosta lääninhallitukselle annettavassa selityksessään valtuusto päätti ¹³⁾ huomauttaa, että eläkesäännön edellä mainitun kohdan mukaan oli kokonaan valtuuston vapaan harkinnan varassa, myönnettiinko eronneelle viranhaltijalle suurempi eläke kuin mihin hän eläkesäännön muiden määräysten nojalla oli oikeutettu, mihin kyseisessä tapauksessa ei ollut vaadittavia edellytyksiä, jota paitsi ei muutenkaan ollut syytä lisäeläkkeen myöntämiseen. Kun valittaja myöskään ei ollut edes väittänytään valtuuston asiaa käsitellessään tehneen mitään muodollista virhettä, valtuusto päätti ¹³⁾ esittää hänen valituksensa hylkäämistä.

Valtuuston annettua Uudenmaan lääninhallitukselle selityksensä rakennustoimiston työntekijän J. Pikkaraisen ¹⁴⁾, puhtaanapitolaitoksen työntekijän K. V. Lundellin lesken ¹⁴⁾, parmaaaja F. Nousiaisen ¹⁵⁾ ja vesi-johtolaitoksen putkityöntekijän A. Salosen ¹⁶⁾ tekemäin valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan, lääninhallitus hylkäsi valitukset vastaavasti helmikuun 24 p:nä, helmikuun 25 p:nä, toukokuun 16 p:nä ja v:n 1938 joulukuun 28 p:nä.

2. Rahatointa koskevat asiat

Kaupungin v:n 1938 tilit ja tilinpäätös. V:n 1938 tulos ilmenee seuraavasta mainitun vuoden tilinpäätöksen mukaisesta yhdistelmästä ¹⁷⁾:

¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 35 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 25 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 41 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. marrask. 33 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. toukok. 20 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. maalisk. 34 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. huhtik. 27 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. toukok. 18 §, 5 p. heinäk. 36 § ja 30 p. elok. 45 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. heinäk. 36 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. elok. 46 § ja 29 p. marrask. 18 §. — ¹¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 132. — ¹²⁾ Kvsto 30 p. elok. 47 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. lokak. 7 §. — ¹⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 5 § ja 5 p. huhtik. 3 §. — ¹⁵⁾ S:n 26 p. huhtik. 5 § ja 7 p. kesäk. 4 §. — ¹⁶⁾ S:n 25 p. tammik. 6 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 12. — ¹⁷⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 4 §.

Menosäästöt	mk	22,195,117: 90	
Ylitulot talousarviotileillä	»	79,415,978: 60	
Tulot talousarvion ulkopuolella ...	»	3,221,121: 65	mk 104,832,218: 15
Menoylitykset	mk	18,042,356: 61	
Tulovajaukset talousarviotileillä ..	»	8,044,670: 20	
Menot talousarvion ulkopuolella ..	»	217,291: —	mk 26,304,317: 81
Ylijäämä	mk	78,527,900: 34	

Kertomukset kaupungin käyttörahaston ja verotasausrahaston hallinnosta v. 1938 ilmoitettiin niinkään valmistuneiksi.

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 21 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilintarkastuskertomus oli saapunut niin myöhään, etteivät asianomaiset lautakunnat vielä olleet ehtineet antaa selityksiään, kokous siirrettiin ¹⁾, mikäli se koski kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, valtuuston puheenjohtajan tilintarkastuskertomuksen saavuttua määrättävään ajankohtaan.

Kulosaaren sillan siltarahasto. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että v:n 1940 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää. Kuten siltamaksuista kertyviä tuloja oli niistä riippuvaa rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta ennakoita tarkalleen arvioida.

Autovakuutusrahasto. Merkittiin ³⁾ tiedoksi selostus kaupungin autovakuutusrahaston hoidosta v. 1938.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus oikeutettiin ²⁾ v. 1940 ottamaan lyhytaikaista luottoa enintään 120,000,000 mk tai vasta-arvo ulkomaan rahassa laskettuna lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan.

Lainanotto päätöksen vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti joulukuun 31 p:nä 1938 kaupunginvaltuuston päätöksen 100,000,000 mk:n obligatiolainan ⁴⁾ ottamisesta pääasiallisesti Ab. M. G. Stenius oy:n osakkeiden ostoon ja velkain suorittamiseen ehdoin, että vastedes määrättäviin tarkoituksiin käytettäväksi suunnitellun 5,000,000 mk:n määrän osalta tehdään uusi alistus, ennenkuin se osoitetaan lopullisesti käytettäväksi ⁵⁾.

V:n 1930 6 ½ %:n dollarilainan konverttaaminen. Kaupunginvaltuusto valtuutti ⁶⁾ kaupunginhallituksen:

irtisanomaan v:n 1930 6 ½ %:n, alkuaan 8,000,000 dollarin suuruisen, 6,850,000 dollarin arvoiseksi kuoletetun dollarilainan ⁷⁾ takaisinmaksettavaksi lainakoron alentamiseksi;

ottamaan tarpeen vaatiessa irtisanotun dollarilainan lunastettavan osan takaisinmaksamiseksi enintään 2,700,000 dollaria vastaavan yhden tai useampia lainoja joko Suomen markkoissa tai Ruotsin kruunuissa enintään 25 vuoden maksuajoin, joiden korko oli oleva irtisanotun dollarilainan korkoa alempi; sekä

ryhtymään kaikkiin asiassa tarpeellisiin toimenpiteisiin ja allekirjoittamaan kaupungin puolesta kaikki tarpeelliset sitoumukset.

¹⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 6 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 2 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 5 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 16. — ⁵⁾ Kvsto 25 p. tammik. 4 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 31 §. — ⁷⁾ Vrt. v:n 1930 kert. s. 250.

Sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 2 p:nä uusien lainain ottoa koskevan valtuuston päätöksen osan ¹⁾).

V:n 1934 toisen 5 ½ %:n obligatiolainan irtisanominen. Kaupunginhallitus valtuutettiin ²⁾ irtisanomaan v:n 1934 toinen alkuaan 135,000,000 mk:n 5 ½ %:n obligatiolaina konvertattavaksi alemmikorkeiseksi.

Yleishyödyllisille rakennusyhtymille myönnettyjen kuoletuslainain koron alentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien alentaa muiden kuin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettyjen asuntolainain, eli siis avustuslainain, valtion varoista myönnettyjen kuoletuslainain sekä kaupungin muista kuin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon kuuluvista varoista myönnettyjen kuoletuslainain, koron samaksi kuin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettyjen lainain korko, mikä silloin oli 5 ¼ %.

Lainan myöntäminen HAKA:lle. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾: että yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon siirretään v:n 1940 talousarviossa 12,000,000 mk käytettäväksi Helsingin asu-keskuskunta HAKA nimisen osuuskunnan perustamien asunto-osakeyhtiöiden rahoittamiseksi, joista varoista tarpeellinen määrä saatiin käyttää ennakolta jo kertomusvuonna; että rakennuskustannusten yläraja korotetaan 385 mk:sta m³:ltä 418: 80 mk:aan m³:ltä; sekä että edellä mainitusta rahastosta saadaan antaa laina myöskin HAKA:n olympiakylän lämpökeskus oy:lle.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Kunnallisverotuksessa verovelvollisen henkilön tuloista vähennettävät määrät kaupunginvaltuusto v:ksi 1939 vahvisti ⁵⁾ samoiksi kuin ennen, eli siten, että tuloista, jotka eivät ylittäneet 9,000 mk, sai vähentää 4,000 mk, sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 mk.

V:n 1940 talousarvio. Kaupungin v:n 1940 talousarvioehdotuksen laatiminen muodostui tavallista vaikeammaksi sotatilan aiheuttamien muuttuneiden olosuhteiden vuoksi. Entisissä suotuisammassa oloissa paisuneita menoja oli mahdotonta yhtäkkiä supistaa täysin uusien olojen mukaisiksi. Esimerkiksi kun v:n 1939 menoarvioon kuuluvia v:n 1940 olympiakisoista johtuvia menoja ei kokonaisuudessaan ollut voitu huomioida edellisessä talousarviossa, vaan osa niistä oli jätetty jälkimmäiseen merkittäviksi, oli niitä nyt koetettava supistaa kaupunginvaltuuston jo päättämistä määristä sikäli kuin se kävi pänsä vaarantamatta töiden saattamista niiden säilymisen vaatimalle asteelle. Myöskin v:n 1939 menoarvioon merkitty huomattava menoerä viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen korottamiseksi ja virkain vakinaistamiseksi jäi jatkuvasti raskittamaan seuraavien vuosien menoarvioita. Lisäksi on otettava huomioon, että kesälomasijaisten määrärahoihin aiheutti lisäystä se, että viranhaltijoille ensimmäistä kertaa myönnettiin kuuden viikon kesälomia. Olojen muututtua oli tullut uusiakin välttämättömiä ylimääräisiä menoja, kuten väestönsuojelua tarkoittavat, joiden kautta kuitenkin

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 4 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 18 §. — ³⁾ S:n 30 p. elok. 32 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. lokak. 18 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. helmik. 17 §.

myöskin saataisiin huomattavia työtilaisuuksia epäilemättä suuresti huonevan työttömyystilanteen helpottamiseksi.

Poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutus ulottui tuloarvioonkin. Niinpä ei ollut odotettavissa mitään korvausta olympiakisain kaupungille aiheuttamista välittömistä uhrauksista, edellisten vuosien melkoisiksi nousseet tulot tonttien myynnistä tulisivat huomattavasti pienenemään eikä veroäyrien lukumäärän jatkuvasta lisääntymisestä enää ollut toiveita, joten veroäyrien hintaa luonnollisesti olisi korotettava. Sen vuoksi oli pakko luopua siirtämästä varoja käyttö- ja verotasausrahastoihin ja erikoisesti supistaa varsinkin pääomamenoja. Säästöä ehdotettiin käytettäväksi kaikkiaan 46,000,000 mk ja lainavaroja 57,071,600 mk eli vastaavasti 36,500,000 mk ja 122,818,400 mk vähemmän kuin kertomusvuonna.

Kertomusvuoden talousarvion verraten menojen loppusumma osoitti 93,300,000 mk:n nettovähennyistä, nousten menojen vähennykset kaikkiaan 210,400,000 mk:aan ja lisäykset 117,100,000 mk:aan. Tulosäännessä vähennykset olivat yhteensä 193,300,000 mk ja lisäykset 100,000,000 mk.

Käsiteltyään kaupunginhallituksen laatimaa talousarvioehdotusta kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ v:n 1940 talousarvion ²⁾, jonka pääluokkien ja osastojen loppusummat sekä näiden meno- tai tulolisäykset (+) ja menotai tulovähennykset (—) v:een 1939 verraten ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

M e n o t

Varsinaiset menot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	26,709,408	+	1,858,896
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	21,894,899	+	532,821
3. Palotoimi	»	8,879,033	+	1,103,458
4. Terveystenhoito	»	14,559,111	+	510,979
5. Sairaanhoido	»	74,015,563	+	3,281,355
6. Huoltotoimi	»	63,533,216	+	2,499,001
7. Lastensuojelu	»	18,968,709	—	39,644
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	3,511,478	+	445,865
9. Opetustoimi	»	61,955,719	+	3,372,385
10. Sivistystoimi	»	9,360,000	+	165,149
11. Kiinteistöt	»	30,257,734	+	643,980
12. Yleiset työt	»	48,641,588	+	6,240,006
13. Puhtaanapito	»	17,410,754	+	675,519
14. Satamat	»	19,126,878	+	1,782,844
15. Teurastamo	»	5,307,161	+	623,738
16. Elintarvikekeskus	»	8,526,200	+	1,092,300
17. Teknilliset laitokset	»	—	—	—
18. Sekalaiset yleiset menot	»	29,976,000	+	10,908,000
19. Korot ja lainakustannukset	»	80,034,953	+	7,021,601
20. Verojen poistot ja palautukset	»	17,001,000	+	16,000,000

Yhteensä mk 559,669,404 + 58,718,253

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:ot 10, 12 ja 13.

Pääomamenot

21. Tuloa tuottavat pääomamenot	mk	77,698,650	—	197,499,850
22. Tuloa tuottamattomat pääomamenot »		127,211,512	—	3,749,346
23. Velan kuoletus	»	66,072,380	+	20,568,535
		<u>Yhteensä mk</u>		<u>270,982,542 —180,680,661</u>

Kaikkiaan mk 830,651,946 —121,962,408

*Tulot**Varsinaiset tulot*

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	98,000	+	24,300
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	766,200	—	370,000
3. Palotoimi	»	526,170	+	59,322
4. Terveystenhoito	»	2,437,402	+	596,792
5. Sairaanhoido	»	29,357,472	—	7,747,266
6. Huoltotoimi	»	17,948,676	—	1,171,909
7. Lastensuojelu	»	7,657,956	+	310,430
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät	»	790,750	+	90,750
9. Opetustoimi	»	15,068,002	+	427,727
10. Sivistystoimi	»	1,528,260	+	25,852
11. Kiinteistöt	»	63,400,761	+	978,686
12. Yleiset työt	»	10,150,628	+	331,123
13. Puhtaanapito	»	14,956,100	+	1,371,440
14. Satamat	»	38,969,434	—	4,908,226
15. Teurastamo	»	5,350,000	+	850,000
16. Elintarvikekeskus	»	8,800,000	+	1,165,000
17. Teknilliset laitokset (nettotulot).....	»	55,702,629	—	8,073,486
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	6,850,000	+	2,140,000
19. Korot ja osingot	»	51,153,740	+	8,004,725
20. Verot	»	359,802,949	+	63,021,164
		<u>Yhteensä mk</u>		<u>691,315,129 + 57,126,424</u>

Pääomatulot

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pää- omatulot	mk	36,265,217	—	19,770,432
22. Lainavarat	»	57,071,600	—	122,818,400
Säästö v:sta 1939	»	46,000,000	—	36,500,000
		<u>Yhteensä mk</u>		<u>139,336,817 —179,088,832</u>

Kaikkiaan mk 830,651,946 —121,962,408

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa valtuuston v:ksi 1940 vahvistamassa talousarviossa v:n 1939 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäisen pääluokan, Yleinen kunnallishallinto, lukuun Revisiotoimisto sisältyvä tilapäisen työvoiman

määräraha laskettiin ottaen huomioon 18,000 mk:n vuosipalkkaisen uuden tilapäisen revisioapulaisen palkkaaminen toimistoon sekä lisäten siihen 12,000 mk:n suuruinen menoerä lyhytaikaisen työvoiman palkkaamiseksi, jotta välttyttäisiin useampien ylimääräisten revisioapulaisten palkkaamiselta. Tilastotoimiston vuokramäärärahaa oli lisättävä miltei puolella toimiston muutettua uuteen vuokrahuoneistoon. Luvun Erinäiset hallintomenot määrärahaa Sijaispalkat virkavapaustapauksissa korotti tuntuvasti sotaväen reserviharjoituksiin kutsuttujen sijaisten palkkaaminen ja uutena momenttina siihen lisättiin 20,000 mk:n määräraha vuoden varrella tarpeelliseksi havaittavien raitiotievuosikorttien hankkimiseen, joiden lukumäärä eri virastojen ja laitosten kohdalle yleensä oli koetettu merkitä mahdollisimman vähin supistettuna.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen pääluokan luvussa Ulosotto-laitos sisältyi ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin vuokramäärärahaan uusi 4,608 mk:n suuruinen tilitysvuokraerä Pohj. Esplanaadikadun talossa n:o 5 olevasta arkistohuoneesta. Luvun Rakennustarkastus kohdalla määrärahaa Tilapäistä työvoimaa voitiin huomattavasti supistaa, johtuen rakennustarkastuskonttorin tilapäisen työvoiman vähentämisestä, ollen siihen kuitenkin myöskin lisätty 18,000 mk:n suuruinen erä 1,500 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan tilapäisen toimistoapulaisen palkkaamiseksi koko vuodeksi arkiston järjestämistä varten. Poistaen holhouslautakunnan luvusta entinen momentti Siivoaminen huomioitiin siivoojalle suoritettava korvaus nyt lautakunnan tilapäisen työvoiman momentilla.

Kolmannen, palotoimen, pääluokan lukuun Palolaitos muodostettiin uusi 20,400 mk käsittävä momentti Tilapäistä työvoimaa, joka käsitti 6,000 mk portaiden siivouksessa tarvittavaa siivousapua varten ja 14,400 mk palokunnan orkesterin kapellimestarien palkkoihin, jotka kertomusvuonna oli myönnetty kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Saman luvun määrärahaan Valaistus merkittiin 23,000 mk:n uusi erä palohälytyskellojen lamppujen virrankulutusta varten, määrärahaassa Kaluston hankinta oli huomioitava erät välttämättömät auto- ja konehankinnat, kaluston kunnossapitomäärärahaa lisäsi entisestään m. m. palohälytyskellojen lamppujen ja palohälytyssireenien vuotuiset hoitokustannukset, jotka eivät aikaisemmin olleet esiintyneet talousarviossa, tarverahoihin sisältyi uusi menoerä, Radiokuunteluluvat, 500 mk, ja väestönsuojelutarpeisiin kaupunginhallituksen käytettäväksi varattu määräraha oli korotettava enemmän kuin kaksinkertaiseksi, jotta alunperin 10 vuoden kuluessa hankittaviksi suunnitellut kaikkein välttämättömimmät väestönsuojelutarvikkeet saataisiin mainittua lyhemmän hankinta-ajan kuluessa.

Järjestyksessä neljännen pääluokan, Terveystenhoito, lukuun Terveystenhoitolautakunta ja sen toimisto merkittiin tarverahain kohdalle uudet 200 mk:n erät Töölön, Hermannin, eteläisen piirin ja pohjoisen piirin alue-lääkärien vastaanottoja varten. Terveystieteiden tutkimusten laboratorion lämpö määräraha laskettiin ottaen huomioon, että laboratorion kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lähtien tuli suorittaa 50 % talon sähkömenoista aikaisemman 31 %:n asemesta. Eläinlääkintöosasto nimisen luvun tilapäisen työvoiman määrärahaassa huomioitiin uuden, 29,400 mk:n vuosipalkkaisen makkaratehtaiden valvojan palkkaaminen ja Maidontarkastamo nimisen luvun vastaavassa määrärahaassa ylimääräisen pesuapulaisen palkkaaminen 45 mk:n kuukausipalkoin 8 päiväksi kuukaudessa. Viimeksi mainitun luvun sääntöpalkkaisten virkain määräraha laskettiin valtuuston

päätöksen mukaisesti uuden näytteidenottajanviran ¹⁾ perustamisesta maidontarkastamoon. Tuberkuloosihuollon luvun nimikkeen Parantolahoito määrärahaan Parantolahoitoa keuhkotautisille sisältyviä Kiljavannummen parantolan menoja oli lisättävä 840,000 mk:n suuruisella neljännesvuositain maksettavalla tasoitusmäärärahalla, mutta nimikkeen muita määrärahoja voitiin siinä määrin vähentää, ettei sen loppusumma kuitenkaan sanottavasti lisääntynyt. Sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman huoneiston huoneluvun lisääntyminen lisäsi vähäisessä määrin sen menoja; samoin nostatti sielullisesti sairaiden huoltotoimiston vuokramäärärahaa hieman sille hankittu varastotilan lisäys. Lukuihin Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti ja Sielullisesti sairaiden miesten keskuskoti merkittiin kumpaankin 1,000 mk käsittävä uusi momentti Puhtaanapito, joka käsitti ulkonaisen puhtaanapidon ja tarvikkeiden sekä nuohoamisen aiheuttamat menot. Kouluhammasklinikan lukuun merkittyjen menojen yleinen lisääntyminen yhteensä 304,601 mk:lla johtui Lapinlahden kouluun perustetun sekä Aleksis Kiven kouluun perustettavan uuden haarahammasklinikan ²⁾ menojen merkitsemisestä siihen. Desinfioimislaitoksen määrärahassa Sääntöpalkkaiset virat huomioitiin valtuuston päätös uuden apulaishoitajanviran ³⁾ perustamisesta sinne.

Sairaanhoitomenot käsittävässä viidennessä pääluokassa havaittava 3,281,355 mk:n menolisäys kertomusvuoden vastaavaan määrään verraten kohdistui etupäässä palkkaus-, kalusto-, ruokinta- ja lääkintämenoihin. Kivelän sairaalan määrärahaan Kaluston hankinta m. m. merkittiin 6,380 mk:n erä happikaasulaitteiden täydentämistä varten. Nikkilän sairaalan vuokramäärärahaan lisättiin 76,671 mk sairaalan uuden juhlasalin vuokrana. Erinäiset sairaanhoitomenot nimisen luvun nimikkeeseen Erinäiset menot sisältyvät sairaalamaksut Suomen punaisen ristin sairaalaan piti merkitä 3,674,182 mk:sta 4,392,282 mk:aan korotetuin määrin hoitokustannusten kohoamisen vuoksi.

Kun kuudetta pääluokkaa, Huoltotoimi, laadittaessa otettiin huomioon valtuuston vahvistamat virkain vakinaistamiset, voitiin huoltotoimen kertomusvuoden alkuun saakka suhteellisesti ylen runsasta ylimääräistä virkailijakuntaa huomattavasti supistaa, joten määrärahat pääluokan tilapäisen työvoiman menomomentilla suuresti alenivat. Palkkausmenot yleensä kuitenkin kohosivat, koska vakinaisten viranhaltijain palkkauksen tultua parannetuksi ylimääräistenkin palkat merkittiin korotettuina. Tilapäisen työvoiman supistamisesta mainittakoon, että esimerkiksi huoltolautakunnan ja huoltoviraston yleisen toimiston tilapäisen työvoiman määrärahaan merkittiin palkat keskuskanslian kohdalle vain eteisvartijalle ja siivoojille, rekisterikanslian kohdalle tilastoaputyövoiman lisäksi vain 4 toimistoapulaiselle entisten 16 asemesta, I, II ja III huoltokanslian kohdalle vain 1 kodissakävijälle ja 1 siivoojalle, IV ja V huoltokanslian kohdalle 1 toimistoapulaiselle, 1 kodissakävijälle ja 1 siivoojalle, VI huoltokanslian kohdalle 2 toimistoapulaiselle, 1 kodissakävijälle ja 1 siivoojalle ja työttömyyshuoltokanslian kohdalle ylimääräisten apulaisten lisäksi 1 siivoojalle; VII, ylimääräisen, huoltokanslian kohdalle merkittiin 1 kanslianesimiehen, 1 kanslianhoitajan, 3 toimistoapulaisen, 4 kodissakävijän, 1 vahtimestarin ja 1 siivoojan palkat sekä 25,200 mk uuden diakonissan palkkaamiseksi sinne ja irtolais- ja alkoholistihoitokanslian kohdalle lo-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 36. — ²⁾ S:n s. 37—38. — ³⁾ S:n s. 38.

puksi palkat 3 toimistoapulaiselle, 4 kodissakävijälle, 1 järjestysmiehelle ja 1 siivoojalle. Tällöin edellä mainitun menomomentin loppusumma väheni 2,513,140 mk:sta 947,480 mk:aan. Saman luvun palkkiomäärärahan suhteen on mainittava, että lautakunnan jonkun verran muutetut osastot ja jaostot, joita varten siinä oli menoerät, oli suunniteltu uuden huolto-ohjesäännön ¹⁾ mukaisesti ja palkkioiden määriin nähden otettu huomioon valtuuston vahvistamat perusteet ²⁾. Kyseisen luvun, samoin kuin kassa- ja tilitoimiston sekä asiamiestoimiston lukujenkin, vuokramäärärahoja oli huoneistotilojen lisääntyttyä kauttaaltaan korotettu sekä samasta syystä osittain myöskin valaistus- ja siivoamismäärärahoja. Kassa- ja tilitoimiston luvun tarverahoihin lisättiin uusi 500 mk:n erä konttorikoneiden korjausta ja hoitoa varten. Kun oli epätietoista, koska Tervalammen työlaitoksen uudet hoidokkirakennukset valmistuisivat, arvioitiin mainitun työlaitoksen käsittävän luvun menot edelleen entistä hoidokkimäärää, 70, silmälläpitäen. Uusina menoerinä merkittiin kyseisen luvun määrärahaan Lämpö 9,125 mk 365 hevostyöpäivää varten sekä määrärahaan Kustannukset 15,000 mk puutarhatuotteiden myyntipaikan vuokraamiseksi Kauppatorilta, 3,000 mk peittausaineiden hankkimiseen, 17,500 mk väkirehun ostamiseen sikalaan ja saman verran sen ostamiseen talliin ja 4,000 mk 160 tallin hevostyöpäivää varten. Lukuun sisältyvien maatilan menojen kohdalla laskettiin tilapäisen työvoiman määräraha huomioonottaen uuden navetan valmistuminen kertomusvuonna ja vanhan navetan järjestäminen tämän johdosta sikalaksi, jolloin kävi välttämättömäksi palkata koulutettu sianhoitaja ja lisätä navetta- ja sikala-apulaisten lukumäärää. Määrärahaan Kustannukset sisältyvä erä irtaimistohankintoja varten, jotka siihen saakka oli suoritettu pääasiallisesti perushankintamäärärahoilla, oli nyt pakko korottaa 15,000 mk:sta 30,000 mk:aan. Luvun Työtuvat tilapäisen työvoiman määrärahasa huomioitiin uusi erä, 12,000 mk, keittäjän palkkaamiseksi työtupain A-osastolle Hämeentien 35:een. Momentille Lämpö sisältyi 6,000 mk käsittävä, samaten uusi erä Hämeentien 39:ssä olevan huoneiston lämmityskuluihin vuokrasopimuksen mukaisesti. Luvun ruokintamäärärahaa alensi keskimääräisen hoidokkilukumäärän aleneminen 30:lla, muodostuen määrärahan lopullinen vähentyminen kuitenkin perin pieneksi elintarpeiden hintain samalla noustua. Momentilla Työaineet syntyi 900,000 mk:n menolisäys sen johdosta, että oli tarkoituksena, että kaikki sairaalavaatteen siitä lähtien valmistettaisiin työtuvissa ollen näiden tällöin myöskin ostettava valmistukseen tarvittavat kankaat, joita sairaalat itse siihen asti olivat hankkineet mainitun määrän arvosta. Momentille Työläisten palkat kuuluvat määrät laskettiin korottaen keskimääräistä päiväansiota A- ja B-osastolla 2 mk sekä C-osastolla 1 mk, ollen työntekijäin lukumäärää sitä vastoin katsottu voitavan jonkun verran alentaa. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja alennettiin 200,000 mk eli 100,000 mk:aan.

Menosäännön seitsemännessä pääluokassa, nimeltä Lastensuojelu, Lastensuojelulautakunta nimiseen ensimmäiseen lukuun kuuluvasta määrärahasta Palkkiot poistettiin lastensuojelulain 12 §:ssä mainittuja tapauksia varten asetetun jaoston sihteerin palkkio vakinaisen sihteerinviran perustamisen ³⁾ johdosta, mikä, samoin kuin uuden nuoremman toimistoapulai-

¹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 49. — ²⁾ S:n s. 4. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 42.

sen viran perustaminenkin ¹⁾, huomioitiin sääntöpalkkaisten virkain määrärahaa laskettaessa. Luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan lisättiin 22,800 mk tilapäisen toimistoapulaisen ja kodissakävijän palkkaamiseksi vastaanotto- ja rekisteritoimistoon. Lastenhuoltolaitokset nimisen toisen luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan merkittiin 10,200 mk:n suuruinen erä 850 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan palvelijan palkkaamiseksi valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti Toivolan koulukotiin. Määrärahaan Vuokra sisältyvä erä Tavolan koulukodin vuokraa varten oli korotettava 5,920 mk:sta 15,600 mk:aan koulukodin kuukausivuokran kohoamisen johdosta vuoden alusta lukien 1,300 mk:aan. Määrärahoissa Lämpö, Valaistus, Siivoaminen, Puhtaanapito ja Kaluston kunnossapito y. m. voitiin jonkun verran alentaa Bengtsårin koulukotia varten varattuja eriä, ottaen huomioon tämän koulukodin oppilasasuntolahuoneiston palo v:n 1939 lopussa. Luvun tarverahoissa vastaanottokodin puhelinmaksuihin varattu menoerä merkittiin 450 mk:sta 12,874 mk:aan korotettuna, sisältyen viimeksi mainittuun määrään 11,870 mk puhelinkeskuksen vuokraa varten ja 1,004 mk puhelunmaksuihin, sekä radiomaksuihin varattu erä 100 mk:sta 1,720 mk:aan korotettuna lankaradion järjestämisen johdosta sinne. Luvun Lastenhoidon neuvonta-asetat momenteille Kaluston hankinta ja kunnossapito sekä Vaatteiden pesu sisällytettiin uudet, vastaavasti 350 mk:n ja 150 mk:n suuruiset erät lastensairaalan neuvolaa varten. Luvun Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y. m. määrärahoja voitiin alentaa 163,000 mk pääasiallisesti yksityishoito- ja jatko-opetusmenojen huomattavan alenemisen johdosta, joihin siksi tällä kertaa sisällytettiin 61,860 mk:n suuruinen uusi menoerä hoitomaksuihin hoidokkien lisääntymisen varalta.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimisen kahdeksannen pääluokan luvun Työnvälitystoimisto momentille Tilapäistä työvoimaa merkittiin ammatinvalinnan ohjaajan palkka sen suuruisena, miksi kaupunginhallitus sen jo kertomusvuonna oli määrännyt ²⁾, sekä otettiin henkisen työn osaston, nuoriso-osaston ja merimiesosaston menojen kohdalla huomioon vastaavasti 1,200 mk:n, 1,200 mk:n ja 1,800 mk:n uudet menoerät osastojen uuden toimihuoneiston lämmityspalkkio-osuuden maksamiseen. Viimeksi mainitusta seikasta johtuen merkittiin myöskin saman luvun määrärahat Vuokra ja Lämpö hieman entisestään korotetuun määrään. Lukuun Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet sisältyvät kaupunginhallituksen käyttövarat työttömyyden varalta korotettiin 200,000 mk:sta 450,000 mk:aan. Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat käsittävään, viimeistä edelliseen lukuun merkittiin uutena momenttina 20,000 mk kaupunginhallituksen partiojärjestöille jaettavia apurahoja. Pääluokan viimeisessä luvussa, nimeltä Urheilu, korotettiin avustusten nimikkeen kohdalla olevaa momenttia Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistäminen 10,000 mk.

Opetustoimen pääluokan, järjestyksessä yhdeksännen, luvun Suomenkieliset kansakoulut momentti Sääntöpalkkaiset virat laskettiin huomioonottaen valtuuston päätökset eräiden uusien virkojen perustamisesta ³⁾ sekä momentti Vuokra huomioonottaen Lapinlahdenkadun uuden koulutalon tilitysvuokran ja Käpylän koulun pinta-alan suurenmisen aiheuttamat lisäykset, vastaavasti 639,720 mk ja 79,440 mk. M. m. lämpö-, valaistus- ja siivousmenoihin mainitut huoneistolaajen-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 42. — ²⁾ S:n s. 190. — ³⁾ S:n s. 45.

nukset myöskin vaikuttivat lisäävästi. Momentille Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet merkityt menot lisääntyivät 656,000 mk:sta 1,106,000 mk:aan uusien haarahammasklinikkain avaamisen johdosta Lapinlahden ja Aleksis Kiven kouluissa, ja momentin Oppilaiden kesävirkistys loppusumma nousi 850,000 mk:sta 1,083,775 mk:aan johtuen kesävirkistystoiminnan laajenemisesta. Sekä suomen että ruotsinkielisten kansakoulujen jatkokoulun oppilaiden teatterivapaalippuja varten tarkoitetut momentit ulotettiin tällä kertaa käsittämään myöskin retkeilyavustusmenot. Ruotsinkielisten kansakoulujen luvun momentilla Vuokra huomiointiin mainittujen koulujen kanslian vuosivuokran kohoaminen 3,000 mk. Luvun määrärahaan Valaistus sisällytettiin erä uusien valaistuslaitteiden hankkimiseksi Cygnaeuksen kouluun, 26,400 mk, sekä määrärahaan Oppilaiden kesävirkistys 60 lapselle tarkoitetun uuden siirtolan perustamiseksi 163,300 mk. Suomenkielisen työväenopiston luvun kohdalla oleva tilapäisen työvoiman määräraha laskettiin korotetaan molempien siivoojain palkat 800 mk:sta 950 mk:aan kuukaudessa koko vuoden ajalta entisen 9 1/2 kuukauden sijasta, jolloin varsinaiselle siivousmomentille jätettiin ainoastaan siivoustarpeisiin tarvittavat varat eikä enää mitään erää tilapäisen siivousavun palkkaamiseen. Suomenkielisen työväenopiston määrärahaan Vuokra sisältyi uusi erä kesäkodin vuokraan, 2,000 mk, ja opiston kaluston hankintamäärärahasta erotettiin 5,000 mk erilliseksi momentiksi Kaluston kunnossapito. Ruotsinkielisen työväenopiston menot käsittävän luvun määrärahaan Vuokra tarvittiin 5,000 mk:n lisäys uuden huoneen vuokraamisen johdosta opiston entisten lisäksi. Lukuun Ammatteihin valmistavat koulut sisältyviin valmistavan poikain ammattikoulun tilapäisen työvoiman palkkausmenoihin lisättiin 19,600 mk:n erä työkalujen- ja varastonhoitajan palkkaamiseksi, mitä varten valtuusto kertomusvuoden syyslukukaudeksi oli myöntänyt ¹⁾ tarvittavat varat. Samaan lukuun sisältyvä valmistavan tyttöjen ammattikoulun määräraha Sääntöpalkkaiset virat arvioitiin huomioiden valtuuston päätös ²⁾ uuden opettajanviran perustamisesta koulun ompelimuokalle ja määrärahaan Tilapäistä työvoimaa lisättiin 22,902 mk koulun johtajan opetustuntien hoidon järjestämiseksi sekä 10,800 mk toisen 900 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan myyjän palkkaamiseksi sen leipämyymälään ja 2,100 mk 300 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan ruokala-apulaisen palkkaamiseksi 7 kuukauden ajaksi sen ruokalaan. Ammattioppilaslautakunnan luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan tarvittiin 900 mk:n uusi erä 75 mk:n kuukausipalkkaisen vahtimestarin palkkaamiseksi uuteen huoneistoon muutettuun kansliaan sen vastaanottoajaksi. Tähän lukuun tarvittiin myöskin kokonaan uusi määräraha, 600 mk:n suuruinen, toimistoapulaisen kesälomasijaisen palkkaamiseen. Luvussa Lastentarhat oli lastentarhain johtokunnan entinen 22,752 mk:n suuruinen tilitysvuokramääräraha korotettava 25,200 mk:aan kanslian muutettua vuokrahuoneistoon. Luvun nimikkeeseen Lastentarhat laitoksineen oli kertomusvuoden talousarviossa sisältynyt erityinen momentti taka-Töölöön perustetun lastentarhan ylläpitokustannuksiin, jotka nyt oli erotettu asianomaisille momenteille. Luvun sekä käteis- että tilitysvuokraeria oli jonkun verran korotettava, niin että vuokramäärärahan loppusumma kertomusvuoden vastaavaan lukuun verraten oli lisääntynyt 67,304 mk. Saman nimikkeen

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 46. — ²⁾ S:n s. 46—47.

määrärahaan Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet sisältyvää menoerää lasten hampaidenhoitoa varten oli korotettava 28,000 mk. Pääluokan viimeistä edelliseen lukuun sisältyvistä erilaisten oppilaitosten avustuseristä mainittakoon Oy. Strömberg ab:n ammattioppilaskoululle ja Helsingin käsityöopistolle tarkoitetut, joista edellistä oppilas- ja luokkamäärän lisääntymisen johdosta korotettiin 10,000 mk ja jälkimmäistä valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti 16,500 mk sähkö- ja kaasumaksujen suorittamiseksi, sekä yhteiskunnallisen korkeakoulun avustus, jota korotettiin 10,000 mk siellä kuunteluoppilaina kunnallistutkinnon oppiaineiden opetusta seuraavien kaupungin virkailijain sisäänkirjoitus- ja lukukausimaksujen osan maksamiseksi. Valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti merkittiin lukuun 21,600 mk:n suuruinen kokonaan uusi avustus kultaseppäkoululle.

Kymmenennen pääluokan, Sivistystoimi, luvussa Kaupunginkirjasto lisääntyivät eteläisen lukuhuoneiston ja Käpylän haarakirjaston huoneistovuokrat vastaavasti 20,400 mk ja 35,280 mk, kun sitä vastoin Töölön haarakirjaston huoneiston vuokra aleni 9,160 mk. Teatterien ja oopperan avustusten saannin ehdoksi valtuusto asetti ²⁾, että Suomen kansallisteatteri ja Ruotsalainen teatteri antoivat vähintään 25, Helsingin kansanteatteri vähintään 10 ja Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai sitä halvemmin lipunhinnoin.

Kiinteistöjen pääluokan, yhdennentoista järjestyksessä, asianomaisiin lukuihin sisältyvät korvaukset rakennustoimiston yleiskustannuksista yhdenmukaistettiin v:n 1940 talousarviossa kaikki 10 %:ksi määrärahoista. Luvun Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto tilapäisen työvoiman määrärahan loppusumma väheni 767,000 mk:sta 493,400 mk:aan huolimatta siitä, että useille uusillekin tilapäisille apulaisille oli pakko siinä varata palkkaerät, kuten koko vuodeksi 2,800 mk:n kuukausipalkkaiselle vaakitsijalle ja 800 mk:n kuukausipalkkaiselle piirtäjälle maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle ja 3,000 mk:n kuukausipalkkaiselle rakennusmestarille ja 1,500 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle talo-osastolle sekä puoleksi vuodeksi 1,700 mk:n kuukausipalkkaiselle siirtolapuutarhaneuvojan apulaiselle kansanpuisto-osastolle. Luvun vuokramäärärahaan sisältyvä kaupungintalossa olevan toimistohuoneiston tilitysvuokraerä oli merkittävä 14,544 mk korotetuin määrin. Maatalousosaston luvun määrärahaan Tilapäistä työvoimaa merkittiin uusi palkkaerä m. m. tilapäiselle sianhoitajalle, 12,000 mk, vähentää sen siitä sitä vastoin yhden karjalon palkka, 13,200 mk. Määrärahaa Kaluston hankinta voitiin entisestään pienentää 232,000 mk, sillä uudishankintamenoihin ei tarvinnut varata tavallisen suuruista määrärahaa, koska voitiin käyttää Ab. M. G. Stenius oy:lle kuulunutta, kiinteistötoimiston maatalousosastolle jätettyä irtaimistoa, aiheuttaen mainitun yhtiön kiinteistöjen osittainen joutuminen maatalousosaston hallintaan toisaalta kuitenkin myöskin jonkun verran nousua osaston menoihin. Kyseisen luvun määrärahaan Rakennukset sisällytettiin puutavaravajan rakentamiseksi Tuomarin kylään 10,000 mk, työväen ulkokuonerakennuksen rakentamiseksi Tuomarin kylään ja Taliin—Munkkiniemeen vastaavasti 17,000 mk ja 10,000 mk sekä A.I.V.-tornia varten Pukinmäkeen 8,000 mk. Uutena momenttina merkittiin tähän lukuun 10,000 mk kaupungin maatilojen puistojen kunnossapidämiseksi. Etupäässä kaupungin kiinteistöjen lisääntymisen vuoksi

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 47. — ²⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 2 §.

merkittiin lukuun Talo-osasto sisältyvään kaupungin talojen hallinto- ja hoitomäärärahaan Tilapäistä työvoimaa tällä kertaa palkkaerät Väinölänkadun 5:n lämmittäjälle, 18,000 mk, Fredrikinkadun 65:n talonmiehelle, 2,736 mk, Kaivopuiston kylpylän talonmiehelle, 4,800 mk, Köydenpunojankadun 8 b:n talonmiehelle, 17,148 mk, Lastenkodinkadun 3:n talonmiehelle, 2,172 mk, Oulunkylän Sarkapellon n:on 1 talonmiehelle, 1,200 mk, Taivallahden talonmiehelle, 2,484 mk, Annalan talonmiehelle, 18,000 mk, Tapanilan talonmiehelle, 6,000 mk, Laajalahdentien 12:n talonmiehelle, 9,600 mk, Kaartin torpan talonmiehelle, 6,000 mk, ja Albergan kartanon vanhan päärakennuksen talonmiehelle, 3,600 mk. Luvun vedenkulutuspäämäärärahan vähentyminen 224,000 mk:sta 201,000 mk:aan johtui Munkkisaaren rakennusten siirtymisestä satamalautakunnan hoitoon. Saman luvun nimikkeen Poliisihuoneistot tilapäistä työvoimaa varten varattua määrärahaa korotettiin tarpeellisin määrin 100 mk:n kuukausipalkkaisen uuden siivoajan palkkaamiseksi etsivän poliisin pidätettyjen osastolle ja vuokramäärärahaa 1,800 mk Simonkadun 1—3 a:ssa olevan huoneiston vuokran korotuksesta johtuen. Kyseiseen talo-osaston lukuun kuuluvia rakennusten korjausmäärärahoja alennettiin yleensä v:n 1939 talousarvioon verraten melkoisesti, siirtämällä sisäkorjaukset suurimmalta osaltaan toistaiseksi; varsinkin yleisen kunnallishallinnon ja oikeus- ja järjestystoimen rakennusten sekä työväenasuntorakennusten vähennys oli huomattava. Erinäisten rakennusten korjauksiin lisättiin valtuuston päättämät 184,000 mk ¹⁾ Albergan kartanon päärakennusten kunnostamiseen. Kansanpuistot nimisen luvun tilapäisen työvoiman määrärahaan sisällytettiin 500 mk käsittävä uusi menoerä Palosaaren siivoamisen järjestämiseksi. Määrärahaan Uudisrakennukset merkittiin 2,000 mk puun- ja pensaantaimien ostoa varten Korkeasaaren puistoon. Luvun Siirtolapuutarhat korjausmomentin kohdalle lisättiin 11,500 mk ja ulkovalaistusmomentille 3,000 mk Oulunkylän siirtolapuutarhaa varten. Urheiluja pallokenttien hallinto- ja hoitomäärärahaassa Urheilukenttien järjestysmiehet ja rahastus huomioitiin 18,360 mk messuhallin ääreisen kentän vartiointia varten sekä korotettiin määrärahaa 600,000 mk erinäisten uusien urheilulaitosten ja laitteiden, kuten ratsastushallin ynnä tallien sekä uima-, soutu- ja pyöräilystadionin hallintoa ja hoitoa varten. Hyppyri- ja pujottelumäkien menot sisältävään määrärahaan lisättiin 4,800 mk Eläintarhan ja Herttoniemen pujottelumäkien vartiointiin järjestämiseksi. Käpylän ravirata-alueen ja Laakson ratsastuskentän vartiointimäärärahan kohdalla lisättiin Käpylän ravirata-alueen vartijahenkilökunta yhden sijasta kolmeksi. Luvun nimikkeeseen Korjaus- ja kunnossapito merkittiin momentille Uimalaitokset, soutu- ja ratsastusstadionit, velodromi, urheilupaviljongit y. m. uusina erinä Uimastadionin töihin 75,000 mk, Vallilan urheilukentän pukeutumissuojaa varten 2,000 mk, pallokentän rakennusten ja katsomon töihin 95,000 mk, ratsastushallin ja tallien töihin 120,000 mk, Talin laukkarataa varten 2,500 mk, soutu- ja melontastadionin töihin 25,000 mk ja velodromin rakennuksia ja katsomoja varten 15,000 mk sekä kokonaan uusina momentteina Käpylän raviradan urheilukentän ja pallokenttien kunnossapitoon 200,000 mk, velodromin radan ja kentän kunnossapitoon 75,000 mk ja maratonradan kunnossapitoon 20,000 mk osakkeen Katurakennusosasto alaisina. Luvussa Erinäiset menot ovat

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 80.

kaupunginhallituksen käyttövarat arvaamattomiin vuokriin ja vuokran-korotuksiin oli merkittävä kaksikertaisiksi eli 200,000 mk:ksi yleisen vuokrain nousun takia, ja uusina momentteina merkittiin lukuun korvausta Raittiusyhdistys Koitolle Lammassaaren puhtaanapidosta ja järjestyksen ylläpidosta siellä 3,000 mk, kiinteistölautakunnan käytettäväksi erinäisten kaupungin tiloilla olevien yleisten teiden kunnostamiseen 40,000 mk ja valtuuston päättämään ¹⁾ Helsingin kaupungin matkailijakartan toimittamiseen 90,000 mk. Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjausten luvun momentille Kansakoulut merkittiin 30,000 mk Lapinlahdenkadun uutta kansakoulua varten sekä momentille Tulli- ja satamarakennukset 2,300 mk passintarkastuskojua ja 20,000 mk Munkkisaaren tehdasrakennuksia varten, kun taas kertomusvuoden vastaavaan määrärahaan sisältynyt 205,700 mk:n tilapäiserä eräiden makasiinien sähköjohtojen uusimista varten nyt jäi pois, syntyen määrärahaa täten jonkun verran vähennystä.

Pääloukan Yleiset työt, joka on järjestyksessä kahdestoista, arviomenoissa on havaittavissa 6,240,006 mk:n suuruinen lisäys v:n 1939 talousarvion vastaavaan määrään verraten. Lisäys jakautuu kaikkien sen lukujen osalle yhtä lukuunottamatta siten, että Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto niminen lisääntyi 863,173 mk, Tilivirasto 7,284 mk, Kadut ja tiet 1,231,685 mk, Viemärit 370,000 mk, Istutukset 418,764 mk, Varasto 1,078,600 mk, Työntekijäin erinäiset edut 1,770,500 mk ja Käyttövarat 500,000 mk; nousu johtui osaksi kaupungin kasvamisesta, osaksi työpalkkain ja työaineiden hintain kohoamisesta. Yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston luvun sääntöpalkkaisten virkain määräraha arvioitiin huomioiden valtuuston päättämät ²⁾ rakennustoimiston virkain järjestelyt ja sen tilapäisen työvoiman määrärahaan sisällytettiin palkat yhdelle 4,400 mk:n ja kahdelle 4,000 mk:n kuukausipalkkaiselle insinöörille, 2,900 mk:n kuukausipalkkaiselle piirtäjälle ja 1,500 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle satamarakennusosastolle, yhdelle 4,400 mk:n ja kolmelle 4,000 mk:n kuukausipalkkaiselle insinöörille, 2,900 mk:n kuukausipalkkaiselle laboraattorille ja kolmelle 1,500 mk:n ja yhdelle 1,200 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle katurakennusosastolle, 4,400 mk:n kuukausipalkkaiselle arkkitehdille talorakennusosastolle sekä kahdelle 2,000 mk:n kuukausipalkkaiselle toimistoapulaiselle, 650 mk:n kuukausipalkkaiselle asiapojalle ja 750 mk:n kuukausipalkkaiselle siivoojalle varasto-osastolle, jotka kaikki uudet tilapäiset viranhaltijat aikaisemmin oli palkattu työmäärärahoilla. Luvussa Kadut ja tiet oli pakko, pääasiallisesti johtuen Ab. M. G. Stenius oy:n maiden joutumisesta kaupungin haltuun, korottaa katujen ja yleisten paikkain sekä teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja vastaavasti 400,000 mk ja 200,000 mk sekä merkitä siihen 135,000 mk:n uusi momentti Lauttasaaren sillan käyttö- ja korjauskustannukset kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitettua mainitun sillan jätetyksi kaupungin hoitoon. Luvun Viemärit määrärahaa Erinäiset kunnossapitotyöt saatiin samoin Ab. M. G. Stenius oy:n maiden joutumisen johdosta kaupungin kunnossapidettäväksi korottaa 200,000 mk, ja viimeksi mainittuun lukuun merkittiin 50,000 mk:n suuruinen uusi momentti Oulunkylän omakotialueen puhdistuslaitoksen käyttöä ja hoitoa varten. Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttö- ja hoitomomentille merkittiin

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 103. — ²⁾ S:n s. 88—89.

35,000 mk:n suuruinen uusi erä rakennusten maalaamiseen. Luvun Istutukset määrärahoista lisääntyi eniten Puistot ja istutukset niminen, 300,000 mk; säilytysvajain vuokrat käsittävälle momentille sisältyi uudet vuokraerät Pasilan vajaa varten, 2,628 mk, Fredrikinkadun n:ossa 65 olevaa varten, 5,400 mk, ja Fredrikinkadun 46—54:ssä olevaa varten, 2,736 mk, sekä uusia säilytysvajoja varten, 18,000 mk. Varasto nimiseen lukuun sisältyvää määrärahaa Työkalujen ja pienemmän kaluston osto, kunnossapito y. m. oli lisättävä 100,000 mk ja Uusien työkoneiden osto 519,300 mk, aiheutuen jälkimmäinen lisäys suurelta osalta valtuuston päätöksestä ¹⁾ kolmen uuden moottorijyrän ostamisesta. Liput ja lipputangot nimisen määrärahan korotus 45,000 mk:sta 270,000 mk:aan johtui valtuuston päättämistä ²⁾ lipputankohankinnoista. Kyseiseen lukuun sisältyvät uusina momentit Uusia työmaakojuja, 225,000 mk, ja Konepajain pihan päällystäminen emulsiopitteellä, 115,000 mk. Luvun Työntekijäin erinäiset edut huomattava menolisäys jakaantui miltei kaikkien sen momenttien osalle, mutta suurimpana se kuitenkin kohdistui Kesäloma ja Sairasapu nimisiin, joista edellinen osoitti 1,150,000 mk:n ja jälkimmäinen 400,000 mk:n nousua; tähän lukuun sisältyy lisäksi Oppisopimuslain soveltamisesta aiheutuvat kustannukset niminen, 25,500 mk:n suuruisen, uusi momentti. Pääluokan viimeiseen lukuun sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroja oli korotettava 500,000 mk:lla eli 1,500,000 mk:aan.

Kolmannentoista pääluokan, Puhtaanapito, lukuihin Puhtaanapitolautakunta ja puhtaanapitolaitos sekä Tilivirasto kuuluvat vuokramomentit korotettiin kumpikin 17,976 mk:n suuruisiksi ja luvun Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito vastaavalla momentilla tapahtui myöskin eräitä eri vuokraerien järjestelyjä ja lisättiin siihen samalla 120,000 mk uuden 20 auton tallin vuokrana.

Neljännentoista, satamien menot käsittävän, pääluokan luvun Satamaliikenne määrärahaa Vuokra korotti 3,528 mk Herttoniemessä olevan huoneistotilan mainitun suuruisen tilitysvuokraeran lisääminen siihen ja kokonaan uutena momenttina merkittiin lukuun 75,000 mk Oulunkylän—Herttoniemen radan liikennöimiskustannuksiin. Samassa luvussa huomioitiin satamahinaaja Herculeksen määrarahassa Kesälomasijaiset 3,100 mk palkkaan sisältyvän vapaan asunnon ja ravinnon vastikkeena lomaaikana tätä koskevan kertomusvuoden kesäkuun 2 p:nä annetun lain ja asetuksen mukaisesti sekä jäänsärkijä Otson menojen kohdalle erillisenä momenttina 4,020 mk samaan tarkoitukseen. Luvun Satamakannanta useimmille momenteille merkittiin uusia eriä Munkkisaaren tehdasrakennusta varten sen siirryttyä kiinteistötoimiston alaisuudesta satamalautakunnan hoitoon. Niinpä merkittiin määrärahaan Tilapäistä työvoimaa 20,400 mk lämmittäjä-talonmiehen palkkaamiseen sekä hänen kesälomasijaisensa palkkaan 1,500 mk, määrärahaan Lämpö 63,000 mk, Valaistus 6,250 mk, Vedenkulutus 38,000 mk, Puhtaanapito 3,000 mk, Kaluston hankinta 500 mk ja Kaluston kunnossapito 250 mk. Saman luvun määrärahaa Vuokra Helsingin makasiini oy:lle tulli- ja pakkahuoneista korotettiin 90,000 mk v. 1940 valmistuvan Länsisataman K-makasiinin osalta. Satamien korjaus ja kunnossapito nimisen luvun määrärahoissa havaitaan miltei kaikissa jonkun verran lisäystä; niihin sisältyvä Korvaus rakennus-

1) Vrt. tämän kert. 89. — 2) S:n s. 90.

toimiston yleiskustannuksista niminen korotettiin 10 %:ksi työmäärärahan summasta.

Viidenteentoista pääluokkaan sisältyvät teurastamon menot osoittavat tämän laitoksen toiminnan jatkuvaa laajentumista, mikä myöskin ulottui sen arviotuloihin. Sen tilapäistä työvoimaa varten varatussa määrärahasa huomioitiin 19,500 mk:n erä kolmen teurastajaoppilaan palkkaamiseksi. Määräraha Vuokra merkittiin 1,152,900 mk:sta 1,173,660 mk:aan korotettuna.

Elintarvikekeskuksen, entisen keskuskeittolan, pääluokan, kuudennentoista, määräraha Vuokra osoitti eräitä järjestelyjä tapahtuneen eri vuokraerissä ja aivan uutena sisällytettiin siihen erä Helsinginkadun n:ossa 24 olevaa huoneistoa varten. Pääluokan Ruoka-aineet nimiselle momentille oli merkittävä 1,000,000 mk enemmän kuin kertomusvuoden talousarvion vastaavaan kohtaan.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten pääluokan samalla tavoin kuin edellisessäkin talousarviossa laskettujen ja merkittyjen arviomenojen lisäyksestä, 50,699,696 mk:sta, jakautui vesijohtolaitoksen osalle 5,777,993 mk, kaasulaitoksen osalle 28,680,480 mk ja sähkölaitoksen osalle 16,241,223 mk. Pääasiallisesti lisäykset syntyivät vesijohtolaitoksen luvun kohdalla käyttömäärärahasa Vedenpuhdistus ja pumppuaminen ja yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvässä määrärahasa Pääoma-arvon korko, kaasulaitoksen luvun kohdalla käyttömäärärahasa Kaasunvalmistuksen aine- ja työ kustannukset sekä sähkölaitoksen luvun kohdalla käyttömäärärahasa Energianhankinta ja käyttötarpeet, ollen niiden lisäykset vastaavasti 1,141,950 mk ja 2,870,000 mk, 26,977,000 mk sekä 10,356,666 mk. Vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston huoneistomenojen lisääntyminen 216,400 mk:sta 260,000 mk:aan johtui sen toimistuhuoneiston laajentamisesta ja sen käyttömäärärahasa Palkat otettiin huomioon 63,600 mk:n suuruinen uusi erä pohjavesilaitosten hoitajia ja apulaisia varten. Malmin sähkölaitos oy:n kanssa kertomusvuonna tehdyn sopimuksen mukaisesti merkittiin sähkölaitoksen luvun käyttömäärärahaan Energianhankinta ja käyttötarpeet 600,000 mk käsittävä uusi erä Munkkiniemen kulutusta varten ja saman luvun yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvään määrärahaan Työntekijäin erinäiset edut Sisällytettiin uusi 85,000 mk:n suuruinen erä oppisopimuskustannuksiin.

Sekalaiset yleiset menot nimisen kahdeksannentoista pääluokan erinäisiin määrärahoihin sisältyvä Helsingin suojeluskunnan apuraha korotettiin 200,000 mk:sta 500,000 mk:aan ja kaupunginhallituksen käyttövarat väestönsuojelutarkoituksiin 850,000 mk:sta 21,500,000 mk:aan. Tämän pääluokan lukuun Käyttövarat merkittiin kaupunginhallituksen käytettäväksi kolme uutta momenttia, nimittäin polttoainoiden hinnan nousun varalta 2,000,000 mk, ruoka-aineiden hinnan nousun varalta 2,000,000 mk ja erinäisten vallitsevan tilanteen johdosta perustettujen lautakuntain aiheuttamiin kustannuksiin 1,500,000 mk; samaan lukuun sisältyvät kaupungin edustustilaisuuksien järjestämiseen varatut kaupunginhallituksen käyttövarat vähenennettiin 350,000 mk:sta 150,000 mk:aan. Pääluokan loppusumma osoitti 10,908,000 mk:n lisäystä v:n 1939 talousarvion vastaavaan määrään verraten.

Yhdeksännentoista pääluokan, Korot ja lainakustannukset, lukuun Vakautetun velan korot merkittiin vastaavasti 4,500,000 mk ja 5,000,000 mk Suomen rahassa maksettavan velan nimikkeen kohdalle v:n 1939

ensimmäistä ja toista lainaa varten, joiden 2,250,000 mk:n ja 2,500,000 mk:n suuruiset puolen vuoden korot kertomusvuonna oli maksettu tilapäisluoton korkoihin varatusta määrärahasta. Lukuun Kustannukset ja poistot sisältyville momenteille Korkeiden kurssitappiot ja Kuoletusten kurssitappiot oli, ottaen huomioon dollarin hinnan vaihtelut, varattava vastaavasti 1,365,000 mk ja 520,000 mk enemmän kuin kertomusvuoden talousarviossa eli siis 1,485,000 mk ja 560,000 mk, kun sitä vastoin provioiden y. m. kulujen momentti merkittiin 2,500,000 mk:sta 1,000,000 mk:aan alennettuna. Koko pääluokan arvioidut menot nousivat 7,021,601 mk kertomusvuoden talousarvion vastaavia menoja suuremmiksi.

Verojen poistojen ja palautusten pääluokassa, joka on järjestyksessä kahdeskymmenes, oleva kunnallisverojen poistojen ja palautusten momentti arvioitiin 16,000,000 mk suuremmaksi kuin edellisessä talousarviossa.

Pääomamenot alkavaan kahdenteenkymmenenteensimmäiseen pääluokkaan, Tuloa tuottavat pääomamenot, merkittiin menoja 197,499,850 mk vähemmän kuin v:n 1939 talousarvion vastaavaan kohtaan, tuntuen vähennykset pääasiallisesti luvuissa Satamat, Vesijohtolaitos, Sähkölaitos ja Siirrot rahastoihin. Pääluokan lukuun nimeltä Kiinteistöostot merkittiin valtuuston päättämät määrät Taivalsaaren vuokra-alueen n:o 131 vuokraoikeuden lunastamiseen¹⁾ sekä katumaan lunastamiseen IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevasta tontista n:o 2²⁾ ja korttelissa n:o 202 olevasta tontista n:o 6³⁾. Satamain lukuun sisällytettiin uudet määrärahat yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoittamiseen³⁾, laiturin rakentamiseen Lauttasaa-renrantaan³⁾ ja Eteläsataman Makasiinirannan nostureita varten⁴⁾ sekä satamalautakunnan käytettäväksi 250 m³:n vetoisen vesiproomuun hankkimiseen⁴⁾ valtuuston päättämin määrin sekä Eteläsataman Makasiinirannan pohjoisen varastorakennuksen rakentamiseen 2,700,000 mk, Pitkän-sillanrannan tehdaskorttelin n:o 300 eteläisen rannan järjestämiseen 230,000 mk, Vanhankaupungin selän Kyläsaaren ääreisen rantaa-alueen väliaikaisten varstoalueiden järjestämiseen 60,000 mk, Etelärannan laiturin osit-taiseen uusimiseen 450,000 mk, Kulosaaren laiturin Tuurholmaa vasta-päätä olevan osan uusimiseen 70,000 mk ja Katajanokan tulli- ja pakka-huonerakennuksen muutostöitä varten 286,000 mk. Aikaisemmin aloi-tettuja v. 1940 jatkettavia töitä varten merkittiin lukuun seuraavat mää-rärahat: Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen 1,300,000 mk, Herne-saarenrannan töihin 1,400,000 mk, Kaivopuiston ja Valkosaarten välisen Eteläsataman väylän ruoppaamiseen 600,000 mk, Eteläsataman Makasiini-rannan jatkamiseksi entisen laivatelakan edustalle 2,200,000 mk, Kataja-nokan rakennustöiden jatkamiseen 1,430,000 mk, Katajanokan vuota-, nahka- ja öljymakasiinin rakentamiseen 2,308,600 mk, tehdaskorttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren katujen ja tonttien kunnostamiseen 595,000 mk, Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen 530,000 mk, täytteen vas-taanottoon rannoille 300,000 mk sekä korvausta rakennustoimiston yleis-kustannuksista 10 % määrärahoista eli 2,354,960 mk. Valtuuston Itämeren-kadun ja Lauttasaaarenkadun risteykseen rakennettavaksi päättämää vedenheittolaitosta varten varattu määräraha⁵⁾ poistettiin talousarviosta

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 60. — ²⁾ S:n s. 51. — ³⁾ S:n s. 97. — ⁴⁾ S:n s. 95. — ⁵⁾ S:n s. 81.

muuttuneiden olosuhteiden vuoksi. Vesijohtolaitoksen lukuun sijoitettiin uusina määrärahoina vesijohdon johtamiseksi Paciuksenkadulta Seura- saaren ravintolaan ¹⁾, Untamontien ja Untamonkujan väliseen Joukolantien osaan ²⁾, Metsolantien ja Joukolantien väliseen Väinölänkadun osaan ²⁾, Harjukatuun korttelin n:o 359 tonttien n:ot 5 b ja 5 c edustalle ²⁾ ja väestönsuojelutarkoituksiin ³⁾ valtuuston päättämät määrät sekä tasoitusta istutustöiden suorittamiseksi Vanhassakaupungissa 150,000 mk, vesijohdon johtamiseksi Aadolfinkadulta Harjutorin-, Franzénin-, Torkkelin- ja Porthaninkatua pitkin Viidennelle linjalle 1,720,000 mk, erinäisiin putkiverkon uusimisiin 542,000 mk, putkiverkon laajentamiseen 2,073,000 mk, vesijohtojen johtamiseksi satama-alueille 1,150,000 mk, vesijohtojen johtamiseksi Pirkkolan omakotialueelle 721,000 mk ja putkiverkon laajentamiseen Munkkiniemessä 48,000 mk. Vesijohdon johtamiseksi Metsätiehen Kotipolulta Onnentielle merkittiin 45,000 mk, koska valtuuston tähän tarkoitukseen aikaisemmin myöntämä 48,000 mk:n määrä ⁴⁾ oli osoittautunut turhan suureksi. Lisäksi merkittiin lukuun 600,000 mk vesimittarien ostoon. Luvun Kaasulaitos määräraha Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen laskettiin huomioiden eräitä töitä koskevat valtuuston päätökset ⁵⁾, määrärahat Johtoverkon laajentaminen teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaisesti ja Liittymisjohdot merkittiin entisen suuruisina, kaasumittarien ostoon varatulle momentille merkittiin 2,300,000 mk eli 200,000 mk vähemmän kuin ennen ja lukuun sisällytettiin uusi momentti Syöttöveden käsittelylaite ja höyryjohto sähkölaitoksesta kaasulaitokseen Sörnäisissä valtuuston päätöksen ⁶⁾ mukaisena. Sähkölaitoksen ⁷⁾ lukuun, johon ei lisätty ainoatakaan uutta määrärahaa, merkittiin momentille Rakennukset 1,170,000 mk, Koneisto 3,650,000 mk, Johtoverkosto ja jakelulaitteet 12,315,000 mk, Katuvalaistus 783,000 mk, Johto- y. m. työt teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaan 200,000 mk, Talojohtotyöt 250,000 mk ja Sähkömittarien hankinta 1,000,000 mk, ottaen useimpia niistä arvioitaessa huomioon eri töitä koskevat valtuuston päätökset. Johtoverkosto ja jakelulaitteet nimiseen määrärahaan sisällytettiin kuitenkin Helsingin asuntokeskuskunta HAKA nimisen osuuskunnan alueella suoritettavia töitä varten ainoastaan 70,000 mk valtuuston aikaisemmin päättämän ⁸⁾ 110,000 mk:n määrän asemesta. Talorakennukset nimiseen lukuun merkittiin uudet momentit Seurasaaressa ravintolarakennuksen täydennys- ja muutostyöt ¹⁾ ja Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusiminen ⁹⁾, joille merkittiin valtuuston päättämät rahamäärät mainittuihin tarkoituksiin, ja Hakaniemen hallin pukusuojien järjestäminen ja Teurastamon jäähdytyskoneiston täydennys, joille merkittiin vastaavasti 13,000 mk ja 800,000 mk, sekä Luodon ravintolan kunnostamiseen valtuuston päätöksen mukaisesti 76,500 mk ¹⁾ ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 301,190 mk, mikä teki 10 % määrärahoista. Siirrot rahastoihin nimisestä luvusta mainittakoon, että Siirto Kulosaaren sillan rahastoon merkittiin 100,000 mk:lla korotettuna, ja että lukuun sen lisäksi sisällytettiin uusi 12,000,000 mk:n suuruinen momentti Siirto yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon valtuuston tekemän päätöksen ¹⁰⁾ mukaisesti; varoja ei tällä kertaa merkitty siirrettäväksi

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 80. — ²⁾ S:n s. 99. — ³⁾ Kvsto 4 p. lokak. 47, 48 ja 49 §. — ⁴⁾ Vrt. tämän kert. s. 91. — ⁵⁾ S:n s. 99—100. — ⁶⁾ S:n s. 99. — ⁷⁾ S:n s. 100—101. — ⁸⁾ S:n s. 100. — ⁹⁾ S:n s. 102. — ¹⁰⁾ S:n s. 10.

mihinkään muuhun rahastoon. Siirtolapuutarhat nimistä lukua ei pääluokassa tällä kertaa esiinny.

Kahdennessakymmenennessätoisessa, tuloa tuottamattomien pääomajamenojen pääluokassa talorakennusten lukuun merkityistä menoista tuli yleisen kunnallishallinnon osalle 38,000 mk, palotoimen osalle 213,050 mk, mistä 159,950 mk valtuuston päätöksen ¹⁾ mukaisesti Käpylän paloaseman uuden palohälytysten vastaanottolaitteen hankkimiseen, sairaanhoidon osalle 1,007,140 mk, mistä 708,500 mk valtuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti Marian sairaalan talousrakennuksen muutos- ja korjaustöihin, huoltotoimen osalle 975,100 mk, lastensuojelun osalle 376,406 mk ja opetustoimen osalle 6,658,484 mk, josta 5,000,000 mk Mäkelänkadun uutta kansakoulua varten valtuuston päätöksen ³⁾ mukaisesti, sekä lisäksi työtupain ja elintarvikekeskuksen uudisrakennusta varten valtuuston päätöksen mukaisesti 14,290,000 mk ⁴⁾, Rautatienlinjan linja-autokioskin rakentamiseen valtuuston päättämät 68,000 mk ⁵⁾, vajarakennusta varten Talin taimistoon 124,000 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 10 % määrärahoista eli 2,375,018 mk. Katujen ja teiden lukuun merkittiin Kauppatorin liikennejärjestelyn muuttamiseen ⁶⁾, Erottajankadun leventämisen Kolmikulman puiston puolella ⁷⁾, korttelissa n:o 167 olevan Ruoholahdenkadun tontin n:o 17 katuosuuksien päällystämiseen ⁸⁾, Munkkiniemen johtavan tien leventämiseen Paciuksenkadun ja Munkkiniemen sillan välillä ⁸⁾, Sturen- ja Kirstinkadun välisen Josafatinkadun osan ⁸⁾, Nilsiä- ja Lemuntien välisen Pälkäneentien osan ⁸⁾, Elimäenkadun ja Nokiantien välisen Lemuntien osan ⁸⁾ ja Nilsiä- ja Lemuntien välisen Nokiantien osan ⁸⁾ lopputasoitukseen, Pälkäneen- ja Nokiantien välisen Nilsiäntien osan koillispuolen käytävän rakentamiseen ⁸⁾, Untamon- ja Koskelantien välisen Vallinkoskentien osan ⁸⁾, Untamonkujan ja Untamontien välisen Joukolantien osan ⁸⁾, Metsolan- ja Joukolantien välisen Väinölänkadun osan eteläpuolen ⁸⁾ ja Onnentien ja Kotipolun välisen Metsätien osan ⁸⁾ tasoittamiseen, Helsingin—Vihdin maantien ylikäytäväsillan pidentämiskustannusten ja rautatienalikäytävän leventämiskustannusten korvaamiseen valtiolle ⁹⁾, kaupungin osuuden suorittamiseksi lentokentän pohjois—eteläsuunnassa olevan pääkiitotien laajentamiskustannuksista ¹⁰⁾ sekä Itäpuiston leventämiseen tonttien n:ot 2 ja 6 kohdalla ⁸⁾ valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, Kaiwokadun leventämiseen Heikinkadulta asema-aukiolle 310,000 mk, Pohj. Hesperian- ja Väinämöisenkadun välisen Mechelininkadun osan läntisen jalkakäytävän päällystämiseen 67,000 mk, Kammion- ja Pohj. Hesperiankadun välisen Mechelininkadun itäisen jalkakäytävän päällystämiseen 162,000 mk, täytteen vastaanottamista varten Länt. Rantatiehen Pohj. Hesperiankadulta tilapäisten venevajain kohdalle 100,000 mk, Sutelantien ja Humalistonkadun välisen Rajasaarenkadun osan leventämiseen 175,000 mk, Munkkiniemenkadun pohjoispuolen lopputasoitukseen 206,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Pihlajatie välisen Valpurintien osan tasoitukseen 260,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Pihlajatie välisen Jalavatie osan lopputasoitukseen 92,000 mk, Tilkan sillan ja Lääkärikadun välisen Turuntien

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 34. — ²⁾ S:n s. 39. — ³⁾ S:n s. 45. — ⁴⁾ S:n s. 102. — ⁵⁾ S:n s. 80. — ⁶⁾ S:n s. 32. — ⁷⁾ S:n s. 90. — ⁸⁾ S:n s. 91. — ⁹⁾ S:n s. 93. — ¹⁰⁾ S:n s. 88.

keskiosan päällystämiseen 387,500 mk, Suvilahdenkadun itäpuolen lopputasoitukseen 230,000 mk, Pasilan sillan ja Kotkankadun välisen Aleksis Kiven kadun lopputasoitusta ja puuistutuksia varten 1,130,000 mk, Päijänteenkujan tasoitukseen 370,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Vellamonkadun osan tasoitukseen 350,000 mk, Violan- ja Vellamonkadun välisen Orioninkadun osan tasoitukseen 476,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Vegankadun osan tasoitukseen 38,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Saarenkadun osan tasoitukseen 83,000 mk, Hämeentien ja Orioninkadun välisen Violankadun osan tasoitukseen 72,000 mk, Violankadun ja Vellamonkujan välisen Hämeentien osan itäpuolen kunnostamiseen 681,000 mk, Kimmon- ja Koskelantien välisen Tursontien osan tasoitukseen 188,000 mk, Koskelantien ja Pohjolankadun välisen Mäkelänkadun osan itäpuolen lopputasoitukseen 510,000 mk, Mäkelänkadun ja Pohjolankadun risteyksen järjestelytöihin 135,000 mk, Untamon- ja Pellervonkujan välisen Joukolantien osan tasoitukseen 50,000 mk, Käpyläntien tasoittamiseksi osittain Taivaskalliontieltä Askolantielle 455,000 mk, Oulunkyläntien reuna-alueiden tasoittamiseen 300,000 mk, Käpyläntien ja Oulunkyläntien risteyksessä olevan kolmionmuotoisen puiston tasoittamiseen 95,000 mk, Marian sairaalan teiden päällystämiseen 32,000 mk, Kivelän sairaalan entisten teiden päällystämiseen ja uuden tien rakentamiseen sen ruumishuoneelle 110,000 mk, tuberkuloosisairaalan teiden päällystämiseen 50,000 mk, vedenottoipaikkain järjestämiseksi Munkkiniemen sillan eteläpäähän ja Seurasaaren Antintalon läheisyyteen 81,000 mk, Tuomarinkylän tieltä Pasilan—Pakinkylän tielle johtavan, valtionrautateiden alueella kulkevan tien päällystämiseen 175,000 mk, Temppeleaukion kirkkotontin ulomman osan teiden ja istutusten järjestämiseen 300,000 mk sekä kahden vedenottoaikan järjestämiseksi palokunnan tarpeisiin Seurasaarentien varrelle 75,000 mk. Luvun Viemärit uusista määrärahoista tulee viemärien laskemiseen Untamonkujan ja Untamontien väliseen Joukolantien osaan ¹⁾, Väinölänkatuun korttelin n:o 841 keskikohdalta Joukolantiehen ¹⁾ ja Onnentien ja Kotipolun väliseen Metsätien osaan ¹⁾ ja viemärien uusimiseen ja pidentämiseen Aleksis Kiven kadun ja Vaasankadun välisessä Harjukadun osassa ²⁾ valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, vedenheittolaitosten rakentamiseen muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ainoastaan 317,500 mk eli 299,750 mk valtuuston tähän tarkoitukseen aikaisemmin myöntämää määrää ³⁾ vähemmän sekä viemärien uusimiseen Abrahamin- ja Lapinlahdenkadun välisessä Ruoholahdenkadun osassa 440,000 mk, Lapinlahden- ja Malminkadun välisessä Malminrinteen osassa 210,000 mk, Valpurin- ja Pihlajatie välisessä Munkkiniemenkadun osassa 570,000 mk, Munkkiniemenkadun ja Pihlajatie välisessä Jalavatie osassa 119,000 mk ja Porthaninkadun ja Hämeentien välisessä Toisen linjan osassa 240,000 mk, viemärien vetämiseksi Munkkiniemenkadun ja Pihlajatie väliseen Valpurintien osaan 192,000 mk, Päijänteenkujan 110,000 mk, Violan- ja Vellamonkadun väliseen Orioninkadun osaan 429,000 mk, Hämeentien ja Vellamonkadun väliseen Violankadun osaan 200,000 mk, Violan- ja Vellamonkadun väliseen Hämeentien osaan 417,000 mk ja Pohjolankadun ja Koskelantien väliseen Mäkelänkadun osaan 343,000 mk, kokoojajohdon johtamiseksi viemäristä n:o 33 Sörnäisten rantatiehen varatyönä vedettyyn johtoon ja siitä mereen 4,330,000 mk, Hakaniemen-

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 91. — ²⁾ S:n s. 92. — ³⁾ S:n s. 81.

torin 1:n kohdalta Näkinkujaan 1,240,000 mk ja Siltasaarelta viemäristä n:o 33 tulevaan kokoojajohtoon 1,584,000 mk, Tervasaaren puhdistuslaitoksen mekaanisen osan louhintaa ja maatöitä varten 2,000,000 mk ja Talin laukkarata-alueen viemäri- y.m.s. töitä varten 105,000 mk sekä täydennystöihin entinen määrä, 1,200,000 mk. Urheilukentät nimiseen lukuun merkittiin Käpylän urheilukentän pukusuojan laajentamiseen ¹⁾, kanoottivajain rakentamiseksi Humalluodoille ²⁾, Talin laukkaradan töihin ²⁾, katurakennusosastolle kuuluvia uimastadionin töitä varten ²⁾, maratonradan rakentamiseen ¹⁾, Töölön pallokentän ensimmäisen ja toisen pallokentän uusimiseen ja kolmannen pallokentän parantamiseen ¹⁾, pallokentän ja stadionin välisen alueen järjestämiseen ¹⁾ ja ratsastushallialueen talliin välisen osan tasoittamiseen ³⁾ valtuuston aikaisemmin päättämät määrät, muuttaen vallitsevien olosuhteiden vuoksi valtuuston aikaisempia päätöksiä uimastadionin töihin 5,365,600 mk ²⁾, erinäisiin pallokentän töihin 942,825 mk ³⁾, ratsastusstadionin töihin 221,080 mk ³⁾, soutu- ja melontastadionin rakennustöihin 1,680,000 mk ²⁾, soutu- ja melontastadionin teiden, venelaiturien, väylänmerkintä- y. m. töihin 2,520,000 mk ²⁾ ja velodromin töihin 705,297 mk ³⁾, Uunisaaren uimalaitoksen istuinpenkkejä ja ponnauduslautoja varten 8,000 mk, Töölön pallokentän katsomoiden ja kenttän välisten teiden töihin 255,000 mk, Kaisaniemen tenniskenttään laajentamiseen ja niiden pintakerroksen uusimiseen 135,000 mk ja turveviljelyn järjestämiseen 582,000 mk sekä Mustikkamaan uimahuoneen erinäisiä muutos- ja täydennystöitä varten 152,000 mk ja Humallahden uimahuoneen vastaavanlaisia töitä varten 27,500 mk, parin W. C:n ja pesualtaan järjestämiseksi Vallilan urheilukentän pukusuojaan 47,900 mk, Eläintarhan urheilukentän pukusuojan laajentamiseen 49,680 mk ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 10 % määrärahoista eli 2,493,248 mk. Istutusten lukuun sisältyy uusia määrärahoja Hietarannan ja soutustadionin välisen alueen tasoitus- ja istutustöihin ²⁾, Hesperian puiston ranta-alueen kunnostamiseen ⁴⁾ ja velodromin ympäristön siistimis- ja istutustöihin ³⁾ valtuuston päättämät määrät, valtuuston aikaisempia päätöksiä muuttaen istutuksen järjestämiseen pallokentän rinnekatson taakse 102,500 mk ⁵⁾ ja Eläintarhan tasoitus- ja siistimistöihin 370,000 mk ⁵⁾, josta valtuusto jo oli myöntänyt 70,000 mk, sekä Talin taimiston salaojitusta, aitaamista ja käytäviä varten 65,000 mk, Mäkelänkadun istutusten korjaamiseen 76,000 mk, Siltavuorenrannan ja Maurinkadun kulmauksen istutusten järjestämiseen 8,400 mk, Eläintarhanlahden pohjoisrannan täytetyn alueen kunnostamiseen 100,000 mk ja Myllyrinteen alueen kunnostamistöiden aloittamiseen 50,000 mk. Määrärahat Vilhovuoren istutustöiden lopettamiseen ja Humallahden puiston Mechelininkadun länsipuolella olevan osan kunnostamiseen merkittiin lukuun entisen suuruusina. Työttömyys- ja avustustöiden lukuun merkittiin entinen momentti Erinäisiä avustustöitä kaupunginhallituksen käytettäväksi 1,200,000 mk:n suuruusena sekä uusi momentti Työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettut työt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 12,000,000 mk:n suuruusena. Lukuun Perushankinnat sisällytettiin uusille momenteille määrärahat Nikkilän sairaalan juhla- ja voimistelusalirakennuksen kalustamiseen ⁶⁾, Aleksis Kiven kansakouluun sijoitetun kouluhammasklinikan

1) Vrt. tämän kert. s. 82. — 2) S:n s. 83. — 3) S:n s. 84. — 4) S:n s. 90. — 5) S:n s. 82 ja 84. — 6) S:n s. 40.

kalustamiseen¹⁾ ja Kivelän sairaalan ruumishuoneen sisustamiseen ja kalustamiseen²⁾ valtuuston päätösten mukaisesti sekä uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin kalustamiseen 250,000 mk. Entiset luvut Erinäisiä olympiakisojen aiheuttamia menoja ja Muut sijoitukset poistettiin tällä kertaa pääluokasta ja uutena viimeisenä lukuna siihen lisättiin Väestönsuojelutöitä niminen, johon merkittiin 30,000,000 mk valtuuston käytettäväksi mainittuihin töihin³⁾.

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös⁴⁾, että sellaisia pääluokkiin Tuloa tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon on merkitty siirtomääräraha, saa aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Kahdennessakymmenessä kolmannessa ja viimeisessä, velan kuoletuksen menot käsittävässä pääluokassa merkittiin uusille momenteille varat eräiden lainain myöhemmin alkavaa kuoletusta varten. Pääluokan menojen loppusumma osoittaa 20,568,535 mk:n lisäystä kertomusvuoden menoarvion vastaavaan määrään verraten.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen kolmanteen osastoon, Palotoimi, ja kahdeksanteen, Erinäiset sosiaaliset tehtävät, ei tehty mainittavia muutoksia.

Ensimmäiseen osastoon, Yleinen kunnallishallinto, sisällytettiin lukuihin Kaupunginhallitus ja Verotusvalmisteluvirasto Toimituskirjain lunastusmaksut nimiset uudet momentit, vastaavasti 500 mk ja 7,500 mk, sekä korottaen rahatoimiston luvun entinen momentti Kannantaprovisiot 13,700 mk:sta 30,000 mk:aan muutettiin sen nimi olemaan Kannantaprovisiot ja lunastusmaksut.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen osaston lukuun Rakennustarkastus lisättiin 80,000 mk käsittävä uusi momentti Korvaus rakennustarkastajan toimituksista kaupungin alueen ulkopuolella.

Neljänteen osastoon, Terveystoimi, sisältyvien kouluhammasklinikan tulojen arvioitiin lisääntyvän 488,000 mk ja uudelle momentille Muita tuloja merkittiin osastoon 500 mk kertyviä asiakirjain lunastusmaksuja y. m.

Viidennen osaston, Sairaanhoidon, tulojen laskettiin vähenevän 37,104,738 mk:sta 29,357,472 mk:aan, ollen osastosta poistettu pari entistä momenttia, 10,000,000 mk:n suuruinen Valtionapu tuberkuloosi- ja mielisairaaloitten rakennuskustannuksiin sekä 1,000 mk käsittävät Kivelän sairaalan puutarhan tulot.

Huoltotoimen osaston, kuudennen, luvun nimeltä Korvaukset annetusta huollosta, momentti Korvaukset vierailta kunnilta merkittiin 500,000 mk pienemmäksi ja momentti Korvaukset yksityisiltä korvausvelvollisilta vastaavan verran suuremmaksi kuin edelliseen tuloarvioon. Tervalammen työlaitos ja maatila nimisen luvun tuloissa ilmenee huomattava vähennys siitä johtuen, että edellisessä talousarviossa esiintynyt 2,000,000 mk:n suuruinen valtionapu työlaitoksen perustamiskustannuksiin nyt on poissa siitä. Luvussa Työtuvat huomioitavien tuotteiden myyntitulojen määrää korotettiin 900,000 mk.

Lastensuojelun osastossa, järjestyksessä seitsemännessä, merkittiin

1) Vrt. tämän kert. s. 37. — 2) S:n s. 40. — 3) Kvsto 4 p. lokak. 46 § ja 15 p. marrask. 32 §. — 4) S:n 13 p. jouluk. 2 §.

siihenastisesta käytöstä poikkeavin tavoin Bengtsårin, Toivoniemen, Ryttylän ja Toivolan tilain tulojen momenteille maataloushenkilökunnan palloista vähennettävät luontoisetukorvaukset käsittävät tuloerät, yhteensä 72,444 mk.

Opetustoimi nimiseen yhdeksänteen osastoon tehtiin suuria muodollisia muutoksia erottamalla entinen kansakoulujen luku uusiksi luvuiksi Suomenkieliset kansakoulut ja Ruotsinkieliset kansakoulut, luku Työväenopistot luvuiksi Suomenkielinen työväenopisto ja Ruotsinkielinen työväenopisto sekä luku Ammattiopetuslaitokset luvuiksi Yleiset ammattikoulut ja Ammatteihin valmistavat koulut, joista kahdesta viimeisestä edelliseen sisältyi yleisen ammattilaiskoulun ja kirjapainokoulun sekä jälkimmäiseen valmistavan tyttöjen ammattikoulun ja valmistavan poikain ammattikoulun tulot kaikki omana eri momentteihin jaettuna nimikkeensä, kunkin niistä muodostettua ennen vain oman momenttinsa. Uuteen lukuun Suomenkielinen työväenopisto lisättiin samannimiselle momentille ennen sisältyneet vastaavasti 20,000 mk:n ja 3,500 mk:n tuloerät Vuokraa kansakouluista ja Opetuskeittiöltä lämmityksestä nimisinä momentteina. Kaikkien ammattikoulujen valtionapu laskettiin toukokuun 26 p:nä 1939 annetun lain mukaisesti 65 %:ksi kunkin koulun menoista. Valmistavan poikain ammattikoulun tuloihin lisättiin 6,900 mk luontoisetuja, joiden erää ei ennen ollut sisältynyt kyseisen koulun tulomomentille.

Sivistystoimen osastoon, järjestyksessä kymmenenteen, kuuluu tällä kertaa 14,400 mk:n suuruinen uusi tulomomentti Käteisvuokrat, johon sisällytettiin kaupungille nyttemmin vuokrina suoritettavat kaupunginkirjaston siivoojain entisten luontoisetujen korvaukset. Osaston tulojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti ¹⁾ anoa kaupunginorkesterille v. 1940 valtionapua 500,000 mk.

Yhdennentoista osaston, Kiinteistöt, lukuun Kiinteistötoimisto merkittiin uusi momentti Piirustusten myynti, jolle sisältyy 35,000 mk omakotitalojen piirustuksista ja 3,000 mk puutarhapiirustuksista kertyviä tuloja, ja siirrettiin siihen ennen saman osaston luvussa Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät olleet siirtolapuutarhain luontoisetukorvaukset. Ensiksi mainitun luvun entiselle momentille Karttojen ja jäljennöskien myynti lisättiin 5,000 mk asiakirjajäljennösten lunastuksista kertyviä maksuja sekä korotettiin momenttia 105,000 mk:lla ottaen huomioon Helsingin matkailijakarttain myynnistä saatavat tulot. Tonttien ja alueiden vuokrat nimisen luvun tuloerissä Satamaliikenteelle osittain luovutetuilla alueilla olevat teollisuus-, varasto- y.m. tontit sekä Muut teollisuus- ja varastotontit havaittavat vähennykset johtuivat, huolimatta uusista vuokrauksista ja vuokrankorotuksista, satama-alueiden rajajärjestelystä. Kaupungin osuus Sörnäs ab:n entisten vuokra-alueiden vuokrasta, Verkko-saaria lukuunottamatta, 200,000 mk, siirrettiin viimeksi mainitulta tulomomentilta uudelle erilliselle momentille. Kun vuokratuloissa ylipäänsä on havaittavissa lisäystä, oli Myynti- ja toripaikkojen vuokrat nimisen luvun myyntipaikkain vuokramomentti sitä vastoin pakko alentaa 3,008,500 mk:sta 2,000,000 mk:aan pääasiallisesti johtuen jäätelönmyyntipaikkain vuokratarjojen alentumisesta vallitsevien olosuhteiden pakosta. Luvussa Kansanpuistot, siirtolapuutarhat ja urheilukentät esiintyy uusi

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 2 §.

62,250 mk:n tulomomentti Oulunkylän siirtolapuutarhan maanvuokrat ja 600,000 mk:n suuruinen Ratsastushalli, uima- ja soutustadionit sekä velodromi sekä vanhoilla momenteilla Kauppaneuvos Borgströmin puisto ja Tuurholman lepokoti sekä Lauttasaari vastaavasti 4,000 mk:n ja 5,000 mk:n tuloerät telttavuokrista.

Kahdennentoista, yleisten töiden osaston luvun Voitot ja korvaukset suoritetuista töistä tulomomenttia Valtionapu teiden kunnossapidosta voitiin korottaa 67,500 mk lisäämällä siihen Lauttasaaren sillan käytöstä ja kunnossapidosta saatava valtionapu.

Puhtaanapito niminen, kolmastoista osasto osoittaa puhtaanapitomenojen yleistä nousua.

Neljännentoista osaston, Satamat, arviotulot vähenivät 4,908,226 mk pääasiallisesti sen Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista, Liikennemaksut ja Satamamaksut nimisten momenttien ansiosta. Toisaalta taas esimerkiksi osaston momenttia Paikanvuokrat korotettiin 1,500,000 mk ja osastoon lisättiin uusi momentti Sekalaisia tuloja, joka merkittiin 5,000 mk:n suuruiseksi.

Viidenteentoista osastoon sisältyvät terastamon tulot olivat tällä kertaa 42,839 mk sen menoja suuremmat aina siihen asti alitetuun ne.

Elintarvikekeskuksen osaston, kuudennentoista, tulojen arvioitiin nousevan 1,165,000 mk kertomusvuoden talousarvioon verraten.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten osaston puheena ollen arvioitiin vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen, huomioonottaen niiden sekä tulot että menot, tuottavan ylijäämää vastaavasti 9,308,283 mk eli 1,705,137 mk entistä vähemmän, 3,202,636 mk eli 799,870 mk entistä vähemmän ja 43,191,710 mk eli 5,568,479 mk entistä vähemmän.

Kahdeksannentoista osaston, Sekalaiset yleiset tulot, tulomomentti Sekalaista korotettiin 30,000 mk:sta 1,930,000 mk:n suuruiseksi, koska siihen voitiin sisällyttää seurakuntain suoritettava korvaus Temppeleaukion tie- ja istutustöistä.

Yhdeksännessätoista, korkojen ja osinkojen osastossa korkojen luvun obligatiokorkojen tulomomentti merkittiin 2,000,000 mk:lla korotettuna, johtuen tämä obligatiovaraston lisääntymisestä, ja omien laitosten konttokuranttitilien korot 1,050,000 mk:lla sekä teknillisten laitosten pääomiarvon korot yhteensä 4,861,700 mk:lla korotettuina. Koko osaston menojen lisäys kertomusvuoden talousarvioon verraten oli 8,004,725 mk.

Kahdennenkymmenennen osaston, Verot, tulojen kokonaislisäys, 63,021,164 mk, johtui miltei kokonaan kunnallisverojen lisäämisestä.

Pääomatulojen ensimmäisen osaston, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, järjestyksessä kahdennenkymmenennenensimmäisen, ensimmäiseen lukuun nimeltä Teknillisten laitosten arvon kuoletukset, merkittiin sähkölaitoksen osuus 1,748,000 mk suuremmaksi kuin ennen. Lukuun Tulot kaupungin omaisuuden myynnistä sisältyviä tontinmyyntituloja arvioitiin kertyvän ainoastaan 10,000,000 mk entisen 32,000,000 mk:n asemesta, huomioonottaen, ettei Munkkiniemen tontteja nyt tulisi myytäväksi sekä ettei muutenkaan syntyisi mitään suurta tonttien kysyntää. Pääasiallisesti viimeksi mainittu momentti aiheutti koko osaston tuloissa 19,770,432 mk:n vähennyksen.

Pääomatulojen jälkimmäisen ja koko tulosäännön viimeisen eli kahdennenkymmenenentoisen osaston, Lainavarat, ainoassa luvussa, Osoituk-

set lainavaroista, valtuusto osoitti v. 1940 otettavasta lainasta alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat rahamäärät:

Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen	mk	1,300,000
Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 tasoittamiseen	»	2,170,000
Laiturin rakentamiseen Lauttasaarenrantaan	»	3,920,000
Hernesaarenrannan töihin	»	1,400,000
Kaivopuiston ja Valkosaarten välisen Eteläsataman väylän ruoppaamiseen	»	600,000
Eteläsataman Makasiinirannan jatkamiseen entisen laivatelakan edustalle	»	2,200,000
» » pohjoisen varastorakennuksen töihin	»	2,700,000
» » nostureita varten	»	3,000,000
Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen	»	1,430,000
» vuota-, nahka- ja öljymakasiinin rakentamiseen	»	2,308,600
Tehdaskorttelien n:ot 272—278 ja Verkkosaaren katujen ja tonttien kunnostamiseen	»	595,000
Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen	»	530,000
Etelärannan laiturin osittaiseen uusimiseen	»	450,000
250 m ³ :n vetoisen vesiproomun hankkimiseen	»	665,000
Vesijohtoja varten	»	4,504,000
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen	»	1,574,000
Syöttöveden käsittelylaitetta ja höyryjohtoa varten sähkölaitoksesta Sörnäisten kaasulaitokseen	»	832,000
Sähkölaitoksen koneistoa varten	»	1,210,000
» johtoverkostoa ja jakelulaitteita varten ...	»	8,210,000
Teurastamon ilmajäähdyttäjien uusimiseen	»	608,000
» jäähdytyskoneiston täydentämiseen	»	265,000
Siirtoon yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon	»	12,000,000
Työtupain ja elintarvikekeskuksen uudisrakennustöihin ...	»	4,600,000
		Yhteensä mk 57,071,600

Kertomusvuoden säästöä merkittiin v:n 1940 tulosääntöön 46,000,000 mk, v:n 1939 talousarvion vastaavan luvun oltua 82,500,000 mk.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Koska asemakaava-arkkitehti B. Brunila päävirransa työtaakan suuresti lisääntyttyä oli pyytänyt vapautusta maistraatin lisäjäseneden toimesta, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ pyytää Uudenmaan läänin maaherraa myöntämään hänelle mainitun vapautuksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi tammikuun 1 p:stä 1940 lukien sekä määräämään hänen tilalleen toimistoarkkitehti V. Tuukkasen.

¹⁾ Kvsto 29 p. marrask. 7 §.

Maistraatti oikeutettiin ylittämään v:n 1938 määrärahaansa Painatus ja sidonta 6,943 mk ¹⁾ sekä kertomusvuoden määrärahojaan Tilapäistä työvoimaa 18,000 mk ²⁾ ja Kesälomasijaiset 3,000 mk ³⁾.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttori. Rikostuomioiden toimeenpanokonttori oikeutettiin ⁴⁾ ylittämään v:n 1938 tarverahojaan 1,000 mk sekä kertomusvuoden määrärahaansa Painatus ja sidonta 2,000 mk.

Rakennustarkastus. Siihen katsoen, että rakennustarkastuskonttorin viranhaltijain työmäärä huomattavasti lisääntyi eräiden kaupungin ympäristöalueiden rakennustarkastuksen ⁵⁾ jäätyä sen huolehdittavaksi, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ tammikuun 1 p:stä 1939 lukien korottaa rakennustarkastajanviran 9, rakennusinsinöörinviran 12, laskuttajanviran 27 ja ylempään palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman toimistoapulaisen viran 37 palkkaluokkaan; samasta ajankohdasta lukien v. 1938 vahvistetun palkkajärjestelyn periaatteita noudattaen vakinaistaa apulaisarkkitehdinviran kuulumaan 23, apulaisinsinöörinviran 22, kaksi apulaisinsinöörinvirkaa 23 ja avustavan tarkastajan viran 27 palkkaluokkaan, määräten samalla kaikki edellä mainitut virat kuulumaan IV kielitaitoluokkaan; sekä oikeuttaa rakennustarkastuskonttorin kyseisten toimenpiteiden aiheuttamien lisämenojen peittämiseksi ylittämään määrärahaansa Tilapäistä työvoimaa 40,000 mk ja Tarverahat 10,000 mk.

Uudenmaan lääninhallitukselle päätettiin ⁷⁾ esittää kaupungin rakennustarkastajan määräämistä Herttoniemen tehdaskorttelit n:ot 57—59 käsittävän rakennussuunnitelma-alueen rakennustarkastajaksi.

Vastauksena lääninhallituksen tätä koskevaan tiedusteluun valtuusto päätti ⁸⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista kaupungin rakennustarkastajan määräämistä vastaan myöskin Tammelundin alueen rakennustarkastajaksi.

Raastuvanoikeus. Avoimeksi julistettuun raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaan valittiin varatuomari R. S. Wuorinne ⁹⁾ ja nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan siviilinoitaari G. W. Hellén ¹⁰⁾.

Kaupunginviskaalinvirasto. Toimistoapulaisensa kesälomasijaisen palkkaamiseksi kaupunginviskaalinvirasto oikeutettiin ¹¹⁾ ylittämään Syyttäjiston määrärahaa Kesälomasijaiset 1,400 mk.

Poliisilaitos. Terveystieteiden lautakunta oikeutettiin ¹²⁾ ylittämään poliisilaitoksen sairashuoltomäärärahoja Tilapäistä työvoimaa ja Sairaanhoidokustannukset vastaavasti 1,310 mk ja 5,000 mk.

Holhouslautakunta. Holhouslautakunta oikeutettiin ¹³⁾ ylittämään määrärahaansa Kesälomasijaiset 375 mk.

4. Liikennettä koskevat asiat

Kauppatörin liikennejärjestelyn muuttaminen. Kauan harkinnan alaisena olleen Kauppatörin liikennejärjestelmän muuttamiskysymyksen ratkaisemiseksi kaupunginvaltuusto päätti ¹⁴⁾ hyväksyä sitä koskevan n:olla

¹⁾ Kvsto 22 p. helmik. 22 §. — ²⁾ S:n 30 p. elok. 42 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 39 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. tammik. 16 § ja 5 p. heinäk. 30 §. — ⁵⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 36 ja 159. — ⁶⁾ Kvsto 25 p. tammik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. tammik. 12 §; vrt. tämän kert. s. 79. — ⁸⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 5 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. maalisk. 10 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 11 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. kesäk. 38 §. — ¹²⁾ S:n 15 p. marrask. 29 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. lokak. 40 §. — ¹⁴⁾ S:n 13 p. huhtik. 6 §.

1,995 B merkityn kaupunginhallituksen laadittaman ehdotuksen, merkitä v:n 1940 talousarvioon Unioninkadun leventämistä ja Etel. Esplanaadikadun kunnostamista varten Kauppatorin kohdalla yhteensä 512,000 mk, jota erää yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään jo kertomusvuonna; sekä myöntää Raitiotie ja omnibus oy:lle sen entisille linjoille asetetuin ehdoin toimiluvan järjestelyn johdosta tarpeellisille uusille raitiotielinjoille ¹⁾).

Raitiotie ja omnibus oy. Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunta oli tehnyt esityksen eräiden muutosten toimeenpanemisesta sen liikennejärjestelyihin, jotta saataisiin suora linja-autoyhteys kaupungin läntisimmistä osista itäisimpiin, samalla kun kaupungin sisäisen liikenteen kuormitus erotettaisiin esikaupunkilinjain liikenteestä. Tällöin olisi Hämeentien ja Brahenkadun välillä väliaikaisesti liikennöityä Helsinginkadun linjaa n:o 13 jatkettava molempiin suuntiin sijoittaen sen läntinen päätekohta Itämerenkadun länsipäähän ja itäinen päätekohta Lautatarhankadulle Sörnäisten niemelle ja johtaen linja muuten pitkin Ruoholahdenkatua, Malminrinnettä, Malminkatua, Annankatua, Nervanderinkatua, Aurorankatua, Töölönkatua, Runeberginkatua, Eläintarhantietä, Helsinginkatua ja Hämeentietä; itäinen päätesilmukka johdettaisiin pitkin Työpaja- ja Panimokatua ja läntinen pitkin Lauttasaaren- ja Salmikatua ja linjaa liikennöitäisiin 5 minuutin väliajoin. Raitiotielinjaa n:o 4 olisi jatkettava pitkin Munkkiniemen- ja Paciuksenkatua järjestäen linjan päätesilmukka jälkimmäisen kadun alapäähän. Haagan raitiotielinja olisi muodostettava kaupunkilinjaksi sijoittaen sen pohjoinen päätesilmukka Ruskeasuon aseman kohdalle Turuntien vanhan ja uuden osan risteykseen, jolloin vaunuvuorojen väliaika lyhenisi 15 minuutista 10 minuuttiin ja linja tulisi olemaan n:o 9; tämä muutos edellytti Haagan linja-autolinjan vaunuvuorojen väliajan vähentämistä 20 minuutista 10 minuuttiin. Uusilla kaupunkilinjalla sovellettaisiin uutta 1 mk:n kaupunkitariffia sekä Ruskeasuolle että Meilahteen, ja kaupungissa tehdyistä matkoista Lauttasaaren, Haagan ja Kulosaaren linjoilla samoin kuin muilla Kulosaaren sillan yli kulkevilla linja-autolinjoilla maksu olisi 1: 50 mk, joka myös tulisi olemaan ajomaksuna Munkkiniemen raitiotielinjalla kaupungissa tehdystä matkasta. Kaupunginvaltuustolla ei ollut ²⁾ mitään muistuttamista esitettyjä suunnitelmia vastaan.

Kauppatorin liikennejärjestelmän muuttamisen ³⁾ yhteydessä Raitiotie ja omnibus oy:lle myönnettiin ⁴⁾ sen entisille linjoille asetetuin ehdoin toimilupa eräille yhtiön johtokunnan ehdottamille uusille raitiotielinjoille. Linja n:o 5 A olisi suunnitelman mukaan muutettava kulkemaan Aleksanterin- ja Unioninkadun risteyksestä pitkin ensiksi mainittua katua, Mariankatua ja Päävartiontoria Kanavasillalle. Käpylän asukkaat saisivat vaunuvuoron joka 10 minuutin sijasta 7 ½ minuutin väliajoin siten, että joka toinen vaunu kulkisi Senaatintorille palaten Aleksanterin- ja Heikinkatua pitkin Rautatientorin kautta ja joka toinen vaunu kulkisi päinvastaiseen suuntaan. Linja n:o 5 B muutettaisiin kulkemaan Heikinkadulta pitkin Kaivokatua Rautatientorin poikki sekä Kaisaniemen- ja Unioninkatua pitkin Hakaniementorille, minkä jälkeen se tekisi silmukan korttelin n:o 301 ympäri. Linja n:o 1 olisi Kauppatorilla suunnattava siten, että se

¹⁾ Vrt. tätä siv. alemm. — ²⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 18 §. — ³⁾ Ks. tätä siv. ylemp. —

⁴⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 6 §.

kulkisi Etelärannalta pitkin torin eteläistä puolta, sekä täältä pitkin Unionin- ja Aleksanterinkatua Snellmaninkadulle. Valtuusto päätti ¹⁾ hyväksyä raitiotielinjan ajomaksut muutettaviksi Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnan tekemän ehdotuksen mukaisiksi oikeuttaen johtokunnan soveltamaan niitä itse määrättävästään päivästä lukien; ilmoittaa johtokunnalle, ettei valtuustolla puolestaan ollut mitään muistuttamista yhtiön linja-autolinjain ajomaksujen muuttamista vastaan johtokunnan ehdotuksen mukaisiksi; sekä kehoittaa johtokuntaa ottamaan käytäntöön vuosi-, kuukausi-, viikko- ja koululaisalennuslippuja.

Vuokra-autotaksan väliaikainen muuttaminen. Bensiininhinnan nousuun katsoen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ esittää maistraatille, että voimassa olevaa vuokra-autotaksaa muutettaisiin väliaikaisesti kertomusvuoden joulukuun 1 p:stä lukien, johon esitykseen maistraatti suostui joulukuun 23 p:nä ³⁾.

5. Palotointa koskevat asiat

Palolaitos. Vanhempi palokorpraali K. Karjala ja vanhempi palomies M. Reinikainen, jotka sairaslomalla ollen jo olivat saaneet kaiken heille virkasäännön nojalla kuuluvan sairasavun, oikeutettiin ⁴⁾ jatkettuna sairaslomansa ajalta nostamaan edellinen puolet pohjapalkastaan maaliskuun 15 p:n ja heinäkuun 15 p:n väliseltä ajalta ja jälkimmäinen puolet pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa yhden kuukauden ajalta.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ yleisistä käyttövaroistaan 2,185 mk palopäällikön toimesta palomies K. H. Suomisen kuolinpesälle liikaa maksetun hautausavun peittämiseen, jättäen tämän määrän kohtuussyistä kuolinpesältä takaisin perimättä.

Valtuusto vahvisti ⁶⁾ terveydenhoitolautakunnan ehdotuksen palolaitoksen sairaankuljetusvaunun käyttämisestä kannettaviksi maksuiksi.

Valtuusto päätti ⁷⁾ v:n 1940 talousarvioon merkitä 159,950 mk:n suuruisen määrärahan uuden palohälytysten vastaanottolaitteen hankkimiseksi Käpylän paloasemalle oikeuttaen palolautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään tästä määrästä 20,000 mk eräiden paloaseman sisustustöiden suorittamiseen.

Palolaitoksen määrärahoja Palkkiot, Tarverahat ja Vaatteiden pesu päätettiin sallia ylittää vastaavasti 1,500 mk, 3,000 mk ja 3,000 mk ⁸⁾ sekä palolaitoksen määrärahaa Autojen käyttö enintään 30,000 mk ⁹⁾.

Uusi palojärjestys. Kaupunginvaltuuston annettua selityksensä uutta palojärjestystä koskevassa valitusasiassa ¹⁰⁾, korkein hallinto-oikeus tammi-kuun 9 p:nä kumosi Uudenmaan lääninhallituksen päätöksen palojärjestyksen vahvistamisesta sekä palautti asian valtuuston uudelleen käsiteltäväksi ¹¹⁾.

Palolautakunnan sittemmin laadittua kaupunginhallituksen kehoituksesta uuden palojärjestysehdotuksen ¹²⁾, valtuusto hyväksyi ¹³⁾ sen kaupun-

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 23 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 224. — ²⁾ Kvsto 29 p. marrask. 11 §. — ³⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 192. — ⁴⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 13 § ja 24 p. toukok. 8 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. tammik. 14 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. helmik. 17 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 13. — ⁷⁾ Kvsto 22 p. helmik. 19 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. marrask. 16 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. lokak. 27 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 38. — ¹¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 2 §. — ¹²⁾ Kvstun pain. asiakirj. n:o 6. — ¹³⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 26 §.

ginhallituksen esittämin muutoksin. Ehdotus alistettiin Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Sittenmin piirinuohoojat O. F. Karlsson y.m. Uudenmaan lääninhallitukselle jättämässään valituskirjelmässä anoivat valtuuston edellä mainitun päätöksen kumoamista heidän oikeuttaan loukkaavana ja yleisen lain kanssa ristiriidassa olevana uudistaen aikaisemmat väitteensä ¹⁾ valtuuston tekemien päätösten johdosta kaupungin nuohoustoimen uudelleenjärjestämisestä ja uuden palojärjestyksen hyväksymisestä sekä huomauttaen, että valtuuston nyt hyväksymän uuden palojärjestyksen IX luvun 33 §:n mukaan voidaan kaupungin nuohoustoimi järjestää joko voimassa olevan piirijakojärjestelmän mukaisesti tai perustamalla joko kunnallinen tai kunnan valvonnan alaisena toimiva nuohouslaitos, jonka jälkimmäisen vaihtoehdon toteutuessa valittajat menettäisivät oikeuden harjoittaa ammattiaan. Lisäksi tehtiin valituskirjelmässä erinäisiä huomautuksia palojärjestyksessä edellytetyn nuohousmonopoolin tarkoituksenmukaisuudesta ja kannattavuudesta sekä pyydettiin korvausta valittajain kustannuksista. Valituksen johdosta lääninhallitukselle annettavassa selityksessään valtuusto m. m. päätti huomauttaa, että palojärjestyksessä oli jätetty avoimeksi kysymys siitä, oliko piirinuohoojajärjestelmää Helsingissä edelleen jatkettava vai sen sijaan perustettava erityinen nuohouslaitos, sekä ettei valtuusto palojärjestyksen hyväksymisen yhteydessä tai sen jälkeenkään ollut tehnyt mitään päätöstä tässä suhteessa, joten valitus olisi jo tällä perusteella hylättävä. Siinäkin tapauksessa että kysymys piirinuohoojajärjestelmän poistamisesta olisi uudessa palojärjestyksessä tullut ratkaistuksi, valtuusto katsoi valituksen aiheettomaksi, koska palosäännön 29 §:ään sen mielestä sisältyi valtuus palolautakunnalle peruuttaa nuohoojien toimet. Uudet määräykset eivät myöskään olleet ristiriidassa elinkeinolainsäädännön kanssa, kuten valittajat olivat väittäneet. Edellä mainituin perustein valtuusto anoi ²⁾, että lääninhallitus hylkäisi valituksen sekä valittajain korvausvaatimuksen.

6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydellisten tutkimusten laboratorio. Terveydenhoitolaetakunta oikeutettiin ylittämään terveydellisten tutkimusten laboratorion v:n 1938 määrärahaa Kaluston kunnossapito enintään 224:50 mk ³⁾ sekä kertomusvuoden määrärahoja Laboratoriotarpeita enintään 5,000 mk ⁴⁾ ja Näytteiden osto enintään 1,500 mk ⁵⁾.

Maidontarkastamo. Maidontarkastamon entisen 46 palkkaluokkaan kuuluvan laboratorioapulaisenviran muuttamiseksi laboraattorinviraksi kaupunginvaltuusto v:n 1940 alusta lukien päätti ⁶⁾ perustaa maidontarkastamoon 31 palkkaluokkaan kuuluvan laboraattorinviran sekä samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa mainitun laboratorioapulaisenviran ja sen entisen 8 kuukaudeksi vuodessa palkatun ylimääräisen nuoremman toi-

¹⁾ Vrt. v:n 1936 kert. s. 74. — ²⁾ Kvsto 30 p. elok. 10 §. — ³⁾ S:n 22 p. helmik. 23 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. lokak. 30 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. lokak. 36 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. lokak. 12 §.

misto- ja laboratorioapulaisen viran vakinaistamiseksi päätettiin samoin v:n 1940 alusta lukien perustaa sinne 41 palkkaluokkaan kuuluva alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen virka.

Maidontarkastamoon päätettiin ¹⁾ v:n 1940 alusta lukien perustaa 34 palkkaluokkaan kuuluva näyttötoiminnan virka.

Maidontarkastamon kaitsija K. Lilja oikeutettiin ²⁾ eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen huhtikuun 1 p:n 1920 ja toukokuun 1 p:n 1921 väliin palvelusaikansa kaupungin elintarvelautakunnan kaitsijana.

Pääluokkaan Terveystarkastamon sisällyttävistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ³⁾ 5,850 mk kermanvispilöimiskojeen ostamiseksi maidontarkastamoon.

Terveystarkastamolaikunta oikeutettiin ylittämään maidontarkastamon v:n 1938 määrärahoja Kaluston kunnossapito enintään 283: 95 mk ja Tarverahat enintään 1,333: 50 mk ⁴⁾ sekä kertomusvuoden määrärahoja Tilapäistä työvoimaa 7,956 mk ⁵⁾, Valaistus 2,000 mk ⁵⁾, Painatus ja sidonta 3,000 mk ⁶⁾, Tarverahat 5,000 mk ⁵⁾ ja Vaatteiden pesu 500 mk ⁵⁾.

Asuntojen tarkastusvirasto. Asuntojen tarkastusviraston tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin ⁷⁾ sallia ylittää 7,850 mk.

Ammattien tarkastusvirasto. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen ⁸⁾ avoinna olevan ammattien tarkastajanviran julistamisesta ainoastaan naispuolisten henkilöiden haettavaksi, kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ virkaan insinööri G. Winklerin. Edellä mainitusta päätöksestä filosofianmaisteri A. J. Savolahti valitti Uudenmaan lääninhallitukselle huomauttaen, että terveystarkastamolaikunnan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti julistettua kyseisen viran haettavaksi ainoastaan naispuolisen ammattien tarkastajan virkana, ammattien ylitarkastaja oli häneltä vaaditussa lausunnossa huomauttanut, ettei asiassa ollut menetelty lainmukaisesti ja ehdottanut viran julistamista uudelleen haettavaksi, mitä valtuusto kuitenkin ei ollut ottanut huomioon vaan oli toimittanut vaalin. Lääninhallitukselle asiassa annettavassaan selityksessä valtuusto päätti ¹⁰⁾ huomauttaa, että Helsingin kaupungin ammattien tarkastuksen johtosäännön 2 §:n mukaisesti kaupungin ammattien tarkastusta hoitaa ammattien ylitarkastajan lisäksi tarpeellinen määrä mies- ja naispuolisia ammattien tarkastajia, ollen sukupuolta tämän mukaisesti pidettävä pätevyysvaatimuksena. Niinpä jos kyseiseen virkaan olisi valittu mieshenkilö, olisi kaupungin seitsemästä ammattien tarkastajasta vain kaksi ollut naispuolista, vaikka aikaisemmin oli harkittu heitä tarvittavan kolme. Koska valtuusto näin ollen virkaa täytettäessä ei ollut ylittänyt toimivaltuutensa eikä menetellyt lainvastaisesti, ja kun valittaja ei edes ollut väittänyt kyseisen päätöksen loukanneen hänen yksityistä oikeuttaan, valtuusto anoi ¹⁰⁾, että lääninhallitus hylkäisi valituksen.

Insinööri M. Valjakka, joka maaliskuun 16 p:stä lähtien oli viransijaisena hoitanut ammattien tarkastajan virkaa, määrättiin ¹¹⁾ edelleen saman viran tultua avoimeksi kesäkuun 16 p:stä lukien hoitamaan sitä siksi kuin se vakinaisesti täytettiin.

Valtuusto myönsi ¹²⁾ pyynnöstä ammattien tarkastaja G. Winklerille

¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 20 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 11 §. — ³⁾ S:n 5 p. huhtik. 26 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. helmik. 23 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. marrask. 29 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 44 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. marrask. 29 §. — ⁸⁾ Vrt. tämän kert. s. 167. — ⁹⁾ Kvsto 30 p. elok. 16 §. — ¹⁰⁾ S:n 4 p. lokak. 8 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. heinäk. 10 §. — ¹²⁾ S:n 5 p. huhtik. 10 §.

eron virastaan kesäkuun 16 p:stä lukien sekä virkavapautta maaliskuun 16 p:stä lähtien. Hänen viransijaisekseen määrättiin insinööri M. Valjakka ja päätettiin ilmoittaa tästä asianomaiselle valtion ammattientarkastajalle.

Terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ¹⁾ 840 mk:n lisäyksen ammattientarkastuksen tilapäisen työvoiman määrärahaan ammattientarkastusviraston siivoojan palkankorotuksen suorittamiseksi.

Tuberkuloosihuolto. Tuberkuloottisten henkilöiden asuntolain lämmitäjäntoimi päätettiin ²⁾ tammikuun 1 p:stä lukien lakkauttaa, koska sinne perustetun talonmiehentoimen haltijan tehtäviin kuului myöskin keskuslämmityslaitteiden hoito.

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ³⁾ ylittämään tuberkuloottisten henkilöiden asuntolain määrärahaa Ruoka-avustukset enintään 1,600 mk.

Sielullisesti sairaiden huolto. Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston määrärahoja Tilapäistä työvoimaa ja Perhehoito myönnyttiin ⁴⁾ ylittämään vastaavasti 360 mk ja 10,000 mk.

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ylittämään sielullisesti sairaiden naisten keskus kodin määrärahaa Kesälomasijaiset 56 mk ⁵⁾ ja määrärahoja Lämpö ja Kaluston hankinta vastaavasti 2,000 mk ja 500 mk ⁴⁾ sekä sielullisesti sairaiden miesten keskus kodin määrärahoja Kesälomasijaiset 645 mk ⁵⁾ ja Valaistus 600 mk ⁴⁾.

Kouluhammasklinikka. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että kaupungin kouluhammasklinikoissa annetaan v:n 1940 alusta lukien järjestelmällistä hammashoitoa sekä kansakoulujen jatkoluokkien että valmistavien ammattikoulujen oppilaille.

Kaupunginhallitus oikeutettiin ⁷⁾ tekemään Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osaston kanssa sopimus keskus kouluhammasklinikan luovuttamisesta toistaiseksi iltapäivisin käytettäväksi mainitun liiton järjestettävään oppikoululaisten hammashoitoon siten, että klinikka kalustoineen luovutettaisiin vuokratta, mutta liitto hankkisi tarveaineet, palkkaisi tarpeelliset hammaslääkärit, jotka terveydenhoitolautakunnan kuitenkin tuli hyväksyä, sekä kustantaisi siivouksen, maksaen kaupunki sähkönkulutuksesta aiheutuvat menot; myöskin kansakoulujen jatkoluokkien ja valmistavien ammattikoulujen oppilaita olisi iltapäivisin otettava klinikassa vastaan, enintään 120 oppilasta vuodessa.

Valtuusto päätti ⁶⁾ perustaa Aleksis Kiven kouluun v:n 1940 alusta lukien haarahammasklinikan sekä sitä varten 21 palkkaluokkaan kuuluvan haaraklinikanhoitajanviran, 40 palkkaluokkaan kuuluvan klinikka-apulaisenviran ja 42 palkkaluokkaan kuuluvan vahtimestarinviran. Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin keskus klinikasta siirtämään uuteen haaraklinikkaan kaksi kouluhammaslääkärinä ja yhden hammaslääkärin työvälineet. V:n 1940 talousarvioon päätettiin merkitä 93,000 mk kyseisen haaraklinikan perustamiskustannuksia varten, mitä määrärahaa saatiin käyttää jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ⁸⁾ perustaa Lapinlahden uuteen kansakoulutaloon

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 33 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 16 §; vrt. myös v:n 1938 kert. s. 41. — ³⁾ Kvsto 22 p. helmik. 23 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. marrask. 29 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. heinäk. 35 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 22 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. toukok. 15 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. kesäk. 24 §.

haarahammasklinikan sekä sitä varten kertomusvuoden syyskuun 1 p:stä lukien 21 palkkaluokkaan kuuluvan haaraklinikanhoitajanviran ja 40 palkkaluokkaan kuuluvan klinikka-apulaisenviran ja saman vuoden loka-kuun 1 p:stä lukien kaksi 31 palkkaluokkaan kuuluvaa kouluhammaslääkärinvirkaa ja 42 palkkaluokkaan kuuluvan vahtimestarinviran myöntäen näiden virkain haltijain palkkaamiseen kertomusvuonna 48,800 mk käyttövaroistaan uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin. Haarahammasklinikan kertomusvuoden muiden ylläpitokustannusten peittämiseksi valtuusto myönsi ¹⁾ terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan, niitä ylittäen, seuraavat lisäykset kouluhammasklinikan alla mainittuihin määrärahoihin: Tilapäistä työvoimaa 3,200 mk, Siivoaminen 100 mk, Kaluston hankinta 128,684 mk, Painatus ja sidonta 1,500 mk, Tarverahat 300 mk, Vaatteiden pesu 200 mk sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 4,000 mk.

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ylittämään kouluhammasklinikan v:n 1938 määrärahoja Tarverahat sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet vastaavasti enintään 435: 70 mk ja 1,345: 20 mk ²⁾ sekä kertomusvuoden määrärahoja Kaluston hankinta 2,800 mk ³⁾ ja Painatus ja sidonta sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet vastaavasti 4,000 mk ja 15,000 mk ⁴⁾.

Terveystoimisto. Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ²⁾ ylittämään terveystoimiston v:n 1938 määrärahaa Lämpö enintään 24: 70 mk.

Desinfiointilaitos. Desinfiointilaitokseen päätettiin ⁵⁾ v:n 1940 alusta lukien perustaa 35 palkkaluokkaan kuuluva apulaishoitajanvirka.

Desinfiointilaitoksen v:n 1938 määrärahaa Pienempiä korjauksia päätettiin ⁶⁾ sallia ylittää enintään 5,575: 75 mk.

Sairaalat

Kaupungin sairaaloissa kannettavien maksujen taksan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ voimassa olevan Helsingin kaupungin sairaaloissa kannettavien maksujen taksan 6 kohtaan sellaisen muutoksen, että siitä selvästi kävi ilmi, että kuntalaisille vahvistettu sairaalamaksu kannetaan vain sellaisen ulkokuntalaisen hoidosta, joka on Helsingissä henkikirjoissa olevan henkilön palveluksessa tämän helsinkiläisessä kotitaloudessa. Uudenmaan lääninhallitus vahvisti kesäkuun 3 p:nä valtuuston päätöksen ⁸⁾.

Kaupungin sairaalain lääkärien antamien todistusten lunastusmaksut. Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾, että kaupungin sairaalain lääkärien potilaista antamia todistuksia ja lausuntoja ei ollut laskettava sen vahvistamien kaupungin viranomaisten antamien jäljennösten ja todistusten lunastusmaksumääräysten ¹⁰⁾ alaisiksi, lukuunottamatta niitä todistuksia, joissa lääkäri sairaalan potilaspäiväkirjan mukaan vain toteaa, että potilas on taikka on ollut sairaalassa hoidettavana, ja ilmoittaa potilaan sairaalahoidon aikamäärän.

¹⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 24 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 32 §. — ³⁾ S:n 5 p. heinäk. 35 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. marrask. 29 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 19 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. tammi-mik. 31 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. maalisk. 29 §; ks. myös v:n 1930 kert. s. 78 ja v:n 1931 kert. s. 63. — ⁸⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 79. — ⁹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 10 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 4.

Marian sairaala. Marian sairaalaan päätettiin ¹⁾ v:n 1940 alusta perustaa neljä 41 palkkaluokkaan kuuluvaa sairaanhoitajattarenvirkaa ja viisi 53 palkkaluokkaan kuuluvaa siivoojanvirkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 708,500 mk:n määrärahan Marian sairaalan talousrakennuksessa suoritettaviin muutos- ja korjaustöihin.

Marian sairaalan v:n 1938 määrärahoja Sairaslomasijaiset ja Valaistus päätettiin sallia ylittää vastaavasti 5,510: 35 mk ja 4,575: 80 mk ³⁾ sekä seuraavia kertomusvuoden määrärahoja alla mainitun verran: Sairaslomasijaiset 20,000 mk, Siivoaminen 3,000 mk, Vedenkulutus 15,000 mk, Kaluston hankinta 43,000 mk, Kaluston kunnossapito 20,000 mk, Painatus ja sidonta 8,000 mk, Tarverahat 6,000 mk, Ruokinta 50,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 350,000 mk, Yleisten laitteiden kunnossapito 15,000 mk ja Erilaatuiset menot 15,000 mk ⁴⁾.

Kulkutautisairaala. Kulkutautisairaalaan päätettiin ¹⁾ v:n 1940 alusta perustaa 37 palkkaluokan apulaisyöylihoitajattarenvirka, 36 palkkaluokan kiertävän hoitajattaren virka, 46 palkkaluokan apumiehenvirka, 50 palkkaluokkaan kuuluva keittäjänvirka sekä kaksi siivoojanvirkaa, kaksi pesuapulaisenvirkaa ja ompelijanvirka, jotka kuuluisivat 53 palkkaluokkaan.

Pääluokkaan Sairaanhoito sisältyivistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ 191,100 mk:n suuruisen lisäyksen kulkutautisairaalan määrärahaan Tilapäistä työvoimaa oikeuttaen sairaalahallituksen lisäksi ylittämään tätä määrärahaa enintään 308,900 mk.

Kulkutautisairaalan v:n 1938 määrärahoja Tilapäistä työvoimaa, Ruokinta ja Käyttövoimaa päätettiin sallia ylittää vastaavasti 36,905: 70 mk, 991: 85 mk ja 7,041: 55 mk ³⁾ sekä seuraavia kertomusvuoden määrärahoja enintään alla mainitun verran: Kesälomasijaiset 4,225: 60 mk, Sairaslomasijaiset 22,000 mk, Lämpö 80,000 mk, Valaistus 7,000 mk, Siivoaminen 1,500 mk, Vedenkulutus 23,000 mk, Tarverahat 5,000 mk, Ruokinta 250,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 25,000 mk, Yleisten laitteiden kunnossapito 6,000 mk, Kuljetus- ja matkakustannukset 20,000 mk, Käyttövoimaa 8,000 mk ja Erilaatuiset menot 3,500 mk ⁴⁾.

Kivelän sairaala. Haettavaksi julistettuun Kivelän sairaalan mielisairaiden osaston ylilääkärin virkaan valittiin ⁶⁾ Nikkilän sairaalan ylilääkäri ja johtaja S. E. Donner; lääkintöhallitus hyväksyi marraskuun 9 p:nä vaalin ⁷⁾. Kun Kivelän sairaalan johtajan ja mielisairaiden osaston ylilääkärin virkaa ei saatu täytetyksi marraskuun 1 p:nä mennessä, johon asti professori E. Ehrnrooth kaupunginhallituksen määräyksestä ⁸⁾ hoiti sitä, kaupunginvaltuusto määräsi ⁹⁾ hänet hoitamaan sitä edelleen mainitusta päivästä kertomusvuoden loppuun.

Kivelän sairaalaan päätettiin ¹⁾ v:n 1940 alusta perustaa 36 palkkaluokkaan kuuluva kiertävän hoitajattaren virka sekä kaksi sairaanhoitajattarenvirkaa ynnä laboratorioapulaisenvirka ja asentajanvirka, jotka kuuluisivat 41 palkkaluokkaan.

Pääluokkaan Sairaanhoito sisältyivistä käyttövaroistaan kaupungin-

¹⁾ Kvsto 13 p. syysk. 11 §. — ²⁾ S:n 13 p. syysk. 21 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 39 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. marrask. 15 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. kesäk. 26 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. lokak. 13 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. marrask. 3 §. — ⁸⁾ Ks. tämän kert. s. 173. — ⁹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 15 §.

valtuusto myönsi ¹⁾ 8,900 mk:n lisäyksen Kivelän sairaalan määrärahaan Kaluston hankinta uuden Beckmann p^H-mittarin hankkimiseksi mainittuun sairaalaan.

V:n 1940 talousarvioon päätettiin ²⁾ merkitä 155,415 mk:n määräraha Kivelän sairaalan uuden ruumishuoneen sisustamista ja kalustamista varten oikeuttaen sairaalahallitus käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Kivelän sairaalan seuraavia määrärahoja päätettiin ³⁾ sallia ylittää enintään alla mainitun verran: Kesälomasijaiset 55,000 mk, Sairaslomasijaiset 55,000 mk, Kaluston kunnossapito 60,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 70,000 mk ja Erilaatuiset menot 20,000 mk.

Nikkilän sairaala. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ kaupunginhallituksen ehdotuksen Nikkilän sairaalan uuden apulaisylilääkäriviran johtosäännöksi alistaen johtosäännön lääkintöhallituksen hyväksyttäväksi.

Nikkilän sairaalan ylilääkärille ja johtajalle S. E. Donnerille myönnettiin ⁵⁾ tieteellistä työtä varten jatkettua virkalomaa kesäkuun 10 p:n ja heinäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi viransijaisenaan saman sairaalan apulaisylilääkäri G. E. Svanljung oikeuksin nostaa hoitamansa viran pohjapalkka ynnä omat ikäkorotuksensa.

Nikkilän sairaalan vastaperustettuun apulaisylilääkärivirkaan valittiin ⁶⁾ saman sairaalan ensimmäinen alilääkäri G. E. Svanljung.

Nikkilän sairaalaan päätettiin ⁷⁾ v:n 1940 alusta perustaa 33 palkkaluokan voimistelunopettajanvirka, viisi 41 palkkaluokan mukaista sairaanhoitajattarenvirkaa, kaksi 38 palkkaluokkaan kuuluvaa sairaanhoitajanvirkaa, 46 palkkaluokan apumiehenvirka, kaksi 53 palkkaluokan siivoojainvirkaa ja 52 palkkaluokan mukainen keittäjänvirka.

Valtuusto hyväksyi ⁸⁾ yleisten töiden lautakunnan sen kehoituksesta ja sen esittämällä tavalla ⁹⁾ laatimat Nikkilän sairaalan lääkärin asunorakennuksen pääpiirustukset sekä 1,280,000 mk:aan päättyvän kustannusarvion.

V:n 1940 talousarvioon päätettiin ¹⁰⁾ merkitä 293,319 mk:n suuruinen määräraha Nikkilän sairaalan uuden juhla- ja voimistelusalirakennuksen kalustamista varten oikeuttaen sairaalahallitus käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Nikkilän sairaalan seuraavia määrärahoja päätettiin ³⁾ sallia ylittää enintään alla mainitun verran: Tilapäistä työvoimaa 8,000 mk, Sairaslomasijaiset 76,000 mk, Desinfioimisaineet 3,000 mk, Ruokinta 180,000 mk, Kuljetus- ja matkakustannukset 30,000 mk ja Erilaatuiset menot 9,000 mk.

Tuberkuloosisairaala. Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹¹⁾ eräin lisäyksin sairaalahallituksen ehdotuksen tuberkuloosisairaalan laryngologiaalilääkäriin johtosäännöksi.

Tuberkuloosisairaalaan päätettiin ⁷⁾ v:n 1940 alusta perustaa 53 palkkaluokkaan kuuluva ompelijanvirka.

Eräiden tuberkuloosisairaalan röntgenosaston ja tuberkuloosihuolto-toimiston vanhan osan uusimistöiden suorittamiseksi sekä tuberkuloosihuoltotoimiston uuden laboratorion lattiatin päällystämiseksi valtuusto oikeutti ¹²⁾ yleisten töiden lautakunnan ylittämään v:n 1938 talousarvion

¹⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 25 §. — ²⁾ S:n 4 p. lokak. 31 §. — ³⁾ S:n 29 p. marrask. 15 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. helmik. 18 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. huhtik. 11 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. helmik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. syysk. 11 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. kesäk. 22 §. — ⁹⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 45. — ¹⁰⁾ Kvsto 26 p. huhtik. 23 §. — ¹¹⁾ S:n 25 p. tammik. 11 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 10. — ¹²⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 36 §.

tuloa tuottamattomain pääomamenojen pääluokan luvun Talorakennukset nimikkeessä Sairaanhoidon tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen erinäisiä muutostöitä sekä sen läntisen siipirakennuksen rakentamista varten varattuja varoja enintään 91,470 mk.

Tuberkuloosisairaalan seuraavia määrärahoja päätettiin ¹⁾ sallia ylittää enintään alla mainitun verran: Sairaslomasijaiset 55,000 mk, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 25,000 mk, Yleisten laitteiden kunnossapito 20,000 mk ja Erilaiset menot 6,000 mk.

Erinäiset sairaanhoitomenot. Sairaalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan nimistä määrärahaa päätettiin ²⁾ sallia ylittää enintään 460,000 mk.

Helsingin yleisen sairaalan laajennustöiden valmistumisajan siirtäminen myöhemmäksi. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ vastata kieltävästi sisäasiainministeriön tekemään tiedusteluun, suostuisiko kaupunki Helsingin yleisen sairaalan synnytys- ja naistautien osaston laajennustöiden valmistumisajan siirtämiseen myöhemmäksi.

7. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huolto-ohjesääntö. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä eräitä huoltolautakunnan alaisten työtupain ja naisten työtuvan yhdistämisestä aiheutuvia muutoksia Helsingin kaupungin huolto-ohjesääntöön, sosiaaliministeriö joulukuun 20 p:nä 1938 hyväksyi täten muutetun huolto-ohjesäännön, mikä merkittiin ⁴⁾ tiedoksi.

Huoltovirasto. Huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston pääkassanhoitaja A. Lindgren, joka maaliskuun 1 p:ään mennessä jo oli saanut kaiken virkasäännön mukaisen sairavun, oikeutettiin ⁵⁾ nostamaan $\frac{1}{2}$ pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa hänelle maaliskuuksi myönnetyn jatkettun sairasloman ajalta.

Huoltoviraston eteisvartijan M. K. Sundströmin anastettua useaan eri otteeseen helmikuusta lähtien huoltovirastolle saapuneista kirjaamattomista kirjeistä pieniä rahamääriä, arviolta yhteensä 2,000 mk, hävittäen sitten kirjeet, hänet pidätettiin virantoimituksesta maaliskuun 17 p:stä lähtien ja luovutettiin rikospoliisille kuulusteluja varten. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ tehdä asiasta kaupunkien kunnallislain 52 §:n mukaisen ilmoituksen Uudenmaan läänin maaherralle.

Kunnalliskoti ja sen työlaitos. Huomioottaen viran suuremman työ määrän ja edesvastuun kunnalliskodin työlaitoksen muihin työnjohtajavirkoihin verraten kunnalliskodin yhteydessä toimivan työlaitoksen puuseppäosaston työnjohtajan virka korotettiin ⁷⁾ kertomusvuoden alusta lukien 32 palkkaluokkaan myöntäen tarkoitukseen 3,600 mk kaupunginvaltuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin.

Kunnalliskodin sikalan v:n 1938 määrärahaa Muut kulut päätettiin ⁸⁾ sallia ylittää 18,000 mk.

¹⁾ Kvsto 29 p. marrask. 15 §. — ²⁾ S:n 5 p. heinäk. 6 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 47. — ³⁾ Kvsto 25 p. tammik. 3 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 49 ja Kunnall. asetuskok. s. 81. — ⁴⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 11 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. huhtik. 9 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. helmik. 9 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 34 §.

Tervalammen työlaitos. Sen varalta, että Tervalammen työlaitokseen suunnitellun hoidokki-, talous- ja navettarakennuksen ynnä viemärlaitoksen rakennustöihin välittömästi ryhdyttäisiin, kaupunginvaltuusto työkustannusten noustua päätti ¹⁾ merkitä työtä varten v:n 1940 talousarvioon 944,500 mk:n lisämäärärahan oikeuttaan yleisten töiden lautakunnan käyttämään sen ennakolta jo kertomusvuonna.

Tervalammen työlaitoksen v:n 1938 määrärahaa Palkkiot päätettiin ²⁾ sallia ylittää 350 mk.

Työtuvat. Työtupain kirjanpitäjä S. Järvinen, jonka kuukausipalkka, ennenkuin hänen entinen naisten työtuvan kirjanpitäjäntoimensa kertomusvuoden alusta lukien vakinaistettiin ja muutettiin työtupain yhteiseksi kirjanpitäjänviraksi, prosenttikorotuksineen oli ollut 2,860 mk ja vakinaistamisen jälkeen ikäkorotuksineen nousi vain 2,772 mk:aan, oikeutettiin ³⁾ edelleen nostamaan entinen palkkansa vähentämättömänä.

Työtupain ja elintarvikekeskuksen yhteisen talon pääpiirustukset ja kustannusarvio hyväksyttiin ⁴⁾.

Työtupain v:n 1938 määrärahoja Kaluston kunnossapito ja Tarverahat päätettiin ²⁾ sallia ylittää vastaavasti 500 mk ja 1,000 mk.

Erään huoltomäärärahan ylittäminen. Huoltolautakunta oikeutettiin ²⁾ ylittämään v:n 1938 talousarviossa suoranaisia avustuksia varten varattua määrärahaa 1,000,000 mk.

Lastensuojelu

Lastensuojeluvirasto. Lastensuojeluviraston toiminnan yhä laajentuessa ja monipuolistuessa kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ perustaa sinne tammikuun 1 p:stä 1940 lukien 23 palkka- ja II kielitaitoluokkaan kuuluvan sihteerinviran.

Lastensuojeluviraston aviottomain lasten huoltotoimistoon päätettiin ⁶⁾ tammikuun 1 p:stä 1940 lukien perustaa 39 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva nuoremman toimistoapulaisen virka.

Lastenhuoltolaitokset. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ yleisten töiden lautakunnan sen kehoituksesta ⁸⁾ laadituttamat Sofianlehdonkadun varrelle rakennettavan vastaanotto- ja ammattioppilaskotirakennuksen pääpiirustukset sekä 7,431,000 mk:aan päättyvän kustannusarvion, alistaen ne sosiaaliministeriön hyväksyttäväksi.

Pääloukkaan Lastensuojelu sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto osoitti ⁹⁾ 8,500 mk:n lisäyksen lastenhuoltolaitosten määrärahaan Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyvät virat uuden palvelijan palkkaamiseksi Toivolan koulukotiin.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ sallia sen, että Bengtsårin koulukodin opettaja T. A. Mikkola ja Ryttylän koulukodin opettaja A. R. Taipale elokuun 1 p:stä lukien vaihtoivat virkoja keskenään.

Lastensuojelumäärärahojen ylittäminen. Lastensuojelulautakunta oikeutettiin ylittämään alla mainittuja v:n 1938 lastensuojelumäärärahoja seuraavasti: lastensuojelulautakunnan määrärahaa Palkkiot 3,500

¹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 41 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 34 §. — ³⁾ S:n 22 p. helmik. 8 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. kesäk. 13 §; vrt. tämän kert. s. 102. — ⁵⁾ Kvsto 30 p. elok. 17 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 18 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 22 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 46. — ⁹⁾ Kvtso 8 p. helmik. 34 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. tammik. 13 §.

mk ¹⁾, Painatus ja sidonta 2,500 mk ¹⁾ sekä Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 3,789 mk ²⁾, lastenhuoltolaitosten määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 3,380 mk ¹⁾, Valaistus 2,700 mk ¹⁾, Vedenkulutus 6,000 mk ¹⁾, Yleisten laitteiden kunnossapito 1,540 mk ¹⁾ ja Sekalaista yhteensä 5,317 mk ³⁾ sekä lastenhuoltolaitosten tilain määrärahaa Kustannukset 27,647 mk ¹⁾.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Työnvälitys

Työnvälityksen harjoittamisluvat. Erästä työnvälityksen harjoittamislupaa koskevasta anomuksesta sosiaaliministeriölle annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ huomauttaa, että nimitystä työnvälitystoimisto olisi sekaannuksien välttämiseksi käytettävä ainoastaan julkisesta työnvälityksestä ja että eri yhdistysten ylläpitämiä välitystoimistoja olisi nimitettävä esimerkiksi paikan- tai toimenvälitystoimistoiksi.

Sosiaaliministeriölle päätettiin antaa puoltavat lausunnot Medicinarklubben Thorax nimisen yhdistyksen ⁵⁾ sekä Suomen rakennusmestari-liiton ⁴⁾ anomuksista saada välittää työpaikkoja jäsenilleen enintään 50 mk:n suuruisesta kertamaksusta, kuitenkin niin, että toimitukset myönnettäisiin vain v:n 1941 toukokuuhun asti.

Sosiaaliministeriölle päätettiin ⁶⁾ niinkään antaa puoltava lausunto Lääketieteenkandidaattiseuran anomuksesta saada harjoittaa työnvälitystä omille jäsenilleen 50 mk:n palkkioin välitykseltä, siten että toimilupa myönnettiin v:n 1941 toukokuuhun saakka ja anoen sosiaaliministeriöltä työnvälityslain 22 §:n nojalla tarkempia määräyksiä Lääketieteenkandidaattiseuran ja työnvälitystoimiston henkisen työn osaston välisen yhteistyön järjestämisestä.

Suomen teollisuusteknikkojen liiton työnvälityksen harjoittamislupaa koskevasta anomuksesta päätettiin ⁴⁾ sosiaaliministeriölle sitä vastoin antaa epävä lausunto.

Urheilu

Urheilulautakunta. Urheilulautakunta oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään v:n 1938 palkkiomäärärahaansa 600 mk.

Avustukset. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ yleisistä käyttövaroistaan varata 25,000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi avustuksena Svenska Finlands idrottsförbund nimisen urheiluliiton kesäkuun 3—4 p:nä järjestettävien voimistelujuhlain mahdollisen tappion peittämiseen.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto päätti ⁹⁾ varata 10,000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi avustuksena Suomen painiliiton lokakuun 27—29 p:nä järjestettävien vapaapainin Euroopanmestaruuskilpailujen mahdollisen tappion peittämiseen.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ¹⁰⁾ Nyländska jaktklubben seuralle 70,000 mk:n avustuksen v:n 1939 kultapokaalipurjehdusten järjestelyn vaatimien satama- ja rakennustöiden suorittamiseen.

¹⁾ Kvsto 25 tammik. 33 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 24 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 33 § ja 22 p. helmik. 24 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. lokak. 6 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 8 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. maalisk. 6 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. tammik. 20 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. helmik. 20 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. heinäk. 23 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. tammik. 14 §.

Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunta. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ vahvistaa kansanhuoltopiirien toimistoista ja kansanhuoltolautakunnista syyskuun 29 p:nä annetun asetuksen määräämän kansanhuoltolautakunnan jäsenmäärän yhdeksäksi varsinaiseksi ja neljäksi varajäseneksi, vahvistaa kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajan palkkion 3,000 mk:ksi kuukaudessa ja varapuheenjohtajan palkkion 300 mk:ksi ja jäsenten palkkion 150 mk:ksi kultakin kokoukselta sekä lautakunnan jaostojen puheenjohtajain palkkion 300 mk:ksi kultakin jaostokokoukselta sekä määrätä kansanhuoltolautakunnan kuulumaan sosiaali- ja opetusasiain johtajan toimialaan.

Kansanhuoltolautakunnan käytettäväksi sen eri menoihin myönnettiin ¹⁾ valtuuston yleisistä käyttövaroista 100,000 mk.

Sekalaisia

Avustukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 25,000 mk:n avustuksen Kansainvälisen raittiusjärjestön IOGT:n heinä- ja elokuun vaihteessa Helsingissä järjestettävän raittiusmaailmankongressin valmistelutöihin.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ³⁾ 50,000 mk:n avustuksen kertomusvuoden heinäkuun 31 p:n ja elokuun 5 p:n välisenä aikana Helsingissä pidettävän XXII kansainvälisen alkoholismia vastustavan kongressin kulujen peittämiseen.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat*Opetustoimi*

Kansakoulut. Kaupunginvaltuusto hylkäsi ⁴⁾ ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen kansakoululuokkien oppilasluvun keskimäärää koskevan valtuuston päätöksen ⁵⁾ kumoamisesta.

Valtuusto päätti ⁶⁾, että kaupungin kansakouluihin tarpeen mukaan saadaan perustaa n. s. tarkkailuluokkia, joille sielullisessa häiriötilassa olevat lapset siirretään lastenpsykiatrin tarkastuksen perusteella, jonka läheisen valvonnan alaisina mainitut luokat tulevat olemaan. Mainittujen luokkien suurin oppilasmäärä oli oleva 10 ja niiden oppilaslukua ei ollut otettava huomioon kansakoululuokkien keskimääräistä oppilaslukua laskettaessa.

Sen johdosta, että palkkasäännön tulkinnan suhteen yhteisluokkien opettajain palkkauksen kohdalta oli ilmennyt erimielisyyttä, valtuusto päätti ⁷⁾ selittää, että yläkoulun yhteisluokkien mies- ja naisopettajat palkkaukseen nähden on rinnastettava yläkoulun poikaluokkien opettajiin.

Valtuusto myönsi ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle R. Malmbergille jatkettua sairauslomaa joulukuun 20 p:stä 1938 helmikuun

¹⁾ Kvsto 11 p. lokak. 2 §; vrt. Kunnall. asetuskok. s. 113, 209 ja 211 ja tämän kert. s. 105. — ²⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 31 §. — ³⁾ S:n 22 p. helmik. 16 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 24 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 127. — ⁶⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 21 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. helmik. 13 §.

20 p:ään 1939 määräten hänen viransijaisekseen mainittujen koulujen opettajan G. E. Cavoniuksen ¹⁾ sekä oikeuksin nostaa puolet palkastaan helmikuun 20 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi samoin viransijaisiin ²⁾.

Ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja A. Groundstroem, joka jo oli nauttinut kaiken hänelle virkasäännön mukaan kuuluvan sairasavun, oikeutettiin ³⁾ saamaan puolet pohjapalkastaan maaliskuun 4 p:n ja toukokuun 31 p:n välisen jatkettu sairaslomansa ajalta.

Ollen ruotsinkielisten kansakoulujen v. t. tarkastaja G. E. Cavonius sukulaisuuden vuoksi esteellinen vahvistamaan mainittujen koulujen johtokunnan maaliskuun 9 p:nä haettavaksi julistamaa tyttö- ja yhteisluokan opettajan vaalia, sairaslomalla oleva mainittujen koulujen tarkastaja R. Malmberg siihen suostuvaisena määrättiin ⁴⁾ hoitamaan tarkastajantehäviä mainitun viran täyttämisen osalta.

Ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja G. Ehrström oikeutettiin ⁵⁾ eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen 10 vuotta siitä 29 vuoden ajasta, jonka hän ennen kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen palvelukseen siirtymistään oli toiminut Helsingin ruotsinkielisen alakouluseminaarin johtajana.

Suomenkielisiin kansakouluihin päätettiin v:n 1940 alusta lukien perustaa kaksi 33 palkkaluokkaan kuuluvaa kouluhoitajattarenvirkaa ⁶⁾ sekä kolme 57 palkkaluokkaan ja kaksi 56 palkkaluokkaan kuuluvaa siivoojanvirkaa ⁷⁾.

Lapinlahden uuteen suomenkieliseen kansakouluun päätettiin ⁸⁾ elokuun alusta lukien perustaa vahtimestarinvirka ja talonmies-lämmittäjänvirka, jotka kumpikin kuuluisivat 39 palkkaluokkaan sekä 6 56 palkkaluokkaan kuuluvaa siivoojantointa, joiden kaikkien palkkaamiseen kertomusvuonna myönnettiin 43,000 mk kaupunginvaltuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin.

V:n 1940 talousarvioon päätettiin ⁹⁾ merkitä 5,000,000 mk:n siirtomääräraha kortteliin n:o 559 rakennettavan uuden koulutalon rakennustöihin.

Suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnat oikeutettiin ¹⁰⁾ vasta kertomusvuonna käyttämään valtuuston opetuslaitosten lukuvuosien 1936/37—1937/38 toimintakertomusten julkaisua varten yleisistä käyttövaroistaan edelliselle myöntämä 3,800 mk:n ja jälkimmäiselle myöntämä 3,400 mk:n rahamäärä, koska julkaisut eivät vielä v. 1938 olleet valmistuneet.

Ruotsinkielisen kansakoulutilaston ynnä tarpeellisten liitteiden julkaisemista varten lukuvuodelta 1938/39 valtuusto myönsi ¹¹⁾ pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan 3,400 mk:n lisäyksen ruotsinkielisten kansakoulujen määrärahaan Painatus ja sidonta.

Edellä mainitulta tililtä valtuusto myönsi 1,800 mk:n lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen tarverahoihin kouluhoitajattarien korotettujen raitiotiemaksujen suorittamiseksi ¹²⁾, Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan 10,000 mk suomenkielisten kansakoulujen johto-

¹⁾ Kvsto 11 p. tammik. 7 §. — ²⁾ S:n 15 p. maalisk. 14 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 13 § ja 24 p. toukok. 9 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. huhtik. 10 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. helmik. 10 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 21 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. syysk. 10 §. — ⁸⁾ S:n 5 p. huhtik. 12 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. marrask. 19 §; ks. myös tämän kert. s. 25 ja 65. — ¹⁰⁾ Kvsto 25 p. tammik. 25 §. — ¹¹⁾ S:n 15 p. maalisk. 28 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. kesäk. 27 §.

kunnan käytettäväksi kansakouluoppilaiden opintoretkeilytoiminnan avustamiseksi ¹⁾ ja 27,200 mk:n lisäyksen ruotsinkielisten kansakoulujen määrärahaan Sairaslomasijaiset oikeuttaen mainittujen koulujen johtokunnan lisäksi ylittämään tätä määrärahaa enintään 12,800 mk ²⁾.

Ruotsinkielisten kansakoulujen v:n 1938 määrärahaa Sairaslomasijaiset päätettiin sallia ylittää enintään 1,908 mk ja Yleisen ammattilaiskoulun kansakoululuokka enintään 680 mk ³⁾ sekä kertomusvuoden tilapäisen työvoiman määrärahaa enintään 5,184 mk, johtuen niiden ylittämisen suorittamisesta, jotka aiheutuivat eräiden hyvin suurien luokkien jakamisesta kahtia äidinkielen opetustunneilla syyslukukauden aikana ⁴⁾, määrärahaa Valaistus 6,800 mk ⁵⁾ ja määrärahaa Oppilaiden voimistelua ja urheiluharrastusten edistäminen enintään 2,000 mk ⁶⁾.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan luvun Talorakennukset nimikkeessä Opetustoimi Käpylän kansakoulun erinäisiin muutostöihin varattuja varoja enintään 22,000 mk kaasulaitteiden asentamiseksi kyseisen suomenkielisen kansakoulun taloon.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin ⁸⁾ ylittämään tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Perushankinnat sisältyvää määrärahaa Lapinlahdenkadun uuden kansakoulun kalusto 67,500 mk.

Kansakoulujen hyväksi tehty testamentti. Edesmenneen neiti S. Jürgensin testamentattua osan omaisuudestaan kaupungin kansakoulujen hyväksi, pesänselvitysmiehet antoivat lopputilityksen sekä suorittivat rahatoimistoon kaupungille tulevan osuuden, 76,175: 25 mk, mikä merkittiin ⁹⁾ tiedoksi.

Työväenopistot. Suomenkielinen ja ruotsinkielinen työväenopisto oikeutettiin ¹⁰⁾ maksamaan ulkomaisille luennoitsijoille enintään 300 mk:n palkkio luennolta.

Ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta oikeutettiin ¹¹⁾ ylittämään v:n 1938 määrärahaansa Tilapäistä työvoimaa enintään 6,000 mk.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi 15,000 mk:n ¹²⁾ määrärahan suomenkieliselle työväenopistolle ja 5,000 mk ¹³⁾ ruotsinkieliselle työväenopistolle niiden 25-vuotisjuhlain järjestämiseen.

Kirjapainokoulu. Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin ¹⁴⁾ ylittämään kirjapainokoulun v:n 1938 määrärahaa Käyttövoimaa enintään 13: 20 mk.

Ammatteihin valmistavat koulut. Jotta valmistavan poikain ammattikoulun metallityöpajaan lukuvuoden 1939/40 alusta lukien voitaisiin palkata uusi tuntiopettaja, jonka tehtävänä olisi työaine- ja työkaluvaraston hoito ja kunnossapito sekä sepänpajassa opettaminen, kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁵⁾ ammattiopetuslaitosten johtokunnan enintään 8,960 mk:lla ylittämään valmistavan poikain ammattikoulun tilapäisen työvoiman määrärahaa.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun ompelimuokalle päätettiin ¹⁶⁾

¹⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 25 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 28 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 32 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. lokak. 32 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. lokak. 33 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. lokak. 37 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. kesäk. 35 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. syysk. 23 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. huhtik. 3 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 17. — ¹⁰⁾ Kvsto 8 p. helmik. 25 §. — ¹¹⁾ S:n 25 p. tammik. 30 §. — ¹²⁾ S:n 13 p. syysk. 22 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. lokak. 25 §. — ¹⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 31 §. — ¹⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 40 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. kesäk. 9 §.

syyskuun 1 p:stä lukien perustaa 28 palkkaluokkaan kuuluva opettajanvirka oikeuttaen ammattiopetuslaitosten johtokunta kertomusvuonna maksamaan kyseisen viran haltijan palkka valmistavan tyttöjen ammattikoulun tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin ¹⁾ ylittämään seuraavia valmistavan tyttöjen ammattikoulun v:n 1938 määrärahoja enintään alla mainitun verran: Tarverahat 1,000 mk, Ruokinta 20,000 mk, Leipomotarvikkeet 40,000 mk ja Työaineet 2,000 mk.

Kotitalouslautakunta. Kotitalouslautakunta oikeutettiin ²⁾ ylittämään v:n 1938 määrärahojaan Lämpö sekä Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityöopetusta varten vastaavasti enintään 1,121: 50 mk ja 21,278: 75 mk.

Lastentarhat. Lastentarhain ynnä niiden laitosten v:n 1938 määrärahoja Kaluston hankinta ja Kaluston kunnossapito päätettiin ³⁾ sallia ylittää vastaavasti enintään 9,641 mk ja 5,247: 25 mk.

Käpylän uuden lastentarha- ja kirjastotalon varustamista varten valaisinkalusteilla päätettiin ⁴⁾ sallia ylittää lastentarhain ynnä niiden laitosten määrärahaa Kaluston hankinta 4,212: 55 mk.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kertomuksen mainitun säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1938 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen, valtuusto myönsi ⁵⁾ johtokunnalle tilivapauden mainitulta vuodelta.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin v:n 1939 tilien tarkastajiksi valittiin ⁶⁾ pankinvirkailija B. Armfelt ja toimittaja Y. Räisänen sekä heidän varamiehikseen liittosihteeri G. Andersson ja rakennusmestari I. W. Udd.

Valtuusto päätti ⁶⁾, että Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin oppilaille annetaan kaupungin kouluhammasklinikoissa hammashoitoa samalla tavoin kuin kaupungin omien lastentarhain oppilaille.

Avustukset. Pääluokkaan Opetustoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ kertomusvuodeksi 7,200 mk:n avustuksen syyskuun 1 p:nä 1938 Meritullinkadun 1:ssä toimintansa aloittaneelle kultaseppäkoululle päättäen samalla v:n 1940 talousarvioon merkitä 21,600 mk:n suuruisen avustuksen sille.

Opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ⁸⁾ kaupunginhallituksen käytettäväksi Helsingin käsityöopiston kertomusvuoden vuokra- y.m. menoihin enintään 30,600 mk sekä kyseiselle opistolle elokuussa pidettävän pohjoismaiden ammattikoulukokouksen yhteyteen järjestettävään näyttelyyn osallistumista varten 5,400 mk.

Valtuusto päätti ⁹⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon uuteen tilavampaan huoneistoon muuttaneen Helsingin käsityöopiston vuokra-avustuksen lisäksi tilitysvelvollisuuksin 16,500 mk opiston sähkön- ja kaasunkulutuksen menoihin, jotka kaupunki ennenkin oli suorittanut.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ¹⁰⁾ 15,000 mk:n avustuksen

¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 31 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 35 §. — ³⁾ S:n 8 p. helmik. 30 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. lokak. 34 §; vrt. tämän kert. s. 49 ja 50. — ⁵⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 44 § ja 5 p. heinäk. 38 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. toukok. 14 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. huhtik. 24 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. toukok. 18 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. marrask. 25 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 30 §.

Suomen kansanopistoyhdistyksen Helsingissä huhtikuun 15—17 p:nä järjestettävää maan kansanopistolaitoksen 50-vuotisjuhlaa varten.

Valtuusto myönsi ¹⁾ yleisistä käyttövaroistaan 14,775 mk kertomusvuoden elokuussa Helsingissä pidetyn IV pohjoismaisen ammattikoulu-kokouksen aiheuttaman tappion peittämiseksi käyttäen siitä 2,775 mk kokouksesta ja sen yhteyteen järjestetystä näyttelystä otettujen valokuvain lunastamiseen ammattikoulujen arkistoon.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kaupunginkirjaston kirjavaraston inventtaustarkastajiksi valittiin ²⁾ viisivuotiskaudeksi 1939—43 filosofianmaisterit C.-R. Gardberg ja S.-K. Kilpi sekä heidän varamiehikseen vastaavasti filosofianmaisteri E. Olsoni ja libristi F. Sundqvist.

Kaupunginkirjaston kirjavaraston inventtaustarkastajain kaupunginkirjaston ohjesäännön 11 §:n mukaisesti suorittamastaan tarkastuksesta antama lausunto merkittiin ³⁾ tiedoksi.

Pääkirjaston amanuenssi E. Savonen, joka jo viiden kuukauden ajan oli nauttinut sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin, oikeutettiin ⁴⁾ nostamaan puolet pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa heinäkuun 4 p:n ja 31 p:n sekä syyskuun 1 p:n ja 30 p:n välisen jatkettun virkavapautensa ajalta.

Kallion haarakirjaston amanuenssi O. Inkola, joka jo oli nauttinut kaiken hänelle virkasäännön mukaisesti kuuluvan sairasavun, oikeutettiin ⁵⁾ kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisen jatkettun sairaslomansa ajalta nostamaan puolet palkastaan.

Kirjastonhoitaja U. Thermanille, jolle kaupunginhallitus oli myöntänyt sairaslomaa v:n 1938 joulukuun 17 p:stä v:n 1939 tammikuun 17 p:ään, myönnettiin ⁶⁾ jatkettua sairaslomaa viimeksi mainitun päivän ja toukokuun 1 p:n väliseksi ajaksi.

Kallion haarakirjaston amanuenssi E. Therman, joka v:n 1938 joulukuun 8 p:ään mennessä jo oli nauttinut viisi kuukautta palkallista sairaslomaa, oikeutettiin ⁷⁾ nostamaan $\frac{1}{3}$ pohjapalkastaan edellä mainitun päivän ja kesäkuun 30 p:n 1939 välisen jatkettun sairaslomansa ajalta.

Lainauskirjaston perustamiseksi Pursimiehenkadun 27:ssä toimivan kaupunginkirjaston lukusalin yhteyteen kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ perustaa kaupungin eteläosaan uuden haarakirjaston sekä sitä varten kertomusvuoden syyskuun alusta lukien 31 palkkaluokkaan kuuluvan kirjastonhoitajanviran, jonka palkkaamiseen kertomusvuonna myönnettiin 11,600 mk valtuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoihin sekä palkankorotuksiin. Haarakirjaston kertomusvuoden muiden ylläpito-kustannusten peittämiseksi kaupunginkirjaston johtokunta samalla oikeutettiin ⁸⁾ ylittämään seuraavia kaupunginkirjaston määrärahoja enintään alla mainitun verran: Tilapäistä työvoimaa 500 mk, Lämpö 2,000 mk, Valaistus 2,000 mk, Puhtaanapito 500 mk, Kaluston hankinta 17,500 mk, Painatus ja sidonta 23,000 mk, Tarverahat 2,000 mk ja Kirjallisuus 55,000 mk.

¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 26 §. — ²⁾ S:n 26 p. huhtik. 9 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 4 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. marrask. 8 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. syysk. 7 § ja 4 p. lokak. 14 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. helmik. 9 §; vrt. myös v:n 1938 kert. s. 202. — ⁷⁾ Kvsto 22 p. helmik. 10 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. kesäk. 23 §.

Myöhemmin myönnyttiin vielä seuraavain kertomusvuoden määrärahan ylittämiseen alla mainitun verran: Tilapäistä työvoimaa 8,000 mk, Valaistus 7,500 mk, Siivoaminen 1,400 mk, Tarverahat 9,500 mk¹⁾, Kaluston hankinta 4,120: 25 mk Käpylän uuden lastentarha- ja kirjastotalon varustamista varten valaisinkalusteilla²⁾ sekä Kaluston kunnossapito 2,000 mk³⁾.

Kaupunginmuseo. Vapaaherra E. von Willebrandin perillisten kaupunginmuseolle lahjoittaman ratsastuskilpailupalkintokokoelman säilyttämisen ja näytteillepanon järjestämiseksi museolautakunta oikeutettiin⁴⁾ ylittämään kaupunginmuseon määrärahaa Kokoelmien kartuttaminen enintään 2,850 mk.

Kaupunginorkesteri. Opetusministeriö epäsi toukokuun 19 p:nä kaupunginvaltuuston v:n 1939 talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemän anomuksen kaupunginorkesterin mainitun vuoden valtionavun korottamisesta 500,000 mk:aan, mikä merkittiin⁵⁾ tiedoksi.

Kaupunginorkesterin johtaja G. Schnéevoigt oikeutettiin⁶⁾ jäämään virkaansa yhdeksi vuodeksi marraskuun 8 p:stä lukien, jolloin hän täytti 67 vuotta.

Kaupungin liittyminen Suomen taideakatemia nimisen säätiön perustajaksi. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, että Helsingin kaupunki Suomen taideakatemiaa tätä koskevaan anomukseen liitetyn säädekirjan mukaisin ehdoin ja edellytyksin että valtio puolestaan myönsi tarkoitukseen 1,000,000 mk, liittyy Suomen kuvaamataiteen kehittämiseksi, vaalimiseksi ja tukemiseksi perustettavan Suomen taideakatemia nimisen säätiön perustajaksi myöntäen yleisistä käyttövaroistaan 100,000 mk säätiön peruspääomaksi.

Avustukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi⁸⁾ 10,000 mk:n avustuksen Työväentalon näyttämölle Mustikkamaan kesäteatterin ylläpitämiseen. Syyskuun alussa Euroopassa puhjenneen sodan aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta valtuusto päätti⁹⁾ samoista käyttövaroistaan kertomusvuotta varten myöntää Helsingin kansanteatteri oy:lle 160,000 mk:n, Helsingin ruotsalaiselle teatterille 160,000 mk:n ja Helsingin työväen teatterille 40,000 mk:n suuruiset ylimääräiset avustukset, joista 316,182 mk mainitun tilin ylityksenä.

Yleisistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi¹⁰⁾ 50,000 mk mieskuoro Finlandialle sen Amerikkaan tehtävällä konsertti- ja sivistysmainostusmatkallaan jaettavaksi suunnitteleman Suomea mainostavan julkaisun Helsingin kaupunkia koskettelevien sivujen painatuskuluihin.

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimisto. Kiinteistölautakunta oli ilmoittanut päättäneensä hyväksyä Koskelan omakotialueeseen kuuluville, Oulunkyläntien varrella oleville tonteille kaksi uutta rakennustyyppiä, nimittäin Oulunkyläntien itäpuolella oleville tonteille tyyppin K 1 ja länsipuolella oleville tyyppin K 2, samoin kuin niiden työselitykset. Lisäksi oli kiinteistötoimiston tontti-

1) Kvsto 4 p. lokak. 41 §. — 2) S:n 4 p. lokak. 34 §; vrt. tämän kert. s. 47 ja 50. — 3) Kvsto 13 p. syysk. 24 §. — 4) S:n 21 p. kesäk. 37 §. — 5) S:n 30 p. elok. 2 §. — 6) S:n 21 p. kesäk. 8 §. — 7) S:n 15 p. maalisk. 27 §. — 8) S:n 10 p. toukok. 16 §. — 9) S:n 29 p. marrask. 13 §. — 10) S:n 11 p. tammik. 13 §.

osastolla suunniteltu laadittavaksi kumpaakin uutta rakennustyyppiä varten, paitsi pääpiirustuksia ja työselityksiä, myöskin kaikki työ- ja yksityiskohtaiset piirustukset, hankittavaksi asiantuntijoilta niiden lämpö-, vesijohto- ja sähkötöiden ohjelmat ja laskelmat rautabetonitöistä sekä sarjan sopivia värimalleja ulko- ja sisämaalausta varten, jotka kaikki määrätystä maksusta luovutettaisiin kullekin omakotirakentajalle. Oikeuttaakseen tonttiosaston nyt ja edelleenkin korvausta vastaan laatimaan omakotirakentajille edellä mainittuja tyyppitalojen rakennuspiirustuksia, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ lisätä kiinteistötoimiston johtosäännön 7 §:ään tätä koskevan kohdan 4 a sekä samalla oikeuttaa kiinteistölautakunnan liittämään niiden edellä mainituilla alueilla olevien omakotitonttien vuokrasopimuksiin, joiden rakennustyyppiä kiinteistölautakunta on vahvistanut tonttiosastolla piirretyn omakotityypin, sellaisen ehdon, että vuokraaja on velvollinen rakentamaan tontin tonttiosaston laatimia piirustuksia ja ohjeita noudattaen sekä suorittamaan ennakolta kaupungille korvauksena piirustuksista kiinteistölautakunnan vahvistaman maksun.

Kiinteistötoimiston maatalousosaston apulaisagronoominvirka päätettiin ²⁾ kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä lukien korottaa 21 palkkaluokkaan myöntäen palkankorotuksen suorittamiseen kertomusvuonna 4,550 mk valtuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin.

Kiinteistötoimiston toimistopäällikkö J. W. Andersin, joka huhtikuun 9 p:nä 1940 täytti 67 vuotta, oikeutettiin ³⁾ edelleen jäämään virkaansa mainitun vuoden joulukuun 31 p:ään saakka.

Kiinteistömäärärahan ylittäminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ylittämään seuraavia v:n 1938 määrärahoja alla mainituin määrin: kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston tarverahoja 15,000 mk ⁴⁾, maatalousosaston määrärahoja Puhtaanapito 120 mk ⁴⁾, Tarverahat 3,420 mk ⁴⁾, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 2,441:80 mk ⁵⁾, Metsänhoito 1,950 mk ⁴⁾, Tallit 7,000 mk ⁴⁾, Verot ja vakuutukset 2,776:90 mk ⁵⁾, Rakennukset 145,000 mk ⁴⁾ ja Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa 10,000 mk ⁴⁾ talo-osaston hallinto- ja hoitomäärärahaa kaupungin talojen korjauksiin 45,000 mk ⁴⁾, poliisihuoneistojen nimikkeen määrärahaa Vuokra 3,744 mk ⁶⁾ poliisilaitoksen VI vartiopiirille Runeberginkadun 63:sta luovutetun lisähuoneiston vuokran suorittamiseksi, kansanpuistojen määrärahaa Eläinten osto eläintarhaan 1,548 mk ⁴⁾ sekä urheilu- ja pallokenttään hallinto- ja hoitomäärärahaa Lämminvesisuihkun kaasunkulutus 621 mk ⁴⁾.

Kertomusvuoden talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Talosasto sisältyvää kaupungin talojen hallinto- ja hoitomäärärahaa Kaluston hankinta päätettiin sallia ylittää 4,167:20 mk ⁷⁾ Käpylän uuden lastentarha- ja kirjastotalon varustamista varten valaisinkalusteilla, kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston tarverahoja enintään 74,000 mk ⁸⁾, kiinteistötoimiston maatalousosaston määrärahaa Rakennukset enintään 57,500 mk ⁹⁾ eräiden rakennuskorjaustöiden suorittamiseksi Puodinkylän tilan alueella sekä kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäiset menot sisältyvää määrärahaa Veroja erinäisistä alueista maalauskunnissa enintään 25,000 mk ⁸⁾.

¹⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 17 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 98. — ²⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 5 §. — ³⁾ S:n 15 p. marrask. 8 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 26 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. helmik. 33 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. helmik. 29 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. lokak. 34 §; ks. myös tämän kert. s. 47 ja 49. — ⁸⁾ Kvsto 4 p. lokak. 35 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. heinäk. 32 §.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Munkkiniemen tilan ostosta aiheutuneet kustannukset. Ab. M. G. Stenius oy:n entisten osakkaiden muodostama Stenius konsortiet niminen yhtymä oli huomauttanut, että kun Ab. M. G. Stenius oy:n osakekannan ostossa ¹⁾ otettiin kaupungille tulevan pääoma-arvon arvioinnin lähtökohdaksi tilanne lokakuun 26 p:nä 1938, olisi yhtymän kohtuuden mukaan saatava korvaus sen toimesta mainitun päivän jälkeen suoritetuista pääomasijoituksista ja parannuksista, esittäen yhtymä luettelon niistä kirjanpitoeristä, joihin nähden korvaus sen mielestä voi tulla kysymykseen ja joiden yhteissumma nousi 791,978: 25 mk:aan. Kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ tällöin Ab. M. G. Stenius oy:n korvaamaan entisille osakkailleen ainoastaan yhtiön varoista muuntaja-aseman siirrosta Kalastajatorpan alueelle aiheutuneet kustannukset, 8,423: 10 mk, ehdoin että Stenius konsortiet luopuu muista esittämistään vaatimuksista.

Maa-alueiden lunastaminen It. Puistotien leventämiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ sisällyttää v:n 1940 talousarvioon 35,000 mk n. 80 m² käsittävän osan lunastamiseksi IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevasta It. Puistotien tontista n:o 2 ja n. 74 m² käsittävän osan lunastamiseksi korttelissa n:o 202 olevasta saman kadun tontista n:o 6 It. Puistotien leventämistä varten päättäen samalla sisällyttää v:n 1940 talousarvioon tarvittavat varat tämän mukaisen uuden asemakaavan ⁴⁾ edellyttämiin kadunjärjestelytöihin ⁵⁾.

Katumaan lunastaminen Oy. Mahoganylla. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁶⁾ asemakaavalain 20 §:n nojalla vaatia saada lunastaa sen osan Oy. Mahoganyn omistamasta IV kaupunginosan korttelissa n:o 167 olevasta Ruoholahdenkadun tontista n:o 21, joka uuden asemakaavan mukaan oli katumaata, pantiin toimeen asiaa koskeva pakkolunastusmenettely. Oy. Mahogany oli tällöin puolestaan pannut vireille kaupunkia vastaan kaksi oikeusjuttua. Toisessa haasteanomuksessaan yhtiö mainitsi, että sille kuuluu asemakaavanmuutoksen kautta muodostetun korttelin n:o 167 tontin n:o 2 suurin ja arvokkain, 1,477.8 m²:n suuruinen osa, kun sen sijaan kaupungille kuuluva saman tontin osa käsitti vain 448.1 m², minkä vuoksi yhtiö asemakaavalain 26 §:n nojalla vaati saada lunastaa kaupungin omistaman osan tonttia. Toisessa haasteanomuksessaan yhtiö taas ilmoitti, että, koska asemakaavanmuutoksella muodostetusta korttelin n:o 167 a tontista n:o 1 sille kuuluvan 303.8 m²:n suuruisen osan käyttämiselle koituu järjestelystä haittaa, yhtiö pakkolunastusmenettelyn yhteydessä tulee vaatimaan kaupungin velvoittamista lunastamaan tämänkin tontinosan tai, ellei tätä hyväksytä ja ellei kaupunki, jolle tästä tontista kuului yhteensä 12,712.2 m², tontin arvokkaamman osan omistajana asemakaavalain 26 §:n nojalla halunnut lunastaa itselleen yhtiölle kuuluvaa tontinosaa, yhtiölle myönnettäisiin oikeus sen lunastamiseen. Valtuusto päätti ⁷⁾ tällöin, ettei kaupunki vastusta Oy. Mahoganyin vaatimusta saada

¹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 60. — ²⁾ Kvsto 24 p. toukok. 12 §. — ³⁾ S:n 4 p. lokak. 5 §; ks. myös tämän kert. s. 23. — ⁴⁾ Vrt. tämän kert. s. 72. — ⁵⁾ S:n s. 25 ja 90. — ⁶⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 61. — ⁷⁾ Kvsto 8 p. helmik. 14 §.

lunastaa kaupungille kuuluva osa korttelin n:o 167 tontista n:o 2, sekä että kaupunki, vastustaen yhtiön anomusta saada lunastaa kaupungille kuuluvan osan korttelin n:o 167 a tontista n:o 1, puolestaan vaatii kaupungille lunastettavaksi yhtiön osan mainitusta tontista.

N. s. *Sinebrychoffin aluetta koskeva aluevaihto*. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että Ab. P. Sinebrychoff nimisen yhtiön kanssa tehdään n. s. Sinebrychoffin alueen uudelleenjärjestelyn sekä alueen uuden asemakaavan ja tonttijaon muutoksen hyväksymistä tarkoittavista valtuuston päätöksistä ²⁾ aiheutuva aluevaihtosopimus.

Kaupungin ja valtionrautateiden välinen aluevaihto. Kaupungin ja rautatiehallituksen yhteisesti asettama toimikunta ³⁾ laati kauan valmisteltua kaupungin ja valtionrautateiden välistä aluevaihtokysymystä tutkituaan seuraavan sisältöisen vaihtosopimusehdotuksen, jonka rautatiehallitus puolestaan oli päättänyt hyväksyä:

1) Helsingin kaupunki luovuttaa Suomen valtiolle, valtionrautateiden tarpeisiin, maanmittausinsinööri L. A. Tenhon kaupungin omistamasta Skogsbackan tilasta RN 5² Huopalahden kunnan Pikku-Huopalahden kylässä pakkolunastettavaksi pyykittämän 1.4472 ha:n suuruisen maa-alueen; Lassas nimisestä tilasta RN 1³² ja Martis nimisestä tilasta RN 2¹⁹, Helsingin maalaiskunnan Talin kylässä, pakkolunastettavaksi pyykittämän 0.2925 ha:n suuruisen maa-alueen; tähän sopimukseen liittyvälle Pasilan ratapihapiirrokselle kirjaimilla B ja E merkityt sekä puneella väritetyt, yhteensä noin 0.4795 ha:n suuriset maa-alueet, mitkä kuuluvat Helsingin kaupunkialueeseen liitettyyn maahan; sekä niinkään sopimukseen liittyvään Helsingin aseman ratapihapiirroksen kirjaimella A merkityn ja puneella väritetyn 0.0650 ha:n suuruisen maa-alueen, mikä kuuluu Helsingin kaupungin asemakaavassa Kaisaniemen puistoksi merkittyyn alueeseen.

2) Suomen valtio luovuttaa edellä mainittujen, yhteensä n. 2.2842 ha:n suuruisen tilusten vastikkeena Helsingin kaupungille sanottuun Pasilan ratapihapiirroksen kirjaimilla C ja D merkityt sekä sineellä väritetyt, yhteensä n. 1.0199 ha:n suuriset maa-alueet, mitkä kuuluvat valtionrautateille pakkolunastettuihin tiluksiin Helsingin kaupungissa, sekä oheenliitettyyn Pasilan—Huopalahden välistä rata-alueetta koskevaan karttaan kirjaimella A merkityn ja sineellä väritetyn, n. 0.3037 ha:n suuruisen maa-alueen, mikä on valtionrautateille edellä mainituista Lassas ja Martis nimisistä tiloista pakkolunastettua maata, eli kaikkiaan tiluksia n. 1.3236 ha.

3) Sopimuskumppanit eivät ole velvolliset tämän sopimuksen johdosta toisilleen suorittamaan mitään muuta korvausta, olipa sitten kysymys maasta, rakennuksista ja laitteista, vahingosta, haitasta tai mistä muusta tahansa.

4) Luovutettavien alueiden hallinta- ja käyttöoikeus siirtyy uudelle omistajalle niin pian kun tämä sopimus on allekirjoitettu sekä kaupunginvaltuusto ja valtioneuvosto ovat sen hyväksyneet.

5) Sopimuspuolet vakuuttavat, ettei luovutettaviin alueisiin ole kehelläkään kolmannella nautinta- tai muuta sen veroista oikeutta, lukuunottamatta Pasilassa valtionrautateille luovutettavaan alueeseen E seura-

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 18 §. — ²⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 78. — ³⁾ Ks. v:n 1934 kert. s. 221.

vassa kohdassa mainituille vuokramiehille myönnettyjä oikeuksia, ja ettei alueita myöskään rasita velka- eikä eläkekiinnitykset.

6) Helsingin kaupunki irtisanoo herra A. Seppäselle lokakuun 9 p:nä 1929 ja rouva F. Välimäelle helmikuun 18 p:nä 1935 päivätyillä vuokrasopimuksilla alueeseen E myönnetyt vuokraoikeudet niin pian kun tämä sopimus on lopullisesti hyväksytty, jään näistä vuokrasuhteista mahdollisesti aiheutuvat selvittelyt kaupungin asiaksi.

7) Helsingin kaupunki sitoutuu varaamaan valtiolle oikeuden erikseen sovittavaa maa- tai rahakorvausta vastaan tarvittaessa lunastaa valtionrautateille myöskin mainittuun Pasilan ratapihipiirroksen kirjaimilla A ja F merkityt sekä puneella väritetyt, yhteensä n. 0.5510 ha:n suuruiset alueet samoin kuin myöskin kaupungille nyt luovutetun, samaan kartta-piirroksen kirjaimella D merkityn maa-alueen sen jälkeen kun suunniteltu uusi kulkuväylä on näiden alueiden rajalle rakennettu. Niinikään sitoutuu kaupunki olemaan ryhtymättä sellaisiin toimenpiteisiin, mitkä voivat vaikeuttaa näiden alueiden luovutusta tai aiheuttaa valtiolle lisäkustannuksia, ellei valtio kussakin eri tapauksessa anna sellaiseen suostumustaan.

8) Rautatiehallitus on oikeutettu Helsingin kaupunkia tämän enempää kuulematta saamaan valtiolle tulevat tilukset pakkolunastustoimin rautatiealueeksi erotetuiksi, mitä varten kaupunginhallitus antaa tarpeellisen selvityksen omistusoikeudestaan luovuttamiinsa alueisiin.

9) Luovutettavien tilusten erottamiseksi tarpeelliset maanmittaus-tehtävät suorittaa valtionrautateiden maanmittauksia toimittamaan asetettu maanmittausinsinööri L. A. Tenho Helsingin kaupungista ja maksavat sopimuskumppanit tasan erottamisesta aiheutuvat kustannukset.

Kun Pasilaan johtava tie kokonaisuudessaan oli kaupungin entisellä tai sille luovutettavalla alueella, jota vastoin raitiotie kulki alueiden C, D ja E kohdalla entisellä tai tulevalla valtionrautateiden alueella, yleisten töiden lautakunta huomautti edellä olevasta sopimusehdotuksesta annettavassa lausunnossaan, että ellei kaupungille tulevaa aluetta voitu lisätä niin, että suunniteltu tien levennys ja raitiotie kokonaisuudessaan tulivat kaupungin alueelle, niin kaupungille oli varattava oikeus käyttää karttaan ruskealla värillä merkittyä valtionrautateille jäävää aluetta ja sillä suorittaa tien levennys siksi kuin uusi tie rakennettiin kokonaan kaupungin alueelle, sekä samoin oikeus alueiden E ja F kautta kulkevan viemärin pysyttämiseen entisessä paikassa. Rautatiehallitus ilmoitti puolestaan hyväksyvänsä nämä täydennykset aluevaihtosopimukseen mutta lausui samalla pitävänsä kohtuullisena, että valtionrautateille luovutettiin n. 3,050 m²:ksi lasketun rautatiealueen yksinomaisen ja todennäköisesti vuosikymmeniä kestävästä käyttöoikeuden vastikkeena kirjaimella F merkitty alue omistusoikeuksin sekä että aluevaihtosopimus ulotettiin käsittämään myös Ab. M. G. Stenius oy. nimisen yhtiön Haagan kauppalan Pikku-Huopalahden kylässä omistamasta Backas nimisestä tilasta RN 2⁷⁵⁵ valtionrautateille pakkolunastettavat, yhteensä 0.1438 ha käsittävät maa-alueet, saaden kaupunki tällöin lisävastikkeena n. 0.3100 ha:n suuruisen ratapengeralueen sillä olevine soravarastoineen, mikä välittömästi liittyi kaupungille aikaisemmin luovutettavaksi tarkoitettuun 0.3037 ha:n suuruisen maa-alueeseen ja jota m.m. voitiin käyttää tienä.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ puolestaan hyväksyä laaditun aluevaihtosopimusehdotuksen rautatiehallituksen ehdottamassa muodossa edellyttäen, että kaupungille varattiin oikeus käyttää myöskin valtionrauteille luovutettavaa kirjaimella F merkittyä Pasilan aluetta siksi kuin uusi tie rakennettiin kokonaan kaupungin alueelle.

Erään Pasilan alueen luovuttaminen valtiolle. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ puolustusministeriön tarpeisiin luovuttaa valtiolle kiinteistölautakunnan ehdottaman 769 m²:n suuruisen osan Pasilan ruutikellarialueella olevasta kaupungin maasta, minkä alueen korvauskysymys ratkaistaisiin valtion ja kaupungin kesken lähitulevaisuudessa suoritettavan aluevaihdon yhteydessä.

Aluevaihdon suorittaminen Pukinmäellä. Agronomi K. M. Soinisen jätettyä Uudenmaan läänin maaherralle Pukinmäen rakennussuunnitelman hyväksymistä vastaan tähdätyn muistutuskirjelmän ³⁾ sen johdosta, että hänen Pukinmäellä omistamansa tilat siinä oli ehdotettu puistoalueeseen kuuluviksi, käytiin hänen kanssaan neuvotteluja niiden vaihtamisesta joihinkin kaupungin omistamiin Pukinmäen alueisiin. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ puolestaan hyväksyä tehtäväksi sopimuksen sellaisesta aluevaihdosta, jossa agronomi Soininen luovuttaa kaupungille kyseiset Helsingin pitäjän Malmin kylässä omistamansa Vesala RN 1¹⁴⁹, Rantala RN 1¹⁵⁰, Soinila RN 1¹⁵¹, Juurela RN 1¹⁵², Törmälä RN 1¹⁵³, Vävilä RN 1¹⁵⁴, Kulmala RN 1¹⁵⁵ ja Imatrantie RN 1¹⁵⁶ nimiset tilat, pinta-alaltaan yhteensä n. 1.334 ha, kaupungin luovuttaessa hänelle samasta kylästä 0.545 ha:n suuruisen Boxbackan tilaan RN 1¹³⁹ kuuluvan alueen sekä 0.706 ha:n ja 0.080 ha:n suuruiset Sonabyn tilan RN 5¹⁰⁹ alueet.

Tonttien myynnissä noudatettavien periaatteiden hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupungin omistamien, vahvistettuun asemakaavaan merkittyjen rakennettaviksi tarkoitettujen tonttien myynnissä noudatettavista periaatteista.

Teollisuustonttien luovuttaminen. Helsingin kauppakamarin kaupungin tutkittaviksi jättämien kirjelmien johdosta, joissa se pyysi kaupunginhallitusta toimimaan siten, että kaupunki entistä teollisuustonttipolitiikkaansa muuttaen pikaisesti ryhtyisi varaamaan ja kunnostamaan sellaisia pysyväisiksi suunniteltuja teollisuusalueita, joiden tontteja voitaisiin luovuttaa omistusoikeuksin, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾:

että määrätyn kaupunginosan asemakaavaa hyväksyttäessä oli samalla päätettävä sen niin teollisuus- kuin asuntotonttienkin luovutusmuodosta;

että kaupungin ulkopuolelle suunnitellun teollisuusalueen rakennussuunnitelmaa hyväksyttäessä oli samalla päätettävä tämän alueen teollisuustonttien luovutusmuodosta;

että teollisuustontteja luovutetaan jo vahvistetun asemakaavan piirissä olevilta Toukolan ja Vallilan kaupunginosain sekä Salmisaaren korttelien n:ot 783 ja 784 teollisuusalueilta sekä myynti- että vuokrausmenetelmää käyttäen;

että Herttoniemen teollisuusalueen korttelien n:ot 51—56 teollisuustontit luovutetaan sekä myynti- että vuokrausmenetelmää käyttäen;

¹⁾ Kvsto 24 p. toukok. 11 §. — ²⁾ S:n 25 p. lokak. 20 §. — ³⁾ Vrt. v:n 1937 kert. s. 205 ja tämän kert. s. 87. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 14 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. helmik. 13 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 161. — ⁶⁾ Kvsto 13 p. syysk. 14 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 9.

että teollisuustontit myydään ostajille ilman huutokauppaa ehdoin, että tonteille määräajassa teetettäviin rakennuksiin joko jo oli sijoitettu tai myöhemmin sijoitettaisiin kaupungin kussakin tapauksessa erikseen määrättävän suuruinen pääoma, uhalla että ostaja muuten joutuu maksaamaan tontista kaupungille kauppakirjassa määrätyn lisämaksun;

että valtuusto päättää teollisuustonttien myynnistä ja niiden hinnasta ynnä muista kauppaehdoista kussakin tapauksessa erikseen;

että kiinteistölautakunta oikeutetaan vuokraamaan Herttoniemen teollisuusalueen korttelien n:ot 51—56 teollisuustontteja valtuuston Vallilan teollisuustonttien vuokraamista varten vahvistamia sekä järempänä mainittuja perusteita noudattaen;

että uusien teollisuusalueiden tontteja vuokrattaessa otetaan käytäntöön koko vuokrakaudeksi samansuuruinen vuokra, jonka suuruus olosuhteet huomioonottaen määrätään kussakin tapauksessa erikseen, kuitenkin ottaen huomioon rahanarvon mahdollinen vaihtelu määräämällä vuokra virallisesta elinkustannusindeksistä riippuvaiseksi; sekä

että kiinteistölautakunta oikeutetaan, jos vuokraajat niin haluavat muuttamaan jo vuokrattujen teollisuustonttien vuokrat samansuuruisiksi koko vuokrakaudeksi edellä mainittuja perusteita noudattaen.

Vallilan kaupunginosan tonttien luovutusmuodon vahvistaminen. Ottaen huomioon v. 1912 tekemänsä päätöksen, että jonkun alueen uuden asemakaavan vahvistamisen yhteydessä oli erikseen päätettävä alueella olevien tonttien luovutusmuodosta, ja useiden Vallilan kaupunginosan tonttien vuokraajien jätettyä kaupungille anomuksia, joissa pyydettiin vuokrasuhteiden uudelleenjärjestelyä tai tonttien omistusoikeuden luovuttamista, kaupunginvaltuusto hyväksyttyään Vallilan kaupunginosan asemakaavaehdotuksen ¹⁾ päätti ²⁾:

hyväksyä Vallilan asuntotonttien luovutusmuodoiksi sekä vuokrauksen että myynnin;

määrätä, että tontteja alueelta myytäessä on noudatettava voimassa olevia myyntiehtoja, myöskin mikäli ne koskevat tontin rakentamista täyteen määrään, siitä riippumatta, onko tontille jo rakennettu;

oikeuttaa kiinteistölautakunnan, mikäli vuokraajat haluavat tonttinsa lunastaa ja kiinnityksenhaltijat siihen suostuvat, ilman huutokauppaa, arviohinnasta ja noudattaen voimassa olevia myyntiehtoja edellisessä kohdassa mainituin lisäyksin, myymään alueen uuteen asemakaavaehdotukseen merkityt tontit niiden vuokraajille;

kehoittaa kiinteistölautakuntaa kiireisesti laadittamaan lopullisen ehdotuksen tontinvuokrauksessa noudatettaviksi vuokraehdoiksi, kiinnittäen huomiota siihen, että vuokra on määrättävä samansuuruiseksi koko vuokratokautena määräämisperusteen ollessa 5 % vuokratonttien arviohinnasta, jolloin katujen kunnossa- ja puhtaanapito jää vuokraajien huoleksi, seikkoihin, joihin uusi tontinvuokra koskeva lainsäädäntö mahdollisesti antaa aihetta, ja siihen, että Vallilan asuntotonttien vuokrasopimukset tulee voida vuokraajien suostumuksella muuttaa uusien vuokraehtojen mukaisiksi;

hyväksyä Vallilan kaupunginosassa olevat teollisuustontit toistaiseksi

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 67. — ²⁾ Kvsto 25 p. tammik. 20 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 1.

vuokrattavaksi huhtikuun 6 p:nä 1920 ja lokakuun 28 p:nä 1936 antamiensa määräysten mukaisesti; sekä

etteivät Vallilan kaupunginosan tonttien vuokraajain jättämät kirjel-
mät ja anomukset anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Sairaalatonttien luovuttaminen. Ab. Kammio sjukhem oy:n suostuttua luopumaan kaikista oikeuksistaan XIV kaupunginosan korttelissa n:o 478 oleviin Ruusulankadun tontteihin n:ot 10 ja 12 sekä Töölönkadun tontteihin n:ot 37 ja 39, kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ kiinteistölautakunnan tarpeellisen asemakaavamuutoksen tultua vahvistetuksi ilman huutokauppaa myymään Läkares sjukhus ab:lle tai sen sairaalatarkoitusta varten perustettavalle uudelle yhtiölle mainitut tontit, joille suunniteltu sairaalarakennus tulisi korvaamaan yhtiön omistaman ahtaaksi ja epätarkoituk-
senmukaiseksi käyneen Eiran sairaalan, 3,340,000 mk:n kauppahinnasta ehdoin, että kauppahinta sai jäädä korottomaksi lainaksi tontteihin otettavaa ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin pitkäksi aikaa kuin niitä käytettiin sairaalatarkoituksiin; että rakennuspiirustukset ja kustannusarviot alistettiin kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi; että anojayhtiön tai tarkoitusta varten perustettavan uuden yhtiön yhtiöjärjestykseen tuli, mikäli siinä edellytettiin voitto-osinkojen jakoa, sisältyä määräys, ettei osakkaille saanut jakaa suurempaa osinkoa kuin 6 %, kuitenkin niin, että, jos voitto jonakin vuonna ei sallinut näin suuren osingon jakoa, erotus voitiin suorittaa jonkun seuraavan vuoden voitosta; että osakkaille ei saanut antaa muunlaista hyvitystä; ja että muissa suhteissa noudatettiin voimassa olevia tontinmyyntiehtoja.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ²⁾ tarpeellisen asemakaavoituksen ja tonttijaon tapahduttua ilman huutokauppaa myymään Suomalaisen lääkäriseuran Duodecimien tarkoitusta varten perustettavalle yhtiölle n. 11,410 m²:n suuruinen tontti XV kaupunginosan korttelista n:o 520 5,785,500 mk:n kauppahinnasta ehdoin, että kauppahinta sai jäädä korottomaksi lainaksi tonttiin otettavaa ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin pitkäksi aikaa kuin sitä käytettiin sairaalatarkoituksiin; että rakennuspiirustukset ja kustannusarviot alistettiin kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi; että, jos tarkoitusta varten perustettavan yhtiön yhtiöjärjestys tuli edellyttämään voitto-osinkojen jakoa, osakkaille ei saanut jakaa suurempaa osinkoa kuin 6 %, kuitenkin niin, että, jos voitto jonakin vuonna ei sallinut näin suuren osingon jakoa, erotus voitiin suorittaa jonkun seuraavan vuoden voitosta; että osakkaille ei saanut antaa muunlaista hyvitystä; ja että muissa suhteissa noudatettiin voimassa olevia tontinmyyntiehtoja.

Lastenlinnan tonttipaikka. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ³⁾ ilman huutokauppaa myymään Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitolle XIV kaupunginosan korttelissa n:o 511 olevat Stenbäckinkadun tontit n:ot 28 ja 30 suunnitellun lastenlinnan rakentamista varten 1,500,000 mk:n yhteisestä kauppahinnasta voimassa olevin myyntiehdoin sekä edellytyksin, että liitto, mikäli se ja Pelastusarmeija eivät keskenään toisin sovi, pitää voimassa kaupungin ja Pelastusarmeijan välisen, suurinta osaa mainituista tonteista koskevan, v:n 1940 loppuun voimassa olevan vuokrasopimuksen.

¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 15 §. — ²⁾ S:n 15 p. marrask. 14 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 13 §; vrt. v:n 1937 kert. s. 57 ja tämän kert. s. 76.

Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen lastenkodin tonttipaikka. Kiinteistö-lautakunta oikeutettiin ¹⁾ ilman huutokauppaa myymään Koteja kodittomille lapsille nimiselle yhdistykselle n. 4,875 m²:n suuruisen, eri tontiksi muodostettavan osan XV kaupunginosan korttelista n:o 520 Stenbäckin- ja Töölöntullinkadun kulmauksesta 2,470,000 mk:n kauppahinnasta, joka saa jäädä korottomaksi lainaksi tonttiin otettavaa ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin kauaksi aikaa kuin tonttia käytetään yksinomaan lasten vastaanottokotia varten tai muihin lastenhoitotarkoituksiin ehdoin, että tontin rakennustyöt aloitetaan viimeistään v. 1941 ja laitos valmistuu v:n 1942 loppuun mennessä, että rakennuspiirustukset ja kustannuslaskelmat esitetään kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäväiksi sekä että muissa kohdin noudatetaan voimassa olevia myyntiehtoja.

Lastenhoitoyhdistyksen vastaanottokodin tonttipaikka. Kiinteistö-lautakunta oikeutettiin ²⁾ ilman huutokauppaa myymään Suomen lastenhoitoyhdistykselle n. 5,450 m²:n suuruinen, eri tontiksi muodostettava osa XV kaupunginosan korttelista n:o 520 Topeliuksen- ja Stenbäckinkadun kulmauksesta 2,764,500 mk:n kauppahinnasta, joka saa jäädä korottomaksi lainaksi tonttiin otettavaa ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin kauaksi aikaa kuin tonttia käytetään yksinomaan lasten vastaanottokotia varten tai muihin lastenhuoltotarkoituksiin ehdoin, että tontille rakennetaan uudisrakennus vesikattoon viimeistään 3 vuoden kuluessa kaupantekopäivästä, että rakennuspiirustukset ja kustannuslaskelmat esitetään kiinteistö-lautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäväiksi sekä että muussa suhteessa noudatetaan voimassa olevia myyntiehtoja.

Koulutontin luovuttaminen korttelista n:o 334. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ oikaisten asiassa edellisenä vuonna tekemäänsä peruuttavaa päätöstä ⁴⁾ pysyttää voimassa aikaisemman päätöksensä ⁵⁾ XI kaupunginosan korttelin n:o 334 n. 3,100 m²:n suuruisen koillisosan luovuttamisesta suomenkielisen tyttökoulun paikaksi, kuitenkin siten muutettuna, että mainittu tontti luovutettaisiin suomenkielistä poikakoulua varten, koska tyttökoulun tonttitarve jo oli tyydytetty ³⁾. Samalla valtuusto päätti peruuttaa aikaisemman päätöksensä ⁴⁾ korttelin n:o 334 n. 3,500 m²:n suuruisen osan luovuttamisesta suomenkielistä poikakoulua varten.

Tontin luovuttaminen ruotsinkieliselle kaupapakorkeakoululle. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi luovuttaa Stiftelsen svenska handelshögskolan nimiselle säätiölle XIII kaupunginosan korttelissa n:o 412 b olevat tontit n:ot 7, 10 ja 12 5,336,000 mk:n kauppahinnasta ehdoin, että puolet kauppahinnasta suoritettiin 20 vuoden kuluessa, ja muuten voimassa olevien myyntiehtojen mukaisesti; että toinen puoli kauppahinnasta, joka jätettäisiin korottomaksi lainaksi, erääntyi maksettavaksi heti kun tontille rakennettavia rakennuksia lakattiin käyttämästä kaupapakorkeakoulun tarpeisiin; että tämän lainan ja rakentamisvelvollisuuden mahdollisesta laiminlyömisestä johtuvan maksusuorituksen vakuudeksi oli tonttiin ja sille rakennettaviin rakennuksiin myönnettävä kiinnitys etuoikeuksin niiden kiinnitysten jälkeen, jotka vastasivat 75 % tontille tulevien rakennusten rakennuskustannuksista ynnä puolta kauppahinnasta; ja että tontille rakennettavien rakennusten

¹⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 15 §. — ²⁾ S:n 5 p. heinäk. 16 §. — ³⁾ S:n 11 p. tam-
mik. 9 §; vrt. tämän kert. s. 74. — ⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 62. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930
kert. s. 18. — ⁶⁾ Kvsto 15 p. marrask. 16 §.

piirustukset ja kustannusarviot alistettiin kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Rakennustonttien myynti Asuntoemissio oy:lle ja Asunnonhankinta oy:lle. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ Asuntoemissio oy:n anomuksen saada ilman huutokauppaa ostaa XVI kaupunginosan korttelissa n:o 508 olevat Mechelinkadun tontit n:ot 38 ja 40 ja Asunnonhankinta oy:n anomuksen saada ilman huutokauppaa ostaa edellä mainittujen tonttien lisäksi korttelissa n:o 508 olevan Lepolankujan tontin n:o 3 ja korttelissa n:o 496 olevat Lepolankujan tontit n:ot 2 ja 4 sekä Valhallankadun tontit n:ot 1 ja 3.

Tehdastonttien myynti Ab. Gasaccumulator oy:lle. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ²⁾ myymään Ab. Gasaccumulator oy:lle, joka jo omisti X kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 283 olevan Sörnäisten rantatien tontin n:o 2, kaupungin omistamasta naapuritontista n:o 4 eri tontiksi muodostettavan ja rajoiltaan myöhemmin määrättävän n. 1,500 m²:n suuruisen osan 600 mk:n hinnasta m²:ltä siten, että ostaja sai tontin haltuunsa viimeistään v:n 1943 alussa ja oli velvollinen suorittamaan 15 % kauppahinnasta kauppakirjaa allekirjoitettaessa ja loput tonttia vastaanotettaessa.

Tehdasalueen myynti Oy. Arabia ab:lle. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ oikeuttaa kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään Oy. Arabia ab:lle Toukolan kaupunginosan tehdaskorttelit n:ot 668 ja 669, kummankin yhtenä tonttina, 9,125,000 mk:n suuruudesta yhteisestä kauppahinnasta, jonka maksamisessa oli soveltuviissa kohdin noudatettava voimassa olevia asuntotonttien myyntiehtoja sekä sellaisin lisäehdoin, että yhtiön kanssa tehty vuokrasopimus tehdasalueen ja sen viereisen asuntoalueen osalta lakkaa olemasta voimassa heti kun yhtiölle myytäviä tontteja koskeva kauppakirja on allekirjoitettu, jolloin Hämeentien pohjoispuolella olevaa vuokra-alueita lukuunottamatta kaikki myytävien korttelien ulkopuolelle jäävät yhtiön vuokra-alueet heti siirtyvät kaupungin hallintaan; ja että yhtiön on sitouduttava, jos se myy korttelin n:o 668, suorittamaan kaupungille korttelin kauppahinnan lisäksi 50 % siitä eli 586,150 mk, mikä sitoumus on kiinnitettävä maksamattoman kauppahinnan jälkeen; hyväksyä yhtiön rakentamisvelvollisuuden kumpaankin tonttiin nähden täytetyksi ostajan korttelissa n:o 669 olevilla tehdasrakennuksilla; sekä hylätä yhtiön tarjouksen sen Hämeentien pohjoispuolella olevalla vuokra-alueella olevien rakennusten myymisestä kaupungille.

Tontin myynti Helsingin bowlingliitolle. Muuttaen aikaisempaa päätöstään ⁴⁾ XIV kaupunginosan korttelissa n:o 477 olevan Ruusulankadun tontin n:o 3 myymisestä Oy. Bowling ab:lle kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, niin pian kuin tarpeellinen asemakaavanmuutos ⁶⁾ oli vahvistettu, myymään tontin samoin ehdoin suoraan Helsingin bowlingliitolle perustettavan yhtiön lukuun.

Alueen luovuttaminen taidehallin laajentamista varten. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁷⁾ kiinteistölautakunnan, tarpeellisen XIII kaupunginosan korttelia n:o 401 koskevan asemakaavanmuutoksen ⁶⁾ tultua vahvistetuksi, taidehallin laajentamista varten myymään Helsingin taidehallin säätiölle asemakaavaehdotuksessa mainitussa korttelissa olevaan Eduskuntakadun tonttiin n:o 6 liitetyn, taidehallin entiseen alueeseen rajoittuvan taidehal-

¹⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 13 §. — ²⁾ S:n 25 p. lokak. 21 §. — ³⁾ S:n 15 p. marrask. 13 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 63. — ⁵⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 17 §. — ⁶⁾ Ks. tämän kert. s. 75. — ⁷⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 15 §.

lin ja eduskuntatalon välisen, n. 1,030 m²:n suuruisen rakentamattoman osan 1,140,000 mk:n kauppahinnasta ja ehdoin:

että kauppahinta, niin kauaksi aikaa kuin tonttia käytetään kuvaama-
taidehallia varten, jää korottomana lainana kaupunginkassaan, mutta
muussa tapauksessa ja ellei tonttia alempana mainitussa määräajassa ole
rakennettu, kokonaisuudessaan heti lankeaa maksettavaksi;

että kaikkien tontille rakennettavien rakennusten samoin kuin vastais-
ten uudis-, muutos- ja lisärakennustenkin piirustukset alistetaan kaupun-
ginhallituksen tarkastettaviksi ja hyväksyttäväiksi;

että tontti rakennetaan valmiiksi 3 vuoden kuluessa siitä päivästä lu-
kien, jona edellä mainittu asemakaavanmuutos on asianmukaisesti vah-
vistettu;

että tontin piha-alueet jätetään aitaamatta; ja

että uuden rakennuksen kaariosan päädyt rumien palomuurien välttä-
miseksi käsitellään väliaikaisluontoisesti.

Teatteritontin luovuttaminen Hakaniementorilta. Kiinteistölautakunta
oikeutettiin ¹⁾ ilman huutokauppaa luovuttamaan Kansan näyttämön
säätiölle omistusoikeuksin n. 6,200 m²:n suuruisen tontin Hakaniemento-
rilla teatteritalon ja sen yhteyteen suunniteltujen ravintola- ja myymälä-
huoneistojen rakentamista varten ehdoin:

että tontin kauppahinta on 4,355,000 mk, mikä jää korottomaksi lai-
naksi ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin pitkäksi aikaa kuin tontille
rakennettavaan rakennukseen suunniteltua teatterihuoneistoa käytetään
vakinaisen teatterin tarpeisiin, muussa tapauksessa ja ellei tonttia ole
rakennettu alempana mainitun määräajan kuluessa tai jos tontti myydään,
lankeaa kauppasumma kokonaisuudessaan heti maksettavaksi;

että tontin rakennusrajat ja rakennuksen eri osien korkeudet rajoite-
taan asemakaavamääräyksillä esitetyn rakennussuunitelman mukaisiksi;

että esitettyjen luonnospiirustusten mukaisen rakennuksen sisältä-
mästä tilavuudesta voidaan myymälähuoneistoja varten käyttää enintään
n. 11,700 m³, teatterin yhteyteen suunniteltua ravintolaa varten
n. 7,800 m³ sekä hoitohenkilökunnan asuntoihin y. m. hallintotarkoituk-
siin n. 2,000 m³, muun osan eli n. 41,000 m³:n jäädessä yksinomaan teatteri-
tarkoituksiin;

että tontti on rakennettava valmiiksi 5 vuoden kuluessa siitä päivästä
lukien, jolloin Hakaniementoria koskeva asemakaavanmuutos on saanut
asianmukaisen vahvistuksen;

että kaikkien tontille suunniteltujen uudis- ja lisärakennusten sekä ra-
kennusten muutosten piirustukset on alistettava kiinteistölautakunnan
tarkastettaviksi ja hyväksyttäväiksi; sekä

että kaupungille pidätetään oikeus tarvittaessa rakentaa teatterin ton-
tille linja-autoasema esitettyjen suunnitelmien puitteissa ilman säätiölle
suoritettavaa korvausta.

Alueen luovuttaminen maalentokentän laajentamista varten. Kaupungin-
valtuusto päätti ²⁾ korvauksetta luovuttaa valtiolle Helsingin lentokentän
välitöntä laajentamista varten 66. s ha:n suuruisen Helsingin pitäjän Mal-
min kylän alueen käytettäväksi posti- ja siviili-ilmaliikennettä varten
niin pitkäksi ajaksi kuin valtio katsoi sen tarpeelliseksi ja sitä käytettiin

¹⁾ Kvsto 10 p. toukok.4 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 21 §; ks. myös tämän kert.
s. 88.

mainittuun tarkoitukseen, kuitenkin enintään toukokuun 10 p:ään 2034, ehdoin että alueen tai sen osan mahdollisessa palauttamisessa kaupungin hallintaan noudatetaan voimassa olevan lentokenttäsopimuksen määräyksiä, että valtio huolehtii kaikkien alueen käyttöä rajoittavien, voimassa olevien sopimusten y. m. purkamisesta ja suorittaa kaikki näistä toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuvat kustannukset sekä korvaa kaupungille kaikki kaupungin omistamien rakennusten, tarpeellisten teiden ja joihtojen y. m. laitteiden poistamisesta tai siirtämisestä aiheutuvat kustannukset ja luovuttaa kaupungille kaikki alueelta kaadettavat puut.

Eräitä Kulosaaren alueita koskevan luovutuskirjan antaminen. Edesmenntyn hovineuvos K. Th. Sohlberg oli joulukuun 21 p:nä 1924 ostanut arkkitehti H. Andersiniltä vastaavasti 1,758 m² ja 1,772 m² käsittävät, tämän joulukuun 10 p:nä 1918 Ab. Brändö villastad nimiseltä yhtiöltä ostamat Kulosaaren maalaiskunnan palstat n:ot 251 ja 253. Koska hän erinäisten maanmittaustoimituksissa tapahtuneiden erehdysten johdosta oli saanut lainhuudon vain osalle ostamaansa aluetta, anoi hänen leskensä sittemmin kaupungilta jäljellä olevan n. 2,510 m²:n suuruisen alueen erottamista ja lainhuudon saamista sille. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ tällöin luovuttaa hovineuvoksetar S. Sohlbergille hänen oikeutensa mainittuun alueeseen, edellyttäen että hän sitoutui vastaamaan kaikista asiasta aiheutuvista kustannuksista.

Rakentamisajan pidentäminen. Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen II kaupunginosan korttelissa n:o 41 omistaman Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 rakentamisaikaa päätettiin ²⁾ pidentää kesäkuun 7 p:ään 1941 saakka.

Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan vapauttaminen kauppakirjaan perustuvasta rakentamisvelvollisuudesta. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ vapauttaa Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta nimisen yhdistyksen korttelissa n:o 410 olevan Fredrikinkadun tontin n:o 56 myyntiä sille koskevan kauppakirjan 4 kohtaan sisältyvästä määräyksestä, että tontille teetettävän rakennuksen tuli olla valmiina keväällä 1940.

Ruoholahdenkadun tontin n:o 5 rakentamisehdot. Sisäasiainministeriön vahvistaman asemakaavanmuutoksen ⁴⁾ mukaan, jonka nojalla Ruoholahdenkatu levennettäisiin 7 m:llä eli 22 m:n levyiseksi, asianomaiset tontinomistajat olivat saaneet oikeuden rakentaa kaksi lisäkerrosta asemakaavaan merkityn rajan sisäpuolelle katurakennukseen. Asunto oy. Ruoholahdenkatu 10:n ilmoitettua aikovansa rakentaa uudisrakennuksen IV kaupunginosan korttelissa n:o 156 omistamalleen Ruoholahdenkadun tontille n:o 5 sekä pyydettyä kaupunkia määräämään tämän tontin rakentamisehdot, kaupunginvaltuusto vahvisti ⁵⁾ sen maksettavan korvauksen Ruoholahdenkadun leventämisen sille aiheuttamasta hyödystä 65,250 mk:ksi.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Taivalsaaren vuokra-alueiden vuokraoikeuksien lunastaminen. Ottaen huomioon, että Taivalsaarta käytettäisiin olympiakisain soutu- ja melonta-

¹⁾ Kvsto 11 p. tammik. 8 §. — ²⁾ S:n 10 p. toukok. 11 §; vrt. v:n 1937 kert. s. 54 ja 246. — ³⁾ Kvsto 15 p. marrask. 12 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 62. — ⁴⁾ Vrt. v:n 1934 kert. s. 3. — ⁵⁾ Kvsto 30 p. elok. 28 §.

kilpailujen katsomopaikkana, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ lunastaa kaupungille Oy. Rakennuskonepaja ja Oy. Seinä nimisten yhtiöiden vuokraoikeuden Taivalsaaren vuokra-alueeseen n:o 131 heinäkuun 1 p:stä 1939 alkaen 225,000 mk:n suuruisesta yhteisestä kauppahinnasta, josta 90,000 mk edelliselle ja 135,000 mk jälkimmäiselle yhtiölle. Tarvittavat varat valtuusto päätti merkitä v:n 1940 talousarvioon oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään niitä jo kertomusvuonna.

Kaupungin huutamat, pakkotoimin myydyt vuokratonttien hallintaoikeudet. Kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavien vuokratonttien hallintaoikeuksien ynnä tonteilla olevien rakennusten huutamisen toimituissa pakkohuutokaupoissa kaupungille sen saatavien turvaamiseksi:

rakennusmestari L. J. Bäckin hallinnassa olleen Käpylän Taivaskallion korttelin n:o 893 b tontin n:o 40 140,000 mk:n kauppahinnasta osoittaen Kaupunkien yleisen keskinäisen palovakuutusyhtiön lainain ja huutokauppakulujen maksamiseen 109,140:35 mk kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan ²⁾;

rakennusmestari M. Sainion hallinnassa olleen Käpylän Taivaskallion korttelin n:o 893 b tontin n:o 42 85,000 mk:n kauppahinnasta osoittaen huutokauppakulujen ja Jälleenvakuutus oy. Osmon valvoman saatavan maksamiseen ennakolta kaupunginkassasta 62,603:20 mk ³⁾;

rouva I. Vihannan hallinnassa olleen Käpylän Taivaskallion korttelin n:o 894 tontin n:o 23 50,000 mk:n kauppahinnasta myöntäen huutokauppakulujen maksamiseen ennakolta kaupunginkassasta 2,900 mk ⁴⁾;

tilanomistajanleski H. Mäkelän hallinnassa olleen Kumpulan korttelin n:o 932 tontin n:o 51 85,000 mk:n kauppahinnasta osoittaen Helsingin suomalaisen säästöpankin ja Palovakuutus oy. Imatran saatavien maksamiseen 54,620 mk kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan ⁵⁾; sekä

autonkuljettaja A. A. Kauton hallinnassa olleen Koskelan korttelin n:o 986 tontin n:o 37 80,000 mk:n kauppahinnasta osoittaen huutokauppakulujen ja Jälleenvakuutus oy. Osmon valvoman saatavan maksamiseen ennakolta kaupunginkassasta 60,947:20 mk ⁶⁾.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin sopiviksi katsomistaan hinnoista jälleen myymään kyseisten vuokratonttien hallintaoikeudet ynnä tonteilla olevat rakennukset.

Oulunkylän kansakoulutonttien uudelleenjärjestely. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁷⁾ Oulunkylän kunnan sitä anoessa vuokraamaan sille n. 4,000 m²:n suuruinen tontti suomenkielisen kansakoulun tontin vierestä kiinteistölautakunnan puoltamalla tavalla siten, että lisäalueen vuokraoikeus päättyi joulukuun 31 p:nä 1973 ja että sen vuosivuokra oli 4,000 mk. Siinä tapauksessa että mainittu kunta vuokrasi kyseisen lisätontin, jolle oli tarkoitus rakentaa suomenkieliselle ja ruotsinkieliselle kansakoululle yhteinen koulutalo, kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁷⁾ purkamaan aikaisempi vuokrasopimus ⁸⁾, jolla sille oli ruotsinkielistä kansakoulua varten vuokrattu 4,320 m²:n suuruinen Oulunkylän alue joulukuun 31 p:ään 1972 saakka.

Tontin vuokraaminen palopäällystökoululle. Kaupunginvaltuusto oi-

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 21 §. — ²⁾ S:n 30 p. elok. 26 §. — ³⁾ S:n 4 p. lokak. 15 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. marrask. 18 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 27 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. marrask. 17 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. toukok. 8 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 158.

keutti ¹⁾ kiinteistölautakunnan vuokraamaan Suomen palosuojeluyhdistykselle palopäällystökoulun rakentamista varten XXII kaupunginosan korttelissa n:o 704 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 46 v:n 1999 loppuun voimassa olevin vuokraehdoin sekä sellaisin lisäehdoin, että vuokra oli 100 mk vuodessa; että rakennus rakennettiin valmiiksi kolmen vuoden kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta uhalla, että sopimus muussa tapauksessa purkautui ja tontti joutui takaisin kaupungille tämän sitä vaatiessa; että, jos tonttia ryhdyttiin käyttämään muuhun tarkoitukseen kuin palopäällystökoulua varten, niin vuokraaja suoritti kaupungille tontinvuokraa 65,000 mk vuodessa; että tontille rakennettavien rakennusten piirustukset alistettiin kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi; että tontin kohdalla olevien kadunosien kunnossapidosta tehtiin kaupungin kanssa eri sopimus, jossa erikseen sovittiin kaupungille katujen kunnossapidosta vuokratkauden aikana tulevasta korvauksesta; että vuokraaja rakensi koulurakennuksen yhteyteen pomminkestävän väestönsuojahuoneen; ja että palopäällystökoulu palopäällikön kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti tarpeen vaatiessa sammutusvälineineen osallistui tulipalojen sammutustyöhön sekä kaupunkialueella että sen ulkopuolella.

Tuurholman erään alueen vuokraaminen invalidien virkistyskodin paikaksi. Kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ kiinteistölautakunnan vuokraamaan Raajarikkoisten työkotiyhdistykselle invalidien virkistyskodin paikaksi Tuurholman eteläkärjestä n. 0.6 ha:n suuruisen alueen 25 vuodeksi 7,500 mk:n vuosivuokrasta ha:lta ehdoin, että aluetta käytetään yksinomaan mainittuun tarkoitukseen, että alueelle rakennettavien rakennusten piirustukset jätetään kiinteistölautakunnan hyväksyttäviksi, että alueen aitaamiseen y. m. s. nähden otetaan huomioon kiinteistötoimiston määräykset, ettei vuokranantaja ole velvollinen rakentamaan mitään vuokra-alueelle johtavia teitä sekä että vuokraaja 15 vuoden kuluttua on velvollinen vuoden kuluessa irtisanomisajan jälkeen luovuttamaan alueen tai osan siitä kaupungille, jos tämä tarvitsee sitä omiin tarkoituksiinsa.

Herttoniemen muuntoasema. Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ kiinteistölautakunnan vuokraamaan Etelä-Suomen voima oy:lle muuntoaseman rakentamista varten 2,500 m²:n suuruisen alueen Herttoniemestä Porvoon uuden maantien ja öljysatamaradan risteyksen läheisyydestä sekä sen itäpuolella olevan kolmionmuotoisen n. 340 m²:n suuruisen suoja-alueen kesäkuun 1 p:stä 1939 lukien 30 vuodeksi, ollen vuosivuokra oleva ensimmäisenä kymmenvuotiskautena 4 mk, toisena 5 mk ja kolmantena 6 mk m²:ltä, ehdoin, että yhtiö omalla kustannuksellaan rakentaa tontille tarvittavan sivuraiteen, jota varten kaupunki vuokravapaasti luovuttaa maa-alueen, joka tarvittaessa on korvauksetta luovutettava yleiseen liikenteeseen, ja että yhtiö omalla kustannuksellaan suorittaa tontilla kaikki tarpeelliset tasoitustyöt.

Salmisaaren eräiden tehdaskorttelien y. m. vuokraaminen Suomen kaapelitehdas oy:lle. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁴⁾ vuokraamaan Suomen kaapelitehdas oy:lle sille aikaisemmin vuokrattavaksi suunnitellun Oy. Ford ab:n hallussa olevan Munkkisaaren alueen sijasta Salmisaaren tehdaskorttelit n:ot 783 ja 784 sekä niiden välillä oleva osa Tallberginkatua

¹⁾ Kvsto 29 p. marrask. 9 §. — ²⁾ S:n 5 p. huhtik. 14 §. — ³⁾ S:n 7 p. kesäk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 16 §; vrt. tämän kert. s. 78.

50 vuodeksi 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä, mikä vuokra oli oleva kiinteä v:n 1945 loppuun mutta sen jälkeen riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, ja teollisuustontteja vuokrattaessa käytettävien ehdoin ja lisäksi ehdoin, että yhtiö oikeutettiin pitämään alueen kohdalla oleva ranta ja osa sen varrelle rakennettavaa laituria aidattuna kunnes laiturin molemmat päät yhdistettiin katuverkoston ja sai etuoikeuden laiturin myöhempään käyttämiseen ja oikeuden sen ajoittaiseen sulkemiseen suurten kuormaus-ten takia muulta liikenteeltä satamaviranomaisten kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti.

Pitäjänmäen eräiden alueiden vuokraaminen Kastor oy:lle ja Rakennuslevy oy:lle. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ¹⁾ vuokraamaan Kastor oy:lle ja Rakennuslevy oy:lle, entiselle Rakennuslevy Suomi oy:lle, edelliselle kaksi yhteensä 1,198.4 m²:n suuruista aluetta ja jälkimmäiselle 266.4 m²:n suuruinen alue Helsingin pitäjän Talin kylässä olevasta Lassas nimisestä tilasta RN 1 ³² liitettäväksi mainituille yhtiöille aikaisemmin vuokratuihin saman tilan alueisiin ²⁾ noudattaen pääalueiden vuokra-aikoja ja yksikkövuokria. Mainitut lisäalueet olivat suurimmalta osalta syntyneet sen johdosta, että vuokra-alueen eteläpuolella olevaa katua oli päätetty siirtää n. 7.20 m.

Rakennuslevy oy:lle kiinteistölautakunta sittemmin vielä oikeutettiin ³⁾ vuokraamaan asuntotarkoituksiin käytettäväksi viisi tonttia Helsingin pitäjän Talin kylässä olevalta Reimarsin tilalta RN 3 ² 30 vuoden ajaksi vuosivuokrasta, joka ensimmäisenä kymmenvuotiskautena oli oleva 1 mk, toisena 1: 20 mk ja kolmantena 1: 40 mk m²:ltä, sekä muuten tavanomukaisin vuokraehdoin.

Korttelin n:o 601 vuokralleanto. Oy. Shell ab:n anottua saada vuokrata tai ostaa XV kaupunginosan korttelin n:o 601 autohuoltoasemaa ja autojen pysäköimispaikkaa varten, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ kiinteistölautakunnan huutokaupalla vuokraamaan mainitun korttelin 20 vuodeksi 115,000 mk:n vuotuisin pohjavuokrin ja muuten voimassa olevin vuokraehdoin sekä lisäksi edellytyksin, että kortteliin rakennettavaa rakennusta saadaan käyttää vain autohuolto- ja bensiininjakeluasemana ja vuokraajan omiin tarpeisiin sekä korttelin muita osia ainoastaan liikenne- ja pysäköimistarkoituksiin, että rakennuspiirustukset alistetaan kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi, että aseman tulee olla täydessä toiminnassa v:n 1940 olympiakisoihin mennessä ja että rakennuksessa varataan tilaa myöskin mukavuuslaitokselle ja sähkölaitoksen muuntoasemalle.

Hippodromin alueen vuokraaminen Suomen messut osuuskunnalle. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ vuokrata Suomen messut osuuskunnalle pääasiallisesti entistä hippodromin aluetta vastaavan, rajoiltaan myöhemmin vahvistettavan tontin samoin ehdoin kuin messuhallin tontti aikoinaan oli sille luovutettu ⁶⁾ sekä sellaisin erikoismääräyksin:

että osuuskunnalle myönnetään oikeus vapaasti valita sen uudisrakennukseen esitettyjen piirustusten mukaisesti tulevien kahden liikehuoneiston ja konttorihuoneiston sekä autosuojain vuokralaiset;

että osuuskunnan tulee poliisilaitoksen tarpeisiin varata yhteensä 600 m² lattia-alaa uudisrakennuksen ensimmäisestä ja toisesta kerroksesta sekä kolmen auton autohalli yleimmästä pohjakerroksesta, kaikki lämpöi-

¹⁾ Kvsto 22 p. helmik. 15 §. — ²⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 58 ja v:n 1938 kert. s. 73. — ³⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 18 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 22 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 30 §. — ⁶⁾ Vrt. v:n 1933 kert. s. 11.

neen ja ilman vuokraa, sekä lisäksi enintään 200 m² lattia-alaa ensimmäisestä tai toisesta kerroksesta lämpöineen 15 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä ensimmäisenä vuokratvuonna, mikä vuokra vuosittain alenisi 1 mk:lla m²:ltä;

että osuuskunnan tulee kustantaa edellä mainittujen huoneistotilain normaalin sisustus, jota vastoin kaupunki korvaa normaalin sisustuksen ja poliisin erikoissisustuksen välisen hintaeron rakennustoimiston laskelmien perusteella;

että osuuskunta kustantaa tonttiin rajoittuvien katujen päällystämisen sekä kunnossa- ja puhtaanapidon yleisten määräysten mukaisesti; sekä

että kaupunki sitoutuu muodostettavan tontin vuokraoikeuteen ja sille sijoitettavaan rakennukseen vahvistettavaa ensimmäistä kiinnitystä vastaan omavalkaiseen takaukseen osuuskunnalle vastedes tarkemmin määrättävin ehdoin otettavasta rakennuslainasta.

Vuokraoikeuksien pidentäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin golfklubille sillä vuokralla olevan Talin kartanon alueen rakennuksineen sekä lisämaata kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla n. 50.4 ha 15 vuoden ajaksi kertomusvuoden alusta lukien 50,000 mk:n vuosivuokrasta ja muuten entisin vuokraehdoin sekä lisäksi edellytyksin, että yhdistys suorittaa kertakaikkisena korvauksena lisämaahan tehdyistä parannuksista 15,400 mk ja sitoutuu kylvämään vuokra-alueella olevat pellot nurmeksi v:n 1940 loppuun mennessä ja hoitamaan nämä nurmikat lyhyenä.

Raitiotie ja omnibus oy:lle, jolle eri aikoina tehdyillä vuokrasopimuksilla oli vuokrattu koko Vallilan kortteli n:o 581 v:n 1940 loppuun, kiinteistölautakunta oikeutettiin ²⁾ vuokraamaan sama kortteli 25 vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 320,000 mk:n vuosivuokrasta ja muuten voimassa olevin vuokraehdoin.

Valtuusto oikeutti ³⁾ kiinteistölautakunnan edelleen 10 vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1941 lukien vuokraamaan Stiftelsen Sjukhemmet i Helsingfors nimiselle säätiölle entisin ehdoin Eläintarhan huvila-alueen n:o 6, jolla säätiö ylläpiti sairaskotia parantumatonta tautia sairastaville henkilöille, kuitenkin edellyttäen, että säätiö vuokran muodossa suorittaa kaupungille 5,000 mk vuodessa korvauksena alueelle johtavien katujen ja teiden kunnossapidosta sekä että säätiö kaupungin sitä vaatiessa korvauksetta luovuttaa kaupungille alueen uudelleenjärjestelyä varten tarvittavat alueen osat, n. 5,700 m² lukuunottamatta.

Oy. Algol ab:n ilmoitettua olevansa halukas heinäkuun 1 p:ään 1944 saakka vuokraamaan Länsisataman korttelista n:o 265 heti 4,300 m²:n suuruisen varastoalueen ja v:sta 1941 lukien tämän alueen jatkeen Tullikatuuun asti sekä anottua koko tämän alueen vuokra-ajan pidentämistä 15 vuodelle edellä mainitusta päivästä lukien, Helsingin makasiini oy. päätti heinäkuun 1 p:ään 1944 saakka vuokrata yhtiölle 4,300 m²:n suuruisen kyseisen korttelin alueen heti ja kaksi muuta saman korttelin aluetta, pinta-alaltaan 3,050 m² ja 2,125 m², viimeistään v:n 1941 kuluessa. Kun edellä mainitun 4,300 m²:n suuruisen alueen It. Vaihdekadun puoleista n. 1,300 m² käsittävää kolmiota kuitenkin todennäköisesti tarvittaisiin myöhempiä raidejärjestelyjä varten, valtuusto päätti ⁴⁾ Oy. Algol ab:lle

¹⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 29 §; vrt. v:n 1936 kert. s. 103. — ²⁾ Kvsto 13 p. syysk. 15 §. — ³⁾ S:n 4 p. lokak. 24 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. huhtik. 18 §.

taata vain kyseisessä korttelissa olevien 3,000 m²:n, 3,050 m²:n ja 2,125 m²:n suuruisten alueiden vuokraoikeuden jatkamisen heinäkuun 1 p:n 1944 ja heinäkuun 1 p:n 1954 väliseksi ajaksi sellaisin vuokrin, joita silloin kannettiin Länsisataman varstoalueista.

Keskussairaalan tonttipaikka. Kaupungin varattua valtiolle yleisen sairaalan paikaksi alueita Meilahdesta ¹⁾ kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ peruuttaa aikaisemmat päätöksensä ³⁾ entisen Fredriksbergin aseman ja Länt. Viertotien välisen n. 23 ha:n suuruisen alueen sekä 64,000 m² käsittävän edellisen alueen luoteispuolella olevan maa-alueen varaamisesta vastaavaan tarkoitukseen.

Tontin varaaminen kansakoulun paikaksi. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ varata XXII kaupunginosan korttelissa n:o 559 olevan, uudelleen asemakaavoitettavan ja laajennettavan Mäkelänkadun tontin n:o 35 tarpeelliseksi osoittautuneen uuden suomenkielisen kansakoulun paikaksi.

Kerhotyön järjestäminen Vallilaan. Vallilan sosialidemokraattisen naisyhdistyksen esitys, että Vallilaan perustettaisiin erityinen lastenkerhotalo, johon koko kerhotoiminta kaupungin valvonnan alaisena keskitettäisiin, sekä laadittaisiin erityinen ohjesääntö kaupungin piirissä suoritettavaa kerhotoimintaa varten huomioonottaen, että kerhotoimintaa on johdettava vapaan kansansivistystyön merkeissä, ei sillä kertaa antanut ⁵⁾ kaupunginvaltuustolle muuta toimenpiteen aihetta kuin että XXII kaupunginosan korttelissa n:o 553 oleva Sammatintien tontti n:o 7 päätettiin varata sellaisen julkisen rakennuksen paikaksi, johon sijoitettaisiin m. m. Vallilan kerhokeskus, haarakirjasto ja lastentarha.

Lemunkujan tontin luovuttaminen varattomien yksinäisten äitien kodin paikaksi. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ kiinteistölautakunnan luovuttamaan Työläisäitien ja lasten koti yhdistykselle Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien varattomien yksinäisten äitien kodin paikaksi XXII kaupunginosan korttelissa n:o 706 olevan Lemunkujan tontin n:o 1 v:n 1999 loppuun vuokratta niin kauaksi aikaa kuin tonttia käytetään mainittuun tarkoitukseen ja muuten voimassa olevin vuokraehdoin.

Yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan hautausmaa-alueen laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että yksityiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle luovutetaan serit entiseen hautausmaahan liitettäväksi kyseisen hautausmaan ja sen länsipuolelle rakennetun kadun väliin jäänyt 59.4 m²:n suuruinen maakaistale entisen hautausmaa-alueen luovutusehdoin ⁸⁾ ja sellaisin lisäehdoin, että näin järjestetty uusi hautausmaa-alue kesäkuun 1 p:ään 1940 mennessä aidataan kiinteistölautakunnan hyväksymällä siistillä kivi- tai rauta-aidalla ja entisen hautausmaan eteläosassa oleva vanha kiviaidan jäännös seurakunnan toimesta ja kustannuksella poistetaan.

Seurasaaren ulkomuseon alue. Sen johdosta, että Seurasaaren ulkomuseon alueen vuokra-aika päättyi toukokuun 1 p:nä 1939, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁹⁾ kiinteistölautakunnan 20 vuodeksi mainitusta päivästä lukien luovuttamaan muinaistieteelliselle toimikunnalle ulkomuseon tarpeisiin vuokratta Seurasaaren ulkomuseoalueen vähennettynä sen eteläniemekkeen uloimmalla kärjellä ja tämän edustalla olevalla kalliosaa-

¹⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 47. — ²⁾ Kvsto 30 p. elok. 41 §. — ³⁾ Vrt. v:n 1922 kert. s. 8 ja v:n 1931 kert. s. 13. — ⁴⁾ Kvsto 15 p. marrask. 19 §; ks. myös tämän kert. s. 25 ja 45. — ⁵⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 25 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. huhtik. 15 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. lokak. 25 §. — ⁸⁾ Vrt. v:n 1934 kert. s. 19. — ⁹⁾ Kvsto 26 p. huhtik. 17 §.

rella, eli yhteensä n. 10 ha, ollen uuteen vuokrasopimukseen entisten sääntösten lisäksi otettava määräys siitä, että muinaistieteellisen toimikunnan on kaupungin niin vaatiessa palkattava museoalueelle yövartija kesä-, heinä- ja elokuun ajaksi sekä sunnuntai- ja pyhävartija.

Olympiakylä-, ravirata- ja velodromialueilta päätettiin ¹⁾ varata urheilu-, virkistys-, puisto- ja leikkikenttäpaikkoja.

Hukkuneiden saksalaisten sotilaiden muistokiven paikka. Memoria liberatorum säätion anottua sopivan paikan luovuttamista muistokiven pystyttämistä varten niiden 123 saksalaisen sotilaiden muistoksi, jotka palatesaan Suomesta Saksaan lokakuun 16 p:nä 1918 hukkuivat s/s Habsburgin räjähtäessä, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ sallia kyseisen muistokiven sijoittamisen Tähtitorninvuoren pohjoisrinteelle saksalaisen kirkon itäpuolelle edellyttäen, että työ suoritettiin huhtikuun 1 p:ään 1941 mennessä.

Lentäjäpatsaan paikka. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ muuttaa aikaisemmin asettamiaan ehtoja ⁴⁾ paikan luovuttamiselle lentäjäpatsaan pystyttämistä varten siten, että patsas oli pystytettävä viimeistään v:n 1943 kuluessa v:n 1940 sijasta.

Pysyväisen huvipuiston järjestäminen. Kaupunginvaltuusto epäsi ⁵⁾ kaupunginhallituksen ehdotukset ⁶⁾ pysyväisen huvipuiston järjestämisestä Alppilaan.

Myöhemmin asia erinäisten järjestöjen ja yhdistysten aloitteesta otettiin uudelleen käsiteltäväksi, jolloin kaupunginhallitus puolestaan esitti Kaisaniemen puiston läntisimmän osan luovuttamista tähän tarkoitukseen, mutta valtuusto palautti ⁷⁾ asian kaupunginhallitukselle uuden tivolipaikan ehdottamista varten.

Etelä-Suomen voima oy:n Kulosaaressa, Kulomaalla ja Herttoniemessä kulkeva sähkölinja. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁸⁾ Etelä-Suomen voima oy:n muuttamaan Kulosaaressa, Kulomaalla ja Herttoniemessä kulkevan sähkölinjansa n:oilla 12—31 merkittyihin rautaisiin tukipylväisiin sen esittämien piirustusten mukaisesti ja kyseisen johdon suhteen aikaisemmin määrätyn ehdoin sekä edellyttäen, että pylväiden n:ot 15—21 välinen johto-osa katsotaan väliaikaiseksi, että pylväis n:o 28 siirretään n. 27 m kaupunkiin päin ja että linjan rakennustyössä otetaan huomioon kaikki tästä aiheutuvat linjan rakennemuutokset sekä että ennen Herttoniemen tielle tulevien pylväiden rakentamista sovitaan kiinteistötoimiston asema-kaavaosaston kanssa niiden perustusten korkeudesta.

A s e m a k a a v a k y s y m y k s e t

Kaupunginvaltuuston v. 1938 päättämien asemakaavanmuutosten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti alla mainittuina päivinä seuraavien alueiden asemakaavanmuutoksia ⁹⁾ koskevat kaupunginvaltuuston päätökset ¹⁰⁾: joulukuun 21 p:nä 1938 IV kaupunginosan korttelin n:o 63 tontin n:o 9, korttelin n:o 63 tonttien n:ot 9 ja 11 ja korttelin n:o 66 tontin n:o 10, korttelin n:o 169 tontin n:o 14 ja XXVI kaupunginosan korttelin n:o 982 tonttien n:ot 9, 11, 13 ja 15, korttelin n:o 989 tonttien n:ot 17 ja 19,

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 20 §; ks. myös tämän kert. s. 91. — ²⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 18 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 28 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 75. — ⁵⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 2 §. — ⁶⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 4. — ⁷⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 19 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. syysk. 16 §. — ⁹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 129—133. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 77—86.

korttelin n:o 990 tonttien n:ot 4, 6 ja 8, korttelin n:o 991 tonttien n:ot 10 ja 12 ja korttelin n:o 992 tonttien n:ot 14 ja 16 ¹⁾); tammikuun 5 p:nä 1939 Sinebrychoffin alueen eli V kaupunginosan korttelien n:ot 83, 84 b, 91, 117, 118, 164 ja 165 ²⁾); tammikuun 12 p:nä 1939 IV kaupunginosan korttelin n:o 175 a tonttien n:ot 3 a ja 56 b ²⁾); tammikuun 13 p:nä 1939 VI kaupunginosan korttelin n:o 219 tonttien n:ot 25 ja 35 ja XIV kaupunginosan korttelin n:o 508 tontin n:o 3 ²⁾); sekä tammikuun 30 p:nä 1939 XIV kaupunginosan korttelin n:o 464 tontin n:o 15 ³⁾).

Vallilan eli XXII kaupunginosan asemakaava. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ kiinteistölautakunnan laadittaman ehdotuksen n:o 1,865 asemakaavaksi, joka käsittää osan XXII kaupunginosaa eli Vallilaa, alistuen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Koska oli todennäköistä, ettei Vallilan asemakaavaa aivan lähitulevaisuudessa saataisi vahvistetuksi, joten sen käsittämällä alueella asemakaavalain 16 §:n 2 kohdan nojalla olisi voimassa rakennuskielto, mutta kuitenkin oli erittäin tärkeätä, että Vallilan rakennustoimintaa keskeyttämättä voitaisiin jatkaa, valtuusto päätti ⁵⁾ anoa valtioneuvostolta asemakaavalain 19 §:n edellyttämää poikkeusta puheena olevaa aluetta koskevasta rakennuskiellosta. Sisäasiainministeriö myönsikin toukokuun 9 p:nä poikkeuksen rakennuskiellosta Vallilaa nähden, lukuunottamatta Halikonkujaa ja sen koillispuolella olevia korttelin n:o 709 tontteja, kortteleita n:ot 553, 556 ja 558 sekä korttelien n:ot 584 ja 585 Mäkelänkatuun rajoittumattomia tontteja, ehdoin että rakentamisessa noudatettiin valtuuston hyväksymää asemakaavaa asemakaavamääräyksineen ja selityksineen ⁶⁾.

Sisäasiainministeriön pyydettyä rakennushallituksen lausuntoa valtuuston sen tutkittavaksi ja vahvistettavaksi alistamasta Vallilan asemakaavaehdotuksesta, tämä ilmoitti katsovansa, että teollisuus- ja varastotontit yleensä oli eristettävä asuntotontteista vähintään 45 m:n levyisillä, mieluummin lehtipuilla istutetuilla suojavyöhykkeillä. Kun kuitenkin korttelit n:ot 532, 696 ja 699 jo olivat rakennettuja, ei asemakaavaa niiden osalta enää voitu parantaa. Asemakaavanmuutokseen oli sisällytetty myöskin puurakennuksin rakennetut kaupungin omistamat korttelit n:ot 553, 556 ja 558 sekä osittain samalla tavoin rakennetut korttelit n:ot 584 ja 585 ehdottamatta niille mitään asemakaavamääräyksiä, joten nämä alueet täten saatiin rakentaa noudattamalla kaupungin yleistä rakennusjärjestystä, mitä ei voitu pitää hyväksyttävänä. Näin ollen rakennushallitus ehdotti, että asemakaavanmuutos vahvistettaisiin muilta osin paitsi mikäli se koski tehdaskortteleita n:ot 534, 700 ja 707 sekä Halikonkujaa ja sen koillispuolella olevia korttelin n:o 709 tontteja, kortteleita n:ot 553, 556 ja 558 sekä korttelien n:ot 584 ja 585 Mäkelänkatuun rajoittumattomia tontteja. Ensiksi mainitun korttelin suhteen puutteellisuus kuitenkin korjautuisi, jos ainakin Suvannontien puolella, missä rakennukset tulisivat kadun suuntaisiksi, tontille n:ot 1—3 määrättäisiin rakennusraja kyllin etäälle katulinjasta. Sisäasiainministeriön näiden rakennushallituksen esittämien huomautusten johdosta valtuustolta pyytämä lausunto päätettiin ⁷⁾ antaa kiinteistölautakunnan puolestaan asiassa antaman lausunnon mukaisesti siten, että asemakaavanmuutokselle päätettiin anoa vah-

¹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 5 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 3 §. — ³⁾ S:n 22 p. helmik. 3 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 19 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. huhtik. 7 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 2 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. marrask. 5 §.

vistusta valtuuston hyväksymässä muodossa ottaen huomioon, että sisäasiainministeriö jo kuten edellä on mainittu oli myöntänyt vapautuksen rakennuskiellosta Vallilan alueeseen nähden, eräitä poikkeuksia lukuunottamatta, että korttelin n:o 534 tontti n:ot 1—3 oli vuokrattu joulukuun 13 p:ään 1952 asti valtuuston hyväksymän jaoituskaavan mukaisesti ilman rakennusrajaa Suvannontien puolelle, joten suojarivistön järjestäminen sille ennen vuokra-ajan päättymistä tuottaisi vaikeuksia, teollisuuskorttelin n:o 700 erotti asuntokortteleista puisto ja teollisuuskorttelin n:o 707 yleisen rakennuksen tontti, asuntokorttelit n:ot 584 ja 585 erotti tehdaskorttelista n:o 707 42 m:n levyinen puuistutuksilla varustettu Mäkelänkatu ja jaoituskaavan mukaiset Halikonkadun koillispuolella olevat teollisuuskorttelin n:o 692 tontit erottivat 42 m:n levyiset Mäkelänkatu ja Kumpulantie toistaiseksi vielä asemakaavoittamattomasta alueesta; korttelien n:ot 553, 556 ja 558 sekä korttelien n:ot 584 ja 585 Mäkelänkatuun rajoittumattomissa osissa oli kaupungin omistamia työväenasuntoja, joten niillä ei lähiaikoina tulisi tapahtumaan uutta rakennustoimintaa. Lisäksi kiinteistölautakunta piti tarkoituksenmukaisena, että samalla kun asemakaavaehdotus palautettiin sisäasiainministeriölle sen vahvistettavaksi lähetettäisiin myöskin Vallilan kaupunginosan kortteleita koskevat tonttijakokartat, jotta välttyttäisiin asemakaavalain 13 §:n b kohdan edellyttämästä uudisrakennuskiellosta, josta ei voitu myöntää erivapautusta. Tämän johdosta kiinteistölautakunta laaditutti valtuuston hyväksymän asemakaavan perusteella 18 eri tonttijakokarttaa, jotka koskivat kortteleita n:ot 707, 704, 706, 703, 700, 580 a, 580 b, 705, 696, 699, 692, 534, 532, 532 a, 532 b, 691, 693, 694, 695, 697, 698, 701, 702, 535, 546, 547, 541, 543, 544, 548, 549, 550 ja 551; korttelin n:o 699 tonttijakokarttaa laadittaessa oli otettu huomioon myöskin Lääketehtas Orion oy:n kiinteistölautakunnalle tekemä anomus Nilsiantien teollisuustonttien n:ot 10 ja 12 yhdistämisestä. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ kaikki 18 tonttijakokarttaa kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisesti alistaen tämän päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kaivopuiston rakennuskorkeusmääräysten muuttaminen. Kaupunginhallituksen valmistelemaan kysymystä Kaivopuiston rakentamista koskevista määräyksistä asettama komitea oli tullut siihen tulokseen, että toukuun 8 p:nä 1917 vahvistettuun rakennusjärjestykseen heinäkuun 29 p:nä 1929 vahvistettu muutos m. m. Kaivopuiston asuntorakennusten suurimman sallitun korkeuden lisäämisestä 12 m:stä 13 m:iin oli kaupunginosan puistoluonteen säilymisen kannalta osoittautunut erehdykseksi, joten olisi palattava aikaisempaan suurimpaan sallittuun korkeuteen, minkä lisäksi nimenomaan olisi määrättävä, että alueelle sai rakentaa enintään kolmikerroksisia rakennuksia huomioonottaen rakennusjärjestyksen määräykset kaltevalle maalle rakennettavista rakennuksista. Tämän johdosta kiinteistölautakunta laaditutti IX kaupunginosaa eli Kaivopuistoa koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,052, johon oli liitetty komitean ehdotuksen mukainen määräys rakennusten korkeudesta ja kerrosluvusta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna hyväksymät asemakaavanmuutok-

¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 15 p. marrask. 22 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 86.

set. Asunto oy. Kaisankulma ja Kiinteistö oy. Mikonlinna nimisten yhtiöiden, joista edellinen omisti II kaupunginosan korttelissa n:o 38 a olevan tontin n:o 15 a ja jälkimmäinen saman korttelin tontin n:o 15 b, päätettyä rakentaa näille tonteilleen suurehkon liiketalon ja anottua rakennussuunitelmansa toteuttamiseksi molempien tonttien yhdistämistä yhdeksi sekä uudisrakennuksensa ullakkokerroksen sisustamisoikeuden myöntämistä, jonka korvaukseksi yhtiöt olivat sitoutuneet suorittamaan kaupungille 345,000 mk, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,038 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, mitkä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ ja sisäasiainministeriö lokakuun 9 p:nä vahvisti ²⁾.

Bio talo oy:n anottua, että sen II kaupunginosan korttelissa n:o 38 a olevalle Kaisaniemenkadun tontille n:o 8 rakennettavan konttori- ja liiketalon 250 m²:n suuruinen ullakkotila saataisiin sisustaa konttori- ja varastuhuoneiksi ja sitouduttua 105,000 mk:n korvauksen suorittamiseen kaupungille heti tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 1,990 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon liittyvän asemakaavamääräyksen mukaisesti kyseiselle tontille saa sijoittaa ainoastaan liikehuoneistoja sekä yksityisiä asuinhuoneistoja niitä henkilöitä varten, joiden asuminen tontilla on sillä toimivan liikkeen hoidolle välttämätöntä. Valtuusto hyväksyi ³⁾ asemakaavan muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä sen päätöksen ⁴⁾.

Kiinteistölautakunnan laadituttua Oy. Vuorikatu 20 nimisen yhtiön tätä koskevan anomuksen johdosta asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,003, jonka mukaisesti yhtiön II kaupunginosan korttelissa n:o 40 olevalle Vuorikadun tontille n:o 12 rakennettavan talon ullakkokerrokseen saatiin sijoittaa konttorihuoneistoja sekä tontille yleensä ainoastaan liikehuoneistoja sekä yksityisiä asuinhuoneistoja niitä henkilöitä varten, joiden asuminen tontilla on sillä toimivan liikkeen hoidolle välttämätöntä, sekä mainitun yhtiön sitouduttua suorittamaan kaupungille 135,000 mk:n korvauksen kyseisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, valtuusto hyväksyi ⁵⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 25 p:nä sen päätöksen ⁶⁾.

Suomen osuuskauppojen keskuskunnan anomuksen johdosta saada ottaa II kaupunginosan korttelissa n:o 40 omistamallaan Vilhonkadun tontilla n:o 1 olevan rakennuksensa tornihuone käytäntöön saunana yksityistä tarvetta varten sekä sitouduttua suorittamaan kaupungille tämän edun korvauksena 15,000 mk, kiinteistölautakunta laaditutti tätä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,032, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kiinteistö oy. Etelä Esplanaadikatu 22:n anottua saada sisustaa III kaupunginosan korttelissa n:o 50 omistamalleen Etel. Esplanaadikadun tontille n:o 1 tulevan seitsenkerroksisen katurakennuksensa torni- ja ullakkokerrokseen konttorihuoneistoja sekä neljäkerroksisen piharakennuk-

¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 29 §. — ²⁾ S:n 15 p. marrask. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201. — ³⁾ Kvsto 10 p. toukok. 6 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 141. — ⁵⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 11 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 143. — ⁷⁾ Kvsto 4 p. lokak. 21 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 203.

sensa ullakkolle asuinhuoneita lämmittäjää ja siivoojaa varten sekä sitouduttua suorittamaan kaupungille tämän edun korvauksena 278,750 mk, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,034, johon liittyvän asemakaavamääräyksen mukaisesti tontille sai sijoittaa ainoastaan liikehuoneistoja sekä yksityisiä asuinhuoneistoja niitä henkilöitä varten, joiden asuminen siellä oli kiinteistön hoidolle välttämätöntä. Kun katurakennus Korkeavuorenkadun varrella olevan naapuritontin välirajalla siirrettäisiin n. 3 m katurajasta sisäänpäin, niin yhtiö oli myöntänyt tälle tontille julkisivuoikeuden mainitulla rajaosalla, mikä sopimus niinkään merkittiin asemakaavamääräyksenä muutosehdotukseen. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ kyseisen muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Miekkakalan kiinteistö oy. niminen yhtiö oli anonut saada rakennusjärjestyksestä poiketen rakentaa ja sisustaa III kaupunginosan *korttelissa n:o 51* omistamalleen Erottajankadun tontille n:o 13 suunnittelemaansa uudisrakennukseen torniosan, jota käytettäisiin Helsingin sanomain henkilökunnan virkistys-, seurustelu- ja ruokailutiloina. Torniosa oli suunniteltu kaksi kerrosta korkeammaksi kuin sen välittömässä läheisyydessä olevat rakennukset ollen tornin suurin ulottuvaisuus suunnassa etelä—pohjoinen. Vain pieni osa tornista rajoittuisi Ludviginkatuun suurimman osan ollessa sisäänvedettynä tontin katurajasta. Kulman pyöristämisen kautta rakentamattomaksi jäävän 4 m²:n suuruisen alueen yhtiö sitoutui luovuttamaan kaupungille ja Erottajan puolella sallittua 24 m:n rakennuskorkeutta ei Ludviginkadun puolella tulnaisi käyttämään koko sallitulta laajuudelta. Yhtiön sitouduttua suorittamaan kaupungille 128,000 mk:n korvauksen puheena olevasta rakentamisoikeuden lisäyksestä tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,994 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, johon otetun uuden asemakaavamääräyksen mukaan tontille saa sijoittaa ainoastaan liikehuoneistoja sekä yksityisiä asuinhuoneistoja niitä henkilöitä varten, joiden asuminen tontilla on sillä toimivan liikkeen hoidolle välttämätöntä. Valtuusto hyväksyi ²⁾ kyseisen asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 17 p:nä sen päätöksen ³⁾.

Ab. Victor oy:n anottua IV kaupunginosan *korttelissa n:o 64* omistamiensa Heikinkadun tonttien n:ot 6 ja 7 sekä Simonkadun tontin n:o 1 yhdistämistä yhdeksi tontiksi, jotta niille voitaisiin rakentaa yhtenäinen rakennus ilman palomuuureja, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 2,010 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen sekä asemakaavamääräyksineen, jonka mukaan tontille saa sijoittaa ainoastaan liikehuoneistoja ja asuinhuoneistoja vain niitä henkilöitä varten, joiden asuminen tontilla on kiinteistön hoidolle välttämätöntä. Valtuusto hyväksyi ⁴⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 20 p:nä sen päätöksen ⁵⁾.

Kiinteistölautakunnan laaditutettua Vakuutus oy. Varman tätä koskevan anomuksen johdosta IV kaupunginosan *korttelissa n:o 71* olevaa Boulevardin tonttia n:o 7 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o

¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 22 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 204. — ²⁾ Kvsto 10 p. toukok. 7 §. — ³⁾ S:n 5 p. heinäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 141. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 23 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 201.

1,951, johon sisältyvän asemakaavamääräyksen mukaan yhtiön uudisrakennuksen ullakkokerrokseen piirustukseen merkitylle kyseisen tontin osalle sai sisustaa lämmitettäviä arkistohuoneita ja yhtiön jätettyä kaupunginkansliaan sitoumuksen 7,500 mk:n suuruisen korvauksen suorittamisesta mainitusta oikeudesta heti asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, valtuusto hyväksyi ¹⁾ muutosehdotuksen. Sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 27 p:nä sen päätöksen ²⁾.

Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnan anottua, että sen IV kaupunginosan *korttelissa n:o 76* omistamalla Albertinkadun tontilla n:o 5 olevan rakennuksen ullakolle saataisiin sijoittaa verkkopallosuojan pukuhuone, suihkuhuone ja sauna sekä pesutupa, mankelihuone ja kuivaushuone, kiinteistölautakunta laaditti asianmukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,036, minkä valtuusto hyväksyi ³⁾ alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Oy. Sokos niminen yhtiö oli anonut saada rakentaa omistamansa II kaupunginosan *korttelin n:o 99* jonkun verran voimassa olevista rakennusmääräyksistä poikkeavalla tavalla laadittamiensa piirustusten mukaisesti haluten tällöin rakentaa kortteliin suunniteltuun rakennukseensa kaksi ullakkokerrosta käytettäväksi liike-, hotelli-, ravintola-, atelieri- y. m. tarkoituksiin, rakentaa Heikin- ja Postikadun kulmauksen pyörästettyinä, jolloin tontin rajaa jouduttaisiin ylittämään yhtä paljon kuin alittamaan, rakentaa pihamaan n. 16+15 m:n korkeuteen ensimmäisen kerroksen kaltevuussuhteiden ja toiseen kerrokseen tulevan suurravintolan vaatiman korkeuden edellyttämällä tavalla sekä jonkun verran muuttaa rakennusrungon syvyysmittoja pienentämättä kuitenkaan pihamaan pinta-alaa. Valtuusto päätti ⁴⁾ hyväksyä yhtiön rakennuksen rakennettavaksi esitelyjen piirustusten mukaisesti edellyttäen, että yhtiö suorittaa kulmajärjestelystä aiheutuvien katutöiden kustannukset ja maksaa kaupungille 1,921,000 mk ullakkohuoneiden sisustamisoikeudesta. Valtuustolta samalla saamansa kehoituksen nojalla kiinteistölautakunta sittemmin laaditti n:olla 1,976 merkityn kyseistä korttelia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen, johon oli liitetty tarpeelliset asemakaavamääräykset eri rakennusosien kattolistataseista ja pihamaan korkeussuhteista sekä tavanmukainen määräys siitä, että tontille saa sijoittaa ainoastaan hotelli- ja liikehuoneistoja ja asuinhuoneistoja niitä henkilöitä varten, joiden asuminen tontilla on sillä olevan liikkeen hoidolle välttämätöntä; ehdotuksesta oli samalla poistettu Postikadun pohjoiselle käytävälle aikaisemmin suunniteltu puurivi ja siihen liittyi korttelin uudelleenjärjestelystä aiheutuva tonttijaon muutosehdotus. Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ kyseiset muutosehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 23 p:nä sen päätöksen ⁶⁾.

Jotta Etelärantatietä voitaisiin leventää VII kaupunginosan *korttelien n:ot 101 ja 102* kohdalla kiinteistölautakunta laaditti mainitun kadun leventämistä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,974, jonka tultua vahvistetuksi kaupunki voisi ryhtyä neuvotteluihin edellisen korttelin tonttiin n:o 4 ja jälkimmäisen korttelin tontteihin n:ot 6 ja 8+10 kuuluvien etupihain lunastamiseksi kyseistä tarkoitusta varten kaupun-

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 17 §. — ²⁾ S:n 24 p. toukok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 137. — ³⁾ Kvsto 15 p. marrask. 20 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. helmik. 14 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. huhtik. 16 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 138.

gille. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ asemakaavan muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 31 p:nä sen päätöksen ²⁾.

Kiinteistölautakunnan laadituttua Lapinlahdenkadun leventämistä tarkoittavan, sisäasiainministeriön vahvistaman IV kaupunginosan kortteleita n:ot 166 a, 166 b, 168 ja 169 koskevan asemakaavanmuutoksen ³⁾ edellyttämät uudet tonttijakokartat, valtuusto hyväksyi ⁴⁾ ne alistuen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Viron lähetystön anottua IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevalla It. Puistotien tontilla n:o 20 a sijaitsevan talonsa pinta-alan laajentamisoikeutta n. 80 m²:llä, kiinteistölautakunta laaditti n:olla 2,007 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen tonttijakokarttoineen, jossa lähetystörakennuksen laajennus oli otettu huomioon ja johon liittyvän asemakaavamääräyksen mukaisesti sen kerrosluku oli oleva enintään kaksi; lisäksi tulisi sen mukaan tontista luovutettavaksi kaupungille Kalliolinnantien leventämistä varten n. 10 m²:n suuruinen kaistale kaupungin puolestaan luovuttaessa lähetystön tonttiin liitettäväksi saman suuruisen alueen kyseisen tien leveämmästä osasta. Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 7 p:nä sen päätöksen ⁶⁾.

IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevan It. Puistotien tontin n:o 2 ja korttelissa n:o 202 olevan saman kadun tontin n:o 6 omistajain ilmoitettua suostuvansa korvausta vastaan luovuttamaan osan tonteistaan kaupungille suunniteltua It. Puistotien leventämistä ⁷⁾ varten, kiinteistölautakunta laaditti edellä mainittuja tontteja koskevat asemakaavan muutosehdotukset n:ot 1,999 ja 2,000 niihin liittyvine tonttijakokarttoineen, joiden mukaan edellisestä tontista erotettaisiin katumaaksi n. 83.4 m² ja jälkimmäisestä 74 m². Valtuusto hyväksyi ⁸⁾ muutosehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 31 p:nä sen päätöksen ⁹⁾.

Sisäasiainministeriön vahvistettua rakennustoimiston satamarakennusosaston raidesuunnitelman perusteella laaditun ehdotuksen X kaupunginosan korttelien n:ot 272 ja 273 asemakaavan muuttamisesta siten, että mainituista kortteleista muodostettaisiin uudet korttelit n:öt 272, 273, 275, 276, 277 ja 278 ¹⁰⁾, rautatiehallitus, jolta sisäasiainministeriö ei ollut pyytänyt lausuntoa ennen asemakaavanmuutoksen vahvistamista, ilmoitti, ettei se voinut hyväksyä Varastokadun raidetta sellaisenaan vaan vaativansa n. 250 m:n pituisen ohikulkuraiteen rakentamista tälle kadulle. Kiinteistölautakunta laaditti sen vuoksi tämän mukaisen, kortteleita n:ot 276 ja 278 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,031 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, mitkä valtuusto hyväksyi ¹¹⁾. Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 8 p:nä sen päätöksen ¹²⁾.

Oy. Strömberg ab., entinen Suomen sähkö oy. Gottfr. Strömberg, ja Oy. Kokos, vastaavasti X kaupunginosan korttelissa n:o 291 olevien Haapaniemenkadun tontin n:o 4 ja Sörnäisten rantatien tontin n:o 11 omistajat, olivat sopineet siitä, että mainittuja tontteja tulevaisuudessa rakennettaessa on kummallekin puolelle pitkin rajalinjaa 21 m:n etäisyydellä Haapanie-

¹⁾ Kvsto 26 p. huhtik. 14 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 139. — ³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 79. — ⁴⁾ Kvsto 15 p. marrask. 23 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. kesäk. 9 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 143. — ⁷⁾ Vrt. tämän kert. s. 25 ja 51. — ⁸⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 20 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. lokak. 5 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 197. — ¹⁰⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 81. — ¹¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 18 §. — ¹²⁾ S:n 29 p. marrask. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 206.

menkadun päätyrajasta, suunnassa lounainen—koillinen, jätettävä 4.5 m:n levyinen eli siis yhteensä 9 m:n levyinen valopiha, jolle ei saa rakentaa mitään rakennuksia. Kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen n:olla 1,973 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon merkityn asemakaavamääräyksen mukaan kyseisille tonteille on karttaan merkittyjen kahden pisteen välillä kummallakin tontilla pitkin rajaa jätettävä vähintään 4.5 m:n levyinen rakentamaton alue. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ asemakaavan muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 31 p:nä sen päätöksen ²⁾.

Valtuuston alistettua ³⁾ valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi X kaupunginosan tehdastarkoituksiin varatun korttelin n:o 294 Hämeentien puoleisen osan muuttamista asuntotonteiksi tarkoittavan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,880 siihen liittyvine tonttijakoehdotuksineen, sisäasiainministeriö lähetti valtuustolle lausunnon ja mahdollisen uuden ehdotuksen antamista varten palosuojelukeskuksen ja rakennushallituksen ehdotuksesta antamat lausunnot, joiden mukaan tehdas- ja asuntoalueet paloturvallisuutta silmälläpitäen oli tehoisasti eristettävä toisistaan. Kiinteistölautakunta laaditutti tällöin uuden asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,006 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, minkä mukaan kyseiselle tontille järjestettäisiin 25 m:n levyinen rakentamaton alue, josta 12 m:n levyinen osa asuntotonttien etelärajalla varustettaisiin puuistutuksilla. Valtuusto puolestaan päätti ⁴⁾ ilmoittaa sisäasiainministeriölle, että kysymys edellisen muutosehdotuksen vahvistamisesta saa raueta sekä hyväksyä jälkimmäisen, minkä sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 19 p:nä ⁵⁾.

Osuusliike Elannon anottua omistamansa, XI kaupunginosan korttelissa n:o 318 olevan Viidennen linjan tontin n:o 23 rakennusrajan muuttamista siten, että tontin keskiosaan muodostuisi Neljännelle linjalle avautuva pihamaa, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen n:olla 1,941 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jonka valtuusto hyväksyi ⁶⁾ ja sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 15 p:nä ⁷⁾.

XI kaupunginosan korttelin n:o 326 tontille n:o 24 Helsinginkadun varrelle rakennettavan työtupain ja keskuskeittolan uudisrakennuksen ⁸⁾ pääpiirustuksia laadittaessa havaittiin arkkitehtonisten seikkain vaativan It. Alppirinteen puoleisen kattolistakorkeuden lisäämistä samaksi kuin Helsinginkadun puolella eli 41.5 m:ksi ja täten syntyvää kahta lisäkerrosta tarvittavan työtupien työsaltiloiksi. Kiinteistölautakunta laaditutti tällöin asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,023, jossa tontille n:o 24 oli merkitty kattolistakorkeudet ja sisäiset rakennusrajat ja korttelille n:o 325 samalla vahvistettu ulkoiset rakennusrajat, joiden mukaisesti It. Alppirinteen kummallakin puolella olevien rakennusten väliin jäi riittävä välimatka. Ehdotukseen liittyvän asemakaavamääräyksen nojalla tontille n:o 24 rakennettavan uudisrakennuksen ullakkokerrokseen saatiin sijoittaa pesutupa. Valtuusto hyväksyi ⁹⁾ muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuuston hyväksytyä asemakaavan muutosehdotuksen, minkä mu-

¹⁾ Kvsto 26 p. huhtik. 13 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 140. — ³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 81. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 18 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. marrask. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 202. — ⁶⁾ Kvsto 11 p. tammi-mik. 11 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 133. — ⁸⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 49 ja 74. — ⁹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 16 §.]

kaan *kortteli n:o 330* Hämeentien varrella oli muutettu puistoksi ja mihin oli merkitty suunnitellun puiston viereisten tonttien rakennuskorkeutta koskeva asemakaavamääräys ja sisäasiainministeriön vahvistettua sen muussa suhteessa paitsi asemakaavamääräysten osalta ¹⁾, valtuusto päätti ²⁾ hyväksyä entisen korttelin n:o 330 kohdalle tulevan puiston järjestettäväksi kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 1,871 mukaisesti sekä hyväksyä rakennuskorkeutta koskevan asemakaavamääräyksen *korttelin n:o 328* tonteille n:ot 1 ja 3 ja *korttelin n:o 331* tontille n:o 23. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 23 p:nä asemakaavamääräyksen hyväksymistä koskevan valtuuston päätöksen osan ³⁾. Myöhemmin valtuusto hyväksyi ⁴⁾ kiinteistölautakunnan kaupunginhallituksen toimeksiannosta laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,004, johon Porthaninkadun ja Hämeentien välisen puistoalueen nimi oli merkitty Alli Tryggin puistoksi; sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 31 p:nä sen päätöksen ⁵⁾.

XI kaupunginosan *korttelin n:o 334* koillisosan luovuttamisen yhteydessä suomenkielisen poikakoulun paikaksi valtuusto päätti ⁶⁾ hyväksyä kiinteistölautakunnan laadituttaman XI kaupunginosan korttelia n:o 334 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,918, jonka mukaan korttelin keskiosaan järjestettäisiin puistoalue urheilukenttineen sekä koillisosaan n. 3,100 m²:n suuruinen koulutontti, sekä siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen tavanmukaisine koulutontteja koskevine asemakaavamääräyksineen. Sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 17 p:nä päätöksen ⁷⁾.

Helsingin työväen rakennusosakeyhtiön anottua XII kaupunginosan *korttelissa n:o 362* omistamiensa Porvoonkadun tonttien n:ot 1, 3 a, 3 b, 5, 7 ja 9, Aleksis Kiven kadun tonttien n:ot 30, 32, 34, 36 a ja 36 b sekä Fleminginkadun tonttien n:ot 28 ja 30 a asemakaavan muuttamista siten, että tonteilla voitaisiin suljetun rakennustavan asemesta soveltaa avointa rakennustapaa, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,980 tarpeellisine tonttijakokarttoineen. Ehdotuksen mukaisesti kaikki tonteille tulevat rakennukset olisivat seitsenkerroksisia paitsi tontille n:o 9 a tuleva siipirakennus, jonka kerrosluku olisi kuusi, ollen kaikkien rakennusten runkojen leveys oleva 12,5 m. Tontti n:o 28 a varattaisiin yksinomaan maanalaista autovajaa varten. Tontin n:o 3 pihamaan alla olevaa tilaa saataisiin niinikään käyttää autovajaa varten ja tonteilla n:ot 26 ja 3 olisi julkisivuoikeus mainitun tontin rajalla. Lisäksi olisi tontilla n:o 5 a julkisivuoikeus tontin n:o 3 rajalla. Tontilla n:o 26 olisi oikeus käyttää tontin n:o 28 a pihamaata ja tonttien n:ot 5 a, 7 a, 9 a, 32 a, 34 a ja 36 väliset rajat olisi jätettävä aitaamatta. Kaikille tonteille lukuunottamatta tontteja n:ot 3 ja 28 a oli suunniteltu istutuksia. Valtuusto hyväksyi ⁸⁾ asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti syyskuun 1 p:nä sen päätöksen ⁹⁾.

Oy. Shell ab., jolle autohuoltoaseman paikaksi oli vuokrattu 360 m²:n

¹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 82. — ²⁾ Kvsto 25 p. tammik. 18 § ja 8 p. helmik. 15 §. — ³⁾ S:n 26 p. huhtik. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 135. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 16 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. lokak. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 197. — ⁶⁾ Kvsto 11 p. tammik. 9 §; vrt. tämän kert. s. 57. — ⁷⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 134. — ⁸⁾ Kvsto 26 p. huhtik. 15 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. lokak. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 200.

suuruinen alue XII kaupunginosan *korttelissa n:o 364* olevan Länt. Brahenkadun asuntotontin n:o 14 pohjoispäästä, oli anonut kyseisen vuokra-alueensa laajentamista. Kiinteistölautakunta laaditutti tällöin asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,030, jossa tontin n:o 14 sekä sen ääreisten rakentamattomien tonttien n:ot 11 ja 12 väli- ja rakennusrajat oli kokonaan järjestetty uudelleen huomioonottaen suunnitellun huoltoaseman uusi sijoitus. Tontti n:o 14 oli merkitty yleisen rakennuksen tontiksi, jolle sai rakentaa enintään kolmikerroksisen rakennuksen rakennusrajan sisäpuolelle ollen sen muu osa istutettava. Tontin n:o 11 katurakennus tulisi olemaan kuusikerroksinen ja tontin n:o 12 katurakennus seitsenkerroksinen, ollen kummankin tontin pohjoisosaan suunniteltu kaksikerroksinen siipirakennus; kattolistakorkeudet oli määrätty asemakaavassa. Ehdotukseen liittyi asemakaavamääräys, jonka mukaisesti tontin n:o 11 viemäri saatiin johtaa Länt. Brahenkadun tontin n:o 12 rakentamattoman pohjoisosan kautta, sekä tarpeellinen tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kiinteistölautakunta oli silmälläpitäen tontinmyyntimahdollisuuksia laadituttanut XII kaupunginosan *kortteleita n:ot 384, 385, 386, 389, 391, 392, 394 ja 395* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,044. Siinä oli Savonkatu siirretty jo rakennetun Tuusulankadun kohdalle leventäen se 21 m:n levyiseksi, järjestetty asuntotontteja vain kortteleihin n:ot 384 ja 386 Porvoonkadun varrelle ja varattu muut alueet yleisten rakennusten tonteiksi sekä kokonaan poistettu vielä rakentamattomat Tallikatu sekä Loviisankatu korttelien n:ot 385 ja 386 väliltä; asuntotonteille tulisi sen mukaan avointa rakennustapaa käyttäen rakennettuja neljäkerroksisia rakennuksia. Valtuusto hyväksyi ²⁾ muutosehdotuksen siihen liittyvine kortteleita n:ot 384, 386, 389, 391 ja 392 koskevine tonttijakokarttoineen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Helsingin taidehallin säätiön anottua taidehallin tonttiin rajoittuvan sen ja eduskuntatalon välisen XIII kaupunginosan *korttelin n:o 401* rakentamattoman n. 1,040 m²:n suuruisen osan luovuttamista ³⁾ taidehallin laajentamista varten, kiinteistölautakunta laaditutti tarpeellisen lisärakennusoikeuden myöntämistä entiselle taidehallitontille koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,017 ynnä siihen liittyvän tonttijakokartan, mitkä valtuusto hyväksyi ⁴⁾ ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 31 p:nä ⁵⁾.

Helsingin suojeluskuntapiirin piiriesikunnan anottua saada rakentaa XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 464* olevalle Pohj. Hesperiankadun tontille n:o 15 tulevan uudisrakennuksensa yhteyteen asemakaavassa määrättyjen rakennusrajoin ulkopuolelle väestönsuojain ulospääsyportaat, kiinteistölautakunta laaditutti suunnitelman edellyttämän asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,037, minkä valtuusto hyväksyi ⁶⁾ alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuuston oikeutettua ⁷⁾ kiinteistölautakunnan myymään Oy. Bowling ab:lle ³⁾ XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 477* olevan Ruusulankadun

¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 17 § — ²⁾ S:n 15 p. marrask. 24 §. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 58. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. lokak. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 198. — ⁶⁾ Kvsto 4 p. lokak. 19 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 63.

tontin n:o 3, kiinteistölautakunta laaditutti mainitun päätöksen edellyttämän asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,958, jonka mukaan tontin pihamaan ruohoistutuksen alle saatiin rakentaa keilaratoja ja pihamaalle sijoittaa uloskäytävä keilailuhallista; asemakaavasta jätettiin samalla pois ullakon lattiatasoa koskeva määräys. Valtuusto päätti ¹⁾ hyväksyä kyseisen muutoksen ja sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 15 p:nä sen päätöksen ²⁾.

Perustettavan Asunto oy. Rajasaaren anottua XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 497* omistamiensa Valhallankadun tontin n:o 2 sekä Sutelantien tonttien n:ot 1, 3 ja 5 yhdistämistä yhdeksi tontiksi ja niiden asemakaavan muuttamista siten, että kattolistakorkeutta korotettaisiin vähintään 50 cm ja lisäksi poistettaisiin asemakaavamääräys, jonka mukaan ullakon lattia on sijoitettava vähintään 50 cm kattolistakorkeuden alapuolelle, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,014 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, mitkä valtuusto hyväksyi ³⁾ ja sisäasiainministeriö elokuun 3 p:nä vahvisti ⁴⁾.

Voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan Niittykadun varrella oleville *korttelin n:o 503* tonteille sai rakentaa ainoastaan kaksikerroksisia asuntorakennuksia ja kullakin tontilla sai olla enintään kaksi huoneistoa talonmiehen asuntoa lukuunottamatta. Kun näille tonteille kuitenkin mahtuisi suurempiakin rakennuksia kiinteistölautakunta laaditutti kyseistä korttelia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,946 tonttijakokarttoineen, minkä mukaan Niittykadun varrelle saisi rakentaa kolmikerroksisia rakennuksia ja niiden huoneluku tulisi olemaan 123 entisen 74:n sijasta. Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ asemakaavan ja siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 27 p:nä sen päätöksen ⁶⁾.

Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto oli anonut sille uuden lastenlinnan paikaksi luovutetun XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 511* olevan Linnankoskenkadun tontin n:o 25 ja sille samaan tarkoitukseen luvattujen samassa korttelissa olevien Stenbäckinkadun tonttien n:ot 28 ja 30 ⁷⁾ asemakaavan ja tonttijaon muuttamista niin, että mainitut tontit yhdistettäisiin ja niiden rakennusrajoja ja rakennuskorkeuksia samalla muutettaisiin siten, että osa uudisrakennusta tulisi kaksi-, osa neli- ja osa yhdeksän- tai kymmenkerroksiseksi. Käytyjen neuvottelujen jälkeen kiinteistölautakunta laaditutti pääasiallisesti alkuperäisen anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,033 tarpeellisine tonttijakokarttoineen, joissa yhdistämisen kautta muodostunut uusi tontti oli merkitty Sutelantien tontiksi n:o 2 sekä Linnankosken- ja Stenbäckinkadun kulma järjestetty pyöristämällä sen rakennusrajat; valtuusto hyväksyi ⁸⁾ ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 2 p:nä sen päätöksen ⁹⁾.

XV kaupunginosan *korttelissa n:o 604* olevan Urheilukadun tontin n:o 52 omistajain ehdotettua kyseisen tontin pihamaan sijoittamista asemakaavanmuutoksella tontille rakennettavan talon toiselle puolelle,

¹⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 17 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 138. — ³⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 21 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 196. — ⁵⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 15 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. toukok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 137. — ⁷⁾ Vrt. tämän kert. s. 56. — ⁸⁾ Kvsto 4 p. lokak. 20 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. marrask. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 203.

jotta voitaisiin säilyttää eräitä sillä kasvavia erittäin kauniita puita, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muutos-ehdotuksen n:o 2,040, minkä valtuusto hyväksyi ¹⁾ alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Rake oy:n anottua saada sisustaa XV kaupunginosan *korttelissa n:o 605* omistamalleen Turuntien tontille n:o 90 rakennettavan talonsa ullakko-kerroksen ravintolahuoneistoksi sekä osan sen kellarikerrosta elokuvateatteriksi, jonka huoneisto ulotettaisiin pihamaan alle, mihin tarvittaisiin n. 50 m² istutuksia varten varatusta alueesta, sekä sitouduttua suorittamaan tästä oikeudesta 135,000 mk:n suuruisen korvauksen kaupungille, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muutos-ehdotuksen n:o 1,996, minkä valtuusto hyväksyi ²⁾ ja sisäasiainministeriö heinäkuun 25 p:nä vahvisti ³⁾.

Valtuusto hyväksyi ⁴⁾ kiinteistölautakunnan laadituttaman n:olla 1,924 merkityn asemakaavan muotosehdotuksen, joka käsitti XV *kaupunginosan länsiosan*, ja siihen liittyvät *kortteleita n:ot 609, 613, 615 ja 621* koskevat tonttijakokartat. Muotosehdotuksen mukaan Mäntytien, Kuusitien ja Pihlajatie leveys olisi 13 m, Valpurintien ollessa osaksi 10 m, osaksi 14 m leveä. Pysäköimispaikkoja olisi Mäntytien ja Kuusitien risteyksessä, Turuntien ja Valpurintien risteyksessä sekä Valpurintien eteläosassa. Yhteensä 29 tonttia Turuntien, Kuusitien ja Pihlajatie varrella varattaisiin kuusikerroksisia rakennuksia varten ja kaikki muut 47 tonttia kolmikerroksisia rakennuksia varten; Pihlajatie kuusikerroksiset rakennukset sijoitettaisiin kadun suuntaan. Korttelin n:o 610 tontti n:o 126, korttelin n:o 615 tontti n:o 12, korttelin n:o 617 tontti n:o 19, korttelin n:o 618 tontti n:o 14, korttelin n:o 619 tontti n:o 2 ja korttelin n:o 621 tontti n:o 16 varattaisiin julkisia rakennuksia varten. Korttelien n:ot 613 ja 620 väliselle puistoalueelle järjestettäisiin tarpeen mukaan leikki- ja pallokenttiä. Asemakaavaehdotukseen sisältyi tavanmukaiset asemakaavamääräykset istutettavasta tontinosasta ja kattolistakorkeudesta, määräykset siitä, ettei asuinhuoneen lattia saa olla vahvistetun katu- ja pihatason alapuolella sekä että tonttien välirajat kortteleissa n:ot 613 ja 620 on jätettävä aitaamatta lukuunottamatta Kuusitien varrella olevia tontteja, jotka erotettaisiin korttelien muista tonteista. Sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 26 p:nä valtuuston päätöksen ⁵⁾.

Lääkintöhallitus oli anonut, että valtion omistaman, Helsingin sairaanhoitajataropiston uudisrakennuksen paikaksi suunnitellun XV kaupunginosassa olevan Munkkiniemenkadun *korttelin n:o 645* asemakaavamääräyksiä muutettaisiin siten, että mainittu rakennus voitaisiin rakentaa osittain kahdeksankerroksiseksi, kellarikerrosta lukuunottamatta, kattolistakorkeuden ollessa + 48.2 m 0-tasosta luettuna, sekä että rakennuksen kaksikerroksinen keskiosa saisi ulottua Munkkiniemenkadun katulinjaan saakka. Kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muotosehdotuksen n:o 2,011, mihin oli liitetty sairaanhoitajataropistorakennuksen korkeutta koskeva asemakaavamääräys, ja valtuusto hyväksyi ⁶⁾ muotosehdotuksen, jonka sisäasiainministeriö elokuun 31 p:nä vahvisti ⁷⁾.

¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 21 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 10 §. — ³⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 144. — ⁴⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 195. — ⁶⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 22 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. lokak. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 198.

Valtuuston oikeutettua ¹⁾ kiinteistölautakunnan vuokraamaan Suomen kaapelitehdas oy:lle Salmisaaren *korttelit n:ot 783 ja 784* sekä niiden välisen osan Tallberginkatua, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 1,989 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen tonttijakokarttoineen, jossa vuokrattavat alueet oli yhdistetty kortteliksi n:o 784. Valtuusto hyväksyi ²⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti heinäkuun 25 p:nä sen päätöksen ³⁾.

Jotta voitaisiin antaa vuokralle osa Käpylän *korttelista n:o 809*, kiinteistölautakunta laaditutti asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,985 ynnä siihen liittyvän tonttijakokartan, jonka mukaan kortteli n:o 809 on jaettu neljään tonttiin, joihin on liitetty n. 120 m²:n suuruinen kolmioomainen lisäalue Käpylänaukiosta. Valtuusto hyväksyi ⁴⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 27 p:nä sen päätöksen ⁵⁾.

Helsingin puhelinyhdistyksen anottua Käpylän *korttelista n:o 826* vuokraamansa tontin n:o 37 laajentamista ja sen rakennusrajan muuttamista siten, että tontille voitaisiin rakentaa suunniteltu lisärakennus puhelinkeskuksen laajentamiseksi, jolloin tontin pinta-ala rajajärjestelyn kautta lisääntyisi n. 600 m²:stä n. 705 m²:iin, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen n:olla 1,979 merkityn asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen, jonka valtuusto hyväksyi ⁶⁾. Sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 31 p:nä valtuuston päätöksen ⁷⁾.

Kiinteistölautakunta oli valtuustolta saamansa toimeksiannon ⁸⁾ mukaisesti laadituttanut lastentarha- ja kirjastorakennusta varten osittain varattua XXV kaupunginosan *korttelia n:o 837* koskevan n:olla 1,916 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa mainittu kortteli on jaettu kahtia, Tuulikinkujan tonteiksi n:ot 1 ja 2, joista jälkimmäinen on tarkoitettu kyseisen rakennuksen paikaksi. Ehdotukseen on merkitty tarpeelliset rakennusrajat tonteille ja liittyy siihen asianmukainen tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi ⁹⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 15 p:nä sen päätöksen ¹⁰⁾.

Helsingin asuntokeskuskunta HAKA:n anottua, olympiakylän alueelle tulevien rakennusten sijoituksen ja järjestelyn tultua lopullisesti määrittelyksi, että Untamontien varrella oleva XXV kaupunginosan *kortteli n:o 839* ja Koskelantien varrella oleva *kortteli n:o 849* kumpikin jaettaisiin kahdeksi tontiksi ja jälkimmäisen kadun *kortteli n:o 850* kuudeksi tontiksi sekä että viimeksi mainittua korttelia koskevia asemakaavamääräyksiä muutettaisiin siten, että erään sen tontille n:o 7 rakennettavan rakennuksen kellarikerroksen osaan saataisiin sijoittaa asuinhuoneita, kiinteistölautakunta laaditutti anomuksen mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 2,012 asianmukaisine tonttijakokarttoineen, minkä valtuusto hyväksyi ¹¹⁾ ja sisäasiainministeriö heinäkuun 25 p:nä vahvisti ¹²⁾.

Valtuuston päätettyä ¹³⁾ luovuttaa Helsingin asuntokeskuskunta HAKA:lle tai sen toimesta perustetuille asunto-osakeyhtiöille alueen Käpylästä, kiinteistölautakunta laaditutti kysymykseen tulevia Käpylän *kort-*

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 62. — ²⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 8 §. — ³⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 193. — ⁴⁾ Kvsto 10 p. toukok. 5 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 142. — ⁶⁾ Kvsto 26 p. huhtik. 16 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 140. — ⁸⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 56. — ⁹⁾ Kvsto 11 p. tammik. 10 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 134. — ¹¹⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 19 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 194. — ¹³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 69.

teleita n:ot 839—841 ja 849—852 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,948 tarpeellisine asemakaavamääräyksineen ja asianmukaisine tonttijakokarttoineen, ollen eri korttelien rakennettavan osan pinta-ala siinä määritely siten, että keskimäärin $\frac{1}{4}$ koko alueesta tuli rakennetuksi myyntiehtojen mukaisesti. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 8 p:nä sen päätöksen ²⁾.

Ollen Käpylän alueen asemakaavaa vahvistettaessa merkitty tonttijako ja rakennusrajat ainoastaan rakennetuille kortteleille ja muilta osin vahvistettu vain korttelirajat, kiinteistölautakunta, kun todennäköisesti voitaisiin luovuttaa alueelta uusia tontteja, laaditutti *kortteleita n:ot 857, 858 ja 859 b* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,993 asianmukaisine tonttijakokarttoineen, jonka mukaan kahteen ensiksi mainittuun kortteliin rakennettaiiin nelikerroksisia asuntorakennuksia itä—länsisuuntaan ja niiden väliin yksikerroksisia myymälärakennuksia Mäkeläncadun varrelle sekä kortteli n:o 858 varattaiisiin julkisen rakennuksen paikaksi. Valtuusto hyväksyi ³⁾ muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 31 p:nä sen päätöksen ⁴⁾.

Blomsterfonden i Helsingfors nimisen yhdistyksen anottua sille Käpylän *korttelista n:o 890* vanhainkotia varten luovutettujen tonttien n:ot 40, 42 ja 44 rakennusrajain muuttamista siten, että niille suunnitellut kolme rakennusta, joiden päädyt voimassa olevan asemakaavan mukaan ovat Pohjolankadulle päin, voitaiisiin sijoittaa viuhkamaisesti siten, että läntisimmän pääty olisi Arabiankadulle ja itäisimmän pääty Pohjolankadulle päin, kiinteistölautakunta laaditutti tämän mukaisen n:olla 1,956 merkityn korttelia n:o 890 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, minkä valtuusto hyväksyi ⁵⁾ ja sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 26 p:nä ⁶⁾.

Kiinteistölautakunnan laadituttua rakennettavaksi vuokrattavaa XXIII kaupunginosan *korttelia n:o 917* koskevan asemakaavan muutos ehdotuksen n:o 2,001 siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, johon oli merkitty korttelin rakennusrajat ja rakennusten kerrosluvut, valtuusto hyväksyi ⁷⁾ ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 16 p:nä sen päätöksen ⁸⁾.

Herttoniemen eräiden tehdaskorttelien rakennussuunnitelman hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ kiinteistölautakunnan laadituttaman Herttoniemen tehdaskorttelien n:ot 57—59 rakennussuunnitelmaehdotuksen selvityksineen korttelien viemärien järjestelystä. Sittemmin merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi lääninhallituksen heinäkuun 20 p:nä vahvistaneen rakennussuunnitelmaehdotuksen, määräten samalla, että siihen liittyvä viemäroimissuunnitelma oli toteutettava niin, ettei siitä aiheutunut terveydellisiä eikä muitakaan haittoja.

Kiinteistötoimiston hoidossa olevat maatilat

Viikin tilan palveluksessa marraskuun 1 p:stä 1913 alkaen sen ollessa vuokralla ja jatkuvaisesti tilan vuokraoikeuden siirrettyä v. 1917 kaupun-

¹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 17 §. — ²⁾ S:n 5 p. huhtik. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 135. — ³⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 24 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. lokak. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 199. — ⁵⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 16 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. toukok. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 136. — ⁷⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 17 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 196. — ⁹⁾ Kvsto 11 p. tammik. 12 §; vrt. tämän kert. s. 32. — ¹⁰⁾ Kvsto 30 p. elok. 4 §.

gille sekä v:sta 1918 huhtikuun 30 p:ään 1939 Pukinmäen tilalla toiminut navettopalvelija A. Helenius oikeutettiin ¹⁾ eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen Viikin tilalla palvelemaansa aika ennen tilan vuokraoikeuden siirtymistä kaupungille.

Rakennukset

Seurasaaren ravintolan uudistyöt. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 156,000 mk Seurasaaren ravintolarakennuksen uusimiseksi ja 255,000 mk sen varustamiseksi kesävesijohdolla ja viemärillä oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään näistä määrärahoista talorakennus- ja viemäritöihin 247,000 mk ja teknillisten laitosten hallituksen vesijohtotöihin 164,000 mk.

Erinäisten lisäkorjausten suorittamiseksi Seurasaaren ravintolarakennuksessa valtuusto myöhemmin päätti ³⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon vielä 50,000 mk oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Luodon kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 76,500 mk:n määrärahan Luodon saarella ja ravintolassa suoritettaviin kunnostamistöihin oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän rahamäärän jo kertomusvuonna edellyttäen, että vuokraaja sitoutui vuokramaksun korottamiseen jäljellä olevalta vuokra-ajalta 6,000 mk vuodessa.

Kaivohuoneen ravintolarakennuksen laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ hyväksyä yliarkkitehti M. Välikankaan laatiman suunnitelman Kaivohuoneen ravintolarakennuksen laajentamisesta n. 1,500 henkilöä varten sekä merkitä tarkoitusta varten v:n 1940 talousarvioon 3,500,000 mk:n määrärahan. Samalla oikeutettiin kaupunginhallitus tilaamaan tarvittavat rakennuspiirustukset yliarkkitehti Välikankaalta, käyttämään mainittu määräraha jo kertomusvuonna sekä ryhtymään muihin päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin, m.m. ravintolan vuokraamiseen.

Albergan kartanon päärakennusten kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 184,000 mk:n suuruisen määrärahan Albergan kartanon vanhan ja uuden päärakennuksen kunnostamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Kioskin rakentaminen Rautatientorille. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 68,000 mk linja-autotoimistoksi sopivan, Oy. Matkahuolto ab:ille vuokrattavan kioskin rakentamiseksi Rautatientorille oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Mukavuuslaitosten rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ hyväksyä pääpiirteittäin kaupunginhallituksen asiaa valmistelemaan asettaman komitean ⁹⁾ laatiman ehdotuksen mukaisen, v. 1939—40 toteutettavan mukavuuslaitosten ja vedenheittolaitosten rakentamishojelman, jonka mukaisesti rakennettaisiin maanalainen mukavuuslaitos Runeberginesplanaadiin Mikonkadun varrelle, joko Esplanaadin akseliin tai sen etelä-

¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 24 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 31 §. — ³⁾ S:n 13 p. syysk. 17 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. huhtik. 19 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. heinäk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. lokak. 26 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. heinäk. 24 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. tammik. 21 §. — ⁹⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 141.

puolelle, riippuen hankittavasta lisäselvityksestä, Simonkadun puistik-
koon Heikinkadun varrelle, Runeberginkadun läheisyyteen Apollonkadun
ja Töölöntorin välille, Kaisaniemen- ja Liisankadun kulmassa olevaan
puistikkuon Puutarhakadun puolelle sekä Helsinginkadun ja Hämeentien
risteyksessä olevan bensiniinjakeluaseman taakse, mukavuuslaitos Hieta-
lahden kauppahallirakennukseen, n. 25—30 vedenheittolaitosta myöhem-
min määrättäviin paikkoihin sekä 6 tilapäiskäymälää stadionin ympäris-
töön olympiakisain ajaksi. Ensiksi, toiseksi, kolmanneksi, viidenneksi
ja kuudenneksi mainitut rakennustyöt sekä puolet seitsemänneksi maini-
tuista rakennustöistä hyväksyttiin suoritettaviksi kertomusvuonna ja lop-
put v:n 1940 kuluessa ja kaupunginhallitukselle annettiin tehtäväksi
kiireisesti ryhtyä toimenpiteisiin tarpeellisten lisäselvitysten hankkimi-
seksi sekä lopullisten suunnitelmien, piirustusten ja kustannusarvioiden
laatimiseksi.

Valtuusto hyväksyi ¹⁾ kiinteistölautakunnan kaupunginhallituksen ke-
hoituksesta laadituttaman ehdotuksen uusien vedenheittolaitosten raken-
tamisesta kertomusvuonna Lutherinkadulle, Väinämöisenkadulle, stadi-
onin kaakkoispuolella olevan puistokäytävän vierustalle sekä Linnankos-
ken- ja Nordenskiöldinkadun, Topeliuksen- ja Stenbäckinkadun, Helsing-
in- ja Sturenkadun, Mäkelän- ja Pohjolankadun, Hämeentien ja Intian-
kadun sekä Helsingin- ja Kaarlenkadun kulmauksiin sekä v. 1940
oopperan tontille, säätytalon puistikkuon, Kammionkadulle, kortteliin
n:o 601, Pasilan torille, Alppilan lammikon ääreen, Lautatarhankadulle
sekä Itämeren- ja Lauttasaarenkadun, Mäkelänkadun ja Isonkyröntien
sekä Pohjolan- ja Arabiankadun kulmauksiin. Rakennustöitä varten päätet-
tiin merkitä v:n 1940 talousarvioon 683,000 mk:n suuruinen määräraha,
josta yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään suunnitelman
mukaisesti jo kertomusvuonna enintään 317,500 mk.

Valtuusto hyväksyi ²⁾ arkkitehtien A. Hytösen ja R. V. Luukkosen
kaupunginhallituksen toimeksiannosta laatimat uusien maanalaisten mu-
kavuuslaitosten ja Hietalahden hallirakennukseen tulevan mukavuuslai-
toksen piirustukset. Niiden rakentamista varten valtuusto päätti merkitä
v:n 1940 talousarvioon 8,943,000 mk oikeuttaen yleisten töiden lauta-
kunnan jo kertomusvuonna käyttämään siitä 7,566,000 mk muiden kuin
vasta myöhemmin rakennettavan Kaisaniemen- ja Liisankadun kulmauk-
seen tulevan mukavuuslaitoksen rakentamiseen.

Kansanpuistot, urheilukentät y. m.

Korkeasaaren kansanpuisto. Kertomusvuoden talousarvion tuloa tuot-
tamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset sisäl-
tyvä 186,000 mk:n määräraha Korkeasaaren uutta verstasarakennusta var-
ten päätettiin ³⁾ merkitä siirtomäärärahaksi.

Korkeasaaren palokaluston täydentämiseen palolautakunnan esittä-
mällä tavalla ja kytkinlaitteen järjestämiseksi saassa olevaan vesi-
postiin kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ yhteensä 21,510 mk kiinteistöjen
pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁵⁾ ylittämään kiinteistöjen pääluo-
kan lukuun Kansanpuistot sisältyvää määrärahaa Eläinten osto eläintar-

¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 34 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 32 §. — ³⁾ S:n 15 p. marrask.
27 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. huhtik. 20 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. heinäk. 31 §.

haan enintään 50,000 mk myskihärkäin y. m. arktisten eläinten hankkimiseksi Korkeasaaren eläintarhaan.

Valtuusto päätti ¹⁾, että Korkeasaarella tammikuussa 1938 syntyneet kaksi leijonanpentua annetaan Helsingin kaupungin lahjana hiljattain toimintansa aloittaneelle Tallinnan eläintarhalle.

Urheilu- ja pallokentät. Pallokenttään kunnostamistarkoituksessa kaupunginvaltuusto päätti ²⁾:

merkitä v:n 1940 talousarvioon pallokentän I uusimiseksi sekä pallokenttään II ja III parantamiseksi yhteensä 229,000 mk oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna;

oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan ylittämään tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Urheilukentät pallokentän rinnekatson töihin merkittyä määrärahaa 1,305,000 mk ja pallokentän kahden katselijaparvekkeen töihin merkittyä määrärahaa 250,000 mk näiden töiden arviokustannusten noustua mainitun verran;

merkitä v:n 1940 talousarvioon 435,000 mk pallokentän tilapäisten katsojien töihin ja 58,000 mk rinnekatson taustan istutuksia varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään näitä määrärahoja jo kertomusvuonna; sekä

merkitä v:n 1940 talousarvioon 400,000 mk pallokenttään ja stadionin välisen alueen järjestämiseen Stadion-säätiön toimesta siten, että alue viettää stadionrakennukseen päin, oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Myöhemmin valtuusto päätti ³⁾ edellä selostettua päätöstään muuttaen merkitä v:n 1940 talousarvioon pallokenttien I ja II uusimiseksi sekä pallokentän III parantamiseksi yhteensä 315,000 mk oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Valtuusto hyväksyi ³⁾ pallokentän eteläpuolelle rakennettavan hallintorakennuksen ja Urheilukadun varrelle sijoitettavan pukeutumissuojan rakennettaviksi pääasiallisesti yleisten töiden lautakunnan esittämien pääpiirustusten mukaisesti sekä päätti ³⁾ kertomusvuoden talousarvioon kyseisiä rakennustöitä varten merkittyjen määrärahain lisäksi merkitä v:n 1940 talousarvioon edellisen rakennuksen töitä varten 237,600 mk ja jälkimmäisen töitä varten 161,040 mk oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä määrarahat jo kertomusvuonna.

Valtuusto epäsi ⁴⁾ kaupunginhallituksen esityksen Eläintarhan urheilukentän salaojittamisesta kertomusvuonna.

V:n 1940 talousarvioon päätettiin ⁵⁾ merkitä 29,600 mk Käpylän urheilukentän pukusuojan laajentamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ⁶⁾, että tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Urheilukentät sisältyvä 60,500 mk:n määräraha pukeutumissuojan rakentamiseksi Pasilan palloilukentälle merkitään siirtomäärärahaksi.

Olympiakisain kilpailupaikat. V:n 1940 olympiakisain järjestelytoimikunnan ehdotettua n. 8.5 km:n pituisen maratonradan rakentamista olympiakisoja varten, josta n. 5.7 km sijoitettaisiin Laakson ratsastuskentän ja Haagan kauppalan väliseen metsään, tien leveyden ollessa vähin-

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 22 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 17 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 30 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. lokak. 27 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 33 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. marrask. 14 §.

tään 3 m ja sen pinnan kova ja hiekaton, valtuusto päätti ¹⁾ maratonradan rakentamista varten järjestelytoimikunnan suunnitelman mukaisesti merkitä v:n 1940 talousarvioon 592,000 mk oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ²⁾ hyväksyä yliarkkitehti M. Välikankaan laatimat uuden ratsastushallin ynnä tallien pääpiirustukset, osoittaa niiden rakentamiseen ja ratsastusratain kunnostamiseen y. m. niiden yhteydessä oleviin töihin 17,657,000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan olympiakisain aiheuttamiin menoihin sekä merkitä samaa tarkoitusta varten v:n 1940 talousarvioon 830,900 mk:n määrärahan oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

V:n 1940 talousarvioon päätettiin ³⁾ merkitä 19,000 mk kalustovajan ja 25,000 mk mukavuuslaitoksen rakentamiseksi Talin laukkaradalle. Kaupunginhallitus oikeutettiin jo kertomusvuonna käyttämään molemmat määrärahat.

Valtuusto hyväksyi ⁴⁾ aikaisemmin hyväksymiensä luonnospiirustusten ⁵⁾ pohjalla laaditut velodromin pääpiirustukset osoittaen rakennus- y. m. sen yhteydessä olevien töiden suorittamiseen 5,860,000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan olympiakisain aiheuttamiin menoihin.

Valtuusto hyväksyi ⁶⁾ yleisten töiden lautakunnan lähettämät uima-stadionin pääpiirustukset ja kaikkien sen rakentamisen yhteydessä olevien töiden suunnitelmat päättäen niiden toteuttamiseksi merkitä v:n 1940 talousarvioon enintään 17,400,000 mk:n määrärahan, jota kaupunginhallitus oikeutettiin käyttämään jo kertomusvuonna.

Valtuusto hyväksyi ⁷⁾ arkkitehti H. Ekelundin laatimat soutu- ja melontastadionin pääpiirustukset sekä yleisten töiden lautakunnan laaditut, kaikkien sen rakentamisen yhteydessä olevien töiden suunnitelmat päättäen niiden toteuttamiseksi merkitä v:n 1940 talousarvioon 8,200,000 mk:n määrärahan, jota yleisten töiden lautakunta oikeutettiin harkintansa mukaan käyttämään jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ⁸⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 520,000 mk:n suuruisen määrärahan kahden Merimelojat ja Helsingfors kanotklubb nimisten yhdistysten ehdottaman, olympiakisoja varten tarpeellisen 100 kanootin vajan rakentamiseen Humalluodoille, oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään tästä määrästä 20,000 mk jo kertomusvuonna tarpeellisiin täyttämistöihin sekä oikeuttaa kaupunginhallituksen jo samana vuonna luovuttamaan vajain rakentajille, edellä mainituille yhdistyksille, kummallekin 250,000 mk ehdoin, että vajain pääpiirustukset ja kustannusarviot alistettiin kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi, että vajain työpiirustusten tarkastus ja töiden valvonta annettiin rakennustoimiston tehtäväksi, että vajat jäivät kaupungin omaisuudeksi, ollen yhdistykset oikeutetut vuokratta käyttämään niitä 10 vuoden ajan, ja että yhdistykset olivat velvolliset omalla kustannuksellaan pitämään rakennukset kunnossa ja palovakuuttamaan ne kaupungin hyväksi.

Valtuusto päätti ⁹⁾ hyväksyä laaditut piirustukset velodromin, pallo-

¹⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 5 §. — ²⁾ S:n 5 p. huhtik. 20 §. — ³⁾ S:n 5 p. heinäk. 22 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 19 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 91. — ⁶⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 3 §; vrt. myös v:n 1938 kert. s. 91. — ⁷⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 4 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 91. — ⁸⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 21 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. syysk. 13 §.

kentän, uimastadionin ja ratsastusstadionin laajentamisesta sekä merkitä tarkoitusta varten v:n 1940 talousarvioon seuraavat määrärahat:

velodromin katselijapaikkain järjestelyä ja lisäämistä varten 350,000 mk, sen piirustukset laatineen arkkitehti H. Ekelundin palkkiota varten 100,000 mk, sisäaitoja varten 50,000 mk, puhelimia ja kuulutus- y. m. teknillisiä laitteita varten 311,297 mk, valaistuskalusteita varten 9,000 mk sekä tasoitus- ja siistimistöitä varten 190,000 mk;

palkokentän katselijapaikkain lisäämistä ynnä aitausta varten 640,100 mk, ravintolan kiinteää kalustoa varten 30,000 mk, puhelimia ja kuulutus- y. m. teknillisiä laitteita varten 420,320 mk, valaistuskalusteita varten 18,000 mk sekä tasoitus- ja siistimistöitä varten 102,500 mk;

uimastadionin katselijapaikkain lisäämistä varten 188,000 mk, puhelimia ja kuulutus- y. m. teknillisiä laitteita varten 143,800 mk, valaistuskalusteita varten 38,000 mk sekä tasoitus- ja siistimistöitä varten 70,000 mk; sekä

ratsastusstadionin katselijapaikkain lisäämistä varten 220,000 mk, teknillisiä laitteita varten 288,025 mk, kouluratsastuskenttien rakentamista varten 178,000 mk sekä ratsastustalleja ympäröivän maaston tasoittamista ja tallien ympäri johtavan tien rakentamista varten 310,000 mk.

Kaupunginhallitus oikeutettiin ¹⁾ käyttämään mainitut määrärahat jo kertomusvuonna sekä tarpeen mukaan lopettamaan tilapäislaitteita tarkoittavat työt niin pian kuin ne oli saatettu jo suoritettujen töiden säilymisen vaatimaan kuntoon.

Lisäksi valtuusto hyväksyi ¹⁾ arkkitehti Ekelundin laatiman ehdotuksen soutustadionin katselijapaikkain lisäämisestä, johon samalla sisältyi supistuksia hallintorakennuksen keittiösisustukseen sekä W.C.-laitteiden jättäminen pois katsomorakennuksesta ja erillisen mukavuuslaitoksen rakentaminen; yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ¹⁾ ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Kaupungin hallintoon kuulumattomat alueet

Haagan kauppalan asemakaava. Kun Haagan kauppalan ja M. G. Steinius ab. nimisen yhtiön kesken aikanaan oli sovittu kauppalan asemakaavan laatimisesta aiheutuvien kulujen tasaamisesta, kauppalan hallitus yhtiön osakkeiden siirryttyä kaupungille tiedusteli, oliko kaupunki halukas jatkamaan yhteistyötä. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tällöin, että kaupunki laatii Haagan kauppalan asemakaavan sellaisin ehdoin, että kaupunki omalla kustannuksellaan laatii kaiken kaupungin omistamaan maahan kohdistuvan asemakaavoittamisen ja että Haagan kauppa muuhun maahan kohdistuvan asemakaavan laatimisesta suorittaa kaupungille 800 mk ha:lta rakennuskorttelien pinta-alasta sitä mukaa kuin asemakaavoitus valmistuu. Korvaus mittaustöiden suorittamisesta oli järjestettävä siten, että kaupunki suorittaa omalla kustannuksellaan koko alueen kolmio- ja monikulmiomittaukset ja kaupungin omistamien maiden asemakaavan laatimista varten tarpeelliset kartoitukset, jota vastoin Haagan kauppa muilla alueilla suoritettavista kartoituksista maksaa kaupungille 500 mk ha:lta mittaustöiden jäädessä kaupungin haltuun. Näihin mittaustöihin eivät sisälly kaupunkien jakolain ja jakoasetuksen sekä raken-

¹⁾ Kvsto 13 p. syysk. 13 §. — ²⁾ S:n 4 p. lokak. 23 §.

nussäännön mukaisesti tontinmittaajalle kuuluvat tehtävät, kuten tonttijakojen laatiminen, tontinmittaus ja rakennuspaikan määrääminen, eivätkä myöskään tonttikirjan ja tonttirekisterikartan laatiminen ja pitäminen, joihin nähden oli, sitten kun ne tulevat Haagan kauppalassa kysymykseen, erikseen sovittava esim. siten, että Helsingin kaupungingeodeetti toimii Haagan kauppalan tontinmittaajana ja tonttikirjanpitäjänä ja korvaus töistä suoritetaan vahvistetun taksan mukaisesti. Samalla päätettiin ¹⁾ ottaa huomioon kauppalan hallituksen esittämät toivomukset, että rakennustoimiston asemakaavaosasto työssään seuraa kauppalan hallituksen hyväksymiä yleisiä ohjeita, joista kaupपालa haluaa neuvotella kaupungin kanssa, että rakennusten suuruuden suhteen jo alusta pitäen noudatetaan sellaista maksimimääräystä, että rakennusten huoneistojen yhteenlaskettu lattiapinta-ala ei saa ylittää kunkin tontin pinta-alaa, että kauppalan varsinaista asuttua osaa koskevat työt suoritetaan kiireellisinä ja että kaupपालalle maksutta toimitetaan jäljennökset kaikesta siitä aineistosta, minkä kaupपालa katsoo itselleen tarpeelliseksi.

Munkkiniemen eräiden osien rakennussuunnitelma. Kun Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan rakennussuunnitelma v. 1918 vahvistettiin ²⁾, käsitti tämä vahvistus vain katujen sijoituksen ja korttelien muodon. Yhdyskunnan valtuusto oli sen takia uuden asemakaavalain mukaisesti päättänyt alistaa Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettavaksi kaikki voimassa olevan asemakaavalainsäädännön aikana syntyneet, tonttijakoa, rakennusrajoja, rakennuskorkeutta y. m. koskevat erikoiskaavat. Kun samalla sopi ehdottaa erinäisiä muutoksia rakennussuunnitelman muihinkin osiin, katsottiin tarkoituksenmukaiseksi hakea vahvistus koko sille Munkkiniemen rakennussuunnitelman osalle, jolla rakennustoimintaa oli esiintynyt tai odotettiin pian esiintyvän, mikä alue käsitti korttelin n:o 105, tehdaskorttelit n:ot 223—226 ja 229, asuntokorttelin n:o 228 ja Munkkiniemen 72.4 ha:n suuruisen keskiosan. Uudessa rakennussuunnitelmassa ehdotettiin m. m. määrättäväksi, että rakennus sai peittää vain 1/6 tontin pinta-alasta, puistoaloja ehdotettiin lisättäväksi ja katuverkosto, aivan pieniä poikkeuksia lukuunottamatta, jätettäväksi täysin ennalleen.

Uudenmaan lääninhallitukselle kyseisestä rakennussuunnitelmasta annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ esittää seuraavaa: Korttelia n:o 105 koskeva rakennussuunnitelma olisi jätettävä vahvistamatta, kunnes kaupunki oli lunastanut yksityisten hallussa olevien, tie- ja viemäritöitä varten tarpeellisten tonttien n:ot 27 ja 61 omistusoikeuden. Ei myöskään ollut syytä vahvistaa rakennussuunnitelman tehdaskortteleita n:ot 223—226 ja 229 sekä asuntokorttelia n:o 228 koskevaa osaa, koska kyseisen alueen viemärit johtivat Isoon Huopalahteen, koska katu-alueetta olisi vähennettävä ja kun lisäksi olisi syytä käsitellä tätä aluetta isompaan kokonaisuuteen kuuluvana eikä erillisenä osana. Munkkiniemen keskiosan rakennussuunnitelmaan kuuluvien korttelien n:ot 36 ja 43 olisi niinkään jätettävä vahvistamatta, koska niiden viemärit oli johdettava Isoon Huopalahteen. Aikaisempiin asemakaavoihin ja karttoihin verratien oli tapahtunut melkoinen tonttialan, kerrospinta-alan ja huoneluvun rakennussuunnitelmasupistus etenkin kaupungin omistaman tonttimaan ja aikaisemman rakennustiheyden kustannuksella; valtuusto piti mainittua

¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 23 §. — ²⁾ Ks. v:n 1918 kert. s. 3. — ³⁾ Kvsto 30 p. elok. 9 §.

rakennus- ja kerrospinta-alan supistusta liian suurena huomauttaen niitä voitavan lisätä huonontamatta rakennussuunnitelmaa asunthygienisesti. Linnanmäki ja Villa Munksnäs nimiset alueet sekä kortteli n:o 95 olisi toistaiseksi jätettävä vahvistettavan alueen ulkopuolelle mutta kortteli n:o 57 sen sijaan lisättävä siihen.

Villa Munksnäsin alueen järjestelyä ¹⁾ sekä korttelin n:o 105 ja tonttien n:ot 27 ja 61 lunastamista kaupungille koskevat kysymykset päätettiin jättää eri yhteydessä harkittaviksi.

Lauttasaaren rakennusjärjestys ja rakennussuunnitelma. Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan valtuuston hyväksymä ehdotus Lauttasaaren rakennussuunnitelma-alueen rakennusjärjestykseksi, josta Uudenmaan lääninhallitus oli pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa, oli ollut kaupungin rakennusjärjestystä laativan komitean ²⁾ ja kiinteistölautakunnan tarkistettavana. Komitea oli sittemmin antamassaan mietinnössä ³⁾ kiinnittänyt huomiota m. m. siihen, että Lauttasaaren rakennusjärjestyksen tuli soveltuvissa kohdin mikäli mahdollista olla yhdenmukainen kaupungin rakennusjärjestyksen kanssa, katsoen, että ehdotuksen rakennustapaa koskevat säännökset sallivat aivan liian suuren rakennustiheyden ja hävittivät Lauttasaaren huvilakaupungin luonteen. Kiinteistölautakunta oli puolestaan ilmoittanut ³⁾ lisäksi katsovansa, että ehdotuksessa yhdyskunnalle asetettu katujen, teiden ja yleisten paikkain rakentamisvelvollisuus kävisi käytännössä taloudellisesti mahdottomaksi kantaa. Erimielisyyttä oli ilmennyt ehdotuksen 3 §:n 3 momentin suhteen, asettaen komitea kyseenalaiseksi, voidaanko, kuten ehdotuksessa oli tehty, rakennusjärjestyksessä määrätä, että yhdyskunnalla on oikeus yksipuolisella päätöksellä siirtää itselleen huolehtiminen kadun kunnossa- ja puhtaanapidosta, kun taas kiinteistölautakunta piti ehdotettua määräystä asianmukaisena. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ asiasta annettavassa lausunnossaan puoltaa kyseisen rakennusjärjestyksen hyväksymistä alistetussa muodossaan, kuitenkin huomioonottaen komitean esittämät huomautukset, paitsi mitä tulee ehdotuksen 3 §:n 3 momentin suhteen tehtyyn muistutukseen, sekä yhtyä kiinteistölautakunnan lausunnossa esitettyihin näkökohtiin ja kiinnittää sen ohessa huomiota ehdotuksen kielellisen ja muodollisen tarkistuksen tarpeeseen.

Lauttasaaren yhdyskunnan valtuusto oli jättänyt Uudenmaan lääninhallitukselle n. 58. s ha:n suuruista Lauttasaaren keskiosaa koskevan rakennussuunnitelman muutosehdotuksen, jonka mukaisesti tonttimaa käsittäisi alueesta n. 36. s ha sekä katu- ja puistomaa n. 22. s ha, ja jossa alueelle oli suunniteltu pääasiallisesti nelikerroksisia rakennuksia, Puistokadun varrelle kuitenkin seitsenkerroksisia sekä kolme kymmenkerroksista rakennusta kadun päähän, nousten koko huoneluku tällöin n. 10,700:aan. Lääninhallitus pyysi tämän johdosta kaupunginhallituksen välityksellä kiinteistölautakunnan lausuntoa, mutta asian laatuun ja tärkeyteen katsoen kaupunginhallitus jätti sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Kaupunginhallituksen kaupungin ympäristöalueen vedenhankintakysymystä tutkimaan asettama komitea ⁵⁾ oli esittänyt mietinnössään, että Lauttasaaren rakennussuunnitelmaa olisi muutettava niin, että tonttimaa käsittäisi enintään 50 % koko rakennussuunnitelma-alueesta ja että alueelle saataisiin

¹⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 228. — ²⁾ Ks. v:n 1936 kert. s. 227. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 2. — ⁴⁾ Kvsto 8 p. helmik. 7 §. — ⁵⁾ Vrt. tämän kert. s. 139.

rakentaa enintään 20,000 huonetta sekä että rakennussuunnitelman mukaiset puistot olisi luovutettava yhdyskunnalle ja että, elleivät yhdyskunta ja maanomistaja näihin järjestelyihin suostuisi, kaupungin olisi irtisanottava voimassa oleva vedenhankintasopimus ja uudessa sopimuksessa rajoitettava annettavan veden määrää. Kiinteistölautakunta päätti komitean mietinnön johdosta annettavassa lausunnossaan yhtyä tähän ja siis olla puoltamatta rakennussuunnitelmanmuutosta esitetyssä muodossa. Samalla lautakunta huomautti, että uutta suunnitelmaa valmisteltaessa olisi kiinnitettävä huomiota Lauttasaaren tien leventämiseen. Valtuusto päätti ¹⁾ asian kiireellisyysvuoksi jo ennen vedenhankintakysymyksen käsitteilyä ja ratkaisemista antaa lausuntonsa kiinteistölautakunnan esittämien suuntaviivain mukaisesti.

Westendin rakennussuunnitelmamääräykset. Uudenmaan lääninhallitukselle oli jätetty anomus Westendin huvilayhdyskunnan entisten rakennussuunnitelmamääräysten kumoamisesta sen korttelin n:o 14 tonttien n:ot 1, 2, 3 ja 4 osalta ja uusien vahvistamisesta, jotta mainitut tontit voitaisiin muuttaa sellaisiksi enintään kaksikerroksisin rakennuksin rakennettaviksi tonteiksi, joille alakertaan sisustettavien myymälähuoneistojen lisäksi saisi yläkertaan rakentaa asuntoja tonteilla toimivien liikkeiden henkilökuntaa varten. Rakennussuunnitelmaehdotuksessa oli määrätty, mitä liikkeitä kullekin kyseisistä tonteista sai perustaa, mutta saman kadun varrelle oli rakennussuunnitelmaan merkitty sellainenkin liiketalotontti, jonka liikkeiden laatua ei ollut rajoitettu. Paitsi päärakennuksia saisi kyseisille tonteille rakentaa myöskin vähäisiä talousrakennuksia erityisesti autotallitarvetta silmälläpitäen. Tonttien rakentamattomat osat ja etupihat oli ehdotettu istutettaviksi. Anomuksesta Uudenmaan lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ ilmoittaa, ettei se tahdo vastustaa ehdotuksen hyväksymistä, vaikkakaan sen mielestä esitetyt rakennussuunnitelmamääräykset eivät liian pitkälle menevän yksityiskohtaisina olleet asemakaavalain mukaisia.

Degerön rakennussuunnitelma. Vastauksena Uudenmaan lääninhallituksen asiassa tekemään tiedusteluun kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ ilmoittaa, että kaupunki ottaa laatiakseen rakennussuunnitelman koko Degerön taajaväkisen yhdyskunnan alueelle maanomistajain kustannuksella edellyttäen, että työt suoritetaan sitä mukaa kuin mittaukset saadaan tehdyiksi.

Pukinmäen rakennussuunnitelma. Kaupunginvaltuuston lähetettyä Uudenmaan lääninhallituksen hyväksyttäväksi kiinteistötoimiston asema-kaavaosaston laatiman Pukinmäen yhdyskunnan rakennussuunnitelmaehdotuksen viemärisuunnitelmineen ⁴⁾ agronomi K. M. Soininen oli jättänyt lääninhallitukselle suunnitelmaa koskevan muistutuskirjelmän, joka kuitenkin menetti merkityksensä valtuuston hyväksytyä valituksenalaisia alueita koskevan aluevaihdon toimeenpanon hänen ja kaupungin välillä ⁵⁾. Sitten oli rakennussuunnitelmakysymys rakennushallituksen esityksestä uusimista varten palautettu Helsingin maalaiskunnan kunnanvaltuustolle, joka pyysi kiinteistölautakuntaa laatimaan uuden suunnitelman, jos se katsottiin tarpeelliseksi. Kiinteistölautakunta laaditti tällöin uuden n:olla 2,048 merkityn Pukinmäen rakennus- ja viemärisuunnitelma-

¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 6 §. — ²⁾ S:n 4 p. lokak. 7 §. — ³⁾ S:n 5 p. heinäk. 9 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1936 kert. s. 72. — ⁵⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 205 ja tämän kert. s. 54.

ehdotuksen, jossa oli otettu huomioon rakennushallituksen huomautukset tieverkoston suhteen sekä sen huomautus, että rakennusrajoja määräämällä tai jollain muulla tavoin olisi ehkäistävä alueen rakentaminen liian tiiviisti. Myöskin korttelijakoa oli siinä osittain muutettu ja Vantaanjoen rannalla olevaa puistoaluetta jonkun verran laajennettu sekä rakennussuunnitelmamääräyksillä säännöstelty rakentamisoikeuden laajuus m. m. siten, että tontin pinta-alasta saatiin enintään 1/5 käyttää rakentamiseen ja että asuntokortteleihin saatiin rakentaa enintään kaksikerroksisia ja enintään 8 m:n korkuisia asuntorakennuksia sekä enintään 5 m:n korkuisia talousrakennuksia. Tontin pinta-alan tuli ehdotuksen mukaan olla vähintään 1,000 m². Viemärisuunnitelma oli uusittu muutetun tiesuunnitelman mukaiseksi. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ puolestaan ehdotuksen päättäen lähettää sen Helsingin maalaiskunnan kunnallislautakunnalle enempiä toimenpiteitä varten.

Oulunkylän rakennussuunnitelma. Kun kaupunginvaltuuston periaatteellisesti hyväksymän ²⁾ uuden omakotialueen järjestämistä Oulunkylään tarkoittavan kiinteistölautakunnan laadituttaman ehdotuksen mukainen mainitun alueen korttelijako poikkesi sen asianmukaisesti vahvistetusta rakennussuunnitelmasta, kiinteistölautakunta laaditti mainitun ehdotuksen mukaisen Oulunkylän kortteleita n:ot 216—237 koskevan rakennussuunnitelman muutosehdotuksen, johon oli merkitty korttelien ulkoiset rakennusrajat ja rakennustapaa säännöstelevät rakennussuunnitelmamääräykset. Koko alueelle rakennettaisiin sen mukaan omakotitaloja, lukuunottamatta korttelien n:ot 221 ja 226 Kaarelantien puoleista osaa, mihin oli suunniteltu kaksikerroksisia asunto- ja liiketaloja; korttelien n:ot 223—226 kohdalle järjestettäisiin yhtenäisenä alueena eteläänpäin jatkuva puisto ja itäosassa asuntoalue liittyisi Pakilantien toisella puolella olevaan suureen puistoalueeseen. Vahvistettuun rakennussuunnitelmaan liittyvää viemärimissuunnitelmaa oli myös jonkun verran muutettava. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ asemakaavalain 57 §:n 3 momentin nojalla maanomistajan ominaisuudessaan tehdä Uudenmaan lääninhallitukselle esityksen Oulunkylän rakennussuunnitelman muuttamisesta kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla.

Viikinmäen alueen rakennussuunnitelma. Uudenmaan lääninhallituksen tekemään tiedusteluun, pitikö kaupunki Viikinmäen alueen rakennussuunnitelman laatimista tarpeellisenä ja suostuiko kaupunki sen laatimaan, vastattiin ⁴⁾ myönteisesti, päättäen samalla olla vaatimatta korvausta tämän työn suorituksesta.

Helsingin maalentokentän laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että kaupunki osallistuu 50 %:lla eli enintään 1,735,000 mk:lla Helsingin lentokentän pohjois—eteläsuunnassa sijaitsevan pääkiitotien 3,470,000 mk:ksi arvioituihin laajentamiskustannuksiin. Mainittu rahamäärä päätettiin merkitä v:n 1940 talousarvioon oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

11. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimiston eräiden virkain järjestely. Huomioonottaen rakennustoimiston työmäärän jatkuvan laajentumisen kaupunginvaltuusto

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 19 §. — ²⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 88. — ³⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 25 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 8 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. toukok. 14 §; ks. myös tämän kert. s. 59.

päätettiin¹⁾ perustaa toimiston talorakennusosastolle ja katurakennusosastolle heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien sekä satamarakennusosastolle tammikuun 1 p:stä 1940 lukien 29 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvat alikamreerinvirat sekä lakkauttaa talorakennusosaston 31 palkkaluokkaan kuuluvan vanhemman toimistoapulaisen viran heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan mainitun osaston uutta alikamreerinvirkaa täytettäessä sitä haettavaksi julistamatta siirtämään siihen mainitun vanhemman toimistoapulaisen viran siihenastisen haltijan Hj. Sylvanderin oikeuksiin saada entisen henkilökohtaisen 4,267 mk:n kuukausipalkkansa, sekä käyttämään hänen palkkaamiseksi lakkautetun toimistoapulaisen viran palkkaa varten talousarvioon sisältyviä varoja. Katurakennusosastolle perustetun alikamreerinviran palkkaamiseksi kertomusvuonna valtuusto osoitti¹⁾ 19,500 mk käyttövaroistaan uusien virkain palkkoihin ja palkankorotuksiin. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin¹⁾ tekemään esitys näiden päätösten johdosta rakennustoimiston johtosääntöön tehtävistä muutoksista.

Valtuusto päätti²⁾ tammikuun 1 p:stä 1940 lukien perustaa rakennustoimiston katurakennusosastolle 18 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan vanhemman ylempään palkkaluokan insinöörin viran, jonka haltijan tehtävänä olisi valvoa kaikkia kaupungin katukiveyksiä, asfaltti- ja asfalttisepellistöitä, jalkakäytävien tekoa, sepelimityllyjä ja kivilouhimoita ja urheilukenttiä ynnä toimia katurakennusosaston tielaboratorion johtajana, sekä 23 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan kemistinviran, jonka haltija ensi sijassa tulisi toimimaan tielaboratoriossa. Samalla päätettiin samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa kertomusvuoden toukokuun 1 p:stä saakka työmäärärahoilla palkattu katurakennusosaston laboratorin toimi³⁾. Lisäksi yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin tekemään esitys rakennustoimiston johtosääntöön näiden päätösten johdosta tehtävistä muutoksista.

Katurakennuspäällikkö R. Granqvist, joka oli toiminut kaupungin-insinööri O. Martikaisen sijaisena tämän sairasloma-aikana elokuussa ja jonka kaupunginhallitus oli määrännyt oman virkansa ohella hoitamaan kaupungininsinöörin tehtäviä syyskuun aikana insinööri Martikaisen kuoltua⁴⁾, määrättiin⁵⁾ edelleenkin hoitamaan kyseiseen virkaan kuuluvia tehtäviä lokakuun 1 p:stä lukien siksi kuin se vakinaisesti täytettiin ja sen uusi haltija voi ottaa sen vastaan. Kaupungininsinöörinvirkaan valittiin⁶⁾ sittemmin insinööri A. Linnavuori.

Rakennustoimiston työntekijä J. E. Lindholm, joka kesäkuun 7 p:ään mennessä jo oli nauttinut kaiken hänelle kuuluvan palkallisen sairasloman, oikeutettiin⁷⁾ mainitun päivän ja elokuun 1 p:n välisen jatkettun sairaslomansa ajalta saamaan puolet palkastaan.

Yleisten töiden määrärahat. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen oikeuttaa rakennustoimiston varasto-osaston jo kertomusvuonna käyttämään yleisten töiden lautakunnan v:n 1940 talousarvioehdotukseensa merkitsemät 555,000 mk yhden 4 tonnin ja kahden 8 tonnin jyrän ostamiseen kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ merkitä tämän määrärahan mainitun vuoden talousarvioon.

¹⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 6 §. — ²⁾ S:n 13 p. syysk. 9 §. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 241. — ⁴⁾ S:n s. 240. — ⁵⁾ Kvsto 13 p. syysk. 5 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. lokak. 12 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. heinäk. 12 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. lokak. 28 §.

V:n 1938 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot luvun Kadut ja tiet määrärahasa Hämeentien Lautatarhankadun ja Vellamonkujan välisen levennetyn osan kiveämiseen nupukivillä ja katu-käytävän päällystämiseen syntynyt 251,581: 50 mk:n säästö yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ¹⁾ siirtämään kertomusvuoden tileihin.

Valtuusto päätti ²⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 490,000 mk:n suuruisen määrärahan lipputankojen hankkimiseksi olympiakisain aikaista liputusta varten oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ylittämään seuraavia v:n 1938 määrärahoja enintään alla mainitun verran: yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston tarverahoja 10,000 mk ³⁾ ja määrärahaa Autot 20,000 mk ⁴⁾, viemärien korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Kyläsaaren puhdistuslaitos, käyttö ja hoito enintään 50,000 mk ⁵⁾, lukuun Istutukset sisältyvää korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Istutusten ja kasvihuoneiden vedenkulutus 14,079: 70 mk ³⁾ sekä lukuun Varasto sisältyvää määrärahaa Kuorma-autojen korjaus ja maalaus, varaosia ja renkaita 20,000 mk ⁴⁾.

Kertomusvuoden määrärahoja sallittiin ylittää seuraavasti: Painatus ja sidonta 15,000 mk ⁶⁾ ja Tarverahat 40,000 mk ⁶⁾, rakennustoimiston tiliviraston tilapäisen työvoiman määrärahaa enintään 2,500 mk ⁷⁾, katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Katujen päällystykseen uusiminen kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 1,733,000 mk ⁸⁾, lukuun Istutukset sisältyviä korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja Puistot ja istutukset, Kaupunginpuutarhan valaistus sekä Istutusten ja kasvihuoneiden vedenkulutus vastaavasti enintään 200,000 mk ⁹⁾, 1,500 mk ⁹⁾ ja 20,000 mk ⁹⁾, lukuun Varasto sisältyviä määrärahoja Työkalujen ja piennemmän kaluston osto, kunnossapito y. m. enintään 200,000 mk ¹⁰⁾, lukuun Varasto sisältyviä määrärahoja Uusien työkonoiden osto enintään 597,000 mk ¹¹⁾ ja Kuorma-autojen korjaus ja maalaus, varaosia ja renkaita enintään 40,000 mk ¹⁰⁾ sekä lukuun Työntekijäin erinäiset edut sisältyvää määrärahaa Kesäloma 650,000 mk ⁶⁾.

Erottajankadun leventäminen. V:n 1940 talousarvioon päätettiin ¹²⁾ merkitä 170,000 mk Erottajankadun leventämistä varten n. 3 m oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään nämä varat ennakolta jo kertomusvuonna.

It. Puistotien leventäminen. V:n 1940 talousarvioon päätettiin ¹³⁾ merkitä 90,000 mk It. Puistotien leventämistarkoituksessa ¹⁴⁾ vahvistetun uuden asemakaavan ¹⁵⁾ toteuttamisen edellyttämiä kadunjärjestelyitä varten, joihin sisältyivät myös kyseisen kadun tontin n:o 2 kivimuurin ja tontin n:o 6 puuaidan uusimiskustannukset.

Töölönlahden ranta-alueen kunnostaminen. V:n 1940 talousarvioon päätettiin ¹⁶⁾ merkitä 300,000 mk kävelytien rakentamiseksi yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen mukaisesti Töölönlahden ranta-alueelle Hakasalmen huvilatontin eteläpuolelta Eläintarhantielle Mäntymäen kohdalle.

¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 27 §. — ²⁾ S:n 10 p. toukok. 12 §. — ³⁾ S:n 25 p. tam-mik. 36 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 37 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. tammik. 18 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. lokak. 38 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. marrask. 17 §. — ⁸⁾ S:n 5 p. heinäk. 34 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. marrask. 30 §. — ¹⁰⁾ S:n 4 p. lokak. 39 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. heinäk. 33 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. elok. 35 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. lokak. 5 §. — ¹⁴⁾ Vrt. tämän kert. s. 23, 25 ja 51. — ¹⁵⁾ S:n s. 72. — ¹⁶⁾ Kvsto 13 p. syysk. 18 §.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään tästä määrärahasta kertomusvuonna enintään 200,000 mk.

Josafatinkadun tasoittaminen. V:n 1940 talousarvioon päätettiin ¹⁾ merkitä 150,000 mk Sturen- ja Kirstinkadun välisen Josafatinkadun osan lopputasoitustöiden suorittamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään tämä määräraha jo kertomusvuonna.

Eräiden katutöiden suorittaminen Vallilan teollisuusalueella. Saadakseen vallitsevan teollisuustonttien puutteen johdosta Vallilan korttelit n:ot 700 ja 707 luovutettavaan kuntoon kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon alla mainitun suuruiset määrärahat seuraavien tätä varten tarpeellisten katutöiden suorittamiseen: Pälkäneen- ja Nokiantien välisen Nilsiäntien osan koillispuolen käytävän töihin 22,000 mk, Nilsiäntien ja Lemuntien välisen Nokiantien osan lopputasoitukseen 87,000 mk, Lemuntien ja Nilsiäntien välisen Pälkäneentien osan lopputasoitukseen 186,000 mk sekä Elimäen- ja Nokiankadun välisen Lemuntien osan lopputasoitukseen 440,000 mk. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään nämä määrärahat jo kertomusvuonna.

Olympiakylän sijoittaminen Käpylään. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotusta rakennustoiminnan aikaansäämiseksi Koskelantien varrelle Käpylään laatimaan asettaman komitean valmistaman ohjelman niistä töistä, joita oli suoritettava olympiakylän sijoittamisen johdosta Käpylään myöntäen työohjelman toteuttamista varten tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroitetaan olympiakisain aiheuttamiin menoihin 1,483,000 mk:n suuruisen määrärahan. Aidalla ympäröitäväksi ehdotettu yhdistetty olympiakylä-, ravi-rata- ja velodromialue päätettiin samalla varata urheilu-, virkistys-, puisto- ja leikkikenttätöimintää varten.

Helsingin asuntokeskuskunta HAKAN:n ilmoitettua olympiakylän alueen tulevan rakennettavaksi myöskin Vallinkosken- ja Joukolantiehen rajoittuvilta osiltaan, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon yhteensä 929,000 mk Joukolantien, Väinölänkadun ja Vallinkoskentien rakentamiseen oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan jo kertomusvuonna käyttämään tästä määrästä 512,000 mk.

Metsätien rakentaminen. Hyväksyen Metsätien rakennustöiden aloittamista tarkoittavan kaupunginhallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon yhteensä 251,000 mk Metsätien rakentamista varten viemäri- ja vesijohtoineen. Mainittu määräraha saatiin käyttää jo kertomusvuonna.

Munkkiniemeen johtavan tien leventäminen ja oikaisu. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 260,000 mk:n suuruisen määrärahan Munkkiniemeen johtavan tien oikaisemiseksi ja leventämiseksi 7 m:n levyiseksi Paciuksenkadun ja Munkkiniemen sillan väliseltä osalta oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä varat ennakoita jo kertomusvuonna.

Kävelysillan rakentaminen Etel. Humalluodolle. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ ehdotuksen kävelysillan rakentamisesta Etel. Humalluodolle 115,000 mk:ksi arvioiduin kustannuksin.

Ruoholahdenkadun tontin n:o 17 katuosuuksien kunnostaminen. Ottaen

¹⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 25 §. — ²⁾ S:n 5 p. huhtik. 24 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 20 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 33 §; vrt. tämän kert. s. 99 ja 100. — ⁵⁾ Kvsto 30 p. elok. 36 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. toukok. 13 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. heinäk. 21 §.

huomioon, että Asunto oy. Ruoholahden vuokraoikeus Ruoholahdenkadun tonttiin n:o 17 oli vain toistaiseksi jatkuva, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ merkitä kaupungin v:n 1940 talousarvioon yhteensä 137,950 mk mainitulle tontille kuuluvien Ruoholahdenkadun ja Lastenkodinkadun puoleisten ajoratain ja jalkakäytävien kunnostamiseksi ja päällystämiseksi asfaltilla maistraatin määräyksen mukaisesti, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Viemärivereden kokoojajohdon rakentaminen Meritullinkatuun. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että aikaisemmin Pohjoisrantaa pitkin kulkemaan suunniteltu viemärivereden kokoojajohto Kauppatorilta Liisankadun ja Pohjoisrannan risteyskeeseen rakennetaan Meritullinkatua pitkin ja osaksi tunnelissa kulkevaksi rakennustoimiston katurakennusosaston laatimien piirustusten osoittamalla tavalla.

Viemärijohtojen asentaminen Harjukatuun. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 100,000 mk viemärijohtojen asentamiseksi Harjukatuun oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Munkkiniemessä vallitsevia viemäri- ja vesijohto-oloja koskevat valitukset. Munkkiniemen vuokralaisyhdistys oli Uudenmaan lääninhallitukselle v:n 1938 lopussa osoittamassaan kirjelmässä huomauttanut paikkakunnalla silloin vallinneesta vesipulasta sekä siitä, että Ab. M. G. Stenius oy. ei ollut tehnyt mitään Munkkiniemen viemäriolojen järjestämiseksi, minkä johdosta yhdistys anoi, että lääninhallitus toimituttaisi tutkimuksen yhdyskunnan asiain hoidosta ja vaatisi yhdyskunnan elimet tekemään velvollisuutensa, velvoittaisi Ab. M. G. Stenius oy:n rakentamaan pääviemäriin Huopalahdesta niin pitkälle mereen, ettei siitä enää olisi terveydellistä haittaa, sekä kieltäisi yhtiön siihen asti kunnes viemärijohto oli rakennettu ja riittävä vedensaanti turvattu liittämistä taloja vesijohto- tai viemäriverkostoon. Ab. M. G. Stenius oy. oli tämän johdosta lääninhallitukselle antamassaan selityksessä huomauttanut, että mainitun viemäriin rakentaminen yhtiön mielestä eittämättömästi yleiseen viemäriverkostoon kuuluvana Munkkiniemen yhdyskunnan rakennusjärjestyksen 35 §:n mukaan kuului yhdyskunnalle eikä yhtiölle. Lääninhallitukselle asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ esittää, että kyseinen valitus jätettäisiin huomioonottamatta seuraavassa selostetuin perustein. Mitä valituksen ensi osaan tuli, niin se oli menettänyt merkityksensä sen jälkeen kun kaupunki oli rakennuttanut vesijohdon Munkkiniemeen. Viemäriolojen järjestämisen suhteen taas oli otettava huomioon terveydenhoitosäännön ja yhdyskunnan rakennusjärjestyksen määräykset. Rakennusjärjestyksen 28 §:n 2 kohdan mukaisesti olikin Ab. M. G. Stenius oy. varustanut kaikki rakentamansa kadut viemärijohdoilla, täyttäen siten tässä suhteessa täydellisesti sille lakien ja määräysten mukaan kuuluvat velvollisuudet. Mutta Ab. M. G. Stenius oy:n viittaus rakennusjärjestyksen 35 §:ään johtui ilmeisesti väärästä tulkinnasta, sillä tässä kohdassa nimittäin päinvastoin säädettiin, että yhdyskunnan oli teetettävä yleiset likaviemärit, ja että maanomistaja ainoastaan oli oikeutettu rakennusjärjestyksen 28 §:n 2 kohdan säännöksessä mainitussa tapauksessa itse teettämään johdot. Vaikka yhtiö ja

¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 38 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 22 §. — ³⁾ S:n 4 p. lokak. 30 §; vrt. tämän kert. s. 26, 99 ja 100. — ⁴⁾ Kvsto 29 p. marrask. 4 §.

kaupunki siis eivät olleet velvollisia ryhtymään toimenpiteisiin Munkkiniemen viemäriolojen parantamiseksi, oli kaupunki maanomistajana kuitenkin jo ottanut valmistavasti harkittavaksi kysymyksen puhdistuslaitoksen rakentamisesta Pikku-Huopalahden pohjoispäähän. Mitä lopuksi tuli kysymykseen uusien talojen liittämisestä Munkkiniemen viemäriverkostoon, oli huomattava, ettei kaupunki ainakaan lähitulevaisuudessa aikoon luovuttaa alueelta tontteja rakennettaviksi, joten ehdotettu kiello ainakin toistaiseksi olisi vailla käytännöllistä merkitystä.

Eräät Munkkiniemessä asuvat henkilöt olivat samoin v:n 1938 lopussa lääninhallitukselle lähettämässään kirjelmässä valittaneet Huopalahteen juoksevan likaveden puhdistuksen kehnoudesta sekä paikkakunnalla vallinneesta vesipulasta esittäen, että lääninhallitus vaikeuttaisi siihen, että paikkakunnan vesi- ja viemärilaitos sekä sähkölaitos siirtyisivät joko Munkkiniemen yhdyskunnan tai kaupungin haltuun. Lääninhallitukselle valituksen johdosta annettavassa lausunnossaan valtuusto päätti ¹⁾ viitata Munkkiniemen vuokralaisyhdistyksen valituksen johdosta antamaansa selitykseen huomauttaen lisäksi, että paikkakunnan sähkölaitos jo oli siirtynyt kaupungin omistukseen.

Varatyöt. V:n 1938 talousarvion pääluokan Tuloa tuottamattomat pääomamenot lukuun Vara- ja avustustyöt sisältyvien erinäisiin avustustoihin varattujen kaupunginhallituksen käyttövarain säästö, 139,090 mk, päätettiin ²⁾ siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

Helsingin—Porvoon maantie. Helsingin kaupungin suostuttua ³⁾ omalla kustannuksellaan rakennuttamaan osan valtion rakennettavaa Helsingin—Porvoon maantietä m. m. ehdoin, että valtio korvauksetta luovutti tietä varten tarvittavan Viikin sotilasvirkatalon alueen, maatalousministeriö kuitenkin oli esittänyt eräitä teialueen luovutusta koskevia korvausvaatimuksia. Lääninhallitukselle asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ ilmoittaa, ettei kaupunki katsonut olevansa velvollinen minkään korvauksen suorittamiseen.

Helsingin—Vihdin maantie. Kun rakenteilla olevalle Helsingin—Vihdin maantielle tuleva ylikäytäväsilta oli suunniteltu ainoastaan kahden rautatieraitteen yli kulkeväksi, mutta kaupungin edut kuitenkin vaativat sen rakentamista kolmea raidetta varten, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 220,000 mk tästä johtuvien ylikäytäväsilan pidentämis- ja rautatienalikäytävän leventämiskustannusten korvaamiseksi valtiolle.

Helsingin—Vihdin maantien ja Pitäjänmäen välinen yhdistie. Tie- ja vesirakennushallitus oli ilmoittanut, että Helsingin—Vihdin maantien ja Pitäjänmäen välinen yhdistie, joka oli määrätty rakennettavaksi pitkin Mätäjoen vartta, olisi sen johdosta, että oli havaittu maaperän kantavuusjoen rannalla huonoksi, paalujen 5—8 väliseltä osalta rakennettava laaditun muutossuunnitelman mukaisesti niin, että se tulisi 0—30 m:n etäisyydelle aikaisemmin vahvistetusta tielinjasta. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista ehdotetunlaista tiesuunnitelman muuttamista vastaan.

¹⁾ Kvsto 29 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 26 §. — ³⁾ Ks. v:n 1933 kert. s. 26. — ⁴⁾ Kvsto 22 p. helmik. 6 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 40 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. marrask. 6 §.

Kunnallisen hautausmaan perustamista koskeva vtn Sundströmin y. m. aloite ei antanut ¹⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

12. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitolaitos. Puhtaanapitolaitoksen apulaisjohtaja G. Andersson määrättiin ²⁾ oman virkansa ohella hoitamaan avoimena olevaa laitoksen toimitusjohtajan virkaa edelleen heinäkuun 16 p:stä lukien, jolloin kaupunginhallituksen hänelle tähän antama määräys ³⁾ päättyi, toistaiseksi siksi kuin kysymys mainitun viran täyttämisestä lopullisesti ratkaistiin. Puhtaanapitolaitoksen toimitusjohtajan virkaan valittiin ⁴⁾ sittemmin insinööri B. Ax.

Puhtaanapitolaitoksen autonkuljettaja E. W. Kuusela, joka viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana oli nauttinut sairaslomaa 8 viikkoa täysin palkkaeduin ja saman verran 2/3 palkoin, oikeutettiin ⁵⁾ toukokuun 15 p:n ja elokuun 15 p:n väliseltä sairasloma-ajaltaan nostamaan puolet palkastaan.

Puhtaanapitolaitoksen autonapumies V. V. Nieminen oikeutettiin ⁶⁾ saamaan puolet palkastaan hänelle lokakuun 13 p:stä 1938 maaliskuun 12 p:ään 1939 myönnetyn jatkettun sairasloman ajalta sekä autonkuljettaja V. E. Nyman 2/3 palkastaan hänelle marraskuun 16 p:stä 1938 helmikuun 15 p:ään 1939 myönnetyn jatkettun sairasloman ajalta.

Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin ylittämään v:n 1938 katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaa Työpalkat 131,175: 50 mk ⁷⁾ sekä puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen kertomusvuoden tarve-rahoja enintään 1,200 mk ⁸⁾.

Malmin kaatopaikka. Uudenmaan lääninhallituksen päätettyä joulukuun 14 p:nä 1938 Malmin kaatopaikalla vallitsevien terveydellisten epäkohtien poistamista tarkoittavassa valitusasiassa ⁹⁾, että Malmin kaatopaikka oli siirrettävä toiseen, sopivampaan paikkaan tammikuun 1 p:ään 1944 mennessä, kaupunginhallitus valitti ¹⁰⁾ tästä päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka kuitenkin kertomusvuoden kesäkuun 7 p:nä hylkäsi valituksen ¹¹⁾.

13. Satamaoloja koskevat asiat

Kaupungin satama-alueiden rajain muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹²⁾ satamissa ja niiden läheisyydessä olevien alueiden hallinnon järjestämistä selvittämään asetetun komitean ¹³⁾ ehdotuksen kaupungin satama-alueiden rajain muuttamisesta täydennettynä Munkkiniemen ja Herttoniemen alueiden osalta komitean ehdotuksen mukaisesti. Samalla valtuusto päätti, että karttaan merkityillä n. s. punaisilla alueilla eli varsinaisilla satama-alueilla olevat kioski-, bensiininjakeluasema- y. m. kaupan harjoittamista varten tarkoitetut paikat vuokrataan satamalautakunnan toimesta.

¹⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 24 §; ks. myös v:n 1936 kert. s. 74. — ²⁾ Kvsto 13 p. syysk. 6 §. — ³⁾ Vrt. tämän kert. s. 248. — ⁴⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. heinäk. 11 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. tammik. 15 § ja 15 p. maalisk. 12 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 38 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. lokak. 28 §. — ⁹⁾ Vrt. v:n 1937 kert. s. 80 ja 218. — ¹⁰⁾ S:n tämän kert. s. 249. — ¹¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 3 §. — ¹²⁾ S:n 24 p. toukok. 13 §. — ¹³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 143.

Satamalaitoksen johtosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ satamalautakunnan johtosäännön 2 §:n 1 kohtaan sellaisen muutoksen, että satamalautakunnalla oli oleva oikeus enintään viiden vuoden ajaksi vuokrata satamalaitoksen hallintaan luovutettuja alueita ja myöntää vuokrasopimuksen edellyttämä vuokra-ajan pidennys, sekä saman johtosäännön 6 §:n 2 kohtaan sellaisen muutoksen, että satamalaitoksen toimitusjohtajan tuli varmentaa satamalautakunnan kirjelmät.

Satamahallintotoimisto. Satamahallintotoimiston satamaliikenneosaston satamakonstaapeli L. Parviainen, joka viimeisten 12 kuukauden aikana oli nauttinut sairauslomaa 5 kuukautta sääntöjen mukaisin palkkaedin, oikeutettiin ²⁾ elokuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisen jatkettun sairauslomansa ajalta nostamaan puolet palkastaan.

Satamain määrärahat. V:n 1940 talousarvioon päätettiin ³⁾ merkitä 665,000 mk:n määräraha n. 250 m³:n vetoisen, tyhjennysmoottorilla varustetun vesiproomun hankkimiseksi satamalaitokselle oikeuttaen satamalautakunta käyttämään $\frac{1}{3}$ tästä määrärahasta jo kertomusvuonna.

V:n 1940 talousarvioon päätettiin ⁴⁾ merkitä 3,000,000 mk kahden 5 tonnin nosturin hankkimiseksi Eteläsataman uudelle laiturille oikeuttaen yleisten töiden lautakunta jo kertomusvuonna käyttämään enintään puolet tästä määrärahasta.

Satamalautakunta oikeutettiin ylittämään v:n 1938 satamakannantamäärärahoja Vedenkulutus ja Kaluston kunnossapito vastaavasti enintään 11,300 mk ja 1,000 mk ⁵⁾ ja kertomusvuoden satamakannantamäärärahoja Tilapäistä työvoimaa ja Tavarahissien käyttökulut vastaavasti 2,250 mk ja 10,000 mk ⁶⁾ sekä kertomusvuoden satamaliikennemäärärahaa Vuokra 3,234 mk ⁷⁾ satamakonstaapelin päivystyshuoneena ja toimistona käytettävän Herttoniemen huvilan n:o 16 kertomusvuoden vuokran maksamiseksi.

Kaupungille tulevien maksujen kanto tullikamari II:ssa. Korvauksena tuulaaki- ja liikennemaksujen kannannasta Helsingin tullikamari II:ssa oli mainitun tullikamarin tulinhoitaja saanut nostaa 12,000 mk vuodessa palkaten itse kannannassa tarvitsemansa apulaiset. Työmäärän lisääntymisen takia uuden liikennemaksutaksan voimaantullessa kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ yleisistä käyttövaroistaan 12,000 mk:n lisäyksen satamakannannan tilapäisen työvoiman määrärahaan käytettäväksi 400 mk:n kuukausipalkkion suorittamiseksi tullikamari II:n kassanhoitajalle ja 300 mk:n kuukausipalkkion suorittamiseksi sen kahdelle toimistoapulaiselle, jotka kaikki joutuivat tekemisiin kaupungille kannettavien maksujen kanssa.

Uuden liikennemaksutaksan vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti toukokuun 24 p:nä noudatettavaksi kaupunginvaltuuston hyväksynnän uuden liikennemaksutaksan ⁹⁾, huomioonottamatta Tampereen kaupunginhallituksen taksaa vastaan tekemiä huomautuksia ¹⁰⁾.

Olympiakisain aikana Helsinkiin saapuvien matkustajalavain satamamaksujen alentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾, että heinäkuun 15 p:n ja elokuun 10 p:n 1940 välisenä aikana on Helsinkiin matkus-

¹⁾ Kvsto 15 p. marrask. 11 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 177. — ²⁾ Kvsto 30 p. elok. 23 §. — ³⁾ S:n 26 p. huhtik. 21 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. kesäk. 20 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. tammik. 19 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 43 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. syysk. 25 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. helmik. 11 §. — ⁹⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 97. — ¹⁰⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 17. — ¹¹⁾ Kvsto 5 p. huhtik. 22 §.

tajia tuovien matkustajalaivain suhteen noudatettava seuraavia määräyksiä:

1) Ne alukset, jotka sijoitetaan Katajanokan kärkeen siten, että niiden perä on kiinnitetty maihin, katsotaan satama-alueelle ankkuroiduksi aluksiksi, ja saavat ne siis satamatariffin 2 §:n I kohdassa mainitun 75 %:n alennuksen satamamaksuista.

2) Niille aluksille, jotka eivät tule osallisiksi satamamaksutariffin vuoroaluksille myöntämistä alennuksista ja edellä mainituista matkailija-alusten alennuksista, myönnetään 25 %:n alennus vahvistetuista satamamaksuista.

Eräiden liikennemaksujen veloittamisen peruuttaminen. Kertomusvuoden toukokuun 24 p:nä vahvistetun ja kesäkuun 1 p:nä voimaan tulleen uuden liikennemaksutaksan mukaisesti kannetaan liikennemaksua m. m. sellaisesta tavarasta, joka tullivarastoon panematta tullaamattomana viedään toiselle paikkakunnalle siellä tullattavaksi. Tämän mukaisesti on täällä m. m. meritse toiselle paikkakunnalle tullattaviksi lähetetyistä tavaroista veloitettu liikennemaksua aluksen isännistöltä tullikamareista saapuneiden passituskirjain nojalla, jotka kuitenkin yleensä saadaan verraten myöhään. Niinpä esim. Suomen höyrylaiva oy., Ab. Lars Krogius & C:o oy. ja Axel Holmström ab. nimiset yhtiöt olivat saaneet eräät liikennemaksulaskut vasta sen jälkeen kun ne jo olivat ennätäneet luovuttaa tavarat vastaanottajille. Yhtiöt eivät rahtaussopimuksia asianomaisten vastaanottajain kanssa tehdessään edes olleet tunteneet näitä kauttakulku-tavarasta kannettavia liikennemaksuja eivätkä siis olleet voineet ottaa huomioon näin syntyvää tilannetta rahteja päättäessään, ja tavarain vastaanottajat olivat kieltäytyneet enää suorittamasta laskuja. Ottaen huomioon m. m. liikennemaksutaksan vahvistamisen ja sen voimaantulon välisen ajan lyhyden kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ satamalautakunnan peruuttamaan kyseiset riidanalaiset veloitukset, vastaavasti 17,048: 30 mk, 1,331 mk ja 138 mk.

Eteläsataman telakka-alueelle rakennettava tullipaviljonki. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen asian kiireellisyyden vuoksi oikeuttaa rakennustoimisto ryhtymään Eteläsataman entisen telakkatontin alueelle suunnitellun väliaikaisen tullipaviljongin rakennustöihin kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat kyseisen paviljongin piirustukset.

Eteläsataman telakka-alueella suoritettavat katutyöt. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen hyväksyä yleisten töiden lautakunnan vallitsevan epävarman poliittisen tilanteen takia tekemät ehdotukset, että Eteläsataman telakka-alueen teiden tasoittaminen ja päällystäminen keskeytettäisiin ja työt saatettaisiin päätökseen vain sikäli kuin ne eivät olleet väliaikaisia, satamaradan yli johtavan sillan rakennustyö jätettäisiin toistaiseksi aloittamatta ja väliaikaisen tullipaviljongin rakennustyöt keskeytettäisiin heti.

Katajanokan vuota- ja öljymakasiinirakennus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleisten töiden lautakunnan laadittamat Katajanokan itäpään rakennettavan vuota- ja öljymakasiinirakennuksen luonnospii-rustukset ⁴⁾ ja 6,726,000 mk:aan päättävän kustannusarvion ja sittem-

¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 29 §. — ²⁾ S:n 30 p. elok. 39 §. — ³⁾ S:n 25 p. lokak. 24 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 23 §.

min myöskin yleisten töiden lautakunnan laadituttamat mainitun rakennuksen pääpiirustukset ¹⁾ ynnä 7,518,600 mk:aan päättyvän lopullisen kustannusarvion.

Salmisaaren louhimis- ja laiturityöt. Salmisaaren tehdaskorttelien n:ot 783 ja 784 vuokraajan, Suomen kaapelitehdas oy:n, pyydettyä kaupunkia ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin korttelin n:o 783 ja Tallberginkadun louhimiseksi sekä edellä mainitun yhtiön ja Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 781 vuokraajan, Oy. Alkoholiliike ab:n anottua saarelle rakennettavan purkauslaiturin töihin ryhtymistä, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 1,350,000 mk:n määrärahan korttelin n:o 783 sekä sitä rajoittavien Tallbergin- ja Harmajankadun osien louhimiseen ja tasoittamiseen sekä 4,000,000 mk:n määrärahan 90 m:n pituisen ja 8—9 m:n syvyisen purkauslaiturin rakentamiseen Lauttasaaren sillan eteläpuolelle Oy. Alkoholiliike ab:n esittämän vaihtoehdon n:o 4 mukaisesti, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään nämä määrärahat jo kertomusvuonna ja ylittämään kyseisten töiden suorittamisen johdosta yleisten töiden pääluokan luvun Varasto määrärahaa Uusien työkonoiden osto enintään 100,000 mk.

14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Teknillisten laitosten apulaisjohtajain palkat. Saadakseen teknillisten laitosten apulaisjohtajain palkat edes jossain määrin heidän lisääntyneitä virkavelvollisuuksiaan ja vastuunalaisuuttaan vastaaviksi kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että sähkölaitoksen apulaisjohtajan tehtäviä hoitavan jakeluinsinöörin virka korotetaan 12 palkkaluokkaan maaliskuun 1 p:stä 1939 lukien ja että niille vesijohtolaitoksen ja kaasulaitoksen insinööreille, jotka toimivat näiden laitosten apulaisjohtajina, suoritetaan 1,800 mk:n vuotuinen palkkio samasta ajankohdasta lukien. Vesijohtoja ja kaasulaitos oikeutettiin tämän johdosta kumpikin enintään 1,500 mk:lla ylittämään hallintomäärärahojaan Palkat.

Vesijohtolaitos

Viranhaltijat. Vesijohtolaitoksen työmäärän lisääntymisen vuoksi kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ eräiden sen entisten tilapäisesti palkattujen tointen vakinaistamiseksi perustaa laitokseen v:n 1940 alusta 27 palkkaluokkaan kuuluvan nuoremman putkimestarin viran, 37 palkkaluokkaan kuuluvan vesimittarinlukijanviran, kaksi 41 palkkaluokkaan kuuluvaa alemman palkkaluokan nuoremman toimistoapulaisen virkaa, 33 palkkaluokkaan kuuluvan laboraattorinviran, kolme 37 palkkaluokkaan kuuluvaa apulaisasemapäivystäjänvirkaa ja 36 palkkaluokkaan kuuluvan alemman palkkaluokan vanhemman toimistoapulaisen viran, jotka kaikki tulisivat kuulumaan V kielitaitoluokkaan, sekä kokonaan uuden 27 palkkaja V kielitaitoluokkaan kuuluvan työpajamestarinviran; teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin harkintansa mukaan näitä virkoja haettaviksi julistamatta nimittämään niihin vastaavien tilapäisten tointen haltijat. Samasta ajankohdasta valtuusto päätti lakkauttaa tarpeettomaksi osoitautuneen vesijohtolaitoksen laboratorion vahtimestarin viran. Teknil-

¹⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 26 §. — ²⁾ S:n 5 p. huhtik. 23 §; ks. myös tämän kert. s. 23. — ³⁾ Kvsto 22 p. helmik. 7 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. syysk. 12 §.

listen laitosten hallitusta päätettiin kehoittaa tekemään esitys vesijohtolaitoksen johtosääntöön näiden päätösten johdosta tehtävistä muutoksista.

Vesijohtolaitoksen ylikonemestari A. Luckman oikeutettiin ¹⁾ kesäkuun 17 p:n ja elokuun 17 p:n välisen jatkettun sairaslomansa ajalta nostamaan puolet pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Valtuusto myönsi ²⁾ yleisistä käyttövaroistaan 2,222 mk:n korvauksen vesijohtolaitoksen vanhemman putkimestarin U. Heleniuksen hoitokustannusten peittämiseen, joka lokakuun 8 p:nä 1938 oli tapaturmaisesti loukkaantunut uuden vesilinnan rakennustyömaalla.

Määrärahan ylittäminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ylittämään v:n 1938 vesijohtolaitoksen kassa- ja tiliviraston palkkamäärärahaa 10,000 mk, jakelun palkkamäärärahaa 15,000 mk sekä yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvää määrärahaa Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa 230,000 mk, kaikkia enintään mainitun verran ³⁾, sekä v:n 1938 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvää määrärahaa Työpajan laajentaminen 305,000 mk ⁴⁾.

Vanhassakaupungissa olevien saostusaltaiden pidentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että vesijohtolaitoksen Vanhassakaupungissa olevia saostusaltaita saadaan pidentää 69.16 m:llä edellyttäen, että tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos altaiden pidentämistä varten 55 m:llä merkitty 13,300,000 mk:n suuruisen määräraha siihen riitti.

Uuden pääjohdon rakentaminen Kallioon. Teknillisten laitosten hallitus oli esittänyt suunnitelman vesijohtolaitoksen uuden pääjohdon rakentamisesta Kallion kaupunginosaan, siten että se alkaisi Sturen- ja Pääskylänkadun risteyksestä haarautuen Vanhastakaupungista vesisäiliölle kulkevasta 24":n läpimittaisesta painejohdosta ja päättyen toistaiseksi Porthaninkadun ja Viidennen linjan risteykseen ja yhtyen siinä viimeksi mainitussa kadussa olevaan 12":n läpimittaiseen johtoon. Päätekohtiensa välillä johto kulkisi Pääskylän-, Flemingin-, Aleksis Kiven, Harju-, Harju-torin-, Franzénin-, Torkkelin- ja Porthaninkatua pitkin. Johto yhdistettäisiin sopivissa kohdin entisiin johtoihin, varsinkin kaikkiin risteämiinsä 12":n johtoihin. Lisäksi oli suunniteltu vedettäväksi uusi 12":n yhdysjohto Aleksis Kiven kadun ja Vaasankadun väliseen Fleminginkadun osaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ edellä selostetun suunnitelman päättäen, että työn ensimmäisen vaiheen, joka käsitti 24":n johdon rakentamisen Sturenkadulta Aadolfinkadulle sekä Fleminginkadun 12":n yhdysjohdon työt, kustannukset, enintään 3,175,000 mk, saadaan suorittaa v:n 1938 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Vesijohtolaitos määrärahasta Uusi painejohto Viipurinkadulta Koskelantielle.

Uuden painejohdon jatkaminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁷⁾ v:n 1938 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan luvun Vesijohtolaitos Uusi painejohto Viipurinkadulta Koskelantielle nimisen määrärahan säästöstä käyttämään enintään 760,000 mk vesijohtolaitoksen uuden painejohdon jatkamista varten Vantaan maantiesillan länsipäästä Vanhankaupungin Siltasaaren pumppuasemalle asti.

¹⁾ Kvsto 5 p. heinäk. 14 §. — ²⁾ S:n 4 p. lokak. 13 §. — ³⁾ S:n 11 p. tammik. 17 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 40 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. toukok. 17 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 19 §. — ⁷⁾ S:n 24 p. toukok. 16 §.

Vesijohtojen asentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti merkitä v:n 1940 talousarvioon vesijohtojen asentamiseksi Harjukatuun 57,000 mk ¹⁾ sekä Joukolantien, Väinölänkadun ja Vallinkoskentien rakentamisen yhteydessä asennettavia vesijohtoja varten 237,000 mk ²⁾ oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

K a a s u l a i t o s

Viranhaltijat. Kaasulaitoksen kassa- ja tiliviraston toimisto-osaston työjärjestelyn helpottamiseksi valtuusto päätti ³⁾ huhtikuun 1 p:stä lukien perustaa mainitun laitoksen kassa- ja tilivirastoon 33 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan toimisto-osaston esimiehen viran; lakkauttaa kaasulaitoksen kassa- ja tiliviraston yhden alemman palkkaluokan vanhemman toimistoapulaisen viran edellä mainitusta ajankohdasta lukien; sekä oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen uutta virkaa täytettäessä sitä haettavaksi julistamatta siirtämään siihen lakkautettavan viran haltijan, toimistoapulaisen G. Ekströmin.

Kaasulaitoksen portinvartija M. A. Saarenmaa, joka maaliskuun 1 p:n ja kesäkuun 20 p:n välisen ajan oli nauttinut palkallista sairaslomaa sekä kesäkuun 24 p:n ja heinäkuun 14 p:n välisen ajan kesälomaa täysin palkkaeduin, oikeutettiin ⁴⁾ heinäkuun 15 p:n ja lokakuun 1 p:n välisen jatkettun sairaslomansa ajalta nostamaan puolet palkastaan.

Kaasulaitoksen ulkotyöntekijä T. E. Toivonen, joka viimeksikuluneiden 12 kuukauden aikana jo oli nauttinut kaiken hänelle kuuluvan palkallisen sairasloman, oikeutettiin ⁵⁾ kesäkuun 23 p:n ja lokakuun 20 p:n välisen jatkettun sairaslomansa ajalta saamaan puolet palkastaan.

Määrärahan ylittäminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁶⁾ ylittämään v:n 1938 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyviä määrärahoja Liittymisjohdot ja Kaasumittarien osto vastaavasti enintään 15,000 mk ja 750,000 mk sekä pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Kaasulaitos sisältyviä hallinnon tarverahoja 18,000 mk, kassa- ja tiliviraston määrärahaa Huoneistomenot 4,000 mk ja Kaasuautomaattipoletit ja provisiot polettien myynnistä 5,000 mk, käyttömäärärahaa Korjaukset ja muut kustannukset 125,000 mk sekä yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Työntekijäin erinäiset edut 95,000 mk ja Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa 180,000 mk, kaikkia enintään mainitun verran ⁶⁾.

Syöttöveden käsittelylaitteen hankkiminen ja höyryjohdon vetäminen kaasulaitokselle. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ v:n 1940 talousarvioon merkitä 1,250,000 mk syöttöveden käsittelylaitteen hankkimiseksi kaasulaitoksen vanhaan kattilahuoneeseen ja höyryjohdon vetämistä varten sähkölaitoksesta kaasulaitokseen sekä oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen jo kertomusvuonna käyttämään siitä 250,000 mk.

Kaasupainejohdon vetäminen Käpylään. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 870,000 mk:n suuruisen määrärahan n. 2,400 m:n pituisen 200 m/m:n kaasupainejohdon vetämiseksi painesääätijineen Sofianlehdontiehen Kyläsaaren kaasujohdosta Koskelantielle. Tek-

¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 30 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 33 §; vrt. tämän kert. s. 91 ja 100. — ³⁾ Kvsto 8 p. helmik. 12 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. elok. 23 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. lokak. 16 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. tammik. 17 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. marrask. 12 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. elok. 37 §.

nillisten laitosten hallitus oikeutettiin jo kertomusvuonna käyttämään tästä määrärahasta enintään 200,000 mk. Sittenmyin hyväksyttiin ¹⁾ kaupunginhallituksen toimenpide ²⁾ oikeuttaa kaasulaitos jo kertomusvuonna käyttämään myöskin määrärahan loppuosa eli 670,000 mk.

Kaasujohtojen asentaminen Harjukatuun. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon kaasujohtojen asentamiseksi Harjukatuun 10,000 mk, oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

S ä h k ö l a i t o s

Viranhaltijat. Sähkölaitoksen kassa- ja tiliviraston toimisto-osaston työjärjestelyn helpottamiseksi kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ huhtikuun 1 p:stä lukien perustaa mainitun laitoksen kassa- ja tilivirastoon 33 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan toimisto-osaston esimiehen viran; lakkauttaa sähkölaitoksen kassa- ja tiliviraston yhden ylempään palkkaluokan vanhemman toimistoapulaisen viran edellä mainitusta ajankohdasta lukien; sekä oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen uutta virkaa täytettäessä sitä haettavaksi julistamatta siirtämään siihen lakkautettavan viran haltijan, toimistoapulaisen Y. Elonheimon.

Sähkölaitoksen jakeluosastolle päätettiin ⁵⁾ tammikuun 1 p:stä 1940 lukien perustaa 27 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluva kolmannen johtomestarin virka.

Sähkölaitoksen asentaja J. O. Korander, joka maaliskuun 11 p:ään mennessä jo oli nauttinut kaiken hänelle 12 kuukauden aikana virkasäännön mukaan kuuluvan sairaslomapalkan, oikeutettiin ⁶⁾ mainitun päivän ja elokuun 22 p:n välisenä sairasloma-aikanaan nostamaan puolet palkastaan eli 1,050 mk kuukaudessa.

Määrärahan ylittäminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään sähkölaitoksen v:n 1938 yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvää määrärahaa Työntekijäin erinäiset edut enintään 25,000 mk.

Sähkömittarien ja rahakkeiden hankkiminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 500,000 mk sähkömittarien ja rahakkeiden hankkimista varten oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Ilmajohdon muuttaminen maakaapeliksi. Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 350,000 mk:n suuruisen määrärahan kulkutautisairaalan ja Pasilan radioaseman välisen sähkölaitoksen ilmajohdon, josta Helsingin radioasema saa virtaa, muuttamiseksi maakaapeliksi oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Sähköjohtojen asentaminen olympiakylän alueelle. Joukolantien, Väinöläkadun ja Vallinkoskentien rakentamisen yhteydessä suoritettavia sähköjohtotöitä varten päätettiin ¹⁰⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 110,000 mk ja katuvalaistuslaitetöitä varten 70,000 mk oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Sähkömuuntoaseman y. m. rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 23 §. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 261. — ³⁾ Kvsto 4 p. lokak. 30 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 12 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. syysk. 8 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. huhtik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. tammik. 17 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. toukok. 15 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. kesäk. 15 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. kesäk. 33 §; vrt. tämän kert. s. 91 ja 99.

merkitä v:n 1940 talousarvioon seuraavat määrärahat alla mainittuja sähkömuuntoasema- y. m. töitä varten: muuntoaseman rakentamiseksi Kirs-tinkadulle 120,000 mk ¹⁾, Itämerenkadulle 160,000 mk ²⁾ ja Etel. Hesperiankadun taloon n:o 2 110,000 mk ³⁾ sekä viimeksi mainittuun liittyvien kaapelien asentamiseen 40,000 mk ³⁾, muuntoaseman rakentamiseksi Köydenpunojankadun taloon n:ot 13—15 90,000 mk ³⁾ ja siihen liittyvien kaapelien asentamiseen 38,000 mk ³⁾, kahden 10,000 kVA:n muuntajan 35/5 kV hankkimiseksi Kampin jakeluasemalle 1,500,000 mk ³⁾, muuntoaseman rakentamiseksi Meritullinkadun taloon n:o 11 70,000 mk ³⁾ sekä 381,000 mk ⁴⁾ lopullisen kaksoismuuntoaseman rakentamiseksi Turuntien taloon n:o 104 kadulle edellisenä vuonna rakennetun tilapäisen sähkömuuntoaseman sijaan, Linnankosken- ja Nordenskiöldinkadun kulmauk-sessa olevan sähkömuuntoaseman suurentamiseksi ja muuttamiseksi kak-soisasemaksi sekä Messeniuksenkadulla ja Töölön tullin luona olevien sähkömuuntoasemain täydentämiseksi jakotauluilla ja takatehokatkaisijoilla. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään mainitut määrä-rahat ennakolta jo kertomusvuonna, Kampin jakeluasemalle hankittavia muuntajia varten tarkoitetusta määrärahasista kuitenkin ainoastaan 500,000 mk.

Yksityisen sähkömuuntoaseman lunastaminen ja täydentäminen. V:n 1940 talousarvioon päätettiin ⁵⁾ merkitä 118,000 mk:n suuruinen määrä-raha Vilhon- ja Vuorikadun kulmassa olevan Suomen osuuskauppojen keskuskuunnan omistaman sähkömuuntoaseman lunastamiseksi ja täydentä-miseksi oikeuttaan teknillisten laitosten hallitus käyttämään tämä erä jo kertomusvuonna.

15. Teurastamoa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat

Teurastamo

Taksat. Kaupunginhallituksen kehoitettua teurastamolautakuntaa yk-sissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa laatimaan ehdotuksen teurastetun siipikarjan myyntimaksuiksi ja niiksi muiksi toimenpiteiksi, joita teurastetun siipikarjan tukkumyynnin keskittäminen teurastamon tukkumyynnihalliin edellyttää, molemmat lautakunnat asettivat asiaa valmistelemaan yhteisen komitean, joka sittemmin laati ehdotuksen mää-räyksiksi teurastetun siipikarjan tukkumyynnistä, lisäykseksi taksaan teurastamon lihantukkumyynnihallin erinäisten maksujen laskemisesta sekä taksaksi siipikarjateurastamon käyttämisestä, mitkä kaikki kau-punginvaltuusto vahvisti ⁶⁾.

Valtuusto hyväksyi ⁷⁾ maksujen kantamista teurastamossa teurastettu-jen eläinten suolien alkuperätodistuksista tarkoittavaan taksaan tehtäväksi sellaisen lisäyksen, ettei mainittua maksua kannettaisi tavaränäytteistä.

Valtuusto päätti ⁸⁾, että teurastamon tukkumyynnihallista v. 1938 kertyneistä maksuista saadaan kertomusvuonna käyttää enintään 300,000 mk määrälennusten maksamiseen erinäisistä teurastamon tukkumyynni-

¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 23 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 20 §. — ³⁾ S:n 26 p. huh-tik. 22 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 34 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. maalisk. 26 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. heinäk. 28 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 99 ja 100. — ⁷⁾ Kvsto 13 p. syysk. 20 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 174. — ⁸⁾ Kvsto 25 p. tammik. 24 §.

hallin maksuista valtuuston näitä määrälennuksia koskevan päätöksen ¹⁾ saavutettua lainvoiman.

Uudenmaan lääninhallituksen hylättyä määrälennuksen myöntämistä erinäisistä teurastamon tukkukauppiasliiton y. m. valituksen ¹⁾, lihanvälittäjä O. Lyytinen y. m. valittivat päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asiasta annettavassa selityksessään valtuusto päätti ²⁾ toistaa asiassa aikaisemmin esittämänsä sekä ehdottaa valituksen hylkäämistä. Korkein hallinto-oikeus vahvisti huhtikuun 13 p:nä lääninhallituksen päätöksen ³⁾.

Jäähdytyslaitos. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen ⁴⁾ valtuuttaa teurastamon jäähdytyslaitoskomitea ryhtymään Oy. Morus ab:n kanssa neuvotteluihin lopullisen sopimuksen laatimisesta teurastamon jäähdytyslaitoksen ilmajäähdyttäjien uusimiseksi ja niissä ilmenneiden vuo- tojen syiden poistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ merkittä v:n 1940 talousarvioon 1,800,000 mk mainittuun tarkoitukseen oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Kalajäähdyttämön rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että kalajäähdyttämö rakennetaan teurastamon yhteyteen pääasiallisesti teurastamolautakunnan ehdotuksesta ja sen laadituttamista luonnospäätöksistä selviävin tavoin ja niissä ilmenevässä laajuudessa ⁷⁾.

Määrärahan ylittäminen. Teurastamolautakunta oikeutettiin ylittämään seuraavia teurastamon v:n 1938 määrärahoja enintään alla mainitun verran: Lämpö 30,000 mk, Vedenkulutus 77,000 mk, Vaatteiden pesu 3,197: 20 mk, Rehut ja kuivikkeet 5,738: 30 mk ja Tarveaineet 16,000 mk ⁸⁾; sekä teurastamon kertomusvuoden määrärahaa Painatus ja sidonta enintään 15,000 mk ⁹⁾.

Elintarvikekeskus

Keskuskeittolan vakinaistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ vakinaistaa keskuskeittolan toimimaan kaupungin elintarvikekeskuksena sekä eräin muutoksin hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen sen johtosäännöksi.

Elintarvikekeskuksen johtokuntaan valittiin ¹¹⁾ kertomusvuoden loppuun puheenjohtajaksi rouva H. Gebhard sekä jäseniksi neiti H. Apila, rouva M. Kulonen, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja alilääkäri U. Tötterman.

Elintarvikekeskuksen uudisrakennus. Valtuusto hyväksyi ¹²⁾ pääasiallisesti aikaisemmin hyväksymiensä työtupain ja elintarvikekeskuksen Hel-singinkadun tontille n:o 24 rakennettavan yhteisen talon luonnospäätöksien mukaisiksi laaditut mainitun rakennuksen pääpiirustukset ja 14,290,000 mk:aan päättyvät kustannusarviot. Mainitun suuruinen määräraha päätettiin merkittä v:n 1940 talousarvioon ja yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään siitä ennakolta kertomusvuonna enintään 8,000,000 mk.

¹⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 103. — ²⁾ Kvsto 11 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 2 §. — ⁴⁾ Ks. tämän kert. s. 266. — ⁵⁾ Kvsto 13 p. syysk. 19 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. heinäk. 27 §. — ⁷⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 8. — ⁸⁾ Kvsto 25 p. tammik. 28 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. lokak. 42 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. toukok. 10 § ja 24 p. toukok. 10 §; ks. myös kunnall. asetuskok. s. 61. — ¹¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 15 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. kesäk. 13 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 49, 74 ja 105.

16. Muut asiat

Työvelvollisuuslautakunta. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ vahvistaa yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana annetun lain soveltamisesta lokakuun 13 p:nä annetun asetuksen määräämän työvelvollisuuslautakunnan jäsenmäärän ja varajäsenmäärän kummankin kahdeksaksi, vahvistaa työvelvollisuuslautakunnan puheenjohtajan palkkion 500 mk:ksi kokoukselta sekä varapuheenjohtajan ja jäsenten ynnä lisäjäseneen palkkion 150 mk:ksi kokoukselta, saaden varapuheenjohtaja puheenjohtajana toimiessaan puheenjohtajalle myönnetyn palkkion, sekä määrätä työvelvollisuuslautakunnan kuulumaan rahatoimenjohtajan toimialaan.

Työvelvollisuuslautakunnan eri menoihin myönnettiin ¹⁾ valtuuston yleisistä käyttövaroista 50,000 mk.

Työvelvollisuuslautakunnan puheenjohtajaksi valittiin ¹⁾ vt Tulenheimo ja varapuheenjohtajaksi vt Aronen, päättäen ilmoittaa tästä vaalista kansanhuoltoministeriölle ja piiritoimistolle, sekä jäseniksi toimitsija E. Aittola, johtaja B. A. Carrell, toimitsija A. Luostarinen, rakennusmestari J. M. Mäkiö, insinööri E. M. Niini, insinööri A. Wigg, toimitsija V. Viitanen ja toimitsija J. Virtanen ja varajäseneksi hovioikeudenauskulantti H. Hallberg, johtaja K. H. Heinämaa, toimitsija F. Hiilos, toimitsija E. Härmä, tehtailija E. A. Nyman, toimittaja A. Sumu, toimitsija A. Valta ja rakennusmestari H. G. D. Welroos ynnä naispuoliseksi lisäjäseneksi insinööri G. Winkler.

Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannosten hinnoituksen määräämiseksi kaupunginvaltuusto ilmoitti ²⁾ Uudenmaan läänin maaherralle kuivan ruisleivän hinnaksi 6 mk, tuoreen naudanlihan 12 mk, tuoreen sianlihan 15 mk, suolatun silakan 7 mk, voin 30 mk, herneiden 4: 50 mk, kauraryynien 5 mk, perunoiden 70 p ja palasokerin 10: 50 mk kilolta, kuorimattoman maidon hinnaksi 1: 90 mk litralta sekä kurojen hinnaksi 1: 90 mk, heinien 1 mk, kauranolkien 30 p ja pitkien rukiinolkien 50 p kilolta.

Olympiakisain aikaisen majoitus- ja muonitustoiminnan ennakkohankintain rahoittaminen. Kaupunginvaltuusto valtuutti ³⁾ kaupunginhallituksen kertomusvuonna osoittamaan ennakolta enintään 10,000,000 mk olympiakisain aikaisen majoitus- ja muonitustoiminnan aiheuttamia ennakkohankintoja varten.

Helsinkiä koskevan matkailukartan julkaiseminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ merkitä v:n 1940 talousarvioon 200,000 mk:n suuruisen määrärahan Helsingin kaupunkia koskevan matkailukartan toimittamista varten kiinteistölautakunnan ja painatustöiden valvojan esittämien suunnitelmien mukaisesti oikeuttaen kiinteistölautakunnan käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna. Samalla oikeutettiin kaupunginhallitus kohdulliseksi katsomastaan korvauksesta myöntämään ulkopuolisille oikeuksia muunlaisten Helsingin kaupunkia koskevien karttain painattamiseen.

C. F. Ekholmin stipendiarahastosta haettaviksi julistetuista kahdesta 3,000 mk:n suuruisesta matka-apurahasta myönnettiin ⁵⁾ toinen kelloseppä L. N. Tuomelle ja toinen posliiniteknikko G. Oljemarkille.

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 14 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 151, 154 ja 212. —

²⁾ Kvsto 25 p. lokak. 8 §. — ³⁾ S:n 7 p. kesäk. 16 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. huhtik. 19 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. lokak. 17 §.

Kansalaisoikeudet. 106 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 2 tapauksessa ehdotti evättäviksi anomuksia ¹⁾, jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä. Ensiksi mainituista tapauksista 43 koski ent. Venäjän, 13 Saksan, 9 Puolan, 9 Ruotsin, 8 Viron, 5 Tanskan, 4 Italian, 3 Amerikan, 3 Latvian, 2 Sveitsin, 1 Espanjan, 1 Hollannin, 1 Kanadan, 1 Kiinan, 1 Liettuan, 1 Norjan, 1 Tsekkoslovakian ja 1 Unkarin kansalaisia.

Väkijuomain anniskeluoikeudet. Oy. Alkoholiliike ab:n pyydettyä kertomusvuoden varrella kaupunginvaltuuston lausuntoa 8 väkijuomain anniskeluoikeuksia koskevasta anomuksesta valtuusto päätti ²⁾ 7 tapauksessa puoltaa lisättyjen taikka uuteen huoneistoon siirrettyjen oikeuksien myöntämistä mutta 1 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevat anomukset evättäviksi.

Elinkeino-oikeudet. 8 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi ³⁾ puoltavan ja 6 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten anomuksista, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

Valtuusto ei katsonut ⁴⁾ voivansa puoltaa erään kuritushuonerangaitukseen sekä kansalaisluottamuksensa menettämään tuomitun Suomen kansalaisen anomusta hänen elokuvaaliikkeen harjoittamisoikeutensa uudistamisesta.

Poliisimestaria sekä kaupunginhallitusta kuultuaan valtuusto päätti ⁵⁾, eräässä tapauksessa eräin ehdoin, myöntyä 115 talousspriin myyntilupa-anomukseen, jolloin 1 luvista myönnettiin olemaan voimassa kesäkuun 1 p:ään 1940, 16 tammikuun 1 p:ään 1941, 5 toukokuun 1 p:ään 1941 ja 93 kesäkuun 1 p:ään 1941.

Valtuusto päätti ilmoittaa Uudenmaan lääninhallitukselle puoltavansa Osuustukkukaupan ⁶⁾ räjähdysaineiden varastointia koskevaa anomusta, eversti M. Saurion ⁷⁾ anomusta saada välittää Suomesta ulkomaille ja päinvastoin tykistö- ja käsiampuma-aseita ynnä niiden osia ja ampumatarvikkeita sekä Rake oy:n ⁸⁾ Reijolassa olevan räjähdysainevaraston vastuunalaisen johtajan vaalin hyväksymistä koskevaa anomusta.

Oikeus kiinteistöjen omistamiseen. Kaupunginvaltuusto puolsi ⁹⁾ 1 ulkomaalaisten oikeutta kiinteistön omistamiseen ja hallitsemiseen kaupungissa koskevaa anomusta.

Pienoisikäväriampumaradan järjestäminen Jätkäsaaren. Uudenmaan lääninhallitukselle päätettiin ¹⁰⁾ antaa epäävä lausunto Rake oy:n anomuksesta saada järjestää pienoisikäväriampumarata vuokraamalleen Jätkäsaaren varastoalueelle.

Hallitusten, lautakuntain y. m. täydentäminen. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajaksi edesmenneen maalarimestari H. A. Bergströmin tilalle valittiin ¹¹⁾ kertomusvuodeksi tehtailija E. A. Nyman.

¹⁾ Kvsto 11 p. tammik. 5 §, 25 p. tammik. 8 §, 8 p. helmik. 6 §, 22 p. helmik. 5 §, 15 p. maalisk. 8 §, 5 p. huhtik. 6 §, 26 p. huhtik. 6 §, 10 p. toukok. 2 §, 24 p. toukok. 3 §, 21 p. kesäk. 5 §, 5 p. heinäk. 4 §, 30 p. elok. 5 §, 13 p. syysk. 3 § ja 25 p. lokak. 5 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 10 §, 24 p. toukok. 6 ja 7 §, 5 p. heinäk. 7 § sekä 30 p. elok. 11, 12 ja 13 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 9 §, 15 p. maalisk. 9 §, 26 p. huhtik. 7 §, 5 p. heinäk. 5 § ja 4 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. elok. 6 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. tammik. 22 §, 22 p. helmik. 26 §, 15 p. maalisk. 35 §, 5 p. huhtik. 28 §, 26 p. huhtik. 25 §, 10 p. toukok. 19 §, 24 p. toukok. 21 §, 7 p. kesäk. 30 §, 21 p. kesäk. 42 §, 5 p. heinäk. 37 §, 30 p. elok. 49 §, 4 p. lokak. 44 §, 25 p. lokak. 32 § ja 29 p. marrask. 19 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. toukok. 4 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. elok. 7 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. marrask. 4 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. helmik. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. toukok. 5 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. huhtik. 8 §.

Vtn Hellstenin kuoltua valittiin ¹⁾ hänen tilalleen huoltolautakuntaan lakitieteentutkija G. Palmgren, kiinteistölautakuntaan vt Modeen, puhtaanapitolautakuntaan vt Rönholm ja teurastamon katselmusmieheksi vt Nybergh.

Majoituslautakunnan varapuheenjohtajaksi valittiin ²⁾ everstiluutnantti I. Lydmanin anottua sairauden nojalla vapautusta tästä tehtävästään rakennusmestari K. A. Nyberg.

Teknillisten laitosten hallituksen jäseneksi edesmenneen toimitsija E. Aittolan tilalle valittiin ³⁾ autonkuljettaja E. Karlsson.

Kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajaksi valittiin ⁴⁾ toimitusjohtaja P. Raittinen ja varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja V. Mattinen, alistaen tämä vaali lääninhallituksen vahvistettavaksi. Jäseniksi valittiin ⁴⁾ agronomi R. Karlsson, astonhoitaja J. Laakso, toimitsija U. Nurminen ja toimitsija R. Paasio ja heidän varamiehekseen toimitusjohtaja E. Sarkia; agronomi E. Beaurain, kaupungineläinlääkäri W. Ehrström ja pankinjohtaja T. Grotenfelt ja heidän varamiehekseen johtaja G. G. Wickström; asianajaja E. Tulenheimo ja hänen varamiehekseen lääketieteen- ja kirurgiantutkija H. Teräskeli; sekä toimitusjohtaja B. Sarlin ja hänen varamiehekseen rouva E. Hämäläinen.

Kunnallisen keskusvaalilautakunnan ja kunnallisten vaalilautakuntain jäsenten vaali. Kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ kunnalliseen keskusvaalilautakuntaan puheenjohtajan, neljä jäsentä ja neljä varajäsentä sekä kaupungin kunnallisvaalien 68 vaalilautakuntaan puheenjohtajan, kaksi jäsentä ja kolme varajäsentä kuhunkin ja varapuheenjohtajan sekä keskusvaalilautakunnan että kunkin vaalilautakunnan varsinaisten jäsenten keskuudesta.

Jäsenten valitseminen Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakuntaan. Kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakunnan varsinaisiksi jäseniksi rahatoimenjohtaja J. Helon ja yliopistonaktuaari A. Sallménin sekä varajäseneksi varatuomari J. Malmivuon. Aktuaari Sallménille myönnettiin ⁷⁾ sittemmin hänen korkean ikänsä nojalla vapautus tästä tehtävästään valiten hänen tilalleen rehtori R. Meinander.

Kellokosken piirimielisairaalan omistavan kuntainliiton liittovaltuustoon kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ kolmivuotiskaudeksi 1940—42 varsinaiseksi jäseneksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon sekä varajäseneksi valtuuston puheenjohtajan E. Hj. Rydmanin.

Mjölbollstad sanatorium nimisen parantolan omistavan kuntainliiton liittovaltuustoon kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ kolmivuotiskaudeksi 1940—42 sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon ja varalle ensimmäisen kaupunginlääkäriin F. Hisingerin.

Helsingin kaupungin rakennus oy:n n:o 4 uudelleenjärjestely. Koska Helsingin kaupungin rakennus oy:n n:o 4 toimintaa pula-ajan aiheuttamista vaikeuksista johtuen ei voitu jatkaa alkuperäisen ohjelman pohjalla, kaupunginvaltuusto muuttaen päätöstään ¹⁰⁾ kyseisen yhtiön perustamisesta päätti ¹¹⁾, että yhtiön osakkeiden lyhennysmaksujen kanto lakkautettaisiin

¹⁾ Kvsto 25 p. lokak. 10 §. — ²⁾ S:n 25 p. lokak. 11 §. — ³⁾ S:n 15 p. marrask. 7 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. lokak. 2 §; vrt. tämän kert. s. 44. — ⁵⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 11 §; vrt. v:n 1936 kert. s. 98. — ⁶⁾ Kvsto 15 p. maalisk. 7 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. huhtik. 7 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. lokak. 10 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. elok. 14 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 56. — ¹¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 19 §.

ja että sen vuokralaisille, heidän sitä vaatiessaan, noudattamatta lyhennysmaksusopimuksissa määrättyä ehtoa, että osakkeistaan luopuvan osakkaan on hankittava uusi osakas tilalleen, suoritettaisiin takaisin heidän jo suorittamansa lyhennysmaksut ilman korkoja, jolloin heidän osakkeensa siis siirtyisivät kaupungin haltuun.

Jäsenten valitseminen Sailors Home säätiön hallitukseen. Kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ kolmivuotiskaudeksi 1940—42 Sailors Home nimisen säätiön hallitukseen jäseneksi asiamies K. Tuomikosken ja varajäseneksi toimistonjohtaja H. Alleniuksen sekä tilintarkastajaksi osastopäällikkö J. Ekebomin ja tämän varamieheksi pankintaloudenhoitaja A. E. Monnbergin.

Oppikoulujen vanhempainneuvostot. Uudenmaan lääninhallituksen kehoituksesta kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ Helsingin 23 suomenkieliselle ja 13 ruotsinkieliselle oppikoululle sekä Pyhän Marian koululle, Saksalaiselle koululle ja Helsingin venäläiselle lyseolle viisijäsenisen vanhempainneuvoston kullekin kolmeksi vuodeksi, koska entisten vanhempainneuvostojen toimikausi päättyi elokuun 31 p:nä. Myöhemmin valittiin ³⁾ lisäksi viisijäseninen vanhempainneuvosto vastaperustetulle Käpylän yhteiskoululle elokuun 31 p:nä alkavaksi kolmivuotiskaudeksi.

Helsingin juutalaisen yhteiskoulun vanhempainneuvoston erään sittemmin eronneen jäsenen tilalle valittiin ⁴⁾ myöhemmin uusi.

¹⁾ Kvsto 4 p. lokak. 9 §. — ²⁾ S:n 5 p. heinäk. 8 §. — ³⁾ S:n 13 p. syysk. 4 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. lokak. 9 §.

II. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen kokoonpano. Kaupunginhallitukseen kuuluivat v. 1939 kaupunginjohtaja A. Tulenheimo sekä apulaiskaupunginjohtajat rahatoimenjohtaja J. Helo, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, teknillinen johtaja E. Moring ja sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto samoin kuin kaupunginvaltuuston mainituksi vuodeksi valitsevat jäsenet johtaja B. Nybergh, liittosihteeri P. Railo, toimittaja Y. Räisänen, toimistoapulainen M. Salmela-Järvinen, sähköasentaja V. V. Salovaara, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti, asianajaja E. Tulenheimo, toimitusjohtaja I. W. Udd ja professori G. von Wendt.

Kaupunginkanslia ¹⁾). Kaupunginsihteerinä toimi varatuomari E. Mantere, kansliashteereinä filosofianmaisterit G. Brotherus ja A. A. Danielson ja varatuomarit A. Blomberg ja J. Ståhlberg sekä notaarina varatuomari C. Toppelius. Kirjaajana toimi neiti I. Heikel ja kielenkääntäjänä toimittaja K. Klinge. Kaupunginkanslian henkilökuntaan kuului sitä paitsi kahdeksan kanslia-apulaista. Painatustöiden valvojana oli ent. kirjapainonjohtaja T. Artman ja painatustöiden apulaisvalvojana herra V. Stenman. Heitä avusti kaksi apulaista.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston ¹⁾) henkilökunnan muodostivat kaupunginlakimies E. Cavonius ja asiamies E. Elfvengren sekä kolme toimistoapulaista.

Kaupunginhallituksen kokoukset. Kaupunginhallituksella oli kertomusvuonna 57 ja sen yleisjaostolla 70 kokousta. Pöytäkirjain yhteenlaskettu pykäläluku oli 6,669; siitä hallituksen yleisten kokousten 2,600 ja sen yleisjaoston 4,069, joista viimeksi mainituista verotusasioita koski 2,604. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 1,778, josta 945 verotusasiakirjeitä.

Kaupunginhallituksen vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon tässä seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiesosasto

Kaupunginhallituksen kokoukset y. m. Kaupunginhallitus päätti ²⁾) varsinaiset kokouksensa pidettäväksi torstaisin klo 15.30 sekä ylimääräisiä kokouksia tarpeen vaatiessa; kokoukset määrättiin ³⁾) sittemmin kesäkuun 29 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana alkamaan jo klo 15. Yleisjaoston tuli kokoontua torstaisin klo 11.

Kaupunginhallituksen pöytäkirjain tarkastajiksi määrättiin ⁴⁾) sosiaali-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 109 ja 110. — ²⁾ Khs 12 p. tammik. 50 §. — ³⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,239 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. tammik. 56 §.

johtaja J. W. Keto ja jäsen E. Tulenheimo. Heidän varamiehikseen määrättiin rahatoimenjohtaja J. Helo ja hallituksen jäsen Y. Räisänen. Yleisjaoston kertomusvuoden pöytäkirjain tarkistus annettiin ¹⁾ rahatoimenjohtaja J. Helon tehtäväksi, ja hänen varamiehekseen valittiin teknillinen johtaja E. Moring.

Vakuusasiakirjain tarkastus. Kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 2 momentin edellyttämiä hallituksen hoidossa olevien vakuusasiakirjain tarkastuksia määrättiin ²⁾ kertomusvuonna toimittamaan hallituksen jäsenet Räisänen, Udd ja von Wendt jäsen Räisäsen kutsusta. Vakuusasiakirjain tarkastuksessa laaditut pöytäkirjat merkittiin ³⁾ tiedoksi.

Rahatoimiston varain hoidon valvonta. Kaupunginhallituksen jäsenet Nybergh ja Salovaara määrättiin ⁴⁾ kertomusvuonna toimittamaan hallituksen ohjesäännön 28 §:n 1 momentissa mainitut rahatoimiston varojen hoitoa koskevat tarkastukset.

Kaupunginhallituksen edustajat hallituksissa, lautakunnissa y. m. Kaupunginhallituksen edustajiksi valittiin ⁵⁾ kiinteistöjohtaja von Frenckell ja v. t. kiinteistöjohtaja Grotenfelt kiinteistölautakuntaan ja urheilulautakuntaan; teknillinen johtaja Moring satamalautakuntaan, yleisten töiden lautakuntaan, puhtaanapitolautakuntaan ja teknillisten laitosten hallitukseen; jäsen E. Tulenheimo palolautakuntaan; sosiaalijohtaja Keto kansanhuoltolautakuntaan, terveydenhoitolautakuntaan, sairaalahallitukseen, ammattiopetuslaitosten johtokuntaan, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan, suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan ja teurastamolautakuntaan; rahatoimenjohtaja Helo huoltolautakuntaan, huoltolautakunnan hallinto-osastoon, huoltolautakunnan köyhäinhuolto-osastoon, oikeusaputoimiston johtokuntaan ja työnvälityslautakuntaan; jäsen Salmela-Järvinen huoltolautakunnan jaostoon, joka päättää täyden köyhäinhuollon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottamisesta ja käyttämisestä hoidon korvaamiseen, kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan, kaupunginmuseon johtokuntaan sekä kotitalouslautakuntaan; jäsen Salovaara huoltolautakunnan alaisten työtupien johtokuntaan ja musiikkilautakuntaan; jäsen Räisänen huoltolautakunnan irtolaishuolto-osastoon, huoltolautakunnan alkoholistihoito-osastoon, lastensuojelulautakuntaan ja lastensuojelulaitosten alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Udd Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan; jäsen Nybergh ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Railo lastentarhain johtokuntaan ja kaupunginkirjaston johtokuntaan; sekä jäsen von Wendt ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan ja asutuslautakuntaan.

Uutisten antaminen sanomalehdistölle. Kansliasihteerit A. Blomberg, G. Brotherus ja J. Ståhlberg määrättiin ⁶⁾ antamaan sanomalehdistölle tietoja kaupunginhallituksen päättämistä asioista aikaisemmin vahvistettuja periaatteita noudattaen.

Kuulutusten julkaiseminen. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ kertomusvuonna julkaista kuulutuksensa samoissa sanomalehdissä kuin kaupunginvaltuustokin, eli siis Ajan Suunta, Arbetarbladet, Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen Sosialidemokraatti ja Uusi Suomi nimisissä lehdissä.

¹⁾ Khn jsto 4 p. tammik. 3,000 §. — ²⁾ Khs 12 p. tammik. 55 §. — ³⁾ S:n 28 p. syysk. 2,046 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. tammik. 54 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 52 § ja 19 p. lokak. 2,239 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. tammik. 58 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. tammik. 59 §.

Kaupunginhallituksen ja kaupungin lautakuntain yhteistyö. Kaupunginhallitus päätti¹⁾, että lautakuntain päätösten on, kuten aikaisemminkin, katsottava tulleen kaupunginhallituksen tietoon, kun n. s. päätösluettelo on tullut kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle, niin että sekä kaupunginhallituksen edustajat että äsken mainitut kaupunginjohtajat ovat päätöksestä tietoisia. Edelleen kaupunginhallitus päätti¹⁾ antaa asiasta lauta- ja johtokunnille sekä hallituksille seuraavat ohjeet:

1) Lauta- ja johtokuntien on ennen kokoustaan lähetettävä esityslista kaupunginhallituksen edustajalle, kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

2) Kokousta seuraavana päivänä on esityslistaan liittyvä päätösluettelo lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle. Jos pöytäkirja valmistuu kolmantena päivänä kokouksen jälkeen, mihin kaikissa lauta- ja johtokunnissa olisi pyrittävä, ei päätösluettelo tarvitse lähettää, vaan on jäljennös pöytäkirjasta lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

3) Ellei pöytäkirja ole valmistunut edellisessä kohdassa mainitussa ajassa, on jäljennös siitä, niin pian kun se valmistuu, lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

Diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelot tarkastettiin²⁾.

Kaupunginjohtajat. Kaupunginjohtajan sijaisiksi päätettiin³⁾ määrätä apulaiskaupunginjohtajat siinä järjestyksessä, jossa he ovat tulleet toimiinsa, von Frenckell kuitenkin ennen Moringia. Rahatoimenjohtajan sijaiseksi määrättiin kiinteistöjohtaja, kiinteistöjohtajan sijaiseksi kaupunginjohtaja, teknillisen johtajan sijaiseksi sosiaalijohtaja ja sosiaalijohtajan sijaiseksi teknillinen johtaja.

Kiinteistöjohtaja E. von Frenckellille myönnettiin⁴⁾ ulkomaanmatkaa varten lomaa täysin palkkaeduin kesäkuun 16 ja 17 p:ksi.

Kaupunginkanslian viranhaltijat. Kaupunginvaltuuston vahvistettua taksan Helsingin kaupungin erinäisten viranomaisten, m. m. kaupunginkanslian, annettavista jäljennöksistä ja todistuksista kannettavista lunastusmaksuista, päätettiin⁵⁾, että lunastusmaksut kaupunginkanslian annettavista jäljennöksistä ja todistuksista kantaa ja tilittää kaupunginkanslian kirjaaja.

Päätettiin⁶⁾ joulukuun 27 p:stä lukien toistaiseksi ottaa asioitsija R. Itkonen kaupunginkanslian ylimääräiseksi virkamieheksi 3,000 mk:n kuukausipalkoin, joka oli suoritettava tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Kaupunginkanslian tilapäisiksi apulaisiksi päätettiin ottaa rouvat H. Tapper⁷⁾ ja R. Veijalainen⁸⁾ kumpikin 1,500 mk:n kuukausipalkoin. Tilapäiseksi autonkuljettajaksi otettiin herra C. Aspelin⁹⁾ kesäkuun 26 p:n ja elokuun 27 p:n väliseksi ajaksi kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta suoritettavin 1,700 mk:n kuukausipalkoin, asiatyöksi tointa jo hoitava A. Tolvanen¹⁰⁾ edelleen huhtikuun 1 p:stä lukien kesän ajaksi mainitusta määrärahasta suoritettavin 600 mk:n kuukausipalkoin ja asiapojaksi heinäkuun 5 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi nuorukai-

¹⁾ Khs 12 p. tammik. 53 §. — ²⁾ S:n 23 p. helmik. 461 §. — ³⁾ S:n 12 p. tammik. 51 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,238 §. — ⁵⁾ Khn jsto 2 p. helmik. 3,160 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. jouluk. 4,429 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. tammik. 3,001 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. maalisk. 3,282 § ja 23 p. maalisk. 3,396 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,723 § ja 10 p. elok. 3,828 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,419 §.

nen O. Kuronen¹⁾ jo mainitusta määrärahasta maksettavin 400 mk:n kuukausipalkoin.

Kaupunginkanslian vahtimestareille E. Niemuralle²⁾ ja P. Aspeli-
nille²⁾ päätettiin kertomusvuonna suorittaa autonkuljetuksesta edelliselle
650 mk ja jälkimmäiselle 600 mk kuukaudessa sekä apulaisvahtimestarille
R. Kaitasaarelle³⁾ 750 mk:n, siivoojille S. Saleniukselle⁴⁾ ja A. Wester-
bergille⁴⁾ kummallekin 900 mk:n ynnä kahvinkeittäjälle A. Willgrenille⁵⁾
450 mk:n kuukausipalkka.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin notaari
C. W. Toppeliukselle⁶⁾ kesäkuun 1 p:n ja 6 p:n sekä marraskuun 29 p:n
ja joulukuun 17 p:n väliseksi ajaksi ja kanslia-apulaiselle B. Adolfs-
sonille⁷⁾ toukokuun 30 p:n ja kesäkuun 3 p:n väliseksi ajaksi sekä siivooja A. Wester-
bergille⁸⁾ elokuun 21 p:n ja syyskuun 18 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan
siivooja H. Holmqvist 800 mk:n kuukausipalkoin.

Palkallista virkalomaa reservin kertausharjoituksiin osallistumista
varten myönnettiin⁹⁾ vahtimestari A. Lekanderille maaliskuun 6 p:n
ja 24 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan painatustöiden valvojan asiapoika
R. Kaitosaari.

Suullisen luvan saatuaan¹⁰⁾ olivat alla mainitut kaupunginkanslian
toimistoapulaiset seuraavasti poissa virantoimituksesta: A. Becker joulu-
kuun 2 p:n ja 11 p:n, E. Swanljung joulukuun 7 p:n ja 12 p:n ja B. Adolfs-
son joulukuun 7 p:n ja 11 p:n välisenä aikana sekä I. Heikel joulukuun 4
p:stä lukien, I. Dahlström joulukuun 2 p:stä lukien ja G. Estlander joulu-
kuun 2 p:stä lukien evakuoinnin johdosta ynnä I. Hukkataival joulukuun
2 p:stä lukien lottatehtäviin kutsuttuna.

Kansliasihiteeri G. Brotherus oikeutettiin¹¹⁾ hoitamaan sivutointa
v:n 1940 loppuun.

Kaupunginkanslian vahtimestarien virkapuvut. Yleisistä käyttövarois-
taan kaupunginhallitus myönsi¹²⁾ 9,000 mk virkapukujen hankkimiseksi
kaupunginkanslian vahtimestareille.

Painatustöiden valvojan ennakkovarat korotettiin¹³⁾ 125,000 mk:aan.

Kaupunginvaltuuston esityslistain ruotsintaminen. Kaupunginhalli-
tuksen kielenkääntäjän jouduttua reservin kertausharjoituksiin, pää-
tettiin¹⁴⁾ kaupunginvaltuuston esityslistain kääntämisestä ruotsinkielelle
suorittaa 65 mk:n palkkio suomenkielisen tekstin täydeltä sivulta kaupun-
ginkanslian tilapäisen työvoiman tililtä.

Autojen ost. Kaupunginhallitukselle päätettiin ostaa Packard-merkki-
nen auto¹⁵⁾ sekä vaihtaa sen vanha Lincoln-Zephyr-merkinen auto uu-
teen Studebaker-Commander-vaunuun¹⁶⁾.

Kaupunginhallituksen vanha Packard-auto päätettiin¹⁷⁾ luovuttaa ra-
kennustoimistolle 86,000 mk:n arvoisena sen kalustoluetteloon merkittä-
väksi.

Kaupunginhallitus päätti¹⁸⁾ ostaa palolaitokselle, Nikkilän sairaalalle

¹⁾ Khn jsto 6 p. heinäk. 3,768 §. — ²⁾ S:n 4 p. tammik. 3,004 §. — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 3,002 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 3,003 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. tammik. 3,097 §. — ⁶⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,292 § ja khn jsto 11 p. jouluk. 4,269 §. — ⁷⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,293 §. — ⁸⁾ Khn jsto 31 p. elok. 3,881 § ja 7 p. syysk. 3,901 §. — ⁹⁾ Khs 23 p. helmik. 459 a §. — ¹⁰⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,214 § ja 15 p. jouluk. 4,325 §. — ¹¹⁾ Khs 23 p. helmik. 492 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. helmik. 288 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. tammik. 28 §. — ¹⁴⁾ Khn jsto 2 p. marrask. 4,100 §. — ¹⁵⁾ Khs 12 p. tammik. 64 §. — ¹⁶⁾ S:n 31 p. elok. 1,795 §. — ¹⁷⁾ Khn jsto 23 p. marrask. 4,176 §. — ¹⁸⁾ Khs 16 p. helmik. 413 §.

ja vesijohtolaitokselle yhden¹⁾ sekä kiinteistölautakunnalle kaksi henkilöautoa. Osavastikkeeksi oli luovutettava yksi kaupunginkanslian ja yksi vesijohtolaitoksen vanha auto.

Kesälomat. Kaupunginhallitus vahvisti kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain¹⁾ sekä kaupunginkanslian ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston viranhaltijain²⁾ kesälomat.

Kaupunginvaltuuston huoneiston siivoojan A. Vainion palkka määrättiin³⁾ kertomusvuoden alusta lukien 300 mk:ksi kuukaudessa.

Rahatoimisto

Toimisto-osaston osastopäällikön virkaan kuuluvat tehtävät. Rahatoimiston toimisto-osaston osastopäällikön virkaan määrättiin⁴⁾ ilman eri korvausta kuulumaan seuraavat tehtävät: lausuntojen antaminen konttorikalustonhankinta- sekä autovakuutusasioista, uusia puhelimia ja puhelimien järjestelyjä koskevien asiain hoito sekä pienehköt rahatoimenjohtajan tai kaupunginkamreerien toimeksiannosta suoritettavat työt ja selvitykset.

Shekkien allekirjoittaminen. Rahatoimiston osastopäälliköt L. Lahtinen ja Hj. Storkåll oikeutettiin⁵⁾ kaupunginkamreeri P. J. Björkin ja apulaiskaupunginkamreeri E. Jernströmin ohella yhdessä kassanhoitajien E. Väissin ja E. Laeksen kanssa allekirjoittamaan shekkejä kaupungin puolesta.

Suoritettujen maksujen kuittaaminen. Kaupunginhallitus oikeutti⁶⁾ rahatoimiston ylivahtimestarin A. W. Juseliuksen ja sittemmin toimistoapulaisen V. Solan yhdessä asianomaisen tarkkaajan kanssa toistaiseksi kuittaamaan kaupungille suoritettavia maksuja.

Viranhaltijat. Rahatoimiston toimisto-osaston osastopäälliköksi valittiin⁷⁾ Marian sairaalan toimitsija V. Molander.

Kaupunginhallitus päätti⁸⁾ julistaa haettavaksi sen rahatoimiston vakinaistetun toimistoapulaisen viran, joka jäi täyttämättä joulukuun 8 p:nä 1938, jolloin muihin vakinaistettuihin virkoihin siirrettiin⁹⁾ niiden entiset ylimääräiset haltijat.

Kaupunginhallitus päätti¹⁰⁾, että toiseen kaupungin virkaan siirtyneen toimistoapulaisen W. Hellénin virka julistetaan haettavaksi sekä että virkaa hoitamaan määrätään toimistoapulainen E. Kahari elokuun 21 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi ja toimistoapulainen I. Törnblom syyskuun 1 p:stä lukien kunnes virkaan nimitettävä astui toimeensa, minkä lisäksi heidän sijaisekseen määrättiin toimistoapulainen H. Valve. Kaikki edellä mainitut sijaiset oikeutettiin nostamaan hoitamansa viran pohjapalkka ja omat ikäkorotuksensa. Neiti Valveen sijaiseksi määrättiin neiti M. Rein, jolle oli suoritettava 1,530 mk:n suuruinen kuukausipalkka avoimen viran säästyneestä palkasta.

Koska toimistoapulainen S. Lehtonen eroaisi toimestaan syyskuun 1 p:nä, kaupunginhallitus päätti¹¹⁾ viipymättä julistaa hänen virkansa

¹⁾ Khs 14 p. huhtik. 852 § ja 8 p. kesäk. 1,294 §. — ²⁾ Khn jsto 20 p. huhtik. 3,455 § ja 27 p. huhtik. 3,493 § — ³⁾ S:n 12 p. tammik. 3,059 §. — ⁴⁾ Khs 26 p. tammik. 209 §. — ⁵⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,362 § ja 22 p. jouluk. 4,400 §. — ⁶⁾ Khs 20 p. jouluk. 2,594 § ja khn jsto 12 p. jouluk. 4,298 §. — ⁷⁾ Khs 26 p. tammik. 209 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. tammik. 161 §. — ⁹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 117. — ¹⁰⁾ Khs 10 p. elok. 1,656 §. — ¹¹⁾ S:n 10 p. elok. 1,657 §.

haettavaksi, määräten virkaa väliaikaisesti hoitamaan toimistoapulaisen E. Kaharin oikeuksin nostaa hoitamansa viran pohjapalkan ynnä omat ikäkorotuksensa. Neiti Kaharin sijaiseksi määrättiin neiti L. Astikainen avoimeksi joutuneen viran säästyneestä palkasta suoritettavin 1,700 mk:n kuukausipalkoin.

Avoimena oleviin toimistoapulaisenvirkoihin valittiin vuoden varrella toimistoapulainen E. Kahari ¹⁾, neiti L. Mäkinen ²⁾, hovioikeudenauskultantti T. Nurminen ¹⁾ ja ylioppilas V. Sola ³⁾.

Rahatoimisto oikeutettiin ⁴⁾ pitämään palveluksessaan kertomusvuoden loppuun tilapäinen apulainen E. Tukiainen 1,900 mk:n kuukausipalkoin ilman oikeutta ikäkorotuksiin, enintään huhtikuun 29 p:ään saakka, tilapäiset apulaiset M. Fagerlund, L. Astikainen ja M. Rein 1,350 mk:n kuukausipalkoin sekä tammikuun ja helmikuun ajan ynnä kolmen viikon ajan maaliskuun 16 p:stä lukien rouva A. Leväaho 1,500 mk:n palkoin. Kesälomien järjestelyä varten toimisto oikeutettiin palkkaamaan kaksi konekirjoittajaa kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi kumpikin 1,500 mk:n kuukausipalkoin. Syyskuun 1 p:stä enintään vuoden loppuun rouva A. Leväaho määrättiin toimimaan tilapäisenä apulaisena 1,500 mk:n kuukausipalkoin. Opiskelija K. V. Tommila oikeutettiin ⁵⁾ toimimaan palkattomana harjoittelijana heinä—elokuun aikana sekä sen jälkeen vielä enintään 12 kuukauden ajan; rahatoimiston tilapäisen työvoiman määrärahaa myönnettiin ⁶⁾ hänelle 1,000 mk:n palkkio joulukuulta.

Rahatoimisto oikeutettiin ⁴⁾ tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi pitämään palveluksessaan siivoojat E. Bollström, S. Bäckström ja E. Ståhl 900 mk:n kuukausipalkoin ja sisälähetit A.-L. Heiskanen, S. Kurki, A. Laine, K. Lehtinen, S. Nyman ja K. Virolainen 600 mk:n kuukausipalkoin sekä lähetti Nymanin erottua toimestaan ottamaan hänen tilalleen uusi lähetti samoin palkoin.

Rahatoimisto oikeutettiin ⁴⁾ maksamaan ylivahtimestari A. W. Juseliukselle 400 mk:n kuukausipalkka hänen työntekijäpalkkain maksamisessa suorittamastaan ylimääräisestä työstä sekä rahastaja J. Nymanille niinkään 400 mk:n kuukausipalkka eräiden samanlaisten tehtävien suorittamisesta.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin kirjanpitäjä H. Rönnergille ⁷⁾ maaliskuun ajaksi sijaisenaan toimistoapulainen E. Mäkinen, toimistoapulainen L. Liljeströmille ⁸⁾ tammikuun 27 p:stä maaliskuun 1 p:ään ja heinäkuun 17 p:stä 31 p:ään ilman viransijaista, toimistoapulainen A. Rasille ⁹⁾ toukokuun 11 p:stä kesäkuun 10 p:ään ilman viransijaista, toimistoapulainen U. Törnqvistille ¹⁰⁾ huhtikuun 11 p:stä 29 p:ään ja toimistoapulainen M. Unoniukselle ¹¹⁾ lokakuun 13 p:n ja marraskuun 12 p:n väliseksi ajaksi sekä kirjanpitäjä B. Sandmanille ¹²⁾ maaliskuun 8 p:stä 28 p:ään.

¹⁾ Khs 19 p. lokak. 2,245 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 519 §. — ³⁾ S:n 27 p. huhtik. 964 §. — ⁴⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,065 §, 19 p. tammik. 3,110 §, 2 p. helmik. 3,182 §, 16 p. maalisk. 3,361 §, 4 p. toukok. 3,528 §, 25 p. toukok. 3,624 §, 17 p. elok. 3,856 § ja 2 p. marrask. 4,102 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,645 § ja 24 p. elok. 3,871 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. jouluk. 4,299 §. — ⁷⁾ Khs 16 p. maalisk. 663 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. helmik. 347 § ja 27 p. heinäk. 1,609 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,535 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. huhtik. 962 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. lokak. 2,292 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. maalisk. 707 §.

Virkalomaa täysin palkkaeduin myönnettiin ¹⁾ sotapalvelukseen kutsutulle toimistoapulainen T. Halmeelle elokuun 5 p:n ja 30 p:n väliseksi ajaksi.

Palkatonta virkavapautta myönnettiin ²⁾ toimistoapulainen A. Rasilille kesäkuun 11 p:n ja syyskuun 10 p:n väliseksi ajaksi oikeuttaen rahatoimisto palkkaamaan hänelle sijainen 1,710 mk:n kuukausipalkoin, joka oli maksettava virkavapaan säästyneestä palkasta. Virkavapautta yksityisasiain vuoksi myönnettiin ³⁾ vielä toimistoapulaisille L. Mäkiselle ja V. Solalle edelliselle heinäkuun 17 p:stä elokuun 7 p:ään ja jälkimmäiselle kesäkuun 10 p:stä 24 p:ään.

Toimistoapulaiset S. Lindberg ⁴⁾ ja E. Lowenetzsky ⁵⁾ oikeutettiin säädetyn eroamiään saavutettuaan edelleen jäämään virkoihinsa v:n 1940 loppuun.

Rahatoimiston eräiden viranhaltijain kesälomat vahvistettiin ⁶⁾.

Huoneisto. Rahatoimistotalon neljännessä kerroksessa oleva, tilastoimiston käytöstä kesäkuun 1 p:nä vapautuva huoneisto sekä viereinen lämmittäjän huoneisto luovutettiin ⁷⁾ rahatoimiston käytettäväksi, myöntäen korjauskustannuksiin 12,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista sekä kertomusvuoden lisävuokraan 11,760 mk hallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Määrärahan ylittäminen. Kaupunginhallitus oikeutti ⁸⁾ rahatoimiston ylittämään National-merkkisen kassakoneen hankkimiseen myönnettyä määrärahaa.

Kassavajauksen korvaaminen. Rahatoimiston eräiden viranhaltijain rahanvaihdossa syntyneiden vajausten peittämiseksi myönnettiin ⁹⁾ syntyneestä ylijäämästä 460 mk.

Tilastotoimisto

Viranhaltijat. Tilastotoimiston apulaisaktuaarille S. Törnrothille päätettiin ¹⁰⁾ huhtikuun 1 p:stä vuoden loppuun suorittaa hänen entisen kuukausipalkkansa lisäksi 150 mk kuukaudessa eli yhteensä 2,750 mk. Herra J. Strandberg määrättiin ¹¹⁾ ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi helmikuun 1 p:stä. Toimiston siivooja M. Nyberg päätettiin ¹²⁾ irtisanoa heinäkuun 15 p:stä lukien.

Toimistoapulainen M. Mielonen määrättiin ¹³⁾ toimimaan tilastotoimiston käsikassan hoitajana ja tällöin m. m. huolehtimaan lunastusmaksujen kannannasta; toimistoapulainen B. Koskio määrättiin rouva Mielosen sijaiseksi hänen ollessaan tilapäisesti estynyt hoitamasta tehtävänsä.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin tilastotoimiston aktuaarille A. Kytömaalle ¹⁴⁾ kaksi viikkoa heinäkuun aikana, toimistoapulaisille H. Montellille ¹⁵⁾ kuukausi toukokuun 6 p:stä alkaen sijaisenaan toimistoapulainen A. Soura, jonka sijaiseksi määrättiin rouva Hj. Simonen,

¹⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,567 §. — ²⁾ Khn jsto 6 p. heinäk. 3,781 §. — ³⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,610 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. syysk. 1,904 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. syysk. 2,051 §. — ⁶⁾ Khn jsto 8 p. kesäk. 3,659 §. — ⁷⁾ Khs 20 p. huhtik. 915 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. tammik. 211 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. helmik. 428 §. — ¹⁰⁾ Khn jsto 30 p. maalisk. 3,400 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. tammik. 3,096 §. — ¹²⁾ S:n 25 p. toukok. 3,604 §. — ¹³⁾ Khs 21 p. syysk. 1,952 §. — ¹⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,421 §. — ¹⁵⁾ S:n 17 p. toukok. 1,124 §.

E. Särkisillalle ¹⁾ toukokuun 30 p:stä kesäkuun 22 p:ään sekä heinäkuun 24 p:stä elokuun 13 p:ään sijaisenaan edellisenä aikana filosofianmaisteri L. Ruotsalainen ja jälkimmäisenä toimistoapulainen A. Ikonen, jonka sijaiseksi määrättiin toimistoapulainen A. Soura heinäkuun 24 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi ja ylimääräinen apulainen I. Jauhiainen elokuun 1 p:n ja 13 p:n väliseksi ajaksi oikeuksin nauttia asianomaisten virkain pohjapalkka ynnä omat ikäkorotuksensa, A.-M. Erwelle ²⁾ heinäkuun 5 p:stä elokuun 4 p:ään, A. Emeléukselle ³⁾ lokakuun 13 p:stä marraskuun 12 p:ään, I. Juseliukselle ⁴⁾ ja E. Renforsille ⁴⁾ joulukuun 1. Jauhiaiselle ⁵⁾ joulukuun 1 p:stä 12 p:ään, vahtimestari A. Gröndahlille ⁶⁾ kesäkuun 7 p:stä 25 p:ään sijaisenaan nuorukainen P. Laitinen sekä siivooja S. Kykiselälle ⁷⁾ marraskuun 17 p:stä joulukuun 17 p:ään sijaisenaan rouva L. Skogberg. Palkatonta virkalomaa nautti ⁸⁾ toimistoapulainen A.-M. Erwe maaliskuun 27 p:n ja huhtikuun 7 p:n välisenä aikana sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen

Virkalomaa täysin palkkaeduin myönnettiin toimistoapulainen A.-M. Erwelle ⁸⁾ synnytyksen johdosta 8 viikoksi huhtikuun 7 p:stä lukien sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen sekä sotapalvelukseen kutsutuille apulaisaktuaari S. Törnrothille ⁹⁾, toimistoapulaaisille R. Moisioille ⁹⁾ ja P. A. Cavénille ⁹⁾ ynnä ylimääräiselle toimistoapulaaiselle J. Strandbergille ⁹⁾ lokakuun 9—12 p:stä sekä vahtimestari A. Gröndahlille ¹⁰⁾ syyskuun 9 p:stä lukien. Aktuaari A. Kytömaalle myönnettiin ¹¹⁾ palkatonta virkalomaa joulukuun ajaksi.

Lokakuussa tapahtuneen evakuoinnin yhteydessä maaseudulle lähteneiden toimistoapulaisten A. Emeléuksen, G. Fontellin, A.-M. Erwen ja I. Jauhiaisen esitys täyden palkan saamisesta evakuointiajalta päätettiin evätä. Lottatehtäviin kutsuttu toimistoapulainen M. Mielonen oikeutettiin ¹²⁾ sitä vastoin nostamaan palkkansa vähentämättömänä.

Tilastotoimiston henkilökunnan kesälomat vahvistettiin ¹³⁾.

Virka-aika. Tilastotoimiston virka-aika määrättiin ¹⁴⁾ joulukuussa olemaan klo 10—14.

Huoneisto. Kaupunginhallitus päätti ¹⁵⁾, että tilastotoimistoa varten oli vuokrattava kertomusvuodeksi kesäkuun 1 p:stä alkaen 679.5 m²:n suuruinen huoneisto Erottajankadun 19:stä, sekä myönsi kertomusvuoden vuokran suorittamiseen 77,000 mk arvaamattomien vuokrain ja vuokran korotusten määrärahasta.

Muuttokustannukset. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹⁶⁾ tilastotoimiston muuttokustannuksiin 3,651 mk sekä yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 5,545:60 mk valaisimien, soitto- y.m. kellojen ja koskettimien asentamiseksi toimiston uuteen huoneistoon.

Siivousteiden järjestely. Tilastotoimiston kaupungintalossa olevan arkistohuoneiston siivoaminen päätettiin ¹⁷⁾ syyskuun 1 p:stä lähtien uskoa jonkin lähellä olevan viraston siivoojalle 300 mk:n kuukausipalkoin.

¹⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,419 § ja 27 p. heinäk. 1,609 §, — ²⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,562 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 2,286 §. — ⁴⁾ Khn jsto 12 p. jouluk. 4,297 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,346 §. — ⁶⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,419 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. marrask. 2,497 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. maalisk. 700 § ja khn jsto 17 p. toukok. 3,585 §. — ⁹⁾ Khn jsto 12 p. jouluk. 4,296 §. — ¹⁰⁾ Khs 28 p. syysk. 2,042 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 12 p. jouluk. 4,297 §. — ¹²⁾ S:n 16 p. lokak. 4,037 §. — ¹³⁾ S:n 11 p. toukok. 3,537 §. — ¹⁴⁾ S:n 15 p. jouluk. 4,324 §. — ¹⁵⁾ Khs 16 p. helmik. 414 §. — ¹⁶⁾ Khn jsto 13 p. heinäk. 3,784 § ja 20 p. heinäk. 3,795 §. — ¹⁷⁾ S:n 24 p. elok. 3,863 §.

Toimiston päähuoneiston siivoajan S. Kylkisen palkka alennettiin samasta ajankohdasta lukien 1,200 mk:sta 1,100 mk:aan kuukaudessa ja hänen avukseen päätettiin ottaa uusi 600 mk:n kuukausipalkkainen siivoaja.

Julkaisutoiminta. Päätettiin ¹⁾, että v:n 1936—38 terveydenhoitotilaston II osan painattaminen siirretään toistaiseksi sekä ettei kunnalliskalenteria v. 1940 lainkaan julkaista.

Raajarikkoisia koskeva tiedustelu. Tilastotoimistolle annettiin ²⁾ tehtäväksi hankkia eräitä sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston pyytämiä, kaupungin alueella asuvia raajarikkoisia henkilöitä koskevia tietoja.

Huoneistotilasto. Merkittiin ³⁾ tiedoksi, että tilastotoimiston laatima tilasto kaupungissa tammikuun 1 p:nä 1939 vuokraamattomina tai muuten käyttämättöminä olevista huoneistoista oli valmistunut.

Sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston esityksestä kaupunginhallitus suostui ⁴⁾ yhdessä toimiston kanssa entiseen tapaan toimeenpanemaan pienasuntojen vuokrain suuruutta koskevan tiedustelun antaen tarvittavien tietojen keräämisen tilastotoimiston tehtäväksi.

Revisiotoimisto

Viranhaltijat. Uudenmaan lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan revisori O. V. Wiherheimon virkavuosien laskemista koskevasta asiasta kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ esittää, että revisori Wiherheimo, joka vaati ikäkorotuksia asutushallituksen v.t. aktuaarina palvelemissaan ajan perusteella, ei valtion palveluksesta erotessaan ollut tullut vakinaiseksi virassaan eikä siis myöskään saavuttanut oikeutta palkankorotuksiin, joten kaupunkikään ei voinut ottaa kyseistä aikaa huomioon ikäkorotuksia myöntäessään.

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin revisori V. Lapille ⁶⁾ marraskuun 30 p:stä 1939 tammikuun 24 p:ään 1940, revisioapulaiselle L. Monnille ⁶⁾ joulukuun 4 p:stä 1939 tammikuun 1 p:ään 1940 ja revisioapulaiselle S. Lindborgille ⁷⁾ elokuun 8 p:stä syyskuun 8 p:ään.

Kaupunginrevisori ⁸⁾ oikeutettiin sivutoimena hoitamaan olympiakisain järjestelytoimikunnan tilintarkastustehtävää sekä revisori O. Wiherheimon ⁹⁾ hoitamaan sivutointa v:n 1940 loppuun.

Kaupunginhallituksen päätettyä ¹⁰⁾ tehdä esityksen asessorin arvonimen myöntämisestä täysinpalvelleelle revisori O. Paldanille valtioneuvosto suostui esitykseen, jolloin kaupunginhallituksen tarverahoista myönnettiin ¹¹⁾ 500 mk:n suuruinen määräraha asiaa koskevan avoimen kirjeen leimamaksun suorittamista varten valtioneuvoston kirjaajankonttoriin.

Kaupungin hallinnon ja tilien tarkastuksen järjestäminen. Asianomaisille laitoksille päätettiin ¹²⁾ antaa tarpeelliset tiedot vuositilintarkastajain ilmoituksesta puheenjohtajansa ja sihteerinsä valitsemisesta sekä heidän jakautumisestaan neljään osastoon eri hallinnonhaarojen yksityiskohtaista tarkastamista varten.

¹⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,323 §. — ²⁾ Khs 23 p. helmik. 470 §. — ³⁾ S:n 23 p. helmik. 486 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,254 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. lokak. 2,242 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. jouluk. 2,588 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. syysk. 2,041 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. toukok. 1,048 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. tammik. 144 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. maalisk. 697 §. — ¹¹⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,530 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. maalisk. 600 §.

Suoritetut kassantarkastukset. Pidetyt kaupunginkassan vuosineljännes-tarkastukset eivät antaneet ¹⁾ kaupunginhallitukselle muistuttamisen aihetta.

Revisiotoimiston niinkään suorittamat kassaninventtaukset eivät myöskään antaneet ²⁾ aihetta muistutuksiin.

Verotusvalmisteluvirasto

Viranhaltijat. Kaupunginhallitus määräsi ³⁾ pankinjohtaja V. Sipin verotusvalmisteluviraston tarkkailijaksi kertomusvuodeksi päättäen ⁴⁾ samalla ilmoittaa verotusvalmisteluvirastolle, että sisäasiainministeriön kamreeri T. Sundqvist valtion puolesta oli määrätty v:n 1939 alusta toistaiseksi ja enintään mainitun vuoden loppuun toimimaan viraston tarkkailijana 6,000 mk:n vuosipalkoin.

Vastauksena verotusvalmisteluviraston asiasta tekemään tiedusteluun päätettiin ⁵⁾ ilmoittaa, että kaupunginvaltuuston hyväksymiä muutoksia kaupungin virkasäännön 18 §:ään, joka laajentaa sääntöpalkkaisten viranhaltijain oikeutta ikäkorotusten saantiin, oli sovellettava myöskin verotusvalmisteluviraston ei-vakinaisten virkailijain suhteen.

Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi, että Uudenmaan lääninhallitus oli hyväksynyt kaupunginvaltuuston toimenpiteen sijoittaa palkkajärjestelyn ⁷⁾ yhteydessä verotusvalmisteluviraston sääntöpalkkaiset virat ylempiin palkka- luokkiin.

Kaupunginhallitus myönsi ⁸⁾ ikäkorotukset palvelusvuosien perusteella seuraaville tilapäisille kaupungin palkkaamille verotusvalmisteluviraston viranhaltijoille: maaherran asiamiehelle W. Wirtaselle, jonka ikäkorotuksista kaupunki suorittaisi puolet, liikeosastojen käsittelijöille B. Ahlskogille, I. Kriegille, B. Liljeströmille ja R. Zeidenille, kiinteistöosastojen käsittelijöille M. Klinthelle, B. Lindströmille, A. Ståhlelle ja V. Viikille, osastonjohtajille O. Korhoselle, A. Standertskjöldille ja G. Willbergille sekä käsittelijöille M. Schaumanille ja A. Tamelanderille. Jotta kansliapäällikkö V. Nikolle voitaisiin maksaa ikäkorotukset ⁹⁾, jotka alittivat hänen henkilökohtaisen palkanlisäyksensä, päätettiin ⁹⁾ kesäkuun 1 p:stä lukien lakkauttaa hänen henkilökohtainen palkanlisäyksensä sekä korottaa hänen pohjapalkkansa 6,075 mk:aan kuukaudessa myöntäen samalla hänelle asianmukaiset ikäkorotukset. Lääninhallitus hyväksyi sittemmin valtion puolesta edellä mainitut toimenpiteet ¹⁰⁾.

Verotusvalmisteluviraston tehtyä saamansa kehoituksen ⁸⁾ nojalla esityksen ikäkorotusten myöntämisestä myöskin valtion palkkaamille verotusvalmisteluviraston viranhaltijoille kaupunginhallitus lääninhallitukselle annettavissa lausunnoissa päätti ¹¹⁾ puoltaa ikäkorotusten myöntämistä seuraaville viranhaltijoille: johtaja A. Linturille, maaherran asiamiehelle W. Wirtaselle, jonka ikäkorotuksista kaupunki suoritti puolet, asianvalvoja B. Holmuddille, osastonjohtajille W. Leinoselle, A. Lindgrenille ja K. Lind-

¹⁾ Khs 26 p. tammik. 195 §, 14 p. huhtik. 855 §, 10 p. elok. 1,645 § ja 19 p. lokak. 2,236 §. — ²⁾ S:n 16 p. helmik. 421 §, 4 p. toukok. 1,015 §, 27 p. heinäk. 1,608 § ja 2 p. marrask. 2,336 § — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 33 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. tammik. 148 §. — ⁵⁾ Khn jsto 17 p. elok. 3,854 §. — ⁶⁾ Khs 18 p. tammik. 156 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 4. — ⁸⁾ Khs 9 p. maalisk. 597 §, 16 p. maalisk. 670 §, 23 p. maalisk. 703 § ja 30 p. maalisk. 777 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 965 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. toukok. 1,126 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,426 § ja 12 p. lokak. 2,158 §.

roosille, käsittelijä E. Päiviölle, toimistoapulaisille A. Aschanille, S. Holmströmille, D. Holmuddille, M. Lagerbergille, L. Lindströmille, D. Lönnbergille, M. Olukselle, H. Pieviläiselle, E. Rotkirchille, B. Salolle, A.-L. Saloselle, E. Vainiolle ja L. Öhmanille sekä apulaisvahtimestari U. Lehmusvuolle. Lääninhallitus vahvisti sittemmin toistaiseksi ja kunnes toisin määrättiin edellä mainittujen viranhaltijain kuukausipalkat kaupunginhallituksen puoltamalla tavalla ¹⁾).

Sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin myönnettiin toimistoapulaisille V. Etholénille ²⁾ elokuun 1 p:stä 17 p:ään, F. Grönroosille ³⁾ syyskuun 18 p:stä marraskuun 18 p:ään, I. Haveriselle ⁴⁾ heinäkuun 27 p:stä lokakuun 27 p:ään sekä joulukuun 1 p:stä 31 p:ään, H. Lindbladille ⁵⁾ elokuun 3 p:stä lokakuun 31 p:ään ja T. Öllerille ⁶⁾ elokuun 24 p:stä lokakuun 15 p:ään sekä vahtimestari L. I. Sivenille ⁷⁾ tammikuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään ja lokakuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään sijaisenaan ensiksi mainittuna loma-aikanaan apulaisvahtimestari L. Gustavsson ja tämän sijaisena apulaisvahtimestari U. Lehmusvuol.

Joulukuun alkupäivinä maasta poistuneelle toimistoapulaiselle H. Billerbäckille päätettiin ⁸⁾ suorittaa palkka siihen päivään asti, jona hän jätti virkansa.

Huoneisto. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾, että verotusvalmisteluvirastolle helmikuun 1 p:stä 1940 lukien oli luovutettava lastentarhain johtokunnan entinen Unioninkadun 27:ssä oleva huoneisto.

Talousarvio. Merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi, että Uudenmaan lääninhallitus puolestaan oli hyväksynyt verotusvalmisteluviraston talousarvioehdotuksen muilta osin, paitsi että tilapäisten apulaisten palkkiomäärärahaa oli supistettu 100,000 mk, tarverahoja 10,000 mk ja rahatoimiston menoja kunnallistaksoituksesta 26,000 mk, joten menoja täten kaikkiaan oli vähennetty 136,000 mk, mistä puolet valtion osuudesta. Verotusvalmisteluvirasto oli ilmoittanut, että tilapäisiin apulaisiin kohdistuva vähennys tarkoitti vain osan vuotta tuntipalkalla työskenteleviä kokonaan tilapäisiä apulaisia.

Tiliraportit. Verotusvalmisteluviraston tiliraportit merkittiin ¹¹⁾ tiedoksi.

Kansaneläkemaksujen kannannan aiheuttamat toimenpiteet. Kaupunginhallitus päätti ¹²⁾:

pyytää valtioneuvostolta oikeutta toimittaa kansaneläkelaitokselle tulevien vakuutusmaksujen kannannan Helsingissä vasta marraskuun aikana;

kehoittaa verotusvalmisteluvirastoa laatimaan suunnitelman tarpeenvaativimista toimenpiteistä kunnallisverotuksen myöhästymisen estämiseksi; sekä

kehoittaa verotusvalmisteluvirastoa neuvottelemaan rahatoimiston kanssa vakuutusmaksujen kannantaluettelon ja maksulippujen kirjoittamisesta.

¹⁾ Khs 26 p. lokak. 2,296 §. — ²⁾ S:n 17 p. elok. 1,696 §. — ³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,083 § ja 26 p. lokak. 2,292 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. elok. 1,655 § ja 5 p. lokak. 2,083 ja khn jsto 15 p. jouluk. 4,332 §. — ⁵⁾ Khs 10 p. elok. 1,655 § ja 14 p. syysk. 1,900 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. elok. 1,774 § ja 28 p. syysk. 2,049 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. tammik. 149 §, 9 p. maalisk. 602 §, 14 p. huhtik. 857 § ja 19 p. lokak. 2,243 §. — ⁸⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,359 §. — ⁹⁾ Khs 23 p. marrask. 2,503 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. helmik. 466 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. helmik. 463 ja 464 §, 20 p. huhtik. 916 §, 11 p. toukok. 1,058 §, 15 p. kesäk. 1,392 §, 13 p. heinäk. 1,566 §, 21 p. syysk. 1,954 §, 12 p. lokak. 2,155 § ja 16 p. marrask. 2,445 §. — ¹²⁾ S:n 26 p. lokak. 2,295 §.

Viranhaltijain ja työntekijäintyöjärjestely-, palkka-, eläke-, hautausapu- y. m. s. kysymykset

Työaika kesällä. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että kaupunginkanslian, rahatoimiston ja revisiotoimiston virka-aika kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana oli oleva klo 9—15.45, lauantaisin ilman kahvitaukoa klo 9—14, rahatoimistoon nähden kuitenkin niin että rahatoimiston kassat oli pidettävä auki entiseen tapaan muulloin paitsi lauantaisin, jolloin ne oli suljettava klo 14. Tilastotoimiston virka-aika määrättiin edellä mainittuna kesäkautena olemaan klo 8.30—11.30 ja 12.30—16, lauantaisin yhtäjaksoisesti klo 8.30—13.30. Lautakunnille myönnettiin oikeus edellä olevan mukaisesti päättää alaistensa virastojen kesätyöajasta.

Vapaapäivät. Kaupunginhallituksen alaiset virastot päätettiin ²⁾ pitää suljettuina tammikuun 7 p:nä ja pääsiäislauantaina sekä kertomusvuodesta lukien sulkea klo 12 juhannusaattona.

Todistusten ja jäljennösten lunastusmaksut. Todistusten ja jäljennösten lunastusmaksujen kannanassa kaupungin virastoissa ja laitoksissa noudattavat ohjeet vahvistettiin ³⁾.

Virkasäännön 18 §:n 3 momentin tulkinta. Rahatoimenjohtajan selostus valtion ikäkorotukseen oikeuttavassa virassa tai toimessa olleen kaupungin viranhaltijan oikeudesta ikäkorotuksia varten lukea hyväkseen palvelusaikansa valtion toimissa merkittiin ⁴⁾ tiedoksi. Rahatoimenjohtaja oli tehnyt asiasta seuraavat johtopäätökset:

viranhaltijan puheena oleva oikeus on riippumatta siitä, onko hän siirtynyt valtion palveluksesta kaupungin palvelukseen välittömästi vai ei, ellei virkasääntöä muuteta vaatimaan välitöntä siirtymistä valtion ikäkorotukseen oikeuttavasta virasta tai toimesta;

viran- tai toimenhaltijan oikeus lukea hyväkseen palvelusaika aikaisemmassa virassa määräytyy yksinomaan oikeudesta ikäkorotuksiin valtion toimissa annettujen lakien ja asetusten mukaisesti;

oikeus lukea hyväksi ylimääräisenä palveltu aika rajoittuu koskemaan palvelusta vain sellaisissa toimissa, joihin eräät tutkimukset ovat pätevyysvaatimuksena;

edellä mainittuja periaatteita on pääasiallisesti sovellettava myös oikeuteen lukea hyväksi aika puolustuslaitoksen toimissa; sekä

puolustuslaitoksen jo ennen vuotta 1928 luokitellut toimet ovat ikäkorotuksiin oikeuttavia, myös n.s. kapitulanttitoimet, ja niiden ryhmään voidaan lukea myös vanhan Suomen sotaväen vakinaiset toimet.

Virastovaratyöntekijäin kesälomaoikeus. Päätettiin ⁵⁾, että kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden virastovaratyöntekijöinä palvelemissa aikoja ei oteta huomioon virkasäännön mukaista kesälomaa heille myönnettäessä.

Sotapalvelukseen kutsuttujen viranhaltijain palkkaus. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁶⁾ virkasääntöön sotapalvelukseen kutsuttujen viranhaltijain

¹⁾ Khs 25 p. toukok. 1,147 §. — ²⁾ S:n 4 p. tammik. 26 §, 30 p. maalisk. 771 § ja 22 p. kesäk. 1,424 §. — ³⁾ S:n 18 p. tammik. 143 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 13. — ⁴⁾ Khs 28 p. syysk. 2,052 § ja 26 p. lokak. 2,294 §. — ⁵⁾ Khs jsto 6 p. huhtik. 3,432 §. — ⁶⁾ Khs 30 p. marrask. 2,566 § ja 20 p. jouluk. 2,583 §; ks. myös v:n 1940 Kunnall. asetuskok. s. 21.

palkkoja koskevan lisäyksen, joka oli tuleva voimaan tammikuun 1 p:stä 1940 lukien, alistaen päätöksensä kaupunginvaltuuston vahvistettavaksi.

Joulukuun palkan suorittaminen. Vallitsevan tilanteen johdosta päätettiin ¹⁾ oikeuttaa rahatoimisto kussakin yksityistapauksessa esitettävistä pakottavista syistä suorittamaan viranhaltijoille joulukuun palkka jo ennen tavanomaista palkanmaksupäivää.

Ruokailumahdollisuudet kaupungin virastoissa ja laitoksissa. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ antaa rahatoimenjohtajalle tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia yhdenmukaisen ruokailun järjestämiseen kaupungin virastoissa ja laitoksissa, ollen asian järjestely kokonaisuudessaan alistettava kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi sen jälkeen kun tarpeellinen selvitys oli saatu.

Luontoisedut. Kaupunginhallitus päätti ³⁾, että luontoisetuna nautitun asunnon vuokra arvioidaan 12 mk:n mukaan m²:ltä kuukaudessa laske-
tun perusvuokran mukaisesti kesäkuun 1 p:stä alkaen ja että I ja II piirin raja muutetaan esityslistassa mainitulla tavalla, kuitenkin siten, että pääpaloasema edelleen luetaan II piiriin kuuluvaksi. Kaupunginhallituksen yleisjaostolle annettiin toimeksi tämän mukaisesti tarkistaa luontoisetukorvaukset.

Työntekijäin palkat. Kaupungin töissä olevien työntekijäin palkkaan nähden kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ seuraavaa: Jos työntekijä on ollut vakinaisessa työssä, jollaiseksi ei lueta vartiopalvelusta, 8 tuntia vuorokaudessa ja lauantaisin 6 ½ tuntia, maksetaan hänelle vahvistetun tuntipalkkatariffin mukainen palkka hänen vakituisen ammattinsa mukaan huomioonottamatta sitä, millaisessa tehtävässä hän on. Tämä määräys on voimassa riippumatta siitä, mihin vuorokauden aikaan työntekijä on varsinaisessa työssään. Jos työntekijän todellinen työaika vuorokaudessa on pitempi kuin yllä mainittu, maksetaan hänelle lisäksi palkka työtunneista vahvistettujen määräysten mukaan. Sunnuntaina suoritetuista korjauksista, joita yleensä on koetettava välttää, maksetaan yksinkertainen tuntipalkka ja on tällöin työntekijälle järjestettävä jokin toinen viikkopäivä vapaapäiväksi varsinaisesta työstä.

Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että n.s. sepelinkuormaustyöstä suoritetaan 9 mk:n tuntipalkka heinäkuun 14 p:stä lukien.

Kadunlaskijain työsuhde. Helsingin kunnantyyntekijäin ammattiosasto oli esittänyt, että niiden rakennustoimiston palveluksessa olevien kadunlaskijoiden työsuhde, jotka aikaisemmin olivat nostaneet palkkansa laskua vastaan ja joiden työsuhteen aikaisemman tulkinnan mukaan tällöin oli katsottu katkenneen, oli katsottava alkaneeksi siitä päivästä, josta lähtien he voivat osoittaa olleensa yhtäjaksoisesti kaupungin palveluksessa katsomatta siihen, minkä järjestelmän mukaan he olivat nostaneet palkkansa, sekä että päätöstä oli sovellettava kyseisille työntekijöille myönnettäviin kesälomiin nähden kertomusvuoden toukokuun 1 p:stä lukien. Tämän johdosta kaupunginhallitus päätti ⁶⁾, ettei esityksessä mainittujen työntekijäin työsuhdetta ollut pidettävä katkenneena siitä syystä, että he olivat nostaneet palkkansa laskua vastaan.

Itsenäisyydenpäivänä suoritetusta työstä maksettava palkka. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾, että marraskuun 26 p:nä 1937 annetun lain 3 §:n säännöstä

¹⁾ Khn jsto 1 p. jouluk. 4,212 a § — ²⁾ Khs 14 p. huhtik. 868 §. — ³⁾ S:n 16 p. maalisk. 669 §. — ⁴⁾ Khn jsto 14 p. jouluk. 4,320 §. — ⁵⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,593 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,522 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. lokak. 2,104 §.

kuuden työpäivän keskimääräisestä päiväansiosta oli itsenäisyydenpäivän päiväpalkkaa laskettaessa sovellettava ainoastaan niihin kaupungin työntekijöihin nähden, jotka lähinnä ennen itsenäisyydenpäivää olivat olleet urakkatyössä vähintään kuusi työpäivää; jos työntekijä mainittuna aikana oli suorittanut osan työpäivästä urakka- ja osan tuntityönä, oli keskimääräinen päiväansiol askettava huomioonottaen sekä urakka- että tuntityöt.

Kaupunginhallitus päätti¹⁾, että kaupungin työntekijöille oli suoritettava yksinkertainen palkka kertomusvuoden joulukuun 6 p:ltä siitä riippumatta, oliko asianomainen työntekijä mainittuna päivänä työssä vai ei.

Raitiotievuosikorttien myöntämisestä kaupungin viranhaltijoille tehtiin²⁾ joukko päätöksiä.

Sairauden aikaiset viransijaisuspalkkiot. Seuraavien viranhaltijain sijaisille myönnettiin alla mainitut palkkiot talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa vastaavalta edellisen vuoden tililtä:

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kaupunginkanslia	Westerberg, A. ³⁾	Siivoja	21/8 — 18/9	800 kk
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	Estlander, G. ⁴⁾	Toimistoapulainen	1/1 — 28/1	1,260
Rahatoimisto	Rönberg, H. ⁵⁾	Kirjanpitiäjä	1/3 — 31/3	3,600
S:n	Sandman, B. ⁶⁾	»	8/3 — 28/3	1,125
S:n	Liljeström, L. ⁷⁾	Toimistoapulainen	27/1 — 1/3	1,900
S:n	Unonius, M. ⁸⁾	»	13/10 — 12/11	1,710
Tilastotoimisto	Erwe, A. M. ⁹⁾	»	27/3 — 4/6	4,025
S:n	Montell, H. ¹⁰⁾	»	6/5 — 5/6	1,730
S:n	Särkisilta, E. ¹¹⁾	»	30/5 — 22/6	1,656
S:n	Gröndahl, A. ¹²⁾	Vahtimestari	7/6 — 25/6	600
S:n	Kylkinen, S. ¹³⁾	Siivooja	17/11 — 17/12	800
Revisiotoimisto	Kuusisto, K. ¹⁴⁾	Vahtimestari	10/8 — 31/8	700
Verotusvalmisteluvirasto	Sivén, L. I. ¹⁵⁾	Vahtimestari	1/1 — 31/8	15,520
Maistraatti	Wagello, C. ¹⁶⁾	Kaupunginpalvelija	16/1 — 15/3	5,220
Ensimmäisen kaupungin- voudin konttori	Laxén, P. K. ¹⁷⁾	Ensimmäinen kaupungin- voudin vouti	22/9 — 5/10	1,500
S:n	Kuittinen, E. I. ¹⁸⁾	Ulosottoapulainen	14/10 — 31/12	6,333
S:n	Sjöberg, F. ¹⁹⁾	»	14/9 — 14/11	5,000

¹⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,245 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 3,068, 3,080 ja 3,089 §, 9 p. helmik. 3,225 §, 23 p. helmik. 3,274 ja 3,278 §, 25 p. toukok. 3,605 §, 8 p. kesäk. 3,673 §, 14 p. syysk. 3,925 §, 21 p. syysk. 3,947 § ja 16 p. lokak. 4,038 §. —

³⁾ S:n 31 p. elok. 3,881 § ja 7 p. syysk. 3,901 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 3,173 §. —

⁵⁾ S:n 23 p. maalisk. 3,390 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. maalisk. 3,391 §. — ⁷⁾ S:n 16 p.

helmik. 3,233 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. lokak. 4,082 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 3,406 §, 6 p.

huhtik. 3,427 § ja 17 p. toukok. 3,585 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. toukok. 3,590 §. — ¹¹⁾ S:n

S:n 29 p. kesäk. 3,750 §. — ¹²⁾ S:n 29 p. kesäk. 3,751 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. marrask.

4,187 §. — ¹⁴⁾ S:n 31 p. elok. 3,896 §. — ¹⁵⁾ Khs 14 p. huhtik. 857 § sekä khn

jsto 12 p. tammik. 3,073 § ja 9 p. maalisk. 3,311 §. — ¹⁶⁾ Khn jsto 26 p. tammik.

3,132 §. — ¹⁷⁾ S:n 5 p. lokak. 3,984 §. — ¹⁸⁾ S:n 26 p. lokak. 4,081 §. — ¹⁹⁾ S:n

21 p. syysk. 3,964 § ja 26 p. lokak. 4,079 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Toisen kaupunginvoudin konttori	Hanemann, H. ¹⁾	Toimistoapulainen	1/3 — 31/3	1,400
S:n	Öhmann, E. ²⁾	»	22/5 — 21/7	2,800
Rakennustarkastuskonttori	Ahonen, I. ³⁾	Apulaisrakennustarkastaja	7/11 — 15/12	4,500
Raastuvanoikeus	Furuhjelm, K. E. ⁴⁾	Oikeusneuvosmies	{ 2/3 — 2/4	6,480
S:n	Kyti, A. A. ⁵⁾	»	{ 1/9 — 30/9	6,480
S:n	Timgren, C. A. ⁶⁾	»	{ 1/9 — 30/9	6,480
S:n	Hellén, G. ⁷⁾	Siviilinohtaari	{ 16/10 — 7/11	4,200
S:n	Björklund, E. ⁸⁾	Toimistoapulainen	{ 7/3 — 21/3	1,620
S:n	Holmström, A. ⁹⁾	»	{ 11/5 — 28/5	3,672
S:n	Kyrklund, L. ¹⁰⁾	»	{ 9/10 — 23/10	1,800
S:n	Laaksonen, S. V. ¹¹⁾	»	{ 13/12 — 12/140	1,674
S:n	Sánchez, E. ¹²⁾	»	{ 30/11 — 6/140	1,620
Raastuvanoikeus	Willman, I. ¹³⁾	Toimistoapulainen	{ 28/11 — 26/1	1,566
Kaupunginviskaalinvirasto	Sadeniemi, J. W. ¹⁴⁾	Toinen ylimääräinen kaupunginviskaali	{ 27/4 — 26/5	1,620
S:n	Törn, A. W. ¹⁵⁾	Toimistoapulainen	{ 1/1 — 29/3	4,590
Holhouslautakunta	Lahti, E. ¹⁶⁾	Siivooja	{ 29/9 — 12/10	756
Palolaitos	Karjala, K. ¹⁷⁾	Palokorpraali	{ 20/1 — 30/6	8,640
S:n	Kesti, I. ¹⁸⁾	»	{ 13/12 — 12/140	1,620
S:n	Laakkonen, V. ¹⁹⁾	»	{ 29/12 — 30/1338	300
S:n	Risto, J. F. ²⁰⁾	»	21/3 — 20/5	3,420
S:n	Kanerva, A. ²¹⁾	»	26/2 — 26/3	90
S:n	Koskinen, A. ²²⁾	Palomies	1/1 — 15/4	4,725
S:n	Pokkinen, O. ²³⁾	»	{ 1/10 — 10/10	500
S:n	Reinikainen, M. ²⁴⁾	»	{ 1/12 — 31/12	1,500
S:n	Sahlberg, O. ²⁵⁾	»	21/1 — 4/2	675
S:n	Vihanto, V. ¹⁸⁾	»	1/1 — 9/1	405
Terveydenhoitolaikunnan toimisto	Koskinen, E. ²⁰⁾	Toimistoapulainen	18/11 — 15/1238	1,260
S:n	Mannerström, K. ²⁷⁾	Yöpäivystäjä	16/2 — 1/3	630
			16/2 — 27/1238	540
			1/1 — 20/4	4,950
			5/2 — 15/3	495
			1/10 — 8/10	400
			11/4 — 17/4	399
			21/2 — 20/3	1,710

1) Khn jsto 9 p. maalisk. 3,316 §. — 2) S:n 25 p. toukok. 3,611 §. — 3) S:n 7 p. jouluk. 4,224 §. — 4) S:n 9 p. maalisk. 3,312 § ja 7 p. syysk. 3,914 §. — 5) S:n 7 p. syysk. 3,915 §, 26 p. lokak. 4,080 § ja 9 p. marrask. 4,134 §. — 6) S:n 23 p. maalisk. 3,383 § ja 25 p. toukok. 3,612 §. — 7) S:n 12 p. lokak. 4,016 §. — 8) S:n 29 p. jouluk. 4,440 §. — 9) S:n 22 p. jouluk. 4,392 §. — 10) S:n 22 p. jouluk. 4,393 §. — 11) S:n 11 p. toukok. 3,553 §. — 12) S:n 4 p. tammik. 3,030 §, 16 p. maalisk. 3,340 § ja 12 p. lokak. 4,024 §. — 13) S:n 2 p. helmik. 3,178 §, 2 p. maalisk. 3,291 §, 23 p. maalisk. 3,379 §, 11 p. toukok. 3,552 §, 25 p. toukok. 3,614 § ja 29 p. jouluk. 4,439 §. — 14) S:n 12 p. tammik. 3,076 §. — 15) S:n 4 p. toukok. 3,517 §. — 16) S:n 13 p. huhtik. 3,444 §. — 17) S:n 9 p. helmik. 3,196 § ja 6 p. huhtik. 3,426 §. — 18) S:n 19 p. lokak. 4,044 § ja 20 p. jouluk. 4,389 §. — 19) S:n 9 p. helmik. 3,197 §. — 20) S:n 9 p. helmik. 3,201 §. — 21) S:n 4 p. tammik. 3,029 §. — 22) S:n 16 p. maalisk. 3,344 §. — 23) S:n 4 p. tammik. 3,031 §. — 24) S:n 9 p. helmik. 3,195 § ja 6 p. huhtik. 3,426 §. — 25) S:n 16 p. maalisk. 3,345 §. — 26) S:n 20 p. huhtik. 3,463 §. — 27) S:n 2 p. maalisk. 3,293 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Terveydenhoitolausun toimisto	Lahti, E. ¹⁾	Siivooja	$\left\{ \begin{array}{l} 26/2 - 25/3 \\ 14/4 - 30/4 \\ 13/11 - 27/11 \end{array} \right.$	900	
	S:n	Karlsson, H. ²⁾		Viikkoilmoitusten noutaja	510
	S:n	Sillman, E. ³⁾		Aluelääkäri	3,375
	S:n	Lundin, E. ⁴⁾	Sairaanhoitajat	$1/2 - 28/2$	1,980
	S:n	Ikäheimonen, E. ⁵⁾	»	$8/12 - 38$	3,810
Terveystalojen valvonta Maidontarkastamo	Malmgren, J. A. ⁶⁾	Katsastaja	$21/7 - 31/7$	882	
	S:n	Luoto, A. ⁷⁾	Ylikatsastaja	$1/9 - 25/9$	1,838
	S:n	Junes, J. ⁸⁾	Näytteidenottaja	$11/4 - 18/4$	221
	S:n	Kuhlman, E. ⁹⁾	»	$17/4 - 7/5$	1,470
	S:n	Rafn, C. ¹⁰⁾	»	$6/6 - 19/6$	1,029
	S:n	Schultz, V. ¹¹⁾	»	$13/2 - 5/3$	1,470
	S:n	Brakel, M.-L. ¹²⁾	Laboratorioapul.	$15/2 - 20/2$	270
	S:n	Willberg, A. ¹³⁾	»	$1/10 - 30/11$	2,184
	S:n	Hellström, E. ¹⁴⁾	Ylihoitajat	$11/11 - 11/12$	800
	Tuberkuloosihuoltotoimisto	Sirenius, A.-L. ¹⁵⁾	Piirihoidajat	$1/1 - 25/2$	3,976
S:n		Virtanen, A. ¹⁶⁾	Vahtimestari	$1/3 - 15/3$	672
S:n		Heiskanen, A. ¹⁷⁾	Pesuapulainen	$10/8 - 14/9$	1,026
S:n		Pekkanen, E.-L. ¹⁸⁾	Siivooja	$\left\{ \begin{array}{l} 28/12 - 38 - 11/1 \\ 15/7 - 30/11 \\ 16/2 - 8/3 \end{array} \right.$	416 3,876 1,128
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Häyrynen, H. ¹⁹⁾	Alihoitajat		1,128	
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto	Svahn, R. ²⁰⁾	Sairaanhoitajat	$22/4 - 3/5$	828	
Sielullisesti sairaiden naisten keskuskoti	Mikola, A. ²¹⁾	»	$20/2 - 20/4$	3,780	
Kouluhammasklinikka	S:n	Ruonakangas, H. ²²⁾	»	$28/9 - 27/10$	1,710
	S:n	Becker, H. ²³⁾	Kouluhammaslääkäri	$21/4 - 26/4$	522
	S:n	Helo-Elo, H. ²⁴⁾	»	$24/4 - 7/5$	1,131
	S:n	Sjöblom-Söderström, B. ²⁵⁾	»	$6/3 - 3/4$	2,349
	S:n	Tavaststjerna, V. ²⁶⁾	Klinikka-apulainen	$20/3 - 6/4$	864
Veneeristen tautien poliklinikka	Lukander, A. ²⁷⁾	Sairaanhoitajat	$27/2 - 26/3$	1,710	
S:n	Vuorre, A. ²⁸⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 6/3 - 19/3 \\ 1/9 - 30/11 \end{array} \right.$	420 2,580	

1) Khn jsto 23 p. maalisk. 3,378 § ja 11 p. toukok. 3,556 §. — 2) S:n 7 p. jouluk. 4,225 §. — 3) S:n 13 p. heinäk. 3,789 §. — 4) S:n 16 p. helmik. 3,235 §. — 5) S:n 4 p. tammik. 3,033 § ja 12 p. tammik. 3,078 §. — 6) S:n 27 p. heinäk. 3,804 §. — 7) S:n 21 p. syysk. 3,960 ja 3,961 §. — 8) S:n 27 p. huhtik. 3,499 §. — 9) S:n 20 p. huhtik. 3,462 §. — 10) S:n 15 p. kesäk. 3,700 §. — 11) S:n 2 p. maalisk. 3,295 §. — 12) S:n 2 p. maalisk. 3,294 §. — 13) S:n 14 p. syysk. 3,933 §. — 14) S:n 7 p. jouluk. 4,226 §. — 15) S:n 4 p. tammik. 3,032 §. — 16) S:n 16 p. maalisk. 3,366 §. — 17) S:n 10 p. elok. 3,834 § ja 21 p. syysk. 3,962 §. — 18) S:n 26 p. tammik. 3,133 §, 3 p. elok. 3,820 § ja 12 p. lokak. 4,021 §. — 19) S:n 2 p. maalisk. 3,296 § ja 16 p. maalisk. 3,365 §. — 20) S:n 11 p. toukok. 3,554 §. — 21) S:n 2 p. maalisk. 3,292 §. — 22) S:n 19 p. lokak. 4,043 §. — 23) S:n 25 p. toukok. 3,613 §. — 24) S:n 25 p. toukok. 3,615 §. — 25) S:n 30 p. maalisk. 3,404 §. — 26) S:n 30 p. maalisk. 3,405 § ja 20 p. huhtik. 3,461 §. — 27) S:n 16 p. maalisk. 3,367 §. — 28) S:n 16 p. maalisk. 3,368 §, 14 p. syysk. 3,932 § ja 9 p. marrask. 4,131 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Veneeristen tautien poli- klinikka	Nyberg, V. ¹⁾	Siivooja	$\left\{ \begin{array}{l} 16/2 - 13/3 \\ 15/8 - 8/11 \end{array} \right.$	450 1,422
Sairaalahallitus	Salovius, K. R. ²⁾	Sihteeri	$\left\{ \begin{array}{l} 11/8 - 31/8 \\ 16/3 - 25/6 \end{array} \right.$	300 16,167
Huoltoviraston yleinen toimisto	Asteljoki, A. ³⁾	»		
S:n	Mellberg, E. ⁴⁾	Kanslianhoitaja	$16/12 \left\{ \begin{array}{l} 38 - 31/1 \\ 1/2 - 30/6 \end{array} \right.$	3,350 13,000
S:n	Paulin, H. ⁵⁾	»		
S:n	Bronck, R. ⁶⁾	Kodissakävijä	$\left\{ \begin{array}{l} 1/10 - 31/10 \\ 12/1 - 5/3 \end{array} \right.$	2,000 3,400
S:n	Kohonen, I. ⁷⁾	»		
S:n	Lindström, G. ⁸⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 6/11 - 3/12 \\ 13/6 - 31/7 \end{array} \right.$	1,925 3,000
S:n	Nieminen, S. ⁹⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 1/9 - 31/10 \\ 1/8 - 31/8 \end{array} \right.$	4,000 2,000
S:n	Wallin, F. ¹⁰⁾	»		
S:n	Wång-Mariani, A. ¹¹⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 9/3 - 8/5 \\ 28/4 - 10/5 \end{array} \right.$	4,000 624
S:n	Causé, L. ¹²⁾	Toimistoapulainen		
S:n	Nyman, E. M. ¹³⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 16/5 - 15/6 \\ 9/1 - 5/2 \end{array} \right.$	1,440 1,300
S:n	Partanen, A. ¹⁴⁾	Toimistoapulainen	$\left\{ \begin{array}{l} 11/2 - 10/3 \\ 1/9 - 30/9 \end{array} \right.$	1,300 1,350
S:n	Serva, M. ¹⁵⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 8/2 - 15/2 \\ 17/2 - 8/3 \end{array} \right.$	384 960
S:n	Strandberg, B. ¹⁶⁾	»		
S:n	Tarsala, S. ¹⁷⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 13/3 - 30/4 \\ 2/5 - 20/6 \end{array} \right.$	3,200 2,500
S:n	Turunen, G. ¹⁸⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 1/3 - 31/3 \\ 1/1 - 18/1 \end{array} \right.$	1,800 800
S:n	Ylönen, E. ¹⁹⁾	»		
S:n	Kaalamo, T. ²⁰⁾	Diakonissa	$\left\{ \begin{array}{l} 30/9 - 10/10 \\ 19/10 - 11/11 \end{array} \right.$	600 1,300
S:n	Kilpinen, M. ¹⁵⁾	»		
S:n	Airos, I. ²¹⁾	Siivooja	$\left\{ \begin{array}{l} 16/2 - 15/3 \\ 25/7 - 8/8 \end{array} \right.$	1,764 247
Huoltoviraston asiamies- toimisto	Paulin, V. ¹⁹⁾	Kanslianhoitaja	$16/12 - 31/12 \left\{ \begin{array}{l} 38 \\ 38 \end{array} \right.$	1,050
S:n	Ervasti, E. ²²⁾	Toimistoapulainen	$\left\{ \begin{array}{l} 21/12 - 31/12 \left\{ \begin{array}{l} 38 \\ 9/1 - 22/1 \end{array} \right. \\ 18/4 - 12/6 \end{array} \right.$	400 680 2,475
S:n	Patokoski, H. ²³⁾	»	$\left\{ \begin{array}{l} 13/7 - 18/9 \\ 1/11 - 23/11 \end{array} \right.$	2,992 1,208
Huoltoviraston kassa- ja tilitoimisto	Järvinen, H. ¹⁸⁾	Kassanhoitaja	$\left\{ \begin{array}{l} 28/3 - 5/4 \\ 15/12 - 38 - 31/3 \end{array} \right.$	513 7,950
S:n	Lindgren, A. ²⁴⁾	»		

¹⁾ Khn jsto 20 p. huhtik. 3,464 §, 21 p. syysk. 3,956 § ja 9 p. marrask. 4,130 §. — ²⁾ S:n 28 p. syysk. 3,975 §. — ³⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,425 § ja 8 p. kesäk. 3,666 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 3,034 § ja 19 p. tammik. 3,104 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. helmik. 3,202 §, 9 p. maalisk. 3,322 §, 6 p. huhtik. 3,425 § ja 11 p. toukok. 3,557 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. lokak. 3,980 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. helmik. 3,202 § ja 9 p. maalisk. 3,322 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,355 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,775 §, 14 p. syysk. 3,929 § ja 9 p. marrask. 4,129 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. elok. 3,837 §. — ¹¹⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,425 § ja 11 p. toukok. 3,557 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 §. — ¹³⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,663 §. — ¹⁴⁾ S:n 19 p. tammik. 3,104 §, 9 p. maalisk. 3,323 §, 14 p. syysk. 3,929 § ja 5 p. lokak. 3,980 §. — ¹⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,322 §. — ¹⁶⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,425 § ja 11 p. toukok. 3,557 §. — ¹⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 § ja 8 p. kesäk. 3,668 §. — ¹⁸⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,425 §. — ¹⁹⁾ S:n 4 p. tammik. 3,034 §. — ²⁰⁾ S:n 5 p. lokak. 3,980 § ja 9 p. marrask. 4,129 §. — ²¹⁾ S:n 10 p. elok. 3,837 §. — ²²⁾ S:n 4 p. tammik. 3,034 § ja 19 p. tammik. 3,104 §. — ²³⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 §, 10 p. elok. 3,837 §, 14 p. syysk. 3,929 § ja 9 p. marrask. 4,129 §. — ²⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 3,034 §, 19 p. tammik. 3,104 § ja 9 p. maalisk. 3,322 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Huoltoviraston kassa- ja tilitoimisto	Putro, H. ¹⁾	Kassanhoitaja	{ 16/6 — 30/6 } 1/9 — 20/11	855 4,534
	Kunnalliskotilaitoksineen	Lassila, V. ²⁾	Lääkäri	{ 31/3 — 4/4 } 6/4 — 11/4
S:n	Hyvärinen, M. ³⁾	Hoitajat	{ 3/1 — 15/2 } 30/6 — 8/7	2,142
S:n	Kivistö, S. ⁴⁾	»	{ 13/7 — 22/7 } 13/3 — 15/5	969
S:n	Pastinen, M. ⁵⁾	»	22/3 — 31/7	3,213
S:n	Varpainen, S. ⁶⁾	»	1/2 — 14/2	6,219
S:n	Vuolu, B. ⁷⁾	»	{ 1/6 — 30/9 } 29/12 — 38/1	714 1,530 229
S:n	Kovanen, L. ⁸⁾	Keittäjä	{ 7/3 — 20/3 } 1/5 — 31/5	399 900
S:n	Mäki, F. ⁹⁾	»	10/6 — 30/6	606
S:n	Salin, A. ¹⁰⁾	Pesijä	12/6 — 8/11	798
S:n	Aalto, A. ¹¹⁾	»	2/10 — 14/3	2,109 50
S:n	Arho, H. ¹²⁾	»	24/10 — 18/12	1,568
S:n	Holm, H. ¹¹⁾	»	16/10 — 7/6	656
S:n	Sirenius, A. ¹³⁾	Siivoja	25/4 — 3/5	60
S:n	Haapanen, A. ¹⁴⁾	»	3/7 — 17/7	428
S:n	Heldan, S. ¹⁵⁾	»	17/2 — 2/3	399
S:n	Helin, S. ¹⁶⁾	»	26/9 — 4/10	135
S:n	Hirvonen, A. ¹⁷⁾	»	28/11 — 38/1	1,355
S:n	Leskinen, A. ¹⁸⁾	»	{ 3/9 — 7/10 } 9/10 — 15/10	998 200
S:n	Liikanen, H. ¹⁹⁾	»	18/9 — 30/9	330
S:n	Lipasti, E. ²⁰⁾	»	1/9 — 12/10	1,197
S:n	Lönn, T. ¹⁷⁾	»	2/2 — 14/2	370 50
S:n	Mykkänen, A. ²¹⁾	»	13/1 — 12/2	750
S:n	Salminen, V. ²²⁾	»	2/5 — 8/5	245
S:n	Schrader, A. ²³⁾	»	3/3 — 14/3	342
S:n	Sumkin, I. ¹⁶⁾	»	1/9 — 30/9	855
S:n	Virtanen, M. ²⁰⁾	»	22/4 — 5/6	1,254
S:n	Virtanen, R. ²⁴⁾	»	26/4 — 17/5	298
S:n	Öhberg, I. ²⁵⁾	»	28/9 — 27/10	1,300
S:n	Aaltonen, J. ¹⁷⁾	Seppä	8/9 — 22/6	700
S:n	Paavonen, T. ²⁶⁾	Vartiija	22/6 — 21/4	3,654
S:n	Varjonen, J. ²⁷⁾	»	27/3 — 26/4	1,900
Työtuvat	Kajava, F. ¹⁶⁾	Apulaishoitaja	24/10 — 30/11	1,800
S:n	Gartz, M. ²⁸⁾	Käsityönopettaja	23/1 — 4/2	330
S:n	Soiluoto, A. ²²⁾	Myyväläapulainen		

1) Khn jsto 6 p. heinäk. 3,775 §, 14 p. syysk. 3,929 § ja 9 p. marrask. 4,129 §. —
²⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 §. — ³⁾ S:n 9 p. helmik. 3,202 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. elok. 3,837 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 § ja 8 p. kesäk. 3,667 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 §, 8 p. kesäk. 3,667 § ja 6 p. heinäk. 3,775 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,322 § ja 5 p. lokak. 3,980 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. helmik. 3,202 § ja 6 p. huhtik. 3,425 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,667 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,775 § ja 10 p. elok. 3,837 §. — ¹¹⁾ S:n 9 p. marrask. 4,129 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. helmik. 3,202 §, 9 p. maalisk. 3,322 ja § 6 p. huhtik. 3,425 §. — ¹³⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,775 §. — ¹⁴⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,665 §. — ¹⁵⁾ S:n 10 p. elok. 3,837 §. — ¹⁶⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,425 §. — ¹⁷⁾ S:n 9 p. marrask. 4,129 §. — ¹⁸⁾ S:n 4 p. tammik. 3,034 § ja 9 p. helmik. 3,202 §. — ¹⁹⁾ S:n 9 p. marrask. 4,129 § ja 18 p. jouluk. 4,353 §. — ²⁰⁾ S:n 5 p. lokak. 3,980 §. — ²¹⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,322 §. — ²²⁾ S:n 9 p. helmik. 3,202 §. — ²³⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 §. — ²⁴⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,667 §. — ²⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 3,557 § ja 8 p. kesäk. 3,664 §. — ²⁶⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,775 §. — ²⁷⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,425 § ja 11 p. toukok. 3,557 §. — ²⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,354 §.

Virasto tai laitos	Virka vapaa viranhaltija	Virka	Virka vapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Lastensuojeluvirasto	Liukkonen, R. ¹⁾	Toimitusjohtaja	$\frac{1}{6}$ — $\frac{30}{6}$	2,500
S:n	Granholm, R. ²⁾	Pikkulasten hoidon valvontalääkäri	$\frac{29}{8}$ — $\frac{29}{9}$	1,000
S:n	Palomäki, K. F. ³⁾	Lastenhuollontarkastaja	$\frac{21}{2}$ — $\frac{23}{3}$	2,000
S:n	Tavaststjerna, M. ⁴⁾	Toimistonhoitaja	$\frac{16}{1}$ — $\frac{20}{2}$	2,150
S:n	Ekholm, E. ⁵⁾	Kanslianhoitaja	$\frac{12}{9}$ — $\frac{12}{10}$	1,900
S:n	Hyvärinen, V. ⁶⁾	Toimistoapulainen	$\frac{1}{4}$ — $\frac{27}{5}$	3,250
S:n	Ekholm, M. ⁷⁾	Kodissakävijä	$\frac{1}{1}$ — $\frac{19}{1}$	1,085
S:n	Parma, T. ⁸⁾	»	$\frac{1}{7}$ — $\frac{15}{7}$	1,035
S:n	Räty, E. ⁹⁾	»	$\frac{15}{8}$ — $\frac{15}{9}$	2,070
S:n	Stråhlman, H. ¹⁰⁾	»	$\frac{22}{4}$ — $\frac{17}{6}$	2,070
Sofianlehdon pikkuaistenkoti	Boström, E. ¹¹⁾	Johtaja	$\frac{27}{5}$ — $\frac{1}{7}$	2,346
S:n	Henriksson, H. ¹²⁾	Osastonhoitajat	$\frac{7}{3}$ — $\frac{8}{7}$	7,480
S:n	Häkli, S. ¹³⁾	»	$\frac{6}{9}$ — $\frac{31}{12}$	7,371
S:n	Koskela, L. ¹⁴⁾	Lastenhoitaja	$\frac{1}{11}$ — $\frac{31}{12}$	2,160
S:n	Saari, A. ¹⁵⁾	»	$\frac{17}{10}$ — $\frac{1}{12}$	2,160
Reijolan lastenkoti	Aaltonen, A. ¹⁶⁾	»	$\frac{15}{9}$ — $\frac{15}{10}$	1,440
S:n	Sneitz, E. ¹⁷⁾	Siivooja	$\frac{19}{12}$ — $\frac{3}{1}$	648
Kullatorpan lastenkoti	Salo, K. ¹⁸⁾	Lastenhoitaja	$\frac{1}{7}$ — $\frac{25}{8}$	1,596
S:n	Wright, A. ¹⁹⁾	»	$\frac{17}{1}$ — $\frac{18}{2}$	1,440
Ammattioppilaskoti	Jääskeläinen, I. ²⁰⁾	Hoitaja	$\frac{25}{10}$ — $\frac{25}{11}$	1,440
Ryttylän koulukoti	Pellinen, S. ²¹⁾	Opettaja	$\frac{1}{1}$ — $\frac{9}{640}$	7,632
S:n	Uutela, H. ²²⁾	Pesijä	$\frac{27}{3}$ — $\frac{21}{3}$	945
Bengtsärin koulukoti	Mikkola, T. A. ²³⁾	Opettaja	$\frac{22}{6}$ — $\frac{15}{7}$	1,250
Toivolan koulukoti	Kurkela, K. A. ²⁴⁾	Johtaja	$\frac{18}{4}$ — $\frac{1}{6}$	1,120
S:n	Eskola, A. ²⁵⁾	Lastenhoitaja	$\frac{27}{3}$ — $\frac{30}{4}$	1,180
Oikeusaputoimisto	Lindgren, S. ²⁶⁾	Toimistoapulainen	$\frac{30}{6}$ — $\frac{15}{7}$	2,183
Työnvälitystoimisto	Teräs, K. ²⁷⁾	Toimentaja	$\frac{20}{1}$ — $\frac{21}{4}$	4,080
S:n	Veteli, A. ²⁸⁾	»	$\frac{15}{9}$ — $\frac{31}{12}$	4,550
S:n	Vuolanne, K. ²⁹⁾	»	$\frac{17}{5}$ — $\frac{31}{7}$	3,750
Kotitalouslautakunta	Löfgren, H. ³⁰⁾	Käsityöneuvoja	$\frac{11}{8}$ — $\frac{15}{11}$	3,700
Kaupunginkirjasto	Therman, U. ³¹⁾	Kirjastonjohtaja	$\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{7}$	3,000
S:n	Dahlberg, V. ³²⁾	Amanuenssi	$\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$	1,500
			$\frac{6}{2}$ — $\frac{25}{2}$	1,120
			$\frac{17}{12}$ — $\frac{38}{15}$	25,342
			$\frac{1}{2}$ — $\frac{31}{3}$	3,060
			$\frac{4}{5}$ — $\frac{3}{6}$	1,530

¹⁾ Khn jsto 22 p. kesäk. 3,732 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 3,958 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,314 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 3,174 § ja 23 p. helmik. 3,261 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. syysk. 3,959 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,315 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. tammik. 3,050 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,799 § ja 7 p. syysk. 3,919 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,671 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,803 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. maalisk. 3,381 § ja 4 p. toukok. 3,514 §. — ¹²⁾ S:n 21 p. syysk. 3,957 §, 2 p. marrask. 4,107 § ja 7 p. jouluk. 4,231 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,230 §. — ¹⁴⁾ S:n 2 p. marrask. 4,108 § ja 23 p. marrask. 4,177 §. — ¹⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 3,981 §. — ¹⁶⁾ S:n 19 p. tammik. 3,103 §. — ¹⁷⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,802 §. — ¹⁸⁾ S:n 2 p. helmik. 3,175 §. — ¹⁹⁾ S:n 23 p. marrask. 4,178 § ja 29 p. jouluk. 4,448 §. — ²⁰⁾ S:n 23 p. maalisk. 3,380 §. — ²¹⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,801 §. — ²²⁾ S:n 17 p. toukok. 3,591 §. — ²³⁾ S:n 4 p. toukok. 3,515 §. — ²⁴⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,800 §. — ²⁵⁾ S:n 23 p. helmik. 3,262 § ja 20 p. huhtik. 3,466 §. — ²⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 3,917 § ja 16 p. marrask. 4,161 §. — ²⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,702 § ja 13 p. heinäk. 3,788 §. — ²⁸⁾ S:n 14 p. syysk. 3,931 §, 19 p. lokak. 4,042 § ja 30 p. marrask. 4,207 §. — ²⁹⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,701 § ja 14 p. syysk. 3,930 §. — ³⁰⁾ S:n 23 p. helmik. 3,257 §. — ³¹⁾ Khn 9 p. maalisk. 651 § ja khn jsto 26 p. tammik. 3,126 § ja 23 p. helmik. 3,264 §. — ³²⁾ Khn jsto 16 p. maalisk. 3,343 § ja 8 p. kesäk. 3,662 §.

Virasto tai laitos	Virka vapaa viranhaltija	Virka	Virka vapaa kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Kaupunginkirjasto	Inkola, O. ¹⁾	Amanuenssi	$\left\{ \begin{array}{l} 5/1 - 30/4 \\ 1/6 - 30/9 \end{array} \right.$	8,004	
	S:n	Lausti, P. ²⁾	$\left. \begin{array}{l} 29/11 - 38 - 15/2 \\ 13/11 - 26/11 \end{array} \right\}$	8,280	
	S:n	Lumme, V. ³⁾	$\left. \begin{array}{l} 16/2 - 31/7 \\ 1/9 - 30/9 \end{array} \right\}$	4,929	
	S:n	Savonen, E. ⁴⁾	$\left. \begin{array}{l} 1/12 - 38 - 31/5 \\ 1/9 - 30/11 \end{array} \right\}$	966	
	S:n	Therman, E. ⁵⁾	$\left. \begin{array}{l} 16/2 - 31/7 \\ 1/9 - 30/9 \end{array} \right\}$	11,316	
	S:n	Tukiainen, H. ⁶⁾	»	2,070	
Musiikkilautakunta	Furuhjelm, K. ⁷⁾	Sihteeri	$\left. \begin{array}{l} 1/12 - 38 - 31/5 \\ 1/9 - 30/11 \end{array} \right\}$	12,164	
	Kaupunginorkesteri	Hannikainen, V. ⁸⁾	Soittaja	$\left. \begin{array}{l} 1/9 - 30/9 \\ 16/1 - 21/1 \end{array} \right\}$	6,210
		S:n	Heino, A. ⁹⁾	»	900
		S:n	Levin, N. ¹⁰⁾	»	500
		S:n	Lindelöf, K. ¹¹⁾	»	3,663
		S:n	Lindén, E. ¹¹⁾	»	5,920
S:n		Seppäläinen, L. ¹²⁾	»	700	
Kiinteistötoimisto	Kallio, U. ¹³⁾	Apulaispäällikkö	$\left. \begin{array}{l} 20/9 - 1/10 \\ 1/8 - 10/9 \end{array} \right\}$	870	
	S:n	Helkeniemi, H. ¹⁴⁾	Kirjaaja	3,233	
	S:n	Huttunen, P. ¹⁵⁾	Vahtimestari	2,580	
	S:n	Blomqvist, C. ¹⁶⁾	Ovenvartija	2,268	
	S:n	Lindqvist, G. A. A. ¹⁷⁾	»	4,599	
	S:n	Bäcklund, V. ¹⁸⁾	Taloniemi	306	
	S:n	Huhtanen, A. ¹⁹⁾	Lämmittäjä	7,701	
	S:n	Lindberg, S. ²⁰⁾	»	561	
	S:n	Salmi, E. ²¹⁾	»	1,734	
	S:n	Lampinen, H. ²²⁾	Hallipalvelija	759	
	S:n	Böök, F. ²³⁾	Siivooja	1,326	
	S:n	Eklöf, E. ²⁴⁾	»	1,950	
	S:n	Haapanen, H. ²⁵⁾	»	1,318	
	S:n	Hietala, E. ²⁶⁾	»	1,785	
	S:n	Hintsa, S. ²⁷⁾	»	144	
	S:n	Karlsson, E. ²⁸⁾	»	443	
	S:n	Lahtinen, A. ²⁹⁾	»	491	
	S:n	Laine, R. ³⁰⁾	»	1,080	
	S:n	Maukonen, H. ³¹⁾	»	235	
				$\left. \begin{array}{l} 13/12 - 38 - 8/1 \\ 31/5 - 30/6 \end{array} \right\}$	644
				540	

¹⁾ Khn jsto 2 p. maalisk. 3,287 §, 20 p. huhtik. 3,467 §, 6 p. heinäk. 3,770 §, 27 p. heinäk. 3,805 §, 31 p. elok. 3,886 § ja 5 p. lokak. 3,982 §. — ²⁾ S:n 26 p. tammik. 3,137 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,227 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. maalisk. 3,377 §, 8 p. kesäk. 3,670 §, 6 p. heinäk. 3,770 §, 3 p. elok. 3,821 ja 5 p. lokak. 3,982 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 3,077 §, 9 p. helmik. 3,194 §, 23 p. maalisk. 3,376 § ja 8 p. kesäk. 3,669 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. lokak. 3,982 §, 2 p. marrask. 4,106 § ja 7 p. jouluk. 4,227 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. syysk. 3,974 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. maalisk. 3,290 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. helmik. 3,180 § ja 2 p. maalisk. 3,288 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. huhtik. 3,498 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. maalisk. 3,289 §. — ¹²⁾ S:n 16 p. marrask. 4,162 §. — ¹³⁾ S:n 31 p. elok. 3,898 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 3,346 §. — ¹⁵⁾ S:n 26 p. tammik. 3,128 §, 2 p. helmik. 3,176 ja 9 p. helmik. 3,200 §. — ¹⁶⁾ S:n 4 p. tammik. 3,027 §. — ¹⁷⁾ S:n 12 p. lokak. 4,019 § ja 2 p. marrask. 4,109 §. — ¹⁸⁾ S:n 19 p. tammik. 3,102 §, 9 p. helmik. 3,199 §, 16 p. maalisk. 3,349 §, 20 p. huhtik. 3,471 § ja 4 p. toukok. 3,516 §. — ¹⁹⁾ S:n 8 p. jouluk. 4,251 §. — ²⁰⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,318 §. — ²¹⁾ S:n 5 p. lokak. 3,983 § ja 12 p. lokak. 4,018 §. — ²²⁾ S:n 9 p. marrask. 4,133 § ja 23 p. marrask. 4,179 §. — ²³⁾ S:n 16 p. helmik. 3,234 § ja 16 p. maalisk. 3,347 §. — ²⁴⁾ S:n 26 p. tammik. 3,129 § ja 12 p. lokak. 4,017 §. — ²⁵⁾ S:n 17 p. toukok. 3,593 §. — ²⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,317 §. — ²⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,469 §. — ²⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,731 §. — ²⁹⁾ S:n 17 p. toukok. 3,592 §. — ³⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 3,130 §. — ³¹⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,730 § ja 6 p. heinäk. 3,773 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kiinteistötoimisto	Nikitin, I. ¹⁾	Siivooja	20/3 — 30/4	2,243
S:n	Nyman, I. ²⁾	»	1/1 — 1/6	2,700
S:n	Sohlberg, L. ³⁾	»	80/11 — 17/12 38	314
S:n	Söderholm, M. ⁴⁾	»	24/12 38 — 31/1	811
S:n	Wahlberg, L. ⁵⁾	»	28/2 — 10/3	344
S:n	Winqvist, A. ⁶⁾	»	19/9 — 28/9	180
Rakennustoimisto	Martikainen, O. ⁷⁾	Kaupungininsinööri	30/10 — 18/12	809
S:n	Taucher, G. ⁸⁾	Kaupunginarkkitehti	1/8 — 31/8	2,300
S:n	Willandt, K. J. ⁹⁾	Katurakennuspäällikkö	15/5 — 31/8	7,050
S:n	Valjakka, Y. ¹⁰⁾	Piirtäjä	1/1 — 25/3	8,924
S:n	Kekonen, T. ¹¹⁾	Rakennusmestari	3/10 — 2/11	3,250
S:n	Svensson, L. ¹²⁾	Siivooja	16/9 — 15/2 40	10,640
Puhtaanapitolaitoksen tilivirasto	Barckman, K. J. ¹³⁾	Toimentaja	18/2 — 3/3	300
S:n	Ekroos, M. ¹⁴⁾	Toimistoapulainen	3/10 — 4/11	1,000
S:n	Sjöblom, E. ¹⁵⁾	»	16/3 — 16/4	1,000
S:n	Ståhlberg, A. ¹⁶⁾	»	24/3 — 28/9	1,500
S:n	Pelkonen, U. ¹⁷⁾	Vahtimestari	15/4 — 1/7	3,000
Satamahallintotoimisto	Ingraeus, G. ¹⁸⁾	Kassanhoitaja	1/7 — 30/11	6,000
S:n	Voss-Lagerlund, E. ¹⁹⁾	Toimistoapulainen	6/2 — 6/3	550
S:n	Adamsson, A. ²⁰⁾	Satamakonstruktori	16/3 — 17/5	4,520
S:n	Parviainen, L.S.L. ²¹⁾	»	18/2 — 18/7	8,550
S:n	Tuomala, N. J. ²²⁾	Talonmies	24/4 — 24/8	6,498
S:n	Lehto, S. ²³⁾	Siivooja	16/4 — 30/6	2,565
S:n	Tammelinn, E. ²⁴⁾	»	1/9 — 31/10	3,400
Satamahinaaja Hercules Teurastamo	Wahlman, I. ²⁵⁾	Keittäjä	10/7 — 7/8	1,155
S:n	Berglund, I. ²⁶⁾	Trikiinintutkija	2/2 — 2/3	855
S:n	Halme, H. ²⁷⁾	Tarkastusapulainen	20/3 — 20/7	3,420
S:n	Träskman, R. ²⁸⁾	Leimaaja	16/8 — 20/9	1,678
S:n	Malm, F. O. ²⁹⁾	Halliapulainen	18/1 — 23/1	340
S:n	Salo, P. ³⁰⁾	Koneenkäyttäjä	17/7 — 16/8	1,530
			22/9 — 20/10	1,479
			1/1 — 31/3	4,550
			20/12 38 — 22/1	1,653
			9/3 — 10/4	2,558

¹⁾ Khn jsto 20 p. huhtik. 3,468 §. — ²⁾ S:n 19 p. tammik. 3,101 § ja 16 p. maalisk. 3,350 §. — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 3,028 § ja 2 p. helmik. 3,177 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 3,348 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. lokak. 4,020 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. marrask. 4,163 § ja 13 p. jouluk. 4,311 §. — ⁷⁾ S:n 17 elok. 3,851 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,743 § ja 17 p. elok. 3,852 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. tammik. 3,131 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. lokak. 4,014 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. lokak. 4,015 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,319 §. — ¹³⁾ S:n 9 p. marrask. 4,132 §. — ¹⁴⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,428 §. — ¹⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 3,913 §. — ¹⁶⁾ S:n 27 p. huhtik. 3,496 § ja 8 p. kesäk. 3,672 §. — ¹⁷⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,774 §, 12 p. lokak. 4,023 § ja 7 p. jouluk. 4,238 §. — ¹⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 3,259 §, 23 p. maalisk. 3,382 § ja 4 p. toukok. 3,518 §. — ¹⁹⁾ S:n 23 p. helmik. 3,260 § ja 9 p. maalisk. 3,313 §. — ²⁰⁾ S:n 4 p. toukok. 3,519 § ja 6 p. heinäk. 3,772 §. — ²¹⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,639 §, 6 p. heinäk. 3,771 § ja 7 p. syysk. 3,916 §. — ²²⁾ S:n 10 p. elok. 3,833 §. — ²³⁾ S:n 23 p. helmik. 3,258 §. — ²⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 3,497 §. — ²⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 3,918 § ja 12 p. lokak. 4,022 §. — ²⁶⁾ S:n 16 p. helmik. 3,236 §. — ²⁷⁾ S:n 31 p. elok. 3,897 § ja 19 p. lokak. 4,045 §. — ²⁸⁾ S:n 26 p. tammik. 3,127 §, 16 p. helmik. 3,236 § ja 16 p. maalisk. 3,342 §. — ²⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 3,074 § ja 16 p. helmik. 3,236 §. — ³⁰⁾ S:n 16 p. maalisk. 3,341 § ja 20 p. huhtik. 3,465 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Teurastamo	Palmqvist, J. S. ¹⁾	Yövärtija	1/1 — 31/1	1,500
S:n	Lehto, F. ²⁾	Värtija	3/9 — 25/9	1,035
S:n	Tuomiluoto, H. ³⁾	Siivooja	14/2 — 20/2	143
Teknilliset laitokset	Nordberg, I. ⁴⁾	Sihteeri	17/10 — 16/11	1,000
Sähkölaitos	Weckman, G. ⁵⁾	Kamreeri	1/2 — 1/3	2,475

Viransijaisuspalkkiot muun syyn kuin sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Alla mainittujen viranhaltijain sijaisille myönnettiin talousarvion määrärahasta Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa seuraavan suuruiset palkkiot:

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kaupunginkanslia	Lekander, A. ⁶⁾	Vahtimestari	6/3 — 24/3	600
Tilastotoimisto	Strandberg, J. V. ⁷⁾	Toimistoapulainen	1/9 — 30/9	1,300
Maistraatti	Nyberg, H. ⁸⁾	Kaupunginpalvelija	16/12 — 31/12	1,305
Raastuvanoikeus	Candolin, A. E. ⁹⁾	Nuorempi oikeusneuvosmies	20/10 — 30/11	5,200
S:n	Lindqvist, E. G. ⁹⁾	»	12/10 — 30/11	6,000
S:n	Bruun, F. ⁹⁾	V.t. rikosasiainnotaari	14/10 — 30/11	4,300
S:n	Candolin, B. A. A. ⁹⁾	»	16/10 — 30/11	4,600
S:n	Orispää, K. L. ⁹⁾	Ylim. rikosasiainnotaari	18/10 — 30/11	4,000
S:n	Björk, J. ⁹⁾	Kaupunginpalvelija	17 päivää	1,000
S:n	Österman, Hj. ⁹⁾	»		
S:n	Hagelin, R. E. ⁹⁾	»	14/10 — 30/11	3,500
S:n	Lampenius, A. K. V. ⁹⁾	»	14/10 — 30/11	2,800
S:n	Lindström, H. T. ¹⁰⁾	»	5/3 — 24/3	1,560
S:n	Lundenius, S. ¹¹⁾	»	11/10 — 30/11	3,900
S:n	Björk, K. G. ⁹⁾	Ylim. kaupunginpalvelija	5/3 — 24/3	1,560
S:n	Björk, K. G. ⁹⁾	Ylim. kaupunginpalvelija	13/10 — 25/10	900
S:n	Jansson, I. S. ⁹⁾	»	13/10 — 30/11	3,500
Kaupunginviskaalinvirasto	Törnwall, O. E. ¹²⁾	Kolmas kaupunginviskaali	13/10 — 31/10	3,040
S:n	Tulonen, L. M. ¹³⁾	Neljäs kaupunginviskaali	9/10 — 11/10	478
S:n	Sadeniemi, J. W. ¹⁴⁾	Toinen ylim. kaupunginviskaali	13/10 — 12/12	9,540
Poliisilaitos	Jännes, N. ¹⁵⁾	Poliisilääkäri	16/10 — 16/11	1,625
Holhouslautakunta	Borenus, H. L. ¹⁶⁾	Sihteeri	10/10 — 10/12	3,420
Palolaitos	Hurme, U. ¹⁷⁾	Palokorpraali	8/2 — 4/3	1,125

1) Khn jsto 12 p. tammik. 3,075 §. — 2) S:n 19 p. lokak. 4,045 §. — 3) S:n 23 p. helmik. 3,263 §. — 4) S:n 29 p. jouluk. 4,444 §. — 5) S:n 9 p. helmik. 3,198 §. — 6) S:n 23 p. helmik. 3,249 §. — 7) S:n 14 p. syysk. 3,934 §. — 8) S:n 20 p. jouluk. 4,379 §. — 9) S:n 7 p. jouluk. 4,239 §. — 10) S:n 16 p. helmik. 3,232 § ja 7 p. jouluk. 4,239 §. — 11) S:n 23 p. helmik. 3,265 §. — 12) S:n 9 p. marrask. 4,137 §. — 13) S:n 26 p. lokak. 4,083 §. — 14) S:n 16 p. marrask. 4,159 § ja 15 p. jouluk. 4,330 §. — 15) S:n 23 p. marrask. 4,181 §. — 16) S:n 16 p. marrask. 4,160 § ja 27 p. jouluk. 4,416 §. — 17) S:n 16 p. maalisk. 3,352 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Palolaitos	Forss, R. ¹⁾	Palomies	13/2 — 4/3	900
S:n	Pelkonen, O. ²⁾	»	1/9 — 30/9	} 2,700
S:n	Flytström, Å. ²⁾	»	1/9 — 30/9	
S:n	Sipola, A. ³⁾	»	10/1 — 31/1	945
Terveystoimikunta ja sen toimisto	Björkqvist, V. ⁴⁾	Sihteeri	1/12 — 31/12	500
S:n	Öhman, E. ⁵⁾	Sairaanhoitajat	16/10 — 15/12	1,400
S:n	Schwanck, G. ⁶⁾	Terveystoimikunnan tarkastaja	13/10 — 13/12	12,420
S:n	Ehrström, O. W. ⁷⁾	Kaupungineläinlääkäri	13/10 toistaiseksi	7,110
S:n	Bondestam, B. ⁸⁾	Aluelääkäri	{ 17/10 — 22/10 4/12 — 15/12	} 570
S:n	Roos, H. R. ⁸⁾	»		
S:n	Lindström, E. ⁹⁾	»	{ 9/10 — 14/10 16/10 — 14/11	} 570
S:n	Sillman, E. ⁸⁾	»		
Terveystoimikunnan valvonta	Sarvasmaa, E. R. ¹⁰⁾	Katsastaja	16/10 — 30/11	} 3,307
S:n	Tallqvist, H. ¹⁰⁾	»	16/10 — 30/11	
Tuberkuloosihuoltotoimisto	Wirta, A. V. ¹¹⁾	Tuberkuloosilääkäri	1/12 — 31/12	1,600
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto	Heikel, N. ¹²⁾	Ylihoitajat	1/12 — 31/12	300
Sielullisesti sairaiden naisten keskuskeskote	Ruonakangas, H. ¹²⁾	Sairaanhoitajat	3/12 — 31/12	1,653
Terveystoimisto	Thesleff, C. R. ⁹⁾	Lääkäri	14/10 — 31/12	1,400
Veneeristen tautien poliklinikka	Salminen, Y. V. ¹³⁾	Lääkäri	14/10 — 31/12	2,425
S:n	Sonck, C. E. ¹⁴⁾	Apulaislääkäri	16/10 — 26/11	3,795
S:n	Tuohimäki, J. ¹⁴⁾	»	{ 12/10 — 13/10 23/10 — 30/11	} 174
S:n	Lukander, A. ¹⁵⁾	Sairaanhoitajat		
Marian sairaala	Heiniö, P. ¹⁶⁾	Lastenosaston yli-lääkäri	1/6 — 30/6	2,300
S:n	Salmi, T. ¹⁶⁾	Apulaislääkäri	1/6 — 30/6	2,925
S:n	Eklund, V. ¹⁷⁾	Apumies	5/3 — 24/3	741
Kulikutautisairaala	Otila, E. K. A. ¹⁸⁾	Apulaislääkäri	22/6 — 1/7	828
Nikkilän sairaala	Loitsalo, A. P. ¹⁹⁾	Alilääkäri	4/12 — 31/12	4,568
S:n	Valtonen, K. A. O. ²⁰⁾	Kirjanpitäjä	25/7 — 24/8	1,550
Tuberkuloosisairaala	Janava, A. A. ²¹⁾	Ovenvartija	30/7 — 24/8	1,275
S:n	Lindman, H. ²²⁾	Apumies	28/2 — 24/3	936
Huoltovirasto	Ahokas, P. ²³⁾	Kanslienhoitaja	1/9 — 30/9	2,750

¹⁾ Khn jsto 16 p. maalisk. 3,351 §. — ²⁾ S:n 30 p. marrask. 4,208 §. — ³⁾ S:n 9 p. helmik. 3,201 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,394 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. marrask. 4,158 § ja 22 p. jouluk. 4,397 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. marrask. 4,157 § ja 22 p. jouluk. 4,398 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. lokak. 4,053 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. marrask. 4,181 § ja 22 p. jouluk. 4,398 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. marrask. 4,181 ja 4,188 §. — ¹⁰⁾ S:n 16 p. marrask. 4,158 § ja 22 p. jouluk. 4,397 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. jouluk. 4,424 §. — ¹²⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,396 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. marrask. 4,188 §. — ¹⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 4,181 § ja 22 p. jouluk. 4,398 §. — ¹⁵⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,398 §. — ¹⁶⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,647 §. — ¹⁷⁾ S:n 9 p. helmik. 3,217 §. — ¹⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 3,616 §. — ¹⁹⁾ S:n 20 p. jouluk. 4,380 §. — ²⁰⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,814 §. — ²¹⁾ S:n 25 p. toukok. 3,617 §. — ²²⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,326 §. — ²³⁾ S:n 10 p. elok. 3,836 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Huoltovirasto	Laurema, S. ¹⁾	Toimistoapulainen	19/1 — 18/2	1,900
S:n	Vesterinen, H. ²⁾	Järjestysmies	10/10 — 31/12	3,650
S:n	Friberg, N. ³⁾	»	10/9 — 31/12	5,985
S:n	Leppä, T. ⁴⁾	»	5/3 — 25/3	1,150
S:n	Airos, V. ²⁾	Vahtimestari	12/10 — 31/12	4,000
S:n	Saario, R. ²⁾	»	11/9 — 30/9	1,130
S:n	Sundström, O. ²⁾	»	9/10 — 31/12	4,340
S:n	Valve, P. ²⁾	»	13/10 — 31/12	4,100
S:n	Wass, H. ²⁾	»	15/9 — 31/12	5,670
Kunnalliskotilaitoksineen	Terho, V. ⁵⁾	Apulaisjohtaja	13/10 — 31/12	4,200
S:n	Virtanen, A. ⁶⁾	Lämmittäjä	13/10 — 31/12	4,100
S:n	Engblom, R. ⁶⁾	Työlaitoksen esimies	15/9 — 31/12	5,670
S:n	Laurikainen, P. ⁷⁾	Vartija	13/10 — 31/12	4,200
Tervalammen työlaitos	Hautaviita, N. ⁸⁾	Vartijain esimies	13/10 — 31/12	4,100
S:n	Tammilehto, M. ⁸⁾	Vartija	23/2 — 24/3	1,890
S:n	Paavonen, T. ⁹⁾	»	13/10 — 31/12	3,900
S:n	Jalava, E. ⁹⁾	»	28/2 — 24/3	3,570
S:n	Saksa, V. ⁹⁾	»	5/3 — 24/3	
S:n	Silvonen, P. V. ⁹⁾	»	13/10 — 30/11	2,400
Ryhtylän koulukoti	Mikkola, T. A. ¹⁰⁾	Opettaja	13/10 — 31/12	3,900
Työnvälitystoimisto	Leemloch, G. A. ¹¹⁾	Vahtimestari	13/10 — 31/12	3,900
Ruotsinkieliset kansakou- lut	Backman, H. ¹²⁾	Opettaja	22/9 — 30/11	6,624
S:n	Cavonius, G. ¹²⁾	»	30/7 — 23/8	1,200
S:n	Sundberg, G. ¹³⁾	Lämmittäjä	11/9 — 1/10	2,283
Suomenkielinen työväen- opisto	Karvonen, U. ¹⁴⁾	Talonmies-lämmit- täjä	16/10 — 30/11	2,991
Kiinteistötoimisto	Ruutu, E. A. ¹⁵⁾	Notaari	10/12 — 31/12	1,000
S:n	Soinio, K. K. ¹⁵⁾	Kansanpuisto-osas- ton päällikkö	14/10 — 14/11	1,500
S:n	Hindström, J. ¹⁶⁾	Vahtimestari	9/10 — 9/11	2,000
S:n	Landén, G. F. ¹⁷⁾	Kaitsija	4/3 — 27/3	1,080
S:n	Kanerva, J. E. ¹⁷⁾	Eläintenhoitaja	11/10 — 31/12	8,809
S:n	Nurminen, M. ¹⁷⁾	Siirtolapuutarhuri	11/10 — 31/12	
S:n	Kuronen, K. O. ¹⁷⁾	Talonmies-lämmit- täjä	15/10 — 31/12	4,977
S:n	Lindblad, G. ¹⁷⁾	»	12/10 — 31/12	
S:n	Palenius, E. A. ¹⁷⁾	Lämmittäjä	14/10 — 31/12	7,956
S:n	Lehtinen, A. ¹⁷⁾	Talonmies	12/10 — 31/12	
S:n	Seppänen, E. ¹⁸⁾	Siivooja	16/10 — 31/12	3,825
Rakennustoimisto	Rahtu, H. ¹⁹⁾	Toimistoinsinööri	13/10 — 5/11	372,80
			12/10 — 12/11	1,275

¹⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,218 § ja 13 p. jouluk. 4,306 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 4,306 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,324 § ja 13 p. jouluk. 4,306 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. elok. 3,836 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. marrask. 4,135 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. jouluk. 4,308 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,324 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. helmik. 3,218 § ja 13 p. jouluk. 4,307 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. jouluk. 4,307 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,233 §. — ¹¹⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,640 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. marrask. 4,110 §. — ¹³⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,370 §. — ¹⁴⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,410 §. — ¹⁵⁾ S:n 30 p. marrask. 4,210 §. — ¹⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,325 §. — ¹⁷⁾ S:n 2 p. marrask. 4,111 §. — ¹⁸⁾ S:n 9 p. marrask. 4,136 § ja 23 p. marrask. 4,185 §. — ¹⁹⁾ S:n 30 p. marrask. 4,209 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Teurastamo	Sjölund, J. ¹⁾	Apulaisjohtaja	$\frac{1}{7}$ — $\frac{15}{7}$	2,500
S:n	Engdahl, B. O. ²⁾	Tarkastuseläinlääkäri	$\frac{10}{10}$ — $\frac{30}{11}$	11,500
S:n	Troberg, T. ²⁾	»	$\frac{16}{10}$ — $\frac{30}{11}$	6,600

Leski- ja orpokassa. Helsingin Raitiotie ja omnibus oy:n sitoumus vastata henkilökuntansa oikeuttamisesta liittymään kaupungin leski- ja orpokassaan aiheutuvista kustannuksista merkittiin ³⁾ tiedoksi.

Kansaneläkkeet. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ kehoittaa asianomaisia lautakuntia ja hallituksia pitämään eri luetteloja niistä henkilöistä, jotka eläkelaitos oli vapauttanut vakuutusmaksujen suorittamisesta, joihin luetteloihin oli merkittävä, milloin henkilö oli otettu kaupungin palvelukseen, missä toimessa hän oli y.m. asiaan vaikuttavat seikat, sekä näistä henkilöistä antamaan ilmoitukset kansaneläkelaitokselle.

Munkkiniemen kartanon palveluksessa olleiden eläkeoikeus. Erinäisten Munkkiniemen kartanon palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneiden henkilöiden anottua saada eläkettä varten lukea hyväkseen aikaisemman palvelusaikansa kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ ilmoittaa hakijoille, että kukin yksityistapaus oli aikanaan eläkkeelle siirryttäessä alistettava kaupunginvaltuuston harkittavaksi.

Muonamies K. A. Salmisen anottua, että kaupunki myöntäisi hänelle samat eläke-edut kuin hän oli nauttinut Ab. M. G. Stenius-yhtiöltä, kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ esittää Stenius-yhtiön entisille osakkaille, että he ottaisivat edelleen huolehtiakseen anojan elatuksesta.

Myönnetty eläkkeet. Voimassa olevien eläkesääntöjen määräysten mukaisesti myönnettiin alla mainituille viranhaltijoille ja työntekijöille elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Revisiotoimisto	Paldani, O. J. C. ⁷⁾	Revisori	$\frac{1}{8}$ 1939	2,856
Toisen kaupunginvoudin konttori	Wainio, V. ⁸⁾	Ulosottoapulainen	$\frac{1}{11}$ 1939	2,148
Raastuvanoikeus	Furuhjelm, Hj. J. ⁹⁾	Ylim. oikeusneuvosmies	$\frac{1}{11}$ 1939	2,277
S:n	Sandström, A. E. ¹⁰⁾	Kaupunginpalvelija	$\frac{1}{8}$ 1939	1,770
Palolaitos	Karjala, K. ¹¹⁾	Palokorpraali	$\frac{1}{9}$ 1939	1,298
Terveysolojen valvonta	Kranck, W. G. ¹²⁾	Katsastaja	$\frac{1}{8}$ 1939	1,209
S:n	Ikäheimonen, E. ¹³⁾	Diakonissa	$\frac{1}{3}$ 1939	1,612
Maidontarkastamo	Lilja, K. ¹⁴⁾	Kaitsija	$\frac{1}{12}$ 1938	989

¹⁾ Khs 17 p. toukok. 1,142 §. — ²⁾ S:n 12 p. lokak. 2,194 §. — ³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,082 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. lokak. 2,105 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. syysk. 1,956 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. toukok. 1,128 §. — ⁷⁾ Khs jsto 11 p. toukok. 3,547 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. syysk. 3,928 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. marrask. 4,127 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,636 §. — ¹¹⁾ S:n 24 p. elok. 3,865 §. — ¹²⁾ S:n 21 p. syysk. 3,955 §. — ¹³⁾ S:n 9 maalisk. 3,309 §. — ¹⁴⁾ S:n 2 p. maalisk. 3,285 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Virtanen, L. ¹⁾	Alihoitajatar	1/2 1939	766
Sairaalan tilivirasto	Streng, E. ²⁾	Inventtausapulainen	1/1 1940	1,429
Marian sairaala	Lindroos, A. ³⁾	Osastonhoitajatar	1/7 1939	1,133
S:n	Lindström, E. ⁴⁾	»	1/7 1939	1,553
S:n	Hurme, L. ⁵⁾	Kylvettäjä	1/7 1939	333
S:n	Pohjanlehto, O. ⁶⁾	Pesijä	1/8 1939	404
S:n	Koivisto, E. ⁷⁾	Siivooja	1/2 1939	568
Kulkutautisairaala	Jansson, K. ⁸⁾	Osastonhoitajatar	1/9 1939	1,282
S:n	Linna, F. ⁹⁾	Sairaanhoitajatar	1/11 1939	1,270
Kivelän sairaala	Heikkilä, H. ¹⁰⁾	Osastonhoitajatar	1/2 1940	743
S:n	Sandsjöe, H. ¹¹⁾	»	1/7 1939	1,553
S:n	Saarinen, H. ¹²⁾	Alihoitajatar	1/1 1939	1,250
S:n	Wessman, J. ¹³⁾	Ruokalanhoitaja	1/1 1940	1,425
S:n	Johansson, M. ¹⁴⁾	Pesijä	1/1 1939	462
Nikkilän sairaala	Troupp, A. ¹⁵⁾	Alilääkäri	1/6 1939	1,857
S:n	Molander, I. ¹⁶⁾	Kirjanpitäjä	1/2 1939	1,098
S:n	Rosenström, E. A. ¹⁷⁾	Maalari	1/3 1939	982
Tuberkuloosisairaala	Rantanen, K. O. ¹⁸⁾	Puuseppä	1/6 1939	847
Huoltovirasto	Lindgren, A. ¹⁹⁾	Pääkassanhoitaja	1/5 1939	1,466
Kunnalliskoti	Kurki, A. ²⁰⁾	Pesijä	1/1 1939	545
Lastensuojeluvirasto	Eckholm, M. ²¹⁾	Kodissakävijä	1/2 1939	1,105
Sofianlehdon pikkulastenkoti	Henriksson, H. ²²⁾	Osastonhoitajatar	1/2 1940	1,553
Suomenkieliset kansakoulut	Kunnas, J. E. ²³⁾	Opettaja	1/8 1939	²⁴⁾ 2,203
S:n	Linna, N. ²⁵⁾	»	1/8 1939	²⁴⁾ 2,203
S:n	Elomaa, J. ²⁶⁾	Veistokalustonhoitaja	1/8 1939	946
S:n	Kivi, J. ²⁷⁾	»	1/8 1939	995
S:n	Hortta, A. ²⁸⁾	Vahtimestari	1/9 1939	954
Ruotsinkieliset kansakoulut	Backman, E. ²⁹⁾	Opettaja	1/8 1939	²⁴⁾ 2,148
S:n	Ehrström, G. ³⁰⁾	»	1/1 1939	²⁴⁾ 1,319
S:n	Vahlroos, S. S. ³¹⁾	Pesun- ja silityksen-neuvoja	1/1 1939	234
S:n	Hirvonen, A. ³²⁾	Siivooja	1/8 1939	672
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Rikala, H. ³³⁾	Opettaja	1/9 1939	2,148
Lastentarhat	af Hällström, S. ³⁴⁾	»	1/9 1939	1,670
S:n	Luther, M. ³⁵⁾	»	1/9 1939	1,551

¹⁾ Khn jsto 2 p. helmik. 3,170 §. — ²⁾ S:n 19 p. lokak. 4,047 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,726 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,725 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,706 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. toukok. 3,550 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. helmik. 3,254 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,705 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. lokak. 4,046 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. jouluk. 4,312 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,724 §. — ¹²⁾ S:n 4 p. tammik. 3,023 §. — ¹³⁾ S:n 19 p. lokak. 4,052 §. — ¹⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 3,022 §. — ¹⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 3,548 §. — ¹⁶⁾ S:n 4 p. tammik. 3,024 §. — ¹⁷⁾ S:n 9 p. helmik. 3,203 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. toukok. 3,549 §. — ¹⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 3,403 §. — ²⁰⁾ S:n 4 p. tammik. 3,011 §. — ²¹⁾ S:n 26 p. tammik. 3,125 §. — ²²⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,232 §. — ²³⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,713 §. — ²⁴⁾ Tästä määrästä oli vähennettävä asianomaiselle valtion varoista myönnetty eläke. — ²⁵⁾ Khn jsto 15 p. kesäk. 3,714 §. — ²⁶⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,715 §. — ²⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,716 §. — ²⁸⁾ S:n 31 p. elok. 3,894 §. — ²⁹⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,776 §. — ³⁰⁾ S:n 23 p. helmik. 3,255 §. — ³¹⁾ S:n 4 p. tammik. 3,012 §. — ³²⁾ S:n 24 p. elok. 3,864 §. — ³³⁾ S:n 29 kesäk. 3,749 §. — ³⁴⁾ S:n 24 p. elok. 3,866 §. — ³⁵⁾ S:n 14 p. syysk. 3,927 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukaudta kohden, mk
Kaupunginkirjasto	Therman, B. U. O. ¹⁾	Johtaja	1/2 1940	2,976
S:n	Grönroos, G. E. ²⁾	Haarakirjastonhoitaja	1/4 1939	2,558
S:n	Pohjala, L. ³⁾	Apulaiskirjastonjohtaja	1/4 1939	1,493
S:n	Bläfield, I. ⁴⁾	Amanuenssi	1/1 1939	1,478
S:n	Sivén, S. ⁵⁾	»	1/4 1939	891
Kiinteistötoimisto	Laurila, J. E. ⁶⁾	Talonmies	1/8 1939	588
S:n	Böök, F. ⁷⁾	Siivooja	1/7 1939	389
S:n	Lindström, I. ⁸⁾	»	1/10 1939	364
Kiinteistölautakunnan alaiset maatilat	Helenius, A. ⁹⁾	Navettapalvelija	1/5 1939	357
Rakennustoimisto	Willandt, K. J. ¹⁰⁾	Katurakennuspäällikkö	1/4 1939	2,878
S:n	Toivonen, E. ¹¹⁾	Rakennusmestari	1/4 1939	2,470
S:n	Valpas, V. ¹²⁾	Työnjohtaja	1/1 1939	1,288
S:n	Autio, K. A. ¹³⁾	Työntekijä	18/3 1939	879
S:n	Henriksson, M. L. ¹⁴⁾	»	21/9 1939	1,086
S:n	Hurme, K. ¹⁵⁾	»	1/7 1939	704
S:n	Klinga, J. V. ¹⁶⁾	»	16/9 1939	1,140
S:n	Kres, S. F. ¹⁷⁾	»	16/9 1939	571
S:n	Kuitunen, F. V. ¹⁸⁾	»	27/10 1939	500
S:n	Laakso, K. V. ¹⁹⁾	»	21/8 1938	²⁰⁾ 1,092
S:n	Laaksonen, F. S. ²¹⁾	»	8/8 1938	419
S:n	Laukkanen, H. ²²⁾	»	21/5 1939	1,141
S:n	Lång, G. R. ²³⁾	»	1/9 1939	796
S:n	Metsola, A. F. ²⁴⁾	»	25/8 1939	743
S:n	Närhi, K. ²⁵⁾	»	20/5 1939	512
S:n	Selin, K. ²⁶⁾	»	16/7 1939	476
S:n	Tamminen, K. O. ²⁷⁾	»	14/5 1939	702
S:n	Ullström, A. K. ²⁸⁾	»	10/1 1939	419
S:n	Virtanen, F. ²⁹⁾	»	19/11 1938	810
Puhtaanapilolaitos	Nyman, E. W. ³⁰⁾	»	22/4 1939	995
S:n	Sirén, A. ³¹⁾	»	1/1 1939	982
Satamahallintotoimisto	Liljeros, I. F. ³²⁾	Satamakamreeri	1/2 1939	2,805
S:n	Adamsson, A. ³³⁾	Satamakonstaapeli	1/10 1939	771
S:n	Jalava, S. ³⁴⁾	Siivooja	1/1 1939	220
Teurastamo	Träskman, R. G. ³⁵⁾	Leimaaja	1/5 1939	995
Vesijohtolaitos	Skog, A. I. ³⁶⁾	Toimitusjohtaja	1/1 1939	3,056
S:n	Ek, K. F. ³⁷⁾	Rakennusmestari	1/3 1939	2,277

1) Khn jsto 9 p. marrask. 4,128 §. — 2) S:n 2 p. helmik. 3,167 §. — 3) S:n 16 p. maalisk. 3,339 §. — 4) S:n 4 p. tammik. 3,026 §. — 5) S:n 2 p. helmik. 3,166 §. — 6) S:n 15 p. kesäk. 3,704 §. — 7) S:n 17 p. toukok. 3,587 §. — 8) S:n 28 p. syysk. 3,971 §. — 9) S:n 31 p. elok. 3,893 §. — 10) S:n 30 p. maalisk. 3,402 §. — 11) S:n 2 p. helmik. 3,168 §. — 12) S:n 4 p. tammik. 3,017 §. — 13) S:n 16 p. helmik. 3,240 §. — 14) S:n 19 p. lokak. 4,051 §. — 15) S:n 21 p. syysk. 3,954 §. — 16) S:n 19 p. lokak. 4,049 §. — 17) S:n 2 p. marrask. 4,105 §. — 18) S:n 19 p. lokak. 4,048 §. — 19) S:n 20 p. huhtik. 3,460 §. — 20) Tästä määrästä on vähennettävä Vakuutus oy. Pohjolan eläkkeensaajalle myöntämä elinkorko. — 21) Khn jsto 4 p. tammik. 3,015 §. — 22) S:n 27 p. huhtik. 3,494 §. — 23) S:n 17 p. elok. 3,850 §. — 24) S:n 10 p. elok. 3,835 §. — 25) S:n 19 p. lokak. 4,050 §. — 26) S:n 31 p. elok. 3,895 §. — 27) S:n 21 p. syysk. 3,953 §. — 28) S:n 4 p. tammik. 3,013 §. — 29) S:n 4 p. tammik. 3,016 §. — 30) S:n 15 p. kesäk. 3,717 §. — 31) S:n 23 p. maalisk. 3,375 §. — 32) S:n 26 p. tammik. 3,124 §. — 33) S:n 23 p. marrask. 4,180 §. — 34) S:n 19 p. tammik. 3,100 §. — 35) S:n 27 p. huhtik. 3,495 §. — 36) S:n 4 p. tammik. 3,018 §. — 37) S:n 16 p. helmik. 3,239 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Kaasulaitos	Kairenius, E. R. ¹⁾	Lampunhoitajien esimies	¹ / ₁ 1939	1,705
S:n	Mikkola, K. ²⁾	Lampunhoitaja	¹ / ₇ 1939	705
S:n	Palonen, E. ³⁾	»	¹ / ₁ 1939	1,124
S:n	Grönroos, N. V. ⁴⁾	Siivooja	¹ / ₁ 1939	692
Sähkölaitos	Weckman, K. G. ⁵⁾	Kamreeri	¹ / ₆ 1939	2,939
S:n	Ahlroos, A. H. ⁶⁾	Rahastaja	¹ / ₅ 1939	1,654
S:n	Högström, G. V. ⁷⁾	»	¹ / ₆ 1939	1,749
S:n	Immonen, P. ⁸⁾	»	¹ / ₅ 1939	1,583
S:n	Kaivola, J. ⁹⁾	Asemapäivystäjä	¹ / ₇ 1939	2,148
S:n	Sillman, A. ¹⁰⁾	Lämmittäjä	¹ / ₇ 1939	2,058
S:n	Lindqvist, E. E. ¹¹⁾	Työntekijä	¹ / ₇ 1939	731
S:n	Tommola, M. ¹²⁾	Siivooja	⁸ / ₁ 1939	469

Rakennustoimiston työntekijä G. Honkaselle myönnetystä ¹³⁾ 597 mk:n kuukausieläkkeestä päätettiin ¹⁴⁾ marraskuun 19 p:stä 1938 alkaen vähentää 280 mk, joten hänelle oli suoritettava 317 mk v:n 1939 loppuun.

Satamakonstaapeli A. Adamsson oikeutettiin ¹⁵⁾ eläkkeeseen eläkesäännön määräämillä perusteilla sen seikan estämättä, että hänet oli aikanaan pidätetty virantoimituksesta.

Kaupunginlakimiestä kehoitettiin antamaan Uudenmaan lääninhallitukselle selityksensä seuraavien henkilöiden valituksista, jotka tarkoittivat heidän käsitellyjä eläkeanomuksiaan: satamahallintotoimiston tarkastuskonstaapelin J. M. Helinin ¹⁶⁾, rikosasiainnotaari A. Candolinin ¹⁷⁾, Nikkilän sairaalan alilääkärin A. Trouppin ¹⁸⁾, rakennustoimiston työntekijän G. Sohlbergin ¹⁹⁾ ja työntekijän A. F. Metsolan ²⁰⁾. Sittenkin merkittiin ²¹⁾ tiedoksi, että lääninhallitus oli hylännyt valittajain Candolinin, Trouppin, Helinin ja Sohlbergin valitukset. Kahden viimeksi mainitun valitettua edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen kaupunginlakimiestä kehoitettiin ²²⁾ sille annettavassa selityksessä toistamaan lääninhallitukselle esittämänsä näkökohdat.

Hautausavut. Hautausapua myönnettiin alla mainitut määrät talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa edellisen vuoden vastaavalta tililtä, seuraavien henkilöiden kuolinpesille:

¹⁾ Khn jsto 4 p. tammik. 3,019 §. — ²⁾ S:n 25 p. toukok. 3,610 §. — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 3,021 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 3,020 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,422 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,459 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 3,546 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,458 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,423 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,424 §. — ¹¹⁾ S:n 11 p. toukok. 3,545 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. helmik. 3,169 §. — ¹³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 136. — ¹⁴⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,066 § ja 16 p. marrask. 4,156 §. — ¹⁵⁾ Khs 23 p. marrask. 2,537 §. — ¹⁶⁾ Khn jsto 4 p. tammik. 3,007 §. — ¹⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,696 § ja 20 p. jouluk. 4,378 §. — ¹⁸⁾ S:n 15 p. kesäk. 3,695 §. — ¹⁹⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,677 §. — ²⁰⁾ S:n 24 p. elok. 3,873 §. — ²¹⁾ S:n 9 p. marrask. 4,142 §, 20 p. jouluk. 4,377 §, 23 p. maalisk. 3,374 § ja 3 p. elok. 3,822 §. — ²²⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,457 § ja 24 p. elok. 3,872 §.

	Mk		Mk
Verotusvalmistelukunnan puheenjohtajan E. E. Enebergin 1)	1,778	Suomenkielisten kansakoulujen lämmittäjän O. E. Puronteen 20)	2,508
Verotusvalmisteluviraston toimistoapulaisen H. Lindbladın 2)	1,972	Ruotsinkielisten kansakoulujen siivoojan A. Fristedtin 9)	1,500
Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijan A. E. Sandströmin 3)	2,772	Ruotsinkielisten kansakoulujen siivoojan H. E. Lindforsin 6)	1,500
Palokersantti J. H. Rinteen 4)	1,643	Ruotsinkielisten kansakoulujen siivoojan I. Österlundin 10)	1,500
Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston hoitajattaren A. Juseliuksen 5)	1,500	Kansakoulujen vahtimestarin V. Petterssonin 21)	1,500
Terveystoimiston lääkärin J. F. Lojanderin 6)	1,500	Lastentarhanjohtaja J. M. Snellmanin 22)	3,351
Kulkutautisairaalan lämmittäjän E. Alanteen 7)	1,500	Kaupunginkirjaston amanuenssin O. Inkolan 4)	3,036
Kulkutautisairaalan ovenvartijan H. M. Malmströmin 8)	1,500	Kaupunginorkesterin viulunsoittajan G. L. S. Roosin 23)	1,995
Tuberkuloosisairaalan osastonhoitajattaren H. Markkulan 9)	2,604	Kiinteistötoimiston siltavartijan E. W. Sommardahlin 24)	1,500
Kunnalliskodin apulaisjohtajan V. J. Terhon 10)	4,810	Muonamies J. V. Wickströmin 25)	1,500
Kunnalliskodin lääkärin V. D. Lassilan 11)	5,560	Kaupungininsinööri O. Martikaisen 17)	12,710
Kunnalliskodin työnjohtajan J. Rinteen 12)	1,500	Rakennustoimiston rakennusmestarin S. Lehtisen 26)	3,400
Lastensuojeluviraston naistarkastajan V. M. Wessmanin 13)	1,500	Rakennustoimiston rakennusmestarin K. F. Sundellin 1)	4,800
Vekkosken kasvatustaitoksen johtajan J. Forsbergin 14)	1,500	Rakennustoimiston kalustonhoitajan L. K. Anderssonin 27)	1,500
Työnvälitystoimiston osastonhoitajan E. A. Holmströmin 13)	3,305	Rakennustoimiston sepän F. Salmen 28)	1,500
Työnvälitystoimiston toimentajan K. E. Teräksen 12)	3,010	Rakennustoimiston työntekijän J. M. Anttilan 29)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan E. S. Ahlgrenin 11)	1,500	Rakennustoimiston työntekijän B. V. Brunströmin lesken 24)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan I. Liukkosen 15)	1,617	Rakennustoimiston työntekijän K. V. Fjäderin 30)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan M. Molanderin 16)	1,500	Rakennustoimiston työntekijän A. Heinosen 24)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan T. Paanasen 17)	3,610	Rakennustoimiston työntekijän A. Hietalan 29)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan K. Pantsarin 18)	1,500	Rakennustoimiston työntekijän A. Järvisen 31)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan A. Peltolan 8)	1,705	Rakennustoimiston työntekijän F. H. Laineen 11)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen opettajan J. Studdin 8)	1,529	Rakennustoimiston työntekijän J. Lehden 32)	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen veistokalustonhoitajan T. Koskisen 19)	2,376	Rakennustoimiston työntekijän A. G. Lindroosin 4)	1,500

1) Khn jsto 14 p. syysk. 3,926 §. — 2) S:n 16 p. marrask. 4,154 §. — 3) S:n 20 p. jouluk. 4,384 §. — 4) S:n 26 p. lokak. 4,072 §. — 5) S:n 7 p. syysk. 3,903 §. — 6) S:n 12 p. tammik. 3,063 §. — 7) S:n 30 p. marrask. 4,205 §. — 8) S:n 4 p. toukok. 3,513 §. — 9) S:n 7 p. jouluk. 4,241 §. — 10) S:n 12 p. lokak. 4,013 §. — 11) S:n 20 p. huhtik. 3,456 §. — 12) S:n 10 p. elok. 3,832 §. — 13) S:n 19 p. tammik. 3,099 §. — 14) S:n 17 p. elok. 3,848 §. — 15) S:n 30 p. maalisk. 3,401 §. — 16) S:n 2 p. maalisk. 3,284 §. — 17) S:n 31 p. elok. 3,885 §. — 18) S:n 23 p. marrask. 4,175 §. — 19) S:n 30 p. marrask. 4,204 §. — 20) S:n 15 p. kesäk. 3,699 §. — 21) S:n 25 p. toukok. 3,609 §. — 22) S:n 17 p. toukok. 3,586 §. — 23) S:n 23 p. helmik. 3,252 §. — 24) S:n 6 p. heinäk. 3,769 §. — 25) S:n 27 p. heinäk. 3,798 §. — 26) S:n 18 p. jouluk. 4,357 §. — 27) S:n 22 p. kesäk. 3,738 §. — 28) S:n 8 p. kesäk. 3,678 §. — 29) S:n 2 p. helmik. 3,162 §. — 30) S:n 18 p. jouluk. 4,358 §. — 31) S:n 6 p. huhtik. 3,421 §. — 32) S:n 16 p. helmik. 3,229 §.

	Mk		Mk
Rakennustoimiston työntekijän H. Malilan ¹⁾	1,500	Satamahallintotoimiston siivoojan A. Färmin ¹⁴⁾	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. J. Mannströmin ²⁾	1,500	Lihantarkastamon leimaajan R. G. Träskmanin ¹⁵⁾	1,500
Rakennustoimiston työntekijän M. Nymanin ³⁾	1,500	Teurastamon yövärtijän J. S. Palmqvistin ¹⁶⁾	1,890
Rakennustoimiston työntekijän K. G. Oinosen ⁴⁾	1,500	Vesijohtolaitoksen ylikonemestarin A. L. Luckmanin ¹⁷⁾	5,560
Rakennustoimiston työntekijän K. Pelanderin ⁵⁾	1,500	Vesijohtolaitoksen putkimestarin J. Äijälän ¹⁸⁾	2,084
Rakennustoimiston työntekijän A. Salmisen ⁶⁾	1,500	Vesijohtolaitoksen viilaaajan O. Viitasen ¹⁹⁾	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. Salmisen ⁷⁾	1,500	Vesijohtolaitoksen työntekijän J. Nybergin ¹⁸⁾	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. Stavénin ⁸⁾	1,500	Vesijohtolaitoksen työntekijän J. G. Saukkolan ⁴⁾	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. G. Träskmanin ⁹⁾	1,500	Kaasulaitoksen koneenkäyttäjän K. A. K. Weckströmin ²⁰⁾	3,575
Rakennustoimiston työntekijän I. Vahlströmin ¹⁰⁾	1,500	Kaasulaitoksen varastonhoitajan J. Svartströmin ⁹⁾	1,854
Puhtaanapitolaitoksen johtajan E. Rosenbröijerin ¹¹⁾	10,620	Kaasulaitoksen työnjohtajan K. A. Leinon ²¹⁾	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän K. H. Adolfssonin ¹²⁾	1,500	Kaasulaitoksen ajurin V. Järven ²²⁾	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. A. Hermanssonin ¹¹⁾	1,500	Sähkölaitoksen portinvartijan A. Keinäsen ⁶⁾	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän R. Laaksosen ¹³⁾	1,500	Eläkkeellä olleen palvelijan S. Kattajan ¹⁴⁾	1,500
Puhtaanapitolaitoksen tiliviraston toimistoapulaisen S. Soramäen ¹²⁾	2,108	Eläkkeellä olleen rouva H. Laitisen ²³⁾	1,500

Virastojen kaluston y.m. hankinta ja kunnossapito

Kaluston y.m. osto sekä erinäiset korjaukset. Talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvästä kaluston hankintamäärärahasta osoitettiin seuraavat rahamäärät:

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1938 määrärahasta, mk	Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1939 määrärahasta, mk
Maistraatti ²⁴⁾	2,800: —	Rahatoimisto ²⁶⁾	27,580: 50
		Tilastotoimisto ²⁷⁾	15,620: —
		Revisiotoimisto ²⁸⁾	22,135: 10
Kaupunginhallitus ja kaupunginkanslia ²⁵⁾ ..	10,561: 50	Verotusvalmisteluvirasto ²⁹⁾	48,285: —

¹⁾ Khn jsto 14 p. syysk. 3,926 §. — ²⁾ S:n 6 p. kesäk. 3,769 §. — ³⁾ S:n 2 p. helmik. 3,162 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,421 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. elok. 3,819 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 3,401 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. toukok. 3,586 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. marrask. 4,203 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,307 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 3,903 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. toukok. 3,513 §. — ¹²⁾ S:n 26 p. lokak. 4,072 §. — ¹³⁾ S:n 2 p. marrask. 4,101 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 3,369 §. — ¹⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 3,544 §. — ¹⁶⁾ S:n 2 p. helmik. 3,162 § ja 16 p. helmik. 3,229 §. — ¹⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 3,099 §. — ¹⁸⁾ S:n 9 p. marrask. 4,124 §. — ¹⁹⁾ S:n 5 p. p. lokak. 3,979 §. — ²⁰⁾ S:n 13 p. huhtik. 3,443 §. — ²¹⁾ S:n 28 p. syysk. 3,970 §. — ²²⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,456 §. — ²³⁾ S:n 23 p. helmik. 3,252 §. — ²⁴⁾ S:n 12 p. tammik. 3,067 §. — ²⁵⁾ S:n 4 p. tammik. 3,005 §, 2 p. helmik. 3,161 §, 9 p. helmik. 3,190 §, 23 p. helmik. 3,251 §, 9 p. maalisk. 3,306 § ja 7 p. syysk. 3,902 §. — ²⁶⁾ S:n 19 p. tammik. 3,107 §, 2 p. helmik. 3,172 §, 16 p. maalisk. 3,362 § ja 1 p. kesäk. 3,644 §. — ²⁷⁾ S:n 4 p. tammik. 3,006 §, 23 p. maalisk. 3,373 § ja 13 p. huhtik. 3,442 §. — ²⁸⁾ S:n 19 p. tammik. 3,092 § ja 16 p. maalisk. 3,335 §. — ²⁹⁾ S:n 26 p. tammik. 3,135 ja 3,136 § ja 30 p. marrask. 4,206 §.

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1939 määrärahasta mk	Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1939 määrärahasta mk
Maistraatti ¹⁾	1,910: —	Lastensuojelulautakunta ¹⁰⁾	591: 30
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori ²⁾	2,255: —	Työnvälitystoimisto ¹¹⁾	14,725: —
Rakennustarkastuskonttori ³⁾	22,252: 50	Ammattioppilaslautakunta ¹²⁾	1,248: —
Raastuvanoikeus ⁴⁾	15,680: 65	Kiinteistötoimisto ¹³⁾ ..	88,066: 95
Terveydellisten tutkimusten laboratorio ⁵⁾ ..	2,740: 60	Rakennustoimisto ¹⁴⁾ ..	109,743: 75
Maidontarkastamo ⁶⁾ ...	2,325: —	Puhtaanapitolaitos ¹⁵⁾ ...	6,712: 50
Asuntojentarkastuskonttori ⁷⁾	3,950: —	Satamahallintotoimisto ¹⁶⁾	62,106: —
Huoltovirasto ⁸⁾	10,850: —	Kansanhuoltolautakunnan osto-osoituskonttori ¹⁷⁾	5,325: —
Kunnalliskodin työlaitos ⁹⁾	15,100: —		

V:n 1938 talousarvion samaan lukuun sisältyvästä kaluston kunnossapitomääräraahasta osoitettiin 123 mk ¹⁸⁾ eräiden kaupunginkanslian ja 175: 50 mk ¹⁹⁾ rahatoimiston kaluston korjausten suorittamiseen sekä kertomusvuoden vastaavista varoista kaupunginkanslian kaluston korjaustöiden maksamiseen 250: 40 mk ²⁰⁾, tilastotoimiston 530 mk ²¹⁾, revisiotoimiston 380 mk ²²⁾, raastuvanoikeuden 3,690 mk ²³⁾, maidontarkastamon 300 mk ²⁴⁾, työnvälitystoimiston 1,060 mk ¹¹⁾ ja kiinteistötoimiston 8,770 mk ²⁵⁾.

Puhelimet. Kaupunginhallitus hyväksyi ²⁶⁾ joukon puhelimien hankkimista ja siirtoja, puhelinmaksujen suorittamista y. m. koskevia esityksiä myöntäen tarvittavat varat talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto erinäisiin hallintomenoihin sisältyvästä määräraahasta Puhelinmaksut ja pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot määräraahasta Puhelinosuuksia.

Kaikkiaan käytettiin määrärahoista Puhelinmaksut ja Puhelinosuuksia vastaavasti 705,965: 15 mk ja 97,650 mk.

¹⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,192 §. — ²⁾ S:n 2 p. helmik. 3,158 §. — ³⁾ S:n 25 p. toukok. 3,606 § ja 21 p. syysk. 3,946 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 3,159 § ja 29 p. kesäk. 3,748 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,490 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 3,923 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,491 § ja 11 p. toukok. 3,577 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 3,267 §, 20 p. huhtik. 3,473 §, 17 p. toukok. 3,594 § ja 24 p. elok. 3,868 ja 3,869 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. marrask. 4,206 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 3,134 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. toukok. 3,595 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. maalisk. 3,414 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. helmik. 3,275 § ja 27 p. heinäk. 3,812 §. — ¹⁴⁾ S:n 26 p. tammik. 3,152 ja 3,154 §, 9 p. helmik. 3,226 §, 23 p. helmik. 3,277 §, 13 p. heinäk. 3,791 § ja 10 p. elok. 3,841 §. — ¹⁵⁾ S:n 13 p. heinäk. 3,790 §. — ¹⁶⁾ S:n 4 p. tammik. 3,053 § ja 12 p. tammik. 3,088 §. — ¹⁷⁾ S:n 12 p. lokak. 4,033 §. — ¹⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 3,248 §. — ¹⁹⁾ S:n 19 p. tammik. 3,106 §. — ²⁰⁾ S:n 19 p. tammik. 3,107 § ja 16 p. marrask. 4,152 §. — ²¹⁾ S:n 4 p. tammik. 3,006 § ja 13 p. huhtik. 3,441 §. — ²²⁾ S:n 19 p. tammik. 3,093 §. — ²³⁾ S:n 25 p. toukok. 3,608 §. — ²⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 3,923 §. — ²⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 3,576 §. — ²⁶⁾ Khs 20 p. huhtik. 918 § sekä khn jsto 12 p. tammik. 3,087 §, 26 p. tammik. 3,123 ja 3,142 §, 2 p. helmik. 3,171 ja 3,188 §, 9 p. helmik. 3,210 §, 16 p. helmik. 3,230 §, 9 p. maalisk. 3,329 §, 16 p. maalisk. 3,336 §, 23 p. maalisk. 3,372 §, 6 p. huhtik. 3,418 §, 4 p. toukok. 3,536 §, 11 p. toukok. 3,563 §, 17 p. toukok. 3,584 §, 1 p. kesäk. 3,642 ja 3,648 §, 8 p. kesäk. 3,687 §, 29 p. kesäk. 3,757 §, 10 p. elok. 3,842 §, 24 p. elok. 3,876 §, 31 p. elok. 3,900 §, 7 p. syysk. 3,922 §, 28 p. syysk. 3,976 §, 5 p. lokak. 3,993 ja 3,994 §, 12 p. lokak. 4,032 ja 4,034 a §, 2 p. marrask. 4,098 ja 4,103 § sekä 30 p. marrask. 4,211 §.

Valiokunnat, komiteat ja opintomatkat

Valiokunnat, komiteat y. m. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ oikeuttaa eläkesääntökomitean tarkistamaan myöskin kaupungin matkustussäännön, jos komitea katsoi sen tarpeelliseksi.

Vtn Furuhelmien sairauden johdosta valittiin ²⁾ vt Nybergh hänen sijaisekseen eläkesääntökomiteaan siinä tapauksessa, että sairaus jatkui.

Sisäasiainministeriö ilmoitti kutsuneensa keskussairaalakysymystä valmistelemaan neuvottelukuntaan professori S. Brofeldtin, lääketieteenliseniaatti L. Ollonqvistin, lääkintöneuvos E. J. Horellin ja pääjohtaja V. N. Vähäkallion sekä määränneensä lääkintöneuvos Horellin kutsumaan neuvottelijat ensi kokoukseen. Kaupungin edustajat neuvottelukunnassa olivat kaupunginlakimies E. Cavonius, professori F. Langenskiöld ja sairaalatarkastaja M. Saarenheimo ³⁾.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ valita kaupungin edustajaksi Meilahden sairaalan rakennustoimikuntaan professori F. Langenskiöldin.

Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ asettaa komitean laatimaan ehdotusta kaupungin vastaisen mielisairaspaikkojen tarpeen tyydyttämistä varten valiten komitean jäseniksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon, filosofiantohtori B. Nyberghin ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden. Sittemmin merkittiin ⁶⁾ tiedoksi, että sairaalahallitus oli valinnut komiteaan professori F. Langenskiöldin, toimittaja A. Pohjanmaan ja sairaalatarkastaja M. Saarenheimon.

Humalatilassa olevien loukkaantuneiden hoidon järjestelyä koskevan sairaalahallituksen esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ asettaa komitean tutkimaan mahdollisuuksia erityisen hoito-osaston järjestämiseksi heille Marian sairaalan kirurgisen osaston yhteyteen ja valmistelemaan asiaa koko laajuudessaan sekä valitsi omasta puolestaan sen puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden. Sairaalahallitusta ja poliisilaitosta kehoitettiin kumpaakin valitsemaan komiteaan yksi jäsen.

Kertomusvuodeksi päätettiin ⁸⁾ asettaa työttömyyskomitea valiten siihen kaupunginjohtaja, rahatoimenjohtaja, teknillinen johtaja, kaupungininsinööri, huoltoviraston toimitusjohtaja, työnvälitystoimiston johtaja sekä kaupunginhallituksen vuosijäsenet Salovaara ja Suolahti.

Viljelyspalstatoimintaa järjestävään toimikuntaan valittiin ⁹⁾ puheenjohtajaksi työnvälitystoimiston johtaja S. Seppälä sekä jäseniksi kaupunginagronoomi A. J. Tamminen ja työläistarkastaja T. Uski.

Viisijäseninen valiokunta asetettiin ¹⁰⁾ valmistelemaan kysymystä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustuspäärärahan jakamisesta sekä kysymystä raittiusseurain ja -järjestöjen avustuspäärärahan jakamisesta valiten siihen rahatoimenjohtaja J. Helo, sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto ja teknillinen johtaja E. Moring sekä kaupunginhallituksen jäsenet Suolahti ja Udd.

Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ asettaa komitean tutkimaan elintarpeiden tukkukaupan ja säilytyksen järjestämistä sekä laatimaan ehdotusta kysymyksen periaatteelliseksi ratkaisemiseksi valiten mainittuun komiteaan

¹⁾ Khs 31 p. elok. 1,792 §. — ²⁾ S:n 31 p. elok. 1,793 §. — ³⁾ S:n 26 p. tammik. 244 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,462 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 549 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 847 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. lokak. 2,134 §. — ⁸⁾ S:n 5 p. lokak. 2,089 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. tammik. 27 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. tammik. 57 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. huhtik. 984 §.

puheenjohtajaksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon. Sittemmin merkittiin ¹⁾ tiedoksi, että komiteaan oli valittu kiinteistölautakunnan edustajiksi johtaja T. Salmio ja osastopäällikkö S. Puranen, terveydenhoitolautakunnan edustajiksi ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger ja ensimmäinen kaupungineläinlääkäri W. Ehrström sekä teurastamolautakunnan edustajiksi asianajaja E. Tulenheimo ja teurastamon toimitusjohtaja H. Tallqvist.

Päätettiin ²⁾ asettaa kolmijäseninen komitea valmistelemaan eräitä elintarvehuoltoon kuuluvia kysymyksiä valiten sen puheenjohtajaksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrström sekä jäseniksi elintarvikekeskuksen johtaja E. Sarkia ja teurastamon toimitusjohtaja H. Tallqvist.

Sen kolmivuotiskauden, joksi voimassa olevat väkijuomien anniskelu-oikeudet oli myönnetty, päättyessä toukokuun 31 p:nä 1940 kaupunginhallitus päätti ³⁾ asettaa komitean laatimaan ehdotusta lausunnoiksi väkijuomien anniskeluoikeuksia koskevien anomusten johdosta valiten siihen puheenjohtajaksi sosiaali- ja opetusasiain johtajan J. W. Kedon sekä jäseniksi vtt Räsäsän, Tulenheimon ja Uddin.

N. s. kansakoulukomiteaa päätettiin ⁴⁾ kehoittaa tutkimaan ja selvittämään myöskin kaupungin etelä- ja länsiosien kansakoulutarvetta.

Kansakoulujohtokuntien tekemän esityksen johdosta, josta kaupungin historiatoimikunta oli antanut lausuntonsa, kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ suostua siihen, että kansakoulujohtokunnat asettivat komitean laatimaan suunnitelmaa kansakoululaitoksen historiikin laatimista ja tästä johtuvien kustannusten selvittämistä varten.

Lokakuun 9 ja 10 p:nä kaupunkien rakennusjärjestyksen laatimista varten pidettävään neuvottelutilaisuuteen valittiin ⁶⁾ kaupungin edustajaksi kiinteistötoimiston toimistopäällikkö J. W. Andersin.

Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ asettaa valiokunnan laatimaan suummitaisia laskelmia alueliitoksen kaupungille tuottamista välittömistä kustannuksista eri alueiden osilta valiten siihen kaupunginjohtajan ja kaikki neljä apulaiskaupunginjohtajaa sekä vtt Suolahden ja Nyberghin.

Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ asettaa komitean selvittämään asemakaavoituksen kannalta kysymystä vedenhankinnasta kaupungin ympäristöalueille valiten siihen v. t. kiinteistöjohtajan T. Grotenfeltin, teknillisen johtajan E. Moringin, arkkitehti B. Aminoffin, johtaja Y. Harvian ja toimittaja Y. Räsäsän. Komitea oikeutettiin käyttämään sihteeriä.

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitettua komitean asettamisesta tutkimaan kysymystä m. m. Helsingin tavaratarapihan vastaisesta sijoittamisesta sekä tiedusteltua kaupungin suhtautumista asiaan kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ ilmoittaa hyväksyvänsä komitean asettamisen ja valtioneuvoston siitä antamat määräykset sekä nimeävänsä komitean jäseniksi kaupungin puolesta kaupunginjohtaja A. Tulenheimon, v. t. kiinteistöjohtajan T. Grotenfeltin niin kauaksi aikaa kuin hän hoiti kiinteistöjohtajanvirkaa sekä teknillisen johtajan E. Moringin. Komitean sittemmin ilmoitettua ottaneensa insinööri R. Castrénin sihteerikseen 2,000 mk:n kuukausipalkoin sekä aikovansa käyttää asiantuntijoina Ruotsin valtionrautateiden pääjohtajaa A. Granholmia ja Tukholman kaupun-

¹⁾ Khs 17 p. toukok. 1,143 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 1,946 § ja khn jsto 21 p. syysk. 3,952 §. — ³⁾ Khs 19 p. lokak. 2,270 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. maalisk. 813 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. huhtik. 880 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 1,859 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. maalisk. 653 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,164 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 967 §.

gin asemakaavajohtajaa A. Liljenbergiä, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ valiokunta- ja komiteamenojen määrärahasta myöntää 1,000 mk kuu-kaudessa insinööri Castrénin palkkaamiseen sekä tarvittavat varat johtaja Liljenbergin asiantuntijapalkkion suorittamiseen. Komitean asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti ²⁾ vastata, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että komitea suoritutti erinäisiä laskenta- ja tilastoitöitä, joiden kustannukset jaettaisiin tasan kaupungin ja valtion kesken. Kaupungin osuus kustannuksista oli suoritettava kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Katuliikenteen laskenta oli komitean toimeksiannosta suoritettava kiinteistöimiston työvoimalla.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ asettaa komitean tutkimaan olympiakisojen aiheuttamia liikennekysymyksiä ja muita samassa yhteydessä esille tulevia seikkoja. Komitean jäseniksi valittiin kaupunginjohtaja, rahoitimenjohtaja, kiinteistöjohtaja, teknillinen johtaja ja vtt Salovaara, Suolahti ja von Wendt sekä kaupungininsinööri O. Martikainen varamiehenään insinööri R. Granqvist, rakennustoimiston satamarakennusosaston päällikkö S. Randelin, asemakaava-arkkitehti B. Brunila varamiehenään arkkitehti B. Aminoff ja insinööri R. Gefwert sekä satamalaitoksen johtaja K. Hoppu varamiehenään satamakapteeni J. Lehtonen. Maistraattia, poliisilaitosta, rautatiehallitusta, tie- ja vesirakennushallitusta, Suomen automobiiliklubia, Yleistä autoliittoa, Suomen höyrylaiva oy:tä, Aero oy:tä, Raitiotie ja omnibus oy:tä, Linja-autoliikennöitsijäin liittoa ja Helsingin vuokra-autoilijat nimistä yhdistystä kehoitettiin kutakin valitsemaan komiteaan varsinainen edustaja ja varaedustaja.

Olympiakisojen järjestelyasioita pohtivat kokoukset. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ olympiakisoja silmälläpitäen järjestää kansainvälisen liikennekonferenssin heinäkuun 26 ja 27 p:nä oikeuttaen kiinteistöjohtajan suorittamaan tästä aiheutuvat kustannukset hänen käytettäväkseen kaupungin olympiakisa-asiain hoitajan ominaisuudessa asetetuista varoista.

Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ olympiakisoja silmälläpitäen heinäkuun 19 p:nä järjestää kokouksen Suomen ravintoloitsijain liiton sekä ravintolalan suuryrittelijäin edustajille oikeuttaen kiinteistöjohtajan suorittamaan tästä aiheutuvat kustannukset hänen käytettäväkseen kaupungin olympiakisa-asiain hoitajan ominaisuudessa asetetuista varoista.

Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ olympiakisoja silmälläpitäen heinäkuun 18 p:nä järjestää kokouksen Helsingin ympäristökuntien virallisille edustajille maaseutumajoituspiirin majoituskysymyksen pohtimista varten oikeuttaen kiinteistöjohtajan suorittamaan tästä aiheutuvat kustannukset hänen käytettäväkseen kaupungin olympiakisa-asiain hoitajan ominaisuudessa asetetuista varoista.

Komitea- y. m. palkkiot. Valiokunta- ja komiteamenoja varten talousarvioon merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa v:n 1938 vastaavalta tililtä maksettiin seuraavat palkkiot:

	Mk
Virkasääntökomitea ⁷⁾	3,900: —
Eläkesääntökomitea ⁸⁾	1,100: —

¹⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,236 §. — ²⁾ S:n 5 p. lokak. 2,119 §. — ³⁾ S:n 18 p. tammik. 165 § ja 26 p. tammik. 198 § — ⁴⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,505 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,507 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,506 §. — ⁷⁾ Khn jsto 17 p. toukok. 3,589 § ja 22 p. kesäk. 3,739 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. syysk. 3,969 §.

	Mk
Liikennekomitea ¹⁾	5,680: —
Tavararatapihakomitea ²⁾	³⁾ 359: 60
Raitiotievuosikorttien hankkimista erinäisille kaupungin toimenhaltijoille koskevan mietinnön laatiminen ⁴⁾	3,000: —
Rakennusjärjestyskomitea ⁵⁾	13,560: —
Lausuntoa rakennusjärjestyskomitean mietinnöstä valmisteleva komitea ⁶⁾	2,000: —
Herttoniemen teollisuus- ja öljysatama-alueiden rakennusjärjestystä laativa komitea ⁷⁾	1,550: —
Poliisijärjestystä laativa komitea ⁸⁾	7,050: —
Palojärjestyskomitea ⁹⁾	4,750: —
Palokunnan järjestelyn muutoksia käsittelevä komitea ¹⁰⁾	1,400: —
Ravintolatarkastuksen järjestämiskomitea ¹¹⁾	325: —
Elintarvikehuoltokysymyksiä selvittelevä komitea ¹²⁾	4,582: 30
Määräyksiä elintarpeiden kuljettamisesta autoilla Helsinkiin laativa komitea ¹³⁾	1,250: —
Diakonissalaitoksen ja kaupungin välistä sopimusta kunnan sairaanhoitajattarien virkaanasettamisesta tutkimaan asetetun terveydenhoitolautakunnan jaoston sihteeri ¹⁴⁾	100: —
Terveydellisten tutkimusten laboratorion taksaehtotusta tarkastava komitea ¹⁵⁾	600: —
Asuntotarkastuksen johtosääntökomitea ¹¹⁾	250: —
Hammashoitokomitea ¹⁶⁾	600: —
Yliopistosairaala-asiaa tutkiva valtion ja kaupungin yhteinen komitea ¹⁷⁾	2,850: —
Kaupungin mielisairaalapaikkojen vastaisen tarpeen tyydyttämistä käsittelevä komitea ¹⁸⁾	600: —
Sairaankuljetusvaunun käyttömaksukomitea ¹¹⁾	900: —
Sosiaalisten johtosääntöjen tarkastuskomitea ¹⁸⁾	200: —
Olympiakylätoimikunta ²⁰⁾	6,000: —
Ratsastusratakomitea ²¹⁾	1,500: —
Tivolikysymystä harkitseva komitea ²²⁾	5,000: —
Kansakoulujen historiakomitea ²³⁾	1,800: —
Kansakoulukomitea ²⁴⁾	4,744: —
Kaupungin vuokralaisten lunastuskysymyksiä selvittävä komitea ²⁵⁾	1,600: —
Eduskuntatalon ympäristön suunnittelua valmisteleva komitea ²⁶⁾	600: —

¹⁾ Khn jsto 6 p. heinäk. 3,766 ja 3,767 §. — ²⁾ S:n 24 p. elok. 3,860 §. — ³⁾ Ruotsin kruunua. — ⁴⁾ Khn jsto 14 p. syysk. 3,925 §. — ⁵⁾ Khs 30 p. maalisk. 791 § ja khn jsto 23 p. maalisk. 3,393 §. — ⁶⁾ Khn jsto 20 p. huhtik. 3,489 §, 29 p. kesäk. 3,758 § ja 10 p. elok. 3,843 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. tammik. 3,051 ja 3,052 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 3,246 ja 3,247 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,439 § ja 20 p. huhtik. 3,488 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. huhtik. 3,439 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. tammik. 3,058 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. marrask. 4,194 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. tammik. 3,058 §, 6 p. huhtik. 3,440 § ja 29 p. kesäk. 3,759 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 3,371 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,489 § ja 8 p. kesäk. 3,686 §. — ¹⁶⁾ S:n 13 p. huhtik. 3,453 § ja 13 p. heinäk. 3,792 §. — ¹⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 3,304 ja 3,305 §. — ¹⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,782 §. — ¹⁹⁾ S:n 20 p. heinäk. 3,796 §. — ²⁰⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,682 § ja 6 p. heinäk. 3,765 §. — ²¹⁾ S:n 13 p. heinäk. 3,787 §. — ²²⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,764 §. — ²³⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,688 §. — ²⁴⁾ S:n 24 p. elok. 3,880 §. — ²⁵⁾ S:n 4 p. tammik. 3,051 ja 3,052 §. — ²⁶⁾ S:n 13 p. huhtik. 3,452 §.

	Mk
Linja-auto- ja autohuoltoasemien sijoittamista suunnitteleva komitea ¹⁾	900: —
Kulkuyhteyksiä Korkeasaaren ja kaupungin välillä tutkiva komitea ¹⁾	3,100: —
Uusia kukka-, kioski- ja jäätelönmyyntipaikkoja suunnitteleva komitea ²⁾	1,000: —
Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4 nimisen yhtiön ta- loudellista asemaa tutkiva komitea ²⁾	325: —
Lasten kesä- ja leikkikenttätöiminnan järjestelykomitea ³⁾ ...	3,600: —
Puhtaanapitolaitoksen alue- y. m. kysymyksiä tutkiva ko- mittea ⁴⁾	2,000: —
Satamien ja niiden läheisyydessä olevien alueiden hallinnon järjestelyä tutkiva komitea ⁵⁾	700: —
Kaupungin ympäristöalueiden vedenhankintakysymystä sel- vittävä komitea ⁶⁾	2,500: —
Teurastamon jäähdytyslaitoskomitea ⁷⁾	3,800: —

Valtion ja kaupungin yhteisen tavara- ja tavaratarapihakomitean juoksevien menojen peittämiseksi kaupunginhallitus myönsi ⁸⁾ ennakkona tilitystä vastaan 15,000 mk.

Ratsumestari M. Sawelan 4,950 mk:n suuruinen lasku ratsastusrata- toimikunnan sihteerintyöstä hyväksyttiin ⁹⁾ maksettavaksi kaupungin- hallituksen käytettäväksi kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroistaan olympiakisain valmistelutöitä varten myöntämästä ¹⁰⁾ 150,000 mk:n määrärahaa.

Matka-apurahat. Sen jälkeen kun halukkaat henkilöt kaupunginhalli- tuksen kehoituksesta olivat jättäneet hakemuksensa opintomatka-apu- rahain saamiseksi kertomusvuoden talousarvioon tätä varten merkitystä määrärahaa, kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ siitä seuraaville henkilöille alla mainitut rahamäärät: kaupunginsihteerin E. Mantereelle keskushallin- non järjestelyn y. m. tutkimista varten Skandinavian suurkaupungeissa 6,000 mk ¹²⁾ oikeuttaen myöhemmin hänet siirtämään matkansa v:een 1940 ¹³⁾; rahatoimiston osastopäällikölle L. Lahtiselle kaupungin tilinpää- töksen entistä nopeampaa valmistumista edistävien tutkimusten suoritta- miseksi Ruotsissa 4,000 mk ¹⁴⁾; kaupunginrevisori N. Fellmanille perehty- mistä varten Kööpenhaminan uudelleenjärjestettyyn revisiolaitokseen lisäapurahaa ¹⁵⁾ 2,000 mk ¹⁶⁾; terveydenhoitolautakunnan puheenjohtajalle O. von Hellensille osallistumista varten elokuun 7—9 p:nä Göteborgissa pidettävään kaupunginlääkärien kokoukseen 6,000 mk ¹⁷⁾; ensimmäiselle kaupunginlääkärille F. Hisingerille väestönsuojelulaitteiden, syöpäläisten ja faaraomuuraisten hävitysmenetelmien sekä sukupuolitautilien vastusta- misen tutkimista varten Skandinaviassa 5,000 mk ¹⁸⁾; apulaisasuntotar- kastaja E. Nordensvanille osanottoa varten Tukholmassa heinäkuussa pidettävään asuntokongressiin 2,000 mk ¹⁹⁾; ammattientarkastaja T. H.

¹⁾ Khn jsto 13 p. huhtik. 3,452 §. — ²⁾ S:n 4 p. tammik. 3,051 §. — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 3,010 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. lokak. 4,031 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. helmik. 3,276 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. kesäk. 3,756 § ja 21 p. syysk. 3,967 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. lokak. 4,034 §. — ⁸⁾ Khs 14 p. syysk. 1,893 §. — ⁹⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,062 §. — ¹⁰⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 110. — ¹¹⁾ Khs 2 p. helmik. 289 § ja 4 p. huhtik. 824 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. jouluk. 2,600 §. — ¹³⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,430 §. — ¹⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 145. — ¹⁵⁾ Khs 24 p. elok. 1,769 §. — ¹⁶⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,642 §. — ¹⁷⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,331 §.

Tornbergille satamatöiden järjestelyn tutkimista varten Englannissa 11,000 mk ¹⁾; kulkutautisairaalan laboratoriohoitajattarelle H. Pölöselle osallistumista varten optillisten laboratoriotöiden teoreettis-käytännöllisiin kursseihin Jenassa 3,000 mk ²⁾; huoltotoimen apulaisjohtajalle O. Toivolalle alkoholisti- ja irtolaishuollon tutkimista varten Ruotsissa ja Tanskassa 6,000 mk ¹⁾; lastenvalvoja A. E. Heiskaselle lastenvalvojain toiminnan organisoimisen tutkimista varten Ruotsissa ja Norjassa 5,000 mk ¹⁾; suomenkielisille kansakouluille 7,500 mk ja ruotsinkielisille kansakouluille 2,400 mk opettajien, tarkastajien ja kansakoulujohtokuntien jäsenten osallistumista varten yleiseen kansakoulukokoukseen ³⁾; ruotsinkielisille kansakouluille niiden opettajien osallistumista varten Kristiinassa heinäkuun 6—16 p:nä pidettäviin opettajien jatkokursseihin 2,500 mk ⁴⁾; kansakoulunopettaja N. Oksaselle Skandinaviassa noudatettavaan opetusmenetelmiin tutustumista varten 6,000 mk; koulupsykiatri E. Jokivartiolle koulupsykiatri-toiminnan tutkimista varten Ruotsissa 3,000 mk ¹⁾, oikeuttaen myöhemmin hänet siirtämään matkansa v:een 1940 ⁵⁾; valmistavan tyttöjen ammattikoulun ompelimon opettajalle K. Toukolehdolle Tukholmaan tehtävää opintomatkaa varten 1,500 mk ⁶⁾; lastentarhanjohtaja T. Särkijärvelle henkisesti jälkeenjääneiden lasten opetuksen tutkimista varten Ruotsissa ja Tanskassa 4,000 mk ¹⁾; asemakaavainsinööri R. Gefwertille ja kiinteistötoimiston insinöörille V. Meriluodolle osallistumista varten Tukholmassa pidettävään kansainväliseen asunto- ja asemakaavakongressiin sekä erinäisten kadunsuunnittelukysymysten tutkimista varten 8,500 mk kummallekin ¹⁾; rakennustoimiston tielaboratorion kemistille Y. T. Järvenkylälle opintomatkaa varten Tukholmaan, Kööpenhaminaan, Hampuriin, Haagiin, Amsterdamiin ja Berliiniin 12,000 mk ⁷⁾; rakennustoimiston ylikonemestarille E. Kauhaselle osallistumista varten 4—5 viikkoa kestäviin Berliinissä pidettäviin vedenpuhdistusmenetelmiä koskeviin kursseihin 6,800 mk ⁸⁾; rakennustoimiston rakennusmestarille A. Rokkaselle betonitöiden tarveaineiden ja työvälineiden sijoituksen ja työvoiman järjestelyn tutkimista varten Skandinaviassa 5,000 mk ¹⁾; rakennustoimiston rakennusmestarille V. Saloselle uudisrakennusten työnjohdon ja mielisairaalan turvallisuuslaitteiden tutkimista varten Skandinaviassa 5,000 mk ¹⁾; teurastamon apulaisjohtajalle J. Sjölundille bakteriologisen lihantarkastuksen tutkimista varten Saksassa 7,000 mk ¹⁾; keskuskeittolan toimitusjohtajalle E. Sarkialle elintarpeiden keskushankinnan ja kaupungin laitosten varastolojen sekä säilytyspaikkojen sisustuksen tutkimista varten Skandinaviassa 4,000 mk ⁹⁾; kaasulaitoksen kamreerille O. Forsmanille rahakkeiden myynnin ja jakelun tutkimista varten Skandinaviassa 5,000 mk ⁹⁾; kaasulaitoksen työnjohtajalle A. Keisalolle osallistumista varten Saksan kaasuopiston Karlsruhen teknillisessä korkeakoulussa järjestämiin jatkokursseihin 12,000 mk ¹⁰⁾; sekä sähkölaitoksen kaapeli-insinöörille L. Laineelle muuntoasemien maakaapeliverkon yksityiskohtien kirjaamistavan sekä ilmajohtojen ja niistä haaraantuvien talojohtojen tutkimista varten Ruotsissa ja Norjassa 5,000 mk ⁹⁾. Opintomatkastipendien saamisen ehdoksi asetettiin kuten ennenkin vaatimus, että stipendien saajat sitoutuivat jäämään kau-

¹⁾ Khs 2 p. helmik. 289 § ja 4 p. huhtik. 824 §. — ²⁾ S:n 9 p. helmik. 377 §. —

³⁾ S:n 25 p. toukok. 1,192 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. toukok. 1,096 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. jouluk. 2,599 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. maalisk. 555 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. helmik. 488 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,550 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. helmik. 289 § ja 4 p. huhtik. 824 §. — ¹⁰⁾ S:n 16 p. maalisk. 681 §.

pungin palvelukseen 2 vuodeksi opintomatkan päätyttyä ja jättämään kaupunginhallitukselle matkakertomuksensa kuluvan vuoden kuluessa. Stipendimatka oli yleensä tehtävä kesäloma-aikana, mutta siinä tapauksessa, että viranhaltijalle voitiin matkaa varten myöntää virkavapautta aiheuttamatta kaupungille minkäänlaisia kustannuksia, saatiin matka suorittaa myöskin kesäloma-ajan ulkopuolella. Viimeksi mainitussa tapauksessa oli viranhaltija oikeutettu nostamaan virkavapausajaltaan täydet palkkaetunsa. Poikkeustapauksessa voitiin virkavapaus myöntää silloinkin, kun viranhaltijalle oli otettava viransijainen, mutta voitiin myönnetty apuraha tällöin vähentää viransijaisen palkkaa vastaavalla määrällä.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle, joka oli käynyt tutustumassa erinäisiin Kööpenhaminan, Tukholman ja Göteborgin kunnallisiin laitoksiin 3,763: 50 mk ¹⁾); Suomen kaupunkien ja kauppalaisten sihteerien yhdistyksen vuosikokoukseen Turussa toukokuun 21 ja 22 p:nä osallistuville yhdistyksen helsinkiläisille jäsenille 2,966 mk, mistä avustuksesta saatiin jakaa osanottajille rautateiden toisen luokan meno- ja paluulipun hinta sekä 100 mk:n päiväraha kokouspäivältä ²⁾); Suomen kaupunkien tilivirkamiesten yhdistyksen vuosikokoukseen Viipurissa elokuun 12 ja 13 p:nä osallistuville kaupungin viranhaltijoille 5,824 mk, mistä avustuksesta saatiin jakaa osanottajille rautateiden toisen luokan meno- ja paluulipun hinta sekä kahdesta olopäivästä päivärahaa à 100 mk ³⁾); tilastotoimiston päällikölle O. Bruunille sekä ylimääräiselle aktuaarille S. Törnrothille osallistumista varten Oslossa pidettävään pohjoismaiden tilastokongressiin ja suurkaupunkien kokoukseen 3,250 mk kummallekin ⁴⁾); poliisijärjestyskomitean pyynnöstä erinäisiä poliisijärjestysehdotuksessa kosketeltuja seikkoja Tukholmassa ja Kööpenhaminassa tutkimassa käyneelle kunnallispormestari L. Ehrnrothille 50 Tanskan ja 100 Ruotsin kruunua ⁵⁾); ensimmäiselle kaupunginlääkärille F. Hisingerille osallistumista varten pohjoismaiden kaupunginlääkärien kongressiin 5,000 mk ⁶⁾); työnvälitystoimiston johtajalle S. Seppälälle ja nuorisosisäntöjohtajalle V. Mattlarille osallistumista varten Helsingissä elokuussa pidettävään IV pohjoismaiseen ammattikoulukokoukseen 400 mk ⁶⁾); kiinteistötoimiston avustavalle asemakaava-arkkitehdille B. Aminoffille ja toimiston tonttiosaston apulaispäällikölle P. Hanstenille osallistumista varten Tukholmassa pidettävään kansainväliseen asunto- ja asemakaavakongressiin 3,500 mk kummallekin ⁷⁾); urheilulautakunnan puheenjohtajalle U. Töttermanille ja kansanpuistojen isännöitsijälle K. Soiniolle osallistumista varten Tukholman kaupungin urheiluviranomaisten Utställningen Semestern 1939 nimisen näyttelyn yhteydessä järjestettäviin kunnallisiin päiviin huhtikuun 29—30 p:nä 2,500 mk kummallekin ⁸⁾); kaupungin palveluksessa oleville puutarhureille, jotka osallistuivat elokuun 4—6 p:nä Vuoksenlaaksoon, Lappeenrantaan ja Viipuriin järjestettävään kesäretkeilyyn kokouksineen, kullekin 250 mk:n korvauksen matkakuluista, kuitenkin yhteensä, enintään 2,000 mk, ollen mahdollisesti syntynyt ylijäämä retken jälkeen palautettava rahatoimistoon ⁹⁾);

¹⁾ Khs 20 p. huhtik. 911 § sekä khn jsto 26 p. tammik. 3,121 § ja 11 p. toukok. 3,543 §. — ²⁾ Khs 11 p. toukok. 1,044 § ja khn jsto 25 p. toukok. 3,603 §. — ³⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,614 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. huhtik. 824 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. tammik. 199 §. — ⁶⁾ Khn jsto 1 p. kesäk. 3,641 §. — ⁷⁾ Khs 4 p. huhtik. 824 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. huhtik. 855 a § ja 20 p. huhtik. 912 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,639 §.

kaupungin teknillisten virkailijain osallistumista varten Suomen kunnallis-teknillisen yhdistyksen vuosikokoukseen Vaasassa kesäkuun 9—11 p:nä 700 mk kullekin eli yhteensä 20,300 mk, määräten teknillisen johtajan E. Moringin viran puolesta osallistumaan matkaan oikeuksin saada matkakulujensa korvauksen kaupungin matkustussäännön mukaan eli yhteensä 1,094 mk ¹⁾); teurastamon toimistujohtajalle H. Tallqvistille tutustumista varten Göteborgissa käytäntöön otettuun kaltauskoneeseen 5,300 mk ²⁾); sekä teurastamon toimitusjohtajalle H. Tallqvistille ja sen käyttöpäällikölle K. V. Virtaselle matkaa varten Tukholmaan neuvottelemaan professori E. W. Hubendickin kanssa ilmajäähdyttäjien uudelleen rakentamisesta heidän matkakulujensa peittämiseksi 2,688: 60 mk kummallekin eli siis yhteensä 5,377: 20 mk ³⁾).

Kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista myönnettiin ⁴⁾ painatus-töiden valvojalle T. J. Artmanille osallistumista varten Viipurissa heinäkuun 15 ja 16 p:nä pidettävään Suomen faktoriliiton liittokokoukseen ja sen yhteyteen järjestettäviin retkeilyihin 400 mk.

Yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan sisältyvältä tililtä Matkakustannukset myönnettiin sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle matkaa varten Tuberkuloosisairaalain- ja parantolain keskusyhdistyksen vuosikokoukseen Kontiolahdelle 943 mk ⁵⁾); kansliasihteri A. Blombergille matkaa varten Tuberkuloosisairaalain ja -parantolain keskusyhdistyksen vuosikokoukseen Siilinjärvelle 742 mk ⁶⁾); sairaalain taloudenhoitajille V. Kääriäiselle, P. Svanjungille, B. Zilliacukselle ja P. Jarmalalle osallistumista varten Viipurissa kesäkuun 9—11 p:nä pidettävään Sairaalain talousvirkamiesyhdistyksen vuosikokoukseen 300 mk kullekin ⁷⁾); sekä työnvälitystoimiston maatalousosaston johtajalle Å. von Schoultzille matkaa varten Saloon y. m. tutkimaan työnvälitystoimistojen maatalousväestön työnvälitystä 805 mk ⁸⁾).

Kaupunginhallitus suostui ⁹⁾ yleisten töiden lautakunnan esitykseen, että kaupunginarkkitehti G. Taucher, lämpöteknikko Y. Laaksonen, insinööri H. Relander, arkkitehti J. Järvi ja insinööri S. Schalin lähetettäisiin käynnissä olevien uimastadionin rakennustöiden johdosta lentoteitse Tukholmaan erikoisesti perehtymään stadionin veden lämmitys- ja puhdistuskysymyksiin sekä altaan pintakäsittelyyn, jolloin perilläolo kestäisi 2 päivää, minkä lisäksi arkkitehti Taucher ja insinööri Laaksonen viipyisivät Tukholmassa 3 päivää perehtyäkseen uusiin ammattiopetuslaitoksiin sekä insinööri Relander yhden päivän tutkiakseen maanalaisten mukavuuslaitosten pumppujärjestelmiä. Mainituille henkilöille oli matkarahoina suoritettava ennakolta kaupunginkassasta yhteensä 18,500 mk.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ hyväksyen matkapäiväveloituksen, oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan suorittamaan insinööri H. Relanderille, joka oli käynyt Englannissa uimastadionin koneistojen hankintaa silmällä pitäen, hänen matkalaskunsa määrän, 10,641 mk, uimastadionin rakentamista varten talousarvioon merkityistä määrärahoista.

Arkkitehti M. Välikankaalle myönnettiin ¹¹⁾ ennakolta kaupunginkassasta tilitystä vastaan 9,000 mk n. 2 viikon matkaa varten Ruotsiin, Tans-

¹⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,277 § ja khn jsto 22 p. kesäk. 3,745 §. — ²⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,326 §. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 950 § ja khn jsto 11 p. toukok. 3,579 §. —

⁴⁾ Khn jsto 29 p. kesäk. 3,746 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. elok. 3,831 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 3,416 §. — ⁷⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,337 §. — ⁸⁾ Khn jsto 27 p. heinäk. 3,807 §. —

⁹⁾ Khs 26 p. tammik. 240 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,323 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. helmik. 304 §.

kaan ja Saksaan tarkoituksin tutustua sikäläisiin maneesirakennuksiin, varsinkin niiden yksityiskohtiin, kuten lämmitysjärjestelmiin y. m.

Kaupunginhallitus suostui ¹⁾ siihen, että sähkölaitoksen propagandainsinööri S. Schalinille saatiin sähkölaitoksen propagandamäärärahasta suorittaa 2,000 mk:n suuruinen matkaraha osallistumista varten Ruotsin sähkölaitosyhdistyksen vuosikokoukseen Tukholmassa ja Westeräsissa kesäkuun 5—7 p:nä.

Matkakertomukset. Tilastotoimiston arkistoon lähetettiin säilytettäväksi ne matkakertomukset, joita tekemistään opinto- tai edustusmatkoista olivat laatineet rakennustarkastuskonttorin tarkastaja A. Leidenius ²⁾, toinen kaupungineläinlääkäri B. Österholm ³⁾, Kivelän sairaalan osastonhoitajatar U. Nordman ⁴⁾, Tervallamen työlaitoksen johtaja E. Isotalo ⁵⁾, kansakoulunopettaja T. H. Oksanen ⁶⁾, kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimistoarkkitehti V. Tuukkanen ⁷⁾, kiinteistötoimiston asemakaavaosaston asemakaavainsinööri R. Gefwert ⁸⁾, rakennustoimiston katurakennusosaston tielaboratorion kemisti Y. T. Järvenkylä ⁹⁾, rakennustoimiston rakennusmestarit I. Homi ¹⁰⁾ ja A. Rokkanen ¹¹⁾, puhtaanapitolaitoksen toimistoinsinööri B. Ax ¹²⁾ sekä herra T. Kallio ¹³⁾.

Kaupungin edustus, juhlatilaisuudet y. m.

Kaupungin edustus. Kaupunginhallitukselle saapuneen kutsun johdosta päätettiin ¹⁴⁾ valita kaupungin edustajaksi Hämeenlinnan kaupungin 300-vuotismuistojuhlaan kaupunginjohtaja myöntäen ¹⁵⁾ hänelle matkakulujen peittämiseksi 408 mk määrärahasta Matkakustannukset.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁶⁾ valita teknillisen johtajan E. Moringin edustamaan Helsingin kaupunkia Savonlinnan kaupungin 300-vuotismuistojuhlassa myöntäen ¹⁷⁾ hänelle edellä mainitusta määrärahasta 942 mk matkakulujen peittämiseksi.

Merkittiin ¹⁸⁾ tiedoksi, että kaupunginjohtaja A. Tulenheimon, joka oli saanut virallisen kutsun saapua Hampurin kaupungin sataman 750-vuotismuistojuhlaan toukokuun 6—7 p:nä, tuli edustaa Helsingin kaupunkia mainitussa tilaisuudessa. Matkakulujen peittämiseksi myönnettiin ¹⁹⁾ hänelle 6,495 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Samoista varoista päätettiin ²⁰⁾ suorittaa muistojuhlaa varten valmistetun adressin kustannukset, 3,725 mk.

Kaupunginjohtaja A. Tulenheimo valittiin ²¹⁾ kaupungin edustajaksi Vironkävijäin 20-vuotismuistojuhlaan tammikuun 29 p:nä.

Kaupunginjohtaja A. Tulenheimo ja professori G. von Wendt valittiin ²²⁾

¹⁾ Khs 17 p. toukok. 1,138 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 60 § ja 18 p. tammik. 142 §. — ³⁾ S:n 26 p. tammik. 251 § ja 2 p. helmik. 333 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 48 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 67 § ja 18 p. tammik. 157 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 1,940 § ja 21 p. syysk. 1,992 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 522 § ja 9 p. maalisk. 609 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. marrask. 2,506 § ja 30 p. marrask. 2,546 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. syysk. 1,877 § ja 14 p. syysk. 1,923 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. tammik. 180 § ja 26 p. tammik. 232 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,452 §. — ¹²⁾ Khs 12 p. tammik. 88 § ja 18 p. tammik. 179 §. — ¹³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,132 § ja 12 p. lokak. 2,196 §. — ¹⁴⁾ S:n 4 p. tammik. 24 §. — ¹⁵⁾ Khn jsto 26 p. tammik. 3,120 §. — ¹⁶⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,602 §. — ¹⁷⁾ Khn jsto 3 p. elok. 3,818 §. — ¹⁸⁾ Khs 14 p. huhtik. 854 a §. — ¹⁹⁾ Khn jsto 11 p. toukok. 3,541 §. — ²⁰⁾ S:n 11 p. toukok. 3,542 §. — ²¹⁾ Khs 26 p. tammik. 200 §. — ²²⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,237 §.

kaupungin edustajiksi Tukholmassa kesäkuun 14—16 p:nä pidettävään Pohjoismaiden liikenneturvallisuuskongressiin myöntäen ¹⁾ heille matkakulujen peittämiseksi 4,241: 50 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kaupunginhallituksen jäsen Railo valittiin ²⁾ kaupungin edustajaksi Helsingissä toukokuun 18 ja 19 p:nä pidettävään Työväenopistojen liiton VII edustajakokoukseen.

Kaupungin järjestämät edustustilaisuudet. Yleisistä käyttövaroistaan tai käyttövaroistaan kaupungin edustustilaisuuksia varten kaupunginhallitus seuraavasti myönsi määrärahoja vastaanotto- tai muiden edustustilaisuuksien järjestämiseen alla mainituille yksityisille henkilöille, kokousten osanottajille y. m. s.:

kaupunginvaltuuston jäsenille 14,679: 85 mk ³⁾;

n. s. suuren lähetystön 40-vuotismuistojuhlan osanottajille 1,126: 75 mk ⁴⁾;

Kansainvälisen kaupunkiliiton ulkomaisille edustajille 9,157: 50 mk ⁵⁾;

Stockholms enskilda bank nimisen pankin johtajalle 180 mk ⁶⁾;

eroavalle v. t. kiinteistöjohtajalle T. Grotenfeltille 5,624: 50 mk ⁷⁾;

eroavalle reviisorille O. Paldanille 3,505: 10 mk ⁸⁾;

vesijohtolaitoksen entiselle toimitusjohtajalle 7,740: 80 mk ⁹⁾;

Ab. M. G. Stenius yhtiön eroavalle isännöitsijälle S. Steniukselle 1,217: 60 mk ¹⁰⁾;

eräille virolaisille vieraille 299: 75 mk ¹¹⁾;

virolaisten kunnallismiesten retkikunnalle 5,403: 50 mk ¹²⁾;

virolaiselle pääjohtaja Raudille 151 mk ¹³⁾;

eräille latvialaisille vieraille 938: 30 mk ¹⁴⁾;

latvialaisille kunnallisvirkamiehille 256: 40 mk ¹⁵⁾;

pohjoismaisille eläinlääkäreille 1,452: 25 mk ¹⁶⁾;

Göteborgin kaupungin sairaalain johtajalle seuralaisineen 162: 50 mk ¹⁷⁾;

olympiakisain valmisteluihin liittyville kaupungin työmaille tehtyjen tarkastusmatkain suomalaisille osanottajille yhteensä 3,225 mk ¹⁸⁾;

kansainvälisen olympiakomitean edustajille 3,988: 25 mk ¹⁹⁾;

olympiakisain aikaisen liikenteen järjestelystä neuvottelemaan saapuville saksalaisille ministeriaalineuvoksille P. Schnellille, B. Ehardtille ja W. Raulle 2,174: 40 mk ²⁰⁾;

Turun kaupungin urheilulautakunnan ja Turun urheilun ystävät nimisen seuran jäsenille tarvittavat varat ²¹⁾;

¹⁾ Khn jsto 22 p. kesäk. 3,722 §. — ²⁾ Khs 11 p. toukok. 1,099 §. — ³⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,295 § ja khn jsto 6 p. heinäk. 3,760 §. — ⁴⁾ Khs 2 p. maalisk. 511 § ja khn jsto 30 p. maalisk. 3,397 §. — ⁵⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,564 § ja khn jsto 20 p. heinäk. 3,797 §. — ⁶⁾ Khn jsto 26 p. lokak. 4,069 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. marrask. 4,123 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,657 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. tammik. 3,091 §. — ¹⁰⁾ S:n 4 p. toukok. 3,535 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. helmik. 3,250 §. — ¹²⁾ Khs 15 p. kesäk. 1,384 § sekä khn jsto 22 p. kesäk. 3,721 § ja 6 p. heinäk. 3,763 §. — ¹³⁾ Khn jsto 17 p. elok. 3,846 §. — ¹⁴⁾ S:n 30 p. maalisk. 3,398 §, 10 p. elok. 3,830 § ja 17 p. elok. 3,847 §. — ¹⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 3,744 §. — ¹⁶⁾ S:n 12 p. tammik. 3,060 §. — ¹⁷⁾ S:n 19 p. lokak. 4,058 §. — ¹⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 3,762 §, 21 p. syysk. 3,951 § ja 23 p. marrask. 4,174 §. — ¹⁹⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,297 § ja khn jsto 29 p. kesäk. 3,747 §. — ²⁰⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,234 § ja khn jsto 8 p. kesäk. 3,656 §. — ²¹⁾ Khn jsto 11 p. toukok. 3,539 §.

Tampereen kaupungin urheilulautakunnan jäsenille y. m. viranomaisille 157 mk ¹⁾);

IV pohjoismaisen ammattikoulukokouksen osanottajille 32,225 mk ²⁾); Työväenopistojen liiton VII edustajakokoukseen osallistuville 8,300 mk ³⁾);

pohjoismaisen sanomalehtimieskongressin osanottajille 15,322 mk ⁴⁾); eräille ulkomaisille sanomalehtimiehille 650 mk ⁵⁾);

Pohjoismaiden emäntäliiton kongressin osanottajille 31,487 mk ⁶⁾);

Pohjoismaiden ammatillisesti järjestyneiden naisten opintoviikkoon osallistuville 9,675 mk ⁷⁾);

Estonia Muusika Osakonna nimisen virolaisen sekakuoron jäsenille 5,000 mk ⁸⁾);

erään budapestilaisen laulukuoron jäsenille 550 mk ⁹⁾);

Työväen sivistysliiton vuosikokouksen osanottajille 1,125 mk ⁹⁾);

Yale Glee Club nimisen amerikkalaisen ylioppilaskuoron jäsenille 964: 50 mk ¹⁰⁾);

The Garden Cities & Town Planning Association nimisen järjestön toimesta järjestämän turistimatkan ulkomaisille osanottajille tarvittavat varat ¹¹⁾); sekä

tavararatapihakomitean jäsenille 1,254: 75 mk, mistä rautatiehallituksen tuli maksaa puolet ¹²⁾).

Itsenäisyydenpäivä. V:n 1938 yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹³⁾ 10,472: 30 mk itsenäisyydenpäivänä järjestetyn juhla-alaistuksen kustannusten suorittamiseen.

Liputus. Kaupunginhallitus päätti ¹⁴⁾ järjestää liputuksen erinäisissä juhlatilaisuuksissa sekä myöntää joillekin yksityisille yhdistyksille oikeuden lainata kaupungin lippuja ja lipputankoja y. m. Liputuksen y. m. s. kuluihin kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 837: 70 mk sekä yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 3,083: 90 mk.

2. Rahatointa koskevat asiat

Tilinpäätös. Kaupunginhallitus päätti ¹⁵⁾ hyväksyä rahatoimiston tekemän v:n 1938 tilinpäätöksen.

Lyhytaikainen luotto. Merkittiin ¹⁶⁾ tiedoksi rahatoimenjohtajan ilmoitus siitä, että kaupunki oli ottanut Suomen sokeri oy:ltä lyhytaikaista luottoa 3,000,000 mk:n arvosta 3 %:n korolla, ollen takaisinmaksu tapahtuva syyskuun 1 p:nä.

¹⁾ Khn jsto 13 p. heinäk. 3,785 § ja 12 p. lokak. 4,012 §. — ²⁾ Khs 11 p. toukok. 1,049 § ja khn jsto 17 p. elok. 3,845 §. — ³⁾ Khs 20 p. huhtik. 951 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. maalisk. 698 § ja khn jsto 20 p. heinäk. 3,793 §. — ⁵⁾ Khn jsto 9 p. marrask. 4,122 §. — ⁶⁾ Khs 23 p. maalisk. 699 § ja khn jsto 8 p. kesäk. 3,655 §. — ⁷⁾ Khs 16 p. helmik. 415 § ja khn jsto 24 p. elok. 3,861 §. — ⁸⁾ Khs 27 p. huhtik. 955 §. — ⁹⁾ Khn jsto 24 p. elok. 3,858 §. — ¹⁰⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,420 § ja khn jsto 21 p. syysk. 3,949 §. — ¹¹⁾ Khs 2 p. helmik. 290 §. — ¹²⁾ Khn jsto 31 p. elok. 3,882 §. — ¹³⁾ Khs 12 p. tammik. 63 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,604 § ja 10 p. elok. 1,644 § sekä khn jsto 26 p. tammik. 3,122 §, 11 p. toukok. 3,540 §, 17 p. toukok. 3,602 §, 25 p. toukok. 3,631 §, 1 p. kesäk. 3,634 §, 8 p. kesäk. 3,652, 3,653 ja 3,654 §, 6 p. heinäk. 3,761 §, 17 p. elok. 3,844 §, 21 p. syysk. 3,950 §, 15 p. kesäk. 3,720 § ja 31 p. elok. 3,883 §. — ¹⁵⁾ Khs 30 p. maalisk. 779 §; ks. myös tämän kert. s. 5 ja 8—9. — ¹⁶⁾ Khs 10 p. elok. 1,658 §.

Obligatiolainat. Kaupunginhallitus päätti¹⁾ ottaa uuden 100,000,000 mk:n suuruisen 5 %:n obligatiolainan 25 vuoden kuoletusajoin.

Kaupunginhallitus päätti²⁾ valtuuttaa rahatoimenjohtajan ottamaan kotimaista luottoa 3 ½ %:n korolla dollarivaluutan ostamiseksi 550,000 dollarin arvosta 49: 20 mk:n kurssiin kaupungin v:n 1930 6 ½ %:n dollari-lainaan kuuluvien obligatioiden ostamiseksi 103 ¼ %:n kurssiin.

Kaupunginhallitus päätti³⁾, että kaupungin v:n 1938 kruunulainojen obligatioita saadaan ostaa, pienemmän lainan enintään 500,000 kruunun ja suuremman lainan 1,000,000 kruunun nimellisarvosta, enintään 103 %:n kurssiin sekä v:n 1909 4 %:n puntalainan obligatioita enintään 15,000 punnan nimellisarvosta korkeintaan 102 %:n kurssiin suomalaisen liikeu-sanssin mukaisesti laskettuna.

Kaupungin 4 ½ %:n obligatioiden myyntilimiitti päätettiin⁴⁾ alentaa 96 %:iin.

Kaupunginhallitus päätti⁵⁾, että kaupungin 5 %:n obligatioiden limiittihinta alennetaan 99 %:iin, jota limiittihintaa kuitenkin oli sovellettava vain terminakaupoissa.

Eräs lontoolainen liike, joka aikaisemmin takausta vastaan oli saanut nostaa irtisanotun v:n 1911 puntalainan kolmen hävinneeksi ilmoitetun 20 punnan suuruisen obligation korot, oli tiedustellut, saisiko liike samoin ehdoin maksun itse obligatioista, koska laina oli irtisanottu maksettavaksi. Kaupunginhallitus päätti⁶⁾ suostua anomukseen ehdoin, että puheena oleva liike asetti asianmukaisen takauksen.

Obligatioiden arvonta. Arvottavaksi määrätyn obligatiomäärän sijasta kaupunki lunasti v:n 1909 4 %:n lainasta 52 obligatiota à 2,515 mk; v:n 1917 4 ½ %:n lainasta 26 obligatiota à 10,000 mk, 22 obligatiota à 5,000 mk ja 29 obligatiota à 1,000 mk; v:n 1933 kolmannesta 4 ½ %:n lainasta 148 obligatiota à 10,000 mk ja 24 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1934 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 35 obligatiota à 10,000 mk ja 36 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1934 toisesta 5 %:n lainasta 15 obligatiota à 25,000 mk, 58 obligatiota à 10,000 mk ja 47 obligatiota à 5,000 mk; v:n 1934 kolmannesta 4 ½ %:n (5 ½ %:n) lainasta 7 obligatiota à 100,000 mk ja 4 obligatiota à 50,000 mk; v:n 1935 ensimmäisestä 5 ½ %:n lainasta 63 obligatiota à 25,000 mk; v:n 1935 toisesta 5 ½ %:n lainasta 81 obligatiota à 25,000 mk ja 52 obligatiota à 10,000 mk; v:n 1935 viidennestä 5 %:n lainasta 30 obligatiota à 50,000 mk; v:n 1936 toisesta 5 %:n lainasta 59 obligatiota à 25,000 mk, 59 obligatiota à 10,000 mk ja 59 obligatiota à 5,000 mk; sekä v:n 1937 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta 63 obligatiota à 25,000 mk, 62 obligatiota à 10,000 mk ja 62 obligatiota à 5,000 mk.

Sitten kun kaupunginhallitus helmikuun 16 p:nä 1939 päivätyllä kuulutuksella oli säädetyssä ajassa irtisanonut kaikki v:n 1934 toisen 5 ½ %:n lainan obligatit lunastettaviksi nimellisarvoonsa heinäkuun 1 p:nä 1939, ei arvontaa toimitettu huhtikuussa 1939, minkä julkinen notaari pöytäkirjassaan huhtikuun 19 p:ltä vahvisti.

Eräät virkamatkat. Rahatoimenjohtajan laina-asioissa Berliiniin ja Tukholmaan tekemistä matkoista aiheutuneet kulut, 10,864: 30 mk, päätettiin⁷⁾ suorittaa provisoiden y. m. kulujen määrärahasta.

¹⁾ Khs 14 p. huhtik. 856 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 16. — ²⁾ Khs 31 p. elok. 1,798 §. — ³⁾ S:n 9 p. helmik. 350 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. tammik. 69 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 1,060 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. elok. 1,654 §. — ⁷⁾ Khn jsto 10 p., elok. 3,829 § ja 9 p. marrask. 4,121 §.

Raitiotie ja omnibus oy:n vekseliluotto. Raitiotie ja omnibus oy:n jouduttua maksuvaikeuksiin, kaupunginhallitus oikeutti ¹⁾ yhtiön ottamaan Suomen pankista vekseliluottoa n. 12,300,000 mk:n määrään saakka, minkä verran yhtiö oli kaupungille velkaa, jolloin kaupunki olisi vekselin asettajana, ehdoin, että se osa rahamäärästä, jota yhtiö ei välttämättä tarvinnut, jäi kaupungin käytettäväksi.

Kansallis-osake-pankin luvattua myöntää Raitiotie ja omnibus oy:lle 2,000,000 mk:n lainan kaupungin asettamaa ja yhtiön tunnustamaa vekseliä vastaan, päätettiin ²⁾, että kaupunki suostuu kyseisen vekselin asettajaksi.

Oy. Merenkulku nimiselle yhtiölle kaupungin varoista myönnetty 800,000 mk:n laina päätettiin ³⁾ sallia jakaa eri velkakirjoihin, joista kukin oli kiinnitettävä määrättyyn yhtiön omistamista kuudesta höyrylaivasta ja luovutettava kaupungille sen saatavan vakuudeksi. Lisävakuuden saamiseksi yhtiön oli annettava kaupungille 500,000 mk:n suuruinen, Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n toimesta yhtiölle paraikaa rakennettavaan, huhtikuun 30 p:nä valmistuvaan uuteen höyrylaivaan ensimmäisenä kiinnityksenä kiinnitetty velkakirja.

Tekniska läroverket i Helsingfors nimiselle opetuslaitokselle päätettiin ⁴⁾ suorittaa kaupunginvaltuuston sille myöntämä 500,000 mk:n suuruinen koroton avustuslaina laitoksen uudisrakennushankkeen edistyttyä niin pitkälle, että talo oli vesikaton alla.

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4 nimiselle yhtiölle myönnettiin ⁵⁾ kaupungin kassavaroista 500,000 mk:n laina 4 $\frac{3}{4}$ %:n koroin siksi kunnes yhtiö sai Suomalaisen säästöpankin sille lupaaman lainan.

HAKA osuuskunnalle myönnettävät lainat. Kaupunginhallitus oikeutti ⁶⁾ kiinteistölautakunnan ennakolta suorittamaan HAKA osuuskunnalle tai sen perustamille asunto-osakeyhtiöille niille yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta periaatteellisesti luvatut lainat rahaston säännöissä mainituin edellytyksin, huolimatta lainansaaajan osingon jako-oikeuden rajoittamista koskevasta määräyksestä. Ennakkolainoja myönnettäisiin kuitenkin vain $\frac{2}{3}$ siitä määrästä, johon ne rahaston sääntöjen ja kaupunginvaltuuston asiasta tekemän päätöksen mukaisesti saivat nousta. Lainojen vakuutena pidettäisiin kaikki yhtiöiden kiinnitetyt velkakirjat ensimmäisestä kiinnityksestä lukien.

Omakotilainat. Kaupunginhallitus teki kuten edellisinäkin vuosina joukon lainain välittämistä valtion omakotilainarahastosta sekä tällaisten lainain siirtämistä myöhemmäksi koskevia päätöksiä ⁷⁾.

Kiinnityksen siirtämiseen myöhemmäksi myönnyttiin ⁸⁾ edellisten lisäksi 7 tapauksessa.

Asuntolainain ehtojen tarkistaminen. Kiinteistölautakuntaa päätettiin ⁹⁾ kehoittaa edelleen valvomaan sellaisten rakennusten palovakuuttamista

¹⁾ Khs 8 p. jouluk. 2,570 §. — ²⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,420 §. — ³⁾ Khs 18 p. tammik. 155 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. helmik. 346 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 17 — ⁵⁾ Khs 9 p. maalisk. 608 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. marrask. 2,413 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. tammik. 31 ja 32 §, 18 p. tammik. 163 §, 23 p. maalisk. 711 §, 14 p. huhtik. 859 §, 20 p. huhtik. 919 §, 4 p. toukok. 1,018 §, 17 p. toukok. 1,127 §, 27 p. heinäk. 1,607 §, 21 p. syysk. 1,961 §, 5 p. lokak. 2,081 §, 5 p. lokak. 2,088 §, 2 p. marrask. 2,335 §, 9 p. marrask. 2,412 § ja 16 p. marrask. 2,444 § sekä khn jsto 26 p. tammik. 3,143 §, 2 p. helmik. 3,181 § ja 13 p. huhtik. 3,446 § ja 3,447 §. — ⁸⁾ Khn jsto 4 p. toukok. 3,534 §, 31 p. elok. 3,899 §, 7 p. syysk. 3,920 §, 9 p. marrask. 4,143 ja 4,144 §, 16 p. marrask. 4,164 § ja 23 p. marrask. 4,192 §. — ⁹⁾ Khs 26 p. tammik. 207 §.

rakennusaikana, joihin oli annettu omakotilainoja tai lainoja yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta, sekä lisäksi tarkistamaan kyseisten lainojen lainaehdot sitä silmälläpitäen, että kaupungin lainat tulisivat mahdollisimman hyvin turvatuiksi ja niiden käyttö taroituksenmukaiseksi.

Ab. Bollplan yhtiön lopetettua toimintansa kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että yhtiön rahavarojen vastaanotto jätetään kaupunginkamreerin tehtäväksi, että rakennustoimiston varasto-osastolle siirretään yhtiön irtaimistoa 11,520 mk:n arvosta sekä että yhtiön toinen puhelin jätetään pallokentälle ja toinen siirretään rakennustoimiston katurakennusosaston käytettäväksi.

Ab. M. G. Stenius yhtiön velkain suorittamisesta annettava vakuus. Pohjoismaiden yhdyspankki oli anonut, että kaupunginhallitus pidättäisi *Ab. M. G. Stenius* yhtiön kaupungin saatavien vakuudeksi luovuttamat obligatiot 31,900,000 mk:n nimellismäärään panttina myöskin pankin mahdollisen korvausvaatimuksen varalta eikä luovuttaisi niitä ilman pankin suostumusta yhtiön entisten osakkaiden käyttöön siinäkin tapauksessa, että kaupungin mahdolliset vaatimukset ja siten myöskin pantti-oikeus obligatioihin nähden olivat rauenneet. Anomukseen päätettiin ²⁾ suostua ehdoin, että pankki vastasi kaikesta siitä korvauksesta, minkä kaupunki mahdollisesti olisi velvollinen suorittamaan myyjille sillä perusteella, että kaupunki obligatioiden säilyttämiseen ja luovuttamiseen nähden noudatti pankin määräyksiä.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ vapauttaa *Stenius* konsortiet nimisen yhtymän ylläpitämästä Pohjoismaiden yhdyspankin 10,000,000 mk:n pankkitakausta ehdoin, että kaupunki sai pantiksi obligatioita vastaavasta nimellisarvosta.

Kaupungin leski- ja orpokassan saataville kaupungilta päätettiin ⁴⁾ maksaa kauppapankkien korkein talletuskorke.

Kiinnitetyn haltijavelkakirjan hankkiminen kaupungille. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että *Taivaskallion* korttelin n:o 899 tontin n:o 16 vuokraoikeuteen ja tontilla oleviin rakennuksiin kiinnitetystä haltijavelkakirjasta oli lokakuun 16 p:nä toimitettavassa huutokaupassa tarjottava enintään 45,000 mk.

Akordisopimukset. Kaupunginhallitus päätti suostua seuraavien velallisten tekemiin akorditarjouksiin: varatuomari *N. Isotuvan* ⁶⁾, *Fastighets ab. Kasärngatan* 26 nimisen yhtiön ⁷⁾, rouva *I. Weckströmin* ⁸⁾ sekä *Oy. Veljekset Lampila ab.* nimisen yhtiön ⁹⁾.

Maksunlykkäystä myönnettiin ¹⁰⁾ *Autopalatsi oy:*lle sen maksettavaksi erääntyneille vuokraerille tullen yhtiön maksupäivänä suorittaa myöskin 8 %:n sakkokorke. Niinkään suostuttiin *Asunto oy. Vaasankatu 8:n* ¹¹⁾, *Asunto oy. Kalevankatu 4:n* ¹²⁾, rouva *U. Makkosen* ¹³⁾, työnjohtaja *V. Veneskosken* ¹⁴⁾, vahtimestari *O. Kivisen* ¹⁵⁾, vuokraaja *F. Lindroosin* ¹⁶⁾

¹⁾ Khs 2 p. maalisk. 536 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 517 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,429 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. tammik. 164 a §. — ⁵⁾ S:n 12 p. lokak. 2,157 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. maalisk. 708 § ja 11 p. toukok. 1,055 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. maalisk. 778 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. maalisk. 518 § ja 9 p. marrask. 2,409 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. marrask. 2,455 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. helmik. 294 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. helmik. 295 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. helmik. 296 §, 25 p. toukok. 1,153 § ja 29 p. kesäk. 1,511 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. maalisk. 710 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. marrask. 2,407 §. — ¹⁵⁾ S:n 9 p. marrask. 2,414 §. — ¹⁶⁾ S:n 16 p. marrask. 2,447 §.

ja Läntinen Viertotie 21—23 asunto oy:n¹⁾ tekemiin maksunlykkäysanomuksiin, joissakin tapauksissa eräin ehdoin.

Sakkokoron jättäminen perimättä. Rahatoimisto oikeutettiin²⁾ olemaan joulukuun aikana perimättä sakkokorkoa niistä toimistoon suoritettavista kaupungin saatavista, jotka olivat erääntyneet maksettaviksi sodan syttymisen jälkeen.

Autovakuutusrahasto. Kaupunginhallitus päätti³⁾ sijoittaa autovakuutusrahastoon kaupungin v:n 1917 4 ½ %:n obligatioita 99 %:n kurssiin 400,000 mk:n nimellisarvosta tammikuun 1 p:stä 1939 alkaen.

Säästöpankkien ja kaupungin välinen sopimus. Jottei syntyisi vaikeuksia verojen suorituksessa, säästöpankit ilmoittivat suostuvansa siihen, että veronmaksajat saivat käyttää pankeissa olevia säästövarojaan veronsuoritukseen niistä rajoituksista huolimatta, joita poliittisen tilanteen takia oli syntynyt säästö- ja talletustileillä olevien varojen ulossaantiin nähden. Täten suoritettut verot kaupungin oli jätettävä asianomaiseen säästöpankkiin kolmen kuukauden säästö- ja talletustilille, jonka jälkeen ne olivat vapaasti kaupungin käytettävissä. Nämä varat, joille suoritettaisiin tavanmukainen korko, eivät saaneet ylittää sitä määrää, minkä verran säästöpankkien kautta edellisessä veronkannossa oli kertynyt varoja. Jos vero suoritettiin muuten käteisellä, joutui se entiseen tapaan kaupungin tilille. Menettely koskisi vain yksityisiä henkilöitä. Rahatoimistolla olisi oikeus tarkastaa, että pankit varojen siirrossa noudattivat edellä selostettua menetelmää. Menetelmä hyväksyttiin⁴⁾ noudatettavaksi.

Kunnallisverotus. Verotusvalmisteluviraston ilmoitettua taksoituslautakunnan laskeneen veroäyrien lukumäärän kertomusvuonna toimitettavassa kunnallisverotuksessa 43,964,146:ksi, kaupunginhallitus määräsi⁵⁾ äyriitä maksettavan veromäärän 7 mk:ksi, josta määrästä kolmessa ensimmäisessä kannannassa oli perittävä 2 mk ja neljännessä 1 mk. Kannannat määrättiin tapahtuviksi elokuun 23—31 p:nä, syyskuun 22—30 p:nä, lokakuun 23—31 p:nä ja marraskuun 22—30 p:nä.

Verotusvalmisteluviraston ilmoitettua, että tutkijalautakunnan käsiteltyä sille tehtyjä verovalituksia veroäyrien kokonaismääräksi oli jäänyt 43,761,004, kaupunginhallitus päätti⁶⁾, että veroäyri, joka tarkistetun äyrimäärän perusteella olisi ollut 6:72 mk, pysytettäisiin 7 mk:n suuruisena.

Erinäisten piirinuohojain verokavallus. Raastuvanoikeus oli tuominut piirinuohooja E. Ylimyksen verokavalluksesta⁷⁾ 200 päiväsakkoon velvoittaen hänet suorittamaan Helsingin kaupungille korvaukseksi sille aiheuttamastaan vahingosta 2,008:50 mk 5 %:n korkoineen elokuun 29 p:stä 1931 ja 2,499 mk 5 %:n korkoineen elokuun 31 p:stä 1932 sekä korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikulut 1,000 mk:lla ja valtion vastaavat kulut 300 mk:lla. Piirinuohooja Ylimys valitti tästä päätöksestä Turun hovioikeuteen, joka jätti asian raastuvanoikeuden päätöksen varaan muuten, paitsi että päiväsakkojen määrä alennettiin 50:een, ollen piirinuohooja Ylimyksen sovitettava ne 40 mk:n mukaan päiväsakolta 2,000 mk:lla tai maksuvarain puutteessa 50 päivän vankeudella. Korkein oikeus, johon piirinuohooja Ylimys sittemmin valitti tästä hovioikeuden päätöksestä, vahvisti sen marraskuun 15 p:nä⁸⁾.

¹⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,449 §. — ²⁾ S:n 14 p. jouluk. 4,322 §. — ³⁾ Khs 2 p. marrask. 2,338 §. — ⁴⁾ Khn jsto 14 p. lokak. 4,035 §. — ⁵⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,301 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. elok. 1,771 §. — ⁷⁾ Ks. v. 1937 kert. s. 138. — ⁸⁾ Khn jsto 20 p. jouluk. 4,375 §.

Koiraverro. Rahatoimisto oikeutettiin ¹⁾ olemaan perimättä koiraveroa siinä tapauksessa, että verotetun väitteet eivät olleet ristiriidassa poliisilaitoksen antamien tarkkailuilmoitusten kanssa ja että koiran omistaja voi todistaa koiran lopetetuksi näyttämällä koiran lopettaneen eläinlääkärin, eläinsuojelujärjestön valtuuttaman henkilön, poliisin tai muun näihin verrattavan henkilön antaman kirjallisen todistuksen asiasta, koiran viedyksi toiselle paikkakunnalle näyttämällä kirjallisen selvityksen siitä, milloin koira oli viety Helsingistä ja ilmoitettu muualla verotettavaksi, tai koiran muulla tavoin kadonneeksi näyttämällä kahden luotettavan henkilön kirjallisen todistuksen asiasta.

Edellä hyväksyttyä menetelmää oli sovellettava vain v:n 1939 ja 1940 maksuunpanossa, joten aikaisemmin maksuunpantuja veroja koskevat asiat, joiden korjaamiseksi oli rasiottiliä, edelleen jäivät kaupunginhallituksen ratkaistaviksi.

Talousarvio. Seuraavat kaupunginhallituksen jäsenet määrättiin ²⁾ asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ohella osallistumaan alla mainittujen lautakuntien, hallitusten ja johtokuntien v:n 1940 talousarvion käsittelykokouksiin: jäsen Nybergh yleisten töiden lautakunnan, palolautakunnan, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ja oikeusaputoimiston johtokunnan; jäsen Railo ammattiopetuslaitosten johtokunnan, urheilulautakunnan, suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan, suomenkielisen työväenopiston johtokunnan ja kaupunginkirjaston johtokunnan; jäsen Räisänen huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan; jäsen Salmela-Järvinen keskuskeittolan johtokunnan, museolautakunnan ja terveydenhoitolautakunnan; jäsen Salovaara teknillisten laitosten hallituksen ja kotitalouslautakunnan; jäsen Suolahti sairaalahallituksen ja musiikkilautakunnan; jäsen Tulenheimo teurastamolautakunnan ja työnvälityslautakunnan; jäsen Udd kiinteistölautakunnan ja satamalautakunnan; sekä jäsen von Wendt ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan, puhtaanapitolautakunnan ja lastentarhain johtokunnan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti ²⁾ kehoittaa asianomaisia hallintoelimiä hyvissä ajoin antamaan tiedon talousarviokäsittelyistä myös asianomaisille apulaiskaupunginjohtajille, jotta heillä olisi tilaisuus saapua puheena oleviin kokouksiin.

Ehdotus v:n 1940 talousarvion laatimista koskeväksi, kaikille kaupungin hallituksille, lauta- ja johtokunnille sekä laitoksille lähetettäväksi kierto-
kirjeeksi hyväksyttiin ³⁾.

Talousarvioehdotuksen käsittely määrättiin ⁴⁾ tapahtuvaksi kolmessa lukemisessa.

Päätettiin ⁵⁾, että kaupunginvaltuuston talousarviokokous joulukuun 13 p:nä pidettäisiin Pohjoismaiden yhdyspankin huoneistossa.

Talousarvion laatimisessa suoritetusta ylityöstä päätettiin ⁶⁾ suorittaa 18,500 mk.

Väkijuomayhtiön voittovarojen käyttö. Sosiaaliministeriölle annettavassa selostuksessa Väkijuomayhtiön v:n 1938 voittovarojen käytöstä päätettiin ⁷⁾ mainita vain sivistys-, raittius- ja huoltotarkoituksiin myönnetty avustukset, yhteensä 3,606,508 mk.

¹⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,240 §. — ²⁾ S:n 11 p. toukok. 1,045 §. — ³⁾ S:n 11 p. toukok. 1,057 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. lokak. 2,235 § ja 1 p. marrask. 2,324 a §. — ⁵⁾ S:n 8 p. jouluk. 2,568 §. — ⁶⁾ Khs jsto 20 p. jouluk. 4,383 §. — ⁷⁾ Khs 9 p. helmik. 375 §.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraattia kehoitettiin ¹⁾ edelleen hoitamaan hevosottolain kaupungin viranomaisille aiheuttamat toimenpiteet.

Kaupunginhallitus myönsi ²⁾ yleisistä käyttövaroistaan maistraatille 2,000 mk sen lisätövoiman palkkaamiseksi, joka oli käynyt tarpeelliseksi sotilasavustusta koskevien anomusten lukumäärän lisääntymisen johdosta.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾, että kaupunki ottaa vastatakseen niistä mahdollisista vuokratustannuksista, jotka voivat aiheutua maistraatin väliaikaisesta siirtymisestä Pohjoismaiden yhdyspankin pääkonttorin huoneistoon.

Vaalikustannukset. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ asettaa maistraatin käytettäväksi talousarvioon eduskuntavaaleja varten merkityt 529,400 mk ja kunnallisvaaleja varten merkityt 480,000 mk.

Ulosottolaitos. Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulainen H. Lassila oikeutettiin ⁵⁾ säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään toimeensa toukokuun 30 p:ään 1940 saakka.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ 2,400 mk ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin Fredrikinkadun 65:ssä olevan varastohuoneiston kertomusvuoden vuokran maksamiseen.

Vanhan ylioppilastalon mainoskilvet. Rakennustarkastaja A. V. Toivosen vaatimuksesta maistraatti oli lokakuun 22 p:nä 1936 velvoittanut Helsingin ylioppilaskunnan taloudenhoitajan poistamaan ylioppilastaloa rumen-tavat mainoskilvet, josta päätöksestä taloudenhoitaja oli valittanut Uudenmaan läänin maaherralle. Maaherra kumosi maistraatin päätöksen ja korkein hallinto-oikeus, jonka ratkaistavaksi kaupunginhallitus oli jättänyt asian, yhtyi maaherran päätökseen, jonka varaan asia siis jäi ⁷⁾.

Raastuvanoikeus. Merkittiin ⁸⁾ tiedoksi raastuvanoikeuden ilmoitus ylimääräiselle neuvosmiehelle Hj. Furuhejmille myönnetystä virkaerosta loka-kuun 29 p:stä lukien, jolloin hän täytti 70 vuotta.

Merkittiin ⁹⁾ tiedoksi raastuvanoikeuden ilmoitus virkaeron myöntämisestä rikosasiainnotaari A. Candolinille huhtikuun 21 p:stä lukien ja hovi-oikeudenauskultantti K. H. Molinin määräämisestä viransijaisena hoitamaan hänen virkaansa, siksi kuin se täytettiin ja virkaan nimitetty ryhtyi sitä hoitamaan, sekä hänen palkkionsa vahvistamisesta 90 %:ksi hänen hoitamansa viran peruspalkasta. Rikosasiainnotaari A. Candolinille päätettiin ¹⁰⁾ kesäloman korvauksena suorittaa yhden kuukauden palkka. Rikosasiainnotaari A. Candolinin valituksen johdosta, joka koski hänelle tulevia palkkaetuja, kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi antaa Uudenmaan lääninhallitukselle selvityksen asiasta.

Rikosasiainnotaari K. Walldénin viransijaisena huhtikuun 1 p:stä vuoden loppuun toimineelle lakitieteenkandidaatti B. Candolinille päätettiin ¹²⁾ suorittaa hänen hoitamansa viran pohjapalkka lyhentämättömänä.

Yhteisen raastuvanoikeuden ilmoitettua myöntäneensä virkavapautta

¹⁾ Khn jsto 12 p. jouluk. 4,301 §. — ²⁾ Khs 2 p. marrask. 2,333 §. — ³⁾ Khn jsto 11 p. jouluk. 4,267 §. — ⁴⁾ Khs 9 p. helmik. 338 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. helmik. 460 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 833 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. tammik. 229 §. — ⁸⁾ Khn jsto 5 p. lokak. 3,978 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. toukok. 3,523 §. — ¹⁰⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,428 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. marrask. 2,501 §. — ¹²⁾ Khn jsto 20 p. huhtik. 3,472 §.

nuoremmalle oikeusneuvosmiehelle N. M. Luukaselle v:n 1940 ajaksi kaupunginhallitus päätti ¹⁾ myöntää hänen sijaiselleen rikosasiainnotaari E. Candolinille virkaan kuuluvan palkan ja Candolinin sijaiselle varatuomari J. Eerikäiselle rikosasiainnotaarin palkan lyhentämättä.

Isänmaallista kansanliikettä vastaan nostetun oikeusjutun käsittelyä varten käytetyn n.s. valkoisen salin vuokra, 1,745 mk, hyväksyttiin ²⁾ maksettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Poliisilaitos. Kaupunginhallitus oikeutti ³⁾ toisen kaupunginlääkärin O. Elon oman virkansa ohella hoitamaan poliisilääkärin virkaa, sen vakinaisen haltijan ollessa kesälomalla, talousarvioon merkityin palkkioin.

Terveydenhoitolautakunnan sitä koskevan tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ ilmoittaa, ettei se katsonut olevan esteitä sairaanhoitajattaren nimittämiseen poliisihaavuriksi.

Arvaamattomien vuokrain ja vuokranchorotusten määrärahasta kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 1,800 mk linja-autoasemarakennuksesta poliisilaitoksen tarpeisiin vuokratun huoneiston vuokranchorotuksen suorittamiseen.

Asunto oy. Ruusula n:o 1 nimiseltä yhtiöltä päätettiin ⁶⁾ vuokrata autotalli poliisilaitokselle huhtikuun 1 p:nä saakka 350 mk:n kuukausivuokrin, joka oli suoritettava kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokranchorotuksiin.

Poliisimestari oikeutettiin ⁷⁾ toistaiseksi sijoittamaan varapoliisi poliisilaitoksen osoitetuimistolle vuokrattuun taloon.

Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾, että kaupunki suorittaa ne vuokrakustannukset, jotka voivat aiheutua poliisimestarin ja poliisilaitoksen kanslian sekä poliisilaitoksen passitoimiston mahdollisesta väliaikaisesta siirtymisestä vallitsevan tilanteen johdosta toiseen huoneistoon.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin ⁹⁾ kehoittaa teettämään poliisilaitoksen pyytämä ovi Sofiankadun 4:ssä sijaitsevan poliisilaitoksen keskusosaston kolmannessa kerroksessa olevasta miehistöhuoneesta neljänteen kerrokseen johtavien portaiden alaosaan käyttämällä kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvää poliisitalojen korjausmäärärahaa.

Poliisimestarin anottua varastettujen ja löydettyjen polkupyörien säilyttämistä varten varattujen kahden kellarihuoneen varustamista sementtilattioilla ja valopisteillä, kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa suorittamaan mainitut työt korjausmäärärahoja käyttäen.

Poliisilaitoksen kalustomäärärahasta myönnettiin 11,520 mk ¹¹⁾ heinäkuun 1 p:nä toimitettavassa polkupyörien rekisteröinnissä tarvittavien kirjoituspöytäin hankkimiseen sekä 52,480 mk ¹²⁾ laitoksen kaluston korjauttamiseen ja hankintaan kertomusvuonna.

Poliisilaitoksen määrärahasta Pidätettyjen henkilöiden ylläpito myönnettiin ¹³⁾ 4,160 mk suojuspukujen hankkimiseksi pidätetyille henkilöille.

Poliisilaitoksen rikospoliisiosaston pidätettyjen henkilöiden aterian hinta vahvistettiin ¹⁴⁾ 2: 80 mk:ksi sekä hyväksyttiin samalla eräitä ruoka-

¹⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,438 §. — ²⁾ S:n 4 p. toukok. 3,510 § ja 13 p. heinäkök. 3,786 §. — ³⁾ Khs 11 p. toukok. 1,095 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. maalisk. 636 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. tammik. 171 §. — ⁶⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,436 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. jouluk. 4,300 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,217 § ja 8 p. jouluk. 4,248 §. — ⁹⁾ Khs 20 p. huhtik. 930 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. toukok. 1,134 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 4 p. toukok. 3,511 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. tammik. 3,095 §, 20 p. huhtik. 3,454 §, 20 p. heinäkök. 3,794 § ja 27 p. jouluk. 4,413 §. — ¹³⁾ S:n 12 p. lokak. 4,011 §. — ¹⁴⁾ S:n 19 p. lokak. 4,041 §.

laskuja, käsittäen ne yhteensä 4,256: 80 mk, maksettavaksi poliisilaitoksen määrärahasta Pidätettyjen henkilöiden ylläpito.

M. Monosen hautaustoimiston 2,400 mk:n suuruinen lasku ruumiiden kuljetuksesta patologiseen laitokseen hyväksyttiin ¹⁾ maksettavaksi poliisilaitoksen yleismenoihin sisältyvästä määrärahasta Matka- ja kuljetuskustannukset.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾ kehoittaa rahastoimistoa suorittamaan Uudenmaan läänin lääninrahastoon kaupungin osuuden poliisilaitoksen v:n 1938 menoista, 7,368,733: 50 mk.

Poliisilaitokselle päätettiin ³⁾ rakennustoimiston varastosta luovuttaa kenttäahjo, kunnes olympiakisain tallien ahjot valmistuivat.

Liikennetarkkailu. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ yhteensä 6,000 mk poliisilaitoksen käytettäväksi liikennetarkkailun tehostamiseen kehoittaen samalla poliisimestaria vastedes esittämään riittävän suuruisen määrärahan merkitsemistä tarkoitusta varten laitoksen talousarvioon.

Naispoliisikomitean avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ Suomen naisten kansallisliiton naispoliisikomitean käytettäväksi 6,670 mk valmennuskurssien järjestämiseen sellaisille naisille, joita olympiakisain aikana käytettäisiin poliisintehtävissä, sekä mainittujen kurssien naisjohtajan lähettämiseen opintomatalle Englantiin ehdoin, että valtio myönsi tarkoitukseen 13,330 mk ja otti kaupungin suorittaman rahamäärän huomioon poliisilaitoksen menoja koskevassa valtion ja kaupungin välisessä lopputilityksessä.

Naispoliisikomitean sittemmin ilmoitettua sisäasiainministeriön myöntäneen tarkoitukseen ainoastaan $\frac{1}{3}$ tarvittavasta määrästä eli 6,667 mk, kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ muuttaa aikaisempaa päätöstään siten, että sen myöntämä avustusmäärä siitä huolimatta annettaisiin naispoliisikomitean käytettäväksi.

Holhouslautakunnan vahtimestarin H. F. Tallqvistin viransijaiselle heinäkuun aikana 1937 myönnettiin ⁷⁾ 338 mk:n palkkio kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

4. Liikennettä koskevat asiat

Eräiden teiden oikeudellisen luonteen määrittely. Raastuvanoikeuden lausuttua eräessä autojen yhteenajoa koskevassa päätöksessään, ettei Hyrylän tien kaupungin rajojen sisäpuolella sijaitsevaa osaa voitu katsoa yleiseksi maantiekiksi eikä Hyrylän tieltä Käpylän asemalle johtavaa tietä verrata maaseudulla olevaan tiehen, maistraatti oli pyytänyt kaupunginhallituksen lausuntoa asiasta. Tämän johdosta hallitus päätti ⁸⁾ maistraatille annettavassa lausunnossaan yksityiskohtaisin perusteluin huomauttaa, että kyseinen Hyrylän tien osa oli tieläin mukainen, asemakaavoitetun alueen ulkopuolella oleva maantienjatke, joka lisäksi kaupungin rajasta kaupunkiin päin oli julistettu etuajo-oikeutetuksi päätieksi kesäkuun 1 p:stä 1936 lukien. Sitä ei siis missään tapauksessa voitu pitää kaupungin katuna kuten ei myöskään Käpylän asemalle johtavaa tietä, joka sek

¹⁾ Khn jsto 3 p. elok. 3,817 §. — ²⁾ Khs 9 p. maalisk. 601 §. — ³⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,437 §. — ⁴⁾ Khs 9 p. maalisk. 610 § ja 27 p. heinäk. 1,618 § — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 594 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,563 §. — ⁷⁾ Khn jsto 4 p. toukok. 3,521 §. — ⁸⁾ Khs 30 p. maalisk. 786 §.

sijaitsi asemakaavoitetun ja rakennussuunnitelmalla järjestetyn alueen ulkopuolella. Samalla päätettiin ¹⁾ huomauttaa, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö huhtikuun 12 p:nä 1938 oli vahvistanut maistraatin päätöksen, jolla oli julistettu pääväyläksi m.m. Mäkelänkatu kaupungin rajasta Käpylässä Sturenkadun risteykseen Vallilassa. Tämä määritelmä oli ilmeisesti kuitenkin epäselvä, koska Mäkelänkatu ei ulottunut rautatien yli kaupungin rajalle. Alkuaan oli pääväylän alkamista osoittava merkki ollut sijoitettuna Mäkelänkadun päähän ja siis rautatien eteläpuolelle, mutta sittemmin se luultavasti oikeamman tulkinnan mukaisesti oli siirretty Hyrylän maantien jatkeen varrelle kaupungin rajalle.

Yhteenajoja koskevat kysymykset. Autonkuljettaja K. E. Laaksosen ohjaaman kaupungin kuorma-auton ja Ab. Stockfors nimisen yhtiön henkilöauton välillä oli maaliskuun 1 p:nä 1937 sattunut yhteentörmäys Porvoon—Helsingin maantiellä. Raastuvanoikeus ja hovioikeus vapauttivat kaupungin vahingonkorvauksen suorittamisesta, mutta korkein oikeus velvoitti kaupungin maksamaan Ab. Stockfors yhtiölle 8,383:25 mk:n korvauksen 5 %:n korkoineen haastepäivästä, toukokuun 5 p:stä 1937 lukien, sekä 3,000 mk oikeudenkäyntikulujen korvauksena. Korkeimman oikeuden päätöksen mukaan autonkuljettaja Laaksonen siis oli syypää yhteenajo, joten kaupunki olisi voinut velvoittaa hänet maksamaan määrätyn korvauksen, mutta kohtuussyistä päätettiin ²⁾ olla vaatimatta sitä häneltä.

Raastuvanoikeuden tuomittua puhtaanapitolaitoksen kasteluauton kuljettajan K. Hyvärisen sakkorangaistukseen yleisen liikennejärjestyssäännön rikkomuksesta, kaupunginhallitus päätti ³⁾ sitoutua vastaamaan kaikista kustannuksista, jotka aiheutuisivat autonkuljettaja Hyvärisen mahdollisesta valituksesta hovioikeuteen. Asian ratkaiseminen riippui kaupungin liikennejärjestyksen 14 §:n tulkinnasta. Jos raastuvanoikeuden päätös sai lain voiman, ei kaupunki kyseisen kasteluauton omistajana voinut vapautua korvausvelvollisuudestaan, mutta jos Raitiotie ja omnibus oy:n kuljettaja, jonka ohjaaman auton kanssa hän oli ajanut yhteen, tuomittiin syypääksi onnettomuuteen, niin korvausvelvollisuus siirtyi mainitulle yhtiölle, jonka autot olivat vakuutetut Vakuutus oy. Fenniassa.

Karttain hankkiminen liikennekomitealle. Liikennekomitean käytettäväksi päätettiin ⁴⁾ ostaa karttoja maanmittaushallitukselta 4,020 mk:n arvosta, kiinteistötoimiston asemakaavaosaston karttoja ja karttakopioita 3,450 mk:n arvosta sekä kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston karttakopioita 1,500 mk:n arvosta. Tarvittavat varat myönnettiin ⁴⁾ ennakolta kaupunginkassasta.

Ajonopeuden rajoittaminen. Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan hallintolautakunnan anottua, että Uudenmaan lääninhallitus rajoittaisi moottoriajoneuvojen ajonopeutta sillä Helsingin—Hyrylän maantien osalla, joka oli Pakilan yhdyskunnan alueella, sekä velvoittaisi tien kunnossapitäjän omalla kustannuksellaan pystyttämään tielle asianomaiset liikennemerkkit, kaupunginhallitus asiasta annettavassaan lausunnossa päätti ⁵⁾ esittää ajonopeuden virallista rajoittamista 70 km:ksi tunnissa.

Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistaneen maistraatin päätöksen moottoriajoneuvojen suurimman sallitun

¹⁾ Khs 30 p. maalisk. 786 §. — ²⁾ S:n 26 p. tammik. 208 §. — ³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,087 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. helmik. 351 §; ks. myös tämän kert. s. 140. — ⁵⁾ Khs 9 p. helmik. 361 §. — ⁶⁾ S:n 31 p. elok. 1,799 §.

ajonopeuden määräämisestä Helsingin kaupunkiin kuuluvalla osalla Lauttasaaren siltaa 45 km:ksi tunnissa.

Linja-autoaseman asemamaksutaksa. Kaupunginhallitus hyväksyi ¹⁾ eräitä lisäyksiä Helsingin linja-autoaseman asemamaksutaksaan.

Kaupungin moottoriajoneuvojen käyttö ja bensininostot. Kaupunginhallitus päätti ²⁾, että kaupungin rakennustoimiston, teknillisten laitosten ja puhtaanapitolaitoksen oli viikoittain tehtävä kaupunginhallitukselle ilmoitukset näiden laitosten käytössä olevien autojen tarpeisiin tehdyistä bensininostoista ja suoritetuista ajoista tehostaen uudelleen antamaansa määräystä siitä että moottoriajoneuvojen käytössä oli noudatettava mitä suurinta säästäväisyyttä m.m. ajonopeutta säännöstelemällä.

Raitiotie ja omnibus oy. Kaupunginrevisori N. Fellman oikeutettiin ³⁾ yhden kuukauden aikana oman toimensa ohella tarkastamaan Raitiotie ja omnibus oy:n sisäistä toimintaa.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ ilmoittaa Raitiotie ja omnibus oy:lle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista yhtiön suunnitteleman myöhäisliikenteen järjestämistä vastaan.

Merkittiin ⁵⁾ tiedoksi Raitiotie ja omnibus oy:n ilmoitus raitiotievuosilippujen hinnan määräämisestä kertomusvuonna 1,000 mk:ksi sekä v:n 1940 alusta lukien 1,200 mk:ksi kappaleelta.

Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ ilmoittaa Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnalle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista johtokunnan ehdottamien erikoislippujen käytäntöönottamista vastaan.

Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ ilmoittaa Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnalle, että kaupunki toistaiseksi luopui sen ja yhtiön välisen toimilupakirjan mukaisista 40 vapaakortistaan lausuen samalla toivovansa, ettei yhtiön johtokunta enää jakaisi vapaakortteja muille kuin kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle, kaupunginhallituksen vuosijäsenille, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille, yhtiön johtokuntaan kuuluville ja yhtiön toimintaa lähellä oleville henkilöille sekä muille, joille johtokunta muuten katsoi välttämättömäksi antaa vapaakortin.

Edelleen kaupunginhallitus päätti:

hyväksyä asiaa valmistelemaan asetetun komitean ehdotuksen kaupungin kustannuksella hankittavien vuosikorttien jaosta yleisjaoston päättämin tavoin lisätynä ja merkitä tarvittavat määrärahat v:n 1940 talousarvioehdotukseensa kunkin laitoksen tarverahamomentille;

merkitä v:n 1940 talousarvioehdotukseensa 20,000 mk:n suuruisen määrärahan kaupunginhallituksen käytettäväksi edellä mainittujen lisäksi vuoden varrella mahdollisesti tarvittavien vuosikorttien ostoon; sekä

oikeuttaa asianomaiset lauta- ja johtokunnat vastedes itse tilaamaan vuosikortit alaisilleen viranhaltijoille talousarvioon merkittyjen määrärahojen puitteissa.

Edellä selostettu järjestelmä otettaisiin käytäntöön v:n 1940 alusta lukien.

Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ kehoittaa Raitiotie ja omnibus oy:n johtokuntaa edellisestä poiketen vielä v. 1940 omasta aloitteestaan jakamaan

¹⁾ Khs 5 p. lokak. 2,100 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 175. — ²⁾ Khs jsto 22 p. jouluk. 4,391 §. — ³⁾ Khs 26 p. tammik. 196 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 974 §. ⁵⁾ S:n 2 p. helmik. 321 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 796 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. syysk. 1,891 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. marrask. 2,555 §.

maksuttomia vuosilippuja hyväntekeväisyystarkoituksiin seurakunnille ja erinäisille järjestöille sekä ilmoittaa asianomaisille, ettei tätä menettelyä enää seuraavina vuosina jatkettaisi, vaan että niiden oli tällöin ajoissa anottava kaupunginhallitukselta vapaalippuja kaupungin avustuksen muodossa.

Maistraatille ja poliisiviranomaisille päätettiin ¹⁾ puoltaa Raitiotie ja omnibus ab:n ehdotusta eräiden linja-autolinjojen kulkureittien muuttamisesta ja kehoittaa yhtiötä omalla kustannuksellaan suurentamaan Töölöntorin länsiosassa olevaa koroketta.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾ ilmoittaa Raitiotie ja omnibus oy:lle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sellaista järjestelyä vastaan, että eduskuntatalon kohdalla oleva raitiotiepysäkki muutettiin ainoastaan eduskunnan istuntokauden aikana käytettäväksi ylimääräiseksi pysäkkipaikaksi.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ kehoittaa Raitiotie ja omnibus oy:tä ryhtymään toimenpiteisiin raitiotieraitteiden siirtämiseksi Turuntien keskustaank Hankkijan aukiosta pohjoiseen.

Raitiotie ja omnibus oy:n tätä koskevaan tiedusteluun päätettiin ⁴⁾ vastata kaupunginhallituksen puolestaan suostuvan siihen, että yhtiö ryhtyi liikennöimään Lauttasaaren siltaa 11 tonnin linja-autoilla edellytyksin, ettei samaan suuntaan ajavia linja-autoja tai muita 9 tonnia raskaampia ajoneuvoja tai ajovälineitä ajettu eri jänteille ja niiden ulokkeille enempää kuin yksi kerrallaan ja että vastaan tulevat 9 tonnia raskaammat ajoneuvot sivuuttaessaan toisensa koko sivuutuksen ajan sekä koko sen ajan, jolloin ne olivat samalla jänteellä, pysyivät ajoradan oikealla puolella mahdollisimman lähellä jalkakäytävää. Raitiotie ja omnibus oy:n sittemmin tekemää anomusta saada liikennöidä Helsingin—Lauttasaaren linjaa enintään 11 tonnin linja-autoilla kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossaan puoltaa ehdoin, että autojen oli sivuuttaessaan ja kohdatessaan toisensa pysyteltävä jalkakäytävän vieressä.

Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta saada liikennöidä esikaupunkilinjoja 9.4 tonnin linja-autoilla kaupunginhallitus niinikään tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossaan päätti ⁶⁾ puoltaa ehdoin, että autojen oli sivuuttaessaan tai kohdatessaan toisensa pysyteltävä jalkakäytävän vieressä.

Betoni oy:n autojen sallittu kokonaispaino. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ puoltaa erikoisluvan myöntämistä Oy. Betoni ab:ille saada käyttää suurempia kuorma-autoja kuin mitä voimassa oleva asetus moottoriajoneuvoliikenteestä salli ehdoin, ettei tällaisia autoja käytetty niillä kaduilla ja silloilla, joiden liikennöiminen oli sallittu ainoastaan kevyillä autoilla.

Autoasemat ja pysäköimispaikat. Poliisilaitokselle annettavassa lausunnossa päätettiin ⁸⁾ puoltaa Katajanokan kuorma-autoaseman siirtämistä Satama- ja Kanavakadun välisen puistikon ääreen siten, että karkiauto sijoitettaisiin puistikon vieren Kanavakadun varrelle ja muut autot kauemmaksi saman kadun varrelle. Samalla päätettiin suostua puhelimen sijoittamiseen mainittuun puistikkoon ehdoin, että Kanavakadulla oli enintään

¹⁾ Khs 16 p. marrask. 2,463 §. — ²⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,310 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,434 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. toukok. 1,140 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. elok. 1,679 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. elok. 1,680 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. elok. 1,708 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 80 § ja 23 p. helmik. 472 §.

kaksi kuorma-autoa kerrallaan ja että muiden autojen seisontapaikkana oli pakkahuoneen länsipäässä oleva aukio.

Poliisilaitokselle annettavissa lausunnoissa päätettiin niinkään puoltaa autojen pysäköimispaikan järjestämistä Punaisen-ristin kujalle sairaalan ajosillan kohdalle ¹⁾, kahden auton vuokra-autoaseman järjestämistä Nordenskiöldinkadun ja Turuntien risteykseen ensiksi mainitun kadun puolelle ²⁾ puhelimella varustetun autoaseman järjestämistä Turuntien länsipuolelle korttelin n:o 519 kohdalle ³⁾ sekä kärkiautoaseman sijoittamista Fabianin- ja Pohj. Esplanaadikadun kulmaukseen ⁴⁾.

Teatteriesplanaadin pika-ajurit oikeutettiin ⁵⁾ sopimaan Helsingin puhelinyhdistyksen kanssa puhelimen hankkimisesta Teatteriesplanaadin pika-ajuriasemalle, ollen asiasta ennakolta sovittava poliisilaitoksen kanssa.

Oy. Metro auto ab. oikeutettiin ⁶⁾ järjestämään autojen pysäköiminen Kuortaneenkadun tontin n:o 11 kohdalla siten, että autot sijoitettiin vinosti limittäin eikä kuten ennen kadun ajosuuntaan, sekä päällystämään pysäköimispaikka kestopäällysteellä, ollen yhtiön tällöin itse huolehdittava alueen kunnossapidosta ja uudelleenpäällystämisestä.

Korokkeet, liikennemerkit y.m. Liikennejärjestelyjä varten kaupunginhallituksen käytettäväksi varatuista varoista myönnettiin jalankulkijoille tarkoitettujen suojaiteiden merkitsemiseen valkeilla posliinilaatoilla 39,120 mk ⁷⁾; liikennemerkkien pystyttämiseen Erottajalle 1,450 mk ⁸⁾; kilpien ja pylväiden pystyttämiseen linja-autoasemalle 7,950 mk ⁹⁾; linja-autokorokkeiden rakentamiseen Rautatientorille ja eräiden sikäläisen liikenteen järjestelyä tarkoittavien kokeilujen suorittamiseen 28,000 mk ¹⁰⁾; liikennelasennan toimittamiseksi Rautatientorilla 3,000 mk ¹⁰⁾; liikennekorokkeiden rakentamiseen Kaisaniemen-, Unionin- ja Liisankadun risteykseen kiinteistölautakunnan laadituttaman piirustuksen n:o 1,992 edellyttämällä tavalla 19,000 mk ¹¹⁾; Museo- ja Töölönkadun risteyksessä olevan korokkeen poistamiseksi 1,500 mk hyväksyen samalla korokkeen rakentamisen Raitietie ja omnibus oy:n kustannuksella kansallismuseon kohdalle Museokadulle ¹²⁾; Osuusliike Elannon toimitalon kohdalla Hämeentiellä olevan korokkeen poistamiseen 1,200 mk ¹³⁾; suoja-aitojen rakentamiseen kansakoulujen edustalle 48,100 mk ¹⁴⁾; suoja-aitojen rakentamiseen lastentarhain edustalle 41,000 mk ¹⁵⁾; Yrjön- ja Roobertinkadun risteuksen suoja-kaiteiden korvaamiseen putkiaidoilla 6,000 mk ¹⁶⁾; yksisuuntaisen liikenteen käytäntöönottamista Pohj. Esplanaadi- ja Aleksanterinkadun välisessä Kluuvikadun osassa ja pysäköimisen kieltämistä Kluuvikadun itäpuolella ja Fabianinkadun länsipuolella osoittavien liikennemerkkien pystyttämiseen 1,000 mk ¹⁷⁾; yksisuuntaisen liikenteen käytäntöönottamista Kankurin- ja Tehtaankadun välisessä Sepänkadun osassa osoittavien liikennemerkkien pystyttämiseen 350 mk ¹⁸⁾; yksisuuntaisen liikenteen käytäntöönottamista korttelin n:o 186 kohdalla Laukkasaarenkadulla osoittavien liikennemerkkien pystyttämiseen 350 mk ¹⁹⁾; jalankulkijoiden kehoittamista

¹⁾ Khs 16 p. helmik. 434 §. — ²⁾ S:n 23 p. helmik. 481 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,437 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. syysk. 1,964 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 1,870 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,435 § ja 27 p. heinäk. 1,627 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,258 § ja 10 p. elok. 1,660 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. elok. 1,661 § ja 31 p. elok. 1,803 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. toukok. 1,176 §. — ¹⁰⁾ S:n 4 p. toukok. 1,026 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. tammik. 76 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. helmik. 308 §. — ¹³⁾ S:n 10 p. elok. 1,678 §. — ¹⁴⁾ S:n 12 p. tammik. 77 §. — ¹⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 78 §. — ¹⁶⁾ S:n 23 p. helmik. 479 §. — ¹⁷⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,309 §. — ¹⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,171 §. — ¹⁹⁾ S:n 23 p. helmik. 480 §.

Lauttasaaren siltaa ylittäessään käyttämään oikeanpuoleista jalkakäytävää tarkoittavien viittain asettamiseksi sillan kumpaankin päähän 1,000 mk ¹⁾; suuntanuolien asettamiseksi Seurasaaren sillan ääriin tienristeykseen 700 mk ²⁾; autojen sijoitusta osoittavien merkkien asettamiseen Kluuvi- ja Pohj. Esplanaadikadun sekä Mikon- ja Hallituskadun kulmauksissa oleville vuokra-autoasemille 700 mk ³⁾; Kauppatorille järjestettävän maksullisen pysäköimispaikan rajain merkitsemiseen pysäköimisliikennemerkkeillä 1,500 mk ⁴⁾; Aero oy:n matkatoimiston edustalla olevan laajennetun pysäköimispaikan rajain merkitsemiseen 150 mk ⁵⁾; pysäköimiskielto-merkin asettamiseen Pohj. Hesperian- ja Sandelsinkadun välisen Välskärinkadun osan itäpuolelle 350 mk ⁶⁾; pysäköimiskielto-merkin asettamiseen Annan- ja Yrjönkadun rajoittamaan Kalevankadun osaan 350 mk ⁷⁾; sekä pysäköimiskielto-merkin asettamiseen Fabianinkadun talojen n:ot 35 ja 37 rajalle 350 mk ⁸⁾.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin ⁹⁾ kehoittaa asianomaista korjausmäärärahaa käyttäen rakennuttamaan suoja-aita Rautatientorin kaupahallin kaakkoiskulmaan.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹⁰⁾ rakennustoimiston käytettäväksi 4,000 mk kahden liikennekorokkeen järjestämiseksi kokeilutarkoituksessa Rautatientorille kiinteistötoimiston ehdottamalla tavalla ja sen annettavien tarkempien osoitusten mukaisesti.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ 50,000 mk Ruoholahden jalankulkijaliikenteen järjestelyä varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi ¹²⁾ Heikin- ja Postikadun risteyksessä olevien liikennekorokkeiden ja -merkkien järjestelyn yleisten töiden lautakunnan laadituttaman piirustuksen mukaisesti, kuitenkin ehdoin, että mainitulla paikalla oleva n.s. liikennekilpikonna poistettiin. Työkustannusten suorittamiseksi myönnettiin 2,500 mk Heikinkadun järjestelyyn myönnetyn määrärahan ylijäämästä.

Pohj. Esplanaadikadulla päätettiin ¹³⁾ toistaiseksi ottaa käytäntöön kaksipuolinen ajoliikenne.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁴⁾ oikeuttaa poliisimestarin ja kiinteistöjohtajan yhteistoiminnassa ryhtymään toimenpiteisiin sellaisten liikenne-merkkien poistamiseksi, jotka sotavalaistuksen ollessa käytännössä voivat muodostua liikenteelle haitallisiksi.

Katujen reunakivien maalaaminen valkeiksi. Kaupunginhallituksen käyttövaroista väestösuojelua varten myönnettiin ¹⁵⁾ 17,000 mk katujen reunakivien maalaamiseen valkeiksi.

Pysäköimispaikan järjestäminen Hyrylän maantielle. Pysäköimispaikan järjestämisestä Helsingin—Hyrylän maantien Oulunkylässä olevaan osaan tehdystä ehdotuksesta Uudenmaan lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ¹⁶⁾ puoltaa ehdotusta edellytyksin, että valtio myönsi tarpeellisen määrärahan sen toteuttamiseksi.

Osuusliike Elannon polkupyörätelineet. Osuusliike Elannon anomukseen

¹⁾ Khs 21 p. syysk. 1,966 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 1,962 §. — ³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,094 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. toukok. 1,174 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 2,095 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 1,869 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. syysk. 1,868 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,401 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 79 §. — ¹⁰⁾ Khn jsto 2 p. maalisk. 3,302 §. — ¹¹⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,449 §. — ¹²⁾ S:n 12 p. tammik. 75 §. — ¹³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,092 §. — ¹⁴⁾ Khn jsto 11 p. jouluk. 4,265 §. — ¹⁵⁾ S:n 8 p. jouluk. 4,257 §. — ¹⁶⁾ Khs 9 p. maalisk. 615 §.

saada sijoittaa polkupyörätelineitä jalkakäytävälle Linnankoskenkadun talossa n:o 12 olevan ravintolansa ja myymälänsä edustalle kaupunginhallitus myöntyi¹⁾ ehdoin, että mainitulle paikalle sijoitettiin ainoastaan kolme polkupyörätelinettä, jotka heti poistettiin, jos ne osoittautuivat liikenteelle haitallisiksi, sekä että poliisiviranomaiset tarkemmin määräsivät telineiden paikat.

Suomenlinnan liikenneolot. Eväten Suomenlinnan paikalliskomendantti-viraston esityksen Suomenlinnan ja Vallisaaren välisen lautasillan rakentamisesta kaupunginhallitus päätti²⁾ ryhtyä valtion viranomaisten kanssa neuvotteluihin Suomenlinnan ja Kaivopuiston välisen laivaliikenteen järjestämisestä.

5. Palotointa koskevat asiat

Uusi palojärjestys. Eräiden piirinuhoojamestarien anottua kaupunginvaltuuston hyväksymän uuden palojärjestyksen vahvistamista koskevan Uudenmaan lääninhallituksen päätöksen kumoamista³⁾, korkein hallinto-oikeus päätti suostua anomukseen ja palauttaa asian valtuuston uudelleenkäsiteltäväksi, koska uutta palojärjestystä ei voitu muuttamatta vahvistaa siihen katsoen, että kyseisen palojärjestyksen 20 §:n 2 momentin mukaan irtoavaimella avattavat ja toistaiseksi, kuitenkin enintään viisi vuotta palojärjestyksen voimaantulosta, sisäänpäin aukeavat, mikä oli ristiriidassa majoitus- ja ravitsemisliikkeistä helmikuun 18 p:nä 1938 annetun asetuksen tarkemmat soveltamismääräykset sisältävän valtioneuvoston päätöksen 23 ja 29 §:n kanssa.

Kaupunginhallitus päätti⁴⁾ tämän johdosta antaa palolautakunnalle tehtäväksi laatia ehdotuksen uuden palojärjestyksen muuttamiseksi.

Palolautakunta. Palolautakunnalle päätettiin⁵⁾ ilmoittaa, että palotarkastuslautakunta toistaiseksi oli kokoonpantava vanhan palojärjestyksen sääntöjen mukaan.

Suomen vakinaisten palomiesten liiton esitys palomiesten edustuksesta palolautakunnassa päätettiin⁶⁾ hylätä.

Palolaitos. Kaupunginhallitus myönsi⁷⁾ väestönsuojelua varten talousarvioon merkityistä käyttövaroistaan 42,450 mk niiden palomiesten palkkaamiseksi marraskuun 30 p:ään saakka, jotka kertomusvuoden lokakuun aikana oli otettu palokunnan palvelukseen sen miesvahvuuden tilapäiseksi lisäämiseksi sekä vapaaehtoiselle palokunnalle tarvittavat varat päivärahan suorittamiseen aktiiviyöhön kutsutuille sanotun palokunnan jäsenille, nimittäin 20 mk yhdelle upseerille, 10 mk 15 aliupseerille ja 5 mk 78 miehelle marraskuun 30 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseltä ajalta. Varojen käyttämisestä oli aikanaan tehtävä tilitys. Edelleen kaupunginhallitus päätti⁸⁾, että ylimääräisiksi palosuojelumiehiksi otetut 120 miestä saivat tarvitsemansa muonituksen kaupungin elintarvikekeskuksen välityksellä, minkä ohessa palopäällikön käytettäväksi myönnettiin palosuojelumiehille suoritettavia päivärahoja varten 18,000 mk talousarvion ulkopuolella avattavalta tililtä Ylimääräisen palohenkilökunnan aiheuttamat menot.

¹⁾ Khn jsto 21 p. syysk. 1,963 §. — ²⁾ S:n 5 p. lokak. 2,107 §. — ³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 38. — ⁴⁾ Khs 2 p. helmik. 326 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 93 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. tammik. 181 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. lokak. 2,313 §. 30 p. marrask. 2,561 § ja 20 p. jouluk. 2,591 §. — ⁸⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,215 §.

Saatuaan ilmoituksen, että Tukholman palokunnasta voitaisiin Suomeen, lähinnä Helsingin palokunnan avuksi, lähettää 2 moottoriruiskua ja 2 kuorma-autoa sekä n. 20 palosotilasta, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ ulko-ministerille lähetettävässä kirjelmässä pyytää toimenpidettä sen järjestämiseksi, että Suomen asianhoitaja Tukholmassa saisi tehtäväkseen tehdä Helsingin kaupungin puolesta virallisen esityksen edellä selostetun avustustoiminnan aikaansaamiseksi. Edelleen kaupunginhallitus päätti ehdottaa, että Helsingin kaupunki suorittaisi päällystön ja miehistön edestakaiset matkakustannukset ja ruiskujen rahdin samoin kuin kustannukset päällystön ja miehistön asunnoista ja muonituksesta.

Palokorpraali I. Kesti oikeutettiin ²⁾ nostamaan puolet palkastaan helmikuun 4 p:ään saakka kestävän 1 kuukauden 12 päivän pituisen jatkettun sairaslomansa ajalta.

Kesälomasijaisina toimiville tilapäisille palomiehille, jotka vallitsevan poliittisen tilanteen johdosta ennen lokakuun 1 p:ään kestävän palveluksensa päättymistä oli kutsuttu sotapalvelukseen, päätettiin ³⁾ suorittaa palkka mainittuun päivään saakka eli koko siltä ajalta, jonka he olisivat palvelleet palokunnassa, ellei heitä olisi kutsuttu sotapalvelukseen.

Eräiden palolautakunnan alaisten viranhaltijain suoritettavien luon-toisetukorvausten määrät vahvistettiin ⁴⁾.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 14,400 mk palokunnan soittokuntien ylläpitämiseen kertomusvuonna.

Palolautakunta oikeutettiin ⁶⁾ rasittamalla omaa kalustomäärärahaansa hankkimaan palolaitokselle 6,000 mk:n hintainen käytetty lumensulatuskone.

Palolautakunta oikeutettiin ⁷⁾ käyttämään palotoimen pääluokkaan sisältyvään, väestönsuojelutarvikkeiden hankkimiseen varattujen kaupunginhallituksen käyttövarain 69,177 mk:n suuruista säästöä kahden moottoriruiskun, neljän happikojeen ja kahden pystyputken ostamiseen palolaitokselle.

Palolautakunta oikeutettiin ⁸⁾ käyttämään kertomusvuoden talousarvioon tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta 241,280 mk väestönsuojelutarvikkeiden ostamiseksi palolaitokselle.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁹⁾ palolaitoksen hankkimaan autovajajainsa kattojen sodanaikaista suojelemista varten enintään 3,700 selluloosapaalia teknillisen johtajan annettavien tarkempien ohjeiden mukaisesti myöntäen käyttövaroistaan väestönsuojelua varten 426,025 mk sulfaattiselluloosan maksun jäännöserän suorittamiseen Suomen selluloosayhdistykselle, 2,467:50 mk selluloosapaalien kuljetuksesta Osuusliike Elannolle sekä 21,000 mk selluloosapaalien rahdista valtionrautateille.

Kaupunginhallitus suostui ¹⁰⁾ siihen, että puhtaanapitolaitoksen 9 kas-teluvaunua ja 20 avonaista kuorma-autoa tarvittaessa luovutettiin palokunnan käytettäväksi siten, että ne hälytyksen sattuessa tai muuten pyydetessä lähetettiin palopäällikön määräämiin paikkoihin.

¹⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,463 §. — ²⁾ Khs 20 p. jouluk. 2,596 §. — ³⁾ Khn jsto 30 p. lokak. 4,096 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,676 §, 14 p. syysk. 3,941 § ja 23 p. marrask. 4,184 §. — ⁵⁾ Khs 9 p. maalisk. 630 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. tammik. 39 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,552 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. toukok. 1,092 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. lokak. 2,148 § ja 19 p. lokak. 2,234 § sekä khn jsto 19 p. lokak. 4,056 § ja 26 p. lokak. 4,088 §. — ¹⁰⁾ Khs 9 p. marrask. 2,428 §.

Palolaitoksen vanha sairaankuljetusauto sekä Rugby-merkkinen henkilöauto päätettiin ¹⁾ sallia myydä.

Vapaaehtoisen palokunnan osallistuminen väestönsuojelutyöhön. Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 10,000 mk Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle käytettäväksi korvausten suorittamiseen väestönsuojelutyöhön osallistuville palokunnan jäsenille.

Palohälytysjärjestelmä. Kaupunginhallitus päätti ³⁾ suostua Ab. L. M. Ericsson oy:n anomukseen yhtiön Fleminginkadun taloon n:o 36 asennetun automaattisen palohälytysjärjestelmän liittämistä palokunnan palolennättimeen ehdoin, että mainitun talon omistaja, Suomen osuuskauppojen keskuskunta, suoritti kaikki liittämiskustannukset ja kaikki vikailmoitukset johdettiin toiminimen vartiohuoneeseen.

Palopäälystökoulu. Merkittiin ⁴⁾ tiedoksi sisäasiainministeriön päätös palopäälystökoulun liittamisestä kaupungin palokuntaan.

Eräiden piirinuohoojain erottaminen. Piirinuohooja O. V. Michelssonin tehtyä itsensä syypääksi nuohousmaksujen liikaveloittamiseen, palolautakunta päätti esittää, että maistraatti ryhtyisi voimassa olevan palojärjestyksen 27 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin. Kun maistraatti kuitenkin ei katsonut voitavansa niihin ryhtyä, koska sen mielestä mainittua pykälää ei voitu kyseisessä tapauksessa soveltaa, niin palolautakunta myöhemmin päätti ilmoittaa asiasta yleiselle syyttäjälle syytteen nostamista varten. Alistettuaan tämän päätöksen tutkittavakseen kaupunginhallitus kielsi ⁵⁾ panemasta sitä täytäntöön.

Maistraatin päätettyä olla ottamatta käsiteltäväkseen palolautakunnan esitystä piirinuohoojain O. V. Michelssonin ja A. Nevalaisen erottamisesta korkean ikänsä ja sairaalloisuutensa vuoksi kykenemättöminä virkaansa hoitamaan, koska asia ei kuulunut sen toimivaltaan, kaupunginhallitus antoi ⁶⁾ kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa tästä maistraatin päätöksestä Uudenmaan lääninhallitukselle, joka puolestaan jätti asian maistraatin päätöksen varaan. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ tämän jälkeen valittaa lääninhallituksen päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

6. Terveysten- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveystenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveystenhoitolautakunnan puheenjohtajan palkkio. Terveystenhoitolautakunnan puheenjohtajana sen vakinaisen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan estyneinä ollessa toimineelle ensimmäiselle kaupunginlääkärille F. Hisingerille päätettiin ⁸⁾ myöntää varapuheenjohtajalle hänen puheenjohtajana toimiessaan kuuluvan kokouspalkkion ja jäsenten kokouspalkkion välinen 175 mk:n erotus ollen se suoritettava terveystenhoitolautakunnan ja sen toimiston määrärahasta Palkkiot.

Terveystenhoitolautakunnan alaisten lääkärinvirkain hoitaminen. Kaupunginhallitus oikeutti ⁹⁾ terveystenhoitolautakunnan tarvittaessa palk-

¹⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,223 § ja 16 p. maalisk. 3,370 §. — ²⁾ S:n 8 p. jouluk. 4,246 §. — ³⁾ Khs 18p. tammik. 183 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. lokak. 2,267 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 593 § ja 29 p. kesäk. 1,521 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. elok. 1,710 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. marrask. 2,556 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. elok. 1,711 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. lokak. 2,315 §.

kaamaan sijaislääkäreitä hoitamaan reserviharjoituksiin kutsuttujen terveydenhoitolautakunnan alaisten lääkärien virkoja kehoittaen lautakuntaa kussakin tapauksessa lähettämään kaupunginhallitukselle laskun asianomaiselle suoritettavasta palkkiosta.

Terveydenhoitolautakunnan alaisten toimenhaltijain luontoisetukorvaukset. Eräiden terveydenhoitolautakunnan alaisten toimenhaltijain luontoisetukorvaukset vahvistettiin ¹⁾.

Terveydenhoitolautakunnan alaisen sairaanhoitohenkilökunnan viransijaisten palkkiot. Kaupunginhallitus päätti ²⁾, että kaikkien terveydenhoitolautakunnan alaiseen sairaanhoitohenkilökuntaan kuuluvien, 41 palkkaluokan mukaista pohjapalkkaa nauttivien viranhaltijain viransijaisille saatiin sijaispalkkiona suorittaa heidän hoitamansa vakinaisen viran pohjapalkka lyhentämättömänä.

Väestönsuojelutarvikkeiden hankkiminen terveydenhoitolautakunnan alaisille laitoksille. Terveydenhoidon pääluokkaan sisällyttävistä käyttövaroistaan väestönsuojelutarvikkeiden hankkimiseen kaupunginhallitus myönsi ³⁾ terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi 84,000 mk.

Kaupunginlääkärit. Ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger ja toinen kaupunginlääkäri O. Elo oikeutettiin ⁴⁾ hoitamaan eräitä sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Terveydenhoidontarkastaja. Lääketieteellisensiaatti A. Schwanck määrättiin hoitamaan reserviharjoituksiin kutsutun terveydenhoidontarkastajan G. Schwanckin virkaa lokakuun 27 p:stä lukien, kuitenkin enintään kaksi kuukautta ⁵⁾, samoin kuin joulukuun 13 p:stä 31 p:ään 3,933 mk:n palkkioon ⁶⁾.

Terveydenhoitolautakunnan toimisto. Terveydenhoitolautakunnan toimiston päivystäjän K. Ehrströmin sijaiseksi tämän muiden virkatehtävien vuoksi kertomusvuoden tammi—helmikuuksi saaman virkavapauden ajaksi määrätyle rouva S. Neoviukselle päätettiin ⁷⁾ suorittaa 1,710 mk:n kuukausipalkkio virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Terveydenhoitolautakunnan toimiston vahtimestari H. F. Tallqvist oikeutettiin ⁸⁾ säädetyn eroamisiansa saavutettuaan jäämään virkaansa v:n 1940 loppuun.

Terveydenhoitolautakunnan määrärahoista Tilapäistä työvoimaa sekä Matka- ja kuljetuskustannukset suoritettavain lautakunnan kanslianhoitajan ennakkovarain määrät korotettiin ⁹⁾ vastaavasti 10,000 mk:ksi ja 7,500 mk:ksi. Muonitus-, käteisosto- y.m. tarpeita varten toimisto oikeutettiin ¹⁰⁾ saamaan ennakkovaroja 10,000 mk kerrallaan tilitystä vastaan.

Aluelääkärit. Lääketieteellisensiaatti B. Bondestam määrättiin ¹¹⁾ hoitamaan Sörnäisten aluelääkärin virkaa tammikuun 15 p:stä lukien siksi kuin virka vakinaisesti täytettiin.

Sörnäisten aluelääkäriksi valittiin ¹²⁾ sittemmin lääketieteellisensiaatti B. Bondestam.

Sörnäisten aluelääkärin B. Bondestamin sijaiseksi kahdeksi viikoksi

¹⁾ Khs 16 p. maalisk. 669 § ja khn jsto 25 p. toukok. 3,625 §. — ²⁾ Khs 23 p. helmik. 496 §. — ³⁾ S:n 12 p. lokak. 2,189 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. tammik. 100 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. marrask. 2,436 §. — ⁶⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,404 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. tammik. 3,042 § ja 2 p. helmik. 3,183 §. — ⁸⁾ Khs 9 p. marrask. 2,438 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 959 §. — ¹⁰⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,240 §. — ¹¹⁾ Khs 4 p. tammik. 46 § ja 9 p. maalisk. 639 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. maalisk. 735 §.

heinäkuun 17 p:stä lukien määrätyle lääketieteenliseniaatti N. Wallmanille myönnettiin ¹⁾ 1,596 mk:n palkkio virkavapaan säästyneestä palkasta.

Lääketieteenliseniaatti A. Nikula määrättiin ²⁾ joulukuun 15 p:n ja 31 p:n välisenä aikana viransijaisena hoitamaan Sörnäisten ja Hermannin aluelääkärien virkoja 1,938 mk:n palkkioin sekä lääketieteenliseniaatti O. F. Hästesko joulukuun 11 p:n ja 31 p:n välisenä aikana eteläisen alueen aluelääkäriin virkaa 2,394 mk:n palkkioin.

Lääketieteenliseniaatti K. E. Holmberg määrättiin ³⁾ hoitamaan reserviharjoituksiin kutsutun pohjoisen alueen aluelääkäriin E. Lindströmin virkaa lokakuun 16 p:n ja marraskuun 14 p:n välisenä aikana.

Merkittiin ²⁾ tiedoksi, että lääketieteenliseniaatti L. Nyqvist oli sitoutunut hoitamaan pohjoisen alueen aluelääkäriin virkaa joulukuun 13 p:stä lähtien.

Eteläisen alueen aluelääkäriin E. Sillmanille myönnettiin ⁴⁾ sairauslomaa täysin palkkaeduin elokuun ajaksi sijaisenaan lääketieteenliseniaatti T. Thorström.

Töölön aluelääkäriin R. Lagukselle myönnettiin ⁵⁾ sairauslomaa joulukuun 4 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan 3,192 mk:n palkkioin lääketieteenliseniaatti B. Enqvist.

Töölön aluelääkäriin R. Laguksen viransijaiseksi kahdeksi viikoksi elokuun 1 p:stä lukien määrätyle lääketieteenliseniaatti M. J. Hämäläiselle myönnettiin ⁶⁾ 1,596 mk:n palkkio virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Töölön aluelääkäri R. Lagus oikeutettiin ⁷⁾ hoitamaan sivutointa v:n 1940 loppuun.

Kunnalliset sairaanhoitajattaret. Toukokuun ajan palkatonta virkalomaa nauttivan Sörnäisten alueen kunnallisen sairaanhoitajattaren A. Niemisen sijaiselle päätettiin ⁸⁾ suorittaa 1,980 mk:n palkkio virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Kaupunginkätilö. Arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin varatuista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁹⁾ 350 mk kaupunginkätilön Hämeentien 2 b:ssä olevan huoneiston kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Terveystieteelliset katsastajat. Katsastaja P. N. Niskanen oikeutettiin ¹⁰⁾ säädetyn eroamisiansa saavutettuaan jäämään toimeensa v:n 1940 loppuun.

Katsastajat O. I. Andersson, V. Kranck ja R. Lönnfors oikeutettiin ¹¹⁾ hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Makkaratehtaiden valvojat. Makkaratehtaiden valvojille päätettiin ¹²⁾ kaupungin puolesta maksaa palkka heidän reservin kertausharjoituksissa olonsa ajalta sekä sittemmin periä vastaava rahamäärä makkaratehtailta.

Kaupungineläinlääkäriin virka. Kaupunginhallitus päätti ¹³⁾, että professori O. von Hellensille, joka kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmin suorittaessa sotapalvelusta oli määrätty hoitamaan hänen virkaansa loka-

¹⁾ Khn jsto 25 p. toukok. 3,622 §. — ²⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,403 §. — ³⁾ Khs 23 p. marrask. 2,530 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,599 §. — ⁵⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,405 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,638 §. — ⁷⁾ Khs 12 p. tammik. 100 §. — ⁸⁾ Khn jsto 25 p. toukok. 3,621 §. — ⁹⁾ Khs 9 p. maalisk. 648 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. syysk. 2,068 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. tammik. 100 §. — ¹²⁾ Khn jsto 16 p. marrask. 4,171 §. — ¹³⁾ Khs 2 p. marrask. 2,362 §.

kuun 13 p:stä toistaiseksi, oli sijaispalkkiona suoritettava 90 % kaupungin-
eläinlääkäriinviran pohjapalkasta.

Maidontarkastamo. Ylioppilas O. Sesemanin palkkaamiseksi maidon-
tarkastamon laboratorioapulaisen A. Willbergin viransijaiseksi joulukuun 1
p:n ja 12 p:n väliseksi ajaksi myönnettiin ¹⁾ 429 mk virkavapaan viranhalti-
ijan säästyneestä palkasta.

Maidontarkastamon kahdesta Kardex-lipastosta päätettiin ²⁾ toinen
sallia siirtää rakennustarkastuskonttoriin sekä toinen rakennustoimiston
varasto-osaston säilytettäväksi.

Asuntojentarkastuskonttori. Asuntojentarkastuskonttorissa toimivien nel-
jän henkisen työn varatyöntekijän päiväpalkkio päätettiin ³⁾ korottaa 60
mk:ksi heidän oltuaan vuoden tässä työssä.

Ammattientarkastuskonttori. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ myöntää am-
mattientarkastaja G. Winklerille virkavapautta maaliskuun 16 p:stä lähtien
toistaiseksi, siksi kuin kaupunginvaltuusto oli käsitellyt hänen eroanomuk-
sensa, kuitenkin enintään kahdeksi kuukaudeksi, sekä määrätä hänen viran-
sijaisekseen samaten toistaiseksi insinööri M. Valjakan, jolle suoritettava
2,925 mk:n kuukausipalkkio oli maksettava ammattientarkastaja Winkle-
rin säästyneestä palkasta. Samalla terveydenhoitolautakunta oikeutettiin
julistamaan täten avoimeksi tuleva ammattientarkastajanvirka pätevien
naishenkilöiden haettavaksi.

Vallitsevan poliittisen tilanteen vuoksi myönnettiin ⁵⁾ virkavapautta
lokakuun 19 p:stä marraskuun 27 p:ään ammattientarkastaja S. Lautsolle
ilman palkkaa sekä enintään marraskuun 1 p:ään saakka virkaatoimittai-
valle ammattientarkastajalle T. Boxbergille.

Ammattientarkastaja F. H. Tornberg oikeutettiin ⁶⁾ asumaan kaupun-
gin ulkopuolella v:n 1941 loppuun.

Arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin varatuista käyttö-
varoistaan kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 2,160 mk ammattientarkastus-
konttorin huoneiston kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Tuberkuloosihuoltotoimisto. Kaupunginhallitus oikeutti ⁸⁾ tuberkuloosi-
lääkäri A. V. Wirran saamaan ikäkorotuksensa kesäkuun 20 p:n ja 30 p:n
väliseltä ajalta, jolloin hän nautti virkavapautta osallistumista varten poh-
joismaiseen tuberkuloosikongressiin, sekä myönsi hänen sijaiselleen lääke-
tieteensensiaatti O. Silovuonteelle 1,452 mk:n palkkion virkavapaan viran-
haltijan säästyneestä pohjapalkasta.

Tuberkuloosihuoltotoimiston toiselle alilääkärille E. Qvarnströmille,
joka oli määrätty tammikuun 1 p:stä alkaen hoitamaan toimistoon maini-
tusta päivästä lukien perustettua ensimmäisen alilääkärin virkaa siksi kuin
se vakinaisesti täytettiin, päätettiin ⁹⁾ lisäpalkkiona suorittaa ensimmäisen
ja toisen alilääkärin virkain pohjapalkkain välinen 900 mk:n suuruinen ero-
tus kuukaudessa, toisen alilääkärin virkaa samaksi ajaksi hoitamaan mää-
rätylle saman toimiston apulaislääkärille P. Hj. Tallbergille toisen alilää-
kärin ja apulaislääkärin virkain pohjapalkkain välinen 1,150 mk:n erotus
kuukaudessa sekä apulaislääkärin virkaa samaksi ajaksi hoitamaan mää-
rätylle lääketieteenkandidaatti R. Schulmanille 2,925 mk kuukaudessa ter-

¹⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,395 §. — ²⁾ S:n 9 p. helmik. 3,191 §. — ³⁾ S:n 12 p.
tammik. 3,070 §. — ⁴⁾ Khs 16 p. maalisk. 694 §. — ⁵⁾ Khn jsto 19 p. lokak. 4,062 §,
26 p. lokak. 4,092 § ja 23 p. marrask. 4,196 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. heinäk. 3,813 §. —
⁷⁾ Khs 23 p. maalisk. 732 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,556 §. — ⁹⁾ Khn jsto 12 p.
tammik. 3,079 §.

veydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttö-varoista.

Sen jälkeen kun tuberkuloosihuoltotoimiston toinen alilääkäri E. Qvarnström helmikuun 1 p:stä alkaen oli määrätty toimiston ensimmäiseksi alilääkäriksi sekä apulaislääkäri P. Hj. Tallberg hoitamaan toisen alilääkärin virkaa siksi kuin se vakinaisesti täytettiin, jälkimmäiselle päätettiin ¹⁾ lisäpalkkiona suorittaa mainittujen virkain pohjapalkkain välinen 1,150 mk:n erotus kuukaudessa toisen alilääkärin säästyneestä palkasta. Lääketieteenkandidaatti R. Schulmanille, joka oli määrätty hoitamaan apulaislääkäri Tallbergin virkaa siksi kuin se vakinaisesti täytettiin, päätettiin ²⁾ suorittaa 2,925 mk:n kuukausipalkkio tämän säästyneestä palkasta.

Alilääkäri E. Qvarnström, jonka terveydenhoitolautakunta oli määrännyt hoitamaan tuberkuloosilääkärin virkaa kahden viikon aikana joulukuun 1 p:stä lukien, määrättiin ³⁾ jatkamaan kyseistä viransijaisuutta vuoden loppuun.

Lääketieteenkandidaatti R. Schulman, joka oli määrätty hoitamaan tuberkuloosihuoltotoimiston avoinna olevaa apulaislääkärinvirkaa lokakuun 16 p:stä joulukuun 31 p:ään mutta kutsuttu reserviharjoituksiin ennenkuin ennätti ryhtyä virkaa hoitamaan, oikeutettiin ⁴⁾ saamaan puolet palkkaeduistaan niin kauan kuin hän tästä huolimatta hoiti toimiston iltavastaanotot.

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ⁵⁾ suorittamaan tuberkuloosihuoltotoimiston piirihoitajattarelle E. Tuomiselle hänen ikäkorotuksensa heinäkuun 1 p:n 1939 ja elokuun 1 p:n 1940 väliseltä ajalta, jolloin hän nautti virkavapautta opintomatkan tekemiseksi Lontooseen.

Tuberkuloosihuoltotoimiston piirihoitajatar A. Sundholm oikeutettiin ⁶⁾ nostamaan ikäkorotuksensa siltä kuuden kuukauden virkavapausajalta, joka hänelle oli myönnetty syyskuun 1 p:stä alkaen valtion terveydenhuolto-opiston kurssin suorittamista varten.

Tuberkuloosihuoltotoimiston alilääkäri E. Qvarnström oikeutettiin ⁷⁾ säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa heinäkuun 20 p:ään 1940.

Tuberkuloosiparantolat. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ olla hankkimatta uusia hoitopaikkoja mutta edelleen pidättää itselleen entiset hoitopaikkansa Mjölbollstadin parantolassa. Parantolan v:n 1940 talousarvioehdotus merkittiin ⁹⁾ tiedoksi.

Terveydenhoitolautakuntaa päätettiin ¹⁰⁾ kehoittaa asianomaiselta tililtä suorittamaan Kiljavannummen keuhkotautiparantola oy:lle kertakaikkista kannatusmaksua ja -avustusta yhteensä 817,920 mk sekä myöhemmin kunkin vuosineljänneksen alussa kannatusmaksua enintään 1,816 mk kutakin kaupungin hoitopaikkaa kohden.

Sielullisesti sairaiden miesten keskuskoti. Sielullisesti sairaiden miesten keskuskodin hoitajan A. Seppälän viransijaiselle heinäkuun aikana, hoitaja A. Lehtimäelle, myönnettiin ¹¹⁾ 1,890 mk:n palkkio virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Kouluhammasklinikka. Kouluhammaslääkäri H. Groundstroemille, joka

¹⁾ Khn jsto 19 p. tammik. 3,119 §. — ²⁾ S:n 16 p. helmik. 3,231 §. — ³⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,424 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 4,197 §. — ⁵⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,457 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. elok. 1,689 §. — ⁷⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,235 §. — ⁸⁾ Khs 6 p. heinäk. 1,555 §. — ⁹⁾ Khn jsto 27 p. jouluk. 4,425 §. — ¹⁰⁾ Khs 4 p. tammik. 45 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 1 p. kesäk. 3,637 §.

oli määrätty haaraklinikanhoitaja L. Kurkialan viransijaiseksi hänen opintomatkaa varten syyskuun 15 p:stä lokakuun 1 p:ään saamansa palkattoman virkavapauden ajaksi, myönnettiin ¹⁾ sijaispalkkiona 975 mk sekä jälkimmäisen sijaiseksi samaksi ajaksi määrätylle hammaslääkäri K. Loimarrannalle 1,305 mk virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Haaraklinikanhoitaja A. Hjelmmanille myönnettiin ²⁾ epävarman poliittisen tilanteen takia palkatonta virkalomaa, ollen hänen heti kutsuttaessa palattava virkaansa hoitamaan. Poikkeuksellisten olojen vuoksi myönnettiin ³⁾ samoin virkavapautta enintään marraskuun 1 p:ään saakka kouluhammaslääkäreille B. Sjöblom-Söderströmille, G. Taxellille ja A. Teräsvuorelle. Sittenmin myönnettiin ⁴⁾ kaikille edellä mainituille neljälle kouluhammasklinikan viranhaltijalle täydet palkkaedut heidän loma-ajaltaan, koska Kallion haaraklinikka, jossa haaraklinikanhoitaja Hjelmman ja kouluhammaslääkäri Taxell työskentelivät, oli ollut suljettuna mainittuna aikana sekä kouluhammaslääkärit Sjöblom-Söderström ja Teräsvuori loma-anomuksistaan huolimatta olivat työskennelleet keskuslinikassa.

Kouluhammaslääkäri H. Becker oikeutettiin ⁵⁾ hoitamaan sivutointaa v:n 1940 loppuun.

Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi terveydenhoitolaatukunnan ilmoitus Kallion, Vallilan ja Lapinlahden haaraklinikkain suljettuna pitämisestä lokakuun 12 p:n ja 27 p:n välisenä aikana, jolloin niitä käytettiin sotaväen majoituspaikkoina.

Terveystoimisto. Terveystoimiston apulaislääkäri V. J. Karvonen määrättiin ⁷⁾ hoitamaan saman toimiston lääkärin C. Thesleffin virkaa lokakuun 14 p:stä lukien, jolloin tämä joutui reserviharjoituksiin, siksi kuin hän itse jälleen voi ryhtyä virkaansa hoitamaan, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun.

Veneeristen tautien poliklinikka. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾, että veneeristen tautien poliklinikan avoinna oleva ensimmäisen apulaislääkärin virka saatiin jättää haettavaksi julistamatta siksi kuin saatiin tietää, millaisia muutoksia tekeillä oleva uusi n.s. lex veneris mahdollisesti aiheuttaisi poliklinikan johtosääntöön. Ensimmäisen apulaislääkärin virkaa toukokuun 1 p:stä lukien, siksi kuin se vakinaisesti täytettiin, hoitamaan määrätty saman poliklinikan toinen apulaislääkäri C. E. Sonck sekä toisen apulaislääkärin virkaa samaksi ajaksi hoitamaan määrätty lääketieteellisensiaatti J. Tuohimäki oikeutettiin ⁹⁾ avoimen viran säästyneestä palkasta saamaan edellinen ensimmäisen ja toisen apulaislääkärin virkain pohjapalkkain välinen erotus ja jälkimmäinen 2,610 mk:n kuukausipalkkio.

Veneeristen tautien poliklinikan lääkärin Y. Salmisen jouduttua reserviharjoituksiin terveystoimiston apulaislääkäri V. J. Karvonen määrättiin ¹⁰⁾ hoitamaan hänen virkaansa lokakuun 14 p:stä lukien siksi kuin edellä mainittu itse jälleen voi ryhtyä sitä hoitamaan, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun.

Lääketieteenkandidaatti J. O. Vallenius määrättiin ¹¹⁾ sotatilanteen johdosta hoitamaan koko veneeristen tautien poliklinikkaa joulukuun aikana 3,800 mk:n palkkioin.

¹⁾ Khn jsto 21 p. syysk. 3,963 §. — ²⁾ S:n 26 p. lokak. 4,092 §. — ³⁾ S:n 19 p. lokak. 4,062 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. marrask. 4,170 §. — ⁵⁾ Khs 12 p. tammik. 100 §. — ⁶⁾ Khn jsto 16 p. marrask. 4,169 §. — ⁷⁾ Khs 23 p. marrask. 2,530 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,194 §. — ⁹⁾ Khn jsto 11 p. toukok. 3,555 §. — ¹⁰⁾ Khs 23 p. marrask. 2,530 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,406 §.

Merkittiin ¹⁾ tiedoksi lääkintöhallituksen ilmoitus, että se oli myöntänyt veneeristen tautien poliklinikan ylläpitämiseen kertomusvuoden alusta lukien toistaiseksi 109,400 mk:n vuotuisen apurahan, josta 54,700 mk suoritettiin maaliskuussa ja saman verran lokakuussa.

Desinfiointilaitos. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa yksissä neuvoin ensimmäisen kaupunginlääkäriin kanssa laadittamaan alustavan suunnitelman uuden desinfiointilaitoksen rakentamisesta asuntoloineen, pesulaitoksineen ja ensiapuasemineen.

Suomen kunnallisen terveydenhoitoyhdistyksen jäsenmaksu, 500 mk, päätettiin ³⁾ suorittaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

S a i r a a l a t

Kaupungin lääkintähuolto. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ pyytää professori F. Langenskiöldiä toistaiseksi huolehtimaan kaupungin lääkintähuollosta, mikäli se koski sairaaloita ja niiden varasairaloita.

Sairaalahallitus. Kaupunginhallitus oikeutti ⁵⁾ sairaalahallituksen sihteerin K. R. Saloviuksen nostamaan virkasäännön mukaisen palkkansa elokuun 11 p:stä 31 p:ään kestävänsä sairaslomansa ajalta.

Sairaalahallituksen sitä koskevaan tiedusteluun kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ vastata, että hallituksen sihteerille K. R. Saloviukselle, joka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön mukana oli siirtynyt toiselle paikkakunnalle, ei ollut suoritettava palkkaa tammikuun 1 p:stä lukien.

Sairaalan tilivirasto. Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi, että sairaalan tiliviraston kirjanpitäjä A. M. Aalto oli sotapalveluksen suorittamista varten annut virkavapautta täysin palkkaeduin heinäkuun 17 p:n ja elokuun 16 p:n väliseksi ajaksi.

Sairaalan tiliviraston inventtausapulainen E. Streng, joka v:n 1940 alusta lukien joutui eläkkeelle, oikeutettiin ⁸⁾ virkaatoimittavana edelleen hoitamaan virkaansa v:n 1940 loppuun nauttien entisiä palkkaetujaan ehdoin, että hän luopui eläkkeestään virassa olonsa ajalta.

Sairaanhoidtajattarien kutsuminen puolustusviranomaisten määräämiin tehtäviin. Sairaalahallitukselle päätettiin ⁹⁾ ilmoittaa, että puolustusviranomaisten määräämiin tehtäviin kutsutuille vakinaisille sairaanhoidtajattarille myönnetään virkavapautta täysin palkoin, sekä että niille, jotka virkaatoimittavina hoitavat avoimina olevia vakinaisia virkoja, maksetaan palkka siltä ajalta, joksi heidät on tähän tehtävänsä määrätty.

Sairaalan henkilökunnan talviloma. Sotatilan vuoksi päätettiin ¹⁰⁾, ettei sairaalan hoitohenkilökunnalle v. 1940 myönnetä talvilomaa sekä että kaupunginhallitukselle aikanaan on tehtävä eri esitys menetetyn talviloman vastikkeen myöntämisestä.

Sairaaloissa asuvien viranhaltijain vaatteiden pesu. Niille sairaalahallituksen alaisten laitosten lääkäreille ja muille viranhaltijoille, joiden sotatilan vallitessa viranhoitonsa vuoksi oli pakko asua kaupungin sairaaloissa, myönnettiin ¹¹⁾ oikeus saada vaatteidensa pesu säädettyä korvausta vastaan suoritetuksi asianomaisen sairaalan pesulassa.

¹⁾ Khs 14 p. huhtik. 876 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 638 §. — ³⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,287 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. marrask. 2,538 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. syysk. 1,960 §. — ⁶⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,465 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. kesäk. 3,649 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. jouluk. 4,302 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. marrask. 4,149 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,408 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,372 §.

Sairaalan viranhaltijain luontoisetukorvaukset. Eräiden sairaalahallituksen alaisten viranhaltijain luontoisetukorvaukset vahvistettiin¹⁾.

Sairaalan tilapäisen henkilökunnan palkkaustapa. Kaupunginhallitus päätti²⁾, että sellaisille sairaalain hoitohenkilöille, joiden viransijaisten saanti palkkauksellisista syistä tuotti vaikeuksia, saatiin, lastenhoitajia lukuunottamatta, maksaa peruspalkka vähentämättömänä, olivatpa he virkaatoimittavia, tilapäisiä tai viransijaisia, sekä että lastenhoitajille ja muille viranhaltijoille oli maksettava 90 % peruspalkasta, jos he olivat olleet kaupungin palveluksessa vähemmän kuin vuoden, mutta peruspalkka vähentämättömänä, jos he olivat olleet kaupungin palveluksessa yhtäjaksoisesti vähintään vuoden.

Itsenäisyydenpäivänä tehdystä työstä suoritettava palkka. Sairalahallituksen sitä koskevaan tiedusteluun kaupunginhallitus päätti³⁾ vastata, että joulukuun 6 p:nä suoritetusta työstä ei ollut suoritettava ylimääräistä korvausta.

Yhteiskunnallista huoltoa tarvitsevat sairaaloista poistetut potilaat. Sairaalaviranomaisia päätettiin⁴⁾ kehoittaa johonkin huoltoviraston kansliosta tekemään ilmoitus sairaaloista poistetuista yhteiskunnallista huoltoa tarvitsevista potilaista.

Lääkärien annettavien todistusten lunastusmaksut. Sairalahallitusta päätettiin⁵⁾ kehoittaa tarkemmin selvittämään kysymystä siitä, mitkä lääkärien annettavista todistuksista kannettavat lunastusmaksut oli jätettävä kaupunginvaltuuston antamien lunastusmääräysten⁶⁾ ulkopuolelle.

Poliklinikkamaksut. Alistettuaan tutkittavakseen sairaalahallituksen päätöksen niiden maksujen taksan vahvistamisesta, joita sellaisten henkilöiden oli suoritettava lääkärin hoidosta Marian ja Kivelän sairaalan poliklinikoissa, jotka eivät olleet varattomia ja joita ei ollut otettu mainittuihin sairaaloihin, kaupunginhallitus päätti⁷⁾ ilmoittaa sairaalahallitukselle, ettei se katsonut voivansa estää kyseisen päätöksen täytäntöönpanoa. Samalla sairaalahallitusta päätettiin kehoittaa harkitsemaan, eikö sairaalain poliklinikoissa olisi kannettava samanlaisia maksuja kuin muissa kaupungin poliklinikoissa.

Puolustuslaitoksen suoritettavat sairaalamaksut. Kaupunginhallitus päätti⁸⁾, että puolustuslaitokselta niiden potilaiden hoidosta, joiden puolesta puolustuslaitos oli korvausvelvollinen, oli potilaan kotipaikkakunnasta riippumatta perittävä 40 mk:n hoitomaksu vuorokaudelta myöskin Marian sairaalan ja Kivelän sairaalan sisä- ja silmätautien osastoilla sekä kaupungin käytettäväksi luovutetuilla Suomen punaisen ristin sairaalan osastoilla, niiden yleisten sairassalien ollessa kysymyksessä.

¹⁾ Khs 15 p. kesäk. 1,410 § sekä khn jsto 4 p. tammik. 3,044 ja 3,045 §, 26 p. tammik. 3,139 ja 3,140 §, 9 p. helmik. 3,214, 3,215 ja 3,216 §, 23 p. helmik. 3,268, 3,269 ja 3,270 §, 9 p. maalisk. 3,327 §, 30 p. maalisk. 3,412 ja 3,413 §, 4 p. toukok. 3,525, 3,526 ja 3,527 §, 11 p. toukok. 3,580, 3,581 ja 3,582 §, 25 p. toukok. 3,618, 3,619 ja 3,620 §, 1 p. kesäk. 3,646 ja 3,651 §, 8 p. kesäk. 3,674 ja 3,675 §, 15 p. kesäk. 3,698 §, 22 p. kesäk. 3,734, 3,735 ja 3,736 §, 24 p. elok. 3,870 ja 3,877 §, 14 p. syysk. 3,937, 3,938 ja 3,939 §, 5 p. lokak. 3,986, 3,987, 3,988 ja 4,001 §, 26 p. lokak. 4,076, 4,077 ja 4,078 §, 2 p. marrask. 4,114 ja 4,115 §, 23 p. marrask. 4,189 ja 4,190 § ja 12 p. jouluk. 4,304 §. —²⁾ Khs 26 p. tammik. 241 §. —³⁾ Khn jsto 11 p. jouluk. 4,292 §. —⁴⁾ Sn 15 p. jouluk. 4,343 §. —⁵⁾ Khs 18 p. tammik. 143 §. —⁶⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 4. —⁷⁾ Khs 16 p. helmik. 448 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 16. —⁸⁾ Khs 9 p. marrask. 2,432 §.

Edelleen kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että mikäli kaupungin sairaaloihin poikkeuksellisten olojen vuoksi oli perustettava sellaisia osastoja, jotka eivät kuuluneet asianomaiselle sairaalalle vahvistetun säännönmukaisen sairaalatoiminnan piiriin, niin potilaiden hoidosta näillä osastoilla oli perittävä korvaus kaupungin sairaalain lasarettitaksan mukaan, sellaisena kuin se oli vahvistettu Marian sairaalaa varten. Näiden osastojen suhteen oli myöskin oleva voimassa se, mitä edellä on sanottu puolustuslaitokselta vastaavien potilaiden hoidosta kannettavista hoitomaksuista.

Väestönsuojeluvälineiden hankkiminen sairaaloihin. Väestönsuojelua varten varatuista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 40,000 mk sairaalahallituksen käytettäväksi väestönsuojeluvälineiden hankkimiseksi sairaaloihin.

Marian sairaala. Kaupunginhallitus myönsi ³⁾ Marian sairaalan sisätautien osaston ylilääkärille F. Saltzmanille sairaslomaa toukokuun 14 p:n ja kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi määräten saman osaston alilääkärin J. Ch. Sjöblomin lisäkorvauksetta hoitamaan hänen virkaansa mainittuna aikana oman virkansa ohella.

Röntgenosaston alilääkäri I. Sallinen oikeutettiin ⁴⁾ nauttimaan täysią palkkaetujaan kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 1 p:ään kestäväen virkalomansa ajalta myöntäen hänen sijaiselleen lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Ruinille 2,112 mk:n palkkio.

Kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ lastenosaston ylilääkärille P. Heiniölle kesäkuun ajaksi virkalomaa sotapalveluksen suorittamista varten viransijaisenaan osaston apulaislääkäri T. Salmi. Ylilääkäri Heiniön jouduttua myöhemmin uudelleen sotapalvelukseen määrättiin ⁶⁾ osaston apulaislääkäri A. Talvitie hänen sijaisekseen, kuitenkin enintään lokakuun 9 p:n ja joulukuun 9 p:n väliseksi ajaksi.

Sairaalan kiertävälle hoitajattarelle S. Kohvalle myönnettiin ⁷⁾ palkatonta virkavapautta epävarman poliittisen tilanteen johdosta.

Lastenosaston osastonhoitajatar H. Teiskonlahti oikeutettiin ⁸⁾ nostaamaan ikäkorotuksensa opintomatkan tekemiseksi Saksaan kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä v:n 1940 tammikuun 1 p:ään saamansa virkaloman ajalta.

Taloudenhoitaja V. Kääriäinen oikeutettiin ⁹⁾ sivutoimenaan valvoamaan Mehiläisen sairaalan kirjanpitoa ja hankintoja v:n 1941 loppuun.

Yövärtija J. F. Bergström oikeutettiin ¹⁰⁾ säädetyn eroamisiansa saavutettuaan jäämään toimeensa huhtikuun 29 p:ään 1940.

Kaupunginhallitus hyväksyi ¹¹⁾ sairaalahallituksen ehdotuksen, että niiltä lääkäreiltä, jotka epävarmojen poliittisten olojen vallitessa oli velvoitettu asumaan Marian sairaalassa, ei perittäisi vuokraa heidän asunostaan siellä, sekä että sairaalan kirurgisen osaston apulaislääkäri W. Virkkunen, jonka asunto lokakuun 15 p:stä alkaen edellä mainittuja asuntöjärjestelyjä varten oli otettu sairaalan käyttöön, vapautettaisiin suorittamasta luontoisetukorvausta asunnostaan mainitusta päivästä lukien siksi kuin hän jälleen itse voi muuttaa sinne.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin

¹⁾ Khs 9 p. marrask. 2,432 §. — ²⁾ S:n 12 p. lokak. 2,193 §. — ³⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,334 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,286 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,284 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. marrask. 2,357 §. — ⁷⁾ Khn jsto 19 p. lokak. 4,057 §. — ⁸⁾ Khs 24 p. elok. 1,786 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. lokak. 2,129 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. maalisk. 644 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. marrask. 2,531 §.

kaupunginhallitus myönsi ¹⁾ 2,600 mk vuokran suorittamista varten erinäisistä Marian sairaalan tarpeisiin vuokratuista huoneista.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 20,460 mk ²⁾ Marian sairaalan röntgenosaston ja eräiden kellarien valaistusjohtojen uusimiseen sekä 51,800 mk ³⁾ sairaalan puhekeskuksen huoneistokysymyksen järjestämistä varten.

Samosta käyttövaroista myönnettiin ⁴⁾ 2,325 mk eräiden potilaiden Marian sairaalan potilasvaatevarastosta hävinneen omaisuuden korvaamiseksi.

Kulkutautisairaala. Kulkutautisairaalan apulaislääkäri E. Otila oikeutettiin ⁵⁾ saamaan täydet palkkaetunsa kesäkuun 5 p:n ja heinäkuun 4 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oli sotapalveluksessa.

Lämmittäjä K. Silver oikeutettiin ⁶⁾ niinikään nauttimaan täysią palkkaetujaan sotapalveluksessa olonsa ajalta.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 40,000 mk yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi kulkutautisairaalan keittiöpadan uusimiseen ⁷⁾, 35,500 mk sairaalan etelänpuoleisen aidan korjaamiseen ⁸⁾ sekä 30,000 mk sairaalahallituksen käytettäväksi eräiden korjaustöiden suorittamiseksi kulkutautisairaalassa uhkaavan kulkutautivaaran vuoksi ⁹⁾.

Kivelän sairaala. Kivelän sairaalan sisätautien osaston ylilääkärille A. Vesalle myönnettiin ¹⁰⁾ palkatonta virkavapautta huhtikuun 12 p:n ja kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi määräten saman osaston alilääkäri U. Ahava hänen viransijaisekseen oikeuksin saada ylilääkärin pohjapalkkaa ynnä omat ikäkorotuksensa.

Ylilääkäri Vesan tultua kutsutuksi reserviharjoituksiin alilääkäri Ahava määrättiin ¹¹⁾ hoitamaan hänen virkaansa, kuitenkin enintään lokaakuun 15 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi. Myöntäen ylilääkäri Vesalle sittemmin maanpuolustustehtäviä varten jatkettua virkavapautta täysin palkkaeduin viimeksi mainitusta päivästä enintään kesäkuun 1 p:n 1940 määrättiin ¹²⁾ alilääkäri Ahava oman toimensa ohella hoitamaan viransijaisuutta oikeuksin nostaa ylilääkärin pohjapalkkaa vastaava palkkio ynnä omat ikäkorotuksensa.

Kaupunginhallitus määräsi ¹³⁾ mielisairaiden osaston ylilääkärin E. Ehrnroothin, jonka virka tuli avoimeksi syyskuun 1 p:nä, edelleen hoitamaan sitä virkaatoimittavana ja samalla toimimaan sairaalan johtajana syyskuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n välisenä aikana entisin palkkaetuinensa.

Lottatehtäviin kutsutulle siivooja H. Riikoselle myönnettiin ¹⁴⁾ lokaakuun 13 p:nä toistaiseksi virkavapautta täysin palkkaeduin.

Ruokalanhoitaja J. Wessman oikeutettiin ¹⁵⁾ säädetyn eroamisiansa saavutettuaan edelleen jäämään toimeensa kertomusvuoden loppuun.

Sisätautien osaston virkaatoimittava apulaislääkäri E. Näätänen oikeutettiin ¹⁶⁾ hoitamaan paria sivutointa, toista helmikuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana sekä toista v:n 1941 loppuun. Niinikään oikeu-

¹⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,464 §. — ²⁾ Khs 12 p. tammik. 98 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,458 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. syysk. 1,988 §. — ⁵⁾ Khn jsto 25 p. toukok. 3,616 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. lokak. 4,002 §. — ⁷⁾ Khs 27 p. huhtik. 986 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,598 §. — ⁹⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,344 §. — ¹⁰⁾ Khs 4 p. huhtik. 845 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. marrask. 2,358 §. — ¹²⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,373 §. — ¹³⁾ Khs 24 p. elok. 1,785 §. — ¹⁴⁾ Khn jsto 26 p. lokak. 4,090 §. — ¹⁵⁾ Khs 17 p. toukok. 1,144 §. — ¹⁶⁾ S:n 9 p. helmik. 382 § ja 5 p. lokak. 2,129 §.

tettiin ¹⁾ silmätautien osaston apulaislääkäri A. Ajo hoitamaan sivutointa kesäkuun 30 p:ään 1940 saakka.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 6,050 mk Kivelän sairaalan halkovajan ympäristön kuivattamiseen.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin ³⁾ kehoittaa korjausmäärärahojaan käyttäen asennuttamaan sähköradiaattori Kivelän sairaalan apulaislääkärin asunnon keittiöön.

Nikkilän sairaala. Merkittiin ⁴⁾ tiedoksi lääkintöhallituksen ilmoitus Nikkilän sairaalan ensimmäisen alilääkärin G. E. Svanljungin hyväksymisestä saman sairaalan apulaisylilääkäriksi.

Ylilääkäri S. E. Donnerin tultua valituksi Kivelän sairaalan mielisairaiden osaston ylilääkäriksi Nikkilän sairaalan apulaisylilääkäri Svanljung määrättiin ⁵⁾ hoitamaan täten avoimeksi tullutta Nikkilän sairaalan ylilääkärinvirkaa siksi kuin se täytettiin ja vakinainen viranhaltija voi ryhtyä sitä hoitamaan. Virkaatoimittavalle ylilääkärille päätettiin suorittaa ylilääkärin pohjapalkka ja hänen omat ikäkorotuksensa jos viran hoito kesti vähintään kuukauden, kun taas lyhemmän ajan ollessa kyseessä viran hoidon tuli tapahtua hänen omaan toimeensa kuuluvien palkoin.

Ylilääkäri Donnerille myönnettiin ⁶⁾ palkatonta virkavapautta huhtikuun 10 p:stä kesäkuun 10 p:ään viransijaisenaan apulaisylilääkäri Svanljung oikeuksin nostaa ylilääkärin pohjapalkka ynnä omat ikäkorotuksensa.

Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi sairaalahallituksen ilmoitus ylilääkäri Donnerin kutsumisesta sotapalvelukseen lokakuun 14 p:stä lukien, jona aikana apulaisylilääkäri hoitaisi hänen tehtäviään. Tämän johdosta myönnettiin ⁸⁾ ylilääkäri Donnerille täysipalkkaista virkavapautta toistaiseksi, kuitenkin enintään joulukuun loppuun, oikeuksin tänä aikana käyttää virka-asuntoaan siitä vahvistetuin korvauksin.

Käsitöiden ohjaajalle A. I. Lenckille myönnettiin ⁹⁾ virkavapautta maaliskuun 20 p:stä syyskuun 1 p:ään 1940.

Lääketieteellisensiaatti C. A. Borgströmille, joka oli määrätty hoitamaan sairaalan avoinna olevaa kuudennen alilääkärin virkaa siksi kuin se vakinaisesti täytettiin, päätettiin ¹⁰⁾ suorittaa kyseisen viran pohjapalkka vähentämättömänä.

Osastonhoitajatar M. Pohjama oikeutettiin ¹¹⁾ nostamaan ikäkorotuksensa syyskuun 1 p:n 1939 ja maaliskuun 1 p:n 1940 väliseltä ajalta, jolloin hän nautti virkalomaa osallistuakseen valtion järjestämiin terveydenhoitajatarkursseihin.

Nikkilän sairaalan lääkäreille myönnettiin ¹²⁾ kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 1,776 mk:n palkkio eräitä sairaalassa hoidettavia potilaita koskevien lausuntojen antamisesta kansaneläkelaitokselle.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin ¹³⁾ tehtäväksi kiireimmiten 25,000 mk:n kustannuksin järjestää kuivaushuone tarvittavine teknillisine laitteineen sairaalan juhla- ja voimistelusalirakennuksessa olevien pukuja suihkuhuoneiden yhteyteen.

¹⁾ Khs 23 p. marrask. 2,532 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 642 §. — ³⁾ S:n 16 p. maalisk. 690 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 692 §. — ⁵⁾ Khs jsto 12 p. jouluk. 4,305 §. — ⁶⁾ Khs 4 p. huhtik. 846 §; ks. myös tämän kert. s. 40. — ⁷⁾ Khs jsto 2 p. marrask. 4,120 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. jouluk. 4,293 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. lokak. 3,985 §. — ¹⁰⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,460 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. maalisk. 550 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. syysk. 1,888 §.

Teknillisten laitosten hallitukselle annettiin ¹⁾ tehtäväksi selvittää sairaalan vedensaantikysymystä sairaalan mahdollista laajentamista silmälläpitäen.

Sairaalahallituksen ilmoitettua, että eräässä Sipoon kunnan Nikkilän kylän alueella toimitetussa rajankäynnissä oli havaittu eräs Nikkilän sairaalan talousrakennus suurimmalta osaltaan rakennetuksi kaupungin omistaman maa-alueen ulkopuolelle, kaupunginhallitus päätti ²⁾ kehoittaa sairaalahallitusta joko tekemään sopimuksen rakennuksen pysyttämiseksi entisellä paikallaan, vaikkapa mahdollisen maanvaihdon kautta, taikka ryhtymään toimenpiteisiin sen siirtämiseksi sairaalan alueelle.

Kaupunginhallitus oikeutti ³⁾ sairaalahallituksen tarjoamaan 1,000 mk erään perhehoitopotilaan maanviljelijä V. Långströmille tuottaman vahingon korvauksena ehdoin, että asia sen kautta katsottiin lopullisesti järjestetyksi.

Tuberkuloosisairaala. Tuberkuloosisairaalan vastavalitulle apulaislääkärille R. R. Björksténille, joka maanpuolustustehtävien vuoksi ei voinut ryhtyä virkaansa hoitamaan, päätettiin ⁴⁾ toistaiseksi olla suorittamatta palkkaa.

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin ⁵⁾ toistaiseksi lottatehtäviin kutsutuille sairaanhoitajattarille K. Roinilalle lokakuun 20 p:stä ja I. Saalastille lokakuun 14 p:stä lukien. Samaten lottatehtäviin kutsuttu sairaanhoitajatar S. Tervonen oikeutettiin ⁶⁾ saamaan täydet palkkaetunsa marraskuun 11 p:stä lähtien.

Ovenvartija A. A. Janava oikeutettiin ⁷⁾ saamaan täydet palkkaetunsa heinäkuun 30 p:n ja elokuun 24 p:n väliseltä sotapalvelusajaltaan.

Osastonhoitajatar B. Holopainen oikeutettiin ⁸⁾ nostamaan täydet palkkaetunsa syyskuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän nautti virkalomaa osallistuakseen kasvatusopillisiin jatkokursseihin.

Sairaanhoitajatar S. Levä oikeutettiin ⁹⁾ korvauksetta asumaan sairaalassa syyskuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n välisenä aikana hänen osallistuessaan kasvatusopillisiin jatkokursseihin.

Röntgenologi H. G. Haahti oikeutettiin ¹⁰⁾ asumaan Munkkiniemessä v:n 1941 loppuun.

Sairaanhoitajatar S. Kilpua oikeutettiin ¹¹⁾ asumaan sairaalan ulkopuolella tammikuun 1 p:stä 1940 lukien.

Lääkintöhallituksen määrättyä lääkintöneuvos E. J. Horellin, kone-tekniikka K. Oksasen ja arkkitehti K. Ullbergin toimittamaan tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen uuden läntisen siipirakennuksen tarkastusta ¹²⁾, kaupunginhallitus valitsi omiksi edustajikseen tarkastustilaisuuteen arkkitehti E. Forsmanin, sairaalatarkastaja M. Saarenheimon, kaupunginarkkitehti G. Taucherin ja tuberkuloosilääkäri A. Virran, antaen sairaalatarkastaja Saarenheimolle tehtäväksi sopia tarkastuksen ajasta muiden tarkastusmiesten kanssa. Sitten merkittiin ¹³⁾ tiedoksi lääkintöhallituksen hyväksyneen kyseisen siipirakennuksen käytäntöön-

1) Khs 25 p. toukok. 1,188 §. — 2) S:n 21 p. syysk. 1,969 §. — 3) S:n 26 p. lokak. 2,314 §. — 4) Khn jsto 18 p. jouluk. 4,371 §. — 5) S:n 26 p. lokak. 4,090 §. — 6) S:n 16 p. marrask. 4,172 §. — 7) S:n 25 p. toukok. 3,617 §. — 8) Khs 14 p. syysk. 1,937 §. — 9) S:n 14 p. syysk. 1,938 §. — 10) Khn jsto 11 p. jouluk. 4,294 §. — 11) S:n 11 p. jouluk. 4,274 §. — 12) Khs 26 p. tammik. 243 § ja 16 p. helmik. 449 §. — 13) S:n 9 p. maalisk. 652 §.

otettavaksi sekä myöhemmin päättävän sen perustamiskustannuksiin myönnettävän valtionavun suuruudesta.

Merkittiin ¹⁾ tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös, jolla kaupunki v:ksi 1940—44 vapautettiin suorittamasta radiokuuntelulupamaksua tuberkuloosisairaalan potilashuoneisiin ja potilaiden oleskeluhuoneisiin sijoitetuista kuuntelulaitteista. Säädetty kuuntelulupamaksut oli sitä vastoin suoritettava keskusvastaanottimesta, jonka välityksellä voitiin kuunnella kuuntelulaitteiden avulla, sekä muille kuin potilaille tarkoitetuista radiolaitteista.

Uusi keskussairaala. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ puolestaan hyväksyä valtion ja kaupungin yhteisen neuvottelukunnan laatiman yliopistollista keskussairaala ³⁾ koskevan sopimusehdotuksen ilmoittaen sisäasiainministeriölle pitävänsä erittäin toivottavana, että valtio suoritti kohutuullisen korvauksen keskussairaala-alueeseen liitettävältä Föreningen gubnhemmet i Helsingfors nimisen yhdistyksen entiseltä vuokra-alueelta poistettavista rakennuksista.

Professori O. A. Boijen sairaala. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ edelleen pitää potilaspaikkain varaamista professori O. A. Boijen sairaalasta koskevan sopimuksen voimassa v:n 1940 aikana neljän kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

Diakonissalaitos. Professori F. Langenskiöldin ilmoitettua, ettei diakonissalaitos ilman aineellista korvausta kyennyt toimimaan sairaala-asemana, kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että laitoksen järjestämisestä sairaala-asemaksi aiheutuvat kustannukset oli maksettava kaupungin varoista, jos ne lain mukaan joutuivat kaupungin eikä valtion suoritettaviksi.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti ⁶⁾, että kaupunki toistaiseksi suorittaa diakonissalaitokselle 241 vuoteen pitämisestä valmiina koituvat sairaala-aseman perustamiskustannukset eli 272,600 mk kuukaudessa sekä kustakin Helsingistä kotoisin olevasta potilaasta 26 mk hoitopäivältä, ollen laitoksella, jos todelliset kustannukset leikkauksista, lääkkeistä, sidetarpeista ja röntgenhoidosta ylittäisivät 14 mk hoitopäivää kohden, oikeus tehdä esitys korvauksen tarkistamisesta. Diakonissalaitoksen oli tällöin puolestaan sitouduttava pitämään potilaista sairaalatarkastajan vaatimaa kirjaa sekä kantamaan maksukykyisiltä potilailta kaupungin määräämät maksut ja luovuttamaan ne kaupungille. Yksityishuoneissa hoidettuja potilaita ei sopimus koskenut.

Uusi mielisairaala. Teknillisten laitosten hallitusta päätettiin ⁷⁾ kehottaa selvittelemään Nackbölen tilalle rakennettavan uuden mielisairaalan vedenhankintakysymystä sekä yleisten töiden lautakuntaa tutkimaan saman alueen viemärimahdollisuutta ja laatimaan sen toteuttamista koskeva summittainen kustannusarvio.

Uudenkaupungin piirimielisairaala. Uudenkaupungin piirimielisairaalan asiasta tekemään tiedusteluun päätettiin ⁸⁾ vastata Helsingin kaupungin tarvitsevan sille varatut sairaalan 25 hoitopaikkaa ainakin v:n 1941 loppuun.

Varasairaalat. Sairalahallituksen ehdotettua varasairaalain järjestä-

¹⁾ Khs 14 p. syysk. 1,939 § ja 12 p. lokak. 2,186 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 640 § ja 16 p. maalisk. 691 §. — ³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 47. — ⁴⁾ Khs 12 p. lokak. 2,187 §. — ⁵⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,213 §. — ⁶⁾ Khs 20 p. jouluk. 2,585 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. toukok. 1,187 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. maalisk. 643 §.

mistä kaupungin läheisyyteen, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ kääntyä asiassa yliopiston rehtorin puoleen.

Myöhemmin hyväksyttiin ²⁾ sairaalahallituksen toimenpide järjestää Munkkiniemessä sijaitsevaan konsuli B. G. Zachariassenin huvilaan Marian sairaalan kirurgisen osaston lisäosasto, joka toistaiseksi toimisi sairaalaa varten myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Samalla päätettiin ³⁾, että Punaisen ristin sairaalan Kalastajatorppaan järjestämät hoitopaikat, jos ne yhdessä sairaalan kaupungissa ylläpitämien paikkain kanssa ylittivät sen paikkamäärän, minkä kaupunki aikaisemmin oli sairaalasta varannut, hyväksytään kaupungin varaamiksi lisäpaikoiksi ja suoritetaan niistä hyvitystä entisen sopimuksen mukaisesti sekä että sairaalalle varataan oikeus myöhemmin tehdä esitys lisähyvityksen myöntämisestä, ellei se muuten voi toimintaansa rahoittaa.

Viikin varasairaalan kuntoonpanoa varten päätettiin ⁴⁾ kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten myöntää 150,000 mk.

Sairaalan evakuointi. Hyväksyen sairaalahallituksen esittämät kaupungin sairaalan evakuoimissuunnitelmat kaupunginhallitus suostui ⁵⁾ siihen, että kaupungin sairaaloiden kesken tapahtuneista siirroista aiheutuneet hoitopäiväkustannukset saatiin merkitä sen sairaalan menoiksi, jonka kirjoissa potilaat olivat, rasittaen kustannuksilla sairaalan talousarvion mukaisia tilejä, ja että tulot saatiin merkitä vastaaville tulotileille vuoden lopussa.

Helsingin kaupungin sairaaloiden evakuointisairaalana käytettävälle Kiljavannun parantolalle päätettiin ⁶⁾ suorittaa hyvitystä 30 mk hoitopäivää kohden, jolloin vieras viranhaltija saisi palkkansa siitä sairaalasta, jossa hänen vakinainen toimensa oli mutta luontoisetunsa Kiljavannun parantolasta.

Mielisairaalan arviohinta. Kunnallisen verorasituksen tasoittamiskomitea oli herättänyt kysymyksen toimenpiteisiin ryhtymisestä m. m. sellaisten muutosten aikaansaamisesta voimassa oleviin säännöksiin, että mielisairaanhoidon tarvittavien varsinaisten mielisairaalan perustaminen ja ylläpito siirrettäisiin valtion hoidettavaksi ja kustannettavaksi sekä että kuntien kyseiseen tarkoitukseen perustamat sairaalat korvausta vastaan otettaisiin valtiolle. Lääkintöhallituksen tämän johdosta pyydettyä tietoja Helsingin kaupungin omistamien mielisairaalan kiinteistöjen ja irtaimiston likimääräisestä arvosta, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ ilmoittaa Nikkilän sairaalan arviohinnan olevan likimäärin 59,695,048: 80 mk ja Kivelän sairaalan mielisairaiden osaston 28,000,000 mk.

Sairaalan valtionapu. Rahatoimistoa päätettiin ⁸⁾ kehoittaa nostamaan lääkintöhallituksen myöntämä 86,520 mk:n suuruinen valtionapu Nikkilän sairaalan v. 1938 valmistuneen uuden potilaspaviljongin käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin kesäkuun 19 p:stä 1938 vuoden loppuun; anomus oli tehtävä ⁹⁾ vastaavan avustuksen saamisesta myöskin v:n 1938 tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 19 p:n väliseltä ajalta. Kaupungin sairaalan kertomusvuoden käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin saatiin ¹⁰⁾ valtionapua Kivelän sairaalan mielisairaiden osaston kustannuksiin 819,776

¹⁾ Khs 16 p. marrask. 2,442 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 2,578 §. — ³⁾ S:n 13 p. jouluk. 2,578 § ja khn jsto 8 p. jouluk. 4,263 §. — ⁴⁾ Khn jsto 1 p. jouluk. 4,212 b §. — ⁵⁾ Khs 2 p. marrask. 2,359 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. jouluk. 2,578 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 557 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. helmik. 332 §. — ⁹⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,409 §. — ¹⁰⁾ Khs 9 p. helmik. 380 §, 2 p. maalisk. 559 § sekä 9 p. maalisk. 645 ja 646 §.

mk, Nikkilän sairaalan kustannuksiin 3,161,752 mk, josta 585,480 mk perhehoitoa varten, ja tuberkuloosisairaalan kustannuksiin 1,233,972 mk.

Merkittiin ¹⁾ tiedoksi, että kaupunginkassaan oli suoritettu 3,000,000 mk:n suuruinen osa Nikkilän sairaalan uuden sairaspaviljongin perustamiskustannuksiin myönnetystä valtionavusta.

Kaupunginlakimiestä päätettiin ²⁾ kehoittaa anomaan valtionapua Nikkilän sairaalan ja tuberkuloosisairaalan eräiden laajennustöiden kustannuksiin.

Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistyksen ylläpitämälle kesäkodille myönnettiin ³⁾ kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 4,000 mk:n suuruinen avustus.

7. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huoltovirasto. Asiamies A. Simoselle myönnettiin ⁴⁾ palkatonta virkavapautta lokakuun ajaksi sijaisenaan apulaisasiamies I. Arpia ja tämän sijaisena notaari R. Parviainen, kumpikin saaden hoitamansa viran pohjapalkka ynnä omat ikäkorotuksensa. Kummankin viransijaisen lisäpalkkio oli suoritettava virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta. Notaari Parviaisen kuitenkin jouduttua sotapalvelukseen lokakuun 12 p:stä lukien, kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ ilmoittaa huoltolautakunnalle, että hänen oli suoritettava takaisin omat palkkaetunsa ylittävä palkkamäärä syystä, ettei hänen viransijaisuutensa ollut kestänyt koko kuukautta, mutta että apulaisasiamies Arpialla ei ollut mitään takaisinmaksuvollisuutta, koska hän tosiasiallisesti yhtämittäisesti lokakuun 1 p:stä lukien eli siis vähintään 1 kuukauden ajan tuli hoitaneeksi asiamiehen virkaa.

Sotapalvelukseen kutsutuille asiamies A. Simoselle ja apulaisjohtaja O. Toivolalle myönnettiin ⁶⁾ virkavapautta edelliselle lokakuun 10 p:stä ja jälkimmäiselle lokakuun 12 p:stä lukien siksi kuin he jälleen voivat ryhtyä virkojaan hoitamaan, määräten apulaisasiamies I. Arpia oman toimensa ohella hoitamaan asiamiehen virkaa. Apulaisasiamies Arpialle päätettiin ⁵⁾ suorittaa asiamiehen viran pohjapalkka ynnä hänen omat ikäkorotuksensa.

Epävarmojen poliittisten olojen vuoksi myönnettiin ⁷⁾ virkalomaa kodissakävijä I. Sarjaselle ehdoin, että hänen oli palattava kutsuttaessa, ja toimistoapulainen S. Tarsalalle samoin ehdoin ilman palkkaa, sekä toimistoapulainen A. Jäppiselle täysin palkkaedin toistaiseksi niin kauan kuin hän oli lottatöissä. Kodissakävijä Sarjaselle päätettiin ⁸⁾ sittemmin suorittaa täydet palkkaedit lokakuulta sekä 75 % niistä marraskuulta.

Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 3,000 mk Siltasaarenkadun 5:ssä olevan irtolais- ja alkoholihuoltokanslian lisähuoneiston siivoamista varten maaliskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana ⁹⁾ sekä 3,150 mk siivoajan palkkaa-

¹⁾ Khs 2 p. maalisk. 554 §. — ²⁾ S:n 23 p. maalisk. 737 § ja 15 p. kesäk. 1,411 §. — ³⁾ S:n 26 p. tammik. 245 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. syysk. 1,897 §. — ⁵⁾ Khn jsto 16 p. marrask. 4,165 §. — ⁶⁾ Khs 16 p. marrask. 2,446 §. — ⁷⁾ Khn jsto 20 p. lokak. 4,064 § ja 26 p. lokak. 4,073 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. marrask. 4,166 §. — ⁹⁾ Khs 16 p. helmik. 418 §.

miseksi huoltoviraston Siltasaarenkadun 5:ssä olevaan uuteen huoneistoon ¹⁾).

Edesmenneen ylimääräisen nootarin H. Vesalan v:n 1938 kesäkuun palkan suorittamiseen myönnettiin ²⁾ 3,445 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Toimistoapulainen K. von Schoultz oikeutettiin ³⁾ ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen tilapäisenä apulaisena joulukuun 7 p:stä 1932 syyskuun 30 p:ään 1939 palvelemaansa aika.

Kaupunginlakimiehelle annettiin ⁴⁾ tehtäväksi toimittaa Uudenmaan lääninhallitukselle selitys toimistoapulainen M.-L. Ropposen ja kodissakävijä O. Nisulan valitusten johdosta, jotka tarkoittivat heille myönnettyjä ikäkorotuksia. Lääninhallitus hylkäsi lokakuun 25 p:nä edellisen valituksen ⁵⁾).

Kanslianesimies L. Eerikäinen oikeutettiin ⁶⁾ hoitamaan sivutointa v:n 1940 loppuun.

Kanslianesimiehet E. Haapasalo ja S. Lindström, kodissakävijät K. Klaus, G. Lindström, M. Nuotio ja H. Sarlin sekä toimistoapulainen O. Rosendahl oikeutettiin ⁷⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi huoltovirastoon kaupunginhallitus myönsi ⁸⁾ yhteensä 98,380 mk käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁹⁾ huoltolautakunnan ja sen kansliain määrärahoihin Lämpö 2,000 mk:n ja Siivoaminen 2,000 mk:n, tilitoimiston määrärahoihin Painatus ja sidonta 3,000 mk:n ja Tarverahat 1,500 mk:n sekä Suoranaiset avustukset nimiseen määrärahaan 1,000,000 mk:n suuruiset lisäykset.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ¹⁰⁾ 81,985 mk:n suuruisen lisäyksen huoltolautakunnan ja sen kansliain vuokramäärärahaan.

Huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ¹¹⁾).

Kunnalliskoti ja sen työlaitos. Kunnalliskodin poliklinikkaohoitajattarelle M. Väätäselle, joka oli määrätty oman toimensa ohella hoitamaan kunnalliskodin ylihoitajattaren S. Sandelinin virkaa hänen yksityisasiain vuoksi v:n 1938 joulukuun 1 p:stä 31 p:ään saamansa palkattoman virkavapauden aikana, myönnettiin ¹²⁾ hänen oman palkkansa lisäksi 900 mk:n palkkio, joka oli suoritettava virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Epävarman poliittisen tilanteen takia myönnettiin ¹³⁾ palkallista virkalomaa enintään kahdeksi viikoksi kunnalliskodin ylihoitajattarelle S.

¹⁾ Khn jsto 11 p. toukok. 3,564 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 3,328 §. — ³⁾ Khs 12 p. lokak. 2,156 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. syysk. 2,050 § ja 5 p. lokak. 2,084 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 2,502 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. tammik. 203 §. — ⁷⁾ Khn jsto 4 p. tammik. 3,043 §, 19 p. tammik. 3,108 § ja 9 p. helmik. 3,219 §. — ⁸⁾ Khs 18 p. tammik. 150 §, 9 p. helmik. 348 §, 17 p. elok. 1,692 § ja 14 p. syysk. 1,898 § sekä khn jsto 18 p. jouluk. 4,356 §. — ⁹⁾ Khs 13 p. jouluk. 2,581 § sekä khn jsto 13 p. jouluk. 4,315 § ja 15 p. jouluk. 4,352 §. — ¹⁰⁾ Khs 9 p. helmik. 349 §, 23 p. helmik. 467 §, 16 p. maalisk. 661 ja 662 §, 30 p. maalisk. 775 § ja 4 p. toukok. 1,014 § sekä khn jsto 7 p. jouluk. 4,222 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 4 p. tammik. 3,046 §, 8 p. kesäk. 3,676 § ja 2 p. marrask. 4,113 §. — ¹²⁾ S:n 4 p. tammik. 3,041 §. — ¹³⁾ S:n 20 p. lokak. 4,064 §.

Sandelinille, osastonhoitajattarille A. Josefssonille, M. Merikukalle ja I. Pulkkiselle, yöhoitajattarille I. Könöselle ja A. Rantalalle sekä hoitajattarille H. Hiltuselle, M. Hyväriselle, S. Kivistölle, M. Patiselle, B. von Wendtille ja B. Vuolulle.

Kunnalliskodin osastonhoitajatar O. Saarenheimo oikeutettiin ¹⁾ säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa lokakuun 8 p:ään 1940.

Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 60,000 mk:n lisäyksen kunnalliskodin lämpö määrärahaan.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 26,000 mk uuden lämpökattilan hankkimiseksi kunnalliskodin työlaitokselle.

Polttoaineosuuskunnan ja kunnalliskodin välisen hiilenhankintasopimuksen täyttämisen myöhästymisen johdosta kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ vaatia välimiesmenettelyä asiassa sekä tällöin vahingonkorvausta 105,156 mk. Sovinto-oikeuteen valittiin ⁴⁾ kaupungin puolesta lakitieteenkandidaatti G. Norrmén. Polttoaineosuuskunnan kuitenkin sittemmin tarjottua kaupungille ostettavaksi n. 500 tonnia höyryhiiliä, kaupunginhallitus hyväksyi ⁵⁾ tämän tarjouksen luopuen näin ollen välimiesmenettelyn vaatimisesta ja kehoitti huoltolautakuntaa viipymättä ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin tapahtuneen sovintokaupan toteuttamiseksi.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ 12,000 mk kunnalliskodin tulenarkain nesteiden säilytysvaraston saattamiseksi asetusten määräämään kuntoon. Eräiden muiden paloviranomaisten vaatimien korjaustöiden suorittaminen päätettiin ⁶⁾ siirtää v:een 1940 kehoittaen yleisten töiden lautakuntaa merkitsemään niitä varten tarvittavat varat v:n 1940 talousarvioehdotukseensa.

Rahatoimenjohtaja oikeutettiin ⁷⁾ ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin kunnalliskodin kiireellistä evakuoointia varten.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelutarkoituksiin myönnettiin ⁸⁾ 57,038:10 mk kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen väestönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneisiin kuluihin.

Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾, että huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston sekä kunnalliskodin kirjanpitoon heti saatiin avata varsinaisen menoarvion ulkopuolella oleva tili nimeltä Kunnalliskodista toisten kuntien kunnalliskoteihin evakuoitujen hoidokkien huollosta ja kuljetuksesta aiheutuvien korvausten tili, jolta kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan päätösten mukaan saatiin suorittaa asianomaisille kunnille niiden laskuttamat, johtokunnan kohtuullisiksi harkitsemat korvaukset. Kysymys näin avattavan erikoistilin poistamistavasta päätettiin ⁹⁾ ratkaista myöhemmin.

Tervalammen työlaitos. Merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi, että sosiaaliministeriö kaupunginhallituksen anomuksesta oli myöntänyt 170,000 mk:n lisämäärärahan valtion osuutena Tervalammen työlaitoksen jonkun verran lisääntyneisiin perustamiskustannuksiin, minkä määrän samoin kuin aikaisemmin

¹⁾ Khs 6 p. heinäk. 1,533 §. — ²⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,352 §. — ³⁾ Khs 9 p. marrask. 2,410 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. marrask. 2,415 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 2,504 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 830 §. — ⁷⁾ Khn jsto 11 p. lokak. 4,008 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,365 §. — ⁹⁾ Khs 19 p. lokak. 2,247 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,386 §.

myönnettyjen 2,500,000 mk:n¹⁾ käyttämisestä kaupunginhallituksen aikana tuli esittää yksityiskohtainen tilitys ministeriölle.

Kaupunginhallitus myönsi²⁾ 18,000 mk sähkömoottorin, 15,000 mk separaattorin ynnä maidonjäähdyttäjän sekä 50,000 mk lypsykoneiden hankkimiseksi Tervalammen työlaitokselle, kaikki nämä varat v:n 1937 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Tervalammen työlaitoksen irtaimiston hankintaa varten kaupunginhallituksen käytettäväksi merkityn määrärahan jäännöserästä, mikä oli siirretty kertomusvuoteen. Edelleen päätettiin³⁾, että mainitusta määrärahasta enintään 52,000 mk saatiin käyttää kumipyörillä varustetun traktorin hankkimiseen työlaitokselle sekä 4,400 mk tavallisten rautapyörien hankkimiseen tähän traktoriin.

Kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Tervalammen työlaitoksen kaluston hankintaa varten merkityn perushankintamäärärahan jäännöserä, n. 42,000 mk, päätettiin⁴⁾ sallia käyttää puuhiilikaasuttajan hankkimiseksi ja asentamiseksi työlaitoksen yhdistettyyn kuorma- ja henkilöautoon kehoittaen samalla laitoksen johtokuntaa harkitsemaan eikö hankintakustannuksia voitu vähentää.

Kaupunginhallitus oli ilmoittanut sosiaaliministeriölle, että Tervalammen työlaitoksen rakentamiskustannukset, joiden korkeimmaksi määräksi valtionavun saamista varten sosiaaliministeriö oli vahvistanut 8,480,000 mk, nousisivatkin 9,700,000 mk:aan, sekä tiedustellut, katsoiko ministeriö suotavaksi, että kyseiset rakennustyöt suoritettaisiin vasta olympiakisain jälkeen, ja pyytänyt, jos lykkäys oli tarpeen, että ministeriö hyväksyisi työlaitoksen entisten rakennusten käytön siksi kuin uudet valmistuivat. Ministeriöltä sittemmin saapuneesta vastauskirjelmästä kävi ilmi, ettei se katsonut olevan syytä sellaisenaan vahvistaa rakennuskustannusten korottamista kaupunginhallituksen esittämään määrään, joten työt päätettiin⁵⁾ siirtää toistaiseksi.

Huoltotoimen toimitusjohtajan asiaa koskevan promemorian hyväksyen kaupunginhallitus sittemmin periaatteellisesti päätti⁶⁾, että Tervalammen työlaitoksen laajentamiseen alkuperäisen ohjelman mukaisesti oli kiireimmiten ryhdyttävä heti kun siihen tarjoutui tilaisuus, antaen rahatoimenjohtajalle tehtäväksi aikanaan tehdä esityksen asiasta.

Kaupunginhallitus antoi⁷⁾ Tervalammen työlaitoksen johtokunnalle tehtäväksi teettää laitoksen navetan urakalla käyttäen rakennustoimiston ja kaupunginlakimiehen asiantuntija-apua, minkä ohessa yleisten töiden lautakuntaa päätettiin kehoittaa siirtämään navettarakennusta varten kertomusvuoden talousarvioon merkityt käyttövaransa laitoksen johtokunnan käytettäväksi.

Merkittiin⁸⁾ tiedoksi sosiaaliministeriön päätös Tervalammen työlaitoksen navetan kustannusarvion vahvistamisesta 1,650,000 mk:ksi sekä valtionavun korkeimman määrän hyväksymisestä 825,000 mk:ksi.

Tervalammen työlaitoksen johtokunnan päätettyä asettaa työlaitoksen navetan rakennuttamiskysymystä valmistelemaan komitean, johon valittiin pankinjohtaja V. Sipi ja rakennusmestari G. Welroos sekä työlaitoksen

¹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 181. — ²⁾ Khs 14 p. syysk. 1,899 § ja 19 p. lokak. 2,241 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 48. — ³⁾ Khs jsto 11 p. jouluk. 4,272 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,350 §. — ⁵⁾ Khs 23 p. helmik. 469 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,300 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 921 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. huhtik. 966 §.

johtaja E. Isotalo, kaupunginhallitus hyväksyi ¹⁾ kyseisen päätöksen ja määräsi kahdelle ensiksi mainitulle jäsenelle tulevan 100 mk:n kokouspalkkion suoritettavaksi navetan rakentamismäärärahasta, joka oli siirretty johtokunnan käytettäväksi. Johtokunnan myöhemmin esitettyä, että komitean sijaan asetettaisiin työvaliokunta, kaupunginhallitus päätti ²⁾ kehoittaa johtokuntaa valitsemaan siihen edellä mainittujen henkilöiden lisäksi liikkeenhoitaja U. Merilinnan sekä suostua siihen, että jäsenille Merilinnalle, Sipilille ja Welroosille saatiin edellä mainitusta määrärahasta suorittaa 150 mk:n suuruinen kokouspalkkio kullekin. Työvaliokunnan kokoonpanon vakiinnuttamiseksi johtokunta sittemmin lakkautti sen asettaen tilalle rakennustoimikunnan, jonka jäseniksi valittiin työvaliokunnan jäsenet Merilinna, Sipi ja Welroos sekä sihteeriksi työlaitoksen johtaja Isotalo. Kaupunginhallitus hyväksyi ³⁾ tämän toimenpiteen.

Alistettuaan tutkittavakseen Tervalammen työlaitoksen johtokunnan päätöksen rakennusmestari C. Ahlbomin palkkaamisesta 3,000 mk:n kuukausipalkoin navetan rakennustöiden valvojaksi, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ sallia sen täytöntöönpanon.

Navetan piirustusten laatimisesta ja sen rakennustöiden valvomisesta kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ arkkitehti U. Sjöholmille 3 % navettarakennuksen kustannusarvion loppusummasta siten, että hänelle piirustusten valmistuttua suoritettaisiin 30,500 mk navetan rakentamismäärärahasta ja myöhemmin erikseen sovittaisiin hänen kanssaan palkkiosta työn valvomisen ja matkakulujen osalta. Vahvistaen sittemmin arkkitehti Sjöholminkin kokonaispalkkion 46,050 mk:ksi kaupunginhallitus päätti ⁶⁾, että hänelle työn nykyisellään ollessa jo mainitun 30,500 mk:n määrän lisäksi suoritettaisiin 4,500 mk samasta määrärahasta sekä että loppuerästä, 11,050 mk:sta, suoritettaisiin puolet navetan ollessa vesikatossa ja toinen puoli sen valmistuttua ja tultua hyväksytyksi.

Esitetyt selvityksen nojalla kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ luopua vaatimasta myöhästymissakkoa työlaitoksen navetan urakoitsijalta.

Tervalammen työlaitoksen johtokunta oikeutettiin ⁸⁾ käyttämään Tervalammen maatilan määrärahoja Tilapäistä työvoimaa ja kustannukset Vihdin kansanhuoltolautakunnan toimesta työlaitoksen navettoihin sijoitetun, sodan aikana Karjalan kannakselta evakuoitun karjan hoidon ja ruokinnan järjestämiseen.

Tervalammen johtokunta oikeutettiin ⁹⁾ valtion hyväksi luopumaan hevosten rehukorvauksista ja päivärahoista.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ hyväksyä kotitarvehakkuiden yhteydessä paperi- ja puutavaran puutavaran myyntiä koskevan Tervalammen työlaitoksen johtokunnan päätöksen, minkä se oli alistanut tutkittavakseen.

Helsingin vapaan huollon keskuksen avustaminen. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹¹⁾ 5,000 mk:n suuruinen avustus Helsingin vapaan huollon keskukselle.

Eräiden muonitusten järjestely. Huoltotoimen toimitusjohtaja oli lähettänyt kaupunginhallitukselle kiertokirjeen, jossa selostettiin, miten huoltovirasto sodan aikana avusti väestönsuojelukeskusta eräiden talon-

¹⁾ Khs 27 p. huhtik. 953 §. — ²⁾ S:n 11 p. toukok. 1,056 §. — ³⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,298 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. toukok. 1,043 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. huhtik. 859 a §. — ⁶⁾ S:n 11 p. toukok. 1,059 §. — ⁷⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,331 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 4,348 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. jouluk. 4,271 §. — ¹⁰⁾ Khs 2 p. helmik. 287 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,374 §.

suojeluryhmiin kuuluvien varattomien henkilöiden muonituksessa. Viraston toiminnan järjestely hyväksyttiin ¹⁾.

Lahjoitusrahastojen korkovaroista myönnetyt avustukset. Julistettuaan ²⁾ haettaviksi A. Uhlénin avustusrahaston korkovaroista jaettavat tilapäiset avustukset, yhteensä 6,000 mk, päättäen jättää loput korkovaroista v. 1940 suoritettavien vuosivastustusten turvaamiseksi, kaupunginhallitus myönsi ³⁾ yhden 1,500 mk:n ja yhden 1,000 mk:n avustuksen sekä seitsemän 500 mk:n avustusta.

A. Liljebladin ja Osk. Durchmanin lahjoitusrahastoista myönnettiin ⁴⁾ 1,000 mk:n suuruiset avustukset 30 eri henkilölle, joista 10:lle apuraha oli suoritettava Helsingin rouvasväenyhdistyksen välityksellä.

N. ja R. Forsténin avustusrahastosta kainoille köyhille päätettiin ⁵⁾ julistaa haettavaksi kolme 1,000 mk:n suuruisia avustusta sekä jättää rahaston jällelle jäävät korkovarot, 847: 95 mk, v:n 1940 avustuksia jaettaessa huomioitaviksi. Mainitut avustukset jaettiin ⁶⁾ sittemmin.

Ottaen huomioon kaupunginvaltuuston päätöksen ⁷⁾ Kunnollisen palveluksen palkitsemisrahaston sääntöjen muuttamisesta siten, että rahaston korkotulot vastedes oli julistettava haettavaksi yhtenä elinkautisena vuotuisavustuksena, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾, että elinkautinen avustus maksetaan vuosittain helmikuussa edellisen vuoden tilinpäätöksen osoittaman määräisenä lisäten v. 1940 suoritettavaan avustuserään edellisten vuosien 139: 35 mk:n suuruisen korkosäästö; avustus julistettaisiin kuten ennenkin haettavaksi lokakuun aikana.

Työttömyyshuolto

Työtuvat. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista päätettiin ⁹⁾ palkkiona osanotosta entisen naisten työtuvan johtokunnan helmikuun 27 p:nä pitämään kokoukseen suorittaa johtokunnan puheenjohtajalle ja jäsenille yhteensä 550 mk.

Huoltolautakunta oikeutettiin ¹⁰⁾ suorittamaan palkankorotus työtupain ylimääräiselle leikkaajalle L. Pirhoselle työtupain määrärahoista.

Huoltolautakunta oli kaupunginhallitukselle huomauttanut, että entisessä naisten työtuvassa työskentelevät henkilöt oli katsottu työsopimuslain alaisiksi ja myönnetty heille sen mukaiset kesälomat. Kun naisten työtupa lakkautettiin, siirrettiin siellä työskennelleet huoltolautakunnan alaisen työtupain yhteyteen työttömiä naisia varten perustetulle C-osastolle, jolloin heidän asemansa muuttui sikäli, etteivät he enää olleet työsopimuslain alaisessa työssä vaan yhteiskunnallisessa huoltotyössä. Kohtuussyistä kaupunginvaltuusto työtupain uutta ohjesääntöä laatiessaan määräsi, että ne työntekijät, jotka aikaisemmin olivat toimineet lakkautetussa naisten työtuvassa, edelleen saisivat nauttia samoja sosiaalisia etuja, joita he siihen asti olivat nauttineet naisten työtuvassa, jota varten kertomusvuoden talousarvioon merkittiin 40,000 mk. Kun toukokuun 1 p:nä tuli voimaan työntekijäin vuosilomalaki, jonka mukaan työntekijöille oli myönnettävä pidemmät vuosilomat kuin mitä työsopimuslaissa oli säädetty, niin johto-

¹⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,327 §. — ²⁾ Khs 25 p. toukok. 1,155 §. — ³⁾ S:n 10 p. elok. 1,647 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,613 § ja khn jsto 7 p. jouluk. 4,237 §. — ⁵⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,244 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,565 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 17. — ⁸⁾ Khs 10 p. elok. 1,648 §. — ⁹⁾ Khn jsto 2 p. maalisk. 3,283 §. — ¹⁰⁾ S:n 16 p. maalisk. 3,357 §.

kunta alisti kaupunginhallituksen päätettäväksi, oliko kyseisessä tapauksessa noudatettava työsopimuslain vai työntekijäin vuosilomalain määräyksiä. Johtokunta puolestaan katsoi, ettei kyseisiä vuosiloman pidennyksiä olisi järjestettävä C-osaston työntekijöille, koska naisten työtuvasta C-osastolle siirtyneiden sekä myöhemmin tälle osastolle otettujen työntekijäin väliset edut siten muodostuisivat erittäin epäsuhtaisiksi. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ hyväksyä johtokunnan kannan asiassa.

Kaupunginhallitus suostui ²⁾ työtupain C-osaston toiminnan jatkamiseen tammikuun 23 p:n ja toukokuun 23 p:n välisenä aikana huoltolautakunnan ehdottaman suunnitelman mukaisesti myöntäen tarkoitukseen 214,000 mk käyttövaroistaan naisten opinto- ja ammattikursseja varten.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾, ottaen huomioon poliittisten olojen epävarmuuden, että työtupain toiminta pommitusvaaran uhatessa oli lopetettava, joten ei ollut syytä ryhtyä väestönsuojain rakentamiseen eikä suojeluvälineiden hankkimiseen niille.

Sodan sittemmin puhjettua päätettiin ⁴⁾ työtupain johtokunnalle ilmoittaa, että vaikka työtuvat eivät enää olleetkaan toiminnassa, niin niiden työntekijöille saatiin maksaa palkat ja ruokintakustannukset joulukuulta, ollen työntekijät tällöin kuitenkin velvolliset voimiensa ja tarpeen mukaan osallistumaan väestönsuojelutehtäviin.

Huoltolautakunta oikeutettiin ⁵⁾ maksamaan elintarvikekeskuksen työtuville toimittamasta ruoasta 7: 15 mk hoidokkia ja päivää kohden.

Huoltolautakunta oikeutettiin ⁶⁾ ylittämään työtupain määrärahaa Työaineet enintään 250,000 mk ollen kaupunginvaltuustolle aikanaan tehtävä esitys tämän toimenpiteen hyväksymisestä.

Huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 18,000 mk:n suuruisen lisäyksen työtupien määrärahaan Sekalaiset menot.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin ⁸⁾ 1,550 mk työtupain toimiston Kulmavuorenkadun talossa n:o 2 olevassa uudessa huoneistossa työtupien omin työvoimin suoritettujen korjaustöiden menojen peittämiseen.

Työtupain kaluston hankintamäärärahasta päätettiin ⁹⁾ suorittaa 3,000 mk työtupain Kotkankadun 9:ssä olevan talon sähkölaitteiden muuttamiseksi tasavirrasta vaihtovirralla sekä vaihtovirtamoottorin hankkimiseksi työtuville.

Työttömyysohjeet. Merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitus työttömyysohjeiden täydentämisestä siten, että kunnat oli jaettu kuuteen eri luokkaan sen mukaan, miten suuria taloudellisia uhrauksia niiltä voitiin vaatia työttömyyden torjumiseksi, ollen Helsingin kaupunki tällöin sijoitettu V luokkaan.

Merkittiin ¹¹⁾ tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirjeitse tekemä ilmoitus, että valtioneuvosto lisäyksenä marraskuun 2 p:nä 1938 tekemäänsä, työttömyyden lieventämistä tarkoittavan valtion toiminnan ehdot ja ohjeet sisältävään päätökseen ¹²⁾ oli päättänyt, että

¹⁾ Khs 15 p. kesäk. 1,390 §. — ²⁾ S:n 18 p. tammik. 162 §. — ³⁾ S:n 16 p. marrask. 2,441 §. — ⁴⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,336 §. — ⁵⁾ Khs 5 p. lokak. 2,086 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. jouluk. 2,593 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. jouluk. 2,581 § ja khn jsto 13 p. jouluk. 4,315 §. — ⁸⁾ Khn jsto 6 p. huhtik. 3,429 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. huhtik. 3,445 §. — ¹⁰⁾ Khs 2 p. helmik. 300 §. — ¹¹⁾ S:n 10 p. elok. 1,649 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 184.

työttömyyden lieventämiseksi voitiin työttömyysmäärärahoilla suorittaa myöskin valtion maille perustetuille asutusalueille johtavien ja siellä olevien teiden rakentamis- ja kunnostamistöitä ehdoin, että tien osakkaat metsähallituksen asianomaisen toimitusinsinöörin järjestämässä kokouksessa sitoutuivat perustamaan kylätiekunnan heti kun varat oli myönnetty tien rakentamiseen tai kunnostamiseen.

Myöhemmin valtioneuvosto vielä päätti lokakuun 1 p:stä lukien saattaa voimaan seuraavat lisäykset ja muutokset marraskuun 2 p:nä 1938 annettuihin työttömyyssohjeisiin ¹⁾:

1) Mikäli kunta ei yksin katso voivansa hoitaa työttömyyttään, sen tulee valtion töiden järjestämiseksi tai avustuksen saamiseksi kunnan töihin lähettää työttömyyssohjeiden mukainen anomus lääninhallituksen välityksellä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle. Kuitenkin voi tämä ministeriö, mikäli työttömyystilanne sitä vaatii, omasta aloitteestaankin järjestää töitä kunnan työttömille tai ryhtyä muihin toimenpiteisiin kunnan työttömyyden lieventämiseksi. Tällöinkin kunnan on hoidettava oma työttömyyssohjeissa tarkemmin mainittu osuutensa, ellei ministeriö kunnan työttömyyden laajuuteen nähden kunnan anomuksesta myönnä poikkeusta.

2) Valtion siirtotyömaille lähetettäville työttömille kunnan tulee järjestää vapaat meno- ja paluumatkat sekä, mikäli siirtotyömaan etäisyys sen sallii, tarpeen mukaan vapaat matkat kotona käyntiä varten, samoin kuin myöskin maksaa niille heistä, jotka huoltavat läheisiä omaisiaan, puolisoa, vanhempia, isovanhempia, lapsia, lastenlapsia, veljiä tai sisaria, paikallislisää niin paljon kuin siirtotyömaan työpalkka on työttömän kotikunnan vastaavanlaisen työn työpalkkaa pienempi. Kunnalle tästä aiheutuvat, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön hyväksymät menot valtio korvaa I ja II luokan kunnissa enintään 75 %:lla ja muissa kunnissa enintään 50 %:lla.

3) Milloin valtio on katsonut tarpeelliseksi rakentaa siirtotyömaalle parakkeja tai niihin verrattavia asumuksia työntekijäin käytettäväksi, tulee niihin työhön myönnettyillä työttömyysvaroilla sen työviraston toimesta, jonka alainen työmaa on, mikäli mahdollista hankkia tarpeelliset vuodevaatteet tai avustaa niiden hankkimista.

4) Mikäli siirtotyömaan päällikkö katsoo sen tarpeelliseksi, on työttömän kotikunnan asetettava siirtotyömaalle erityinen toimimies työntekijäin oloja järjestämään ja valvomaan.

5) Ellei huoltolautakunta tai sen asettama jaosto tyydyttävästi ehdi suorittaa niitä tehtäviä, jotka sille työttömyyssohjeiden mukaisesti kuuluvat, niin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö voi määrätä kuntaan asetettavaksi mainittujen tehtävien suorittamista varten työttömyyslautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja ja neljä jäsentä. Puheenjohtajaksi kunnan tulee valita sen talouteen ja työoloihin hyvin perehtynyt henkilö sekä jäseniksi kaksi henkilöä kunnallishallinnon alalta sekä yksi työnantajain ja yksi työntekijäin piiristä, ei kuitenkaan sellaisia henkilöitä, jotka itse nauttivat kunnan tai valtion työttömyysapua.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾, ettei ollut syytä tehdä lääninhallitukselle esitystä valtion työttömyystöiden järjestämisestä kesän ajaksi.

Työskentelyn lopettamista tai huomattavaa supistamista työmailla koskevan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kiertokirjeen johdosta

¹⁾ Khs 5 p. lokak. 2,079 §. — ²⁾ S:n 4 p. huhtik. 827 §.

kaupunginhallitus päätti ¹⁾ kehoittaa huoltolautakuntaa ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin käyttäen tarpeen vaatiessa työnvälityslautakunnan apua.

Työttömyysneuvoston esityksestä kaupunginhallitus päätti ²⁾ kääntyä valtioneuvoston puoleen pyynnöin, että valtioneuvosto, siinä määrin kuin valtiovallalla tässä suhteessa oli vaikutusvaltaa, ryhtyisi toimenpiteisiin tilanteen helpottamiseksi niin hyvin rakennustöiden luottosuhteessa kuin myös välttämättömien rakennusaineiden saannissa.

Viljelyspalstatoiminta. Merkiten tiedoksi viljelyspalstatoimikunnan kertomuksen toiminnastaan v. 1938 kaupunginhallitus päätti ³⁾, että viljelyspalstatoimintaa kertomusvuonna oli jatkettava entisellä alueella Oulunkylän aseman luona, sekä myönsi toiminnan aiheuttamiin kustannuksiin 27,000 mk käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Töiden järjestäminen vapautuneille vangeille. Töiden järjestämiseksi kertomusvuonna vapautuneille vangeille kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ kiinteistölautakunnan käytettäväksi yhteensä 230,000 mk.

Kansanhuoltolautakuntaa päätettiin ⁵⁾ kehoittaa mikäli mahdollista sijoittamaan vapautuneita vankeja valtion lautakunnalta tilaamiin töihin. Sellaisten henkilöiden työssä pitämistä varten, joita ei voitu siirtää pois kaupungista, myönnettiin kiinteistölautakunnalle 30,000 mk erinäisiä avustustöitä varten varatuista kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Avustukset. Käyttövaroistaan naisten opinto- ja ammattikursseja varten kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ 24,750 mk Helsingin kaupunkilähetykselle sen pääasiallisesti sotapalvelukseen kutsuttujen henkilöiden vaimoille suunnitteleminen ammattikurssien järjestämistä varten ehdoin, että valtio myönsi tarkoitukseen vähintään yhtä suuren määrärahan sekä että kurssien osanottajat valittiin yksissä neuvoin huoltoviraston kanssa.

Käyttövaroistaan työttömyyden varalta kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ yhteensä 24,000 mk Pelastusarmeijan kodittomien miesten lämmittelytuvan ylläpitämiseen talvisaikaan.

Lastensuojelu

Lastensuojeluvirasto. Lastensuojeluviraston toimitusjohtajalle R. Liukoselle myönnettiin ⁸⁾ sairauslomaa kesäkuun ajaksi, määräten lastenhuollontarkastaja K. F. Palomäki ja kanslianhoitaja C. Nyström omien virkainsa ohella mainittuna aikana huolehtimaan hänen tehtävistään lastensuojelulautakunnan kanssa sovittua työnjakoa noudattaen.

*Lastensuojelulautakunnan alaisten toimenhaltijain suorittavat luontois-
etukorvaukset* vahvistettiin ⁹⁾.

Äitiysavustukset. Sosiaaliministeriön tehtyä päätöksen uusien määräysten antamisesta äitiysavustuksiin kuuluvien vaatekappaleiden määräeristä, ministeriölle päätettiin ¹⁰⁾ lähettää työtupain johtajan lausuntoon perustuvat asiaa koskevat ilmoitukset.

Lasten kesävirkestys. Lasten kesävirkestystoiminnan kehittämistä val-

¹⁾ Khs 21 p. syysk. 1,958 §. — ²⁾ S:n 30 p. marrask. 2,545 §. — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 27 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 303 §, 27 p. huhtik. 963 §, 27 p. heinäk. 1,612 § ja 9 p. marrask. 2,405 §. — ⁵⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,451 §. — ⁶⁾ Khs 30 p. marrask. 2,567 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. tammik. 204 § ja 12 p. lokak. 2,154 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,387 §. — ⁹⁾ Khn jsto 17 p. toukok. 3,601 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. helmik. 3,184 §.

mistelevan komitean lausunnon saatuaan kaupunginhallitus päätti ¹⁾ noudatettavaksi periaatteeksi hyväksyä, että mahdollisimman monet lapset oli kesän ajaksi toimitettava maalle ja että kaupunkiin jääviä lapsia varten oli leikkikenttätoimintaa edelleen kehitettävä ja tarkoituksenmukaisella tavalla tehostettava, sekä kehoittaa asianomaisia elimiä tekemään tarpeellisia ehdotuksia asiassa. Samalla kaupunginhallitus päätti kehoittaa lastensuojelulautakuntaa harkitsemaan lasten kahlaamon järjestämistä Vallilaan tai Käpylään ja aikanaan mahdollisesti tekemään sitä koskevan ehdotuksen kaupunginhallitukselle.

Sofianlehdon pikkulastenkoti. Lastenhoitaja M. Lempiselle, joka oli määrätty Sofianlehdon pikkulastenkodin lastenhoitajan M. Heikkilän viransijaiseksi tämän nauttiessa ulkomaille tehtävän opintomatkinsa johdosta palkkatonta virkalomaa maaliskuun 15 p:n ja elokuun 1 p:n välisen ajan, myönnettiin ²⁾ 6,480 mk:n palkkio virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ sallia ylittää lastenhuoltolaitosten tilapäisen työvoiman määrärahaa 1,500 mk Sofianlehdon pikkulastenkodin kuuden hoitajatarharjoittelijan palkkaamista silmälläpitäen.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 48,500 mk eräiden korjaustöiden suorittamiseksi Mäntsälässä olevassa Saaren kartanossa, jonne Sofianlehdon pikkulastenkoti evakuoitiin sodan ajaksi.

Lastensuojelun pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista päätettiin ⁵⁾ maksaa Raitiotie ja omnibus oy:n esittämä 9,500 mk:n suuruinen lasku yhtiön linja-autojen käyttämisestä Sofianlehdon pikkulastenkodin sodanaikaiseen evakuointiin.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ peruuttaa aikaisemman päätöksensä ⁷⁾ vastaanotto- ja ammattioppilaskotirakennuksen rakennustöitä koskevien urakkatarjousten hankkimisesta sekä oikeuttaa rakennustoimiston talorakennusosaston heti ryhtymään tämän talon rakentamiseen omalla johdollaan.

Merkittiin ⁸⁾ tiedoksi, että valtioneuvosto kaupunginhallituksen anomuksesta oli vahvistanut vastaanotto- ja ammattioppilaskotirakennuksen piirustukset.

Koulukodit. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾, että Toivolan koulukodin kaitsijalle F. V. Korpelalle, joka epävarman poliittisen tilanteen vallitessa oli poistunut virantoimituksesta, ei ollut maksettava palkkaa joulukuun 2 p:stä alkaen.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁰⁾ 5,000 mk Toivolan koulukodin kaivon syventämiseen.

Väestönsuojelutarkoituksiin varatuista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ enintään 7,000 mk Toivolan koulukodin alueella olevaan kallioon poratun 40—50 m:n pituisen tunnelin järjestämiseksi väestönsuojaksi.

Bengtsårin koulukoti oikeutettiin ¹²⁾ huhtikuun 1 p:n ja syyskuun 30

¹⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,243 §. — ²⁾ Khn jsto 23 p. helmik. 3,266 § ja 16 p. maalisk. 3,364 §. — ³⁾ S:n 29 p. jouluk. 4,446 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,243 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. jouluk. 4,399 § — ⁶⁾ Khs 14 p. huhtik. 871 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 185. — ⁸⁾ Khs 14 p. huhtik. 858 §. — ⁹⁾ Khn jsto 20 p. jouluk. 4,376 §. — ¹⁰⁾ Khs 14 p. syysk. 1,901 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. lokak. 2,269 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. maalisk. 514 §.

p:n väliseksi ajaksi palkkaamaan puutarhuriapulainen, jonka palkka määrättiin 1,000 mk:ksi kuukaudessa.

Bengtsårin koulukodin lämmittäjä A. Salmi oikeutettiin ¹⁾ saamaan täydet palkkaetunsa maaliskuun 6 p:n ja 25 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui palopäällystökursseihin.

Merkittiin ²⁾ tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus Bengtsårin koulukodin kasvihuoneen ja keittiörakennuksen lopputarkastuksessa todetuista puutteellisuuksista sekä kaupunginarkkitehdin ilmoitus, että rakennustoimiston talorakennusosasto heti suorittaisi vaaditut parannustyöt.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 31,600 mk perunakellarin rakentamista varten Bengtsårin koulukotiin.

Ottaen huomioon, että Tavolan koulukotia varten Nummen pitäjän Tavolan kylästä vuokrattua Yli-Seppälän taloa koskeva vuokrasopimus päättyi kesäkuun 1 p:nä 1940, käytiin neuvotteluja sen jatkamisesta pääasiallisesti entisin ehdoin vuokran kuitenkin kohotessa 1,300 mk:aan kuukaudessa jo v:n 1940 kesäkuun 1 p:stä lukien. Kaupunginlakimiehelle annettiin ⁴⁾ tehtäväksi laatia lopullinen vuokrasopimus 10 vuodeksi viimeksi mainitusta päivästä lukien.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁵⁾ Ryttylän koulukodin metallitöiden opettajan apulaisen S. Collianderin saamaan täydet palkkaetunsa elokuun 9 p:n ja 19 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän osallistui elokuvakoneenkäyttäjäkursseihin, sekä myönsi hänelle yleisistä käyttövaroistaan 1,000 mk:n suuruisen avustuksen ehdoin, että hän avustuksen saatuaan sitoutui olemaan kaupungin palveluksessa vähintään kaksi vuotta tai päinvastaisessa tapauksessa suorittamaan avustusmäärärahan takaisin.

Ryttylän koulukodin Jymylä nimiseen rakennukseen kesällä asennettujen keskuslämmityslaitteiden hoidon valvonta päätettiin ⁶⁾ antaa Etelä-Suomen höyrykäntilayhdistyksen tehtäväksi, ollen tästä aiheutuvat menot suoritettava rakennustoimiston asianomaisista määrärahoista.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 10,000 mk uuden vedenlämmityssäiliön hankkimiseksi Ryttylän koulukodin keskuskeittiörakennukseen.

Ryttylän koulukodin irtaimiston palovakuutusarvon korottamiseen yhteensä 970,000 mk:aan päätettiin ⁸⁾ suostua.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁹⁾ rakennustoimiston asentamaan uuden hellan Toivoniemen koulukodin keittiöön sen lattian korkkimatoilla päällystämisen yhteydessä, käyttäen tämän koulukodin kertomusvuoden huoneiston korjausmäärärahoja, sekä jättämään sillä kertaa suorittamatta eräitä muita vähemmän kiireellisiä töitä.

Olympiakisalippujen varaaminen lastenhuoltolaitosten oppilaille. Päätettiin ¹⁰⁾ suostua siihen, että lastenhuoltolaitosten varttuneimmille oppilaille, varattiin 60 koululaislippua à 25 mk v:n 1940 olympiakisoihin edellyttäen, että kukin oppilas itse suoritti pääsylippunsa hinnan, ja siten ettei kaupunginhallitus sitoutunut mihinkään velvoituksiin tämän johdosta.

Valtionavut. Merkittiin ¹¹⁾ tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli myöntänyt

¹⁾ Khs 16 p. helmik. 422 §. — ²⁾ S:n 23 p. maalisk. 709 §. — ³⁾ S:n 17 p. elok. 1,693 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. huhtik. 920 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,532 §. — ⁶⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,212 §. — ⁷⁾ Khs 4 p. toukok. 1,016 §. — ⁸⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,209 §. — ⁹⁾ Khs 17 p. elok. 1,697 §. — ¹⁰⁾ Khn jsto 2 p. maalisk. 3,286 §. — ¹¹⁾ Khs 14 p. huhtik. 858 §.

valtionapua vastaanotto- ja ammattioppilaskodin uudisrakennuksen vastaanottokodin osalle tulevista rakennuskustannuksista 38 % eli 1,976,000 mk ehdoin, että rakennus palovakuutettiin ja että sitä asianmukaisesti hoidettiin ja kunnossapidettiin, sekä että rakennusta valtion viranomaisten tarkastuksen alaisena käytettiin lastensuojelutarkoituksiin, päättäen ministeriö, jos tässä suhteessa tehtiin muutos, oliko osa valtionavusta suoritettava takaisin valtiolle ja miten paljon. Valtionapu suoritettaisiin sikäli kuin valtion tulo- ja menoarvion mukaan oli siihen varoja käytettävissä sen jälkeen kun rakennuksen lopputarkastus, jossa ministeriön ja rakennushallituksen edustajain tuli olla saapuvilla, oli pidetty ja rakennustyöt oli hyväksytyt.

Rahatoimistolle annettiin ¹⁾ tehtäväksi nostaa Ryttylän ja Bengtsårin koulukotien muutos- ja uudisrakennustöihin myönnetty 155,277: 50 mk:n suuruinen valtionapu.

Lastenhoidonneuvolat. Hoitaja K. Heinille, joka oli määrätty Toukolan lastenhoidonneuvolan hoitajan L. Hirstiön viransijaiseksi tämän saatua opintomatkaa varten jatkettua palkatonta virkalomaa huhtikuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi, myönnettiin ²⁾ viransijaisuuspalkkiona 2,340 mk kuukaudelta eli yhteensä 11,700 mk virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Hyvösen lastenkoti. Seuraavat Hyvösen lastenkodin johtokunnan laatimat Hyvösen lastenkodin ja lastenkotisätiön omistaman Kotkankadun talon n:ot 14—16 v:n 1940 talousarvioehdotukset hyväksyttiin ³⁾:

Lastenkoti

<i>Menoerät</i>		<i>Tuloerät</i>	
	Mk		Mk
Palkat	162,728	Lasten elatusmaksut	36,000
Kalusto	10,000	Henkilökunnan suorittama	
Lämmitys ja valaistus	15,250	korvaus luontoiseduistaan	42,350
Vuokra	50,000	Lahjoitusrahaston tulot	312,056
Talous	99,978		
Vaatetus	25,450		
Kulungit	27,000		
	<hr/>		<hr/>
Yhteensä	390,406	Yhteensä	390,406

Kiinteistö, Kotkankatu 14—16

<i>Menoerät</i>		<i>Tuloerät</i>	
	Mk		Mk
Lämmitys	46,500	Yksityisten vuokrat	102,000
Valaistus	2,360	Lastenkodin vuokra	50,000
Vedenkulutus	5,000	Talonmiehen vuokra	6,000
Puhtaanapito	1,800		
Korjaukset	17,000		
Kulungit	8,000		
Palkat	16,800		
Ylijäämä	60,540		
	<hr/>		<hr/>
Yhteensä	158,000	Yhteensä	158,000

¹⁾ Khs 18 p. tammik. 151 §. — ²⁾ Khn jsto 9 p. maalisk. 3,321 § ja 4 p. toukok. 3,520 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 4,229 §.

Kaupunginhallitus päätti¹⁾ suostua siihen, että Hyvösen lastenkodin lapset saivat käyttää kouluhammasklinikkaa.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoimiston apulaisoikeusavustaja Y. Hämesalo oikeutettiin²⁾ v:n 1940 loppuun saakka asumaan kaupungin ulkopuolella.

Työnvälitystoimisto

Viranhaltijat. Kaupunginhallitus suostui³⁾ työnvälityslautakunnan anomukseen saada työnvälitystoimiston määrärahaan Tilapäistä työvoimaa ammatinvalinnanohjaajan palkkaamista varten sisällytetystä erästä käytää 28,000 mk kyseiseen toimeen otettavan filosofianmaisteri N. Mäen palkkaamiseksi kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana.

Maatalousosaston osastonjohtaja Å. von Schoultz oikeutettiin⁴⁾ toimimaan Lantmannabladet nimisen aikakauslehden vakinaisena avustajana ehdoin, ettei se vaikuttanut häiritsevästi hänen vakinaiseen työhönsä.

Maatalousosaston osastonjohtaja Å. von Schoultz oikeutettiin⁵⁾ v:n 1941 loppuun saakka asumaan kaupungin ulkopuolella.

Henkisen työn tekijäin osaston toimintaa koskevia ohjeita päätettiin⁶⁾ anoa sosiaaliministeriöltä.

Naisosaston kotiapulaisten alaosaston virka-aika. Työnvälityslautakunta oikeutettiin⁷⁾ pidentämään naisosaston kotiapulaisten alaosaston virka-aikaa järjestämällä arki-iltaisin $\frac{1}{2}$ tunnin ja, mikäli se osoittautui tarpeelliseksi, tavallisina sunnuntaipäivinä 1 tunnin pituinen puhelinpäivystys tilapäisen työvoiman, lähinnä n.s. ilta-apulaisten, välittämistä varten koteihin.

Työnvälitys kaupungin virastoihin ja töihin. Kaupunginhallitus päätti⁸⁾ kehoittaa kaikkia kaupungin lauta- ja johtokuntia sekä hallituksia käyttämään työnvälitystoimistoa, milloin oli kysymys sellaisten tointen täyttämisestä, joita ei julistettu avoimiksi, sekä aina ensi kädessä ottamaan selkoa työnvälitystoimiston kulloinkin tarjoamista mahdollisuuksista.

Kaupungin vaakunan käyttö. Työnvälityslautakunta oikeutettiin⁹⁾ käyttämään kaupungin vaakunaa mainoksissaan, lomakkeissaan ja kirjekuorissaan.

Huoneistot. Arvaamattomien vuokrain ja vuokrakorotusten määrärahasta kaupunginhallitus myönsi¹⁰⁾ 9,800 mk henkisen työn tekijäin osastolle ja nuoriso-osastolle Unioninkadun talosta n:o 14 kesäkuun 1 p:stä lukien vuokratun huoneiston kertomusvuoden vuokran maksamiseen.

Yleisten töiden pääluokkaan sisällytvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi¹¹⁾ 2,000 mk rakennustoimiston talorakennusosaston käytettäväksi puhelinkopin rakentamiseen työnvälitystoimiston maatalousosaston toimistohuoneeseen.

¹⁾ Khs 4 p. tammik. 47 §. — ²⁾ Khn jsto 19 p. tammik. 3,098 §. — ³⁾ Khs 4 p. toukok. 1,017 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,299 §. — ⁵⁾ Khn jsto 1 p. kesäk. 3,643 §. — ⁶⁾ Khs 2 p. helmik. 299 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. huhtik. 828 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. lokak. 2,240 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. helmik. 298 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. maalisk. 607 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. huhtik. 918 §.

Merkittiin ¹⁾ tiedoksi sosiaaliministeriön kirjelmä, joka koski työnvälitystoimiston huoneistojen mahdollista ottamista puolustuslaitoksen tarpeisiin sekä tämän johdosta tarpeellisia järjestelyitä.

Valtionapu. Merkittiin ²⁾ tiedoksi sosiaaliministeriön ilmoitus, että työnvälitystoimiston v:n 1938 kustannuksiin oli myönnetty valtionapua 676,587: 45 mk. Henkisen työn tekijäin osaston ja nuoriso-osaston vuosimaksuista oli tällöin myönnetty anotun 70 %:n sijasta vain 60 %.

Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta ³⁾, jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittäviä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa, ilmoitti lähettämässään mietinnössä, että avustuksia oli hallituksen toimesta ⁴⁾ julkaistun kuulutuksen johdosta anottu 806,200 mk, jota vastoin käytettävänä oleva määrä nousi ainoastaan 310,000 mk:aan. Valiokunnan mielestä oli jaossa yleensä seurattava aikaisempien vuosien käytäntöä.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisaira- ja terveydenhoidon keskuksen ylläpitoon	5,500
Suomen sairaanhoitajatarliitokselle kotisairaanhoidajattarien tuntihoitoa varten	2,500
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	23,000
Sokeain keskusliitolle	18,000
Helsingin sokeat yhdistykselle sen työtoiminnan tukemiseen ja myymälän vuokraan	15,000
Sokeain teknilliselle tehtaalle Teo oy:lle	2,000
Pelastusarmeijalle Väinölän turvakotia ja slummikeskusta varten	12,000
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin ylläpitoon ja Siuntiossa olevan lepokodin avustamiseen	14,500
Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten yökodin ylläpitoon ...	4,000
Keski-Helsingin valkonauhayhdistykselle	2,000
Helsingin Mariayhdistykselle iäkkäiden palvelijattarien kodin ylläpitoon	3,000
Suomen merimieslähetysseuralle satamalähetystyön tukemiseen Helsingissä	5,000
Helsingin kuuromykkäyhdistykselle kansansivistystyön harjoittamiseen kuuromykkäin keskuudessa	4,000
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	2,000
Suomen huonokuuloisten huoltoliitolle	5,000
Raajarikkoisten työkotiyhdistykselle	2,500

¹⁾ Khn jsto 23 p. marrask. 4,186 §. — ²⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,431 §. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 139. — ⁴⁾ Khs 12 p. tammik. 57 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,324 §.

	Mk
Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistykselle kesävirikistyksen järjestämiseen varattomille äideille ja lapsille	14,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosastolle palvelijatarokodin ja lepokodin ylläpitämiseen	3,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osastolle	1,000
Helsingin invalidien yhdistykselle	1,000
Tuki ja työ yhdistykselle opintokerho- y.m. toimintaa varten	8,000
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle alaikäisten katumyyjään toiminnan järjestämiseksi sekä joutilaiden poikain työnvälitystoimistoa, kesäleiriä y.m. varten	5,500
Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Sörnäisten osastolle poikakerhon ylläpitämiseksi Sörnäisten, Vallilan ja Toukolan kaupunginosissa	3,000
Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Pasilan osastolle nuoriso- ja poikatyön tukemiseen	1,500
Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Käpylän osastolle nuoriso- ja poikatyön tukemiseen	2,500
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle sen kasvatus- sosiaalista toimintaa ja työkotia varten	19,000
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistykselle sen kasvatus- sosiaalista toimintaa ja vähävaraisten poikain kesävirikistystoimintaa varten	3,500
Helsingin poikakotiyhdistykselle	11,000
Sairaanhoitajatar H. Kivimäelle hänen Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa ylläpitämiseen	7,000
Caritas kesäsiirtolalle	2,500
Teollisuusseutujen evankelioimisseuralle Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi	12,000
Bethel lastenkodille	4,000
Helsingin kaupunkilähetykselle vapaata lasten- ja nuorisotyötä, lasten kesäsiirtolaa, Kumpulaan ja Tilkkaan järjestettävää puutarhatyötä sekä lasten ja nuorten kirjastoa varten	15,000
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle sen kesävirikistys- ja siirtolatoiminnan tukemiseen	3,000
Vallilan sosialidemokraattiselle nuoriso-osastolle	2,000
Finlands svenska folkdansring yhdistykselle	1,000
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitolle Fylgialle	7,000
Helsingin työväen sivistystoimikunnan opintokerhotyötä varten	10,000
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle sen kotiapulaiskoulua ja kursseja varten	5,500
Helsingfors svenska Marthaförening yhdistykselle sen kodinhoitokursseja varten	3,000
Suomen työväen arkistolle	7,000
Kirjoja sokeille yhdistykselle	5,500
Brage yhdistykselle sen leikkeletoista varten	5,000
Kasvatusopilliselle kirjastolle ja lukusalille	2,500
Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	15,000
Suomen laulajain ja soittajain liitolle	10,000

Yhteensä 310,000

Edelleen päätettiin, että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarin käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, niin että:

Suomen sairaanhoitajatarliitto, Suomen sairaanhoitajatar yhdistys ja Suomen sokeain hierojain yhdistys olivat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Sokeain keskusliitto, Helsingin sokeat yhdistys, Sokeain teknillinen tehdas Teo oy., Pelastusarmeija, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin valkonauhayhdistys, Keski-Helsingin valkonauhayhdistys, Helsingin Mariayhdistys, Suomen merimieslähetysseura, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Heikkokuuloisten suojaamisyhdistys, Suomen huonokuuloisten huoltoliitto, Raajarikkoisten työkotiyhdistys, Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistys, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosasto, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuorisosasto ja Helsingin invalidien yhdistys huoltolautakunnan alaiset;

Tuki ja työ yhdistys, Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen Sörnäisten, Pasilan ja Käpylän osastot, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män, Helsingin poikakotiyhdistys, sairaanhoitajatar H. Kivimäki Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa puolesta, Caritas kesäsiirtola, Teollisuusseutujen evankelioimisseura, Bethel lastenkoti ja Helsingin kaupunkilähetys lastensuojelulautakunnan alaiset;

Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, Vallilan sosialidemokraattinen nuorisosasto ja Finlands svenska folkdansring sosiaali- ja opetusasiain johtajan alaiset;

Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuorisosasto ja raittiusliitto Fylgia ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Helsingin työväen sivistystoimikunta suomenkielisen työväenopiston johtokunnan alainen;

Helsingin suomalainen Marttayhdistys ja Helsingfors svenska Marthaförening kotitalouslautakunnan alaiset;

Suomen työväen arkisto, Kirjoja sokeille yhdistys, Brage yhdistys ja kasvatustieteellinen kirjasto ja lukusali kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset; sekä

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio ja Suomen laulajain ja soittajain liitto musiikkilautakunnan alaiset;

että mainitut lauta- ja johtokunnat olivat velvolliset v:n 1940 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

määrätä lisäehdoiksi, että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta antoivat tarvitseville henkilöille apua, samalla kuin niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden siellä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa huoltoviraston rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avustuksenanojan oloista, sekä sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistua niihin määräyksiin, joita huoltolautakunta kenties katsoi tarpeelliseksi antaa; sekä

että kaupunginhallituksen edellä mainitut päätökset oli saatettava asian-

omaisten lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kunnan työntekijäin kesävirkestyskodin avustaminen. Helsingin kunnan työntekijäin keskustoimikunnalle myönnettiin ¹⁾ sen Kulosaaren kartanossa ylläpitämän kunnan työntekijäin kesävirkestyskodin kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi 28,800 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Samoista varoista myönnettiin ²⁾ edellä mainitulle yhdistykselle vielä 10,000 mk Kulosaaren kartanon sisäkorjauksia varten ehdoin, että yhdistys itse suoritti korjaukset.

Raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta ³⁾, jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahaa, ilmoitti miehinnössään, että avustuksia oli hallituksen toimesta ⁴⁾ julkaistun kuulutuksen johdosta anottu 340,500 mk, kun taas käytettävissä oleva määrä kertomusvuonna nousi 170,000 mk:aan oltuaan v. 1938 150,000 mk. Koska raittiusjärjestöjen työn merkitystä oli jo usean vuoden kuluessa saadun kokemuksen nojalla harkittu ja arvioitu niiden avustusten suuruutta määrättäessä, niin valiokunta puheena olevaa ehdotusta laatiessaan yleensä oli seurannut aikaisempaa menettelytapaa ja siis korottanut avustuksia pääasiallisesti samassa suhteessa kuin avustusmäärärahaa oli korotettu, tällöin kuitenkin huomioonottaen, että uusiakin avustuksia oli myönnettävä.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Raittiusyhdistys Koitolle	20,000
Raittiusyhdistys Kilvelle	19,000
Sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Riennolle	17,000
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusaluejärjestölle	15,500
Helsingin raittiusseurojen keskustoimikunnalle	14,000
Lasten raittiusosastolle Nousevalle voimalle	10,000
Helsingin raittiusseuralle	9,500
Helsingfors nykterhetsvänner yhdistykselle	6,000
Raittiusosasto Tovereille	6,000
Alli Tryggs minne loosille	5,000
Suomen akateemiselle raittiusliitolle	5,000
Raittiusyhdistys Koiton lastensosastolle Nousevalle Koitolle	4,500
Sininauha yhdistykselle	4,500
Vallilan sosialidemokraattiselle lasten raittiusosastolle Oraalle ...	4,500
Käpylän lasten raittiusosastolle Käpylän Haukoille	4,000
Naisten raittiuskeskukselle	3,500
Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitolle	3,500
Raittiuskerho Imatralle	2,500
Helsingin suomalaisen normaalilyseon raittiusyhdistykselle Kipinälle	2,000
Pasilan nouseva päivä yhdistykselle	2,000
Vallilan sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Tähkälle ...	2,000
Helsingin suomalaisen lyseon raittiusseuralle Sarastukselle	1,500

¹⁾ Khs 2 p. maalisk. 525 §. — ²⁾ S:n 30 p. maalisk. 787 §. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 138. — ⁴⁾ Khs 12 p. tammik. 57 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,325 §.

	Mk
I.O.G.T. logen n:o 1 Balder yhdistykselle	1,500
Kuuromykkäin raittiusseuralle Surdille	1,500
Raittiusyhdistys Koiton poikaosastolle Sinihaukoille	1,500
Tyttönormaalilyseon raittiusyhdistykselle	1,500
Ylioppilaiden raittiusyhdistykselle	1,500
Kallion yhteiskoulun raittiusyhdistykselle	1,000
Yhteensä	170,000

Edelleen päätettiin:

että Helsingin suomalaisen normaalilyseon raittiusyhdistys Kipinä, Helsingin suomalaisen lyseon raittiusseura Sarastus, Tyttönormaalilyseon raittiusyhdistys ja Kallion yhteiskoulun raittiusyhdistys saivat nostaa avustuksensa ainoastaan edellyttäen, että asianomaisten koulujen johtajat suosituvat valvomaan yhdistysten toimintaa;

että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoitovaroain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevista säännöistä; sekä

että avustuksensaajain oli v:n 1940 helmikuun kuluessa annettava kaupunginhallitukselle selonteko toiminnastaan ja myönnettyjen avustusten käyttämisestä.

Partiojärjestöjen avustaminen. Kaupunginhallitus myönsi¹⁾ yleisistä käyttövaroistaan 12,000 mk jaettavaksi seuraavalla, yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa jakamaan asetetun valiokunnan ehdotalla tavalla alla mainituille partiojärjestöille: Suomen partiopoikaliitolle 4,500 mk, Toimentytöt järjestölle 4,000 mk ja Helsingfors scoutdistrikt järjestölle 3,500 mk.

U r h e i l u

Luistinurheilu. Urheilulautakunta oikeutettiin²⁾ ehdottamallaan tavalla jakamaan luistinseurain ratamerkkien alennuskortit ennakolta kertomusvuonna.

Suomen voimistelun suurkisat. Suomen voimistelun suurkisain päätoimikuntaa kehoitettiin³⁾ viimeistään tammikuun 16 p:nä jättämään kaupunginhallitukselle asianmukainen kisain tilitys.

Kaupunginhallitus päätti⁴⁾, että v:n 1938 talousarvioon Suomen naisten liikuntakasvatusliitolle ja Suomen voimisteluliitolle merkittyä määrärahaa Suomen voimistelun suurkisain mahdollisesti tuottaman tappion varalta ei määrätä maksettavaksi, koska ei ollut näytetty toteen kisain aiheuttaneen suronaista tappiota.

Svenska Finlands idrottsförbund nimisen liiton jätettyä kaupunginhallitukselle kesällä järjestämiensä voimistelujuhlain tilityksen, hallitus päätti⁵⁾ suorittaa liitolle 23,064: 85 mk kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroistaan kyseisten voimistelujuhlain mahdollisesti aiheuttaman tappion peittämiseen hallituksen käytettäväksi myöntämästä 25,000 mk:n määrärahasista⁶⁾.

¹⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,324 §. — ²⁾ S:n 9 p. marrask. 2,418 §. — ³⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,069 §. — ⁴⁾ Khs 16 p. helmik. 437 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 2,091 §. — ⁶⁾ Ks. tämän kert. s. 43.

Melaveikoille suoritettava korvaus. Koska sou-tu- ja melontastadionin rakentamisen yhteydessä oli osoittautunut välttämättömäksi poistaa Mela-veikot nimisen yhdistyksen omistama kanoottivaja, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa tämän johdosta suorittamaan yhdistykselle 30,000 mk:n suuruisen korvauksen lautakunnan käytettäväksi soutustadionia varten asetetusta määrärahasta.

Merimelojain kanoottivaja. Hyväksyen Merimelojat nimisen yhdistyksen esittämät sen kanoottivajan piirustukset kaupunginhallitus päätti ²⁾ suorittaa yhdistykselle 250,000 mk kanoottivajain rakentamiseksi Humalluodoille kertomusvuoden talousarvioon merkitystä määrärahasta, minkä lisäksi rakennustoimistoa päätettiin kehoittaa huolehtimaan vajan työpiirustusten tarkastuksesta ja töiden valvonnasta.

Helsingfors kanotklubb nimiselle yhdistykselle päätettiin ³⁾ suorittaa 250,000 mk kanoottivajain rakentamiseksi Humalluodoille kertomusvuoden talousarvioon merkitystä määrärahasta kehoittaen rakennustoimistoa huolehtimaan vajan työpiirustusten tarkastuksesta ja töiden valvonnasta.

Ampumaradan järjestäminen stadionrakennukseen. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossaan puoltaa Stadion-säätiön anomusta saada järjestää ampumarata stadionrakennukseen. Uudenmaan lääninhallitus suostui sitemmin anomukseen ehdoin, että ampuminen oli luvallista vain enintään 50 m:n päähän sekä ettei ampuminen ollut vaaraksi eikä ympäristölle ⁵⁾.

K a n s a n h u o l t o

Kansanhuoltolautakunta. Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen marraskuun 22 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston päätök-sen ⁷⁾ toimitusjohtaja P. Raittisen valitsemisesta kansanhuoltolautakunnan puheenjohtajaksi ja toimitusjohtaja V. Mattisen valitsemisesta sen vara-puheenjohtajaksi.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ⁸⁾ 12,833: 31 mk kansanhuoltolautakunnalle Ete-lärannan talosta n:o 8 vuokratun huoneiston kertomusvuoden vuokran maksamiseen.

Maidonkuljetuksen järjestäminen. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ lähettää maidon kuljettamista kaupunkiin koskevan elintarvehuoltokomitean esi-tyksen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön huomioonotettavaksi.

Elintarvikkeiden säännöstely. Elintarvikekorttien jakelua koskevaan puolustusministeriön promemoriaan tutustuttuaan kaupunginhallitus päät-ti ¹⁰⁾, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että huoltoviraston huoltokansliat toimisivat elintarvikekorttien jakelupaik-koina; kustannusten jaosta valtion ja kaupungin kesken päätettäisiin myö-hemmin.

Hyväksyen huoltoviraston toimitusjohtajan B. Sarlinin ehdotuksen toi-menpiteistä elintarvikekorttien jakelua varten kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ antaa huoltoviraston toimitusjohtajalle ja poliisimestari J. V. Arajulle

¹⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,314 §. — ²⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,512 §. — ³⁾ S:n 25 p. tou-kok. 1,157 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. maalisk. 611 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. maalisk. 783 §. — ⁶⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,340 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 105. — ⁸⁾ Khs 19 p. lokak 2,272 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. syysk. 2,044 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 1,860 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. lokak. 2,077 §.

toimeksi allekirjoittaa ja julkaista sanomalehdissä elintarvikekorttien jakelua koskevan kuulutuksen.

Merkittiin ¹⁾ tiedoksi huoltotoimen toimitusjohtajan selonteko niistä toimenpiteistä, joita oli suoritettu elintarvikkeiden säännöstelyä, valtion ostokorttien jakelua y.m. varten. Samalla päätettiin huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston kirjanpidossa avatulta menoarvion ulkopuolella olevalta tililtä Valtion ostokorttien jakelukustannukset suorittaa palkkiona tässä yhteydessä suoritetuista töistä huoltotoimen toimitusjohtajalle B. Sarlinille 3,500 mk ja sihteerille A. Asteljoelle 3,500 mk sekä poliisimestari J. V. Arajuurelle 2,000 mk ja poliisilaitoksen kanslistille L. Snellille 500 mk.

Elintarvikekeskuksen toimitusjohtaja E. Sarkia oikeutettiin ²⁾ huolehtimaan sokerinosto-osoitusten jakamisesta liikkeille sekä palkkaamaan tätä varten perustettavaan toimistoon tarpeellinen henkilökunta 10 mk:n tuntipalkoin, kuitenkin niin, että vastuunalaiselle työvoimalle saatiin suorittaa palkka sopimuksen mukaan.

Elintarvikekeskuksen toimitusjohtajan E. Sarkian 4,000 mk:n suuruinen lasku sokerinosto-osoitustoimiston perustamisesta ja johtamisesta lokakuun 6 p:n ja 23 p:n välisenä aikana hyväksyttiin ³⁾ maksettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Halkojen välttämminen kuluttajille. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ suostua järjestämään valtionrautateiden kaupungin asukkaille jaettaviksi hankkimien halkojen myynnin edellyttäen, että kaupungin siitä aiheutuneet kulut korvattiin. Edelleen kaupunginhallitus päätti ⁵⁾: antaa halkojen varastoinnin ja myynnin rakennustoimiston varasto-osaston tehtäväksi; oikeuttaa osaston ryhtymään toimenpiteisiin kolmen uuden haaravaraston perustamiseksi; oikeuttaa osaston edellä mainittua tarkoitusta varten, julistamatta näitä toimia haettaviksi, palkkaamaan enintään viiden kuukauden ajaksi kolme varastonhoitajaa enintään 3,000 mk:n kuukausipalkoin, kolme kirjuria enintään 1,500 mk:n kuukausipalkoin ja kaksi toimistoapulaista enintään 1,700 mk:n kuukausipalkoin; oikeuttaa osaston suorittamaan niille vakinaisille viranhaltijoilleen, joita tämä uusi toiminta erikoisesti rasittaisi, ylimääräistä korvausta siten, että varastonhoitaja saisi 2,000 mk, varastokirjanpitäjä 1,500 mk ja apulaisvarastonhoitaja 1,200 mk kuukaudessa, minkä lisäksi osastolle varattiin mahdollisuus suorittaa kolmelle toimistoapulaiselleen 1,000 mk:n suuruinen ylimääräinen palkkio; oikeuttaa osaston, jos tämä osoittautui välttämättömäksi, toiminnan pitämiseksi käynnissä palkkaamaan lisähenkilökuntaa; myöntää osaston käytettäväksi 670,000 mk perustamiskustannusten peittämiseksi; oikeuttaa osaston perimään haloista sellaisen hinnan, että osto- ja myyntihinnan välinen erotus peitti kaikki halkojen välityksestä aiheutuneet kustannukset, lukuunottamatta kuitenkin edellisessä kohdassa mainittuja perustamiskustannuksia; sekä määrätä halkojen välityksen tapahtumaan siten, että halkoja haluavan henkilön oli talonsa isännöitsijän välityksellä ennakoita suoritettava halkojen hinta rahatoimistoon, jolloin osasto rahatoimiston antamaa kuittia vastaan luovutti kuluttajalle halot, joiden kotiinkuljetuksesta ostajan itsensä oli huolehdittava. Samalla kaupunginhallitus kehoitti osastoa mikäli mahdollista yksinkertaistamaan halkojen myynnissä noudatettavan menetelytavan.

¹⁾ Khn jsto 26 p. lokak. 4,071 §. — ²⁾ Khs 5 p. lokak. 2,077 § ja khn jsto 7 p. lokak. 4,004 §. — ³⁾ Khn jsto 26 p. lokak. 4,068 §. — ⁴⁾ Khs 21 p. syysk. 1,951 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. syysk. 2,045 §.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ suostua avustamaan vallitsevan polttopuiden puutteen lieventämisessä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön esittämän ehdoin. Asiaa koskevat asiakirjat päätettiin lähettää kansanhuoltolautakunnalle tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Puolustuslaitoksen töihin toimitettavien henkilöiden varustukset. Kansanhuoltolautakunta oikeutettiin ²⁾ varustamaan ne Helsingissä kotipaikka-oikeutta nauttivat henkilöt, jotka sen välityksellä toimitettiin puolustuslaitoksen töihin ja ehdottomasti kaipasivat tällaista varustamista, välttämättömillä pukutarpeilla sekä kustantamaan heille samoin edellytyksin ateria ennen heidän lähtöään. Tästä johtuvat kustannukset olivat ennakkovavustusta, mikä avustuksensaajan oli korvattava työstä saamallaan palkalla. Kansanhuoltolautakunnan oli tätä varten lähetettävä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle, joka oli suostunut huolehtimaan ennakkovavustusten takaisinperimisestä, tarkat luettelot työpaikoille toimitetuista henkilöistä ilmoittaen samalla ne paikkakunnat, minne heidät oli lähetetty.

Tarkoitusta varten osoitettiin ³⁾ kansanhuoltolautakunnalle tilitystä vastaan 30,000 mk:n etuanti merkittäväksi tilien ulkopuolella olevalle erikoistilille nimeltä Kansanhuoltolautakunnan käytettäväksi valtion töihin järjestettävien työläisten varustamiseksi.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Suomenkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Kaupunginhallitus oikeutti ⁴⁾ opettaja K. Saarialhon nostamaan ikäkorotuksensa opintomatkan tekemistä varten huhtikuun 11 p:n ja toukokuun 13 p:n väliseksi ajaksi saamansa virkaloman ajalta.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ sallia panna täytäntöön kansakoulujohtokunnan päätöksen täyden palkan myöntämisestä v:n 1938 kesäkuukausilta opettaja E. Vuoriolle, joka lääkärintodistuksen nojalla ja johtokunnan suostumuksella edellisenä lukuvuonna oli nauttinut virkavapautta 10 viikkotuntia, hoitaen siis tällöin vain 14 viikkotuntia opetusvelvollisuudestaan.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 700 mk Lapinlahden uuden kansakoulun johtajalle S. Rekolalle korvauksena erinäisistä hänelle koulun rakennustöiden yhteydessä aiheutuneista kuluista.

Edesmenneen opettaja E. A. Tarpilan kuolinpesän anottua saada nostaa hänen palkkansa vuoden alusta heinäkuun loppuun sen suuruisena kuin hän itse olisi sen saanut, kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ ilmoittaa kansakoulujohtokunnalle, että kuolinpesälle oli maksettava viran palkkaedut kertomusvuonna voimassa olevan uuden palkkasäännön mukaisesti huomioonottaen ikäkorotusten suhteen opettaja Tarpilan palvelusaika.

Eräiden toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ⁷⁾.

Veistokalustonhoitaja J. Kivi oikeutettiin ⁸⁾ säädetyn eroamisien saavutettuaan jäämään virkaansa heinäkuun 31 p:ään 1939.

¹⁾ Khs 2 p. marrask. 2,334 §. — ²⁾ Khn jsto 27 p. jouluk. 4,422 §. — ³⁾ Khs 30 p. maalisk. 812 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. toukok. 1,040 §. — ⁵⁾ Khn jsto 20 p. jouluk. 4,387 §. — ⁶⁾ Khs 9 p. helmik. 374 §. — ⁷⁾ Khn jsto 11 p. toukok. 3,575 §. — ⁸⁾ Khs 30 p. maalisk. 815 §.

Kansakoulujohtokunnan ilmoitukset erinäisten opettajain oikeuttamisesta pitämään sivutoimia merkittiin ¹⁾ tiedoksi.

Opettajat A. Immonen-Siimes, V. Nilsen ja E. Railo oikeutettiin ²⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1941 loppuun.

Ruotsinkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Kaupunginhallitus myönsi ³⁾ kansakoulutarkastaja R. Malmbergille sairaslomaa täysin palkkaeduin joulukuun 4 p:stä 20 p:ään sijaisenaan opettaja G. Cavonius, jolle mahdollisesti myönnettävästä lisäpalkkiosta kansakoulujohtokunnan aikanaan tuli tehdä eri esitys.

Kansakoulujohtokunta oikeutettiin ⁴⁾ korottamaan koulujen tilapäisen työvoiman määrärahasta palkattujen alla mainittujen toimenhaltijain kuukausipalkat seuraaviin määriin: vahtimestari V. Tyskmanin 525 mk:aan sekä siivoojain A. Englundin 375 mk:aan, M. Jungin 250 mk:aan, E. Mänssonin 650 mk:aan, S. Nordströmin 420 mk:aan ja I. Österlundin 420 mk:aan.

Eräiden toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ⁵⁾.

Eräiden kadonneiden varain korvaaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ 2,670 mk Eläintarhan kansakoulun johtajalta H. Wideniukselta varastettujen, oppilaiden ruoka- ja raitiotiemaksuista kertyneiden varain korvaamiseen.

Kansakoulukansliat. Arvaamattomien vuokrain ja vuokrakorotusten määrärahasta kaupunginhallitus myönsi 2,100 mk ⁷⁾ suomenkielisten ja 1,750 mk ⁸⁾ ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian kesäkuun 1 p:stä lukien suoritettavan vuokrakorotuksen maksamiseen.

Kansakouluhuoneistot. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin ⁹⁾ tehtäväksi laadittua Töölön kansakoulun korjaustöiden luonnospiirustukset ja kustannusarvio huomioonottaen kansakoulukomitean ja kansakoulujohtokunnan asiassa esittämät näkökohdat.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi eräiden palosuojelutöiden suorittamiseen Cygnaeuksen koulussa 6,600 mk ¹⁰⁾ sekä Snellmaninkoulussa 15,000 mk ¹¹⁾.

Kaupunginhallitus päätti ¹²⁾, että suomenkielisissä kansakouluissa vallitsevan tilanahtauden helpottamiseksi oli lukuvuodeksi 1939/40 luovutettava niiden käytettäväksi kolme huonetta Vallilan ruotsinkielisestä kansakoulusta sekä 4 luokkahuonetta ja osittain luonnontiedesali suomenkielisestä työväenopistosta, ollen työväenopiston johtokunnan puolestaan tehtävä esitys suoritettavan vuokrakorvauksen suuruudesta.

V:n 1938 määrärahasta Arvaamattomat vuokrat ja vuokrakorotukset kaupunginhallitus myönsi ¹³⁾ v. 1938 jo myönnetyn rahamäärän ¹⁴⁾ lisäksi 500 mk ruotsinkielisen apukoulun mainitun vuoden vuokrakorotuksen suorittamiseen.

Kansakouluhuoneistoja luovutettiin ¹⁵⁾ kertomusvuonna kuten ennen-

¹⁾ Khs 31 p. elok. 1,831 § ja 2 p. marrask. 2,361 §. — ²⁾ Khn jsto 2 p. marrask. 4,117 § ja 20 p. jouluk. 4,388 §. — ³⁾ Khs 23 p. marrask. 2,535 §. — ⁴⁾ Khn jsto 9 p. maalisk. 3,334 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 3,575 §. — ⁶⁾ Khs 10 p. elok. 1,688 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. helmik. 451 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. helmik. 452 §. — ⁹⁾ S:n 5 p. lokak. 2,120 §. — ¹⁰⁾ S:n 16 p. maalisk. 689 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. huhtik. 987 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. syysk. 1,837 § ja 14 p. syysk. 1,942 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. tammik. 252 §. — ¹⁴⁾ Vrt. v:n 1938 kert. s. 196. — ¹⁵⁾ Khs 26 p. tammik. 250 ja 253 §, 2 p. maalisk. 552 ja 553 §, 16 p. maalisk. 693 §, 23 p. maalisk. 734 §, 30 p. maalisk. 814 §, 4 p. toukok. 1,041 §, 25 p. toukok. 1,190, 1,198, 1,199 ja 1,200 §, 8 p. kesäk. 1,338 §, 15 p. kesäk. 1,415 §, 31 p. elok. 1,828 ja 1,829 §, 21 p. syysk. 1,990 §, 5 p. lokak. 2,130 §, 2 p. marrask. 2,360 § sekä 23 p. marrask. 2,536 §.

kin erinäisin ehdoin voimisteluharjoitusten pitämiseen, kokoushuoneistoiksi, kurssitoimintaa varten, opetus- ja esitelmätilaisuuksien pitoon sekä majoitus-¹⁾ y.m. tarkoituksiin.

Taideteosten luovuttaminen Aleksis Kiven koululle. Kaupunginhallitus päätti²⁾ luovuttaa Aleksis Kiven koululle erään taiteilija V. Laineen maa-laaman taulun, jonka kaupunki oli lunastanut Kivelän sairaalan seinä-maalausta koskevan kilpailun yhteydessä.

Kerhotoiminta suomenkielisissä kansakouluissa. Yleisistä käyttövarois-taan kaupunginhallitus myönsi³⁾ 6,000 mk kerhotoiminnan kokeilemiseksi suomenkielisten kansakoulujen jatkuoluokilla.

Vironkielen opetus suomenkielisissä kansakouluissa. Kaupunginhallitus suostui⁴⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitykseen vironkie-len opetuksen jatkamisesta suomenkielisissä kansakouluissa.

Raittiustyö kansakouluissa. Raittiustyön edistämiseksi talousarvioon merkitystä määrärahasta kaupunginhallitus myönsi⁵⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle 24,000 mk ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle 6,000 mk.

Kansakoulujen oppilaskirjastot. Kaupunginhallitus päätti⁶⁾ suostua Kruununhaan kansakoulun erään luokkahuoneen käyttämiseen koululle järjestettävää oppilaskirjastoa varten sekä oikeuttaa ruotsinkielisten kansa-koulujen johtokunnan kyseistä kirjastoa varten talousarvioon merkitystä määrärahasta käyttämään tarvittavat varat kiinteiden hyllyjen hankkimi-seen sinne.

Opetustilaisuuksien järjestäminen kansakoulunopettajille. Puhevikaisten opettamista koskettelevien kurssien järjestämiseksi kansakoulunopettajille kaupunginhallitus myönsi⁷⁾ yleisistä käyttövaroistaan 3,000 mk suomenkie-lisille ja 2,000 mk ruotsinkielisille kansakouluille.

Kansakouluoppilaiden töiden näyttely. Kansakoulujen osallistumista varten Tampereella pidettävän yleisen kansakoulukokouksen yhteyteen järjestettävään oppilastöiden näyttelyyn kaupunginhallitus myönsi⁸⁾ yleisistä käyttövaroistaan 2,000 mk suomenkielisille ja 1,000 mk ruotsin-kielisille kansakouluille.

Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden Tukholmanmatka. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi⁹⁾ 5,000 mk ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden osallistumista varten Tukholmassa syksyllä pidet-tävän lastenpäivän juhlallisuuksiin.

Koulukaluston käyttö. Kaupunginhallitus oikeutti¹⁰⁾ Käpylän yhteis-koulun lukuvuonna 1939/40 käyttämään eräitä käytännöstä poistettuja suomenkielisten kansakoulujen kalustoesineitä.

Kansakoulujen valtionapu. Kouluhallituksen ilmoitettua myöntäneensä kaupungin kansakoululaitokselle valtionapua v:lta 1938 kaikkiaan 6,022,060 mk, päätettiin¹¹⁾ merkitä tiedoksi rahatoimiston jo nostaneen koko maini-tun määrän.

Ruotsinmaalaisten kansakoulunopettajien ja -oppilaiden majoitus. Koulu-matkailutoimiston 6,000 mk:n suuruudesta laskusta ruotsinmaalaisten kansa-koulunopettajain ja -oppilaiden majoituksesta heinäkuun 12 p:n ja 16 p:n

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 233. — ²⁾ Khs 28 p. syysk. 2,047 §. — ³⁾ S:n 12 p. tam-mik. 99 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,283 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 551 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. toukok. 1,196 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. toukok. 1,189 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,191 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. toukok. 1,094 §. — ¹⁰⁾ S:n 31 p. elok. 1,830 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 198. — ¹¹⁾ Khs 16 p. helmik. 456 §.

välisenä aikana hyväksyttiin ¹⁾ 5,000 mk suoritettavaksi määrärahasta Opetusministeriön retkeilylautakunta.

Suomenkielinen työväenopisto. Taloudenhoitaja E. Kunnas oikeutettiin ²⁾ säädetyn eroamisien saavutettuaan jäämään virkaansa v:n 1940 loppuun.

Opiston johtokunta oikeutettiin ³⁾ tarverahoistaan suorittamaan 50 mk:n suuruinen kuukausittainen korvaus opiston vahtimestarille hänen asuntonsa käyttämisestä opiston tarkoituksiin kesäkuun alusta lukien.

Siivoojain L. Lehden ja F. Sarkikosken palkkain korottamiseen v:n 1939 alusta lukien 900 mk:aan kuukaudessa päätettiin ⁴⁾ suostua edellyttäen, että he olivat olleet vähintään vuoden näissä toimissaan.

Hyväksyttiin ⁵⁾ opiston johtokunnan ilmoitus lämmittäjä-talonmies U. Karvosen väliaikaisesta siirtämisestä vahtimestariksi palkaten hänen sijaisekseen joulukuun 10 p:stä toistaiseksi V. Rousila. Edelliselle päätettiin ⁶⁾ siirrosta huolimatta suorittaa hänen oma palkkansa ja jälkimmäiselle 90 % lämmittäjä-talonmiehen pohjapalkasta.

Taloudenhoitaja E. Kunnaksen sairastuttua opettaja Y. Lahtinen määrättiin ⁶⁾ v:n 1940 alusta toistaiseksi hoitamaan hänen virkaansa ilman lisäpalkkaa.

Eräiden toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ⁷⁾.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin opistolle 450 mk, mikä merkittiin ⁸⁾ tiedoksi.

Opiston johtokunta oikeutettiin ⁹⁾ asianomaisesta määrärahasta suorittamaan opiston retkeilykerhon kertomusvuoden yleisluontoiset menot, enintään 1,400 mk.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ kehoittaa kiinteistölautakuntaa siirtämään Suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistykselle kuuluvan vuokraoikeuden Lauttasaaren huvilaan n:o 5 opiston johtokunnalle.

Tutustuttuaan kouluhallituksen määräämän tarkastajan Y. Länsiluodon kertomukseen toimittamastaan opiston tarkastuksesta kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ kehoittaa sen johtokuntaa tekemään esityksen ulkopuolisilta opiston huoneiston käyttämisestä perittävän vuokrakorvauksen suuruudesta, milloin tällaista korvausta oli perittävä, sekä valtionapua vastedes anottaessa vähentämään näin kertyvät vuokrat opiston hyväksi luettavasta vuokra-arvosta. Ottaen huomioon, että osa opiston huoneistosta v. 1937 ja 1938 oli ollut suomenkielisten kansakoulujen ja kotitalouslautakunnan käytettävänä, opiston johtokuntaa päätettiin ¹²⁾ kehoittaa v:n 1938 valtionavun lopputilityksessä huomioimaan se, että kaupungin oli suoritettava valtiolle puolet kyseisten kansakoululuokkien osalle lasketusta vuokrasta eli 10,000 mk samoin kuin puolet kotitalouslautakunnan osalle samalta ajalta lasketuista lämmityskustannuksista eli 3,441: 66 mk.

Ruotsinkielinen työväenopisto. Kaupunginhallitus oikeutti ¹³⁾ opiston johtokunnan panemaan täytäntöön päätöksensä opiston siivouspalkkion korottamisesta 900 mk:sta 1,000 mk:aan.

¹⁾ Khn jsto 5 p. lokak. 4,000 §. — ²⁾ Khs 27 p. huhtik. 988 §. — ³⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,329 §. — ⁴⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,228 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. jouluk. 4,341 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. jouluk. 4,342 § ja 22 p. jouluk. 4,411 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. toukok. 3,601 §. — ⁸⁾ Khs 20 p. huhtik. 947 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. helmik. 499 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,333 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. helmik. 335 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. maalisk. 641 §. — ¹³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,135 §.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin opistolle 140 mk, mikä merkittiin ¹⁾ tiedoksi.

Ammattiopetuslaitosten naistarkastajan palkka. Ammattiopetuslaitosten johtokunnan anottua mainittujen opetuslaitosten tarkastajan E. Kanervion palkan korottamista, kaupunginhallitus päätti ²⁾ ilmoittaa johtokunnalle, että se itse sai korottaa kyseisen palkan 900 mk:aan kuukaudessa.

Ammattiopetuslaitosten johtokunnan alaisten viranhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ³⁾.

Kirjapainokoulu. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 1,500 mk ammattiopetuslaitosten johtokunnan käytettäväksi n. 15 kirjapainokoulun oppilaan Tukholmaan tehtävää opintomatkaa varten.

Valmistava poikain ammattikoulu. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 4,750 mk valmistavan poikain ammattikoulun oppilaiden Turkuun tehtävän retken avustamiseksi.

Valmistava tyttöjen ammattikoulu. Ammattiopetuslaitosten johtokuntaa päätettiin ⁶⁾ kehoittaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun tilapäisen työvoiman määrärahasta suorittamaan 4,000 mk:n suuruinen korvaus opettaja H. Rikalalle, joka oli hoitanut koulun johtajan tehtäviä kesälomansa aikana.

Ammattiopetuslaitosten johtokunnan päätettiin ⁷⁾ sallia v:n 1939 alusta lukien suorittaa ylimääräisille ammattiopettajille A. Isotuvulle, I. Kalliolle, E. Lujaselle, A. Maliselle ja K. Vermasvuorelle sekä vahtimestari E. Raatikaiselle vastaavien vakinaistettujen virkain pohjapalkkain suuruiset palkkamäärät edellyttäen, että he olivat olleet vähintään vuoden näissä toimis-
saan.

Lottatehtäviä suorittamaan määrätyille opettajille I. Kohvakalle ja E. Lujaselle myönnettiin ⁸⁾ toistaiseksi virkavapautta täysin palkoin.

Opettajat I. Kärkkäinen, K. Peranko ja S. Rinne, jotka toimitetun evakuoinnin yhteydessä olivat poistuneet kaupungista, oikeutettiin ⁹⁾ koulun ollessa suljettuna nauttimaan täysiä palkkaetujaan.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ kehoittaa ammattiopetuslaitosten johtokuntaa koulun tilapäisen työvoiman määrärahaa käyttäen palkkaamaan koulun jonkun entisen oppilaan ohjaamaan ja auttamaan oppilaita tarjoilussa.

Kaupunginreviisorin selvitys koulussa esiintyneistä väärinkäytöksistä päätettiin ¹¹⁾ lähettää ammattiopetuslaitosten johtokunnalle, jonka viipymättä tuli ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin asiassa sekä tehdä niistä ilmoitus kaupunginhallitukselle. Johtokunnan tämän johdosta antaman lausunnon kaupunginhallitus lähetti ¹²⁾ kaupunginreviisorille lisätutkimusten suorittamista varten asiassa, minkä jälkeen kaupunginlakimiehelle annettiin ¹³⁾ tehtäväksi puolestaan suorittaa lisätutkimuksia.

Koska helmikuun 18 p:nä 1938 annettu asetus majoitus- ja ravitsemisliikkeistä näytti koskevan myöskin puheena olevan koulun yhteydessä Kansakoulukadun 3:ssa, vaikkakin opetustarkoituksessa, toimivaa yleisöruokalaa, niin kaupunginhallitus päätti ¹⁴⁾ tehdä Uudenmaan lääninhallitukselle anomuksen sen asetuksen mukaisesta hyväksymisestä. Tällöin

¹⁾ Khs 20 p. huhtik. 947 §. — ²⁾ S:n 9 p. helmik. 376 §. — ³⁾ Khn jsto 8 p. kesäk. 3,676 § ja 22 p. kesäk. 3,740 §. — ⁴⁾ Khs 11 p. toukok. 1,097 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. huhtik. 990 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 1,936 §. — ⁷⁾ Khn jsto 9 p. helmik. 3,227 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. marrask. 4,148 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. marrask. 4,199 §. — ¹⁰⁾ Khs 17 p. elok. 1,715 §. — ¹¹⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,414 §. — ¹²⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,463 §. — ¹³⁾ S:n 17 p. elok. 1,712 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. helmik. 378 §.

lääninhallitus huhtikuun 3 p:nä myönsi kaupungille oikeuden harjoittaa koulun yhteydessä III luokan ruokalaliikettä ehdoin, että ruokalahuoneiston pääsisäänkäytävän ulko-ovesta ennen kesäkuun 1 p:ää poistettiin syrjäsalvat ja korvattiin ne paniikkisalvalla. Talousopettaja E. Pirjola hyväksyttiin ruokalan vastuunalaiseksi hoitajaksi. Ruokalaan sai päästää enintään 68 henkilöä kerrallaan ja kaupungin oli tehtävässä säädetty elinkeinoilmoitus sekä ruokalaliikettä harjoittaessaan tarkoin noudatettava edellä mainittuun asetukseen ja sen soveltamisesta samana päivänä annettuun valtioneuvoston päätökseen sisältyviä määräyksiä. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ tämän johdosta kehoittaa kaupunginlakimiestä tekemään säädetyn elinkeinoilmoituksen sekä rakennustoimistoa korjausmäärärahoilla suorittamaan lääninhallituksen vaatimat muutostyöt

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 25,000 mk ammattiopetuslaitosten johtokunnan käytettäväksi valmistavan tyttöjen ammattikoulun toimintaa esittävän elokuvan valmistamiseen.

Vieraspaikkakuntalaisten pääsy Helsingin ammattikouluihin. Kaupunginhallitus päätti ³⁾, että ammattikouluihin saatiin ottaa vieraspaikkakuntalaisia enintään 20 % kunkin luokan oppilasmäärästä, kuitenkin siten että Helsingin liitosalueilta kotoisin oleville oppilaille annettiin etusija helsinkiläisten jälkeen. Samalla määrättiin, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun liinavaateompeluluokalle saatiin kertomusvuoden syksyllä ottaa 16 vieraspaikkakuntalaista.

Verhoilija-ammattikoulu oikeutettiin ⁴⁾ luovuttamaan kouluhuoneistonsa korvauksetta v:n 1940 olympiamajoitukseen käytettäväksi.

Helsingin käsityöopiston avustaminen. Kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ Helsingin käsityöopistolle 24,100 mk:n suuruisen lisäavustuksen kaupunginvaltuuston tarkoitusta varten myötämistä määrärahasta ⁶⁾.

Ammattikoululaisille jaettavat palkinnot. Ammattiopetuslaitosten johtokunnalle päätettiin ⁷⁾ ilmoittaa, että R. Heimbergerin palkintorahaston korkovaroja oli kertomusvuonna käytettävänä 3,555 mk.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin ⁸⁾ kertomusvuonna yleiselle ammattilaiskoululle 916 mk, kirjapainokoululle 420 mk ja taideteollisuuskeskuskoululle 694 mk.

Kaupungin kartan liittäminen ammattikoulukokouksen ohjelmalehteen. IV pohjoismaisen ammattikoulukokouksen toimikunnan anomukseen saada painattaa kaupungin kartta kokouksen ohjelmalehteen liitettäväksi päätettiin ⁹⁾ suostua edellyttäen, että jällellejääneet karttakappaleet hävitettiin sen jälkeen kun kokous oli pidetty ja että painoksen kappalelukumäärä ennakkolta ilmoitettiin kiinteistötoimistolle.

Ammattikouluhuoneistojen käyttö. Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ vahvistaa ammattiopetuslaitosten johtokunnan lähettämät ehdotukset majoitussojimuksiksi, joiden mukaan valmistavan poikain ammattikoulun, valmistavan tyttöjen ammattikoulun ja yleisen ammattilaiskoulun huoneistot heinäkuun 1 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi luovutettaisiin v:n 1940 olympiatuomiston majoitusosaston käytettäväksi. Johtokunta oikeutettiin ¹⁰⁾ allekirjoittamaan sopimukset.

1) Khs 20 p. huhtik. 948 §. — 2) S:n 4 p. toukok. 1,042 §. — 3) S:n 7 p. syysk. 1,886 §. — 4) S:n 4 p. toukok. 1,039 §. — 5) S:n 2 p. marrask. 2,356 §. — 6) Ks. tämän kert s. 47. — 7) Khs 4 p. huhtik. 844 §. — 8) S:n 20 p. huhtik. 947 §. — 9) S:n 29 p. kesäk. 1,517 §. — 10) S:n 14 p. huhtik. 878 §.

Opetuslaitosten toiminnan lakkauttaminen toistaiseksi. Merkittiin ¹⁾ tiedoksi, että kansakoulujen toiminta poliittisten olojen epävarmuuden johdosta oli lakkautettu lokakuun 12 p:stä alkaen toistaiseksi. Samalla hyväksyttiin ¹⁾ ammattikoulujen ja työväenopistojen samanlainen menettely. Koulutoiminta alkoi sitten jälleen eri aikoina, suomenkielisen työväenopiston jo lokakuun 24 p:nä, kansakoulujen vasta marraskuun viimeisinä päivinä. Sodan alkamisesta vuoden loppuun kaikki koulut olivat suljettuina.

Noudatettavaksi vahvistettiin ²⁾ periaatteet, joita oli sovellettava kansakoulujen ja ammattiopetuslaitosten toimenhaltijain palkkain makssussa koulujen ollessa sotatilan vallitessa suljettuina.

Tonttien luovuttaminen yksityisille kouluille. Kouluhallitus oli saanut tietää kaupungin maksuvelvollisuuksin luovuttaneen tontteja sellaisille yhtiöille, yhdyskunnille ja henkilöille, jotka eivät itse omistaneet koulua vaan ainoastaan rakensivat koulurakennuksen jollekin koululle vuokrattavaksi. Koska tällainen menettely voi johtaa siihen, että tontin ja rakennuksen omistaja kiristi koululta vuokran muodossa varoja, jotka tarvittaisiin koulun toiminnan kehittämiseen, kouluhallitus halusi ilmoittaa asiasta kaupunginhallitukselle esittäen samalla toivomuksen, että maksuhelpotuksia myönnettäisiin vain itse koulujen omistajille. Ilmoitus merkittiin ³⁾ tiedoksi.

Ammattioppilaslautakunta oikeutettiin ⁴⁾ siirtämään kansliaansa eräät tarvitsemansa kalustoesineet kaupungin haltuun joutuneesta, rakennustoimiston varasto-osastolla säilytettävästä Ab. M. G. Stenius oy:n irtaimistosta.

Oppisopimuslain noudattamisen tehostamiseksi kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ kehoittaa niitä kaupungin lautakuntia, joiden alaisissa laitoksissa oli oppisopimuslain alaisia työntekijöitä, noudattamaan mainittua lakia, neuvotellen sen soveltamisesta keskenään ja ammattioppilaslautakunnan kanssa sekä aikanaan anomaan sitä varten tarvittavia määrärahoja.

Kotitalouslautakunta oikeutettiin ⁶⁾ käyttämään sille kurssimaksuista y.m. tuloista kertyviä varoja juoksevien menojen peittämiseen kuukausittain tapahtuvaa tilitystä vastaan, jonka suhteen aikaisemmin annetut määräykset pysytettiin ennallaan.

Kotitalouskerholan Mäkelänkadun 45:ssä oleva huoneisto päätettiin ⁷⁾ joka toisena lauantaina klo 18—22 luovuttaa Kumpulän siirtolapuutarhayhdistyksen käytettäväksi, jonka oli korvattava kaikki kustannukset siitä sopimuksen mukaisesti.

Sosialidemokraattinen naisyhdistys oikeutettiin ⁸⁾ käyttämään Mäkelänkadun 45:ssä olevaa kotitalouslautakunnan käsityöhuonetta sotilasavustuskäsittöiden valmistamisaikana.

Lastentarhat. Lastentarhain apulaistarkastajalle L. Rudbäckille myönnettiin ⁹⁾ sairaslomaa täysin palkoin lokakuun 4 p:n ja 19 p:n väliseksi ajaksi.

Tapahtuneen evakuoinnin johdosta myönnettiin ¹⁰⁾ virkalomaa täysin palkoin lastentarhanjohtajille H. Immoselle, H. Koskiselle ja K. Marjomalle, opettajille H. Anthonille, L. Fagerlundille, L. Janssonille, T. Kilvälle, H. A. Koskiselle, M. Metherille, T. Paloselle, O. Pikowille, E. Ranckelle, A. Silvennoiselle, A. Sirolalle, L. Vartiolle ja B. Waseliukselle, talous-

¹⁾ Khs 19 p. lokak. 2,279 §. — ²⁾ Khn jsto 9 p. marrask. 4,146, 4,147 ja 4,148 §. — ³⁾ Khs 26 p. tammik. 223 §. — ⁴⁾ Khn jsto 23 p. helmik. 3,281 §. — ⁵⁾ Khs 2 p. maalisk. 546 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. helmik. 293 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. tammik. 186 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. lokak. 2,281 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. lokak. 2,320 §. — ¹⁰⁾ Khn jsto 26 p. lokak. 4,091 §.

apulaisille H. Eerolalle ja A. Tuomalalle, lastenhoitajille A. Hietalalle ja E. Nisulalle sekä aputyöille H. Torniaiselle ja L. Torniaiselle ehdoin, että heidän kaikkien oli palattava työhönsä heti käskyn saatuaan.

Eräiden lastentarhain johtokunnan alaisten toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ¹⁾.

Kaupunginhallitus myönsi ²⁾ lastentarhoille oikeuden saada ennakkovaroja kaupunginkassasta kuukausittaisin tilitysvelvollisuuksin. Rahatoimisto oikeutettiin ³⁾ antamaan niille opettajille, jotka evakuoinnin yhteydessä joutuivat siirtymään lastentarhain mukana pois kaupungista, ennakkona kaupunginkassasta rahatoimenjohtajan määräämä rahasumma.

Lastentarhain johtokunnan uudeksi huoneistoksi hyväksyttiin ⁴⁾ kiinteistölautakunnan ehdottama huoneisto Runeberginkadun talossa n:o 51.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 108,800 mk Päivölän lastentarhalle Ehrensärdintien 31—33:sta vuokratun uuden huoneiston muutos- ja korjaustöiden suorittamiseksi.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 3,500 mk Kallion suomenkielisen lastentarhan ⁶⁾, 1,050 mk Kruununhaan lastentarhan ⁷⁾, 10,175 mk Päivölän lastentarhan ⁸⁾, 3,500 mk Solhemmin lastentarhan ⁹⁾ ja 2,800 mk Solhällan lastentarhan ¹⁰⁾ kertomusvuoden vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Hyväksyen lastentarhain johtokunnan asiasta antamassa lausunnossa mainitut luovutusperiaatteet kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾, että lastentarhain huoneistot oli luovutettava käytettäväksi majoituspaikkoina v:n 1940 olympiakisain aikana ehdoin: että ne otettiin käytäntöön vain siinä tapauksessa, että muita majoituspaikkoja ei ollut riittävästi saatavissa; että ne otettiin käytäntöön vasta majoitussopimuksessa tarkemmin mainittuina aikoina; että niihin majoitettiin ainoastaan naishenkilöitä; että lastentarhain kalustoa ei luovutettu käytettäväksi; että huoneistoihin ei järjestetty ruokatarjoilua; sekä että ne heti kisain jälkeen kunnostettiin, niin että lastentarhat jälleen voivat aloittaa toimintansa syyskuun 1 p:nä.

Sotapalvelukseen kutsutuille kerättyjen vaatekappaleiden korjaamista ja paikkaamista varten päätettiin ¹²⁾ luovuttaa eräitä lastentarhahuoneistoja.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Amanuenssi R. Wainiolle myönnettiin ¹³⁾ palkatonta virkalomaa enintään kahdeksi viikoksi epävarman poliittisen tilanteen johdosta.

Hyväksyttiin ¹⁴⁾ seuraavien viranhaltijain poissaolo virantoimituksesta tapahtuneen evakuoinnin yhteydessä alla mainittuina aikoina: amanuenssi H. Humppilan lokakuun 18 p:stä 24 p:ään, siivooja A. Willmanin lokakuun 12 p:stä 22 p:ään ja amanuenssi E. Vaulan lokakuun 12 p:stä alkaen. Mainituille viranhaltijoille päätettiin ¹⁴⁾ heidän poissaolonsa aikana suorittaa

¹⁾ Khn jsto 25 p. toukok. 3,625 ja 3,633 §. — ²⁾ Khs 12 p. lokak. 2,153 §. — ³⁾ Khn jsto 11 p. lokak. 4,006 §. — ⁴⁾ Khs 23 p. marrask. 2,503 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. maalisk. 686 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 647 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. maalisk. 738 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. maalisk. 686 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. helmik. 453 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. maalisk. 650 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. huhtik. 849 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. lokak. 2,281 §. — ¹³⁾ Khn jsto 19 p. lokak. 4,060 §. — ¹⁴⁾ S:n 26 p. lokak. 4,091 § ja 16 p. marrask. 4,168 §.

palkka lokakuun 12 p:stä 17 p:ään, jolloin kirjasto oli ollut suljettuna, ollen heidän suoritettava takaisin tämän yli nostamansa palkkamäärä.

Lokakuun 12 p:n ja 23 p:n välisen ajan evakuoituina olleiden amanuenssien H. Lindbergin ja H. Lindströmin palkkaedut päätettiin¹⁾ suorittaa heille vähentämättöminä.

Amanuessi R. Lindgren oikeutettiin¹⁾ nostamatta palkkaa tältä ajalta oleskelemaan maaseudulla lokakuun 12 p:stä marraskuun 1 p:ään, josta lähtien hänelle pyynnöstä oli myönnetty virkaero.

Apulaiskirjastonjohtaja H. Hirn ja amanuessi M. Tulander oikeutettiin²⁾ hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Eräiden kirjaston johtokunnan alaisten toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin³⁾.

Kaupunginhallitus päätti⁴⁾ suostua siihen, että kirjaston kannantavarat toistaiseksi kerran viikossa tilitettiin rahatoimistoon.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 129,450 mk rakennustoimiston talorakennusosaston käytettäväksi Töölön haarakirjaston Turuntien 24:ssä olevan huoneiston kunnostamiseen⁵⁾, 135,200 mk kunnostamis- ja sisustustöiden suorittamiseksi Pursimiehenkadun 27:een muutettavassa lukuhuoneistossa⁶⁾ sekä 5,000 mk Kallion haarakirjaston julkisivukilpien kieliasun oikaisemiseksi⁷⁾.

V:n 1938 käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrakorotuksiin kaupunginhallitus myönsi⁸⁾ 250 mk Töölön haarakirjaston mainitun vuoden vuokrakorotuksen suorittamiseen. Kertomusvuoden vastavasta määrärahasta myönnettiin 11,900 mk kiinteistölautakunnan käytettäväksi Pursimiehenkadun 27:een muutetun lukuhuoneiston kertomusvuoden vuokraan⁹⁾ ja 7,000 mk väliaikaisen huoneiston vuokraamiseksi Käpylän työväentalosta Käpylän haarakirjastolle sen johdosta että Käpylän kansakoulutaloa, missä se siihen asti oli sijainnut, korjattiin, kehoittaen kiinteistötoimistoa laatimaan vuokrasopimus¹⁰⁾.

Kaupunginmuseo. Museon vahtimestarin suoritettava luontoisetukorvaus vahvistettiin¹¹⁾.

Museon johtokunta oikeutettiin¹²⁾ poliittisen tilanteen epävarmuuden vuoksi pitämään museo suljettuna toistaiseksi ja museon intendentille päätettiin¹³⁾ ilmoittaa, että jos museo suljettiin, niin sen tilapäinen työvoima oli irtisanottava siten, että palvelussuhde päättyi kuukauden kuluttua irtisanomispäivästä siinä tapauksessa että poikkeukselliset olot silloin vielä jatkuivat; viranhaltijoille saatiin tällöin maksaa palkat, ylimääräisille kuitenkin ainoastaan kyseiseltä yhdeltä kuukaudelta ellei palvelussuhdetta uudistettu; viranhaltijat eivät saaneet poistua kaupungista ilman kaupunginhallituksen suostumusta. Marraskuun lopussa päätettiin¹³⁾ museo jälleen avata. Sodan aikana museo oli suljettuna.

Kaupunginorkesteri. Johtaja G. Schnéevoigtille, joka oli kutsuttu johtamaan New Yorkin maailmannäyttelyn yhteydessä pidettävää Sibeliuskonserttia kaupunginhallitus myönsi¹⁴⁾ virkavapautta syyskuun 12 p:n

1) Khn jsto 26 p. lokak. 4,091 §. — 2) Khs 26 p. tammik. 249 §. — 3) Khn jsto 17 p. toukok. 3,601 § ja 27 p. heinäk. 3,806 §. — 4) Khs 9 p. maalisk. 649 §. — 5) S:n 14 p. huhtik. 874 §. — 6) S:n 17 p. toukok. 1,145 § ja 1 p. kesäk. 1,285 §. — 7) S:n 23 p. helmik. 500 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 202. — 8) Khs 26 p. tammik. 255 §. — 9) S:n 16 p. maalisk. 687 §. — 10) S:n 14 p. huhtik. 882 §. — 11) Khn jsto 11 p. toukok. 3,575 §. — 12) Khs 19 p. lokak. 2,279 § ja khn jsto 19 p. lokak. 4,061 §. — 13) Khn jsto 23 p. marrask. 4,198 §. — 14) Khs 13 p. heinäk. 1,600 §.

ja lokakuun 16 p:n väliseksi ajaksi oikeuksin saada palkkansa vähennettynä 4,000 mk:lla, mikä käytettäisiin hänen sijaistensa palkkaamisesta aiheutuvien menojen osittaiseen peittämiseen.

Myöhemmin johtaja Schnéevoigtille myönnettiin ¹⁾ palkatonta virkavapautta enintään siksi kuin hän saavutti säädetyin eroamisiään.

Jäsen O. Nummelin määrättiin ²⁾ hoitamaan avoinna olevaa ensimmäisen kontrabasson soittajan virkaa kokeeksi toukokuun 31 p:ään 1940 saakka oikeuksin nostaa hoitamansa viran pohjapalkka ynnä omat ikäkorotuksensa sijaisenaan herra K. Virtanen nauttien hoitamansa viran pohjapalkkaa. Jäsen F. Kiias määrättiin ³⁾ tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseksi ajaksi jäsen K. Kajanuksen viransijaiseksi hänen aikaisemmin määrätyn sijaisensa O. Haapalaisen tilalle.

Jäsen L. Saikkola oikeutettiin ⁴⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Jäsen V. Hannikaisen harpun kielten uusimisen aiheuttamat menot, 400 mk, päätettiin ⁵⁾ sallia suorittaa orkesterin määrärahasta Muut kulut.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁶⁾ orkesterin jäsenet järjestämään ylimääräisen konsertin, jonka tuottamat tulot käytettäisiin reserviläisten vaatettamiseen.

Kaupunginhallitus suostui musiikkilautakunnan esityksestä orkesterin maksuttomaan luovuttamiseen esiintymään Suomen muusikeriliiton marraskuun 26 p:nä järjestettävässä suurkonsertissa ⁷⁾ sekä Suomen säveltaiteilijain liiton epävarman poliittisen tilanteen johdosta puutteellisiksi joutuneiden avustamiseksi marraskuun 17 p:nä järjestettävässä konsertissa ⁸⁾. Musiikkilautakunta oikeutettiin ⁸⁾ luovuttamaan orkesteri maksutta esiintymään muissakin epävarman poliittisen tilanteen aiheuttamissa hyväntekeväisyystilaisuuksissa kertomusvuonna ehdoin, ettei tämä häirinyt sen säännöllistä toimintaa.

Helsingin naisorkesteri. Musiikkilautakunta oikeutettiin ⁹⁾ yhdellä kertaa suorittamaan Helsingin naisorkesterille koko sitä varten kertomusvuoden talousarvion merkitty 10,000 mk:n avustus.

Finlandiakvoroan Amerikan-matka. Rakennustarkastuskonttorin apulaisrakennusinsinööri M. Malmberg ja apulaisinsinööri L. Veiste, apulaispalo-päällikkö L. Karto, työnvälitystoimiston osastonjohtaja Y. Vuorjoki, rakennustoimiston arkkitehti A. Thulé ja sen tiliviraston kirjanpitäjä E. Lindholm sekä vesijohtolaitoksen toinen kemisti G. Wentzel olivat anoneet saada käyttää kesälomansa osallistumiseen mieskuoro Finlandian huhtikuun 8 p:nä alkavaan kuusi viikkoa kestäväan Amerikan-matkaan ja saamaan sitä varten kahden viikon ylimääräisen virkaloman täysin palkka-eduin. Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ ilmoittaa asianomaisille lautakunnille, ettei sillä ollut mitään muistuttamista edellä mainittua kesälomien järjestelyä vastaan myöntäen mainituille viranhaltijoille täydet palkkaeduct kyseisen ylimääräisen loman ajalta.

Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että lautakunnan sihteeri H. Arvidson sai käyttää pyytämänsä kesäloman pidennettynä kahden viikon ylimääräisellä

¹⁾ Khn jsto 22 p. jouluk. 4,423 §. — ²⁾ S:n 14 p. syysk. 3,945 §. — ³⁾ S:n 2 p. helmik. 3,179 §. — ⁴⁾ Khn jsto 9 p. maalisk. 3,332 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 4,195 §. — ⁶⁾ Khs 19 p. lokak. 2,278 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,282 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. marrask. 2,471 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. tammik. 254 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. helmik. 370 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. maalisk. 680 §.

palkattomalla lomalla osallistumista varten edellä mainittuun mieskuoro Finlandian Amerikan-matkaan.

R. Ahlströmin rahastot. R. Ahlströmin rahastoista soiton, sävellysten ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetettuun lautakuntaan valittiin ¹⁾ kolmivuotiskaudeksi 1939—41 varsinaiseksi jäseneksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti ja varajäseneksi johtaja H. Ramsay.

R. Ahlströmin rahastojen kertomusvuonna jaettavat korkovarot päätettiin ²⁾ käyttää siten, että soitto-, sävellys- ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetulle lautakunnalle ja Suomen taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunnalle kummallekin annettiin 83,400 mk sekä Suomen kirjailijaliitolle ja Finlands svenska författarförening nimiselle yhdistykselle kummallekin 41,700 mk. Jos näitä varoja siirrettiin yhdistysten rahastoihin oli niiden käytöstä aikanaan tehtävä tilitys kaupunginhallitukselle.

Suomen kirjailijaliiton ³⁾ ja Suomen taideyhdistyksen ⁴⁾ selostukset v. 1938 saamiensa korkovarin käytöstä merkittiin tiedoksi samoin kuin Finlands svenska författarförening yhdistyksen ⁵⁾ ja musiikkilähjoitusrahaston hoitolautakunnan ⁶⁾ ilmoitukset kertomusvuonna saamiensa korkovarin käytöstä

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ määrätä kiinteistötoimiston notaarin E. Ruudun oman virkansa ohella virkaatoimittavana hoitamaan avoimna olevaa kiinteistötoimiston sihteerin virkaa huhtikuun 1 p:stä lukien siksi kuin virka lopullisesti täytettiin ja sen uusi haltija ryhtyi sitä hoitamaan. Virkaan valittiin ⁸⁾ sittemmin varatuomari V. G. Vartiovaara.

Kiinteistötoimiston talo-osaston päällikkö S. Puranen määrättiin ⁹⁾ lokakuun 23 p:stä lukien toistaiseksi oman virkansa ohella hoitamaan sotalpalvelukseen kutsutun kansanpuisto-osaston päällikön K. Soinion virkaa.

Piirtäjä S. Andersin oikeutettiin ¹⁰⁾ nauttimaan täysiä palkkaetujaan heinäkuun 10 p:n ja 15 p:n väliseksi ajaksi saamansa virkaloman ajalta.

Halli- ja torikaupan valvoja M. Heinonen oikeutettiin ¹¹⁾ nauttimaan täysiä palkkaetujaan hänelle osallistumista varten koripalloilun Euroopan-mestaruuskilpailuihin myönnetyn toukokuun 22 p:n ja 27 p:n välisen virkaloman ajalta.

Piirtäjä L. Lagerstamin jouduttua suorittamaan asevelvollisuuttaan elokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, päätettiin ¹²⁾ hänen sijaiselleen ylioppilas V. O. Ihalaiselle suorittaa 2,900 mk:n kuukausipalkka virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Piirtäjä J. Cajanderille myönnettiin ¹³⁾ poliittisen poikkeustilanteen

¹⁾ Khs 23 p. helmik. 498 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 547 §. — ³⁾ S:n 2 p. maalisk. 548 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,557 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. maalisk. 736 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. toukok. 1,038 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. maalisk. 800 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. huhtik. 865 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. marrask. 2,351 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,441 §. — ¹¹⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,305 §. — ¹²⁾ Khn jsto 22 p. kesäk. 3,737 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. lokak. 4,086 §.

vuoksi palkatonta virkalomaa toistaiseksi, ollen hänen kuitenkin kutsuttaessa heti palattava virkaansa hoitamaan; loma-aikaa vastaava osa hänen jo nostamastaan palkasta oli palautettava kaupunginkassaan tai vähennettävä seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Kaupungissa toimeenpannun vapaaehtoisen evakuoinnin yhteydessä toimestaan poistunut siivooja E. Seppänen, jonka oli katsottava ymmärtäneen, että hänet oli määrätty poistumaan kaupungista, oikeutettiin ¹⁾, edellyttäen että hän oli perheensä ainoa huoltaja, saamaan täysi palkkansa poissaoloajaltaan lokakuussa sekä 75 % palkastaan poissaoloajaltaan marraskuussa, joten hänen ei tarvinnut suorittaa takaisin lokakuun 13 p:n ja 31 p:n väliseltä poissaoloajaltaan nostamaansa 339 mk:n palkkamäärää.

Eräiden kiinteistötoimiston toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ²⁾.

Mustasaaren kansanpuiston kaitsija D. Grön ³⁾, talonmies K. V. Idström ⁴⁾ ja eteisvartija E. V. Lindström ⁵⁾ oikeutettiin edelleen jäämään virkoihinsa säädetyn eroamisiansa saavutettuaan, ensiksi mainittu syyskuun 1 p:ään 1940 ja molemmat viimeksi mainitut joulukuun 31 p:ään 1940 saakka.

Toimistoarkkitehti V. Tuukkanen oikeutettiin ⁶⁾ lukuvuonna 1939/40 hoitamaan sivutointa.

Insinöörit A. Ruohtula ja E. Suhonen, piirtäjä O. Hämäläinen ja vaakitsija H. Karimo oikeutettiin ⁷⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun sekä Rajasaaren puhdistuslaitoksen koneenkäyttäjät T. Vikström v:n 1941 loppuun.

Sotapalvelukseen kutsuttujen toimenhaltijain palkat. Erinäisten sotapalvelukseen kutsuttujen kiinteistötoimiston tilapäisten toimenhaltijain palkkauksen suhteen päätettiin ⁸⁾;

että niille henkilöille, jotka, joskin tilapäisenä työvoimana eli määrärahoista palkattuina kuukausi-, päivä- tai tuntipalkalla kuitenkin ovat olleet pysyväisesti määrääjäksi otettuina kaupungin palvelukseen, saada maksaa palkka koko siltä ajalta, jona he olisivat palvelleet, ellei heitä olisi kutsuttu sotapalvelukseen; sekä

että niille, joiden palvelussuhde on ollut voimassa vain toistaiseksi niin kauan kuin heidän työtään tarvittiin, saadaan toistaiseksi maksaa palkka kertomusvuoden loppuun saakka.

Erään sairassavustuksen myöntäminen. Kiinteistölautakuntaa kehoitettiin ⁹⁾ kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan suorittamaan sairassavustuksena ajomies E. Rautamälle, joka työssä saamansa kylkiluunmurtuman johdosta oli ollut työkyvyttömänä helmikuun 16 p:n ja 27 p:n välisen ajan, hänen 703: 80 mk:ksi lasketun normaaliensiansa ja hänen Vakuutus oy. Pohjolalta saamansa 360 mk:n tapaturmakorvauksen välinen erotus, 343: 80 mk.

Ab. M. G. Stenius oy:n johtokunta ilmoitti, että yhtiön teknillisten laitosten ja kiinteistöjen siirrettyä kaupungin suoranaiseen hoitoon oli helmikuun 7 p:stä lukien irtisanottu ne yhtiön palveluksessa olleet toimihenkilöt ja työntekijät, joita ei ollut voitu siirtää kaupungin palvelukseen, lukuunottamatta isännöitsijää ja pääkirjanpitäjää, jotka vielä toistaiseksi tarvit-

¹⁾ Khn jsto 23 p. marrask. 4,185 §. — ²⁾ S:n 11 p. toukok. 3,575 § ja 25 p. toukok. 3,625 §. — ³⁾ Khs 25 p. toukok. 1,160 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. marrask. 2,550 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. marrask. 2,552 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 1,909 §. — ⁷⁾ Khn jsto 2 p. maalisk. 3,301 §, 9 p. maalisk. 3,331 §, 6 p. huhtik. 3,438 §, 13 p. huhtik. 3,451 § ja 5 p. lokak. 3,995 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. lokak. 4,095 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. huhtik. 3,470 §.

taisiin yhtiön palveluksessa; kuukausipalkkaisten toimenhaltijain sovittu irtisanomisaika oli 15 päivää ja tuntipalkkaisten 7 päivää, mutta johtokunta oli päättänyt maksaa heille palkat helmikuun loppuun. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ hyväksyä edellä mainitut toimenpiteet.

Kiinteistötoimiston palveluskunnan virkapuvut. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ sallia panna täytäntöön kiinteistölautakunnan päätöksen virkapukujen hankkimisesta kiinteistötoimiston neljälle vahtimestarille, kahdelle asiattylle ja asiapojalle.

Kiinteistötoimiston huoneisto. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 75,000 mk kiinteistötoimiston huoneiston laajentamisesta aiheutuviin muutos- ja korjaustöihin.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 9,216 mk kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston lisähuoneiston kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi.

Moottoripyörän y.m. myynti. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston sivuvaunulla varustettu Harley-Dawidson-merkkinen moottoripyörä sekä eräät käyttökeltottomiksi käyneet mittauskojeet päätettiin ⁵⁾ sallia myydä kaupungingeodeetin sopivaksi katsomalla tavalla ja hinnasta.

Tonttikirjat ja maarekisteri. Sisäasiainministeriön päätös, että kaupunkien ja kauppalaan tonttikirjan ja maarekisterin tuli olla valmiina viimeistään joulukuun 31 p:nä 1939, päätettiin ⁶⁾ saattaa kiinteistölautakunnalle tiedoksi.

Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi sisäasiainministeriön ja Uudenmaan lääninhallituksen sittemmin saapuneet kiertokirjeet, joiden mukaan kaupunkien ja kauppalaan tonttikirjan ja maarekisterin tulikin olla valmiiksi laadittuina vasta viimeistään joulukuun 31 p:nä 1940.

Rakennussäännön mukaisten luetteloiden pitäminen. Kiinteistölautakuntaa päätettiin ⁸⁾ kehoittaa kiireisesti laatimaan rakennussäännön 3 §:n 2 momentissa mainitut luettelot sekä edelleen hoitamaan niitä.

Vanda puistokylä oy. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ suostua kiinteistölautakunnan esitykseen, että rahatoimistosta siirrettäisiin kiinteistötoimistoon ne Vanda puistokylä oy:n tekemät kauppakirjat, jotka sisälsivät määräyksiä yhtiön myymien tilojen jatkuvasta käytöstä, sekä sen voimassa olevat vuokra- y.m. sopimukset, kuitenkin niin, että vuokrasopimuksen muotoon laaditut, tilain myyntiä vuotuisin osamaksuin tarkoittavat asiakirjat edelleen jäivät rahatoimistoon osamaksujen veloittamista ja perimistä varten.

Kiinteistöistä erotettujen esineiden säilyttämisessä ja rahaksimuuttamisessa noudatettavat ohjeet vahvistettiin ¹⁰⁾.

Vuokra- y.m. maksujen perimisen jouduttaminen. Esiteltiin kiinteistölautakunnan sen johdosta antama selitys, että kaupunginhallitus oli alistanut ¹¹⁾ tutkittavakseen kiinteistölautakunnan päätöksen vuokra- y.m. maksujen perimisen jouduttamisesta sekä rahatoimiston tällöin tekemä ehdotus, että kaupunginhallitus hyväksyisi kiinteistölautakunnan kyseisen päätöksen siten muutettuna, että rahatoimiston ilmoitukset muista kuin

¹⁾ Khs 9 p. helmik. 368 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 507 § ja 16 p. maalisk. 673 §. — ³⁾ S:n 9 p. helmik. 365 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,256 §. — ⁵⁾ Khn jsto 23 p. maalisk. 3,395 §. — ⁶⁾ Khs 12 p. tammik. 86 §. — ⁷⁾ Khn jsto 11 p. jouluk. 4,276 §. — ⁸⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,578 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. helmik. 313 § — ¹⁰⁾ S:n 16 p. helmik. 447 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 14. — ¹¹⁾ Khs 9 p. maalisk. 593 §.

talo-osaston perittävistä saatavista olisi annettava viimeistään neljän viikon kuluttua kannannasta sekä että rahatoimisto saisi tehtäväkseen yksissä neuvoin kiinteistötoimiston eri osastojen kanssa toteuttaa kiinteistölautakunnan asettaman komitean mietinnössä tehdyt ehdotukset sikäli kuin ne koskivat rahatoimiston tehtäviä ja toimintaa. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ sallia kiinteistölautakunnan edellä mainitun päätöksen täytäntöönpanon rahatoimiston ehdottamassa muodossa.

Kaupungin karttain kopiointi. Koska eräiden liikennekomitean pyytämien karttain kopiointi aiheuttaisi kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston tilapäisen työvoiman määrärahan ylittämisen n. 6,500 mk:lla, kaupunginhallitus päätti ²⁾ oikeuttaa kiinteistölautakunnan toistaiseksi käyttämään tarkoitukseen kyseistä määrärahaa sekä kehoittaa sitä aikanaan tekemään esityksen tarvittavan lisämäärärahan myöntämisestä.

Helsingin maalaiskunnan kunnallislautakunnan anomukseen saada käyttää kaupungin karttoja verotusluokitusta varten kaupunginhallitus päätti ³⁾ suostua ehdoin, että kopioimistyö järjestettiin kaupungingeodeetin sopiviksi katsomina aikoina ja että kaupungilla oli oikeus korvauksetta ottaa jäljennöksiä tällöin laadittavista kartoista ja asiakirjoista.

Malmin kalkkiahiekkatiilitehdas. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että Malmin kalkkiahiekkatiilitehdas oy:n omaisuus toukokuun 1 p:stä lukien siirretään kiinteistölautakunnan hoidettavaksi.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Ab. M. G. Stenius oy:n omaisuuden hoito. Hyväksyen Ab. M G.. Stenius oy:n johtokunnan asiassa tekemän ehdotuksen kaupunginhallitus päätti ⁵⁾:

luovuttaa Ab. M. G. Stenius oy:n vesijohtolaitokset kaupungin vesijohtolaitoksen sekä yhtiön sähkölaitoksen kaupungin sähkölaitoksen hoidettaviksi;

oikeuttaa vesijohtolaitoksen ja sähkölaitoksen kertomusvuonna käyttämään määrärahojaan mainittuun tarkoitukseen sekä kehoittaa niitä aikanaan anomaan kaupunginvaltuustolta tarpeellisia lisämäärärahoja;

oikeuttaa sähkölaitoksen toistaiseksi Munkkiniemessä soveltamaan kaupungissa käytännössä olevaa sähkömaksujen suoritustapaa;

luovuttaa yhtiöltä kaupungille siirtyneet kiinteistöt kiinteistölautakunnan hoitoon sekä oikeuttaa lautakunnan ennakolta kaupunginkassasta saamaan tähän tarvittavia rahamääriä velvollisuuksin aikanaan esittää määrärahan myöntämistä tarkoitukseen;

antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi huolehtia kaupungille kiinteistönomistajana kuuluvasta Munkkiniemen teiden ja viemärien kunnossapidosta sekä puhtaanapitolautakunnalle kaupungille kuuluvasta puhtaanapidosta, valtuuttaen samalla puhtaanapitolautakunnan sopimaan Munkkiniemen yhdyskunnan ja sen yksityisten talonmistajain kanssa näiden talojen ja tieosuuksien puhtaanapidosta;

oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan ja puhtaanapitolautakunnan

¹⁾ Khs 30 p. marrask. 2,549 §. — ²⁾ S:n 9 p. helmik. 352 §. — ³⁾ S:n 28 p. syysk. 2,055 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. huhtik. 931 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. tammik. 231 §.

toistaiseksi käyttämään tarkoitukseen siihen soveltuvia määrärahoja sekä tarpeen tullen anomaan kaupunginvaltuustolta lisämäärärahaa;

määrätä edellä mainitut päätökset tulemaan voimaan helmikuun 1 p:nä 1939, kuitenkin niin, että asianomaiset kaupungin laitokset olivat oikeutettuja kantamaan sellaisetkin maksamatta olevat vesi-, sähkö- ja vuokramaksut, jotka kohdistuivat aikaan ennen edellä mainittua päivää;

hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen ehdotuksen yhtiön teknillisistä laitteista suoritettavista hinnoista; sekä

oikeuttaa yhtiön johtokunnan harkintansa mukaan luovuttamaan yhtiön irtainta omaisuutta niille kaupungin laitoksille, jotka sitä tarvitsivat.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto hyväksyi¹⁾ puolestaan laaditun kauppa kirjaehdotuksen Ab. M. G. Stenius oy:n Munkkiniemessä olevien halkovarastojen sekä pilkkomiskoneen ynnä sen moottorin myymisestä 107,795 mk:n suuruudesta käteisestä kauppahinnasta ehdoin, että myydyt halkovarastot saivat korvauksetta jäädä entisille paikoilleen toukokuun 31 p:ään saakka ja että ostajalla oli oikeus samaan ajankohtaan saakka korvauksetta käyttää kaupungin Munkkiniemessä olevia halkovajoja.

*Katumaan pakkolunastaminen Oy. Mahoganylla*²⁾. Tutkittuaan kaupungin ja Oy. Mahogayn välillä vireillä olevia korttelin n:o 167 tonttia n:o 2 ja korttelin n:o 167 a tonttia n:o 1 koskevia lunastusasioita kaupunginhallitus päätti³⁾ antaa asiamiesosastolleen tehtäväksi:

asian vastaisessa käsittelyssä vaatia, että kaupungille luovutettavan tonttimaan hinnan perusteeksi pantiin enintään 9,750 mk:n yksikköhinta huonetta kohden eli sama yksikköhinta, minkä kaupunki v:n 1938 joulukuussa oli joutunut maksamaan Eerikin- ja Köydenpunojankadun kulmassa olevasta tehdastontista n:o 45 a⁴⁾, ollen kaupungin tämän laskelman mukaisesti maksettava entiseen tonttiin n:o 21 kuuluneista, kuvioilla 15—24—23—16—15 ja 16—19—2—16 merkityistä, yhteensä 770. s m² käsittävistä alueista⁴⁾ enintään 1,121,250 mk eli 1,455 mk m²:ltä ja samaan tonttiin kuuluneesta kuvioilla 15—3—24—15 merkitystä 303. s m²:n suuruudesta kolmionmuotoisesta alueesta enintään 448,500 mk eli 1,476 mk m²:ltä, kun taas muita korvausvaatimuksia oli vastustettava;

vireillepanna yhtiötä vastaan oikeudenkäynnin korvausmäärän alentamisesta ellei sitä vahvistettu kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti; peruuttaa ilmoittamansa vedon raastuvanoikeuden heinäkuun 31 p:nä tekemää, kaupungille maksettavaa korvausta koskevaa päätöstä vastaan, edellyttäen että yhtiö myöskin peruutti samaa päätöstä vastaan maksamansa vedon; sekä

kaupungin puolesta anoa mainitun raastuvanoikeuden päätöksen muuttamista, jos yhtiö, kaupungin ilmoittaman vedon mahdollisesta peruuttamisesta huolimatta, jatkaisi vetoaan, ollen kaupungille maksettava lunastushinta tällöin vaadittava korotettavaksi 1,620 mk:aan m²:ltä.

Kaupungin edustajaa yhtiön kaupunkia vastaan vireillepanemissa oikeudenkäynneissä päätettiin⁵⁾ kehoittaa pyrkimään sellaisen sopimuksen aikaansaamiseen lunastushintaa määrittelemään oikeudessa mahdollisesti asetettavan kolmihenkisen lautakunnan kokoonpanoon nähden, että sen puheenjohtajaksi määrättäisiin laamanni J. Ugglä ja jäseniksi arkkitehti O. Gripenberg ja johtaja T. Salmio.

¹⁾ Khn jsto 16 p. helmik. 3,245 §. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 51. — ³⁾ Khs 14 p. syysk. 1,913 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 61. — ⁵⁾ Khs 16 p. helmik. 441 §.

Mäntysuon tilan osto. Taiteilija U. Kumpusen ilmoitettua hylänneensä kaupunginhallituksen tekemän, Mäntysuon tilaa koskevan ostotarjouksen, asia merkittiin ¹⁾ rauenneeksi.

Korttelin n:o 363 hankkiminen kaupungille. V.t. kiinteistöjohtajaa T. Grotenfeltiä päätettiin ²⁾ kehoittaa alustavasti neuvottelemaan valtion viranomaisten kanssa Ensi linjan ja Toisen linjan välisen korttelin n:o 363 hankkimisesta kaupungille esimerkiksi vaihtamalla se johonkin muuhun alueeseen.

Värtsilä-yhtymä oy:n pyydettyä kaupunkia laatimaan erästä sen yhtymältä lunastettavaa X kaupunginosan korttelin n:o 292 maakaistaletta ³⁾ koskevan kauppakirjan, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ vastata, että luovutus-sopimus tehtäisiin vasta kyseistä aluetta koskevan asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksen tultua vahvistetuksi, ehdottaen samalla kauppahinnan suoritettavaksi kuittauksena yhtiön tehdaskorttelin n:o 294 uudelleenjärjestelyn johdosta kaupungille suoritettavaa rahamäärää ⁵⁾ vastaan.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin ⁴⁾ kehoittaa laadittutamaan korttelia n:o 292 koskeva asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotus.

Kertomusvuonna myytävät tontit. Kiinteistölautakunnan ehdottama luetelo kertomusvuonna myytävistä tonteista hyväksyttiin ⁴⁾ sekä vahvistettiin ⁶⁾ siihen myöhemmin kiinteistölautakunnan tekemän ehdotuksen mukainen lisäys.

Alueen luovuttaminen valtionrautateille. Rautatiehallituksen anottua valtionrautateiden puolesta saada pakkolunastaa postitalon tontin ja rautatiealueen välisen n. 1,480 m²:n suuruisen maa-alueen, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ ilmoittaa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle, ettei kaupungilla ollut mitään syytä vastustaa mainitun oikeuden myöntämistä.

Hämeentien tontin n:o 45 myynti. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ huomauttaa kiinteistölautakunnalle sen menetelleen virheellisesti myydessään Hämeentien tontin n:o 45 ilman huutokauppaa isännöitsijä A. Siltalalle.

Helsingin keskuksen yhteiskoulu. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ suostua Helsingin keskuksen yhteiskoulun rehtorin anomukseen mainitulle koululle luovutetussa XIV kaupunginosan korttelissa n:o 499 olevan tontin n:o 55 luovutusehtojen soveltamisesta siten, että tontille rakennettavassa koulutalossa siivoojalle varatussa huoneessa saisi asua kaksi koulun hoitoon osallistuvaa henkilöä.

Kortteli n:o 404. Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ asiasta tehdyn tiedustelun johdosta ilmoittaa Helsingin yliopistolle, että kaupunki edelleen piti kiinni XIII kaupunginosan korttelin n:o 404 käyttämistä koulutarkoituksiin tarkoittavasta, korttelia koskevaan alkuperäiseen kauppakirjaan sisältyvästä ehdosta, sekä ettei kaupunki myöskään ollut suostuvainen muuttamaan alueen asemakaavaa niin, että kortteli voitaisiin rakentaa voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaisesti, mutta että kaupunki periaatteellisesti oli suostuvainen jatkamaan neuvotteluja uuden asemakaavan aikaansaamisesta ynnä siihen liittyvistä ehdoista.

Herttoniemen salmen yli johtava silta. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾

¹⁾ Khs 26 p. tammik. 202 a §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 206. — ²⁾ Khs 27 p. huhtik. 985 §. — ³⁾ S:n 12 p. tammik. 81 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 71. — ⁵⁾ Khs 9 p. maalisk. 626 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. lokak. 2,160 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. helmik. 483 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. toukok. 1,129 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. lokak. 2,297 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 207. — ¹⁰⁾ Khs 26 p. lokak. 2,305 §; vrt. v:n 1908 kert. s. 17—18. — ¹¹⁾ Khs 12 p. lokak. 2,180 §.

asiasta tehdyn tiedustelun johdosta ilmoittaa Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirille, ettei kaupungilla ollut mitään muistuttamista Herttoniemen salmen yli johtavan sillan uudelleenrakennustöiden aloittamista vastaan, mutta että kysymys tarvittavan tieman ilmaisesta luovuttamisesta jäisi uuden aloitteen varaan.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautinta-oikeutta koskevat kysymykset

Tonttien hallintaoikeuksien osto pakkohuutokaupalla. Kaupunginhallituksen asiamiesosasto valtuutettiin toimitettavissa pakkohuutokaupoissa huutamaan kaupungille seuraavien tonttien hallintaoikeudet ynnä tonteilla olevat rakennukset: Vallilan korttelissa n:o 539 olevan Mäkelänkadun tontin n:o 10 ¹⁾, Kumpulän korttelissa n:o 932 olevan Kymintien tontin n:o 51 ²⁾, Käpylän Taivaskallion korttelissa n:o 893 b olevan tontin n:o 42 ³⁾, Koskelan korttelissa n:o 991 olevan tontin n:o 4 ⁴⁾ ja samassa korttelissa olevan tontin n:o 37 ⁵⁾ niin korkeasta hinnasta, että kaupungin niihin kiinnitetyt saatavat tulivat peitetyiksi, sekä Käpylän Taivaskallion korttelissa n:o 894 olevan tontin n:o 23 ⁶⁾ kiinteistölautakunnan määrättävään hintaan.

Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi, että Käpylän Taivaskallion korttelissa n:o 893 b olevan tontin n:o 40 hallintaoikeus toimitetussa pakkohuutokaupassa kaupunginjohtajan antaman valtakirjan perusteella oli huudettu kaupungille ja päätettiin ⁷⁾ alistaa mainittu toimenpide kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi osoittaen kauppahinnan y.m. suorittamiseen tarvittavat varat, 109,140: 35 mk, ennakolta kaupunginkassasta.

Hippodromin alueen vuokralleanto. Suomen messut osuuskunnan anomusta saada vuokrata Hippodromin tontti, jonka vuokra-aika päättyi kertomusvuoden joulukuun 31 p:nä, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ periaatteellisesti puoltaa.

Hippodromin tontti päätettiin ⁹⁾ sittemmin luovuttaa Suomen messut osuuskunnalle.

Tontin vuokraaminen J. Merivaara oy:lle. Kiinteistölautakuntaa päätettiin ¹⁰⁾ kehoittaa vuokraamaan eräs X kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 273 tontti J. Merivaara oy:lle.

Royal ravintolan vuokra-alueen laajentaminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ¹¹⁾ vuokraamaan Teatteriesplanaadissa olevaa Royal ravintolaa ylläpitävälle Nya restaurang ab. Royal nimiselle yhtiölle 390 m²:n suuruinen lisäalue ravintolan terassin edustalta viideksi vuodeksi 15 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä kesä-, heinä- ja elokuulta, mikä vuokra vuosittain oli suoritettava heinäkuun 1 p:nä. Vuokraus tapahtui ehdoin, että alueella kasvavat puut vuokraajan toimesta ja kustannuksella suojattiin kaikilta mahdollisilta vaurioilta, että vuokra-alueen ulkopuolelle tuleva puistokäytävä teetettiin vuokraajan kustannuksella, että vuokraaja suoritti kaikki muutkin järjestelystä mahdollisesti aiheutuvat menot sekä että alue vuokratuuden päätyttyä vuokraajan toimesta ja kustannuksella saatettiin entiseen kuntoonsa.

¹⁾ Khs 19 p. lokak. 2,259 §. — ²⁾ S:n 10 p. elok. 1,677 §. — ³⁾ S:n 31 p. elok. 1,819 § ja 7 p. syysk. 1,876 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,423 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,422 § ja 12 p. lokak. 2,173 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. lokak. 2,260 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,548 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,546 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. elok. 1,700 §; vrt. tämän kert. s. 63. — ¹⁰⁾ Khs 20 p. huhtik. 934 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. toukok. 1,137 §.

Oy. Ford ab:lle vuokrattua Hernesaaren aluetta koskeva vuokrasopimus. Oy. Ford ab:n asiasta tekemän esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti ¹⁾:

täydentää Hernesaaren tehdasalueen vuokraamista yhtiölle koskevaa sopimusta ²⁾ määräyksellä, jonka mukaan tontin lounaisosa toistaiseksi jätettäisiin täyttämättä ja yhtiön tällöin maksettava vuosivuokra alennettaisiin alueen 8,100 m²:ltä 23: 50 mk:aan m²:ltä eli 190,350 mk:aan; että kaupunki suorittaisi tontin lounaisosan täyttämisen kuuden kuukauden kuluessa mainittuun tontinosaan tulevien rakennusperustusten valmistumisesta;

että kaupunki tyydyttääkseen yhtiön lisäalueentarpeen heti täyttäisi tontin eteläpuolelta yhtiölle luovutettaviksi ajateltuja lisäalueita mahdollisuuksien mukaan ja sikäli kuin täytettä oli saatavissa suorittaan täyttämiskustannukset kaupungin ja yhtiön välisen sopimuksen mukaisesti Hernesaarenrannassa suoritettavia töitä varten varatusta määrärahasta; sekä

että lisäalueiden vuokraamisesta oli kaupungille tehtävä eri esitys, jos yhtiö katsoi tarvitsevansa vielä suurempia lisäalueita kuin sen esityskirjelmässään mainitsevat 9,100 m²:n, 900 m²:n ja 2,600 m²:n suuruiset alueet.

Vuokraehtoien muuttaminen. Kaupunginhallitus päätti ³⁾ kehoittaa kiinteistölautakuntaa pidentämään hammaslääkäri T. Ekmanin kanssa tehtyä Miramar nimistä vuokra-aluetta n:o 56 b koskevaa vuokrasopimusta viidellä vuodella v:n 1941 joulukuun 31 p:stä lukien, jolloin entinen vuokrasopimus päättyi, ollen vuokra-alue kuitenkin laaditun suunnitelman mukaisesti supistettava 1,125 m²:ksi ja vuosivuokra määrättävä 2,000 mk:ksi.

Koska toimitetussa tontinmittauksessa oli todettu Lautatarhankatu rakennetuksi osittain Korpikallion perilliset nimiselle toiminimelle vuokratuille X kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 275 oleville tonteille n:ot 28 ja 30, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ oikaista kaupungin ja mainitun toiminimen välisen vuokrasopimuksen koskemaan vain 1,463 m² tontista n:o 28 ja 1,291.1 m² tontista n:o 30 sekä alentaa vuosivuokran edellisen tontin osalta 17,555 mk:aan ja jälkimmäisen osalta 15,495 mk:aan.

Oy. Ikopal ab:n vuokraaman Hernesaaren alueen n:o 6 vuokraa alennettiin ⁵⁾ kertomusvuodelta kuten edellisiltäkin vuosilta 22,000 mk:lla.

Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ suostua siihen, että Siemen oy:n vuokraaman Leppäsuon alueen n:o 68 a vuokra kertomusvuoden marras- ja joulukuulta alennettiin 8,600 mk:aan kuukaudelta.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁷⁾ muuttamaan maanviljelijä V. Koiiston kanssa tehtyä, Haagan kauppalassa olevaan Haaga nimiseen tilaan RN 1¹⁰ kuuluvaa n.s. Suominiittyä koskevaa vuokrasopimusta siten, että vuokramäärä kuluvalta ja sitä seuraavalta vuokravuodelta määrättiin 10,000 mk:ksi vuodessa.

Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ alentaa ajuri T. Heinon vuokraamistaan Pasilan viljelyspalstoista litt. o-p-r-s ja q kertomusvuonna suoritettavat vuokrat vastaavasti 125 mk:lla ja 175 mk:lla.

Vuokra-alueen tarkistamistarkoituksessa kiinteistölautakunta oikeu-

¹⁾ Khs 24 p. elok. 1,783 §. — ²⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 72 ja 94. — ³⁾ Khs 4 p. huhtik. 832 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. elok. 1,667 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,540 §; vrt. v:n 1937 kert. s 58. — ⁶⁾ Khs 16 p. marrask. 2,460 §. — ⁷⁾ S:n 31 p. elok. 1,817 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. marrask. 2,548 §.

tettiin ¹⁾ purkamaan tammikuun 9 p:nä 1923 tehty, Pukinmäen tilusryhmään kuuluvaa Gästgifvarsin aluetta koskeva vuokrasopimus kehoittaen lautakuntaa tekemään nykyisen vuokraajan A. Lepistön kanssa aluetta koskeva uusi vuokrasopimus.

Sörnäs ab:n ja kaupungin välinen tilitys. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ hyväksyä tehtyjen sopimusten ³⁾ mukaisen kaupungin ja Sörnäs ab:n välisen tilityksen v:lta 1937 ja 1938 kehoittaen rahatoimistoa suorittamaan yhtiölle sen osuuden sen entisistä vuokra-alueista kaupungin puolesta kannettavista vuokrista mainituilta vuosilta, yhteensä 45,378:75 mk. Varat päätettiin ⁴⁾ sittemmin Sörnäs ab:n sijasta suorittaa yhtiön osakkeet toukokuun 19 p:stä 1937 lukien omistavalle Helsingin osakepankille tai sen määräämälle.

Gästgifvarsin alueen vuokran osittainen palauttaminen vuokraajalle. Siihen katsoen, että herra A. Lepistöllä vuokralla olevan Gästgifvarsin alueen pinta-alaa vuokrakauden kestäessä useaan otteeseen oli pienennetty, m.m. erottamalla siitä maata lentokenttää ja Porvoon maantien oikaisua varten, jolloin vuokra kuitenkin koko ajan oli laskettu alkuperäiseltä alueelta, kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁵⁾ palauttamaan hänelle liikaa vuokraa 500 mk vuotta kohden koko vuokra-ajalta korkoineen sen korkokannan mukaan, mitä oli käytetty häntä kulloinkin veloitettaessa, sekä käyttämään palautettavan rahamäärän hänen kertyneen vuokravelkansa lyhentämiseen.

*Fastighets ab. Rönne*n nimiselle yhtiölle päätettiin ⁶⁾ kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista suorittaa 3,000 mk korvauksena kaupungin v:n 1938 elokuun 8 p:n ja lokakuun 10 p:n väliseltä ajalta yhtiön omistamista Pihlajatie n:ot 5 ja 7 kantamista vuokrista Oy. Rudus ab:lta, joka oli pitänyt alueella sepelikonetta ja sepelivarastoa.

S.O.K:n pistoraide. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁷⁾ pidentämään Suomen osuuskauppojen keskuskuunnan kanssa tehty sopimus ⁸⁾ pistoraitteen pitämisestä Pääskylänkadun tontilla n:o 20 kuuden kuukauden irtisanomisajoin ja entisin ehdoin enintään viideksi vuodeksi kertomusvuoden syyskuun 1 p:stä lukien.

Valtionrautatiet oikeutettiin ⁹⁾ Kaisaniemen lisäraiteiden rakentamista varten suoritettavien louhintatöiden ajaksi väliaikaisesti siirtämään lankalinjajohtonsa kaupungin maalle, n. 2 m raja-aidan ulkopuolelle ehdoin, että rakennustoimiston puisto-osasto suoritti siirrosta aiheutuvat puistotyöt valtionrautateiden laskuun.

Töölön sokeritehtaan rautatieraiteen oikaisu. Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ puolestaan hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadituttaman ehdotuksen Hesperian puistossa kulkevan Töölön sokeritehtaan kapearaitteen oikaisemisesta tehtaan omistajan, Suomen sokeri oy:n kustannuksella.

Posti- ja lennätinhallitus oikeutettiin ¹¹⁾ asentamaan kaapeli Kaisaniemen puiston länsiosaan ehdoin, että se sijoitettiin yleisten töiden lautakunnan esittämin tavoin, että kaivaustyöt suoritettiin puita vahingoittamatta, että kaapeli laskettiin vähintään 50 cm:n syvyyteen sekä että posti-

¹⁾ Khs 20 p. huhtik. 936 §. — ²⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,255 §. — ³⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 59. — ⁴⁾ Khs 29 p. kesäk. 1,519 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. elok. 1,668 §; ks. myös tätä siv. ylemp. — ⁶⁾ Khs 9 p. helmik. 364 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. lokak. 2,179 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1934 kert. s. 105 ja 233. — ⁹⁾ Khs 2 p. maalisk. 545 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. toukok. 1,086 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. lokak. 2,108 §.

ja lennätinhallitus omalla kustannuksellaan siirsi kaapelin, jos aluetta vastedes tarvittiin muihin tarkoituksiin.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ pyynnöstä lähettää posti- ja lennätinhallitukselle puhelinkaapelin johtamista Munkkiniemen alueen yli koskevan lausunnon ehdottaen siinä, että kaapeli johdettaisiin pitkin Rantakatua ja korttelin n:o 48 katurajan eteläpuolitse.

Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin ²⁾ asentamaan puhelinjohtojen jakokaapit määrättyihin kohtiin Itämerenkadulle, Turuntielle, Tehtaan- ja Ullankadun risteykseen sekä Siltasaarenkadulle.

Herttoniemen ja Santahaminan välistä tietä pitkin vedettävien ilma-johtojen vaihtamista maakaapeleihin koskevasta Helsingin puhelinyhdistyksen anomuksesta tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ³⁾ puoltaa mainitun oikeuden myöntämistä ehdoin, että kaupungilla, sen jälkeen kun alue oli asemakaavoitettu, olisi oikeus vaatia kaapelin siirtämistä yhdistyksen kustannuksella asemakaavan ja voimassa olevien määräysten mahdollisesti vaatimaan uuteen paikkaan.

Vesijohdon johtaminen Oulunkylän vuokra-alueiden halki. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁴⁾ kiinteistölautakunnan Oulunkylän läntisen huvilar ryhmän vuokra-alueiden n:ot 12, 13, 15a, 15b ja 16 vuokraajain kanssa tekemät sopimukset Oulunkylän omakotialueelle tulevan vesijohdon johtamisesta kyseisten alueiden halki.

Kaasujohdon johtaminen Pohj. Humalluodolle. Helsingfors kanotklubb niminen yhdistys oikeutettiin ⁵⁾ johtamaan kaasujohto Rajasaaren puhdistuslaitoksesta Pohj. Humalluodolle ehdoin, että yhdistys suoritti kaikki johtotöistä aiheutuvat kustannukset ja että kaikki työt suoritettiin kaasulaitoksen toimesta, sekä siten, että rakennustoimisto veloittaisi yhdistystä sille toimittamastaan kaasusta kaasulaitoksen tariffin mukaisesti.

Herttoniemessä kulkevan sähköjohdon suunnan muuttaminen. Kaupunginhallitus oikeutti ⁶⁾ Etelä-Suomen voima oy:n muuttamaan Herttoniemessä kulkevan 20,000 voltin sähköjohtonsa suunnan karttaan merkityin tavoin sekä ehdoin, että yhtiö tarvittaessa siirsi johdon asemakaavan edellyttämään paikkaan ja korvasi asianomaisten alueiden vuokraajille heille täten mahdollisesti koituvan vahingon.

Bensiinisäiliöiden sijoittaminen Neljännen linjan alle. Asiasta maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ puoltaa Osuusliike Elannon anomusta sen bensiinisäiliöiden sijoittamisesta Neljännen linjan alle, ehdoin, että liike sitoutui poistamaan säiliöt kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta, jos kaupunki tarvitsi säiliötilaa johonkin yleiseen tarkoitukseen, sekä että liike suoritti kaupungille vuotuisena korvauksena kyseisestä oikeudesta 700 mk rakennustöiden alkamisajasta lukien niin kauan kuin mainittua tilaa käytettiin puheena olevaan tarkoitukseen, ollen mainittu korvaus suoritettava puolivuositain ennakolta.

Bensiininjakelurakennuksen poistaminen. Suoritettujen tarkistusmittausten osoitettua filosofiantohtori J. Jänneksen Munkkiniemessä omistaman bensiininjakelurakennuksen sijaitsevan osittain hänen vuokra-alueensa ulkopuolella, suurimmaksi osaksi katumaalla, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾

¹⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,583 §. — ²⁾ S:n 18 p. tammik. 166 § ja 23 p. helmik. 476 §. — ³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,113 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 682 §; ks. myös tämän kert. s. 304. — ⁵⁾ Khs 25 p. toukok. 1,184 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. lokak. 2,159 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 924 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. syysk. 1,967 §.

pyytää Uudenmaan lääninhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin rakennuksen poistamiseksi omistajan kustannuksella.

Autotallin sisustaminen myymälöiksi. Asunto oy. Turuntie 62 nimisen yhtiön anomusta saada sisustaa talossaan oleva autotalli myymälöiksi, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ periaatteellisesti puoltaa edellyttäen, että yhtiö suoritti kaupungille 30,000 mk:n korvauksen mainitusta oikeudesta.

Polkupyörätelineiden sijoittamisluvat. Rake oy:n anottua saada sijoittaa uusia polkupyörätelineitä Erottajankadulle, kaupunginhallitus päätti ²⁾ asiasta poliisilaitokselle annettavassa lausunnossa ilmoittaa kyseisellä paikalla vielä olevan tilaa kahdelle telineelle.

Engelin ja Ehrenströmin muistomerkit. Kaupunginhallitus päätti ³⁾ ilmoittaa Helsinki-seuralle, ettei sillä puolestaan ollut mitään sitä vastaan, että Engelin ja Ehrenströmin muistomerkeiksi suunnitellut kuparirelieffit kiinnitettiin Suurkirkon Senaatintorin puoleisen kivipenkereen muuriin ehdoin, että niiden lopulliset piirustukset alistettiin julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan hyväksyttäväksi.

Asuntonäyttely. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ oikeuttaa kiinteistölautakunnan luovuttamaan asuntonäyttelyn toimikunnalle näyttelypaikaksi sopivan alueen messuhallin viereiseltä hiekkakentältä ehdoin, että näyttelytoimikunta hankki muidenkin asianomaisten viranomaisten luvan näyttelytalonsa rakentamiseen.

Puistoissa valokuvaamiseen myönnettävät tilapäiset luvat. Kiinteistötoimiston talo-osaston päällikkö oikeutettiin ⁵⁾ harkintansa mukaan myöntämään tunnetuille valokuvausammatin harjoittajille tilapäisiä lupia valokuvaamiseen kaupungin puistoissa sekä määräämään siitä kannettavat maksut.

Puistojen käyttöoikeudet. Finlands automobilklubb ja Helsingin moottori-kerho nimiset seurat oikeutettiin ⁶⁾ toukokuun 7 p:nä järjestämään moottoriajoneuvokilpailut Eläintarhaan ehdoin, että seurat itse huolehtivat kaikista kilpailujen aiheuttamista järjestelytoimista ja suorittivat niistä aiheutuvat kulut, että seurat suorittivat kaupungille 10 % pääsylipputuloksista, kuitenkin vähintään 20,000 mk, että alue eristettiin aikaisintaan klo 10 kilpailupäivän aamuna, että kaikki kilpailujen vaatimat rakennustyöt suoritettiin kaupungin rakennustoimiston määräysten mukaisesti, että seurat, jotka ilman eri vuokraa saivat harjoittaa virvokkeiden myyntiä kilpailualueella, sallivat myöskin alueella olevien, kaupungin kertomusvuoden kesäksi vuokralleantamien kioskien olla avoimna, että seurat sopivat Alppilan ravintolan vuokraajan kanssa rautatien itäpuolella olevan alueen teiden mahdollisesta sulkemisesta kilpailujen ajaksi, että seurat kustansivat tarpeelliset aitausten siirtämiset ja työmaiden eristämiset ynnä muutkin järjestelytyöt radan kunnostamista lukuunottamatta, sekä että seurat korvasivat kilpailujen jälkipuhdistuksen ja istutuksille mahdollisesti aiheutuvat vahingot. Uudenmaan lääninhallitus myönsi ⁷⁾ huhtikuun 15 p:nä luvan kyseisen Eläintarhanajon järjestämiseen m.m. ehdoin, että kaupungin kilpailujen järjestämiselle asettamat ehdot täytettiin. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ antaa maistraatille puoltavan lausunnon Eläintarhanajon aikaista raitiotieliikenteen järjestelyä koskevasta seurain anomuksesta. Sittemmin merkittiin ⁹⁾ tiedoksi seurain ilmoitus Eläintarhanajon tilityksestä.

¹⁾ Khs 21 p. syysk. 1,976 §. — ²⁾ S:n 31 p. elok. 1,802 §. — ³⁾ S:n 27 p. huhtik. 954 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. lokak. 2,099 §. — ⁵⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,338 §. — ⁶⁾ Khs 26 p. tammik. 226 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. huhtik. 969 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. huhtik. 862 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. toukok. 1,136 §.

Helsingin Kisaveikot yhdistys oikeutettiin ¹⁾ lokakuun 1 p:nä järjestämään maratonkilpailut Kaivopuistoon ehdoin, että se suoritti kaupungille kertakaikkisena vuokrana 600 mk. Kilpailut järjestettäisiin samalla tavoin kuin aikaisempinakin vuosina kantaen katsojilta pääsymaksua, tullen puiston keskiosa kilpailujen johdosta olemaan suljettuna enintään kolmen tunnin ajan. Yhdistys sitoutui huolehtimaan järjestyksestä, pitämään rautatien ja lasten leikkikentän puiston länsiosassa vapaina sekä korvaamaan kaupungille kilpailujen johdosta mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

Helsingin Kisatoverit yhdistyksen anomukseen saada järjestää Suomen Sosialidemokraatin maratonkilpailut Kaisaniemeen syyskuun 17 p:nä kaupunginhallitus päätti ²⁾ suostua ehdoin, että Kaisaniemen ravintolaan johtava ajotie pidettiin kilpailujen aikana avoinna ravintolaan meneville ajoneuvoille, että ranta-alue ja koko itäinen puistoalue jätettiin eristettävään alueen ulkopuolelle ja ravintolaan pyrkiville henkilöille varattiin esteetön pääsy joka suunnalta sekä että yhdistys suoritti kaupungille kertakaikkisena vuokrana 300 mk ja vastasi järjestyksestä ja kilpailujen kaupungin omaisuudelle mahdollisesti tuottamasta vahingosta.

Puistojen käyttöoikeuksia kokouksia, juhlia ja yhteislaulutilaisuuksia varten myönnettiin ³⁾ eräin ehdoin 7 eri tapauksessa.

A s e m a k a a v a k y s y m y k s e t

Sisäasiainministeriön vahvistamat asemakaavan- ja tonttijaonmuutoksia sekä asemakaavamääräyksiä koskevat päätökset. Kaupunginhallitukselle saapui ilmoitukset siitä, että sisäasiainministeriö oli vahvistanut seuraavia kortteleita koskevat asemakaavan tai tonttijaon muutosehdotukset ynnä asemakaavamääräykset: II kaupunginosan kortteleita n:ot 38 a ⁴⁾, 40 ⁵⁾ ja 99 ⁶⁾; III kaupunginosan kortteleita n:ot 50 ⁷⁾ ja 51 ⁸⁾; IV kaupunginosan kortteleita n:ot 63 ⁹⁾, 64 ¹⁰⁾, 66 ¹¹⁾, 71 ¹²⁾, 169 ¹³⁾ ja 175 a ¹⁴⁾; V kaupunginosan kortteleita n:ot 83, 84 b, 91, 113, 117, 118, 164 ja 165 ¹⁵⁾; VI kaupunginosan korttelia n:o 219 ¹⁶⁾; VII kaupunginosan kortteleita n:ot 101 ja 102 ¹⁷⁾; IX kaupunginosan kortteleita n:ot 199 ja 202 ¹⁸⁾; X kaupunginosan kortteleita n:ot 276 ¹⁹⁾, 278 ¹⁹⁾, 291 ²⁰⁾ ja 294 ²¹⁾; XI kaupunginosan kortteleita n:ot 318 ²²⁾, 325 ²³⁾, 326 ²³⁾, 328 ²⁴⁾, 331 ²⁴⁾ ja 334 ²⁵⁾; XII kaupunginosan kortteleita n:ot 362 ²⁶⁾ ja 364 ²⁷⁾; XIII kaupunginosan korttelia n:o 401 ²⁸⁾; XIV kaupunginosan kortteleita n:o 464 ²⁹⁾, 477 ³⁰⁾, 497 ³¹⁾, 503 ³²⁾, 508 ³³⁾ ja 511 ³⁴⁾; XV kaupunginosan kortteleita n:ot 605 ³⁵⁾, 609 ³⁶⁾, 613 ³⁶⁾,

¹⁾ Khs 30 p. maalisk. 794 §. — ²⁾ S:n 14 p. syysk. 1,907 §. — ³⁾ S:n 30 p. maalisk. 788 ja 793 §, 27 p. huhtik. 976 §, 11 p. toukok. 1,083 §, 1 p. kesäk. 1,249 ja 1,250 § sekä 15 p. kesäk. 1,402 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,581 § ja 19 p. lokak. 2,252 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. elok. 1,673 § ja 23 p. marrask. 2,512 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,312 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. marrask. 2,513 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,538 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. tammik. 35 §. — ¹⁰⁾ S:n 5 p. lokak. 2,101 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. tammik. 37 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. toukok. 1,077 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. tammik. 36 §. — ¹⁴⁾ S:n 26 p. tammik. 224 §. — ¹⁵⁾ S:n 26 p. tammik. 213 §. — ¹⁶⁾ S:n 2 p. helmik. 310 §. — ¹⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,400 §. — ¹⁸⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,619 § ja 21 p. syysk. 1,977 §. — ¹⁹⁾ S:n 16 p. marrask. 2,464 §. — ²⁰⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,399 §. — ²¹⁾ S:n 2 p. marrask. 2,352 §. — ²²⁾ S:n 2 p. maalisk. 531 §. — ²³⁾ S:n 23 p. marrask. 2,509 §. — ²⁴⁾ S:n 14 p. huhtik. 866 §. — ²⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 530 §. — ²⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 1,921 §. — ²⁷⁾ S:n 23 p. marrask. 2,510 §. — ²⁸⁾ S:n 14 p. syysk. 1,916 §. — ²⁹⁾ S:n 9 p. helmik. 367 § ja 23 p. marrask. 2,511 §. — ³⁰⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,260 §. — ³¹⁾ S:n 17 p. elok. 1,699 §. — ³²⁾ S:n 11 p. toukok. 1,078 §. — ³³⁾ S:n 2 p. helmik. 311 §. — ³⁴⁾ S:n 16 p. marrask. 2,456 §. — ³⁵⁾ S:n 10 p. elok. 1,671 §. — ³⁶⁾ S:n 10 p. elok. 1,670 §.

615¹⁾, 621¹⁾ ja 645²⁾; XX kaupunginosan tehdaskortteleita n:ot 783³⁾ ja 784³⁾; XXIII kaupunginosan korttelia n:o 917⁴⁾; XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 809⁵⁾, 826⁶⁾, 837⁷⁾, 839⁸⁾, 840⁸⁾, 841⁸⁾, 849⁸⁾, 850⁸⁾, 851⁸⁾, 852⁸⁾, 857⁹⁾, 858⁹⁾, 859 b⁹⁾ ja 890¹⁰⁾; sekä XXVI kaupunginosan kortteleita n:ot 982, 989, 990, 991 ja 992¹¹⁾. Porthaninkadun ja Hämeentien välisen puistoalueen nimi oli vahvistettu Alli Tryggin puistoksi¹²⁾.

Rakennusjärjestyskomitean ehdottamat asemakaavanmuutokset. Kaupunginhallitukselle jättämässään mietinnössä rakennusjärjestyskomitea oli ilmoittanut jättäneensä ottamatta ehdotukseensa muutamia entiseen rakennusjärjestykseen sisältyviä määräyksiä, koska niissä säännöstellyt seikat komitean mielestä oli järjestettävä asemakaavamääräyksillä. Yhtyen komitean käsitykseen kaupunginhallitus päätti¹³⁾ antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laatia VII kaupunginosan kortteleita n:ot 100 a ja 100 b, XI kaupunginosan kortteleita n:ot 337, 341 ja 342, XIII kaupunginosan kortteleita n:ot 413, 420, 421 ja 433 sekä XV kaupunginosan korttelia n:o 517 koskevat, rakennusjärjestyskomitean ehdottamat asemakaavamääräykset.

Raastuvanoikeuden hyväksymät tontinmuodostukset. Raastuvanoikeus ilmoitti suostuneensa seuraavia kortteleita koskeviin tontinmuodostuksiin: II kaupunginosan korttelia n:o 99¹⁴⁾; IV kaupunginosan kortteleita n:ot 175 a¹⁵⁾, 216¹⁶⁾ ja 217¹⁶⁾; VI kaupunginosan korttelia n:o 219¹⁷⁾; XII kaupunginosan korttelia n:o 377¹⁸⁾; XX kaupunginosan tehdaskortteleita n:ot 783 ja 784¹⁹⁾; sekä Käpylän Taivaskallion omakotialueen kortteleita n:ot 893 a, 893 b, 894, 896, 897 ja 898²⁰⁾.

Eräiden korttelien korkeussuhteiden vahvistaminen. Kaupunginhallitus vahvisti kiinteistölautakunnan ehdottamat seuraavien korttelien korkeussuhteet: II kaupunginosan korttelin n:o 40²¹⁾; IV kaupunginosan korttelien n:ot 165²²⁾ ja 169²³⁾; XI kaupunginosan korttelien n:ot 318²⁴⁾ ja 329²⁵⁾; XII kaupunginosan korttelin n:o 359²⁶⁾; XIV kaupunginosan korttelien n:ot 477, 496, 497 ja 508²⁷⁾; XV kaupunginosan korttelin n:o 645²⁸⁾; ja XXV kaupunginosan korttelien n:ot 839²⁹⁾, 840²⁹⁾, 849²⁹⁾, 850²⁹⁾ ja 890³⁰⁾; sekä Tallberginkadun ja Harmajankadun³¹⁾.

Eräitä rasitteita koskevien merkintöjen poistaminen tonttikirjasta. Kaupunginhallitus päätti pyytää maistraattia poistamaan tonttikirjasta III kaupunginosan korttelin n:o 59 tontteihin n:ot 2, 5 ja 32 kohdistuvat, erinäisiä rasitteita koskevat merkinnöt, minkä esityksen maistraatti myöhemmin hyväksyi³²⁾.

Lauttasaarenkadun itäpään poikkileikkausta koskevan kiinteistölautakunnan ehdotuksen kaupunginhallitus päätti³³⁾ hyväksyä.

¹⁾ Khs 10 p. elok. 1,670 §. — ²⁾ S:n 14 p. syysk. 1,917 §. — ³⁾ S:n 10 p. elok. 1,672 §. — ⁴⁾ S:n 31 p. elok. 1,808 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,580 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,313 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 532 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. maalisk. 714 § ja 10 p. elok. 1,674 §. — ⁹⁾ S:n 14 p. syysk. 1,922 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. toukok. 1,079 § ja 7 p. syysk. 1,874 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. tammik. 38 §. — ¹²⁾ S:n 14 p. syysk. 1,915 §. — ¹³⁾ S:n 30 p. maalisk. 792 §. — ¹⁴⁾ S:n 2 p. marrask. 2,344 §. — ¹⁵⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,622 §. — ¹⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 835 §. — ¹⁷⁾ S:n 23 p. maalisk. 713 §. — ¹⁸⁾ S:n 26 p. tammik. 227 §. — ¹⁹⁾ S:n 19 p. lokak. 2,258 §. — ²⁰⁾ S:n 20 p. huhtik. 925 §. — ²¹⁾ S:n 9 p. maalisk. 622 §. — ²²⁾ S:n 12 p. lokak. 2,162 §. — ²³⁾ S:n 30 p. maalisk. 781 §. — ²⁴⁾ S:n 31 p. elok. 1,806 § ja 26 p. lokak. 2,300 §. — ²⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 623 §. — ²⁶⁾ S:n 26 p. tammik. 216 §. — ²⁷⁾ S:n 9 p. helmik. 355 ja 356 §. — ²⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 474 §. — ²⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 971 §. — ³⁰⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,620 §. — ³¹⁾ S:n 18 p. tammik. 170 §. — ³²⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,439 § ja 13 p. heinäk. 1,585 §. — ³³⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,257 §.

Siltatien uudelleenjärjestely. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ hyväksyä Siltatien uudelleenjärjestämisen Amerikan yhdysvaltain lähetystön uuden talon kohdalla leventämällä kadun jalkakäytävää sekä vahvistaa lähetystön siitä suoritettavan korvauksen 31,000 mk:ksi.

Sittemmin kaupunginhallitus suostui ²⁾ lähetystön esittämään Siltatien järjestelyehdotukseen laaditusta piirustuksesta tarkemmin ilmenevin tavoin ja entisin ehdoin.

Heikin- ja Arkadiankadun risteuksen järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi ³⁾ Heikin- ja Arkadiankadun risteuksen järjesteltäväksi yleisten töiden lautakunnan laadittaman ehdotuksen mukaisesti käyttäen Heikin- kadun järjestelyä varten varattuja määrärahoja.

Töölöntorin järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁴⁾ noudatettavaksi kiinteistölautakunnan laadittaman Töölöntorin järjestelysuunnitelman.

Töölönlahden länsirannalle rakennettava kävelytie. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että rakennettaisiin Töölönlahden länsirantaa pitkin kaupungin- museon itäpuolella kulkeva kävelytie kiinteistölautakunnan laadittaman piirustuksen mukaisesti, kuitenkin niin, että suunnitelmaan voitaisiin tehdä maaston vaatimia pienehköjä muutoksia; kiinteistölautakunnalle annettiin ⁶⁾ tehtäväksi laatia Töölön sokeritehtaalle johtavan rautatieraiten siirtämistä koskeva sopimusehdotus.

Vallinkoskentien jatkeen kiviportaati. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁶⁾ kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatiman ehdotuksen kiviportaiden rakentamisesta Vallinkoskentien jatkeelle.

Vallilaa koskeva rakennuskielto. Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi, että sisäasiain- ministeriö toukokuun 9 p:nä oli myöntänyt kaupunginvaltuuston anoman poikkeuksen ⁸⁾ Vallilan kaupunginosaa koskevasta rakennuskiellosta, lukuunottamatta kuitenkin Halikonkujan ja sen koillispuolella olevia korttelin n:o 709 tontteja, kortteleita n:ot 553, 556 ja 558 sekä korttelien n:ot 584 ja 585 Mäkelänkatuun rajoittuvia tontteja, ehdoin, että rakentamisen suhteen noudatettiin valtuuston hyväksymää asemakaavaa asemakaavamääräyksineen ja selityksineen.

Kiinteistötoimiston hoidossa olevat maatilat

Traktorin osto. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ⁹⁾ käyttämään talous- arvioon maatiloja varten merkitty 55,000 mk:n määräraha traktorin ostamiseen.

Rakennusten purkaminen. Kiinteistötoimiston maatalousosasto oikeutettiin ¹⁰⁾ luovuttamaan uusi ilmainen asunto Herttoniemen eläkeläisen K. Eklundin leskelle, jonka asuttavaksi aikaisemmin annettu, vastapäätä Herttoniemen museota oleva mökki tuli Hevossalmen tien oikaisun johdosta poistettavaksi, sekä purkamaan kyseinen mökki tai mahdollisesti myymään se.

Kiinteistötoimiston maatalousosasto oikeutettiin ¹¹⁾ purkamaan erinäiset Munkkiniemessä olevat, toimitetussa tarkastuksessa lahonneiksi todetut rakennukset.

¹⁾ Khs 21 p. syysk. 1,968 §. — ²⁾ S:n 19 p. lokak. 2,262 §. — ³⁾ S:n 14 p. syysk. 1,920 §. — ⁴⁾ Khn jsto 8 p. jouluk. 4,253 §. — ⁵⁾ Khs 12 p. tammik. 83 § ja 9 p. maalisk. 627 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,438 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. toukok. 1,159 §. — ⁸⁾ Ks. tämän kert. s. 67. — ⁹⁾ Khs 23 p. maalisk. 720 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. lokak. 2,167 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. toukok. 1,024 §.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ¹⁾ ryhtymään toimenpiteisiin erään Pukinmäen tilan alueella, Helsingin—Malmin maantien eteläpuolella, n. 150 m vanhan Porvoon maantien tienhaarasta Malmille päin olevan asuntorakennuksen purkamiseksi.

Metsien jättäminen palovakuuttamatta. Kaupunginhallitus hyväksyi ²⁾ kiinteistölautakunnan esityksen Munkkiniemen ja Leppävaaran metsien jättämisestä palovakuuttamatta sekä lautakunnan oikeuttamisesta irtisanomaan niiden voimassa olevan vakuutus sopimuksen.

M a a n m i t t a u s - y . m . t o i m i t u k s e t

Rakennussuunnitelma-alueilla suoritettavia lohkonomia koskevat lausunnot. Huomioottaen päätöksensä ³⁾ kiinteistölautakunnan kaupungin lähiympäristöä koskevista rakennuslupa-anomuksista annettavien lausuntojen lähettämisestä Uudenmaan lääninhallitukselle asiaa kaupunginhallitukselle esittelemättä, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että kiinteistölautakunnan lohkonomia nykyisillä ja tulevilla rakennussuunnitelma-alueilla tarkoitettavista anomuksista annettavat lausunnot saatiin kaupunginkanslian toimesta lähettää suoraan lääninhallitukselle.

It. Puistotien tonttia n:o 2 koskeva tontinmittaustoimitus. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ tyytyä IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevaa It. Puistotien tonttia n:o 2 koskevaan tontinmittaustoimitukseen. Tontin omistavan kauppaneuvos F. Klingendahlin perikunnan sittemmin valitettua edellä mainitusta tontinmittauksesta, kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ lähettää maistraatille sen vaatiman lausunnon asiasta.

Munkkiniemen vesialueiden rajankäynti. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ tyytyä Munkkiniemen kylän ja Helsingin kaupungin välillä suoritettuun Munkkiniemen vesialueiden rajankäyntitoimitukseen.

Lauttasaarella suoritettavat mittaustyöt. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään J. Tallbergin perillisten yhtymän kanssa sopimuksen mittaustöiden suorittamisesta Lauttasaarella sekä kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston mittaustöitä suorittaessaan käyttämään mittauskaluston hankintaan ja kunnossapitointiin yhtiöltä saatavia varoja.

Kulosaaren tilan RN 1⁷²⁴ rajankäynti. Kaupungingeodeetin ilmoitettua eräästä Kulosaarella toimitetusta rajankäynnistä, jossa oli havaittu Kulosaaren tilalla RN 1⁷²⁴ oleva asuntotalo rakennetuksi vain vajaan metrin päähän tilan itäraajasta, vaikka naapuruussuhteita koskeva laki ja Kulosaaren rakennussuunnitelma edellyttivät huomattavasti suurempaa välimatkaa, kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ naapuritontin omistajana vaatia ensiksi mainitun tontin omistajalta 7,500 mk:n suuruisen korvauksen.

Nikkilän kylässä olevien kaupungin tilain rajankäynti. Saatuaan kaupungingeodeetin lähettämän selostuksen Sipoon kunnan Nikkilän kylän alueella toimitetusta, kaupungin omistamia tiloja koskevasta rajankäyntitoimituksesta, kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ tyytyä toimitukseen kehoittaen samalla

¹⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,628 §. — ²⁾ S:n 10 p. elok. 1,653 §. — ³⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 204. — ⁴⁾ Khs 26 p. tammik. 230 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 436 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. huhtik. 970 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. helmik. 358 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,442 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,624 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. toukok. 1,068 § ja 15 p. kesäk. 1,397 §.

sairaalahallitusta antamaan lausuntonsa eräästä kaupungin siellä omistamasta talousrakennuksesta, jonka rajankäynnissä oli todettu suurimmalta osaltaan ulottuvan kaupungin omistaman maan ulkopuolelle.

Kaupungin edustajain valitseminen eräisiin toimituksiin. Kaupunginagronomi A. J. Tamminen valtuutettiin kertomusvuonna edustamaan kaupunkia Helsingin pitäjän tiekunnissa, manttaalikunnissa ja ojanperkausyhtymissä ¹⁾; johtaja T. Salmio Suomalaisen teatteritalon oy:n omistaman II kaupunginosan korttelin n:o 39 c tontin n:o 8 pakkolunastusta varten asetetun pakkolunastuslautakunnan jäsenenä ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvingren, avustajanaan kaupungingeodeetti E. Salonen, itse pakkolunastustoimituksessa ²⁾; johtaja Salmio Oy. Mahoganyin omistamista IV kaupunginosan korttelin n:o 167 alueista Lauttasaarenskadun jatkamiseksi tarvittavan maakaistaleen pakkolunastusta varten asetetun pakkolunastuslautakunnan jäsenenä ja asiamies Elfvingren, avustajanaan kaupungingeodeetti Salonen, itse pakkolunastustoimituksessa ³⁾; kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 olevaa It. Puistotien tonttia n:o 2 koskevassa tontinmittaustoimituksessa ⁴⁾; kaupunginlakimies E. Cavonius pakkolunastuslautakunnan jäsenenä siinä toimituksessa, jossa arvioitiin Helsingin—Jorvaksen uuden maantien rakentamisen johdosta pakkolunastettavat alueet ja annettiin lausunto niistä ⁵⁾; kaupungininsinööri O. Martikainen ja asiamies Elfvingren Herttoniemen salmen yli johtavan kiinteän maantiesillan rakentamiseksi pidettävässä katselmuksessa ⁶⁾; vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja J. W. Lillja ja asiamies Elfvingren Vantaanjokeen suunnitellun vesijohtolaitoksen varapadon rakentamista koskevassa katselmuksessa ⁷⁾; toimitusjohtaja Lillja ja kaupunginlakimies Cavonius vesijohtolaitoksen varapadon rakentamista koskevassa katselmuksessa ⁸⁾; asiamies Elfvingren Haagan kauppalassa olevan, n.s. Suominiityn alueeseen kuuluvan, Alku H 2 nimisen tilan lunastamiseksi itsenäiseksi pidettävässä Haagan kauppalan asutuslautakunnan kokouksessa ⁹⁾; asiamies Elfvingren, avustajanaan kiinteistötoimiston virkaatoimittava notaari O. Christiansen, tiheissä asumusryhmissä Malmin, Tapanilan, Herttoniemen ja Båtvikin kylissä olevien vuokra-alueiden lunastamistoimituksissa kehoituksin tehdä esitykset kyseisten alueiden rakennussuunnitelmien laatimisesta kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisesti ¹⁰⁾; kaupungingeodeetti Salonen tai hänen valtuuttamansa henkilö Helsingin lentokentän laajentamiseksi toimeenpantavassa pakkolunastustoimituksessa ¹¹⁾, Munkkiniemen vesialueen varsinaisessa jakotoimituksessa ¹²⁾, eräitä Munkkiniemen kylän ja Haagan kauppalan alueita koskevassa maanmittaustoimituksessa ¹³⁾, erinäisten Ab. M. G. Stenius oy:ltä ostettujen maa-alueiden lohkomistoimituksessa ¹⁴⁾, Albergan tilan lounaiskulmasta everstiluutnantti A. Hämäläiselle erotettujen alueiden mittaustoimituksessa, oikeuksin sopia tierasitteen perustamisesta enintään 4 m:n levyiselle alueelle kaupungin omistaman, edellä mainitun tilan itäpuolella olevan Bredvikin tilan RN 1⁵ eteläosaan, mikäli mahdollista sen etelärajalle ¹⁵⁾,

¹⁾ Khs 26 p. tammik. 212 §. — ²⁾ S:n 30 p. maalisk. 804 §. — ³⁾ S:n 16 p. helmik. 441 § ja 23 p. helmik. 484 §; ks. myös tämän kert. s. 51 ja 212. — ⁴⁾ Khs 26 p. tammik. 228; ks. myös tämän kert. s. 72. — ⁵⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,319 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. tammik. 168 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. toukok. 1,180 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,455 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. marrask. 2,515 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 214 § ja 2 p. helmik. 314 §. — ¹¹⁾ S:n 14 p. syysk. 1,934 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. maalisk. 527 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. huhtik. 834 §. — ¹⁴⁾ S:n 2 p. maalisk. 534 §. — ¹⁵⁾ S:n 25 p. toukok. 1,172 §.

rouva S. Sohlbergille luovutettujen Kulosaaren alueiden lohkomistoimituksessa ¹⁾, Kulosaaren huvilakaupungissa pidettävässä piirirajankäynnissä ²⁾, Helsingin pitäjän Pakilan kylän hyväksytyyn rakennussuunnitelman paa-luttamistoimituksessa ³⁾, Pukinmäen Sonabyn erään alueen lohkomistoi-mituksessa ⁴⁾, Helsingin pitäjän Mellunkylän, Puodinkylän, Nordsjön kylän, Rastbölen, Nordsjöskatanin, Skattmansbyn ja mahdollisesti Kirkonkylän rakennussuunnitelma-alueiden rajain määrittelytoimituksessa ⁵⁾ ja Vihdin kunnassa kulkevan Enäjärven kylätien pakkolunastamiseksi toimeenpanta-vassa mittaus- ja paalutustoimituksessa ⁶⁾; sekä apulaisgeodeetti T. Saario tai hänen valtuuttamansa henkilö Helsingin kaupungin seurakuntain hau-tausmaata varten pakkolunastettavan, Malmin kylän jakokunnalle kuu-luvan tiemaan tasoitus- ja paalutustoimituksessa ⁷⁾.

Jorvaksen tien teialueen erottamiskustannukset. Uudenmaan läänin maanmittauskonttorin hylättyä Jorvaksen tien teialueen erottamiskustannusten suorittamista koskevan Helsingin kaupungin valituksen, kaupunki oli ano-nut mainitun päätöksen muuttamista maanmittaushallitukselta, joka huhti-kuun 13 p:nä ratkaisi asian määräten, että Huopalahden kunnan oli suori-tettava takaisin valtiolle kaikki kyseisen tien mittaus- ja paalutustoimi-tuksista johtuneet kustannukset, matkarahoja lukuunottamatta, eli kaik-kiaan 4,505 mk ⁸⁾.

Puodinkylän vesialueen jakotoimituksen aiheuttamat kustannukset. Puo-dinkylän vesien ja vesijätön jakotoimituksen aiheuttamien juoksevien me-nojen peittämiseksi myönnettiin ⁹⁾ 10,000 mk ennakolta kaupunginkassasta.

Taloja, huoneistoja y. m. koskevat kysymykset

Huoneistojen luovuttaminen eri tarkoituksiin. Kaupunginvaltuuston istuntosalissa päätettiin ¹⁰⁾ lokakuun 9 p:nä sallia pitää maaseutukaupunkien ja kauppala-in rakennusjärjestys- ja rakennustarkastuskysymyksiä selvit-televä kokous.

Tilastotoimiston entinen Sofiankadun 1:ssä oleva huoneisto päätettiin ¹¹⁾ luovuttaa Helsingin sotilaspiirin esikunnan kutsuntatoimistolle syyskuun 1 p:n ja 24 p:n väliseksi ajaksi 5,424 mk:n suuruisin vuokrin.

Helsingfors fastighets ab:n tultua puretuksi ja sen omaisuuden jouduttua kaupungille päätettiin ¹²⁾ kehoittaa kiinteistölautakuntaa ottamaan hoi-dettavakseen yhtiölle kuulunut Lastenkodinkadun talo ja tontti n:o 1 b.

Pasilan virutushuone. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ¹³⁾ luovutta-maan Pasilan entinen virutushuone rakennustoimiston puisto-osaston käy-tettäväksi.

Kaupungintalo. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövarois-taan kaupunginhallitus myönsi ¹⁴⁾ 14,270 mk markiisien hankkimiseksi kau-pungintalon julkisivun ikkunoihin ja 18,000 mk julkisivun ikkunalistain varustamiseksi piikityksellä, joka pitäisi kyyhkysset loitolla.

Rakennusten myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin ¹⁵⁾ irtisanomaan Taivallahdessa olevan entisen teurastuslaitoksen päärakennuksen vuokra-

¹⁾ Khs 28 p. syysk. 2,060 §. — ²⁾ S:n 14 p. huhtik. 861 §. — ³⁾ S:n 5 p. lokak. 2,096 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. toukok. 1,081 §. — ⁵⁾ S:n 31 p. elok. 1,812 §. — ⁶⁾ S:n 31 p. elok. 1,813 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,570 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,167 § ja 13 p. heinäk. 1,591 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 220. — ⁹⁾ Khs 16 p. marrask. 2,453 §. — ¹⁰⁾ S:n 31 p. elok. 1,791 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,572 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. helmik. 360 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. toukok. 1,183 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 975 §. — ¹⁵⁾ S:n 14 p. syysk. 1,912 §.

laiset huhtikuun 1 p:stä 1940 lukien sekä sen jälkeen myymään päärakennus ja sen ääreinen liiteri julkisella huutokaupalla viipymättä purettaviksi ja poiskuljetettaviksi.

Samaten kiinteistölautakunta oikeutettiin myymään seuraavat rakennukset purettaviksi ja poiskuljetettaviksi: Fredrikinkadun tontilla n:o 56 oleva kivirakennus ¹⁾; eräs Aleksis Kiven kadun varrella oleva luutavaja vähintään 400 mk:sta ²⁾; Pihlajasaaren vanha rantakioski sen hellaa lukuunottamatta herra B. Nylundille 400 mk:sta ³⁾; ja Seurasaaren uimalaitoksen vanha kassasuojia kirvesmies M. Nyholmille 700 mk:sta ⁴⁾.

Ravintola- ja kioskirakennukset. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 91,000 mk kappeliravintolan vesi- ja viemärijohtotöihin päättäen samalla huomauttaa rakennustoimistolle, että sen tuli valvoa kaikkia Esplanaadikappelin laajentamisen yhteydessä suoritettavia töitä. Elektro-sähkö oy:n 17,956: 65 mk:n suuruinen lasku kappeliravintolan sähköjohtotöistä päätettiin ⁶⁾ niinikään suorittaa edellä mainitusta 91,000 mk:n rahamäärästä.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 25,000 mk Kaisaniemen ravintolan edustalla kulkevan tien leventämiseen kehoittaen samalla kiinteistölautakuntaa tekemään tätä koskevan lisäyksen kaupungin ja Oy. Ravintola Kaisaniemi restaurang ab:n väliseen vuokrasopimukseen.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁸⁾ 39,930 mk Hietarannan ravintolarakennuksen laajentamiseen sekä 10,000 mk Uunisaaren ravintolarakennuksen muutos- ja korjaustöihin.

Uudenmaan lääninhallituksen päätettyä sallia harjoittaa Seurasaaren ravintolassa ensimmäisen luokan ravintolaliikettä lämpimänä vuodenaikana ehdoin, että siellä suoritettiin erinäisiä korjauksia ennen kertomusvuoden huhtikuun 1 p:ää, kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa huomioimaan vaaditut muutostyöt ravintolarakennuksen laajennussuunnitelmaa laadittaessa. Lääninhallitus suostui sittemmin kyseisten korjaustöiden suorittamisen määrääjän päättymisen lykkäämiseen huhtikuun 1 p:ään 1941 saakka ¹⁰⁾. Rakennustoimiston talorakennusosastoa kehoitettiin ¹¹⁾ ravintolarakennuksen uusia luonnos- ja työpiirustuksia laatiessaan tarkastelemaan rakennuksen keittiön laajentamis- ja henkilökunnan ruokailuhuoneen rakentamismahdollisuuksia sekä yleensä ottamaan huomioon kaikki voimassa olevan ravintola-asetuksen asettamat vaatimukset korjauksiin nähden. Sisäasiainministeriö suostui vuoden lopulla kaupunginhallituksen anomukseen ¹²⁾ kaupungin vapauttamisesta velvollisuudesta saattaa ravintolarakennuksen yläkertaan johtavat kiertoportaat voimassa olevien määräysten mukaisiksi, ollen tämä poikkeus voimassa ehdoin, ettei ravintolaliikettä muutettu muunlaiseksi eikä sen huoneistossa suoritettu muutoksia, jotka aiheuttaisivat sen, että lääninhallitukselle jätetyt piirustukset eivät enää vastaisi uusia oloja. Ravintolaliikkeen siirtymässä toiselle, oli poikkeus samoin ehdoin oleva voimassa myöskin uuteen liikkeenharjoittajaan nähden.

¹⁾ Khs 2 p. helmik. 309 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 523 §. — ³⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,304 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. maalisk. 616 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 528 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,445 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 1,065 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 72 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 71 §. — ¹⁰⁾ S:n 14 p. huhtik. 864 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,629 §. — ¹²⁾ S:n 31 p. elok. 1,816 § ja 23 p. marrask. 2,517 §.

Uudenmaan lääninhallituksen päätettyä sallia harjoittaa Pihlajasaaren ravintolassa toisen luokan ravintolaliikettä lämpimänä vuodenaikana ehdoin, että siellä suoritettiin erinäisiä pienehköjä korjaustöitä ennen kertomusvuoden huhtikuun 1 p:ää, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ anoa sisäasiainministeriöltä vapautusta mainittujen töiden suorittamisesta. Mainittu vapautus ²⁾ myönnettiin sittemmin edellytyksin, että kyseinen ravintola-huoneisto muuten oli asianmukaisessa järjestyksessä tarkoitukseen hyväksyttäväksi ja ettei ravintolaliikettä muutettu muunlaiseksi eikä sen huoneistossa suoritettu muutoksia, jotka aiheuttaisivat sen, että lääninhallitukselle jätetyt piirustukset eivät enää vastaisi uusia oloja. Ravintolaliikkeen siirtämisessä toiselle, oli poikkeus samoin ehdoin oleva voimassa myöskin uuteen liikkeenharjoittajaan nähden.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadittamat Vallilan ulkoilmanäyttämölle kuuluvan ravintolakioskin uusimista ja suurentamista koskevat piirustukset, myöntäen yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 28,000 mk lautakunnan käytettäväksi kyseisen kioskin rakennustöiden suorittamiseen sekä valtuuttaen kiinteistö-lautakunnan määräämään kioskista kannettavan vuokran.

Kaupunginhallitus vahvisti ⁴⁾ yleisten töiden lautakunnan laadittamat uusien pyöreiden kioskirakennusten tyyppi- ja piirustukset.

Myöhemmin kaupunginhallitus antoi ⁵⁾ yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadittua erinäisten kiinteistö-lautakunnan ehdottamien eri kioskityyppien tyyppi- ja piirustukset.

Vahvistaen kiinteistö-lautakunnan ehdottamien 17 uuden virvoitusjuomakioskin sijoittamisen yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen mukaisesti sekä hyväksyen nelikulmaisten kioskien tyyppi- ja piirustukset kaupunginhallitus oikeutti ⁶⁾ jälkimmäisen lautakunnan kioskien rakentamiseen käyttämään sitä varten kertomusvuoden talousarvioon merkittyä määrärahaa. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁷⁾ sittemmin eräitä muutoksia kioskien sijoitukseen nähden.

Mustikkamaan uimarannalle rakennettavan kahvi- ja virvoitusjuomakioskin piirustukset hyväksyttiin ⁸⁾. Vesi- ja viemärijohtojen sekä lämminvesiboilerin rakentamiseen sinne myönnettiin ⁸⁾ 20,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kiinteistö-lautakunnalle päätettiin ⁹⁾ huomauttaa sen menetelleen virheellisesti antaessaan kioskirakennukset vuokralle ennenkuin kaupunginhallitus oli tehnyt päätöksen asiasta.

Sittemmin kaupunginhallitus hyväksyi ¹⁰⁾ kiinteistö-lautakunnan toimenpiteen vapauttaa vasta myöhään syksyllä valmistuvien kioskien vuokraajat heidän vuokrasopimuksistaan.

Kahdelle kioskinvuokraajalle päätettiin ¹¹⁾ palauttaa osa heidän maksamastaan vuokrasta, koska kaupungin katu- y.m. työt olivat huonontaneet heidän kaupantekomahdollisuuksiaan.

Mukavuus- ja vedenheittolaitokset. Kaupunginhallitus päätti ¹²⁾, että rakennettaviksi päätetyt maanalaiset mukavuuslaitokset sijoitetaan Teateriesplanaadiin sen keskiakselin kohdalle, Simonkadun puistikkoon Heikin-

1) Khs 26 p. tammik. 219 §. — 2) S:n 27 p. huhtik. 968 §. — 3) S:n 20 p. huhtik. 949 §. — 4) S:n 11 p. toukok. 1,074 §. — 5) S:n 24 p. elok. 1,776 §. — 6) S:n 9 p. maalisk. 618 §. — 7) S:n 20 p. huhtik. 926 § ja 17 p. toukok. 1,131 §. — 8) S:n 23 p. maalisk. 718 §. — 9) S:n 20 p. huhtik. 926 §. — 10) S:n 22 p. kesäk. 1,440 §. — 11) S:n 21 p. syysk. 1,971 ja 1,972 §. — 12) S:n 16 p. maalisk. 674 §.

kadun varrelle, Hesperianesplanaadiin Runeberginkadun länsipuolelle, Kaisaniemen- ja Liisankadun kulmauksessa olevaan puistikkoon Kaisaniemenkadun varrelle sekä Helsinginkadun ja Hämeentien risteyksessä olevan bensiinijakeluaseman taakse.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että kaikkien kertomusvuonna rakennettavien maanalaisten mukavuuslaitosten työt saatiin panna käyntiin sekä oikeutti ¹⁾ yleisten töiden lautakunnan suorittamaan lopulliset työt urakalla.

Uuden käymälän rakentamiseksi Mustikkamaan uimarannalle kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 12,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ³⁾ mukavuuslaitosten rakentamista varten myönnetystä määrärahasta suorittamaan 100,000 mk:n ennakkomaksu arkkitehdeille A. Hytöselle ja R. V. Luukkoselle, jotka olivat laatineet rakennettavien mukavuuslaitosten pääpiirustukset ja työselitykset.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että jo kertomusvuonna rakennetaan seuraaviin paikkoihin tulevat mukavuuslaitokset: Runebergin- ja Ilmarinkadun väliseen Lutherinkadun osaan, Väinämöisenkadun tontin n:o 17 kohdalle, stadionin kaakkoispuolella olevan puistokäytävän viereen sekä Linnankosken- ja Nordenskiöldinkadun, Topeliuksen- ja Stenbäckinkadun, Helsingin- ja Sturenkadun, Mäkelän- ja Pohjolankadun, Hämeentien ja Intiankadun ja Helsingin- ja Kaarlenkadun kulmaukseen. Töiden suorittamiseksi yleisten töiden lautakunta oikeutettiin nostamaan enintään 317,500 mk ennakolta kaupunginkassasta. V. 1940 päätettiin ⁵⁾ rakennuttaa vedenheittolaitokset Suomalaisen oopperan tontille, säätytalon puistikkoon, Itämeren- ja Lauttasaarenkadun kulmaukseen, Kammionkadun pohjoispuolelle, kortteliin n:o 601, Pasilan torille, Alppilan lammikon ääreen, Lautatarhankadulle satamakerhan alikäytävän itäpuolelle, Mäkelänkadun ja Isonkyröntien kulmaukseen sekä Pohjolan- ja Arabiankadun kulmaukseen.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 11,000 mk ⁶⁾ kortteliin n:o 518 tulevan bensiinijakeluaseman yhteyteen rakennettavan vedenheittolaitoksen viemäritöitä ja 18,500 mk ⁷⁾ sisustustöitä varten.

Koska oli sattunut, että puhtaanapitolaitoksen hoidossa oleva, Ullanlinnan kylpylaitosrakennukseen matkailijoita varten järjestetty käymälä oli ollut suljettuna erään matkailija-aluksen saapuessa Kaivopuiston rantaan, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ kehoittaa satamalautakuntaa aina vähintään päivää ennen alusten saapumista ilmoittamaan siitä puhtaanapitolaitokselle.

Kiinteän omaisuuden palovakuuttaminen. Kiinteistötoimiston talosaston päällikköä päätettiin ⁹⁾ kehoittaa hankkimaan niiden kaupungin talojen arvoa koskeva selvitys, jotka eivät ennestään olleet palovakuutettuja.

Kiinteistötoimistoa päätettiin ¹⁰⁾ kehoittaa huolehtimaan Käpylän uuden kirjasto- ja lastentarhatalon palovakuuttamisesta.

Soutustadionin rakennukset päätettiin palovakuuttaa yhteensä 1,500,000

¹⁾ Khs 7 p. syysk. 1,881 §. — ²⁾ S:n 25 p. toukok. 1,163 §. — ³⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,616 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,633 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,633 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,576 §. — ⁷⁾ S:n 31 p. elok. 1,814 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,539 §. — ⁹⁾ Khs jsto 20 p. jouluk. 4,385 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. jouluk. 4,249 §.

mk:sta ¹⁾, Herttoniemen uusi asemarakennus 310,000 mk:sta ²⁾, Seuraasaaren uimahuone 125,000 mk:sta ³⁾, Mustikkamaan rantakahvilarakennus 85,000 mk:sta ⁴⁾, Pihlajasaaren rantakahvilarakennus 68,000 mk:sta ⁴⁾, Herttoniemen puinen tavaramakasiini 57,000 mk:sta ²⁾ ja Herttoniemen aseman mukavuuslaitos ja vajarakennus yhteensä 34,000 mk:sta ⁴⁾.

Mustikkamaan uimahuoneen palovakuutusta päätettiin ³⁾ korottaa 16,000 mk:lla.

Vesijohtolaitoksen Malminkadun 5:ssä oleva työpajarakennus ²⁾, Vallilan urheilukentällä oleva puinen pukeutumissuoja ⁴⁾, Humallahden uimahuone ³⁾, Hietarannan pukeutumissuojan lisärakennus ⁵⁾ ja Halikonkadun tontille n:o 2 rakennettu luotavaja ⁶⁾ päätettiin jättää palovakuuttamatta.

Korkeasaaren työpajarakennus. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ vahvistaa noudatettaviksi yleisten töiden lautakunnan esittämät Korkeasaaren työpajarakennuksen piirustukset.

Talin taimiston vajarakennuksen piirustukset päätettiin ⁸⁾ hyväksyä.

Yksityisten talojen rakennuspiirustuksia koskevat päätökset. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁹⁾ Pohj. Hesperiankadun tontille n:o 15 rakennettavan Helsingin suojeluskuntapiirin uudisrakennuksen piirustukset ja 20,266,000 mk:aan päättyvän kustannusarvion.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾, että kiinteistölautakunnan tonttijaoston tuli laatia Koskelan omakotialueen korttelin n:o 982 tonteille n:ot 9, 11, 13, 15, 17, 19 ja 21, korttelin n:o 989 tonteille n:ot 23, 25, 27 ja 29, korttelin n:o 990 tonteille n:ot 4, 6 ja 8, korttelin n:o 991 tonteille n:ot 10 ja 12 sekä korttelin n:o 992 tonteille n:ot 14 ja 16 rakennettavien omakotitalojen rakennuspiirustukset.

Temppeliaukion kirkon rakennustyöt. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ ilmoittaa kirkkohallintokunnalle pitävänsä suotavana, että Temppeliaukion kirkon rakennustyöt ¹²⁾, jotka piti aloittaa viimeistään kertomusvuoden marraskuun 17 p:nä, lykättäisiin myöhäisempään ajankohtaan rakennusmarkkinoilla vallitsevaan tilanteeseen katsoen. Kirkkohallintokunta ilmoitti sittemmin kirkkovaltuuston päättäneen valtuuttaa kirkon rakennuslautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin rakennustyöhön kuuluvien louhimis- ja raakapengerrystöiden antamisesta erikseen urakalle tarkoituksin aloittaa ne kertomusvuoden marraskuun 1 p:n ja 15 p:n välisenä aikana sekä kehoittaa kirkon rakennuslautakuntaa aikanaan tekemään esityksen pääurakkaa koskevien urakkatarjousten hyväksymisestä niin hyvissä ajoin, että nämä työt voitiin aloittaa louhimis- ja raakapengerrystöiden päätyttyä keväällä 1940 ¹³⁾.

Kulosaaren silta. Kulosaaren sillan vartijain V. Eklundin, Å. Hagelbergin, W. Koskisen, S. Mattssonin, E. Savolaisen, J. Selinin, N. Toivosen ja V. Örthénin palkat päätettiin ¹⁴⁾ huhtikuun 1 p:stä lukien korottaa 2,000 mk:ksi kuukaudessa ilman oikeutta ikäkorotuksiin. Sittemmin kaupunginhallitus päätti ¹⁵⁾ suostua Kulosaaren sillan isännöitsijän esitykseen 200 mk:n suuruisen lisäpalkan suorittamisesta kuukausittain vartija E. Savolaiselle huhtikuun 1 p:stä lukien.

¹⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,361 §. — ²⁾ Khs 2 p. maalisk. 516 §. — ³⁾ S:n 17 p. toukok. 1,125 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. elok. 1,652 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,241 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. tammik. 29 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. lokak. 2,254 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. marrask. 2,557 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. toukok. 1,161 §; ks. myös v:n 1936 kert. s. 19. — ¹⁰⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,626 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. tammik. 173 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 59. — ¹³⁾ Khs 30 p. maalisk. 782 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 677 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. huhtik. 932 §.

Kulosaaren sillan vartijalle V. Örthénille myönnettiin ¹⁾ palkatonta virkavapautta joulukuun 13 p:stä lukien toistaiseksi, jotta hän saisi tilaisuuden toimia varapoliisina Kulosaareissa.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾ vahvistaa Kulosaaren sillan vartijain siltalippujen myyntiennakon määrän 4,800 mk:ksi.

Kaupungininsinööri O. Martikainen ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamies E. Elfvengren valittiin ³⁾ kaupungin edustajiksi kesäkuun 9 p:nä pidettävään Kulosaaren sillan katselmukseen.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ⁴⁾ varatuomari O. Linnovelle ja insinööri P. Suomelalle kummallekin 1,600 mk:n palkkio Kulosaaren sillan katselmustöistä.

Seuraavat henkilöryhmät oikeutettiin saamaan 1 mk:n hintaisia Kulosaaren sillan ylittämisen kausikortteja kertomusvuoden toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi: Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuoriso-osasto ⁵⁾; Sörnäisten suomalaisen seurakunnan kesäkotia käyttävä nuoriso ⁶⁾; Herttoniemen siirtolapuutarhaviljelijät perheineen ⁷⁾; Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kesätoimintaan Degerössä osallistuva nuoriso myöntäen lisäksi viidelle johtajanasemassa olevalle yhdistyksen jäsenelle n.s. ryhmäkortti 25 henkilön ryhmiä varten ⁸⁾; Helsingin kaupunkilähetyksen Mäntysaareissa olevan kesäsiirtolan lapset hoitajineen ⁹⁾; sekä Pelustusarmeijan kesäsiirtolan hoitajat ¹⁰⁾.

Lastensuojelulautakunnan leikkikenttätoimintaan osallistuvien lasten päätettiin ¹¹⁾ uintimatkoillaan sallia kulkea linja-autoilla Kulosaaren sillan yli siltamaksua suorittamatta.

Sodan puhjettua päätettiin ¹²⁾ toistaiseksi olla kantamatta Kulosaaren sillan siltamaksuja sekä siirtää sillan vartijat yleisten väestönsuojain varti joiksi.

Kansanpuistot, siirtolapuutarhat, urheilukentät y. m.

Hietaranta. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹³⁾ 89,580 mk Hietarannan pukusuojien laajentamiseen ja kahden uuden jalkojenhuuhtelualtaan asentamiseen sinne.

Seurasaari. Kaupunginhallitus päätti ¹⁴⁾ hyväksyä kansanpuistojen isännöitsijän toimenpiteen myydä Seurasaarelta n. 90 m kuorimattomia tukkeja 720 mk:n hinnasta.

Korkeasaari. Korkeasaaren eläintarhan valvojalle V. Korvenkontiolle myönnettiin ¹⁵⁾ kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 2,500 mk:n suuruinen palkkio hänen Tallinnan kaupungin viranomaisia varten kirjoittamastaan, Korkeasaaren eläintarhaa koskevasta selostuksesta.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ¹⁶⁾ sopimaan Tallinnan eläintarhan kanssa suunnitellusta eläinten vaihdosta.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁷⁾ puolestaan suostua siihen, että Pelustus-

¹⁾ Khn jsto 11 p. jouluk. 4,266 §. — ²⁾ Khs 14 p. syysk. 1,910 §. — ³⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,269 §. — ⁴⁾ Khn jsto 15 p. kesäk. 3,718 §. — ⁵⁾ Khs 23 p. maalisk. 716 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. huhtik. 928 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 929 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. toukok. 1,023 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. toukok. 1,130 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,306 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,520 §. — ¹²⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,244 §. — ¹³⁾ Khs 26 p. tam-mik. 225 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,630 §. — ¹⁵⁾ Khn jsto 16 p. maalisk. 3,338 §. — ¹⁶⁾ Khs 5 p. lokak. 2,098 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,515 §.

armeijan heinäkuun 3 p:nä Korkeasaareen järjestettävän partiolaisretken osanottajat saivat 50 %:n alennuksen Korkeasaaren laivalippujen hinnasta.

Tuurholma. Kiinteistölautakuntaa päätettiin ¹⁾ kehoittaa omista käytövaroistaan käyttämään 2,520 mk 7 pönttöruiskun ja 2 peltisen tuhka-säiliön hankkimiseen Tuurholman huviloihin.

Annalan tila. Kysymys kaupungin hallintaan äskettäin palautuneen Annalan tilan käytöstä päätettiin ²⁾ toistaiseksi jättää avoimeksi kehoittaen samalla Suomen luonnonsuojeluyhdistystä ja Suomen lintutieteellistä yhdistystä antamaan kaupunginhallitukselle ehdotus alueen käyttämisestä luonnonsuojelupyrintöjen edistämiseen.

Annalan uimarannan kunnostaminen. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin ³⁾ tehtäväksi suunnitella tilapäinen uimaranta Annalan alapuolella olevan niemen eteläosaan, jolloin vesialue oli perattava ja ajettava sinne merihiekkaa sekä alueelle rakennettava käymälä, kaksi pukeutumiskatosta, kahvilakioski, vartiotupa, juomavesiposti y.m. uimarannalla tarpeellisia laitteita.

Lappalaisleirin pystyttäminen Kaisaniemeen. Herra L. Hellberg oikeutettiin ⁴⁾ kahden viikon aikana helmikuun 5 p:stä alkaen pitämään lappalaisleiriä kansanpuistojen isännöitsijän tarkoitusta varten osoittamalla Kaisaniemen puiston alueella ehdoin, että siitä suoritettiin kaupungille vuokraa 3,000 mk viikolta.

Maksuton pääsy urheilukentille. Kiinteistöjohtaja E. von Frenckellille, hammaslääkäri P. Garoffille, verhoilija V. Lähteiselle ja kansanpuistojen isännöitsijälle K. Soiniolle myönnettiin ⁵⁾ Ab. Bollplan nimisen yhtiön heille antamien muistojetonkien perusteella heidän elinajaksi maksuton pääsy-oikeus Pallokentälle.

Kansanpuistojen isännöitsijä oikeutettiin ⁶⁾ pääsyä varten Pallokentälle ja Eläintarhan urheilukentälle jakamaan yleislippuja niille kaupungin virkamiehille ja sen hallitusten ja lautakuntain jäsenille, joiden viranhoidollinen urheilutoiminnan seuraaminen oli suotavaa, samoin kuin sellaisille arvohenkilöille, joiden läsnäolo kilpailuissa oli urheilun kannalta toivottavaa, sekä kiinteistölautakunnan esityksen mukaisesti vapaakortteja niille urheilujärjestöille, joiden alaisia kilpailuja kentällä pidettiin, ja sanoma-lehtimieskortteja aikaisemmin noudatetun käytännön mukaisesti.

Pallokenttä. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁷⁾ purkaa Ab. Bollplan nimisen yhtiön ja ottaa sen omistamat pallokentät kaupungin hoitoon ja hallintaan, yhtiön osakkaat joulukuun 14 p:nä 1938 pitämässään yhtiökokouksessa päättivät lakkauttaa yhtiön toiminnan mainitun vuoden päättyessä sekä vahvistaa yhtiön purkamista koskevan päätöksen. Koska yhtiön omaisuus vielä muodollisesti oli otettava kaupungin haltuun, niin sen johtokunta ehdotti, että yhtiö luovuttaisi kaupungille kaiken omaisuutensa 1,700,000 mk:n hinnasta, jonka kaupunki suorittaisi kuittaamalla yhtiön 1,500,000 mk:n suuruisen velan kaupungille ja maksamalla Pohjoismaiden yhdyspankille 200,000 mk yhtiön pankkivelkain suorituksiksi. Lisäksi yhtiön tuli luovuttaa kaupungille vuokrasopimuksensa, jolloin oli otettava huomioon, että osa yhtiön alueesta kaupungin suostumuksella oli vuokrattu Helsingfors lawntennisklubb seuralle; ellei kaupunki heti halunnut viimeksi mainitun alueen vuokrasopimuksen purkamista, jolloin seuralle sopimuk-

¹⁾ Khs 19 p. lokak. 2,261 §. — ²⁾ S:n 20 p. huhtik. 923 §. — ³⁾ S:n 13 p. heinä-k. 1,573 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. tammik. 201 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. tammik. 84 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. tammik. 169 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 90.

senmukaisesti oli suoritettava 180,000 mk, niin vuokrasuhde jatkuisi joulukuun 31 p:ään 1944 saakka. Yhtiön johtokunnan olisi laadittava v:n 1938 tilinpäätös ja toimintakertomus sekä vastuuvapauden sen jälkeen tultua sille myönnetyksi luovutettava paikkansa. Yhtiön olisi sallittava toistaiseksi pitää hallussaan käteiskassaa maksamattomien laskujensa suorittamista varten, ollessa sen tämän tapahduttua luovutettava jällelle jäävä käteis-summa kaupungille. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ hyväksyä johtokunnan ehdotuksen.

Kaupunginhallitus hyväksyi ²⁾ yleisten töiden lautakunnan laaditut mat piirustukset Pallokentän katselijapaikkain lisäämiseksi oikeuttaen lautakunnan heti käyttämään suunnitelman toteuttamiseksi v:n 1940 talous-arvioon tarkoitusta varten merkittäviä varoja.

Rakennustoimisto oikeutettiin ³⁾ toimittamaan pallokenttäalueen aitaaminen.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁴⁾ rakennustoimiston suorittamaan Pallokentän hallintorakennuksen perustustyöt laatimansa supistetun suunnitelman mukaisesti jättäen muut rakennustyöt siksi kuin ehkä toisin määrättiin sekä keskeyttämään Pallokentän pukeutumissuojan työt niin pian kuin Urheilukatua vastaan rakennettava muuri oli valmistunut ja sementtilattia valettu.

Pallokentän luistinratain kunnostamistöihin myönnettiin ⁵⁾ 13,992: 70 mk määräraha Maaluistinratain järjestäminen ja kunnossapito.

Eläintarhan urheilukenttä. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ myöntyä kiinteistölautakunnan esitykseen etuannin myöntämisestä kiinteistötoimiston kansanpuisto-osastolle Eläintarhan urheilukentän järjestysmiesten palkkoja ja lipunmyyjäin vaihtokassoja varten sekä osoittaa mainitulle osastolle ennakolta tarkoitusta varten 3,000 mk.

Kaisaniemen urheilukenttä. Suomen koripalloliitto oikeutettiin ⁷⁾ kertomusvuoden kesäkaudeksi omalla kustannuksellaan pystyttämään koripallotelineet Kaisaniemen Töölönlahden puoleiselle pelikentälle sekä veloitamaan niiden käyttäjiä 10 mk:lla pelitunnilta.

Vallilan urheilukentän pukeutumissuojain piirustukset hyväksyttiin ⁸⁾.

Pasilan pallokenttä. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾, että Pasilan pallokentän pukeutumissuojaa, jota varten tarvittavat varat oli merkitty kertomusvuoden talousarvioon, ei rakennettaisi kertomusvuonna.

Stadion-säätiö oikeutettiin ¹⁰⁾ omalla kustannuksellaan louhimaan sen. 150—200 m²:n suuruinen kallionkieleke, joka oli kaupungin alueella stadionin rakennustyömaalla, idänpuoleisen katsomon pohjoispään kohdalla, kaupunginpuutarhan ja stadionin välissä kulkevan tien ja katsomorakennuksen välissä.

Olympiakisain valmistelua koskevat kysymykset

Olympiakisain järjestely. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ periaatteellisesti olympiakisain järjestelyn suhteen, että kaupunki itse huolehtisi kaupungille kuuluvia asioita koskevien päätösten täytäntöönpanosta, joten kaupun-

¹⁾ Khs 12 p. tammik. 85 §. — ²⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,568 § ja 10 p. elok. 1,665 §. — ³⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,547 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. lokak. 2,175 ja 2,176 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 438 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. huhtik. 960 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,396 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. huhtik. 863 §. — ⁹⁾ S:n 24 p. elok. 1,778 § ja 16 p. marrask. 2,450 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. helmik. 353 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. huhtik. 958 §.

gin ja olympiakisain järjestelytoimikunnan kesken oli toimeenpantava työnjako.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että ne asiat, jotka kaupunki ottaisi hoidettavakseen, olivat seuraavat:

1) Urheilupaikkain ja niiden teknillisten laitteiden rakentaminen ja kunnostaminen, ollen ne luovutettava kisain järjestelytoimikunnan käytettäväksi sinä ajankohtana, jolloin niitä kisoja varten tarvittiin, lukuunottamatta stadionia, messuhallia, Westendin laitteita ja Malmin ampumarataa, joista järjestelytoimikunta huolehti, sekä Talin ratsastuskentän, maastoratsastusradan ja Hämeenlinnan ratsastusradan kunnostamista, mistä toimikunta huolehti niiden sopimusten rajoissa, jotka oli tehty tai suunniteltu tehtäväksi sen ja asianomaisten urakoitsijain kesken.

2) Ne toimenpiteet, joita liikenne kaupunkiin ja sieltä pois sekä itse kaupungissa vaati. Tähän sisältyivät sekä yleisön että urheilijain ja kisojen toimihenkilöiden kuljetus samoin kuin niiden muodollisuuksien ja helpotusten järjestäminen, joita matkustajien tuli noudattaa tai joista he voivat tulla osallisiksi.

3) Poliisi- ja järjestysasiat.

4) Kaupustelu kaupungissa, urheilu- ja kilpailupaikkoja sekä olympiakylää lukuunottamatta.

5) Kaupungin koristelu, yleiset huvitukset, kaupungin juhlat sekä joukkueiden vastaanotto kaupungin puolesta.

6) Muiden kuin urheilijain majoitus- ja muonitusasiat.

Terveysten- ja sairaanhoito järjestettäisiin ¹⁾ n.s. Brofeldtin komitean ehdotuksen mukaisesti, tullen se siis kuulumaan osittain kaupungille, osittain järjestelytoimikunnalle.

Järjestelytoimikunnan hoidettavaksi jätettiin ¹⁾ seuraavat asiat:

1) Itse kilpailujen urheilullinen hoito kokonaisuudessaan.

2) Urheiluvälineiden hankkiminen.

3) Tiedoitustoiminta kilpailujen yhteydessä.

4) Toimihenkilöiden tunnusmerkkien hankkiminen ja järjestäminen.

5) Kilpailuohjelmien vahvistaminen.

6) Kuvapalvelun hoitaminen.

7) Suhteet kansainväliseen olympiakomiteaan.

8) Sanomalehdet ja itse kisain propaganda.

9) Filmaus- ja radio-oikeuksien luovuttaminen samoin kuin kaupustelu urheilu- ja kilpailupaikoilla ja olympiakylässä, kuitenkin sellaisin varauksin, että kaupungin mahdollisesti aikaisemmin tekemiä sitoumuksia ei loukattu.

10) Urheilijain majoitus ja muonitus.

11) Kilpailulippujen myynti.

Milloin esiintyi tehtäviä, joita ei ollut voitu ottaa huomioon edellä selostetussa jaossa, oli ¹⁾ niistä erikseen sovittava kaupungin ja järjestelytoimikunnan kesken.

Niistä yleiskustannuksista, kuten kansliamenoista y.m., jotka aiheutuivat järjestelytoimikunnalle aikaisemmin kuuluneista ja nyt kaupungille siirtyneistä järjestelytoimenpiteistä ja jotka sisältyivät niihin kustannuksiin, joista valtio oli antanut takauksen ellei kisoja saataisi aikaan, oli ¹⁾ järjestelytoimikunnan vastattava.

¹⁾ Khs 4 p. toukok. 1,013 §.

Olympiakisain tulojen jakoon kaupungin marraskuun 8 p:nä 1938 esittämien ja järjestelytoimikunnan puolestaan hyväksymien yleisperiaatteiden mukaisesti kisain valmistelutointen jako ei tullut ¹⁾ vaikuttamaan.

Lisäksi päätettiin ¹⁾, että niistä tehtävistä, jotka edellä esitetyn mukaisesti kuuluivat kaupungille ja olivat kiinteistöjohtajan valmisteltavia, samoin kuin majoitus- ja muonitusasioista oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin kaupungin olympiakisa-asioiden hoitajana ohjesääntöjen rajoissa huolehdittava.

XII Olympia Helsinki 1940. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ esittää olympiakisojen järjestelytoimikunnalle ja Suomen olympialaiselle komitealle pitävänsä toivottavana, että XII Olympia Helsinki 1940 nimistä yhdistystä perustettaessa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaupunginhallituksen jäsenet saivat tilaisuuden liittyä yhdistykseen.

Kunniavieraat. Olympiakisojen järjestelytoimikunnan esityksestä kaupunginhallitus päätti ³⁾ virallisesti kutsua Berliinin kaupungin ylipormestarin, tohtori Lippertin ja kaupunginjohtaja Rummertin kunniavieraiksi olympiakisoihin v. 1940.

Olympiatoimiston perustaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ periaatteellisesti hyväksyä kiinteistöjohtajan esittämän suunnitelman kaupungin olympiatoimiston perustamisesta sekä tehdä asiaa koskevan esityksen olympiakisain järjestelytoimikunnalle. Sen varalta, että toimisto tulisi perustettavaksi suunnitelman mukaisesti, kaupunginhallitus oikeutti ⁴⁾ kiinteistöjohtajan palkkaamaan sinne tarvittavan henkilökunnan. Jos toimiston sihteeriksi suunnitelman mukaisesti palkattiin teknillisten laitosten hallituksen sihteeriksi I. Nordberg, oli ⁴⁾ kaupunginhallituksen yleisjaoston ratkaistava kysymys palkkion myöntämisestä hänelle tästä työstä. Rahatoimistolle annettiin ⁵⁾ määräys olympiatoimiston perustamisen aiheuttamien menojen peittämiseksi suorittaa ennakolta kaupunginkassasta 50,000 mk olympiakisain järjestelytoimikunnalle.

Liikennekeskuksen perustaminen. Eväten liikennekomitean ehdotuksen erityisen liikennekeskuksen perustamisesta kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ oikeuttaa olympiatoimistoon perustetun liikenneosaston huolehtimaan liikennekysymysten järjestämisestä sen neuvottelukunnan avustamana, joka oli ehdotettu muodostettavaksi liikennekomiteaan m.m. siten, että siinä poliisilaitosta edustaisi komisario A. E. Lindström, autojärjestöjä toimittaja L. M. Viherjuuri Yleisestä autoliitosta ja Helsingin autokomppaniaa sen päällikkö majuri R. E. Boijer; neuvottelukunta toimisi olympiatoimiston liikenneosaston päällikön majuri F. Timgrenin johdolla. Neuvottelukunnan jäsenille päätettiin suorittaa palkkiona 100 mk kokoukselta tai neuvottelutilaisuudelta.

Majoitus. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ kehoittaa kansakoulujohtokuntia velvoittamaan asianomaisten koulujen johtajat kaikin voimin auttamaan ja edistämään olympiakisain järjestelytoimikunnan majoitusjaoston pyrkimyksiä selvittää kisain majoituskysymystä ja näin ollen sallia majoitusjaoston toimihenkilöiden tarpeellisten tietojen hankkimiseksi käydä kouluhuoneistoissa.

Käsiteltyään kysymystä hotellihuoneiden varaamisesta kaupungin

¹⁾ Khs 4 p. toukok. 1,013 §. — ²⁾ S:n 16 p. maalisk. 658 §. — ³⁾ S:n 23 p. maalisk. 701 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. toukok. 1,061 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. elok. 1,659 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. elok. 1,777 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. helmik. 381 §.

välityksellä olympiakisain yleisölle kaupunginhallitus oikeutti ¹⁾ kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaupungin hotellinomistajain kanssa tehtävät majoitus sopimukset ja varaamaan ja välittämään hotellihuoneita laaditun suunnitelman mukaisesti.

Kaupungin olympiakisa-asiain hoitaja oikeutettiin ²⁾ kertomusvuoden kesällä toimeenpanemaan majoitustoiminnan kokeilu järjestämällä turistimajoitusta.

Kisain aikaiset telttailualueet. Olympiakisain järjestelytoimikunnan tehtyä tiedustelun sopivien telttailualueiden saannista kisain ajaksi, kaupunginhallitus päätti ³⁾ ilmoittaa pitävänsä tarkoitukseen sopivina eräitä Munkkiniemen, Lauttasaaren, Kulosaaren, Degerön, Herttoniemen ja Annalan alueita, keskussairaala-alueita sekä lentokentän äärestä aluetta.

Olympiakylä. Olympiakisain järjestelytoimikunta oli pyytänyt oikeutta saada omalla kustannuksellaan rakentaa olympiakylän alueelle kuusi ruokasali- ja keittiörakennusta, varistorakennuksen, koristeellisen sisäänkäyntirakennuksen, ulkoravintolan, soitto- y.m. esityslavan sekä suomalaisia tyyppisaunoja; saatuaan valmiiksi tarpeelliset piirustukset toimikunta tarkemmin sopi kiinteistötoimiston kanssa rakennusten paikoista y.m. Lisäksi toimikunta pyysi, että kaupunki, samalla kun se aitasi Mäkelänkadun toisella puolella olevan harjoitusalueen, myöskin eristäisi tulevan olympiakylän tehoisalla aitarakenteella sekä yhdistäisi molemmat aidatut alueet kadun yli johtavalla sillalla. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ suostua toimikunnan ehdotukseen edellä mainittujen rakennusten rakentamisen osalta mutta, mitä tulee olympiakylän aitaamiseen, ainoastaan oikeuttaa rakennustoimiston suorittamaan sen järjestelytoimikunnan tilaustyönä; sillan rakentamista koskeva esityksen osa ei antanut kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

Kisain aikaiset tilapäiset ravintolat, kahvilat ja myyntikioskit. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että olympiakisain ajaksi oli järjestettävä ravintolat ja kenttäkeittiöt Johanneksen kirkon ääriselle urheilukentälle, Kaisaniemen leikkikentälle Unioninkadun varrelle, Hakasalmen puiston pesäpallokentälle, Ensimmäisen linjan ja Eläintarhantien väliselle huvila-alueelle ja Sofianlehdonkadun itäpuolella olevalle rakentamattomalle alueelle; kahvilapaikat Puistokadun ja Kaivopuiston rantatien kulmaan, Arkadian- ja Pohj. Rautatiekadun väliseen puistikkoon, Katajanokan itäkärkeen, Tervasaareen, Runebergin- ja Lutherinkadun kulmaan, Museo- ja Cygnaeuksenkadun kulmassa olevalle leikkikentälle, Hesperian puistoon olympiakanslian etelä- tai koillispuolelle, soutu- ja melontastadionin eteläpuolella olevalle puistoalueelle, Topeliuksenpuiston pohjoispäähän Humanistonkadun eteläpuolelle, Nordenskiöldin- ja Messeniuksenkadun kulmaan, Sturen- ja Lant. Brahenkadun kulmaan ja Vallilan kortteliin n:o 559; sekä tilapäisiä myyntikioskeja Ullanlinnan kylpylaitoksen ääriselle aukiolle 2, Roomalais-katolisen kirkon aukiolle 1, Etelärantatien itäpuolella olevaan puistoon 1, Sepän- ja Laivurinkadun kulmaan 1, Laivurinrinteen ja Merimiehenkadun kulmaan 1, Yrjön- ja Ratakadun kulmaan 1, Erottajalle 1, Heikin- ja Pohj. Esplanaadikadun kulmassa olevalle liikennekorokkeelle 1, tasavallan presidentin linnan edustalla olevan satama-altaan luo 1, Senaattorille Aleksanterinkadun varrella oleville liikennekorokkeille 2, Kataja-

¹⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,315 §. — ²⁾ S:n 11 p. toukok. 1,062 §. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 922 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,579 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. elok. 1,775 §.

nokan itäkärkeen tulevan kahvilan yhteyteen 2—3, Etelärantatielle Bernhardinkadun jatkeen kohdalle 1, Rautatien torin suuren liikennekorokkeen länsipäähän 2, Lasipalatsin edustalle 4, Hakasalmen puistoon Cygnaeuskadun kulmaukseen 2 ja uuden rantatien varrelle 1—2, Hesperian- ja Runeberginkadun kulmaan 2, Töölönlahden rantatien ja Eläintarhantien risteykseen 1, Hakaniementorin eteläosaan 2, stadionin etupihalle 4, Nordenskiöldinkadulle 5, joista stadionille johtavan tien risteykseen 1, ratsastuskentälle johtavan tien varrelle 2 ja Pasilaan johtavan tien risteykseen 2, Helsinginkadun ja Eläintarhantien risteykseen rautatien alkikäytävän kohdalle 1, Mäkelänkadulle velodromin luo 2, Ruoholahteen Lönnrotinkadun sillan päähän 1, Lauttasaaren sillan itäpäähän Alkon rakennuksen kohdalle 1, Taivaskallion tien ja Pohjolankadun aukiolle 1 ja Seurasaaressa sillan päähän mantereelle 1.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin ¹⁾ kehoittaa ryhtymään kaikkiin tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin, ollen kuitenkin ravintolapaikat ja kenttäkeittiöalueet luovutettava kaupunginhallituksen päätöksellä.

Edelleen päätettiin ¹⁾, että paikkojen vuokraajain tuli itse rakentaa ravintola-, kahvila- ja kioskirakennuksensa kiinteistölautakunnan laadittamien piirustusten mukaisesti.

Tivoli. Professori J. S. Sirénin 5,000 mk:n suuruinen lasku Tivolin rakentamista koskevien piirustusten ja kustannusarvioiden laatimisesta hyväksyttiin ²⁾ maksettavaksi kaupunginvaltuuston kaupunginhallituksen käytettäväksi olympiakisain valmistelutöitä varten myöntämästä 150,000 mk:n määrärahasta.

Jung & Jung nimiselle arkkitehtitoimistolle kaupunginhallitus myönsi ³⁾ palkkiona Alppilan tivolisuunnitelman laatimisesta 18,000 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Televisiolähetysten järjestäminen. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ luovuttaa Pallokentän alueet n:ot 6 ja 7 100,000 mk:n vuokrasta olympiakisain järjestelytoimikunnan käytettäväksi kesäkuun 25 p:n ja elokuun 15 p:n 1940 väliseksi ajaksi televisiolähetysten järjestämiseksi Saksan postiministeriön toimesta ehdoin, että järjestelytoimikunta järjesti ja kustansi kaikki tästä aiheutuvat työt. Lisäksi kaupunginhallitus päätti pyytää kiinteistölautakunnalta lausuntoa tieyhteyden järjestämisestä Nordenskiöldinkadulta kyseiselle alueelle ja lähetysalueen aitaamisesta sekä yleisten töiden lautakunnalta tästä aiheutuvat kustannusarviot, ollen kiinteistölautakunnan lausunnon perusteella laadittava ehdotus ja mainittu kustannuslaskelma aikanaan esitettävä kaupunginhallitukselle tarkempiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Olympiakisain kilpailupaikat. Kaupunginhallitus oikeutti ⁵⁾ ratsastushallin ja tallin valmistavien asemapiirrosten ja luonnospirustusten laatijan yliarkkitehti M. Välikankaan käyttämään ratsumestari M. Sawelaa asian tuntijana rakentamistöissä 1,250 mk:n kuukausipalkoin, joka enintään kuuden kuukauden ajalta suoritettaisiin kyseisiin rakennustöihin myönnetystä määrärahasta.

Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi yleisten töiden lautakunnan ilmoitus ratsastushallin ja tallien rakennustyön antamisesta urakalle 9,800,000 mk:n urakkahinnasta sekä päätettiin ⁶⁾ kehoittaa lautakuntaa sen käytettäväksi asete-

¹⁾ Khs 24 p. elok. 1,775 §. — ²⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,061 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 110. — ³⁾ Khs 29 p. kesäk. 1,514 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,615 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,451 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,302 §.

tuista määrärahoista suoritamaan palkkiona rakennusten suunnittelijalle yliarkkitehti M. Välikankaalle 220,000 mk ja niiden konstruktöörille insinööri Y. Oksaselle 123,370 mk sitä mukaa kuin kyseiset työt edistyivät.

Kaupunginhallitus hyväksyi¹⁾ ratsastushallialueen tasoittamista koskevan rakennustoimiston katurakennusosaston esityksen sekä oikeutti lautakunnan toistaiseksi käyttämään tarkoitukseen ratsastushallin ja tallien rakennusmäärärahaa.

Asiassa käytyjen neuvottelujen jälkeen kaupunginhallitus päätti²⁾ ilmoittaa olympiakisain järjestelytoimikunnalle suostuvansa siihen, että toimikunta suoritti Talin laukkaradan kunnostamistyöt ja huolehti sen kunnossapidosta olympiakisain päättymiseen saakka Ab. M. G. Stenius oy:n työpäällikön A. J. Hambergin kanssa tehdyn urakkasopimuksen perusteella, sekä hyväksyvänsä toimikunnan esittämät ehdot, että työpäällikkö Hamberg sai maksutta käyttää sellaista kaupungille kuuluvaa työkalustoa, minä rakennustoimisto voi tarkoitukseen luovuttaa, ja ottaa soraa kiinteistötoimiston osoitettavista paikoista, että suunnitellut työt sai suorittaa kaupungin omistamalla alueella sekä että kaupunginhallitus sopivaksi katsomanaan ajankohtana teki esityksen määrärahain myöntämisestä työtä varten ja aikanaan tilitti järjestelytoimikunnalle radan kustannukset soveltaen niitä periaatteita, joista kaupungin ja toimikunnan kesken aikaisemmin oli sovittu; työssä käytettävät kaupungin työkalut oli palautettava alkuperäisessä kunnossaan. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin²⁾ kehoittaa laadittamaan ehdotus katsomojen rakentamisesta laukkaradalle.

Kaupungin edustajiksi Talin laukkaradan luovutus- ja vastaanotto-tilaisuuteen valittiin³⁾ kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, rakennustoimiston insinööri H. A. Relander ja kaupunginagronoomi A. J. Tamminen sekä annettiin kaupungin olympiatoimistolle tehtäväksi määrätä tarkastuksen aika. Jos työt tarkastuksessa hyväksyttiin, oli takaajat, luutnantti B. L. Lerche ja filosofianmaisteri S. Stenius, vapautettava takaussitoumuksesta ja suoritettuihin töihin nähden.

Rakennustoimisto oikeutettiin⁴⁾ heti tilaamaan olympiakisain ratsastuskilpailupaikoille asennettavat puhelinlaitteet käyttäen tarkoitukseen ratsastushallin ja tallien rakennusmäärärahaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi⁵⁾ ehdotuksen velodromin katselijaparvekkeen täydentämistä koskeviksi piirustuksiksi kehoittaen yleisten töiden lautakuntaa panemaan työt käyntiin käyttäen kertomusvuonna ennakkoa kaupunginkassasta.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin⁶⁾ kehoittaa piirustusehdotusten n:ot 3 ja 4 perusteella, joiden mukaan katsomot oli pyöristetty, jatkamaan uimastadionin piirustustöitä sellaisiin seikkoihin nähden, joita vastaan asianomaiset eivät toistaiseksi olleet tehneet mitään muistutuksia. Samalla lautakunta oikeutettiin heti ryhtymään sinne tarvittavia teknillisiä laitteita koskevien hankintasopimusten laatimiseen.

Kaupunginhallitus päätti⁷⁾ hyväksyä uimastadionin kahvila- ja ravintolarakennuksen rakennettavaksi rakennustoimiston talorakennusosaston laatiman, B:llä merkityn piirustuksen mukaisesti.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin⁸⁾ kehoittaa tilaamaan souu- ja

1) Khs 13 p. heinäk. 1,569 §. — 2) S:n 23 p. helmik. 471 §. — 3) S:n 14 p. syysk. 1,905 §. — 4) S:n 1 p. kesäk. 1,246 §. — 5) S:n 10 p. elok. 1,663 §. — 6) S:n 9 p. helmik. 354 §. — 7) S:n 25 p. toukok. 1,178 §. — 8) S:n 4 p. toukok. 1,019 §.

melontastadionille eräät olympiakisain järjestelytoimikunnan pyytämät puhelinjohdot sekä tarpeen mukaan aikanaan tekemään esitys tarvittavan lisäyksen myöntämisestä mainitun stadionin rakennusmäärärahoihin.

Kaupunginhallitus hyväksyi ¹⁾ soutu- ja melontastadionin muutetut piirustukset arkkitehti H. Ekelundin laatiman ehdotuksen mukaisina kehoitetaan yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään tästä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ²⁾ käyttämään velodromia, uimastadionia ja ratsastuskilpailuja varten tarpeellisten rakennusten rakentamiseen varattuja määrärahoja niiden laskujen suorittamiseen, jotka aiheutuivat olympiakisain järjestelytoimikunnan laskuun suoritetuista mainittujen laitosten perustustöistä.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa laatimaan sellaisten olympiakisain kilpailupaikkain väli aikaisten lisäpaikkain suunnitelman ja kustannusarviot, jotka heti kisain jälkeen voitiin purkaa, sekä oikeuttaa lautakunnan pyöräilystadionin ja soutu- ja melontastadionin lisäkatsomosijain suunnittelussa käyttämään niitä suunnitelleen arkkitehdin apua.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ hyväksyä ratsastusstadionin, uimastadionin ja pallokentän katsomosijain lukumäärän lisäämistä varten laaditut piirustukset ja kustannusarviot sekä antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi suorittaa työt niiden mukaisesti, kuitenkin pallokentän suhteen ainoastaan niiden katsomosijain osalta, jotka jäisivät pysyväisiksi, ollen lautakunnan tehtävä kaupunginhallitukselle uusi esitys uusien tilapäisten katsomosijain järjestämisestä pallokentälle. Määrärahan myöntämisestä kustannuksien peittämiseen, jotka edellä mainittujen kustannusarvioiden mukaisesti nousivat ratsastuskentän osalta 220,000 mk:aan ja uimastadionin osalta 188,000 mk:aan, samoin kuin oikeutuksesta käyttää niitä jo kertomusvuonna, oli aikanaan tehtävä esitys kaupunginvaltuustolle.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin ⁵⁾ kehoittaa mahdollisimman pian suorituttamaan olympiakisain maratonradan kunnostamistyöt hyväksytyin piirustuksen mukaisesti.

Rakennustoimisto ja sähkölaitos oikeutettiin ⁶⁾ suunnitellessaan kaupungin järjestettäviä kovaäänislaitteita olympiakisain kilpailu- y.m. paikoille käyttämään hyväkseen insinööri T. K. Laakson asiantuntija-apua laskua vastaan suoritettavin palkkioin.

Kaupunginvaltuuston, urheilulautakunnan, kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan jäsenille päätettiin ⁷⁾ kesäkuun 12 p:nä järjestää kiertomatka olympiakisain valmisteluihin liittyville kaupungin työmaille.

Olympiakisoja varten suunniteltujen rakennustöiden supistaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁸⁾ eräin muutoksin kiinteistöjohtajan esittämän ohjelman olympiakisoja varten suunniteltujen töiden supistamiseksi seuraavalla sivulla olevan taulukon mukaisesti:

¹⁾ Khs 10 p. elok. 1,662 §. — ²⁾ S:n 11 p. toukok. 1,064 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,510 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,568 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,245 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. huhtik. 860 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,296 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. syysk. 2,054 §.

	Myönnetyt ja anotut määrä- rahat, mk	Jatkuvasti suoritetta- viin töihin myönnetyt määrä- rahat, mk	15/6 1939 suoritettu- jen töiden ja tehtyjen urakkasoo- pimusten edellyttä- mät määrä- rahat, mk	Tekemättä jätettäviin töihin myönnetyt määrä- rahat, mk
Velodromi	6,990,297	1,225,297	5,500,000	265,000
Olympiakylän sijoittamisesta Käpylään ai- heutuvat työt	1,512,600	649,600	50,000	813,000
Ratsastusradat, -halli ja tallit	19,527,925	1,804,143	16,065,782	1,658,000
Maratonrata	592,000	—	592,000	—
Soutustadion	8,720,000	2,236,000	4,009,000	2,475,000
Uimastadion	18,102,800	6,718,600	9,010,000	2,374,200
Töölön pallokentät	11,676,560	8,798,965	1,966,000	911,595
Harjoituspaikat	1,315,000	270,000	885,000	160,000
Stadionin ympäristön pysäköimispaikat	724,000	—	7,000	717,000
Raviradan urheilu- ja pallokentät	1,481,000	381,000	1,100,000	—
Stadionin etupihat	1,125,000	625,000	500,000	—
6 tilapäiskäymälää stadionin ympäristöön olympiakisain ajaksi	360,000	—	—	360,000
Maanalaiset mukavuuslaitokset	8,943,000	7,081,000	485,000	1,377,000
Vedenheittolaitokset	683,000	317,500	—	365,500
Matkustaja-alusten sijoittaminen kaupungin satamiin	1,600,000	—	—	1,600,000
Eteläsatama; Makasiinirannan jatkeen va- ratorakennukset ja tullitarkastamo	2,820,000	100,000	300,000	2,420,000
Lippusalkojen ja lippujen hankinta, salkojen pystytys ja poisto sekä liputus	1,440,000	—	250,000	1,190,000
Pasilan radioaseman virransaannin turvaa- minen	350,000	350,000	—	—
Makasiinirannan nosturit	3,000,000	550,000	2,450,000	—
Vedenkuljetusproomu	665,000	—	665,000	—
Kaivuhuoneen ravintolarakennuksen laajen- taminen	3,500,000	—	—	3,500,000
Edellisiin sisältyvät, katu-, tie-, vie- märi-, vesijohto-, kaasujohto- ja sähköjoh- totyöt.....	33,268,000	11,860,000	20,840,000	568,000
Ennakkohankinnat	10,000,000	—	—	10,000,000
Yhteensä	138,396,182	42,967,105	64,674,782	30,754,295

Edelleen kaupunginhallitus päätti: jättää avoimeksi kysymyksen Ta-
lin laukkaradan katsomon rakentamisesta ja katsomoalueen sorastami-
sesta 160,218 mk:n kustannuksin; kehoittaa yleisten töiden lautakunnan
laadittamaan entistä halvemman ehdotuksen Töölön pallokentille ra-
kennettaviksi ehdotetun toimistorakennuksen ja pukeutumisrakennuksen
rakentamiseksi, minkä varaan jätettiin myös kysymys kiinteän kaluston
hankkimisesta ravintolaan; sekä jättää eri esityksen varaan kysymyksen
maalalaisten mukavuuslaitosten rakentamisesta, minkä varaan jätettiin
myös kysymykset muuntoasemien rakentamisesta Hesperian esplanadiin
ja Helsinginkadun ja Hämeentien kulmaan sekä Eteläsataman makasiini-
rakennuksen töiden aloittamisesta.

*Kaupungin hallintaan kuulumattomia alueita
koskevat kysymykset*

Haagan kauppalan asemakaava. Haagan kauppalanhallituksen asiaa koskevan tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti ¹⁾ ilmoittaa, että kauppalan alueen asemakaavoittaminen voitiin suorittaa kaupungin toimesta niin, että kaupunki omalla kustannuksellaan laati koko kaupungin omistaman alueen asemakaavoittamisen kun taas kauppalan tuli muun alueen asemakaavoittamisesta suorittaa 800 mk kultakin ha:lta rakennuskorttelin pinta-alasta, mikä korvaus oli suoritettava sitä mukaa kuin asemakaavoitus valmistui. Korvausta määrättäessä oli otettu huomioon, että rakennuskorttelien väliin jäivät kadut ja puistot samalla asemakaavoitettiin. Lisäksi kaupunki omalla kustannuksellaan suorittaisi kolmio- ja monikulmiomittaukset koko alueella ja asemakaavan laatimista varten tarpeelliset kartoitukset kaupungin omistamilla alueilla, kun taas kauppala suorittaisi muilla alueilla suoritettavista kartoituksista 500 mk ha:lta mittaussaineiston jäädessä kaupungin haltuun. Näihin töihin eivät sisältyneet kaupungin jakolain ja -asetuksen sekä rakennussäännön mukaisesti tontinmittaajille kuuluvat tehtävät, jotka oli suoritettava erikseen tehtävän sopimuksen nojalla esimerkiksi siten, että kaupungingeodeetti toimi Haagan kauppalan tontinmittaajana ja tonttikirjanpitäjänä sekä korvaus näistä töistä suoritettiin vahvistetun taksan mukaisesti.

Haagan kauppalan rakennusjärjestys. Haagan kauppalanhallituksen anomukseen, että kauppalan rakennusjärjestys laadittaisiin kaupungin toimesta, kaupunginhallitus päätti ²⁾ suostua sekä antaa kaupungin rakennusjärjestyskomitealle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin rakennusjärjestys-ehdotuksen laatimiseksi.

Westendin rakennussuunnitelma. Uudenmaan lääninhallitukselle päätettiin ³⁾ lähettää Westendin asuntoalueen rakennussuunnitelman muutosja laajennusehdotusta koskeva lausunto.

Pakilan rakennussuunnitelman paaluttamiskysymyksestä päätettiin ⁴⁾ Uudenmaan lääninhallitukselle lähettää sen pyytämä lausunto. Lääninhallitus ilmoitti sittemmin antaneensa läänin maanmittauskonttorille määräyksen rakennussuunnitelman paaluttamisesta, mikä merkittiin ⁵⁾ tiedoksi.

Rakennuskiellon antamista eräille Helsingin maalaiskunnan alueille koskevasta Helsingin maalaiskunnan kunnanvaltuuston ehdotuksesta kaupunginhallitus pyynnöstä päätti ⁶⁾ lähettää lausuntonsa Uudenmaan lääninhallitukselle.

Helsingin lentokenttä. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ myöntyä kiinteistö-lautakunnan esitykseen ennakkoluvan antamisesta eräiden Helsingin lentokentän lähistöllä olevien alueiden käyttämiseen veden poisjohtamista varten lentokenttäalueelta.

Tie- ja vesirakennushallituksen lähetettyä kaupunginhallitukselle lentokentän päällystämissuunnitelman pyynnöin saada kaupungin omistamista sorakuopista ottaa suunnitelman toteuttamiseksi tarvittavaa soraa, kiviä y.m.s., kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ myöntää valtiolle oikeuden mainittuja töitä varten ottaa määrättyillä kartalle merkityillä lentokentän alueilla ole-

¹⁾ Khs 25 p. toukok. 1,169 §. — ²⁾ S:n 9 p. marrask. 2,425 §. — ³⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,631 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,518 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,584 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. helmik. 482 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,456 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. huhtik. 842 §.

vista sorakuopista kiviä, someroa ja savensekaista hietaa sekä lisäksi toisarvoista maantiesoraa lentokentän betonipäällystyksen ulkopuolelle jäävien sorapintojen tasoittamiseen, mikäli aikaisemmin tehdyt, kaupunkia sitovat sopimukset ja lupaukset eivät sitä estäneet, kun valtio sitä vastoin ei saisi ottaa betonisoraa tai muuraushiekkaa kyseiseltä alueelta, tullen valtion tällöin suorittaa Helsingin maalaiskunnalle mainitun rakennusalueen luovutuksesta kaupungille mahdollisesti aiheutuva verorasitus; myöntää valtiolle oikeuden suorittaa betonimassan valmistusta sorakuoppa-alueella ja käyttää kuopille johtavia teitä; sekä määrätä rakennustoimiston valvomaan mainittujen rakennusaineiden ottoa y.m.

Kaupunginvaltuuston päätettyä¹⁾ 50 %:lla, kuitenkin enintään 1,735,000 mk:lla, osallistua lentokentän laajentamistöiden kustannuksiin, tie- ja vesirakennushallitus oli ehdottanut, että kaupunki suorittaisi oman kustannusosuutensa kaupungin ja valtion välillä toukokuun 10 p:nä 1935 tehdyn sopimuksen edellyttämin tavoin tilikuukausittain Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin piiri-insinöörin esittämän ja kaupungin asettaman edustajan tarkastaman ja hyväksymän tiliyhdistelmän perusteella saman tie- ja vesirakennuspiirin piirikasöörille. Kaupunginhallitus päätti²⁾ suostua esitykseen.

Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirille päätettiin³⁾ lähettää selvitys lentokentän laajentamista koskevista kaupungin vuokrasuhteista.

Kaupunginhallitus päätti⁴⁾ määrätä v.t. kaupungininsinöörin R. Granqvistin tarkastamaan ja hyväksymään lentokentän laajennustöihin kohdistuvia tiliyhdistelmiä.

11. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimiston viranhaltijat. Katurakennuspäällikkö R. Granqvist määrättiin⁵⁾ oman virkansa ohella edelleen toistaiseksi hoitamaan kaupungininsinöörinvirkaan kuuluvia tehtäviä syyskuun 1 p:n ja 30 p:n välisenä aikana 2,300 mk:n sijaispalkkioin ja omine ikäkorotuksineen, oikeuttaen yleisten töiden lautakunta julistamaan kaupungininsinöörinvirka haettavaksi. Myöhemmin merkittiin⁶⁾ tiedoksi, että kaupungininsinööriksi sittemmin valittu⁷⁾ insinööri A. Linnavuori helmikuun 15 p:nä 1940 ryhtyisi uutta virkaansa hoitamaan.

Katurakennuspäällikkö K. J. Willandtille myönnettiin⁸⁾ hänen pyytämänsä virkaero maaliskuun 25 p:stä lukien ja määrättiin⁹⁾ apulaiskaturakennuspäällikkö R. Granqvist hoitamaan näin avoimeksi tullutta katurakennuspäällikönvirkaa siihen kuuluvien pohjapalkoin, siksi kuin virka vakinaisesti täytettiin ja sen uusi haltija ryhtyi sitä hoitamaan, sekä toimistoinsinööri W. Starck samaksi ajaksi hoitamaan apulaiskaturakennuspäällikönvirkaa siihen kuuluvien pohjapalkoin; kummallakin sijaisella oli oleva oikeus lisäksi nostaa omaan virkaansa kuuluvat ikäkorotukset⁹⁾. Valittuaan¹⁰⁾ sittemmin insinööri R. Granqvistin katurakennuspäällikönvirkaan kaupunginhallitus määräsi¹¹⁾ avoimeksi tullutta apulaiskaturaken-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 88. — ²⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,452 §. — ³⁾ S:n 10 p. elok. 1,666 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. syysk. 1,935 §. — ⁵⁾ S:n 31 p. elok. 1,824 § sekä khn jsto 7 p. syysk. 3,912 § ja 28 p. syysk. 3,972 §; ks. myös tämän kert. s. 89. — ⁶⁾ Khs 23 p. marrask. 2,496 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 89. — ⁸⁾ Khs 23 p. maalisk. 730 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 810 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. huhtik. 978 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,454 §.

nuspäällikönvirkaa edelleen huhtikuun 28 p:stä lukien hoitamaan toimitoiminsinööri W. Starckin, josta myöhemmin tuli¹⁾ tämän viran vakinainen haltija.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin²⁾ toukokuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun palkkaamaan rakennustoimiston katurakennusosastolle ylimääräinen apulaisinsinööri 4,400 mk:n kuukausipalkoin käyttäen asianomaisia työmäärärahoja.

Rakennustoimiston tielaboratorion laboraattorin Y. T. Järvenkylän saatua pyynnöstään virkaeron kesäkuun 1 p:stä lukien, kaupunginhallitus päätti³⁾ suostua yleisten töiden lautakunnan esitykseen, että kyseinen laboraattorinvirka saataisiin toistaiseksi jättää vakinaisesti täyttämättä sekä että tielaboratorion saataisiin toukokuun 1 p:stä lukien jatkuvasti palkata ylimääräinen laboraattori, jolle käytettävissä olevista työmäärärahoista suoritettaisiin 2,900 mk:n kuukausipalkka; viimeksi mainitun toimen lautakunta ilmoitti julistavansa haettavaksi kesäkuun 1 p:stä lukien.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin⁴⁾ palkkaamaan rakennustoimiston talorakennusosastolle kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi tilapäinen rakennuspiirustaja 4,210 mk:n kuukausipalkoin, käyttäen tarkoitukseen 29,470 mk asianomaisista työmäärärahoista.

Rakennustoimiston ylimääräisten arkkitehtien W. Baeckmanin ja C. Tandefeltin virkamääräykset päätettiin⁵⁾ pidentää maaliskuun 31 p:ään 1940 saakka.

Kertomusvuoden alusta lukien vakinaistettuun apulaiskaupunginpuutarhurinvirkaan valittiin⁶⁾ sitä aikaisemmin ylimääräisenä hoitanut puutarhateknikko L. Saarela.

Sairaslomaa myönnettiin seuraaville viranhaltijoille: kaupungininsinööri O. Martikaiselle elokuun ajaksi täysin palkkaeduin ja oikeuksin ennen sairasloman päättymistä ryhtyä virkaansa hoitamaan, jos hänen terveydentilansa sen salli, sijaisenaan katurakennuspäällikkö R. Granqvist oman virkansa ohella⁷⁾; kaupunginarkkitehti G. Taucherille täysin palkkaeduin toukokuun 15 p:stä kesäkuun 30 p:ään sekä oikeuksin saada 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa elokuun ajaksi, sijaisenaan apulaiskaupunginarkkitehti V. Määttä ja tämän sijaisena kesäkuun 1 p:stä heinäkuun 31 p:ään ja elokuun 1 p:stä 31 p:ään oman virkansa ohella toimistoarkkitehti Y. Lagerblad⁸⁾; sekä kaupunginpuutarhuri J. E. Arangolle täysin palkkaeduin kahdeksi kuukaudeksi joulukuun 15 p:stä lukien sijaisenaan ilman lisäpalkkaa apulaiskaupunginpuutarhuri L. Saarela⁹⁾.

Lottatehtäviin määrätylle rakennustoimiston tiliviraston toimistoapulaiselle G. Svenssonille myönnettiin¹⁰⁾ virkalomaa täysin palkkaeduin lokakuun 13 p:stä lähtien toistaiseksi.

Ylimääräisen apulaisarkkitehdin A. Seikkala-Viertokankaan palkka lokakuun 11 p:n ja 21 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän evakuoinnin johdosta oli oleskellut maaseudulla, määrättiin¹¹⁾ palautettavaksi kaupunginkassaan tai vähennettäväksi hänen seuraavasta palkastaan.

Sotapalvelukseen kutsutulle autonkuljettaja M. Vahterkoskelle pää-

¹⁾ Khs 15 p. kesäk. 1,404 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 632 §. — ³⁾ S:n 11 p. toukok. 1,088 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. toukok. 1,186 §. — ⁵⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,458 §. — ⁶⁾ Khs 2 p. helmik. 325 § ja 9 p. helmik. 369 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. elok. 1,682 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,182 §, 15 p. kesäk. 1,405 § ja 10 p. elok. 1,683 §. — ⁹⁾ Khn jsto 18 p. jouluk. 4,366 §. — ¹⁰⁾ S:n 19 p. lokak. 4,055 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. lokak. 4,089 §.

tettiin ¹⁾ suorittaa samat palkkaedut kuin muille samaa tuntipalkkaa nauttiville autonkuljettajille, joiden palkat suoritettiin työställä.

Rakennustoimiston toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ²⁾.

Rakennusmestari K. F. Sundell ³⁾ sekä työnjohtajat A. J. Lydman ⁴⁾ ja O. W. Riuttasalo ⁵⁾ oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkoihinsa vastaavasti v:n 1940 heinäkuun 16 p:ään, elokuun 14 p:ään ja joulukuun 24 p:ään saakka.

Korjauspajainsinööri A. Riihimäki ⁶⁾ oikeutettiin hoitamaan sivutointa v:n 1940 loppuun sekä insinöörit V. Kuuskoski ⁷⁾ ja O. Tanner ⁸⁾ lukuvuonna 1939/40.

Insinööri P. Saikku ⁹⁾ ja rakennusmestarit F. Böök ¹⁰⁾ ja A. Rokkanen ⁹⁾ oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun sekä insinööri T. V. Andersin ¹¹⁾, työnjohtaja K. A. Vikström ¹²⁾ ja asentaja K. Ahonen ¹³⁾ v:n 1941 loppuun.

Rakennustoimiston tiliviraston ennakkovarat. Kaupunginhallitus päätti ¹⁴⁾ korottaa rakennustoimiston tiliviraston ennakkovaraain enimmäismäärän 60,000 mk:aan.

Muuttokustannukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁵⁾ 6,000 mk rakennustoimiston talorakennusosaston muuttokustannusten suorittamiseen.

Henkilöauton osto. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä määrärahasta Uusien työkonien osto osoitettiin ¹⁶⁾ 65,000 mk Lincoln Zephyr merkkisen henkilöauton ostamiseen.

Jyrien osto. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ¹⁷⁾ ostamaan 3 uutta jyrää ja käyttämään tarkoitusta varten v:n 1940 talousarvioon merkittävän 555,000 mk:n suuruisen määrärahan jo kertomusvuonna.

Valkoisen värin varastointi. Kaupunginhallitus päätti ¹⁸⁾ suostua rakennustoimiston anomukseen saada varastoida n. 2,500 kg valkoista väriä jalkakäytävien reunakivien valkaisemista varten kaupungin eniten liikennöidyissä paikoissa siinä tapauksessa, että kaupunki ilmahyökkäyksen varalta oli pimennettävä.

Katutöiden siirtäminen tuonnemmaksi. Kaupunginhallituksen esitettyä ¹⁹⁾ maistraatille, että Lönnrotinkadun ja Laivurinkadun eräiden osien asfaltointi sekä Pääskylänkadun pinnan tasoitus, emulsiosepellitys ja ajoradan asfaltointi saataisiin siirtää toistaiseksi, maistraatti päätti suostua esitykseen ²⁰⁾.

Ruusulankadun kunnostaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ²¹⁾ 76,000 mk Ruusulankadun kunnostamiseen sen tontin n:o 3 ja Runeberginkadun väliseltä osalta sekä saman kadunoson varustamiseen viemärijohtoilla.

Linnankoskenkadun jalkakäytävän kunnostaminen. Käyttövaroistaan katujen päällystyksen uusimiseen kaupunginhallitus myönsi ²²⁾ yleisten töi-

1) Khn jsto 23 p. marrask. 4,193 §. — 2) S:n 11 p. toukok. 3,575 §. — 3) Khs 20 p. huhtik. 939 §. — 4) S:n 30 p. maalisk. 808 §. — 5) S:n 27 p. heinäk. 1,637 §. — 6) S:n 23 p. helmik. 491 §. — 7) S:n 5 p. lokak. 2,117 §. — 8) S:n 5 p. lokak. 2,116 §. — 9) Khn jsto 4 p. tammik. 3,054 §. — 10) S:n 23 p. helmik. 3,279 §. — 11) S:n 12 p. lokak. 4,030 §. — 12) S:n 8 p. jouluk. 4,259 §. — 13) S:n 8 p. jouluk. 4,260 §. — 14) Khs 23 p. maalisk. 702 §. — 15) S:n 9 p. helmik. 373 §. — 16) S:n 12 p. tammik. 64 §. — 17) S:n 14 p. syysk. 1,930 §. — 18) S:n 14 p. syysk. 1,932 §. — 19) S:n 29 p. kesäk. 1,523 §. — 20) S:n 17 p. elok. 1,707 §. — 21) S:n 17 p. elok. 1,701 §. — 22) S:n 8 p. kesäk. 1,322 §.

den lautakunnalle 51,000 mk Linnankoskenkadun tontin n:o 46 jalkakäytävän kunnostamiseen kehoittaen samalla kiinteistölautakuntaa käytettävissään olevilla varoilla siistimään kyseisen tontin alueen.

Sakarinkadun kunnostaminen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ¹⁾ käyttämään katujen korjausmäärärahaa enintään 55,000 mk Sakarinkadun kunnostamiseen sen tonttien n:ot 2 ja 4 kohdalla.

Metsätien kunnostaminen. Kaupunginhallitus päätti ²⁾, että viipymättä saatiin ryhtyä Metsätien kunnostamiseen, ja osoitti siihen tarvittavat varat, 251,000 mk, ennakolta kaupunginkassasta.

Joukolantien tasoittaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 17,000 mk eräiden Helsingin puhelinyhdistyksen kaapelitöiden aiheuttamien tasoitusten suorittamiseksi Joukolantiella.

Yksityisten katuosuuksien kunnostaminen. Kaupunginhallituksen aikoi- naan pyydettyä maistraattia velvoittamaan Töölönkadun tonttien n:ot 8 ja 5 sekä Cygnaeuksenkadun tontin n:o 12 omistajat päällystämään katu- osuuksiensa ajoradat 15 m:n leveydeltä tonttirajasta, maistraatti oli asiasta antamassaan päätöksessä ilmoittanut molempien jälkimmäisten täyttäneen velvollisuutensa päällystämällä ajorataosuutensa 9 m:n leveyteen ja määrännyt ensiksi mainitun niinkään ulottamaan päällystyksen 9 m:n etäisyy- delle tonttirajasta. Lääninhallitus, jolle kaupunginhallitus oli valittanut ⁴⁾ tästä maistraatin päätöksestä, määräsi joulukuun 29 p:nä 1938 aluperin määrätyn kadunpäällystämismvelvollisuuden kuulumaan kyseisille tontin- omistajille. Edellä mainittu lääninhallituksen päätös merkittiin ⁵⁾ tiedoksi päättäen ilmoittaa siitä kaupunginlakimiehelle maksettaviksi määrättyjen kaupungille aiheutuneiden työ kustannusten perimistä varten tonttien omis- tajilta.

Rautatientorin päällystäminen. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁶⁾ kiinteis- tötoimiston asemakaavaosaston ehdotuksen Rautatientorin keskiosan pääl- lystämisestä.

Pitkäsillanrannan päällystäminen. Ab. John Stenberg oy:n asiasta teke- män tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ ilmoittaa yhtiölle, että sen oli päällystettävä omistamansa Pitkäsillanrannan tontin n:o 1 kadun- osa tämän kadun toiselle puolelle rakennettavan jalkakäytävän reunakiviin saakka eli 11 m:n päähän tonttirajasta sekä päällystysaineena käytettävä asfalttia. Korvaukseksi yhtiön suorittamista saman kadunosan tasoitus- töistä kaupunginhallitus myönsi yhtiölle 4,000 mk yleisten töiden pääluok- kaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Neljännän linjan alentaminen. Kaupunginhallitus oikeutti ⁸⁾ yleisten töi- den lautakunnan katujen korjausmäärärahaa käyttäen suorituttamaan Neljännän linjan alentamisen sen tontin n:o 1 kohdalla.

Lääkärinkadun alentaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁹⁾ 53,000 mk Turuntien ja Urheilukadun välisen Lääkärinkadun osan alentamiseksi.

Kalliolinnantien leventäminen y.m. Yleisten töiden pääluokkaan sisäl- tyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁰⁾ 23,000 mk Kallio-

¹⁾ Khs 29 p. kesäk. 1,526 §. — ²⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,596 §. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 940 §. — ⁴⁾ Vrt. v:n 1936 kert. s. 130. — ⁵⁾ Khs 26 p. tammik. 237 §; ks. myös tämän kert. s. 249. — ⁶⁾ Khs 4 p. toukok. 1,033 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,447 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,450 §. — ⁹⁾ S:n 14 p. huhtik. 867 §; vrt. tämän kert. s. 246 ja 259. — ¹⁰⁾ Khs 16 p. marrask. 2,452 §.

linnan tien leventämiseen sekä Eestin lähetystön omistamalla Kaivopuiston korttelin n:o 199 tontilla n:o 20 a olevan aidan siirtämiseen.

Rautatien ja Vilhonkadun kulmauksen jalkakäytävän muutostyö. Rakennustoimisto oikeutettiin¹⁾ suorittamaan Rautatien ja Vilhonkadun kulmauksen jalkakäytävän muutostyö siten, että käytävä rakennettiin symmetriseksi ja 4 m:n levyiseksi.

Ratsastustien poistaminen Nordenskiöldin- ja Mechelininkadulta. Kaupunginhallitus päätti²⁾ poistaa ratsastustien koko pituudeltaan Mechelinin- ja Rajasaarenkadun kulmauksesta pohjoiseen.

Olympiakylän katu- ja viemärityöt. Yleisten töiden lautakunnan esittämä olympiakylän katu- ja viemäritöiden muutettu ohjelma hyväksyttiin³⁾.

Munkkiniemen kalutyöt. Kaupunginhallitus päätti⁴⁾ kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa suorittamaan erinäisten kaupungin Munkkiniemen yhdyskunnassa omistamien tonttien katuosuuksien kuntoonpanon.

Ab. M. G. Stenius oy:n esityksen johdosta sen Munkkiniemen korttelin n:o 225 tontille n:o 6 johtavan 70 m:n pituisen ajotien rakentamisesta, minkä kaupunki oli velvollinen rakentamaan Turun maantiestä pitkin mainitun tontin luoteisrajaa, kaupunginhallitus päätti⁵⁾ oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan antamaan kyseisen tietyön rakennusmestari O. Vilamon suoritettavaksi 74,000 mk:n urakkahinnasta, mikä aluksi oli suoritettava ennakkolta kaupunginkassasta. Sittenmin kaupunginhallitus osoitti⁶⁾ mainitun rahamäärän yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin⁷⁾ kehoittaa käyttäen ennakkoa kaupunginkassasta suorittamaan Kalastajatorpantien rakentamis- ja johtotyöt sekä aikanaan tekemään esitys tarvittavien määrärahojen myöntämisestä sekä Ab. M. G. Stenius oy:tä ryhtymään kaikkiin muihin asian vaati-miin toimenpiteisiin.

Munkkiniemen eräiden korttelien kuivattaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi⁸⁾ 28,000 mk Munkkiniemen korttelien n:ot 54, 59, 63 ja 64 kuivattamiseen päättäen jättää työn rakennustoimiston suoritettavaksi.

Maantienjatkeet. Merkittiin⁹⁾ tiedoksi yleisten töiden lautakunnan ilmoitus, että kaupungin maantienjatkeilla maistraatin lokakuun 6 p:nä 1938 antaman toimeksiannon johdosta oli toimitettu tieasetuksen 2 §:n edellyttämä katselmus, josta oli selvinnyt, että kaupungin hallinnollisella alueella olivat seuraavat asemakaavoitetun alueen ulkopuolella sijaitsevat maantienjatkeet: Itämerenkadun päästä Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan rajaan, pituus 207.05 m; Turuntie XVI kaupunginosan asemakaavoitetun alueen rajalta Haagan kauppalan rajalle, pituus 469.55 m; kaupungin ja Haagan kauppalan rajalta Asematietä pitkin Haagan rajalle pohjoiseen, pituus 376.70 m; Turuntie uuden ja vanhan Turuntien risteyksestä vanhaa tietä pitkin Asematien risteykseen, pituus 176.70 m; Mäkelänkadun pohjoispäästä rautatiealueen rajalta Oulunkylän rajalle, pituus 205.60 m; Mäkelänkadun ja Koskelantien risteyksestä XXV kaupunginosan rajalta Hämeentien ja Mäkelänkadun risteykseen, pituus 2,543.50 m; sekä Mäkelänkadun ja Hämeentien risteyksestä Hämeentietä pitkin XXV kaupunginosan asemakaavoitetun alueen rajalle Toukolassa, pituus 1,565.00 m.

¹⁾ Khs 12 p. tammik. 74 §. — ²⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,582 §. — ³⁾ S:n 16 p. helmik. 446 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 1,875 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. huhtik. 943 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. marrask. 2,560 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 538 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,537 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. huhtik. 841 §.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ tyytyä Uudenmaan lääninhallituksen päätökseen, jonka mukaan kaupungille tuleva korvaus Turuntien ja siihen liittyvän Huopalahden asemalle johtavan tien, Hämeentien sekä Mäkelänkadun kaupunkiin yhdistettyjen osien kunnossa- ja talvipuhtaanapidosta v. 1937 määrättiin 111,497: 20 mk:ksi.

Merkittiin ²⁾ tiedoksi, että kaupungille oli myönnetty valtionapua v:ta 1938 maantienjatkeiden kunnossapitoon 98,277: 45 mk ja talvipuhtaanapitoon 13,745: 50 mk sekä Lauttasaaren sillan kunnossapito-, käyttö- ja valaistuskustannuksiin 60,134: 70 mk.

Lauttasaaren silta. Kaupunginhallitus päätti ³⁾ Uudenmaan lääninhallitukselle puoltaa maantiesillaksi julistetun Lauttasaaren sillan vastaista kunnossapitoa koskevan tie- ja vesirakennushallituksen ehdotuksen hyväksymistä.

Merkittiin ⁴⁾ tiedoksi, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö maaliskuun 2 p:nä oli vahvistanut lääninhallituksen helmikuun 6 p:nä tekemällään päätöksellä hyväksymän tie- ja vesirakennushallituksen ehdotuksen, jonka mukaan Lauttasaaren silta jätettäisiin kaupungin hoitoon, sillan kunnossapidosta, vartioinnista, valaisemisesta ja liikenteen järjestelystä aiheutuvat kustannukset jaettaisiin tasan valtion ja kaupungin kesken ja valtion osuus maksettaisiin kaupungille vuosittain kunnossapitovuotta seuraavan helmikuun kuluessa kaupungin edellisen tammikuun aikana esitettävien hyväksytyjen tilitysten perusteella.

Yleisten töiden pääluokkaan sisällyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 57,000 mk Lauttasaaren sillan kertomusvuoden kunnossapito- ja käyttökustannusten suorittamiseen.

Vihdin maantie. Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiiri oikeutettiin ⁶⁾ aloittamaan Vihdin maantien rakennustyöt.

Tie- ja vesirakennushallitus ilmoitti, että sen toimesta laadittuun tie-suunnitelmaan sisältyi ylikäytäväsilta kahta normaaliraidetta varten, jonka kustannukset oli arvioitu 385,000 mk:ksi. Sillan rakentaminen niin suuriaukkoiseksi, että sen kautta voitaisiin vetää myöskin pistoraide kaupungin radan pohjoispuolelle suunnittelemaalle tehdasalueelle, aiheuttaisi lisäkustannuksia n. 220,000 mk, jotka kaupungin tulisi korvata valtiolle. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ että kaupunki maksaisi mainitut leventämiskustannukset.

Puodinkylän tien päällystäminen. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon teiden päällystämiseksi kestopeitteellä merkityn rahamäärän Puodinkylän tien päällystämiseen karkeatopekalla.

Degerön—Tammelundin silta. Uudenmaan lääninhallituksen Degerön—Tammelundin sillan kunnossapitoa koskevan tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ huomauttaa, että Botbyn kartanon omistaja tosin v. 1873 oli sitoutunut muiden maanomistajien kanssa pitämään kunnossa Degerön kanavan yli rakennettavan sillan, mutta että kaupungin omistama Botbyn rantatila oli vain pieni osa entistä Botbyn kartanoa eikä silta edes ollut kaupungin kannalta tarpeellinen, joten siis kaupunki ei katsonut itseään velvolliseksi ottamaan osaa sen kunnossapitoon.

¹⁾ Khs 12 p. tammik. 90 §. — ²⁾ S:n 16 p. maalisk. 684 § ja 21 p. syysk. 1,978 §. — ³⁾ S:n 26 p. tammik. 235 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 234. — ⁴⁾ Khs 16 p. maalisk. 683 §. — ⁵⁾ Khn jsto 8 p. jouluk. 4,261 §. — ⁶⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,586 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,634 § ja 10 p. elok. 1,676 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. toukok. 1,087 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,541 §.

Viemärit. Huopalahden- ja Lääkärinkadun välisen Turuntien osan viemärin uusimista varten v:n 1938 talousarvioon merkitystä siirtomäärärahasta kaupunginhallitus myönsi ¹⁾ 77,000 mk viemärin rakentamiseen Lääkärin- ja Urheilukadun kulmassa olevalle tontille n:o 69 sekä sillä olevan vesijohdon siirtämiseen.

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ²⁾ omia määrärahojaan käyttäen suorituttamaan loppuun Munkkiniemen Käyräntiehen johdettavan, Laajalahteen laskevan viemärin asennustyö sekä aikanaan tekemään esitys lisämäärärahan myöntämisestä asianomaisille tileille.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ velvoittaa Harjukadun tontin n:o 5 c ja Vaasankadun tontin n:o 9 omistajat viipymättä poistamaan Aleksis Kiven kadulle johtavat tonttiensa viemärit ja järjestämään ne asianmukaisella tavalla sekä pyytää maistraattia merkitsemään Vaasankadun tontin n:o 7 viemäriä koskevat rasitteet kaupungin tonttikirjaan viimeksi mainitun tontin ja Aleksis Kiven kadun tontin n:o 6 kohdalle ja velvoittaa Vaasankadun tontin n:o 7 omistajan järjestämään viemärinsä pitkin Aleksis Kiven kadun tontin n:o 6 länsirajaa. Sittenkin merkittiin ⁴⁾ tiedoksi, että maistraatti lokakuun 24 p:nä oli velvoittanut Harjukadun tontin n:o 5 c omistajan yhdistämään viemärinsä kaupungin Harjukatuun laskettavaan viemärijohtoon niin pian kuin viimeksi mainittu oli saatu valmiiksi sekä Vaasankadun tontin n:o 9 omistavan yhtiön kertomusvuoden kuluessa kokonaisuudessaan poistamaan Aleksis Kiven kadulle johtavan viemärinsä ja järjestämään sen piirustukseen tarkemmin merkityn tavoin; Vaasankadun tontin n:o 7 viemäriä koskevan kaupunginhallituksen esityksen osan maistraatti oli jättänyt ratkaisematta siksi kuin talon asioita hoitava henkilö oli vapautunut sotapalveluksesta.

Rajasaaren puhdistuslaitos. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁵⁾ käyttämään Rajasaaren puhdistuslaitoksen alueella sattuneessa tulipalossa tuhoutuneen omaisuuden korvaamiseen 4,158 mk Rajasaaren puhdistuslaitoksen koneistoa ja lopputöitä varten varatusta määrärahasta.

Talin taimiston laajentaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ luovuttaa n. 6. 6 ha:n suuruisen Puistotiestä Mätäjoelle ulottuvan alueen rakennustoimistolle toistaiseksi taimistoalueena käytettäväksi sekä kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa aikanaan toimittamaan kiinteistötoimiston maatalousosastolle kartan, mistä taimistoalueen lopulliset rajat näkyivät ja mihin oli merkitty sen lopullinen hehtaarimäärä.

Eläintarhan puistoalue. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾, että Walter Runebergin ja Leo Mechelinin muistoksi Eläintarhaan istutetut kaksi tammaa oli varustettava nimikilvillä sekä että oli rakennettava tammien sivuitse suuntautuvat käytävät. Lisäksi oli Eläintarhaan rakennettava Borgströmin patsaalle johtava käytävä ja täydennettävä sen läheisyydessä olevia aukioita puu- ja pensasistutuksilla. Tarvittavat varat osoitettiin tililtä Tasoitus- ja istutustöitä Mäntymäen rinteillä.

Kaisaniemen puisto. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ hyväksyä tasoitustöiden suorittamista Suomen kansallisteatterin ja Kaisaniemen lammikon välisellä alueella koskevat piirustukset ja kustannusarvion sekä antaa töiden suorittamisen rakennustoimiston katurakennusosastolle tehtäväksi. Yleis-

¹⁾ Khs 14 p. huhtik. 867 §; vrt. tämän kert. s. 243 ja 259. — ²⁾ Khs 2 p. maalisk. 537 §. — ³⁾ S:n 28 p. syysk. 2,061 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. marrask. 2,466 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,453 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 840 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. toukok. 1,132 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,638 §.

ten töiden lautakunta oikeutettiin ¹⁾ tarkoitusta varten käyttämään Rautatien järjestykseen varattua määrärahaa.

Nurmikkoalueiden kunnostaminen. Käyttövaroistaan satunnaisiin istutus- ja puhdistustöihin kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 12,400 mk Turuntien 24:ssä toimivan Töölön haarakirjaston ääriksen nurmikkoalueen kunnostamiseen sekä 4,100 mk Hakaniemen hallin ja Hämeentien jalkakäytävän välisen alueen järjestämiseen nurmikoksi.

Eduskuntatalon ympäristön istutukset. Kaupunginhallituksen asiamiesosastoa kehoitettiin ³⁾ irtisanomaan eduskuntatalon ympäristön istutusten hoitamista koskeva sopimus päättymään huhtikuun 1 p:nä 1940 ja tekemään eduskunnan kanslian kanssa uusi sopimus istutusten hoitamisesta muuten entisiin ehdoin paitsi että vuotuinen korvaus edellä mainitusta päivästä lukien korotettaisiin 14,000 mk:ksi.

Postitalon ääriksien istutukset. Kaupunginhallitus ilmoitti posti- ja lennätinhallitukselle, että uuden postitalon eteläpuolella olevasta istutusalueesta n. 3.07 m:n levyinen kaistale oli tonttimaalla ja 4.83 m:n levyinen kaupungin katumaalla, sekä että kaupunki oli suostuvainen huolehtimaan myöskin tonttimaalla olevan istutuksen osan kunnossapidosta 1,000 mk:n vuosikorvauksesta. Posti- ja lennätinhallitus vastasi tällöin suostuvansa maksamaan sen vuosittain pääkassaan esitettävää laskua vastaan ⁴⁾.

Hakasalmen museoalue. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että Hakasalmen museoalue oli ympäröitävä siistillä rauta-aidalla, avustaan tarkoitukseen 75,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan. Sittemmin päätettiin ⁶⁾ kuitenkin siirtää työn suoritus tuonemmaksi ja peruttaa määrärahan osoittamista kertomusvuoden varoista koskeva päätöksen osa.

Istutusten järjestäminen Länt. Puistotien päähän. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁷⁾ istutusten järjestämisen Länt. Puistotien päähän yleisten töiden lautakunnan laadittaman suunnitelman mukaisesti käyttäen siihen Merisataman istutustöiden jatkamiseen varattua määrärahaa.

Kappellesplanaadi. Esplanadkapellet ab. oikeutettiin ⁸⁾ omalla kustannuksellaan päällystämään Kappellesplanaadin alueen käytävät.

Eräiden töiden aloittamiseen myönnetty lupa. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁹⁾ aloittamaan eräät työt, joita varten kertomusvuoden talousarvioon oli merkitty siirtomäärärahat, ollen sen kuitenkin mikäli mahdollista oltava lisäämättä työntekijäin lukumäärää entisestään.

Viron avustusretkikunnan 20-vuotismuistojuhla. Rakennustoimistolle myönnettiin ¹⁰⁾ kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 900 mk eräisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten Viron avustusretkikunnan 20-vuotismuistojuhlan johdosta.

Nosturin lainaaminen. Akateeminen ilmasuojeluyhdistys oikeutettiin ¹¹⁾ edelleen kesäkuun loppuun saakka entisiin ehdoin käyttämään sille lainattua nosturia.

Konttorikojun lainaaminen. Rakennustoimiston varasto-osasto oikeu-

¹⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,638 §. — ²⁾ S:n 24 p. elok. 1,781 ja 1,782 §. — ³⁾ S:n 7 p. syysk. 1,879 §; vrt. v:n 1933 kert. s. 132. — ⁴⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,279 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 236. — ⁵⁾ Khs 6 p. heinäk. 1,543 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. lokak. 2,306 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. syysk. 2,057 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,175 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. tammik. 182 §, 26 p. tammik. 233 §, 20 p. huhtik. 938 §, 25 p. toukok. 1,181 §, 15 p. kesäk. 1,403 §, 10 p. elok. 1,681 § ja 9 p. marrask. 2,431 §. — ¹⁰⁾ Khs jsto 26 p. tammik. 3,122 §. — ¹¹⁾ Khs 2 p. helmik. 315 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 237.

tettiin¹⁾ luovuttamaan Oy. Matkahuolto ab:lle kaupungin konttorikoju n:o 13 käytettäväksi väliaikaisena toimistorakennuksena Rautatientorilla ehdoin, ettei siitä aiheutunut mitään kustannuksia kaupungille.

Rakennustoimiston työmaalla tapahtunut murtovarkaus. Kirvesmies H. Salminen, joka kaasulaitoksen alueella Sörnäisissä olevalla rakennustoimiston talorakennusosaston työmaalla tapahtuneen murtovarkauden kautta oli menettänyt työkalunsa, oikeutettiin²⁾ saamaan 1,025 mk:n korvaus asianomaisista työmäärärahoista.

12. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitolaitoksen viranhaltijat. Puhtaanapitolaitoksen toimitusjohtajan E. Rosenbröijerin huhtikuun 29 p:nä sattuneen kuoleman johdosta kaupunginhallitus oikeutti³⁾ puhtaanapitolautakunnan julistamaan näin avoimeksi tulleen toimitusjohtajanviran haettavaksi määräten apulaisjohtaja G. Anderssonin hoitamaan virkaa oman toimensa ohella siksi kuin viran uusi haltija ryhtyi sitä hoitamaan. Apulaisjohtaja Andersson oikeutettiin⁴⁾ viransijaisuusajaltaan saamaan oman palkkansa lisäksi 3,500 mk kuukaudessa toimitusjohtajan palkkaan varatuista varoista.

Merkittiin⁵⁾ tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen ilmoitus, että tullihallituksen kemisti Y. Talvitie oli valittanut kaupunginvaltuuston päätöksestä nimittää insinööri B. Ax puhtaanapitolaitoksen toimitusjohtajaksi, sekä päätettiin toimittaa puhtaanapitolautakunnalle määräys, ettei valtuuston päätöstä saanut panna täytäntöön. Kemisti Talvitien kuitenkin ilmoitettua luopuvansa valituksestaan, kaupunginhallitus myöhemmin päätti⁶⁾ ilmoittaa puhtaanapitolautakunnalle, että insinööri Ax voi ryhtyä toimitusjohtajanvirkaa hoitamaan.

Autonkuljettaja V. E. Nyman oikeutettiin⁷⁾ nostamaan puolet palkastaan syyskuun 28 p:stä lokakuun 27 p:ään saamansa jatkettun sairasloman ajalta.

Apulaisjohtaja G. Andersson oikeutettiin⁸⁾ nauttimaan täysiä palkkaetujaan hänelle helmikuun 13 p:stä lukien myönnetyn kahden viikon virkavapauden ajalta, jolloin hän osallistui Lontoon kansainväliseen polttoainekongressiin ja kävi tutustumassa Göteborgin ja Tukholman kaupunkien puhtaanapitolaitosten toimintaan.

Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin⁹⁾ tekemään apulaisjohtaja G. Anderssonin kanssa sopimus 1,000 mk:n suuruisen kuukausittaisen korvauksen suorittamisesta hänelle niiltä kertomusvuoden kuukausilta, joina tehtävillään tarkastusmatkoilla hän käytti omaa autoaan, jolloin hän kuitenkaan ei saisi mitään muita korvauksia tai etuja kaupungilta. Edellä mainitun sopimuksen tultua tehdyksi kaupunginhallitus päätti¹⁰⁾ suorittaa kyseisen korvauksen pääluokkaan Puhtaanapito sisältyvistä käyttövaroistaan.

Munkkiniemen ja Haagan puhtaanapitomaksut. Puhtaanapitolaitos oikeutettiin¹¹⁾ veloittamaan Munkkiniemen ja Haagan puhtaanapitomaksut entisten taksojen mukaisesti korotettuina 10 %:lla.

¹⁾ Khs 15 p. kesäk. 1,406 §. — ²⁾ S:n 8 p. kesäk. 1,320 §. — ³⁾ S:n 11 p. toukok. 1,091 § ja khn jsto 28 p. syysk. 3,973 §. — ⁴⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,587 §. — ⁵⁾ Ks. tämän kert. s. 94. — ⁶⁾ Khs 26 p. lokak. 2,308 §. — ⁷⁾ Khn jsto 13 p. jouluk. 4,316 §. — ⁸⁾ Khs 2 p. maalisk. 544 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 87 §. — ¹⁰⁾ S:n 14 p. huhtik. 869 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. tammik. 231 §.

Määrärahan ylittäminen. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ sallia ylittää katu-
jen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaa Vedenkulutus 20,000 mk.

Sakkomaksun korvaaminen. Puhtaanapitolautakunta oikeutettiin ²⁾ kor-
vaamaan puhtaanapitolaitoksen työntekijälle E. J. Liuhtalle se 100 mk:n
sakko, mikä hänet oli tuomittu maksamaan erään kaupungin kuorma-
auton ylikuormituksesta.

Vesivaunujen ja lakaisukoneiden rekisteröinti. Vastauksena kaupungin-
lakimiehen asiasta tekemään tiedusteluun ³⁾ kulkulaitosten ja yleisten töi-
den ministeriö ilmoitti, ettei puhtaanapitolaitoksen käytössä olevia vesi-
vaunuja ja lakaisukoneita ollut katsottava moottoriajoneuvoliikenteestä
toukokuun 21 p:nä annetun lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetuiksi rekisteröin-
tipakon alaisiksi moottoriajoneuvoiksi. Koska kyseiset vaunut ja koneet
kesäaikana olivat liikkeellä miltei päivittäin, niin ministeriö kuitenkin lii-
kenneturvallisuutta silmälläpitäen määräsi, että ne kerran vuodessa oli
vietävä Helsingin alueen autokatsastusmiesten tarkastettaviksi sekä että
niiden kuljettajilla tuli olla kuorma-auton kuljettamiseen oikeuttava ajo-
kortti ⁴⁾.

Hesperiankatujen puhtaanapitoa koskevaa riitajuttua ⁵⁾ ratkaistessaan
maistraatti päätyi siihen tulokseen, että mainittujen katujen varrella ole-
vien tonttien omistajain suhteen oli voimassa laissa säädetty tontinomista-
jan velvollisuus huolehtia katuosuutensa kunnossapidosta 15 m:n päähän
tonttirajasta. Tyytymättöminä tähän ratkaisuun asianomaiset tontin-
omistajat jättivät valituksen Uudenmaan lääninhallitukselle, joka kuiten-
kin joulukuun 29 p:nä 1938 hylkäsi sen. Viimeksi mainittu päätös merkit-
tiin ⁶⁾ tiedoksi.

Lumenkaatopaikat. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupun-
ginhallitus päätti ⁷⁾ puoltaa helpotusten myöntämistä lumen kaduilta
poistamisen suhteen.

Puhtaanapitolautakunnan ehdotus lumenkaatopaikkain määräämisestä
hyväksyttiin ⁸⁾.

Malmin kaatopaikka. Käsiteltävään uudelleen Malmin kaatopaikalla
vallitsevia epäkohtia koskevaa Helsingin maalaiskunnan terveydenhoito-
lautakunnan valitusta ⁹⁾ Uudenmaan läänin maaherra joulukuun 14 p:nä
1938 tekemässään päätöksessä ilmoitti katsovansa, että mainittu kaato-
paikka aiheutti huomattavaa terveydellistä haittaa ympäristön asukkaille
ja että sen siirtäminen toiseen sopivampaan paikkaan tämän johdosta oli
välttämätöntä. Näin ollen ja ottaen huomioon, että mainitun kaatopaikan
käyttö voitiin kokonaan lopettaa tai siirtää se huomattavasti supistettuna
muualle siten kun kaupungin viemäriverkoston uudelleenrakentaminen
ja uusien vedenpuhdistuslaitosten rakennustyöt oli suoritettu loppuun,
lääninhallitus hyväksyi valituksen, myöntäen kuitenkin kaupungille tar-
peellisten järjestelytöiden ja kaatopaikan poistamisen suhteen lykkäystä
tammikuun 1 p:ään 1944 saakka, mistä päivästä lukien aluetta ei enää saa-
nut käyttää kaatopaikkana. Kaupunginhallitus antoi ¹⁰⁾ kaupunginlaki-
miehelle tehtäväksi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen mainitusta pää-
töksestä.

¹⁾ Khn jsto 11 p. jouluk. 4,288 §. — ²⁾ Khs 26 p. tammik. 238 §. — ³⁾ S:n 23 p.
maalisk. 731 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 982 §. — ⁵⁾ Vrt. v:n 1937 kert. s. 217. —
⁶⁾ Khs 26 p. tammik. 237 §; vrt. tämän kert. s. 243. — ⁷⁾ Khn jsto 11 p. jouluk.
4,283 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. jouluk. 4,284 §. — ⁹⁾ Vrt. v:n 1937 kert. s. 80 ja 218. —
¹⁰⁾ Khs 2 p. helmik. 329 §.

Suojeluvälineiden hankkiminen. Väestönsuojeluvälineiden hankkimista varten v:n 1938 talousarvion merkitystä, kertomusvuoteen siirretystä määrärahaa myönnettiin ¹⁾ 3,126 mk tiedustelulaukkujen, vesisankojen sekä kalkki- ja hiekkapussien hankkimiseen puhtaanapitolaitokselle.

Varusteiden luovuttaminen autokomppanialle. Puhtaanapitolaitos oikeutettiin ²⁾ luovuttamaan autokomppanialle kolme Fordson-traktorin telaketjun kannatuspyörän laakeria ehdoin, että komppania lähitulevaisuudessa toimitti laitokselle yhtä monta uutta laakeria.

13. Satamaoloja koskevat asiat

Satamalaitoksen viranhaltijat. Satamahallintotoimiston laskuttaja E. Candolin määrättiin ³⁾ hoitamaan avoimeksi tulevaa satamakamreerin-virkaa helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, enintään siksi kuin virka vakinaisesti täytettiin, valiten ⁴⁾ hänet myöhemmin viran vakinaiseksi haltijaksi.

Satamahallintotoimiston toimistoapulainen V. Mielonen, joka oli määrätty laskuttaja E. Candolinin sijaiseksi tämän hoitaessa satamakamreerin-virkaa oikeutettiin ⁵⁾ tältä ajalta nostamaan hoitamansa viran ja oman virkansa pohjapalkkain välinen erotus ynnä omat ikäkorotuksensa.

Postitullikamarin siivoja E. Tammelin, joka jo maaliskuun 20 p:stä kesäkuun 20 p:ään oli nauttinut sairauslomaa täysin palkoin, oikeutettiin ⁶⁾ saamaan täydet palkkaetunsa myöskin kesäkuun 20 p:n ja heinäkuun 20 p:n väliseltä sairausloma-ajaltaan.

Satamalautakunta oikeutettiin ⁷⁾ suorittamaan satamahallintotoimiston tilapäiselle siivoojalle 1,500 mk:n kuukausipalkka kertomusvuoden alusta lukien.

Satamahallintotoimiston hissilaitoksen koneenkäyttäjä A. W. Borgman oikeutettiin ⁸⁾ säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa helmikuun 2 p:ään 1941 saakka.

Satamahallintotoimiston satamakonstaapeli L. Salmen asunnostaan Herttoniemen huvilassa n:o 16 suoritettava luontoisetukorvaus vahvistettiin ⁹⁾ 103 mk:ksi kuukaudessa kertomusvuoden helmikuun 1 p:n ja toukuun 31 p:n väliseltä ajalta sekä 124 mk:ksi kuukaudessa saman vuoden kesäkuun 1 p:stä lähtien, ollen kyseisiä luontoisetukorvauksia vastaavalla määrällä hyvitettyä satamalautakunnan puheena olevasta huoneistosta maksettavaa tilitysvuokraa vastaavaa tulotiliä.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹⁰⁾ 2,700 mk niiden uusien menojen peittämiseen, jotka aiheutuivat siitä, että kertomusvuoden kesäkuun 15 p:nä voimaan tulleen merimiesten vuosilomalain johdosta oli jouduttu suorittamaan luontoisetukorvauksia satamahinaaja Herculeksen miehistölle.

Satamahallintotoimiston sihteeri A. Kivilinna oikeutettiin ¹¹⁾ hoitamaan sivutointa lukuvuoden 1939/40 loppuun.

Satamahallintotoimiston kassanhoitaja V. Strömberg ja satamakonstaa-

¹⁾ Khn jsto 7 p. jouluk. 4,221 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 3,303 §. — ³⁾ Khs 26 p. tammik. 192 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. elok. 1,702 §. — ⁵⁾ Khn jsto 26 p. tammik. 3,151 §. — ⁶⁾ Khs 20 p. huhtik. 937 §. — ⁷⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,084 §. — ⁸⁾ Khs 12 p. lokak. 2,178 §. — ⁹⁾ Khn jsto 10 p. elok. 3,840 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. elok. 3,875 §. — ¹¹⁾ Khs 14 p. syysk. 1,924 §.

pelii T. Keponen oikeutettiin¹⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Ensiapulääkekaapin hankkiminen satamahallintotoimistoon. Väestönsuojelua varten varatuista kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin²⁾ 650 mk ensiapulääkekaapin hankkimiseksi satamahallintotoimistoon.

Postitullikamarin huoneisto. V:n 1938 käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi³⁾ satamalaitokselle 6,675 mk postitullikamarin huoneiston mainitun vuoden joulukuun vuokran maksamiseksi posti- ja lennätinlaitokselle.

Eräät meriliikennemaksut. Sisäasiainministeriön vahvistettua toukokuun 24 p:nä uuden liikennemaksutaksan, kaupunginkanslia oli julkaissut sanomalehdistössä kuulutuksen siitä, että mainittua taksaa oli noudatettava kesäkuun 1 p:stä lukien, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus päätti⁴⁾ hyväksyä.

Liikennemaksujen veloituksesta ja kannannasta satamalautakunta myöhemmin huomautti seuraavaa: Uuden liikennemaksutaksan 1 §:n 3 kohdan mukaisesti sai uudestilastaussatama sellaisesta tavarasta, joka tullivarastoon panematta tullaamattomana lähetettiin jollekin muulle maan paikkakunnalle tullattavaksi, kantaa liikennemaksua 30 % liikennemaksutaksan A-taulukon osoittamista määristä tai, milloin tavarana laatu ei voitu todeta, 2 mk 100 kg:lta brutto. Tämä veloitustapa ei kuitenkaan aina ollut johtanut oikeaan tulokseen, koska oli esiintynyt useita tapauksia, joita taksaa laadittaessa ei ollut voitu edellyttää, kuten esimerkiksi rannikkoa pitkin tapahtuvaa tavarankuljetusta usein uudestilastaussatamin. Lisäksi 2 mk:n maksu 100 kg:lta välistä oli osoittautunut liian korkeaksi, välistä taas liian alhaiseksi. Satamaliiton työvaliokunta oli suositellut sellaista menettelytapaa, että kaupungit keskinäisillä sopimuksilla järjestäisivät liikennemaksujen kannannan siten, että maksut kannettaisiin siellä, missä tavarat tullaus tapahtui, ja että tällaisesta toisen kaupungin hyväksi suoritetusta palveluksesta maksettaisiin 5 %:n palkkio kannetusta maksumäärästä. Tämän vuoksi satamalautakunta ehdotti, että Helsingin kaupunginhallitus esittäisi Turun, Porvoon, Loviisan, Kotkan, Haminan, Viipurin, Rauman, Porin, Vaasan, Kokkolan, Pietarsaaren, Oulun ja Kemin kaupunginhallituksille, että näiden kaupunkien kanssa tehtäisiin sopimus siitä, että niiden satamamaksujen kannantaviranomaiset ottaisivat veloittaakseen ja kantaakseen edellä mainitun 30 %:n liikennemaksun sellaisesta tavarasta, joka Helsingistä tullivarastoon panematta tullaamattomana lähetettiin näihin kaupunkiin siellä tullattavaksi, ilmoittamalla samalla, että Helsingin kaupunki puolestaan oli valmis vastavuoroisesti kantamaan mainituille kaupungeille tulevan samanlaisen 30 %:n liikennemaksun, kun niistä lähetettiin tavaraa Helsinkiin siellä tullattavaksi. Helsingin kaupunki suorittaisi liikennemaksun veloituksesta, kantamisesta ja tilityksestä 5 %:n palkkion kannetusta määrästä lyhentäen sen tilitetystä rahamäärästä. Liikennemaksujen tilityksen suhteen olisi ehdotettava meneteltäväksi siten, että se toimitettaisiin kuukausittain edelliseltä kuukaudesta, että tilityksestä kävisi selville, miten paljon tilityskuukauden kuluessa oli veloitettu, miten paljon oli saatu kannetuksi ja miten paljon jäämiä oli, sekä että tili-

¹⁾ Khn jsto 1 p. tammik. 3,150 § ja 11 p. toukok. 3,578 §. — ²⁾ S:n 5 p. lokak. 3,998 §. — ³⁾ Khs 9 p. helmik. 372 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,276 §.

tyksen ohella lähetettäisiin kannettu määrä, sovittu 5 %:n palkkio siitä vähennettynä. Minkäänlaista yksityiskohtaista veloitusluetteloa ei tarvitsisi lähettää. Tämä uusi liikennemaksujen veloitus ja kannanta aloitettaisiin kussakin kaupungissa kannantaviranomaisten kanssa tarkemmin sovittuna päivänä. Suostuen satamalautakunnan ehdotukseen kaupunginhallitus päätti ¹⁾ tehdä selostetunlaisen esityksen edellä mainittujen kaupunkien kaupunginhallituksille oikeuttaen samalla satamalautakunnan niissä kaupungeissa, jotka eivät itse toimittaneet satama- ja liikennemaksujen veloitusta ja kannantaa, järjestämään kyseisen 30 %:n liikennemaksujen kannannan asianomaisen tullinhoitajan toimesta ja tekemään tästä tullinhoitajan kanssa sopimuksen, jonka mukaan heille maksettaisiin 5 %:n palkkio veloituksesta ja kannannasta ollen heidän Helsingille kannettujen liikennemaksujen tilityksen suhteen noudatettava samaa, mitä tuulaakimaksujen tilityksen suhteen noudatettiin siellä, missä tullinhoitaja kantoi Helsingille tulevat tuulaakimaksut.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾ esittää tullihallitukselle: että Helsingin postitullikamari eli tullikamari II edelleenkin kantaisi Helsingin kaupungille tulevat tuulaaki- ja liikennemaksut kaupungin omien virkamiesten toimittaessa näiden maksujen veloituksen, jolloin kaupunki mainitusta tehtävästä suorittaisi saman palkkion kuin aikaisemminkin, eli 24,000 mk vuodessa, maksaen sen joko yhdessä tai useammassa erässä tullihallituksen tarkemmin määrättävällä tavalla; että Tampereen, Jyväskylän, Hämeenlinnan ja Lahden tullikamarit toimittaisivat Helsingin kaupungille tulevien tuulaakimaksujen veloituksen ja kannannan, mistä suoritettaisiin palkkiona 3 % kannetusta määrästä, sekä liikennemaksujen veloituksen ja kannannan sellaisesta tavarasta, joka tullivarastoon panematta tullaamattomana lähetettiin näihin kaupunkeihin tullattavaksi, mistä suoritettaisiin palkkiona 5 % kuten ennenkin, ja tapahtuen tuulaaki- ja liikennemaksujen tilitys kuukausittain; sekä että Tornion, Kemin, Oulun, Raahan, Kokkolan, Kaskisten, Kristiinankaupungin, Uudenkaupungin, Hangon, Loviisan, Haminan, Mikkelin, Savonlinnan, Kuopion, Iisalmen ja Joensuun tullikamarit toimittaisivat Helsingin kaupungille tulevien liikennemaksujen veloituksen ja kannannan sellaisista tavaroista, jotka tullivarastoon panematta tullaamattomina lähetettiin näihin kaupunkeihin tullattavaksi, mistä suoritettaisiin 5 %:n palkkio, kuten tullinhoitajan kanssa jo oli sovittu, ja tapahtuen tilitys vuosineljänneksittäin.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾, että Pietarsaaren satamalaitokselle saatiin kantopalkkiona kauttakuluttavarasta suorittaa 5 % siltä kannetuista liikennemaksuista, jolloin kuitenkin raakatupakasta oli kantopalkkiona suoritettava 6 p kg:lta.

Kaupunginhallitus hyväksyi ⁴⁾ tavarasta ulkomaan liikenteessä kaupungille tulevien maksujen kannantaa koskevan satamalaitoksen toimitusjohtajan esityksen edellyttäen, että kaupungin palkkaamaa henkilökuntaa ei tarvinnut lisätä.

Nobel Standard oy. ja Suomalainen Shell oy. olivat aikoinaan kaupunginhallitukselle jättämässään kirjelmässä huomauttaneet, että satamahallintotoimisto oli kantanut niiltä liikennemaksuja eräistä bensiini-, petrooli- ja naftamääristä, mitkä yhtiöt olivat tuottaneet vesiteitse suoraan ulko-

¹⁾ Khs 17 p. elok. 1,705 ja 1,706 §. — ²⁾ S:n 26 p. lokak. 2,311 §. — ³⁾ S:n 16 p. marrask. 2,468 §. — ⁴⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,461 §.

mailta Helsingissä oleviin tullivarastoihinsa mutta sittemmin kuljettaneet sieltä tullaamattomina samoin vesiteitse muihin Suomen kaupunkeihin. Kaupunginhallituksen hylättyä niiden vaatimukset näin kannettujen liikennemaksujen palauttamisesta, yhtiöt valittivat Uudenmaan lääninhallitukselle, joka sittemmin velvoitti kaupungin suorittamaan niille takaisin kyseiset liikennemaksut ja korvaamaan yhtiölle niiden oikeudenkäyntikulut. Korkein hallinto-oikeus, johon kaupunginhallitus oli valittanut lääninhallituksen päätöksistä, kumosi ne ja vapautti kaupungin korvauksen suorittamisesta yhtiöille niiden oikeudenkäyntikuluista. Päätös merkittiin ¹⁾ tiedoksi.

Majakkamaksut. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ esittää kauppa- ja teollisuusministeriölle, että niille matkustaja-aluksille, jotka v:n 1940 heinäkuun 15 p:n ja elokuun 10 p:n välisenä aikana toivat Helsinkiin matkustajia tai veivät niitä sieltä, myönnettäisiin 25 %:n alennus majakkamaksuista silloinkin, kun aluksille ei ollut myönnetty n.s. matkailija-alusten alennusta. Ministeriö ilmoitti tämän johdosta katsovansa, että kyseisissä tapauksissa oli syytä esitetyn suuruisen alennuksen myöntämiseen, mutta että tämä majakkamaksun suorittamisesta voimassa olevan asetuksen mukaisesti oli mahdollista ainoastaan harkitsemalla kutakin esiintyvää tapausta erikseen ³⁾.

Uittomaksut. Kaupunginhallitus antoi ⁴⁾ asiamiesosastolleen tehtäväksi perii Vantaanjoen lauttaussäännön mukaiset Vantaanjoen uittoyhdistyksen maksettavat korvaukset, yhteensä 5,191: 50 mk.

Katajanokan vuota- ja öljymakasiini. Kaupunginhallitus suostui ⁵⁾ yleisten töiden lautakunnan esitykseen siitä, että Katajanokan itäpäähän rakennettavan vuota- ja öljymakasiinirakennuksen rakennustyöt annettaisiin kokonaisuudessaan urakalla suoritettaviksi. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁶⁾ sittemmin tekemään Oy. Concrete ab:n kanssa rakentamista koskeva urakkasopimus huomioonottaen kaupunginhallituksen määräämät ehdot. Yhtiön kuitenkin myöhemmin ilmoitettua, ettei se silloisissa oloissa katsonut voivansa allekirjoittaa urakkasopimusta, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾, ettei toistaiseksi ryhdyttäisi kyseisen makasiinirakennuksen teettämiseen, sekä antoi yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi sopivan ajankohdan tullen tehdä kaupunginhallitukselle uuden esityksen asiasta.

Eteläsataman tullipaviljonki. Rakennustoimiston laatimat Eteläsatamaan rakennettavan väliaikaisen tullipaviljongin piirustukset hyväksyttiin ⁸⁾ siten muutettuina, että satamakonstaapelin huone siirrettiin rakennuksen itäkulmaan. Rakennustoimisto oikeutettiin heti ryhtymään rakennuksen perustustöihin.

Eteläsataman telakka-alue. Eteläsataman laivatelakan vedenalaisten purkaustöiden aiheuttamien kustannusten suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi ⁹⁾ 8,000 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä v:n 1938 käyttövaroistaan.

Satamalautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan puoltama ehdotus Eteläsataman telakka-alueen satamarakennussuunnitelman toteuttamiseksi päätettiin ¹⁰⁾ hyväksyä.

¹⁾ Khs 9 p. maalisk. 634 §; vrt. v:n 1937 kert. s. 219 ja v:n 1938 kert. s. 239. —

²⁾ Khs 30 p. maalisk. 806 §; vrt. tämän kert. s. 95 ja 69*. — ³⁾ Khs 1 p. kesäk. 1,273 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. maalisk. 721 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. elok. 1,681 § ja 31 p. elok. 1,823 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 1,982 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. marrask. 2,522 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. elok. 1,704 §; vrt. tämän kert. s. 96. — ⁹⁾ Khs 26 p. tammik. 218 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. toukok. 1,179 §.

Nosturien hankkiminen Eteläsatamaan. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että Eteläsataman uudelle laiturinosalle oli hankittava nivelpuomijärjestelmän mukaiset nosturit kehoittaen yleisten töiden lautakuntaa käsittelemään tällaisia nostureita koskevat hankintatarjoukset.

Veneiden kiinnitysmaat. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ periaatteellisesti hyväksyä rakennustoimiston satamarakennusosaston laatiman ehdotuksen venesataman rakentamisesta Makasiinirannan uuden osan ja Kaivopuiston ympäri kulkevaksi suunnitellun rantatien yhtymäkohtaan sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan rakennuttamaan Makasiinirannan uuden osan Kaivopuiston puoleisen päätylaiturin mainitun venesataman edellyttämällä tavalla. Kiinteistölautakuntaa päätettiin ²⁾ kehoittaa Kaivopuiston rantatien asemakaavaa laatiessaan ottamaan huomioon venesatamaa koskeva suunnitelma.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 50,000 mk satamalautakunnan puoltaman, 20 venepaikkaa käsittävän uuden laiturinhaaran rakentamiseksi Suomen moottori-veneklubin Pohjoissatamassa olevaan moottorivenesatamaan ehdoin, että yhdistys suoritti vuosivuokrana uusista paikoista 275 mk ja vanhoista paikoista 200 mk kappaleelta. Yhdistys oikeutettiin ⁴⁾ omalla kustannuksellaan varustamaan uusi laiturinhaara enintään 1,45 m:n korkuisella panssariverkkoaidalla ehdoin, että aita vaadittaessa poistettiin 1 kuukauden kuluessa irtisanomisesta ja rantamuuri klubin toimesta saatettiin asianmukaiseen kuntoon.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁵⁾ käyttämään satamien korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Veneiden kiinnitysmaat enintään 15,000 mk 26 uuden venepaikan järjestämiseksi Pohjoissataman venelaiturin uloimman haaran ulkosivulle.

Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ maksutta luovuttaa kaksi Pohjoissataman vartioidun venelaiturin paikkaa Helsingin merisuojeluskunnalle.

Sirpalesaaren laitur. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 60,000 mk uuden laiturin rakentamiseen Sirpalesaarelle.

Munkkiniemen kivilaituri ja moottorivenesilta. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾:

luovuttaa Munkkiniemen kivilaiturin ja moottorivenesillan hallinnan satamalautakunnalle oikeuttaen sen kantamaan niiden käyttämisestä suoritettavat maksut;

kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa huolehtimaan kyseisen kivilaiturin ja moottorivenesillan korjaamisesta ja kunnossapidosta käyttäen asianomaisia määrärahojaan;

tehdä Raitiotie ja omnibus oy:lle esityksen raitiotievuosikortin hankkimisesta tarkastavalle satamakonstaapelille;

oikeuttaa satamalautakunnan saamaan etuantina kaupunginkassasta edellä mainittuihin tarkoituksiin tarvittavat rahamäärät kehoittaen sitä selvittämään, eikä kyseisten laitteiden hallintaa voitu järjestää edellä selostettua halvemmalla tavalla; sekä

kehoittaa satamalautakuntaa aikanaan ilmoittamaan kaupunginhallitukselle kertomusvuonna tarvittavan rahamäärän suuruuden.

¹⁾ Khs 6 p. heinäk. 1,529 §. — ²⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,635 §. — ³⁾ S:n 30 p. maalisk. 805 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. toukok. 1,032 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,275 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. heinäk. 1,553 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,253 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. maalisk. 685 §.

Herttoniemen satama. Yleisten töiden lautakuntaa päätettiin ¹⁾ kehoittaa ryhtymään toimenpiteisiin asiatonta maihinnousua ja oleskelua estävien 8—10 kieltoaulun asettamiseksi Herttoniemen satama-alueelle käyttäen tarkoitukseen satamien korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Kadut satama-alueella. Kiinteistölautakuntaa päätettiin samalla kehoittaa tarkoin valvomaan, että Herttoniemen öljysatama-alueiden vartiointi tapahtui niitä koskevien järjestyssääntöjen ja vuokrasopimusten edellyttämin tavoin.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾ pyytää Malmin piirin nimismiestä kesäisin ja varsinkin kesäsunnuntaisin tehostamaan järjestyksen valvontaa Herttoniemen öljysatama-alueella.

Herttoniemen huvilassa n:o 16 oleviin satamakonstaapelin ja ratavartijan asuntoihin asennettavien sähköjohtojen työkustannusten suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 7,550 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaupunginlakimiehelle annettiin ⁴⁾ tehtäväksi valittaa kaupungin maksettavaksi pannusta Herttoniemen öljysatama-alueen ja teollisuusalueen kunnallisverosta.

Kaupunginhallitus vahvisti ⁵⁾ yleisten töiden lautakunnan laadituttaman suunnitelman teiden rakentamisesta Herttoniemen teollisuus- ja puutavara-alueille.

Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ puolestaan periaatteellisesti suostua yleisten töiden lautakunnan esitykseen halkovajan ja käymälän rakentamisesta Herttoniemen asemalle alistaen niiden piirustukset ja sijoituksen rautatiehallituksen hyväksyttäväksi. Saatuaan ilmoituksen, ettei valtionrauteilla ollut mitään muistuttamista kyseisen rakennushankkeen toteuttamista vastaan laaditun suunnitelman mukaisesti, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ suostua rakennustöiden aloittamiseen sekä osoittaa niitä varten 38,500 mk yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Rautatiehallitukselle päätettiin ⁸⁾ ehdottaa, että valtionrautatiet maksaisivat Herttoniemen vesijohdosta saamansa veden voimassa olevaa taksaa noudattaen mittarin mukaisesti sekä Herttoniemen asematalossa olevan asemamestarin huoneiston vuokran 3: 10 mk:n mukaan m²:ltä, ilman vesi-, W.C.- ja lämpökustannuksia, eli 232: 50 mk kuukaudessa. Valtionrautatiet perisivät puolestaan oman laskunsa mukaan osan vuokraa huoneiston haltijalta kustantaen edellä luetelluista eduista johtuvat menot sekä lisäksi aseman odotushuoneen ja tavarasuojan lämmitys- ja siivousmenot. Vuokra laskettaisiin kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien.

Herttoniemen radan liikennöinti. Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti joulukuun 27 p:nä 1938 suostuvansa Herttoniemen—Oulun kylän radan avaamiseen kertomusvuoden tammikuun 1 p:nä säännölliselle, painorajoituksettomalle tavaraliikenteelle huomioonottaen:

että liikenne tapahtui valtionrautateiden toimesta ja kustannuksella käyttäen asema-, juna- ja veturipalvelukseen valtionrautateiden henkilökuntaa;

että liikenteessä noudatettiin valtionrautateiden voimassa olevaa liikenne- ja tariffisääntöä;

¹⁾ Khs 21 p. syysk. 1,980 §. — ²⁾ S:n 30 p. marrask. 2,562 §. — ³⁾ S:n 23 p. helmik. 495 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,270 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. toukok. 1,090 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. helmik. 495 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. maalisk. 678 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. maalisk. 729 §.

että kaikki liikenteestä kertyvät tulot kuuluivat valtionrautateille; että Herttoniemen asemaa liikennöitiin itsenäisenä liikennepaikkana; että kaupunki huolehti radan vartioinnista sekä sen kunnossa- ja puhtaanapidosta, lukuunottamatta kuitenkaan aurausta, jonka toimittaminen kuului valtionrautateille;

että rautatiehallitus oli vastuussa tällä rautatiellä kuljetettaviksi otetuista tavaroista valtionrautateiden liikennesäännön mukaisesti, kun taas rautatien käytöstä johtuvan vahingon vastuun suhteen oli noudatettava rautatienkäytöstä johtuvan vahingon vastuusta helmikuun 19 p:nä 1898 annetun lain 9 §:n määräyksiä; sekä

että rautatiehallitus oli oikeutettu antamaan tarkemmat määräykset liikenteen hoidosta ja järjestelystä ynnä turvallisuuden ylläpitämisestä rautatiellä ¹⁾.

Rautatiehallitus puolestaan ilmoitti määränneensä, että Herttoniemen satama virkamiehen hoitamana Herttoniemi—Hertonäs nimisenä liikennepaikkana kertomusvuoden tammikuun 1 p:nä avataan tavaraliikenteelle ilman rajoitusta, välimatkan Oulunkylän asemalle ollessa 9 km ²⁾.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä v:n 1938 käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 23,000 mk Herttoniemen aseman vaihteiden hoidosta sekä 43,000 mk tasoristeysten vartioinnista, Herttoniemen ja Oulunkylän välisen suoran puhelinyhteyden ylläpidosta sekä Herttoniemen vesijohdon käytöstä johtuvien menojen peittämiseen.

Edellä mainituista käyttövaroistaan kaupunginhallitus niinikään myönsi ⁴⁾ 62,000 mk Herttoniemen radan väliaikaisesta liikennöimisestä kertomusvuonna kaupungille aiheutuneiden kustannusten suorittamiseen.

Kellosaaren lentosatama. Merivartiolaitos oikeutettiin ⁵⁾ omalla kustannuksellaan suorittamaan eräitä Kellosaaren lentosataman laiturinkorjauksia.

Satama-alueiden rajat. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾, että kaupunginvaltuuston päätös ⁷⁾ satama-alueiden rajain uudelleenjärjestämisestä pantaisiin täytäntöön v:n 1940 alusta lukien, kuitenkin niin, että satamalautakunta vastedes vuokraisi ne alueet, joiden vuokra-aika jatkui tammikuun 1 p:n 1940 jälkeen.

Itämerenkadun varrella olevien alueiden vuokralleanto. Eräiden Itämerenkadun varrella olevia alueita vuokranneiden toiminimien anottua vuokra-aikansa pidentämistä, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ jättää asian satamalautakunnan yksityikohtaisen harkinnan varaan.

Akateemiselle ilmasuojeluyhdistykselle päätettiin ⁹⁾ edelleen kertomusvuodeksi ilmaiseksi luovuttaa eräs Itämerenkadun 16:ssa oleva alue.

Kalasumppualusten viipyminen satamissa. Terveystoimilautakunta ilmoitti suostuneensa siihen, että kalasumppialukset saivat kesäkuun 1 p:nä saakka läpi vuorokauden viipyä satamalautakunnan määräämillä paikoilla Eteläsatamassa ¹⁰⁾.

Vanhankaupungin lahden kalavesien rauhoittaminen. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ kieltää kalastusten harjoittamisen kaupungin vesialueella Kivinkolan kärkestä Kyläsaaren itäkärkeen kulkevan rajalinjan pohjoispuolella

¹⁾ Khs 4 p. tammik. 40 §. — ²⁾ S:n 4 p. tammik. 41 §. — ³⁾ S:n 4 p. tammik. 43 §. — ⁴⁾ Khn jsto 8 p. jouluk. 4,262 §. — ⁵⁾ Khs 23 p. maalisk. 726 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,588 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 94. — ⁸⁾ Khs 12 p. lokak. 2,182 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. tammik. 215 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. toukok. 1,166 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. maalisk. 540 §.

sekä velvoittaa satamalautakunnan huolehtimaan kyseisen rauhoituspiirin valvonnasta.

Katajanokalla kulkevan rautatieraitteen sulkeminen liikenteeltä. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ¹⁾ eräin ehdoin puoltaa Katajanokan korttelin n:o 150 ääriksen rautatieraitteen sulkemista liikenteeltä.

Satamaradan puhelinjohdon poistaminen. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ suostua rautatiehallituksen esitykseen Kruununvuorenkadun tontin n:o 2 kautta vedetyn satamaradan puhelinjohdon poistamisesta sekä ilmoittaa olevansa valmis aikanaan korvaamaan valtionrautateiden kustannukset mainitusta työstä.

Moottorivenekilpailujen toimeenpano Kaivopuiston edustalla. Kaupunginhallitus oikeutti ³⁾ Suomen moottorivene klubin entisiin ehdoin syyskuun 1 p:nä toimeenpanemaan kansainväliset moottorivenekilpailut Kaivopuiston edustalla. Muuttuneiden poliittisten olojen takia yhdistyksen kuitenkin sittemmin oli pakko peruuttaa kilpailut ⁴⁾.

Uimahuoneen pitoa Meilahden huvila-alueella n:o 4 koskeva valitus. Varatuomari L. Pohjanheimon valitettua korkeimpaan hallinto-oikeuteen hänen Orkolinna nimiseen huvilaansa Meilahden 4:ssä kuuluvan uimahuoneen ja laiturin irtisanomisoikeutta koskevasta Uudenmaan lääninhallituksen päätöksestä ⁵⁾, kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ tämän johdosta annettavassa selityksessään toistaa asiassa aikaisemmin esittämänsä näkökohdat ja anoa valituksen hylkäämistä. Korkein hallinto-oikeus päätti maaliskuun 30 p:nä, ettei se katsonut olevan syytä lääninhallituksen päätöksen muuttamiseen, koska ei satamalautakunnan eikä kaupunginhallituksen asiassa tekemillä päätöksillä ollut ratkaistu kysymystä varatuomari Pohjanheimon oikeudesta uimahuoneen pitämiseen kyseisellä paikalla, mikä kysymys tarvittaessa erikseen voitiin ottaa laillisessa järjestyksessä tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, joten mainituilla päätöksillä ei ollut loukattu varatuomari Pohjanheimon yksityistä oikeutta ⁷⁾.

Wärtsilä-yhtymä oy:n telakka. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ oikeuttaa Wärtsilä-yhtymä oy:n myymään entisen 2,800 tonnin nostokykyisen uivan telakkansa ehdoin, että yhtiö viimeistään huhtikuun 1 p:nä 1940 mennessä hankki uuden n. 4,000 tonnin nostokykyisen uivan telakan, johon nähden edelleen sovellettaisiin ensiksi mainittua telakkaa koskevan, Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n ja kaupungin välillä tehdyn sopimuksen ⁹⁾ ehtoja, sekä siten, että, ellei uutta telakkaa mainittuun päivään mennessä ollut hankittu, niin yhtymä edellä mainitun sopimuksen 12 §:n mukaisesti maksoi takaisin kaupungin myöntämän avustuksen ja lainan;

oikeuttaa yhtymän omalla kustannuksellaan tarpeisiinsa louhimaan ja tasoittamaan n. 11 m:n levyisen ja 56 m:n pituisen, karttaan tarkemmin merkityn lisäalueen sen entisen alueen länsirajalla Munkkisaaren pohjoiskärjessä;

oikeuttaa yhtymän täyttämällä pidentämään edellisessä kohdassa mainittua aluetta enintään 34 m:llä rakennustoimiston satamarakennusosaston lähimpien osoitusten mukaisesti;

¹⁾ Khs 4 p. tammik. 44 §. — ²⁾ S:n 2 p. helmik. 327 §. — ³⁾ S:n 11 p. toukok. 1,073 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 246. — ⁴⁾ Khs 14 p. syysk. 1,906 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 246. — ⁶⁾ Khs 18 p. tammik. 172 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,398 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,595 §. — ⁹⁾ Ks. v:n 1933 kert. s. 52.

luovuttaa toisessa ja kolmannessa kohdassa mainitut alueet yhtymälle kyseessä olevien töiden ajaksi vuokravapaasti ja kehoittaa yhtymää vuokra-suhteen pidentämiseen nähdén kääntymään satamalautakunnan puoleen; sekä

suostua siihen, että kyseessä olevien töiden edellyttämät ruoppaustyöt suoritettiin kaupungin toimesta, ja tyytyä siihen, että niistä veloitettiin ainoastaan kaupungin omat kustannukset ynnä vahvistettu lisäprosentti yleisten kustannusten peittämiseksi.

14. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Sotavakuutus. Teknillisten laitosten hallituksen tekemään tiedusteluun päätettiin ¹⁾ vastata, että kaupunki liittyy valtion toimesta perustettavaan keskinäiseen vakuutuslaitokseen mahdollisten sotavahinkojen korvaamiseksi.

Työaika. Kaupunginhallitus määräsi ²⁾ teknillisten laitosten konttori-ajan toistaiseksi olemaan klo 8.30—13.00.

Sukkien y.m. valmistaminen sotapalvelukseen kutsutuille. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ³⁾ 750 mk teknillisten laitosten hallituksen käytettäväksi lankojen ostoon sukkién y.m. valmistamiseksi sotapalvelukseen kutsutuille.

Vesijohtolaitos

Viranhaltijat. Vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan A. Skogin erottua säädetyn eroamisiän saavutettuaan virastaan joulukuun 31 p:nä, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ maalauttaa hänen muotokuvansa.

Asemapäivystäjä S. Koskenranta oikeutettiin ⁵⁾ säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkaansa tammikuun 15 p:ään 1941 saakka.

Konemestari A. W. Henrikssonille päätettiin ⁶⁾ tammikuun 1 p:n ja maaliskuun 7 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän sairaslomasijaisena hoiti ylikonemestari A. Luckmanin virkaa, suorittaa 2,475 mk:n palkkio asianomaisen säästyneestä palkasta.

Eräiden vesijohtolaitoksen toimenhaltijain suoritettavain luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin ⁷⁾.

Toimistoapulainen D. Olsson oikeutettiin ⁸⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Vesijohtolaitoksen v. 1938 vakinaistettujen virkojen palkkoihin kaupunginhallitus myönsi ⁹⁾ 49,756 mk talousarvioon tätä varten merkityistä käyttövaroistaan.

Munkkiniemen ja Haagan vesimaksut. Vesijohtolaitos oikeutettiin ¹⁰⁾ vedenkulutuksesta Munkkiniemessä ja Haagassa veloittamaan siellä siihen saakka noudatettujen hintain mukaisesti.

Sakkokoron jättäminen perimättä. Vesijohtolaitos oikeutettiin ¹¹⁾ jou-

¹⁾ Khn jsto 9 p. marrask. 4,139 §. — ²⁾ S:n 11 p. jouluk. 4,290 §. — ³⁾ S:n 29 p. jouluk. 4,426 §. — ⁴⁾ Khs 12 p. tammik. 62 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 2,310 §. — ⁶⁾ Khn jsto 2 p. marrask. 4,112 §. — ⁷⁾ Khs 21 p. syysk. 1,957 § sekä khn jsto 11 p. toukok. 3,575 §, 14 p. syysk. 3,940 §, 5 p. lokak. 4,003 § ja 23 p. marrask. 4,191 §. — ⁸⁾ Khn jsto 23 p. helmik. 3,280 §. — ⁹⁾ Khs 5 p. lokak. 2,110 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 231 §. — ¹¹⁾ Khn jsto 14 p. jouluk. 4,321 §.

lukuun aikana jättämään perimättä sakkokorkoa sodan syttymisen jälkeen maksettaviksi langenneista maksuista.

Herttoniemen vesijohdosta valtionrautateille toimitettava vesi. Rautatiehallituksen allekirjoittama Herttoniemen vesijohdosta valtionrautateille toimitettavan veden maksamista koskeva sopimus päätettiin ¹⁾ lähettää teknillisten laitosten hallitukselle. Samalla päätettiin suostua rautatiehallituksen ehdotukseen, että kaupunki kustantaisi Herttoniemen liikennepaikan virkahuoneiden, laiturin ja kuormausalueen valaistuskulut ja valaistuslaitteiden kunnossapidon.

Lupa eräiden vesijohtotöiden aloittamiseen. Vesijohtolaitos oikeutettiin ²⁾ aloittamaan eräitä talousarvioon siirtomäärärahoilla suoritettaviksi merkittyjä vesijohtotöitä.

Lääkärinkadun vesijohdon siirtäminen. Jotta Lääkärinkadun alla kulkeva vesijohto kadun alentamisen vuoksi ei tulisi liian lähelle kadun pintaa, kaupunginhallitus päätti ³⁾, että johto oli katutyön yhteydessä alennettava.

Vesijohdon asentaminen Ruusulan- ja Runeberginkadun välille. Teknillisten laitosten pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisällyttävistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 37,000 mk vesijohdon asentamiseksi Ruusulankadun tontin n:o 3 ja Runeberginkadun välille.

Kesävesijohdon vetäminen Vallilan ulkoilmanäyttämölle. Yleisten töiden pääluokkaan sisällyttävistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ 25,000 mk yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi kesävesijohdon vetämiseen Kuortaneen- ja Jämsänkadun risteyksestä Vallilan ulkoilmanäyttämölle päättäen luovuttaa tämän johdon mainitun lautakunnan hoitoon.

Mustikkamaan vesijohtoverkoston laajentaminen. Käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ 15,000 mk Mustikkamaan vesijohtoverkoston pidentämiseen n. 300 m:llä, jolloin työvoimana oli käytettävä vapautuneita vankeja.

Vesijohdon johtaminen satamaradan alitse. Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi, ettei rautatiehallituksella ollut mitään huomautettavaa vesijohdon johtamista vastaan vesijohtolaitoksen ehdotuksen mukaisesti satamaradan alitse, ollen kaupungin kuitenkin toimitettava ja kustannettava sifoonin siirto tai pidentäminen, jos se myöhemmin satamaradan alkupään siirron vuoksi kävi tarpeelliseksi.

Vesijohdon johtaminen Lauttasaareen. Lauttasaaren yhdyskunnan valtuusto oikeutettiin ⁸⁾ Yleinen insinööritoimisto oy:n laatiman suunnitelman mukaisesti laskemaan 8':n vesijohto Salmisaaresta Lauttasaaren ehdoin, että yhdyskunta kustansi Lauttasaarenrannan rakentamisen takia myöhemmin ehkä välttämättömiksi osoittautuvat vesijohdon muutokset ja että vesijohtotöitä suoritettaessa noudatettiin rakennustoimiston, vesijohtolaitoksen ja satamaviranomaisten mahdollisesti antamia määräyksiä.

Vesijohtotunnelin rakentaminen pääradan alitse Käpylään. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁹⁾ puolestaan teknillisten laitosten hallituksen suunnitelman vesijohtotunnelin rakentamisesta pääradan alitse Käpylään alistaen suunnitelman myöskin rautatiehallituksen hyväksyttäväksi.

¹⁾ Khs 31 p. elok. 1,821 §. — ²⁾ S:n 23 p. helmik. 493 §. — ³⁾ S:n 14 p. huhtik. 867 §; vrt. tämän kert. s. 243 ja 246. — ⁴⁾ Khs 17 p. elok. 1,701 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. huhtik. 979 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 1,929 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. lokak. 2,264 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. maalisk. 631 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. toukok. 1,089 §.

Rautatiehallitus hyväksyi sittemmin kyseisen suunnitelman ehdoin, että kaupunginhallitus kustansi kaikki työt asianomaisen ratajakson päällikön antamien ohjeiden mukaisesti sekä palkkasi töiden ajaksi paikalle hänen hyväksymänsä vartijan ja töiden valvojan; että työ suoritettiin mitä suurinta varovaisuutta noudattaen ja käyttäen louhimiseen aivan pieniä panoksia; että tunneli holvattiin betonilla, jos kallio osoittautui rikkinäiseksi; että rata hyvin tuettiin sekä tunnelia rakennettaessa ja johtoja vedettäessä että myöskin myöhemmin jos se osoittautui tarpeelliseksi; että vesijohtotunneli varustettiin kaivoilla veden johtamista varten sivuojiin; että kaupunginhallitus vastasi kaikesta vesijohtotunnelin ja vesijohdon mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta; että kaupunginhallitus, jos rakennettiin lisäraiteita tai tunneli muuten kävi sopimattomaksi tai haitalliseksi, kustansi tunnelin jatkamisen, syvemmälle upottamisen, sopivampaan paikkaan siirtämisen tai johdon poistamisen rautatiealueelta; sekä ettei rautatiehallituksen tarvinnut vastata vesijohtotunnelille ja johdoille rautatiealueella mahdollisesti aiheutuvista vahingoista. Ilmoitus merkittiin ¹⁾ tiedoksi.

Vesipostit. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 10,000 mk vesipostin järjestämiseksi Meilahteen ²⁾ sekä samoin 10,000 mk yleisen vesipostin järjestämiseksi Munkkiniemen raitiotiesillan itäpäädssä olevan pysäkin ääreen ³⁾.

Uuden vesisäiliön ympäristön kunnostaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁴⁾ vesijohtolaitoksen puoltaman uuden vesisäiliön ympäristön kunnostamissuunnitelman oikeuttaen samalla vesijohtolaitoksen työn suorittamiseen käyttämään v:n 1938 talousarvioon mainittua vesisäiliötä varten merkityn määrärahan ylijäämästä enintään 350,000 mk.

Vantaanjoen vesimäärän säännöstely. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁵⁾ kertomusvuonna käyttämään Neuvotteleva insinööri-toimisto oy. Consulting nimistä toimistoa Vantaanjoen sadevesialueen vesistöjen ja järvien selvittelyssä karttain ja paikalla suoritetun tutkimusten avulla sekä eri säännöstelymahdollisuuksien pääpiirteittäisessä selvittelyssä osoittaen tarkoitusta varten teknillisten laitosten hallituksen käytettäväksi 50,000 mk teknillisten laitosten pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Varapadon rakentaminen Vantaanjokeen. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ tehdä Uudenmaan lääninhallitukselle teknillisten laitosten hallituksen ehdotaman esityksen vesioikeuslain mukaisen luvan myöntämisestä varapadon rakentamiseen Vantaanjoen läntiseen suuhaaraan.

Sittemmin merkittiin ⁷⁾ tiedoksi lääninhallituksen lähettämä ilmoitus siitä, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli katsonut tarpeelliseksi määrätä, että kaupunginhallituksen vireillepanema, varapadon rakentamista Vantaanjokeen koskeva vesioikeusasia oli siirrettävä vesistötoimikunnan edelleen käsiteltäväksi eräiden kiireellisten vesioikeusasiain käsittelemisestä annetun lain määräämässä järjestyksessä.

Vesistötoimikunnan suostuttua syyskuun 26 p:nä eräin ehdoin varapadon rakentamiseen Vantaanjokeen, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ lähettää

¹⁾ Khs 25 p. toukok. 1,185 §. — ²⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,525 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 1,524 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,278 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. helmik. 320 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 807 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. toukok. 1,034 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. lokak. 2,181 §.

maistraatille vesistötoimikunnan päätöksen sekä asiaa koskevan kuulutuksen pidettäväksi yleisön nähtävänä.

Eräät väestönsuojelutoimenpiteet. Teknillisten laitosten pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvien käyttövarainsa ylityksenä kaupunginhallitus myönsi ¹⁾ 240,000 mk niiden väestönsuojelutoimenpiteiden menojen peittämiseen, joihin oli ryhdytty vesijohtolaitoksen eri osastoilla.

Vesisäiliöiden naamiointi. Kaupunginhallitus päätti ²⁾, että vanha ja uusi vesisäiliö naamioitaisiin valkovärillä maalaamista käyttäen.

K a a s u l a i t o s

Viranhaltijat. Poliittisen tilanteen epävarmuuden vuoksi myönnettiin ³⁾ palkallista virkalomaa enintään kahdeksi viikoksi kaasulaitoksen neuvolle A. Ahoniukselle sekä palkatonta lomaa samaksi ajaksi toimistoapulaisille D. Schönbergille ja S. Taxellille.

Eäiden kaasulaitoksen toimenhaltijain suoritettavain luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin ⁴⁾.

Toinen käyttöinsinööri E. Sundgren oikeutettiin ⁵⁾ hoitamaan sivutointa v:n 1940 loppuun.

Kaasulaitoksen sivutuotemyynnin esimies E. Högberg, toimentaja J. Franck, toimistoapulainen D. Bergman, mittarinlukija T. Johansson, toinen käyttöinsinööri E. Sundgren, varastonhoitaja R. Savolainen, kaasumestari A. Miehinen ja varastonhoitaja N. Lindqvist oikeutettiin ⁶⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1941 loppuun.

Kaasulaitoksen v. 1938 vakinaistettujen virkojen palkkoihin kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 186,492 mk talousarvioon tätä varten merkityistä käyttövaroistaan.

Kaasumaksujen maksuaika. Teknillisten laitosten hallitukselle päätettiin ⁸⁾ sen asiasta tekemän tiedustelun johdosta ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella ollut mitään kaasumaksujen maksuajan pidentämistä vastaan yhdellä maksuviikolla.

Hiilenhankinnat. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ ilmoittaa teknillisten laitosten hallitukselle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että kaasulaitos hankki tarvitsemansa hiilen sieltä, mistä sitä oli parhaiten saatavissa.

Lupa siirtomäärärahan käyttämiseen. Kaasulaitos oikeutettiin ¹⁰⁾ alkaamaan käyttää pääputkiverkon laajentamista ja uusimista sekä kaasumittarien ostoja varten talousarvioon merkityjä siirtomäärärahoja.

Kaasujohdon ja painesäätäjän rakentaminen HAKA osuuskunnan alueelle. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen jo kertomusvuonna käyttämään koko sen 870,000 mk:n määrärahan, jonka kaupunginvaltuusto oli myöntänyt HAKA osuuskunnalle vuokratulle alueelle rakennettavan kaasujohdon ja painesäätäjän rakentamiseen, sekä aikanaan tehdä valtuustolle esityksen tämän toimenpiteen hyväksymisestä.

1) Khn jsto 29 p. jouluk. 4,455 §. — 2) S:n 29 p. jouluk. 4,459 §. — 3) S:n 20 p. lokak. 4,065 §. — 4) S:n 11 p. toukok. 3,575 §. — 5) Khs 12 p. tammik. 96 §. — 6) Khn jsto 26 p. lokak. 4,087 §. — 7) Khs 5 p. lokak. 2,110 §. — 8) S:n 26 p. lokak. 2,309 §. — 9) S:n 5 p. lokak. 2,109 §. — 10) S:n 18 p. tammik. 174§. — 11) S:n 5 p. lokak. 2,112 §; ks. myös tämän kert. s. 99.

Säätäjän rakentaminen Isonkyröntien varrelle. Kaasulaitoksen tehtyä tiedustelun erään rakennettavan säätäjän paikasta, kaupunginhallitus päätti¹⁾ määrätä sen rakennettavaksi suunnitellun Isonkyröntien varrelle, Mäkelän- ja Sofianlehdonkadun kohdalle järjestettävän istutuksen eteläosaan.

Kaasuvalaistuksen supistaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi²⁾ kaasulaitoksen ehdotuksen, jonka mukaan kaasuvalaistuksen vuorokautinen kulutus kansainvälisen tilanteen johdosta oli supistettava 4,600 m³:stä 2,000 m³:iin.

S ä h k ö l a i t o s

Viranhaltijat. Sähkölaitoksen toimitusjohtajalle R. E. Brummerille, joka heinäkuun 28 p:stä 1938 helmikuun 25 p:ään 1939 silloisen käyttöinsinöörinvirkansa ohella oli hoitanut edellisen haltijansa kuoltua avoimeksi tullutta toimitusjohtajanvirkaa, myönnettiin³⁾ korvauksena tästä 6,024: 35 mk asianomaiselta palkkatililtä.

Kaupunginhallitus suostui⁴⁾ sähkölaitoksen toimitusjohtajaksi valitun entisen käyttöinsinöörin R. E. Brummerin anomukseen saada edelleen pitää hallussaan laitoksen käyttöinsinöörin asuntoa entisiin vuokrin kesäkuun 1 p:ään saakka.

Toimistoinsinööri E. Tilus oikeutettiin⁵⁾ saamaan palkkansa elokuun 24 p:n ja syyskuun 6 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän nautti virkalomaa matkustaakseen Milanossa pidettäviin pyöräilymaailmanmestaruuskilpailuihin.

Poliittisen tilanteen epävarmuuden vuoksi myönnettiin⁶⁾ palkallista virkalomaa enintään kahdeksi viikoksi sähkölaitoksen toimistoapulaisille G. Caireniukselle ja K. Heikinheimolle.

Toimistoapulainen A. Koskiselle myönnettiin⁷⁾ kahden viikon palkaton virkaloma.

Sähkölaitoksen kassa- ja tiliviraston ensimmäinen kirjanpitäjä K. T. Björkman oikeutettiin⁸⁾ kesä—heinäkuun ajalta nostamaan 6,075 mk:n lisäpalkkio eli puolet saman viraston kamreerinviran pohjapalkasta, jota hän mainittuna aikana hoiti oman virkansa ohella.

Sähkölaitoksen kaapelimestari T. V. Sakari oikeutettiin⁹⁾ kertomusvuoden tammikuun alussa nauttimaan hänen v:n 1938 kesälomastaan jälellä oleva viiden päivän loma-aika.

Eräiden sähkölaitoksen viranhaltijain suoritettavain luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin¹⁰⁾.

Johtomestari A. F. Johansson¹¹⁾ ja vanhempi asemapäivystäjä V. Aalto¹²⁾ oikeutettiin säädetyin eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään toimiinsa vastaavasti huhtikuun 27 p:ään 1940 ja toukokuun 31 p:ään 1939.

Päälaskuttaja A. Liuksiala oikeutettiin¹³⁾ hoitamaan sivutointa v:n 1940 loppuun.

1) Khs 2 p. maalisk. 524 §. — 2) S:n 14 p. syysk. 1,933 §. — 3) S:n 22 p. kesäk. 1,432 §. — 4) S:n 2 p. helmik. 319 §. — 5) S:n 7 p. syysk. 1,878 §. — 6) Khs jsto 20 p. lokak. 4,065 §. — 7) S:n 27 p. jouluk. 4,421 §. — 8) S:n 15 p. kesäk. 3,690 §. — 9) Khs 12 p. tammik. 97 §. — 10) Khs jsto 11 p. toukok. 3,575 § ja 3 p. elok. 3,826 §. — 11) Khs 2 p. helmik. 318 §. — 12) S:n 9 p. maalisk. 629 §. — 13) S:n 23 p. helmik. 490 §.

Sähkölaitoksen rahastajat F. Salminen ¹⁾ ja P. Wallenius ²⁾ ja mittarinlukija W. Björkell ³⁾ oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun sekä toimistoapulaiset E. Juslin ³⁾, V. Juslin ⁴⁾, A. Kokkola ³⁾, H. Olin ³⁾ ja M. Sandström ³⁾, mittarinlukija V. Suhonen ³⁾ ja asemapäivystäjät A. Häggqvist ³⁾ ja F. Lehti ³⁾ v:n 1941 loppuun.

Sähkömaksujen maksuaika. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁵⁾ pidentämään sähkömaksujen maksuaikaa yhdellä viikolla.

Munkkiniemen ja Haagan sähkömaksut. Sähkölaitos oikeutettiin ⁶⁾ sähkönkulutuksesta Munkkiniemessä ja Haagassa veloittamaan siellä siihen saakka noudatettujen hintain mukaisesti.

Määrärahan ylittäminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään sähkölaitoksen määrärahoja Laitteiden arvon kuoletus, Pääoma-arvon korko ja Työntekijäin erinäiset edut vastaavasti 925,000 mk, 700,000 mk ja 500,000 mk.

Kampin ala-asema. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁸⁾ vuokraamaan Kampin ala-aseman kaksi ylintä kerrosta sähkötarkastuslaitokselle seuraavin ehdoin:

että vuokra-aika oli 10 vuotta;

että vuosivuokra oli 160,000 mk;

että sähkötarkastuslaitos kustansi mainittujen kerrosten sisustustyöt sovitun ohjelman mukaisesti n. 475,000 mk:n kustannuksin;

että sähkötarkastuslaitoksen kustantamat sisustustyöt rakennus- y.m. aineineen korvaukset jäivät kaupungin riidattomaksi omaisuudeksi;

että sähkötarkastuslaitos, ellei se aluksi katsonut tarvitsevansa koko huoneistotilaa, sai joko ottaa sähkölaitoksen hyväksymän alivuokralaisen tai luovuttaa vastaavan tilan sähkölaitoksen omaan käyttöön, jolloin vuosivuokra jälkimmäisessä tapauksessa vastaavasti alenisi;

että edellisen kohdan määräykset eivät vapauttaneet sähkötarkastuslaitosta sisustamasta mainittuakaan tilaa ohjelman mukaisesti; sekä

että sähkötarkastuslaitos oli velvollinen omalla kustannuksellaan huolehtimaan oman huoneistonsa samoin kuin mahdollisen alivuokralaisensa huoneiston kaikista sisäkorjauksista vuokra-aikana.

HAKA osuuskunnan anottua saada eräin ehdoin järjestää Käpylän uudelle asutusalueelle tulevan lämpöasemansa yhteyteen sähkövoima-aseman, jonka tuottamasta energiasta kaupungin sähkölaitos maksaisi 40 p kWh:lta, kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ ilmoittaa teknillisten laitosten hallitukselle, ettei se katsonut voivansa sallia sen tehdä HAKA osuuskunnan kanssa sopimusta korkeamman kWh-hinnan maksamisesta kuin mitä kaupunki kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen perusteella maksoi vesi-voimaenergiasta.

Sähkövoiman hankinta Munkkiniemeen. Kaupunginhallitus oikeutti ¹⁰⁾ sähkölaitoksen tekemään Malmin sähkölaitos oy:n kanssa sopimuksen sähkövoiman toimittamisesta Munkkiniemeen.

Suoran voimajohdon vetäminen Harjavallan voimalaitoksesta Helsinkiin. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ tehdä kauppa- ja teollisuusministeriölle suoran

¹⁾ Khn jsto 7 p. syysk. 3,921 §. — ²⁾ S:n 9 p. helmik. 3,224 §. — ³⁾ S:n 29 p. jouluk. 4,453 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. lokak. 3,996 §. — ⁵⁾ Khs 26 p. lokak. 2,309 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. tammik. 231 §. — ⁷⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,456 §. — ⁸⁾ Khs 10 p. elok. 1,685 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 94 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. toukok. 1,141 §. — ¹¹⁾ S:n 9 p. helmik. 371 §.

voimajohdon vetämistä Harjavallan voimalaitoksesta Helsinkiin koskevan esityksen.

Mutaattorin hankinnan viivästyminen. Teknillisten laitosten hallituksen ilmoitettua, että Oy. Strömberg ab:n sopimuksen mukaisesti tuli suorittaa kaupungille 16,750 mk sakkoa siltä Kasarmitorin ala-asemalle tilatun mutaattorin hankinnan myöhästymisen johdosta kun taas kaupungin puolestaan oli maksettava yhtiölle mutaattorin asentamisen myöhästymisen aiheuttamaa 6 kuukauden korkotappiota n. 5,590 mk, kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että edellä mainitut saatavat saatiin kuitata toisiaan vastaan.

Höyrykattilan hankinnan viivästyminen. Kaupunginhallitus päätti ²⁾, että Tampereen pellava- ja rautateollisuus oy:n joulukuun 1 p:ään 1938 mennessä sähkölaitokselle toimitettavan mutta myöhästyneen höyrykattilan viivästymissakko jätetään perimättä.

Lupa siirtomäärärahan käyttämiseen. Sähkölaitos oikeutettiin ³⁾ alkaamaan käyttää eräitä talousarvioon merkittyjä siirtomäärärahoja.

Ilmakompressorin y.m. hankkiminen pääasemalle. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁴⁾ sähkölaitoksen pääaseman kattila- ja konetehon lisäämiseksi käyttämään v:n 1938 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Sähkölaitos sisältyvästä siirtomäärärahasta Koneisto käyttämään 103,505: 70 mk ilmakompressorin, talttakoneen, porakoneen y.m. tarvikkeiden hankkimiseksi sähkölaitokselle.

Autovajan rakentaminen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ⁵⁾ käyttämään sähkölaitoksen jakelumäärärahasta Korjaukset enintään 118,000 mk väliaikaisen autovajan rakentamiseksi Kaarlenkadun tontille n:o 3.

Muuntoaseman rakentaminen. Sähkölaitos oikeutettiin ⁶⁾ rakentamaan muuntoasema Punavuorenkadun kansakoulun pihamaalle laadittujen piirustusten mukaisesti sellaisia rakennusaineita käyttäen, etteivät oppilaat voineet turmella seinäiä eikä laitteita, sekä edellyttäen, ettei koulupihan istutuksia vahingoitettu.

Katuvalaistus. V:n 1938 talousarvion teknillisten laitosten pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ 6,868: 40 mk Hietalahdentorin katuvalaistustöitä varten.

Kertomusvuoden talousarvion vastaavasta määrärahasta myönnettiin ⁸⁾ 17,000 mk sähkövalaistuslaitteiden asentamista varten yliopiston pääportaiden kohdalle sekä hyväksyttiin ⁹⁾ maksettavaksi sähkölaitoksen 2,418: 45 mk:n suuruinen lasku Kauppatorin valonheittäjäpylväiden siirtämisestä.

Viron avustusretkikunnan 20-vuotismuistojuhla. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁰⁾ sähkölaitokselle 200 mk sähkövalaistuksen järjestämiseksi Viron avustusretkikunnan 20-vuotismuistojuhlan johdosta Vanhan kirkon puistossa olevalle vironkävijäin haudalle pystytettävään kuuseen.

Radioantenneja koskevat määräykset. Kauppa- ja teollisuusministeriölle päätettiin ¹¹⁾ antaa lausunto sähkötarkastuslaitoksen ehdotuksesta radioantenneja koskeviksi uusiksi määräyksiksi.

¹⁾ Khs 13 p. heinäk. 1,594 §. — ²⁾ S:n 18 p. tammik. 175 §. — ³⁾ S:n 2 p. helmik. 317 § ja 23 p. helmik. 493 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. maalisk. 628 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,448 §. — ⁶⁾ S:n 31 p. elok. 1,827 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. tammik. 234 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. marrask. 2,429 §. — ⁹⁾ Khs jsto 13 p. marrask. 4,151 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. tammik. 3,122 §. — ¹¹⁾ Khs 6 p. heinäk. 1,549 §.

15. Teurastamoa ja elintarvikekeskustaa koskevat asiat

Teurastamo

Viranhaltijat. Halliapulainen O. Malm oikeutettiin ¹⁾ saamaan täydet palkkaetunsa tammikuun 20 p:n ja 22 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän nautti jatkettua sairaslomaa jouduttuaan tapaturman uhriksi virantoimituksessa ollessaan.

Apulaisjohtaja J. Sjölundille myönnettiin ²⁾ heinäkuun 1 p:n ja 15 p:n väliseksi ajaksi virkalomaa ulkomaista opintomatkaa varten oikeuttaen hänet mainitulta ajalta nostamaan palkkaetunsa vähennettyinä 2,500 mk:lla eli siis 1,175 mk. Hänen viransijaisekseen määrättiin tarkastuseläinlääkäri B.-O. Engdahl ja tämän sijaiseksi eläinlääkäri V. Paattinen, jolle samalla myönnettiin 2,500 mk:n suuruisen sijaispalkkio. Kaupunginhallituksen tehtyä tätä koskevan anomuksen maatalousministeriö sittemmin määräsi eläinlääkäri Paattisen edellä mainittuna aikana toimimaan kaupungin teurastamon ja lihantarkastamon lihantarkastajana ³⁾.

Toimitusjohtaja H. Tallqvistin, apulaisjohtaja J. Sjölundin ja tarkastuseläinlääkäri B.-O. Engdahlin tultua kutsutuiksi sotapalvelukseen, kaupunginhallitus määräsi ⁴⁾ eläinlääkintäasessori W. Castrénin ja eläinlääkäri H. Söderlundin hoitamaan tarkastuseläinlääkärien ja apulaiseläinlääkärien virkoja, edellisen lokakuun 10 p:stä ja jälkimmäisen teurastamolautakunnan määrättävästä ajankohdasta lukien toistaiseksi. Kaupunginhallituksen tehtyä tätä koskevan anomuksen maatalousministeriö sittemmin määräsi eläinlääkäri Söderlundin toistaiseksi toimimaan kaupungin teurastamon ja lihantarkastamon lihantarkastajana ⁵⁾.

Tarkastuseläinlääkäri B.-O. Engdahlin sijaiseksi hänen v:n 1938 joulukuun 19 p:n ja 23 p:n väliseksi virkavapausajakseen määrätylle eläinlääkintäasessori W. Castrénille päätettiin ⁶⁾ suorittaa 795 mk:n palkkio virkavapaan viranhaltijan säästyneestä palkasta.

Eräiden teurastamolautakunnan alaisten toimenhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin ⁷⁾.

Teurastamontoimiston kirjanpitäjät V. Kivi ⁸⁾ ja O. Salmi ⁹⁾ oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella, edellinen helmikuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun ja jälkimmäinen v:n 1941 loppuun.

Sotapalvelukseen kutsuttujen toimenhaltijain palkat. Erinäisten sotapalvelukseen kutsuttujen teurastamon tilapäisten toimenhaltijain palkkauksen suhteen päätettiin ¹⁰⁾: että niille, jotka, joskin tilapäisenä työvoimana eli määrärahoista palkattuina kuukausi-, päivä- tai tuntipalkalla, kuitenkin olivat olleet pysyväisesti tai määräajaksi otettuina kaupungin palvelukseen, saatiin maksaa palkka koko siltä ajalta, jonka he olisivat palvelleet, ellei heitä olisi kutsuttu sotapalvelukseen; sekä että niille, joiden palvelussuhde oli ollut voimassa vain toistaiseksi niin kauan kuin heitä tarvittiin, saatiin toistaiseksi maksaa kulloinkin kuluvan tiliviikon palkka.

¹⁾ Khs 23 p. helmik. 468 §. — ²⁾ S:n 17 p. toukok. 1,142 §; vrt. myös tämän kert. s. 143. — ³⁾ Khs 8 p. kesäk. 1,335 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. lokak. 2,194 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 2,316 §. — ⁶⁾ Khn jsto 19 p. tammik. 3,105 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 3,575 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 3,090 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. elok. 3,857 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. lokak. 4,097 §.

Teurastajain kesäloma. Teurastajain kesälomapalkan perusteena oleva kuukausiansio päätettiin ¹⁾ korottaa 1,700 mk:aan.

Työaika. Kaupunginhallitus suostui ²⁾ siihen, että teurastus kaupungin teurastamossa saatiin vallitsevien poliittisten poikkeusolojen jatkuessa tarpeen vaatiessa lopettaa jo klo 13.

Myöhemmin suostuttiin ³⁾ siihen, että teurastamo toistaiseksi avattiin klo 8 aamulla.

Ylityöt. Sosiaaliministeriölle päätettiin ⁴⁾ tehdä esitys sellaisen poikkeuksen myöntämisestä 8-tunnin työaikalain määräyksistä, että teurastamo oikeutettaisiin teettämään ylityötä enintään 40 tuntia kahden viikon ajanjaksona, että ylityöstä kahden ensimmäisen ylityötunnin ajalta vuorokaudessa ei tarvitsisi suorittaa korotettua palkkaa eikä sitä ylittävien tuntien korotus olisi 50 % suurempi sekä että sunnuntaina tai kirkollisena tai muuna juhlapäivänä tehdystä työstä saataisiin suorittaa sama palkka kuin säännöllisestä työstä paitsi silloin, kuin siitä edellä olevan mukaisesti oli suoritettava korotettu palkka.

Jäähdyttämö. Teurastamon jäähdytyslaitoskomitea valtuutettiin ⁵⁾ ryhtymään Oy. Morus ab:n kanssa neuvotteluihin lopullisen sopimuksen laatimisesta teurastamon jäähdyttämön ilmajäähdyttäjien uusimiseksi niissä ilmenneiden vuotojen syiden poistamiseksi.

Sittemmin valtuutettiin ⁶⁾ jäähdytyslaitoskomitea allekirjoittamaan ilmajäähdyttäjien ja jäähdytysjärjestelmän uudelleenrakentamista koskeva Oy. Morus ab:n kanssa tehtävä hankintasopimus, määrättiin sopimusta allekirjoitettaessa maksettavaksi yhtiölle 600,000 mk siitä 1,800,000 mk:n suuruisesta määrärahasta ⁷⁾, minkä kaupunginvaltuusto kyseistä tarkoitusta varten oli päättänyt merkitä v:n 1940 talousarvioon kaupunginhallituksen käytettäväksi jo kertomusvuonna, sekä valtuutettiin komitea määräämään maksettavaksi hankintahinnan muut erät sopimuksen mukaisesti.

Kalanjäähdyttämön rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ periaatteellisesti, että kalanjäähdyttämön rakentamiseen oli ryhdyttävä mahdollisimman pian koettaen, mikäli mahdollista, saada se valmiiksi ennen v:n 1940 olympiakisoja. Asiasta oli pyydyttävä yleisten töiden lautakunnan lausunto.

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ⁹⁾ sittemmin yhdessä teurastamolautakunnan kanssa laadittamaan kalanjäähdyttämön lopulliset piirustukset ja kustannusarvio sekä ehdotus sen koneiston hankkimisesta antaen piirustusten ja kustannusarvion laatiminen arkkitehti B. Liljeqvistille tehtäväksi.

Elävän karjan purkauslaiturien rakentaminen. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁰⁾ 30,200 mk elävän karjan purkauslaiturien rakentamiseksi teurastamoon.

Lihantarkastamon luovuttaminen valtion käytettäväksi. Teurastamolautakunta oikeutettiin ¹¹⁾ luovuttamaan lihantarkastamo valtion käytettäväksi ulkomailta tuodun lihan tarkastukseen ehdoin, ettei tarkastusta toimitettu lihantarkastamon varsinaisina aukioloaikoina ja että teurastamolle

¹⁾ Khs 16 p. maalisk. 688 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 102. — ²⁾ Khs 19 p. lokak. 2,280 §. — ³⁾ Khs jsto 11 p. jouluk. 4,291 §. — ⁴⁾ Khs 26 p. lokak. 2,322 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 1,885 §; vrt. v:n 1936 kert. s. 227. — ⁶⁾ Khs 5 p. lokak. 2,136 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 102. — ⁸⁾ Khs 30 p. maalisk. 816 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. heinäk. 1,560 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. elok. 1,687 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. syysk. 1,986 §.

suoritettiin vuokramaksuna 15 p kg:lta. Samalla päätettiin ilmoittaa maatalousministeriölle, että kaupungin ja valtion välistä sopimusta huoneiston luovuttamisesta valtion lihan tarkastamolle Etel. Makasiinikadun talosta n:o 1 ei enää kertomusvuoden jälkeen voitu jatkaa, mutta että kaupungin lihan tarkastamo edellä mainituin ehdoin voitiin luovuttaa valtion käytettäväksi.

Teurastamoalueen osan väliaikainen vuokralleanto. Teurastamontoimisto oikeutettiin ¹⁾ väliaikaisesti vuokraamaan teurastamoalueen koilliskulmassa oleva itäisen rautatieraitteen ja Kulosaarenkadun välinen, n. 250 m²:n suuruinen alue Ab. Lindström oy:n kemialliselle pesulaitokselle halkovarastopaikaksi 2: 50 mk:ksi m²:ltä lasketuin vuokrin.

Teurastamolautakunnan ja sen alaisten laitosten toimintakertomuksen julkaiseminen sekä suomen- että ruotsinkielellä. Kaupunginhallitus hyväksyi ²⁾ teurastamolautakunnan anomuksen lautakunnan ja sen alaisten laitosten v:n 1938 toimintakertomuksen julkaisemisesta myöskin ruotsinkielellä.

Elintarvikekeskus ³⁾

Keskuskeittolan ³⁾ viranhaltijat. Keskuskeittolan johtokuntaan valittiin ⁴⁾ kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi rouva H. Gebhard sekä vakinaiseksi jäseniksi taloudenhoitaja H. Apila ja tuberkuloosisairaalan alilääkäri U. Tötterman ja varajäseniksi rouva M. Kulonen ja arkkitehti S. Lagerborg-Stenius.

Keskuskeittolan toimenhaltija I. Olander ⁵⁾ ja autonkuljettaja Y. Koskinen ⁶⁾ oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella, edellinen v:n 1940 ja jälkimmäinen v:n 1941 loppuun

Eräs savraslomakysymys. Elintarvikekeskuksen johtokunnalle päätettiin ⁷⁾ ilmoittaa, että sen päätös siitä, että erinäisiä kesälomien ajaksi satuneita sairaslomia ei ollut laskettava kesäloma-ajaksi, saatiin panna täytäntöön.

Elintarvikekeskuksen irtaimisto. Kaupunginarkkitehti G. Taucher oikeutettiin ⁸⁾ tilaamaan elintarvikekeskuksen uudisrakennukseen tarvittava väestönsuojelukoneisto.

Keskuskeittolan johtokunta oikeutettiin ⁹⁾ ostamaan Brunnsviga-merkkinen laskukone 3,675 mk:sta luovuttaen hinnan osavastikkeeksi vanha Triumpfator-merkkinen laskukone 500 mk:n arvoiseksi laskettuna ja suorittaen jälle jäävä erä keskuskeittolan määrärahasta Kaluston hankinta.

Kaasulaitoksen ruokalan hoito. Keskuskeittolan johtokunnan päätettyä ottaa Pääskylänkadun 17:ään järjestettävän kaasulaitoksen työntekijäin ruokalan hoitaakseen, kaupunginhallitus hyväksyi ¹⁰⁾ sen päätöksen.

Kiljavannummen keuhkotautiparantolan lihanhankinta. Keskuskeittola oikeutettiin ¹¹⁾ toimittamaan lihatavaraa Kiljavannummen keuhkotautiparantolalle.

¹⁾ Khs 28 p. syysk. 2,069 §. — ²⁾ S:n 27 p. huhtik. 989 §. — ³⁾ Kaupunginvaltuusto päätti toukokuun 24 p:nä vakinaistaa keskuskeittolan toimimaan kaupungin elintarvikekeskuksena; vrt. tämän kert. s. 102. — ⁴⁾ Khs 18 p. tammik. 164 §. — ⁵⁾ Khn jsto 12 p. tammik. 3,085 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 3,679 §. — ⁷⁾ Khs 5 p. lokak. 2,085 §. — ⁸⁾ Khn jsto 13 p. jouluk. 4,317 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. helmik. 3,211 §. — ¹⁰⁾ Khs 16 p. helmik. 426 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. tammik. 34 §.

16. Muut asiat

Rahatoimikamarin historiaa koskeva filosofianmaisteri G. Estlander-vainajan laatima käsikirjoitus päätettiin ¹⁾ luovuttaa kaupungin historia-toimikunnan käytettäväksi. Lisäksi päätettiin, että rahatoimenjohtaja J. Helolle annettu tehtävä ²⁾ suomentaa käsikirjoitus ja laatia siitä puuttuvat luvut oli katsottava rauenneeksi.

Asutuslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille päätettiin ³⁾ kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista suorittaa yhteensä 2,900 mk.

Kansaneläkelaitoksen kortisto. Kansaneläkelaitoksen asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ vastata, ettei sillä puolestaan ollut mitään sitä vastaan, että vakuutuksen alaisia henkilöitä koskeva kortisto Helsingin kaupungin osalta laadittiin poliisilaitoksen osoitetoimiston kortistojen perusteella ja sen huoneistossa kansaneläkelaitoksen palkkaamin työvoimin sekä osoitetoimiston johtajan ja hänen apulaisensa valvonnan alaisena suunnilleen kertomusvuoden helmikuun alusta seuraavan toukokuun alkuun mennessä, ollen kansaneläkelaitoksen suoritettava osoitetoimiston johtajalle ja hänen apulaiselleen palkkio kyseisestä valvontatyöstä sekä huolehdittava tarvittavien kirjoituskoneiden ja muiden työvälineiden hankkimisesta.

Erinäisille yhdistykselle y. m. myönnettyt avustukset. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi Suomi-seuralle ⁵⁾ ja Finlandssvenska utlandsdelegationen ⁶⁾ nimiselle yhdistykselle vastaanottotilaisuuksien järjestämiseksi ulkosuomalaisretkikunnille vastaavasti 6,000 mk ja 2,500 mk; sekä Suomen-matkat nimiselle yhdistykselle ⁷⁾ Tukholmaan järjestettävää näyttelyä varten 10,000 mk.

Helsingin lähiympäristön omakotiyhdistyksen anottua avustusta toimintansa tukemiseksi kiinteistölautakunta oli anomuksesta antamassaan lausunnossa huomauttanut, että anojayhdistys kesällä 1938 oli järjestänyt puutarhaviljelyskilpailun ja koettanut luentotilaisuuksia ja kokouksia järjestämällä vilkastuttaa puutarhatoimintaa omakotialueella. Puutarhakilpailussa olivat kaupungin puutarhaneuvojat palkintotuomareina yhdistyksen hankkiessa omalla kustannuksellaan kunniakirjat ja palkinnot. Kokouksia ja luentoja varten oli yhdistys vuokrannut huoneiston Käpylän työväentalolta ja maksanut siitä 20 mk tunnilta. Koska puutarhakilpailujen ja luentojen avulla voidaan parantaa puutarhojen viljelystasoa, oli lautakunnan mielestä omakotirakentajien toiminnan tukeminen hyödyksi. Kaupunginhallitus päättikin ⁸⁾ myöntää Helsingin lähiympäristön omakotiyhdistykselle opintokerhotyön tukemiseen ja vuokraavustuksiin 5,000 mk ehdoin, että kaupunginhallitukselle aikanaan esitettiin tilitys avustuksen käytöstä.

C. F. Ekholmin stipendivahasto. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ julistaa haettavaksi kaksi 3,000 mk:n suuruista matka-apurahaa C. F. Ekholmin stipendivahaston v:n 1938 korkovaroista sekä siirtää jäännöksen v. 1940 käytettäväksi.

¹⁾ Khs 26 p. tammik. 194 §. — ²⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 100. — ³⁾ Khn jsto 19 p. lokak. 4,039 a §. — ⁴⁾ Khs 26 p. tammik. 197 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. toukok. 1,148 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 825 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. maalisk. 656 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 1,162 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. toukok. 1,154 §.

Sittemmin suostuttiin ¹⁾ kelloseppä L. Tuomen anomukseen hänelle rahastosta myönnetyn 3,000 mk:n matka-apurahan siirtämisestä v. 1940 käytettäväksi.

G. Pauligin lahjoitusrahasto. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ syyskuussa julistaa haettavaksi 11,000 mk:n suuruisen matka-apurahan G. Pauligin rahaston korkovaroista.

Merimieshuoneen rahastot. Merkittiin ³⁾ tiedoksi, että korkein hallinto-oikeus lokakuun 18 p:nä oli hylännyt merimieshuoneen omaisuuden jakoa koskevan kaupunginhallituksen valituksen.

Helsinki-aiheisen elokuvan valmistaminen. Helsinki-seuran anottua avustusta Helsinki-aiheisen elokuvan valmistamiseen, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ luovuttaa kaupunginorkesterin maksutta elokuvaan liittyvää musiikkia esittämään ja myöntää yleisistä käyttövaroistaan tilitystä vastaan 20,000 mk säveltäjäpalkkion, orkesteriäänten kirjoittamisen ja musiikin esitysoikeuskulujen korvaamiseen sekä suostua siihen, että filosofianmaisteri T. Pihan käsikirjoituksen pohjalla valmistettavaan elokuvaan liitettiin maininta siitä, että elokuva oli valmistettu kaupungin myötävaikutuksella edellyttäen, että kaupungin edustajat olivat sen hyväksyneet ja että siihen oli liitetty kaupungin hallintaa ja laitoksia esittäviä kohtia.

Julkaisujen avustaminen, kaupungin mainostaminen eri lehdissä y. m. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi Suomen kirja oy:lle 10,000 mk ⁵⁾ erityisen Helsingin-oppaan julkaisemiseen, valiten apulaisasemakaava-arkkitehti B. Aminoffin kaupungin edustajaksi mainitun julkaisun toimituskuntaan, 3,000 mk ⁶⁾ Finland 1940 nimisen saksankielisen mainoskirjan painattamista varten ja 1,000 mk ⁷⁾ n. s. lahjoittajakappaleen tilaamiseksi yhtiön olympiakisoja silmälläpitäen julkaistavasta eri maiden kansallislauluja sisältävästä teoksesta; Suomen ylioppilaskuntien liitolle Helsingin-oppaan julkaisemista varten 5,000 mk ⁸⁾; kaupunkia käsittelevän kirjoituksen julkaisemiseksi The Finland Year Book nimisessä teoksessa 3,000 mk ⁸⁾; sekä kaupunkia koskevien mainosilmoitusten julkaisemiseksi Suomen matkailu nimisessä Suomen matkailuyhdistyksen aikakauslehdessä 1,600 mk ⁹⁾, Dagens Nyheter ja Stockholms-Tidningen nimisissä tukholmalaisissa sanomalehdissä 576 Ruotsin kruunua ¹⁰⁾, Briva Zeme nimisessä latvialaisessa sanomalehdessä 2,500 mk ¹¹⁾ ja Maguar Nenyet nimisessä unkarilaisessa päivälehdessä 5,000 mk ¹²⁾.

Samoin käyttövaroista myönnettiin edelleen 6 puntaa eli 1,362 mk ¹³⁾ British Universities Encyclopedia nimisen teoksen XI ja XII osan hankkimiseksi sekä 1,000 mk ¹⁴⁾ Suomen puolesta nimisen mainosteoksen ostamiseen.

Tarverahoistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁵⁾ 2,940 mk 7 kappaleen ostamiseksi Suomen kartanot nimistä teosta ja 2,160 mk 4 kappaleen ostamiseksi Säterier och storgårdar i Finland nimistä teosta.

Kaupungin kartan käyttö mainostarkoituksiin. Suomen standardi-

¹⁾ Khn jsto 29 p. jouluk. 4,445 §. — ²⁾ Khs 27 p. heinäk. 1,641 §. — ³⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,333 §; ks. myös v:n 1938 kert. s. 254. — ⁴⁾ Khs 16 p. helmik. 412 §; vrt. v:n 1936 kert. s. 192. — ⁵⁾ Khs 23 p. helmik. 460 a §. — ⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 1,953 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. heinäk. 1,605 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. maalisk. 772 §. — ⁹⁾ Khn jsto 27 p. huhtik. 3,492 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. helmik. 3,189 § ja 30 p. maalisk. 3,399 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. toukok. 3,512 §. — ¹²⁾ S:n 24 p. elok. 3,862 §. — ¹³⁾ S:n 11 p. toukok. 3,538 §. — ¹⁴⁾ S:n 30 p. marrask. 4,201 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. elok. 3,816 §.

soimislautakunta oikeutettiin ¹⁾ painattamaan Helsingin kaupungin kartta kansainvälisen standardisoimiskonferenssin ohjelmaviikkoseen ehdoin, ettei sitä voitu käyttää opaskarttana suuremmassa laajuudessa kuin anomuksessa oli edellytetty, sekä että karttakuvat ennen painattamista esitettiin kaupungin painatustöiden valvojan ja kaupungingeodeetin hyväksyttäväksi.

Raf. Haarla oy:n anomukseen saada varustaa erinäisten kirjelehtiöidensä kannet Helsingin kaupungin kartalla kaupunginhallitus päätti ²⁾ suostua ehdoin, että kartta laadittiin ilman kirjoituksia ja muutenkin sellaiseen muotoon, ettei sitä voitu käyttää opaskarttana, sekä että kansi-kartat ennen painattamista esitettiin kaupungin painatustöiden valvojan ja kaupungingeodeetin hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus suostui ³⁾ Hattuteollisuus oy:n anomukseen saada painattaa kaupungin kartta matkamuistonenäliinoin.

Juhlapostimerkin painattaminen. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle päätettiin ⁴⁾ pyynnöstä antaa Helsingin kaupungin 300-vuotisjuhlan johdosta painettavaa juhlapostimerkkiä koskeva lausunto.

Taideteosten osto. Määrärahasta Taideteosten osto kaupunginhallitus myönsi 6,000 mk taiteilija K. Kuutolan Eteläsatama nimisen öljymaalauksen ja 3,500 mk taiteilija V. Nuutilan Talvista kaupunkia nimisen öljymaalauksen ostamiseen Suomen taiteilijain taidenäyttelystä ⁵⁾; 4,500 mk taiteilija V. Kampurin Simonkatu nimisen öljymaalauksen ja 3,000 mk taiteilija K. Kuutolan Aihe Helsingistä nimisen öljymaalauksen ostamiseksi opetusministeriön järjestämästä yleisestä taidenäyttelystä ⁶⁾; 15,000 mk J. A. Ehrenströmin laatimasta ensimmäisestä kaupungin kartasta valmistetun kuparisen faksimiihin ostamiseen taiteilija B. Aspelinilta ⁷⁾; sekä 100,000 mk Lek ja Hejsan nimisten veistosten ostamiseen kuvanveistäjä V. Janssonilta ⁸⁾.

Samasta määrärahasta päätettiin suorittaa 775 mk ⁹⁾ Kivelän sairaalaan ostetun taiteilija L. Tokkolan taulun kehystämiseksi ja 49: 80 mk ¹⁰⁾ sen kuljettamiseksi sairaalaan sekä kuvanveistäjä Y. Liipolalle ja arkkitehti B. Jungille, jotka olivat toimineet asiantuntijoina Kappelinesplanaadin suihtuveistoksia arvosteltaessa, 500 mk kummallekin ¹¹⁾.

Taiteilija V. Thoméille annettiin ¹²⁾ tehtäväksi sovituin 25,000 mk:n palkkioin maalata vesijohtolaitoksen entisen toimitusjohtajan A. Skogin muotokuva, joka sijoitettaisiin vesijohtolaitoksen huoneistoon.

Taulunäyttelyn järjestäminen kaupunginvaltuuston istuntosaliin. Rakkennustoimiston talorakennusosaston 3,005: 65 mk:n suuruinen lasku suojaseinän pystyttämisestä erästä kaupunginvaltuuston istuntosaliin järjestettävää taulunäyttelyä varten hyväksyttiin ¹³⁾ maksettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Raitiotie ja omnibus oy:n johtokuntaan päätettiin ¹⁴⁾ ehdottaa valittaviksi kiinteistötoimiston toimistopäällikkö J. W. Andersin, v. t. kiinteistöjohtaja T. Grotenfelt, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, rahatoimen-

¹⁾ Khs 2 p. maalisk. 539 §. — ²⁾ S:n 2 p. maalisk. 526 §. — ³⁾ S:n 25 p. toukok. 1,168 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. kesäk. 1,235 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. huhtik. 914 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. marrask. 2,499 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. huhtik. 826 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. syysk. 1,947 §. — ⁹⁾ Khn jsto 3 p. elok. 3,815 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. elok. 3,859 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. syysk. 3,948 §. — ¹²⁾ Khs 14 p. huhtik. 853 a § ja 8 p. kesäk. 1,291 §. — ¹³⁾ Khn jsto 19 p. tammik. 3,094 §. — ¹⁴⁾ Khs 23 p. maalisk. 719 §.

johtaja J. Helo ja kaupunginhallituksen jäsenet Rydman, Räisänen, Salovaara ja Suolahti sekä tilintarkastajiksi filosofiantohtori R. Tuhti ja professori G. von Wendt ja varalle kaupunginkamreeri P. J. Björk ja pankinjohtaja V. Sipi.

Helsingin makasiini oy. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ ehdottaa Helsingin makasiini oy:n hallintoneuvostoon valittaviksi vuorineuvos J. Grundströmin, kauppaneuvos I. Lindforsin ja pääjohtaja H. Ramsayn sekä tilintarkastajiksi kaupunginrevisori N. Fellmanin ja rahatoimenjohtaja J. Helon. Lisäksi päätettiin yhtiökokouksessa ehdottaa, että hallintoneuvoston puheenjohtajan palkkio vahvistettaisiin 30,000 mk:ksi vuodessa.

Ab. M. G. Stenius oy:n johtokuntaan päätettiin ²⁾ ehdottaa valittaviksi v. t. kiinteistöjohtaja T. Grotenfelt, teknillinen johtaja E. Moring, kaupunginlakimies E. Cavonius, kiinteistötoimiston osastopäällikkö J. A. Savolainen ja toimittaja Y. Räisänen. Johtokunnan asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti ³⁾ vastata, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että johtokunnan puheenjohtajan palkkio vahvistettiin 4,000 mk:ksi, jäsenten palkkiot 2,000 mk:ksi ja tilintarkastajain palkkiot 500 mk:ksi vuodessa sekä että yhtiön sihteerille kaupunginlakimies E. Cavoniukselle suoritettiin yhtiön varoista palkkio joulukuun 9 p:stä 1938 lukien siten, että kolmena ensimmäisenä kuukautena suoritettiin 2,000 mk kuukaudelta ja sen jälkeen toistaiseksi 500 mk kuukaudelta.

Jäsenten valitseminen asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin. Kaupungin edustajiksi niiden asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin, joissa kaupungilla oli osakkeita ja osuuksia tai joille se oli myöntänyt lainoja, valittiin tai ehdotettiin valittaviksi seuraavat henkilöt:

Asunto oy. Sture: toimistopäällikkö J. W. Andersin ja kansliashteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg sekä varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja sihteeri T. Törnblom ⁴⁾;

Asunto oy. Töölönkatu 19: työläistarkastaja T. Uski sekä varalle johtaja K. R. Heinonen ⁴⁾;

Asunto-osuuskunta Poisto: osastopäällikkö J. A. Savolainen, sihteeri T. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliashteeri J. Ståhlberg ja notaari C. Toppelius ⁴⁾;

Asunto oy. Osmo-Käpylä: rakennustarkastaja A. Toivonen sekä varalle apulaisosastopäällikkö P. Hanste ⁵⁾;

Asunto oy. Virkamiesasuntoja: toimistopäällikkö J. W. Andersin, kansliashteeri A. Blomberg ja kaupunginsihteeri E. Mantere sekä varalle osastopäällikkö J. A. Savolainen ja työläistarkastaja T. Uski ⁶⁾;

Asunto oy. Hauho: osastopäälliköt S. Puranen ja J. A. Savolainen ja libristi F. Sundqvist sekä varalle sihteeri T. Törnblom ja johtaja T. Wanonen ⁷⁾;

Asunto oy. Savila: kansliashteeri A. Blomberg ⁸⁾;

Virkamiesasunto oy. Sampsantie 50: kaupunginkamreeri P. J. Björk, kansliashteeri A. Blomberg ja osastopäällikkö J. A. Savolainen ⁹⁾;

Oy. Lapinlahdenkatu 27: kauppias K. W. Hyvönen, taloudenhoitaja S. Ojanne, varatuomari L. Silvenius osastopäällikkö S. Puranen ja sih-

¹⁾ Khs 23 p. maalisk. 725 §. — ²⁾ S:n 23 p. maalisk. 715 §. — ³⁾ S:n 11 p. toukok. 1,052 § ja 27 p. huhtik. 977 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. helmik. 366 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 439 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. helmik. 440 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. helmik. 442 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. helmik. 485 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. maalisk. 614 §.

teeri T. Törnblom ja varalle rouva F. Hyvönen ja kaupunginsihteerit E. Mantere sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja apulaiskaupunginkamreeri E. Jernström¹⁾;

Ab. Åshaka oy.: osastopäällikkö J. A. Savolainen, kansliasihteerit J. Ståhlberg ja sihteerit T. Törnblom²⁾;

Al. Gräsviksgatan 5: kaupunginsihteerit E. Mantere, osastopäällikkö S. Puranen ja sihteerit T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori N. Fellman³⁾;

Oy. Helsingin kansanasunnot: toimistopäällikkö J. W. Andersin ja johtaja W. Karikoski ja varalle osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja apulaiskaupunginkamreeri E. Jernström⁴⁾;

Asunto-osuuskunta Poisto: osastopäällikkö J. A. Savolainen, sihteerit T. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja notaari C. Toppelius⁵⁾;

Oma-asunto oy.: osastopäällikkö J. A. Savolainen, sihteerit T. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja J. Ståhlberg⁶⁾;

Vallilan asunto-osuuskunta: kansliasihteerit A. Blomberg, osastopäällikkö J. A. Savolainen ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle osastopäällikkö S. Puranen ja kansliasihteerit J. Ståhlberg⁷⁾;

Asunto oy. Tyyni: osastopäällikkö J. A. Savolainen, sihteerit T. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg⁸⁾;

Asunto oy. Aito bostads ab.: osastopäällikkö J. A. Savolainen, sihteerit T. Törnblom ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja notaari C. Toppelius⁹⁾;

Asunto-osuuskunta Käpy: osastopäällikkö J. A. Savolainen, kansliasihteerit J. Ståhlberg ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle sihteerit T. Törnblom ja toimitsija A. Valta¹⁰⁾;

Asunto oy. Virkamiesasuntoja Sampsantie 40: toimistopäällikkö J. W. Andersin, apulaiskaupunginarkkitehti V. Määttä ja osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja notaari C. Toppelius¹¹⁾;

Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 1: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja työläistarkastaja T. Uski¹²⁾;

Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 2: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja työläistarkastaja T. Uski¹³⁾;

Asunto-osuuskunta Nelikulma: kansliasihteerit A. Blomberg, toimittajat K.-A. Fagerholm, sähköasentaja V. V. Salovaara ja osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja toimistosihteerit E. Varonen¹⁴⁾;

Asunto-osuuskunta Haapa: kansliasihteerit A. Blomberg, asiamies E.

1) Khs 9 p. maalisk. 624 §. — 2) S:n 16 p. maalisk. 676 §. — 3) S:n 23 p. maalisk. 722 §. — 4) S:n 30 p. maalisk. 799 §. — 5) S:n 7 p. syysk. 1,872 §. — 6) S:n 14 p. syysk. 1,914 §. — 7) S:n 12 p. lokak. 2,171 §. — 8) S:n 12 p. lokak. 2,172 §. — 9) S:n 19 p. lokak. 2,256 §. — 10) S:n 19 p. lokak. 2,257 §. — 11) S:n 26 p. lokak. 2,299 §. — 12) S:n 2 p. marrask. 2,340 §. — 13) S:n 2 p. marrask. 2,341 §. — 14) S:n 2 p. marrask. 2,342 §.

Elfvengren ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja sihteeri T. Törnblom ¹⁾;

Asunto-osuuskunta Käpylä: kansliasihteeri A. Blomberg, asiamies E. Elfvengren, apulaiskaupunginarkkitehti V. Määttä ja työläistarkastaja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja J. Ståhlberg ²⁾;

Asunto oy. Töölönkatu 19: työläistarkastaja T. Uski sekä varalle johtaja K. R. Heinonen ³⁾;

Asunto-osuuskunta Voitto: osastopäällikkö S. Puranen, sähköasentaja V. V. Salovaara ja osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg ⁴⁾;

Asunto oy. Sammatti: toimistonjohtajat Y. Harvia ja J. E. Janatuinen ja työläistarkastaja T. Uski ja varalle kansliasihteeri A. Blomberg ja osastopäällikkö J. A. Savolainen sekä tilintarkastajaksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle osastopäällikkö S. Puranen ⁵⁾; sekä

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4: toimistonjohtajat Y. Harvia ja J. E. Janatuinen, osastopäällikkö J. A. Savolainen, lääketieteellisen-siaatti O. A. Tudeer ja työläistarkastaja T. Uski ja varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja poliisilääkäri N. Jännes ja varalle revisori O. Paldani ja osastopäällikkö S. Puranen ⁶⁾.

HAKA osuuskunnan hallintoneuvostoon kaupunginhallitus nimesi ⁷⁾ entisen edustajansa, toimistopäällikkö G. Modeenin.

Kutsuntalautakuntaan kertomusvuoden asevelvollisuuskutsuntaa varten kaupunginhallitus valitsi ⁸⁾ everstiluutnantti S. Lydmanin varsinaiseksi jäseneksi ja eversti U. Hillmanin varajäseneksi.

Helsingin kansanteatteri oy:n johtokuntaan valittiin ⁹⁾ kaupunginsihteeri E. Mantere.

Uudenmaan matkailutoimikunta. Kaupunginhallitus valitsi ¹⁰⁾ kaupunginsihteeri E. Manteren edustajakseen Uudenmaan matkailutoimikuntaan.

Suomen messut osuuskunnan hallintoneuvostoon valittiin ¹¹⁾ varajäseniksi teknillinen johtaja E. Moring ja kaupungin arkkitehti G. Taucher.

Myrkkypitoisten kasvinsuojeluaineiden valmistus. Teknillinen tehdas Savu oy:n anomusta saada valmistaa myrkkypitoisia kasvinsuojeluaineita päätettiin ¹²⁾ Uudenmaan lääninhallitukselle annettavassa lausunnossa puoltaa.

¹⁾ Khs 2 p. marrask. 2,349 §. — ²⁾ 2 p. marrask. 2,350 §. — ³⁾ S:n 23 p. marrask. 2,518 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 2,519 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 2,520 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. marrask. 2,521 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. lokak. 2,161 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. elok. 1,767 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. helmik. 331 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. toukok. 1,149 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. tam. mik. 193 §. — ¹²⁾ S:n 15 p. kesäk. 1,385 §.

III. Kiinteistölautakunta

Kaupunginvaltuuston valitsemana kiinteistölautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna toimistonjohtaja Y. Harvia ja sen jäseninä asiamies V. Ahde, veturinkuljettaja B. Gröndahl, johtaja J. Hellsten, filosofiantohtori K. Huhtala, päätoimittaja K. Kallia, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz ja lasinhioja O. Turunen sekä jäsen Hellstenin kuoltua toimistopäällikkö G. Modeen ¹⁾). Lautakunnan valitsemana lautakunnan varapuheenjohtajana toimi johtaja Salmio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell.

Maatalousjaostoon kuuluivat puheenjohtajana johtaja Salmio ja jäseninä johtaja Hellsten, hänen kuoltuaan toimistopäällikkö Modeen ²⁾), ja päätoimittaja Kallia, tonttijaostoon puheenjohtajana toimistonjohtaja Harvia sekä jäseninä insinööri von Schantz ja lasinhioja Turunen ja talojaostoon puheenjohtajana filosofiantohtori Huhtala sekä jäseninä veturinkuljettaja Gröndahl ja asiamies Ahde.

Kiinteistölautakunnalla oli vuoden aikana 50, maatalousjaostolla 4, tonttijaostolla 44 ja talojaostolla 7 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjain pykäläluku oli 2,041 ja lähetettyjen kirjeiden luku 950. Maatalousjaoston pöytäkirjain pykäläluku oli 14, tonttijaoston 554 ja talojaoston 43. Kiinteistötoimiston kansliaosaston diaariin merkittyjen asiain luku oli 2,970, näistä yleisiä asioita 804, kansliaosastolle kuuluvia asioita 11, tonttiosastolle 1,147, maatalousosastolle 116, asemakaavaosastolle 317, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle 49, talo-osastolle 336 ja kansanpuisto-osastolle kuuluvia 190.

Lautakunnan vuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Lautakunnan kokoukset. Lautakunnan kokoukset päätettiin ³⁾) pitää maanantaisin klo 16, kesäaikana klo 15, tai pyhän ja juhlapäivän sattuessa seuraavana arkipäivänä.

Ilmoitusten ja kuulutusten julkaiseminen. Lautakunta päätti ⁴⁾) kertomusvuonna julkaista ilmoituksensa ja kuulutuksensa Ajan suunta, Arbetarblad, Helsingin sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen sosialidemokraatti ja Uusi Suomi nimisissä sanomalehdissä.

Työaika kesällä. Päätettiin ⁵⁾) että kiinteistötoimiston virka-aika kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana oli oleva klo 9—15. ^{4 5}), lauantaisin klo 9—14. ^{1 5}).

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 105. — ²⁾ Kiint. lautak. 30 p. lokak. 1,889 §. — ³⁾ S:n 9 p. tammik. 5 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. tammik. 6 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. toukok. 1,185 §.

Kiinteistötoimiston johtosäännön muuttaminen. Kiinteistötoimiston virkojen muutettujen nimitysten johdosta laaditussa kiinteistötoimiston johtosäännön muutosehdotuksessa lautakunta päätti ¹⁾ muuttaa 25 §:n 2 kohdan seuraavanlaiseksi: Pitää luetteloa kaupungin kiinteästä omaisuudesta. Päättös alistettiin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Viranhaltijat. Lautakunta päätti ²⁾ vapauttaa varatuomari H. Arvidsonin kiinteistötoimiston sihteerin viransijaisuuden hoitamisesta ³⁾ huhtikuun 1 p:stä lukien ehdottaen kaupunginhallitukselle, että kiinteistötoimiston notaari E. Ruutu määrättäisiin oman virkansa ohella hoitamaan sihteerin virkaan kuuluvia tehtäviä mainitusta päivästä alkaen kunnes viransijaisuus lopullisesti täytettäisiin. Sihteerin viransijaiseksi kaupunginhallitus sittemmin määräsi ⁴⁾ varatuomari V. G. Wartiovaaran huhtikuun 17 p:stä 1939 lukien vuoden loppuun saakka. Kun notaari Ruutu kutsuttiin reservin ylimääräisiin kertausharjoituksiin lautakunta määräsi ⁵⁾ v.t. sihteerin oman toimensa ohella toistaiseksi hoitamaan kansliaosaston notaarin virkaa. Päätettiin ⁶⁾ ehdottaa kaupunginhallitukselle, että talo-osaston päällikkö määrättäisiin oman virkansa ohella hoitamaan kansanpuisto-osaston päällikön virkaa. Isännöitsijäksi valittiin ⁷⁾ toimittaja W. F. Risku tammikuun 24 p:stä lukien. Tonttiosaston nuoremman toimistoapulaisen virkaan valittiin neiti I. Sandström ja sen ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi lautakunta päätti ⁸⁾ määrätä neiti H. Stoltin maalisk. — huhtikuun ajaksi 1,700 mk:n kuukausipalkkiosta sekä edelleen toukokuun 1 p:stä lukien 3 viikon ajaksi 1,189: 65 mk:n palkkiosta ⁹⁾.

Hietarannan kaitsija T. Ovaska päätettiin ¹⁰⁾ määrätä Pallokentän järjestelypäälliköksi helmikuun ajaksi 600 mk:n lisäkorvauksesta, puutarhapettaja I. I. Lumme siirtolapuutarhaneuvojan apulaiseksi toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi 1,700 mk:n kuukausipalkkiosta sekä asentajaoppilas P. Ailo tilapäiseksi vahtimestariksi toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun, 1,500 mk:n kuukausipalkkiosta.

Huhtikuun 1 p:nä eronneen asiatyttö I. Saarisen tilalle päätettiin ¹¹⁾ ottaa asiatyttö F. Grönroos.

Vahtimestari P. Huttuselle autonkuljettajan tehtävien hoitamisesta johtuvasta lisätyöstä maksettava ¹²⁾ lisäpalkkio korotettiin ¹³⁾ 500 mk:aan kuukaudelta huhtikuun 1 p:stä lukien.

Herra P. V. Granqvist päätettiin ¹⁴⁾ määrätä soutustadionin vahtimestariksi joulukuun ajaksi 2,000 mk:n palkkiosta.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin kansliaosaston kirjaajalle H. Helkeniemelle ¹⁵⁾ helmikuun 25 p:n ja huhtikuun 25 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan toimistoapulainen D. Hohenthal ja tämän sijaisena rouva H. Kariniva 23 päivän aikana 60 mk:n päiväpalkkiosta; talo-osaston apulaispäällikölle U. Kalliolle elokuun 1 p:n ja syyskuun 10 p:n väliseksi ajaksi määräten isännöitsijä W. F. Risku oman toimensa ohella hoitamaan apulaispäällikön tehtäviä ¹⁶⁾; kansanpuisto-osaston tilapäiselle toimistoapulai-

¹⁾ Kiint. lautak. 13 p. helmik. 312 §. — ²⁾ S:n 6 p. maalisk. 492 § ja 27 p. maalisk. 723 §. — ³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 263. — ⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 738 § ja 17 p. huhtik. 849 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. lokak. 1,828 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. lokak. 1,852 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. tammik. 166 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. tammik. 205 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. helmik. 429 §, 27 p. maalisk. 693 § ja 2 p. toukok. 1,006 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. tammik. 187 § ja 17 p. huhtik. 851 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. huhtik. 851 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1936 kert. s. 234—235. — ¹³⁾ Kiint. lautak. 20 p. maalisk. 622 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. marrask. 2,041 §. — ¹⁵⁾ S:n 6 p. maalisk. 494 §. — ¹⁶⁾ S:n 7 p. elok. 1,516 § ja 21 p. elok. 1,561 §.

selle A. Kyllöselle maaliskuun 16 p:n ja toukokuun 1 p:n väliseksi ajaksi ¹⁾; siirtolapuutarhaneuvoja E. Kochille ²⁾ tammikuun 25 p:n ja helmikuun 22 p:n väliseksi ajaksi määräten apulaisiirtolapuutarhaneuvoja E. Huuskanen oman toimensa ohella ja omia palkkaetujaan vastaan hoitamaan siirtolapuutarhaneuvojan tehtäviä; sekä vahtimestari P. Huttuselle ³⁾ tammikuun 9 p:n ja helmikuun 20 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan ylioppilas O. Kallio tammikuun 23 p:ään ja siitä lähtien autonkuljettaja R. Perkowsky.

Virkalomaa myönnettiin ⁴⁾ apulaisasemakaava-arkkitehti B. Aminoffille ja tonttiosaston apulaispäällikölle P. Hanstelle heinäkuun 7 p:n ja 16 p:n väliseksi ajaksi sekä asemakaavainsinööri R. Gewwertille ja asemakaavaosaston nuoremmalle arkkitehdille V. Meriluodolle heinäkuun 7 p:n ja 28 p:n väliseksi ajaksi.

Kesälomat. Lautakunta hyväksyi ⁵⁾ ehdotuksen kiinteistötoimiston ylempien virkamiesten kesälomiksi v. 1939 oikeuttaen osastopäälliköt osastoillaan järjestämään muiden viranhaltijain kesälomat ja toimistopäällikön tekemään niihin tarpeen vaatimia pienehköjä muutoksia.

Korkeasaaren eläintarhassa toimivalle kesälomasijaiselle A. Kalliolle päätettiin ⁶⁾ maksaa palkka kertausharjoitusten, heinäkuun 27 p:n ja elokuun 15 p:n, väliseltä ajalta.

Lunastusmaksujen kannanta. Lunastusmaksujen kannannan lautakunta päätti ⁷⁾ antaa toimistoapulainen D. Hohenthalin sekä hänen estyneenä ollessaan toimistoapulainen I. Saraskosken tehtäväksi.

Vuokra- y.m. maksujen perimisen jouduttaminen. Komitean mietinnön johdosta, joka koski vuokra- y.m. maksujen perimisen jouduttamista, kiinteistölautakunta päätti ⁸⁾, että rahatoimiston olisi viimeistään 3 viikon kuluessa maksujen lankeamispäivästä lukien ilmoitettava kiinteistötoimistolle ne vuokraajat, jotka olivat laiminlyöneet maksujensa suorittamisen, kuitenkin siten, että kiinteistötoimiston talo-osaston perittävistä maksuista oli ilmoitus tehtävä viimeistään 1 viikon kuluessa, sekä samoin ilmoittamaan toimistolle myöskin myöhemmin suoritettua maksut. Tontti- ja maatalousosastoille päätettiin järjestää vuokra-alueiden rekisteri.

Kansaneläkelain edellyttämät palkanpidätykset. Kaupunginhallituksen asiaa koskevan kiertokirjeen johdosta kiinteistölautakunta päätti ⁹⁾, ettei kansaneläkelain edellyttämiä palkanpidätyksiä toimitettaisi kiinteistötoimistossa toimivien tilapäisten toimistoapulaisten, piirtäjien, vaakitsijan ja apulaisneuvojan samoin kuin tilapäisen metsänvartijan palkoista, kun taas palkanpidätys toimitettaisiin talo-osaston työssä olevien siivoojien sekä kansanpuisto-osaston tilapäisen henkilökunnan palkoista, alistaen samalla kaupunginhallituksen ratkaistavaksi kahvinkeittäjien ja talo-osaston talonmiesten, lämmittäjien, vartijain y. m. talo-osaston toimihenkilöiden palkoista tehtävät palkanpidätykset.

Tonttien myynissä noudatettavat periaatteet. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä ¹⁰⁾ kaupungin tonttien myynissä noudatettavat periaatteet, kiinteistölautakunta päätti ¹¹⁾, että tonttien huutokaupat toimittaa kiin-

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 782 §. — ²⁾ S:n 30 p. tammik. 188 §. — ³⁾ S:n 16 p. tammik. 93 §, 23 p. tammik. 172 § ja 6 p. helmik. 259 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. toukok. 983 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. toukok. 990 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. lokak. 1,799 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 260 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. maalisk. 493 § ja 20 p. maalisk. 624 §; vrt. tämän kert. s. 210. — ⁹⁾ Kiint. lautak. 13 p. maalisk. 553 §. — ¹⁰⁾ Ks. tämän kert. s. 54. ja Kunnall. asetuskok. s. 11. — ¹¹⁾ Kiint. lautak. 16 p. tammik. 92 §, 6 p. helmik. 256 § ja 6 p. maalisk. 486 §; vrt. v:n 1931 Kunnall. asetuskok. s. 105.

teistötoimiston tonttiosaston päällikkö kiinteistötoimiston sihteerin läsnäollessa ja kansliaosaston notaarin pitäessä pöytäkirjaa ja että huutokaupan tulos oli ilmoitettava seuraavassa kiinteistölautakunnan kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.

Tonttikauppakirjat. Uudet myytyjen tonttien kauppakirja- ja velkakirjakaavakkeet vahvistettiin¹⁾.

Tonttien maaperän tutkiminen. Ehdotuksen laatiminen maaperän tutkimisesta ensi vuoden myyntiluetteloon otettavilla tonteilla päätettiin²⁾ antaa tonttiosaston tehtäväksi.

Ab. M. G. Stenius yhtiön omaisuuden siirryttyä³⁾ kiinteistölautakunnan hoitoon lautakunta päätti⁴⁾ jakaa tästä aiheutuvat tehtävät kiinteistötoimiston eri osastojen kesken siten, että tonttiosasto valvoi asutusta ja bensiininmyyntiä varten vuokrattujen tonttien ja alueiden vuokrasopimusehtojen noudattamista ja esitti sellaisia alueita koskevat uudet sopimukset lautakunnalle, maatalousosasto huolehti viljelysmaiden ja niillä olevien rakennusten sekä metsien ja kalaveden hoidosta valvoen samalla viljelystarkoituksiin luovutettujen alueiden vuokrasopimusehtojen noudattamista ja talo-osasto huolehti yhtiön muiden rakennusten hoidosta sekä kioskipaikkoja koskevien vuokrasopimusehtojen noudattamista.

Yhtiöltä kiinteistötoimiston hallintaan siirtyneiden asiakirjojen järjestämis- ja luettelomistöitä varten lautakunta päätti⁵⁾ palkata kiinteistötoimistoon yhtiön palveluksessa olleen kamreeri K. Nordströmin enintään neljän kuukauden ajaksi 4,500 mk:n kuukausipalkkioon.

Vanda puistokylä oy:n omaisuuden siirryttyä⁶⁾ kiinteistölautakunnan hoitoon lautakunta päätti⁷⁾ antaa maatilojen hoidon maatalousosaston tehtäväksi sekä pyytää kaupunginhallitusta kehoittamaan rahatoimistoa luovuttamaan kiinteistötoimistolle ne yhtiön tekemät kauppakirjat, jotka sisälsivät määräyksiä myydyin tilan jatkuvasta käytöstä sekä voimassaolevat vuokra- y. m. sopimukset kuitenkin siten, että vuokrasopimuksen muotoon laaditut, tilojen myyntiä vuotuisia osamaksuja vastaan tarkoittavat asiakirjat edelleen jäivät rahatoimistoon osamaksujen veloittamista ja perimistä varten.

Sörnäs ab:ltä kaupungin hallintaan siirtyneet alueet. Lautakunta päätti⁸⁾ että Sörnäs ab:n kaupungille luovuttamat⁹⁾ Vallilan korttelin n:o 532 tehdasalue n:o 6, X kaupunginosan korttelin n:o 272 tontti n:o 20 sekä Verkosaaret vesialueineen oli kaupungin yhtiölle tehtävässä tilityksessä käsiteltävä yhtenä kokonaisuutena ja siitä laadittava yhteinen tilitys v:lta 1937 ja 1938, jolloin kaupungin yhtiölle suoritettava osuus oli 32,934: 15 mk. Näin laadittu tilitys päätettiin lähettää kaupunginhallitukselle pyynnöllä että se esitettäisiin yhtiön hyväksyttäväksi ja että kaupunginhallitus kehoittaisi rahatoimistoa tilien tultua hyväksytyiksi yhtiölle suorittamaan sille kuuluvan osuuden.

Kaupunginhallitukselle päätettiin samalla lähettää kaksi aluetta n:o 6 koskevaa karttaa ehdottaen, että ne liitettäisiin niihin kaupungin ja yhtiön sopimuskappaleisiin, jotka koskivat korttelia n:o 532.

Lisäksi lautakunta päätti¹⁰⁾, ettei korttelista n:o 532 b ollut laskettava

¹⁾ Kiint. lautak. 20 p. maalisk. 625 §. — ²⁾ S:n 28 p. elok. 1,566 §. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 211. — ⁴⁾ Kiint. lautak. 16 p. tammik. 91 § ja 6 p. helmik. 255 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. helmik. 366 §. ja 18 p. syysk. 1,671 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 205. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 23 p. tammik. 142 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. huhtik. 852 §. — ⁹⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 59 — ¹⁰⁾ Kiint.lautak. 24 p. heinäk. 1,405 §.

vuokraa, ennenkuin kaupunki itse ryhtyi sitä käyttämään tai luovutti sen joko vuokralle tai omistusoikeudella.

Malmin kalkkikiiekkatiilitehdas oy:n omaisuuden hoito. Lautakunta päätti ¹⁾ jättää Malmin kalkkikiiekkatiilitehdas oy:n omistamat maa-alueet maatalousosaston hoitoon ja yhtiön rakennukset talo-osaston hoitoon.

Eräiden Pitäjänmäen alueiden vuokralleanto. Lautakunta päätti ²⁾ vuokrata Kastor oy:lle kaksi yhteensä 1,198.4 m²:n suuruista aluetta ja Rakennuslevy oy:lle 266.4 m²:n suuruisen alueen Lassas nimisen tilan RN 1^{3a} maalta Helsingin pitäjän Talin kylässä liitettäväksi yhtiölle aikaisemmin vuokrattuihin ³⁾ alueisiin sekä noudattaa niiden vuokrauksessa pääalueiden vuokra-aikoja ja yksikkövuokria.

Tukholman asemakaavanäyttely. Päätäten osallistua Tukholmassa kesällä pidettävään asemakaavanäyttelyyn lautakunta myönsi ⁴⁾ asemakaavaosaston käytettäväksi tarvittavat varat näyttelyaineiston kuntoonsaattamiseksi.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston sääntöjen muutosehdotus päätettiin ⁵⁾ lähettää kaupunginhallitukselle.

Yhteistä palomuuria koskeva sopimuskaavake vahvistettiin ⁶⁾.

Talousarvio. Kansanpuisto-osaston talousarvioehdotuksen tarkastamista varten lautakunta päätti ⁷⁾ asettaa jaoston, jonka puheenjohtajaksi valittiin lautakunnan jäsen Hellsten sekä muiksi jäseniksi jäsenet Kallia ja Turunen.

Lautakunta päätti ⁸⁾ lähettää ehdotuksen kiinteistölautakunnan talousarvioksi v. 1940 kaupunginhallitukselle.

Käyttövarat. V:n 1939 käyttövaroista lautakunta myönsi m.m. seuraavat määrärahat:

15,581 mk maanmittaustoimituksista aiheutuneiden laskujen suorittamiseksi ⁹⁾;

9,600 mk virkapukujen hankkimiseksi kiinteistötoimiston viidelle vahtimestarille, asiapojalle ja kahdelle asiatyölle ¹⁰⁾;

250 mk seppeleen hankkimiseksi johtaja J. Hellstenin haudalle ¹¹⁾;

2,520 mk palokaluston hankkimiseksi Tuurholmaan ¹²⁾; sekä

57,824:50 mk kesäloma- sekä tavallisten palkkojen maksamiseksi kiinteistötoimiston töistä kertausharjoituksiin tai suojeluskuntatehtäviin määrätuille työntekijöille ¹³⁾.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljysatama-alueen rakennusjärjestystä ¹⁴⁾; lunastusoikeutta korttelin n:o 167 tonttiin n:o 2 ja korttelin n:o 167 a tonttiin n:o 1 ¹⁵⁾; rakennussuunnitelman laatimista Malmin- ja Tapaninkylän alueryhmää varten vuokra-alueiden lunastustoimitusten johdosta ¹⁶⁾; Vallilan kaupunginosan rakennuskieltoa ¹⁷⁾; erinäisten kansanpuisto-osastolle kuuluvien tehtävien siirtämistä urheilulautakunnalle ¹⁸⁾; XV kaupunginosan

¹⁾ Kiint. lautak. 2 p. toukok. 981 §. — ²⁾ S:n 6 p. maalisk. 486 §. — ³⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 73. — ⁴⁾ Kiint. lautak. 2 p. toukok. 984 § ja 15 p. toukok. 1,086 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. lokak. 1,892 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. lokak. 1,802 §. — ⁷⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,404 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. syysk. 1,637 § ja 23 p. lokak. 1,850 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. tammik. 189 §, 2 p. toukok. 989 §, 30 p. lokak. 1,887 § ja 13 p. marrask. 1,937 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. helmik. 416 §, 6 p. maalisk. 490 § ja 17 p. huhtik. 851 §. — ¹¹⁾ S:n 9 p. lokak. 1,801 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. lokak. 1,883 §. — ¹³⁾ S:n 30 p. lokak. 1,886 §, 6 p. marrask. 1,915 §, 13 p. marrask. 1,939 § ja 20 p. marrask. 1,968 §. — ¹⁴⁾ S:n 23 p. tammik. 144 §. — ¹⁵⁾ S:n 30 p. tammik. 232 §. — ¹⁶⁾ S:n 30 p. tammik. 233 §. — ¹⁷⁾ S:n 27 p. maalisk. 724 §. — ¹⁸⁾ S:n 3 p. huhtik. 739 §.

asemakaavanmuutosehdotusta sekä korttelien n:ot 609 ja 631 tonttijaon muutosta ¹⁾; Puodinkylässä sijaitsevan Litens nimisen tilan myyntitarjousta kaupungille ²⁾; ikäkorotuksia sekä muita viranhaltijain palkkausta koskevia kysymyksiä ³⁾; satama-alueiden rajojen uudelleenjärjestelyä ⁴⁾; sekä Itämerenkadun varrella olevan varastoalueen n:o 25 a vuokravelkaa ⁵⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Kirkkonummen pitäjän Kalljärven kylässä sijaitsevan Päivärinne nimisen tilan RN 1¹⁵ myyntitarjousta kaupungille ⁶⁾; kunnallisen hautausmaan perustamista Helsingin kaupunkiin ⁷⁾; edustajien määräämistä erinäisiin pakkolunastuslautakuntiin y.m. ⁸⁾; raitiotie- ja linja-automaksuja ⁹⁾; matka-apuraha-anomuksia ¹⁰⁾; kaupungin ja valtionrautateiden välistä tilusvaihtoa ¹¹⁾; kaupunginagroneomin huoneistoa koskevaa vuokrasopimusta ¹²⁾; Herttoniemensalmen sillan uudestaanrakentamista ¹³⁾; sekä XIII kaupunginosan korttelin n:o 404 rakennusoikeutta ¹⁴⁾.

2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat

Tonttien myyntiluettelo. Tonttijaoston laatiman ehdotuksen luetteloksi v. 1939 myytävistä tonteista lautakunta päätti ¹⁵⁾ lähettää kaupunginhallituksen vahvistettavaksi.

Myydyt tontit. Kiinteistölautakunta möi vuoden aikana alla mainitut tontit:

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m ²	Huutokauppahinta, mk
410	Fredrikinkatu	56	Kaupparakorkeakoulun ylioppilaskunta ¹⁶⁾	1,768.1	2,700,000
356	Josafatinkatu	11	Rakennusmestari O. Riipinen ¹⁷⁾	945.0	368,000
356	»	13	Liikemies H. Boström ¹⁸⁾	2,047.4	587,100
496	Lepolankuja	2	Johtaja J. Nurmi ¹⁹⁾	1,019.5	525,500
508	»	3	Hovioikeudenauskultantti A. Kaukonen ²⁰⁾	853.9	260,000
496	»	4	Rakennusmestari J. A. Pohjanvuori ²¹⁾	988.3	331,000
508	»	5	Vakuutusvirkaillija A. Orraeus ¹⁷⁾	815.7	275,000
496	»	6	Rakennusmestari J. A. Pohjanvuori ¹⁷⁾	804.0	293,000
508	»	7	Rakennusliike Airola ja Kumpp. ¹⁷⁾	1,054.0	308,000
496	»	8	Isännöitsijä M. Wendell-Laureus ²²⁾	1,105.5	300,000

¹⁾ Kiint. lautak. 17 p. huhtik. 850 §. — ²⁾ S:n 15 p. toukok. 1,085 §. — ³⁾ S:n 22 p. toukok. 1,142 ja 1,143 §, 30 p. toukok. 1,184 §, 14 p. elok. 1,518 §. 30 p. lokak. 1,891 § ja 13 p. marrask. 1,940 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,372 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. marrask. 1,917 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. tammik. 191 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 257 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. helmik. 310 §, 27 p. maalisk. 681 § ja 21 p. elok. 1,538 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. helmik. 365 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. maalisk. 491 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. maalisk. 682 §. — ¹²⁾ S:n 24 p. huhtik. 898 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. syysk. 1,703 ja 1,704 §. — ¹⁴⁾ S:n 2 p. lokak. 1,751 §. — ¹⁵⁾ S:n 6 p. maalisk. 504 §, 20 p. maalisk. 635 § ja 2 p. lokak. 1,756 § sekä tonttij. 30 p. tammik. 52 § ja 6 p. maalisk. 113 §. — ¹⁶⁾ Kiint. lautak. 9 p. tammik. 18 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 62. — ¹⁷⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 755 §. — ¹⁸⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,307 §. — ¹⁹⁾ S:n 2 p. toukok. 998 §. — ²⁰⁾ S:n 8 p. toukok. 1,048 §. — ²¹⁾ S:n 24 p. huhtik. 909 §. — ²²⁾ S:n 27 p. maalisk. 691 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m ²	Huutokauppahinta, mk
497	Linnankoskenkatu	22	Insinööri A. Rainio ¹⁾	808.5	310,000
510	»	23	Arkkitehti E. Svensson ²⁾	2,224.5	815,000
497	»	24	Varatuomari I. Fröjdman ²⁾	2,051.7	980,000
508	Mechelininkatu	38)	Johtaja P. H. Zilliacus ³⁾	{ 1,253.3 728.7 }	} 2,201,000
508	»	40)			
508	»	42	Liikemies W. Olin ¹⁾	912.0	961,000
508	»	44	Liikemies W. Olin ¹⁾	1,085.6	961,000
605	Munkkiniemenkatu	5	Vapaaherra A. Ramsay ⁴⁾	2,217.3	301,000
605	»	9	Rakennusmestari Y. Horni ⁵⁾	714.0	301,000
634	»	11	Rakennusmestari K. Olamo ⁶⁾	790.0	269,000
359	Pengerkatu	32	Rakennusmestari L. Nieminen ²⁾	1,225.3	471,000
605	Pihlajatie	3	Rakennusmestari O. Jalava ⁷⁾	714.0	290,000
634	»	4	Rakennusmestari G. Hj. Sandström ⁸⁾	790.0	202,000
634	»	6	Rakennusliike Saxell & Kni ⁴⁾	790.0	214,000
608	»	13	Rakennusmestari Hj. Koskinen ⁹⁾	980.5	197,000
608	»	15	Liikemiehet R. Niemi ja U. Hakala ¹⁰⁾	840.5	192,500
608	»	17	Varatuomari J. H. Laurila ¹⁰⁾	840.5	185,000
608	Pihlajatie	19	Rakennusmestari M. Ahtinen ¹¹⁾	1,188.5	201,400
477	Ruusulankatu	3	Oy. Bowling ab. ¹²⁾	979.4	471,000
356	Sturenkatu	1	Rakennusmestari T. Ermala ¹³⁾	630.0	297,000
356	»	3b	Rakennusmestari L. Päreluoto ¹³⁾	960.6	305,600
497	Sutelantie	1	Insinööri I. Koskiala ¹⁴⁾	858.4	339,100
497	»	3	Insinööri I. Koskiala ¹⁴⁾	880.1	346,600
497	»	5	Insinööri I. Koskiala ¹⁴⁾	973.5	322,400
497	»	7	Varatuomari A. Ant-Vuorinen ¹⁵⁾	1,029.8	399,000
497	»	9	Vatatuomari I. Fröjdman ¹⁵⁾	1,113.2	392,000
517	Tavaststjernankatu	15	Filosofianmaisteri R. Jansson ¹⁶⁾	1,396.0	301,000
605	Topeliuksenkatu	6	Pankinjohtaja K. Kivialho ¹⁵⁾	1,848.1	422,000
495	»	12	Insinööri L. Kotsalo ¹⁴⁾	675.5	751,000
519	Turuntie	80	Ab. Welroos & Co ¹⁴⁾	1,122.0	763,000
607	»	104	Rakennusmestarit J. V. Maulo ja I. Askolin ¹³⁾	1,377.6	847,900
608	»	106	Varatuomari L. Anjala ¹⁷⁾	1,262.4	790,300
608	»	108	Talonomistaja A. Kehä ¹⁸⁾	1,015.2	511,800
608	»	112	Johtaja E. Vanne ¹⁹⁾	1,114.0	813,000
604	Urheilukatu	52	Rakennusmestari U. Teräslinna ⁷⁾	1,351.6	253,000
604	»	54	Herra P. Pöyhönen ¹⁹⁾	1,264.8	276,000
604	»	56	Johtaja J. F. Korkela ¹⁹⁾	1,017.0	282,000
496	Valhallankatu	1	Johtaja J. Nurmi ⁸⁾	1,018.1	739,500
497	»	2	Insinööri I. Koskiala ¹⁴⁾	874.1	348,900
496	»	3	Rakennusmestari T. Eklund ³⁾	1,037.4	437,000
497	»	4	Rakennusmestari Y. Horni ⁷⁾	956.6	311,000
496	»	5	Rakennusmestari T. Eklund ⁸⁾	854.2	351,000
497	»	6	Majuri E. Liusvaara ¹⁸⁾	710.0	253,000

¹⁾ Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 691 §. — ²⁾ S:n 11 p. huhtik. 804 §. — ³⁾ S:n 24 p. huhtik. 909 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. toukuok. 1,151 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. huhtik. 755 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. huhtik. 862 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. huhtik. 756 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. toukok. 998 §. — ⁹⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,469 §. — ¹⁰⁾ S:n 14 p. elok. 1,523 §. — ¹¹⁾ S:n 14 p. elok. 1,523 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. tammik. 18 §; vrt. v:n 1938 kert. s. 63. — ¹³⁾ Kiint. lautak. 8 p. toukok. 1,048 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. maalisk. 691 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. huhtik. 755 §. — ¹⁶⁾ S:n 24 p. huhtik. 909 ja 918 §. — ¹⁷⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,345 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. huhtik. 804 §. — ¹⁹⁾ S:n 28 p. elok. 1,578 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m ²	Huutokaup-pahinta, mk
496	Valhallankatu	7	Hovioikeudenauskultantti A. Kaukonen ¹⁾	1,139.0	340,000
497	»	8	Majuri E. Liusvaara ²⁾	710.0	253,000
496	»	9	Hovioikeudenauskultantti A. Kaukonen ¹⁾	1,038.5	335,000
497	»	10	Rakennustoimisto Pirjola oy. ²⁾	994.0	224,000
497	»	12	Insinööri A. Rainio ³⁾	1,086.1	391,000
296a	Viherniemenkatu	7	Rakennusmestari V. A. Leino ⁴⁾	643.4	879,000
296a	»	9	Rakennusmestari U. Ijäs ⁵⁾	744.4	1,560,000

Tavaststjernankadun tontin n:o 15 myyntiehdoksi määrättiin ⁶⁾, että asemakaavaan merkitty rakennusraja oli maksimiraja, joten pienemmänkin rakennuksen sai rakentaa tontille, mikä oli huomioitava tontin rakennusvelvollisuuden vakuudeksi annettavaa velkakirjaa laadittaessa.

Tonttikauppakirjojen allekirjoittamisessa suostuttiin lykkäykseen 14 tapauksessa ⁷⁾.

Ilmoituskulut tonttien huutokaupan pitämisestä päätettiin ⁸⁾ periä myyntiehtojen nojalla 2 tapauksessa huutokaupananojilta.

Tonttien rakennusaikaa suostuttiin ⁹⁾ pidentämään 4 tapauksessa ⁷⁾.

Ruoholahdenkadun tonttia n:o 3 a koskeva rakennusvelvollisuus. Lautakunta päätti ¹⁰⁾ Voinvientiosuusliike Valion kanssa tehtävässä liikkeelle myytävää ¹¹⁾ korttelin n:o 175 a Ruoholahdenkadun tonttia n:o 3 a koskevassa kauppakirjassa tulkita rakennusvelvollisuutta koskevan kohdan seuraavasti: »Tontille on kolmen ja viimeistään kuuden vuoden kuluessa tästä päivästä lukien rakennettava Lönnrotinkadun puoleiselle sivustalle täyteen piteuteen ja korkeuteen tehdas- ja varastorakennus voimassa olevan rakennusjärjestyksen tai vahvistettujen asemakaavamääräysten mukaan ostajan tänään antamassa eri sitoumuskirjassa mainitulla uhallas. Rakennusvelvollisuuden täyttämisen vakuudeksi liike oikeutettiin jättämään kiinnittämätön velkakirja, jonka takaajina oli pari laitoksen johtoasemassa olevaa kaupungin hyväksymää henkilöä. Velkakirjan takaajat hyväksyttiin ¹²⁾ myöhemmin.

Omakotitalojen myynti. Lautakunta päätti myydä seuraavat kaupungin hallintaan joutuneet Käpylän Taivaskallion omakotialueella sijaitsevat rakennukset: herra S. Pitkäkoscalle korttelin n:o 893a tontilla n:o 7 olevan rakennuksen 166,300 mk:sta ¹³⁾; herra E. Heinoselle korttelin n:o 893 b tontilla n:o 42 olevan rakennuksen 90,000 mk:sta ¹⁴⁾; ja herra I. Jyläkselle korttelin n:o 894 tontilla n:o 23 olevan rakennuksen 102,000 mk:sta ¹⁵⁾.

¹⁾ Kiint. lautak. 8 p. toukok. 1,048 §. — ²⁾ S:n 11 p. huhtik. 804 §. — ³⁾ S:n 3 p. huhtik. 756 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. huhtik. 909 §. — ⁵⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,469 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. huhtik. 909 ja 918 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. maalisk. 554, 561 ja 562 §, 20 p. maalisk. 626, 627 ja 632 §, 24 p. huhtik. 901 §, 30 p. toukok. 1,186 §, 24 p. heinäk. 1,407 §, 2 p. lokak. 1,757 §, 16 p. lokak. 1,840 §, 23 p. lokak. 1,861 § ja 6 p. marrask. 1,920 §. — ⁸⁾ S:n 11 huhtik. 806 § ja 19 p. kesäk. 1,306 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. syysk. 1,676 § ja 25 p. syysk. 1,708 § sekä tonttij. 13 p. maalisk. 120 § ja 24 p. huhtik. 177 §. — ¹⁰⁾ Kiint. lautak. 27 p. maalisk. 690 §. — ¹¹⁾ Ks. v:n 1938 kert. s. 63. — ¹²⁾ Kiint. lautak. 17 p. huhtik. 853 §. — ¹³⁾ S:n 6 p. helmik. 265 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. lokak. 1,809 §. — ¹⁵⁾ S:n 27 p. marrask. 2,018 §.

Edellä mainittujen tonttien vuokraoikeus siirrettiin¹⁾ rakennusten ostajille.

Neiti E. M. Enbomin ja varatuomari H. Thorsin sitouduttua pakkohuutokaupassa ostamaan Käpylän Taivaskallion korttelin n:o 899 tontin n:o 16 vuokraoikeuden ynnä tontilla olevat rakennukset kiinteistölautakunta päätti²⁾ hyväksyä heidän tarjouksensa.

Vuokralle annetut asuntotontit ja -palstat. Kiinteistölautakunta teki seuraavat asuntotarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrauskausi päättyy	Vuotuinen vuokra-maksu, mk
Eläintarha, huvilatontti n:o 9	Helsingin diakonissalaitos ³⁾	6 kk. irtis. jälk.	2,500
Haagan kauppala, kortt. n:o 74, tontti n:o 2	Nimismies Y. Tainio ⁴⁾	1944, tammik. 31	5,557
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 839, tontti n:o 4	Hakan asunto-oy. Untamontie 4 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	21,000
S:n kortt. n:o 839, tontti n:o 6	Hakan asunto-oy. Untamontie 6 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	33,250
S:n kortt. n:o 849, tontti n:o 1	Hakan asunto-oy. Untamontie 1 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	20,500
S:n kortt. n:o 849, tontti n:o 3	Hakan asunto-oy. Untamontie 3 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	21,750
S:n kortt. n:o 850, tontti n:o 5	Osuusliike Elanto ⁶⁾	1999, jouluk. 31	9,000
S:n kortt. n:o 850, tontti n:o 7	Hakan asunto-oy. Untamontie 7 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	24,250
S:n kortt. n:o 850, tontti n:o 9	Hakan asunto-oy. Untamontie 9 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	33,000
S:n kortt. n:o 850, tontti n:o 11	Hakan olympiakylän lämpökeskus oy. ⁵⁾	1999, jouluk. 31	12,750
S:n kortt. n:o 850, tontti n:o 13	Hakan asunto-oy. Untamontie 13 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	21,750
S:n kortt. n:o 850, tontti n:o 15	Hakan asunto-oy. Untamontie 15 ⁵⁾	1999, jouluk. 31	21,750
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 7	Herra S. Pitkääkoski ⁷⁾	1940, toukok. 31	1,800
		1945, toukok. 31	2,700
		1955, toukok. 31	3,350
		1965, toukok. 31	4,000
		1975, toukok. 31	4,650
		1985, toukok. 31	5,300
S:n kortt. n:o 893 b, tontti n:o 42	Herra E. Heinonen ⁸⁾	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 23	Rakentaja I. Jyläs ⁹⁾	1985, toukok. 31	Kutenedell.
		1945, toukok. 31	4,100
		1955, toukok. 31	5,900
XXVI kaupunginosa, kortt. n:o 982, tontti n:o 7	Rakennusurakoitsija J. Elo ¹⁰⁾	1965, toukok. 31	7,700
		1975, toukok. 31	9,500
		1985, toukok. 31	11,300
		1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 9	Rouva I. W. Lindström ¹¹⁾	1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 292. — ²⁾ Kiint. lautak. 13 p. helmik. 320 §. — ³⁾ S:n 16 p. tammik. 97 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. elok. 1,554 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. lokak. 1,841 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. lokak. 1,895 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 265 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. lokak. 1,809 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. marrask. 2,018 §. — ¹⁰⁾ Tonttij. 24 p. heinäk. 375 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. kesäk. 299 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokraus päättynyt	Vuotuinen vuokra- maksu, mk
XXVI kaupunginosa, kortt. n:o 982, tontti n:o 11	Autonkuljettajat V. V. Lindqvist ja J. F. Carlsson ¹⁾	1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
		1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 13	Autonkuljettaja K. J. Riskusalo ²⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 15	Piirustaja V. E. Salminen ³⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 17	Rakennusmestari R. A. Hurmeranta ⁴⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 989, tontti n:o 27	Maalari A. E. Wiik ⁵⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 989, tontti n:o 29	Puuseppä A. Edelmann ⁶⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 4	Korityöntekijä V. Kyber ⁷⁾	1945, toukok. 31	1,700
		1955, toukok. 31	2,400
		1965, toukok. 31	3,200
		1975, toukok. 31	4,000
		1985, toukok. 31	4,800
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 6	Rakennusurakoitsija J. Elo ⁸⁾	1945, toukok. 31	1,800
		1955, toukok. 31	2,500
		1965, toukok. 31	3,400
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	5,100
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 8	Kirvesmies T. K. Manninen ⁹⁾	1945, toukok. 31	1,700
		1955, toukok. 31	2,400
		1965, toukok. 31	3,200
		1975, toukok. 31	4,000
		1985, toukok. 31	4,800
S:n kortt. n:o 990, tontti n:o 27	Toimittaja Y. Halme ¹⁰⁾	1945, toukok. 31	1,800
		1955, toukok. 31	2,500
		1965, toukok. 31	3,400
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	5,100
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 10	Rakennusmestari F. H. Falk ¹¹⁾	1945, toukok. 31	1,700
		1955, toukok. 31	2,400
		1965, toukok. 31	3,200
		1975, toukok. 31	4,000
		1985, toukok. 31	4,800
S:n kortt. n:o 991, tontti n:o 12	Kirvesmies S. Askola ja lautatarhantöntekijä J. Kuusiniemi ¹²⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 14	Työnjohtaja L. L. Lintunieniemi ¹³⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 992, tontti n:o 16	Lüekemies E. J. Pekkinen ¹⁴⁾	1985, toukok. 31	Kuten edell.

¹⁾ Tonttij. 15 p. toukok. 220 §. — ²⁾ S:n 8 p. toukok. 212 §. — ³⁾ S:n 5 p. kesäk. 278 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. toukok. 215 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. toukok. 214 § ja (peruutettu) 26 p. kesäk. 327 §. — ⁶⁾ S:n 31 p. heinäk. 384 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. heinäk. 352 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. toukok. 224 §, 2 p. lokak. 461 § ja 20 p. marrask. 541 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. toukok. 211 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. huhtik. 165 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. lokak. 490 §. — ¹²⁾ S:n 8 p. toukok. 213 §. — ¹³⁾ S:n 15 p. toukok. 223 § ja (peruutettu) 9 p. lokak. 476 §. — ¹⁴⁾ S:n 21 p. elok. 416 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrankausi päättyy	Vuosi- vuokra, mk
XXVI kaupunginosa, kortt. n:o 993, tontti n:o 6	Liikeapulainen Y. E. Hell- sten ¹⁾	{ 1945, toukok. 31	1,400
		{ 1955, toukok. 31	2,000
		{ 1965, toukok. 31	2,600
		{ 1975, toukok. 31	3,200
		{ 1985, toukok. 31	3,800
Mäkelä kortt. n:o 705, tontti n:o 34	Rakennusmestari S. Hj. Salo ²⁾	{ 1944, jouluk. 31	15,530
		{ 1954, jouluk. 31	21,745
		{ 1964, jouluk. 31	27,955
		{ 1974, jouluk. 31	34,165
		{ 1984, jouluk. 31	40,380
S:n kortt. n:o 706, tontti n:o 6	Rakennusmestari E. A. Jaura ja työnjohtaja O. V. Kekä- lainen ³⁾	{ 1944, jouluk. 31	14,155
		{ 1954, jouluk. 31	19,820
		{ 1964, jouluk. 31	25,480
		{ 1974, jouluk. 31	31,140
		{ 1984, jouluk. 31	36,800
Reimars, Talin kylä, tontti n:o 1	Rakennuslevy oy. ⁴⁾	{ 1949, jouluk. 31	42,466
		{ 1959, jouluk. 31	1,507
		{ 1969, jouluk. 31	1,810
		{ 1979, jouluk. 31	2,110
		{ 1989, jouluk. 31	2,410
S:n s:n, tontti n:o 2	Rakennuslevy oy. ⁴⁾	{ 1949, jouluk. 31	1,440
S:n s:n, tontti n:o 3	Rakennuslevy oy. ⁴⁾	{ 1959, jouluk. 31	1,730
		{ 1969, jouluk. 31	2,020
S:n s:n, tontti n:o 4	Rakennuslevy oy. ⁴⁾	1969, jouluk. 31	Kuten edell.
S:n s:n, tontti n:o 5	Rakennuslevy oy. ⁴⁾	1969, jouluk. 31	Kuten edell.
Vallila, kortt. n:o 548, tontti n:o 26	Kauppiat T. Ollila ja A. Kos- kinen ⁵⁾	{ 1944, jouluk. 31	10,690
		{ 1954, jouluk. 31	14,970
		{ 1964, jouluk. 31	19,250
		{ 1974, jouluk. 31	23,525
		{ 1984, jouluk. 31	27,800
		{ 1994, jouluk. 31	32,080

Eläintarhan huvilatontti n:o 9 annettiin⁶⁾ vuokralle ehdoin, että tonttia käytettiin yleishyödylliseen tarkoitukseen ja että vuokraaja oli korvausvelvollinen kaupungille niistä jatketusta vuokra-ajasta tai muusta alueen hallinnasta aiheutuvista lisäkustannuksista, joita kaupunki voi joutua suorittamaan valtiolle.

Haka asunto oy:lle, Hakan olympiakylän lämpökeskus oy:lle ja Osuusliike Elannolle vuokrattavat tontit. XXV kaupunginosa korttelin n:o 839 tontteja n:ot 4 ja 6, korttelin n:o 849 tontteja n:ot 1 ja 3 sekä korttelin n:o 850 tontteja n:ot 5, 7, 9, 11, 13 ja 15 koskeviin vuokrasopimuksiin oli otettava⁷⁾ määräys, että katuosuuden kunnossapidosta oli kaupungin kanssa tehtävä eri sopimus, jossa kaupunki määrääjäksi sitoutui korvausta vastaan hoitamaan vuokraajan puolesta katuosuuden kunnossapitoa. Edellä mainittu sopimus oli allekirjoitettava samanaikaisesti kuin asianomaisia tontteja koskevat vuokrasopimuksetkin allekirjoitettiin. Vuokra oli tonteista

¹⁾ Tonttij. 3 p. huhtik. 144 ja 147 §. — ²⁾ Kiint. lautak. 13 p. maalisk. 557 §. — ³⁾ S:n 20 p. maalisk. 631 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. lokak. 1,807 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. helmik. 319 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. tammik. 97 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. lokak. 1,841 §.

alettava suorittamaan vasta heinäkuun 1 p:stä alkaen. Muissa suhteissa oli vuokraehtoihin nähden noudatettava n. s. kivitalotonttien vuokraehdoja.

Asuntonäyttelyä varten luovutettavat omakotitontit. Lautakunta päätti ¹⁾ vuokrata A. Ahlström oy:lle, Kolho oy:lle ja Torasjoen saha oy:lle kullekin tontin asuntonäyttelyä varten Pirkkolan omakotialueen länsipäästä heinäkuun 24 p:stä lukien 1 vuodeksi 1,000 mk:n vuokrasta etuoikeuksin vuokrata yhtiöille myöhemmin kyseiset alueet pitkäaikaisella vuokraoikeudella kaupunginvaltuuston vastedes hyväksymin ehdoin. Alueille rakennettavien tyyppirakennusten nettopinta-ala ei saanut ylittää 60 m² ja lopulliset piirustukset oli jätettävä kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

Koskelan omakotialue. Koskelan omakotialueen Oulunkyläntien varrella olevien tonttien vuokrista ja tyypeistä lautakunta päätti ²⁾ seuraavaa: hyväksyä Oulunkyläntien itäpuolella olevien tonttien rakennustyyppiksi tyyppin K 1 ja länsipuolella olevien tonttien rakennustyyppiksi tyyppin K 2, hyväksyä työselityksen mainittuja tyyppisiä varten, vahvistaa eräille Oulunkyläntien tonteille vuokrasarjat sekä ehdottaa kaupunginhallitukselle, että kiinteistötoimiston tonttiosasto oikeutettaisiin tekemään omakotitonttien vuokraajille täydelliset hyväksyttyjen tyyppien mukaiset rakennuspiirustukset lämpö-, vesi-, viemäri- ja sähköjohtosuunnitelmineen, rakennelaskelmineen sekä värimallineen oikeuttamalla kiinteistölautakunta samalla näistä töistä perimään rakentajilta sopivaksi harkitsemansa korvauksen.

Vuokralle annetut tehdastontit. Kiinteistölautakunta teki seuraavat tehdastarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokramaksu, mk
X kaupunginosa, kortt. n:o 272, tontti n:o 9	Kilpi & K:ni ³⁾	{ 1944, helmik. 28	33,584
		{ 1954, helmik. 28	39,881
		{ 1964, helmik. 28	48,277
S:n kortt. n:o 273, tontti n:o 11	J. Merivaara oy. ⁴⁾	{ 1944, huhtik. 30	43,540
		{ 1954, huhtik. 30	51,710
		{ 1964, huhtik. 30	62,590
S:n kortt. n:o 275, tontti n:o 11	Toiminimi R. G. Korpikallion perilliset ⁵⁾	1949, heinäk. 2	21,120
S:n kortt. n:o 275, tontti n:o 28 1,463.0 m ²	Toiminimi R. G. Korpikallion perilliset ⁶⁾	1949, heinäk. 2	17,555
S:n kortt. n:o 275, tontti n:o 30 1,291.1 m ²	Toiminimi R. G. Korpikallion perilliset ⁶⁾	1949, heinäk. 2	15,495
S:n kortt. n:o 278, tontti n:o 4	Ahjo yhtymä oy. ⁷⁾	{ 1944, toukok. 31	44,320
		{ 1954, toukok. 31	52,630
		{ 1964, toukok. 31	63,710
		{ 1949, huhtik. 15	10,475
Mäkelä, kortt. n:o 707, tontti n:o 1	Johtaja E. Kutter ⁸⁾	{ 1959, huhtik. 15	13,885
		{ 1969, huhtik. 15	17,295

¹⁾ Kiint. lautak. 15 p. toukok. 1,100 § ja 24 p. heinäk. 1,420 §. — ²⁾ S:n 2 p. toukok. 1,002 § ja 7 p. elok. 1,499 § sekä tonttij. 24 p. heinäk. 376 § ks. myös tämän kert. s. 228. — ³⁾ Kiint. lautak. 13 p. helmik. 315 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 835 ja 24 p. huhtik. 917 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,377 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,377 § ja 31 p. heinäk. 1,468 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. toukok. 1,195 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. huhtik. 798 §.

Tontti	Vuokraaja	Vuokrankausi päättyy	Vuotuinen vuokra- maksu, mk
Mäkelä, kortt. n:o 707, tontti n:o 3	Oy. Autokorirakenne ab. ¹⁾	{ 1949, huhtik. 15	12,545
		{ 1959, huhtik. 15	16,620
		{ 1969, huhtik. 15	20,700
S:n kortt. n:o 707, tontti n:o 5	Oy. Autokorirakenne ab. ¹⁾	{ 1949, huhtik. 15	8,410
		{ 1959, huhtik. 15	11,140
		{ 1969, huhtik. 15	13,875
S:n kortt. n:o 707, tontti n:o 25	Oy. Rakennuskonepaja ²⁾	{ 1949, kesäk. 30	20,940
		{ 1959, kesäk. 30	27,760
		{ 1969, kesäk. 30	34,555
S:n kortt. n:o 707, tontti n:o 27	Oy. Rakennustoimi ³⁾	{ 1949, kesäk. 30	26,780
		{ 1959, kesäk. 30	35,475
		{ 1969, kesäk. 30	44,175
Vallila, kortt. n:o 532, tontti n:o 1 d	Oy. Uuttaustyö ab. ⁴⁾	{ 1948, toukok. 31	26,650
		{ 1958, toukok. 31	35,260
		{ 1968, toukok. 31	43,973
S:n kortt. n:o 534, tontti n:o 5	Oy. Volvo auto ab. ⁵⁾	{ 1949, huhtik. 30	55,801
		{ 1959, huhtik. 30	75,331
		{ 1969, huhtik. 30	94,662
S:n kortt. n:o 534, tontti n:o 21	Oy. Volvo auto ab. ⁵⁾	{ 1949, huhtik. 30	42,375
		{ 1959, huhtik. 30	57,206
		{ 1969, huhtik. 30	71,886
S:n kortt. n:o 581, 1,400 m ² :n alue tonteilta n:ot 5 ja 7	Raitiotie ja omnibus oy. ⁶⁾	1940, jouluk. 31	14,000

Korttelin n:o 275 tonttialueet vuokrattiin ehdoin, että toiminimi R. G. Korpikallion perilliset sitoutui rakentamaan tarpeelliset konttorirakennukset ja varastosuojat tulenkestävästi tai ainakin tulta pidättävästä aineesta ja varustamaan nämä rakennukset kovalla katolla sekä hankkimaan palo-
päällikön hyväksymät tulensammutusvälineet.

Verkkosaarenkadun tontilla n:o 4 olevan käytännöstä poistetun betonisen viemärin putket oli Ahjo yhtymä oy:n luovutettava kaupungille, jos ne perustustöiden yhteydessä jouduttaisiin poistamaan.

Raitiotie ja omnibus oy. oikeutettiin rakentamaan työpaja vuokraton-
tillien.

Paja-alueen vuokralle anto. Seppä U. Eilimölle lautakunta päätti ⁷⁾ vuokra n. 50 m²:n suuruisen alueen pajaa varten Vallilan metsästä, teollisuuskorttelin n:o 692 pohjoispuolelta 1,200 mk:n vuosivuokrasta ja 1 kuukauden irtisanomisajoin kesäkuun 1 p:stä lukien.

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunnan tonttijaosto vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrankausi päättyy	Vuotuinen vuokra- maksu, mk
Koskelanmäki, viljelyspalsta ja pihamaa	Vahtimestari J. A. Roos ⁸⁾	3 kk. irtis. jälk.	50
Kumpula, syöttöpalsta litt. b	Kauppa-apulainen J. A. Ylö- talo ⁹⁾	1939, jouluk. 31	200

¹⁾ Kiint.lautak. 11 p. huhtik. 799 §. — ²⁾ S:n 6 p. maalisk. 498 §. — ³⁾ S:n 6 p. maalisk. 499 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. tammik. 148 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. helmik. 370 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,419 §. — ⁷⁾ Tonttij. 22 p. toukok. 244 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. tammik. 29 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. toukok. 192 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokra-maksu, mk
Kumpula viljelyspalsta litt. J S:n viljelyspalstaa litt. n n. 2 ha	Herra J. Vuorela ¹⁾ Vartija V. Packalen ²⁾	3 kk. irtis. jälk. 1939, jouluk. 31	5,000 1,400
S:n viljelyspalstaa litt. ö n. 0.5 ha	Ajuri G. Hagelberg ³⁾	1939, jouluk. 31	200
S:n viljelyspalsta n:o 15	Rouva S. Odell ⁴⁾	1939, jouluk. 31	200
Käpylän syöttöpalsta litt. a	Rouva E. Äikiö ⁵⁾	1939, jouluk. 31	100
Meilahti, viljelyspalsta litt. e	Verhoilija F. Lundell ⁶⁾	1939, jouluk. 31	1,000
Pitäjänmäki, n. 1,050 m ² :n suuruinen puutarha-alue	Oy. Strömberg ab. ⁷⁾	1940, huhtik. 9 sen jälk. 6 kk. kerr. 1 kk. irtis. jälk.	500
Reijola, viljelyspalsta litt. d	Ajuri C. Granlund ⁸⁾	1939, jouluk. 31	200
S:n viljelyspalsta litt. K ² ja K ³	Poliisikonstaapeli A. Aarnio ⁹⁾	1940, jouluk. 31	400
S:n viljelyspalsta litt. K ⁴	Leskirouva A. Jäppilä ¹⁰⁾	6 kk. irtis. jälk.	500

Koskelanmäen alueet annettiin ¹¹⁾ vuokralle ehdoin, että viljelyskel-poista osaa alueesta käytettiin viljelystarkoituksiin, ettei rakennuksia sijoit-tettu alueelle ja että vesijohtolaitos oli oikeutettu korvauksetta suoritta-maan alueella tarpeellisiksi katsomansa johtotyöt.

Kumpulan viljelysalueen litt. J vuokraehdoksi ¹⁾ määrättiin, ettei komposti saanut olla palstalla toukokuun 1 p:n 1940 jälkeen ja Kumpulan syöttöpalstan litt. ö vuokraehdoksi ³⁾, että vuokraaja sitoutui luovuttamaan alueen korvauksetta kaupungin hallintaan, jos kaupunki sitä tarvitsi.

Rekola oy:n kanssa tehtyjen Reijolan viljelyspalstoja litt. i, litt. j ja n:o 8 koskevien vuokrasopimuksien ¹²⁾ irtisanomisehdoissa oleva lauseke huhti-kuun—lokakuun aikana päätettiin ¹³⁾ muuttaa kuuluvaksi lokakuun—huhtikuun aikana.

Pidennetyt asuntoalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia alueita koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tal palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokra-maksu, mk
		mistä	mihin	
Annalan alue, luku-uottamatta uimarantaa	Rehtori M. Waseniuk-sen kuolinpesä ¹⁴⁾	1939, heinäk. 1	1939, lokak. 1	3,600
Bölen tila, Bölen talo niminen alue	Oy. C. T. Ward ab. ¹⁵⁾	1939, toukok. 1	6 kk. irtis. jälk.	9,000
S:n torpanpaikka litt. a	Oy. C. T. Ward ab. ¹⁵⁾	1939, toukok. 1	6 kk. irtis. jälk.	1,000
Eläintarha, huvila-alue n:o 10	Rouva L. A. Michels-son ¹⁶⁾	1940, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	3,500
S:n huvila-alue n:o 11	Rouva L. A. Michels-son ¹⁶⁾	1940, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	3,300

¹⁾ Tonttij. 9 p. lokak. 478 §. — ²⁾ S:n 2 p. toukok. 191 §. — ³⁾ S:n 2 p. toukok. 189 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. toukok. 196 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. helmik. 55 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. helmik. 79 §. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 9 p. lokak. 1,805 §. — ⁸⁾ Tonttij. 20 p. maalisk. 126 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. marrask. 544 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. lokak. 468 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. tammik. 29 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1935 kert. s. 236. — ¹³⁾ Kiint. lautak. 31 p. heinäk. 1,471 §. — ¹⁴⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,309 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. huhtik. 744 §. — ¹⁶⁾ S:n 6 p. helmik. 264 § ja 20 p. maalisk. 628 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrankausi pidentetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Eläintarha, huvila-alue n:o 12	Arkkitehti G. A. Sundelin ¹⁾	1940, tammik.	16 kk. irtis. jälk.	3,100
Haaga, Tisvida niminen tila	Varatuomari H. Lühr ²⁾	1939, tammik.	1939, jouluk. 31	300
Herttoniemi, huvila-alue n:o 80	Leskirouva E. S. Eklund ³⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	1,200
Huopalahti, 1,500 m ² :n suuruinen huvila-alue	Huvilanomistaja Hj. Backman ⁴⁾	1939, marrask.	16 kk. irtis. jälk.	1,000
Kumpula, n.s. puutarhapalsta rakennuksineen	Puutarhuri A. Holmqvist ⁵⁾	1939, marrask.	13 kk. irtis. jälk.	9,000
Laakso, 8,690 m ² :n suuruinen alue	Rouva A. Nyman ⁶⁾	1939, marrask.	12 viik. irtis. jälk.	2,000
Länt. Kaivopuisto, huvila-alue n:o 1	Neiti N. Alfthan ⁷⁾	1939, kesäk.	1940, kesäk. 1	2,000
S:n huvila-alue n:o 1 a	Leskirouva E. Staudinger ⁷⁾	1939, kesäk.	1940, kesäk. 1	4,800
S:n huvila-alue n:o 2	Senaattori Th. Wegeliuksen kuolinpesä ⁷⁾	1939, kesäk.	1940, kesäk. 1	6,300
S:n huvila-alue n:o 3	Neiti K. Lindelöf ja herra E. Lindelöf ⁷⁾	1939, kesäk.	1940, kesäk. 1	10,000
S:n huvila-alue n:o 5	Rouva M. Lindstedt ⁷⁾	1939, kesäk.	1940, kesäk. 1	6,750
S:n huvila-alue n:o 6	Herra C. Mattson ⁷⁾	1939, kesäk.	1940, kesäk. 1	4,500
Meilahti, huvila-alue Fridhäll	Gubbhemmet i Helsingfors yhdistys ⁸⁾	1939, tammik.	11 kk. irtis. jälk.	300
S:n huvila-alue n:o 2	Neiti M. Åkerblom ⁹⁾	1939, marrask.	16 kk. irtis. jälk.	30,000
S:n huvila-alue n:o 4	Varatuomari L. Pohjanheimo ¹⁰⁾	1940, tammik.	16 kk. irtis. jälk.	5,300
S:n huvila-alue n:o 7	Pääkonsuli R. Nyman ¹¹⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	9,000
S:n huvila-alue n:o 8	Osuustukkukauppa ¹²⁾	1940, tammik.	16 kk. irtis. jälk.	7,200
S:n huvila-alue n:o 28 a	Mattila oy. ¹³⁾	1939, syysk.	1944, elok. 31	2,400
S:n huvila-alue n:o 28 b	Työntekijä K. R. Ferm ¹⁴⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	500
S:n huvila-alue n:o 29	Vuokraaja L. Lillrank ¹⁵⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	3,000
S:n huvila-alue n:o 30	Leskirouva S. Andersson ¹⁶⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	3,200
S:n huvila-alue n:o 31	Kirjeenkantaja J. A. Sundell ¹⁷⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	3,000
Meilahti, huvila-alue n:o 32	Filosofianmaisteri R. Ilmoni ¹⁸⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	3,500
S:n huvila-alue n:o 33	Rouva A. Puustinen ¹⁹⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 1	3,000
S:n huvila-alue n:o 34	Ajuri T. Djupsjö ²⁰⁾	1940, tammik.	1944, jouluk. 31	5,600
Miramar n:o 56 B, vähennetty 1,125 m ² :iin	Hammaslääkäri T. Ekman ²¹⁾	1939, kesäk.	1942, toukok. 31	2,000
IV kaupunginosa, kortt. n:o 167. tontti n:o 17	Asunto oy. Ruholahti ²²⁾	1939, huhtik. 25	6 kk. irtis. jälk.	100,000

1) Kiint. lautak. 6 p. helmik. 264 §. — 2) Tonttij. 30 p. toukok. 271 §. — 3) Kiint. lautak. 27 p. marrask. 2,016 §. — 4) S:n 4 p. syysk. 1,612 §. — 5) S:n 24 p. huhtik. 904 §. — 6) Tonttij. 18 p. syysk. 445 §. — 7) S:n 23 p. tammik. 149 §. — 8) S:n 27 p. maalisk. 683 §. — 9) S:n 16 p. lokak. 1,836 §. — 10) S:n 11 p. syysk. 1,646 §. — 11) S:n 21 p. elok. 1,544 §., 28 p. elok. 1,580 § ja 23 p. lokak. 1,859 §. — 12) S:n 21 p. elok. 1,545 §. — 13) S:n 30 p. lokak. 1,898 §. — 14) S:n 4 p. syysk. 1,610 §. — 15) S:n 4 p. syysk. 1,611 §. — 16) S:n 5 p. kesäk. 1,228 §. — 17) S:n 30 p. toukok. 1,192 §. — 18) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,191 §. — 19) S:n 5 p. kesäk. 1,229 §. — 20) S:n 5 p. kesäk. 1,230 §. — 21) S:n 2 p. toukok. 1,003 §. — 22) S:n 30 p. tammik. 199 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrauskausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mihin	mistä	
Oulunkylän, huvila-alue Kumpu n:o 1	Liikemies V. A. ja rouva K. Araluoma ¹⁾	1940, heinäk. 1	1960, tammik. 1	1,200
S:n huvila-alue Kumpu n:o 4	Leskirouva H. Rasmusson ²⁾	1943, syysk. 1	1960, tammik. 1	950
S:n huvila-alue Kumpu n:o 7	Agronomi C. Rafn ³⁾	1939, lokak. 7	1960, tammik. 1	750
S:n huvila-alue Kumpu n:o 8	Neiti A. M. Lexander ⁴⁾	1941, maalisk. 1	1960, tammik. 1	1,000
S:n huvila-alue Kumpu n:o 10 a ja 10 b	Liikemies F. O. W. Schepeler ⁵⁾	1940, tammik. 1	1960, tammik. 1	2,000
S:n huvila-alue Kumpu n:o 11	Kamreeri V. Kapari ⁶⁾	1939, elok. 15	1960, tammik. 1	2,400
S:n huvila-alue Myllypelto n:o 8	Merimies K. T. Lindman ⁷⁾	1947, huhtik. 1	6 kk. irtis. jälk.	1,000
S:n huvila-alue Sarkapello n:o 2	Rouva O. Taurén ⁸⁾	1945, elok. 20	1960, tammik. 1	900
S:n huvila-alue Sarkapello n:o 3	Kauppias B. Blaugrund ⁹⁾	1947, elok. 1	1960, tammik. 1	640
S:n huvila-alue Suurso n:o 1	Veturinlämmittäjä G. L. ja rouva A. M. Lindholm ¹⁰⁾	1947, lokak. 10	1955, huhtik. 1	400
S:n huvila-alue Suurso n:o 7	Rouva A. Kesämaa ¹¹⁾	1947, marrask. 1	1955, huhtik. 1	500
S:n huvila-alue Suurso n:o 8	Rouva M. Jokela ¹²⁾	1946, elok. 1	1955, huhtik. 1	500
S:n huvila-alue Suurso n:o 9	Herra V. ja rouva H. Ripatti ¹³⁾	1946, elok. 1	1955, huhtik. 1	500
S:n huvila-alue Suurso n:o 10	Leskirouva L. Bärman ¹⁴⁾	1947, marrask. 10	1955, huhtik. 1	1,090
S:n huvila-alue Suurso n:o 13	Työnjohtaja J. V. ja rouva A. Laakso ¹⁵⁾	1946, elok. 1	1955, huhtik. 1	500
S:n huvila-alue Suurso n:o 15 a	Leskirouva I. Sundell ¹⁶⁾	1946, elok. 1	1955, huhtik. 1	500
S:n huvila-alue Torpparimäki n:o 5	Puuseppä J. E. Wuoristo ¹⁷⁾	1945, elok. 1	1960, tammik. 1	250
S:n It. huvilaryhmä, huvila-alue n:o 32	Leskirouva A. M. Henrikssonin perilliset ¹⁸⁾	1939, huhtik. 18	1939, jouluk. 31	400
Reijola, huvila-alue litt. A	Ent. konttoristi I. Anthoni ja kansakoulunopettaja A. Anthoni ¹⁹⁾	1939, syysk. 1	1944, elok. 31	600
S:n huvila-alue litt. B	Herra U. ja rouva H. Kautonen ²⁰⁾	1939, syysk. 1	1944, elok. 1	1,800
Ruskeasuo, huvilapalsta n:o 41	Herra V. ja rouva S. A. Kauppinen ²¹⁾	1939, toukok. 31	1944, huhtik. 30	1,400
Vanhakaupunki, Forsbyn tilalla sijaitseva yhdistystalotontti	Gammelstadens ungdomsförening ²²⁾	1940, tammik. 1	1944, jouluk. 31	800
S:n huvila-alue litt. C	Rouva A. Nyman ²³⁾	1940, tammik. 1	1942, jouluk. 31	2,000

1) Kiint. lautak. 2 p. lokak. 1,771 §. — 2) S:n 2 p. lokak. 1,772 §. — 3) S:n 2 p. lokak. 1,773 §. — 4) S:n 2 p. lokak. 1,774 §. — 5) S:n 2 p. lokak. 1,776 §. — 6) S:n 2 p. lokak. 1,777 §. — 7) S:n 2 p. lokak. 1,770 §. — 8) S:n 2 p. lokak. 1,768 §. — 9) S:n 2 p. lokak. 1,769 §. — 10) S:n 2 p. lokak. 1,759 §. — 11) S:n 2 p. lokak. 1,761 §. — 12) S:n 2 p. lokak. 1,762 §. — 13) S:n 2 p. lokak. 1,763 §. — 14) S:n 2 p. lokak. 1,765 §. — 15) S:n 2 p. lokak. 1,766 §. — 16) S:n 13 p. marrask. 1,946 §. — 17) S:n 2 p. lokak. 1,778 §. — 18) Tonttij. 24 p. huhtik. 184 §. — 19) Kiint. lautak. 27 p. helmik. 424 §. — 20) S:n 31 p. heinäk. 1,470 §. — 21) S:n 5 p. kesäk. 1,226 §. — 22) S:n 13 p. maalisk. 559 §. — 23) S:n 21 p. elok. 1,553 §.

Edellä mainittuihin vuokraehtoihin lisättiin m.m.:

että rehtori M. Waseniuksen kuolinpesän tuli esittää todistus siitä, että Annalan alueen rakennukset oli palovakuutettu 1,000,000 mk:sta heinäkuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseltä ajalta;

että Eläintarhan alueiden vuokraajat olivat korvausvelvolliset valtioon nähden jatketusta vuokra-ajasta tai muusta alueen hallinnasta valtiolle aiheutuvista lisäkustannuksista ja että kaupungilla oli oikeus saada korvaukset mahdollista tien leventämistä varten tarpeellinen osa vuokra-alueesta;

ettei Huopalahden vuokra-alueelle saatu rakentaa uusia rakennuksia; että Kumpulän puutarhapalstan vuokraajan tuli kertomusvuoden loppuun mennessä omalla kustannuksellaan täydellisesti korjata ja maalata alueella oleva vaja sekä varustaa se huopakatolla;

että Meilahden huvila-alueen n:o 7 vuokraoikeuteen kiinnitettyjen lainojen tuli olla täysin kuoletettuja pidennetyin vuokraoikeuden loppuun mennessä;

että kaupungilla oli oikeus 3 kuukauden irtisanomisen jälkeen korvauksetta saada hallintaansa katu- tai muita yleisiä töitä varten tarvitsemiaan osia Meilahden huvila-alueista n:ot 29, 30, 31, 32, 33 ja 34;

että Meilahden huvila-alueita n:o 29 koskevasta sopimuksesta poistettiin kohta, jossa vuokraajalle myönnettiin oikeus ja velvollisuus lunastaa tontti arviot hinnasta määräytyissä olosuhteissa;

että Oulunkylän alueiden vuokraajat ainoastaan kaupungin suostumuksella ja kaupungin kutakin tapausta varten määräämin ehdoin olivat oikeutetut laajentamaan rakennuksiaan samoin kuin rakentamaan uusia rakennuksia ja että vuokraajain oli korvauksetta suhteellista vuokralennusta vastaan luovutettava kaupungille rakennussuunnitelman tai vastaisen asemakaavan toteuttamiseksi tarpeelliset alueet; vuokrasopimukseen oli otettava selitys, että vuokraajat luopuivat lunastusvaatimuksistaan;

että Gammelstadens ungdomsförening niminen yhdistys oli velvollinen 1 kuukauden irtisanomisajan jälkeen korvauksetta luovuttamaan kaupungille katurakennuksiin mahdollisesti tarvittavan osan vuokraamastaan Forsbyn tilalla sijaitsevasta tonttialueesta; sekä

että Vanhankaupungin huvila-alueella oleva pienempi asuinrakennus ennen toukokuun 1 p:ää 1940 joko saatettiin tyydyttävään kuntoon kiinteistölautakunnan hyväksymällä tavalla tai purettiin.

Kammion sairaalan alue. Lautakunta päätti ¹⁾ vuokrata Ab. Kammio sjukhus oy:lle sen entisen vuokra-alueen edelleen tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 6 kuukauden molemmin puolisin irtisanomisajoin entisestä 1,000 mk:n vuosivuokrasta entisin ehdoin, kuitenkin niin, että yhtiön oli antamansa sitoumuksen mukaisesti luovutettava Ruusulankadun tontit n:ot 10 ja 12 sekä Töölönkadun tontit n:ot 37 ja 39 Läkares sjukhus ab:ille heti yhtiön niitä tarvitessa, että kaupunginvaltuuston toukokuun 6 p:nä 1919 tekemän päätöksen 3 kohdassa oleva määräys Ruusulankadun tonttien n:ot 13 ja 15 ja näiden vieressä olevan katuosan koko leveydeltä luovuttamisesta saatiin panna täytäntöön milloin hyvänsä, sekä että alueen pienentymisestä huolimatta vuosivuokra pysyi entisellään.

Agros oy:lle päätettiin ²⁾ edelleen vuokrata n. 24,000 m²:n suuruinen

¹⁾ Kiint. lautak. 20 p. marrask. 1,971 §. — ²⁾ S:n 3 p. huhtik. 740 §; vrt. v:n 1914 kert. s. 23 ja 219 ja v:n 1919 kert. s. 215.

osa Sörnäisten panimoaluetta kolmeksi vuodeksi toukokuun 1 p:stä lukien 120,000 mk:n vuosivuokrasta ja muuten entisiin ehdoin sekä kartalle tarkemmin merkitty toinen osa samaa aluetta, johon kuului myös Kulosaarenkadulla olevan rakennuksen n:o 3 tarvitsema alue toukokuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi kolmen kuukauden irtisanomisajoin 14,470 mk:n vuosivuokrasta.

Pidennetyt viljelysaluuden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueta koskevat vuokrasopimukset:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokra-maksu, mk
		mistä	mihin	
Hermannin, syöttöpalsta litt. A ¹⁻¹³	Talonomistaja Hj. Laaksonen ¹⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	200
XXVI kaup. osa, viljelyspalsta litt. b	Herra A. Örnmark ²⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	125
Kumpula, n.s. Elannon palstat	Autonkuljettaja E. Syvänen ³⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	700
S:n syöttöpalsta litt. a-b-c-d-a sekä viljelyspalstat litt. e ja f sekä litt. U	Puutarhuri C. R. Lindberg ⁴⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	3,650
S:n viljelyspalsta litt. Y	Puutarhantöntekijä J. Toivonen ⁵⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	300
S:n viljelyspalstat n:o 1 ¹ ja 1 ² sekä litt. m	Ajuri S. Räisänen ⁶⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	1,000
Malmi, alue n:o 43 c	Ajuri K. A. Salonen ⁷⁾	1940, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	2,400
Meilahti, viljelyspalsta litt. e	Ajuri A. Lindström ⁸⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	1,000
S:n viljelyspalsta litt. B	Työntekijä K.R. Ferm ⁹⁾	1940, tammik. 1	1944, jouluk. 31	517
Pasila, viljelyspalstat litt. o, p, q, r ja s	Ajuri T. Heino ¹⁰⁾	1940, tammik. 1	1940, jouluk. 31	1,200
S:n Reijola, Mansikkamäki ja Hallipelto nimiset viljelyspalstat	Herra A. Seppälä ¹¹⁾	1940, tammik. 1	1940, jouluk. 31	500
Reijola, syöttöpalstat litt. g ¹ ja g ²	Ajuri E. Vennola ¹²⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	400
S:n syöttöpalsta n:o XII	Leskirouva G. Näsi ¹³⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	300
S:n viljelyspalsta litt. K ¹	Poliisikonstaapeli A. Aarnio ¹⁴⁾	1940, tammik. 1	1940, jouluk. 31	100
S:n viljelyspalsta Punnamäki litt. A	Ajuri J. Sohlman ¹⁵⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	150
Oulunkylä, Suursuo, viljelysalue n:o 9 a	Muurari V. A. Tammio ¹⁶⁾	1941, syysk. 1	3 kk. irtis. jälk.	750

Oulunkylän Suursuon viljelysaluetta koskeva vuokrasopimus pidennettiin ehdoin, että vuokraaja ainoastaan kaupungin suostumuksella ja kaupungin kutakin tapausta varten määräämin ehdoin oli oikeutettu laajentamaan rakennuksiaan samoin kuin rakentamaan uusia rakennuksia ja että

¹⁾ Tonttij. 2 p. toukok. 197 §. — ²⁾ S:n 8 p. toukok. 206 §. — ³⁾ S:n 17 p. huhtik. 171 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. tammik. 4 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. tammik. 27 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. tammik. 26 §. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 24 p. heinäk. 1,408 §. — ⁸⁾ Tonttij. 16 p. tammik. 24 § ja (peruutettu) 6 p. helmik. 61 §. — ⁹⁾ Kiint. lautak. 4 p. syysk. 1,610 §. — ¹⁰⁾ Tonttij. 25 p. syysk. 458 §. — ¹¹⁾ S:n 25 p. syysk. 456 §. — ¹²⁾ S:n 22 p. toukok. 243 §. — ¹³⁾ S:n 8 p. toukok. 204 §. — ¹⁴⁾ S:n 6 p. marrask. 503 §. — ¹⁵⁾ S:n 24 p. huhtik. 181 §. — ¹⁶⁾ Kiint. lautak. 2 p. lokak. 1,764 §.

vuokraajan oli korvauksetta suhteellista vuokranalennusta vastaan luovutettava kaupungille rakennussuunnitelman tai vastaisen asemakaavan toteuttamiseksi tarpeelliset alueet.

Asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirron:

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Haagan kauppala, kortt. n:o 78, tontti n:o 8 Hermannin I, kortt. n:o 650, tontti n:o 4	Rouva S. Haimelin ¹⁾ Autonkuljettaja L. Hirvisaari, rouva H. Virtanen, rouva A. Virta, opiskelija H. Mansio ja konemestari T. Tuominen ²⁾
S:n » » » 651 » » 71	Talonomistaja J. E. Hannula ³⁾
S:n » » » 651 » » 83	Isännöitsijä A. E. Sainio ⁴⁾
S:n » » » 652 » » 24	Talonomistaja J. A. ja rouva J. E. Koskisen oikeudenomistajat ⁵⁾
S:n II » » » 15 » » 3	Tilanomistaja J. Vaahtera ⁶⁾
S:n » » » 19 » » 3	Rakennusmestari A. Sääski ⁷⁾
Herttoniemi, huvila-alue n:o 45	Ratainsinööri O. V. Stenroosin oikeudenomistajat ⁸⁾
S:n » » » 65	Herra A. ja rouva A. Bengs ⁹⁾
S:n » » » 65	Muurari K. V. ja rouva H. Lindholm ¹⁰⁾
XXIII kaupunginosa, kortt. n:o 907, tontti n:o 11	Koneenkäyttäjät F. Sundqvistin oikeudenomistajat ¹¹⁾
S:n » » » 907 » » 11	Herra A. R. Sundqvist ¹²⁾
S:n » » » 908 » » 6	Kauppias B. Lindholm ¹³⁾
S:n » » » 911 » » 5	Työnjohtaja G. E. Lindqvist ¹⁴⁾
S:n » » » 913 » » 11	Herra K. ja rouva A. Thon ¹⁵⁾
S:n » » » 916 » » 5	Rouva A. Lindström ¹⁶⁾
S:n » » » 916 » » 21	Peltiseppä V. ja rouva E. Saukkola ¹⁷⁾
XXV » » » 862 » » 25	Lämmittäjä A. ja rouva A. Asikainen ¹⁸⁾
S:n » » » 868 » » 2	Vaakamestari J. V. Backlundin oikeudenomistajat ¹⁹⁾
S:n » » » 868 » » 15	Liikemies A. Siimes ²⁰⁾
S:n » » » 874 » » 15	Yövärttija O. Mannerin oikeudenomistajat ²¹⁾
S:n » » » 892 » » 11	Rouva H. A. Huotari ²²⁾
S:n » » » 892 » » 13	Varatuomari K. J. Jalkanen ²³⁾
S:n » » » 892 » » 62	Lastentarhanopettajat M. ja B. Luther ²⁴⁾
S:n » » » 893a » » 5	Rouva A. Landtman ²⁵⁾
S:n » » » 893a » » 7	Herra S. Pitkähöski ²⁶⁾
S:n » » » 893a » » 11	Varatuomari R. ja rouva A. Kuuskoski ²⁷⁾
S:n » » » 893b » » 42	Herra E. Heinonen ²⁸⁾
S:n » » » 894 » » 23	Herra I. Jyläs ²⁹⁾
S:n » » » 894 » » 25	Liikkeenharjoittaja A. Kilpi ³⁰⁾

¹⁾ Tonttij. 15 p. toukok. 234 §. — ²⁾ S:n 21 p. elok. 415 §. — ³⁾ S:n 9 p. lokak. 485 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 161 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. syysk. 429 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. elok. 422 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. kesäk. 292 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. lokak. 495 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. tammik. 10 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. lokak. 500 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. helmik. 75 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. huhtik. 162 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. syysk. 446 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. tammik. 32 §. — ¹⁵⁾ S:n 27 p. helmik. 97 §. — ¹⁶⁾ S:n 27 p. helmik. 93 §. — ¹⁷⁾ S:n 24 p. huhtik. 180 §. — ¹⁸⁾ S:n 7 p. elok. 397 §. — ¹⁹⁾ S:n 5 p. kesäk. 288 §. — ²⁰⁾ S:n 30 p. toukok. 265 §. — ²¹⁾ S:n 27 p. marrask. 549 §. — ²²⁾ S:n 11 p. syysk. 439 §. — ²³⁾ S:n 15 p. toukok. 241 §. — ²⁴⁾ S:n 27 p. maalisk. 136 §. — ²⁵⁾ S:n 6 p. helmik. 58 §. — ²⁶⁾ Kiint. lautak. 6 p. helmik. 265 §. — ²⁷⁾ Tonttij. 31 p. heinäk. 385 §. — ²⁸⁾ Kiint. lautak. 9 p. lokak. 1,809 §. — ²⁹⁾ S:n 27 p. marrask. 2,018 §. — ³⁰⁾ S:n 18 p. syysk. 440 §.

Tontti tai palsta		Uusi vuokraaja
XXV kaupunginosa, kortt. n:o 894, tontti n:o 46		Rouva E. M. Hammer ¹⁾
S:n » » » 895 » » 16		Herra U. ja rouva S. Jyläs ²⁾
S:n » » » 895 » » 50		Herra I. ja rouva S. Jyläs ²⁾
S:n » » » 897 » » 23		Varatuomari Y. Tornivuori ³⁾
S:n » » » 897 » » 25		Maalari A. U. Tietäväinen ⁴⁾
S:n » » » 897 » » 27		Mainosmies H. Seppälä ⁵⁾
S:n » » » 897 » » 27		Liikemies V. Marttila ⁶⁾
S:n » » » 899 » » 16		Varatuomari H. Thors ⁷⁾
XXVI » » » 980 » » 5		Rouva T. Mäkelä ⁸⁾
S:n » » » 981 » » 13		Sementtityöntekijä T. ja rouva A. Kettunen ⁹⁾
S:n » » » 983 » » 12		Liikeapulainen H. H. Skog ja valuri Y. Vessman ¹⁰⁾
S:n » » » 984 » » 4		Herra J. ja rouva E. Hietanen ¹¹⁾
S:n » » » 986 » » 37		Rouva E. Möller ¹²⁾
S:n » » » 986 » » 43		Työnjohtaja T. Mustonen ¹³⁾
S:n » » » 987 » » 3		Konttoripäällikkö A. ja rouva E. Venesmaa ¹⁴⁾
S:n » » » 987 » » 5		Rouva O. Välläri ¹⁵⁾
S:n » » » 987 » » 11		Teknikko F. G. Dahlberg ¹⁶⁾
S:n » » » 987 » » 13		Insinööri J. O. Sjöberg ¹⁷⁾
S:n » » » 987 » » 15		Työestari J. A. Sjöberg ¹⁸⁾
S:n » » » 987 » » 17		Sähköteknikko B. S. Lundell ¹⁹⁾
S:n » » » 987 » » 38		Kirvesmies E. Hyösiemi ²⁰⁾
S:n » » » 987 » » 40		Herrat A. Pystynen ja S. Ahola ²¹⁾
S:n » » » 988 » » 2		Insinööri A. ja rouva A. M. Käll ²²⁾
S:n » » » 988 » » 4		Kapteeni O. S. Jahnuainen ²³⁾
S:n » » » 988 » » 6		Liike-edustaja H. ja rouva E. Anero ²⁴⁾
S:n » » » 988 » » 8		Toimistovirkailija A. R. ja rouva D. G. Engblom ²⁵⁾
S:n » » » 988 » » 10		Kansakoulunopettaja Y. Park ²⁶⁾
S:n » » » 988 » » 12		Kutomomestari T. A. Aulanko ²⁷⁾
S:n » » » 988 » » 14		Ulosottoapulainen K. A. Westerholm ²⁸⁾
S:n » » » 988 » » 16		Toimittaja L. ja rouva M.-L. Nyberg ²⁹⁾
S:n » » » 990 » » 3		Kirvesmies V. Lampinen ³⁰⁾
S:n » » » 990 » » 3		Ekonomi T. Lahdensuo ³¹⁾
S:n » » » 990 » » 5		Poliisikonstaapeli E. ja rouva H. Passila ³²⁾
S:n » » » 990 » » 25		Liikkeenhoitaja A. A. Koskinen ³³⁾
S:n » » » 991 » » 2		Johtaja A. Pesonen ³⁴⁾
S:n » » » 991 » » 4		Rouva A. Lilja ³⁵⁾
S:n » » » 992 » » 13		Kauppia K. V. Kokkari ³⁶⁾

¹⁾ Tonttij. 6 p. maalisk. 101 §. — ²⁾ S:n 22 p. toukok. 251 §. — ³⁾ S:n 13 p. helmik. 66 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. helmik. 64 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. tammik. 12 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. heinäk. 373 §. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 13 p. helmik. 320 §. — ⁸⁾ Tonttij. 30 p. tammik. 45 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. toukok. 198 §. — ¹⁰⁾ S:n 5 p. kesäk. 287 §. — ¹¹⁾ S:n 14 p. elok. 412 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. heinäk. 340 §. — ¹³⁾ Kiint. lautak. 26 p. kesäk. 1,342 §. — ¹⁴⁾ Tonttij. 11 p. huhtik. 159 §. — ¹⁵⁾ S:n 14 p. elok. 411 §. — ¹⁶⁾ S:n 11 p. syysk. 436 §. — ¹⁷⁾ S:n 11 p. syysk. 433 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. syysk. 434 §. — ¹⁹⁾ S:n 25 p. syysk. 449 §. — ²⁰⁾ S:n 4 p. syysk. 430 §. — ²¹⁾ S:n 24 p. heinäk. 358 §. — ²²⁾ S:n 19 p. kesäk. 323 §. — ²³⁾ S:n 31 p. heinäk. 386 §. — ²⁴⁾ S:n 28 p. elok. 424 §. — ²⁵⁾ S:n 15 p. toukok. 233 §. — ²⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 160 §. — ²⁷⁾ S:n 8 p. toukok. 219 §. — ²⁸⁾ S:n 13 p. helmik. 65 §. — ²⁹⁾ S:n 13 p. maalisk. 121 §. — ³⁰⁾ S:n 6 p. maalisk. 100 §. — ³¹⁾ S:n 11 p. syysk. 435 §. — ³²⁾ S:n 7 p. elok. 398 §. — ³³⁾ S:n 24 p. heinäk. 359 §. — ³⁴⁾ S:n 19 p. kesäk. 322 §. — ³⁵⁾ S:n 3 p. heinäk. 341 §. — ³⁶⁾ S:n 16 p. tammik. 23 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Kumpula, kortt. n:o 923, tontti n:o 99	Kirvesmies F. A. Haapala ¹⁾
S:n » » 924 » » 83	Talonomistaja E. Seppälä ²⁾
S:n » » 925 » » 85	Rakennusmestari E. Lehtonen ³⁾
S:n » » 926 » » 86	Neiti O. Rantakari ⁴⁾
S:n » » 928 » » 8	Yövärtija G. E. Ekebom ⁵⁾
S:n » » 929 » » 77	Talonomistaja A. Uusimäki ⁶⁾
S:n » » 929 » » 77	Rouva E. M. Pärnä-Gustafsson ⁷⁾
S:n » » 931 » » 36	Liikemies H. ja rouva O. Ranttilä ⁸⁾
S:n » » 931 » » 38	Liikemies H. ja rouva O. Ranttilä ⁸⁾
S:n » » 932 » » 64 ja 66	Maanviljelijä V. ja rouva T. Suonranta ⁹⁾
S:n » » 935 » » 47	Rouva T. M. Luoma ¹⁰⁾
S:n » » 935 » » 52	Johtaja S. A. ja herra J. Takala ¹¹⁾
S:n » » 937 » » 31	Seppä P. H. Alanko ¹²⁾
S:n » » 937 » » 44 ja 46	Liikemies M. Honkanen ¹³⁾
S:n » » 937 » » 48	Konttoripäällikkö O. A. Soinio ¹⁴⁾
S:n » » 938 » » 45 ja 47	Asunto oy. Limingantie 45—47 ¹⁵⁾
S:n » » 939 » » 31	Rakennustyöntekijä E. Heinonen ¹⁶⁾
S:n » » 939 » » 31	Asunto oy. Limingantie 31 ¹⁷⁾
S:n » » 939 » » 33	Johtaja O. Hyssälä ¹⁸⁾
S:n » » 940 » » 40	Liikemies M. ja rouva M. Heinonen ¹⁹⁾
S:n » » 942 » » 19	Herra T. E. ja neiti L. I. Mäkelä ²⁰⁾
Lauttasaari, huvila-alue n:o 9	Kauppias F. Hj. Lindberg ²¹⁾
Meilahti, huvila-alue n:o 33	Herra A. Puustinen ²²⁾
S:n huvila-alue n:o 27 A	Eläinlääkäri T. Schwindt ²³⁾
S:n huvila- ja viljelyspalsta n:o 28 a	Mattila oy. ²⁴⁾
Mäkelä, kortt. n:o 703, tontti n:o 5	Arkkitehti T. A. Elo ja rakennusmestari K. Nieminen ²⁵⁾
Oulunkylä, It. huvilaryhmä, huvila-alue n:o 23	Leskirouva H. Kapari, rouva K. Pohjola ja metsänhoitaja T. Kapari ²⁶⁾
S:n » » Kullobacka n:o 9	Hovioikeudenauskultantti G. Juselius ²⁷⁾
S:n » » Myllypelto n:o 9	Mekanikko A. A. Carlborg ²⁸⁾
S:n Länt. huvilaryhmä Suursuon huvila-alue n:o 16	Rouva E. L. E. Wallin ²⁹⁾
Pasila, kortt. n:o 561, tontti n:o 4	Herra I. Karlssonin oikeudenomistajat ³⁰⁾
S:n » » 561 » » 7	Neidit A. E. ja A. M. Lindström ³¹⁾
S:n » » 562 » » 7	Herra A. Jyrängön oikeudenomistajat ³²⁾
S:n » » 563 » » 11	Työntekijä J. E. Hildénin oikeudenomistajat ³³⁾
S:n » » 563 » » 13	Herra O. Väisänen ³⁴⁾
S:n » » 564 » » 12	Talonmies V. A. Juslinin oikeudenomistajat ³⁵⁾
S:n » » 566 » » 12	Veturinkuljettaja J. Linnakorven oikeudenomistajat ³⁶⁾

1) Tonttij. 17 p. huhtik. 173 §. — 2) S:n 16 p. lokak. 494 §. — 3) S:n 6 p. helmik. 59 §. — 4) S:n 30 p. tammik. 46 §. — 5) S:n 24 p. heinäk. 361 §. — 6) S:n 20 p. maalisk. 129 §. — 7) S:n 22 p. toukok. 254 §. — 8) S:n 25 p. syysk. 450 §. — 9) S:n 27 p. helmik. 87 §. — 10) S:n 2 p. toukok. 188 §. — 11) S:n 30 p. toukok. 272 §. — 12) S:n 20 p. marrask. 536 §. — 13) S:n 7 p. elok. 396 §. — 14) S:n 6 p. maalisk. 99 §. — 15) S:n 9 p. tammik. 16 §. — 16) S:n 16 p. tammik. 31 §. — 17) S:n 27 p. maalisk. 137 §. — 18) S:n 9 p. lokak. 486 §. — 19) S:n 7 p. elok. 404 §. — 20) S:n 3 p. huhtik. 152 §. — 21) S:n 6 p. maalisk. 110 §. — 22) S:n 16 p. lokak. 496 §. — 23) S:n 12 p. kesäk. 305 §. — 24) S:n 27 p. helmik. 89 §. — 25) S:n 7 p. elok. 407. — 26) S:n 30 p. tammik. 44 §. — 27) S:n 9 p. tammik. 9 §. — 28) S:n 9 p. lokak. 489 §. — 29) S:n 2 p. lokak. 462 §. — 30) S:n 27 p. marrask. 548 §. — 31) S:n 6 p. marrask. 511 §. — 32) S:n 27 p. marrask. 547 §. — 33) S:n 20 p. marrask. 539 §. — 34) S:n 13 p. marrask. 520 §. — 35) S:n 20 p. marrask. 537 §. — 36) S:n 13 p. marrask. 519 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Pasila, kortt. n:o 567, tontti n:o 14	Herra J. R. Koivulan oikeudenomistajat ¹⁾
S:n » » 567 » » 16 ja 18	Leskirouva A. A. Falenius ²⁾
S:n » » 570 » » 7	Herrojen K. E. Illmanin ja K. Pirilän kuolinpesät ja herra A. Kaihlaniemi ³⁾
S:n » » 570 » » 8	Talonomistaja A. Piiparinen ⁴⁾
S:n » » 570 » » 25	Aviopuolisot A. W. ja K. V. Melanderin oikeudenomistajat ⁵⁾
S:n » » 571 » » 24	Leskirouva A. A. Falenius ²⁾
S:n » » 571 » » 25	Herrat K. E., J. R. ja P. B. Finnilä, neiti A. Finnilä ja rouva G. Kullberg ⁶⁾
S:n » » 573 » » 32	Muurari A. Koskisen oikeudenomistajat ⁷⁾
Reijola, asuntopalsta n:o 14	Huvilanomistaja E. Granlund ⁸⁾
Reimars, kortt. n:o 17, tontti n:o 3	Rakennusmestari N. Nyström ⁹⁾
S:n » » 19 » » 6	Puuseppä T. ja rouva A. Nissinen ¹⁰⁾
S:n » » 24 » » 3	Rappari Y. ja rouva I. Wallius ¹¹⁾
S:n » » 26 » » 9	Kirvesmies E. ja rouva S. Haapasalo ¹²⁾
Sulhanen niminen saari	Valokuvaaaja E. Rundman ¹³⁾
Uusipelto, huvila-alue n:o 46	Herra A. Tuomala ¹⁴⁾
Vallila, kortt. n:o 536, tontti n:o 3	Kirjakauppias O. Hiltunen ¹⁵⁾
S:n » » 540 » » 15a	Asunto oy. Viisitoista ¹⁶⁾
S:n » » 545 » » 15	Kirjakauppias A. Mikkonen ¹⁷⁾
S:n » » 545 » » 29	Leskirouva S. Notkola ¹⁸⁾
S:n » » 546 » » 9	Liikemies J. H. Virtanen ¹⁹⁾
S:n » » 550 » » 16	Talonomistaja J. H. ja rouva H. Parkkila ²⁰⁾
S:n » » 550 » » 20	Talollisenpoika T. Maunula ²¹⁾
S:n » » 550 » » 20, ³ / ₄ siitä	Herra P. Maunula ²²⁾

Tehdastonttien vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien tehdastonttien vuokraoikeuden siirron:

Tontti	Uusi vuokraaja
Hernesaari, paja-alue VI kaupunginosa, kortt. n:o 178, 1,400 m ² :n suuruinen alue	Oy. B. Häggström & C:o ab. ²³⁾ Oy. B. Häggström & C:o ab. ²³⁾
XXII kaupunginosa, kortt. n:o 694, tontti n:o 21 Talin kylä, Lassas nimisestä tilasta 4,464 m ²	Oy. Elimäenkatu 21 ²⁴⁾ Rakennuslevy oy. ²⁵⁾

¹⁾ Tonttij. 6 p. marrask. 512 §. — ²⁾ S:n 6 p. marrask. 510 §. — ³⁾ S:n 6 p. marrask. 509 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. tammik. 43 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. marrask. 546 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. maalisk. 123 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. marrask. 538 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. tammik. 15 § ja 17 p. huhtik. 172 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. kesäk. 316 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. syysk. 448 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. helmik. 92 §. — ¹²⁾ S:n 18 p. syysk. 441 §. — ¹³⁾ S:n 28 p. elok. 423 §. — ¹⁴⁾ S:n 28 p. elok. 421 §. — ¹⁵⁾ S:n 16 p. tammik. 22 §. — ¹⁶⁾ S:n 9 p. lokak. 488 §. — ¹⁷⁾ S:n 9 p. tammik. 11 §. — ¹⁸⁾ S:n 24 p. huhtik. 179 §. — ¹⁹⁾ S:n 24 p. heinäk. 360 §. — ²⁰⁾ S:n 20 p. maalisk. 122 §. — ²¹⁾ S:n 13 p. maalisk. 117 §. — ²²⁾ S:n 24 p. heinäk. 374 §. — ²³⁾ S:n 6 p. helmik. 60 §. — ²⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 151 §. — ²⁵⁾ S:n 13 p. helmik. 67 §.

Valkosaari. Lautakunta päätti ¹⁾ vuokrata Pohjoisen Valkosaaren alueet n:o 1 ja 2 Helsingin Vene- ja moottoripaja nimiselle yhtiölle edelleen 24,840 mk:n vuosivuokrasta entisin ehdoin, alueen n:o 3 telakanomistaja E. Suortille edelleen 9,240 mk:n vuosivuokrasta entisin ehdoin sekä alueen n:o 4 Wickström motor C:o oy:lle edelleen entisin ehdoin kaikki heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien 5 vuodeksi määräten samalla, että katselmusmiesten puheena olevilla alueilla suorittamien tarkastusten perusteella ehdottamat korjaus- ja siistimistyöt oli suoritettava kesäkuun 1 p:ään 1940 mennessä.

Hanasaari. Hanasaarelta lautakunta päätti ²⁾ vuokrata konemestari J. E. Pietilälle perustettavaa osakeyhtiötä varten n. 1,800 m²:n suuruisen alueen telakkatarkoituksiin heinäkuun 16 p:stä alkaen 5 vuodeksi 5,400 mk:n vuosivuokrasta samoin ehdoin kuin muutkin Hanasaarelta vuokratut alueet.

Taivalsaari. Lautakunta päätti ³⁾ vuokrata Rakennuspaja oy:lle sen hallussa olevan osan Taivalsaaren vuokra-alueesta n:o 131 heinäkuun 1 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi 750 mk:n kertakaikkisesta vuokrasta.

Sirpalesaari. Lautakunta päätti ⁴⁾ ottaa kaupungin hallintaan Oy. Ares ab:ille Sirpalesaarelta vuokratun alueen rakentamattomasta pohjoisosasta ilman vuokranalennusta 260 m²:n suuruisen kolmionmuotoisen osan.

It. Ourasaaren veistämöalue. Edesmenneen veneenrakentaja A. M. Petterssonin Itäiseltä Ourasaarelta vuokraaman veneveistämöalueen vuokraoikeus siirrettiin leskirouva A. M. Petterssonille ja insinööri K. A. Petterssonille ⁵⁾.

Ourat nimiseltä saariryhmältä lautakunta päätti ⁶⁾ vuokrata Melaveikot nimiselle yhdistykselle 500 m²:n suuruisen alueen kanoottivajan rakentamista varten heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin 500 mk:n vuosivuokrasta oikeuttaen yhdistyksen suorittamaan alueella tonttiosaston osoituksen mukaan pienehköjä maan täyttämisiä ja tasoituksia sekä järjestämään kulkuyhteyden alueelle Itäiseltä Ourasaarelta vuokratun telakka-alueen kautta.

Pohjoiselta Humalluodolta Helsingfors kanotklubb nimiselle yhdistykselle vuokratun alueen rajoja lautakunta päätti ⁷⁾ muuttaa siten, että yhdistys sai entisen alueensa lisäksi n. 600 m²:n suuruisen alueen vesialueineen luovuttamalla puolestaan kaupungille n. 300 m²:n suuruisen alueen samoin vesialueineen.

Liuskaluoto ja Liuskasaari. Lautakunta päätti ⁸⁾ vuokrata Helsingfors segelsällskap nimiselle yhdistykselle Liuskaluoto nimisen saaren elokuun 1 p:stä 1939 lukien joulukuun 31 p:ään 1940 saakka 1,300 mk:n vuosivuokrasta sekä Liuskasaaren ja Liuskaluodon edelleen tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 5 vuodeksi 2,500 mk:n vuosivuokrasta Liuskasaarta koskevin entisin vuokraehdoin velvoittaen yhdistyksen huolehtimaan etteivät sen ja sen vieraiden ankkuroidut alukset häiritse liikennettä seuralle luovutetun alueen ulkopuolella. Lisäksi yhdistyksen oli alistettava kaikkien mainituille saarille rakennettavaksi suunnittelemiensa rakennusten ja laitosten piirustukset kiinteistölautakunnan tarkastettaviksi ja hyväksyttäväiksi.

Rakkaudenniemi. Helsingfors segelklubb nimiselle yhdistykselle lauta-

¹⁾ Kiint. lautak. 8 p. toukok. 1,045 §. — ²⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,379 § ja 21 p. elok. 1,555 §. — ³⁾ S:n 12 p. kesäk. 1,266 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. syysk. 1,609 §. — ⁵⁾ Tonttij. 26 p. kesäk. 330 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. toukok. 257 §. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 28 p. elok. 1,569 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. toukok. 1,094 § ja 4 p. syysk. 1,609 §.

kunta päätti ¹⁾ vuokrata n. 3,140 m²:n suuruisen maa-alueen Rakkaudenniemen pohjoisrannalta toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n 1939 väliseksi ajaksi 500 mk:n vuokrasta.

Esplanaadikappeli oy:lle lautakunta päätti ²⁾ vuokrata Kappeliravintolan siihen liittyvine ja liitettävine alueineen 8 vuoden ajaksi tammi-kuun 1 p:stä 1940 lukien 160,000 mk:n vuosivuokrasta kaupunginvaltuuston vahvistamin ehdoin.

Arkadiankadun katukahvila. Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle lautakunta vuokrasi ³⁾ edelleen Arkadiankadun talon n:o 23 edustalla olevan n. 220 m²:n suuruisen nurmikkoalueen toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi 5,000 mk:n vuokrasta entisin ehdoin.

Tarvontien kahvi- ja virvoketarjoilukioski. Lautakunta päätti ⁴⁾ vuokrata Lotta-Svärd yhdistyksen Helsingin piirin XIII paikallisosastolle kahvi- ja virvoketarjoilua varten n. 10 m²:n suuruisen alueen Tarvontien varrelta Munkkiniemen korttelin n:o 39 tienoilta huhtikuun 24 p:stä lukien toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n kuukausivuokrasta eräin ehdoin.

Kalastajatorpan uimarannan pukusuoja. Lautakunta päätti ⁵⁾ vuokrata Karl Fazer konditoria oy:lle n. 209 m²:n suuruisen alueen Munkkiniemen korttelin n:o 7 Torpantien tonteilta n:ot 2 ja 4 Kalastajatorpan uimarannan pukusuojarakennusta varten kesäkuun 1 p:stä lukien 5 vuodeksi 2,000 mk:n vuosivuokrasta.

Ruokailukojupaikan vuokraoikeuden siirto. Koskelan korttelista n:o 993 ruokailukojua varten vuokratun paikan vuokraoikeus siirrettiin ⁶⁾ rouva I. Ääriltä rouva V. Sirénille ⁶⁾

Alueen vuokraaminen Herttoniemestä. Oy. Saseka ab:lle tonttijaosto päätti ⁷⁾ vuokrata 50 m²:n suuruisen alueen Herttoniemen rautatien varrelta heinäkuun 15 p:n ja syyskuun 30 p:n 1939 väliseksi ajaksi 50 mk:n kuukausivuokrasta derrick-nosturin pystyttämistä varten valmistaiden kuormaamiseksi rautatievaunuihin. Vuokrasopimus oli kuitenkin jatkuva aina 3 kuukautta eteenpäin ellei sitä ennen vuokrakauden päättymistä irtisanottu.

Varastoalueet. Vuoden aikana lautakunta tai sen tonttijaosto antoi vuokralle useita varasto- y.m. alueita, myönsi tällaisten alueiden vuokraoikeuden pidennyksiä ja hyväksyi niiden siirtoja, mutta on näitä koskevat tiedot jätetty pois tästä kertomuksesta. Samoin tiedot varastoalueiden luvattomasta käytöstä sekä niitä koskevista ylimääräisistä veloituksista on jätetty pois kertomuksesta.

Bensiinijakeluasemat. Oy. Shell ab:lle lautakunta päätti vuokrata korttelin n:o 601 ⁸⁾ autohuolto- ja bensiinijakeluasemaa varten toukokuun 1 p:stä 1939 lukien 20 vuodeksi 115,000 mk:n vuosivuokrasta erinäisin ehdoin, Kampintorin bensiiniaseman ⁹⁾ heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien 1 vuodeksi 15,000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, joilla bensiiniasema aikaisemmin oli ollut Suomen mineraaliöljy oy:n hallinnassa, sekä n. 185 m²:n suuruisen alueen ¹⁰⁾ yhtiön korttelin n:o 364 tontilta n:o 14 vuokraaman autohuoltoaseman vierestä pesuhallin rakentamista ja ajotietä varten

¹⁾ Tonttij. 8 p. toukok. 210 §. — ²⁾ Kiint. lautak. 9 p. tammik. 18 §. — ³⁾ S:n 17 p. huhtik. 854 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. huhtik. 905 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. toukok. 1,101 §. — ⁶⁾ Tonttij. 8 p. toukok. 205 §. — ⁷⁾ S:n 24 p. heinäk. 356 §. — ⁸⁾ Kiint. lautak. 11 p. huhtik. 802 §, 24 p. huhtik. 908 § ja 22 p. toukok. 1,150 §. — ⁹⁾ Tonttij. 22 p. toukok. 256 §. — ¹⁰⁾ Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,193 §.

kesäkuun 1 p:stä 1939 lukien huhtikuun 23 p:ään 1945 saakka 6,000 mk:n vuosivuokrasta sekä peruuttaa¹⁾ yhtiölle myönnetyn oikeuden pitää petroolinjakelupumppua yhtiön vuokraamalla korttelin n:o 364 Länt. Brahenkadun tontilla n:o 14 olevalla autohuoltoasemalla heinäkuun 1 p:stä lukien vapauttaen yhtiön samalla mainitusta päivästä alkaen suorittamasta tästä oikeudestaan määrättyä 2,000 mk:n suuruista vuotuista lisäkorvausta. Sen sijaan päätettiin²⁾ korottaa yhtiön Mäkelän- ja Pohjolankadun risteyksessä olevan autohuoltoaseman vuosivuokraa 12,000 mk elokuun 3 p:stä 1939 lukien yhtiön autohuoltoasemalle entisen jakelulaitteensa lisäksi sijoittaman uuden bensiinijakelulaitteen takia.

Lautakunta päätti³⁾ oikeuttaa Kiinteistö oy. Teollisuuskatu 1 c—1 b nimisen yhtiön sijoittamaan korttelin n:o 532 Teollisuuskadun tonteille n:ot 1 c ja 2 bensiinijakeluaseman ehdoin, että asemalle sijoitettiin enintään kaksi jakelupumppua ja että yhtiö suoritti kaupungille korvauksena vuosittain 12,000 mk. Koska bensiiniasema valmistui kuitenkin vasta toukokuun 1 p:nä ja sille toistaiseksi asetettiin ainoastaan yksi jakelupumppu, velvoitti⁴⁾ lautakunta yhtiön suorittamaan bensiiniaseman korvauksena toistaiseksi yhdestä pumpusta 6,000 mk vuodessa toukokuun 1 p:stä alkaen sekä ilmoittamaan heti toisen pumpun asettamisesta kiinteistölautakunnalle.

Koska Suomen mineraaliöljy oy. Herttoniemestä Porvoon- ja Degeröntien risteyksestä vuokraamalleen bensiinijakeluasemalle vasta toukokuussa sai rakennetuksi syyskuun 1 p:stä 1938 hyväksytyin vuokrankorotuksen aiheuttaman maanalaisen säiliön, päätti⁵⁾ lautakunta syyskuun 1 p:n 1938 ja huhtikuun 30 p:n 1939 väliseltä ajalta verottaa yhtiötä entisen 3,000 mk:n suuruisen vuosivuokran mukaan korottaen vuosivuokran toukokuun 1 p:stä alkaen 6,000 mk:aan.

Bensiini oy. oikeutettiin⁶⁾ asettamaan kolmas bensiinijakelupumppu Mechelinin- ja Hietaniemenkadun risteyksestä vuokraamalleen huoltoaseman paikalle kesäkuun 1 p:stä 1939 lukien, josta alkaen alueen vuosivuokraa korotettiin 12,000 mk.

Korttelin n:o 604 Reijolankadun tontilla n:o 3 sijaitsevan autohuoltoasemapaikan lautakunta päätti⁷⁾ vuokrata Suomalainen Gulf Oil c:o oy:lle marraskuun 7 p:stä 1938 lukien 10 vuodeksi 52,000 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että asemalle asetettiin enintään kolme jakelupumppua ja että paikalle rakennettavassa autohuoltoasemarakennuksessa varattiin 6 m²:n suuruisen ala kaupungin sisustamaa ja kunnossa pitämää mukavuuslaitosta varten.

Lautakunta päätti⁸⁾ oikeuttaa Rakennustoimi oy:n asettamaan bensiinijakelulaitteen yhtiön vuokraamalle Vallilan tehdaskorttelin n:o 707 Elimäenkadun tontille n:o 27 3 kuukauden irtisanomisajoin 6,000 mk:n vuotuisesta vuokrasta lokakuun 1 p:stä 1939 lukien erinäisin ehdoin.

Lautakunta päätti⁹⁾ oikeuttaa Autopalatsi oy:n ilman lisäkorvausta asettamaan vuokra-alueelleen korttelissa n:o 215 a vuokrasopimuksen edellyttämän kahden bensiinijakelupumpun lisäksi yhden pumpun bensiinin jakelua ja kaksi pumppua öljyn jakelua varten myöntäen samalla

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. heinäk. 1,400 §. — ²⁾ S:n 14 p. elok. 1,525 § ja 28 p. elok. 1,579 §. — ³⁾ S:n 16 p. tammik. 103 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. helmik. 420 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. tammik. 151 §. — ⁶⁾ Tonttij. 30 p. toukok. 264 §. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 6 p. maalisk. 502 §. — ⁸⁾ S:n 14 p. elok. 1,524 § ja 28 p. elok. 1,574 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. lokak. 1,853 §.

yhtiölle oikeuden vuokrata vuokra-alueella olevasta rakennuksesta 227 m²:n suuruisen osan ravintolaa varten.

Pidennetyt bensininjakelupaikkojen vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia bensininjakeluasemien paikkoja koskevat vuokrausimukset:

Paikka	Vuokraaja	Vuokrankausi pidennetty		Vuotuinen vuokra-maksu, mk
		mistä	mihin	
Hietalahdentori, kaup-pahallin vierusta	Bensiinin kuluttajain oy. ¹⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	12,000
Hämeentie, Toukolan niitty	Keskusosuusliike Hankkija ²⁾	1939, tammik. 1	1939, jouluk. 31	12,000
Katajanokka	Bensiini oy. ³⁾	1938, toukok. 1	1939, toukok. 1	12,000
Liisantorin	Suomen mineraaliöljy oy. ⁴⁾	1939, marrask. 1	1942, lokak. 31	12,000
Merikadun ja Neitsyt-polun kulma	Bensiini oy. ³⁾	1938, kesäk. 18	1939, kesäk. 17	14,000
Mäkelänkadun ja Poh-jolankadun kulma	Oy. Shell ab. ⁵⁾	1940, tammik. 1	1944, jouluk. 31	24,000
Pengerkadun ja Hel-singinkadun kulma	Suomen mineraaliöljy oy. ⁶⁾	1940, tammik. 1	1940, jouluk. 31	12,000
Pitkänsillanranta	Bensiini oy. ³⁾	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	7,000
Puutarhakatu	Bensiini oy. ⁷⁾	1939, huhtik. 1	1942, syysk. 30	12,500
Ruoholahti	Oy. Shell ab. ⁸⁾	1939, kesäk. 1	1940, kesäk. 1	14,000
Sturenkatu	Bensiini oy. ³⁾	1938, kesäk. 12	1939, kesäk. 11	12,000
Turuntien ja Kivelän-kadun kulma	Bensiinin kuluttajain oy. ⁹⁾	1939, elok. 13	1940, elok. 12	12,000
Turuntien tontti n:o 80	Keskusosuusliike Hankkija ¹⁰⁾	1939, tammik. 1	1 viikk. irtis. jälk.	24,000
Töölöntori	Oy. Shell ab. ¹¹⁾	1939, maalisk. 1	1940, huhtik. 30	24,000

Muuntoasemat. Malmin sähkölaitos oy:lle lautakunta päätti¹²⁾ vuokrata n. 460 m²:n suuruisen alueen muuntoaseman paikaksi Munkkiniemestä huhtikuun 1 p:stä lukien 5 vuodeksi 1,380 mk:n vuosivuokrasta oikeuttaen yhtiön rakentamaan sähköjohdon asemaltaan 5 m:n levyiselle alueelle pitkin kaupungin omistaman maan rajaa 200 mk:n vuotuisesta korvauksesta. Pitäjänmäeltä Reimarsin asuntoalueelta Keskuskadun ja Kaivokadun kulmauksesta lautakunta vuokrasi¹³⁾ yhtiölle n. 6 m²:n suuruisen alueen muuntoasemaa varten 5 vuodeksi 100 mk:n vuosivuokrasta taval-lisin ehdoin.

Helsingin kaupungin sähkölaitoksen lautakunta oikeutti¹⁴⁾ rakenta-maan muuntoasemat Linnankoskenkadun ja Nordenskiöldinkadun kul-maan sekä Untamontien ja Jukolantien kulmaan puoltaen sen ohessa laitoksen anomusta muuntoaseman rakentamiseksi Snellmaninkoulun pihamaalle. Lisäksi päätettiin¹⁵⁾ kaupungin sähkölaitokselle varata paikat muuntoasemia varten Päijänteentien ja Vääksynkujan kulmaan, Päijän-

¹⁾ Tonttij. 9 p. tammik. 5 §. — ²⁾ S:n 9 p. tammik. 13 §. — ³⁾ S:n 6 p. maalisk. 103 §. — ⁴⁾ Kiint. lautak. 9 p. lokak. 1,803 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. lokak. 1,856 §. — ⁶⁾ Tonttij. 9 p. lokak. 477 §. — ⁷⁾ Kiint. lautak. 22 p. toukok. 1,147 § ja 21 p. elok. 1,540 §. — ⁸⁾ Tonttij. 11 p. huhtik. 156 §. — ⁹⁾ S:n 31 p. heinäk. 387 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. tammik. 13 § ja 13 p. helmik. 69 §. — ¹¹⁾ S:n 11 p. huhtik. 164 §. — ¹²⁾ Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,201 §. — ¹³⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,412 §. — ¹⁴⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,411 § ja 31 p. heinäk. 1,467 §. — ¹⁵⁾ S:n 27 p. maalisk. 689 §.

teentien ja Teollisuuskadun kulmaan sekä Mäkelänkadun ja Koskelantien kulmaan.

Esbo elektriska ab:n oikeus voimajohtonsa pitämiseen Tilkan ja Greijuksen tiloilla olevissa sähköpylväissä siirrettiin Oy. Strömberg ab:lle¹⁾ joulukuun 31 p:stä 1938 lukien.

Puhelinkytkinkaapin asettaminen. Lautakunta oikeutti²⁾ Helsingin puhelinyhdistyksen rakentamaan olympiakisoja silmälläpitäen väliaikaisen kytkinkaapin Raitiotie ja omnibus oy:n Turuntien varrelta vuokraamalle tontille sekä muuttamaan Pohjolankadun ja Taivaskalliontien risteyksessä olevan puhelinkytkinkaapin Pohjolan- ja Arabiankadun kulmaan.

Puhelinyhdistyksen vuokratontti Käpylässä. Lautakunta päätti³⁾ muuttaa Helsingin puhelinyhdistyksellä vuokralla olevan Käpylän korttelin n:o 826 tontin n:o 37 rakennusrajoja siten, että tontille voitiin rakentaa lisärakennus puhelinkeskuksen laajentamiseksi korottaen samalla laajennetun tontin vuokraa heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien sekä hyväksyen lisärakennuksen piirustukset.

Leirialueiden luovuttaminen Lauttasaaresta. Lautakunta oikeutti⁴⁾ Pelastusarmeijan Helsingin I ja IV osaston, kummankin erikseen, järjestämään heinäkuun 5 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi partiotyttöjään varten kesäleirin Lauttasaarelle n. s. neljännen patterialueen lounaisosaan. Järjestyksestä ja siisteydestä leiripaikalla oli järjestöjen itsensä huolehdittava.

Kesäjuhlakentän vuokraaminen. Koska kaupunginhallitus heinäkuun 7 p:nä 1938 oli oikeuttanut kiinteistölautakunnan luovuttamaan Pasilan aseman läheltä alueen Vallilan sosialidemokraattiselle työväenyhdistykselle vuodeksi kerrallaan, päätti⁵⁾ kiinteistölautakunta vuokrata yhdistykselle paikalta kesäjuhlakenttäalueen, jonka rajat kiinteistötoimiston tonttiosasto tuli myöhemmin määräämään v:ksi 1939 ja sen jälkeen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 100 mk:n vuosivuokrasta.

Yhteislaututilaisuuksien järjestäminen Kaivopuistossa. Koska kaupunginhallitus oli oikeuttanut kiinteistölautakunnan antamaan lupia Suomen laulajain ja soittajain liiton Helsingin piirille yhteislaututilaisuuksien järjestämiseksi Kaivopuistossa, päätti⁶⁾ lautakunta jättää asian tonttiosaston päällikön tehtäväksi.

Tarkastusasemakioskien järjestely. Lautakunta oikeutti⁷⁾ Raitiotie ja omnibus oy:n sijoittamaan tarkastusasemakioskit Turuntien ja Eläintarhantien risteykseen sekä Töölöntorille, joiden sijoituspaikoista oli lopullisesti sovittava kiinteistötoimiston tonttiosaston kanssa. Turuntien ja Eläintarhantien risteykseen sijoitettavan kioskin tuli rakennustavallaan olla uutta tyyppiä ja Töölöntorille rakennettavan kioskin samantyyppisenä kuin torin eteläkulmassa oleva kioski. Erottajalle lautakunta hyväksyi rakennettavaksi uuden suuremman kioskin nykyisen kioskin paikalle.

Virvoitusjuomakioskin siirtäminen. Lautakunta päätti⁸⁾ oikeuttaa Oy. Shell ab:n omalla kustannuksellaan siirtämään Porvoon maantien ja Herttoniemeen johtavan tien risteyksessä olevan virvoitusjuomakioskin

¹⁾ Tonttij. 27 p marrask. 550 §. — ²⁾ Kiint. lautak. 2 p. toukok. 993 § ja 6 p. marrask. 1,918 §. — ³⁾ S:n 27 p. helmik. 427 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,375 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. maalisk. 565 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,376 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. lokak. 1,839 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. elok. 1,576 §.

n. 5 m tiestä pois päin ja n. 4 m kaupunkiin päin, leventämään tiepinnan vastaavasti peittämällä sen asfaltilla Herttoniemeen johtavalle tielle saakka, pidentämään Porvoon maantien poikki johtavan rummun sekä poistamaan kioskin ja Herttoniemen tien väliset pensaats.

Vuokramaksun alentamiseen suostuttiin 2 tapauksessa ¹⁾ sekä *vuokramaksun lykkäykseen* 1 tapauksessa ²⁾.

Lupa alivuokralaisen pitämiseen. Lautakunta myönsi ³⁾ Kilpi & k:n nimiselle toiminimelle luvan huoneiston vuokraamiseen teollisuuskorttelin n:o 272 Kulosaarenkadun tontilta n:o 9 vuokraamastaan tehdasrakennuksesta.

Lupa ravintola-ruokalan sisustamiseen. Lautakunta oikeutti ⁴⁾ L. A. Salo oy:n sisustamaan ravintola-ruokailuhuoneiston vuokraamallaan Toukolan rantakorttelin tontilla n:o 1 olevaan asuin- ja konttorirakennukseen.

Katutyöt. Lautakunta päätti ⁵⁾, tonttien myyntiä silmällä pitäen, esittää yleisten töiden lautakunnalle ehdotuksen kertomusvuonna tehtävien katujen rakentamisjärjestyksestä. Ehdotus lähiajan katurakennusohjelmaksi hyväksyttiin ⁶⁾.

Kolmivuotiskatselmuks. Kolmivuotiskatselmusten järjestys määrättiin ⁷⁾.

Kolmivuotiskatselmuksessa määrättyjen korjaus- ja muutostöiden lykkäykseen suostuttiin ⁸⁾ 2 tapauksessa.

Lautakunta päätti ⁹⁾ kehoittaa Oy. Helsingin kansanasunnot, Asunto-osuuskunta Käpylä ja Asunto-osuuskunta Käpy nimisiä vuokraajia omasta puolestaan toimittamaan yksityiskohtaisen katselmuksen kaikilla vuokraamallaan alueilla olevissa rakennuksissa sekä korjaamaan niissä ilmenneet puutteellisuudet määrättyyn aikaan mennessä.

Ylimääräiset katselmuks. Lautakunta päätti ¹⁰⁾, että kaupunkiin johtavien liikenneväylien varsilla sijaitsevilla vuokra-alueilla oli olympiakisojen vuoksi toimitettava ylimääräiset katselmuks, joita toimittamaan valittiin lautakunnan puheenjohtaja ja jäsenet Ahde ja Hellsten yhdessä tontti-osaston päällikön ja kaupungingeodeetin kanssa.

Arvioimislautakunnan asettaminen. Lautakunta päätti ¹¹⁾ asettaa Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 1 ja Asunto oy. Vallilan pienasunnot n:o 2 nimisten yhtiöiden sääntöjen edellyttämän lautakunnan arvioimaan yhtiöiden osakkeita valiten siihen työläistarkastaja T. Uskin, kiinteistötoimiston toimistopäällikön ja tontti-osaston päällikön.

Niitto-oikeus. Tonttijaosto myönsi ¹²⁾ Reijolan ent. viljelysalueen litt. A:n niitto-oikeuden ajuri S. Areniukselle 100 mk:n maksusta sekä Meilahden palstan litt. d:n niitto-oikeuden herra A. Lömanille 500 mk:n korvauksesta.

Lupa yhteisen palomuurin rakentamiseen myönnettiin 3 tapauksessa ¹³⁾.

Lupa mainoslaitteiden pystyttämiseen myönnettiin 16 tapauksessa ¹⁴⁾.

¹⁾ Kiint. lautak. 30 p. lokak. 1,897 § ja tonttij. 3 p. heinäk. 342 §. — ²⁾ Kiint. lautak. 13 p. marrask. 1,949 §. — ³⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,304 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,302 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. tammik. 43 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,347 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. elok. 1,572 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,349 §, 7 p. elok. 1,501 § ja 21 p. elok. 1,551 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. tammik. 198 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. toukok. 1,149 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,348 §. — ¹²⁾ Tonttij. 26 p. kesäk. 335 § ja 24 p. heinäk. 370 §. — ¹³⁾ Kiint. lautak. 23 p. tammik. 153 §, 30 p. tammik. 201 § ja 5 p. kesäk. 1,224 §. — ¹⁴⁾ S:n 20 p. helmik. 367 §, 27 p. maalisk. 684 §, 11 p. huhtik. 833 §, 8 p. toukok. 1,071 §, 24 p. heinäk. 1,413 §, 21 p. elok. 1,539 § ja 25 p. syysk. 1,710 § sekä tonttij. 15 p. toukok. 240 §, 22 p. toukok. 253 §, 5 p. kesäk. 290 §, 12 p. kesäk. 304 §, 19 p. kesäk. 318 ja 319 §, 4 p. syysk. 431 §, 18 p. syysk. 444 § ja 25 p. syysk. 460 §.

Lupa ulkoilmakokousten tai juhlien järjestämiseen kaupungin puistoissa myönnettiin 15 tapauksessa ¹⁾.

Lupa tanssilavan rakentamiseen. Lautakunta oikeutti ²⁾ Käpylän vapaaehtoisen palokunnan rakentamaan tanssilavan Käpylän kortteliin n:o 802 sekä pitämään sen paikoillaan kesäkuun 1 p:ään 1942 saakka erinäisin ehdoin.

Lupa moottorivenelaiturin rakentamiseen. Lautakunta oikeutti ³⁾ filosofianmaisteri K. J. Kallialan ja pääjohtaja E. Pauligin rakentamaan yhteisen tilapäisen moottorivenelaiturin Laajalahdenrannalle Munkkiniemeen Vuoripolku nimisen kadun jatkoksi erinäisin ehdoin.

Lupa filmauksen suorittamiseen. Tonttijaosto oikeutti ⁴⁾ Suomen filmiteollisuus oy:n filmaamaan muutamia kohtauksia valmisteilla olevaa filmiään varten Haagassa Pitäjätien ja Kylätien risteyksessä olevalla aukiolla.

Vahingonkorvauksen myöntäminen. Kaupungin rakennustöiden takia yksityisille henkilöille aiheutuneet vahingot lautakunta päätti korvata 3 tapauksessa ⁵⁾.

Omakotilainojen lainaehdojen tarkistaminen. Omakotilainojen ja yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettävien lainojen lainaehdoista lautakunta päätti ⁶⁾, että lainanottajat velvoitetaan ensimmäisen kiinnityksen määrään saakka kiinnittämään 10,000 mk:n suuruisia aluksi kaupungin haltuun jätettäviä haltijavelkakirjoja, joita kaupunki luovuttaa myöhemmin rakennustöiden edistymisen mukaan rakentajan käytettäväksi.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettiin ⁷⁾ vuoden aikana lainoja yhteensä 5,142,000 mk.

Rakenteilla olevien omakotitalojen palovakuutukset. Lautakunta myönsi ⁸⁾ tonttiosastolle oikeuden vaatia omakotirakentajat palovakuuttamaan rakenteilla olevat omakotirakennuksensa heti vähintään 6 kuukauden tai tonttiosaston harkinnan mukaan pitemmäksikin ajaksi, rakennusajasta riippuen, vähintään sellaisesta summasta, joka vastasi sekä kaupungin myöntämää tai sitä paremmalla etuoikeudella kiinnitettyjen lainojen lopullista summaa. Kaupunginhallitukselle päätettiin ehdottaa, että rahatoimiston tehtäväksi annettaisiin palovakuutuksien voimassaolon ja uudistamisen valvonta niiden omakotirakennusten osalta, joiden rahoittamiseksi kaupunki oli myöntänyt lainan joko yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta tai valtion omakotilainarahastosta.

Hyväksytyt piirustukset. Vuoden aikana lautakunta hyväksyi Koskelan ⁹⁾,

¹⁾ Kiint. lautak. 13 p. maalisk. 555 ja 556 §, 20 p. maalisk. 633 §, 2 p. toukok. 997 §, 12 p. kesäk. 1,263 ja 1,267 § sekä tonttij. 23 p. tammik. 35 §, 15 p. toukok. 229, 230, 231 ja 232 §, 22 p. toukok. 252, 258 ja 259 § ja 12 p. kesäk. 302 §. — ²⁾ Kiint. lautak. 2 p. toukok. 994 §. — ³⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,314 §. — ⁴⁾ Tonttij. 13 p. helmik. 72 §. — ⁵⁾ Kiint. lautak. 19 p. kesäk. 1,310 § ja 26 p. kesäk. 1,341 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. syysk. 1,645 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 265 §, 9 p. lokak. 1,809 §, 6 p. marrask. 1,923 §, 27 p. marrask. 2,018 §, tonttij. 20 p. maalisk. 124 § ja 22 p. toukok. 242 §. — ⁸⁾ Kiint. lautak. 9 p. tammik. 39 §. — ⁹⁾ Tonttij. 9 p. tammik. 6 ja 14 §, 23 p. tammik. 39 §, 30 p. tammik. 51 §, 13 p. helmik. 73 §, 27 p. helmik. 94 §, 27 p. maalisk. 139 ja 140 §, 2 p. toukok. 185 §, 12 p. kesäk. 310 §, 19 p. kesäk. 315 ja 326 §, 3 p. heinäk. 355 §, 24 p. heinäk. 364 §, 31 p. heinäk. 393 §, 7 p. elok. 395 ja 402 §, 28 p. elok. 419 §, 23 p. lokak. 499 § ja 27 p. marrask. 545 ja 552 §.

Kumpulan¹⁾, Käpylän²⁾, Reimarsin³⁾, Toukolan⁴⁾, Oulunkylän⁵⁾ ja Pirkkolan⁶⁾ vuokra-alueille, muille asuntoalueille⁷⁾ sekä varasto- ja teollisuusalueille⁸⁾ teetettävien uudisrakennusten piirustuksia ja sikäläisten vanhempien rakennusten muutos- ja lisäpiirustuksia sekä uudis-, lisä- tai muutospirustukset, Pohjolan Pirtti nimistä rakennusta varten Lammassaaren⁹⁾, Helsingfors kanotklubb, Merimelojat ja Melaveikot nimisten yhdistysten kanoottivajoja¹⁰⁾ varten, kansakoulurakennuksia¹¹⁾ varten Pakilan kortteliin n:o 124 Lepolantien varrelle ja Herttoniemen palstalle n:o 55, pajarakennuksia¹²⁾ varten Kumpulantien varrella olevalle alueelle korttelin n:o 692 vastaiselle puolelle, Vallilan korttelin n:o 581 tontille n:o 5 sekä Kyläsaaren Violankadun varrelle, kioskeja¹³⁾ varten Munkkiniemen korttelin n:o 39 kohdalle Tiilimäentien varrelle sekä Töölöntorille, muuntoasemaa¹⁴⁾ varten Herttoniemeen, työkalu-, ruokailu- y. m. rakennuksia¹⁵⁾ varten Vallilan metsään Tuusulankadun varrelle, saostusaltaita¹⁶⁾ varten vesijohtolaitoksen hallinnassa Vanhassakaupungissa olevalle alueelle, sekä veistämöä¹⁷⁾ varten Hanassaaren.

Käyttövarat. V:n 1939 käyttövaroistaan kiinteistölautakunta myönsi seuraavat määrärahat:

5,000 mk kaupungin perunapalstojen uudelleen paaluttamista varten¹⁸⁾;

3,000 mk raittiusyhdistys Koitolle Lammassaaren puhtaanapitoa varten sekä järjestysmiehen palkkaamiseksi sinne¹⁹⁾;

6,500 mk tonttiosaston käytettäväksi asunonäyttelyyn osallistumista varten²⁰⁾ ja

10,000 mk samalle osastolle omakotitalojen tyyppipiirustusten laatimisesta aiheutuneiden kulujen suorittamiseksi²¹⁾; sekä

60 mk herra A. Seppälälle korvaukseksi maratonradan rakentamista varten luovuttamastaan viljelyspalstan osasta²²⁾.

¹⁾ Tonttij. 9 p. tammik. 18 §, 30 p. tammik. 48 ja 49 §, 13 p. helmik. 63 §, 27 p. helmik. 95 §, 24 p. huhtik. 178 §, 26 p. kesäk. 339 § ja 24 p. heinäk. 367 §. — ²⁾ S:n 23 p. tammik. 38 §, 20 p. helmik. 82 ja 83 §, 6 p. maalisk. 111 ja 112 § 13 p. maalisk. 118 §, 27 p. maalisk. 138 §, 17 p. huhtik. 170 §, 2 p. toukok. 199 ja 200 §, 8 p. toukok. 203 §, 15 p. toukok. 221 ja 236 §, 22 p. toukok. 248 §, 30 p. toukok. 276 §, 5 p. kesäk. 296 §, 26 p. kesäk. 329 §, 24 p. heinäk. 368 ja 379 §, 28 p. elok. 420 §, 11 p. syysk. 438 §, 25 p. syysk. 451 § ja 9 p. lokak. 487 §. — ³⁾ S:n 20 p. helmik. 81 ja 84 §, 15 p. toukok. 235 §, 22 p. toukok. 247 §, 12 p. kesäk. 313 §, 26 p. kesäk. 337 §, 3 p. heinäk. 348 § ja 28 p. elok. 418 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 157 §, 22 p. toukok. 250 § ja 24 p. heinäk. 365 ja 377 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. elok. 403 §. — ⁶⁾ Kiint. lautak. 7 p. elok. 1,502 ja 1,503 §, 21 p. elok. 1,552 § ja tonttij. 4 p. syysk. 425 §. — ⁷⁾ Tonttij. 27 p. helmik. 96 §, 27 p. maalisk. 135 §, 3 p. huhtik. 148 §, 17 p. huhtik. 169 ja 175 §, 24 p. heinäk. 380 §, kiint. lautak. 24 p. heinäk. 1,414 § ja tonttij. 7 p. elok. 405 §. — ⁸⁾ Tonttij. 9 p. tammik. 17 §, 16 p. tammik. 28 §, 23 p. tammik. 34 §, 30 p. tammik. 47 §, 6 p. helmik. 56 ja 57 §, 20 p. helmik. 77 §, 6 p. maalisk. 102 §, 20 p. maalisk. 130 §, 27 p. maalisk. 134 ja 141 §, 3 p. huhtik. 143 ja 149 §, 11 p. huhtik. 166 §, 17 p. huhtik. 174 §, 24 p. huhtik. 183 §, 2 p. toukok. 187 §, 8 p. toukok. 217 §, 15 p. toukok. 222 §, 22 p. toukok. 249 §, 5 p. kesäk. 285, 293, 294 ja 297 §, 12 p. kesäk. 314 §, 24 p. heinäk. 366, 371, 372, 378 ja 382 §, 7 p. elok. 406 §, 14 p. elok. 408, 409 ja 413 §, 21 p. elok. 414 §, 25 p. syysk. 452 § ja 23 p. lokak. 502 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. helmik. 80 §. — ¹⁰⁾ Kiint. lautak. 15 p. toukok. 1,092 § ja 19 p. kesäk. 1,305 § sekä tonttij. 31 p. heinäk. 394 §. — ¹¹⁾ Tonttij. 22 p. toukok. 255 § ja 2 p. lokak. 473 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. toukok. 273 §, kiint. lautak. 24 p. heinäk. 1,419 § ja tonttij. 18 p. syysk. 443 §. — ¹³⁾ Tonttij. 12 p. kesäk. 309 § ja 6 p. marrask. 508 §. — ¹⁴⁾ S:n 26 p. kesäk. 328 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. heinäk. 354 §. — ¹⁶⁾ S:n 31 p. heinäk. 392 §. — ¹⁷⁾ S:n 21 p. elok. 417 §. — ¹⁸⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 742 §. — ¹⁹⁾ S:n 24 p. huhtik. 913 §. — ²⁰⁾ S:n 28 p. elok. 1,575 § — ²¹⁾ S:n 4 p. syysk. 1,617 §. — ²²⁾ S:n 13 p. marrask. 1,945 §.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: omakotilainojen ottamista valtion omakotilainarahastosta ¹⁾; lainojen kiinnityksen postponoimista ²⁾; aluevuokrauksia ³⁾; Taivalsaaren vuokra-alueen n:o 131 vuokraoikeuden lunastamista ⁴⁾; uuden ravintolan rakentamista Kaivopuiston ⁵⁾; katutöitä ⁶⁾; Oulunkylän omakotialueelle vedettävän vesijohdon aiheuttamia järjestelyjä ⁷⁾; tontteja koskevia ostarjo-uksia ⁸⁾; Kaivopuiston luovuttamista erilaisia juhlatilaisuuksia varten ⁹⁾; anomusta ehdollisesta maksuvelvollisuudesta vapauttamiseksi ¹⁰⁾; alueen luovuttamista huvipuistoa varten ¹¹⁾; vuokramaksun alentamista ¹²⁾; keskussairaalaa varten varattua aluetta koskevan päätöksen purkamista ¹³⁾; rakennuspiirustuksia Koskelan omakotialueen tontteja varten ¹⁴⁾; kaupungin hallintaan joutuneiden omakotitalojen myyntiä ¹⁵⁾; lisäalueiden luovuttamista yksityiselle kreikkalaiskatoliselle seurakunnalle ¹⁶⁾; vartiointin järjestämistä Herttoniemen öljysatama-alueella ¹⁷⁾; sekä tontin luovuttamista palopäällystökoulu varten ¹⁸⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koski- vat: jakokaappien asettamista puhelinjohtoja varten ¹⁹⁾; Helsingin kau- pungin rakennus oy. n:o 4 nimiselle yhtiölle suoritettujen sisäänkirjoitus- ja lyhennysmaksujen takaisin maksamista ja kaupungin yhtiölle myöntä- män toissijaisen luoton postponoimista ²⁰⁾; anomuksia vuokra-ajan pidentä- misestä ²¹⁾ sekä vuokramaksun alentamisesta ²²⁾; vuokra- y. m. maksu- lykkäysanomusten hyväksymistä ²³⁾; Töölön sokeritehtaan aluejärjeste- lyä ²⁴⁾; Suomen rakennusteollisuuden keskusvaltuuston rakennustoiminnan säännöstelyä koskevaa kirjelmää ²⁵⁾; eräitä olympiakylän rakentamisesta kaupungille aiheutuvia lisäkustannuksia koskevaa mietintöä ²⁶⁾; tonttien ja alueiden luovutuksia ja vuokralleantoja Työläisäitien ja lasten kotiyhdis- tykselle ²⁷⁾, autohuoltoasemaa varten ²⁸⁾, Helsingin kansanteatteria varten ²⁹⁾, pysyväistä huvi- ja virkistyspuistoa varten ³⁰⁾, Suomen hotelli- ja ravintola- koulua varten ³¹⁾, Oulunkylän kunnan suomenkielistä kansakoulua var- ten ³²⁾, muuntoaseman rakentamista varten ³³⁾, ulkoilmatarjoilua var-

¹⁾ Kiint. lautak. 9 p. tammik. 30 §, 27 p. helmik. 421 §, 20 p. maalisk. 630 §, 3 p. huhtik. 750 §, 24 p. heinäk. 1,415 §, 28 p. elok. 1,577 §, 18 p. syysk. 1,672 § ja 16 p. lokak. 1,837 §. — ²⁾ S:n 16 p. tammik. 94 §, 23 p. tammik. 147 §, 3 p. huhtik. 759 §, 24 p. huhtik. 916 §, 28 p. elok. 1,571 §, 16 p. lokak. 1,837 §, 30 p. lokak. 1,900 ja 1,901 §, 6 p. marrask. 1,919 § ja 13 p. marrask. 1,944 §. — ³⁾ S:n 16 p. tammik. 104 §, 30 p. tammik. 192 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. tammik. 203 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. helmik. 268 § ja 20 p. helmik. 373 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. helmik. 419 §, 15 p. toukok. 1,088 ja 1,093 §, 3 p. heinäk. 1,380 § ja 24 p. heinäk. 1,417 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. maalisk. 501 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. maalisk. 635 §, 11 p. huhtik. 834 §, 22 p. toukok. 1,156 § ja 5 p. kesäk. 1,225 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. huhtik. 869 §, 8 p. toukok. 1,072 §, 15 p. toukok. 1,098 §, 22 p. toukok. 1,157 § ja 5 p. kesäk. 1,227 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. toukok. 1,089 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,238 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,312 § ja 13 p. marrask. 1,950 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,346 §. — ¹⁴⁾ S:n 24 p. hienäk. 1,410 §. — ¹⁵⁾ S:n 7 p. elok. 1,500 § ja 21 p. elok. 1,550 §. — ¹⁶⁾ S:n 4 p. syysk. 1,615 §. — ¹⁷⁾ S:n 13 p. marrask. 1,948 §. — ¹⁸⁾ S:n 20 p. marrask. 1,973 §. — ¹⁹⁾ S:n 9 p. tammik. 31 § ja 13 p. helmik. 321 §. — ²⁰⁾ S:n 9 p. tammik. 32 §. — ²¹⁾ S:n 9 p. tammik. 38 § ja 15 p. toukok. 1,095 §. — ²²⁾ S:n 14 p. elok. 1,521 §. — ²³⁾ S:n 16 p. tammik. 95 §, 16 p. lokak. 1,834 §, 30 p. lokak. 1,899 § ja 6 p. mar- rask. 1,921 §. — ²⁴⁾ S:n 23 p. tammik. 146 § ja 18 p. syysk. 1,675 §. — ²⁵⁾ S:n 23 p. tammik. 154 §. — ²⁶⁾ S:n 30 p. tammik. 193 §. — ²⁷⁾ S:n 20 p. helmik. 375 §. — ²⁸⁾ S:n 27 p. helmik. 426 §. — ²⁹⁾ S:n 27 p. helmik. 428 § ja 11 p. huh- tik. 836 §. — ³⁰⁾ S:n 23 p. maalisk. 666 § ja 12 p. kesäk. 1,271 §. — ³¹⁾ S:n 3 p. huhtik. 760 §, 22 p. toukok. 1,155 § ja 19 p. kesäk. 1,313 §. — ³²⁾ S:n 17 p. huh- tik. 859 §. — ³³⁾ S:n 2 p. toukok. 1,007 §.

ten¹⁾, taidehallin laajentamista varten²⁾, lasten vastaanottokotia varten³⁾, lastenkotia varten⁴⁾, Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:lle⁵⁾, rakennusmestari N. Nyströmille⁶⁾, Suomen messut osuuskunta nimiselle osuuskunnalle⁷⁾, Raitiotie ja omnibus oy:lle⁸⁾, asuntonäyttelyn tarvetta varten⁹⁾, sairaalarakennusten rakentamista varten¹⁰⁾, Oy. Arabia ab:lle¹¹⁾ sekä Käpylän yhteiskoulua varten¹²⁾; satamissa ja niiden läheisyydessä olevien alueiden hallinnon järjestelyä tutkimaan asetetun komitean mietintöä¹³⁾; kanoottivajojen rakentamista Pohj. ja Etel. Humalluodolle¹⁴⁾; kahden maanalaisen bensiinisäiliön sijoittamista jalkakäytävän alle korttelin n:o 318 tontille n:o 23¹⁵⁾; korttelin n:o 41 Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 rakennusajan pidentämistä¹⁶⁾; yhteislaulutilaisuuksien järjestämistä Kaivopuistossa¹⁷⁾; vedenhittolaitoksen rakentamista Turuntien kortteliin n:o 518 sekä muita pienempiä rakennustöitä¹⁸⁾; korttelin n:o 464 tontille n:o 15 rakennettavan uudisrakennuksen piirustuksia ja kustannusarviota¹⁹⁾; Helsingin lähiympäristön omakotiyhdistyksen toiminnan avustamista²⁰⁾, Munkkiniemen taajaväkisen yhdyskunnan alueella voimassa olevan rakennuskiellon jatkamista²¹⁾; Helsingin teollisuustonttipolitiikkaa²²⁾; omakotirakennusten tyyppi- ja piirustuksia²³⁾; yleishyödyllisille rakennusyhtymille myönnettyjen kuoletuslainojen korkokannan alentamista²⁴⁾; kahvipaahntimon sijoittamista Satamakadun 3:een rakennettavaan uudisrakennukseen²⁵⁾; lainojen myöntämistä Helsingin asuutuskeskuskunta nimisen osuuskunnan muodostamille asunto-osakeyhtiöille²⁶⁾; korttelin n:o 410 Fredrikinkadun tontin n:o 56 rakennusvelvollisuutta²⁷⁾; katu- ja reunakivien korvausta korttelissa n:o 167²⁸⁾; erällä vuokra-alueilla sijaitsevilla rakennuksissa olevien tulisijojen poistamista²⁹⁾; katu- ja kunnossapitoa koskevia sopimuksia³⁰⁾; sekä luvan myöntämistä väestönsuojan rakentamiseen Elimäenkadun tonttien n:ot 15 ja 17 väliselle alueelle³¹⁾.

3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille vuokraajille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrauskausi päättyy	Vuotuinen vuokrausmaksu, mk
Haaga, Hemmosängens, n. 0. s ha	Työnjohtaja K. G. Hellsten ³²⁾	1940, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	300

¹⁾ Kiint. lautak. 8 p. toukok. 1,046 §. — ²⁾ S:n 8 p. toukok. 1,047 §. — ³⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,234 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,235 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,301 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,339 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,364 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. elok. 1,548 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. syysk. 1,710 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. lokak. 1,754 ja 1,755 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. lokak. 1,843 §. — ¹²⁾ S:n 13 p. marrask. 1,951 §. — ¹³⁾ S:n 6 p. maalisk. 495 §. — ¹⁴⁾ S:n 13 p. maalisk. 566 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. huhtik. 748 §. — ¹⁶⁾ S:n 17 p. huhtik. 860 §. — ¹⁷⁾ S:n 17 p. huhtik. 865 §. — ¹⁸⁾ S:n 8 p. toukok. 1,041 §. — ¹⁹⁾ S:n 17 p. huhtik. 857 § ja 3 p. heinäk. 1,373 §. — ²⁰⁾ S:n 8 p. toukok. 1,042 §. — ²¹⁾ S:n 8 p. toukok. 1,043 §. — ²²⁾ S:n 15 p. toukok. 1,099 §. — ²³⁾ S:n 15 p. toukok. 1,102 § ja 5 p. kesäk. 1,258 §. — ²⁴⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,233 §. — ²⁵⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,300 §. — ²⁶⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,374 §. — ²⁷⁾ S:n 2 p. lokak. 1,780 §. — ²⁸⁾ S:n 23 p. lokak. 1,855 §. — ²⁹⁾ S:n 23 p. lokak. 1,858 §. — ³⁰⁾ S:n 30 p. lokak. 1,902 §. — ³¹⁾ S:n 13 p. marrask. 1,947 §. — ³²⁾ S:n 27 p. marrask. 2,019 §. — ³³⁾ S:n 20 p. marrask. 1,981 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuotuinen vuokra-maksu, mk
Haaga, Isonniitty, viljelysalueet litt. O ¹² , O ²⁸ ja O ³¹ , n. 4.12 ha	Herra G. Witick ¹⁾	Kuten edellä	2,600
S:n S:n, viljelysalue litt O ¹³ n. 1.2 ha ja Mäkipelto, viljelysalue litt. O ²¹ , n. 2.31 ha	Ajuri K. F. Wathén ²⁾	Kuten edellä	1,700
S:n S:n, viljelysalue litt. O ^{18a} , n. 3.32 ha	Herra J. Witick ³⁾	Kuten edellä	1,600
S:n S:n, viljelysalue litt. O ^{18b} , n. 3.7 ha	Ajuri H. Vilenius ⁴⁾	Kuten edellä	1,800
S:n S:n, viljelysalue litt. O ²⁰ ja O ³⁴ n. 3.5 ha	Ajuri J. Laine ⁵⁾	Kuten edellä	1,300
S:n S:n, viljelysalue litt. O ²⁴ ja ent. Metsäahon viljelysalusta, n. 2.5 ha	Ajuri J. O. Metsäaho ⁶⁾	Kuten edellä	1,100
S:n S:n, viljelysalue litt. O ²⁵ , n. 1.76 ha ja osuus alueen vieressä olevan ladon käyttöön	Herra E. Lindbäck ⁷⁾	Kuten edellä	800
S:n S:n, viljelysalueet litt. O ²⁹ ja O ³⁰	Rouva G. Näsi ⁸⁾	Kuten edellä	700
S:n Karhuniitty, n. 4.73 ha:n suuruinen viljelysalue	Maanviljelijä E. L. Saarisalmi ⁹⁾	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerrallaan	2,200
S:n kortt. n:o 19, n. 0.17 ha:n suuruinen peltoalue	Talonmies K. Viimalahti ¹⁰⁾	1940, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälk.	340
S:n Mäkipelto, litt. O ³⁵ ja O ³⁶ , n. 3.03 ha	Teurastaja J. A. Salminen ¹¹⁾	Kuten edellä	1,500
S:n n. 0.46 ha:n, 0.32 ha:n ja 0.37 ha:n suuruiset alueet	Terveen elämän edistämisyhdistys ¹²⁾	Kuten edellä	800 1,600
Herttoniemi, Sofielund, n. 2.24 ha:n suuruinen viljelysalue	Työntekijä K. W. Hägg ¹³⁾	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	1,000
S:n S:n, n. 2 ha:n suuruinen viljelysalue	Maanviljelijä K. A. Fagerström ¹⁴⁾	Kuten edellä	900
Malmin kylä, n.s. Nordlingin tontti, 0.14375 ha	Liikemies M. Kähkönen ¹⁵⁾	1944, jouluk. 31	1,200
Oulunkylä, 0.34 ha:n suuruisen peltoalue n:o 2a ja n.s. Barckin pellostä n. 0.51 ha:n suuruinen alue	Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto ¹⁶⁾	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	230 400
S:n n.s. Isonniityn alueesta n. 10—12 ha:n suuruinen peltoalue ja lato	Maanviljelijä R. Lindbäck ¹⁷⁾	Kuten edellä	500 ha:lta
Tapaninkylä n. 0.706 ha:n suuruinen alue	Puutarhurinleski G. Vuorio ¹⁸⁾	1939, jouluk. 31	850

¹⁾ Kiint lautak 20 p. marrask. 1,985 §. — ²⁾ S:n 20 p. marrask. 1,988 §. — ³⁾ S:n 20 p. marrask. 1,987 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. marrask. 1,982 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. marrask. 1,986 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. marrask. 1,989 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. marrask. 1,984 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. marrask. 1,983 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. helmik. 379 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. marrask. 1,980 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. marrask. 1,979 §. — ¹²⁾ S:n 24 p. heinä-k. 1,430 §. — ¹³⁾ S:n 30 p. tammik. 207 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. maalisk. 696 §. — ¹⁵⁾ S:n 22 p. toukok. 1,158 §. — ¹⁶⁾ S:n 30 p. toukok. 1,203 §. — ¹⁷⁾ S:n 27 p. maalisk. 695 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. huhtik. 809 §, 24 p. huhtik. 925 § ja 2 p. toukok. 1,011 §.

Edellä mainittuihin vuokraehtoihin lisättiin:

että Hemmosängén nimisen alueen vuokraajan oli vaadittaessa korvauksetta luovutettava maata alueen poikki mahdollisesti rakennettavaa tietä varten;

että Haagan Isonniityn viljelysalueiden litt. O²⁰ ja O³⁴ oli jätettävä viljelemättä 4 m:n levyinen maakaistale Haagan pumppuhuoneelle rakennettavaa tietä varten;

että Herttoniemen Sofielundin viljelysalueen vuokraajalla työntekijä K. W. Häggillä oli oikeus käyttää vuokra-alueensa vieressä olevaa latoa yhdessä toisten maanvuokraajien kanssa; sekä

että Oulunkylän Isollaniityllä oleva lato oli vuokraajan toimesta palovakuutettava kiinteistötoimiston maatalousosaston hyväksymästä määrästä.

Pidennetyt viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuotuinen vuokramaksu, mk
		mistä	mihin	
Korpaksen tila, n. 1.4 ha:n peltoalue	Oy. Rekola ab. 1)	1940, tammik. 1	1940, jouluk. 31 sen jälkeen vuodeksi kerrallaan	3,500
S:n n. 1.1 ha:n peltoalue	Oy. C. T. Ward ab. 2)	1940, tammik. 1	vuod. kerr. irtis. syyskuussa	2,750
Oulunkylä, vuokra-alueet litt. a ja b	Sekatyöntekijä P. J. Rytkönen 3)	1940, tammik. 1	1940, jouluk. 31 sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. jälkeen	1,300

Maa-alueen vuokraaminen Helsingin ikämiessuojeluskunnalle. Peruutetaan päätöksensä 4) 600 m²:n suuruisen alueen vuokraamisesta Herttoniemen hihtokeskusalueelta Helsingin ikämiessuojeluskunnalle lautakunta päätti 5) vuokrata sille n. 1,500 m²:n suuruisen alueen Herttoniemestä huhtikuun 1 p:stä 1939 lukien joulukuun 31 p:ään 1943 saakka 750 mk:n vuosivuokrasta ehdoin, että alueelle rakennettavassa harjoitusmajassa säilytettiin koiria ainoastaan tilapäisesti. Samalla hyväksyttiin harjoitusmajan ja ulkohuonerakennuksen piirustukset.

Bensiinijakelupaikan vuokraaminen. Trustivapaa bensini oy:lle lautakunta päätti 6) vuokrata enintään 900 m²:n suuruisen alueen bensini-jakeluasemaa varten Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevasta Tallbacka nimisestä tilasta RN 8⁹³ v:ksi 1939 sekä edelleen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 3,000 mk:n vuosivuokrasta erinäisin ehdoin.

Puodinkylän päärakennus päätettiin 7) vuokrata sairaanhoitajatar A. Lindellille tulevan syyskuun loppuun saakka 6,000 mk:n vuokrasta.

Vuokraoikeuden siirto. Lautakunta päätti hyväksyä vuokraoikeuden siirrot, joilla puutarhuri G. Jonssonin Malmilta vuokraaman Nallibacka nimisen viljelysalueen n:o 3 vuokraoikeus siirrettiin puutarhuri H. Jonssonille maaliskuun 14 p:stä 1939 lukien 8) ja tullivartija E. J. Hyypän vuokra-

1) Kiint. lautak. 31 p. heinäk. 1,476 §. — 2) S:n 20 p. marrask. 1,978 §. — 3) S:n 31 p. heinäk. 1,475 §. — 4) S:n 20 p. maalisk. 640 §. — 5) S:n 2 p. lokak. 1,781 §. — 6) S:n 30 p. tammik. 212 §. — 7) S:n 2 p. toukok. 1,008 §. — 8) S:n 20 p. maalisk. 638 §.

man Helsingin pitäjän Viikin kylän Viikinmäki nimiseen tilaan RN 2 kuuluvan 0.14 ha:n suuruisen alueen vuokraoikeus kaitsija V. Hyypälle ¹⁾ sekä vuokraoikeuden siirron, jolla Tuki ja työ niminen yhdistys joutui Liikealalla työskentelevien Oma apu nimisen yhdistyksen yhdistysten yhteisesti kaupungilta vuokraamalla Korpaksen tilan maalla olevalla alueella omistaman rakennuksen sekä viimeksi mainitun yhdistyksen hallinnassa olleiden maa-alueiden vuokraajaksi ²⁾.

Vanhan ruutikellarin vuokraaminen. Suolaaja R. Seeströmille lautakunta päätti ³⁾ vuokrata vanhan ruutikellarin Malmin Tunnelintien varrelta suolakurkkujen säilyttämistä varten elokuun 1 p:stä 1939 lukien v:n 1941 loppuun sekä sen jälkeen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 100 mk:n kuukausivuokrasta.

Virvoitusjuomakioskin siirtäminen. Rouva S. Hagell, jolla oli virvoitusjuomakioski kaupungin maalla Pitäjänmäessä Turun maantien, Pakilaan vievän tien ja Mätäjoen nurkkauksessa, oikeutettiin ⁴⁾ siirtämään kioskinsa n. 15 m Mätäjoen samanpuoleista vartta ylöspäin ehdoin, että hän piti vuokra-alueensa siistinä sekä kioskinsa maalattuna ja kunnossa.

Lupa kaivon rakentamiseen. Rakennusmestari E. Lucander oikeutettiin ⁵⁾ rakentamaan kaivo Korpaksen tilan maalle n. 40 m:n päähän hänen omistamansa tontin RN 2 ⁵⁶³ rajasta ja pitämään sitä mainitulla paikalla kuluvan vuoden ajan sekä sen jälkeen kalenterivuoden kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 50 mk:n vuosivuokrasta mikä myöskin oli suoritettava kuluvalta vuodelta kokonaisuudessaan. Vuokraajan oli korvattava kaupungille kaivon rakentamisesta mahdollisesti koituva vahinko maatalousosaston laskutuksen mukaan ja sopimuksen rautessa täytettävä kaivo sekä kunnostettava sen paikka entiselleen.

Lupa vesijohdon vetämiseen. Liikemies M. Kuokkanen oikeutettiin ⁶⁾ vetämään vesijohto Leppävaarassa omistamaltaan huvilatontilta kaupungin omistaman maan kautta n. 200 m:n päässä olevaan kaupungin maalla sijaitsevaan lähteeseen ja pitämään se paikoillaan kaupungin omistaman Ahlberga nimisen tilan RN 2 ⁵⁵⁹ maalla kuluvan vuoden sekä sen jälkeen edelleen vuoden kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 100 mk:n vuosivuokrasta, jota ei kuitenkaan ollut veloitettava kuluvalta vuodelta. Vuokraoikeuden lakatessa oli vuokraajan kunnostettava alue entiselleen, mikäli kaupunki sitä vaati, sekä sovittava Leppävaaran tilan vuokraajan kanssa tälle mahdollisesti suoritettavista korvauksista.

Munkkiniemen maiden hoito. Tarkastettuaan Munkkiniemen alueet maatalousjaosto päätti ⁷⁾, että maiden vuokra-alueet oli edelleenkin pidettävä varsinaisina vuokra-alueina ja ennen omassa viljelyksessä o.leet pellot liitettävä yhdysviljelykseen Talin peltojen kanssa sekä metsät hoidettava maatalousosaston muiden metsien tapaan ja niiden kanssa yhtenä talousyksikkönä.

Kaupungin maatiilojen tarkastus. Sitten kun maatalousjaosto oli suorittanut tarkastukset kaupungin maatiiloilla, päätettiin ⁸⁾ tarkastustulosten aiheuttamat esitykset lähettää kiinteistölautakunnalle.

Kalastusoikeuden myöntäminen. Leppävaaran tilan kalastusoikeuden lautakunta päätti ⁹⁾ vuokrata kertomusvuodeksi työmies J. Lindströmille

¹⁾ Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,202 §. — ²⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,425 §. — ³⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,424 §. — ⁴⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,474 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. toukok. 1,010 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,241 §. — ⁷⁾ Maatalousj. 13 p. huhtik. 8 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. huhtik. 7 §, 5 p. toukok. 9—12 §, 18 p. elok. 14 §. — ⁹⁾ Kiint. lautak. 11 p. huhtik. 808 §.

400 mk:n vuokrasta ehdoin, että kaupungilla oli oikeus käyttää vesialuetta jäiden ottoon, soutukilpailuihin y.m.s.

Espoon pitäjässä olevan Bredvikin yksinäistilan RN 1⁵ kalastusoikeus päätettiin ¹⁾ vuokrata kertomusvuodeksi kalastaja A. Korpelaiselle 500 mk:n vuokrasta.

Korvauksen periminen Vantaanjoen uittoyhdistykseltä. Lautakunta päätti ²⁾ esittää kaupunginhallitukselle, että Vantaanjoen uuden lauttaussäännön nyttemmin tultua vahvistetuksi olisi Vantaanjoen uittoyhdistykseltä kertakaikkisena korvauksena rantojen käytöstä lauttaussäännön mukaisesti perittävä 5,191:50 mk.

Työntekijäin tuntipalkat. Lautakunta päätti ³⁾ hyväksyä kaupungin alueella suoritettavissa metsätoissa työntekijäin alimmaksi tuntipalkaksi 8:50 mk.

Talousarvioehdotus. Maatalousjaosto hyväksyi ⁴⁾ maatalousosaston v:n 1940 talousarvioehdotuksen.

Moottoriajoneuvojen osto. Maatalousosastolle päätettiin ⁵⁾ ostaa John Deere merkinen traktori ja Ford merkinen kuorma-auto.

Käyttövarat. V:n 1939 käyttövaroista lautakunta myönsi ⁶⁾ m. m. 5,000 mk maatalousosaston käytettäväksi varisten hävittämiseksi kaupungin lähiympäristöstä.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: määrärahojen ylityksiä ⁷⁾; alueen vuokraamista Raajarikkoisten työkotiyhdistykselle ⁸⁾ ja Helsingin golfklubille ⁹⁾; muutoksia erinäisten vuokra-alueiden ja tilain vuokrasopimuksissa ¹⁰⁾; tarpeettomiksi käyneiden rakennusten purkamista ¹¹⁾; eläkeanomuksia ¹²⁾; sekä Munkkiniemen ja Leppävaaran metsien palovakuutuksia ¹³⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: eläkkeitä ¹⁴⁾; ajonopeuden rajoittamista Pakilan taajaväkisen yhdyskunnan alueella ¹⁵⁾; Helsingin—Porvoon maantietä varten luovutetun maan johdosta tehtyjä korvausvaatimuksia ¹⁶⁾; Herttoniemessä olevan n. s. Holmbergin huvilan vuokrausta ¹⁷⁾; Vanhankaupunginlahden rauhoitusalueen sekä Talin taimitarhan laajennuskysymyksiä ¹⁸⁾; kaatopaikan järjestämistä Viikinmäen alueelle ¹⁹⁾; Helsingin lentokentän päällystämistä ²⁰⁾; Degerön—Tammelundin sillan kunnossapitoa ²¹⁾; luvan myöntämistä pistoraiteen edelleen pitämiseen eräällä Pääskylänkadun tontilla ²²⁾; sekä miihlyntalon järjestämistä kaupungin metsissä ²³⁾.

4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Viranhaltijat. Lautakunta päätti ²⁴⁾ määrätä tilapäiseksi piirtäjäksi asemakaavaosastolle neiti I. Kernen helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi

¹⁾ Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 924 §. — ²⁾ S:n 13 p. maalisk. 569 §. — ³⁾ S:n 13 p. maalisk. 568 §. — ⁴⁾ Maatalousj. 18 p. elok. 13 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. huhtik. 5 ja 6 §. — ⁶⁾ Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 921 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. tammik. 206 §, 12 p. kesäk. 1,273 § ja 28 p. elok. 1,582 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. tammik. 210 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. toukok. 1,204 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. maalisk. 698 ja 699 § ja 24 p. heinäk. 1,423 §. — ¹¹⁾ S:n 24 p. huhtik. 922 § ja 4 p. syysk. 1,636 §. — ¹²⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,240 §. — ¹³⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,473 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. tammik. 106 §. — ¹⁵⁾ S:n 30 p. tammik. 208 §. — ¹⁶⁾ S:n 30 p. tammik. 209 §. — ¹⁷⁾ S:n 30 p. tammik. 211 §. — ¹⁸⁾ S:n 20 p. helmik. 377 § ja 20 p. maalisk. 639 §. — ¹⁹⁾ S:n 27 p. helmik. 431 §. — ²⁰⁾ S:n 20 p. maalisk. 641 §. — ²¹⁾ S:n 12 p. kesäk. 1,274 §. — ²²⁾ S:n 25 p. syysk. 1,718 §. — ²³⁾ S:n 30 p. lokak. 1,903 §. — ²⁴⁾ S:n 30 p. tammik. 217 §.

kuitenkin enintään vuoden loppuun saakka 1,500 mk:n kuukausipalkkiosta.

Asemakaavaosaston piirtäjälle H.-L. Anttiselle lautakunta päätti¹⁾ myöntää eron virastaan elokuun 15 p:stä 1939 alkaen määräten hänen tilalleen neiti T. M. Orakon samasta päivästä lukien.

Piirtäjä J. R. Cajanderille lautakunta myönsi²⁾ yksityisasiain vuoksi palkatonta virkavapautta kesäkuun 19 p:n ja heinäkuun 19 p:n väliseksi ajaksi oikeuttaen kiinteistötoimiston tarpeen vaatiessa ottamaan viransijaisen ja suorittamaan tälle enintään viran peruspalkan vähennettynä 10 %:lla.

Asemakaavan- ja tonttijaonmuutokset. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa seuraavia kortteleita koskevia asemakaavaosaston laatimia asemakaavan- ja tonttijaonmuutosehdotuksia: I kaupunginosan korttelin n:o 7 tontteja n:ot 4 ja 6³⁾; II kaupunginosan korttelin n:o 38a tontteja n:o 6⁴⁾, n:o 8⁵⁾ ja n:ot 15 a ja 15 b⁶⁾, korttelin n:o 40 tontteja n:o 1⁷⁾ ja n:o 12⁸⁾ sekä korttelia n:o 99⁹⁾; III kaupunginosan korttelin n:o 50 tonttia n:o 1¹⁰⁾ sekä korttelin n:o 51 tonttia n:o 13¹¹⁾; IV kaupunginosan korttelin n:o 64 tontteja n:ot 1, 6 ja 7¹²⁾, korttelin n:o 71 tonttia n:o 6¹³⁾ sekä korttelin n:o 76 tonttia n:o 5¹⁴⁾; IX kaupunginosan korttelin n:o 199 tontteja n:ot 2¹⁵⁾ ja 20 a¹⁶⁾, kortteleita n:ot 199—204¹⁷⁾ sekä korttelin n:o 202 tonttia n:o 6¹⁸⁾; X kaupunginosan kortteleita n:ot 276 ja 278¹⁹⁾, korttelin n:o 291 tontteja n:ot 4 ja 11²⁰⁾ sekä korttelia n:o 294²¹⁾; XI kaupunginosan korttelin n:o 326 tonttia n:o 24²²⁾; XII kaupunginosan kortteleita n:ot 362²³⁾, 364²⁴⁾ sekä 384 — 386²⁵⁾; XIII kaupunginosan korttelia n:o 401²⁶⁾; XIV kaupunginosan korttelin n:o 464 tonttia n:o 15²⁷⁾, korttelin n:o 477 tonttia n:o 3²⁸⁾, korttelin n:o 497 tontteja n:ot 1, 2, 3 ja 5²⁹⁾, korttelin n:o 498 tonttia n:o 62³⁰⁾, korttelia n:o 511³¹⁾ ja korttelin n:o 517 tonttia n:o 17³²⁾; XV kaupunginosan korttelin n:o 605 tonttia n:o 90³³⁾; XVIII kaupunginosan korttelin n:o 604 tonttia n:o 52³⁴⁾; XX kaupunginosan kortteleita n:ot 783 ja 784³⁵⁾; XXIII kaupunginosan korttelia n:o 917³⁶⁾; XXV kaupunginosan kortteleita n:ot 809³⁷⁾ ja 826³⁸⁾, n:ot 839, 849 ja 850³⁹⁾, n:ot 857, 858 ja 859b⁴⁰⁾ sekä n:o 890⁴¹⁾.

Lisäksi päätettiin lähettää kaupunginhallitukselle asemakaavanmuutosehdotukset, jotka koskivat: Etelärantatien leventämistä korttelien n:ot 101

1) Kiint. lautak. 30 p. toukok. 1,208 § ja 3 p. heinäk. 1,388 §. — 2) S:n 26 p. kesäk. 1,352 §. — 3) S:n 9 p. lokak. 1,811 §. — 4) S:n 24 p. heinäk. 1,441 §. — 5) S:n 23 p. huhtik. 761 §. — 6) S:n 24 p. heinäk. 1,443 § ja 31 p. heinäk. 1,478 §. — 7) S:n 24 p. heinäk. 1,436 §. — 8) S:n 2 p. toukok. 1,013 §. — 9) S:n 27 p. helmik. 437 §. — 10) S:n 24 p. heinäk. 1,438 §. — 11) S:n 3 p. huhtik. 764 §. — 12) S:n 15 p. toukok. 1,104 §. — 13) S:n 9 p. tammik. 49 §. — 14) S:n 24 p. heinäk. 1,439 §. — 15) S:n 24 p. huhtik. 932 §. — 16) S:n 8 p. toukok. 1,054 §. — 17) S:n 11 p. syysk. 1,655 §. — 18) S:n 24 p. huhtik. 933 §. — 19) S:n 24 p. heinäk. 1,440 §. — 20) S:n 20 p. helmik. 385 §. — 21) S:n 15 p. toukok. 1,106 §. — 22) S:n 19 p. kesäk. 1,318 §. — 23) S:n 6 p. maalisk. 518 §. — 24) S:n 3 p. heinäk. 1,381 §. — 25) S:n 11 p. syysk. 1,656 §. — 26) S:n 30 p. toukok. 1,206 §. — 27) S:n 24 p. heinäk. 1,442 §. — 28) S:n 16 p. tammik. 114 § ja 23 p. tammik. 163 §. — 29) S:n 15 p. toukok. 1,109 §. — 30) S:n 9 p. lokak. 1,816 §. — 31) S:n 5 p. kesäk. 1,244 § ja 24 p. heinäk. 1,437 §. — 32) S:n 30 p. tammik. 219 §. — 33) S:n 17 p. huhtik. 872 §. — 34) S:n 14 p. elok. 1,527 §. — 35) S:n 27 p. maalisk. 702 §. — 36) S:n 24 p. huhtik. 934 §. — 37) S:n 13 p. maalisk. 576 §. — 38) S:n 6 p. maalisk. 513 §. — 39) S:n 15 p. toukok. 1,107 §. — 40) S:n 3 p. huhtik. 766 §. — 41) S:n 9 p. tammik. 52 §.

ja 102 kohdalla¹⁾, XV kaupunginosan länsiosaa²⁾, Töölönlahden³⁾ ja Kaivo-
puiston⁴⁾ rantateitä, hippodromin aluetta⁵⁾ sekä Porthaninkadun ja Hä-
meentien välisen puistoalueen nimen vahvistamista Alli Tryggin puistoksi⁶⁾.

Eräiden korttelien korkeussuhteet. Lautakunta päätti kaupunginhalli-
tukselle puoltaa asemakaavaosaston laatimien seuraavia kortteleita koske-
vien korkeustasopiiirustusten hyväksymistä: II kaupunginosan kortteleita
n:ot 40⁷⁾ ja 96⁸⁾, IV kaupunginosan korttelia n:o 169⁹⁾, V kaupunginosan
korttelia n:o 165¹⁰⁾, XI kaupunginosan kortteleita n:ot 318¹¹⁾ ja 329¹²⁾,
XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 477¹³⁾, 497¹⁴⁾, 508¹⁴⁾, ja 511¹⁵⁾, XV
kaupunginosan korttelia n:o 645¹⁶⁾, XXV kaupunginosan kortteleita n:ot
839¹⁷⁾, 840¹⁷⁾, 849¹⁷⁾, 850¹⁷⁾ ja 890¹⁸⁾ sekä XXVI kaupunginosan kort-
teleita n:ot 982¹⁹⁾ ja 989¹⁹⁾.

Katujen poikkiprofiilit. Lautakunta päätti kaupunginhallitukselle puol-
taa asemakaavaosaston laatimien Lauttasaarenkadun poikkiprofiiliehdo-
tuksen²⁰⁾ sekä Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun poikkiprofiilien
muutosehdotusten²¹⁾ hyväksymistä.

Alueiden järjestelyehdotuksia. Lautakunta päätti puoltaa kaupungin-
hallitukselle asemakaavaosaston laatimia alueiden järjestelyehdotuksia,
jotka koskivat m.m. Pallokentän ja stadionin välisen rinteen järjestelyä²²⁾,
portaiden rakentamista²³⁾ Vallinkoskentielle korttelin n:o 850 kohdalle
sekä Turuntieltä Hesperian puistoon, Etelärantatien uudelleenjärjestelyä²⁴⁾,
Munkkiniemen Laajalahden aukion lopullista ja väliaikaista järjestelyä²⁵⁾,
Torkkelinkadun ja Pengerkadun välisen puiston järjestelyä²⁶⁾ sekä Kauppa-
torin ja Töölöntorin järjestelyä²⁷⁾.

Rakennussuunnitelmat. Lautakunta päätti puoltaa kaupunginhallituk-
selle rakennussuunnitelmien muutosehdotuksia, jotka koskivat Munkki-
niemen kortteleita n:ot 109—112²⁸⁾, Pirkkolan omakotialueen kortteleita
n:ot 216—237²⁹⁾ ja Oulunkylää³⁰⁾ sekä rakennussuunnitelmachdotusta³¹⁾
Pukinmäkeä varten.

Asuntonäyttely. Lautakunta hyväksyi³²⁾ asemakaavaosaston lokakuun 7
ja 22 p:n välisenä aikana järjestettävää asuntonäyttelyä varten esittämän
ohjelman myöntäen tarkoitusta varten käyttövaroistaan 10,000 mk asema-
kaavaosaston käytettäväksi.

Hyväksytyjä piirustuksia. Lautakunta hyväksyi Raitiotie ja omnibus
oy:n laadituttaman työpiirustuksen n:o 2041³³⁾, joka koski uutta raidejär-
jestelyä Kauppatorilla, A'eksanterinkadulla, Unioninkadulla, Mariankadulla
ja Päävartiontorilla sekä asemapiirroksen n:o 2042³⁴⁾ rakennuksen sijoitta-
mista varten hippodromin tontille.

¹⁾ Kiint. lautak. 20 p helmik. 384 §. — ²⁾ S:n 6 p. maalisk. 514 §. — ³⁾ S:n
6 p. maalisk. 520 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. lokak. 1,905 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. marrask.
1,925 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. toukok. 1,014 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 274 §. — ⁸⁾ S:n
7 p. elok. 1,509 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. helmik. 383 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. elok. 1,587 §. —
¹¹⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,383 § ja 11 p. syysk. 1,651 §. — ¹²⁾ S:n 6 p. helmik. 273 §. —
¹³⁾ S:n 9 p. tammik. 51 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. tammik. 50 §. — ¹⁵⁾ S:n 5 p. kesäk.
1,244 §. — ¹⁶⁾ S:n 16 p. tammik. 113 §. — ¹⁷⁾ S:n 13 p. maatisk. 578 §. — ¹⁸⁾ S:n
30 p. toukok. 1,207 §. — ¹⁹⁾ S:n 19 p. kesäk. 1,320 §. — ²⁰⁾ S:n 2 p. toukok. 1,020 §
ja 3 p. heinäk. 1,382 §. — ²¹⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,351 §. — ²²⁾ S:n 22 p. toukok.
1,166 §. — ²³⁾ S:n 22 p. toukok. 1,165 § ja 27 p. marrask. 2,022 §. — ²⁴⁾ S:n 28 p.
elok. 1,593 §. — ²⁵⁾ S:n 11 p. syysk. 1,657 §. — ²⁶⁾ S:n 25 p. syysk. 1,727 §. —
²⁷⁾ S:n 9 p. lokak. 1,817 § ja 20 p. marrask. 1,995 §. — ²⁸⁾ S:n 27 p. helmik.
435 § ja 13 p. maalisk. 599 §. — ²⁹⁾ S:n 24 p. huhtik. 939 §. — ³⁰⁾ S:n 30 p. lokak.
1,904 §. — ³¹⁾ S:n 4 p. syysk. 1,625 §. — ³²⁾ S:n 28 p. elok. 1,592 §. — ³³⁾ S:n 7 p.
elok. 1,510 §. — ³⁴⁾ S:n 7 p. elok. 1,511 §.

Pirkkolan omakotialue. Lautakunta hyväksyi ¹⁾ eräät katujen nimet merkittäviksi Pirkkolan omakotialueen rakennussuunnitelmaan.

Tapanilan urheilukenttä. Tapanilan urheilukentän rajat lautakunta hyväksyi ²⁾ asemakaavaosaston ehdotuksen mukaisesti.

Lupa tien rakentamiseen. Lautakunta päätti ³⁾ oikeuttaa puuseppä E. J. Liuhan rakentamaan omalla kustannuksellaan eräin ehdoin enintään 4 m:n levyisen tilapäisen tien nykyiseltä tieltä Valo II nimiselle palstatilalle Pakilaan.

Memoria liberatorum nimisen säätiön ehdotus Tähtitorinvuoren pohjoispuolelle pystytettäväksi muistokiveksi hyväksyttiin ⁴⁾ erinäisin muutoksin.

Esityksiä kaupunginhallitukselle lautakunta teki m.m. asioista, jotka koskivat: vuokra-autoasemien järjestelykysymyksiä ⁵⁾; liikennemerkkejä, pysäköimispaikkoja y.m. liikennejärjestelyyn kohdistuvia kysymyksiä ⁶⁾; pyöräilyteiden rakentamista kaupunkiin ⁷⁾; oikeutta korttelissa n:o 38 a sijaitsevan rakennuksen korottamiseen ⁸⁾ ja korttelissa n:o 76 Albertinkadun tontilla n:o 5 sijaitsevan rakennuksen ullakonsisustamiseen ⁹⁾; korttelin n:o 359 viemärikysymystä ¹⁰⁾; Helsingin—Vihdin maantienkäytäväsillan rakentamista ¹¹⁾; ehdotusta Myllytien jatkamiseksi Kalliolinnantielle ¹²⁾; eräiden veistokuvateosten sijoittamista ¹³⁾; sekä vuokra-autokasvoja ¹⁴⁾.

Lausunnot kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: järjestelytoita Etel. Hesperiankadun ja Kivälänkadun välisellä Töölönkadun osalla ¹⁵⁾, samoin eduskuntatalon ympäristössä ¹⁶⁾, Erottajankadulla kolmikulman puiston kohdalla ¹⁷⁾, Torkkelin- ja Pengerkadun välisellä puistoalueella ¹⁸⁾ y.m. ¹⁹⁾; liikennejärjestelyjä koskevia kysymyksiä ²⁰⁾; Helsingin lentokentän alueen laajentamista ²¹⁾; väestönsuojia Laivanvarustajakadun 6:ssa ²²⁾ ja Pohj. Hesperiankadun 15:ssä ²³⁾; eräitä alueita koskevia lohkomislupa-anomuksia ²⁴⁾; Viikinmäen ²⁵⁾, Munkkiniemen ²⁶⁾, Westendin asuntoalueen ²⁷⁾, Degerön taajaväkisen yhdyskunnan ²⁸⁾, Kulosaaren korttelin n:o 41 ²⁹⁾ ja Lauttasaaren ³¹⁾ rakennussuun-

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 763 §. — ²⁾ S:n 8 p. toukok. 1,059 §. — ³⁾ S:n 4 p. syysk. 1,623 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. huhtik. 942 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. helmik. 328 § ja 19 p. kesäk. 1,321 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. maalisk. 703 §, 22 p. toukok. 1,168 ja 1,170 §, 5 p. kesäk. 1,256 ja 1,257 §, 28 p. elok. 1,590 § ja 4 p. syysk. 1,628 § — ⁷⁾ S:n 30 p. toukok. 1,205 §. — ⁸⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,243 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. lokak. 1,812 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,353 §. — ¹¹⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,462 § ja 7 p. elok. 1,507 §. — ¹²⁾ S:n 18 p. syysk. 1,685 §. — ¹³⁾ S:n 25 p. syysk. 1,720, 1,722, 1,724 ja 1,725 §. — ¹⁴⁾ S:n 20 p. marrask. 1,998 §. — ¹⁵⁾ S:n 9 p. tammik. 53 §. — ¹⁶⁾ S:n 30 p. tammik. 214 §, 6 p. helmik. 279 §, 6 p. maalisk. 521 §, 27 p. maalisk. 705 ja 725 §, 31 p. maalisk. 726 §, 24 p. huhtik. 944 § ja 11 p. syysk. 1,653 § — ¹⁷⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,435 § — ¹⁸⁾ S:n 6 p. marrask. 1,924 §. — ¹⁹⁾ S:n 11 p. huhtik. 812 § ja 2 p. toukok. 1,015 ja 1,016 §, 8 p. toukok. 1,056 §, 4 p. syysk. 1,624 §, 18 p. syysk. 1,686 §, 25 p. syysk. 1,718 ja 1,719 §, 30 p. lokak. 1,906 ja 1,907 §. — ²⁰⁾ S:n 9 p. tammik. 54 ja 60 §, 13 p. helmik. 331 ja 332 §, 20 p. helmik. 386 §, 27 p. helmik. 440 §, 27 p. maalisk. 707 ja 708 §, 24 p. huhtik. 931 §, 2 p. toukok. 1,016 ja 1,019 §, 15 p. toukok. 1,108 §, 22 p. toukok. 1,161, 1,164 ja 1,169 §, 12 p. kesäk. 1,281 §, 24 p. heinäk. 1,432 ja 1,433 §, 7 p. elok. 1,505, 1,506 ja 1,508 §, 21 p. elok. 1,556 §, 28 p. elok. 1,584 ja 1,585 §, 4 p. syysk. 1,620, 1,621 ja 1,622 §, 11 p. syysk. 1,647, 1,648, 1,658 ja 1,659 §, 18 p. syysk. 1,681 §, 2 p. lokak. 1,786 § ja 13 p. marrask. 1,953 §. — ²¹⁾ S:n 9 p. tammik. 55 §. — ²²⁾ S:n 9 p. tammik. 57 §. — ²³⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,385 §. — ²⁴⁾ S:n 16 p. tammik. 110 ja 111 §, 23 p. tammik. 161 §, 6 p. helmik. 272 §, 20 p. helmik. 380 ja 381 §, 27 p. maalisk. 701 § ja 3 p. heinäk. 1,390 §. — ²⁵⁾ S:n 23 p. tammik. 162 §. — ²⁶⁾ S:n 24 p. huhtik. 938 §. — ²⁷⁾ S:n 12 p. kesäk. 1,279 §. — ²⁸⁾ S:n 12 p. kesäk. 1,280 §. — ²⁹⁾ S:n 7 p. elok. 1,512 §. — ³⁰⁾ S:n 4 p. syysk. 1,626 ja 1,627 § ja 30 p. lokak. 1,904 §. — ³¹⁾ S:n 23 p. lokak. 1,865 §.

nitelmia; n.s. Suruttomain kallion kunnostamista puistoksi ja lasten leikkikentäksi ¹⁾; Pohjoisrantaan suunniteltua kokoojajohtoa ²⁾; kilpapyöräilyradan, uimastadionin ja soutustadionin piirustuksia ³⁾; oikeutta ullakko-kerroksen sisustamiseen kortteleissa n:ot 99 ⁴⁾, 516 ⁵⁾, 61 ⁶⁾, 38 a ⁷⁾, 51 ⁸⁾, 605 ⁹⁾, 50 ¹⁰⁾, 40 ¹¹⁾, 76 ¹²⁾, 126 ¹³⁾ ja 162 ¹⁴⁾; rakennuskiellon määräämistä eräille alueille Helsingin maalaiskunnassa ¹⁵⁾; maratonradan rakentamista ¹⁶⁾; uusien mukavuus- ja vedenheittolaitosten rakentamista ¹⁷⁾; paikan luovuttamista Memoria liberatorum nimiselle säätiölle muistokiven pystyttämistä varten ¹⁸⁾; asemakaavan ulkopuolella olevien kaupungin satama- ja varastoalueiden ottamista asemakaavaan ¹⁹⁾; oikeutta kellari-kerroksen sisustamiseksi myymälähuoneistoja ²⁰⁾ ja elokuvateatteria varten ²¹⁾; liikenneturvallisuuspäivien järjestämistä ²²⁾; Lauttasaaren, Pakilan ja Tammelundin yhdyskuntien sekä Haagan kaupallan rakennusjärjestyksiä ²³⁾; vesi- ja viemärijohtotoita Munkkiniemen yhdyskunnassa, Oulunkylässä y.m. ²⁴⁾; rakennuskorkeutta kortteleissa n:ot 645 ²⁵⁾ ja 524 ²⁶⁾; Vaasan- ja Helsinginkadun risteyksessä olevan autohuoltoaseman poistamista sekä paikalla olevan puistikon kunnostamista ²⁷⁾; kaupungin ja yksityisten välisiä aluevaihtokysymyksiä ²⁸⁾; korttelien n:ot 857, 858 ja 859 b:n ²⁹⁾, Vallilan ³⁰⁾, korttelin n:o 7 ³¹⁾ ja korttelin n:o 506 ³²⁾ asemakaavoja; vuokra-autoaseman järjestämistä Turuntien ja Munkkiniemenkadun kulmaukseen ³³⁾; valtion puhelinkaapelin suunnan vahvistamista Munkkiniemen yhdyskunnan alueella ³⁴⁾; korttelin n:o 156 Ruoholahdenkadun tontin n:o 5 rakentamiseksi ³⁵⁾; naapurussuhteista annetun lain tulkitsemista Kulosaaren huvilakaupungin T 180 K 33 RN 1 ⁷²⁴ ja T 179 K 33 RN 1 ⁷²³ nimisiin tiloihin nähden ³⁶⁾; Makasiinirannan kaakkoispään venesataman suunnitelmaa ³⁷⁾; Kulosaaren korttelin n:o 17 ³⁸⁾, korttelin n:o 407 ³⁹⁾ ja korttelin n:o 46 ⁴⁰⁾ tonttien jakoa tai yhdistämistä; Etelä-Suomen voima oy:n Kulosaarissa, Kulomaalla ja Herttoniemessä olevaa voimajohtoa ⁴¹⁾; alueen luovuttamista yliopiston voimistelulaitosta varten ⁴²⁾; sekä ehdotusta Helsingin—Vihdin maantien ja Pitäjänmäen välisen yhdyntien suunnan muuttamiseksi ⁴³⁾.

1) Kiint. lautak. 23 p. tammik. 164 §. — 2) S:n 30 p. tammik. 216 §. — 3) S:n 6 p. helmik. 275 ja 276 § ja 8 p. toukok. 1,060 §. — 4) S:n 6 p. helmik. 277 §. — 5) S:n 6 p. helmik. 278 §. — 6) S:n 13 p. helmik. 329 §. — 7) S:n 27 p. helmik. 436 §. — 8) S:n 13 p. maalisk. 583 §. — 9) S:n 20 p. maalisk. 647 §. — 10) S:n 12 p. kesäk. 1,278 §. — 11) S:n 12 p. kesäk. 1,284 §. — 12) S:n 19 p. kesäk. 1,317 §. — 13) S:n 11 p. syysk. 1,649 §. — 14) S:n 23 p. lokak. 1,868 §. — 15) S:n 13 p. helmik. 330 § ja 27 p. marrask. 2,024 §. — 16) S:n 6 p. maalisk. 515 §. — 17) S:n 6 p. maalisk. 516 ja 517 § ja 19 p. kesäk. 1,316 §. — 18) S:n 13 p. maalisk. 577 §. — 19) S:n 13 p. maalisk. 580 §. — 20) S:n 11 p. syysk. 1,650 §. — 21) S:n 20 p. maalisk. 647 §. — 22) S:n 11 p. huhtik. 811 §. — 23) S:n 17 p. huhtik. 873 §, 6 p. marrask. 1,926 § ja 20 p. marrask. 1,996 §. — 24) S:n 8 p. toukok. 1,055 §, 30 p. toukok. 1,211 §, 25 p. syysk. 1,726 §, 9 p. lokak. 1,815 §, 23 p. lokak. 1,866 ja 1,867 §. — 25) S:n 3 p. huhtik. 767 § ja 15 p. toukok. 1,103 §. — 26) S:n 3 p. heinäk. 1,391 §. — 27) S:n 15 p. toukok. 1,105 §. — 28) S:n 15 p. toukok. 1,110 §, 30 p. toukok. 1,209 § ja 23 p. lokak. 1,869 §. — 29) S:n 30 p. toukok. 1,210 §. — 30) S:n 11 p. syysk. 1,652 §. — 31) S:n 2 p. lokak. 1,782 §. — 32) S:n 20 p. marrask. 1,991 §. — 33) S:n 5 p. kesäk. 1,245 §. — 34) S:n 26 p. kesäk. 1,350 §. — 35) S:n 3 p. heinäk. 1,384 §. — 36) S:n 3 p. heinäk. 1,386 §. — 37) S:n 3 p. heinäk. 1,387 §. — 38) S:n 2 p. toukok. 1,012 §. — 39) S:n 28 p. elok. 1,586 §. — 40) S:n 27 p. marrask. 2,023 §. — 41) S:n 28 p. elok. 1,591 §, 4 p. syysk. 1,629 § ja 2 p. lokak. 1,787 §. — 42) S:n 6 p. marrask. 1,927 §. — 43) S:n 20 p. marrask. 1,997 §.

5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat

Viranhaltijat. Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston 34 palkkaluokkaan kuuluvaan piirtäjänvirkaan lautakunta päätti ¹⁾ valita osaston tilapäisen vaakitsijan H. Karimon.

Ylioppilas R. O. Kurppa määrättiin ²⁾ osaston tilapäiseksi vaakitsijaksi toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun 2,900 mk:n kuukausipalkkiosta. Lisäksi määrättiin ³⁾ osastolle seuraavat tilapäiset virkailijat toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun: piirtäjiksi neidit I. M. Auerma 1,900 mk:n ja I. S. M. Kuusinen 1,500 mk:n sekä piirtäjäharjoittelijoiksi neiti S. N. G. Andersin 800 mk:n ja neiti A. O. Jokinen 750 mk:n kuukausipalkkiosta.

Osaston piirtäjälle O. Karimolle lautakunta myönsi ⁴⁾ virkavapautta toukokuun 30 p:n ja kesäkuun 28 p:n väliseksi ajaksi kertausharjoitusten takia sekä piirtäjä L. Lagerstamille palkatonta virkavapautta heinäkuun 1 p:stä lukien asevelvollisuuden suorittamista varten määräten ⁵⁾ viimeksi mainitun kesälomasijaisuutta hoitamaan ylioppilas V. O. Ihalaisen toistaiseksi, kuitenkin enintään piirtäjä Lagerstamin asevelvollisuusajaksi 2,900 mk:n kuukausipalkkiosta. Tilapäiselle vaakitsijalle R. O. Kurpalle lautakunta myönsi ⁶⁾ palkatonta virkavapautta syyskuun ajaksi. Autonkuljettaja R. Perkowsky määrättiin ⁷⁾ osaston vahtimestarin J. Hindströmin viransijaiseksi maaliskuun 4 p:n ja 25 p:n väliseksi ajaksi.

Tonttijakokartat. Kaupunginhallitukselle lautakunta päätti ⁸⁾ puoltaa seuraavia kortteleita koskevien tonttijakokarttojen hyväksymistä: II kaupunginosan korttelia n:o 41; IV kaupunginosan kortteleita n:ot 166 a, 166 b, 168 ja 169; XV kaupunginosan kortteleita n:ot 613, 615, 615, sekä XXII kaupunginosan kortteleita n:ot 541, 543, 544, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 580 a, 580 b, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698 ja 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706 ja 707.

Käyttövarat. V:n 1939 käyttövaroistaan lautakunta myönsi ⁹⁾ m.m. 6,655:75 mk maanmittaus- ja kartastotöiden osaston mittausapulaisten kesäloma- y.m. palkkojen maksamiseksi.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat kaupungin edustajan määräämistä Munkkiniemen vesialueen jakotoimitukseen ¹⁰⁾; Helsingin kaupungin kartan ja matkailijakartan painattamista ¹¹⁾; Haagan kauppalan mittaus- ja asemakaavatoiden kustannuksia ¹²⁾; sekä tierasitteen perustamista Bredvik nimisen tilan RN 1⁵ eteläosaan ¹³⁾ ja korttelin n:o 359 tonteilla olevien rasitteiden uudelleenjärjestämisestä ¹⁴⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: luvan myöntämistä Helsingin kaupungin kartan painattamiseen sekä kaupungin kartta-aineiston käyttöön ¹⁵⁾; IX kaupunginosan korttelin

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 770 §. — ²⁾ S:n 3 p. huhtik. 771 §. — ³⁾ S:n 9 p. tammik. 61 § ja 3 p. huhtik. 772 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. toukok. 1,112 ja 1,113 §. — ⁵⁾ S:n. 12 p. kesäk. 1,287 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. elok. 1,595 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. helmik. 442 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. tammik. 165 §, 11 p. huhtik. 837 §, 11 p. syysk. 1,660 § ja 18 p. syysk. 1,688 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. elok. 1,596 §, 9 p. lokak. 1,819 §, 11 p. syysk. 1,661 §, 18 p. syysk. 1,687 ja 1,690 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. helmik. 406 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. helmik. 391 § ja 15 p. toukok. 1,116 §. — ¹²⁾ S:n 15 p. toukok. 1,115 §. — ¹³⁾ S:n 15 p. toukok. 1,117 §. — ¹⁴⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,247 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. helmik. 392 §, 8 p. toukok. 1,061 §, 19 p. kesäk. 1,334 § ja 18 p. syysk. 1,689 §.

n:o 199 tontin n:o 2 mittausta ¹⁾; Oulunkylän ja Pakilan rakennussuunnitelmien paaluttamista ²⁾; sekä mittaustöiden suorittamista Lauttasaaressa ³⁾.

6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Annalan rakennusten ja alueen silmälläpito. Lautakunta päätti ⁴⁾ oikeuttaa talo-osaston palkkaamaan neiti I. Nesslingin Annalan rakennusten ja alueen silmälläpitäjäksi heinäkuun 1 p:stä 1939 syyskuun 1 p:ään 1940 vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa sekä 350 mk:n käteistä kuukausipalkkaa vastaan.

Huoneistojen arviointi. Lautakunta suoritti huoneistojen myyntihinnan arvioimisia 7 tapauksessa ⁵⁾.

Vuokralle otetut huoneistot. Kiinteistölautakunta otti vuoden aikana vuokralle kaupungin virastoja ja laitoksia varten seuraavat huoneistot:

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokrakausi		Kuukausivuokra, mk
			alkaa	päätyy	
Tilastotoimisto ⁶⁾	Maatalous-osakepankki	Erottajankatu n:o 19	1939, kesäk. 1	1944, toukok. 31, sen jälk. irtis. helmikuussa	11,000
Toinen kaupunginkätilä ⁷⁾	Oy. Ruunu	Maurinkatu n:o 14 A	1939, helmik. 1	1940, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmikuussa	725
Huoltovirasto ⁸⁾	Ministeri O. Talas	Siltasaarekatu n:o 5	1939, kesäk. 1	1941, toukok. 31, sen jälk. irtis. helmikuussa	2,000
S:n ⁹⁾	Ministeri O. Talas	Siltasaarekatu n:o 5	1939, maalisk. 1	1941, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmikuussa	1,500
S:n ¹⁰⁾	Ab. Skillnaden 1—3	Erottajank. n:o 1—3	1939, kesäk. 1	1939, syysk. 1, sen jälk. kun keskuslämmitys on kunnossa	1,900
S:n ¹¹⁾	Vapaaherra W. von Stackelberg	Rahapajankatu n:o 1	1939, kesäk. 1	1944, toukok. 31, sen jälk. sopimus jatkaa tavallisena vuosivuokrasopimuksena	3,270 3,400
Työnvälitystoimisto ¹²⁾	H. Prjahn y.m.	Unioninkatu n:o 14	1939, kesäk. 1	1940, toukok. 31	3,500
Kansanhuoltolautakunta ¹³⁾	Suomen höyrylaivaoy.	Eteläranta n:o 8	1939, lokak. 7	1940, kesäk. 1, sen jälk. irtis. helmikuussa	12,833

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 768 §. — ²⁾ S:n 15 p. toukok. 1,114 § ja 12 p. kesäk. 1,288 §. — ³⁾ S:n 12 p. kesäk. 1,286 §. — ⁴⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,482 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. tammik. 115 §, 6 p. helmik. 284 §, 27 p. helmik. 455 §, 24 p. huhtik. 950 §, 15 p. toukok. 1,121 §, 14 p. elok. 1,530 § ja 2 p. lokak. 1,792 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. helmik. 333 § ja 15 p. toukok. 1,118 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. tammik. 67 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. huhtik. 876 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. maalisk. 654 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. helmik. 335 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. maalisk. 653 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. helmik. 453 §. — ¹³⁾ S:n 9 p. lokak. 1,821 §.

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokra- kausi		Kuukausi- vuokra, mk
			alkaa	päättyy	
Ebeneserkodin lastentarha ¹⁾	Ebeneserkodin säätiö	Helsinginkatu n:o 3—5	1940, tammik. 1	1 kk. irtis. jälk.	12,958
Apulastentarha Aula ²⁾	Helsingin työväen säästöpankki	Eläintarhantie 1	1939, kesäk. 1	1942, toukok. 31, sen jälk. irtis. helmikuussa	5,500
Lastentarha Päiväkoti ³⁾	Fastighets ab. Ehrens-värd	Ehrens-värdintie n:o 31—33	1939, heinäk. 15	1944, kesäk. 1 edell. 5 vuotta ja irtis. helmik. sen jälk. vuod. kerr. ja irtis. helmikuussa	4,500
Lastentarha Päiväpirtti ⁴⁾	Hammaslääkäri T. Ekman	Huvila Miramar	1939, syysk. 1	1942, syysk. 1	3,000
Kaupunginkirjasto ⁵⁾	Käpylän työväentalo oy.	Vipusentie n:o 19—21	1939, toukok. 15	1939, syysk. 1	2,000
S:n ⁶⁾	Fastighets ab. Söder	Pursimiehenkatu n:o 27	1939, kesäk. 1	1942, toukok. 31, sen jälk. sopimus jatkaa tavallisenä vuosivuokrasopimuksena	3,000

Huoltoviraston huoneistossa Siltasaarenkadun 5:ssä vuokranantajan tuli suorittaa kaikki huoltolautakunnan pyytämät muutos- ja korjaustyöt. Jos huoltoviraston huoneistossa Erottajankadun 1—3:ssa suoritettava korjaustyö aiheutti niin suuria häiriöitä, että sinne sijoitetun irtolais- ja alkoholistikanslian työ kokonaan tai osittain joutui seisauksiin tai kanslian oli kokonaan muutettava pois, oli vuokraa maksettava ainoastaan siltä ajalta, jolloin kanslia oli voinut toimia.

Työnvälitystoimisto oikeutettiin kiinnittämään Unioninkadun talon n:o 14 porraskäytävien viereisiin seiniin nimikilvet sekä toimiston nuorisosasto käyttämään Unioninkadun ja henkisen työn tekijäin osasto Pohj. Makasiinikadun puoleista porrasta.

Kaupunginkirjasto oikeutettiin vuokrauden päättyessä jättämään Pursimiehenkadun 27:ssä oleva vuokrahuoneistonsa sen silloisessa kunnossa.

Tilastotoimiston arkistohuoneiston tilitysvuokra. Lautakunta päätti⁷⁾ periä tilastotoimistolta sen kaupungintalossa edelleen sijaitsevasta 261 m²:n suuruudesta arkisto- ja kirjastotilasta vuokraa vahvistettujen virastovuokraperusteiden mukaan 3,132 mk kuukaudessa sekä veloittaa toimistoa valosta samassa suhteessa 4 % talon koko kulutuksesta heinäkuun 1 p:stä 1939 lukien.

Kaupungin vuokralle ottamien huoneistojen vuokrien korottaminen. Edellyttäen, että kiinteistölautakunnan kaupunginhallitukselta vuokrien korotuksia varten anomat määrärahat myönnettiin, päätettiin hyväksyä kesäkuun 1 p:stä seuraavat kaupungin vuokralle ottamien huoneistojen vuorankorotukset: lastentarha Solhemia varten Laivurinrinne 2:sta vuokratun huoneiston kuukausivuokra 2,000 mk:sta 3,400 mk:aan⁸⁾, ruotsin-

¹⁾ Kiint. lautak. 2 p. lokak. 1,791 §. — ²⁾ S:n 13 p. helmik. 334 §. — ³⁾ S:n 27 p. helmik. 454 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. huhtik. 875 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. toukok. 1,119 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. maalisk. 530 §. — ⁷⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,483 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. tammik. 227 §.

kielisten kansakoulujen kansliaa varten Annankadun 5:stä vuokratun huoneiston vuosivuokra 25,200 mk:sta 28,200 mk:aan ¹⁾, suomenkielisten kansakoulujen kansliaa varten Iso Roobertinkadun 11:stä vuokratun huoneiston vuosivuokra 27,000 mk:sta 30,600 mk:aan ²⁾, huoltolautakunnan piirikansliaa varten Siltasaarenkadun 11:stä vuokratun huoneiston kuukausivuokra lämpöineen 2,700 mk:sta 3,100 mk:aan ³⁾, suomalaista lastentarhaa varten Siltasaarenkadun 11:stä vuokratun huoneiston kuukausivuokra lämpöineen 5,000 mk:sta 5,500 mk:aan ⁴⁾, lastentarha Solhällaa varten Hämeentie 2:sta vuokratun huoneiston kuukausivuokra lämpöineen ja lämpimine vesineen 4,800 mk:sta 5,200 mk:aan ⁵⁾, kaupunginkätilöä varten Hämeentie 2 b:stä vuokratun huoneiston kuukausivuokra 750 mk:sta 800 mk:aan ⁶⁾, huoltovirastoa varten Siltasaarenkadun 3 ja 5:stä vuokrattujen kahden huoneiston yhteinen vuosivuokra 258,000 mk:sta 300,000 mk:aan erinäisin ehdoin ⁷⁾ sekä Kruununhaan lastentarhaa varten Snellmaninkadun 19:stä vuokratun huoneiston kuukausivuokra ilman lämpöä 3,250 mk:sta 3,400 mk:aan ⁸⁾.

Autotallit. Lautakunta päätti ⁹⁾ vuokrata Helsinginkadun 1:ssä sijaitsevasta autotallista autotilan keskuskeittolan kahta kuorma-autoa varten kesäkuun 1 p:stä 1939 alkaen tavallisin vuosivuokrasopimuksin 600 mk:n kuukausivuokrasta lämpöineen sekä puhtaanapitolautakunnan tarvetta varten Hämeentien 92:ssa laitoksen hallinnassa olevan autotallin kesäkuun 1 p:stä alkaen edelleen 3 vuodeksi eli kesäkuun 1 p:ään 1943, jolloin vuokrasopimus ilman eri irtisanomista päättyi, 6,000 mk:n kuukausivuokrasta.

Poliisiasuntojen vuokrien korottaminen. Talojaosto päätti ¹⁰⁾ korottaa Hietaniemenkadun 4:ssä, Pengerkadun 5:ssä ja Ratakadun 10:ssä sijaitsevien poliisiasuntojen vuokria 20 %:lla.

Huoneen luovuttaminen Vallilan kerhokeskuksen huoneistosta. Lautakunta päätti ¹¹⁾ luovuttaa yhden huoneen Vallilan kerhokeskuksen huoneistosta Suomen kristillinen kansanlähetys nimisen yhdistyksen käytettäväksi ehdoin, ettei siitä aiheutunut kaupungille mitään lisäkustannuksia.

Retkeilymajahuoneiston vuokralleanto. Lautakunta päätti ¹²⁾ oikeuttaa talo-osaston vuokraamaan Koulumatkailutoimisto oy:lle retkeilymajahuoneiston Fredrikinkadun 54:stä tammikuun 1 p:stä 1940 alkaen 3 kuukauden irtisanomisajoin 2,000 mk:n kuukausivuokrasta ehdoin, että retkeilijäin majoitusmaksu pysytettiin entisellään.

Kappelin ravintola. Lautakunta päätti ¹³⁾ hyväksyä piirustukset Kappelin tarjoilualueen laajentamista, uuden soittolavan rakentamista sekä ravintolarakennuksen muutos- ja laajennustöitä varten.

Veduta. Lautakunta päätti ¹⁴⁾ vuokrata Kaivopuistossa olevan Veduta nimisen kahvilarakennuksen edelleen rouva O. Suhoselle eräin ehdoin 40,000 mk:n vuokrasta.

Vallilan ulkoilmanäyttämö Lautakunta päätti ¹⁵⁾ määrätä Vallilan ulkoilmanäyttämön ravintolakioskin vuosivuokraksi 500 mk.

Ullanlinnan kylpylaitos. Lautakunta päätti ¹⁶⁾ pidentää Ullanlinnan

¹⁾ Kiint. lautak. 30 p. tammik. 228 §. — ²⁾ S:n 30 p. tammik. 229 §. — ³⁾ S:n 27 p. helmik. 447 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. helmik. 448 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. helmik. 449 §. —

⁶⁾ S:n 27 p. helmik. 450 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. maalisk. 529 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. maalisk. 588 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. helmik. 396 § ja 25 p. syysk. 1,731 §. — ¹⁰⁾ Taloj. 23 p. elok. 28 §. — ¹¹⁾ Kiint. lautak. 23 p. lokak. 1,873 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. lokak. 1,790 §. —

¹³⁾ S:n 23 p. tammik. 171 § ja 13 p. helmik. 342 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 775 §. — ¹⁵⁾ S:n 30 p. toukok. 1,213 §. — ¹⁶⁾ S:n 2 p. toukok. 1,021 § ja 24 p. heinäk. 1,448 §.

kylpylaitosta koskevan vuokrasopimuksen lokakuun 1 p:ään 1939 määrät-
ten kylpylaitoksen vuokraajan, Ulrikasborgs bad och kuranstalt konsortium
nimisen yhtymän, maksamaan vuokraa 100 mk elokuun 1 p:n ja lokakuun
1 p:n väliseltä ajalta.

Stansvikin kartano. Talajaosto päätti¹⁾ määrätä Stansvikin karta-
non päärakennuksen alimmaksi kesävuokraksi 6,500 mk kalustoineen ja
n. s. tilanhoitajan rakennuksen alimmaksi kesävuokraksi 4,000 mk edel-
lytyksin, ettei kaupunki tehnyt mitään sisäkorjauksia mainituissa raken-
nuksissa.

Albergan kartano. Lautakunta oikeutti²⁾ talo-osaston vuokraamaan
edelleen rouva S. Virtaselle Albergan kartanon uuden päärakennuksen mar-
raskuun 1 p:stä 1939 lukien 1 vuodeksi jatkuen vuokrasopimus sen jälkeen
6 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin 2,000 mk:n kuukausi-
vuokrasta erinäisin ehdoin.

Leppäsuon puutarha-alueen 68 A:n vuokralleanto. Sitten kun lauta-
kunta oli oikeuttanut talo-osaston huutokaupalla vuokraamaan Leppä-
suon puutarha-alueen 68 A:n rakennuksineen, vuokrasi³⁾ talo-osasto
mainitun alueen johtaja Y. Rikalalle syyskuun 1 p:stä 1939 lukien 17,200
mk:n kuukausivuokrasta 6 kuukauden molemminpuolisin irtisanomis-
ajoin.

Kunnalliset työväenasunnnot. Talajaosto päätti myöntää Vallilan kun-
nallisten työväenasuntojen kerhokeskukselle 3,780 mk⁴⁾ 20 kerholaisen
kesäleirille lähettämiseksi, 860 mk⁵⁾ erinäisten tarvikkeiden hankkimista
varten ja 900 mk⁶⁾ kerhokeskuksen 15-vuotisjuhlan järjestämiseksi mar-
raskuun 12 ja 19 p:nä sekä 629 mk⁷⁾ matka-avustukseksi 20 kerholaisen
lähettämiseksi urheilukilpailuihin Tampereelle syyskuun 9 ja 10 p:nä.

Kauppahallit. Vuoden aikana talajaosto vuokrasi huutokaupalla 4
Kauppatorin hallin myymälää yhteensä 2,000 mk:n kuukausivuokrasta⁸⁾,
5 Kasarmitorin hallin myymälää yhteensä 4,250 mk:n kuukausivuok-
rasta⁹⁾, 22 Hakaniementorin hallin myymälää yhteensä 5,990 mk:n kuu-
kausivuokrasta¹⁰⁾ ja 1 Hietalahden hallin myymälän 125 mk:n kuu-
kausivuokrasta¹¹⁾.

Lautakunta päätti¹²⁾, että Kauppatorin halli suljetaan kesäkuukau-
sien aikana klo 17.

Torikauppa. Lautakunta päätti¹³⁾ oikeuttaa talo-osaston luovutta-
maan Kauppatorilta 25 kotimaisten omenien, marjojen ja sienien tukku-
myyntipaikkaa 600 mk:n kuukausivuokrasta vähintään 7 peräkkäisen päi-
vän ajaksi 20 mk:n päivävuokrasta.

Lautakunta päätti¹⁴⁾ järjestää Kauppatorin korttelin n:o IX myynti-
paikat siirtyviksi.

Kioskit ja muut ulkosalla olevat myyntipaikat. Hyväksytyään¹⁵⁾ tyyppi-
piirustukset kertomusvuonna rakennettavia virvoitusjuomakioskeja var-
ten, kiinteistölautakunta, hyväksyen omasta puolestaan uusien kioskien

1) Taloj. 27 p. maalisk. 8 §. — 2) Kiint. lautak. 28 p. elok. 1,597 §. — 3) S:n 24 p. heinäk. 1,444 §, 31 p. heinäk. 1,480 § ja 7 p. elok. 1,515 §. — 4) Taloj. 26 p. kesäk. 12 §. — 5) S:n 27 p. maalisk. 9 §. — 6) S:n 2 p. lokak. 40 §. — 7) S:n 4 p. syysk. 35 §. — 8) S:n 27 p. maalisk. 4 §, 26 p. kesäk. 15 ja 18 § ja 4 p. syysk. 37 §. — 9) S:n 27 p. maalisk. 2 § ja 23 p. elok. 30 §. — 10) S:n 27 p. maalisk. 1 ja 5 §, 26 p. kesäk. 14 ja 17 §, 7 p. elok. 23 ja 26 §, 4 p. syysk. 36 § ja 2 p. lokak. 42 §. — 11) S:n 2 p. lokak. 41 §. — 12) Kiint. lautak. 3 p. heinäk. 1,396 §. — 13) S:n 24 p. heinäk. 1,446 §. — 14) S:n 25 p. syysk. 1,734 §. — 15) S:n 13 p. helmik. 341 §.

sijoituspaikkaehdotuksen, päätti¹⁾ alistaa sen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Kioskien ja vaunupaikkojen vuokraehdot vahvistettiin²⁾ seuraaviksi:

1. Kioskit ja vaunupaikat vuokrataan huhtikuun 15 p:stä 1939 loka-kuun 15 p:ään 1939.

2. Myyntiaika on klo 7—22.

3. Kioskista saa myydä virvoitusjuomia, makeisia, hedelmiä, leivoksia ja tupakkaa, vaunusta ainoastaan virvoitusjuomia.

4. Vuokra on maksettava kaupunginkassaan seuraavasti: 20 % huutokauppatilaisuudessa, 20 % toukokuun 2 p:nä, 30 % kesäkuun 1 p:nä ja 30 % heinäkuun 1 p:nä.

5. Maksun myöhästyessä suoritetaan 8 %:n korko maksettavaksi erään-tyneelle määrälle sekä 20 mk ylimääräisestä kannosta.

6. Vuokraajan tulee tarkoin noudattaa terveydenhoitolautakunnan, poliisin sekä tori- ja hallikaupan valvojan määräyksiä.

7. Jos vuokraaja laiminlyö maksuvelvollisuutensa tai muuten rikkoo sopimusta tai sen perusteella annettuja ohjeita, voi kiinteistötoimisto heti peruuttaa hänen myyntioikeutensa ilman että maksettua vuokraa suoritetaan takaisin, minkä lisäksi vuokraaja on velvollinen korvaamaan kaupungille tästä ehkä aiheutuvan vahingon.

8. Vedenkulutuksen vesijohdolla varustetuissa kioskeissa ja vaunupaikoissa kustantaa kaupunki.

9. Kioskit ja vaunupaikat vuokrataan ensi sijassa Helsingissä asuville niille henkilöille, jotka ovat suorittaneet kaupungille tulevat verot ja mak- sut vähintään viideltä edelliseltä vuodelta.

10. Ilman kiinteistötoimiston suostumusta ei vuokraoikeutta saa siir- tää toiselle henkilölle.

11. Huudot alistetaan kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

Hyväksyen pidetyssä huutokaupassa tehdyt tarjoukset lautakunta päätti³⁾ myyntikaudeksi 1939 vuokrata 45 virvoitusjuomakioskia sekä huutokaupan jälkeen 2 kioskia yhteensä 1,025,300 mk:n vuokrasta. Kulo- saaren Herttoniemen sillan luona sijaitsevan kioskin vuokraajan tuli omalla kustannuksellaan suorittaa tarpeelliset korjaus- ja maalaustyöt ennen uuden vuokrakauden alkua. Kauppatorin vaunupaikka⁴⁾ vuokrat- tiin 6,600 mk:n vuokrasta ja Vantaanjoen Pikkukosken vaunupaikka⁴⁾ 1,200 mk:n vuokrasta.

Marraskuun 1 p:nä 1938 perustetuista 61 uudesta jäätelönmyyntipai- kasta päätettiin⁵⁾ poistaa 20. Jäljellä olevat sekä irtisanotut entiset paikat päätettiin⁶⁾ tarjota vuokrattaviksi julkisella huutokaupalla seu- raavin ehdoin:

1. Jäätelökauppaa saa harjoittaa ainoastaan sillä paikalla, joka on tarkoitukseen osoitettu.

2. Paikat vuokrataan huhtikuun 15 p:stä 1939 lokakuun 15 p:ään 1939.

3. Myyntiaika on klo 7—22.

4. Vuokra on maksettava kaupunginkassaan seuraavasti: 10 % huuto-

¹⁾ Kiint. lautak. 13 p. maalisk. 586 §, 27 p. maalisk. 709 § ja 8 p. toukok. 1,063 §; vrt. tämän kert. s. 226. — ²⁾ Kiint. lautak. 13 p. helmik. 344 §. — ³⁾ S:n 30 p. tammik. 221 §, 13 p. maalisk. 589 §, 24 p. huhtik. 951 §, 8 p. toukok. 1,068 §, 5 p. kesäk. 1,250 §, 12 p. kesäk. 1,291 § ja 26 p. kesäk. 1,356 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. maalisk. 592 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. maalisk. 523 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. maalisk. 524 §.

kauppatilaisuudessa, 10 % huhtikuun 1 p:nä, 20 % toukokuun 2 p:nä, 30 % kesäkuun 1 p:nä ja 30 % heinäkuun 1 p:nä.

5. Maksun myöhästyessä suoritetaan 8 %:n korko maksettavaksi erääntyneelle määrälle sekä 20 mk ylimääräisestä kannosta.

6. Myyntivaunun tulee olla ennen kaupan alkamista terveydenhoitolautakunnan tarkoitukseen hyväksymä paperikorilla varustettu ja rakenteeltaan sellainen, ettei myytävä tavara voi joutua likaantumiselle alttiiksi.

7. Vaunussa tulee olla näkyvällä paikalla kaupan harjoittajan ja sen tehtaan nimi, jonka tavaraa siitä myydään.

8. Myyjän tulee tarkoin noudattaa terveydenhoitolautakunnan mahdollisesti antamia terveydellisiä ohjeita ja poliisin sekä tori- ja hallikaupan valvojan määräyksiä.

9. Vuokraajan on huolehdittava siitä, että myyntipaikan ympäristö pidetään puhtaana kaikista paperijätteistä ainakin 3 m:n säteellä.

10. Ilman kiinteistötoimiston suostumusta ei paikkaa saa luovuttaa toiselle henkilölle.

11. Jos kaupan harjoittaja laiminlyö maksuvelvollisuutensa tai muuten rikkoo sopimusta tai sen perusteella annettuja ohjeita taikka myy ala-arvoista tavaraa, jota terveydenhoitolautakunta ei hyväksy, voi kiinteistötoimisto heti peruuttaa hänen myyntioikeutensa ilman että maksettua vuokraa suoritetaan takaisin, minkä lisäksi vuokraaja on velvollinen korvaamaan kaupungille tästä ehkä aiheutuvan vahingon.

12. Paikat vuokrataan ensi sijassa Helsingissä asuville niille henkilöille, jotka ovat suorittaneet kaupungille tulevat verot ja muut maksut vähintään viideltä edelliseltä vuodelta.

13. Samalle vuokraajalle vuokrataan korkeintaan 50 % myyntipaikkojen kokonaismäärästä.

14. Huudot alistetaan kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

Kertomusvuoden myyntikaudeksi vuokrattiin ¹⁾ 60 jäätelönmyyntipaikkaa yhteensä 839,250 mk:n vuokrasta.

Messeniuksenkadun ja Minna Canthin kadun kulmassa oleva makkaranmyyntipaikka päätettiin ²⁾ siirtää Turuntien ja Nordenskiöldinkadun risteykseen. Vapunpäivän ja uudenvuodenpäivän vastaisena yönä myönnettiin ³⁾ lupa makkaroiden myyntiin klo 21 ja 5 välisenä aikana. Päätettiin ⁴⁾ julkisella huutokaupalla v:n 1940 alusta lukien vuokrata 39 makkaranmyyntipaikkaa, joiden alimmat vuokrat vahvistettiin.

Lautakunta päätti ⁵⁾ vuokrata julkisella huutokaupalla v:ksi 1939 Kaisaniemen lammikon luona ja Liisankadun päässä sekä Eläintarhassa Helsinginkadun ja Nordenskiöldinkadun varrella olevat hedelmänmyyntipaikat kioskeja ja vaunupaikkoja varten vahvistetuin ehdoin kuitenkin siten muutettuina, että myyntiaika oli klo 7—22 lauantaisin ja sunnuntaisin sekä pyhien aattopäivinä ja pyhinä sekä että vuokraaja sai myydä hedelmiä, virvoitusjuomia pulloittain, makeisia ja leivoksia. Myyntipaikat vuokrattiin ⁶⁾ yhteensä 20,700 mk:n vuokrasta lautakunnan hyväksytyä pidetyssä huutokaupassa tehdyt tarjoukset.

Maksulliset kukanmyyntipaikat päätettiin ⁷⁾ myyntikaudeksi 1939

¹⁾ Kiint. lautak. 13 p. helmik. 338 § ja 27 p. maalisk. 716 §. — ²⁾ S:n 16 p. tammik. 119 §. — ³⁾ S:n 27 p. maalisk. 714 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. marrask. 2,004 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. helmik. 399 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. maalisk. 715 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. helmik. 339 §.

vuokrata pääpiirtein jäätelönmyyntipaikkoja varten vahvistetuin ehdoin. Myyntiaika määrättiin olemaan arkipäivinä klo 8—18 ja pyhäpäivinä klo 9—15. Huutokaupassa tehtyjen tarjousten perusteella vuokrattiin ¹⁾ 8 kukanmyyntipaikkaa yhteensä 70,650 mk:n maksusta. Lautakunta päätti ²⁾ pidentää myyntiaikaa kolmea seppää esittävän kuvapatsaan luona olevalla kukanmyyntipaikalla vapunaattona ja vapunpäivänä.

Vuokrattomat kukanmyyntipaikat päätettiin ³⁾ luovuttaa poliisivi-ranomaisten ja huoltolautakunnan suosittelimille sekä muuten sopiviksi katsottaville henkilöille viljelemättömien kukkien ja tehokukkien myyntiä varten huhtikuun 15 p:n ja heinäkuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Lautakunta vahvisti ⁴⁾ v. 1939 vuokrattavat sanomalehtien myyntipaikat. Meritullin- ja Liisankadun risteyksessä olevan sanoma- ja aikakauslehtien myyntipaikan lautakunta päätti ⁵⁾ lakkauttaa vuoden loppussa. Akateeminen kirjakauppa oikeutettiin ⁶⁾ harjoittamaan sanoma- ja aikakauslehtien myyntiä Pohjoissatamassa ja Eteläsatamassa syyskuun 15 p:ään saakka yhteensä 1,000 mk:n vuokrasta.

Ab. Libra nimisen yhtiön lautakunta oikeutti ⁷⁾ pitämään kesän aikana henkilövaakaa yleisön käytettävissä Korkeasaarella 1,000 mk:n vuokrasta.

Valokuvauspaikat päätettiin ⁸⁾ toimintakaudeksi 1939 vuokrata yksinomaan huutokaupalla eniten tarjoaville soveltuvin kohdin jäätelönmyyntipaikkoja ja kukanmyyntipaikkoja varten vahvistetuin ehdoin. Lautakunta sitten, hyväksyen pidetyssä huutokaupassa tehdyt tarjoukset, vuokrasi ⁹⁾ 12 valokuvauspaikkaa yhteensä 42,700 mk:n maksusta.

Vänner till Veikkola sanatorium niminen yhdistys oikeutettiin ¹⁰⁾ myymään maisemapostikortteja Kaivopuistossa Ullanlinnan kylpylaitoksen läheisyydessä erinäisin ehdoin.

Lautakunta päätti ¹¹⁾, ettei muistoesineiden myyntilupia myönnetä satama-alueilla eikä muillakaan paikoilla v:n 1939 aikana.

Juhannuskoivujen ja joulukuusien myyntipaikat ja myyntipaikkojen vuokrat määrättiin ¹²⁾. Joulukuusenjalokojen myyntipaikkoja oli järjestettävä kaikille myyntipaikoille 50 mk:n vuokrasta paikalta koko myyntiajalta.

Lautakunta hyväksyi ¹³⁾ v. 1939 järjestettävät kengänkiilloituspaikat.

Puhelinkioskit. Lautakunta päätti ¹⁴⁾ oikeuttaa Helsingin puhelin-yhdistyksen asentamaan yksiosaiset puhelinkioskit Linnankoskenkadun ja Topeliuksenkadun risteykseen jalkakäytävän reunalle vastapäätä Helsingin osuiskaupan myymälää sekä Turuntielle jalkakäytävän reunalle tonttien n:ot 80 ja 82 rajaviivan kohdalle lokakuun 1 p:stä 1939 alkaen 180 mk:n vuosivuokrasta kummastakin paikasta erikseen sekä siirtämään Heikinkadun ajoteiden välissä olevat puhelinkioskit Heikinkadun läntiselle jalkakäytävälle asemakaavaosaston lähemmin osoittamalle paikalle lokakuun 1 p:stä lukien ja Pohj. Esplanaadikadun ja Mikonkadun kulmassa olevan puhelinkioskin toiseen paikkaan samassa kulmauksessa.

1) Kiint. lautak. 13 p. maalisk. 591 §. — 2) S:n 2 p. toukok. 1,022 §. — 3) S:n 11 p. huhtik. 823 §. — 4) S:n 9 p. tammik. 68 §. — 5) S:n 21 p. elok. 1,558 §. — 6) S:n 22 p. toukok. 1,173 §. — 7) S:n 17 p. huhtik. 878 §. — 8) S:n 13 p. helmik. 340 §. — 9) S:n 13 p. maalisk. 590 §. — 10) S:n 11 p. huhtik. 824 §. — 11) S:n 23 p. tammik. 167 §. — 12) S:n 15 p. toukok. 1,125 § ja 13 p. marrask. 1,962 §. — 13) S:n 9 p. tammik. 69 §. — 14) S:n 22 p. toukok. 1,171 §, 5 p. kesäk. 1,248 § ja 12 p. kesäk. 1,289 §.

Lauantaimajojen pystyttäminen. Lautakunta oikeutti ¹⁾ Helsingin poliisien yhdistyksen pystyttämään Lauttasaaresta vuokraamalleen n. s. Åbergin huvilan alueelle 12 lauantaimajaa kesäksi 1939 10 mk:n kuukausi-vuokrasta majalta.

Käyttövarat. V:n 1939 käyttövaroistaan lautakunta päätti myöntää m. m. 15,000 mk kaupungin omistamien rakennuskiinteistöjen valokuvaa-mista varten ²⁾ sekä 1,000 mk arviomiesten palkkioksi Luodon ravintolan ravintolakaluston arvioimisesta ³⁾.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: yksinäisten tuberkuloottisten henkilöiden asuinrakennusten lämmittä-jäntöimen lakkauttamista ⁴⁾; erikoisoikeuksien myöntämistä erälle vi-ranhaltijoille ⁵⁾; ikäkorotusten myöntämistä ⁶⁾; rakennusten palovakuutta-mista ⁷⁾; eläkkeiden myöntämistä ⁸⁾; sekä vuokramaksujen palauttamista tai alentamista ⁹⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koski-vat: Kasarmitorin hallin yölämmittäjän toimen vakinaistamista ¹⁰⁾; Kataja-nokalla sijaitsevan kuorma-autoaseman sijoituspaikan muuttamista ¹¹⁾; toissijaisen luoton myöntämistä Korpivaara & Halla oy:lle ¹²⁾; telttaka-toksen pystyttämistä Kaisaniemen ravintola-alueelle ¹³⁾; korjaus- ja muu-tostöitä Luodon ravintolassa ¹⁴⁾, Kulosaaren kartanossa ¹⁵⁾, Kaivohuoneen ravintolassa ¹⁶⁾ y. m. ¹⁷⁾; laajennetun ravintola-, kioski- y. m. toiminnan järjestelyä olympiakisojen aikana ¹⁸⁾; lisähuoneistotilan hankkimista raha-toimistolle ¹⁹⁾ ja työnvälitystoimistolle ²⁰⁾; huoneiston vuokraamista sähkö-tarkastuslaitokselle korttelista n:o 216 a ²¹⁾; kansainvälisten moottori-veneiden nopeuskilpailujen järjestämistä Kaivopuiston edustalla ²²⁾; auto-asemapuhelimien sijoittamista ²³⁾; suojelupäällikön määräämistä Länsi-sataman ja Herttoniemen väestönsuojelulohkoille ²⁴⁾; valtion lihantarkastamon poistamista Etel. Makasiinikadun 1:stä ²⁵⁾; eläkeanomuksia ²⁶⁾; linja-autoaseman järjestyssääntöehdotusta ²⁷⁾; retkeilytalon hankkimista Helsingin tai retkeilymajahuoneiston laajentamista ²⁸⁾; sekä Luodon ravintolan ravintolakaluston ostamista kaupungille ²⁹⁾.

7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Maa-alueiden vuokralleanto kansanpuistoista. Kivinokan kansanpuis-tossa oleva Rälläkkäniemi sekä niemellä oleva kalastajatorppa päätet-

¹⁾ Kiint. lautak. 15 p. toukok. 1,122 §. — ²⁾ S:n 20 p. helmik. 404 §. — ³⁾ S:n 20 p. marrask. 2,003 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. tammik. 65 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. tammik. 223 §, 13 p. marrask. 1,964 § ja 20 p. marrask. 2,002 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. tammik. 224, 225 ja 226 § sekä 20 p. marrask. 2,001 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. helmik. 401 §, 8 p. toukok. 1,064 §, 22 p. toukok. 1,176 §, 24 p. heinäk. 1,463 § ja 6 p. marrask. 1,930 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. huhtik. 773 §, 8 p. toukok. 1,065 § ja 5 p. kesäk. 1,249 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. syysk. 1,664 ja 1,665 § sekä 25 p. syysk. 1,733 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. tammik. 168 §. — ¹¹⁾ S:n 6 p. helmik. 283 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. helmik. 445 §. — ¹³⁾ S:n 24 p. huhtik. 947 §. — ¹⁴⁾ S:n 13 p. maalisk. 584 §. — ¹⁵⁾ S:n 13 p. maalisk. 587 §. — ¹⁶⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,354 §. — ¹⁷⁾ S:n 3 p. huhtik. 774 §, 8 p. toukok. 1,062 §, 21 p. elok. 1,559 §, 23 p. lokak. 1,870 § ja 27 p. marrask. 2,025 §. — ¹⁸⁾ S:n 23 p. maalisk. 667 §, 2 p. toukok. 1,023, 1,024 ja 1,025 §, 19 p. kesäk. 1,323 § ja 26 p. kesäk. 1,359 §. — ¹⁹⁾ S:n 27 p. maalisk. 710 §. — ²⁰⁾ S:n 13 p. marrask. 1,956 §. — ²¹⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,251 § ja 7 p. elok. 1,513 §. — ²²⁾ S:n 3 p. huh-tik. 776 §. — ²³⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,355 ja 1,357 §. — ²⁴⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,393 §. — ²⁵⁾ S:n 4 p. syysk. 1,630 §. — ²⁶⁾ S:n 18 p. syysk. 1,694 §. — ²⁷⁾ S:n 25 p. syysk. 1,730 §. — ²⁸⁾ S:n 30 p. lokak. 1,908 ja 1,909 §. — ²⁹⁾ S:n 20 p. marrask. 1,999 §.

tiin ¹⁾ vuokrata edelleen voimistelu- ja urheiluseura Helsingin Ponnistukselle huhtikuun 1 p:stä lukien 1 vuodeksi 1,300 mk:n vuokrasta.

Helsingin pohjoinen suomalainen seurakunta oikeutettiin ²⁾ omalla kustannuksellaan suorittamaan esittämänsä korjaustyöt Mustasaaren ravintolarakennuksessa, kunnostamaan saaren itärannalla oleva venesilta sekä rakennuttamaan osoittamalleen paikalle kahvilakioskirakennus, jota varten tarvittava alue päätettiin vuokrata seurakunnalle kesäkuun 1 p:stä 1939 alkaen 5 vuodeksi 300 mk:n vuosivuokrasta.

Kansanpuistojen ravintolat ja kioskit. Tuurholman kansanpuiston kahvilakioskin sekä alueella olevat kaksi muuta kioskia lautakunta päätti ³⁾ vuokrata edelleen rouva K. Laaksolle toukokuun 15 p:n 1939 ja toukokuun 1 p:n 1940 väliseksi ajaksi 3,000 mk:n vuokrasta.

Osuusliike Elanto oikeutettiin ⁴⁾ edelleen pitämään myymälä- ja kahvilakioskia Kivinokan kansanpuistossa toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajoin 5,000 mk:n vuosivuokrasta.

Kesäksi 1939 lautakunta päätti vuokrata Lauttasaaren kahvilakioskin rouva E. Bergenströmille 1,200 mk:n vuokrasta ⁵⁾, Pihlajasaaren ravintolarakennuksen rantakioskineen rouva B. Nylundille 15,000 mk:n vuokrasta eräin ehdoin ⁶⁾ sekä Varsasaaren kioskin liikemies V. Klefströmille 900 mk:sta ⁷⁾.

Lisäksi kesällä 1939 rouva H. Rosqvist oikeutettiin harjoittamaan kioski-kauppaa Satamasaarella sekä käyttämään asuntoaan Satamasaaren huvilan kahta yläkerran huonetta 400 mk:n vuokrasta ⁸⁾ ja rouva A. Lappalainen harjoittamaan kahvilaliikettä Pallokentällä 500 mk:n vuokrasta ⁹⁾.

Mustikkamaan uimarannan tarjoilukioskin lautakunta päätti ¹⁰⁾ vuokrata kesiksi 1939, 1940 ja 1941 Helsingin työväenyhdistykselle 3,000 mk:n suuruisesta vuokrasta kesältä.

Korkeasaaren ravintolarakennus päätettiin ¹¹⁾ vuokrata edelleen Korkeasaaren ravintola oy:lle tammikuun 1 p:stä 1940 lukien 3 vuodeksi 50,000 mk:n vuosivuokrasta entisin ehdoin.

Kansanpuistojen huvilat. Kesäksi 1939 vuokrattiin seuraavat huvilat alla mainituille henkilöille ja yhdistyksille: Tuurholman n. s. Sylvanderin huvila rouva G. Estlanderille 1,000 mk:sta ¹²⁾, leipomotupa rouva E. Rantaselle 400 mk:sta ¹³⁾, ja rantahuvila teurastamon johtajalle H. Tallqvistille 1,800 mk:sta ¹⁴⁾; Seurasaaren kaitsijan asuinrakennuksen yläkerta johtaja C. R. Jensenille 1,500 mk:sta ¹⁵⁾; Palosaaren huvila Korkeasaaren ravintola oy:n henkilökunnalle 4,000 mk:sta ¹⁶⁾; ja Pihlajasaaren entinen Sillmanin huvila liikemies E. Kietzille 2,700 mk:sta ¹⁷⁾, huvilan n:o 1 yläkerta osastopäällikkö S. Puraselle 2,000 mk:sta ¹⁸⁾, huvilat n:ot 2 ja 4 Helsingin poliisien kesäkotitoimikunnalle 3,000 mk:sta ¹⁹⁾, Kansallis-osake-pankin entinen huvila Osuusliike Elannon konttorihenkilökunnan ja työnjohtajain kerhoille 5,000 mk:sta ²⁰⁾, sekä saunahuvila työläistarkastaja T. Uskille 1,000 mk:sta ²¹⁾.

¹⁾ Kiint. lautak. 27 p. helmik. 459 §. — ²⁾ S:n 13 p. maalisk. 596 §. — ³⁾ S:n 27 p. helmik. 465 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. maalisk. 658 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. huhtik. 781 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 826 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. huhtik. 881 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. toukok. 1,070 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. toukok. 1,074 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,450 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. marrask. 1,966 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. maalisk. 660 §. — ¹³⁾ S:n 20 p. maalisk. 663 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 784 §. — ¹⁵⁾ S:n 8 p. toukok. 1,069 §. — ¹⁶⁾ S:n 24 p. huhtik. 953 §. — ¹⁷⁾ S:n 3 p. huhtik. 780 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. huhtik. 827 §. — ¹⁹⁾ S:n 17 p. huhtik. 882 §. — ²⁰⁾ S:n 17 p. huhtik. 883 §. — ²¹⁾ S:n 17 p. huhtik. 884 §.

Elannon konttorihenkilökunnan kerho ja työnjohtajain kerho oikeutettiin¹⁾ yhteisesti rakentamaan saunarakennus Pihlajasaaren etelärannalle, josta niille vuokrattiin saunaa varten paikka kesäkuun 1 p:stä lukien 6 kuukauden irtisanomisajoin 150 mk:n vuosivuokrasta.

N. s. Ramsayn huvila Tuurholmassa vuokrattiin²⁾ edelleen Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistykselle tammikuun 1 p:stä 1940 lukien 5 vuodeksi 1,000 mk:n vuosivuokrasta.

Korkeasaaren eläintarha. Vaihtamalla ja ostamalla lautakunta päätti³⁾ hankkia Korkeasaaren eläintarhaan m. m. malajilaiskarhun, vapitihirven, neitokurkiparin, keskieuropalaisen kivinäätäparin, ilveksen, 2 ahmanpentua ja alppikauriin. Eräitä sairaita eläinyksilöitä päätettiin⁴⁾ lopettaa.

Korkeasaaren eläintarhan 50-vuotisjuhlaa valmistelemaan asetetun toimikunnan ehdotus juhlan ohjelmaksi ja järjestämiseksi hyväksyttiin⁵⁾.

Leiritoiminta Lautasaaressa. Lautakunta oikeutti⁶⁾ Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen järjestämään kesäleirin Lautasaareen kodittomille työläismiehille kesäkuun 25 p:n ja heinäkuun 3 p:n väliseksi ajaksi sekä samoin Helsingin sosialidemokraattisen raittiuspiiritoimikunnan järjestämään lasten leiripäivät Lautasaareen samalle alueelle kuin edellisenäkin kesänä heinäkuun 3 p:n ja 15 p:n väliseksi ajaksi.

Kivinokka. Kivinokan kansanpuistossa toimeenpantavien muutosten ja parannusten johdosta lautakunta päätti⁷⁾ seuraavaa: Majojen pystyttäminen sallittiin kansanpuistossa kaikilla leirialueilla jo toukokuun 15 p:n edellisenä sunnuntaina, majoja etukäteen varattaessa oli edelleen noudatettava sääntöjen 3 §:ää, uimarannan kunnostamista oli jatkettava, sekä ettei kansanpuistoon kaupungin puolesta rakennettu minkäänlaista vajaa majojen, teltojen eikä polkupyörien säilyttämistä varten.

Liikenne kansanpuistoihin. Lautakunta vahvisti⁸⁾ aikataulut v:ksi 1939 kansanpuistojen liikennettä varten.

Herra A. Nyholmille lautakunta myönsi⁹⁾ yksinoikeuden moottori—veneliikenteen harjoittamiseen kesällä 1939 linjalla Toukola—Kyläsaari—Kivinokka esittämänsä aikataulun ja ehdottamiensa kuljetusmaksujen mukaan 2,800 mk:n maksusta.

Kansanpuistoissa harjoitettu kauppa ja muu ansiotoiminta. Lautakunta oikeutti rohdoskauppias H. Saarelaisen kesällä 1939 myymään uimapukuja ja uimatarvikkeita sekä sanomalehtiä Hietarannalla 2,000 mk:n vuokrasta¹⁰⁾ sekä samoin Pihlajasaaren pukusuojan kassanhoitajan rouva R. Laineen myymään uimatarpeita ja ihovoiteita 200 mk:n vuokrasta¹¹⁾.

Mustikkamaan vanhan uimalaitoksen pukusuojat lautakunta päätti¹²⁾ vuokrata kesäksi 1939 rouva A. Mannilalle 150 mk:sta oikeuttaen hänen ottamaan pukusuojan vuokraa 1 mk tunnilta ja koko päivältä enintään 5 mk.

Urheilukentät. Lautakunta vuokrasi¹³⁾ Eläintarhan urheilukentän kenttävuorot kilpailuja varten eri urheilujärjestöille antaen kansan-

¹⁾ Kiint. lautak. 22 p. toukok. 1,177 §. — ²⁾ S:n 28 p. elok. 1,601 §. — ³⁾ S:n 6 p. helmik. 290 §, 13 p. maalisk. 597 ja 598 §, 27 p. maalisk. 721 §, 5 p. kesäk. 1,255 § ja 11 p. syysk. 1,669 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. maalisk. 722 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. maalisk. 719 § ja 2 p. toukok. 1,026 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,252 § ja 26 p. kesäk. 1,360 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. syysk. 1,635 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. huhtik. 828 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. maalisk. 657 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. maalisk. 595 §. — ¹¹⁾ S:n 30 p. toukok. 1,216 §. — ¹²⁾ S:n 17 p. huhtik. 885 §. — ¹³⁾ S:n 11 p. huhtik. 832 § ja 24 p. huhtik. 955 §.

puistojen isännöitsijän tehtäväksi huolehtia muiden kenttien vuokraamisesta sekä mahdollisten harjoitusvuorojen järjestämisestä kentillä.

Eläintarhan urheilukentän pukusuojat vuokrattiin ¹⁾ kesäksi 1939 eri yhdistyksille. Vuokra pukusuojalta vahvistettiin 500 mk:ksi.

Lautakunta päätti ²⁾ määrätä Pallokentän harjoitus- ja vuokramaksut seuraaviksi:

Kertamaksu harjoituksiin 1 mk. Harjoituskausimaksu 15 mk.

Pääsymaksullisista otteluista vuokraa 20 % bruttotuloista. Vähin eli perusvuokra ykköskentältä 250 mk, kakkoskentältä 800 mk ja kolmoskentältä 150 mk.

Pääsymaksuttomista otteluista ykköskentältä 150 mk, kakkoskentältä 400 mk ja kolmoskentältä 50 mk.

Muut kenttäalueet luovutetaan harjoituksia ja otteluja varten osanottajien maksaessa yllä mainitun 1 mk:n suuruisen kertamaksun tai näytössä harjoituskausikorttia.

Urheilukenttiä luovutettiin juhla-, kokous- y. m. tilaisuuksia varten 6 tapauksessa ³⁾.

Uimalaitokset. Humallahden uimalaitos vuokrattiin ⁴⁾ kesäksi 1939 Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille ehdoin, että kumpikin yhdistys piti laitoksellaan uimakouluu, jossa koululaiset saivat maksutonta uimaopetusta määräajoin. Poliisi- ja palomiehistöille oli samoin varattava tilaisuus maksuttomaan uintiin.

Korkeasaaren uimalaitos päätettiin ⁵⁾ vuokrata kesäksi rouva T. Kanervalle 1,000 mk:sta. Uintimaksut määrättiin aikuisilta 1 mk:ksi ja lapsilta 50 p:ksi. Korkeasaaren henkilökunta perheenjäsenineen oikeutettiin maksuttomasti käyttämään uimalaitosta.

Seurasaaren uimalaitos vuokrattiin ⁶⁾ kesän ajaksi kirvesmies H. Nyströmille 8,000 mk:n vuokrasta. Pääsymaksut uimalaitokselle vahvistettiin, jota paitsi Seurasaaren henkilökunta perheenjäsenineen oikeutettiin maksuttomasti käyttämään uimalaitosta. Vuokrauksesta huolimatta kaupunki pidätti itselleen oikeuden saada järjestää vapaauintipaikan Seurasaaren vastaiselle rannalle.

Lautakunta oikeutti ⁷⁾ vesijohtolaitoksen vetämään Seurasaaren pääjohdosta haarajohdon saaren uimalaitokselle ehdoin, ettei tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa ylitetty.

Luistinradat. Luistelukautena 1939/40 oikeutettiin ⁸⁾ alla mainitut yhdistykset järjestämään luistinradat seuraaville urheilukentille, mikäli niissä ei ollut suojahautoja: Helsingin luistelijat Kaisaniemen suurelle kentälle, Helsingin työväen luistelijat, voimistelu- ja urheiluseurat Vesa sekä Kullervo ja Helsingin Ponnistus yhteisesti Kallion urheilukentälle, Helsingfors skridskoklubb Johanneksen kirkon luona olevalle kentälle, Idrottsföreningen kamraterna Väinämöisenkadun varrella olevalle kentälle ja Suomen jääkiekkoliitto Kampin kentälle. Samalla korostettiin edelleen kaupunginhallituksen leikki- ja urheilukenttien luistinaradoiksi luovuttamiseksi vahvistamien ehtojen tarkkaa noudattamista. Helsingin yliopiston

¹⁾ Kiint. lautak. 24 p. huhtik. 954 §. — ²⁾ S:n 24 p. huhtik. 959 §. — ³⁾ S:n 27 p. helmik. 466 §, 20 p. maalisk. 661, 662 ja 664 §, 11 p. huhtik. 831 §, 31 p. heinäk. 1,492 § ja 18 p. syysk. 1,697 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. huhtik. 956 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. huhtik. 957 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. huhtik. 958 §. — ⁷⁾ S:n 31 p. heinäk. 1,491 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. marrask. 1,933 §.

voimistelulaitos oikeutettiin käyttämään luistinratoja samoin oikeuksin kuin pääkaupungin kansa- ja oppikoulut.

Lautakunta hyväksyi ¹⁾ luistinratojen sijoittamista koskevan suunnitelman luistelukaudeksi 1939/40 vahvistaen samalla pääsy- ja vuokramaksut Eläintarhan urheilukentän luistinradalle sekä Pallokentän jääkiekkoradalle seuraaviksi:

Eläintarhan urheilukentän luistinrata: Arkisin lapsilta 50 p ja aikuisilta 1 mk. Sunnuntaisin lapsilta 1 mk ja aikuisilta 2 mk. Arkisin on luistelu maksutonta ennen klo 17 ja on siihen mennessä tai aikaisemminkin kaikkien poistuttava radalta, jos niin vaaditaan esim. radan kunnostamista varten. Eläintarhan luistinradan vuokraamisesta maksullisia kilpailuja varten kannetaan vuokraa 20 % bruttotuloista kuitenkin vähintään 400 mk. Kaupunki huolehtii tällöin kentän kuntoonlaittamisesta, pääsylippujen myynnistä j. n. e., kuten kesäkilpailujenkin aikana.

Pallokentän jääkiekkorata: Kertamaksu 2 mk. Pääsymaksullisista otteluista kannetaan vuokraa 20 % pääsymaksutulojen bruttomäärästä vähimmän eli perusvuokran ollessa paikallisesta ottelusta ilman valaistusta 150 mk, valaistuksen kera 200 mk; kansallisesta ottelusta ilman valaistusta 200 mk, valaistuksen kera 250 mk; ja kansainvälisestä ottelusta ilman valaistusta 400 mk, valaistuksen kera 500 mk. Pääsymaksuttomasta ottelusta ilman valaistusta kannetaan 50 mk ja ottelusta valaistuksen kera 80 mk.

Ehdotus Pallokentän luistinrataa vuokrattaessa käytettäväksi vuokrasopimuskaavakkeeksi hyväksyttiin ²⁾.

Rouva A. Lappalainen oikeutettiin ³⁾ omaan laskuunsa huolehtimaan vaatteiden säilytyksestä Pallokentällä luistelukautena 1939/40 ja ottamaan tällöin enintään 1 mk henkilöltä, joka sai jättää säilöön kenkensä ja pallystakkinsa.

Lupa velodromin ajoradan käyttämiseen. Lautakunta päätti ⁴⁾, että Suomen pyöräilyliitto ja Työväen urheiluliiton pyöräilyjaosto toistaiseksi yhteisesti ja sopimalla asiasta kansanpuisto-osaston päällikön kanssa saivat pyöräilyharjoituksiaan varten maksutta käyttää velodromin ajorataa eräin ehdoin.

Hyväksytyjä piirustuksia. Lautakunta päätti ⁵⁾ hyväksyä piirustukset Tuurholman kaitsijan pesu- ja saunahuonetta varten.

Kyyhkysten toimittaminen valtion metsästyksenvalvojan tarpeisiin. Lautakunta päätti ⁶⁾ luovuttaa valtion metsästyksenvalvojalle 200 kaupungin toimesta pyydystettyä elävää kyyhkystä 5 mk:sta kappaleelta eräin ehdoin.

Siirtolapuutarhat. Talin siirtolapuutarhaan lautakunta päätti ⁷⁾ rakennuttaa kalustovajan.

Oulunkylän siirtolapuutarha-alueella käytettävien puutarhamajojen tyyppi- ja piirustukset hyväksyttiin ⁸⁾.

Koska Oulunkylän siirtolapuutarhan perustavat työt olivat edistyneet niin pitkälle, että palstoja voitiin vuokrata kertomusvuoden keväänä viljelyksiä varten, päätti ⁹⁾ lautakunta oikeuttaa kansanpuisto-osaston vuokraamaan siirtolapuutarhapalstat ensi vuoden alusta lukien 20 vuodeksi 75 p:n vuokrasta m²:ltä vuodessa. Vuokrattaessa oli käytettävä samoja

¹⁾ Kiint. lautak. 27 p. marrask. 2,037 §. — ²⁾ S:n 9 p. tammik. 71 §. — ³⁾ S:n 9 p. tammik. 73 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. elok. 1,562 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. syysk. 1,668 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. helmik. 289 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. elok. 1,533 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. syysk. 1,696 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. marrask. 1,932 §.

vuokrasopimuskaavakkeita kuin Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhapalstoillakin. Vuokraajille myönnettiin oikeus kääntää maata palstoillaan jo kuluvana syynä.

Osuusliike Elanto nimiselle osuuskunnalle lautakunta päätti edelleen vuokrata n. 45 m²:n suuruisen alueen ¹⁾ Herttoniemen siirtolapuutarha-alueelta kesäkuun 1 p:stä alkaen 5 vuodeksi 4,000 mk:n vuosivuokrasta entisiin ehdoin.

Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistykselle lautakunta päätti ²⁾ vuokrata 300 m²:n suuruisen alueen Herttoniemen venesillan läheisyydestä saunarakennusta varten syyskuun 16 p:stä 1939 lukien 1 vuodeksi 600 mk:n vuosivuokrasta eräin ehdoin jatkuen vuokrasopimus sen jälkeen vuoden kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin.

Käyttövarat. V:n 1939 käyttövaroistaan lautakunta myönsi m. m. seuraavat määrärahat:

10,000 mk Korkeasaaren eläintarhan 50-vuotisjuhlan järjestämistä varten ³⁾;

1,900 mk palokaluston ostamiseksi Tuurholman kansanpuistoon sekä Pihlajasaareen ⁴⁾;

9,792: 40 mk Kivinokan kansanpuistoon kuljetetun veden kuljetuskustannusten maksamiseksi ⁵⁾;

929: 65 mk sairasavustusten suorittamiseksi uimavartija T. J. Paavilaiselle ja vaatteidenvastaanottaja V. Tiaiselle ⁶⁾; sekä

1,320 mk palkan suorittamiseksi sotapalveluksen ajalta ent. yövartija U. Holmströmille ⁷⁾.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: Ab. Bollplan nimisen yhtiön omaisuuden hoitoa ⁸⁾; Korkeasaarella suoritettavia uudis- y.m. töitä olympiakisoja silmälläpitäen ⁹⁾; Pihlajasaaren vanhan rantakioskin myyntiä ¹⁰⁾; vesijohdon vetämistä Kulosaaresta Kivinokan kansanpuistoon ¹¹⁾; koripallokentän järjestämistä ¹²⁾; eräiden arktisten eläinten hankkimista Korkeasaaren eläintarhaan ¹³⁾; Kampin alueen luovuttamista olympiakisojen järjestelytoimikunnalle televisioteltojen sijoittamista varten ¹⁴⁾; v. 1940 kaupungin urheilukentillä, uimalaitoksilla, luistinradoilla sekä hiihto- ja kelkkamaissa tehtäviä uudistöitä ¹⁵⁾; Seuraasaaren ravintolarakennuksen kunnostamista ¹⁶⁾; sekä määrärahan myöntämistä töiden järjestämiseksi Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville vapautuneille vangeille ¹⁷⁾.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Mustikkamaan rantakahvilakioskin luonnospiirustuksia ja kustannusarviota ¹⁸⁾; majojen säilytysvajan rakentamista Kivinokan kansanpuistoon ¹⁹⁾; Käpylän raviradan kunnostamista ²⁰⁾; sammutusvälineistön hankkimista Korkeasaaren eläintarhaan ²¹⁾; telta-alueiden järjestämistä olym-

¹⁾ Kiint. lautak. 20 p. helmik. 368 §; vrt. v:n 1934 kert. s. 262. — ²⁾ Kiint. lautak. 11 p. syysk. 1,644 §. — ³⁾ S:n 2 p. toukok. 1,026 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. kesäk. 1,295 § ja 27 p. marrask. 2,034 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,453 § ja 23 p. lokak. 1,877 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,454 § ja 18 p. syysk. 1,698 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. syysk. 1,700 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. helmik. 291 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. maalisk. 718 ja 720 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. toukok. 1,217 §. — ¹¹⁾ S:n 30 p. toukok. 1,218 §. — ¹²⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,254 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,362 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,399 §. — ¹⁵⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,451 ja 1,459 §. — ¹⁶⁾ S:n 3 p. heinäk. 1,398 § ja 24 p. heinäk. 1,456 §. — ¹⁷⁾ S:n 23 p. lokak. 1,880 §. — ¹⁸⁾ S:n 30 p. tammik. 231 §. — ¹⁹⁾ S:n 27 p. helmik. 460 §. — ²⁰⁾ S:n 27 p. helmik. 461 §. — ²¹⁾ S:n 20 p. maalisk. 665 §.

piakisojen ajaksi ¹⁾; Annalan alueen käyttämistä luonnonsuojelutarkoituksiin ²⁾; Seurasaaren ulkomuseon hallussa olevan alueen vuokrasopimuksen uusimisesta ³⁾; Suomenlinnan liikennekysymystä ⁴⁾; uuden vesilinnan katon järjestämistä yleisön käyttöä varten ⁵⁾; Seurasaaren maasillan rakentamista ja ravintolarakennuksen kunnostamista ⁶⁾; uimarannan kunnostamista Vantaanjoen Pikkukoskelle ⁷⁾; Kivinokan kansanpuistossa vakinaisissa teltoissa asuvien henkilöiden vapauttaminen suorittamasta Kulosaaren sillan siltamaksua ⁸⁾; maratonkilpailun järjestämistä Kaisaniemen puistossa ⁹⁾; leijonanpentujen lahjoittamista Tallinnan eläintarhalle ¹⁰⁾; Korkeasaaren uuden työtuparakennuksen piirustuksia ¹¹⁾; sekä luvan myöntämistä luistinradan järjestämiseksi Hesperian pesäpallokentälle ¹²⁾.

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimintakertomus v:lta 1939 sisälsi seuraavaa:

Toiminta ja virkailijat. Maatalousosaston toimintatavassa ei tapahtunut muutoksia ja osaston henkilökunta pysyi entisenä.

Maatilat. Osaston hallintaan luovutettiin vuoden kuluessa entisistä Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön maista yhtiön omassa viljelyksessä olleet pellot, joita oli n. 70 ha, ja ne vuokralla olleet pellot, jotka on käytetty maanviljelykseen, sekä suurin osa metsämaista. Yhtiön omassa viljelyksessä olleet pellot yhdistettiin Talin tilan maihin ja Munkkiniemessä, Huopalahdessa sekä Haagassa olevat vuokra-alueet Korpaksen tilan maihin. Espoossa olevat maat ovat erillisenä Leppävaaran alueena. Maatalousosaston kertomusvuonna hoitamien ja sen valvonnan alaisina olleiden tilojen ja tilusryhmien nimet ¹³⁾ ja viljelysalat olivat seuraavat:

Tilusryhmä	Omassa viljelyksessä, ha	Omallalla väellä, ha	Tilapäisesti vuokralla, ha	Varsinaisia vuokra-alueita, ha	Yhteensä, ha
Tuomarinkylä	333.6	2.4	1.5	22.6	360.1
Pukinmäki	206.8	1.8	3.6	210.0	422.2
Tali	150.6	1.5	2.1	26.0	180.2
Tomtbacka	168.1	1.4	—	—	169.5
Fallkulla	88.7	1.4	0.3	11.0	101.4
Puodinkylä	130.5	1.3	0.3	45.7	177.8
Kaarela.....	—	—	—	98.5	98.5
Korpas	—	—	—	103.7	103.7
Herttoniemi	—	—	—	170.0	170.0
Tuurholma	—	—	—	17.5	17.5
Stansvik	—	—	—	12.0	12.0
Viikinmäki	—	—	—	56.7	56.7
Leppävaara	—	—	—	136.0	136.0
Yhteensä	1,078.3	9.8	7.8	909.7	2,005.6

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. huhtik. 785 §. — ²⁾ S:n 3 p. huhtik. 786 §. — ³⁾ S:n 11 p. huhtik. 830 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. huhtik. 879 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. toukok. 1,219 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. kesäk. 1,253 § ja 21 p. elok. 1,564 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. kesäk. 1,361 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. heinäk. 1,452 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. syysk. 1,667 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. syysk. 1,699 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. lokak. 1,798 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. marrask. 2,036 §. — ¹³⁾ Oulunkylän pellot viljeltiin Pukinmäestä käsin; pienehkö Märäkärin viljelysalue kuului kuitenkin Tuomarinkylän viljelysalueiden hoitopiiriin.

Omassa viljelyksessä olevien alueiden pinta-ala pieneni sen takia, että maata luovutettiin Fallkullan tilan maista lentokentäksi ja Pukinmäen tilan maista (Oulunkylästä) siirtolapuutarhaksi sekä Tuomarinkylän tilan maista (Oulunkylästä) omakotialueeksi. Herrtoniemen vuokra-alueista siirrettiin osa teollisuusalueeksi. Vuokra-alueiden pinta-alat eivät ole tarkistettuja.

Viljelysjärjestelmät. Omassa viljelyksessä olevia peltoja viljeltiin seuraavasti:

	Tuomarinkylässä		Pukinmäessä		Talissa		Tomtbackassa		Fallkullassa		Puodinkylässä		Yhteensä	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Kesantoa	22.3	6.7	9.8	4.7	13.5	9.0	13.4	8.0	8.9	10.0	4.9	3.8	72.8	6.7
Ruista	19.1	5.7	12.1	5.9	16.3	10.8	7.4	4.4	7.9	8.9	9.0	6.9	71.8	6.7
Syysvehnää	7.6	2.3	5.5	2.7	—	—	2.8	1.7	—	—	2.0	1.5	17.9	1.7
Kevätvehnää	49.0	14.7	18.3	8.8	9.6	6.4	16.4	9.8	—	—	22.0	16.9	115.3	10.7
Ohraa	43.3	13.0	33.4	16.2	11.5	7.6	28.8	17.1	—	—	8.3	6.4	125.3	11.6
Kauraa	60.4	18.1	25.2	12.2	42.4	28.1	36.7	21.8	30.4	34.3	42.8	32.8	237.9	22.1
Perunoita	13.6	4.1	13.7	6.6	9.5	6.3	4.8	2.8	5.1	5.8	9.2	7.0	55.9	5.2
Juurikasveja	3.3	1.0	3.5	1.7	2.5	1.7	0.5	0.3	3.5	4.0	—	—	13.3	1.2
Heinää	103.2	30.9	60.0	29.0	45.0	29.9	56.5	33.6	18.4	20.7	32.3	24.7	315.4	29.2
Laidunta	11.8	3.5	22.4	10.8	0.3	0.2	—	—	11.2	12.6	—	—	45.7	4.2
Keittiökasveja	—	—	2.9	1.4	—	—	—	—	3.3	3.7	—	—	6.2	0.6
Herneitä	—	—	—	—	—	—	0.8	0.5	—	—	—	—	0.8	0.1
Yhteensä	333.6	100.0	206.8	100.0	150.6	100.0	168.1	100.0	88.7	100.0	130.5	100.0	1,078.3	100.0

Väkilannoitteet. Väkilannoitteiden käyttö oli seuraava:

Tilusryhmä	Salpietaria ja kalkkityyppä, kg	Ammoniumsulfaattia, kg	Fosfaatteja, kg	Kalisuolaa 40%, kg
Tuomarinkylä	6,500	15,000	26,300	7,000
Pukinmäki	4,000	13,000	24,000	6,000
Tali	2,500	1,500	27,000	1,000
Tomtbacka	3,000	12,000	18,000	4,000
Fallkulla	2,500	3,000	11,000	3,000
Puodinkylä	4,000	5,500	18,500	3,000
Yhteensä	22,500	50,000	124,800	24,000

Kylvöt. Tärkeimmät kylvöt olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä, kg	Pukinmäessä, kg	Talissa, kg	Tomtbackassa, kg	Fallkullassa, kg	Puodinkylässä, kg	Yhteensä, kg
Ruista	2,800	1,900	2,000	1,495	1,670	1,350	11,215
Syysvehnää	1,625	3,350	—	1,010	—	—	5,985
Kevätvehnää	12,700	5,350	2,475	4,735	—	6,700	31,960
Ohraa	10,050	7,670	2,780	8,796	—	1,940	31,236
Kauraa	13,775	6,105	9,840	10,634	7,910	11,400	59,664
Timotein-siementä ...	1,070	1,098	770	816	345	75	4,174
Apilan-siementä ...	130	87	70	251	50	23	611
Virnaa	650	102	240	25	150	—	1,167
Herneitä	—	—	—	200	—	—	200
Perunoita ...	25,090	27,500	20,000	13,195	10,450	17,430	113,665

Alkukesällä vallinnut suuri kuivuus ja syksyllä jo perunain noston aikana vallinnut kova pakkanen vaikuttivat sen, ettei kevätiljasta saatu sato ollut aikaisempina vuosina saatujen satojen veroinen. Niillä tiloilla, joilla ensivuoden nurmet epäonnistuivat, heinäsaato jäi kovin huonoksi. Syksyn aikainen pakkanen palellutti myöskin paljon perunoita maahan aiheuttaen melkoisia vahinkoja erittäinkin Puodinkylässä. Lantunviljelystä haittasivat kirvat, joiden takia lantunviljelys esim. Pukinmäessä epäonnistui kokonaan. Ruissato oli hyvä ja syysvehnästä saatu sato oli suorastaan ennätysellinen.

Sadot. Tärkeimpien viljelyskasvien sadot olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä	Talissa	Tomtbackassa	Fällkullassa	Puodinkylässä	Kaikkilla tiloilla
K a i k k i a a n, k g							
Ruista	55,800	39,690	28,001	22,148	25,614	13,200	184,453
Syysvehnää	29,281	22,865	—	8,455	—	8,141	68,742
Kevätvehnää	93,397	33,445	16,987	29,037	—	38,338	211,204
Ohraa	83,080	61,975	20,948	65,092	—	16,500	247,595
Kauraa	111,340	51,975	78,760	75,393	47,935	69,881	435,284
Perunoita	178,930	189,922	162,110	66,895	47,850	54,505	700,212
Lanttuja	8,200	2,400	32,230	—	—	—	42,830
Rehjuurikkaita.	60,000	39,000	—	—	37,280	—	136,280
Rehukaalia	—	14,460	—	—	2,500	—	16,960
Heinää	286,000	147,500	106,750	97,600	28,800	110,300	776,950
Timotein-							
siementä	700	1,170	650	1,666	285	480	4,951
Apilansiementä ..	—	—	—	75	—	—	75
H e h t a a r i a k o h d e n, k g							
Ruista	2,921	3,280	1,713	3,001	3,242	1,467	2,570
Syysvehnää	3,853	4,157	—	3,020	—	4,071	3,840
Kevätvehnää....	1,908	1,823	1,769	1,771	—	1,742	1,831
Ohraa	1,920	1,857	1,818	2,257	—	1,993	1,976
Kauraa	1,843	2,058	1,856	2,055	1,577	1,635	1,829
Perunoita	13,186	13,813	17,064	13,995	9,382	5,892	12,515
Lanttuja	13,650	—	31,900	—	—	—	—
Rehjuurik-							
kaita	33,350	18,600	—	—	10,700	—	18,200
Heinää	2,771	2,460	2,372	1,727	1,565	3,420	2,464

Syysvehnän pahnoja saatiin kaikkiaan 308,220 kg ja kevävehnän pahnoja kaikkiaan 523,950 kg.

Työväki. Vakinaista työväkeä oli kertomusvuonna seuraavasti:

Tilusryhmä	Työnjohtajia		Muonamiehiä		Naispalveljoita		Yhteensä	
	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12
Tuomarinkylä	3	3	22	20	1	1	26	24
Pukinmäki	4	4	14	14	3	3	21	21
Tali	1	1	7	11	—	—	8	12
Tomtbacka	2	2	12	12	—	—	14	14

Tilusryhmä	Työnjohtaja		Muonamiehiä		Naispalvelijoita		Yhteensä	
	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12
Falkulla	2	2	7	7	2	2	11	11
Puodinkylä	1	1	8	12	—	—	9	13
Metsänhoito	2	2	1	1	—	—	3	3
Yhteensä	15	15	71	77	6	6	92	98

Eräät vakinaiset työntekijät joutuivat kertomusvuoden aikana ylimääräisiin kertausharjoituksiin.

Hevosia oli vuoden alussa 76 ja vuoden lopussa 84. Eri tiloille hevoset jakautuivat seuraavasti:

Tilusryhmä	Tammik. 1 p:nä, Jouluk. 31 p:nä,		100 ha:n peltoalaa kohden	
	kaikkiaan	kaikkiaan	tammik. 1 p:nä	jouluk. 31 p:nä
Tuomarinkylä	24	26	6.9	7.8
Pukinmäki	17	17	7.2	8.2
Tali	7	10	7.9	6.6
Tomtbacka	13	14	7.7	8.3
Falkulla	8	8	6.0	9.0
Puodinkylä	7	9	5.6	6.9
Yhteensä	76	84	6.9	7.8

Edellä mainittujen hevosten lisäksi oli 10 varsaa. 39 hevosta luovutettiin kertomusvuoden lopussa puolustuslaitoksen käytettäväksi.

Karjatalous. Lehmien keskimääräinen luku ja koko karjan keskimääräinen tuotanto kertomusvuonna päättyneellä tarkastuskaudella oli seuraava:

Tilusryhmä	Lehmien luku	Maitoa, kg	Rasva-%
Tuomarinkylä	27.2	3,114	4.5
Pukinmäki	42.0	3,510	4.0
Falkulla	20.8	3,818	4.2

Eri rehulajien käyttö tarkastusvuonna oli kokonaismäärään verraten prosenteissa seuraava:

Rehulaji	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä	Falkullassa
Öllyväkirehua	8.5	6.7	9.0
Muuta väkirehua	15.8	17.2	20.5
Heiniä	26.3	26.8	29.8
Olkia	2.0	4.4	4.5
Tuoretta rehua	18.7	11.8	9.4
Laidunta	22.7	33.1	26.8

Sikatalous. Kertomusvuonna hoidettiin sikoja Talin ja Tomtbackan tiloilla. Tammikuun 1 p:nä ja joulukuun 31 p:nä suoritettussa eläinten laskennassa sikoja oli seuraavasti:

Rehulaji	Talissa		Tomtbackassa		Yhteensä	
	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12
Karjuja	1	2	1	1	2	3
Emakoita	29	28	16	15	45	43
Nuoria sikoja	7	6	—	107	7	113
Porsaita	25	32	38	—	63	32
Yhteensä	62	68	55	123	117	191

Kirjanpito ja taloudellinen tulos. Kameraalisen kirjanpidon mukaan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot		Mk
Tulot maatalousosaston hoitamista tiloista		6,322,182: 55
Vuokralle annettujen tilojen vuokramaksut y.m.		241,320: 15
	Yhteensä	6,563,502: 70
Menot		
Sääntöpalkkaiset virat		205,213: —
Tilapäistä työvoimaa		2,076,894: —
Vuokra, toimiston, tilityserä		7,200: —
Lämpö »		1,846: 70
Valaistus »		1,685: —
Siivoaminen »		1,200: —
Puhtaanapito		4,669: —
Kaluston hankinta		209,050: 25
Kaluston kunnossapito		122,859: 50
Tarverahat		11,970: 65
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (eläinten)		9,939: 90
Metsänhoito (metsänhoitaja)		15,026: 50
Tallit		326,117: 20
Navetat ja sikala		473,762: 90
Maanviljelys		926,045: 90
Verot ja vakuutusmaksut		185,647: 10
Rakennukset		500,492: —
Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan		100,825: 40
	Yhteensä	5,180,445: —

Vakinaisten menojen lisäksi oli poistoja 37,156: 45 mk, joten menojen ollessa kaikkiaan 5,217,601: 45 mk ja tulojen 6,563,502: 70 mk, jäi ylijäämäksi 1,345,901: 25 mk. Kun ylijäämään lisätään kaupunginkassaan suoritettut korot, 100,825: 40 mk, hyötyi kaupunginkassa maatalousosaston hoitamista tiloista kaikkiaan 1,446,726: 65 mk, edellisenä vuonna 1,340,722: 90 mk. Rasiuksen tulos ilman korkoja, veroja y.m.s. oli 1,632,373: 75 mk, edellisenä vuonna 1,526,929: 80 mk.

Maatilojen sekä metsätalouden puhdas tuotto taloudellisen kirjanpidon mukaan, kun kaupunginkassaan maksettuja korkoja ei oteta huomioon, oli seuraava:

Tilusryhmä	Mk	Tilusryhmä	Mk
Tuomarinkylä	401,654: 40	Herttoniemi	49,722: 95
Pukinmäki	469,813: 65	Viikinmäki	39,532: 20
Tali	241,352: 25	Kaarela	18,785: 25
Tomtbacka	212,906: 55	Korpas	11,433: 10
Fallkulla	18,452: 50	Leppävaara	— 1,707: 55
Puodinkylä	—50,263: 90		
Stansvik	7,597: 35	Yhteensä	1,433,833: 60
Tuurholma	14,554: 85	Metsätalous	367,184: 55
		Kaikkiaan	1,801,018: 15

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, apulaisgeodeetti, 3 insinööriä, 3 vakinaista vaakitsijaa, 1 tilapäinen vaakitsija, 8 vakinaista piirtäjää, 4 tilapäistä piirtäjää, 1 piirtäjäharjoittelija ja vahtimestari. Kaupungingeodeetti, insinöörit, 3 vaakitsijaa, 3 piirtäjää ja vahtimestari eivät lokakuun puolivälistä lähtien sotapalvelukseen kutsumisen johdosta voineet hoitaa virkatehtäviään.

Osaston hoidossa olevan tonttikirjan pidosta aiheutuvien tehtävien lisäksi suoritettiin osastolla kertomusvuonna seuraavat työt: 188 tontin mittaustoimitusta; 173 kivijalantarkastusta; 38 tonttirajan paalutusta; 7 erillistä korkeuden määräystä ja muuta toimitusta; 154 otetta ja jäljennöstä tonttikartoista ja mittakirjoista, niistä 5 kaupungin tarpeisiin; 337 otetta ja todistusta tonttikirjasta, niistä 6 kaupungin tarpeisiin; 317 kartta-piirrosta ja jäljennöstä, joista 228 kaupungin tarpeisiin; 49 esitystä kiinteistölautakunnalle; 48 tonttijakokarttaa selityksineen; sekä 33 kirjelmää ja lausuntoa.

Osaston muusta toiminnasta mainittakoon seuraavaa:

Kaupungin ja sen ympäristön kiintopistoverkkoa täydennettiin pääasiallisesti kaupungista länteen olevilla alueilla Haagassa, Munkkiniemessä, ja Lauttasaaressa sekä Oulunkylässä ja varsinaisessa kaupungissa n.s. Hermannin ja Pasilan alueilla. Vuoden kuluessa rakennettiin ja havaittiin yhteensä 60 kolmiopistettä, joista 2 oli vanhaa uudestaan määrättyä kolmiopistettä. Monikulmiomittauksen yhteydessä rakennettiin ja havaittiin yhteensä 1,200 pistettä ja mitattiin sivuja 120,000 m. Monikulmiopisteistä 250 kuului Tallbergin perillisten kustannuksella suoritettuun Lauttasaaren mittaukseen.

Kartoitusta suoritettiin Puodinkylässä ja Herttoniemessä n. 112 ha, Kaarelassa 108 ha, Malminkartanon alueella 192 ha ja Lauttasaaressa n. 150 ha eli yhteensä n. 662 ha. Lisäksi suoritettiin täydennysmittauksia Munkkiniemen ja Haagan alueilla.

Korkeuskiintopistejono rakennettiin ja havaittiin Salmisaaresta Lauttasaaren yli Laajalahden länsipuolitse Leppävaaraan. Pintavaakitus suoritettiin suunnilleen samoilla alueilla kuin kartoituskin.

Sisätöinä suoritettiin kertomusvuoden aikana m.m. 25 kolmiopisteen tasoituskatut ja 250 monikulmiopisteen koordinaattikatut. Mittakaavassa 1:500 olevia karttalehtiä piirrettiin 39 kpl, joiden käsittämä ala oli n. 313 ha. Helsingin uusi matkailijakartta laadittiin painatuskuntoon. Lisäksi suoritettiin tonttien myyntilistan laatimista varten kuutio- ja pinta-alalaskelmat. Vuoden lopulla osaston työskentely oli suurimmaksi osaksi seisauksissa virkailijain sotapalvelukseen kutsumisen johdosta.

Kaupungingeodeetti oli kaupungin hallituksen määräyksestä kaupungin edustajana 12 maanmittaus- ja 4 pakkolunastustoimituksessa.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1939 annettu kertomus sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuonna asuntojen lukumäärä pysyi muuttumattomana samoin kuin vuokratkin.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kaikkien kunnallisten työväen-

asuntojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1939 lopussa:

	Huoneistoja	Huonetta	Niissä asuvia kakkiaan	Henkilöitä huonetta kohden
Asuntoryhmä				
Hietaniemenkatu.....	66	77	221	2,9
Kirstinkatu	39	42	144	3,4
Somerontie	155	160	527	3,3
Kangasalan tie	239	240	819	3,4
Karstulantie	334	502	1,525	3,0
Sammattintie.....	48	72	229	3,2
Mäkelänkatu	86	173	395	2,3
Kakki asunnot	967	1,266	3,860	3,0

Vastaava asukasluku v. 1938 oli 3,714 ja henkilöluku huonetta kohden 2,9.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden menosääntöön kunnallisia työväen-asuntoja varten merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta taulukosta ¹⁾:

	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Palkkaukset	173,944	178,469: 35
Tilapäinen työvoima	37,200	37,860: —
Kesäloimasijaiset	5,150	4,345: —
Vuokra.....	98,780	98,780: —
Lämpö	7,700	10,049: 70
Valaistus	46,700	32,454: 80
Siivoaminen	1,500	1,295: 40
Vedenkulutus	158,400	149,056: 50
Puhtaanapito	145,100	138,041: 65
Kaluston hankinta	800	532: 55
Kaluston kunnossapito.....	3,000	476: 80
Kasvatustoiminta	10,000	5,856: 75
Korjaukset	450,000	403,380: 75
Yhteensä	1,138,274	1,060,599: 25

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä	Mk	Asuntoryhmä	Mk
Hietaniemenkatu	99,816: 20	Sammattintie	43,409: 50
Kirstinkatu	46,691: 55	Kangasalan tie 11, isännöitsijän huoneisto	16,836: 60
Somerontie	119,876: 80	Yhteensä	979,557: 25
Kangasalan tie	185,172: 80	Kerhotoiminta	68,022: —
Karstulantie	288,848: 90	Lastenseimen vuokra	13,020: —
Mäkelänkatu	178,904: 90	Kaikkiaan	1,060,599: 25

¹⁾ Isännöitsijän palkka sekä muut yhteiset hallintokustannukset merkitään kiinteistötoimiston tilille eivätkä sisälly tähän yhdistelmään. Taulukossa olevaan vuokra-erään sisältyy kerhohuoneiston vuokramenoja 33,600 mk ja lastenseimen vuokramenoja 13,020 mk. Korjauskustannuksiin eivät sisälly rakennusten ulkokorjauksista aiheutuneet menot.

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty 14,270: 80 mk, josta 880 mk v:sta 1937 ja 13,390: 80 mk v:sta 1938 ja kertomusvuoden vuokrat arvioitiin 3,328,920 mk:ksi, joten talousarvioon merkittiin tuloja yhteensä 3,343,190: 80 mk. V:n 1939 kuluessa maksettiin v:n 1937 jäämiä 880 mk ja v:n 1938 jäämiä 8,936 mk, poistettiin v:n 1938 jäämiä 3,618: 80 mk sekä siirrettiin v:n 1938 jäämä 836 mk v:een 1940. Todellisuudessa veloitettiin 3,339,572 mk, mistä määrästä poistettiin 672: 50 mk ja siirrettiin v:een 1940 212,493: 10 mk, mistä v:n 1939 jäämiä 211,657: 10 mk. Loput ¹⁾, 3,126,406: 40 mk, maksettiin.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston eri toiminta-aloihin jakautuva toimintakertomus v:lta 1939 sisälsi seuraavaa:

Urheilutoiminta²⁾. *Luistinradat.* Talvella 1938/39 kunnalla oli 13 omaa luistinrataa alla mainituissa paikoissa pinta-alojen ollessa seuraavat:

	Pinta-ala, m ²		Pinta-ala, m ²
Pallokentällä	14,800	Hesperiankadulla	800
Eläintarhassa	9,500	Siltavuorenrannassa	600
Käpylässä	5,600	Museokadulla	500
Vallilassa	4,900	Suomenlinnassa	400
Sepänkadulla	1,200	Katajanokan jäällä	600
Neitsytpolulla	1,000	Hietalahden altaassa	600
Runeberginkadulla	1,200		
		Yhteensä	41,700

Radat saatiin luistelukuntoon joulukuun 17 p:nä 1938, Pallokentän rata kuitenkin vasta uudenvuodenpäivänä 1939.

Pallokenttä oli puheena olevana talvena ensimmäisen kerran kaupungin hoidossa ja hallinnassa. Sinne rakennettiin suurin kunnallinen luistinalue 400 m:n pikaluisteluratoineen ja maamme ajanmukaisin jääkiekkorata. Pikaradan ylitse rakennettiin tanakka silta. Luistelu radalla oli maksullinen ja siellä pidettiin Helsingin huomattavimmat jääpallo-, jääkiekko- ja pika-luistelukilpailut. Julkisia maksullisia kilpailuja oli kaikkiaan 19. Suurin yleisömäärä, 4,379 katselijaa, oli Suomi—Ruotsi B-ottelussa jääpalloilussa. Pikaluistelukilpailuja oli neljä. Maailmanmestaruuskilpailuja oli saapunut seuraamaan kahtena päivänä yhteensä 6,148 katselijaa. Yleisön lukumäärä kaikissa kilpailuissa oli yhteensä 24,481 henkilöä. Bruttotulot olivat 267,581 mk, josta kaupunki sai puhdasta nettoa 49,589: 20 mk. Kerralta maksavia henkilöitä oli 10,255 ja kausikortin lunastaneita 386.

Eläintarhan radalla kävi talven aikana n. 16,000 luistelijaa, Vallilassa n. 30,000 ja Käpylässä n. 18,000. Näillä radoilla pelattiin useita kymmeniä Suomen palloliiton ja Työväen urheiluliiton piirien alempien sarjojen jääpallo-otteluja. Kunnan luistinradat suljettiin maaliskuun 6 ja 9 p:n välisenä aikana.

Yksityisten hallussa olevat luistinradat olivat samat kuin edellisinäkin vuosina. Niiden jäädytetty pinta-ala oli n. 40,350 m², joten Helsingin kaik-

¹⁾ Tähän sisäytyy isännöitsijän maksama tilitysvuokra 16,003 mk. — ²⁾ Vrt. tämän kert. s. 266*.

kien ratojen pinta-ala oli yhteensä n. 82,000 m². Suojasää haittasi tänäkin talvena lyhyttä luistelukautta.

Hyppyri- ja kelkkamäet. Hyppyrimäkiä oli 5 ja ne saatiin kuntoon tammikuun alkupäivinä. Käytännössä olivat Herttoniemen, Meilahden, Käpylän, Helsinginkadun ja Kaivopuiston mäet. Näistä olivat Helsinginkadun ja Käpylän radat eniten käytettyjä.

Kelkkamäkiä oli 22 ja ne saatiin kuntoon tammikuun 10 p:n tienoilla. Pieniä mäkiä oli Katajanokalla, Pasilassa, Suomenlinnassa, Hesperian- ja Runeberginkadun risteyksessä, Runebergin- ja Sampokadun kentällä luistinradan yhteydessä, Nervanderin-, Lapinlahden-, Telakan-, Sepänkadun ja Kapteenin puistikossa, Siltavuorenrannassa kaksi mäkeä vastakkain, Haapaniemen ja Kallion kentillä, Torkkelinkadun mäellä, Hauhon- ja Suvannontiellä sekä Papinkadulla. Suuria mäkiä oli Vallilan luistinradan rinteessä ja Kaivopuistossa kaksi mäkeä vastakkain.

Hyppyri- ja kelkkamäet suljettiin maaliskuun 2 p:nä.

Pujotteluhiihtomäkiä oli kaksi, joista toinen oli Herttoniemessä hyppyrimäen sivulla ja toinen Eläintarhassa kentän kaakkoispuolella. Viimeksi mainittu oli valaistu. Eläintarhan pujotteluhiihtomäessä pitivät yksityiset opettajat hiihtokursseja.

Hiihtoharrastus helsinkiläisten keskuudessa lisääntyi vuosi vuodelta ja lukemattomat hiihtoladut risteilivät kaupungin lähiympäristössä.

Urheilukentät. Kaupungin urheilukentät avattiin olympiakisoja silmällä pitäen huhtikuun 16 p:nä, Haapaniemen kenttä kuitenkin jo huhtikuun 8 p:nä. Kentät suljettiin lokakuun puolivälissä.

Pallokentällä uusittiin kentät 1 ja 2 kokonaan, kentälle 3 ajettiin turvetta ja kentät 4, 5 ja 6 korjattiin sekä kentällä 7 suoritettiin maa- ja kalliroleikkauksia, joten siitäkkin tuli normaalikokoinen jalkapallokenttä. Korjaustöiden takia ei kentillä 1 ja 2 voitu järjestää otteluja. Niitä pidettiin pääasiallisesti kentällä 3. Julkisia jalkapallo-otteluja pelattiin 35 ja katselijoita niissä oli 7,897. Harjoittelijoilta kannettiin pääsymaksu. Kerralta maksavia henkilöitä oli 9,437 ja kausikortin lunastaneita 453. Kausikortti maksoi 15 mk.

Eläintarhan kentällä pidettiin liikkeiden ja seurojen jäsenten välisiä pikkukilpailuja n. 200. Kentällä kävijöiden luku laski poikkeuksellisten olosuhteiden takia ja lienee se ollut, n. 30,000, joista naisia n. 600. Suihkua käytettiin n. 7,052 kertaa. Maksullisia kilpailuja pidettiin 26. Katselijoita oli 11,657. Bruttotulot olivat 64,191 mk, josta yhdistyksille maksettiin 62,963: 70 mk. Kaikki suuret kilpailut pidettiin stadionilla.

Olympiakisoja varten uusittiin Kallion kentän juoksurata sekä hyppy- ja heittopaikat. Kun lisäksi keskikenttää parannettiin, ei kenttä kesän aikana ollut paljonkaan käytössä.

Vänämöisenkadun kentällä pelattiin kesän kuluessa 225 puulaaki- ja piiriottelua sekä lukematon määrä koululaisotteluja.

Käpylän kentällä pidettiin 25 jalkapallo-ottelua, 32 pesäpallo-ottelua ja 36 yleisurheiluottelua. Toukokuun 8 p:nä pidettiin kentällä väestönsuojelutyötä esittävä näytös.

Käpylän raviradan kenttäalueita ei voitu käyttää siellä suoritettujen ruohoalueiden salaojitus- ja kylvötoiden sekä uuden urheilukentän perustustöiden vuoksi. Kentän ympäristöä käytettiin kuitenkin jossakin määrin harjoitustarkoituksiin.

Haapaniemen ja Annalan kenttiä käytettiin suunnilleen yhtä paljon kuin ennenkin.

Kaisaniemen kenttää käyttivät etupäässä koululaiset palloleikkejään varten. Liikkeiden välisiä pesäpallo- ja jalkapallo-otteluja järjestettiin runsaasti. Katselijoita oli n. 2,000—3,000 henkilöä kerrallaan.

Hesperian kentällä oli 45 yleistä pesäpallokilpailua. Pesäpallo-ottelujen katsojamäärä väheni edelleen. Koulujen oppilaat käyttivät voimistelutunneillaan kenttää erilaisia pelejään varten.

Messuhallin kentällä pelattiin kuten edellisenäkin vuonna runsaasti jalkapallo-otteluja y.m.

Kaisaniemen tenniskentät avattiin toukokuun 4 p:nä ja suljettiin loka-kuun 9 p:nä. Vuokrattujen tuntien lukumäärä oli 3,345.

Urheilukentillä tehdyistä korjauksista mainittakoon m.m., että Vallilan kentälle saatiin rautaiset valonheittäjäpylväät luistinrataa varten ja uusi pukusuoja. Käpylän urheilukentän toinen pukusuoja laajennettiin ja Herttoniemen hiihtomäen alamäkeen tuotiin turvetta ja sen viereen rakennettiin portaat.

Olympiakisojen yleisurheilukilpailuja varten vaativat kilpailujen järjestäjät kolme täydellistä harjoituskenttää 400 m:n pituisine juoksuratoinneen. Yhtenä sellaisena oli vanha Eläintarhan urheilukenttä, toisena uusittu Kallion kenttä ja kolmantena olympiakylään liittyvä Käpylän raviradun uusi urheilukenttä, jonne tuli myös betoninen vesihauta. Sodan takia ei viimeksi mainittu kenttä kuitenkaan valmistunut, mutta sen kuntoonlaittamista jatkettiin seuraavana vuonna. Lisäksi vaativat järjestäjät tilapäisiä harjoituspaikkoja heittoja ja hyppyjä varten. Niitä ennätettiin rakentaa jo Käpylän uuden kentän lähistölle ja Eläintarhan urheilukentän ympärille.

Olympiakisojen suurten kilpailupaikkojen kuten ratsastushallin, soutu-, uima- ja pyöräilystadionin rakennustöitä jatkettiin sota-ajasta huolimatta. Ne valmistuivat kuitenkin suunnitelman mukaisesti vasta seuraavana vuonna, paitsi uimastadion, jonne tulevia koneita ei saatu ulkomailta.

Kansanpuistot. Helsingin kaupungilla oli v. 1939 samat 13 kansanpuistoa kuin edellisenäkin vuonna, jolloin kansanpuistoiksi on katsottu myöskin Hietaranta ja Uunisaari. Raittiusyhdistys Koiton hallinnassa oleva Lammassaari voitaneekin pitää kansanpuistona.

Talvikuukausina yleisö käytti entiseen tapaan varsinkin Seurasaarta, Korkeasaarta, Mustikkamaata, Tuurholmaa, Lauttasaarta ja Kivinokkaa hiihto- ja kävelypaikkoina. Erikoisesti Seurasaari oli pidetty hiihto- ja oleskelupaikka.

V:n 1939 kesä oli ilmastollisesti edullinen. Kesäkuu oli kylläkin kolea, mutta heinä- ja elokuu kauniit ja lämpimät. Elokuu Helsingissä oli lämpimämpi kuin 93 vuoteen. Veden lämpö pysytteli tasaisesti 20 asteen paikkeilla. Esim. sunnuntaina, elokuun 20 p:nä, laskettiin yleisöä olleen yksistään kansanpuistoissa n. 65,600. Tällöin oli Mustikkamaalla n. 20,000, Hietarannassa n. 15,000, Seurasaarella n. 8,000, Kivinokassa n. 7,000, Korkeasaarella n. 6,000, Pihlajasaarella n. 4,500, Uunisaarella n. 3,000, Mustasaarella n. 1,500 ja Tuurholmassa n. 600 henkilöä. Kun lisäksi otetaan huomioon uimalaitokset, Westendin ja Munkkiniemen uimarannat, suurliikkeiden henkilökuntien kesäkcdit, siirtolapuutarhat ja lukemattomat yksityisten huvilat sekä pääkaupunkilaisten pitemmät ja lyhyemmät retkeilymatkat, voitaneekin hyvinkin sanoa, että n. 100,000 pääkaupunkilaista vietti viikonlopun edellä mainittuna päivänä ulkona luonnossa.

Hietaranta avattiin toukokuun 18 p:nä ja suljettiin syyskuun 10 p:nä. Yleisöä kävi Hietarannassa suunnilleen saman verran kuin edellisenäkin kesänä eli n. 400,000 henkilöä. Niistä käytti pukusuojaa 99,637 eli siis n. 25,000 henkilöä enemmän kuin edellisenä kesänä. Eri kuukausien kesken pukusuojiin käyttö jakaantui seuraavasti: toukokuussa pukusuojan käyttäjiä oli 170 henkilöä, kesäkuussa 10,936, heinäkuussa 33,221, elokuussa 54,418 ja syyskuussa 892. Miehistä käytti pukusuojaa 56,208 ja naisista 43,429. Pukusuojan käyttäjien lisääntymiseen vaikutti osaltaan pukusuojan molempien päiden laajentaminen 4 m:llä. Juhannusaattona oli kokkoa katsomassa koleaan sään takia ainoastaan n. 4,000 henkilöä.

Ravintolan pihalle rakennettiin ravintolan henkilökunnalle pukusuoja ja sen yhteyteen virvokevarasto. Polttoainevarasto korjattiin. Ravintolaan laitettiin lisää pesuallas ja vesijohto. Ravintolan kalusto korjattiin ja maalattiin sekä hankittiin lisää 20 putkijalkaista pöytää ja 60 tuolia.

Rannalle tuotiin kesän kuluessa kaksi jaalallista hiekkaa.

Hietarannassa oli kesän aikana toimessa 17 henkilöä, joista pukusuojaan työskenteleviä oli 7, siivoojia 5, vartijoita 4 ja yövartijoita 1.

Uimavartijan apua tarvitsi kesän aikana n. parikymmentä henkilöä. Hukkumistapauksia ei sattunut.

Ravintolan hoidosta huolehti Helsingin kaupungin elintarvikekeskus.

Mustikkamaan uimarannalla teetettiin vapautuneilla vangeilla huomattavia uudistöitä. Uimaranta kunnostettiin siistiksi ja ajanmukaiseksi. Rannan yläpuolella on n. 680 m:n pituinen suoja-penger kivistä. Uusia käytäviä tehtiin n. 1,100 m. Saarelle rakennettiin kaksi uutta käymälää, uusi rantakioski ja lasten keinu. Helsingin työväen uimarien hallinnassa olevaa Mustikkamaan uimalaitosta käytti n. 31,000 kylpijää. Höyrylaivareitin Hakaniemi—Mustikkamaa kautta kuljetettiin 8,183 ja reitin Vilhonnvuorenranta—Mustikkamaa kautta 3,946 uimakouluoppilasta maksutta saarelle. Seurasaaren uimalaitos uusittiin. Uimalaitoksesta tuli tarkoituksenmukainen ja sen käyttö kasvoi huomattavasti. Saareen vedettiin myös kesävesijohto Meilahdesta ja ravintorakennuksen laajennustyöt aloitettiin syksyllä 1939. Vapaauintiranta kunnostettiin. Saareen kävi n. 23,000 maksanutta kylpijää, joista naisia n. 13,000. Pihlajasaarella kävi n. 60,000 henkilöä. Sinne rakennettiin uusi ajanmukainen rantakioski. Korkeasaaren uimalaitoksella kävi n. 7,500 kylpijää, joista naisia 3,700 ja lapsia 750. Herttoniemen uimarannan käyttö kasvoi. Uunisaarella kävi 91,500 kylpijää.

Leirialueet. Vakinaisia leirialueita oli Kivinokassa, Varsasaarella ja Satamasaarella sekä tilapäisiä eli n.s. viikonloppualueita Lauttasaarella ja Tuurholmassa. Kivinokassa oli 821 vakinaista telttaa ja majaa. Kivinokan leirialueen juoma- ja keittovesikysymys tuotti edelleen vaikeuksia. Kaivojen kuivumisen takia kuljetettiin sinne puhtaanapitolaitoksen tankki-autoilla 172,000 litraa vettä kaupungista. Leirialueelle rakennettiin lasten keinu. Varsasaarella oli eniten teltoja heinäkuun lopulla, jolloin niitä oli kaikkiaan 361 ja niissä asui yhteensä 1,000 henkilöä. Juhannuspäivänä oli saarella n. 2,500 henkilöä. Saaren rannoilla oli tällöin 198 moottori- ja soutuvenettä. Saarelle tehtiin 16 huvimatkaa matkustajien lukumäärän ollessa kullakin kerralla n. 175. Satamasaarella oli 136 telttaa. Huvimatkoja tehtiin saarelle 22. Kaikkiaan kävi saarella kesän aikana n. 24,000 henkilöä. Saarella teetettiin vapautuneilla vangeilla n. 600 m uusia teitä. Lauttasaarella ja Tuurholmassa yleisö sai pystyttää telttansa vain sunnuntaiksi ja sen edelliseksi yöksi. Tällaisia teltoja oli Lauttasaarella 2,086.

Tuurholmassa oli suurin telttojen lukumäärä juhannuksena, jolloin niitä oli 45. Tavallisina viikonloppuina niitä oli vain n. 20. Degerössä oli Helsingin retkeilykerhojen leirialue, Lauttasaarella Helsingin raitiotie ja omnibus oy:n henkilökunnan ja Kulosaaren kartanon alueella kunnan työntekijäin leirialue. Lammassaarella oli useita kymmeniä telttoja. Kaupungin puolesta kunnostettiin saaren silta.

Eläintarha. Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta eläintarhan valvoja antoi seuraavat tiedot:

Toukokuun 27 p:nä vietettiin Korkeasaarella eläintarhan 50-vuotisjuhlaa, johon kutsuvieraina osallistui kunnallisia toimihenkilöitä ja kaupungin virkamiehiä, yliopiston, koulunuorison ja sanomalehdistön edustajia y.m. yhteensä n. 430 henkilöä. Juhlapaikkana oli n.s. Porvoonmäen kenttä. Ohjelma käsitti juhlapuheen, eläintarhan historiikin, Korkeasaari-aiheisen revyy'n sekä laulu-, soitto- ja kansantanhuesityksiä. Vieraille tarjottiin kaupungin puolesta kahvia ja virvokkeita. Tilaisuus päättyi komeaan tulo-laiturin edustalla sijaitsevalla luodolla järjestettyyn ilotulitukseen. Juhlapäivän johdosta saari oli koristettu lukuisin Suomen lipuin ja havuköynnöksin ja sen eri rakennukset varustettiin pahvikilvillä, joihin oli merkitty kunkin rakennuksen suunnittelijan nimi ja sen rakennusvuosi. Merkkipäivän johdosta laitos sai vastaanottaa onnitteluja ja runsaasti lahjoja, etupäässä eläinten ruokatarvikkeita, joita sille lahjoittivat näitä tavaroita laitokselle toimittavat liikkeet.

Suunnitelmia olympiakisojen johdosta. Lähestyvien olympiakisojen johdosta kiinteistölautakunta asetti elokuun 22 p:nä 1938 erikoiskomitean harkitsemaan kysymystä eläintarhan nähtävyyksien lisäämiseksi. Komitean mietinnössä esitettiin suunnitelmiin, jotka kiinteistölautakunta puolestaan hyväksyi, sisältyi uusien eläinhankintain ohella eräitä varsin ajankoh- taisia lisärakennushankkeita, joista mainittakoon uusi, tilava karhulinna, uusi, moniosastoinen hirvitarha sekä Palosaaren akvaariorakennus. Olympiakisojen järjestämisen rauettua jäivät nämäkin suunnitelmat toistaiseksi toteuttamatta.

Sota. Sytyneen suurvaltasodan vaikutukset eivät aluksi paljontaan ilmenneet. Yleisön eläintarhassa käynnit jatkuivat melkein normaalisina. Mutta lokakuussa supistuivat käynnit jo hyvin vähin, jonka johdosta m.m. leijonalinna suljettiin ja pidettiin avoinna vain sunnuntaisin. Samoihin aikoihin varustettiin n.s. Ekmanin luola saaren etelärinteellä pommisuoja- jaksi. Saaren ja kaupungin välisten vesijohtoyhteyksien mahdollista katkeamista silmällä pitäen ryhdyttiin toimenpiteisiin vesivaraston hankkimiseksi saareen. Vanha vesilinna yhdistettiin jälleen vesijohtoverkostoon ja täytettiin vedellä. Myöskin leijonalinnan allas täytettiin. Harkittiin myöskin keinoja toimenpiteisiin ryhtymiseksi pommiosumien mahdollisesti kohdatessa vaarallisimpien hoidokkien, lähinnä jääkarhujen, asuin- tiloja. Jo sodan toisena päivänä Sörnäisten niemen pommituksen johdosta joutuivat saaren ja kaupungin väliset vesi-, sähkö- ja puhelinyhteydet epäkuntoon. Katkenneet kaapelit saatiin kuitenkin muutamien päi- vien kuluttua korjatuiksi. Sodan vaikutukset tuntuivat eniten vähenty- neen työvoiman muodossa, kun laitoksen henkilökunnasta 2 eläintenhoi- tajaa ja 1 hevospies joutuivat sotapalvelukseen. Palkkaamalla 1 uusi sijaishoitaja ja uudestaanjärjestämällä hoitoryhmät saatiin työt kuitenkin sujumaan toistuvista ilmahälytyksistä ja siitä huolimatta, että sisätyöt pimennyslaitteiden puuttuessa oli suoritettava valoisana aikana. Ruokatar-

peiden, muiden paitsi kalan, säännöllisessä saannissa ei vielä ilmennyt huomattavampia vaikeuksia.

Henkilökunta. Kun v:n 1939 menoarvioon oli merkitty määräraha tietopuolisesti ja käytännöllisesti siipikarjanhoitoon perehtyneen henkilön palkkaamiseksi eläintarhaan, otettiin eläintarhan palvelukseen neljäksi kesäkuukaudeksi neiti E. Helenius. Asevelvollisuuttaan suorittavan ylimääräisen eläintenhoitajan V. Kanervan sijaisena toimi ent. kesälomasijainen T. Kilpinen, kunnes hän lokakuun puolivälissä joutui reservin kertausharjoituksiin. Samoin reservin kertausharjoituksiin kutsutun eläintenhoitaja E. Kanervan tilalle tuli kesälomasijainen A. Kallio, kunnes hänkin joulukuussa joutui asepalvelukseen, jolloin hänen tilalleen tuli M. Taxell.

Korjaus- ja uudisrakennustyöt. Korjaus- ja uudisrakennustyöstä mainittakoon seuraavat: piisonihärkään ränsistynyt hirsiaita purettiin ja sen tilalle pystytettiin uusi, jyrävä rauta-aita, jossa juoksuina ovat kolmituumaiset putket, sekä pylvinä maahan sementillä juotetut, vanhat z-raudat. Tarha on entiseen tapaan kolmi-osastoinen. Työ suoritettiin eläintarhan omaan laskuun rehumestarin johdolla laitoksen korjausmiestä ja tilapäistä apu-työvoimaa käyttäen. Kahteen tarhan osastosta valettiin sementtiset juomakulhot, jotka yhdistettiin vesijohtoon. Vesitorninmäelle, sen ja kotkahäkin väliselle rosoiselle kalliopohjalle, rakennettiin iso säteettäisillä väliverkoilla 8 osastoon jaettu rautahäkki. Häkki on tarkoitettu lähinnä varislinnuille sekä niille petolinnuille, joille ei riitä tilaa varisnaisessa pöllö- ja haukkahäkistössä. Häkin kupukaton alla on lautasuojukset kahdessa kerroksessa, siitä alaspäin keskustila, josta päästään kaikkiin 8 osastoon. Työ suoritettiin, kuten edellä mainitutkin, rehumestarin johdolla.

Uimahuoneiden yläpuoliseen kalliomaastoon saaren kaakkoisyrjässä pystytettiin nuoria hirviä varten puinen aituus pyöreistä saloista ja sen yhteyteen kuusikulmainen pyöröhirsimaja. Piirustukset laati eläintarhan valvoja.

Entisestä kotimaisten hirvien tarhan yläpuolella sijaitsevasta pikkuhirvien osastosta, joka oli otettu gemssien käyttöön, purettiin tilapäinen lautasuoja ja sitä korvaamaan rakennettiin tarhan ulkonurkkaan pysyväinen suoja samaa kuusikulmaista paviljonkityyppiä, joita mäellä oli jo kolme. Uusi aasitalli varustettiin vihreällä tiilikatolla. Lintu- ja vesilintutalot karsinoineen kunnostettiin ja maalattiin sisäpuolelta. Hevostallissa tehtiin yleiskorjaus, minkä ohessa rakennuksessa suoritettiin ulkomaalasta. Lisäksi maalattiin alppikauriin suoja sekä eräitä häkkeitä. Sementtillä juomakulhoilla varustettiin vielä mufflonlampaiden ja saksanhirven tarhaosastot. Ilveksen häkkiin pystytettiin patsasvarsinen pikku suoja n.s. niliaitan tyyppiä. Vielä mainittakoon, että Sörnäisten niemestä Sompasaaren kautta johtava vesijohtokaapeli uusittiin vesijohtolaitoksen toimesta ja että mainitun laitoksen toimesta järjestettiin saareen kaksi putki-postia paloletkujen kytkemistä varten.

Eläimistö. Vuoden lopussa oli eläintarhassa 150 eläinlajia, yhteensä 526 kpl, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

	Kpl	Eri lajeja		Kpl	Eri lajeja
Imettäväisiä	260	65	Matelijoita	16	4
Lintuja	245	80	Kaloja	5	1
Yhteensä				526	150

Eläinten lukumäärään sisältyvät osaksi eläinten ruokintaan käytetyt kaniinit ja marsut. Eläinlajien lukumäärä on pysynyt ennallaan, mutta yksilöiden lukumäärä, lähinnä erinäisten pikku eläinten kuten kaniinien, frettien ja ankkojen, on supistunut 90:llä. Koko eläintarhan eläimistön inventaarioarvoksi merkittiin 563,655 mk. Vähennys edelliseen vuoteen verraten oli 10,111 mk.

Kaupunginvaltuuston myönnettyä olympiakisoja silmällä pitäen 50,000 mk:n erikoismäärärahan arktisten eläinten hankkimiseksi eläintarhaan, hankittiin Itä-Grönlannista 2 naaraspuolista myskihärän vasikkaa sekä Smithin salmen seuduilta Grönlannin luoteispuolelta 2 mursua. Toinen mursuista kuoli eläimiä Norjaan tuotaessa. Eläimet sijoitettiin Palosaareen, mursu Korkeasaaren vastaiselle rannalle järjestettyyn tilapäistarhaan ja myskihäret nurmikentälle pystytettyyn puuaituukseen. Uusien tulokkaiden katsomisesta perittiin pieni maksu, mutta koleaan sään ja sodan uhkan takia supistui kävijäin luku hyvin vähiin.

Ostamalla hankittiin eläintarhaan m.m. 1 siniturpamarakatti, 1 ketunpentu, 1 mäyrä, 1 pari ahmanpentuja, 1 Saimaan norppa ja 2 kalasääskeä, minkä lisäksi eläinten vaihtoa silmällä pitäen lunastettiin 1 nuori maakotka, 1 kurki, 1 ilves, 2 naarasporoa, jäniksiä ja huuhkajia sekä 4 pikkukiljuhanhea. Pikkukiljuhanhet päätettiin luovuttaa Baaselin eläintarhalle siellä edellisenä vuonna saadun alppimurmeli-parin vastikkeeksi. Lahjaksi saatiin m.m. 3 erilaista apinaa, 2 hirvenvasikkaa, 1 papukaija, joukko kreikan- y.m. kilpikonnia sekä 1 pari laulupapukaijoja. Lisäksi eläintarhalle lahjoitettiin Uudenkaarlepyyn saaristosta vangittu harvinainen pikkujoutsen (Cygnus bewickii), mutta lintu oli viallinen ja se täytyi lopettaa. Vaihtamalla hankittiin eläintarhaan ensimmäisen kerran Toronton eläintarhasta seuraavat pohjoisamerikkalaiset uutuudet: 1 vapitihieho, 2 paria kanadalaisia puupiikkisikoja, 2 paria kanadanhanhia, 1 pari sinihanhia, 2 pikkulumihanhea, 3 amerikanhuuhkajaa ja 4 kalkkunakorppikotkaa. Toinen lumihanhi kuoli matkalla ja yksi huuhkajista oli lopetettava siipivian vuoksi. Myöhemmin syyspuolella lähetettäväksi aiottujen 1 mustakarhuparin, muutamien amerikanmurmeli- ja preeriakoirien lähettämistä oli luovuttava sodan syttymisen takia. Saksalaiselta toiminimelta Julius Mohr jr., Ulm-Donau, vaihtamalla hankittiin 1 pari kivinäätä, mustaselkäfasaaneja ja neitokurkia, 1 kultafasaaniuros ja 1 saruskurki sekä kotimaasta 1 pikkukiljuhanhi ja urossusi. Tarhassa syntyneistä ja eloonjääneistä eläinyksilöistä mainittakoon 6 karakullampaan karitsaa, 3 muflonkaritsaa, 2 virginianhirveä, 2 poroa, 9 minkkiä, 4 hillerifrettiä, 4 pesukarhua ja 1 hopeafasaani.

Eläintarhan lisääntyneen eläimistön inventaarioarvoksi merkittiin 288,126 mk.

Eläintarhasta poistetuista eläimistä mainittakoon, että tarhassa kuolivat m.m. molemmat gibbonapinat, 2 hulmaani-, 2 husaari- ja 1 kapusiiniapina, 1 vaippapaviaani, 1 ilves, 2 minkkiä, 1 kettu, 1 puupiikkisika, 10 rusakkojänistä, 2 kuusipeuraa, 4 metsäkaurista, arktisista eläimistä toinen myskihärän vasikka ja mursun poikanen, 4 erilaista fasaania, 19 riikin-kukkoa, 5 kalkkunaa, 3 helmikanaa, 1 isokiljuhanhi sekä joukko kotimaisia peto- y.m. lintuja. Apinain pääasiallisimmaksi kuoleman syyksi osoittautuivat puutosairaudet, jotka osaksi lienevät johtuneet sodan takia yksipuoliseksi käyneestä ravinnosta. Rusakkojänisten kuoleman aiheutti suoliccoccidiosi ja kanalintujen kuoleman jo edellisenäkin vuonna ilmennyt siipikarjatuberkuloosi. Erittäin valitettavia olivat äskettäin saatuja arktis-

ten eläinten kuolemantapaukset. Myskiahärän vasikka kuoli suolistohäiriöön ja mursu pääsi karkaamaan kevätjäiden irroittamasta aituuksesta ja löydettiin sittemmin kuolleena karkaamispaikan läheisyydestä. Liikanaisina tai muista syistä lopetettiin m.m. 5 sini- ja 3 hopeakettua, 1 karhunpentu, 1 puuma, 1 kuusipeura, 1 ajoporo sekä 7 lokkia. Karkaamalla hävisi mur-sun lisäksi 1 norppa, 1 hilleri ja eläintarhan vahtikoira.

Vaihdon kautta luovutettiin eläintarhasta 1 pari nuoria maakarhuja, 1 ilves, 3 tavallista ja 2 rusakkojänistä, 1 pari oravia, 4 huuhekajaa, 2 kissapöllöä, 2 kurkea, 2 paria metsä- ja 2 paria merihanhia, jotka kaikki lähetettiin Toronton eläintarhaan, 1 pari nuoria hirviä, 24 frettiä ja hillerifrettiä sekä 4 huuhekajaa toiminimelle Julius Mohr jr., Ulm-Donau, sekä 2 metsä- ja 1 merihanhi Aulangon kansallispuistolle.

Siitoseläimiksi myytiin m.m. 1 pari saksanhirviä, jotka Ahvenanmaalla sijoitettiin luontoon, 1 karakulpässi ja 8 minkkiä sekä teuraseläimiksi joukko lampaita, vuohia ja ankoja.

Poistettujen eläinten kirjanpitoarvo oli 298,237 mk.

Palokaluksen täydentäminen. Saaren paloturvallisuuden vahvistamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi 21,490 mk:n määrärahan, joka käytettiin vesi-johtolaitoksen järjestämiin putkipostien yhteyteen kytkettävien kolmi- ja kaksituumaisten hampuletkujen ostoon niihin kuuluvine liitoskappaleineen. Letkut ulottuvat kaikkiin lämmitettäviin rakennuksiin. Muuta palokaluksia saatiin käytettäväksi väestönsuojeluvälineiden yhteydessä.

Leijonalinna. Käynti leijonalinnessa jatkui vilkkaana vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen ajan. Pääsylipuista kertyi 214,082 mk, josta 2 mk:n hintaisten lippujen osalle tuli 181,672 mk ja 1 mk:n hintaisten lippujen osalle 32,410 mk.

Huviajelua ja ratsastuksia aaseilla ja kameleilla järjestettiin lapsille kesäkuukausina entiseen tapaan. Porolla-ajelua ei voitu järjestää epäsuotuisain kelisuhteiden takia. Tuloja kertyi näistä ajeluista ja ratsastuksista yhteensä 12,490 mk, josta netto oli 8,867 mk.

Akvaariorakennus ja kivikokoelma olivat avoinna entiseen tapaan.

Siirtolapuutarhat ja omakotialueet. Siirtolapuutarhoja oli v. 1939 viisi, nimittäin Ruskeasuon, Kumpulan, Vallilan, Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhat. Oulunkylän uudessa siirtolapuutarhassa, jossa perustustyöt oli aloitettu syksyllä 1938, jatkettiin sekä salaojitus- että tie- ja vesijohtotöitä, jotka kuitenkin jäivät kesken syksyllä sodan puhjettua.

Keväällä pidettiin hedelmäpuiden leikkaus- ja hoitokurssit, joilla oli osanottajia kaikista siirtolapuutarhoista. Puutarhoissa sunnuntaisin järjestetyissä juhlissa pidettiin viljelystoimintaa käsitteleviä esitelmiä. Talin siirtolapuutarhassa järjestettiin kesäjuhlan yhteyteen opintotarkoituksessa puutarhanäyttely, jonka välityksellä koetettiin opastaa viljelijöitä kasvi-laatujen tuntemisessa. Kesäisin siirtolapuutarhoissa suoritettavaa neuvontatyötä jatkettiin kuten ennenkin. Sotatilan johdosta syyskaudella ei voitu järjestää kerho- ja luentotoimintaa.

Puutarhaneuvontaa harjoitettiin myöskin Käpylän, Kumpulan, Toukolan, Taivaskallion ja Koskelan omakotialueilla. Neuvontatyön ohella omakotialueilla pidettiin luentoja ja havaintoesityksiä puutarhanhoidon eri aloilta. Luentojen avulla pyrittiin tehostamaan puutarhanhoidon merkitystä, palstojen siisteyttä sekä yhtenäisten istutusten tärkeyttä alueiden katukuvissa. Havaintoesityksiä pidettiin m.m. seuraavista aiheista: pen-

sasaidan istutus ja hoito, koristekasvien hoito, marjapensaiden monistustavat, hedelmäpuiden leikkaus ja tuholaiistorjunta.

Vuoden aikana käytettiin hedelmä- ja marjaviljelyksille tuholaiistorjunta-aineita valmiiksi laimennettuna n. 4,500 litraa, jonka rahallinen arvo oli n. 3,000 mk. Palstoilla, joilla säännöllisesti toimitettiin ruiskutukset, saatiin puhtaita omenia n. 50—60 %. Satoisuus oli yleensä hyvä. Mainittakoon, että eräs viljelijä sai 12 vuotta vanhasta omenapuusta 125 kg omenia. Alueilla pidettiin viljelyskilpailut, jotka innostuttivat viljelijöitä palstojen kunnostamiseen, siisteyteen ja kasvien hoitoon.

Siirtolapuutarha- ja omakotialueille piirrettiin yhteensä 77 puutarhasuunnitelmaa.

IV. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Toimiston henkilökunta. Tammikuun 1 p:nä astui toimeensa aktuaari A. Kytömaa. Muita muutoksia ei vuoden kuluessa tapahtunut toimiston vakinaisessa henkilökunnassa. Ylimääräisinä apulaisina toimivat kaupunginhallituksen määrääminä apulaisaktuaari S. Törnroth sekä toimistoapulaiset L. Ruotsalainen, I. Jauhiainen ja H. Suolahti koko vuoden sekä toimistoapulainen J. Strandberg helmikuun 1 p:stä lukien.

Sairaslomaa nauttivat seuraavat viranhaltijat: aktuaari A. Kytömaa 2 viikkoa heinäkuussa sekä marraskuun 11 p:stä 19 p:ään, vanhempi toimistoapulainen E. Särkisilta toukokuun 11 p:stä 24 p:ään ja saman kuukauden 30 p:stä kesäkuun 22 p:ään sekä heinäkuun 24 p:stä elokuun 13 p:ään, sijaisenaan kesäkuussa toimistoapulainen L. Ruotsalainen, heinäkuussa nuorempi toimistoapulainen A. Ikonen, jonka virkaa hoiti nuorempi toimistoapulainen A. Soura, ja elokuussa toimistoapulainen I. Jauhiainen, vanhemmat toimistoapulaiset I. Juselius ja E. Renfors joulukuun, nuorempi toimistoapulainen H. Montell toukokuun 6 p:stä kesäkuun 5 p:ään, sijaisenaan nuorempi toimistoapulainen A. Soura, jonka virkaa hoiti rouva Hj. Simonen, nuorempi toimistoapulainen A. Emeléus elokuun 1 p:stä 15 p:ään ja lokakuun 13 p:stä marraskuun 12 p:ään, nuorempi toimistoapulainen A.-M. Erwe heinäkuun 5 p:stä elokuun 4 p:ään, toimistoapulainen I. Jauhiainen joulukuun 1 p:stä 12 p:ään, apulaisvahtimestari A. Gröndahl kesäkuun 7 p:stä 25 p:ään, sijaisenaan uorukainen P. Laitinen, sekä siivoaja S. Kylkinen marraskuun 17 p:stä joulukuun 17 p:ään, sijaisenaan rouva L. Skogberg. Rouva Erwe sai lisäksi synnytyksen vuoksi virkavapautta täysin palkkaeduin huhtikuun 7 p:stä kesäkuun 4 p:ään sekä palkatonta virkavapautta maaliskuun 27 p:stä huhtikuun 7 p:ään.

Virkalomaa vähentämättömin palkkaeduin nauttivat reservin ylimääräisiin kertausharjoituksiin kutsutut apulaisaktuaari S. Törnroth ja nuoremmat toimistoapulaiset R. Moisio ja P. A. Cavén lokakuun 9—12 p:stä lukien, toimistoapulainen J. Strandberg syyskuun ajan, jolloin hänen viransijaisenaan toimi neiti E. Järvinen, ja edelleen lokakuun 9 p:stä lukien, apulaisvahtimestari A. Gröndahl syyskuun 9 p:stä lukien sekä lottatehtäviin kutsuttu nuorempi toimistoapulainen M. Mielonen lokakuun 12 p:stä lukien.

Vapaaehtoisen siviiliväestön evakuoinnin yhteydessä matkustivat toimiston johtajan luvalla muutamat toimistoapulaiset maaseudulle palaten kuitenkin jonkun ajan kuluttua takaisin työhön; heille ei poissaoloajalta maksettu palkkaa. Kaupungin sittemmin jouduttua marraskuun 30 p:nä pommituksen alaiseksi siirtyivät edellä mainittua sairaslomaa nauttien maaseudulle vanhemmat toimistoapulaiset E. Renfors ja I. Juselius sekä toimistoapulainen I. Jauhiainen. Maaseudulle siirtyivät lisäksi aktuaari

A. Kytömaa ja nuoremmat toimistoapulaiset A.-M. Erwe ja B. Koskio, joille ei maksettu palkkaa. Kauniaisen kauppalaan siirtynyt nuorempi toimistoapulainen A. Emeléus oikeutettiin työskentelemään toimistossa vain neljä päivää viikossa. Marraskuun 30 p:nä joutuivat amanuenssi V. Kuhlefelt, nuorempi toimistoapulainen A. Soura, toimistoapulainen L. Ruotsalainen ja vahtimestari E. Gröndahl väestönsuojelutyöhön, mikä kuitenkin vuoden viimeisinä päivinä järjestettiin siten, että kolme ensin mainittua voi virka-aikana hoitaa tehtäviään toimistossa ja vahtimestari Gröndahl hoiti tointaan muutaman tunnin ajan päivittäin.

Rahatoimikamarin aikanaan tekemän päätöksen nojalla toimi sen entinen sihteeri H. Dalström toimistossa vuoden alusta joulukuun 1 p:ään saakka, jolloin hän poistui kaupungista. Arkiston järjestämis- ja luetteloimistöissä toimi edelleen valtionarkiston amanuenssi B. Federley. Kiinteistötoimiston notaari E. Ruutu hoiti tuntipalkoin kunnallisen asetuskokouksen toimittamista lokakuun loppuun asti, jolloin hänet kutsuttiin reservin ylimääräisiin kertausharjoituksiin.

Vaikka toimiston henkilökunta vuoden lopussa siten huomattavasti pieneni, ei sijaisia otettu, vaan jällellä olevat virkailijat hoitivat toimiston juoksevat asiat. Kuitenkin toimivat syksyn aikana tilapäisinä vahtimestareina tai asiapoikina: M. Hokkanen, K. Liljeros ja A. Pulkkinen.

Tilastotoimiston rahatoimiston talossa olleen sivuhuoneiston siivoaja M. Nyberg sanottiin irti toimestaan heinäkuun 15 p:stä lukien. Toimiston siirryttyä uuteen huoneistoon otettiin toiseksi siivoojaksi rouva J. Skogberg sekä Sofiänkadun huoneistoon jääneen arkiston siivoojaksi neiti S. Salenius, molemmat syyskuun 1 p:stä lukien.

Toimistoapulainen M. Mielosen kaupunginhallitus päätti syyskuun 21 p:nä määrätä toimiston kassanhoitajaksi, jota tointa hän oli jo hoitanut 20 vuotta ilman erikoista määräystä, sekä hänen sijaisekseen toimistoapulainen B. Koskion.

Palkkaukset. Vuoden alussa kaupunginhallituksen edellisenä vuonna päättämä palkanjärjestely astui voimaan. Apulaisaktuaari S. Törnroth, joka huhtikuun 1 p:nä oli ollut vuoden ajan toimessaan, sai tällöin palkankorotuksen siten, että hänelle siitä lukien entisen palkkansa lisäksi maksettiin kaupunginvaltuuston joulukuussa 1937 päättämä 6 %:n palkanlisä, 150 mk kuukaudessa.

Koska toimiston huoneiston laajentumisen johdosta oli otettava uusi siivoaja syyskuun 1 p:stä lukien, vähennettiin entisen siivoojan kuukausipalkka 1,200 mk:sta 1,100 mk:aan, ja uudelle siivoojalle maksettiin 600 mk kuukaudessa. Sofiänkadun huoneiston siivoojalle suoritettiin 300 mk:n kuukausipalkkio.

Tilastotoimiston pyydettyä ohjeita siitä, oliko eräissä tapauksissa palkanpidätys kansaneläkelaitoksen hyväksi toimitettava, kaupunginhallitus maaliskuun 8 p:nä päätti lähettää toimistolle kaupunginlakimiehen lausunnon asiasta.

Toimiston huoneisto. Koska tilastotoimiston rahatoimiston talossa oleva sivuhuoneisto oli luovutettava rahatoimistolle ja toimiston päähuoneisto todennäköisesti tarvittiin edustustarkoituksiin olympiakisojen aikana, vuokrattiin toimistolle uusi huoneisto Erottajankadun 19:stä, johon toimisto muutti kesäkuun kuluessa. Uusi huoneisto on sopiva ja mukava, mutta osa kirjastosta samoin kuin rahatoimiston vanha arkisto, joka viime aikoina on ollut tilastotoimiston hoidossa ja tällöin saanut useita lisäyksiä, oli jätet-

tävä vanhan huoneiston arkistosuojiiin. Uuden huoneiston vuokra on 11,000 mk ja arkistohuoneiston tilitysvuokra 3,132 mk kuukaudessa. Muuton aiheuttamista menoista, joita varten kaupunginhallitus myönsi määrärahoja 9,196: 60 mk, käytettiin toimiston siirtoa varten 3,651 mk sekä sähköjohtojen muutoksiin, lampujen ostoon ja asentamiseen sekä soittojohtojen asentamiseen 5,545: 60 mk.

Kaupunginhallituksen tiedusteluun toimenpiteisiin ryhtymisestä toimiston siirtämiseksi sodan uhkan varalta turvallisempaan paikkaan tilastotoimisto päätti ilmoittaa, että se tulisi työskentelemään omassa huoneistossaan kunnes sotatoimet mahdollisesti pakottivat sen keskeyttämään toimintansa.

Julkaisutoiminta. Vuoden aikana ilmestyi tilastotoimiston julkaisemina seuraavat 9 teosta:

Tammik.	27 p:nä	Helsingin kaupungin tilasto I. Terveysten- ja sairaanhoito. 21. 1936. Edellinen osa. IV+119 s.
Maalisk.	6 »	Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 15. 1939. XII+253 s.
	» 6 »	Kommunalkalender för Helsingfors stad. 15. 1939. XII+253 s.
Heinäk.	25 »	Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveysten- ja sairaanhoito. 22. 1937. Edellinen osa. IV+121 s.
	» 27 »	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. Äldre serien. Stadsfullmäktige. 3. 1884—87. IV+277 s.
Elok.	23 »	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 16. 1938. XXI+220 s.
	» 23 »	Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 16. 1938. XXI+220 s.
	» 28 »	Helsingfors stads statistik. VI. Undervisningsväsen. 10. 1936/37—1937/38. V+110+46 s.
Syysk.	7 »	Helsingin kaupungin tilasto. VI. Opetuslaitokset. 10. 1936/37—1937/38. V+112+46 s.

Syksyllä vallinneiden poikkeuksellisten olojen vuoksi myöhästyi tilastollisen vuosikirjan, v:n 1937 kunnalliskertomuksen sekä v:n 1937—38 kauppatilaston painatus. Julkaisut ilmestyivät vasta seuraavan vuoden alussa. Samoin myöhästyi vanhojen kunnalliskertomusten suomenkieliset painokset. Tosin v. 1879—83 käsittävä nide saatiin valmiiksi lukuunottamatta hakemistoa, mutta v. 1884—87 käsittävän käsikirjoituksen valmistuminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

Tilastotoimiston esityksestä kaupunginhallitus päätti, ettei kunnalliskalenteria julkaista v. 1940 sekä että v:n 1936—38 terveydenhoitotilaston II osan painattaminen oli jätettävä toistaiseksi.

Eripainoksina toimitettiin seuraavat asetuskokoelmassa julkaistut asetukset: huolto-ohjesääntöön v. 1938 vahvistetut muutokset, 200 kpl, muutokset ja lisäys huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntöön, 300 kpl, sääntöpalkkaiset virat ja niiden luokittelu, 600+300 kpl, liikennemaksutaksaa, 800+400 kpl sekä virkasääntö, 600 kpl; lisäksi otettiin uudet painokset työntekijäin alimpien tuntipalkkojen tariffista, 500 kpl, viranpitäjäin eläkesäännöstä, 200 kpl, poliisijärjestyksestä, 300 kpl,

liikennejärjestyksestä, 800 kpl, ja työntekijäin lomasäännöstä sekä työntekijäin sairas- ja hautausapua koskevista määräyksistä, 600 kpl.

Tietojen ja selvitysten antaminen viranomaisille ja yksityisille. Kuten aikaisempinakin vuosina tilastotoimisto sai kuukausittain sosiaaliministeriön sosiaaliselta tutkimustoimistolta tietoja elintarpeiden hinnoista ja vuosineljänneksittäin elinkustannusindeksistä, joista lähetettiin jäljennökset niitä haluaville kunnallisille elimille. Laivaliikennettä koskeva tilasto lähetettiin kuukausittain satamahallintotoimistolle. Sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle lähetettiin tietoja rakennustoiminnasta ja köyhäinhuoltoavustusta saaneista v. 1939, Uudenmaan lääninhallitukselle erinäisiä sen vuosikertomusta varten tarpeellisia taulukkoja, Vakuutus oy. Pohjolalle tietoja tapaturman varalta vakuutettujen kaupungin työntekijäin lukumäärästä ja heidän työpalkoistaan sekä tilastolliselle päätoimistolle kaupungin raha-asioita valaisevia tilastotietoja. Kööpenhaminan kaupungin tilastokonttorille lähetettiin Helsinkiä koskevia tietoja pohjoismaiden pääkaupunkien yhteistä tilastoa varten, joka mainitun konttorin toimittamana ensin julkaistiin sen tilastollisessa vuosikirjassa ja myöhemmin otettiin muidenkin yhteistyössä mukana olleiden kaupunkien, Tukholman, Oslon, Göteborgin ja Helsingin vastaaviin julkaisuihin.

Pienehköjä tietoja, ilmoituksia ja selvityksiä annettiin sitä paitsi useille viranomaisille ja yksityisille sekä kotimaassa että ulkomailla. M.m. metsätieteelliselle tutkimuslaitokselle välitettiin tietoja kaupungin laitosten polttoaineiden kulutuksesta, tuberkuloosihuoltotoimistoa avustettiin sen tilaston laadinnassa ja sihteeri O. H. Langelandille Osloon toimitettiin hänen pyytämänsä tiedot laivanvarustamojen verotuksesta.

Samoin kuin edellisinäkin vuosina toimitettiin vuoden vaihteessa vuokraamattomien huoneistojen laskenta; saadut tiedot sekä laskelmat asuntoreservin suuruudesta lähetettiin kaupunginhallitukselle ja julkaistiin päivälehdissä.

Tavanmukainen vuokrain tiedustelu kaupungissa suoritettiin syyskuussa entiseen tapaan ja kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle, joka laski tulokset ja lähetti laatimansa yksityiskohtaiset taulukot tilastotoimistolle.

Vuoden aikana annettiin tilastotoimiston arkistossa säilytettyjen henkikirjojen jäljennöksiä perusteella 266 todistusta siitä, olivatko niissä mainitut henkilöt olleet henkikirjoitetut Helsingissä.

Raajarikkoisten laskenta. Valtion v:n 1939 talousarvioon oli varattu määräraha raajarikkoisten olojen tutkimista varten ja työ uskottiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle. Saatuaan tehtäväkseen tietojen keräämisen kaupungin alueella asuvista raajarikkoisista kaupunginhallitus antoi osaltaan työn suorittamisen tilastotoimistolle, joka ryhtyi keräystyöhön keväällä erinäisten raajarikkoisten avustamis- ja huoltoyhdistysten toimihenkilöiden avustamana. Vaikeinta oli tietojen kerääminen niistä raajarikkoisista, jotka eivät olleet asianomaisten yhdistysten ja laitosten tiedossa. Sellaisia kehoitettiin päivälehdissä omaaloitteisesti ilmoittautumaan. Sosiaalisen tutkimustoimiston tarkoitusta varten laadittujen kyselykaavakkeiden täyttämistä huolehtivat sitten erikoiset, monet itsekin raajarikkoiset laskijat, käymällä tiedustelemassa raajarikkoisten kodeissa. Myöskin monet raajarikkoiset tai heidän omaisensa tulivat henkilökohtaisesti tilastotoimistoon tietoja antamaan. Kaikkiaan saatiin tietoja 1,138 henkilöistä. Täytetyt kaavakkeet lähetettiin sosiaaliselle tutkimustoimis-

tolle, joka keräystyön korvauksena suoritti tilastotoimistolle 5 mk kaavakkeesta, minkä palkkion toimisto oli maksanut tietojen kerääjille

Vanhat kunnalliskertomukset ja kunnalliskertomusten yleishakemisto. Viimeiset ruotsinkieliset kaupunginvaltuuston toimintaa v. 1884—87 käsittävät kertomukset ilmestyivät kertomusvuonna. Vastaavat suomenkieliset kertomukset sitä vastoin myöhästyivät suomentajan muiden töiden johdosta. V. 1879—83 käsittävä nide saatiin painetuksi syksyllä, mutta hakemiston laatiminen jäi seuraavaan vuoteen.

Yleishakemiston työt sujuivat häiriöttä syksyyn saakka, mutta kun useat toimiston viranhaltijat poikkeuksellisten olojen takia olivat estyneinä tehtäviään hoitamasta, täytyi yleishakemiston laatimistoissa olevat apulaiset siirtää juokseviin töihin, ja hakemistotyöt keskeytettiin. Tämä oli välttämätöntä senkin vuoksi, että töiden ohjaaja, filosofianmaisteri H. Dalström oli joulukuussa poissa kaupungista.

Toimenpiteet kunnallistilaston kehittämiseksi ja parantamiseksi. Koska valtion harjoittamasta rakennustoiminnasta ei saatu tietoja rakennustarkastajalta hankki sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto tilastotoimiston pyynnöstä toimistolle siltä puuttuvat v:n 1938 rakennustoimintaa koskevat tiedot.

Ensimmäiselle kaupunginlääkärille lähetetyssä kirjelmässä tilastotoimisto ehdotti kaupungin aluelääkärien potilaistaan keräämien toisistaan jonkun verran eroavien tilastotietojen aiheuttaman epäkohdan poistamista yhdenmukaistamalla tilaston laadinnan.

Kontrollitoimenpiteet. Julkaisujen myynnistä ja lunastusmaksujen kannannasta kertyneiden varojen kirjaamisessa ja tilittämisessä noudatettavat kontrollitoimenpiteet kehitettiin toimiston laatiman ja kaupunginreviisorin hyväksymän promemorian perusteella.

Arkiston järjestelytyöt jatkuivat. Tilastotoimiston siirtyessä uuteen huoneiston arkisto miltei kokonaisuudessaan jätettiin vanhan huoneiston arkistosuojaan, ja vapautuneisiin kirjastohuoneisiin oli aikomus sijoittaa rahatoimiston v. 1921—30 käsittävä arkisto, jota tilanpuutteen takia ei voitu säilyttää rahatoimiston talon kellarissa. Sodan vuoksi ei kuitenkaan voitu ryhtyä toimenpiteisiin.

Marraskuussa sijoitettiin toimiston tärkeimmät vanhemmat asiakirjat laatikoihin ja siirrettiin sodan syttyessä Kiljavannummen parantolaan, josta kaupunginhallitus oli vuokrannut varastosuojan.

Kun kaupungissa syksyllä ryhdyttiin ullaikkojen tyhjentämiseen esitti tilastotoimisto, valtionarkistonhoitajan kehoituksesta, kaupunginhallitukselle, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin ullaakoilla mahdollisesti säilytetyn tärkeän arkistoaineiston talteen ottamiseksi. Ehdotus ei tiettävästi aiheutanut toimenpidettä.

Oslon tilastokokous. Kööpenhaminassa v. 1936 pidetyssä pohjoismaiden suurkaupunkien tilastoviranomaisten neuvottelukokouksessa päätettiin seuraava neuvottelutilaisuus pitää Oslolla v. 1939 yleisen pohjoismaiden tilastokongressin yhteydessä. Neuvotteluun, joka pidettiin kesäkuun 27 p:nä Oslon raatihuoneessa, osallistuivat tilastotoimiston toimistopäällikkö O. Bruun ja apulaisaktuaari S. Törnroth, joille kummallekin kaupunginhallitus myönsi 3,250 mk:n matka-apurahan. Pidetyssä kokouksessa esitettiin ensin Oslon kaupungin tilastokonttorin päällikön A. Messelin alustus kunnallisen tilastotoiminnan keskittämisestä, minkä jälkeen muiden kaupunkien johtajat esittivät kokemuksensa ja mielipiteensä asiassa. Edelleen

tarkastettiin kaupunkien tilastollisissa vuosikirjoissa julkaistut yhteiset tilastotaulukot ja päätettiin tehdä niihin erinäisiä muutoksia ja lisäyksiä; taulukkojen toimittaminen, jonka Kööpenhaminan kaupungin tilastokonttori oli suorittanut, annettiin nyt Tukholman kaupungin tilastokonttorin tehtäväksi. Lopuksi keskusteltiin erään Kööpenhaminan tilastokonttorin laatimasta ehdotuksesta yhteisen avioliittojen hedelmällisyyttä valaisevan tilaston aikaansaamiseksi ja päätettiin kehottaa kaupungeja ryhtymään yhtenäisen tällaisen tilaston laatimiseen.

Seuraavina päivinä pidettiin yleinen tilastomiesten kongressi, jolloin m.m. toimistopäällikkö O. Bruun esitti alustuksen tilaston ajankohtaisista kysymyksistä.

Menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin toimiston määrärahoja käytettiin:

Menoerät	Määräraha talousar- vion mu- kaan	Siirto- ja lisämäärä- rahat	Yhteensä käytettä- vissä olevia varoja	Menot	Määrärahan säätö (+) tai ylitys (—)		
						Markkaa ja penniä	
Sääntöpalkkaiset virat	790,520	9,154	799,674	784,883	35	+ 14,790	65
Tilapäistä työvoimaa ..	221,750	13,650	235,400	230,837	40	+ 4,562	60
Vuokra	86,832	77,000	163,832	139,208	—	+ 24,624	—
Valaistus.....	7,500	—	7,500	4,915	65	+ 2,584	35
Siivoaminen	3,250	—	3,250	4,348	15	— 1,098	15
Painatus ja sidonta	338,000	1) 50,692	388,692	341,377	75	2) +47,314	60
Tarverahat	26,500	—	26,500	26,382	55	+ 117	45
Yhteensä	1,474,352	150,496	1,624,848	1,531,952	85	+92,895	50

Vuoden talousarvio päättyi 1,474,352 mk:aan, jonka lisäksi edellisen vuoden painatusmäärärahasta siirtyi 50,692: 35 mk. Toimiston käytettävissä oli siis varoja yhteensä 1,525,044: 35 mk. Tilastotoimiston aneassa painatustöitään varten 34,000 mk:n lisämäärärahaa köyhäinhuoltotilastoa varten painettujen henkilökorttilomakkeiden ja opetuslaitosten vuosikertomusten julkaisemistavan muuttamisesta aiheutuneiden aliarvioitujen kustannusten peittämiseksi, kaupunginvaltuusto myönsi toimistolle oikeuden kysymyksessä olevan määrärahan ylittämiseen. Kun erinäiset painatustyöt kuitenkin myöhästyivät ja kyseellisen siirtomäärärahan tilille sen vuoksi syntyi seuraavaan vuoteen siirrettävä säästö, toimisto ei voinut käyttää tätä ylittämisoikeutta hyväkseen. Lisäksi myönnettiin asianomaisilta tileiltä 11,550 mk tilapäisen työvoiman määrärahasta palkattujen viranhaltijain palkankorotuksia varten sekä 11,254 mk sijaispalkkioita varten viranhaltijoiden sairauden tai reserviharjoituksissa olon aikana, sekä 77,000 mk toimiston uuden huoneiston vuokraan, jota paitsi toimisto oikeutettiin 1,300 mk:lla ylittämään siivoamismäärärahansa muuton aiheuttaman ylimääräisen siivouksen vuoksi.

Yleisestä kalustomäärärahasta kaupunginhallitus myönsi 670 mk kirjahyllyn, 13,250 mk toimiston uuteen huoneistoon asetettavien teräksisten kirjahyllöjen, 1,700 mk uutimien ja niiden tankojen sekä kahden markiisin hankkimiseen. Kaluston korjausmäärärahasta myönnettiin 530 mk erinäisten pöytien ja tuolien korjaukseen.

1) Siirretty v:sta 1938. — 2) Siirrettiin v:een 1940.

Tulot toimiston myydyistä julkaisuista olivat 5,905: 65 mk.

Talousarvioehdotus. V:n 1940 talousarvioehdotus päättyi 1,590,842 mk:aan. Siihen myöhemmin ehdotetut lisämäärärahat olivat 18,792 mk, joten talousarvioehdotuksen lopullinen määrä nousi 1,609,634 mk:aan. Koska syksyllä poikkeuksellisen tilanteen vuoksi oli välttämätöntä supistaa menoja, kaupunginhallitus, neuvoteltuaan asiasta toimistopäällikön kanssa, poisti erinäisiä uusia määrärahoja ja alensi toisia, joten kaupunginvaltuuston hyväksymä menoarvio päättyi 1,584,074 mk:aan.

Lähetysten lukumäärä oli 3,126; niistä oli lähetettyjä kirjoja 995 ja jaettuja julkaisuja 2,131.

Kirjasto lisääntyi 747 numerolla.

V. Leski- ja orpokassa

Leski- ja orpokassan johtokunnan v:lta 1939 antama toimintakertomus sisälsi seuraavaa:

Kassan toisena toimintavuonna kuuluivat sen johtokuntaan pääjohtaja E. Rydman puheenjohtajana sekä jäsenenä vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuholm ja rahatoimenjohtaja J. Helo kaupunginvaltuuston valitsemina sekä uuttaaja A. Iloniemi, kaupungininsinööri O. Martikainen ja johtaja S. Seppälä kassan jäsenistön valitsemina. Johtokunnan varapuheenjohtajana toimi rahatoimenjohtaja Helo ja sen sihteerinä kansliasihteerinä A. Danielson. Insinööri Martikaisen kuoltua elokuun 26 p:nä valitsi kassan jäsenistö syyskuun 19 p:nä pitämässään kokouksessa hänen tilalleen johtokunnan jäseneksi sairaalatarkastaja M. Saarenheimon. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten huhtikuun 20 p:nä pitämässä vuosikokouksessa valittiin v:n 1939 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerkkänen ja insinööri A. Myrsky sekä varalle kamreeri R. Brandt ja putkityöntekijä J. Kivistö.

Edellä mainitun kassan jäsenistön vuosikokouksen esityksestä ja kaupunginvaltuuston hyväksytyä sen sosiaaliministeriö kesäkuun 20 p:nä vahvisti seuraavan lisäyksen kassan sääntöjen 2 §:ään: Mitä näissä säännöissä on sanottu kaupungin palveluksessa olevista henkilöistä, koskee kassan kokouksen ja kaupunginvaltuuston kulloinkin siihen suostuttua myöskin sellaisen yhtiön henkilökuntaa, jossa kaupunki omistaa osake-enemmistön. Tämä lisäys johtui lähinnä Helsingin Raitiotie ja omnibus oy:n anomuksesta, että sen palveluksessa oleville henkilöille valmistettaisiin tilaisuus liittyä kassan jäseniksi. Sittemmin kaupunginvaltuusto kokouksessaan elokuun 30 p:nä päätti suostua sanotun yhtiön anomukseen sen henkilökunnan oikeuttamisesta liittymään kassaan ehdoin, että yhtiö henkilökuntansa osalta vastasi niistä sitoumuksista, jotka kassan sääntöjen mukaan kuuluvat kaupungille. Tätä mahdollisuutta liittyä kassaan käyttivät hyväkseen toimintavuoden loppuun mennessä 31 yhtiön palveluksessa olevaa henkilöä.

Kassan toisena toimintavuonna oli siihen liittyvien uusien jäsenten lukumäärä luonnollisesti huomattavasti pienempi kuin edellisenä vuonna. Useimmat, jotka katsoivat itsellään olevan syytä liittyä kassaan, olivat ilmoittautuneet jäseniksi jo sen yhden vuoden pituisen määräajan kuluessa, jolloin heillä oli tilaisuus päästä perustajajäseniksi kassan sääntöjen näille suomin eduin. Jäsenmäärä eri eläkeluokissa oli seuraava:

	Jäsenten peruspalkka kuukaudessa							Jäseniä yhteensä
	I alle 2,100 mk		II 2,100—2,899 mk		III 2,900— 3,999 mk	IV 4,000— 5,799 mk	V 5,800— mk	
	Kuukausipalkkaisia	Tunti- tai viikkopalkkaisia	Kuukausipalkkaisia	Tunti- tai viikkopalkkaisia				
V:sta 1938 jäljellä olevia	457	783	273	31	270	166	69	2,049
Uusia	8	22	10	2	12	13	7	74
Eronneita	12	15	4	—	4	3	—	38
Kuolleita	4	20	1	1	3	2	1	32
V:een 1940 jääneitä	343	767	274	23	343	193	110	2,053
Eläkeluokasta toiseen siirtyneitä:								
Entisen luokan mukaan	107	9	109	14	52	35	—	326
Uuden luokan mukaan	1	6	105	5	120	54	35	326

Kassan jäseniksi hyväksytyt 2,123 henkilöä jakautuivat eri virastojen, laitosten y.m. kesken seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia	Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Jäseniä kaikkiaan	Niistä naisia
Revisiotoimisto	4	—	Suomenkieliset kansakoulut.....	85	1
Kaupunginhallituksen kanslia ja asiamiesos.	21	—	Ruotsinkieliset kansakoulut	23	1
Rahatoimisto.....	17	3	Suomenkielinen työväenopisto	3	—
Tilastotoimisto	5	—	Ruotsinkielinen työväenopisto	1	—
Verotusvalmisteluvirasto	14	—	Ammattiopetuslaitosten johtokunta	1	—
Maistraatti	7	—	Kirjapainokoulu ...	3	—
I kaupunginvoudin konttori	6	—	Valm. poikain ammattikoulu	10	—
II kaupunginvoudin konttori	58	2	Kaupunginkirjasto .	13	4
Rikostuomioiden toimienpanokonttori ..	13	—	Kaupunginorkesteri	57	—
Ulosottolaitoksen tarkkailuosasto	1	—	Kiinteistötoimisto ..	87	4
Rakennustarkastus ...	9	—	Rakennustoimisto...	579	2
Raastuvanoikeus	33	—	Puhtaanapitolaitos	61	—
Syyttäjistä	6	—	Satamat	56	1
Poliisilaitoksen sairaushuolto	1	—	Teurastamo	30	1
Palolaitos	106	—	Elintarvikekeskus ..	5	—
Terveystenhoito	46	—	Vesijohtolaitos	95	—
Sairaanhoito	121	10	Kaasulaitos	171	1
Huoltotoimi	63	6	Sähkölaitos	225	2
Lastensuojelu	36	5	Raitiotie ja omnibus oy.	31	—
Oikeusaputoimisto ...	2	—			
Työnvälitystoimisto...	18	3	Yhteensä	2,123	46

V:n 1939 kuluessa 38 henkilöä, niistä 1 nainen, erosi kassan jäsenyydestä ja 32 jäsentä kuoli, joten jäsenten lukumäärä vuoden päättyessä oli 2,053. Ikäänsä nähden jäsenet jakautuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Jäseniä kaikkiaan	Eronneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päätyessä
—24	3	—	—	3
25—29	104	4	—	100
30—34	317	12	1	304
35—39	359	5	1	353
40—44	319	9	2	308
45—49	314	2	4	308
50—54	267	3	2	262
55—59	213	2	7	204
60—64	153	1	12	140
65—69	60	—	3	57
70—	14	—	—	14
Yhteensä	2,123	38	32	2,053

Kassasta eronneet jakautuivat eroamisen syyn mukaan seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallinnonhaara	Omasta pyynnöstä kassasta eronneita	Omasta pyynnöstä kaupungin palveluk- sesta eron- neita	Kuol- leita
Rahatoimisto.....	1	—	—
II kaupunginvoudin konttori	—	1	—
Palolaitos	4	—	—
Sairaanhoido	2	2	—
Huoltotoimi	—	1	1
Lastensuojelu	1	—	—
Työnvälitystoimisto	—	—	2
Suomenkieliset kansakoulut	—	—	1
Kaupunginkirjasto	1	—	—
Kaupunginorkesteri	—	2	1
Rakennustoimisto.....	10	6	15
Puhtaanapitolaitos	—	—	2
Satamat	—	1	—
Teurastamo	—	1	2
Elintarvikekeskus	1	—	—
Vesijohtolaitos	2	—	1
Kaasulaitos	—	1	4
Sähkölaitos	1	—	3
Yhteensä	23	15	32

Kassan 32 edesmenneen jäsenen ikä vaihteli 30 vuodesta 68 vuoteen. Heidän jälkeensä jääneet lesket ja orvot jakautuivat ikänsä mukaan seuraavasti:

Eläke- luokka	Lesket iän mukaan, vuotta								Orvot iän mukaan, vuotta												
	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	-1	2	4	8	9	10	11	13	14	16	17	18	20
I	1	1	1	7	7	5	2	—	—	1	1	—	3	1	1	—	2	5	—	2 ¹⁾	1
II	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—
III	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
IV	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	1	2	2	8	8	6	4	1	1	1	1	1	3	1	1	1	3	5	2	2	1

Kertomusvuoden lopussa voimassa olevien eläkkeiden määrä kuukautta kohden oli yhteensä 21,270 mk, jakautuen leskien ja orpojen kesken sekä eläkeluokittain seuraavasti:

Eläke- luokka	Eläkettä nauttivia leskiä	Leski- eläkkeitä, mk	Eläkettä nauttivia orpoja	Orpo- eläkkeitä, mk	Eläkkeitä kaikkiaan, mk
I	33	9,900	22	2,130	12,030
II	4	1,600	4	480	2,080
III	4	2,000	1	200	2,200
IV	4	2,800	—	—	2,800
V	2	1,800	1	360	2,160
Yhteensä	47	18,100	28	3,170	21,270

Jatkuvien jäsenmaksujen suorittamisesta johtokunta vapautti kaksi kassan jäsentä.

Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Eläkemaksut	1,116,011: 80	Kulungit	32,336: 40
Kaupungin osuus eläk- keisiin	143,543: 35	Suoritettut eläkkeet	188,300: —
Korot	36,792: 30	Poistot	180: —
Yhteensä	1,296,347: 45	Yhteensä	220,816: 40

Ylijäämää oli siis 1,075,531: 05 mk.

¹⁾ Pysyväisesti sairas.

VI. Ulosottolaitos

Ulosottolaitoksen tarkastajan kertomus toimintavuodelta 1939 oli seuraava:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkkailuosaston päätehtävänä oli edelleenkin valvoa toisen kaupunginvoudin konttorin toimintaa, joka käsitti verojäämien pakkoperintää.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudin konttoriin perimistä varten jätetyistä verolipuista sekä tämän perimisen tuloksista v. 1939:

	Näistä lipuista:						
	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä	Vuoden aikana saapuneita	Yhteensä	Perittiin	Palautettiin	Jäi jäljelle v:een 1939	Perittyjä %:na kokolukumäärästä
Kunnallisvero ..	65,841	69,164	135,005	27,535	28,302	79,168	20.4
Valtion tulo- ja omaisuusvero	7,172	21,223	28,395	10,826	5,121	12,448	38.1
Kirkollisvero ...	5,366	64,343	69,709	22,558	23,321	23,830	32.4
Yhteensä	78,379	154,730	233,109	60,919	56,744	115,446	26.1

Näiden verolippujen edustama rahamäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, mk	Valtion tulo- ja omaisuusvero, mk	Kirkollisvero, mk	Yhteensä, mk
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien	61,074,220	11,012,768	934,630	73,021,618
V. 1939 perittäväksi saapuneiden	63,104,276	24,315,937	5,533,161	92,953,374
Yhteensä	124,178,496	35,328,705	6,467,791	165,974,992
Perittyjen	24,498,104	14,361,287	2,714,265	41,573,656
Palautettujen	19,697,016	4,672,700	1,391,529	25,761,245
V:een 1940 jääneiden ...	79,983,376	16,294,718	2,361,997	98,640,091
Yhteensä	124,178,496	35,328,705	6,467,791	165,974,992

Perittyjen verolippujen jakautuminen verolajeihin ja verotusvuosiin käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kunnallisvero vuodesta ¹⁾ :	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
1935 ja aikaisemmin	2,613	1,723,319	392,871
1936	3,016	2,572,859	357,616
1937	21,225	19,415,553	976,943
1938	681	786,373	11,294
Yhteensä	27,535	24,498,104	1,738,724

¹⁾ Ks. seuraavalla sivulla olevaa muistutusta.

<i>Valtion tulo- ja omaisuusverovuodesta:</i>	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
1935 ja aikaisemmin	273	181,745	40,959
1936	1,411	976,876	128,276
1937	9,142	13,202,666	452,100
Yhteensä	10,826	14,361,287	621,335

Kirkollisvero vuodesta:

1935 ja aikaisemmin	1,234	106,831	—
1936	6,838	649,738	—
1937	14,486	1,957,696	—
Yhteensä	22,558	2,714,265	—
Kaiken kaikkiaan	60,919	41,573,656	2,360,059

Siitä vuodesta:

1935 ja aikaisemmin	4,120	2,011,895	433,830
1936	11,265	4,199,473	485,892
1937	44,853	34,575,915	1,429,043
1938	681	786,373	11,294

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 56,744 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä (estelajin mukaan):

Verovelvolliset olivat:

<i>Kunnallisvero vuodesta:</i>	Varattomia	Löytymättömiä	Muut estelajit	Virka-apu-tapaukset	Yhteensä
1936 ja aikaisemmin	4,307	546	65	660	5,578
1937	2,430	283	128	220	3,061
1938	8,689	2,987	3,822	3,565	19,063
1939	3	135	243	219	600
Yhteensä	15,429	3,951	4,258	4,664	28,302

Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:

1935 ja aikaisemmin	138	133	7	65	343
1936	718	401	27	135	1,281
1937	1,638	494	298	1,067	3,497
Yhteensä	2,494	1,028	332	1,267	5,121

Kirkollisvero vuodesta:

1935 ja aikaisemmin	1,209	312	20	237	1,778
1936	7,505	2,211	217	393	10,326
1937	2,500	4,446	119	4,152	11,217
Yhteensä	11,214	6,969	356	4,782	23,321
Kaiken kaikkiaan	29,137	11,948	4,946	10,713	56,744

Muist.: Aikaisemmin sanottiin määrättyinä vuonna maksuunpannun kunnallisveron olevan lähinnä edellisen vuoden veroa, koska se oli määrätty verovelvollisten sen vuoden tulojen perusteella. V. 1934 tapahtuneella lainmuutoksella on säädetty, että verotusmäärä on varainhoitovuoden veroa, t.s. sen vuoden, jona maksuunpano tapahtuu. Vertausmahdollisuuksien saamiseksi muihin verolajeihin ja edellisiin verotusvuosiin ei tätä terminologiaa kuitenkaan ole noudatettu esillä olevassa toimintakertomuksessa, vaan tarkoittavat siinä mainitut vuosiluvut verotetun tulon nautintavuosia.

Edellä mainituista perittäviksi jätetyistä kunnallisverolipuista palautettiin 21.0 %, valtion tulo- ja omaisuusverolipuista 18.0 % ja kirkollisverolipuista 33.5 % eli kaikista 24.3 %. Koko palautusmäärästä, 56,744 kappaleesta, oli kunnallisverolippuja 49.9 %, valtion tulo- ja omaisuusverolippuja 9.0 % ja kirkollisverolippuja 41.1 %. Estelajien mukaan palautettujen verolippujen ryhmitys oli seuraava: varattomia 51.3 %, löytymättömiä 21.1 %, muita estelajeja 8.7 % ja virka-avun pyynnöin palautettuja verolippuja 18.9 %.

Nämä luvut valaisevat perintätulon kielteistä tulosta. V. 1938 palautettiin 58,612 verolippua, joten siis palautettujen verolippujen lukumäärä kertomusvuonna väheni 1,868.

Sitä paitsi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

<i>Vero- tai maksulaji</i>	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Koiraveroa	119	26,055
Kauppayhdistyksen veloittamia maksuja.....	1,299	43,615
Sairaalamaksuja	139	57,423
Erilaisia uudisrakennusmaksuja	88	201,573
Apteekkimaksuja	1	22,595
Radiolupamaksuja (maaseutuosaston perimiä)	412	41,200
Ruotsalaiselle Olaus Petrin seurakunnalle tulevia veroja	72	11,085
Venäläiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle tulevia veroja	515	34,684
Juutalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	59	16,927
Saksalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	29	8,887
Yhteensä	2,733	464,044

Sekalaisten verojen ja maksujen perintä tuotti 148,665: 15 mk vähemmän kuin v. 1938.

Kaikkiaan perittiin v. 1939 yhteensä 63,652 Helsingin verolippua, edellisenä vuonna 80,283 verolippua. Näiden verolippujen edustama rahamäärä veronlisäyksineen nousi v. 1939 44,397,757: 50 mk:aan oltuaan v. 1938 43,012,577: 90 mk, joten rahallinen perintätulos kasvoi 1,385,179: 60 mk eli 3.2 %.

Kunnallisveron perintätulos muodostui v. 1939 tuntuvasti huonommaksi kuin edellisenä vuonna, sillä perittyjen verolippujen lukumäärä väheni v:n 1938 vastaavaan määrään verraten 4,007 kpl eli 12.7 % ja niiden raharvoon nähden 2,443,057: 20 mk eli 8.5 %. Tämä kunnallisverojen perintätuloksen huonontuminen aiheutui verovelvollisten sodan uhkan ja yleensä poikkeuksellisten olosuhteiden takia muuttuneesta suhtautumisesta veronmaksuihin. Kunnallisveron perintätulos syyskuun 1939 loppuun mennessä oli perittyjen verolippujen lukumäärään nähden suunnilleen sama kuin edellisenä vuonna ja raha-arvoon nähden hiukan yli 1,000,000 mk suurempi. Perinnän rahallinen tuotto väheni sittemmin lokakuussa n. 36.6 %, kohosi tilapäisesti marraskuussa 70.0 %, mutta laski heti sodan puhjettua n. 77.8 %, niin että joulukuun perintätulos oli ainoastaan seitsemäsosa v:n 1938 joulukuun tuloksesta. Tämän verolajin koko tilitettävä verolippuvarasto, yhteensä 135,005 kunnallisverolippua, edustaen raha-arvoltaan

124,178,496 mk, kasvoi v:n 1938 verolippujen lukumäärään verraten 10.4 % ja raha-arvoon nähden 19.4 %. V:n 1938 verolippuvarastosta saatiin perityksi n. 25.8 %, mutta v. 1939 verolippujen perintätulos laski 20.4 %:iin, siis jokseenkin samalle tasolle kuin pulavuosina 1930—33. Valtion tulo- ja omaisuusveron pakkoperinnässä kasvoi perittyjen verolippujen lukumäärä v. 1939 73 kpl eli 0.7 % ja raha-arvo 4,533,430:85 mk eli 43.4 % edellisen vuoden vastaaviin tuloksiin verraten. Jo syyskuun 1939 loppuun mennessä perittiin 9,434 verolippua, edustaen raha-arvoltaan 13,428,555:05 mk, edellisen vuoden vastaavien lukujen ollessa 8,718 ja 8,587,977:45, joten perintätulos jo silloin verolippujen lukumäärään nähden oli 8.2 % ja raha-arvoon nähden 56.4 % edellisen vuoden tuottoa parempi. Kun tämän veroryhmän periminen pääasiassa suoritetaan huhti-syyskuun välisenä aikana ei v:n 1939 loppupuolella saatu perintätulos, joka edellisen vuoden vastaavaan tuottoon verraten oli verolippujen lukumäärään nähden 31.6 % ja raha-arvoon nähden 16.5 % huonompi, vaikuttanut yhtä huomattavasti vuosituottoon kuin kunnallis- ja kirkollisverojen ryhmissä. Tämän, v. 1939 ilmenneen rahallisen tuloksen paremmuuden selitykseksi mainittakoon myöskin, että valtionverojen viimeisinä vuosina huomattavasti kasvaessa monet ennen määräaikaisissa kannannoissa valtionveronsa säännöllisesti maksaneet verovelvolliset ovat nyt joutuneet taloudellisesti rasittuneina suorittamaan veronsa ulosottoteitse. Tämän veroryhmän koko verolippuvarasto, yhteensä 28,395 valtionverolippua, edustaen raha-arvoltaan 35,328,705 mk, kasvoi v:n 1938 verolippujen lukumäärään verraten 34.0 % ja raha-arvoon nähden 51.1 %. Perittyjen verolippujen lukumäärä ja niiden edustama raha-arvo koko vuoden verolippuvarastoon ja sen edustamaan raha-arvoon verraten, olivat vastaavasti 38.1 % ja 40.7 % oltuaan v. 1938 verolippujen lukumäärään nähden 50.7 % ja raha-arvoon nähden 42.4 %. Kirkollisverojen ryhmässä perittiin 22,558 verolippua vastaavan raha-määrän ollessa 2,714,264:75 mk, v. 1938 perittiin 34,018 verolippua, joten verolippujen lukumäärä väheni 11,460 eli 33.7 % ja verolippujen edustama rahamäärä 556,528:90 mk eli 17.0 %. Syyskuun 1939 loppuun mennessä perittiin 17,114 verolippua edustaen raha-arvoltaan 2,180,399:15 mk, edellisen vuoden vastaavan verolippulukumäärän ollessa 19,527 ja verolippujen edustaman rahamäärän 2,043,583:65 mk, eli verolippujen lukumäärään nähden 12.4 % vähemmän ja raha-arvoon nähden 6.7 % enemmän kuin v. 1938. Kolmen viimeisen kuukauden perintätulos oli verolippujen lukumäärään nähden 62.4 % ja niiden edustamaan raha-arvoon nähden 56.5 % pienempi v:n 1938 vastaavaa tulosta. Kertomusvuoden kirkollisveroryhmän koko verolippuvarasto, yhteensä 69,709 kirkollisverolippua, edustaen raha-arvoltaan 6,467,791 mk, oli lukumäärältään suunnilleen yhtä suuri kuin v. 1938 ja raha-arvoltaan 15.3 % suurempi. Perittyjen verolippujen lukumäärän ja niiden edustaman raha-arvon suhde koko kertomusvuoden kirkollisverolippuvarastoon ja sen edustamaan raha-arvoon laski v:n 1938 vastaaviin lukuihin verraten verolippujen lukumäärään nähden 48.7 %:sta 32.4 %:iin ja raha-arvoon nähden 58.3 %:sta 42.0 %:iin. Sekalaisten verojen ja maksujen verolippulukumäärä oli 2,733 ja verolippujen edustama raha-arvo 464,043:55 mk edellisen vuoden vastaavien lukujen ollessa 3,970 ja 612,708:70, joten v. 1939 perittyjen verolippujen lukumäärä väheni v:n 1938 perintätulokseen verraten 1,237 eli 31.2 % ja verolippujen edustama rahamäärä 148,665:15 mk eli 24.3 %.

Virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneita

verolippuja perittiin v. 1939 11,201 eli 278 verolippua eli 2.5 % enemmän kuin v. 1938. Verolippujen edustaman rahamäärän ollessa v. 1939 5,245,721: 75 mk ja v. 1938 5,349,773: 60 mk oli perintätuloksen raha-arvo 104,051: 85 mk eli 1.9 % pienempi kuin v. 1938. Lisäksi perittiin kertomusvuonna 412 radiolupamaksua, joiden vastaava rahamäärä oli 41,200 mk. Jäännös v:n 1938 tilittämättömistä veroista oli 466,400: 10 mk. V. 1939 tilitettävä kokonaismäärä oli siis 5,753,321: 85 mk, josta toimeksiantajille samana vuonna tilitettiin 5,339,931: 10 mk ja v:een 1940 siirtyi 413,390: 75 mk. Kertomusvuonna virka-avun pyynnön toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneiden verolippujen lukumäärä oli 33,286 ja niiden edustama raha-arvo 13,546,701: 95 mk. Maaseudulle lähetettyjen vastauskirjeiden luku oli 13,422.

Pakollisesti perittyjen verojäämien kokonaismäärä veronlisäyksineen, joka v. 1938 oli 48,362,351: 50 mk, nousi v. 1939 49,684,679: 25 mk:aan vastaavien verolippulukumäärien ollessa 91,206 ja 74,853. Verolippujen lukumäärä väheni siis 16,353 eli 17.9 % ja rahamäärä kasvoi 1,322,327: 75 mk eli 2.7 %.

VII. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:ltä 1939 sisälsi seuraavaa:

Vuoden aikana verotusvalmisteluviraston henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että virastoon perustettiin kolme uutta osastonjohtajan- ja yksi uusi kiinteistökäsittelijänvirka ja uusiksi osastonjohtajiksi määrättiin filosofianmaisteri K. O. Rautakoski, hovioikeuden-
auskultantti O. Salokoski ja lainopinylioppilas R. Niku-Paavola sekä uudeksi kiinteistöosastojen käsittelijäksi virastossa aikaisemmin tilapäisenä virkailijana toiminut isännöitsijä S. Vanhatalo. Uudeksi käsittelijäksi edellä mainitun Niku-Paavolan sijaan otettiin lakitieteenylioppilas K. Sinivuori. Toimistoapulainen H. Lindblad kuoli lokakuun 30 p:nä ja toimistoapulainen H. Billerbäck erosi virastaan joulukuun 1 p:nä. Näitä avoimeksi joutuneita virkoja ei täytetty kertomusvuonna. Toimistoapulaiset W. Cederqvist ja M. Paroll, jotka v. 1939 tulivat olleeksi 25 vuotta viraston palveluksessa, saivat keskuskauppakamarin hopeiset ansiomerkit. Virkavapautta sairauden vuoksi nauttivat toimistoapulaiset F. Grönroos syyskuun 18 p:stä marraskuun 17 p:ään, V. Etholén heinäkuun 18 p:stä elokuun 17 p:ään, T. Öller elokuun 24 p:stä lokakuun 15 p:ään, H. Lindblad elokuun 3 p:stä lokakuun 30 p:ään ja I. Haverinen heinäkuun 27 p:stä lokakuun 26 p:ään sekä vahtimestari L. Sivén tammikuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään.

Verotusvalmisteluviraston kaupunginhallitukselle tekemistä esityksistä mainittakoon m. m. seuraavat: Tammikuun 13 p:nä tehty esitys viraston ei-vakinaisten, kaupungin palveluksessa olevien virkailijoiden palkan korotuksesta, minkä kaupunginhallitus hyväksyi maaliskuun 30 p:nä ja lääninhallitus vahvisti toukokuun 9 p:nä; huhtikuun 15 p:nä tehty esitys viraston ei-vakinaisten, valtion palveluksessa olevien virkailijoiden palkan korotuksesta, jonka lääninhallitus hyväksyi lokakuun 17 p:nä; huhtikuun 9 p:nä tehty esitys viraston kansliapäällikön palkan korottamisesta, johon kaupunginhallitus suostui huhtikuun 27 p:nä kesäkuun 1 p:stä lukien ja lääninhallitus vahvisti päätöksen toukokuun 9 p:nä; elokuun 14 p:nä tehty esitys kaupunginvaltuuston kesäkuussa kaupungin virkasäännön 18 §:ään hyväksymän muutoksen soveltamisesta verotusvalmisteluviraston ei-vakinaisiin virkailijoihin, jonka kaupunginhallitus hyväksyi elokuun 17 p:nä; elokuun 17 p:nä tehty esitys verotusvalmisteluviraston virkahuoneiston laajentamisesta v:n 1940 alusta lukien, jonka kaupunginhallitus hyväksyi marraskuun 23 p:nä; ja lokakuun 9 p:nä tehty esitys v. 1940 maksettavista kansaneläkemaksuista. Huhtikuun 17 p:nä tehtiin esitys lääninhallitukselle tietojen saamisesta poliisilaitoksen osoitetoimis-

tosta sekä kesäkuun 9 p:nä tehtiin esitys valtiovarainministeriölle lainmuutosten aikaansaamiseksi kysymyksissä, jotka koskivat osakeyhtiöiden omien osakkeiden ostamista sekä eräiden Ruotsissa käytännössä olevien verotusmenetelmien käytäntöönottamista maassamme.

Virastolle annettiin kertomusvuonna tapahtuvaa kunnallistaksoitusta varten 167,025 tuloilmoitusta, edellisenä vuonna 156,695, joista suomenkielisiä oli 123,797 ja ruotsinkielisiä 43,228. Tulo- ja omaisuusverotusta varten annettiin 158,794 veroilmoitusta, edellisenä vuonna 148,837, joista suomenkielisiä oli 117,261 ja ruotsinkielisiä 41,533. Kunnallisen taksoituslautakunnan kokoukset alkoivat tammikuun 2 p:nä ja päättyivät seuraneen kesäkuun 2 p:nä. Lautakunta kokoontui kokonaisuudessaan 4 kertaa, jota paitsi sen muodostamien kahdentoista osaston kokousten lukumäärät olivat seuraavat: ensimmäisen osaston 27, toisen 23, kolmannen 17, neljännen 25, viidennen ja kymmenennen 19, kuudennen 21, seitsemännen 26, kahdeksannen, yhdennentoista ja kahdennentoista 20 sekä yhdeksännen 18. Lokakuun 31 p:nä lautakunta piti vielä kokouksen, jossa tehtiin lääninhallitukselle esitys maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista. Tulo- ja omaisuusverolautakunnan kokouksia pidettiin useimmiten samalla kertaa kuin taksoituslautakunnan ja sen osastojen kokouksia, jonka lisäksi lautakunnalla oli kokouksia myöhemminkin eli syyskuun puoliväliin asti, jolloin veroluettelon lyhennysote asetettiin verovelvollisten nähtäväksi.

Verotettujen lukumäärä oli kunnallisverotuksessa 157,153, edellisenä vuonna 143,592, ja valtionverotuksessa 90,024, edellisenä vuonna 76,217. Veroäyrien lukumäärä, joka edellisenä vuonna oli 38,340,880, kohosi 43,964,117:een. Maksettavaksi määrätyn tulo- ja omaisuusveron määrä, joka edellisenä vuonna oli 541,789,952: 15 mk, kohosi 604,044,455: 60 mk:aan, josta 6,536,261: 90 mk tuli tulo- ja omaisuusverolain 23 a §:ssä mainitun lisäveron, 1,973,815: 75 mk 43 §:ssä säädetyn lisäveron, 99,649,706: 55 mk perushankintaveron sekä 6,159,200: 20 mk aikaisemmilta vuosilta maksuunpannun jälkiveron osalle.

V:n 1938 tulojen perusteella toimitetusta kunnallistaksoituksesta tehtiin tutkijalautakunnalle 3,059 valitusta, edellisenä vuonna 2,680, jotka tutkijalautakunta käsiteli elokuun 8, 10, 11, 14 ja 15 p:nä pitämissään kokouksissa. Valituksista 1,246 aiheutti joko taksoituksen poistamisen tai alentamisen, jota vastoin 1,813 valitusta hylättiin. Tutkijalautakunnan päätösten johdosta poistettiin 203,113 veroäyriä, joten veroäyrien kokonaisuudeksi jäi 43,761,004. Veroäyriä jakaantui kiinteistötulojen osalle 4,621,348 eli 10.6 %, elinkeinotulojen osalle 10,348,270 eli 23.6 % sekä palkka- y. m. tulojen osalle 28,791,386 eli 65.8 %. Veroäyriä maksettava veromäärä määrättiin v:lta 1939, kuten edelliseltäkin vuodelta, 7 mk:ksi.

Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle 376 valitusta, joita lautakunta marraskuun 30 p:nä alkaneen sodan johdosta ei ehtinyt käsitellä loppuun v:n 1939 aikana.

Verotusvalmisteluviraston käytettävänä oli v:n 1938 päättyessä kaupungin varoilla ostettua kalustoa 237,490 mk:n hankinta-arvosta ja valtion omistamaa kalustoa 341,082: 65 mk:n hankinta-arvosta. Kertomusvuoden aikana hankittiin uutta kalustoa kaupungin varoilla yhteensä 33,185 mk:n ja valtion varoilla 31,900 mk:n arvosta.

Sodan aiheuttaman pommitusvaaran vuoksi virasto siirtyi joulukuun alkupäivinä melkein kokonaisuudessaan Espoon kunnassa sijaitsevaan Albergan kartanoon ja palasi sieltä takaisin vasta seuraavan vuoden

helmikuun puolivälissä, jolloin virastoa varten oli rakennettu väliaikainen pommisuoja. Lisäksi tuettiin toimiston lasikatto laudoituksella.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Verotusvalmisteluviraston kuukausitilien tarkastus toimitettiin heti tilien valmistuttua ja samojen menettelytapojen ja periaatteiden mukaisesti kuin edellisinäkin vuosina. Mahdolliset huomautukset tehtiin heti tarkastuslausuntoon.

Verotusvalmisteluvirastossa oli vuoden aikana 48 kunnan ja 60 valtion palkkaamaa viranhaltijaa sekä lisäksi 9 henkilöä, jotka saivat palkkaa sekä valtiolta että kunnalta. Tilapäisissä töissä oli vuoden aikana kaikkiaan 147 henkilöä.

V:n 1939 menoarvioon verotusvalmisteluviraston käytettäväksi myönnettiin lisämäärärahoja Helsingin kaupungin osalta vahtimestari L. Sivénin sairaslomasijaista varten kaikkiaan 15,520 mk sekä toimistoapulaisten E. Nyqvistin ja E. Lindholmin kolmatta ikäkorotusta varten tammikuun 1939 ajalta 304 mk. Valtion osalla ylitettiin ylimääräistä siivousmäärärahaa 652 mk:lla sekä painatus- ja sidontamäärärahaa 4,004: 10 mk:lla.

Edellä mainitut lisämäärärahat sekä ylitykset huomioonottaen verotusvalmisteluviraston v:n 1939 tilinpäätös osoitti säästöä valtion osalta 113,910: 95 mk sekä Helsingin kaupungin osalta 247,115: 85 mk.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1939 tilien loppuyhdistelmän mukaan valtion menot olivat 2,656,771: 55 mk ja Helsingin kaupungin menot 2,649,709: 15 mk. Koska valtio lisäksi suoritti henkikirjanotteista 31,000 mk ja valtion verolomakkeiden painatuksesta 90,000 mk sekä kaupunki taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittamisesta 130,000 mk, oli valtion lopullinen osuus verotusvalmisteluviraston menoista 2,777,771: 55 mk ja kaupungin osuus 2,779,709: 15 mk. Viimeksi mainitusta rahamäärästä on kuitenkin vähennettävä valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomina tutkijalautakunnan jäsenten palkkioina suoritettut 2,250 mk, joten kaupungin lopulliseksi osuudeksi jäi 2,777,459: 15 mk. Tarverahojen yhteismäärärahan Helsingin kaupunki arvioi 70,000 mk:ksi, mutta valtio vain 60,000 mk:ksi, jonka suuruisena se otettiin tileihin. Samoin kaupungin arvioiman taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittamismäärärahan, 156,000 mk, valtio merkitsi ainoastaan 130,000 mk:n suuruiseksi.

VIII. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:ltä 1939 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1939 puheenjohtajana johtaja E. Huttunen, varapuheenjohtajana professori O. Tarjanne sekä jäseninä vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuohjelm, pankinjohtaja T. Grotenfelt, toimitsija E. Härmä, sähkötyöntekijä O. Oksanen ja insinööri T. Vähäkallio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja, insinööri E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari I. Nordberg maaliskuun 31 p:ään saakka sekä varatuomari H. Arvidson huhtikuun 1 p:stä lukien.

Lautakunta kokoontui 52 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1,436 asiaa. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 523.

Vuoden aikana teetetyistä suurehkoista uudis- ja korjaustöistä tehdään selkoa rakennustoimiston eri osastojen toimintaa koskevissa selostuksissa.

Yleisten töiden lautakunnan alaisina olivat rakennustoimisto ja sen tilivirasto. Rakennustoimisto toimi kaupungininsinöörin johdolla ja jakautui toimintansa puolesta kansliaan sekä 5 osastoon, nimittäin satamarakennusosastoon, katurakennusosastoon, talorakennusosastoon, puisto-osastoon ja varasto-osastoon. Toimiston tilejä hoiti sen tilivirasto. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 315.

Elokuun 26 p:nä kuoli kaupungininsinööri O. Martikainen, joka v:sta 1929 alkaen oli hoitanut kaupungininsinöörintointia. Lokakuun 25 p:nä kaupunginvaltuusto valitsi kaupungininsinööriksi Tampereen kaupungin kaupungininsinöörin A. Linnavuoren, joka ryhtyi virkaansa hoitamaan vasta seuraavana vuonna. Viran väliaikaisena hoitajana toimi apulaiskaturakennuspäällikkö R. Granqvist.

Työntekijät ja työpalkat. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

K u u k a u s i	Satamarakennusosasto	Katurakennusosasto	Talorakennusosasto	Puistoosasto	Varastoosasto	Yhteensä
Tammikuu.....	579	1,427	323	130	138	2,597
Helmikuu.....	600	1,444	366	132	136	2,678
Maaliskuu.....	636	1,483	368	113	138	2,738
Huhtikuu.....	666	1,513	425	438	138	3,180
Toukokuu.....	713	1,633	463	361	141	3,311
Kesäkuu.....	704	1,747	508	347	128	3,434
Heinäkuu.....	694	1,713	536	303	128	3,374
Elokuu.....	750	1,801	492	285	142	3,470
Syyskuu.....	722	1,883	486	291	143	3,525
Lokakuu.....	677	1,907	429	318	129	3,460
Marraskuu.....	717	1,830	437	290	160	3,434
Joulukuu.....	615	1,688	369	199	163	3,034

Vakinaisissa töissä maksettiin kertomusvuonna kaupunginvaltuuston lokakuun 26 p:nä 1938 vahvistaman palkkatariffin mukaiset tuntipalkat.

Varatöitä ei rakennustoimistolla v:n 1939 aikana ollut.

Kesälomaa myönnettiin vuoden aikana 2,851 työntekijälle yhteensä 28,930 päivää seuraavasta yhdistelmästä lähemmin ilmenevin tavoin:

Osasto	Työntekijöitä, jotka nauttivat kesälomaa								Kesälomapäiviä yhteensä	
	2	3	4	5	7	9	2	3		yhteensä
	päivää					viikkoa				
Satamarakennusosasto	4	—	8	167	—	101	213	127	620	6,626
Katurakennusosasto	—	—	—	326	—	397	206	419	1,348	15,217
Talorakennusosasto.....	62	40	27	114	6	75	91	35	450	3,361
Puisto-osasto	17	52	—	120	—	61	30	18	298	2,023
Varasto-osasto	—	—	—	10	—	21	68	36	135	1,703
Yhteensä	83	92	35	737	6	655	608	635	2,851	28,930

Tapaturmat. Tapaturmaisesti vahingoittui 689 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 302,735: 55 mk. Invaliideiksi joutuneiden 2 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 76,025: 95 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 378,761: 50 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa.

Satamarakennusosasto. Satamarakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat satamarakennuspäällikkö, avustava satamarakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 12 apulaisinsinööriä, 2 vaakitsijaa ja 4 piirtäjää. Vuoden aikana erosi 1 insinööri ja palvelukseen otettiin 1. Kirjanpidosta ja kirjaimistyöstä huolehti 5 toimistoapulaista. Lähettejä oli 2. Kertausharjoituksiin kutsuttiin 9 insinööriä, 1 vaakitsija ja 1 piirtäjä.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 19 rakennusmestaria, 13 apulaistyönjohtajaa, 1 nosturien esimies ja 1 varastokirjuri. Reservin kertausharjoituksiin joutui 8 työnjohtajaa ja 3 oli työpalveluksessa.

Vakinaisissa töissä olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 570 ja syyskuun alussa 755. Kertausharjoitusten johdosta työntekijäin lukumäärä väheni syksyllä ja oli sodan puhjetessa 568. Joulukuussa työntekijäin lukumäärä oli n. 440. Kertausharjoituksiin kutsuttujen työntekijäin lukumäärä oli vuoden lopussa 159, kaatuneita oli 2.

Yleisten töiden lautakunnalle esitettiin 176 asiaa, joista 90 koski uudistuksia tai rakennustöitä ja 86 hallinnollisia tai henkilö- ja palkka-asioita. Lausuntoja annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Kävely- ja autoliikenteen järjestelyä Seurasaaressa ja Lauttasaaren silloilla sekä Ruoholahden-torilla, puiden istuttamista Lauttasaarenkadulle, lautakäytävän rakentamista jään yli Mustasaaresta Vallisaaren, kiinteätä aitausta Eteläisen laiturahaaran tullipaviljongin luona, valtionrautateiden Katajanokalla olevan puhelinjohdon siirtämistä, Itäisen Katajanokan siistimistä olympiakisojen ajaksi, kadun tasoittamista ja rannan siistimistä Siltasaarenkadun korttelin n:o 300 eteläpuolella, uuden Helsingin—Porvoon puhelinkaapelin laske-
mista, eduskuntatalon ympäristön asemakaavachdotusta, Suomen osuus-

kauppojen keskuskunta nimisen osuuskunnan Pääskylänkadulla omistaman pistoraitteen pito-oikeuden pidentämistä, Töölön sokeritehtaan rautatieraitteen siirtämistä, Töölönlahden veden puhdistamista suihkulähteillä ja pumppuasemilla, soutustadionin piirustusten tarkastamista ja kustannusarvion laatimista v:n 1939 olympiatöiden ohjelmasta, kanoottivajojen rakentamista ja Humalluotojen täyttämistä, Humalluodon siltaa, ehdotusta uudeksi rakennusjärjestykseksi, rakennus- ja satamanosturien julkisen tarkkailun järjestämistä, katunimikilpien ja liikennemerkkien pystyttämistä satama-alueen tasoylikäytävälle, kivitöiden antamista urakalle, eräiden työntekijäin ryhmien palkkojen korottamista, pesu- ja pukeutumisvajojen järjestämistä suurehkoille työmaille, sekä työvaatteiden varaamista eräille työntekijöille. Esityksiä annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Salmisaaren korttelin n:o 781 ympäristön katuja, korttelin n:o 783 louhimista, Lauttasaaren sillan eteläpuolella olevan Lauttasaaren laiturin rakentamista, Hernesaarella olevan n.s. Fordin tontin täyttämistä, Makasiinilaiturin pidentämistä koskevia piirustuksia, Eteläsataman laivatelakka-alueen järjestämistä olympiakisojen ajaksi sekä väliaikaisen tullipaviljongin rakentamista sinne, Katajanokalle rakennettavia öljy- ja vuotamakasiinia sekä työntekijäin ruokailuhuonetta, Herttoniemen teollisuus- ja varastoalueelle johtavien rautatieraitteiden piirustusten hyväksymistä sekä halkovajan rakentamista Herttoniemen asemalle, Rahapajarannan nostureiden ja kahden 100 m³:n ruoppausproomun myöhästynyttä hankintaa, Makasiinirannan kahden nosturin (Crichton) ja kourakaivurin (Priestman Brothers) proomuineen tilaamista, laiturimuurikiven ja betoniraudan hankintaa Makasiinilaiturin pidennykseen, kotimaisen rautatiekiskon, laatu B, sekä sähkökompressorin ja huuhtelupumpun ostamista, sekä rakennustoimiston henkilövarausta sodan sattuessa.

Satamalautakunnalle annettiin 66 lausuntoa, joista 51 koski vuokrausasioita ja rakennusten piirustuksia sekä 15 satamien rakentamista ja kunnossapitoa. Kaupunginhallitukselle, rakennustoimistolle, kiinteistötoimistolle ja muille viranomaisille annettiin useita lausuntoja.

Laiturien korjaamiseen kuului tavanomaisen kunnossapidon lisäksi Pohjoisrannan rantamuurin teko Uudenmaan kasarmin kohdalle, Pohjoissataman halkolaiturin eteläpuoleisen sisälaituriosan uusiminen ja Sörnäisten sataman uuden laiturin korjaus.

Katujen kunnossapitoon kuului myös Ankkuri- ja Purjekadun varustaminen hiekka-asfalttipeitteellä ja Herttoniemen teiden kuntoonpano.

Lauttasaarenkadun viemäri pidennettiin korttelin n:o 785 länsipäähän saakka.

Kulosaarensalmen yli vievän sillan korjausta jatkettiin käyttämällä korjaukseen myönnettyä lisämäärärahaa.

Satamatoimiston tarpeita varten kunnostettiin laituri Båtvikissa Herttoniemessä. Pohjoisrannassa sijaitseva Nihtisaaren liikenteessä käytetty laituri siirrettiin pohjoisemmaksi. Hakaniemenrannan pää rakennettiin uudelleen.

Vaihdekadun, Itämerenkadun ja Arabian raiteita sekä Herttoniemen rataa korjattiin.

Venepaikkoja oli 2,322, joista 1,814 oli ulkopaalullisia tai aituuksellisia. Vuokrattuna oli 1,914 venepaikkaa.

Pohjoisrannan vesialueelta Halkolaiturin eteläpuolelta löydettyt uponneet hylt nostettiin.

Lauhkean kevättalven ja joulukuun laivaliikenteen keskeyttämisen takia säästettiin suurin osa Sillat jälle nimikkeen määrärahasta sekä laituriin ja railojen viereiset aidat.

Ruoppauslaitoksella ruopattiin tavanomaisesti kaikkien suurten viemärien suiden edustat ja lumenkaatopaikkojen tienoot. Kustannukset näistä ruoppauksista olivat 87,346 mk ja 91,722 mk. Laituriin edustoja ruopattiin Katajanokan hiililaituriin ja Rahapajanrannan itäisen nurkan kohdalla, Laivalaiturin nurkan pohjoispuolella sekä Saukonlaiturin länsipään kohdalla. Kolmella ensiksi mainitulla paikalla nostettiin myöskin louhittuja kiviä kourakaivurilla. Eräiden venepaikkojen kohdalla poistettiin kiviä, jotka vallitsevan matalan veden takia olisivat haitanneet veneiden kiinnitystä. Halkolaiturin eteläpuolella olevaa matalaa kohtaa ruopattiin käsiruoppaajalla. Lisäksi aloitettiin ruoppauslaitoksella Pohjoisen Valkosaaren länsipuolella olevan vesialueen ruoppaaminen 8 m:n syvyiseksi. Edelleen ruopattiin Lauttasaaren rantaan rakennettavan laiturin tienoita, Kaivopuiston ja Valkosaarten välitse käyvää laivaväylää ja Herttoniemen laivaväylää sekä Kaivopuiston rantatien takia huviloiden n:ot 10 ja 11 rantoja, joiden kustannukset suoritettiin asianomaisten uudisrakennusten määrärahoista. Hietalahden sulkutelakan laskuun ruopattiin Munkkisaaren rannalla uusien laivatelakoiden edustat. Ruoppauslaitos oli käytännössä huhtikuun 14 p:stä joulukuun 14 p:ään paitsi joulukuun 2 p:n ja 9 p:n välisenä aikana, jolloin ruoppaustyö sodan takia keskeytettiin, eli 194 työpäivää, josta ajasta huhtikuun 14 p:stä syyskuun 9 p:ään eli 126 työpäivää työskenneltiin kahdessa vuorossa. Kaikkiaan 320 vuorossa ruopattiin 165,270 m³ eli 516 m³ vuoroa kohden. Ruoppa viedtiin Suomenlinnan ulkopuolelle. Hinaukseen käytettiin ajoittain satamajäänmurtaja Herculesta.

Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin Lauttasaaren rannalla Salmisaaren pohjoispuolella, Ruoholahdessa, Laivalaiturin pidentämisen takia, Merisatamassa Liuskaluotojen kohdalla, Eteläsataman aallonmurtajan takia, Katajanokan pohjoisrannan kohdalla, Pasilan—Kumpulan—Sörnäisen satamaradan takia, Herttoniemen radan länsipuolella olevilla tonteilla ja Porvoon maantien eteläpuolella sekä Korkeasaaren ankkalammikolla.

Ruoppauslaitos ja rautaiset proomut olivat talven telakoituina Kone- ja silta oy:n telakalla, hinausalus ja mammutpumpppuromu korjattiin Hietalahden telakalla ja moottorialukset ja puiset proomut kaupungin telakalla Jätkäsaaressa. Proomut n:ot 19 ja 20 korjattiin perusteellisesti.

Laivarannan valaistuslaitteita makasiini G:n edustalla ja makasiini K:n pohjoispuolella täydennettiin.

Länsisataman uudisrakennustöihin kuului kolmannen raiteen asettaminen Laivalaiturille makasiini K:n edustalle, Hietasaarenkadun sepelöiminen tämän makasiinin takaiselta osalta ja puheena olevalla kadulla olevien raiteiden pidentäminen sekä täytteen ottaminen korttelin n:o 265 eteläpuolelle. Lisäksi asetettiin lastausraide Saukonkadulle korttelien n:ot 261 ja 262 kohdalle. Korttelissa n:o 270 olevan työntekijäin ruokalan ympäristön puistikon istutustyöt suoritettiin puisto-osasto.

Lauttasaarenranta korttelin n:o 781 länsi- ja pohjoispuolella sekä Tallberginkatu saman korttelin itäpuolella olevalta osalta tasattiin, sepelöitiin ja varustettiin viemäreillä. Ainoastaan välittömästi Lauttasaaren sillan pohjoispuolella olevan ajoradan päällystäminen sekä ulomman jalkakäytävän ja puukaiteen teko oli jätettävä seuraavaan vuoteen. Tämän yhtey-

dessä tehtiin jäädytysvesijohtoja ja korttelia kiertävien jalkakäytävien päällystäminen Oy. Alkoholiliike ab:n laskuun.

Lauttasaarenkatu korttelin n:o 788 kohdalla ja tämän korttelin länsipuolella oleva katu tasattiin, sepelöitiin ja varustettiin viemärijohtoilla. Työ jatkui vuoden vaihteessa.

Lauttasaarenkatu korotettiin, sepelöitiin ja varustettiin viemärijohtoilla kreikkalaiskatolisen hautausmaan etelänpuoleiselta osalta. Sen johdosta, että sopivaa täytekiveä oli runsaasti saatavissa, kustannukset tulivat huomattavasti laskettua summaa pienemmiksi.

Hernesaaren laiturin töitä jatkettiin vuoden kuluessa, jonka päättyessä kaikki neljä arkkua, yhteensä 90 m, olivat veistetyt, upotetut ja täytetyt kivillä; betonilla täyttämisen suoritettiin loppuun kolmessa arkussa. Kovan, laiturin alla ja edustalla olevan pohjan ruoppaaminen suoritettiin mammut-pumpulla ja kourakaivurilla. Hernesaarelle vievää pengertä levennettiin itäänpäin ja Hernesaaren eteläpuolen täyttämistä jatkettiin edelleen. Työ myöhästyi sodan takia.

Töitä Eteläsatamaan johtavalla, Kaivopuiston ja Valkosaarten välisellä väylällä jatkettiin talven ja kevään kuluessa, mutta keskeytettiin kesäkuun lopussa. Työt aloitettiin jälleen marraskuussa, mutta lopetettiin sodan puhjetessa.

Eteläsataman Makasiinirannan pidennystä entisen Laivatelakan edustalla jatkettiin. 137 m:n pituinen laiturin uppoarkuilla tehtiin valmiiksi ja myöskin 203 m:n pituinen, paaluille perustettu laituriosa voitiin likipitään rakentaa valmiiksi. Samoin tehtiin valmiiksi laiturin takainen paalutus ja eteläinen puolisko sille asetettavasta arinasta. Vielä valmistettiin paalutus ja laituritason arina makasiinien välille. Laiturin eteläpuolelle, Kalliolinnan kohdalle suunniteltua venesatamaa varten toimitettiin ruoppaus sekä pantiin arkkujen veistäminen alulle. Makasiinien välille ja pohjoisen makasiinin pohjoispuolelle tulevien viemärijohtojen työt aloitettiin. Uuden laiturin pohjoispään ja vanhan puulaiturin välille tulevaa väliaikaista siltaa varten suoritettiin paalutustöitä.

Osa paalutustöistä suoritettiin väliaikaista tullipaviljonkia varten, joka aiottiin tehdä valmiiksi olympiakisoihin mennessä. Tämän ohella pengerrettiin ja sepelöitiin alueella väliaikaisia teitä. Työt keskeytettiin syyskuussa suurvaltason puhjettua.

Katajanokan uudisrakennustöinä suoritettiin edelleen eräitä täydennystöitä satama-alueen itäosassa. Hiilivarastoalueen läntinen laiturin kiinnityspaaluineen rakennettiin puusta paaluille. Suurin osa rantamuuria rakennettiin kylmämuurina. Kahden ulosvetoraiteita varten tehtävien penkereiden täyttämisen saatiin valmiiksi. Kaikki jäljellä olevat kadut Katajanokan itäosassa, paitsi tulevan öljy- ja vuotamakasiinin kohdalla olevat, tasoitettiin ja sepelöitiin. Jäljellä olevat vesi- ja viemärijohtot laskettiin. Raha-pajanrannan itäpäässä asetettiin vaihteita järjestelyraiteita varten. Raha-pajanrannan makasiinien n:ot 10 ja 11 kohdalla olevan vahingoittuneen osan uusiminen oli lykättävä tuonnetuksi.

Katajanokalle suunniteltua öljy- ja vuotamakasiinia ei myöskään voitu ryhtyä rakentamaan. Piirustukset laadittiin ja urakoimissopimus tehtiin, mutta sitä ei aineiden, etupäässä betoniraudan puutteen ja nousevien hintojen takia allekirjoitettu.

Oy. Crichton Vulcan ab:lta, Turusta, tilatut täysportaalinosturit Raha-pajanrantaa varten (kaksi 2 ½ ja kaksi 5 tonnin nostovoimaista) asennet-

tiin ja hankittiin kevättalvella. Eräitä nosturi-, rata- ja virranjohtamistöitä suoritettiin.

Korttelien n:ot 272—278 katujen ja tonttien kuntoonpanotöitä jatkettiin. Korttelissa n:o 275 oleva kallio tasoitettiin. Varastokatua ja Vaihdekatua pidennettiin pohjoiseen päin. Näiden katujen rautatieraiteet asetettiin. Suureen Verkkosaaren vedettävien rautatieraiteiden penkereet täytettiin kivillä ja välissä olevalle vesialueelle kaadettiin paperia, kuonaa ja rakennusjätteitä.

Herttoniemen rakennustöihin kuului öljysataman purkauslaiturin pidentystöiden loppuunsaaminen, Tuurholman rannan ja öljyalueen länsipuolella olevan palotien sepelöiminen sekä väylän syventämistyöt. Teollisuusalueelle rakennettiin rautatieraiteet Raidekatuun ja Asemakatu, Työnjohtajankatu ja Konemestarinkatu tasoitettiin. Varastoja ja pien-teollisuutta varten järjestettävälle tonteille rakennettiin rautatieraide. Herttoniemen radan ja Porvoon maantien tasoristeykseen järjestettiin auto-maattisia varoituslaitteita. Herttoniemen asemalle rakennettiin halkovaja ja käymälä, joita varten myönnettiin eri määräraha.

Venepaikkoja järjestettiin uudelleen Ruoholahden pohjoisrantaan. Paikkojen lukumäärä oli 54.

Rahapajanrannan itäpäähän suunniteltu vartiokoppi satamakons-taapeleille jätettiin tekemättä, koska paikalle ehdotettiin siirrettäväksi Laiva-rannan eteläpäästä makasiini K:n valmistuttua v. 1940 vapautuva vartio-koppi.

Täytettä otettiin Hernesaaresta Hernesaarenkarille ulkonevaan penke-reeseen, Ison Verkkosaaren kohdalla olevaan rantaan, Kyläsaarentien poh-joispuolelle, Kuusisaarenkatuun sekä Kairon- ja Viikinkadulle.

Ruoholahden purkauslaituri n:o 4 uusittiin, minkä ohessa laituria suu-rennettiin ja vahvistettiin.

Meritullintorin lauttalaituri Korkeasaaren liikennettä varten uusittiin ja pidennettiin.

Kaivinkone tilattiin Priestman Brothers nimiseltä toiminimeltä, mutta hankinta, jonka olisi pitänyt tapahtua elokuussa, myöhästyi ja jäi sitten sodan takia suorittamatta. Hankintasummasta, 3,795 £:sta, oli maksettu 1,240 £. Kaivinkonetta varten Värtsilä yhtymä oy:n Hietalahden sulkut-elakalta tilattu proomu valmistui kesällä.

Rautaisia 100 m³:n proomuja hankittiin 2 kpl Ruona oy:ltä Raahesta.

Tallbergin- ja Harmajankadun osittainen tasoittaminen suoritet-tiin.

Kalustoa hankittiin 17,468 mk:n arvosta.

Lauttasaaren sillan kunnossapito ja läppäsillan käyttö maksoivat 54,853; 75 mk.

Oulunkylän—Herttoniemen radan väliaikaisesta liikennöimisestä ja radan vartioinnista oli kustannuksia 62,000 mk.

Salmisaaren tehdaskorttelin n:o 784 ja sen viereisten Tallberginkadun osien tasoitustyöt aloitettiin länneä käsin. Työkustannukset olivat 995,634 mk.

Lauttasaarenrannan laiturirakennustöistä oli osa syksyllä keskeytettävä aineiden puutteen takia ja sodan puhkeamisen jälkeen työt pysähtyivät kokonaan. 90 m:n pituisen laiturin perustustyöt tehtiin, uppoarkkuja veistettiin, upotettiin ja täytettiin betonilla ja kivillä. Työt maksoivat 2,213,706 mk.

Herttoniemen asemalle talorakennusosasto rakensi puuvajan ja makin 33,943 mk:n kustannuksin.

Humalluodon täyttäminen suoritettiin tilan saamiseksi uusille kanoottivajoille. Työt maksoivat 20,000 mk ja ne suoritettiin talorakennusosaston laskuun.

Pohjoisrannassa Uudenmaan kasarmin edustalla sijaitsevaa Suomen moottorivene klubin venelaituria laajennettiin rakentamalla pitkin rantaa kulkeva laituri kerhopaviljongin eteläpuolelle. Kaksikymmentä uutta kiinnityspaikkaa saatiin. Työt maksoivat 33,372 mk.

Olympiakisojen soutustadionia varten tehtiin useita töitä, joiden teettäminen katsottiin tarpeelliseksi kesän kuluessa pidettävien soutukilpailujen takia. Rata merkittiin tähtäysmerkeillä, poijuilla ja lipuilla, lähtölaituri pantiin kuntoon ja aallokon suojapuomeja kokeiltiin. Pysyväisten venevajojen kohdalle rakennettiin pontoonisilta. Paalujen varaan rakennettavan parvekkeen pohjatutkimuksia suoritettiin. Humalluodon luona olevan maalinjan kohdan vesialue puhdistettiin ja syvennettiin. Soutukauden päätyttyä otettiin kilparadan merkit ja venevajojen kohdalla oleva ponttoonisilta pois. Työt maksoivat 143,024 mk ja ne suoritettiin katurakennusosaston laskuun.

Laituria Sirpalesaarelle niiden kalastajien tarpeiksi, jotka siihen saakka olivat käyttäneet Liuskaluotoa kalanpyydyksiään ja veneitään varten, ei sodan takia rakennettu. Tarkoitukseen varattu 60,000 mk:n määräraha säästettiin.

Ruoholahden kävelyliikenteen järjestämiseksi ostettiin reunakiveä jalkakäytävää ja kahta koroketta varten Kalmistokadun jatkeelle. Työ ei tullut tehdyksi. Hankintaa varten käytettiin myönnetystä 50,000 mk:sta 17,527 mk ja loput säästettiin.

Pitkäsillanrannan tasoitusta varten korttelin n:o 300 edustalla myönnettiin 4,000 mk; työn suoritti tontin omistaja.

Kaksi portaalinosturia Makasiinirannan pidennystä varten tilattiin Oy. Crichton Vulcan ab:lta. Nosturit oli tarkoitus saada valmiiksi olympiakisoihin mennessä ja käyttää niitä kisoihin saapuvien matkustajien autojen ja matkatavaroiden purkamisessa. Nostureista ja osasta nosturirataa suoritettiin vuoden kuluessa 791,342 mk.

Eläintarhanrannan venelaiturien itäryhmä jäi edelleen tekemättä. Määrärahan jäännös, 79,920 mk, säästettiin.

Hernesaaren raiteiden tekoa lykättiin, koska töitä oli runsaasti, eikä raiteita vielä kertomusvuonna tarvittu.

Väestönsuojeluun käytettiin sodan aikana 245,158 mk, josta väestönsuojia varten 77,771 mk, laitosten suojelua varten 27,497 mk, korjaus- ja päivystysryhmien varusteisiin 4,996 mk, vartioimis-, raivaus- ja korjaustöihin 130,803 mk, korjaustöiden tarveaineisiin 1,800 mk ja virastojen ja arkistojen siirtoihin 2,291 mk.

Kaupungin talojen suojeluryhmissä oli sodan aikana yksi työntekijä. Kustannukset, 1,144 mk, laskutettiin kiinteistötoimiston tonttiosastolle.

Muiden viranomaisten sekä yksityisten laskuun suoritettiin töitä 2,988,768 mk:n arvosta. Näistä mainittakoon perustutkiminen Pallokentällä ja Töölönlahden ruoppaaminen katurakennusosaston laskuun, sataman nosturien käyttö satamaliikenneosaston laskuun, Laivarannan nosturiradan teko uuden K varaston sekä G varaston kohdalle ja nosturiradan korjaus I varaston kohdalla, johtokaivantojen teko I ja K varastojen ja H

ja I varastojen välille, viemärin siirto ja tasoituksia K varaston ja täyttämistöitä G varaston kohdalla Helsingin makasiini oy:n laskuun, Kaivopuiston—Suomenlinnan vesijohdon lopputyöt, kaivantojen tekeminen vesijohdoille Lauttasaarenkatuun ja Itäisellä Katajanokalla Linnankadun jatkeeseen ja III poikkikatuun sekä Luodon ja Korkeasaaren vedenalaisten vesijohtojen korjaustyöt vesijohtolaitoksen laskuun, Lauttasaarenkatuun tehdyt kaivannon lopputyöt kaasujohtoa varten kaasulaitoksen laskuun, Kulosaaren sillan kunnossapito kaupunginhallituksen laskuun, kaivantojen tekeminen korttelin n:o 781 kohdalle sähkölaitoksen laskuun sekä väestönsuojelutarkoituksessa rakennetut satamaradan tunneleihin johtavat portaat ja sirpalesuojat korjausryhmiä varten katurakennusosaston laskuun. Korvauksina laitureille ja silloille aiheutetuista vaurioista saatiin 73,176 mk. Helsingin puhelinyhdistyksen laskuun tehtiin useita kaivantoja, Kanavakadun raiteet muutettiin Maakauppiaitten oy:n urakoitsija Concrete oy:n laskuun, Nyländska jaktklubben nimisen seuran laiturei uusittiin seuran laskuun, jalkakäytävät ja jäähdytysjohdot tehdaskorttelin n:o 781 kohdalle tehtiin Oy. Alkoholiliike ab:n laskuun ja Töölön sokeritehtaan raide Hakasalmenpuistossa siirrettiin Suomen sokeri oy:n laskuun.

Laskuun suoritettujen töiden yleiskulujen korvauksena laskutettiin 245,717 mk; sekalaiset tulot m.m. veneiden talteenotosta olivat 1,604 mk.

Satamarakennusosaston kokonaismenot olivat 43,949,113 mk, josta virkailijoiden palkat tekivät 3,343,057 mk, työntekijäin palkat 17,637,864 mk, työpajan laskutukset 737,948 mk, varaston laskutukset 7,857,283 mk, rakennustoimiston muiden osastojen laskutukset 93,118 mk, kaupungin muiden laitosten laskutukset 728,942 mk ja muut laskutukset 13,550,901 mk. Tuloja oli kaikkiaan 3,236,090 mk.

Katurakennusosasto. Osaston henkilökunnan muodostivat katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 6 vanhempaa insinööriä, 4 nuorempaa insinööriä, 2 apulaisinsinööriä, ja 4 ylimääräistä insinööriä, 5 piirtäjää, 1 kemisti, 3 laboranttia, 1 alikamreeri ja 13 toimistoapulaista. Alikamreerinvirka perustettiin kertomusvuonna ja sen haltija ryhtyi virkaansa hoitamaan elokuun 21 p:nä. Katurakennuspäällikön K. J. Willandtin ollessa estyneenä sairauden takia virkaansa hoitamasta eroamiseensa huhtikuun 25 p:ään saakka, hoiti katurakennuspäällikön tehtäviä apulaiskaturakennuspäällikkö toimistoinsinöörin hoitaessa apulaiskaturakennuspäällikön tehtäviä. Apulaiskaturakennuspäällikkö R. Granqvist nimitettiin huhtikuun 27 p:nä katurakennuspäälliköksi ja toimistoinsinööri W. Starck heinäkuun 1 p:nä apulaiskaturakennuspäälliköksi. Toimistoinsinööriksi nimitettiin heinäkuun 18 p:nä vanhempi insinööri Y. V. Wirtanen.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla ja puhdistuslaitoksissa huolehti 73 rakennusmestaria ja 9 apulaistyönjohtajaa sekä 3 konemestaria ja 7 koneenkäyttäjää.

Vakinaisissa töissä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurin loka-kuussa, 1,914 miestä, ja pienin tammikuussa, 1,427 miestä. Varatöitä ei ollut. Työntekijäin lukumäärän suuri kasvaminen aiheutui pääasiallisesti olympiakisoja varten tehtävistä töistä.

Katujen ja yleisten paikkojen kunnossapitoa varten oli menoarviossa varattu 1,100,000 mk, minkä lisäksi myöhemmin myönnettiin 65,000 mk:n lisämääräraha työpalkkojen korottamiseksi. Kustannukset olivat 960,175: 45 mk ja ne jakautuivat seuraaviin eriin: kiveämiset 357,413: 30

mk, sepelöimiset 133,935: 45 mk, jalkakäytävät 100,999: 55 mk, painuneiden katujen korotus ja tasoitus 146,775: 10 mk sekä työnjohto ja sekalaiset menot 221,052: 05 mk.

Teiden korjaukseen myönnettiin 2,200,000 mk sekä 130,000 mk:n lisämääräraha. Kustannukset olivat 1,644,200: 75 mk. Teiden korjausta, uudelleen sepelöimistä ja asfaltoimista suoritettiin yhteensä 115,519 m².

Maantienjatkeiden kunnossapitokustannukset, joihin valtio osallistuu määrättyllä erällä, olivat 105,431: 30 mk. Maantienjatkeiden perusparannuksista aiheutuvat kustannukset olivat 41,837: 50 mk.

Sopimuksiin perustuva yksityisten osuuskien kunnossapito Hämeen-tiellä ei v. 1939 aiheuttanut kustannuksia. Kaupungin katuosien viereisten kaiteiden kunnossapito maksoi 131,429: 05 mk, katukilpien uudistus 12,202: 95 mk, mittaukset ja tutkimukset 103,952: 30 mk, liikennejärjestelyt 131,062: 65 mk, katupäällysteiden uusiminen 2,191,100: 85 mk, teiden päällystäminen kestopäällysteellä 449,416: 20 mk, Vallilan katujen ja käytävien lopullinen kunnostaminen 114,230: 65 mk, sekä täytemaan vastaanotto 34,885: 75 mk.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapitokustannukset olivat 5,714,345 mk. Katuvalaistuksen kustannukset olivat kaasuvalaistuksesta 1,850,532: 75 mk ja sähkövalaistuksesta 3,391,330: 40 mk. Yleisten vesipostien kustannukset olivat 111,609: 70 mk.

Menoarvioon otetuista, suoritetuista katu- ja tieuudistuksista mainittakoon seuraavat työkustannusten ollessa alla mainitut: Töölöntorin keski-osan päällystäminen noppakivillä 304,188: 60 mk (puistoksi suunniteltu osa ei ole vielä valmistunut), Turuntien ja Runeberginkadun risteyksen järjestely 511,063: 70 mk, Urheilukadun ja rautatiealikäytävän välisen Nordenskiöldinkadun osan eteläisen jalkakäytävän päällystäminen 334,611: 50 mk, jalkakäytävän rakentaminen Paciuksenkadun ja Munkkiniemen sillan välisen tien varteen 133,117: 75 mk, Salomonkadun, Jaakonkadun ja Etel. Rautatiekadun tasoitus puoleen leveyteen, suoritettu suurimmaksi osaksi jo v. 1938, 60,224: 50 mk, Sutelantien ja Valhallankadun välisen Linnankoskenkadun osan tasoitus 374,065: 25 mk, Lepolankujan eteläosan tasoitus 81,850: 15 mk, Rajasaarenkadun ja Linnankoskenkadun välisen Valhallankadun osan tasoitus, suoritettu suurimmaksi osaksi jo v. 1938, 6,072 mk, Rajasaarenkadun ja Linnankoskenkadun välisen Sutelantien osan tasoitus 139,535: 90 mk, Urheilukadun ja kulkutautisairaalan itärajan välisen Nordenskiöldinkadun osan leventäminen 944,973: 60 mk, Munkkiniemenkadun ja Honkatien välisen Pihlajatie osan tasoitus 40,116: 70 mk, Pihlajatie ja Turuntien välisen Valpurintien osan lopputasoitus 51,717: 70 mk, Pihlajatie ja Turuntien välisen Kuusitie osan tasoitus 221,169: 35 mk, Paasivuorenpuistikon uudelleenjärjestely 230,607: 30 mk, Porthaninrinteen ja Castréninkadun välisen Ensi linjan osan lopputasoitus 61,562: 55 mk, Castréninkadun ja Helsinginkadun välisen Ensi linjan osan tasoitus 479,344: 50 mk, Ensi linjan levennetyn osan lopputasoitus Helsinginkadulta pohjoiseen 66,176: 55 mk, Karjalankadun ja Pasilan sillan välisen Aleksis Kiven kadun osan jalkakäytävä 73,722: 30 mk, Suvi-lahdenkadun ja Sörnäisten rantatien välisen Vilhonvuorenkadun osan leventäminen ja järjestely 52,255: 90 mk, Koskelantien ja Pohjolankadun välisen Mäkelänkadun osan puuistutukset sekä Mäkelänkadun länsipuolen tasoitus 744,002: 25 mk, Mäkelänkadun ja Käpylätien välisen Koskelantien osan tasoitus, ajoteiden ja käytävien päällystäminen asfaltti-

sepellyksellä sekä istutusten laittaminen 2,960,056: 30 mk, Osmontien ja Joukolantien välisen Untamontien osan tasoitus 389,080: 95 mk, Väinölänkadun leventäminen täyteen leveyteen 275,302: 70 mk, Väinölänkadun ja Koskelantien välisen Kalervonkadun osan leventäminen 47,114: 15 mk, Untamontien ja Koskelantien välisen Osmontien osan tasoitus 43,083: 40 mk, Väinölänkadun ja Untamontien välisen Sampantien osan tasoitus ja Untamontien ja Koskelantien välisen Joukolantien osan tasoitus 144,894: 85 mk, Pirkkolan omakotialueella suoritettut ensimmäisen rakennusvaiheen tasoitustyöt 638,692: 05 mk, Vallilan ulkoilmateatteriin johtavan tien asfalttisepelöiminen, pysäköimispaikan järjestäminen sekä teatterin piha-alueen päällystäminen asfalttisepellyksellä 99,821: 65 mk, Länt. Puistotien oikaisu Uunisaaren kohdalla 334,860: 90 mk, Mechelininkadun ja Hietaniemen välisten Etel. Hesperiankadun, Sivutien y.m. teiden osien tasoitus 477,461: 60 mk, Kesäkadun leventäminen ja tasoitus 180,190 mk, Pohj. Esplanaadikadun käytävien leventäminen sorakäytävillä Teatteri- ja Kappellesplanaadin kohdalla 84,978: 40 mk, Turuntien ja Stadionintien välisen Eläintarhantien osan leventäminen 985,619: 40 mk, Olympiatien jatkaminen (aloitettiin) Maratontielle 5,770: 80 mk, uimastadionille johtavien teiden ja Hellaantien käytävän rakentaminen 203,532: 95 mk, samoin kävelytien rakentaminen pitkin Töölönlahden rantaa 666,540: 70 mk, Mäkelänkadun ja Pasilan ylikäytäväsillan välisen Kumpulantien osan rakentaminen 9. s m:n leveyteen 1,196,186 mk, Pasilan vanhalta asemalta Nordenskiöldinkadulle johtavan tien leventäminen ja oikaisu 181,090: 35 mk, Turuntien oikaisu Hesperiankadun kohdalla 182,200: 90 mk, Tuusulan- kadun leventäminen 221,350: 70 mk, Runeberginkadun ja Hietaniemen- kadun risteyksen järjestely 77,014: 90 mk, stadionin etupihojen ja niille johtavien käytävien järjestely 497,624: 30 mk, pysäköimispaikkojen järjestely (aloitettiin) stadionin ympäristöön 4,076: 75 mk, Satamaradan viereinen käytävä Lapinlahdenkadun 14 kohdalla 70,265: 25 mk, Töölön- kadun erinäisten osien kunnostaminen 384,455: 15 mk, Jaakonkadun itä- puolen, Etel. Rautatiekadun eteläpuolen ja Annankadun länsipuolen ta- soitus korttelin n:o 215 b:n kohdalla 43,435: 60 mk, Annankadun ja Ola- vinkadun välisen Etel. Rautatiekadun osan tasoitus sekä Olavinkadun poh- joispään järjestely 85,987: 15 mk.

Niiden erikoisten olosuhteiden takia, jotka aiheutuivat vuoden alku- puolella olympiakisojen valmisteluista sekä loppupuolella reservin kertaus- harjoituksista ja sodasta, jäivät monet niistä töistä, joita varten menoar- vion oli varattu määrärahoja, samoin kuin kunnossapitotöitäkin, osittain suorittamatta. Menoarvion merkittyjen katujen, teiden ja yleisten paik- kojen uudistoiden kokonaiskustannukset olivat 16,359,101: 50 mk ja katu- jen, teiden sekä yleisten paikkojen kunnossapitokustannukset 5,919,925: 40 mk eli siis kustannukset kaikkiaan 22,279,026: 90 mk.

Viemärien kunnossapito- ja korjauskustannukset olivat 699,338: 05 mk ja jakautuivat seuraavasti: johdot 288,573: 65 mk, kaivot 229,152: 70 mk, ojat 10,801: 25 mk, työnjohto ja sekalaiset menot 168,983: 45 mk sekä Munkkiniemen kaivot 1,827 mk. Välttämättömiä viemäriverkon täyden- nystöitä suoritettiin useissa eri paikoissa kaupunkia ja niiden kustannukset olivat yhteensä 211,739: 35 mk. Viemäreiden huuhteluveden kustannukset olivat yhteensä 6,365: 50 mk. Alppilan puhdistuslaitoksen käyttö- ja hoito- kustannukset olivat 38,736: 40 mk, Savilan pumppuaseman 257,996: 10 mk, Nikkilän sairaalan viemäriverden puhdistuslaitoksen 41,718: 65 mk,

Rajasaaren puhdistuslaitoksen 489,190: 45 mk ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen 757,993 mk. Kyläsaaren puhdistuslaitoksen tulot kaasun sekä lietteen myynnistä olivat yhteensä 120,590: 55 mk eli 19,409: 45 mk arvioitua määrää pienemmät, joka johtui etupäässä sodan aiheuttamista lietteen kuljetusvaikeuksista.

Alppilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli hyvä. Laitoksen kokonaispuhdistusteho oli, mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan, vuoden aikana keskimäärin 87 %.

Nikkilän sairaalan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli erinomainen. Mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan kokonaispuhdistusteho oli vuoden aikana keskimäärin 94 %.

Savilan pumppuasemalta pumpattiin vuoden aikana Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2,494,370 m³ viemäriä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön kautta 15,580 m³ eli siis yhteensä 2,509, 950 m³. Sähköenergian kokonaiskulutus laitoksessa oli 210,167 kwt. Hiekanerottimesta poistettiin hiekkaa 69 m³ ja välpistä välpäjätteitä 65 m³.

Rajasaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 4,125,735 m³ viemäriä, josta 1,631,365 m³ tuli laitokseen gravitaatiojohdoissa ja pumpattiin Rajasaarella ja loput pumpattiin suoraan Savilasta. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä 5.7 cm³ litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 0.4 m³ litraa kohden 2 tunnissa. Mekaaninen puhdistusteho oli siis n. 93 %. Mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan mekaaninen puhdistusteho oli keskimäärin n. 22 %. Maaliskuun lopussa aloitti toimintansa vastarakennettu biologinen osasto. Vuoden aikana puhdistettiin sittemmin biologisesti likavettä yhteensä 1,492,265 m³. Biologinen kokonaispuhdistusteho, mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli keskimäärin n. 95 %. Vuoden paras biologinen puhdistusteho oli 98.8 % mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan ja paras puhdistustulos 2 mg litraa kohden 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan puhdistetussa vedessä. Keskimäärin, sinä vähän yli 9 kuukauden aikana, jolloin biologinen laitos oli toiminnassa, oli 5 vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus puhdistetussa vedessä 9.4 mg litraa kohden.

Laitos tuotti vuoden aikana metaanikaasua 295,561 m³. Tuotetusta kaasusta käytettiin 281,425 m³ puhdistuslaitoksen ja pumppuaseman voima- ja valaistustarpeisiin sekä lietesäiliöiden ja konehuoneen lämmittämiseen ja laboratorion ja konemestarien asuntojen keittotarpeisiin, jonka lisäksi 14 m³ myytiin Helsingfors kanotklubb nimiselle seuralle veden lämmittämistä varten. Ylijäämä, 14,122 m³ metaanikaasua, täytyi laskea ilmaan, koska toistaiseksi ei ole yhdysjohtoa kaupungin kaasulaitokselle. Kaasumoottoreiden jäädytysvettä käytettiin lämmitystarkoituksiin. Myöskin moottorien poistokaasujen lämpö otettiin talteen etulämmittäjällä. Täten saatu lämpö riitti suuren osan vuotta tyydyttämään laitoksen lämmöntarpeen. Kun kuitenkin kaasuntuotanto, joka kaupungin evakuoimisen aikana huomattavasti pieneni, ajoittain ei riittänyt peittämään laitoksen koko lämmön ja voiman tarvetta, käytettiin moottoreiden öljyllä käyttöön naftaa 16,232 kg. Laitoksen rasvausöljynkäyttö oli 2,375 kg. Laitoksessa kehitetty ja käytetty sähköenergia oli 393,183 kwt. Lietelavoille johdettiin lietettä 8,763 m³ Kuivuessa lietteen tilavuus supistui 4,217 m³:ksi, joka osaksi käytettiin kaupungin omiin tarpeisiin ja osaksi myytiin.

Sodanaikaisten kuljetusvaikeuksien takia oli kaikki liete vuoden loppu-aikoina ajettava kaupungin lähellä oleviin puistoihin. Hiekanerottimesta poistettiin hiekkaa 77 m³ ja välpistä poistettiin välppäjätteitä 60 m³. Kokonaiskäyttökustannukset, korot ja kuoletukset poislaskettuina, olivat 12 p puhdistettua likavesikuutiometriä kohden. Kun laitoksen toimintapiirissä asui n. 70,000 henkilöä, olivat kustannukset henkilöä kohden 7: 10 mk vuodessa.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana viemäri-vettä 2,473,752 m³, josta biologisesti puhdistettiin 1,227,892 m³ ja loput ainoastaan mekaanisesti. Biologinen kokonaispuhdistusteho, mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan, oli keskimäärin n. 96 % ja mekaaninen puhdistusteho n. 23 %. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 7.3 cm³ litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 1.3 cm³ litraa kohden 2 tunnissa. Saostuviin aineisiin nähden oli siis mekaaninen puhdistusteho keskimäärin 82 %. Vuoden paras biologinen kokonaispuhdistusteho oli 99.1 % 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan ja paras puhdistustulos 4 mg litraa kohden 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan puhdistetussa vedessä. Keskimäärin 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen puhdistetussa vedessä oli vuoden aikana 15.3 mg litraa kohden. Laitos tuotti vuoden aikana metaanikaasua 206,616 m³. Kaasu myytiin kaupungin kaasulaitokselle. Lietelavoille johdettiin lietettä 9,846 m³. Kuivuessaan lietteen tilavuus supistui 3,441 m³:ksi ja se käytettiin osittain kaupungin omiin tarpeisiin ja osittain myytiin. Hiekanerottimesta poistettiin hiekkaa 51 m³ ja välpistä poistettiin välppäjätteitä 35 m³. Laitoksen voimankulutus oli kaikkiaan 673,271 kwt. Laitoksen kokonaiskäyttökustannukset, viemäriverden pumppaus ja kemistin palkka mukaanluettuna, mutta korot ja kuoletukset poislaskettuina, olivat 28 p puhdistettua likavesikuutiometriä kohden vastaten 10: 80 mk laitoksen toimintapiirissä asuvaa henkilöä kohden vuodessa koko henkilöluvun ollessa 65,000. Tällöin on teollisuuslaitosten likavesimäärä myöskin jaettu henkilömäärälle. Vuoden loppupuolella sodan johdosta tapahtunut kaupungin evakuointi vaikutti huomattavasti puhdistuslaitoksiin tulevaan likavesimäärään, joten kertomusvuoden tulos ei ole täydellisesti verrattavissa aikaisempien vuosien tuloksiin.

Vuoden aikana suoritetuista suuremmista viemäriverkon uudis- ja täydennystöistä mainittakoon seuraavat kustannusten ollessa alla mainitut: Kauppatorin ja Liisankadun välisen kokoojajohdon rakennustöiden aloittaminen 483,151: 60 mk, Abrahaminkadun ja Ruoholahdenrannan välisten Ruoholahdenkadun, Köydenpunojankadun ja Eerikinkadun osien viemärien uusiminen 924,598: 80 mk. Sekalaisia, välttämättömiä viemäriverkon täydennys- ja uusimistöitä suoritettiin eri osissa kaupunkia. Näiden kustannukset olivat 866,366: 35 mk.

Uusien katujen rakentamisen yhteydessä rakennettiin viemäreitä seuraaviin katuihin kustannusten ollessa seuraavat: Sutelantien ja Valhallankadun väliseen Linnankoskenkadun osaan 117,174: 60 mk, Lepolankujan viemärien pidentäminen 47,999: 15 mk, viemärien rakentaminen Rajasaarenkadun ja Linnankoskenkadun väliseen Sutelantien osaan 86,459: 30 mk, Pihlajatie ja Topeliuksenkadun väliseen Munkkiniemenkadun osaan 247,696: 90 mk, Munkkiniemenkadun ja Honkatien väliseen Pihlajatie osaan 128,321 mk sekä Jalavatien ja Kuusitien väliseen Pihlajatie osaan

287,494: 15 mk, Pihlajatien ja Turuntien väliseen Valpurintien osaan 102,600: 95 mk, Pihlajatien ja Turuntien väliseen Kuusitien osaan 15,637: 60 mk, Porthaninrinteen ja Castréninkadun väliseen Ensi linjan osaan 218,191: 15 mk ja Alppikadun ja Helsinginkadun väliseen Ensi linjan osaan 274,149: 40 mk, Mäkelänkadun ja Käpylätien väliseen Koskelantien osaan 1,199,163: 95 mk, Osmontien ja Joukolantien väliseen Untamontien osaan ja Joukolantietä pitkin Koskelantielle 224,815: 05 mk, Väinölänkadun ja Untamontien väliseen Sampsantien osaan 42,645: 95 mk, Kalervonkadun ja Kumpulan koulupuutarhan länsipuolella olevan kadun väliseen Isonkyröntien osaan 104,803: 25 mk ja Koskelantien ja Vähänkyröntien väliseen Kumpulan koulupuutarhan länsipuolella olevan kadun osaan 260,158: 05 mk, Pirkkolan omakotialueen ensimmäisen rakennusvaiheen katuihin 1,336,346: 80 mk, Etel. Hesperiankatuun, Sivutiehen y.m. (työt vasta alkuvaiheessa) 31,544: 15 mk, Sallinkadun ja Toivonkadun väliseen Urheilukadun osaan 881,259: 60 mk, Mallaskadun ja Punavuorenkadun väliseen Hietalahdenrannan osaan 106,347: 10 mk, Etel. Rautatiekatuun ja Annankatuun sekä Jaakonkadun ja Olavinkadun väliseen Salomonkadun osaan 167,283: 80 mk.

Rakennustyöt Rajasaaren puhdistuslaitoksen täydelliseksi biologiseksi puhdistuslaitokseksi muuttamiseksi suoritettiin suurin piirtein loppuun ja laitos otettiin käytäntöön vuoden alussa. Ainoastaan erinäisiä maa-
laus-, tasoitus- y.m. lopputöitä jäi vielä suorittamatta. Kustannukset vuoden aikana suoritetuista lopputöistä ja koneistosta nousivat 3,785,639: 30 mk:aan.

Menoarvioon otettujen uusien viemärijohtojen ja puhdistuslaitosten kustannukset olivat vuoden aikana yhteensä 12,508,681: 75 mk ja viemärien korjaus- ja kunnossapitokustannukset sekä puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannukset yhteensä 2,495,077: 50 mk. Puhdistuslaitosten ja putkivalimon vuokrat olivat 125,010 mk, joten viemärien ja puhdistuslaitosten kokonaiskustannukset olivat yhteensä 14,662,282: 95 mk.

Poikkeuksellisten olosuhteiden takia ei kertomusvuoden aikana keritty suorittamaan kaikkia menoarvioon otettuja töitä, etenkin täydennys- ja uudelleenrakentamistöitä. Kunnossapitotyötkin tulivat vuoden lopussa jonkun verran huonosti hoidettua.

Putkivalimon yhteydessä työskenteli katurakennusosaston laboratorio rakennusaineiden tutkimista varten ¹⁾. Laboratorion kojeistoa täydennettiin hankkimalla jäädytyskaappi y.m. kojeita, joten voitiin suorittaa pakkaskestävyyskokeita m.m. uimastadionin kaakelilaatoilla. Muita hankittuja kojeita käytettiin pääasiallisesti asfalttikestopäällysteiden tutkimiseen. Laboratoriossa saatujen kokemusten perusteella kyettiin yleensä tuotteiden laatu pitämään erikoisen hyvänä.

Urheilukenttien korjaus- ja kunnossapito suoritettiin menoarvioon otettujen määrärahojen puitteissa, jolloin kustannukset olivat seuraavat: Eläintarhan, Kallion, Haapaniemen, Käpylän, Väinämöisenkadun, Kaisaniemen ja Annalan urheilukenttien kunnossapito 264,218: 70 mk, vuoden alusta lukien kaupungin hoitoon siirrettyjen Töölön pallokenttien kunnossapito 105,345: 10 mk, Herttoniemen hiihtomäen kunnossapito 13,431: 10 mk, hiihtomäkien rakentaminen ja kunnossapito 17,031: 75 mk, kelkkämäkien rakentaminen ja kunnossapito 97,779: 85 mk, Kaisaniemen verkko-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 43*.

pallokenttien kunnossapito 19,749: 90 mk, maaluistinratojen kuntoonpano ja kunnossapito 398,650: 85 mk, pesäpallokenttien kunnossapito 9,675: 35 mk, Laakson ratsastusradan ja ratsastustaidien kunnossapito 30,995: 45 mk. Urheilu-, ja leikkikenttien vesipostien rakentamisesta kustannukset nousivat 59,998: 55 mk:aan ja kenttien kasteluun ja kahlaamoon käytetty vesi maksoi 43,565: 90 mk.

Uudistöistä, joita varten oli otettu määrärahoja kertomusvuoden menoarvioon ja jotka osittain aiheutuivat olympiakisojen järjestämisestä, mainittakoon seuraavat kustannusten ollessa alla mainitut: Herttoniemen hiihtomäen alamäen turvehtiminen ja portaat alamäen viereen 18,630: 15 mk, Töölön pallokentän jääkiekkoradan perustamistyöt 52,988: 20 mk, harjoituskenttien järjestämisen olympiakisoja varten 1,213,835: 85 mk ja Käpylän raviradan urheilukentän kunnostaminen 1,275,530: 20 mk. Osa töistä jäi poikkeuksellisten olosuhteiden takia suorittamatta ja myöskin kunnossapitotyöt olivat syksyllä osittain keskeytettävät.

Katurakennusosaston uusilla urheilulaitteilla suorittamien töiden kokonaiskustannukset olivat 2,621,900 mk ja urheilulaitteiden kunnossapitokustannukset 1,060,442: 50 mk eli yhteensä 3,682,342: 50 mk.

Oulunkylän siirtolapuutarhassa suoritettujen töiden kokonaiskustannukset olivat 1,211,490: 10 mk.

Edellisestä vuodesta siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin m.m. alla mainitut työt kustannusten ollessa seuraavat: Rautatien torin järjestelytöiden jatkaminen 2,654,883: 80 mk, Malminrinteen päällystäminen 153,290: 20 mk, Päijänteentien tasoitus 185,975: 25 mk, Intiankadun leventäminen 215,608: 50 mk, Hämeentien kiveäminen Sörnäisten keskuskivankilan kohdalla 91,225: 60 mk, Turuntien viemäri Töölön tullin kohdalla 131,975: 75 mk, Intiankadun viemäri 119,240: 90 mk, viemäri Museokadulta Siltavuorenrantaan ja Tervasaaren penger 2,980,168: 85 mk, Aleksis Kiven patsaan sokkeli 162,590: 35 mk, viemäri Pasilasta Pikku-Huopalahteen 89,390: 25 mk ja Heikinkadun järjestelytyöt 192,772: 70 mk. Yhteensä suoritettiin tällaisia töitä 7,190,053: 40 mk:n edestä.

Vuoden aikana osittain aloitettiin ja osittain suoritettiin loppuun joukko töitä, joita varten myönnettiin varoja käytettävissä olevista käyttövaroista tai ennakolta v:n 1940 menoarvion tileiltä. Suurin osa näistä töistä aiheutui olympiakisoista ja vuoden loppupuolella niistä väestönsuojelutoimenpiteistä, joihin kaupungin oli ryhdyttävä. Näistä töistä mainittakoon seuraavat kustannusten ollessa alla mainitut: uimastadionin altaat ja johtotyöt 5,980,953: 60 mk, pyöräilyrata 5,827,212: 85 mk, ratsastusalueet 4,691,075: 85 mk, soutustadionin ympäristön tasoitustyöt 1,115,994: 55 mk, olympiakylän sijoittamisesta Käpylään aiheutuvat työt 101,887: 15 mk, maratonrata 592,000 mk, Töölön pallokenttien uudelleenrakentaminen 304,418: 25 mk, Mäkelän teollisuusalueen katujen tasoitus 536,721: 95 mk, Lääkärinkadun alentaminen 52,977: 80 mk, Kauppatorin järjestely 289,497: 15 mk, Joukolantien tasoitus ja viemäri Untamonkujalta Untamontielle sekä Väinöläkadun jatkaminen Joukolantielle viemäreineen 413,911: 10 mk, Paciuksenkadulta Munkkiniemen sillalle johtavan tien leventäminen 234,399: 60 mk, Josafatinkadun lopputasoitus 50,087: 20 mk, Metsätien tasoitus 202,912: 10 mk, Erottajankadun leventäminen 89,357 mk, Oy. Ruoholahti bostads ab:n katuosuuksien päällystäminen 137,950 mk, Munkkiniemen korttelin n:o 225 viereiset kadut 74,000 mk ja eräiden Munkkiniemen tonttien kuivattaminen 27,624: 45 mk. Väestön-

suojelutyöt aiheuttivat v. 1939 seuraavat kustannukset: Suojahautojen kaivaminen 2,154,381: 50 mk, palokunnan suojahuoneet 471,650: 35 mk, erinäiset suojahuoneet 1,899,938: 20 mk, tähytäjän panssarisuoja stadionin torniin 18,650 mk sekä pommitusten aiheuttamat raivaustyöt 563,876: 40 mk. Näiden erikoisesta määräyksestä suoritettujen töiden kokonaiskustannukset olivat 25,957,271: 30 mk.

Paitsi edellä mainittuja menoarvioon sisältyviä tai erikoisesta määräyksestä tehtyjä töitä, suoritettiin myöskin töitä kaupungin muille laitoksille, puhelinyhdistykselle, lennätinlaitokselle sekä yksityisille talonomistajille. Näiden tilaustöiden kustannukset olivat 14,333,678: 50 mk.

Paitsi katurakennusosaston suorittamien katu- ja viemäritöiden, olympiakisoja varten suoritettavien töiden ja v:n 1940 menoarvion sisältämien töiden suunnitelmia, katurakennusosaston teknillinen toimisto suoritti miltei kaikkien kaupungin tekemien väestönsuojelulaitteiden ja eri tarkoituksiin rakennettavien suojahuoneiden suunnittelutyöt. Ennen sodan alkua kutsuttiin suurin osa teknillisestä henkilökunnasta sotapalvelukseen ja myöskin sodan aikana kutsuttiin useita insinöörejä ja rakennusmestareita sotapalvelukseen. Suurin osa jäljellä olevista insinööreistä oli joulukuun aikana väestönsuojelukeskuksen töissä. Mainittakoon vielä, että osaston työntekijöistä oli vuoden vaihteessa 457 sotapalveluksessa ja maaliskuun vaihteessa 1940 sotapalveluksessa olevien työntekijäin lukumäärä oli 693.

Talorakennusosasto. Talorakennusosaston henkilökunnan muodostivat kaupunginarkkitehti, apulaiskaupunginarkkitehti, lämpötekniikko, toimistoarkkitehti, 4 vanhempaa arkkitehtiä, apulaisarkkitehti, 2 piirtäjää, vanhempi toimistoapulainen, jonka hoitama virka muutettiin alikamreeritoimeksi heinäkuun 1 p:stä lukien, sekä 4 nuorempaa toimistoapulaista. Lisäksi toimi osastolla 2 ylimääräistä arkkitehtiä koko vuoden, ylimääräinen arkkitehti kesäkuun 8 p:stä joulukuun 31 p:ään, ylimääräinen piirtäjä toukokuun 24 p:stä joulukuun 31 p:ään ja toinen ylimääräinen piirtäjä toukokuun 5 p:stä marraskuun 30 p:ään, joiden palkat suoritettiin työmäärärahoista sekä ylimääräinen arkkitehti tammikuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään ja ylimääräinen toimistoapulainen toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, joiden palkat suoritettiin tilapäistä työvoimaa varten varatuista määrärahoista. Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 26 rakennusmestaria.

Osaston työvoima vaihteli. Tammikuun ensimmäisellä viikolla oli työntekijöitä 339 ja joulukuun viimeisellä viikolla 251. Suurin työntekijäin lukumäärä oli heinäkuun 21 p:n ja 27 p:n välisellä viikolla, jolloin työntekijöitä oli 604. Työntekijäin keskimääräinen luku viikossa oli kertomusvuonna 425, edellisenä vuonna 326.

Kaupungin omistamien rakennusten ja talojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli menoarvioon varattu varoja yhteensä 6,871,022 mk, johon lisättiin 205,650 mk työntekijäin palkkojen korottamiseksi sekä 5,650 mk kiinteistötoimiston laskuun suoritettuja töitä varten, joten käytettävissä olevia varoja oli kaikkiaan 7,082,322 mk. Korjaus- ja kunnossapitokustannukset nousivat kaikkiaan 6,348,594 mk:aan. Säästö, 733,728 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

Uudis- ja muutosrakennustöihin oli käytettävissä yhteensä 33,350,035 mk, johon lisättiin 350,675 mk työntekijäin palkkojen korottamiseksi, 17,803,580: 70 mk siirrettiin v:sta 1938, Katajanokan vuota- ja öljymaka-

siinin valmistavia töitä varten saatiin 39,847: 20 mk sekä lisäksi kaupunginvaltuuston kesäkuun 7 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti saatiin Pallokentän rakennustöitä varten varattuja määrärahoja ylittää yhteensä 1,555,000 mk:lla, joten käytettävissä olevia määrärahoja oli kaikkiaan 53,099,137: 90 mk. Kustannukset tehdyistä töistä nousivat yhteensä 17,690,970: 90 mk:aan. Säästöstä, 35,408,167 mk:sta, siirrettiin 33,165,323: 65 mk v:een 1940 suorittamatta jääneitä töitä varten ja jäännös, 2,242,843: 35 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

V:sta 1938 siirrettiin 420,000 mk kaasusuojahuoneen sisustamiseksi Kallion paloasemalle, 143,059: 10 mk tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen muutostöitä varten, 6,899,124 mk Sofianlehdon ammattioppilas- ja vastaanottokodin uudisrakennusta varten 2,199,231 mk Käpylän kirjastorakennusta varten, 200,000 mk konsertti- ja kongressitaloa varten, 200,000 mk uutta poliisitaloa varten ja 600,000 mk kaasusuojahuoneen rakentamiseksi rakennustoimiston työpaja-alueelle Toukolaan. Kesäkuun 21 p:nä kaupunginvaltuusto oikeutti talorakennusosaston erinäisten lisätöiden suorittamiseksi tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen muutostöiden yhteydessä ylittämään aikaisemmin myönnettyä määrärahaa 91,470 mk:lla. Määrärahoja oli siis yhteensä 10,752,884: 10 mk. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 5,990,812: 65 mk:aan ja säästö, 4,762,071: 45 mk, siirrettiin v:een 1940.

Vuoden aikana suoritettiin lisäksi töitä, joita varten myönnettiin määräraha etukäteen v:n 1940 menoarviosta tai suoritettiin työt kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroilla sekä uudisrakennusmäärärahoilla, joita myönnettiin teknillisille laitoksille yhteensä 21,097,282: 35 mk. Näitä töitä varten käytettävissä olevista määrärahoista siirrettiin 220,461: 10 mk v:een 1940 suorittamatta jääneitä töitä varten sekä 968,451: 15 mk palautettiin säästönä kaupunginkassaan.

Paitsi edellä mainittuja töitä suoritettiin töitä muiden kunnallisten laitosten ja viranomaisten laskuun yhteensä 1,031,882: 40 mk:n arvosta, jotka työt tuottivat toimistolle voittoa 21,476 mk.

Talorakennusosaston v. 1939 suorittamien töiden kokonaiskustannukset nousivat 52,159,542: 30 mk:aan, edellisenä vuonna 27,909,126: 50 mk:aan. Säästöstä, 42,114,354: 70 mk:sta, siirrettiin 38,147,856: 20 mk v:een 1940 ja jäännös, 3,966,498: 50 mk, edellisenä vuonna 1,702,367: 75 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

Lukuunottamatta eräitä pienehköjä töitä, kuten sähköasennustöitä y.m., joita ei voitu tehdä sotilasmajoitusten takia tai sen vuoksi, että työntekijät oli kutsuttu reserviin ylimääräisiin kertausharjoituksiin, loppuun-suoritettiin likipitään seuraavat suuremmat uudisrakennustyöt: Nikkilän sairaalan juhlasalirakennus, Kivelän sairaalan ruumishuone, Lapinlahdenkadun varrella sijaitseva kansakoulutalo, Käpylän kirjastorakennus, Kampin torilla sijaitseva sähkölaitoksen ala-asema ja Sörnäisissä sijaitseva kaasulaitoksen työntekijäin ruokailuhuone.

Sofianlehdon ammattioppilas- ja vastaanottokodin uudisrakennuksen sekä ratsastusstadionin halli- ja tallirakennusten muuraustyöt olivat loppuunsuoritetut ja sisustustyöt käynnissä vuoden vaihteessa.

Suuremmista uudisrakennuksista, joiden rakentaminen aloitettiin vuoden aikana, mainittakoon Pallokentän katsojaparvekkeet, uimastadion sekä Helsinginkadun varrella sijaitseva työtupien ja elintarvikekeskuksen uudisrakennus.

Talorakennusosastolla käsiteltiin vuoden kuluessa 782 diaariin vietyä asiaa, joista annettiin lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle, kaupungin-hallitukselle ja muille laitoksille. Sen lisäksi laadittiin uudis- ja muutos-rakennuspiirustuksia. Näistä mainittakoon seuraavat: ehdotukset uima-stadionin, Bengtsårin koulukodin oppilaskodin ja työpajarakennuksen, Seurasaaren ravintolarakennuksen muutostöiden, Vallilan urheilukentän pukusuojan, Eteläsataman tullipaviljongin, Pallokentän pukusuojan, hallin-torakennuksen sekä katsojaparvekkeiden, Sörnäisten sähkölaitoksen työ-paja-, pesu- ja ruokailuhuonerakennuksen, Rautatientorin kioskin, linja-autokioskin sekä vedenheittolaitoksen, Pasilan urheilukentän pukusuojan, Pihlajasaaren pukusuojan, Oulunkylän siirtolapuutarhan kokoushuoneen, Käpylän raviradan pukusuojan, sekä Talin ratsastusradan ja ratsastus-stadionin makeiskioskien ja katsojaparvekkeiden piirustuksiksi; sekä Nikki-län sairaalan lääkärin asuinrakennuksen, Käpylän kansakoulun muutos-töiden, uimastadionin, Helsinginkadun varrella sijaitsevan työtupien ja elintarvikekeskuksen uudisrakennuksen, pallokentän hallintorakennuksen ja pukusuojan, Vallilan urheilukentän pukusuojan, Mustikkamaan ja Pih-lajasaaren rantakahvilan, Rautatientorin kioskien, Kaarlenkadun tontilla n:o 3 sijaitsevan sähkölaitoksen autovajan, Korkeasaaren työpajaraken-nuksen, Sörnäisten sähkölaitoksen työpaja- ja ruokailuhuonerakennuksen, Vuorimiehenkadun puistikon ja Punavuorenkadun talon n:o 6 muuntaja-aseman, teurastamon pohjaveden puhdistusaseman sekä Katajanokan vuota- ja öljymakasiinin pää- ja työpiirustukset.

Kesälomaa nautti 450 työntekijää, lomapäivien ollessa 3,361¹⁾. Kus-tannukset mainituista lomista nousivat 317,682: 75 mk:aan, edellisenä vuonna 143,415: 05 mk:aan. Sairasapuna suoritettiin 129,333: 75 mk, edellisenä vuonna 92,209: 45 mk ja hautausapuna 6,246: 50 mk, edellisenä vuonna 1,500 mk. Kustannukset itsenäisyypäivän viettämisestä nousi-vat 8,497: 50 mk:aan, edellisenä vuonna 32,293: 85 mk:aan, ja kustannukset reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen palkkauksesta nousivat 409,845: 40 mk:aan, edellisenä vuonna 17,164 mk:aan.

Kustannukset sääntöpalkkaisten toimenhaltijain, arkkitehtien, lämpö-tekniikon, piirtäjien sekä toimistoapulaisten palkkauksesta nousivat 1,030,392 mk:aan, ja tilapäisen työvoiman, yhden arkkitehdin, yhden toimistoapulaisen, vahtimestarinapulaisten ja siivoojan, palkkaamisesta 80,113 mk:aan eli siis yhteensä 1,110,505 mk:aan, edellisenä vuonna 953,121 mk:aan. 3 ylimääräisen arkkitehdin, 2 ylimääräisen piirtäjän sekä raken-nusmestarien palkat suoritettiin työmäärärahoista.

Lämpötekniikko. Lämpötekniikon valvontaan kuului vuoden lopussa 83 laitosta, joissa kattiloita oli yhteensä 191 ja niiden tulipinta 4,322 m². Vuoden aikana kattiloiden luku lisääntyi 8 lämminvesikattilalla ja tuli-pinta 128 m²:llä. Tulipinnan lisäys oli siis n. 3.1 %. Laatunsa puolesta kattilat jakautuvat seuraavasti:

	Luku	Tulipinta, m ² , keskimäärin kattilaa kohden	
		yhteensä	
<i>Höyrykattilat</i>			
Korkeapainekattilat, työpaine > 0.5 kg/cm ²	19	1,248	65.7
Matalapainekattilat, työpaine < 0.5 kg/cm ²	83	1,472	17.7
	Yhteensä	2,720	—
<i>Lämminvesikattilat</i>	89	1,602	18.0
	Kaikkiaan	191	4,322

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 21*.

Vuoden aikana suoritetuista tärkeimmistä saniteettitehtävistä mainittakoon seuraavat: Tervalammen työlaitoksen navettarakennuksen asennustöiden valvonta, Lapinlahden kansakoulun, Kampin sähköaseman, kaasulaitoksen työntekijäin ruokalan, Nikkilän sairaalan juhlasalin ja Käpylän kirjastotalon asennustöiden valvonta ja lopputarkastus, uimastadionin saniteettilaitteiden hankintaohjelma ja tarjousten tarkastus yhteistyössä katuosaston kanssa, velodromin asennustöiden valvonta ja tarjousten tarkastus, soutustadionin asennustöiden valvonta, tarjousten tarkastus ja lopputarkastus, ratsastusstadionin asennustöiden valvonta, Pallokentän saniteettilaitteiden hankintaohjelmat sekä tarjousten tarkastukset pukusuojaa ja hallintorakennusta varten, Sofianlehdon ammattioppilaskodin ja Kivelän ruumishuoneen hankintaohjelma saniteettilaitteita varten, tarjousten tarkastus ja asennustöiden valvonta sekä elintarvikekeskuksen hankintaohjelma saniteettilaitteita varten ja tarjousten tarkastus. Edellisten lisäksi suoritettiin lukuisia alustavia suunnitelmia ja kustannusarvioita.

Polttoainekulutus lämpökeskuksissa oli kertomusvuonna 15,773.0 tonnia koksiksi redusoituna. Kulutus oli 942.5 tonnia eli n. 6.4 % suurempi kuin v. 1938. Lisäys johtui pääasiassa ominaislämmön tarpeen suurenemisesta ja jossain määrin myöskin lämmitettävän huonetilan kasvamisesta. Vertailun vuoksi mainittakoon, että ominaislämmön tarve oli v. 1939 3,955 kcal oltuaan v. 1938 3,480 kcal. Tämä seikka yksinään siis edellyttää n. 13.6 %:n lisäyksen polttoainekulutuksessa. Todellinen polttoainekulutuksen lisäys oli siis huomattavasti pienempi kuin mitä ilmastolliset seikat ja huonetilan kasvaminen olisivat edellyttäneet.

Puisto-osasto. Puisto-osaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri ja toimistoapulainen. Työnjohtajista toimi 5 kuukausipalkalla ja 3 tuntipalkalla. Uudistoiässä oli 3 tilapäistä työnjohtajaa. Lisäksi toimi osaston palveluksessa kasvihuoneen puutarhuri, taimiston puutarhuri, talonmies, 20 puistovahtia ja 5—7 puutarhaharjoittelijaa.

Työntekijäin lukumäärä oli suurin toukokuun toisella viikolla, jolloin työntekijöitä oli 414, ja pienin tammikuun kolmannella viikolla, jolloin työntekijöitä oli 59. Työntekijäin keskimääräinen luku viikossa oli 205.

Talvitöistä mainittakoon lavaikkunoiden, lasten hiekkalaatikoiden kuljetuslaatikoiden, paperikorien y.m. korjaustyöt ja maalaaminen. Työkalujen korjaustyöt suoritettiin etupäässä talvitöinä, samoin puiden leikkaaminen. Kevättöihin kuului kasvihuoneissa siementen kylvö, taimien koulutus, pistokkaiden leikkaaminen, juurruttaminen ja ruukkuun istuttaminen sekä ruukussa viljeltyjen kasvien uudestaantututus. Ensimmäisinä ulkotöinä keväällä oli puistojen ja istutusten kevätpuhdistus sekä nurmikenttien kunnostaminen. Myöhempisiin tehtäviin kuuluivat nurmikenttien leikkaaminen, kasteleminen, pensasaitojen leikkaaminen sekä kukkaryhmien istuttaminen ja hoito. Tärkein jokapäiväinen työ kesällä oli puistojen ja niiden käytävien puhtaanapito, jota jatkui talventuloon saakka. Uudistoitä tehtiin kertomusvuoden loppuun asti, joskin polttoaineen huono saanti tuotti hankaluksia kuorma-autojen käytössä.

Putkilavoista otettiin keskiryhmä käytäntöön helmikuun 27 p:nä. Toukokuun alkupuolella laskettiin viimeiset lantalavat. Käytännössä oli tällöin 480 ikkunaa lantalavoja, kylmiä lavoja 137, tilapäisiä kylmiä lavoja 63 ja putkilavoja 171 ikkunaa.

Puistojen puhdistaminen aloitettiin huhtikuun 14 p:nä ja viikkoa myöhemmin nurmikumien kunnostaminen ja kylvö. Välittömästi puhdistuksen jälkeen siirrettiin puistoihin penkkejä, paperikoreja ja lasten hiekkalaatikoita; hiekkalaatikoita oli yhteensä 83 ja hiekkaa tarvittiin laatikoihin 150 m³. Lasten keinut, joita oli 30, asetettiin paikoilleen huhtikuun lopulla, jolloin puistovahdit järjestettiin piireihinsä. Uusia keinoja pystytettiin ainoastaan yksi yhteiskunnallisen korkeakoulun viereiseen puistikkoon.

Vesilinnut vietiin Alppilan lammikolle huhtikuun 22 p:nä ja tuotiin takaisin lintuhuoneeseen marraskuun 8 p:nä. Töölönlahdella oleskeli edelleen muutamia puolikesyjä sorsapareja.

Rakennustoimiston työpapalla maalautettiin vuoden aikana 444 vanhaa puistopenkkiä. Uusia puistopenkkejä teetettiin samassa paikassa 300, joista 200 oli n.s. koivujalkapenkkejä ja loput puupenkkejä. Kalustoluettelon mukaan vuoden lopussa oli 2,284 puistopenkkiä. Osa penkeistä säilytettiin talven aikana varastoissa, mutta suuri määrä jäi niitä sotatilanteen takia myöskin puistoihin. Muutamia kymmeniä penkkejä lainattiin eri väestönsuojiin.

Osaston tilauksesta vesijohtolaitos asetti kesävesijohdon mittarikaivoineen seuraaviin paikkoihin kustannusten ollessa alla mainitut: Mäkelänkadun kaakkoispäähän 33,684: 80 mk, Auroran- ja Museokadun kulmaan 15,819: 85 mk, Pitkän sillan ääreen 12,545: 90 mk ja stadionin eteläpuolella oleviin nurmikkokaistaleihin 22,580 mk. Edellä mainittuihin töihin oli talousarviossa varattu oma määrärahasa. Edelleen asetettiin vesijohtoja seuraaviin paikkoihin työmäärärahoista suoritettujen kustannusten ollessa alla mainitut: Vilhovuoren puistoon 9,894: 90 mk, yhteiskunnallisen korkeakoulun viereisiin puistikkoihin 11,191: 60 mk, Niittykadun puistoon 13,011: 70 mk, Nordenskiöldinkadun varrella sijaitsevaan kortteliin n:o 507 1,972: 30 mk, All Tryggin puistikkoon 7,606: 10 mk, Hesperiankadun pohjoisosaan 21,780: 70 mk ja Hesperianesplanaadiin Mechelininkadun länsipuolelle 19,306: 05 mk.

Vuoden aikana merkittiin muistiin 63 istutuksiin kohdistettua vahingontekoa, joista 35 tapausta oli autojen aiheuttamia.

Kertomusvuonna ajettiin puistoihin ruokamultaa yhteensä 19,583 m³.

Talvipuutarha oli entiseen tapaan avoinna yleisölle arkipäivisin klo 12—15 ja sunnuntaisin klo 11—16. Sodan takia pidettiin talvipuutarha suljettuna joulukuun alusta lähtien.

Helmikuun 5 p:nä koristeltiin Runebergin patsaan ympärys havupylväillä ja tervapadoilla, samoin Lönnrotin patsaan edusta Kalevalan päivänä. Sankaripatsaat Vanhan kirkon puistossa koristeltiin huhtikuun 12 p:nä sekä jouluna. Snellmanin patsas koristeltiin hortensioilla toukokuun 12 p:nä.

Puistoissa olevia puita ja pensaita ruiskutettiin moottoriruiskulla kaksi kertaa, nestettä käytettiin yhteensä 44,200 litraa. Sitä paitsi ruiskutettiin käsiruiskulla ruusuja y.m. ulkona ja kasvihuoneissa.

Vettä kului kertomusvuonna vesilaskujen mukaan 55,778 m³, edellisenä vuonna 45,693 m³.

Keväällä olivat ensimmäisinä ryhmäkukkina edellisenä syksynä istutetut tulpaanit, hyasintit, narsissit ja krookukset, näiden jälkeen istutettiin erilaisia kesäkukkia ja niihin verrattavia taimia.

Puisto-osaston varsinaiset menot nousivat yhteensä 5,006,213: 90 mk:aan, josta puistojen ja istutusten kunnossapito maksoi 2,711,561: 10 mk. Viimeksi mainittu määrä jakautui eri menoeriin seuraavasti:

	Mk		Mk
Aadolfinrinne	352	Kallion kirjastotalon istutuk-	
Agricolanpuistikko	5,703	set	8,756
Agricolankujan puistikko	2,047	Kallion kirkon istutukset	12,359
Aleksanteri II:n patsaan istu-		Kallion urheilukenttä	12,232
tukset	1,154	Kammionkadun lehmukset ...	1,473
Aleksis Kiven kadun ist.	11,322	Kangasalantien leikkikenttä ...	18,080
Alppila	39,827	Kappeliesplanaadi, Runeber-	
Annalan urheilukenttä	7,797	gin esplanaadi, Teatteriespla-	
Ammattienedistämislaitoksen		naadi	82,203
edusta	780	Kapteeninkadun puistikko	4,868
Apollon- ja Runeberginkadun		Kasarmitorin istutukset.....	3,574
kulma	5,362	Kasvihuoneet	213,099
Apollonpuistikko	5,236	Katajanokan puistikot	22,672
Arkadiankadun lehmukset.....	868	Kaupunginpuutarha	141,958
Arkadian- ja Pohj. Rautatie-		Kaupunginpuutarhan lavavil-	
kadun kulma	1,859	jelykset	148,842
Arkadian- ja Runeberginkadun		Keuruuntien istutukset	9,595
kulma	2,010	Kirurgisen sairaalan istutukset	11,091
Ateneumin istutukset	7,411	Kolmikulma.....	6,873
Bulevardin puuistutukset	1,705	Konservatorion läheinen rinne	3,566
Caloniuksen- ja Runebergin-		Koulupuistikko	6,497
kadun kulma	3,260	Kotkankadun istutukset	2,578
Dagmarinkadun leikkikenttä ..	10,331	Koskelantien koillispuolella istu-	
Edelfeltintien istutus	2,286	tukset	3,805
Eiran puistikko	31,091	Kullervonkadun istutukset	8,025
Elimäen- ja Kuortaneenkadun		Käpylän kortteli n:o 875	1,912
kulma	1,651	Käpylän urheilukenttä	15,381
Eläintarha	77,554	Laiurinkadun rinne	1,537
Eläintarhanlahden ranta	12,013	Lapinlahdenpuistikko	8,868
Engelinaukio	61,677	Liisanpuistikko	22,688
Ensipuistikko	15,596	Linnankoskenkadun lehmuk-	
Etelärannan lehmukset	348	set	772
Franzeninkadun istutukset ...	6,120	Lönnrotin patsaan koristelu ...	4,322
Fredrikinkadun pohjoispään		Lönnrotinpuistikko.....	6,125
istutukset	5,459	Matti Paasivuoren puistikko...	3,085
Fredrikintori	2,436	Maurinkadun pohjoispään istu-	
Haapaniemen urheilukenttä ...	11,469	tukset	2,195
Hakasalmen ja Hesperian puis-		Mechelininkadun istutukset ...	17,128
tot	49,729	Meritori	12,395
Hankkijan edusta	4,019	Meritullinkadun pohjoispään	
Haudat	13,884	istutukset	1,799
Hauhontien puistikot	17,144	Messeniuksen- ja Topeliuksen-	
Heikinkatu	20,856	kadun kulma	237
Helsingin- ja Fleminginkadun		Munkkiniemen istutukset	75,639
kulma	2,636	Museokadun leikkikenttä	4,915
Helsingin- ja Sturenkadun kul-		Myllyrinne	4,605
ma	2,317	Mäkelänkadun istutukset	26,266
Helsingin- ja Vaasankadun kol-		Mäkelänkadun tontin n:o 33	
mio	3,815	istutukset	6,321
Hernesaarenkadun istutukset	705	Neitsytpolun kolmio	8,644
Hesperianesplanaadi	63,573	Nervanderinpuistikko	10,779
Hietalahdentorin kolmio	488	Oikokadun kallioistutukset ...	3,531
Hietaniemenkadun kolmio	9,641	Pengerkadun rinne	5,209
Hietaniemenkadun varsi	17,360	Pasilan torin istutukset	2,344
Hietaranta	38,757	Paulantien leikkikenttä	2,004
Humallahden puisto	29,069	Perhonkadun leikkikenttä	2,084
Hämeentien runkopuut	6,176	Perämiehenkadun istutukset ..	3,442
Itäinen Alppirinne	1,470	Pietarinkadun kastanjat	56
Johanneksen kirkon istutukset	11,959	Pitkäsillanrannan tontin n:o	
Kaarlen- ja Castréninkadun		3 istutukset	270
kulma	4,175	Pitkäsillan ääriset istutuk-	
Kaisaniemi	118,711	set	5,399
Kaivopuisto	125,351	Pitkäsillanranta	3,331

	Mk		Mk
Pohjoisrannan lehmukset	1,201	Teknillisen korkeakoulun sähköteknillisen laitoksen istutukset	3,637
Pohjolankadun istutukset	5,714	Telakanpuistikko	5,935
Porthaninkadun ja Pengerkadun välinen istutus	8,034	Teollisuuskoulun edusta	2,581
Porvoonkadun puistikot	2,612	Topeliuksenpuisto	55,816
Postikadun istutukset	4,000	Topeliuksenkadun puuistutukset	1,739
Puijonkadun puistikko	12,556	Torkkelipuistikko	5,800
Punanotko	28,762	Toukolan konepajan nurmienniennar	1,034
Puutarhakadun puistikko	7,569	Turuntien ja Arkadiankadun kolmio	5,828
Pääskylänpuistikko	3,249	Turuntien ja Museokadun kulma	13,539
Rautatien istutukset	5,090	Turuntien puuistutukset	3,601
Ritaritalonpuistikko	7,578	Tähtitorninvuori	118,879
Runebergin patsaan istutukset	4,987	Töölön torin lehmukset	1,201
Runebergin patsaan koristelu	4,369	Ullanpuistikko	14,607
Runeberginkadun leikkikenttä	12,085	Urheilukadun istutukset	4,527
Ruoholahdenpuistikko	9,596	Vallilan puistikko	23,680
Saksalaisen kirkon istutukset	2,780	Vanhan kirkon puisto	50,765
Siltavuorenranta	7,933	Vilhonvuori	13,637
Simonkadun kujanne	10,446	Vuorimiehenpuistikko	14,293
Snellmanin puistikko	7,797	Väinämöisenkadun urheilukentän istutukset	10,093
Stadionin eteläpuoleiset istutukset	11,874	Sekalaiset	237,853
Säätytalonpuistikko	9,711		
Talvipuutarhan edustalla olevat pengermät	51,862		
Tehtaanpuisto	37,068		
Teknillisen korkeakoulun puistikko	3,245		
		Yhteensä	2,711,561

Munkkiniemen istutukset, jotka käsittävät n. 50,000 m², joutuivat puisto-osaston hoitoon helmikuussa. Siellä olleesta pienestä taimistosta siirrettiin taimet Talin taimistoon, osa istutettiin puistoihin. Uuden postitalon tontille kuuluva osa Postikadun istutuksista annettiin puisto-osaston hoitoon, josta kaupunki sai 1,000 mk:n korvauksen vuosittain.

Talousarvio Yleiset työt nimisen pääluokan Istutukset luvun tililtä Erinäiset kaupungin laitosten istutukset suoritettut maksut nousivat yhteensä 173,973: 35 mk:aan.

Puhtaanapitolaitoksen istutukset olivat puisto-osaston hoidossa ensimmäistä vuotta.

Edellä mainitun pääluokan saman luvun nimikkeellä Satunnaiset istuttamis- ja puhdistustyöt kaupunginhallituksen määräyksen mukaan kaupunginhallitus myönsi Töölön haarakirjaston istutusten kunnostamiseksi 12,400 mk, josta käytettiin 9,155: 70 mk, sekä Hakaniemen hallin luoteisrivustalle järjestettäviä istutuksia varten 4,100 mk, josta käytettiin 4,098: 40 mk.

Talin taimistoa laajennettiin kaupunginhallituksen huhtikuun 4 p:nä tekemän päätöksen mukaan n. 12,900 m²:n suuruisella lisäalueella.

Tuloa tuottamattomiin pääomamenoihin sisältyivät m.m. seuraavat uudistustyöt kustannusten ollessa alla mainitut: Vilhonvuoren kaakkoisrinteellä aloitettujen istutustöiden jatkaminen 93,986: 45 mk, Länt. Kaivo- puiston uuden ja vanhan ajotien välin kunnostaminen 39,955: 60 mk, Humallahden puiston uudet käytävät ja niiden sivustojen täyttämisen ja tasoitus 70,631: 20 mk, Minna Canthin kadun varrella olevan korttelin n:o 507 siistiminen ja istutustyöt 61,114: 60 mk, korttelin n:o 694 pohjoisosan lopullinen kunnostaminen 5,463 mk, Hesperianpuiston pohjoisosan tasoitus ja kunnostaminen 104,992: 85 mk, tuberkuloosisairaalan istutus-

töiden jatkaminen 35,925: 15 mk, kunnallisten työväenasuntojen istutusten kunnostaminen korttelissa n:o 585 131,689: 05 mk, Alli Tryggin puistikon perustaminen 194,948: 15 mk, Minna Canthin kadun ja Espoonkadun välisen Niittykadun puistikon osan järjestäminen 293,781: 35 mk, Hesperian-esplanaadin jatkeen kunnostaminen n. 100 m:n pituiselta osalta Mechelininkadusta länteen päin 284,119: 05 mk, sekä Mäntymäen tasoitustöiden ja käytävien rakennustöiden aloittaminen 114,714: 15 mk; samasta määrärahasta suoritettiin H. Borgströmin patsaan luona tehdyt työt.

Uudistöitä varten myönnettyihin määrärahoihin, joita käytettiin kaikkiaan 1,515,701: 15 mk, saatiin 89,900 mk:n lisämääräraha työntekijäin palkkojen korottamiseksi.

Eläintarhanlahden pohjoisrannan kunnostamista jatkettiin käyttämällä siirtomäärärahoista 64,711: 40 mk ja seuraavaan vuoteen siirrettiin 42,218: 20 mk.

Yhteiskunnallisen korkeakoulun molemmilla vierustonteilla olevat puistikot kunnostettiin lopullisesti, siirtomäärärahoista käytettiin 161,579: 85 mk ja säästöksi jäi 9,357: 80 mk, johon sisältyy 6,000 mk:n lisämääräraha työntekijäin palkkojen korottamiseksi.

Kertomusvuonna teetettiin alkoholisteilla raivaus-, tasoitus- ja siistimistöitä m.m. Keskuspuistossa, Lautasaarenkadun ja Lapinlahden sairaalan tontin välisellä alueella, krematorion takana ja juutalaisten hautausmaan ympärillä olevilla alueilla, entisellä venäläisellä sotilashautausmaalla sekä olympiakylän metsäalueilla. Kustannukset näistä töistä nousivat 730,081: 85 mk:aan.

Taivallahdenrannan ja soutustadionin välisten alueiden kunnostaminen aloitettiin käyttämällä 409,146: 70 mk etukäteen myönnetystä 600,000 mk:n määrärahasta.

Töölönlahden ranta-alueen kunnostamista varten kaupunginvaltuuston myöntämästä 300,000 mk:n määrärahasta käytettiin etukäteen 199,977: 65 mk ja olympiakylän siistimistä varten myönnetystä 50,000 mk:n määrärahasta käytettiin 30,781: 65 mk.

Katuosaston laskuun tehtiin m.m. seuraavat työt kustannusten ollessa alla mainitut: puiden poistaminen Töölönlahden rantatien paikalta 1,459: 60 mk., Liisanpuistikon läpi kaivetun kanavan päällystän kunnostaminen 15,690: 50 mk, Rautatien torin istutusten uudestaankunnostaminen 5,024 mk, Rajasaaren istutusten parantaminen 1,591: 90 mk, Länt. ja It. Teatterikujan kulman istutukset Kaisaniemessä 4,490 mk, Mikonkadun puoleisen Ateneumin puistikon korottaminen 3,467 mk, Matti Paasivuorenpuistikossa suoritettut kylvämis- ja istuttamistyöt 20,792: 50 mk, Mäkelänkadun istutusten kunnostamisen jatkaminen 19,667: 45 mk, istutustyöt Kaivopuistossa 63,161: 40 mk, Töölön sokeritehtaan ja messuhallin väliset istutukset 8,882: 30 mk, Koskelantien varrella olevat istutukset 27,797: 25 mk, Töölönlahdesta haratun lietteen vastaanotto ja levitys 2,963: 80 mk, istutukset Esplanaadilla 3,997 mk, lehmusten istuttaminen Linnankoskenkadun varrelle 2,814 mk, puiden siirtäminen Pallokentän alueelta 2,968 mk sekä muut pienemmät työt 3,746: 40 mk.

Talorakennusosaston tilauksesta suoritettiin istutustöitä seuraavissa paikoissa kustannusten ollessa alla mainitut: Käpylän kirjastotalolla 8,305: 30 mk, Lapinlahden uudella kansakoululla 53,900: 45 mk, Kampin sähkölaitoksella 3,840 mk sekä Käpylän kansakoululla 1,059: 40 mk; uusien kioskien ympäristöjen kunnostaminen maksoi 4,822: 50 mk; lisäksi Luodolla kunnostettiin

käytävä ja laskettiin siihen nupukivistä vesikouru 8,506:55 mk:n kustannuksin.

Satamaosaston laskuun suoritettiin It. Vaihdekadun varrelle perustetun puistikon kylvö- ja istutustyöt, joista kustannukset nousivat 9,336:50 mk:aan.

Varasto-osaston laskuun tehtiin eräitä pienehköjä töitä 2,334 mk:n kustannuksin.

Memoria Liberatorum nimisen säätiön laskuun tehtiin käytävä Tähtitorninmäelle kesäkuussa pystytetyn S/S Habsburgin muistokiven ympärille, josta kustannukset olivat 3,496 mk.

Kesälomaa nautti 298 työntekijää lomapäivien ollessa 2,023¹⁾). Lisäksi myönnettiin kahdelle tuntipalkalla työskentelevälle työnjohtajalle kuukauden kesäloma. Kesälomapäiviltä suoritettut palkat nousivat yhteensä 140,155:10 mk:aan. Sairaustapauksia ja pienehköjä loukkaantumisia sattui vuoden aikana 74, joiden johdosta yleisten töiden lautakunta myönsi avustuksia 77 erässä 48 miehelle ja 21 naiselle yhteensä 46,473:45 mk. Hautausapua myönnettiin yhdelle perikunnalle 1,800 mk. Itsenäisyyspäivältä maksettiin työntekijöille palkkoja yhteensä 7,439 mk. Reservin kertausharjoituksiin joutui vuoden loppuun mennessä 56 työntekijää, joille maksettu palkka harjoitusajalta oli yhteensä 168,697:85 mk.

Puisto-osaston painatus- ja sidontamenot olivat 743 mk. Tarverahoja käytettiin 6,659:55 mk.

Kaupunginpuutarhasta myytiin entisen tavan mukaan taimia, kukkia, pensaita y.m. sekä vuokrattiin kasveja juhlatilaisuuksiin. Näistä kertyi tuloja yhteensä 102,457:65 mk.

Varasto-osasto. Varasto-osaston henkilökuntaan kuuluivat varastopäällikkö, varastokirjanpitäjä, inventtaaja ja 3 vakinaista ja 3 ylimääräistä toimistoapulaista. Päävarastossa, Malminkadun 5:ssä, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja ja 2 toimistoapulaista sekä korjauspajassa korjauspajainsinööri, 2 piirtäjää ja 4 toimistoapulaista.

Osaston tehtävänä oli hoitaa mainittua päävarastoa sekä Ruoholahdessa, Hakaniemessä ja Toukolassa olevia varastoja sekä Toukolassa sijaitsevaa konepajaa ja huolehtia rakennustoimiston tarveaineiden työkoneiden ja -välineiden sekä kaluston hankinnoista ja hoidosta.

Kertomusvuoden aikana rakennustoimiston eri osastot sekä kaupungin muut virastot ja yksityiset henkilöt käyttivät konepajaa ja saivat varastosta tarveaineita rahassa arvioituna seuraavasti:

	Konepajätöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Kansliaosasto	—	19,110: —
Katurakennusosasto	1,432,075: 90	11,755,301: 05
Satamarakennusosasto	899,017: 95	7,674,195: 20
Talorakennusosasto	1,241,270: 50	3,811,361: 05
Puisto-osasto	312,593: 85	87,731: 70
Varasto-osasto	1,708,397: 50	601,355: 45
Konepajat	—	1,964,875: 05
Muut kaupungin laitokset	310,491: 25	439,401: 65
Yksityiset	43,992: 60	149,881: 20
Yhteensä	5,947,839: 55	26,503,212: 35

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 21*.

Varastoitujen rakennustarpeiden arvo eli varastosäästö oli tammikuun 1 p:nä 1939 3,873,273: 30 mk. Vuoden aikana ostettiin tarveaineita 27,001,439: 40 mk:lla ja käytettiin 26,503,212: 35 mk:n arvosta, joten v:een 1940 siirtyvän varaston arvo oli 4,371,500: 35 mk.

Tilivirasto. Rakennustoimiston tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, kassanhoitaja, 4 toimistoapulaista sekä 3 kuukauden ajan ylimääräinen apulainen.

Tilitodistuksia oli vuoden aikana 37,265, laskutuksia 2,176 ja lähetettyjä kirjelmia 2,076.

Tiliviraston toiminnan laajuus selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Debet, mk	Kredit, mk
Työmäärärahat edellisiltä vuosilta	43,778,080: 82	56,933,776: 42
Vuoden talousarviotyöt	178,977,879: 20	272,664,939: 28
Kaupunginkassan tilit	325,770,302: 67	239,080,551: 05
Kaupungin muiden laitosten tilit	35,455,942: 05	35,455,942: 05
Ylimääräiset työt	121,781,942: 16	99,157,380: 65
Tarveaineet ja konepajat	36,833,844: 85	32,462,344: 50
Menojäämät	4,174,265: 45	11,285,279: 30
Tulojäämät	3,501,925: 15	1,012,307: 05
Rakennustoimiston tulot	9,819,505: —	12,041,167: 05
Yhteensä	760,093,687: 35	760,093,687: 35

Tiliviraston käteiskassan rahanvaihto oli kertomusvuoden aikana 13,734,186: 60 mk. Viraston määrärahat olivat yhteensä 298,708 mk ja menot nousivat 301,817: 25 mk:aan. Tilapäistä työvoimaa ja Korvaus kannannasta nimikkeiden määrärahoja ylitettiin, edellisen 2,480: 40 mk:lla ja jälkimmäisen 814: 20 mk:lla, kun taas painatusta ja sidontaa varten varatuista määrärahoista kertyi säästöä 155: 20 mk ja tarverahoja varten varatuista määrärahoista 30: 15 mk.

Tielaboratorion esimies N. J. Oksala on antanut seuraavan kertomuksen laboratorion toiminnasta v. 1939:

Astuessani toukokuun alussa v. 1939 Helsingin kaupungin rakennustoimiston tielaboratorion palvelukseen, olivat emulsiosepellistyttyöt jo täydessä käynnissä, Emulsioiden kevätilaukset oli tehty ja kaikkien neljän tehtaan tuotteet Asfa-, Colas-, Fennomex- ja Kolomeks-emulsiot olivat käytössä. Emulsiotutkimuksissa tarvittavat kojeet olivat kaikki kunnossa. Kun kestopäällyste- y.m. tutkimuksissa tarvittavia tilattuja laitteita saapui myöhemmin kesällä ja syksyllä sekä heinäkuun alusta alkaen tuli filosofianmaisteri E. Heinonen laboratorion palvelukseen, voitiin työhjelmaa yhä laajentaa. Tielaboratorio oli työmaiden, emulsioita valmistavien tehtaiden ja kestopäällysteurakoitsijoiden kanssa kiinteässä yhteydessä, joten ilmenneiden virheellisyyksien syyt nopeasti voitiin saada selville, ja vaikka asianomaiset eivät läheskään aina olleet kyenneet todettuja vikoja heti korjaamaan, osoittivat he kuitenkin yleensä hyvää tahtoa ja halua kunnollisen työn ja moitteettomien tuotteiden aikaansaamiseksi.

Suoritettut työt voidaan jakaa kolmeen ryhmään: emulsiotutkimukset, kestopäällystetutkimukset ja muut tutkimukset.

Emulsiotutkimukset. Emulsioiden kontrollointi suoritettiin siten, että kukin tehdas lähetti laboratorioon tutkittavaksi näytteen tarjoamastaan emulsiosta ennen tilauksen varsinaista hyväksymistä. Kun näin oli todettu

emulsio kunnolliseksi ja hyväksytty käyttöön, suoritettiin jatkuvasti sen kontrollointia tutkimalla työmailta lyhyin väliajoin otettuja näytteitä. Jos tällöin todettiin jonkun tehtaan tuotteen huonontuneen sikäli, ettei se täyttänyt asetettuja vaatimuksia, keskeytettiin, tilaussopimuksen mukaisesti, k.o. emulsion käyttö siksi, kunnes sen laatu tuli jälleen tyydyttäväksi. Huonoa emulsiota ei siten jouduttu käyttämään ensinkään. Kertomusvuoden työ kautena noudatettiin emulsioiden laatua arvosteltaessa Helsingin kaupungin rakennustoimiston v. 1939 asettamia emulsionormeja. Emulsioiden tutkimisessa ei ole osoittautunut aina tarpeelliseksi määrätä kaikkia normeissa nimettyjä ominaisuuksia, sillä nämä ominaisuudet riippuvat suuresti toisistaan, joten, jos todetaan tärkeimpien ominaisuuksien kuten pysyväisyyden, viskositeetin, bitumipitoisuuden ja pisarasuuruuden olevan tyydyttäviä, niin silloin emulsio täyttää muutkin vaatimukset, ja taas tärkeimpien laatuominaisuuksien ollessa huonoja, on emulsio luonnollisesti käyttökkelvotonta.

Eri emulsioiden tutkimustuloksia selostetaan seuraavassa. Eräitä emulsioiden kuivumista ja kiinnitarttumista sekä syysemulsioiden pakkaskestävyyttä koskevia kokeita ei tässä selosteta, mutta ovat emulsiot näiltä ominaisuuksiltaan olleet kunnollisia. Pakkaskestävyyttä arvosteltaessa noudatettiin tanskalaisia normeja, joiden mukaan emulsion tulee kestää -4° C lämpötilaa $\frac{1}{2}$ tuntia hajaantumatta. Tämä on sinänsä lievä vaatimus, ja kaikki emulsiot täyttivät sen.

Heti työkauden alussa joutui Asfa-emulsio käyttökieltoon liian suuren pysyväisyytensä takia. Emulsio oli suuresti sakoittunutta, joten se ei kunnollisesti kulkenut ruiskukoneiden seulojen lävitse, ja vaikutti yli talven seisoneelta vanhalta tavaralta. Asfan parantelua kesti n. kuukauden ajan, jolloin insinööri Butz Kööpenhaminasta lopulta monien koekeitosten jälkeen sai sen kunnolliseksi ja sitä voitiin jälleen ruveta käyttämään työmailla. N. kuukauden käytön jälkeen todettiin olympiakylän työmaalla jälleen Asfan pysyväisyys liian suureksi ja siis kuivuminen liian hitaaksi. Tehdas oli jostain syystä muuttanut alkuperäistä keitto-ohjettaan ja keitokset epäonnistuivat. Asfan käyttö jouduttiin jälleen keskeyttämään n. kolmeksi viikoksi, jonka jälkeen keitokset rupesivat onnistumaan ja emulsiota voitiin käyttää melkein työkauden loppuun saakka. Mitenkään ensiluokkaisena emulsiona ei sitä kuitenkaan voitu pitää ja etenkin syysemulsio myöhempänä käyttökautena oli toisinaan liian nopeasti kuivuvaa, joten sen käyttö olisi keskeytynyt ellei syystilaus olisi samanaikaisesti täytynyt. Edellisenä työ kautena oli Colas-emulsio ollut laatunsa puolesta kiitettävää, mutta heti kertomusvuoden työkauden alussa ilmeni, että emulsion pysyväisyys oli aivan liian pieni ja jatkuvissa tarkastuksissa todettiin sen eräät ominaisuudet sangen vaihtelevaisiksi. Laadun huonouden ja epätasaisuuden tehdas selitti johtuvan siitä, että emulsioon oli käytetty kaupungin rakennustoimiston vaatimusten mukaisesti pehmeämpää bitumia kuin aikaisemmin ja entisen keitto-ohjeen mukaan ei siitä saatu kunnollista tavaraa, joten jouduttiin kokeilemaan uusia keittomenetelmiä. Kun Colas-emulsiossa ilmeni kuitenkin edelleen samoja virheellisyyksiä ja kun vielä bitumipitoisuus todettiin aivan liian pieneksi, 50.6 %:ksi, keskeytettiin Colaksen käyttö. Pienen bitumipitoisuuden todettiin sittemmin johtuneen tehtaan saamasta huonosta, vesipitoisesta bitumista, joka kuumennettaessa kuohui, ja keittokoneen pumpput imivät näin ollen vähemmän bitumia kuin mihin ne olivat säädetyt. Tehdas ei ollut siis tietoisesti eikä tahallaan

mainittua virhettä tehnyt. Keittokoneiden perusteellisen puhdistuksen ja korjausten ansiosta sekä hankittuaan kunnollista bitumia tehdas sai n. puolentoista kuukauden käyttökiellon jälkeen jälleen tuotteensa moitteettomaksi, joten se voitiin ottaa käytäntöön. Colaksen laatu pysyikin sitten tyydyttävänä työkauden loppupuolelle saakka, joskin syysemulsion viskositeetti oli myöhemmin liian iso, joten emulsio ei kunnollisesti läpäissyt ruiskukoneiden seuloja ja tiellä helposti jähmettyi sepelikerrosten pintaosiin, mutta tällöin ilmat olivatkin jo niin kylmiä, että sepellystöiden kunnollinen suorittaminen ei enää olisi ollut mahdollista täysin moitteettomalakaan emulsiolla. Fennomex-emulsio oli täysin moitteetonta koko työkauden ajan siihen saakka, kunnes ruvettiin vaatimaan syysemulsioiden toimittamista. Tällöin nimittäin ilmeni, ettei tehdas kyennyt muuttamaan emulsionsa laatua toivotunlaiseksi sen takia, että emulsion valmistusta valvova Kööpenhaminalainen insinööri ei syksyllä liikenneyhteyksien vaikeudessa ollut tilaisuudessa saapumaan tšekäläiselle tehtaalle antamaan ohjeita ja kokeilemaan syysemulsion valmistusta, vaan tehdas koetti kirjallisten ohjeiden ja omien kokeilujensa avulla asiasta selvittää, siinä kuitenkin onnistumatta. Koska kuitenkin Fennomex oli muuten aivan kunnollista, hitaanlaista kuivumista lukuunottamatta, voitiin sitä ilman sanottavampia haittoja käyttää työkauden loppuun saakka, etenkin kun mitkään muutakaan syysemulsiot eivät osoittautuneet kokonaan moitteettomiksi. Kolomeks-emulsion edellisenä työ kautena todetut huonot ominaisuudet, huono pizarasuuruus, epätasainen pysyväisyys y.m., ilmenivät jälleen heti kertomusvuoden työkauden alussa. Ja koska tehtaalla lupaamaa tuotteen pikaista parantamista ei ilmennyt, joutui Kolomeks käyttökieltoon. Tehtaalla parannettua tuotetta Kolomeks voitiin ottaa käyttöön n. kuukauden käyttökiellon jälkeen täysin kunnollisena tavarana. Loppukesällä kuitenkin emulsio alkoi osoittaa huonontumisen merkkejä. Pysyväisyys oli liian iso ja viskositeetti pieni. Eräs syy tähän lienee ollut tehtaalla mainitsema emulgaattorien huonontuminen ja niiden laadun epätasaisuus. Kolomeksin käyttöä supistettiin, mutta käytettiin kuitenkin taas myöhemmin, koska tehtaalla toimittama syysemulsio antoi tyydyttäviä tuloksia muiden tehtaiden syysemulsioiden verraten.

Arvosteltaessa eri tehtaiden kuluneena työ kautena toimittamia emulsioita on Fennomeks asetettava ensimmäiseksi. Colas oli käyttöaikanaan myös verrattain hyvä, kun taas Kolomeks ja varsinkin Asfa osoittautuivat laadultaan hyvin vaihtelevaisiksi. Kolmen viimeksi mainitun emulsion kontrollointia oli suoritettava hyvin lyhyin väliajoin, koska hyvinkin onnistuneiden keitosten jälkeen saattoi tulla ala-arvoista tavaraa. Astioiden huono puhdistus ja sakoittuneen emulsion toimittaminen työmaille tuottivat väliin ikävyyksiä, mutta tehtaalle viipymättä tehdyt huomautukset aikaansaivat parannuksia, joten työkauden emulsiosepellistyöt voitiin suorittaa yleensä aika hyvillä emulsioilla.

Kestopäällystetutkimukset. Edellisenä työ kautena ei kestopäällystetutkimuksia oltu vielä paljoakaan tehty, joten vertailuaineistoa tässä suhteessa ei sanottavasti ollut käytettävissä. V:n 1939 työ kautena kestopäällystetutkimusten tarkoituksena olikin ensi sijassa kokeilevien tutkimusten suorittaminen. Laboratoriossa valmistettiin raaka-aineista k.o. päällysteiden koekappaleita ja sitten tutkittiin niiden laatuominaisuuksia. Täten voitiin todeta, mitkä raaka-ainesuhteet ja valmistustavat antoivat parhaita tuloksia. Toiseksi tutkittiin eri urakoitsijoiden valmistamia pääl-

lysteitä, suoritettiin n. s. kontrollitutkimuksia, ja niistä saatuja tuloksia verrattiin urakoitsijoille annettuihin laatuvaatimuksiin ja ulkomailla vastaavista kestopäällysteistä saatuihin tuloksiin. Kontrollitutkimuksissa ilmeni, että valmistettujen kestopäällysteiden laatuun nähden on usein ollut muistuttamista ja koetutkimusten avulla todettiin, että ilmenneet virheellisuudet olivat huolimattoman työn ja epäsovivien raaka-aineiden aiheuttamia. Kuitenkin urakoitsijat osoittivat ilmeistä halua tuotteidensa laadun parantamiseen ja saivatkin jo tänä työ kautena useita parannuksia aikaan. Suoritetuissa tutkimuksissa topekapäällysteet muodostivat pääosan, mutta myöskin muutamia valu- ja hiekka-asfalttinäytteitä analysoitiin. Kaupungin v:n 1939 kesänä tilaamista kestopäällysteistä muodostavatkin topekapäällysteet suurimman osan. Yleensä topekapäällysteet saavuttivat viime aikoina suurta suosiota kuumien jyräasfalttien joukossa.

Tutkittujen, eri urakoitsijoiden valmistamien topekapäällystenäytteiden analyysituloksia tarkasteltaessa havaittiin, että päällysteen paksuuteen nähden käsitellyt näytteet täyttivät esitetty vaatimukset. Bitumipitoisuudeltaan ainoastaan kaksi näytteistä hiukan alittivat sallitun minimirajan, kun taas korkeinta sallittua bitumipitoisuusrajaa ei yksikään näyte ylittänyt. Näiltä ominaisuuksiltaan tutkitut päällysteet olivat siis varsin sopivia.

Hyvän topekapäällysteen tyhjätilan tilavuusprosentti tulisi olla alle 5.0. Tutkituista päällysteistä ainoastaan neljä näytettä täytti tämän vaatimuksen, kun taas kaikki muut ylittivät sallitun maksimirajan. Junttauskokeen jälkeen määrätty tyhjätilat olivat muutamia poikkeuksia lukuunottamatta alle 5.0 %. Siis pääasiallisimpana syynä huonoon tyhjätilaan oli huono jyräys, mutta myöskin epäsovivat kiviainessuhteet. Filleriainesta, raesuuruus alle 0.075 mm ja karkeampaa kiviainesta, sepeliä, raesuuruus yli 2 mm, yleensä käytettiin liian vähän, joten tasarakeista kiviainesta tuli liian runsaasti ja kiviainekselle saatiin huono tyhjätila. Analyyseissä näkyvä pieni fillerimäärä johtui yleensä siitä, että meillä fillerinä käytetty kalkkikivijauho on liian karkearakeista. Sepelin niukkuus johtunee siitä, että urakoitsijat mielellään lisäävät päällystemassaan hiekkaa sepelin kustannuksella.

Tie- ja vesirakennusurakoitsija Wetek oy:n valmistamassa kahdessa päällystenäytteessä oli kiviaines sopiva (Puodinkyläntie). Toisessa fillerimäärä, 9.1 %, olisi saanut olla vähän runsaampi, mutta sepelipitoisuudet 27.8 % ja 28.0 % olivat hyvät. Päällysteiden tyhjätilat 3.8 % ja 4.7 % sekä juntauksen jälkeen 2.9 % ja 3.0 % osoittavat, että tällaisilla seoksilla saadaan päällystemassalle hyvä tiiveys ja että jyräys on ollut tehokasta. Eräät Lemminkäinen asfaltti- oy:n valmistamat näytteet (Puodinkyläntie) osoittivat, että kiviaineksessa saisi olla sepeliä runsaammin ja useimmissa tapauksissa myöskin fillerimäärä isompi. Päällysteiden tyhjätilat ylittivät 5.0 % ja juntauksen jälkeen määrätty tyhjätilat osoittivat, että jyräys oli ollut tehontonta. Huono jyräys johtunee luultavasti siitä, että yhtiö ajatti päällystemassan työmaalle valmiina tehtaaltaan, joten pitkällä ajomatalla massan jäähtyttyä ei jyräystä enää saatu mahdollisimman tehokkaaksi. Sitä osoitti sekin, että yhtiön valmistaman Toisella linjalla käytetyn topekapäällysteen tyhjätila, 3.8 %, osoitti juntauksen jälkeen tarkalleen saman prosenttimäärän, joten ainakin tässä tapauksessa jyräys oli ollut mahdollisimman tehokasta. Tehokkaan jyräyksen aikaansaamista Puodinkylän työmaalla vaikeutti luultavasti

myöskin se, että yhtiö valmistessaan sidekerrosta mainitulle päällysteelle emulsiosepellyksestä käytti ainakin osittain huonon pysyvyyden takia käyttökielossa olevaa emulsiotaan, joten sepelys tuli löysää eikä antanut päällystemassalle tarpeeksi kiinteää alustaa. Yleensä näytteitä otettaessa päällyste oli kokonaan irti sidekerroksesta. Viarecta oy:n valmistamat näytteet osoittivat isonlaista tyhjätilaa, mutta juntauksen jälkeen määrätty tyhjätilat näyttivät jyräyksen kylläkin olleen tehokkaan. Syynä päällysteiden huonoon tiiveyteen on pidettävä epäsoivia kiviaineksia. Filleri- ja sepelimäärät olivat liian pieniä ja hiekkaa tuli siten liian runsaasti topekäpäällysteeseen, joten kiviaineksen tyhjätila jäi isoksi ja tarpeellista tiiveyttä ei päällysteelle saatu tehokkaallakaan jyräyksellä.

Edellä esitetystä selviää, että ilmenneet virheellisyydet topekäpäällysteissä olivat korjattavissa huolellisella työllä ja sopivilla raaka-ainekokoomuksilla. Huomattavia parannuksia jo kuitenkin saatiin aikaan, jos nyt saatuja tuloksia verrataan esim. viime kesänä tutkittuun Lemminkäinen oy:n Kaarlenkadulle valmistamaan topekäpäällysteeseen, jossa tyhjätila oli 14.0 %. Läheskään näin suurta tyhjätilaa ei yksikään v:n 1939 työkautena tutkituista näytteistä osoittanut, vaan tyhjätilat olivat yleensä huomattavasti alle 10.0 %:n. 5.0 %:n tyhjätila topekäpäällysteille onkin melko ankara vaatimus, mutta ei mahdoton, sitä osoittavat edellä selostetut tulokset ja laboratoriossa valmistetut koepäällysteet. Esim. käytetäessä aineskokoomusta 25.0 % sepeliä, 60.0 % hiekkaa, 15.0 % filleriä ja 8.3 % bitumia saadaan päällysteen tyhjätilaksi 3.4 %.

Asfalttiliike Lidman oy:n valmistaman valuasfaltin (Kapteeninkadun ja Tehtaankadun kulma) bitumipitoisuus oli aika runsas, 12.6 %, joten päällysteen stabiileetti oli huononlainen. Suoritettussa kuulakokeessa uppoaman halkaisija oli 53 mm, ja tanskalaisten normien mukaan sen pitäisi olla 45—50 mm. Kiviaines oli muuten sopiva, mutta fillerimäärä oli liian pieni, joten kiviaineksen tyhjätila, 25.1 %, oli liian iso ja päällysteen tiiveys huono. Samoin Lemminkäinen oy:n valmistamassa valuasfaltissa saisi fillerimäärä olla runsaampi ja sepelin karkeampia osia enemmän, vaikka jo tälläkin kiviaineksella saatiin hiukan parempi tiiveys Lidmanin valmistamaan päällysteeseen verraten bitumipitoisuuden huomattavasta pienemmyydestä huolimatta.

Hiekka-asfalteista tutkittiin laboratoriossa olevia v:n 1939 kesänä otettuja Tuomarinkyläntien hiekka-asfalttinäytteitä, jolloin todettiin, että bitumimäärä, 9.3 paino-%, oli sopiva, mutta päällysteen tyhjätila, 12.2 %, antoi aiheutta epäillä, että jyräyksessä tai kiviainekokoomuksessa oli virheitä. Juntauksen jälkeen määrätty tyhjätila, 10.2 %, osoitti, ettei mainittua massaa ollut tehokkaallakaan jyräyksellä mahdollista saada tarpeeksi tiiviiksi, ja huonon tyhjätilan pääasiallinen syy ilmeni kiviainestutkimuksissa. Hiekkaa voitiin kyllä pitää muuten sopivana, paitsi että karkeitä rakeita oli liian vähän ja tasarakeista hienompaa kiviainesta suhteellisen paljon. Fillerimäärä oli liian pieni, 7.7 %, ja näin ollen kiviaineksen tyhjätila oli erittäin suuri, 32.0 %.

Muut tutkimukset. Emulsio- ja kestopäällystetutkimusten lisäksi laboratoriossa suoritettiin joukko muita rakennusalaan kuuluvia tutkimuksia.

Sopivan massan löytämiseksi katukiveyksien saumaamiseen valmistettiin seos 40.0 % bitumia mexfalt 80/100+60 % kalkkikivijauhoa. Seosta on pidettävä hyvänä saumamassana ja tehtiin sillä seuraavat lämpö- ja pakkaskestävyyskokeet: Lämpökestävyys tutkittiin siten että koesaumaus

pidettiin 1 ½ tuntia +70° C lämmössä jolloin massa tuli melko pehmeäksi ja venyväksi, mutta ei juokseväksi ja pysyi hyvin saumoissa. Pakkaskestävyys tutkittiin pitämällä koesauma 1 ½ tuntia -25° C lämpötilassa. Saumauksessa ei tapahtunut murtumia eikä rikkoutumia, mutta lyötäessä saumaus halkeili ja mureni.

Eristysaineista tutkittiin kylmäeristykseen käytettävää Kastebit-eristysainetta.

Syksyllä bitumisaantimahdollisuuksien huonontuessa kokeiltiin kestopäällysteisiin sopivien bitumiseoksien valmistamista saatavissa olleista bitumilaaduista ja annettiin urakoitsijoille ohjeita näiden seosten valmistamiseksi.

Valuasfaltteihin käytettävistä Mastix-kaakuista tutkittiin Algot oy:n valmistamaa tuotetta ja todettiin sen bitumipitoisuuden olevan 13.0 % ja kiviainepitoisuuden olevan 86.0 %.

Insinööri H. Relanderin johdolla suoritettiin erilaisia maanäyte- ja urheilukenttämassojen tutkimisia sekä urheilukenttäsideaineiden vedenläpäisykykyjä. Räjähdyspainejakautumisen selvillesaamiseksi räjähdyskanavassa suoritettiin kokeita.

IX. Puhtaanapito

Puhtaanapitolaitoksen kertomus v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Puhtaanapitolautakunta. Kaupungin puhtaanapitotoimen ylin johto kuuluu voimassa olevan johtosäännön mukaan puhtaanapitolautakunnalle, jonka tehtävänä on valvoa kaupungin katujen, yleisten paikkojen ja satama-alueiden puhtaanapitoa ja rikkojen käyttämistä kaupungille taloudellisesti mahdollisimman edullisesti sekä sopia asianomaisten kiinteistöjen omistajien kanssa heille kuuluvien puhtaanapitovelvollisuuksien suorittamisesta, hyväksyä tarveaineiden, työkoneiden y.m. hankintatarjoukset sekä kaupunginvaltuuston määräämien perusteiden mukaan ratkaista m.m. kysymykset puhtaanapitolaitoksen työntekijäin palkkauksesta sekä sairasa- ja hautausavuista.

Puhtaanapitolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna toimitsija A. Valta puheenjohtajana, varatuomari A. Linturi varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä johtaja J. Hellsten kuolemaansa saakka, syyskuun 29 p:ään, ja hänen sijallaan varatuomari R. Rönnholm lokakuun 25 p:stä alkaen, sepä K. Kaukonen, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, kivityöntekijä O. Nuutinen ja teknologiantohtori Y. Talvitie. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaupungin teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhielm heinäkuun loppuun saakka, jolloin hän erosi v:sta 1924 alkaen hoitamastaan toimesta. Elokuun 21 p:nä lautakunta valitsi sihteerikseen nuoremman oikeusneuvosmiehen G. Hellénin. Esittelijänä toimi puhtaanapitolaitoksen johtaja E. Rosenbröijer huhtikuun 29 p:ään saakka, jolloin hän kuoli. Hänen kuolemansa jälkeen toimi esittelijänä laitoksen apulaisjohtaja G. Andersson marraskuun 1 p:ään saakka ja siitä alkaen kaupunginvaltuuston kesäkuun 1 p:nä valitsema puhtaanapitolaitoksen uusi johtaja B. Ax.

Puhtaanapitolautakunta kokoontui kertomusvuonna 15 kertaa. Sen pöytäkirjain pykäläluku oli 258, diaariin vietyjen asiain luku 639 ja lähetettyjen kirjelmien luku 67.

Lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon m.m. seuraavat, jotka koskivat: ammattioppilasoja kaupungin työpaikoissa; puhtaanapidon järjestämistä Munkkiniemessä; kaupungin työntekijöitä koskevaa työehtosopimusta; alueen varaamista uutta keskusasemaa varten; sekä erinäisten helpotusten myöntämistä talvipuhtaanapitoon nähden.

Koska talousarvioon merkityt puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen tarverahat sekä katujen ja kiinteistöjen puhtaanapidon vedenkulutusta varten varattu määräraha osoittautuivat riittämättömiksi anoi lautakunta edelliselle tilille 1,200 mk:n lisämäärärahan ja jälkimmäiselle tilille 20,000 mk:n lisämäärärahan. Erinäisiä määrärahoja, yhteensä 282,225 mk, anottiin siirrettäväksi v:een 1940.

Kertomusvuonna käsiteltiin 5 viranhaltijain sairasloma-anomusta, 188 työntekijäin sairas- ja 8 hautausapuanomusta, 24 vuoden aikana sattunutta tapaturmaa sekä 2 työntekijäin eläkeanomusta.

Puhtaanapitolaitos suoritti sekä kaupungille että sopimusten nojalla kaupungin muille viranomaisille ja yksityisille kiinteistöjen omistajille kuuluvan katuosuuksien, kiinteistöjen y.m. puhtaanapidon, huolehti kaupungin yleisten mukavuuslaitosten ja puhtaanapitolaitoksen työvälineiden, koneiden ja tarveaineiden hoidosta ja kunnossapidosta, suoritti kaupungille tulevien puhtaanapitomaksujen edellyttämät työt sekä huolehti kerääntyvien jätteiden käsittelystä, jalostuksesta ja myynnistä.

Puhtaanapitolaitoksen toiminta jakaantui seuraaviin osastoihin: hallinto, katujen puhtaanapito, kiinteistöjen ja mukaavuuslaitosten puhtaanapito, hajoituskaivojen tyhjennys, Malmin kaatopaikka ja korjauspaja, työvälineiden korjauspaja, autovajat ja -korjaamo sekä hevostalli ja varasto.

Hallinto. Puhtaanapitolaitosta johti puhtaanapitolautakunnan valvonnan alaisena toimitusjohtaja apulaisjohtajan toimiessa tarkastajana, jonka varsinaisena tehtävänä oli johtajan antamien ohjeiden mukaan tarkastaa laitoksen puhtaanapitotöiden suorittamista. Toimistohenkilökuntaan kuului toimistoinsinööri, jonka tehtävänä m.m. oli eri töiden työilmoitusten perusteella laatia tilastolliset yhdistelmät, katujen ja kiinteistöjen puhtaanapidon esimies, joka lähinnä valvoi alimman työnjohdon toimintaa, toimitusjohtaja, joka esimiehen apulaisena toimien m.m. hoiti lannan ja jätteiden myynnin, sekä kolme toimistoapulaista, joista yksi toimi varastokirjanpitäjänä, yksi konekirjoittajana ja yksi työntekijäin kortiston hoitajana.

Sekä puhtaanapitolautakunnan että puhtaanapitolaitoksen tilejä hoiti laitoksen tilivirasto. Sen kassavirastona on rahatoimisto.

Tilivirastohenkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, neljä toimistoapulaista, joista yksi toimi avustavana kirjanpitäjänä, kaksi veloittajana ja yksi kassanhoitajana, sekä vahtimestari. Tiliviraston kamreeri toimi samalla koko toimiston konttoripäällikkönä.

Puhtaanapitolaitoksen toimistosta lähetettiin kertomusvuonna 1,131 kirjettä ja annettiin 8,209 laskua suoritetuista töistä.

Puhtaanapitolaitoksen henkilökunnassa vuoden aikana tapahtuneista muutoksista mainittakoon tässä vielä, kuten jo edellä mainittiin, että laitoksen johtaja, insinööri E. Rosenbröijer, kuoli huhtikuun 29 p:nä ja hänen tilalleen valittiin insinööri B. Ax marraskuun 1 p:stä alkaen, sekä lokakuun 15 p:nä kuoli toimistossa v:sta 1928 alkaen palvellut nuorempi toimistoapulainen S. Soramäki, jonka paikka täytettiin marraskuun 27 p:nä.

Katujen puhtaanapito. Paitsi kaupungille kuuluvien katujen, yleisten paikkojen ja satama-alueiden puhtaanapidosta, laitos huolehti sopimusten nojalla kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan mukaan yksityisille talonomistajille kuuluvien katuosuuksien puhtaanapidosta. VI ja IX kaupunginosassa oli puhtaanapito annettu kaupungin yksinoikeudeksi siten, että yksityiset kiinteistöjenomistajat suorittivat kaupungille heidän omistamiensa tonttialueiden suuruudesta riippuvan osuuden näiden alueiden puhtaanapitokustannuksista.

Kertomusvuonna oli kaupungin alue jaettu seitsemään katupuhtaanapitopiiriin siten, että XIII, XIV, XV ja XVI kaupunginosat sekä Pasila kuuluivat ensimmäiseen piiriin, IV ja XX toiseen piiriin, V ja VI sekä puolet VII kaupunginosasta kolmanteen piiriin, III, puolet VII kaupunginosasta ja IX neljanteen piiriin, I, II ja VIII viidenteen piiriin, X, XI ja XII

kuudenteen piiriin sekä XXI, XXII, XXIII, XXV ja XXVI seitsemänteen piiriin. Jokaisessa piirissä toimi vastuunalainen piirityönjohtaja ja kolmessa piirissä sitä paitsi apulaistyönjohtaja.

Erilaatuisten työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	117	307
» naisia.....	10	13
Tuntipalkkaisia autonkuljettajia	17	15
Urakalla työskenteleviä autonkuljettajia	—	18
Ajomiehiä	2	2
Urakalla työskenteleviä yksityisiä ajureita omine hevosineen	—	46
Yhteensä	146	401

Koneellisia laitteita käytettiin:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Kasteluvaunuja	1	—
Kasteluautoja	10	—
Lumiauroja, hevosen vetämiä	—	77
» moottori-	—	7
Tiehöyliä	—	6
Kuljetusvälineitä, laitoksen omia	2	2
» urakoitsijoiden.....	—	110
Kuorma-autoja, laitoksen omia.....	6	6
» urakoitsijoiden	—	80
Purgator-rattaita	112	—
Lakaisukoneita	5	—

Kesäkuukausina osasto käytti 2 hevosta ja talvikuukausina 148 hevosta, näistä oli 2 hevosta laitoksen omia.

Katujen puhtaanapitotyöt suoritettiin kesäaikana pääasiallisesti käsi-voimin ja järjestettiin tavallaan urakaluontoisiksi siten, että jokaisella työntekijällä oli määrätty alueensa, jonka puhdistuksesta hän huolehti. Työssä käytettiin koivuluutua ja rikat kerättiin vaihdettavilla säiliöillä varustettuihin käsirattaisiin n.s. purgator-rattaisiin. Säiliöt tyhjennettiin eri paikoilla kaupungissa oleviin rikkalaatikoihin, joista ne autoilla kuljettiin kaatopaikalle. Toreilla ja suuremmilla liikenneväylillä lakaisutyöt suoritettiin karrier-lakaisukoneilla. Ruoho poistettiin käyttämällä Kitko ja Vegebllum nimisiä kemikaliota, joita kului 1,300 kg 14,400 m²:llä. Katujen kastelemiseen käytettiin imu- ja painepumpuilla varustettuja kasteluautoja, joista osa oli varustettu erikoisilla suihkuilla torien huuhtelua varten. Katujen kastelemiseen kului 45,330 m³ vettä vesiposteista, jolloin työkustannukset nousivat 104,547:55 mk:aan ja kokonaiskustannukset 192,489:95 mk:aan. Kustannukset m³:ltä olivat 4:25 mk ja 1,000 m²:ltä 76:99 mk. Pölyn sitomiseksi kasteltiin katuja ja teitä kloriidiliuoksella, jota kului 7,820 kg 37,500 m²:llä. Katurikkoja poiskuljettiin kaikkiaan 15,402 m³ kustannusten noustessa 97:05 mk:aan 1,000 m²:ltä.

Katujen puhtaanapidon talvityöt käsittivät lumenauraamista, -luontia ja -lakaisemista, jään hakkausta, katuojien avaamista, katukäytävien ja

ajoteiden hiekoittamista, lumenkuljettamista kaatopaikoille sekä kaatopaikkojen hoidon.

Sataneen lumen paksuutta mitattaessa kolmessa eri paikassa kaupunkia saatiin lumentulon keskiarvoksi 53 cm tammikuussa, 14 cm helmikuussa, 24 cm maaliskuussa ja 6 cm huhtikuussa. Joulukuussa mittauksia ei suoritettu.

Kaupunginhallituksen vahvistamaa ohjelmaa lumen poistamiseksi kaupungin kaduilta ja teiltä noudatettiin tammi—huhtikuun aikana. Joulukuussa tätä ohjelmaa syttyneen sodan takia ei seurattu. Siitä, miten sota vaikutti puhtaanapitolaitoksen töihin, tehdään selkoa tämän kertomuksen lopussa.

Talvitöissä käytettiin kuten aikaisemminkin ryhmäjärjestelmää, jolloin eri piireissä työntekijäin ryhmät etumiehineen suorittivat lumenlakaisun ja -luonnin y.m. lumityöt. Etumiehinä toimivat laitoksen vanhemmat vakinaiset kadunlakaisijat. Lumenauraaminen toimitettiin osittain vuokrahevosien ja -autojen vetämillä lumiauroilla, osittain taas laitoksen moottoriauroilla. Tiehöylätraktoreja käytettiin ajoteiden tasoittamiseen ja leventämiseen. Lumenkuljetus suoritettiin urakkatyönä melkein yksinomaan vuokrahevosilla ja -autoilla. Hevosilla kuljetettavia kuormia varten oli järjestetty 15 ja moottorivoimalla kuljetettavia kuormia varten 9 lumenkaatopaikkaa.

Edellisille kaatopaikoille voitiin ajaa 165 hevosella yht'aikaa ja jälkimmäisille kaatopaikoille 100 autolla.

Hiekkavajoja oli puhtaanapitolaitoksen käytettävänä eri osissa kaupunkia kaikkiaan 10, joihin voitiin varastoida 3,000 m³ hiekkää.

Eri tarkoituksiin katujen puhtaanapitotöissä käytetty työtuntimäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Työn laatu	Henkilöpäivät		Hevospäivät		Autopäivät	
	Vakin. työaika	Yliaika	Vakin. työaika	Yliaika	Vakin. työaika	Yliaika
T y ö t u n t e j a						
Lakaisu	203,325	306	1,076	—	15,466	124
Lumenluonti y.m.....	162,417	6,704	—	—	—	—
Lumenauraus	4,736	545	4,785	881	2,356	399
Lumenkuljetus	—	—	17,654	—	12,786	—
Lumenkaatopaikk. hoito ...	30,853	1,084	—	—	46	—
Hiekoitus	8,178	1,197	11,946	764	4,018	744
Kastelu	6,194	142	—	—	6,169	142
Sekalaiset työt	5,163	—	—	—	853	—
Yhteensä	420,866	9,978	35,461	1,645	41,694	1,409

Osaston toimesta puhtaanapidetty pinta-ala oli yhteensä 2,500,000 m², josta kustannukset nousivat kaikkiaan 9,786,138: 55 mk:aan ja m²:ä kohden 3: 91 mk:aan.

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito. Puhtaanapitolaitos huolehti kaupungin omien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten sekä sopimusten nojalla yksityisille talonmistajille kuuluvien kiinteistöjen puhtaanapidosta, kuten alla olevat luvut v:lta 1935—39 tarkemmin osoittavat:

	1935	1936	1937	1938	1939
Yksityisten kiinteistöt:					
Vuosisopimukselliset.....	1,544	1,537	1,570	1,668	1,808
Ylimääräiset	94	54	140	144	97
Uudisrakennukset	60	48	86	73	87
Kaupungin kiinteistöt:					
Vuosisopimukselliset.....	93	92	92	96	104
Ylimääräiset	36	32	68	50	30
Miesten yleiset käymälät:					
W.C.-järjestelmä	1	1	1	1	1
Astiajärjestelmä	28	28	28	28	28
Naisten yleiset käymälät:					
W.C.-järjestelmä	1	1	1	1	1
Astiajärjestelmä	26	26	26	26	26
Vedenheittopaikat:					
Miesten	63	63	63	63	63
Naisten	13	13	13	13	13

Kustannukset edellä mainittujen kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapidosta nousivat kertomusvuonna 6,490,756: 75 mk:aan. Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito oli jaettu kahteen pääpiiriin kuormausasemineen. Molemmissa piireissä toimi vastuunalainen piirityönjohtaja, joka lähinnä valvoi jätteiden kuljetus-, kuormaus- ja purkaustöitä. Kuormien tarkkailua varten toimi kirjuriina apulaistyönjohtaja. Kuormausasemat sijaitsivat Kyläsaaren luona korttelissa n:o 662 ja Länsisatamassa alueella n:o 263, joista jätteet rautateitse kuljetettiin Malmin kaatopaikalle ja eri rautatieasemille yksityisille maatilanomistajille. Kertomusvuonna kuljetettiin sitä paitsi autoilla suurehko määrä jätteitä Huopalahden kaatopaikalle sekä kaupungin läheisyydessä asuville puutarhureille ja palstatilallisille.

Viikoittain tehtiin kirjalliset ilmoitukset kuljetettujen erilaisten jätteen määrästä. Seuraavassa esitetään yhdistelmä näistä ilmoituksista:

Jätteiden laatu	Kuljetettu maan täytekkeksi	Kuljetettu myytäväksi				Kaikkiaan	Siitä Malmin kaatopaikalle
		Kaupungin maatiloille	Tilanomistajille kaupungin läheisyyteen	Länsisataman kuormauspaikalta lähetettäväksi	Kyläsaaren kuormauspaikalta lähetettäväksi		
m ³							
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	112,192	1,425	8,193	9,811	3,156	134,777	7,316
Makkilantaa	—	3	—	952	2,459	3,414	2,730
Hevoslantaa	—	—	18	—	—	18	—
Hajotuskaivojätteitä	—	—	—	2,026	1,908	3,934	3,934
Tuhkaa	16,756	21	89	—	—	16,866	—
Rakennus- y. m. jätteitä..	220	—	—	—	—	220	—
Yhteensä	1) 129,168	1,449	8,300	12,789	7,523	159,229	13,980

1) Tästä kuljetettiin 95,363 m³ rikkoja, talous- ja paperijätteitä sekä 14,274 m³ tuhkaa Huopalahden kaatopaikalle.

Kuormausasemilla kuormattu määrä jakautui seuraavasti:

Jätteiden laatu	Länsisataman asemalla kuormattu			Kyläsaaren asemalla kuormattu			Kaikkiaan
	rautatievaunuihin lähetettäväksi		ostajien ajoneuvoihin	rautatievaunuihin lähetettäväksi		ostajien ajoneuvoihin	
	Malmin kaato-paikalle	muille asemille		Malmin kaato-paikalle	muille asemille		
	m ³						
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	5,980	3,831	—	1,336	1,820	—	12,967
Makkilantaa	703	204	45	2,027	224	208	3,411
Hajotuskaivojätteitä	2,026	—	—	1,908	—	—	3,934
Yhteensä	8,709	4,035	45	5,271	2,044	208	20,312

Kaupungista lähetettiin seuraava määrä vaunu kuormia jätteitä suoraan alla mainituille asemille:

Asema	Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	Makkilantaa	Yhteensä
Herttoniemi	—	3	3
Jorvas	1	—	1
Kauniainen	—	10	10
Kauklahti	15	4	19
Kilo	4	—	4
Kirkkonummi	3	27	30
Malmi	146	—	146
Masala	37	7	44
Nikkilä	3	—	3
Oitti	—	1	1
Tikkurila	2	—	2
Yhteensä	211	52	263

Malmin kaatopaikalle lähetettiin makkilantaa 298, rikkoja, talous- ja paperijätteitä 278 sekä hajotuskaivojätteitä 581 rautatievaunullista. Rautateitse lähetettyjä jätteitä kertyi siis kaiken kaikkiaan 1,420 rautatievaunullista.

Osaston eri työntekijäin keskimäärä viikkoa kohden näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ajomiehiä	7	Vaunumiehiä	7
Autonkuljettajia	50	Siivojia	5
Apureita	37		
		Yhteensä	106

Teknilliseen varustukseen kuului 30 erikoisautoa, 25 laitoksen kuorma-autoa, 4 yksityisten kuorma-autoa, 1 fäkalioauto, 8 kpl rattaita, 8 rekeä ja 8 laitoksen hevosta.

Hajoituskaivojen tyhjennys. 671 talossa suoritettiin kaivojen normaali-tyhjennys. Perinpohjainen tyhjennys korjausta varten toimitettiin 157 kaivossa. Sitä paitsi tyhjennettiin 144 sade- ja likavesikaivoa. Tyhjennystöihin käytettiin paitsi laitoksen fäkalioautoa 4 urakoitsijoiden kuorma-autoa ja 8 työntekijää. Laitoksen suorittama erä hajoituskaivojen tyhjen-nyksestä nousi 390,459: 60 mk:aan.

Kiinteistöjen puhtaanapitoon käytetty määrä tunteja selviää seuraavasta taulukosta:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt		Hevospäivätyöt		Autopäivätyöt	
	Vakin. työaika	Yli-aika	Vakin. työaika	Yli-aika	Vakin. työaika	Yli-aika
T y ö t u n t e j a						
Kiinteistöjen puhtaanapito	95,703	2,214	15,372	197	100,824	2,618
Mukavuuslaitosten puhtaanapito	9,922	—	—	—	2,812	—
Hajoituskaivojen tyhjenn.	1,050	—	—	—	1,050	—
Yhteensä	106,675	2,214	15,372	197	104,686	2,618

Malmin kaatopaikka. Työn valvonta oli uskottu esimiehelle ja hänen alaisenaan työskenteli 7 miestä jätteiden purkaus- ja kuormaustöissä, 2 miestä kaatopaikkojen hoidossa, 1 mies levyastioiden puhdistuksessa, 5 miestä levyastioiden korjaustöissä ja 2 vartijaa, yhteensä 17 miestä.

Tuntien lukumäärä eri töissä oli seuraava:

Työn laatu	Työtunteja	Työn laatu	Työtunteja
Jätteiden purkaus	11,511	Levyastiain korjaus	9,840
Raatojen poltto	1,968	Rautatievaunujen korjaus ..	226
Kaatopaikan hoito	3,550	Rakennusten kunnossapito..	218
Höyrykattilan lämmitys ...	1,068	Kaatopaikan kunnostaminen	2,733
Levyastiain puhdistus	2,237	Vartiointi	5,506
		Yhteensä	38,857

Polttouunissa poltettiin vuoden aikana 230 koiraa, 240 kissaa, 3 hevosta, 1 vasikka ja 1 hylje, yhteensä 475 raatoa sekä sitä paitsi 20,832 kg pilaantunutta lihaa.

Korjauspaja. Työn lähin valvonta oli uskottu autokorjaamon esimiehelle. Työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli 19, joista ammattityöntekijöitä oli 8 ja apuityöntekijöitä 11. Korjauspajan kertomusvuoden työtunnit selviävät seuraavasta yhdistelmästä:

Työn laatu	Työtunteja
Katujen puhtaanapito-osaston työt	16,801
Kiinteistöjen puhtaanapito-osaston työt	13,674
Malmin kaatopaikan työt	76
Hevostallin työt	263
Autotallin työt	5,580
Varaston työt	720
Sekalaiset työt	2,493
	Yhteensä 39,607

Korjauspajan kustannukset nousivat kaikkiaan 792,711: 90 mk:aan, joista yleisten kustannusten osalle tuli 110,431: 70 mk, tarveaineiden osalle 230,765: 70 mk ja työntekijäin palkkojen osalle 451,514: 50 mk.

Autotallit ja -korjaamo. Lähin johto autotalleissa ja korjaamossa oli uskottu erityiselle ammattityönjohtajalle. Työntekijäin lukumäärä keskimäärin viikkoa kohden oli 20, joista ammattityöntekijöitä oli 12 ja apu-työntekijöitä 8.

Autokorjaamo sijaitsi puhtaanapitolaitoksen keskusaseaman alueella, Turuntien 24:ssä, jossa laitoksen käytettävänä oli myös kaksi puurakennusta 56 moottoriajoneuville. Sitä paitsi oli laitoksen käytettäväksi vuokrattu autotalli Hämeentien 92:sta 29 autolle. Autovarasto käsitti 85 autoa seuraavia merkkejä:

Kuorma-autoja:

Ford	19
Chevrolet	18
International	1
Dodge Brothers	4
Volvo	3
Morris-Commercial	2
Reo	1
Diamond	1
Sisu	5
Federal	7

Kasteluautoja:

Berliet	4
De Dion Bouton	1
Selden	2
Daimler-Benz	3
Karrier lakaisukoneita	5
Magirus kaivontyhjennysautoja	1
Tiekarhu tiehöyliä	6
Buick henkilöautoja	1
Harley Dawidson moottoripyöriä	1

Yhteensä 85

Kuorma-autojen käyttämä työtuntimäärä alla mainittuihin tarkoituksiin oli seuraava:

	Työtunteja		Työtunteja
Kuljettamaan:		Kuljettamaan:	
Talousjätteitä	97,152	Hiekkaa	2,207
Makkilantaa	6,938	Luudaksia	64
Katurikkoja	10,910	Sekalaista	4,523
Lunta	879		
		Yhteensä	122,673

Kasteluautoja käytettiin 6,311 tuntia, lakaisukoneita 4,680 tuntia, tiehöyliä 943 ja kaivontyhjennysautoa 1,050 tuntia.

Hevostalli. Puhtaanapitolaitoksen hevostalli sijaitsi Kampin alueella. Hevosten hoito oli uskottu yhdelle tallimiehelle. Puhtaanapitolaitoksella oli kertomusvuonna 11 hevosta. Hevosten ruokkimiseen käytettiin 39,290 kg heiniä ja 15,686 kg kaurjoja. Hevoset olivat sairaina 307 päivää. Hevosten hoitokustannukset nousivat kaikkiaan 131,470: 85 mk:aan ja hevosta kohden 11,951: 90 mk:aan. Hevosten suorittama työtuntimäärä oli yhteensä 19,951 ja se jakautui seuraavien töiden osalle:

Työn laatu	Työtunteja
Katujen puhtaanapito	4,382
Kiinteistöjen puhtaanapito	15,199
Raatojen kuljetus	370
	Yhteensä 19,951

Varaston hoito oli uskottu erityiselle varastomiehelle. Varastokortit pidettiin laitoksen toimistossa. Tammikuun 1 p:nä varaston arvo arvioitiin 261,550:75 mk:ksi, vuoden aikana ostettiin tavaroita 1,093,848:10 mk:n arvosta ja käytettiin 1,019,977 mk:n arvosta, joten varasto joulukuun 31 p:nä arvioitiin 335,421:85 mk:ksi.

Menot ja tulot. Puhtaanapitolaitoksen liiketilin päätös joulukuun 31 p:nä osoitti menot seuraaviksi:

Menoerät	Katujen puhtaanapito			Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito			Kaikkiaan
	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	
M a r k k a a							
Hallintokulungit	193,223	131,472	324,695	182,599	156,703	339,302	663,997
Vuokra	173,355	23,320	196,675	13,120	54,120	67,240	263,915
Lämpö	25,494	4,550	30,044	28,300	21,176	49,476	79,520
Valaistus	10,072	1,394	11,466	5,271	9,450	14,721	26,187
Vedenkulutus	76,917	11,501	88,418	2,333	254	2,587	91,005
Kalusto	208,044	36,074	244,118	29,282	211,664	240,946	485,064
Kaluston kunnossapito	531,869	54,307	586,176	168,134	636,141	804,275	1,390,451
Tarverahat	37,679	5,829	43,508	23,132	173,100	196,232	239,740
Lääkkeet ja sairaanhoidotarvikkeet	339	84	423	193	701	894	1,317
Työpalkat	5,488,538	1,367,078	6,855,616	852,191	2,590,573	3,442,764	10,298,380
Tarveaineet	570,960	72,148	643,108	141,443	435,691	577,134	1,220,242
Yleisten laitteiden kunnossapito	35,554	6,287	41,841	69,131	4,179	73,310	115,151
Käyttövoima	4,131	627	4,758	2,555	2,591	5,146	9,904
Työntekijäin erinäiset edut	515,459	88,387	603,846	200,577	295,874	496,451	1,100,297
Hevosten elatus	7,078	2,022	9,100	9,100	32,353	41,453	50,553
Vakuutusmaksut	36,106	9,759	45,865	3,904	47,817	51,721	97,586
Kiinteistö	56,481	—	56,481	87,105	—	87,105	143,586
Väestönsuojelu	—	—	—	—	—	—	228,045
Yhteensä	7,971,299	1,814,839	9,786,138	1,818,370	4,672,387	6,490,757	16,504,940

Sopimusten mukainen puhtaanapidon voitto nousi kertomusvuodelta 12,552 mk:aan.

Tuloja oli kaikkiaan 16,517,492 mk, josta yleisen puhtaanapidon osalle tuli 10,017,713 mk ja sopimusten mukaisen puhtaanapidon osalle 6,499,779 mk, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

Tuloerät	Mk	Tuloerät	Mk
<i>Yleinen puhtaanapito</i>		Väestönsuojelutoiminnasta aiheutuneet kustannukset ...	228,045
Valtion tieosuudet	32,757		
Yleiset kadut, torit ja paikat ..	5,714,345		
Satama-alueet	1,817,000		
Lumenkaatopaikat	333,246		
Sekalaiset työt	5,263		
Maksut mukavuuslaitosten käyttämisestä	4,198		
Kuormauseräsiemen kustannukset	506,696	<i>Sopimusten mukainen puhtaanapito</i>	
Kaatopaikkojen kustannukset	567,446	Yksityisten katuosuudet	1,505,283
Mukavuuslaitosten kustannukset	427,805	Kaupungin katuosuudet	678,684
Kaluston ja kiinteistön kuuletus- ja korkokustannukset	380,912	Yksityisten kiinteistöt	3,871,778
		Kaupungin kiinteistöt	285,415
		Lannan myynti	135,076
		Sekalaiset tulot	23,543
		Yhteensä	6,499,779
		Kaikkiaan	16,517,492

Hallinnollisen kirjanpidon mukaan menot nousivat 16,600,965: 20 mk:aan ja tulot 14,068,078: 10 mk:aan talousarvioon merkittyjen määrien ollessa vastaavasti 17,501,259 mk ja 13,584,660 mk.

Varat. Joulukuun 31 p:nä 1938 vietiin puhtaanapitolaitoksen kalusto kirjoihin 4,134,166: 05 mk:n arvoisena ja kiinteistö 1,435,862: 25 mk:n arvoisena. Kertomusvuoden aikana hankittiin kalustoa 716,474: 95 mk:lla. Kun 485,064: 10 mk poistettiin kaluston arvosta ja 143,586: 25 mk kiinteistön arvosta, niin siirrettiin 5,657,852: 90 mk säästönä v:een 1940.

Työntekijäin erinäiset edut. Alla oleva taulukko osoittaa puhtaanapitolaitoksen työntekijöille myönnetyt erinäiset edut v. 1935—39:

Vuosi	Kesälomat					Yhteensä	Loma-tunteja yhteensä	Sairasavut		Tapaturma-avut		Hautaus-apua saaneita kuolin-pesiä
	2	5	9	12	18			Apua saaneita	Sairas-tunteja	Apua saaneita	Sairas-tunteja	
	lomapäivää saaneita											
1935.....		40		124	137	301	32,100	164	15,685	16	1,380	5
1936.....		37		110	147	294	32,096	210	19,749	33	3,120	5
1937.....		55		114	152	321	33,950	210	21,289	25	3,115	3
1938.....		60		105	158	323	34,154	198	19,361	26	2,230	3
1939.....	10	15	45	93	181	344	37,388	188	25,156	24	2,125	8

Työntekijöille suoritettiin palkkoina kaikkiaan 10,247,528: 20 mk ja erinäisinä etuina 1,121,604: 60 mk, josta 261,363 mk sairaus- ja hautausapua, 385,576: 65 mk kesälomapalkkoja, 24,795: 65 mk tapaturmavakuutusmaksuja, 103,081: 10 mk vaatetusmaksuja, 64,328 mk sunnuntaityöstä ja 282,460: 20 mk reservin kertausharjoituksissa olevien työntekijäin palkkoja. Kansaneläkemaksuja suoritettiin kaikkiaan 42,920 mk.

Sodan vaikutukset puhtaanapitolaitoksen toimintaan. Kertomusvuoden lopussa syttynyt sota vaikutti monella tavalla puhtaanapitolaitoksen toimintaan. Kun väestönsuojelu Helsingissä järjestettiin, annettiin puhtaanapitolaitoksen tehtäväksi muodostaa sen palveluksessa olevista henkilöistä tarpeellinen määrä kaasupuhdistusryhmiä. Sitä paitsi määrättiin, että laitos ilmahälytyksen sattuessa asettaisi 20 kuorma-autoa ja 9 kasteluautoa palokunnan käytettäväksi. Kaasupuhdistusryhmiä järjestettiin kaikkiaan 20 ja jokaisessa ryhmässä toimi ryhmänjohtaja, autonkuljettaja autoineen ja 4 à 6 miestä, kaikkiaan 122 henkilöä. Talousarvioon merkityillä määrärahalta hankittiin heille tarpeelliset varusteet kuten kumisuojapuvut, kumisaappaat ja -käsineet, kaasunaamarit y.m. Ryhmien johtajiksi määrättiin 16 työnjohtajaa ja 4 työntekijää, joille väestönsuojeluviranomaisten taholta järjestettiin kaksi luentoa ja käytännöllisen harjoituksen käsittänyt lyhyt kurssi väestönsuojelutyössä. Kun sota marraskuun 30 p:nä syttyi, siirtyivät kaasupuhdistusryhmiin ja palokunnan käytettäväksi määrätty henkilöt ja autot väestönsuojelumuodostelmien majoituspaikkoihin, missä ne olivat joulukuun loppuun asti eivätkä tänä aikana voineet ollenkaan osallistua varsinaisiin puhtaanapitotöihin. Kun reservin ylimääräisiin kertausharjoituksiin lokakuussa kutsuttiin 57 laitoksen työntekijää ja väestönsuojelumuodostelmiin sodan syttyessä sijoitettiin yhteensä 144 työntekijää, jäi katuosastolle 55 ja kiinteistöosastolle 32 työntekijää, jotka olivat enimmäkseen vanhuksia ja naisia. Näistä toimenpiteistä kärsivät varsinkin kiin-

teistöosaston työt suuresti. Ennen sotaa oli laitoksella jätteiden kuljetuksessa 52 autoa, mutta joulukuussa vain 10 ja nämäkään ilmahälytysten takia eivät voineet työskennellä säännöllisesti. Tästä johtui, että talojen pihoilta kerääntyivät huomattavat määrät jätteitä. Helsingin asukkaista oli kuitenkin suurin osa siirtynyt pois kaupungista, joten jätemäärän päivittäinen lisäys oli normaalia huomattavasti pienempi, mutta silti liian suuri laitoksen pienelle automäärälle. Vuoden viimeisinä päivinä tilanne helpotui kun 18 autoa vapautettiin työajaksi väestönsuojelumuodostelmista.

Katujen puhtaanapitoon viranomaiset eivät asettaneet tilanteen johdosta normaaliajan vaatimuksia, joten laitos selviytyi niistä tyydyttävästi. Tähän vaikutti myöskin se, että varsinaisia talvitöitä ei esiintynyt ennenkuin vuoden viimeisellä viikolla.

Kertomusvuoden menoarvioon oli reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen työntekijäin palkkaamiseksi merkitty 13,000 mk. Tämä määräraha ei kuitenkaan läheskään riittänyt, vaan käytettiin sanottuun tarkoitukseen yhteensä 282,460: 20 mk. Väestönsuojelumuodostelmissa toimineiden työntekijäin palkkaamiseksi siltä ajalta, jolloin he eivät voineet osallistua varsinaisiin puhtaanapitotöihin, käytettiin 228,045: 30 mk. Reserviläisten palkkaamiseksi anottiin kaupunginhallitukselta lisämääräraha, kun taas väestönsuojeluryhmiin kuuluvien työntekijäin palkat merkittiin eri alikohdalle työpalkkatilille.

Eri tarveaineiden hinnat kohosivat vuoden kuluessa huomattavasti, mutta kun syksystä alkaen suoritettiin ainoastaan välttämättömimmät korjaukset, ei talousarvioon merkittyjä määrärahoja tarvittu ylittää.

Vielä mainittakoon, että joulukuussa pakko-otolla puhtaanapitolaitokselta vietiin 4 hevosta ja 2 rekeä puolustusvoimien käytettäväksi.

X. Satamahallinto

Satamalautakunnan v:lta 1939 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta. *Kokoonpano.* Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1939 kauppaneuvos I. Lindfors, puheenjohtajana, filosofiantohtori P. R. Korpisaari, varapuheenjohtajana, sekä jäseninä insinööri V. Castrén, vahtimestari U. Ilmanen, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, filosofiantohtori H. Ramsay ja satamatyöläinen I. Säilä. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi filosofianmaisteri A. Kivilinna lokakuun 12 p:ään, jolloin hänet kutsuttiin reserviharjoituksiin. Sen jälkeen on lautakunnan kokouksissa pitänyt pöytäkirjaa satamakamreeri E. Candolin.

Kokoukset y.m. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 661, saapuneiden kirjeiden luku 1,061 ja lähetettyjen kirjeiden luku 574; pöytäkirjanotteita annettiin 911.

Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta ja satamahallintotoimistoa johti satamalaitoksen toimitusjohtaja K. W. Hoppu ja osastopäällikköinä toimivat satamaliikenneosastolla satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosastolla satamakamreeri I. Liljeros helmikuun 1 p:ään sekä sen jälkeen v.t. satamakamreeri E. Candolin, joka elokuun 17 p:nä nimitettiin vakinaiseksi virkaan.

Satamahallintotoimiston viranhaltijat. Satamahallintotoimiston v.t. vahtimestarin O. Hiltusen määräys peruutettiin helmikuun 1 p:stä lukien, jolloin viran vakinainen haltija R. Kumenius asevelvollisuuden suorittuaan astui takaisin virkaansa. Kun vahtimestari R. Kumenius nimitettiin toiseen virkaan, määrättiin kesäkuun 27 p:nä ylioppilas P. Väistö v.t. vahtimestariksi.

Satamaliikenneosaston viranhaltijat. Huhtikuun 4 p:nä määrättiin merimies L. A. R. Makkonen tilapäiseksi satamakonstaapeliksi huhtikuun 7 p:stä alkaen. Syyskuun 26 p:nä myönnettiin ero satamakonstaapeli L. S. L. Parviaiselle ja A. Adamssonille. Kaupunginhallituksen marraskuun 23 p:nä tekemän päätöksen mukaan myönnettiin satamakonstaapeli A. Adamssonille 771 mk:n osaeläke kuukaudessa lokakuun 1 p:stä lukien. Lokakuun 17 p:nä nimitettiin satamakonstaapeleiksi merimies P. J. Laaksonen ja laivuri G. E. Nyberg marraskuun 1 p:stä alkaen. Ylimääräiseksi satamakonstaapeliksi määrättiin merimies B. E. Krook marraskuun 1 p:stä. Joulukuun 29 p:nä määrättiin ylimääräiseksi tarkastuskonstaapeliksi Herttoniemeen merimies J. L. N. Salmi tammikuun 1 p:stä 1940. Ylimääräiseksi satamakonstaapeleiksi määrättiin L. A. Makkonen, K. A. Sandström ja B. E. Krook tammikuun 1 p:stä 1940. Merimies A. A. Laine on toiminut satamakonstaapeli L. S. L. Parviaisen sijaisena.

Satamakannantaosaston viranhaltijat. Tammikuun 17 p:nä myönnettiin ero saavutetun virkaiän perusteella satamakamreeri I. Liljerosille helmikuun 1 p:stä. Satamakamreerin virkaa hoitamaan määrättiin laskuttaja E. Candolin. Toimistoapulainen V. K. Mielonen määrättiin v.t. laskuttajaksi helmikuun 1 p:stä. Tammikuun 26 p:nä myönsi kaupunginhallitus satamakamreeri I. Liljerosille 2,805 mk:n suuruisen täyden eläkkeen helmikuun 1 p:stä lukien. Tammikuun 31 p:nä määrättiin ylioppilas O. Merimaa v.t. nuoremmaksi toimistoapulaiseksi. Helmikuun 14 p:nä määrättiin rouva E. Syrjälä siivooja S. Lehdon sairassijaiseksi helmikuun 2 p:n ja maaliskuun 2 p:n väliseksi ajaksi. Toimistoapulainen H. Sergelius hoiti vanhemman kassanhoitajan G. Ingraeuksen virkaa sairaslomasijaisena helmikuun 6 p:n ja maaliskuun 6 p:n sekä maaliskuun 16 p:n ja toukokuun 17 p:n välisenä aikana.

Maaliskuun 17 p:nä määrättiin v.t. toimistoapulaiseksi filosofiankandidaatti H. Hytönen. Rouva E. Ekebom toimi sairaslomasijaisena ja ylimääräisenä toimistoapulaisena helmikuun 13 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana. Toukokuun 23 p:nä määrättiin ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi filosofiankandidaatti H. Hytönen ylimääräisen toimistoapulaisen O. Hiltusen astuttua toukokuun 5 p:nä suorittamaan asevelvollisuuttaan. Ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n väliseksi ajaksi määrättiin ylioppilas P. E. Manninen ja opiskelijat K. Liljeros ja E. Väistö.

Kesäkuun 27 p:nä nimitettiin nuoremman toimistoapulaisen virkaan vahtimestari R. Kumenius. Vanhemman vahtimestarin virkaan nimitettiin vahtimestari K. A. Rantanen. Konttoristi O. Lindroos määrättiin v.t. nuoremmaksi vahtimestariksi.

Toimentaja K. K. Tolvasen ryhdyttyä asevelvollisuuden suoritettuaan hoitamaan virkaansa elokuun 8 p:stä lukien peruutettiin toimistoapulaisen M. M. Kauppalan v.t. toimentajan määräys sekä ylioppilas E. R. Huuhkan v.t. nuoremman toimistoapulaisen määräys. Ylioppilas E. R. Huuhka määrättiin v.t. nuoremmaksi vahtimestariksi.

Rouva E. Ekebom määrättiin toimimaan ylimääräisenä toimistoapulaisena heinäkuun 16 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana. Työntekijä A. Stigell määrättiin talonmies N. J. Tuomolan sairassijaiseksi heinäkuun 10 p:n ja elokuun 7 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginhallitus nimitti elokuun 17 p:nä satamalautakunnan esityksestä satamakamreerin virkaan v.t. satamakamreerin E. Candolinin.

Kaupunginhallitus epäsi elokuun 17 p:nä entisen vahtimestarin T. Söderströmin lisäeläkeanomuksen. Joulukuun 12 p:nä kaupunginhallitus oikeutti hissilaitoksen koneenkäyttäjän A. W. Borgmanin jäämään virkaansa helmikuun 2 p:ään 1941.

Virkavapaudet. Seuraavat viranhaltijat nauttivat sairauden takia virkavapautta: satamakonstaapeli A. Adamsson helmikuun 1 p:stä saman kuukauden 28 p:ään ja huhtikuun 24 p:stä kesäkuun 18 p:ään täysin palkkaeduin sekä kesäkuun 19 p:stä 24 p:ään oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkastaan sekä ikäkorotuksensa; satamamestari V. J. Lackström huhtikuun 25 p:stä toukokuun 31 p:ään täysin palkkaeduin; satamakonstaapeli A. Adamsson kesäkuun 25 p:stä elokuun 24 p:ään oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkastaan ja ikäkorotuksensa; satamakonstaapeli J. A. Sjöblom tammikuun 16 p:stä helmikuun 16 p:ään täysin palkkaeduin; satamakonstaapeli L. S. L. Parviainen helmikuun 14 p:stä maaliskuu-

kuun 23 p:ään täysin palkkaeduin, maaliskuun 24 p:stä kesäkuun 30 p:ään oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkastaan ja ikäkorotuksensa, edelleen elokuun 1 p:stä syyskuun 1 p:ään, jolta ajalta kaupunginvaltuusto kokouksessaan elokuun 30 p:nä myönsi hänelle puolet hänen palkkaeduistaan eli 1,026 mk, sekä syyskuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään ilman palkkaa; satamajäänsärkijä Herculeksen keittäjä I. R. Wahlman elokuun 16 p:stä syyskuun 20 p:ään täysin palkkaeduin; ilmoitusosaston esimies N. Nyberg lokakuun 18 p:stä joulukuun 17 p:ään täysin palkkaeduin; siivoaja S. Lehto helmikuun 2 p:stä maaliskuun 2 p:ään täysin palkkaeduin; vaakamestari K. Ahonen helmikuun 15 p:stä maaliskuun 15 p:ään täysin palkkaeduin; vanhempi kassanhoitaja G. Ingraes helmikuun 6 p:stä maaliskuun 6 p:ään ja maaliskuun 16 p:stä huhtikuun 16 p:ään täysin palkkaeduin sekä huhtikuun 17 p:stä toukokuun 17 p:ään oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkastaan ja ikäkorotuksensa; toimistoapulainen E. Voss-Lagerlund helmikuun 13 p:stä huhtikuun 13 p:ään täysin palkkaeduin, huhtikuun 13 p:stä heinäkuun 13 p:ään oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa palkastaan ja ikäkorotuksensa, sekä marraskuun 1 p:stä huhtikuun 1 p:ään ilman palkkaa; nuorempi kirjanpitäjä E. E. Höckerstedt syyskuun 18 p:stä lokakuun 17 p:ään täysin palkkaeduin; haaraosaston esimies H. Wallén joulukuun 12 p:stä 31 p:ään täysin palkkaeduin; apulaiskamreeri A. Ekebom joulukuun 17 p:stä 31 p:ään täysin palkkaeduin; sekä talonmies N. J. Tuomola heinäkuun 7 p:stä syyskuun 7 p:ään täysin palkkaeduin ja syyskuun 8 p:stä lokakuun 7 p:ään oikeudella nauttia kaksi kolmasosaa peruspalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Lausunnot. Kaupungin viranomaisille annettiin kertomusvuoden aikana kaikkiaan 44 lausuntoa, joista 25 kaupunginhallitukselle, 16 kiinteistölautakunnalle, 2 yleisten töiden lautakunnalle ja 1 maistraatille.

Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot: Tammikuun 31 p:nä Oy. Agros nimisen yhtiön anomuksesta saada uudistaa n.s. Sörnäisten panimoaluetta koskeva vuokrasopimus ja Oy. Concrete ab:n vuokra-anomuksesta. Helmikuun 14 p:nä poliisikomentajan esityksestä matkustajapaviljongin aitaamiseksi; Den gamla kvarnen nimisen kahvilan vuokra-anomuksesta; ent. parmaaaja F. Nousiaisen lisäeläkeanomuksesta; ja Suomenlinnan paikalliskomendantin esityksestä lautakäytävän rakentamiseksi Suomenlinnan ja Vallisaaren välille. Maaliskuun 14 p:nä Raajarikkoisten työkotiyhdistyksen vuokra-anomuksesta; kaupunginhallituksen liikennekomitean ehdotuksesta olympiakisojen aikana sovellettavista satamamaksuista; Suomen Moottorivene Klubin venepaikkojen lisäämistä koskevasta anomuksesta; ja Merivartiolaitoksen anomuksesta Kellosaaren lentosataman laituriin korjaamiseksi. Maaliskuun 17 p:nä Oy. Alkoholi-liikkeen laiturin rakentamisesta Salmisaareen. Huhtikuun 25 p:nä sataman ja sen läheisten alueiden hallinnosta. Toukokuun 2 p:nä Suomen Moottorivene Klubin moottorivenekilpailujen järjestämistä koskevasta anomuksesta; Rake oy:n anomuksesta saada rakentaa pienoiskivääriampumarata Länsisatamaan; ja Suomen Moottorivene Klubin Pohjoissataman venelaiturin aitaamista koskevasta anomuksesta. Toukokuun 23 p:nä eräiden kalastajien Vanhankaupunginlahden rauhoittamisen peruuttamista koskevasta anomuksesta. Kesäkuun 27 p:nä Katajanokan vuota- ja öljymakasiinin rakentamisesta; ja n.s. telakkatontille rakennettavan väliaikaisen tullipaviljongin luonnospiirustuksista. Elokuun 8 p:nä ent. vahtimestari T. J. S. Söderströmin lisäeläkeanomuksesta. Elokuun 29 p:nä Oy. Meren-

kulku nimisen yhtiön lauttaliikenteen harjoittamista Suomenlinnan ja Kaivopuiston välillä koskevasta tarjouksesta; ja sihteeri A. Kivilinnan sivutoimen hoitamista koskevasta anomuksesta. Syyskuun 26 p:nä sodan-aikaisesta työskentelystä satamalaitoksessa; Töölönlahden ja Kaisanienlahden veden puhdistamisesta; ja Itämerenkadun vuokra-alueiden vuokraehtojen muuttamisesta. Lokakuun 17 p:nä Sailors home i Helsingfors nimisen säätiön avustusanomuksesta.

Kiinteistölautakunnalle annettiin seuraavat lausunnot: Helmikuun 14 p:nä Bensiini oy:n anomuksesta saada asettaa bensiniinjakelulaite Tervasaaren penkereen eteläpuolelle. Helmikuun 28 p:nä Helsingfors Segelsällskap nimisen seuran Merisataman Liuskaluotoa koskevasta vuokra-anomuksesta. Maaliskuun 14 p:nä Pelastusarmeijan vuokra-anomuksesta. Huhtikuun 4 p:nä G. Forsströmin anomuksesta saada vuokrata Herttoniemestä alue telakkaa ja venevajaa varten. Toukokuun 2 p:nä Oy. John Stenberg ab:n anomuksesta Hakaniemenrannan korttelia n:o 300 koskevan vuokrasopimuksen pidentämisestä; ja herra A. Rinteen anomuksesta saada vuokrata Verkkosaarenkadun teollisuuskorttelin n:o 276 tontti n:o 6. Toukokuun 23 p:nä Ahjo-Yhtymä oy:n anomuksesta saada vuokrata Verkkosaarenkadun teollisuuskorttelin n:o 278 tontti n:o 4; ja Oy. Katurakenne & Eristys ab:n erästä Violankadun varrella olevaa aluetta koskevasta vuokra-anomuksesta; R. G. Korpikallion perillisten anomuksesta saada vuokrata teollisuuskortteli n:o 275; ja Oy. Ikopal ab:n vuokra-alennuspyynnöstä. Kesäkuun 27 p:nä konemestari J. E. Pietilän vuokra-anomuksesta venemoottorikorjauspajan rakentamiseksi Hanaaareen. Elokuun 29 p:nä Oy. K. Pilack & Co:n anomuksesta saada vuokrata alue Kyläsaaresta; ja Helsingin Uusi laatikkotehdas oy:n vuokra-anomuksesta. Syyskuun 26 p:nä Suomen Mineraali oy:n Liisanpuiston päässä olevan bensiniinjakeluaseman vuokrasopimuksen jatkamista koskevasta anomuksesta; Oy. John Stenberg ab:n Siltasaarenrantaa koskevasta vuokra-anomuksesta; Bostads ab. Fredsgatan 7 nimisen yhtiön anomuksesta saada varastoida halkoja Siltavuorenkadun varrelle.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin lausunto kesäkuun 30 p:nä kahden Makasiinirannalle sijoitettavan nosturin hankintatarjouksista ja elokuun 8 p:nä n.s. telakka-alueen väliaikaisesta järjestämisestä.

Maistraatille annettiin lausunto syyskuun 26 p:nä Oy. Tektor ab:n anomuksesta saada käyttää varastonhoitajan asuinrakennusta tontillaan Länsisatamassa.

Hyväksytyt piirustukset. Helmikuun 14 p:nä hyväksyttiin Lahden Saha oy:n Sörnäisiin rakennettavan varastorakennuksen piirustukset; ja Oy. Algol ab:n kortteliin n:o 265 Länsisatamaan rakennettavan varastorakennuksen piirustukset. Syyskuun 26 p:nä hyväksyttiin Oy. K. Pilack & Co ab:n piirustukset Ruoholahden varastoaluetta n:o 14 d varten. Samoin hyväksyttiin A. W. Liljeberg oy:n vuokraaman Ruoholahden varastoalueen n:o 22 piirustukset.

Maa- ja vesialueiden vuokraukset. Tammikuun 17 p:nä vuokrattiin Osuustukkukauppa r.l.:lle kuudeksi kuukaudeksi tammikuun 15 p:stä alkaen 5,000 mk:n vuokrasta vuokra-ajalta Katajanokalta Linnankadun päässä oleva alue rakennusaineiden varastoimista varten. Maakauppiaitten oy:lle vuokrattiin Katajanokalta 1,440 m²:n suuruinen alue huhtikuun 1 p:stä alkaen 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Tammikuun 31 p:nä vuokrat-

tiin Lahden Saha oy:lle Sörnäisten varastoalue n:o 4, yhteensä 1,000 m², kuuden kuukauden irtisanomisajoin 8 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Helmi-kuun 28 p:nä myönnettiin jäänotto-oikeuksia satama-alueelta Oy. H. Bastmanille 2,000 m², Helsingin Keskusvankilalle 250 m², Helsingin Työväentalon Ravintola oy:lle 100 m² ja kaitsija O. Hellmanille kansanpuistojen tarpeeksi, viimeksi mainitulle kaupungin laitoksen tarpeiksi ilman maksua, muille säädettyä maksua vastaan. Maaliskuun 14 p:nä siirrettiin A. Seppäsen Katajanokan varstoaluetta n:o 191 koskeva vuokrasopimus J. K. Koivuselle ja P. O. Kivimäelle. Huhtikuun 4 p:nä siirrettiin S. E. Rauhalan ruokailukojun paikkaa koskeva vuokrasopimus M. Sundvallille. Huhtikuun 25 p:nä Aug. Eklöf ab:lle vuokrattua Vanhankaupunginlahden vesialuetta supistettiin 100,000 m²:iin ja vuokra alennettiin 5,000 mk:aan. Oy. Nobel Standard ab:lle vuokrattiin laiturimerisatamasta 5,000 mk:n vuosivuokrasta. Toukokuun 2 p:nä vuokrattiin yhdeksän paikkaa Kauppatorin altaan reunalta kalatukkukauppaa varten. Toukokuun 23 p:nä vuokrattiin Oy. Shell ab:lle Sörnäisten satamasta 1,000 m²:n alue toukokuun 18 p:n ja marraskuun 18 p:n 1939 väliseksi ajaksi 3,000 mk:n vuokrasta. Kalatukkuliikkeille vuokrattujen yllä mainittujen yhdeksän paikan vuokraa alennettiin. Kesäkuun 27 p:nä hyväksyttiin Oy. Shell ab:lle vuokratun Sörnäisten alueen n:o 9 muodon muuttaminen. Oy. Shell ab:n anomus Ruoholahden sataman huoltoaseman laajentamisesta hylättiin. Elokuun 8 p:nä vuokrattiin Katajanokalta Linnankadun päässä oleva alue Osuustukkukaupalle heinäkuun 16 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi 2:50 mk:n vuokrasta m²:ltä. Oy. Nobel Standard ab:lle vuokrattiin Sörnäisten varastoalue n:o 7 syyskuun 1 p:stä alkaen kolmen kuukauden irtisanomisajoin 8 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Elokuun 29 p:nä irtisanoi Oy. Alkoholiliike vuokrasopimuksensa Katajanokan varstoalueista. Ab. Victor Ek oy:lle vuokrattiin Katajanokalta 885 m²:n suuruisen alue 14,550 mk:n vuosivuokrasta kuuden kuukauden irtisanomisajoin. Samalla luovutti Ab. Victor Ek oy, korttelissa n:o 190 olevan alueen n:o 15 takaisin. Isännöitsijä E. Ljungbergille vuokrattua Ruoholahden varstoaluetta n:o 14 d koskeva vuokrasopimus siirrettiin Oy. K. Pilack & Co ab:lle 18 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Puunvälitys oy:lle vuokrattiin 980 m²:n alue Sörnäisten satamasta syyskuun 1 p:stä alkaen 8 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Syyskuun 26 p:nä irtisanoi Ab. Victor Ek oy. Eteläsataman vuokra-alueita koskevan vuokrasopimuksensa. Oy. Concrete ab:lle vuokrattiin Katajanokalta 600 m²:n alue yhden kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Lokakuun 17 p:nä irtisanoi Ab. Lars Krogius & Co oy. Eteläsataman konttori- ja työkalukioskin aluetta koskevan vuokrasopimuksensa. Marraskuun 7 p:nä irtisanoi kahvikojunomistaja I. Puhakka vuokrasopimuksensa. Marraskuun 22 p:nä irtisanoi Suomen Moottorivene Klubi Pohjoissataman venelaituria koskevan vuokrasopimuksensa. Rouva S. M. Lindénille vuokrattiin alue Eteläsatamasta ruokailukojua varten. Joulukuun 29 p:nä hylättiin Oy. Radiator ab:n anomus Lauttasaarenkadun tonttia n:o 38 koskevan vuokrasopimuksen siirtämisestä Oy. Metallivarasto ab:lle.

Satama-alueiden hallinnon uudelleen järjestäminen. Kirjeessään marraskuun 4 p:ltä 1938 teki satamalautakunta kaupunginhallitukselle esityksen niiden varstoalueiden hallinnon uudelleen järjestämiseksi, jotka välittömästi liittyvät satamaan. Kaupunginhallitus asetti joulukuun 15 p:nä 1938 komitean, jossa oli sekä satama- että kiinteistölautakunta edustettuna.

Tämä komitea laati sitten ehdotuksen sellaisten alueiden siirtämisestä kiinteistölautakunnan hallinnasta satamalautakunnan hallintaan, jotka olivat sataman välittömässä yhteydessä. Satamalautakunta antoi komitean mietinnöstä lausuntonsa huhtikuun 25 p:nä 1939, asettuen yleensä puoltamaan komitean ehdotuksia, mutta pitäen tarpeellisena eräiden alueiden laajempaa siirtämistä satamalautakunnan hallintaan kuin mitä komitea oli ehdottanut sekä myöskin Munkkisaaren alueella olevan tehdasrakennuksen siirtämistä satamalautakunnan hallintaan. Kaupunginvaltuusto päätti kesäkuun 24 p:nä 1939 siirtää satamaan välittömästi liittyvät varastoalueet ja Munkkisaaren tehdasrakennuksen satamalautakunnan ehdotuksen mukaisesti satamalautakunnan hallintaan. Kaupunginhallitus päätti sitten heinäkuun 3 p:nä 1939, että tämä kaupunginvaltuuston päätös oli toteutettava tammikuun 1 p:stä 1940 alkaen. Satamalautakunnan hallintaan kuuluva alue laajeni päätöksen johdosta 80 ha:sta 119 ha:iin ja vesialue 3,053 ha:sta 7,766 ha:iin.

Samassa yhteydessä siirrettiin joukko alueita, jotka aikaisemmin olivat olleet kiinteistölautakunnan hallinnassa sellaisiksi, joiden vuokraamisesta kiinteistölautakunnan on hankittava myöskin satamalautakunnan lausunto.

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen voi satamalautakunta varata niille liikkeille, joiden toiminta on riippuvainen sataman välittömässä yhteydessä olevista varastoalueista, uusia varastoalueita ja edistää sataman toimintaa ja liikenteen lisääntymistä.

Satamalautakunnan johtosääntö. Satamalautakunnan esityksestä vahvisti kaupunginvaltuusto lokakuun 15 p:nä satamalautakunnan johtosäännön 2 §:n 1 kohtaan sellaisen lisäyksen, että lautakunta voi antaa sen hallintaan annetulla maalla sijaitsevia alueita vuokralle enintään viideksi vuodeksi ja uudistaa vuokrasopimuksissa edellytetty vuokra-ajan pidennys sekä 6 §:n 2 kappaleeseen sellaisen muutoksen, että lautakunnan kirjelmät varmentaa satamalaitoksen toimitusjohtaja.

Järjestyssääntö kaupungin pakkahuoneissa ja tullimakasiineissa käytettäväksi annettuja työkaluja y.m. käytettäessä vahvistettiin lautakunnan kokouksessa elokuun 29 p:nä.

Vesimaksutaksaa. Lautakunta muutti tammikuun 31 p:nä vesimaksutaksaa siten, että milloin vesiproomulla toimitetaan alukseen vettä vähintään 50 m³, on veden hinta 30 mk m³:ltä, kun se pienemmältä määrältä on 40 mk m³:ltä.

Laituripituus ja satamalaitteet. Laituripituus — veden syvyyden ollessa 2 m tai enemmän — oli kertomusvuoden lopussa 5,565 m, kun se edellisen vuoden lopussa oli 5,272 m. Vuoden kuluessa valmistui Makasiinirannan laituria 340 m, rakenteilla oli Hernesaarenlaituria 90 m, ja samoin Lauttasaarenrannan laituria 90 m. Varastosuojain lattia-ala oli 124,821 m², vuoden lopulla valmistui Länsisatamassa Helsingin Makasiini oy:n uusi kaksi kerrosta ja kellarikerroksen käsittävä varastosuoja, lattia-alaltaan 9,845 m² ja yksikerroksinen vientimakasiini, lattia-alaltaan 1,750 m². Nostokurkia oli satamassa 39 kappaletta, joista 38 porttaalikurkea ja yksi kiinteä, vuoden kuluessa tilattiin 2 porttaalikurkea. Edellisen vuoden lopussa niitä oli 35 kappaletta, joista yksi kiinteä. Raidepituus oli 61,273 m, kun se edellisen vuoden lopussa oli 59,835 m. Venelaituripaikkoja oli 2,302, joista vuokrattuja 1,897. Veneiden rekisterinumeroita annettiin 2,903.

Sataman aukiolo. Kaikki satamaosat olivat koko kertomusvuoden avoinna.

Vierailuja satamassa. Maaliskuun 17 p:nä kävi ruotsinkielisen kauppakorkeakoulun oppilaita professori E. H. Kranckin johdolla ja satamalaitoksen toimitusjohtajan opastuksella tutustumassa Helsingin satamaan ja jäänmurtaja Otsoon. Toukokuun 22—24 p:nä Helsinkiin kokoontuneen Baltic and Internationale Maritime Conferencen osanottajilla oli tilaisuus tutustua satamaan. Lokakuun 10 p:nä vierailivat satamassa Köpenhaminan satamalaitoksen johtaja W. Laub ja satamarakennuspäällikkö M. Blach sekä Oslon satamalaitoksen johtaja, satamavouti Y. Kjelstrup.

Osanotto ulkomaisiin tilaisuuksiin. Hampurin kaupungin viettäessä 750-vuotisjuhlaa Hansakaupunkina olonsa johdosta ottivat juhlaan toukokuun 6—7 p:nä Hampurin kaupungin kutsumina osaa lautakunnan jäsen, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén ja satamalaitoksen toimitusjohtaja K. W. Hoppu sekä Götajoen uuden sillan avajaistilaisuuteen ja pohjoismaiden satamajohtajain kokoukseen marraskuun 26—27 p:nä Göteborgin kaupungin kutsumana satamalaitoksen toimitusjohtaja Hoppu. Ruotsin satamaliiton edustajakokouksessa kesäkuun 1—2 p:nä Hälsingborgissa piti satamalaitoksen toimitusjohtaja Hoppu esitelmän merenkulkumaksuista ja niiden uudistamissuunnitelmista Suomessa.

Sataman mainostaminen. Kertomusvuoden kuluessa mainosilmoituksia julkaistiin englantilaisissa merenkulkulehdissä Lloyd's List ja Fairplay, tanskalaisessa Scandinavian Shipping Gazette, hollantilaisessa Schip en Werft, kotimaisissa aikakauslehdissä Laivastolehti ja Finnish Trade Review, ruotsalaisissa päivälehdissä Stockholms Tidning ja Svenska Dagbladet, saksalaisissa aikakauslehdissä Hansa ja Frachtendienst sekä tanskalaisessa hakukirjassa Kraks Vejviser. Tämän lisäksi julkaistiin kaikissa edellä mainituissa aikakaus- ja sanomalehdissä kirjoituksia Helsingin satamasta. Vuoden lopulla ilmestyi ruotsinkielinen painos satamaa koskevaa käsikirjaa nimellä Helsingfors Hamn, Handbok, käsittäen 220 sivua tekstiä ja lukuisia kuvia sekä kartta- y. m. piirroksia.

Uusi liikennemaksutaksa. Toukokuun 24 p:nä vahvisti sisäasiainministeriö Helsingin uuden liikennemaksutaksan, joka astui voimaan kesäkuun 1 p:nä. Näin oli saatettu päätökseen vuosikymmenen kestänyt työ liikennemaksutaksan uudistamiseksi. Jo v. 1929 olivat kaupungit, niiden mukana Helsinki, alistaneet sisäasiainministeriön vahvistettavaksi uuden liikennemaksutaksan, jonka mukaan liikennemaksut olisi saatu korotetuiksi edes jossain määrin vastaamaan rahanarvon alentumista. Sisäasiainministeriö pyysi tästä taksasta lausuntoa tullihallitukselta, merenkulkuhallitukselta, keskuskauppakamarilta ja Puunjalostusteollisuuden keskusliitolta. Tullihallitus lausunnossaan puolsi taksan vahvistamista niille kaupungeille, jotka voivat osoittaa satamansa silloisilla maksuilla tuottavan tappiota ja että oli luovuttava kaupunkien yhdenmukaisista taksoista, merenkulkuhallitus ja Puunjalostusteollisuuden keskusliitto esittivät taksan jätettäväksi vahvistamatta, kun taas keskuskauppakamari lausunnossaan ilmoitti, ettei se katsonut olevan syytä vastustaa taksan vahvistamista. Kun samaan aikaan oli valmisteltavana kysymys tuulaakin poistamisesta, jätti sisäasiainministeriö m. m. Helsingin taksan marraskuun 13 p:nä 1929 vahvistamatta. Sitten kun satamaliiton v. 1936 asettama komitea, jonka puheenjohtajana oli toiminut Helsingin satamalaitoksen johtaja, oli laatinut uuden ehdotuksen kaupunkien yhdenmukaiseksi liikennemaksutaksaksi ja uusi liikennemaksutaksaehdotus hyväksytty satamaliiton ylimääräisessä liittokokouksessa joulukuun 2 p:nä 1938, hyväksyi kaupunginval-

tuusto joulukuun 21 p:nä 1938 puolestaan ehdotuksen pohjalla laaditun uuden satamamaksutaksan, jonka se alisti sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

Tässä taksassa on liikennemaksut korotettu keskimäärin 10 % aikaisemmasta taksasta. Uuden taksan mukaan kannetaan liikennemaksua myöskin sellaisesta tavarasta, joka tullaamattomana lähetetään Helsingistä toiselle paikkakunnalle tullattavaksi. Tällaisesta n.s. kauttakulktavarasta on liikennemaksu kuitenkin hyvin alhainen, 30 % taksan osoittamista määristä. Jos kuitenkin tavarana laatua ei voida todeta, kannetaan silloin liikennemaksua 2 mk 100 kg:lta bruttopainoa. Aikaisemmin ei kauttakulktavarasta ole liikennemaksua kannettu, vaikkakin niiden ohjeiden, jotka senaatti päätöksessään toukokuun 9 p:nä 1916 vahvasti noudatettaviksi kaupungeille tulevain liikennemaksujen taksaehdotusten laatimisen tavasta ja järjestyksestä, 4 kohdan kolmannen kappaleen mukaan, voidaan tästä tavarasta senaatin (valtioneuvoston, sisäasiainministeriön) luvalla alhainen liikennemaksu kantaa, jos kaupungin liikennelaitoksia käytetään sen kuljetuksessa. Hankitun selvityksen mukaan Helsingin sataman kautta kulkee hyvin huomattava määrä tällaista kauttakulktavaraa, joka usein varastoidaan Helsingin satamamakasiineihin niin pitkäksi ajaksi kuin tullisäännön mukaan voidaan tavara pitää pakkahuoneella, s.o. 20 vuorokautta. Erinäisinä sesonkiaikoina kauttakulktavara voi muodostaa noin 40 % makasiinien koko tavaramäärästä.

Kun kauttakulktavarasta täytyy liikennemaksua velottaa passituksen perusteella, joutuvat liikennöitsijät tavallisesti suorittamaan tätä maksua 2 mk 100 kg:lta bruttopainoa. Tämän vuoksi useissa tapauksissa liikennemaksu saattaa tulla kohtuuttoman korkeaksi ja paljon korkeammaksi kuin jos se kannettaisiin tulli-ilmoituskirjan perusteella. Uuden taksan tarkoituksena ei kuitenkaan ole tuottaa kaupungille tuloa, jota ei ole pidettävä oikeana. Epäkohdan poistamiseksi osaksi Satamaliiton alotteesta, osaksi suoraan neuvotteluilla eri kaupunkien kesken on Helsingin satamalaitos sopinut siitä, että Viipurin, Kotkan, Porvoon, Turun, Rauman, Porin, Vaasan, Pietarsaaren ja Kokkolan kaupungin satamakannantaviranomaiset kantavat Helsingin kaupungille tulevat liikennemaksut, saaden yleensä kantopalkkioksi 5 % ynnä postikulut ja että Helsingin satamakannantaviranomaiset samalla tavalla kantavat mainituille kaupungeille tulevat liikennemaksut kauttakulktavaroista yhtäläisin ehdoin. Samassa tarkoituksessa sovittiin myöskin tullinhoitajan kanssa Lahdessa, Hämeenlinnassa, Tampereella, Jyväskylässä, Iisalmessa, Mikkelissä, Raahessa, Kristiinankaupungissa, Uudessakaupungissa ja Hangossa, että tullinhoitajat kantavat 5 % kantopalkkiosta nämä maksut. V:n 1940 alusta voidaan astuneen uuden tullitaksan määräysten vuoksi nämä sopimukset tullinhoitajain kanssa päättyivät v:n 1939 lopussa.

Liikennemaksut tullivarastosta toiselle paikkakunnalle tullattavaksi viedyistä tavarasta. Oy. Nobel Standard Suomessa, jonka maksettavaksi v. 1932—35 oli eri bensiiini- ja petroolilähetyksistä, jotka Helsingin tullivarastosta oli viety muualle tullattavaksi, pantu liikennemaksua yhteensä 200,752: 80 mk, ja Suomalainen Shell oy., jolle samanlaisesta tavarasta oli pantu eri lähetyksistä liikennemaksua 353,080: 40 mk, olivat valittaneet maaherranvirastoon esittäen, että elokuun 8 p:nä 1924 vahvistetun Helsingin kaupungin liikennemaksutariffin 1 §:n mukaan liikennemaksua voitiin kantaa vasta sitten, kun tavara oli tullattu, ja että kun

valituksessa mainittua varastoon pantua ja sieltä sitten poisvietyä bensiini- ja petroolimäärää ei oltu tullattu Helsingissä, ei yhtiö ollut velvollinen suorittamaan liikennemaksua. Tämän vuoksi yhtiö vaati, että kaupunki velvoitettaisiin suorittamaan oikeudettomasti kannetut liikennemaksut takaisin.

Tullihallituksen annettua valituksista lausunnon lääninhallitus, siihen nähden että Helsingin liikennemaksutariffin 4 §:n 4 kohdan mukaan tavarat, jotka oli ulkomailta tuotu kaupunkiin lähetettäväksi tullaamattomina toiselle Suomen paikkakunnalle, olivat vapaat liikennemaksuista ja kun oli selvitetty, että valittajat olivat kuljettaneet puheena olevat bensiini- ja petroolimäärät muilla paikkakunnilla sijaitseviin tullivarastoihin maksamatta siitä tullia, päätöksillään kesäkuun 3 p:nä ja syyskuun 3 p:nä 1937 sekä maaliskuun 3 p:nä 1938 velvoitti kaupungin suorittamaan valittajille suoritettujen liikennemaksut takaisin ja korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut 200 mk:lla kustakin valituksesta.

Kaupungin puolesta valitettiin lääninhallituksen päätöksistä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka joulukuun 20 p:nä 1938 antoi valituksista päätökset; ja koska kysymyksessä olevat bensiini- ja petroolimäärät, jotka v. 1933, 1934 ja 1935 on pantu ulkomailta vesitse Helsingin kaupunkiin tuotuna sanotussa kaupungissa tullivarastoon ja ne ovat silloin joutuneet tullikäsitteilyn alaisiksi sekä mainitun kaupungin satamakannantakonttorilla niin ollen on katsottava edellämainitun liikennemaksutariffin 1 §:n mukaan, verrattuna saman tariffin 4 §:n d kohtaan, tällöin oikeus kantaa niistä liikennemaksua, sen vuoksi ja kun puheena olevien maksujen maksuunpanon laillisuutta vastaan ei ole tehty muuta muistutusta, korkein hallinto-oikeus harkitsee oikeaksi, kumoten lääninhallituksen valituksenalaisen päätöksen, hylätä yhtiöiden asiassa tekemät vaatimukset, sekä samalla vapauttaa kaupunki oikeudenkäyntikulujen suorittamisesta. Päätös tuli satamalautakunnan tietoon vasta v. 1939.

Munkkiniemen laiturit ja venelaiturit. Sitten kun kaupunki oston kautta oli saanut haltuunsa Ab. M. G. Stenius nimisen yhtiön omaisuuden, kaupunginhallitus päätti maaliskuun 16 p:nä 1939 luovuttaa Munkkiniemessä olevan aluslaiturin ja moottorivenelaiturit satamalautakunnan hallintaan. Huhtikuun 4 p:nä määräsi satamalautakunta, että Munkkiniemen purkautaja lastauslaiturin käyttämisestä oli maksettava laiturimaksuna samat määrät, joita kannetaan kaupungin satamataksan mukaan satamamaksuina.

Vanhankaupunginlahden rauhoittaminen kalastukselta. Tammikuun 31 p:nä teki satamalautakunta kaupunginhallitukselle esityksen, että Vanhankaupunginlahden kalastukselta maaliskuun 29 p:nä 1929 rauhoitettua aluetta laajennettaisiin siten, että kalastus kiellettäisiin sen linjan pohjoispuolella, joka ajatellaan vedetyksi Kivinokan kärjestä Kyläsaaren itäkärkeen. Kaupunginhallitus suostui tähän esitykseen maaliskuun 2 p:nä 1939 sekä jätti rauhoituspiirin valvonnan satamalautakunnan tehtäväksi.

Olympiakisoihin matkustajia tuovain alusten satamamaksut. Satamalautakunta päätti tammikuun 17 p:nä soveltaa satamamaksutariffin turisti-aluksille myönnettävää satamamaksujen alennusta n.s. asuntoaluksiin siten, että aluksista, jotka ovat vähintään 2,000 bruttorekisteritonnin vetoisia ja tuovat Helsinkiin kisojen aikana matkustajia, jotka asuvat aluksella ja jotka matkustavat samalla aluksella takaisin, suoritetaan

satamamaksut 50 %:n alennuksin, jos alus laskee laituriin, ja 75 %:n alennuksin, jos se ankkuroi ankkuripaikalle, ehdoin, että alus ei tänne jätä eikä täältä ota muita matkustajia kuin ne, jotka aluksella saapuivat ja joista riittävän ajoissa on satamalaitoksen toimitusjohtajalle jätettävä täydellinen luettelo, ja on tämä alennus voimassa enintään kolmelta matkalta. Tämän lisäksi esitti lautakunta kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että heinäkuun 15 p:n ja elokuun 10 p:n 1940 välisenä aikana on matkustajaluksiin nähden, jotka tuovat Helsinkiin matkustajia, noudatettava seuraavia määräyksiä: 1) alukset, jotka sijoitetaan Katajanokan kärkeen siten, että niiden perä on kiinnitetty maihin, katsotaan aluksiksi, jotka ovat ankkuroidut satama-alueella, ja saavat siis satamamaksutariffin 2 §:n 1 kohdassa mainitun 75 %:n alennuksen satamamaksuista, ja 2) että niille aluksille, jotka eivät tule osallisiksi satamamaksutariffin vuoroaluksille myöntämistä alennuksista ja edellä mainituista matkailija-alusten alennuksista, myönnetään 25 %:n alennus vahvistetuista satamamaksuista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi nämä esitykset huhtikuun 5 p:nä 1939.

Olympiakisoihin matkustajia tuovain alusten majakkamaksut. Maaliskuun 14 p:nä esitti satamalautakunta kaupunginhallitukselle, että Olympiakisoihin matkustajia tuoville tai kisoista matkustajia vieville aluksille heinäkuun 15 p:n ja elokuun 10 p:n 1940 välisenä aikana myönnettäisiin 25 %:n alennus majakkamaksuista silloin, kun aluksille ei myönnetä n.s. matkailija-alusten alennusta. Kaupunginhallituksen valtioneuvostolle tekemän anomuksen johdosta kauppa- ja teollisuusministeriö ilmoitti toukokuun 24 p:nä 1939, että majakkamaksun suorittamisesta voimassaolevan asetuksen mukaan voi ministeriö, milloin syytä on, yksityisessä tapauksessa hakemuksesta myöntää alennusta tai vapautuksen majakkamaksun suorittamisesta. Kauppa- ja teollisuusministeriö katsookin, että kaupunginhallituksen esityksessä mainituissa tapauksissa on olemassa syytä esityksen suuruisen alennuksen myöntämiseen, mutta että tämä on vastamainitun asetuksen mukaan mahdollista ainoastaan harkitsemalla kutakin esiintyvää tapausta erikseen. Tästä ministeriön päätöksestä, joka edellytti varustajain taholta tehtävää anomusta alennuksen saamiseksi, satamalaitoksen toimesta toimitettiin tieto sekä koti- että ulkomaan varustajille.

Uuden vesiproomun hankkiminen. Pääasiallisesti Olympiakisojen tarvetta silmällä pitäen, mutta ottaen huomioon yhä lisääntyvän satamassa käyvien matkailija-alusten lukumäärän ja näiden suuren vedenkysynnän, esitti lautakunta helmikuun 14 p:nä, että se saisi tilata 250 m³:n vetoisen vesiproomun. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen ja myönsi huhtikuun 26 p:nä tarkoitukseen käytettäväksi 665,000 mk. Satamalautakunta päätti kesäkuun 27 p:nä tilata vesiproomun 647,050 mk:n hinnasta Värtsilä-Yhtymä oy:n Hietalahden telakalta ja lopullinen hankintasopimus allekirjoitettiin marraskuun 7 p:nä. Sopimuksen mukaan pitäisi vesiproomun olla valmiina purjehduskauden 1940 alussa.

Rakennusasiat. Toukokuun 2 p:nä teki satamalautakunta esityksen, että Eteläsataman telakka-alueelle hankittaisiin kaksi viiden tonnin nosturia, silmälläpitäen v:n 1940 Olympiakisojen aiheuttamaa liikennettä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen kesäkuun 7 p:nä ja päätti v:n 1940 talousarvioon merkitä tarkoitukseen 3 milj. mk:n määrärahan, josta puolet saatiin käyttää jo v. 1939. Toukokuun 2 p:nä teki satamalautakunta esityksen, että n.s. telakkatontin rakennussuunnitelman toteuttamisen yhteydessä Makasiinirannan laiturin ja Kaivopuiston ympäri kulke-

maan suunnitellun rantatien yhtymäkohtaan rakennettaisiin venesatama. Tämän esityksen kaupunginhallitus periaatteessa hyväksyi heinäkuun 27 p:nä, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan rakentamaan tämän venesataman sekä kehoittaen kiinteistölautakuntaa Kaivopuiston rantatien asemakaavaa laatiessaan ottamaan huomioon venesatamaa koskevan suunnitelman. Suomen Moottorivene Klubin anomuksesta antamassaan lausunnossa satamalautakunta maaliskuun 14 p:nä esitti, että klubille Pohjoissatamasta vuokrattua moottorivenelaituria laajennettaisiin käsitämään 20 uutta venepaikkaa korotettuja paikkavuokria vastaan sekä vanhoista että uusista paikoista. Tähän kaupunginhallitus suostui huhtikuun 30 p:nä, myöntäen rakennuskustannuksiin 50,000 mk. Toukokuun 23 p:nä satamalautakunta esitti Pohjoissataman venepaikkain lisäämistä; kaupunginhallitus suostui tähän esitykseen kesäkuun 1 p:nä, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään rakennustarkoitukseen 15,000 mk 26 uuden venepaikan järjestämiseen. Kesäkuun 1 p:nä myönsi kaupunginhallitus 60,000 mk uuden kalastajavenelaiturin rakentamiseen Sirpale-saarelle satamalautakunnan aikaisemmin esittämällä tavalla. Marraskuun 23 p:nä päätti kaupunginhallitus, että vallitsevien olosuhteiden vuoksi on Katajanokalle rakennettavaksi päätetyn öljy- ja vuotamakasiinin rakentaminen lykättävä toistaiseksi.

Satamaliikenne. Helsingin satamaan saapui kertomusvuoden aikana 8,341 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,080,750 rekisteritonnia, ja satamasta lähti 8,370 alusta, joiden nettomäärä oli 2,096,799 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 9,031 alusta, joiden nettomäärä oli 2,555,725 rekisteritonnia ja lähti 9,012 alusta, joiden vetomäärä oli 2,550,803 rekisteritonnia. Kertomusvuonna saapuneiden alusten luku väheni 690:llä ja vetomäärä 474,975 rekisteritonnia eli 18.6 % sekä lähteneiden alusten luku väheni 642:lla ja vetomäärä 454,004 rekisteritonnia eli 17.8 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikko-liikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikko-liikenne		Yhteensä	
	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-määrä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia
Tammikuu	165	161,432	12	3,356	177	164,788	168	171,439	8	1,521	176	172,960
Helmikuu	126	127,203	1		127	127,205	128	126,269	1		129	126,271
Maaliskuu	151	131,892	10	2,213	161	134,105	157	138,450	13	3,366	170	141,816
Huhtikuu	193	155,518	162	11,898	355	167,416	178	149,026	139	11,058	317	160,084
Toukokuu	275	195,707	888	39,207	1,163	234,914	275	197,006	892	42,673	1,167	239,679
Kesäkuu	277	212,754	992	44,063	1,269	256,817	286	210,241	994	43,385	1,280	253,626
Heinäkuu	284	228,826	1,007	46,667	1,291	275,493	269	219,426	1,006	46,337	1,275	265,763
Elokuu	266	226,119	1,033	53,224	1,299	279,343	275	231,265	1,037	53,572	1,312	284,837
Syyskuu	180	120,423	1,005	44,879	1,185	165,302	179	119,704	961	44,869	1,140	164,573
Lokakuu	161	124,580	604	30,223	765	154,803	161	125,330	658	29,908	819	155,238
Marraskuu	139	95,564	394	16,612	533	112,176	142	96,662	412	18,147	554	114,809
Joulukuu	5	7,947	11	441	16	8,388	14	16,099	17	1,044	31	17,143
Yhteensä	2,222	1,787,965	6,119	292,785	8,341	2,080,750	2,232	1,800,917	6,138	295,882	8,370	2,096,799
Näistä H:stä kotoisin:												
kaikkiaan	913	703,858	287	33,900	1,200	737,758	914	702,471	286	33,896	1,200	736,367
%	41.1	39.4	4.7	11.6	14.4	35.5	40.9	39.0	4.7	11.5	14.3	35.1

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 275 eli 11.0 % ja vetomäärä 451,538 nettorekisteritonna eli 20.2 % sekä lähteneiden alusten luku 266 eli 10.6 % ja vetomäärä 436,748 nettorekisteritonna eli 19.5 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Rannikkoliikenne. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 415 eli 6.4 % ja vetomäärä 23,437 nettorekisteritonna eli 7.4 % sekä lähteneiden alusten luku 376 eli 5.8 % ja vetomäärä 17,256 nettorekisteritonna eli 5.5 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna ulkomailta meritse tavaraa 1,144,502 painotonna ja lähti ulkomaille 223,026 painotonna; koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 1,367,528 painotonna. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 1,293,174, 287,720 ja 1,580,894. Tuonti väheni kertomusvuonna 148,672 painotonna eli 11.5 % ja vienti 64,694 painotonna eli 22.5 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne väheni 213,366 painotonna eli 13.5 %.

Tammikuussa tavaraliikenne osoitti vilkastumista, mutta leuto talvi aiheutti sen, että sataman kautta tapahtunut tavaraliikenne varsinaisina talvikuukausina Itä-Suomesta ei saavuttanut sitä vilkkautta kuin jonkun verran ankarampina talvina, puhumattakaan vaikeista talvista. Helmija maaliskuun tavaraliikenne oli siten pienempi kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Mutta huhtikuusta lähtien tavaraliikenne osoitti säännöllistä lisääntymistä, eräinä kuukausina melkoistakin lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna. Syyskuun alusta liikenne väheni huomattavasti, kuitenkin saavuttaen lokakuussa melkein saman tavaramäärän kuin edellisenä vuonna, marraskuun tavaramäärä oli kuitenkin 2/3 edellisen vuoden määrästä ja joulukuussa tavaraliikenne keskeytyi kokonaan.

Tuontitavarat jakautuivat v. 1939 ja 1938 seuraaviin pääryhmiin:

	1939 Painotonna	1938 Painotonna
Kappaletavara	314,833	301,200
Vilja	26,709	57,141
Hiilet ja koksi	467,577	499,921
Öljyt	140,579	154,743
Lannoitusaineet	12,603	31,169
Metalli ja metalliteokset	42,136	137,511
Sahattu puutavara	1,123	380
Muu puutavara	4,368	953
Muu tavara	134,574	110,156
Yhteensä	1,144,502	1,293,174

Vientitavarat jakautuivat v. 1939 ja 1938 seuraaviin pääryhmiin:

	1939 Painotonna	1938 Painotonna
Sahattu puutavara	52,307	48,932
Muu puutavara	11,879	33,395
Puuhioke ja selluloosa	30,939	60,360
Paperi	33,562	38,911
Pahvi ja kartonki	5,723	8,249
Faneeri	14,502	16,019

	1939 Painotonna	1938 Painotonna
Kappaletavara	65,235	70,105
Malmi	106	682
Muu tavara	8,773	11,067
Yhteensä	223,026	287,720

Sahattua puutavaraa vietiin 18,681 standerttia; edellisen vuoden vastaava luku oli 17,476. Muuta puutavaraa vietiin 23,536 m³, edellisen vuoden vastaava luku oli 66,003 m³.

Tuonti ja vienti jakaantuivat kertomusvuonna eri kuukausien kesken seuraavasti:

	Tuonti, painotonna	Vienti, painotonna	Yhteensä, painotonna
Tammikuu	123,205	28,777	151,982
Helmikuu	65,774	15,522	81,296
Maaliskuu	53,535	19,604	73,139
Huhtikuu	83,714	22,908	106,622
Toukokuu	130,001	20,336	150,337
Kesäkuu	128,711	25,951	154,662
Heinäkuu	127,743	21,295	149,038
Elokuu	130,532	27,825	158,357
Syyskuu	96,529	14,350	110,879
Lokakuu	118,099	11,295	129,394
Marraskuu	86,659	14,849	101,508
Joulukuu	—	314	314
Yhteensä	1,144,502	223,026	1,367,528

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 647,307 painotonna eli 56.6 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 497,195 painotonna eli 43.4 %, suomalaiset alukset veivät Helsingistä 135,820 painotonna eli 60.2 % ja ulkomaiset alukset 87,206 painotonna eli 39.1 %. Koko Helsingin ulkomaan tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 783,127 painotonna eli 57.3 % ja ulkomaisten alusten osalle 584,401 painotonna eli 42.7 %. Edellisenä vuonna tuotiin tavaraa suomalaisilla aluksilla 49.5 % ja ulkomaisilla 50.5 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 57.6 % ja ulkomaisilla 49.0 %, tullen siten koko tavaraliikenteestä suomalaisten alusten osalle 51.0 % ja ulkomaisten osalle 49.0 %.

Rautatieliikenne. Helsingin satamien rautatieliikennettä valaisee seuraava taulukko:

Satama	Saapuneet vaunut		Lähteneet vaunut		Saapunut tavara		Lähtenyt tavara	
	kuor- mattuina	tyhjinä	kuor- mattuina	tyhjinä	kalk- kiaan	siitä täysi- nä vaunu- kuormina	kalk- kiaan	siitä täysi- nä vaunu- kuormina
	k p l				p a i n o t o n n i a			
1939								
Länsisatama ..	26,792	9,912	32,325	4,978	285,737	284,528	354,515	352,665
Eteläsatama ...	14,331	8,073	22,404	—	152,792	134,500	173,237	138,317
Sörnäisten sa- tama	18,892	3,410	7,201	15,001	224,973	211,446	102,236	100,425
Yhteensä	60,015	21,395	61,930	19,979	663,502	630,474	629,988	591,407
1938	66,950	24,001	68,332	22,619	628,432	606,737	659,923	608,003

Saapuneita vaunuja oli 81,410 ja lähteneitä 81,909, edellisistä oli kuormattuina 73.7 % ja jälkimmäisistä 75.6 %.

Pikatavaraa saapui satama-asemille kaikkiaan 240 tonnia ja lähetettiin yhteensä 443 tonnia.

Rautatielaitoksen veloitukset satamassa nousivat 39.5 milj. mk:aan.

Kalantuonti. Elävää kalaa tuotiin sumpuissa Helsingin satamaan kaikkiaan 614,791 kg, edellisenä vuonna 745,610 kg.

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui ulkomailta meritse¹⁾ 48,084 matkustajaa ja lähti²⁾ 47,352 matkustajaa, kun edellisenä eli v. 1938 saapui 60,941 matkustajaa ja lähti 58,651 matkustajaa. Jo elokuun lopussa päättyi säännöllinen matkustajaliikenne ja kaikki matkustaja-alukset lopettivat kulkuvuoronsa. Sodan vaikutukset ovat tuntuneet matkustajaliikenteessäkin.

Matkailija-alukset. Vallinneen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi matkailija-alusten saapuminen Itämerelle ja samalla Suomeen supistui vähiin. Helsingin satamaan poikkesi yhteensä vain 10 alusta, joiden nettovetomäärä oli 77,977 rekisteritonnia, näistä oli ruotsalaisia 4, englantilaisia 3, puolalaisia 1, tanskalaisia 1 ja latvialaisia 1. Matkailijamäärä supistui myöskin hyvin vähäiseksi. Edellisenä vuonna kävi satamassa 25 matkailija-alusta nettovetomäärältään 253,715 rekisteritonnia ja niillä 9,212 matkailijaa.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 15,638, ollen lukumäärä 1,834 tuntia eli 11.7 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakautuivat seuraavasti:

1939	Makasiinilaiturin 25 tonnin nosturin käyttötunteja	Rahapajalaiturin 2½—5 tonnin nos- turien käyttötunteja	Rahapajalaiturin 2½ tonnin nosturien käyttötunteja	Käyttötunteja yhteensä
Tammikuu	10	457	618	1,085
Helmikuu	25	385	534	944
Maaliskuu	33	491	599	1,123
Huhtikuu	40	619	809	1,468
Toukokuu	46	681	967	1,694
Kesäkuu	51	747	975	1,773
Heinäkuu	52	604	791	1,447
Elokuu	50	711	933	1,694
Syyskuu	38	524	638	1,200
Lokakuu	50	779	864	1,693
Marraskuu	39	581	713	1,333
Joulukuu	5	85	94	184
Yhteensä	439	6,664	8,535	15,638
1938	441	5,379	7,944	13,764

Satamavesipostit. Satamavesiposteista otettiin mittarien mukaan vettä 46,869 m³, josta myytiin aluksille 34,305 m³, valtion jäänmurtajille annettiin maksutta 2,674 m³, kaupungin jäänmurtajat Otso ja Hercules käyttivät 1,772 m³ ja loppu 8,118 m³ on hukkavettä, joka on johtunut etupäässä siitä, että pakkassäällä on veden annettu juosta johdoista, etteivät ne jäätyisi ja halkeaisi. Vesiproomu on ollut käytössä 6 kertaa, jolloin aluksille on annettu vettä yhteensä 600 tonnia.

¹⁾ Näistä 2,522 turistialuksilla saapuneita. — ²⁾ Näistä 2,226 turistialuksilla lähteneitä.

Jäänmurtajat. Jäänmurtaja Otso oli kertomusvuonna kulussa 186 tuntia ja avusti 139 alusta, joista hinaten 81 alusta. Hinausmaksuja on kertynyt 45,900 mk. Satamahinaaja Hercules oli kulussa 1,196 tuntia, jona aikana se hinaten avusti 250 alusta laitureihin ja niistä pois, sekä hinasi kaupungin omia mutaproomuja. Palohälytyksiä oli yksi. Herculeksen suorittamista hinauksista ja muusta toiminnasta veloitettiin kaikkiaan 318,895 mk.

Kompassien tarkistus. Kompassien tarkistusta varten oli 46 alusta kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 87 alusta tarkistuspaalustoon.

Satamakannanta. Satamakannantaosasto veloitti satamatuloja kertomusvuoden aikana yhteensä 42,053,482: 25 mk vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 45,676,229: 10 mk. Vähennys oli siis 3,622,746: 85 mk eli 7.9 %.

Veloitettujen maksujen kokonaismäärä ylitti tahi alitti tuloarviossa arvioidun määrän, kuten selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Arvioidut tulot, mk	Todelliset tulot, mk	Ylijäämä (+) tai vajaus (—), mk
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroiista	18,000,000: —	16,134,916: 30	—1,865,083: 70
Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroiista	600,000: —	575,924: 30	— 24,075: 70
Liikennemaksut	17,500,000: —	17,169,158: 20	— 330,841: 80
Makasiinivuokrat	300,000: —	393,482: 70	+ 93,482: 70
Satamamaksut	4,500,000: —	4,334,867: 80	— 165,132: 20
Nosturimaksut	600,000: —	684,780: —	+ 84,780: —
Maksut aluksille annetusta vedestä	400,000: —	408,196: —	+ 8,196: —
Paikanvuokrat	1,200,000: —	1,475,186: 35	+ 275,186: 35
Venelaiturimaksut	210,000: —	232,182: —	+ 22,182: —
Hinausmaksut	300,000: —	364,795: —	+ 64,795: —
Helsingin Makasiini oy:n suoritettava korvaus satamakannantaosaston viranpitäjän palkkauksesta	198,240: —	212,424: —	+ 14,184: —
Lentokoneiden satamamaksut	30,000: —	30,000: —	—
Erinäiset huoneistovuokrat	33,420: —	36,500: —	+ 3,080: —
Automaattipuhelimet	6,000: —	1,069: 60	— 4,930: 40
Yhteensä	43,877,660: —	42,053,482: 25	—1,824,177: 75

Kertomusvuoden tuloarvioon verraten veloitus osoitti 1,824,177: 75 mk:n eli 4.2 % vähennystä. Kun veloitetusta määrästä vähennetään palautukset, 529,974: 45 mk, jää veloitus 2,354,152: 20 mk eli 5.4 % tuloarvion määrää pienemmäksi.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroiista nousivat 16,125,443: 45 mk:aan ja vientitavaroista 9,472: 85 mk:aan. Ulkomailta maahan tuotujen yleisestä varastosta otettujen tavarain tuulaakimaksut nousivat 2,680,049: 10 mk:aan, mikä määrä sisältyy jo edellämäinnittuun tuontitavaroista saatuun tuulaakimaksujen kokonaismäärään. Kaupunkiin osoitetusta tavarasta suoritettua tuulaakia peruutettiin 23,924: 50 mk, joten nettoveloitukseksi jää 16,110,991: 80 mk, ollen summa 2,576,288: 35 mk eli 13.8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetusta tavarasta nousivat 575,924: 30 mk:aan ollen summa 67,772: 95 mk eli 10.8 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Kyseiset tuulaakimaksut jakautuivat v. 1939 ja 1938 seuraavien kaupunkien kesken:

	1939 Mk	1938 Mk
Tampere	320,787: 60	368,149: 85
Lahti	141,421: 70	183,603: 70
Hämeenlinna	84,657: 20	73,872: 50
Jyväskylä	29,057: 80	18,071: 20
Yhteensä	575,924: 30	643,697: 25

Liikennemaksujen kokonaismäärä oli 17,169,158: 20 mk, josta ulkomailta tulleista tavaroista 15,970,623: 05 mk, maasta viedyistä tavaroista 850,092: 60 mk ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 348,442: 55 mk. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain liikennemaksut nousivat 2,120,552: 80 mk:aan, sisältyen määrä jo edellä oleviin ulkomailta tuotujen tavarain liikennemaksuihin. Peruutukset, 13,659 mk, huomioonottaen, jää nettoveloitukseksi 17,155,499: 20 mk, ollen summa 468,860: 65 mk eli 2.7 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi.

Satamamaksut nousivat 4,334,867: 80 mk:aan, josta peruutukset 491,952: 55 mk vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 3,842,915: 25 mk, ollen se 708,684: 85 mk eli 15.6 % pienempi edellisen vuoden vastaavaa määrää. Satamamaksujen veloitus jakautui erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	3,830,097: 60
2) aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	214,982: 60
3) aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	7,473: —
4) aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	175,244: 40
5) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	5,193: 60
6) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia	—
7) jäämaksuja	300,133: —
Yhteensä ¹⁾	4,533,124: 20

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiinläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaalaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	1,439,006: 40	245,505: 60	2,145,585: 60	3,830,097: 60
2)	170,529: 80	14,312: 20	30,140: 60	214,982: 60
7)	145,174: —	26,074: 50	128,884: 50	300,133: —
Yhteensä	1,754,710: 20	285,892: 30	2,304,610: 70	4,345,213: 20

¹⁾ Tästä määrästä myönnettiin erinäisissä tapauksissa alennusta, kaikkiaan 198,256: 40 mk, joka määrä ei sisälly veloitukseen.

Satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 40.4 %, muille suomalaisille aluksille 6.6 % ja ulkomaisille aluksille 53.0 %. Peruutukset ja alennukset huomioonottaen nousi helsinkiläisten alusten osuus (alennukset ja palautukset 421,156: 95 mk) 1,333,553: 25 mk:aan, muiden suomalaisten alusten (alennukset ja palautukset 22,141 mk) 263,751: 30 mk:aan ja ulkomaisten alusten (alennukset ja palautukset 166,803: 80 mk) 2,137,806: 90 mk:aan eli yhteensä satamamaksut 3,735,111: 45 mk:aan, ollen helsinkiläisten alusten osuus silloin 35.7 %, muiden suomalaisten alusten 7.1 % ja ulkomaisten alusten 57.2 %.

Matkailija-alusten suorittamat satamamaksut nousivat 124,968 mk:aan, josta alennukset, 92,930: 30 mk vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 32,037: 70 mk.

Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 191,182 mk:aan, josta alennukset ja peruutukset, 979: 50 mk, vähennettyinä, jäi suoritettavaksi 190,202: 50 mk.

Makasiininvuokria saatiin 31.2 % enemmän kuin mitä kertomusvuoden talousarviossa oli arvioitu, ja olivat 52,142: 80 mk eli 15.3 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. Eri tavaravajain kesken vuokrat jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk		Mk
N:o 1	11,353: 50	N:o 7	35,327: 40	N:o 11	74,853: 20
» 2	11,826: 40	» 8	30,572: 40	» 12 ...	139,772: 40
» 3	7,667: 20	» 9	20,357: 20		
» 4	9,186: —	» 10	52,567: —	Yhteensä	393,482: 70

Paikanvuokrat ylittivät 22.9 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 121,084: 65 mk eli 8.9 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat. Laitureille varastoidusta tavarasta kertyi vuokria 143,755: 55 mk ja vuokratuista varastoalueista 1,331,430: 80 mk, ollen viimeksi mainitusta summasta 787,751: 70 mk eli 59.2 % Helsingin makasiini oy:n suorittamaa vuokraa.

Aluksille annetusta vedestä kertyi tuloja 2.0 % yli arvioidun määrän nousten summa 408,196 mk:aan ja jääden 9.4 % pienemmäksi kuin edellisenä vuonna.

Venelaiturimaksut ylittivät 10.6 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ja olivat 16,175 mk eli 7.5 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat.

Lentokoneiden satamamaksujen veloitus oli täsmälleen sama kuin tuloarviossa arvioitu määrä, 30,000 mk, ollen 2,901: 30 mk eli 8.8 % edellisen vuoden vastaavaa veloitusta pienempi.

Nettoveloitus nousi kertomusvuonna 41,523,507: 80 mk:aan ja oli 3,484,718: 80 mk eli 7.7 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi. Palautukset ja peruutukset tekivät 529,974: 45 mk, mihin määrään ei sisälly matkailija-alusten nauttimia alennuksia, edellisenä vuonna 668,002: 50 mk.

Veloitusilmoituskirjoja oli 251,033 eli 40,851 (14.0 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen veloitettu määrä kutakin ilmoituskirjaa kohden eri osastoissa selviää seuraavasta:

	Veloitettu bruttomäärä, mk	Ilmoituskirjain koko lukumäärä	Keskimääräinen veloitettu määrä, mk
Pääosasto	7,759,128: 05	56,339	137: 72
Alaosasto	521,362: 50	32,127	16: 23
I haaraosasto	5,588,687: 75	47,491	117: 68
II »	3,007,198: 65	36,965	81: 35
III »	7,878,449: 70	20,434	385: 56
IV »	9,455,401: 10	27,477	344: 12
V »	7,843,254: 50	30,200	259: 71
Yhteensä	42,053,482: 25	251,033	167: 52

Maksuista vapautettujen veloituseroituskirjojen lukumäärä oli 41,568, niistä 2,764 kauttakulikutavaroita varten.

Eri kuukausien kesken v. 1939 ja 1938 veloitus¹⁾ jakautui seuraavasti:

	1939 Mk	1938 Mk
Tammikuu	3,857,802: 65	4,028,975: 10
Helmikuu	2,825,182: 25	2,990,271: 30
Maaliskuu	3,544,878: 25	3,604,237: 75
Huhtikuu	3,865,165: 10	3,970,235: 85
Toukokuu	4,304,217: 90	4,049,176: 55
Kesäkuu	4,727,675: —	3,610,921: 10
Heinäkuu	4,354,342: 60	3,683,607: 30
Elokuu	4,644,577: 25	3,774,507: 40
Syyskuu	3,990,989: 50	4,052,393: 25
Lokakuu	2,668,414: 75	4,223,230: 65
Marraskuu	2,212,404: 05	3,631,477: 30
Joulukuu	845,408: 95	3,858,575: 55
Yhteensä	41,841,058: 25	45,477,609: 10

Saatavia edelliseltä vuodelta oli 151,783: 10 mk; kun summaan lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 41,675,290: 90 mk.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan 41,751,679: 70 mk ja edellisen vuoden veloituksia 143,823: 35 mk eli yhteensä 41,895,503: 05 mk, ollen summa 99.6 % koko veloitettavasta määrästä. Rahatoimiston välityksellä kannettiin 134,715 mk. Poistoja kertymättömistä saatavista tehtiin yhteensä 17,048: 30 mk:n arvosta, kaikki kertomusvuodelta, vastaten 0.04 % vuoden saatavamäärästä. Palautukset, kertomusvuoden veloituksista 529,974: 45 mk ja edellisen vuoden veloituksista 33,113: 80 mk eli yhteensä 563,088: 25 mk huomioiden, jäi nettokannoksi 41,467,129: 80 mk ja saatavia seuraavaan vuoteen 157,999 mk, josta 150,039: 25 mk kertomusvuodelta ja 7,959: 75 mk v:lta 1938. Vararikoissa ei valvottu saatavia.

Helsingin makasiini oy:n kautta veloitettiin tuulaakia 9,136,440: 95 mk ja liikennemaksuja 8,162,214: 65 mk eli yhteensä 17,298,655: 60 mk, mikä määrä vuoden kuluessa tilitettiin satamakannantaosastolle.

¹⁾ Helsingin Makasiini oy:n suoritettavaa korvausta, 212,424 mk v. 1939 ja 198,620 mk v. 1938, satamakannantaosaston viranhaltijain palkkauksesta, huomioon ottamatta

Tullipakkahuoneen ulkopuolella tapahtuva tavarain punnitseminen. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 35 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 47,766 tonnia ja 32,154,032 litraa erilaista tavaraa, vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 73,166 tonnia ja 32,975,498 litraa. Näihin punnituksiin käytettiin kaikkiaan 7,939 tuntia, ja vaakamestarit kantoivat niistä korvauksia 173,767: 50 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkioikseen 64,023: 95 mk, heidän 45 apulaisensa palkkioiksi 93,806 mk ja muihin kustannuksiin 15,937: 55 mk.

Helsingin Makasiini oy varastoi kertomusvuonna tavaraa 25,538 tonnia, kun vastaava määrä edellisenä vuonna oli 29,094 tonnia, ja antoi varastosta 25,937 tonnia, kun vastaava määrä edellisenä vuonna oli 25,214 tonnia. Yhtiön laiturihuolto v. 1939 ja 1938 osoitti seuraavaa:

	1939	1938
Aluksien lukumäärä	1,257	1,507
Taveralähetysten lukumäärä	105,954	132,900
Siitä laiturihuollon kautta	100,202	126,284
Kokonaislasteja, tonnia	457,250	545,797
Siitä laiturihuollon kautta	250,923	271,464

Kesäkuun 15 p:nä yhtiö vastaanotti Laivalaiturille Länsisatamassa rakennuttamansa uuden laiturisuojan G. Kertomusvuonna rakenteilla olevan makasiinin K rakennustyöt eivät vuoden loppuun valmistuneet, vaan sisustustöitä siirtyi seuraavaan vuoteen. Makasiinin lopputarkastus suoritettiin kuitenkin joulukuun puolivälissä. Yhtiön tilaaman neljän uuden nostokurjen asentamistyöt jäivät myöskin keskeneräisiksi.

XI. Palolaitos

Palolautakunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunnan jäsenet ja toiminta. Palolautakuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palotointa, kuuluivat v. 1939 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofiantohtori B. Nybergh, varapuheenjohtajana teknologiantohtori Y. Talvitie sekä jäseninä viilaaaja Hj. Horniemi, asentaja H. Puukko ja ylijunailija A. Österlund sekä itseoikeutettuna jäsenenä kaupungin rakennustarkastaja arkkitehti A. Toivonen. Varajäseninä olivat kaupungin apulaisrakennustarkastaja arkkitehti I. Ahonen, itseoikeutettuna, sekä piirinuohooja S. Lindström ja insinööri E. Lucander. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli varatuomari E. Tulenheimo ja sihteerinä toimi kansliasihteeri G. V. Brotherus.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuonna 18 kertaa ja käsitteli 157 varsinaista asiaa, jotka antoivat aihetta lausuntoihin tai esityksien tekemiseen. Pöytäkirjaan merkittiin 135 tiedonantoa. Erinäisille kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 919, edellisenä vuonna 714, kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta. Asemakaava- ja rakennusasioita koskevia lausuntoja palolautakunta antoi 63 ja palopäällikkö 200.

Tärkeimmistä palolautakunnassa käsitellyistä asioista mainittakoon kaupungin nuohouspiirien uusi jako, joka tuli voimaan heinäkuun 1 p:stä lukien. Täten lisääntyi nuohouspiirien lukumäärä kolmella, joten niitä sanotusta päivästä lukien on 14. Uusien nuohouspiirien piirimestareiksi valittiin A. Halonen, S. K. Lindström ja L. Leppälä.

Palokunta. *Viranhaltijat.* Kertomusvuoden aikana erosi palokunnan palveluksesta 1 sääntöpalkkainen viranhaltija, vanhempi palokorpraali K. Karjala, joka sairauden takia siirtyi eläkkeelle. Vakinaiseen palvelukseen otettiin 1 sääntöpalkkainen viranhaltija.

Terveystila palokunnassa oli kertomusvuoden aikana tyydyttävä. 67 miestä sairasti yhteensä 1,432 päivää.

Kalusto. Palokunnan kalustossa tapahtui vuoden aikana erinäisiä muutoksia. Vanhentuneina ja käyttöön kelpaamattomina myytiin eräs sairausvaunu sekä eräs tarkastusauto. Uusi kuorma-auto hankittiin ja myyty tarkastusauto korvattiin uudella, ajanmukaisella moottoriajoneuvolla. Lisäksi hankittiin 4 uutta moottoriruiskua.

Palokunnan miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema	Henkilökunta				Moottoriajoneuvot							Moottoriruiskuja
	Päällystä	Ahpaällystä	Miehistöä	Kaikkiaan	Palautoja	Vesivahinkojen suoja-autoja	Henkilöautoja	Sairaankuljetusautoja	Linjat-korjausautoja	Kuorma-autoja	Kaikkiaan	
Pääpaloasema	4	8	70	82	8	1	5	3	1	3	21	8
Kallio	1	4	35	40	9	—	1	1	—	1	12	—
Käpylä	—	1	8	9	2	—	—	—	—	—	2	1
Pasila	—	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Sörnäisten niemi	—	—	6	6	2	—	—	—	—	—	2	—
Yhteensä	5	13	125	143	22	1	6	4	1	4	38	9

Palokunnalla oli yksi vaahtosammutusauto, joka oli varustettu 1,000 min./litr. pumpulla, kolme letkuautoa, kaksi konetikapuuautoa, kaksi savusukellus- ja valaistusautoa ja viisitoista ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista kolme oli varustettu 500, yksi 800, neljä 1,000, kaksi 1,500 ja yksi 1,700 min./litr. pumpulla sekä neljä 2,000 min./litr. pumpulla. Moottoriruiskuista, joita oli 9, oli yksi 250, yksi 600 ja seitsemän 700 min./litr. tehoista.

Palokunnan kaikkien moottoriajoneuvojen yhteinen ajomatka oli 83,659. s km.

Paloilmoitus. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla.

Käytännössä oli palokelloja kaikkiaan 252. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja oli kaikkiaan 25 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli viidessä paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500, johtoja oli kolme. Paloasemien välisiä tietoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit ja muut vedenottoapaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 138, kaikkiaan niitä oli 1,665. Yksityisiä, vesijohtolaitoksen hoidossa olevia posteja oli 35. Palokaivoja oli kolme.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 32, alipäällystön ja miehistön 301.

Kalustoon kuului neljä paloautoa, joista kolme ruiskuautoa, yksi kalustoauto ja kaksi irrallista moottoriruiskua sekä 4,140 m letkuja.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 40 miestä. Sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Kaupunki avusti kertomusvuonna vapaaehtoista palokuntaa 50,000 mk:lla. Vapaaehtoinen palokunta kutsuttiin vuoden aikana 59 kertaa antamaan n.s. kaukoavustusta tulipaloissa kaupungin lähiympäristössä.

Palotarkastukset. Kaikkien kaupungin alueella olevien kiinteistöjen yleisen palotarkastuksen suoritti palokunnan palotarkastaja. Paitsi näitä tarkastuksia piiripalomestari suorittivat 883 tarkastusta tulen- ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa kukin omassa piirissään. Näistä tarkastuksista apulaispalopäällikkö suoritti 164, palomestari Åström 380 ja palomestari Harne 339. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkas-

tuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa y.m. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y.m.s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti: Kansallisteatterissa 2—3 miestä 238 kertaa, Kansanteatterissa 1—2 miestä 200 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2—3 miestä 281 kertaa, Koiton näyttämöllä yksi mies 193 kertaa, Suomalaisessa oopperassa 2—3 miestä 111 kertaa ja Balderin juhlahuoneistossa yksi mies 4 kertaa.

Nuohoustoimi. Kaupunki jaettiin nuohoustöiden suorittamista varten 14 nuohouspiiriin. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja velvollinen tarpeellisine apumiehinne maistraatin vahvistaman taksan mukaan toimittamaan savutorvien ja tulisijojen puhdistuksen sekä pyynnöstä nuohoamaan kaakeliuunien putket ja muut pienehköt savujohdot.

Palojärjestyksen mukaan piirinuohooja oli vastuunalainen siitä, että nuohoaminen tapahtui oikeaan aikaan ja huolellisesti, jottei jäänyt nokivalkean vaaraa. Hän oli myöskin velvollinen korvaamaan itse aiheuttamansa vahingot tullsijoissa tai savuhormissa.

Piirinuohooja otti itse palvelukseensa tarvittavan miehistön ja maksoi sille palkan. Hän ei nauttinut palkkaa kaupunginkassasta. Nuohoamisesta tulevat palkkiot piirimestari kantoi edellä mainitun taksan mukaan talonomistajilta.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1928—39 oli seuraava:

1928	47	1932	28	1936	29
1929	68	1933	20	1937	18
1930	41	1934	19	1938	17
1931	31	1935	16	1939	16

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 574 kertaa, niistä 370 kertaa Helsingissä ja 7 kertaa muualla sattuneen todellisen tulipalon tai tulipalonvaaran johdosta, 16 kertaa nokivalkean tähden, 27 kertaa käryn ja savun takia, 24 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antamista varten, 26 kertaa erehdyksestä, 9 kertaa yksityisen hoidossa olevassa palolennätinverkostossa esiintyneen vian takia, 16 kertaa ilkkivaltaisuudesta, edellisenä vuonna 32 kertaa, 3 kertaa veden pumppuamista varten sekä 76 kertaa muista syistä. Edelliseen vuoteen verraten hälytysten lukumäärä kasvoi 70:illä, tulipalojen lukumäärä 53:lla.

Tulipaloja oli Helsingissä tammikuussa 37, helmikuussa 23, maaliskuussa 29, huhtikuussa 24, toukokuussa 41, kesäkuussa 41, heinäkuussa 44, elokuussa 34, syyskuussa 32, lokakuussa 22, marraskuussa 27 ja joulukuussa 16. Kaukoavustusta annettiin toukokuussa 7 kertaa, kesäkuussa ja heinäkuussa kerran.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 213 tapauksessa puhelimitse, 154 tapauksessa palolennättimellä ja 10 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta. 248 tulipaloa sattui päivällä klo 6—18 ja 129 tulipaloa yöllä klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Kivi- raken- nuksia	Puu- raken- nuksia	Yh- teensä		Kivi- raken- nuksia	Puu- raken- nuksia	Yh- teensä
Asuinhuoneita	53	12	65	Ullakoita	11	—	11
Kylpyhuoneita	—	1	1	Kattoja	2	—	2
Eteisiä	1	—	1	Pesutupia	—	1	1
Vaatekomeroita	2	—	2	Hissimootoreita	1	—	1
Elokuvateattereita ...	1	—	1	Bensiininjakeluase- mia	1	—	1
Ravintoloita	5	—	5	Autovajoja	6	—	6
Tehtaita ja työpajo- ja	15	—	15	Kattilahuoneita	5	—	5
Valimoita	1	—	1	Ilmanvaihtokanavia .	6	—	6
Työhuoneita	10	4	14	Moottorikoppeja	1	—	1
Kahvipaahtimoita ...	4	—	4	Varastohuoneita	7	1	8
Laboratorioita	1	—	1	Varastosuojia ja ulko- huonerakennuksia	—	21	21
Puhelinkeskuksia	1	—	1	Ruokailukoppeja	—	3	3
Myymälöitä	4	—	4	Muita tulen irtipääsy- paikkoja	—	—	157
Saunoja	3	—	3				
Rakenteilla olevia ta- loja	15	—	15	Yhteensä	170	43	370
Kellareita	14	—	14				

Taulukossa luettelemattomat muut tulen irtipääsypaikat olivat hiili-varastoja 43, autoja ja moottoripyöriä 27, laivoja ja moottoriveneitä 7, ruohikkoja y.m. maa-alueita 22, kasvavia puita 4, rikkalaatikoida 15, valomainoksia 3, tervapatoja 7, kaatopaikkoja 7, lautakasoja 3, sähkötuulet-tajia 1, hissikuiluja 1, raitio- ja rautatievaunuja 2, halkopinoja 4, kaasuja sähköpylväitä 1, metsämaita 4, trasselipaaleja 1, soittolavoja 1, olkikasvoja 1, siltoja 1, tuhka-astioita 1 ja kalkkilaatikoita 1.

Kaukoavustusta aiheuttaneet tulipalot jakautuivat tulen irtipääsypai-kan mukaan seuraavasti: asuinrakennuksia 3, tehtaita ja työpajoja 2, heinälatoja 1 ja metsämaita 1.

Eri palopiirien, kaupunginosien, esikaupunkien ja kaupungin ulkopuolella sijaitsevien alueiden kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: I palopiiri 98, II palopiiri 132, III palopiiri 134 ja palopiirien ulkopuolella 6 eli yhteensä 370. Lisäksi avustettiin 7 tulipalon sammuttamisessa muissa kunnissa.

I kaupunginosa	17	XIV kaupunginosa	21
II »	24	XV »	4
III »	9	XVI »	2
IV »	36	XX »	39
V »	12	XXI »	2
VI »	22	XXII »	20
VII »	13	XXIII »	5
VIII »	12	XXV »	17
IX »	5	Pasila	10
X »	35	Meilahti	2
XI »	21	Nihtisaari	1
XII »	28	Palopiirien ulkopuolella olevat alueet	6
XIII »	7		

Yhteensä 370

Kaukoavustus

7

Tulen irtipääsyn syyt näkyvät alla olevasta yhdistelmästä:

Oikosulku sähköjohdoissa	31	Uuttauskojeen varomaton kä-	
Avotulen varomaton käsittele-		sitteleminen	10
minen	23	Sopimattomassa paikassa säily-	
Itsesytytys	55	tetty tulensekainen tuhka ...	7
Lämmityskamiinin huolimaton		Syttyminen kaasuliekistä	6
hoito ja sijoitus.....	22	Lämpöjohtojen puutteellinen	
Varomaton tupakanpoltto	28	eristys	2
Moottorin kaasuttajan, pako-		Puhalluslampun varomaton kä-	
putken tai jarruttajan sytyt-		sitteleminen	10
tämä	16	Veturista lentäneet kipinät	7
Moottorin ylikuumentuminen ...	3	Sähkömoottorit	5
Lasten leikkiminen tulella	24	Räjähdytys	3
Puutteellinen tulisija tai savu-		Sähkökeittokejoje tai silitysrauta	5
johto	13	Katolle lentäneet kipinät	5
Tulenaran aineen varomaton		Niittauksesta lentänyt kipinä ..	2
käsitteleminen	9	Nokivalkea	1
Lampun, tulitikun tai kynttilä-		Murhapolttot	1
län varomaton käsitteleminen	7	Pommitus	17
Tulisijasta pudonneet kekäleet		Selville saamaton syy	29
tai kipinät	8		
Ylikuumentunut tulenarka aine	13		Yhteensä 370
Tulisijan tai savujohdon liialli-		Kaukoavustus	7
nen kuumentuminen	8		

Kertomusvuoden aikana sattuneesta 377 tulipalosta oli 195 eli 51.7 % pientä eli sellaista, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muulla ensi-apuruiskulla, 131 eli 34.8 % keskikokoista, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohdon, moottoriruiskun tai n.s. säiliöauton suihkua, sekä 51 eli 13.5 % vakavampaa laatua, joissa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen. Yksi tulipaloista oli niin suuri, että pääpaloaseman piti kokonaisuudessaan osallistua sammutustyöhön.

Vakavaluontoisimpiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea paitsi pommituksen aiheuttamia, seuraavat tulipalot:

Tammikuun 12 p:nä pääsi tuli irti puhalluslampun varomattoman käsittelemisen johdosta Nastolantien 33:n asuinrakennuksen kellarissa. Laudoista rakennettu kaksikerroksinen huvila paloi käyttökelvottomaksi. Sammutuksessa käytettiin 6 vesisuihkuja. Vahingot olivat n. 110,000 mk.

Helmikuun 21 p:nä pääsi tuli irti Elannon leipomossa Kaikukadun 2:ssa. Palossa, joka levisi ilmanvaihtokanavan kautta myös ullakolle, tuhoutui kahden leivänkuivatusuunin sisustus ja niissä kuivamassa olleet leivät sekä ullakon laudoitus. Sammutuksessa käytettiin 4 suihkua. Vahingot nousivat n. 380,000 mk:aan.

Maaliskuun 28 p:nä syttyi Munkkisaareissa tulipalo Suomen kaapelitehtaan puisessa tehdasrakennuksessa, joka tuhoutui täydellisesti. Niihikään tuhoutui osa koneistoa sekä raaka-aineet. Sammutuksessa käytettiin 13 vesisuihkuja. Vahingot nousivat n. 3,265,000 mk:aan.

Huhtikuun 30 p:nä syttyi Nihtisaareissa Suomalaisen pursiseuran ravintolarakennus palamaan. Puinen rakennus paloi perustuksiaan myöten. Sammutuksessa käytettiin 5 suihkua. Vahingot olivat n. 260,000 mk.

Kesäkuun 8 p:nä syttyi Lapinlahdenkadun 8:ssa olevassa Radiator oy:n autovajassa tulipalo, jossa tuhoutui vajan katto ja sisustus sekä 2 vajassa ollutta autoa. Autovajasta johti ovi liikkeen varastoon, johon tuli myös tunkeutui. Sammutuksessa käytettiin vaahtoa ja 5 vesisuihkua. Vahingot olivat n. 140,000 mk.

Lokakuun 12 p:nä syttyi ratsastusmaneesin puinen keittiö-ruokalarakennus palamaan. Rakennus paloi poroksi. Sammutuksessa käytettiin 8 vesisuihkua. Vahingot nousivat n. 170,000 mk:aan.

Tapaturmat. Helmikuun 25 p:nä Cosmopolite nimisessä hotellissa sytyneessä tulipalossa sai kolme henkilöä palohaavoja. Näistä kuoli yksi seuraavana päivänä.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 268,566,755 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 456,160,825 mk eli yhteensä 724,727,580 mk. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 4,471,931: 75 mk:aan ja kiinteimistöstä 1,489,920: 10 mk:aan eli yhteensä 5,961,851: 85 mk:aan.

Palovahingonkorvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 5,940,851: 85 mk ja ulkomaiset vakuutuslaitokset 21,000 mk eli yhteensä 0.82 % uhatun omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit v:n 1928—39 väliseltä ajalta:

1928	3.0	1931	0.6	1934	0.6	1937	1.8
1929	0.9	1932	0.9	1935	0.4	1938	0.8
1930	1.0	1933	2.8	1936	1.1	1939	0.8

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 5,706 kertaa, joista 5,416 kertaa sairaiden ja 290 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1938 olivat 5,778, 5,593 ja 185. Kuljetusten lukumäärä väheni 72:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli 15.6 eli 0.2 pienempi kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaus- tapauk- sia	Tapa- turmia	Yhteensä	Kuukausi	Sairaus- tapauk- sia	Tapa- turmia	Yhteensä
Tammikuu.....	491	13	504	Heinäkuu ...	389	20	409
Helmikuu	477	15	492	Elokuu	432	15	447
Maaliskuu	527	15	542	Syyskuu	451	15	466
Huhtikuu	531	11	542	Lokakuu	489	23	512
Toukokuu	524	15	539	Marraskuu ...	343	92	435
Kesäkuu	489	22	511	Joulukuu	273	34	307
Yhteensä					5,416	290	5,706

Kuljetusmatkojen pituus oli 49,558 km, edellisenä vuonna 50,807 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 185,903 mk, edellisenä vuonna 196,725: 75 mk.

Palolaitoksen todelliset kustannukset v. 1939 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määräraha, mk	Kustannukset kir- jojen mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (-) mk
Palkkiot	1) 37,000: —	35,515: —	+ 1,485: —
Sääntöpalkkaiset virat	2) 4,860,425: —	4,845,206: —	+ 15,219: —
Kesälomasijaiset	3) 189,000: —	188,010: —	+ 990: —
Vuokra	890,920: —	890,920: —	—
Lämpö	352,175: —	321,207: 70	+ 30,967: 30
Valaistus	4) 59,000: —	46,225: 80	+ 12,774: 20
Siivoaminen	12,000: —	11,626: 05	+ 373: 95
Vedenkulutus	36,200: —	33,753: 40	+ 2,446: 60
Puhtaanapito	10,200: —	8,637: 50	+ 1,562: 50
Kaluston hankinta	442,875: —	442,788: 85	+ 86: 15
Kaluston kunnossapito	5) 390,000: —	388,402: 75	+ 1,597: 25
Painatus ja sidonta	6,000: —	4,876: 60	+ 1,123: 40
Tarverahat	22,400: —	24,999: 90	— 6) 2,599: 90
Vaatteiden pesu	25,000: —	24,613: 50	+ 386: 50
Lääkkeet ja sairaanhoito- tarvikkeet	7,000: —	6,900: 70	+ 99: 30
Yleisten laitteiden kunnos- sapito	5,000: —	4,624: 40	+ 375: 60
Käyttövoima	10,800: —	8,923: 20	+ 1,876: 80
Autojen käyttö	93,830: —	122,877: 40	— 7) 29,047: 40
Hevosten elatus	3,000: —	—	+ 3,000: —
Vakuutusmaksut	60,000: —	56,762: 95	+ 3,237: 05
Väestönsuojelutarpeet	8) 310,467: —	310,215: —	+ 9) 252: —
Yhteensä	7,823,292: —	7,777,086: 70	+ 46,205: 30

Kutakin kaupungin henkikirjoissa olevaa asukasta kohden kustannukset nousivat 30: 80 mk:aan.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi palokunnalle määrätyn osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Rahaston pääoma oli kertomusvuoden alussa 348,881: 01 mk.

Rahasto lisääntyi vuoden aikana sairaankuljetusmaksuista 17,997 mk, koroista 12,614: 05 mk, lahjoista sekä palotornin sisäänpääsy- y.m. maksuista 14,590 mk eli yhteensä 45,201: 05 mk:lla.

Menot, käsittäen kapellimestarien palkkaamisen palokunnan soittokuntia varten, kirjojen sekä urheilupalkintojen ostot, tarjoilun miehistöille juhlapäivinä, palokunnan kesäkodin vuokraan ja ylläpitoon tarvittavat maksut y.m. nousivat 46,621: 05 mk:aan.

Yleististä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 14,400 mk palokunnan soittokuntien ylläpitämiseen kertomusvuonna.

1) Tähän sisältyy vuoden aikana myönnetty 11,500 mk:n suuruinen lisämääräraha — 2) S:n 87,180 mk. — 3) S:n 2,700 mk. — 4) Tähän on 10,000 mk siirretty lämpömäärärahadista. — 5) Tähän on 60,000 mk siirretty kaluston hankintamäärärahadista. — 6) Marraskuun 29 p:nä kaupunginvaltuusto oikeutti ylittämään määrärahan 3,000 mk:lla. — 7) S:n lokakuun 25 p:nä 30,000 mk:lla. — 8) Tästä on 69,177 mk siirretty v:sta 1938. — 9) Siirrettiin v:een 1940.

Joulukuun 31 p:nä 1939 rahaston pääomamäärä oli 347,461:01 mk, josta 97,500 mk oli sijoitettuna Helsingin kaupungin v:n 1934 5 ½ %:n obligatioihin 10 kpl. litt. B, 16,400 mk pankkiosakkeina sekä pankissa 96,843:20 mk talletustilillä ja 136,717:81 mk säästötilillä.

Palokunnan toiminta sodan aikana. Ensimmäisen ilmapommituksen sattuessa marraskuun 30 p:nä osallistui sen aiheuttamien tulipalojen sammutukseen vain 340 miestä eli vähemmän kuin puolet siitä n. 800 miehen määrästä, jonka väestönsuojeluviranomaiset olivat katsoneet vähintään tarvittavan ilmapommituksen mahdollisesti aiheuttamien tulipalojen sammuttamiseksi. Paloautojen, moottoriruiskujen ja tarkoitukseen soveltuvien kuorma-autojen lukumäärä osoittautui myös riittämättömäksi. Tämän vuoksi olikin otettava muutamia yksityisten omistamia kuorma-autoja sammutusmiehistön ja kaluston kuljettamista varten palopaikoille. Miehistön varustaminen kylmän sään vuoksi välttämättömillä päällystakeilla ja turkislakeilla tuotti niinkään vaikeuksia, koska tarkoitukseen soveltuvat turkislakit ja kankaat oli takavarikoitu puolustuslaitoksen tarpeisiin. Samasta syystä ei nahkasaappaitakaan saatu riittävästi hankituksi, vaan oli osittain tyydyttävä väestönsuojelukeskuksen toimittamiin kumisaa-paisiin.

Sammutusjoukkojen miesvahvuus oli sodan alkaessa ja sen ensimmäisinä päivinä pienempi kuin rauhan aikana, joka aiheutui siitä, että useita kymmeniä Vapaaehtoisen palokunnan parhaista miehistä oli kutsuttu sotapalvelukseen eikä heitä silloisen väestönsuojelupäällikön tarmokkaista yrityksistä huolimatta saatu vapautetuiksi, joitakin yksityistapauksia lukuunottamatta. Väestönsuojelupäällikön toimenpiteiden johdosta saatiin sammutusjoukkoihin kuitenkin pian täydennystä, kun niihin komennettiin 120 nostoväen I luokan miestä. Kun kaupunginhallitus sitä paitsi päätti, että palokunnan kesälomasijaiset ja eräät vapaaehtoiset saatiin ottaa palvelukseen sodan ajaksi, lisääntyi joukkojen lukumäärä vielä parillakymmenellä miehellä. Edellä mainittujen nostomiesten koulutus pantiin heti alulle ja jatkui se rauhan tuloon saakka.

Vihollisen marraskuun 30 p:nä sekä joulukuun 1 ja 21 p:nä suorittamien ilmapommitusten seurauksina syttyi kaupungissa, varsinkin ensiksi mainittuna päivänä, useita tulipaloja, joiden torjumiseen yllä mainitut sammutusjoukot tarmokkaasti osallistuivat.

XII. Teurastamo

Teurastamon toimintakertomus ¹⁾ v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 21 p:nä 1938 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö prokuristi F. Moisan ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnbergin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalihoitaja J. W. Keto. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kanslias sihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1939 19 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 128 ja sen lähettämien kirjeiden luku 79.

Lausunnot y.m. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: esitys n. s. kalanjäädyyttämön perustamisesta teurastamon yhteyteen; esitys siipikarjan myyntimaksuiksi ja sen myynnin keskittämisestä tukkumyyntihalliin; esitys teurastamon lisärakennuksia varten varattavasta lisätonnista; lausunto valtion lihantarkastamon ulkomailta tuodun lihan tarkastamispaikasta; esitys ulkomaille postipaketteina lähetettävien suolinäytteiden tarkastusmaksuista; ja esitys elävän karjan purkauslaiturin rakentamisesta teurastamon alueelle.

Teurastamon toiminta

Teurastusosastot. *Teurastusosastoilla* teurastettiin ja tarkastettiin v. 1935—39 seuraava määrä eläimiä:

	1935	1936	1937	1938	1939
Sonneja	1,985	3,101	3,469	4,439	5,007
Lehmiä	7,442	10,573	16,361	20,015	22,571
Hiehoja ja isoja vasikoita	6,905	9,219	10,998	17,294	18,946
Pikkuvasikoita	800	1,158	2,945	4,271	5,549
Lampaita ja vuohia	4,585	5,475	8,657	14,039	15,643
Sikoja	11,843	16,313	19,340	24,901	30,210
Porsaita	65	59	105	200	259
Hevosia	63	83	158	207	154
Poroja	—	15	—	1	—
Yhteensä	33,688	45,996	62,033	85,367	98,339

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1941.

Yllä luetellut v:n 1939 ruhot vastasivat 7,307,852 kg lihaa, josta 62.7 % oli nautakarjan, 2.7 % lampaan, 34.1 % sian ja porsaan sekä 0.5 % hevosen lihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 116 raavasta ja 131 vasikkaa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	—	—	7	90	90
Lehmiä	37	4,785	112	973	5,758
Hiehoja ja isoja vasikoita	5	252	12	77	329
Pikkuvasikoita	23	310.5	2	4	314.5
Lampaita ja vuohia	5	40.5	19	43	83.5
Sikoja	45	3,180	387	2,100.5	5,280.5
Porsaita	1	14	1	3	17
Hevosia	1	221	4	14.5	235.5
Yhteensä	117	8,803	544	3,305	12,108

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 71,566 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 83,674 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet olivat saapuneet kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	16,648	35,425	52,073
Lampaita ja vuohia	3,492	12,151	15,643
Sikoja ja porsaita	19,546	10,923	30,469
Hevosia	108	46	154
Yhteensä	39,794	58,545	98,339

Karjatallien käyttö. Talleissa yötä olleiden eläinten määrä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmiik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Eloik.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluik.	Koko vuosi
Raavaita ...	396	256	268	270	395	285	453	431	1,018	860	564	1,479	6,675
Vasikoita ...	4	5	—	—	3	5	53	—	5	41	39	30	185
Lampaita ...	55	30	48	73	118	72	75	279	476	359	85	47	1,717
Sikoja	313	146	143	227	378	389	132	222	358	597	307	420	3,632
Porsaita	2	—	2	—	—	1	12	1	5	5	4	11	43
Hevosia	2	—	1	2	—	1	—	—	2	5	7	7	27

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 12.5 %. Raavaista oli yli yön 13.2 %, lampaista 11.0 %, hevosista 17.5 % sekä sioista ja porsaista 12.1 %.

Rehuja myytiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Eloik.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Heiniä, kg. ...	1,875	1,770	1,464	1,470	2,015	3,895	2,625	2,106	4,174	2,967	2,295	9,580	36,236
Kauroja * ..	—	—	35	121	—	—	—	—	124	—	—	—	280
Kauranrouheita * ..	176	96	114	228	93	167	102	206	369	423	393	255	2,622

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eri eläinten suolia ja mahoja:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Eloik.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavasten, kpl ...	3,481	2,389	3,094	2,590	3,806	3,556	4,322	6,329	7,049	3,897	3,338	2,653	46,504
Sikojen ja hevosten, kpl	2,239	2,194	2,305	2,297	2,604	2,864	2,840	3,526	3,565	2,458	2,435	1,273	30,600
Pikkuvasikoiden, lampaiden ja porsaiden, kpl ...	841	594	823	885	1,087	1,204	2,016	4,042	5,099	2,579	1,736	305	21,211

Vuotien tarkastus. Vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

Kuukausi	Tarkastettu,		Leimattu,		Nylkyvikkoja,		Luonnonvikkoja,	
	kpl		kpl		kpl	%	kpl	%
Tammikuu	3,551		2,870		171	4.8	510	14.4
Helmikuu	2,440		1,973		148	6.1	319	13.1
Maaliskuu	3,146		2,272		412	13.1	462	14.7
Huhtikuu	2,689		1,997		165	6.1	527	19.6
Toukokuu	3,939		3,150		175	4.4	614	15.6
Kesäkuu	3,639		2,899		152	4.2	588	16.2
Heinäkuu	4,327		3,007		303	7.0	1,017	23.5
Elokuu	6,397		5,609		169	2.6	619	9.7
Syyskuu	7,181		6,109		464	6.5	608	8.5
Lokakuu	4,006		2,904		411	10.3	691	17.2
Marraskuu	3,106		2,299		257	8.3	550	17.7
Joulukuu ¹⁾	—		—		—	—	—	—
Yhteensä	44,421		35,089		2,827	6.4	6,505	14.6

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1939 kuluessa kaikkiaan 2,709,180 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 93,660 kg:aan paloiteltua lihaa sekä alla mainittuihin ruholajeihin; vertausten vuoksi julkaistaan v:n 1938 vastaavat luvut:

¹⁾ Puhjenneen sodan takia vuotia ei tarkastettu joulukuussa.

	1938		1939	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	153	—	174	—
Lehmiä	4,973	37	5,485	27
Hiehoja ja isoja vasikoita	13,059	7	14,027	5
Pikkuvasioita	26,861	30	30,524	37
Lampaista ja vuohia	15,788	15	14,424	3
Sikoja	6,367	246	7,374	192
Porsaita	351	—	281	—
Hevosia	186	—	285	—
Yhteensä	67,738	335	72,574	264

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 8 raavasta ja 18 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja ja ruhojen osia:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruho-osia,		Kalkklaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	1	123	2	20	143
Lehmiä	98	13,632	52	1,178	14,810
Hiehoja ja isoja vasikoita ..	44	1,741	22	200	1,941
Pikkuvasioita	419	5,550.5	107	449	5,999.5
Lampaista ja vuohia	16	112	5	19	131
Sikoja	21	1,760	205	1,123.5	2,883.5
Porsaita	5	61	—	—	61
Hevosia	27	5,544	3	71	5,615
Paloiteltua lihaa	—	—	—	389	389
Yhteensä	631	28,523.5	396	3,449.5	31,973

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 21,373 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 53,346 kg.

Siipikarjateurastamo. Kertomusvuoden siipikarjateurastus ja vienti ulkomaille ilmenee alla olevasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Teurastettua siipikarjaa, kpl	Vienti ulkomaille	
		Kpl	Netto, kg
Tammikuu	1,042	790	1,165.5
Helmiakuu	592	209	279.5
Maaliskuu	2,699	1,634	2,625.0
Huhtikuu	3,402	3,271	4,995.0
Toukokuu	418	650	785.0
Kesäkuu	672	—	—
Heinäkuu	718	—	—
Elokuu	4,000	1,147	876.0
Syyskuu	7,916	3,715	3,881.5
Lokakuu	2,139	5,336	6,408.5
Marraskuu	585	349	444.0
Joulukuu	187	200	250.0
Koko vuosi	24,370	17,301	21,710

Siipikarjasta oli rautateitse tuotu 10,185 kpl ja maanteitse 14,185 kpl.

Tukkumyynnihallia, jäädyttämöä ja syväjäädyyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyynnihallissa myytiin:													
Raavaita kpl	4,430	3,595	4,722	3,725	4,140	3,900	3,669	4,654	4,998	4,976	4,524	3,089	50,422
Isoja vasikoita »	5,314	4,783	6,430	5,461	6,081	5,288	5,353	6,384	8,101	4,840	4,920	2,168	65,123
Pikkuvasikoita »	3,129	2,643	3,945	4,660	2,655	1,699	1,380	1,859	2,120	2,497	3,815	1,198	31,600
Lampaita »	3,465	2,901	3,237	2,802	2,383	1,980	3,129	6,283	9,444	8,121	6,434	1,109	51,288
Sikoja »	4,466	4,803	4,918	4,710	3,919	4,015	3,519	4,330	5,271	4,869	5,270	2,970	53,060
Porsaita »	37	31	42	6	13	26	15	12	8	9	12	50	261
Hevosia »	37	33	28	30	37	30	12	10	24	59	86	35	421
Yhteensä, kpl	20,878	18,789	23,322	21,394	19,228	16,938	17,077	23,532	29,966	25,371	25,061	10,619	252,175
Muuta tavaraa, kg	9,235	8,405	5,037	7,441	9,029	10,872	4,915	1,566	4,588	6,734	4,409	2,786	75,017

Kiloiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	1,305,666.5	Toukokuu	1,268,486.0	Syyskuu ...	1,579,692.5
Helmikuu ..	1,172,544.5	Kesäkuu ..	1,200,078.0	Lokakuu ...	1,388,809.0
Maaliskuu ..	1,418,124.0	Heinäkuu	1,080,457.0	Marraskuu	1,338,194.0
Huhtikuu ..	1,258,951.0	Elokuu ...	1,303,085.0	Joulukuu...	739,713.5
				Koko vuosi	15,053,801.0

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Jäädyttämön riippuvien ruhojen osastoissa säilytettiin:													
Raavaita ja isoja vasikoita kpl	9,806	6,042	8,195	8,283	8,998	10,658	10,027	12,752	21,141	14,731	10,850	16,623	138,106
Pikkuvasikoita »	1,931	620	1,351	1,566	1,288	1,097	1,207	1,475	1,727	1,209	1,096	972	15,539
Lampaita »	1,724	770	1,092	1,335	1,259	1,435	2,625	4,803	7,656	6,345	4,185	1,192	34,421
Sikoja »	5,744	4,431	4,383	4,419	3,955	4,567	4,455	6,578	5,829	7,790	5,043	5,130	62,324
Porsaita..... »	157	141	130	59	21	68	56	40	18	140	37	208	1,075
Hevosia »	94	52	52	46	62	98	36	45	71	170	206	132	1,064
Yhteensä, kpl	19,456	12,056	15,203	15,708	15,583	17,923	18,406	25,693	36,442	30,385	21,417	24,257	252,529
Muuta tavaraa, kg	8,350	7,742	7,702	31,501	13,533	13,287	14,213	15,302	8,000	8,718	4,232	6,709	142,289
Syväjäädyyttämössä säilytettiin:													
Metsänriistaa . kg	195	3,679	1,461	210	90	—	10	31	220	679	929	1,064	8,568
Kanoja y.m. siipikarjaa »	—	8	—	915	380	1,032	302	2,072	9,002	4,364	3,945	2,500	24,520
Lihaa »	10	16	54	460	350	1,249	1,375	1,893	11,933	15,734	9,645	1,911	44,630
Muuta tavaraa »	—	—	50	5	—	—	—	—	—	—	—	—	55
Yhteensä, kg	205	3,703	1,565	1,590	820	2,281	1,687	3,996	21,155	20,777	14,519	5,475	77,773

Seuraavat määrät vietiin suoraan teurastamosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Teurastusosastoista suoraan vietiin:													
Raavaita kpl	71	56	80	45	75	82	127	153	94	59	36	42	920
Isoja vasikoita »	11	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	19
Lampaita »	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	6
Sikoja »	10	2	14	18	23	88	35	23	9	6	38	1	267
Hevosia »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Yhteensä, kpl	93	58	94	63	98	170	162	182	103	73	74	43	1,213
Lihantarkastamosta suoraan vietiin:													
Raavaita kpl	11	10	8	7	1	4	—	12	2	—	8	9	72
Isoja vasikoita »	32	40	56	50	40	45	17	18	28	25	14	30	395
Pikkuvasikoita »	153	633	978	967.5	559.5	389	436	520.5	603.5	615	466	241	6,562
Lampaita »	16	90	20	28	26	28	15	21	30	72	18	16	380
Sikoja »	40.5	38.5	29.5	28.5	24	14	6	5	28.5	50.5	59	58	382
Porsaita »	5	8	1	3	—	—	—	3	1	11	4	1	37
Hevosia »	3	—	4	—	2	—	—	1	—	3	4	11	28
Yhteensä, kpl	260.5	819.5	1,096.5	1,084	652.5	480	474	580.5	693	776.5	573	366	7,856
Paloitelt. lihaa, kg	2,720	1,320	3,965	1,675	5,197	4,119	3,440	2,245	1,940	10,456	9,223	750	47,050
Jäähdyttämöstä suoraan vietiin:													
Raavaita kpl	—	—	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	5
Pikkuvasikoita »	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	6
Sikoja »	71	135	183	190	144	137	127	101	160	60	16	10	1,334
Yhteensä, kpl	71	135	183	190	149	138	131	101	161	60	16	10	1,345

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y. m. laitteita käytettiin seuraavaa muualta tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Raavaita kpl	1,352	1,187	1,729	1,275	1,216	1,143	840	837	1,038	1,116	1,008	514	13,255
Isoja vasikoita »	3,073	3,018	4,185	3,470	3,721	3,177	2,762	2,710	3,652	2,386	2,715	1,132	36,001
Pikkuvasikoita »	1,285	964	1,613	2,295	1,036	432	331	539	558	446	1,057	347	10,903
Lampaita »	1,969	1,495	1,605	1,491	1,201	992	1,403	2,062	3,254	3,603	2,832	702	22,609
Sikoja »	1,988	2,324	2,413	2,033	1,320	1,027	687	838	1,493	1,953	2,071	1,175	19,322
Porsaita »	34	17	26	5	7	11	4	7	6	4	11	22	154
Hevosia »	8	5	4	4	17	11	3	2	1	7	3	2	67
Yhteensä, kpl	9,709	9,010	11,575	10,573	8,518	6,793	6,030	6,995	10,002	9,515	9,697	3,894	102,311
Muuta tavaraa, kg	24,586	19,209	22,185	14,138	17,303	30,866	9,642	13,159	18,351	7,197	36,770	7,872	221,278

Näiden ruhojen lihamäärä oli kiloissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg
Tammikuu	555,616.0	Maaliskuu	668,991.0
Helmikuu	529,877.0	Huhtikuu	565,105.5

	Kg				Kg			
Toukokuu	499,474.0	Syyskuu.....	476,637.5					
Kesäkuu.....	433,401.0	Lokakuu	453,420.5					
Heinäkuu	309,333.5	Marraskuu	493,469.0					
Elokuu	324,895.5	Joulukuu	224,753.0					
		Koko vuosi 5,534,973.5						

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.
Vuotia kpl	4,036	2,915	3,712	3,449	4,600	4,287	4,963	6,633	7,839	4,488	3,582	1,479
Elävää karjaa »	—	—	—	—	137	180	105	—	—	—	—	—
Lihaa:												
Hevosia, raavaita, sikoja, kpl	291	351	390	160	169	264.5	274	359	243	168	221.5	239
Vasikoita, lampaita, porsaita, kpl	18	5	20	14	17	67	68	121	137	27	16	11
Yhteensä, kpl	4,345	3,271	4,122	3,623	4,923	4,798.5	5,410	7,113	8,219	4,683	3,819.5	1,729
Muuta tavaraa, kg	5,250	3,617	7,274	5,109	5,966	4,077	5,293	7,712	11,248	6,517	5,477	1,556

Helsingissä myydyin **lihan hintojen** vaihtelu näkyy taulukosta n:o III. **Lihantuonti** Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raitteeseen sekä meritse Virosta v. 1935—39 ilmenee taulukosta n:o IV.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 484 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 319 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 232 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 38,321 sian ruhoa ja 74,928 kg paloiteltua sianlihaa koskevat trikiinikokeet.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit							Tutkimukset osoittivat ruhojen olevan				Tutkittuja koko ruhoja heikkään	
Teurastusosastoilla	Lihan tarkastamosta	Munaita	Raavaita	Hiiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Lampaita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Septikemisiä	Vahvasti bakteeripitoisia	Heikosti bakteeripitoisia		Bakteerivapaita
155	328	1	183	112	114	3	65	2	5	72	60	238	114	484

Septikemisistä ruhoista mainittakoon vielä seuraavaa:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit							Septikemian olivat aiheuttaneet							Septikemisiä ruhoja kaikkiaan
Teurastus-osastoilla	Lihantarkastamosta	Munailta	Raavailta	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Silkoja	Porsaita	Hevosia	Kolhakteerit	Streptokokit	Diplokokit	Diplostreptokokit	Internedius	Eipolartit		
															Absoluuttiset luvut	
6	65	1	10	4	53	3	1	1	52	2	12	4	1	1	72	
% tutkituista ruhoista									% septikemisistä ruhoista							
3.9	19.8	100.0	5.5	3.6	46.5	4.6	50.0	20.0	72.2	2.8	16.7	5.5	1.4	1.4	—	

Täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä tehtiin ruhoista keittokokeita ja todettiin 142 ruhoissa vierasta hajua, tehden tämä 29.3 %. Haju oli 73 tapauksessa vahva ja 69 tapauksessa heikko.

Tutkimusten perusteella hylättiin ruhoista kokonaan 175 eli 36.2 %. Ainoastaan keittokokeen perusteella hylättiin ruhoista 18 eli 3.7 %.

Taulukko I valaisee näitä tutkimuksia yksityiskohtaisemmin.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset jakautuivat seuraavasti: 35 pernaruttokoetta, 234 tuberkuloosikoetta, 12 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta ja 38 histologista koetta.

Kaikki pernaruttokokeet olivat kielteisiä.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Diagnoosi				Kielteinen	Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
Teurastus-osastoilla	Lihantarkastamosta	Raavailta	Silkoja	Myönteinen					
				Raavailta	Silkoja	Mikroskoopin avulla	Marsun avulla		
232	2	1	233	1	153	150	4	80	234

Myönteisiä tuloksia tutkimuksista saatiin 65.8 %. Pelkästään mikroskoopilla suoritetuista tutkimuksista oli myönteisiä 64.1 %. Niistä 84 tapauksesta, jotka mikroskooppisessa tutkimuksessa antoivat kielteisen tuloksen, tutkittiin ainoastaan 24 edelleen marsuistutuksella. Muita 60 tapausta ei aineiston vähyyden, muiden muutoksiin vaikuttaneiden bakteerien toteamisen tai muiden syiden takia tutkittu marsuistutuksella. Näitten syiden joukosta mainittakoon *Corynebacterium equi*, joka todettiin siassa 38 kertaa. Edellisenä vuonna todettiin sama bakteeri 55 kertaa, joka bakteeri todettiin ensimmäisen kerran v. 1936. Bakteriaa on todettu ainoastaan sian nielurauhasissa. Joskus on samalla kertaa todettu myöskin tuberkuloosibasilleja. Istutus marsuihin on tuberkuloosiin nähden aina antanut kielteisen tuloksen, mutta joskus on mainittu bakteeri kaikesta päättäen tappanut marsun ja on bakteeri melkein varmuudella voitu todeta marsussa.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin m. m. carcinomaa 7, sarcomaa 1, lymphadenomaa 1 ja lipomaa 1 tapauksessa.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit										Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
		Sikoja		Muuta	Sonnaa	Lehmiä	Elohoja ja Iso- ja vasikoita	Pikku-vasikoita	Lampaita	Vasvoja	Hevosia	
Teurastus-osastoita	Lihantarkastamosta	Sela-karjua	Karjua tai muuhun salvettuja									
Tutkittuja ruhoja kaikkiaan												
163	69	63	71	29	2	29	16	10	10	1	1	232
Kokeessa myönteisen tuloksen antaneita ruhoja												
62	45	29	29	11	—	17	9	7	4	1	—	107
Kokeen perusteella hylättyjä ruhoja												
9	29	—	5	7	—	9	9	5	2	1	—	38
Hylättyjen prosenttiluvut												
5.6	42.0	—	7.0	24.1	—	31.0	56.3	50.0	20.0	100.0	—	16.4

Trikiinien varalta otettiin näytteet teurastushalleista yhteensä 30,469 siasta ja porsaasta ja lihantarkastamosta yhteensä 7,852 siasta ja porsaasta sekä 74,928 kg:sta paloiteltua sianlihaa. Trikiinejä ei todettu.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin tai obdusoitiin vuoden kuluessa 43 eläintä, nimittäin 5 lehmää, 4 isoa vasikkaa, 14 pikkuvasikkaa, 5 lammasta, 14 sikaa ja 1 hevonen.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o II.

Matorakkulataudin (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkula (Cysticercus inermis):

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastus-osasto	Lihantarkastamo	Yksi	Useampia	Erväitä	Kuolleita	Ainoastaan pössiä	Ainoastaan sydäimestä	Useammista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
247	26	200	73	97	176	159	84	30	273
Prosenttiluvut									
0.53	0.13	73.3	26.7	35.5	64.5	58.2	30.8	11.0	—

Tuberkuloosia todettiin vuoden aikana ainoastaan yhdessä nautaeläimessä ja olivat muutokset havaittavissa keuhkoissa ja sen rauhasissa. Sioissa olivat muutokset 58 tapauksessa huomattavissa ainoastaan nielu- rauhasissa, 93 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa ja 2 tapauksessa sekä nielu- että suolirauhasissa.

Matorakkula (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymiset v. 1934—39 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Vuosi	<i>Cysticercus inermis</i>		<i>Tuberculosis</i>			
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1934	158	0.38	3	0.007	8	0.05
1935	140	0.36	12	0.03	30	0.15
1936	163	0.36	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45
1938	264	0.41	—	—	227	0.73
1939	273	0.41	1	0.0015	153	0.41

Kokoelmat. Säilömisnesteeseen asetetut näytteet (preparaatit) lisääntyivät vuoden aikana ja on kokoelmassa nyt 154 näytettä.

Julkaisu- y.m. toiminta. Suomen eläinlääkärilehdessä on tänä vuonna niinkuin muinakin vuosina julkaistu eläinlääkärien suorittamien tarkastustulosten ja tutkimuksien tulokset. Pohjoismaiden eläinlääkärikokouksessa Kööpenhaminassa heinäkuussa piti teurastamon apulaisjohtaja esitelmän seuraavasta aiheesta: Lihantarkastamolihan ja teurastamolihan terveydellisen laadun tilastollinen vertailu eläinlääkinnällisen tarkastuksen kannalta katsottuna. (Statistisk jämförelse mellan köttkontrollstationsköttets och slakthusköttets hygieniska beskaffenhet, sedd ur den veterinära besiktningens synvinkel.) Esitelmä käsitteli viiden viime vuoden tarkastustuloksia Helsingin kaupungin yleisessä teurastamossa.

Käyttöosasto. *Konekeskuksessa* sijaitsee laitoksen pääjako sähköä, höyryä, lämmintä ja kylmää vettä varten, sekä jäähdityshuoneiden jäädyttämistä varten kolme metyleenikloriidi turbokompressoria, joista kaksi à 240,000 ja yksi à 100,000 kaloria tunnissa eli yhteensä 580,000 kaloria tunnissa, tarpeellisine apukoneineen. Siihen kuuluvat lisäksi kaukomittaus jäähdityshuoneiden lämmön ja kosteuden mittaamista varten, jäätehdas, jonka valmistuskyky on 10,000 kg kirkasta jäätä vuorokaudessa, varasto jään säilytystä varten ja korjauspaja metallitöitä varten. Eri koneiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Euhäk.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Käyttöaika, tuntia ja minuuttia kaikkiaan													
Jäähdytyskoneet													
I	4.40	62.05	39.30	45.35	288.10	158.45	—	111.55	40.30	31.55	151.40	107.50	1,042.35
II	130.25	79.35	142.25	179.40	—	231.25	442.15	344.55	329.15	148.05	—	—	2,028.00
IV	10.55	62.50	63.45	53.10	129.50	101.30	50.40	312.10	221.30	113.35	123.45	88.00	1,331.40
Tyhjöpumput													
I	—	1.30	2.45	9.45	11.45	4.00	10.30	3.30	—	—	3.30	4.45	52.00
II	7.30	6.15	8.20	20.15	—	9.30	1.30	3.00	1.30	—	2.00	—	59.50
IV	—	1.30	—	7.00	1.30	5.00	4.30	3.30	2.00	—	2.00	4.30	31.30
Suolaliuospumput jäähdyttämön													
1	—	3.00	161.10	—	284.50	390.10	442.15	457.20	370.05	76.35	—	—	2,185.25
2	130.25	138.50	20.45	227.20	3.20	—	—	—	—	103.25	151.40	107.50	883.35
Syvjäjädyttämön													
3	—	2.10	160.15	62.10	134.05	304.50	444.15	429.15	351.35	78.25	—	—	1,967.00
4	130.25	121.45	—	141.25	—	—	—	3.00	—	102.10	123.50	88.00	710.35
Jäähdytysveden kiertopumput													
5	9.00	74.35	81.10	60.10	144.40	112.55	439.00	417.25	—	12.50	1.50	—	1,353.35
6	149.50	159.50	196.05	243.15	303.00	410.45	23.25	62.35	99.05	—	—	—	1,647.50
7	—	—	—	—	—	—	—	—	290.15	194.40	188.40	151.40	825.15
Pohjavesipumput													
8	—	—	—	—	—	—	158.00	451.00	40.30	—	—	—	649.30
9	—	—	—	—	—	—	—	—	329.00	149.00	—	—	478.00
Ilmapumppu	—	18.50	13.10	14.45	40.05	84.00	107.05	127.35	112.40	—	—	8.10	526.20
Tuulettajat													
I	138.05	134.20	178.35	213.15	255.40	345.45	384.35	442.20	372.30	189.30	153.45	102.25	2,910.45
II	140.05	128.50	175.40	220.50	268.50	384.00	413.30	447.20	373.30	188.50	153.45	102.25	2,997.35
III	124.35	116.10	156.00	190.40	127.45	302.05	426.50	425.50	346.45	178.20	122.50	92.00	2,609.50
Kloorikalsiumia käytetty													
Kilogrammaa													
S I	300	300	300	300	600	960	1,260	1,560	720	335	225	115	6,975
S II	1,200	1,200	1,500	2,100	2,400	4,080	5,280	5,580	5,880	680	1,630	680	32,210
Tonnia													
Jäätä valmistettu	—	20.0	10.0	10.0	38.8	49.6	60.0	70.0	70.0	—	—	10.0	338.4

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna. 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttö-laitteella (ketjuarinalla). Höyrykattilat on mitoitettu niin suuriksi, että käytännössä on yksi kattila kerrallaan, toisen toimiessa varalla. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat							Arhanoottori käynyt, t. ja min.	Eihinosturi käynyt, kertaa	Veitii kulutettu, m ³	Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa					
	N:o I		Kivinihiä kulu- tettu, tonnia	Tun- taa nos- tettu, kertaa	N:o II		Tun- taa nos- tettu, kertaa				Läm- mitet- ty	An- nettu höyryä	Veitii ku- lutettu, m ³	Kivinihiä pollettu, tonnia		
	Lämmi- tetty	An- nettu höyryä			Lämmi- tetty	An- nettu höyryä										
	Tuntia ja min.		Tuntia ja min.		Tuntia ja min.		Tunt. ja m.									
Tammikuu..	—	—	—	—	526.45	510.45	138.350	51	517.55	728	157	17.00	16.29	5.065	4.463	
Helmikuu...	—	—	—	—	444.00	426.00	106.600	39	434.40	553	110	15.51	15.13	3.929	3.807	
Maaliskuu...	—	—	—	—	499.00	480.20	120.250	41	489.00	608	116	16.06	15.30	3.742	3.879	
Huhtikuu...	—	—	—	—	383.15	360.15	89.850	35	373.20	454	71	12.47	12.01	2.367	2.995	
Toukokuu...	3.00	—	0.250	—	291.00	265.25	70.350	26	279.35	331	54	9.29	8.34	1.742	2.277	
Kesäkuu....	6.15	—	0.750	—	256.30	242.25	52.100	29	248.45	261	27	8.46	8.05	0.900	1.762	
Heinäkuu....	—	—	—	—	266.15	247.30	46.850	20	260.30	232	33	8.35	7.59	1.065	1.511	
Elokuu.....	251.55	230.35	45.950	20	32.30	30.30	5.350	3	273.15	247	53	9.10	8.25	1.710	1.655	
Syyskuu.....	285.25	263.50	62.050	31	—	—	—	—	277.20	389	53	9.31	8.48	1.767	2.088	
Lokakuu....	331.50	297.55	89.250	48	—	—	—	—	321.20	445	77	10.42	9.37	2.484	2.879	
Marraskuu..	332.20	308.05	95.500	43	—	—	—	—	326.40	511	97	11.05	10.16	3.233	3.173	
Joulukuu...	592.35	563.55	119.450	49	—	—	—	—	581.10	652	134	19.07	18.11	4.323	3.853	
Koko vuosi	1,803.20	1,664.20	413.200	191	2,699.15	2,563.10	629.700	244	4,383.30	5,411	982	12.20	11.35	2.690	2.857	
Kattilat I ja II yhteensä					4,502.35	4,227.30	1,042.900	435								

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille kuukausittain seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lämpökeskus	157	110	116	71	54	27	33	53	53	77	97	134	982
Jäähdytyskoneet	78	100	182	392	1,936	1,942	2,439	231	932	160	150	60	8,602
Lämmivesisäiliö	1,652	1,251	1,651	1,619	1,868	1,850	1,480	1,577	2,006	1,895	2,218	1,483	20,550
Hallintorakennus.....	156	148	173	156	170	238	189	168	160	118	138	114	1,928
Jäänvalmistus	1	32	21	20	70	95	133	144	143	1	—	20	680
Tukkumyyntihalli	26	34	25	30	75	56	54	68	54	28	28	15	493
Jäähdyttämöt	25	24	25	27	26	25	28	35	27	24	31	9	306
Sikateur. ja laboratorio	343	302	321	414	300	355	400	487	470	314	331	236	4,273
Suolipesimö	1,409	1,135	1,142	1,355	1,740	2,175	2,493	2,856	2,728	2,711	1,945	1,297	22,986
Mahojen tyhjennys os. .	4,650	2,878	3,481	4,960	4,430	5,227	5,889	8,113	7,604	5,798	5,575	2,962	61,567
Suurkarjan teurastamo.	397	366	425	384	398	476	590	742	660	410	402	329	5,579
Lihantarkastamo	5	7	6	16	14	12	11	28	14	5	5	5	128
Saniteetti teurastamo...	4	3	1	1	5	2	2	7	—	1	—	2	28
Suurkarjan talli	38	28	33	34	41	58	53	46	69	62	33	41	536
Pienen karjan talli	38	33	30	33	49	75	56	70	78	36	44	30	572
Lantala	45	95	101	149	199	397	578	428	290	262	236	46	2,826
Vuotavarasto	13	9	13	22	13	37	15	406	17	17	9	8	579
Vaunupesimö I	195	173	180	162	208	227	222	302	329	404	340	172	2,914
Vaunupesimö II	77	59	53	60	56	54	40	30	80	53	45	14	621
Kanateurastamo	88	58	90	58	12	15	20	61	91	53	21	56	623
Kesänavetta	—	—	—	—	—	10	2	12	25	5	—	—	54
Pihojen puhdistus	—	1	—	4	4	12	5	8	7	109	11	2	163
Kokonaiskulutus, m ³	9,397	6,846	8,069	9,967	11,668	13,365	14,732	15,872	15,837	12,543	11,659	7,035	136,990

Rautatievaununpesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfiointi. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lihavaunuja	237	226	265	227	218	184	159	151	198	195	250	114	2,424
Karjavaunuja ...	408	331	368	343	451	455	413	628	794	539	444	341	5,515
Yhteensä	645	557	633	570	669	639	572	779	992	734	694	455	7,939

Keskimääräinen vedenkulutus vaunua kohden oli 0.45 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntoasemalta pienjännitteisenä, suuria moottoreita varten 500 voltin ja pienempiä moottoreita varten 220/127 voltin jännitteellä. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyvä alla olevista numeroista:

	220/127 V:n val- laistuvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh
Tammikuu	8,781	8,706	28,050	45,537
Helmikuu	6,835	8,945	30,780	46,560
Maaliskuu	5,641	11,678	38,300	55,619
Huhtikuu	3,525	13,347	44,200	61,072
Toukokuu	2,691	16,305	63,100	82,096
Kesäkuu	2,249	22,654	88,000	112,903
Heinäkuu	2,377	26,396	93,100	121,873
Elokuu	3,225	27,354	118,700	149,279
Syyskuu	5,317	22,202	92,700	120,219
Lokakuu	6,936	10,308	41,300	58,544
Marraskuu	9,214	9,527	37,100	55,841
Joulukuu	7,116	6,726	24,100	37,942
Koko vuosi	63,907	184,148	699,430	947,485

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 4,500,000 mk. Todellisuudessa tulot nousivat yhteensä 5,980,129:95 mk:aan ja olivat siis 1,480,129:95 mk eli 32.9 % arvioitua määrää suuremmat.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajausta (-), mk
Teurastusosastot	1,200,000: —	1,682,040: —	+ 482,040: —
Lihantarkastusosasto	700,000: —	750,076: —	+ 50,076: —
Tukkuuostot	1,025,000: —	1,478,622: 15	+ 453,622: 15
Kuljetusratojen y.m. käyttämisestä	275,000: —	276,716: 40	+ 1,716: 40
Jäähdyttämöt	650,000: —	858,031: 55	+ 208,031: 55

¹⁾ Näistä maksuista saadaan v. 1940 käyttää enintään 465,000 mk määräalennus-ten maksamiseen.

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajaus (-), mk
Suolipesimö	125,000:—	268,527:—	+ 143,527:—
Navetta.....	27,000:—	57,726:—	+ 30,726:—
Lihojen, vuotien y.m. punnitus	20,000:—	34,374:—	+ 14,374:—
Konttorien, ravintolan y.m. vuokrat...	70,000:—	110,691:45	+ 40,691:45
Rehut	25,000:—	32,060:30	+ 7,060:30
Vaunujenpuhdistus, hylkyliha, lanta y.m.	185,000:—	226,358:05	+ 41,358:05
Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat .	114,000:—	113,865:75	— 134:25
Elävän karjan myyntimaksut	15,000:—	16,507:—	+ 1,507:—
Kanateurastamo	15,000:—	9,831:75	— 5,168:25
Erikseen mainitsemattomat tulot	10,656:—	17,634:55	+ 6,978:55
Luontoisedut	43,344:—	47,068:—	+ 3,724:—
Yhteensä	4,500,000:—	5,980,129:95	+1,480,129:95

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuu-
kausiin:

	Mk		Mk
Tammikuu	468,042:25	Heinäkuu	503,960:70
Helmikuu	395,769:55	Elokuu	533,969:35
Maaliskuu	459,115:60	Syyskuu	664,834:35
Huhtikuu	510,723:55	Lokakuu.....	640,461:90
Toukokuu	438,508:45	Marraskuu	518,618:40
Kesäkuu	431,186:80	Joulukuu	414,939:05
		Yhteensä	5,980,129:95

Kaupungin v:n 1939 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten mää-
rärahoja yhteensä 4,683,423 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myön-
nettiin lisämäärärahoja yhteensä 53,254 mk. Kaikkiaan oli siis käytettä-
vissä 4,736,677 mk, mistä käytettiin 4,628,131:75 mk. Käytettyyn mää-
rään sisältyy myös teurastamon tilitysvuokra 1,152,900 mk. Säästöä
karttui 108,545:25 mk. Eri memoeriin määrärahat ja kustannukset jakau-
tuivat seuraavasti:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mu- kaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (-), mk
Palkkiot	29,000:—	28,000:—	+ 1,000:—
Sääntöpalkkaiset virat	¹⁾ 1,404,321:—	1,572,768:75	—168,447:75
Tilapäistä työvoimaa	337,000:—	141,299:40	+195,700:60
Kesälomasijaiset	60,591:—	60,477:05	+ 113:95
Vuokra	1,152,900:—	1,152,900:—	—
Lämpö	318,800:—	311,568:70	+ 7,231:30
Valaistus	70,000:—	69,627:85	+ 372:15
Siiivoaminen.....	6,000:—	7,166:20	— 1,166:20
Vedenkulutus	223,520:—	268,749:40	— 45,229:40
Puhtaanapito	65,500:—	110,260:75	— 44,760:75
Painatus ja sidonta	50,000:—	64,932:50	— 14,932:50
Tarverahat	130,000:—	48,656:80	+ 81,343:20
Vaatteiden pesu	10,000:—	9,996:80	+ 3:20
Koneiden ja työkalujen hankinta	113,875:—	110,958:20	+ 2,916:80
Yleisten laitteiden kunnossapito	203,000:—	129,594:85	+ 73,405:15
Tapaturmavakuutusmaksut	30,000:—	6,690:50	+ 23,309:50
Käyttövoima	377,050:—	321,167:15	+ 55,882:85
Rehut ja kuivikkeet	27,400:—	33,169:55	— 5,769:55
Tarveaineet	127,720:—	180,147:30	— 52,427:30
Yhteensä	4,736,677:—	4,628,131:75	+108,545:25

¹⁾ Tähän sisältyy kertomusvuoden kuluessa myönnettyjä lisämäärärahoja
53,254 mk. Sitä paitsi siirrettiin Tilapäistä työvoimaa nimiseltä tililtä 170,400 mk.

I. Septikemian varalta laboratoriossa tutkitut ruhot

Tutkimuksen syy		Raa- vaita		Isoja vasik.		Pikku- vasik.		Lam- paita		Sikoja		Por- saita		Hevosta		Tutkittuja ruhoja kalkkiaan
		Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	Septi- kemisiä	Ei septi- kemisiä	
Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5
Arthritis	Nivel-tulehdus	—	2	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Ascites	Vesitauti	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Colica	Ähky	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Contusio	Ruhjevamma	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Enteritis	Suolitulehdus	—	5	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	13
Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	—	—	—	—	13
Fractura	Luunmurtuma	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	7
Gastritis traumatica	Traumaattinen mahatulehdus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Gastritis pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydän- pussintulehdus	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Haemorrhagia	Vertymiä	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Hepatitis	Maksatulehdus	2	25	2	2	2	3	—	1	—	7	—	—	—	—	44
Icterus	Keltatauti	—	8	—	3	3	—	—	—	—	1	2	—	—	—	17
Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	1	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Lymphomatosis	Imusolmukekasvain	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4
Mastitis	Utaretulehdus	7	30	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	38
Metritis	Kohtutulehdus	—	15	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	17
Nephritis	Munuaistulehdus	—	9	—	3	—	1	—	—	—	1	5	—	—	—	19
Omphalophlebitis	Napanuorantulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Obstipatio	Umpitauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	8
Pneumonia	Keuhkokuume	—	7	—	3	1	5	—	—	—	1	1	1	—	1	20
Pyæmia	Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Tumores	Kasvaimia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Vaccin variol	Istutusrokko	—	—	—	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73
—	Elimiä puuttuu	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	Hätäteurastus	—	7	1	2	1	3	—	—	—	1	—	—	—	—	15
—	Myrkytykseen viittaavia muu- toksia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
—	Punaiset rauhaset	—	1	—	2	2	6	—	—	—	4	—	—	—	—	15
—	Turvonneet rauhaset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
—	Vaikea synnytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
—	Verenmyrkytykseen viittaavia muutoksia	—	18	1	12	37	32	—	1	—	3	—	—	—	1	105
—	Vieras haju	—	1	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	Vieras väri	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4
Yhteensä		10	173	4	108	53	61	—	3	3	62	1	1	1	4	484

II. Hylkäämiset, ryhmitettyinä nii-

Hylkäämisen syy		Teurastus-																		
		Sonneja ja härkiä		Lehmiä		Hiehoja ja isoja vasik.		Pikkukuvasikoita												
		Koko ruhoja elintneen	Ruhonosia elintneen tai ilman	Elimiä y.m.	Ruhonosia elintneen tai ilman	Koko ruhoja elintneen	Elimiä y.m.	Ruhonosia elintneen tai ilman	Koko ruhoja elintneen	Elimiä y.m.	Ruhonosia elintneen tai ilman	Elimiä y.m.								
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	5	16	—	10	206	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Acetonaemia	Acetoniverisyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Actinomycois	Sädesienitauti	—	—	8	—	—	25	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	6	—	—	158	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Anthracois	Nokikeuhko	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Apthae epizooticae	Suu- ja sorkkatauti	—	—	—	—	—	692	—	—	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Bronchopneumonia inf. catarrhalis chron. suum		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Cachexia	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Colica	Ähky	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	1	—	2	65	19	1	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1
12	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	1	—	1	50	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	40	—	—	76	—	—	131	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Distomatosis	Maksamadot	—	—	499	—	1	5,087	—	—	513	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	1	—	—	35	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen mahaja sydänpussintulehdus.....	—	—	1	3	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	4	2	1	51	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	1	2	3	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
23	Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	3	3	569	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Melanosis	Tummumistauti	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Necrosis	Kuolio	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	3	—	—	47	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	1	1	2	13	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	3	2	—	42	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1
35	Pyaemia	Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	Rehu-, kaltausvesi-, veriaspiratio	—	—	406	—	—	1,453	—	—	1,203	—	—	—	—	—	—	—	—	6
38	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
39	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	3	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
42	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Alii morbi	Muut taudit	—	1	6	11	5	54	3	1	16	11	1	1	—	—	—	—	—	—
44		Yhteensä	—	7	996	37	112	8,621	5	12	2,141	23	2	9	—	—	—	—	—	—

Huom.: Taulukkosarekkeeseen Elimiä y.m. merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan

den syyn ja kohteiden mukaan

osastot				Lihantarkastamo																				
Lampaista		Sikojia		Porsaita		Hevosia		Sonneja ja härkiä		Lehmiä		Hiehoja ja isoja vasik.		Pikkukuvasikoita										
Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elim- neen tai ilman Koko ruhoja elimineen	Elimiä y.m.									
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43								
5	19	1,761	45	387	6,264	1	1	—	1	4	7	1	2	51	98	52	860	44	22	601	419	107	402	44

eläinten lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo												
		Lampaita		Sikoja		Porsaita		Hevosta						
		Rubonosta elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä y.m.	Koko ruhoja elimeen	Rubonosta elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä y.m.	Koko ruhoja elimeen	Rubonosta elimi- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä y.m.					
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	2	—	—	—	—	—			
2	Acetonaemia	Acetoniverisyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
3	Actinomyco-sis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
4	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
5	Anthraco-sis	Nokikeuhko	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
6	Apthae epizooticae	Suu- ja sorkkatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
7	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	4	—	—	—	—	—			
8	Bronchopneumonia inf. catarrhalis chron. suum	Porsasyssä	—	—	—	—	19	—	—	—	—			
9	Cachexia	Nääntyminen	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
10	Colica	Ähky	—	—	—	—	—	—	2	—	—			
11	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	1	—	57	11	—	—	1	2			
12	Cystae	Rakkokasvaimet	—	1	—	—	—	—	—	—	—			
13	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
14	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	16	—	—	2	—	—	—	—			
15	Distomatosis	Maksamadot	—	321	—	—	—	—	—	—	—			
16	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
17	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
18	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	2	5	—	—	—	—			
19	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
20	Hepatitis	Maksatulehdus	—	6	2	—	7	—	2	—	1			
21	Icterus	Keltatauti	1	—	—	3	—	—	—	—	—			
22	—	Kehittymättömyys	2	—	—	—	—	—	—	—	—			
23	Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
24	—	Likaantumisen	—	1	6	—	2	7	—	2	2			
25	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	1	—	—	—	—			
26	Melanosis	Tummumistauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
27	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
28	Necrosis	Kuolio	—	6	—	—	3	—	—	—	—			
29	Nephritis	Munuaistulehdus	—	1	1	1	—	1	—	—	—			
30	Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
31	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	—	5	—	—	—	—			
32	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
33	—	Pilaantuminen	1	2	67	5	103	32	—	6	1			
34	Pneumonia	Keuhkokuume	—	22	—	—	13	4	—	1	—			
35	Pyaemia	Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	—	1	—	—			
36	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
37	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	23	—	—	609	—	—	1			
38	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	2	—			
39	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—			
40	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
41	—	Vieras haju, väri, maku	3	—	1	7	29	9	1	—	2			
42	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	67	—	1	15	—	—	3			
43	Alii morbi	Muut taudit	8	—	5	1	7	3	—	8	—			
44	Yhteensä ¹⁾		16	5	542	21	205	743	5	—	7	27	3	10

¹⁾ Sitä paitsi hylättiin 389 kg paloitteltua lihaa. Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1939

Kuukausi ja päivä	Naudat			Juottovasikat			Pikkovasikat			Lampaat			Siat												
	Korkein	Keski-	Alin	Korkein	Keski-	Alin	Korkein	Keski-	Alin	Korkein	Keski-	Alin	Korkein	Keski-	Alin										
																Hinta kilogrammalta, markkaa ja penniä									
4/1	10	7	5	25	16	13	11		6	50		10	8	6	12	50	11	50	8	50					
11/1	11	8	50	6	50	16	14	12		7		13	12	10	13	12	50	9	50						
18/1	10	7	50	5	50	16	14	12		7		6	50	13	12	10	12	75	12	9					
25/1	9	50	7	5	50	16	14	12		7		12	50	11	50	10	12	25	11	50	8	50			
1/2	9	50	7	5	50	16	14	12		7		6	50	12	50	11	10	12	11	9					
8/2	10	7	50	6	16	14	12	7			6	50	13	12	10	12	11	50	9						
15/2	10	7	50	6	16	14	12			6	50		13	12	10	13	12	50	9	50					
22/2	10	25	8	6	50	16	14	12			6	50		13	50	12	50	11	12	50	12	11	50		
1/3	10	50	8	6	50	16	14	12			6	50		13	12	9	12	11	50	9					
8/3	10	50	8	6	50	16	14	12			6	50		13	12	9	11	50	11	9					
15/3	10	25	8	7	15	13	11			6	50		13	12	10	12	11	50	9	50					
22/3	10	25	8	7	16	14	12			6	50		13	12	10	12	11	50	9	50					
29/3	10	50	8	7	16	14	12			6	50		13	50	13	10	12	50	12	9	50				
5/4	10	50	8	50	7	16	14	12			6		14	13	10	12	50	12	10						
12/4	10	50	8	6	50	16	14	12			6		13	50	13	10	12	50	12	10					
19/4	9	75	7	50	6	15	13	11		6		5	13	12	8	12	11	50	9	50					
26/4	10	7	50	6	16	14	12			6		5	12	50	11	50	8	12	11	9					
3/5	10	50	8	25	7	16	14	12		6		5	13	12	8	12	11	50	9						
10/5	10	50	8	50	7	16	14	12		6		5	50	13	11	8	12	25	11	50	9	50			
17/5	10	25	8	50	7	16	14	12			6		13	12	8	12	75	12	25	9	50				
24/5	10	8	50	7	16	14	11			6			12	50	11	7	12	75	12	50	9	50			
31/5	9	75	8	7	15	13	10			6			12	50	11	8	13	12	50	10					
7/6	9	75	8	6	50	15	13	11			6		12	50	11	8	13	25	12	75	10				
14/6	9	25	7	50	6	14	12	10			6		12	10	8	13	25	12	75	10					
21/6	9	7	4	50	14	12	10			6			12	10	7	13	25	12	50	9					
28/6	10	7	50	5	16	13	11			6			12	10	8	13	50	13	9	50					
5/7	9	75	7	50	5	15	13	11		6	50		6	12	10	8	13	50	13	10					
12/7	9	7	4	50	14	50	12	10		6	50		6	10	8	6	13	50	13	9					
19/7	9	25	7	5	15	13	10			6	50		6	12	11	8	12	11	8						
26/7	9	50	7	50	5	50	14	12	10		6	50		6	13	50	13	10	14	13	50	10	50		
2/8	9	50	7	50	5	50	15	12	10		6	50		6	11	50	10	7	14	13	50	10	50		
9/8	9	7	50	5	50	16	13	10		6	50		6	11	50	10	7	14	13	50	10				
16/8	8	50	7	5	50	15	13	10		6	50		6	12	10	7	14	13	10						
23/8	8	75	7	5	50	15	13	10		6	50		6	12	50	10	7	13	50	13	10	50			
30/8	9	7	50	6	16	14	11			6			12	10	8	13	25	12	10						
6/9	9	75	8	6	16	14	12			6			12	50	10	8	14	13	50	10					
13/9	9	7	5	50	16	14	11			6			11	50	10	7	13	50	13	10					
20/9	8	50	6	50	4	50	14	12	10		6		5	50	11	10	7	14	13	50	10	50			
27/9	8	50	6	4	15	13	10			6			5	50	11	50	10	8	14	50	13	75	11		
4/10	8	5	50	3	50	14	12	10		6			5	50	9	50	8	50	6	13	50	13	25	10	50
11/10	9	6	50	4	15	13	11			6			5	50	10	8	6	14	50	14	11				
25/10	8	5	50	3	15	13	10			6			5	50	10	8	50	6	12	11	50	9	50		
1/11	8	5	50	3	50	15	13	10			5	50		11	10	7	12	50	12	9	50				
8/11	8	5	50	3	50	15	13	11			5	50		11	10	7	13	50	13	10	50				
15/11	8	25	5	50	3	50	15	13	10		5	50		5	10	50	9	7	13	75	13	25	10	50	
22/11	8	5	50	3	50	15	13	11		5	50		5	10	8	50	6	50	13	75	13	25	10	50	
29/11	8	5	50	3	50	15	13	10		5	50		5	10	50	9	6	14	13	50	11				

Muist.: Epänormaalin tilanteen takia ei virallista hinnoittelua toimitettu lokakuun 18 p:nä eikä joulukuussa.

IV. Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteeseen sekä meritse Virosta vuosina 1935—39

Vuosi ja kuukausi	Helsingin pikatava- ra-asema	Töölön tavara- asema	Vallilan asema	Kalkki	Virosta tuotua lihaa	Kalken kalkkia
	kg					
1939						
Tammikuu.....	9,416	3,478	29,635	42,529	36,611	79,140
Helmikuu.....	12,080	383	19,547	32,010	55,649	87,659
Maaliskuu.....	7,317	2,042	41,911	51,270	36,508	87,778
Huhtikuu.....	2,831	355	35,449	38,635	66,545	105,180
Toukokuu.....	4,606	—	10,882	15,488	62,336	77,824
Kesäkuu.....	4,115	8	2,615	6,738	50,000	56,738
Heinäkuu.....	3,942	—	1,911	5,853	14,444	20,297
Elokuu.....	3,043	—	1,971	5,014	—	5,014
Syyskuu.....	5,096	297	14,138	19,531	—	19,531
Lokakuu.....	6,082	739	18,179	25,000	—	25,000
Marraskuu.....	9,320	732	10,276	20,328	—	20,328
Joulukuu.....	7,938	—	12,024	19,962	—	19,962
Koko vuosi	75,786	8,034	198,538	282,358	322,093	604,451
1938.....	76,973	7,316	181,768	266,057	323,609	589,666
1937.....	66,760	8,640	203,463	278,863	479,176	758,039
1936.....	78,329	27,692	67,429	173,450	420,376	593,826
1935.....	100,905	25,864	45,941	¹⁾ 179,131	474,201	653,332

¹⁾ Tähän sisältyy Sörnäisten aseman tuonti, 6,421 kg.

Muist. taul. V. Tilastoon sisältyy ainoastaan helsinkiläisissä teurastamoissa teurastettujen ja tarkastettujen eläinten liha, teurastamon raiteeseen ja muille kaupungin rautatieasemille saapunut, muualla teurastettujen eläinten liha sekä ulkomailta tuotu liha. Vienti käsittää rautateitse ja meritse vietyt määrät. Painot ovat osaksi keskipainojen mukaan laskettuja osaksi punnituksen osoittamia.

XIII. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus ¹⁾ Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1939 oli seuraava:

I. Yleiskatsaus huolto-oloihin ja huoltolautakunnan toimintaan

A. Huolto-olot

V:n 1939 syksyyn saakka vallinneet suhteellisen edulliset taloudelliset olosuhteet eivät voineet olla vaikuttamatta myös Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huoltotoimen alalla, jossa avunsaajien määrä väheni kertomusvuonna alimpiin määriinsä sitten v:n 1933, ja jossa siten saatettiin entisestään tehostaa virastotehtävien tarkkaa ja huolellista suorittamista ja rauhassa jatkaa niiden periaatteiden ja sen hallintojärjestelmän vakiinnuttamista, jotka uuden huoltolainsäädännön kahden edellisen voimassaolovuoden aikana jo oli saatettu tarkoituksenmukaiselle alulle. Vuoden loppukuukausina kiristynyt valtiollinen tilanne ja sittemmin puhjennut sota eivät tosin aiheuttaneet kuin pientä kausiluontoista nousua avunsaajain määrissä, mutta viraston työskentely häiriytyi huomattavasti, kun suurin osa sen miespuolisista viranhaltijoista oli kutsuttuna sotatoimiin ja kun keskusvirasto puutteellisten väestönsuojien y. m. syiden johdosta täytyi joulukuussa siirtää tilapäisesti Topeliuksenkadun 26:ssä olevaan kansakoulutaloon. Lisäksi oli suoritettava kunnalliskodin hoidokkien evakuointi ja järjestettävä saman laitoksen luovutus osittain sotilastarkoituksiin, samaten moninaisia sotatoimista aiheutuneita huoltotehtäviä.

Virastoa koskevat ohje- ja johtosäännöt pysyivät muuttumattomina lukuunottamatta niitä muutoksia ja lisäyksiä, jotka huoltolautakunta tammikuun 2 p:nä vahvisti huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntöön.

Huoltotoimen kannalta voidaan kertomusvuotta tilastonumeroiden valossa pitää suhteellisen edullisena. Turvautuminen köyhäinhoidon apuun pieneni edelleen, joskaan ei yhtä tuntuvasti kuin edellisinä vuosina. Välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaislukumäärä oli 16,053, mikä tietää vähennystä edelliseen vuoteen vain 88 henkilöä eli 0.5 %. Tosin varsinaisten avunsaajien kohdalla vähennys oli suurempi, nimittäin 4.7 %, mutta sen sijaan tilapäistä avustusta — alle 500 mk:n suuruista kotiaavustusta — jouduttiin jakamaan useammille henkilöille kuin edellisellä vuonna.

Välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuista lukumäärää silmälläpitäen kertomusvuosi merkitsee aallonpohjan saavuttamista köyhäinhuolto-

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1941.

rasitukseen nähden sitten v:n 1933. Sanottu lukumäärä on säännöllisesti alentunut vuosi vuodelta seuraavasti: v. 1933, 35,282, v. 1934 28,166, v. 1935 25,639, v. 1936 23,499, v. 1937 18,872, v. 1938 16,141 sekä v. 1939 16,053. Prosenteissa laskien nämä avustettujen lukumäärät tekevät kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn väestöön verraten v. 1933 13.1 %, v. 1934 10.3 %, v. 1935 9.2 %, v. 1936 8.3 %, v. 1937 6.4 %, v. 1938 5.3 % sekä v. 1939 5.1 %, joten köyhäinhuitorasitus kaupungin väkiluvun kasvun huomioonottaen on tasaisesti keventynyt. Huoltotoimen bruttomenot nousivat edellisestä vuodesta n. 2.7 miljoonalla mk:lla tehden kertomusvuonna 57,222,984: 40 mk. Kutakin kaupungin asukasta kohden ovat bruttomenot olleet v. 1933 273: 04 mk, v. 1934 220: 03 mk, v. 1935 224: 80 mk, v. 1936 216: 26 mk, v. 1937 196: 87 mk, v. 1938 178: 86 mk sekä v. 1939 181: 24 mk, joten huoltotoimen aiheuttama suhteellinen rasitus on seitsemässä vuodessa tuntuvasti pienentynyt, huolimatta uusien lakien aiheuttamasta huollon alan laajenemisesta. Huoltoviraston kanslioiden työmäärää osoittavissa tilastonumeroissa on niinkään yleensä havaittavissa pientä vähentymistä.

B. Hallinto ja organisatio

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 10 jäsentä ja 10 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisäjäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:

Insinööri F. Kreander
Rakennusmestari G. Welroos
Toimistopäällikkö H. Alenius
Putkityöntekijä J. A. Kivistö
Toimittaja H. Adler
Toimittaja R. Paasio
Rouva S. Saveri
Pastori F. E. Lilja
Pankinjohtaja V. Sipi
Varatuomari M. Olsson

Varajäsenet:

Pastori Th. af Björkstén
Tullipäällismies A. Forsström
Taloudenhoitaja K. Wilén
Pianoteknikko J. Virtanen
Konttoristi E. Jokinen
Varastotyöntekijä S. Laine
Myymälänhoitaja L. Pukander
Opettaja A. Kallioniemi
Johtaja A. Linko
Merenkulkuneuvos A. Viranko

Lisäjäsenet:

Johtaja J. Hellsten ¹⁾
Rouva E. Östenson
Ylikonemestari G. A. Lemström
Rouva M. Paaso
Liikkeenhoitaja U. Merilina
Rouva F. Pietikäinen
Rouva E. Stolt
Teologiantohtori V. Päivänsalo
Esittelijäneuvos A. Vehilä
Filosofianmaisteri E. Korpela

Varalisäjäsenet:

Kansakoulunopettaja K. Saltzman
Aluelääkäri L. Wetterstrand
Toimitusjohtaja L. B. Liljefors
Malliveistäjä T. Kuukkanen
Kivityöntekijä O. Nuutinen
Konttoristi E. K. Kalervo
Työnjohtaja J. V. Tuomi
Kouluhoitajatar L. Hagan
Filosofianmaisteri H. Kannila
Kansakoululääkäri E. Alho

¹⁾ Johtaja J. Hellsten kuoli syyskuun 29 p:nä, minkä jälkeen lautakunnan lisäjäseneksi tuli lakitieteentohtori G. Palmgren.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Paasio.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 12 valvontapiiriin. Näiden piirien valvojina toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet: piirissä I a jäsen Welroos, I b lisäjäsen Paaso, II a jäsen Olsson, II b lisäjäsen Stolt, III a jäsen Lilja, III b lisäjäsen Stolt, IV a jäsen Sipi, IV b jäsen Pietikäinen, V a jäsen Saveri, V b lisäjäsen Lemström, VII a jäsen Kivistö sekä VII b lisäjäsen Östenson.

Valvontapiirien alueet olivat seuraavat:

I a piiri käsitti: III, V, VI ja VII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Punavuorenkatu, Kivenhakkaajankatu, Iso Roobertinkatu, Erottajankatu, Heikinkatu, Pohj. Esplanaadikatu, Eteläsatama, Vuorimiehenkatu, Kasarmikatu, Tarkk'ampujankatu, Pursimiehenkatu, Telakkakatu, Munkkisaarenkatu ja Hietalahti.

I b piiri: VI, VII ja IX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Munkkisaarenkatu, Telakkakatu, Pursimiehenkatu, Tarkk'ampujankatu, Kasarmikatu, Vuorimiehenkatu, Eteläsatama, Merisatama ja Hietalahti sekä Etelä sataman suulla olevat saaret ynnä Suomenlinnan.

II a piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Helsinginkatu, Vallininkatu, Vallininkuja, Castréninkatu, Neljäs linja, Suonionkatu, Kolmas linja, Näkinkuja, Siltavuorensatama, Hakaniementori, Eläintarhanlahti ja Töölönlahti.

II b piiri: I, II ja VIII kaupunginosat kokonaisuudessaan sekä X kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Eläintarhanlahti, Hakaniementori, Siltavuoren satama ja Kaisaniemenlahti ynnä Korkeasaaren, Palosaaren, Hylkysaaren ja Tervasaaren.

III a piiri: Käpylän, Vanhankaupungin, Arabian ja Toukolan kaupunginosat kokonaan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat rautatie, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnankatu ja Vanhankaupungin selkä.

III b piiri: Vallilan ja Hermannin kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnankatu, Vanhankaupungin selkä, Saarenkatu, Hämeentie ja Teollisuuskatu.

IV a piiri: asuma-alueet Reijola, Uusipelto, Ruskeasuo ja Tilkka sekä XIII, XIV, XV ja XX kaupunginosat kokonaisuudessaan.

IV b piiri: IV kaupunginosan kokonaisuudessaan ja V kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Hietalahdenranta, Boulevardi, Erottajankatu, Iso Roobertinkatu, Kivenhakkaajankatu, Punavuorenkatu ja Hietalahti.

V a piiri: Pasilan sekä XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Sturenkatu, Kirstinkatu, Castréninkatu, Länsi Papinkatu, Neljäs linja, Castréninkatu, Vallininkuja, Vallininkatu, Helsinginkatu ja rautatie.

V b piiri: XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Harjukatu, Harjutorinkatu, Franzéninkatu, Castréninkatu, Kirstinkatu ja Sturenkatu.

VII a piiri: Hermannin kaupunginosasta sekä X kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Vanhankaupunginlahti, Sörnäisten satama,

Siltavuorensatama, Näkinkuja, Hämeentie ja Saarenkatu sekä Kana, Hana, Sompia, Nihti ja Mustikkamaa nimiset saaret.

VII b piiri: XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Hämeentie, Kolmas linja, Suonionkatu, Neljäs linja, Länsi Papinkatu, Castréninkatu, Franzéninkatu, Harjutorinkatu ja Harjukatu.

Huoltolautakunnan osastot ja jaostot. Kaupungille vahvistetun huolto-ohjesäännön mukaisesti lautakunnassa jatkuvasti toimi neljä osastoa, hallinto-osasto, köyhäinhuolto-osasto, irtolaisuus- ja alkoholisti-huolto-osasto. Näiden osastojen tehtäviä järjesteltiin jossakin määrin uudelleen niiden muutosten kautta, jotka sosiaaliministeriö joulukuun 20 p:nä 1938 vahvisti Helsingin kaupungin huolto-ohjesääntöön, ja käyvät nämä muuttuneet tehtävät samoinkuin osastojen kokoonpano ja jakautuminen tarpeellisiin jaostoihin selville seuraavasta.

Hallinto-osasto käsittelee kaikki sellaiset yhteiskunnallisen huollon hallintoa koskevat asiat, joita ei ole määrätty muun elimen päätettäväksi, niihin luettuina myös työttömyyshuoltoon kuuluvat asiat, sikäli kuin ne on uskottu huoltotoimen toteutettaviksi, ja on hallinto-osastolla oikeus yksimielisellä päätöksellä ratkaista myös huoltolautakunnan päätösvaltaan kuuluvia asioita, jos ne ovat niin kiireellisiä, etteivät ne siedä lykähystä lautakunnan seuraavaan kokoukseen, mutta on ratkaisusta ilmoitettava lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Osaston käsittelemiä asioihin on kuulunut huoltoviraston virkailijoita koskevia ja muita juoksevia tai kiireellisiä tehtäviä, kuten tilapäisten virkailijoiden ja palveluskunnan ottamista, sairas- ja virkalamon myöntämistä sekä myös työttömyyshuoltoon koskevia asioita, ja kuului osastoon lautakunnan puheenjohtaja Kreander puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Paasio varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhuolto-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja kolmas apulaisjohtaja irtolais- ja alkoholisti-huolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa, sekä jäsenet Sipi ja Adler valittuina.

Köyhäinhuolto-osaston asiana on:

1) valvoa, että annetaan tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa henkilöille, joille kunta lain mukaan on velvollinen sitä hankkimaan, tai että annetaan tarkoituksenmukaista avustusta, jotta estettäisiin varaton joutumasta elatuksen tai hoidon puutteeseen;

2) päättää köyhäinhoidon hyväksi tehtyjen lahjoitusten käytöstä lahjoittajan määräysten mukaisesti;

3) täyttää ne muut tehtävät, jotka köyhäinhuoltolain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat; sekä

4) täyttää tammikuun 17 p:nä 1936 annetun lastensuojelulain 9 §:n 2 momentin a) kohdassa mainitussa tapauksessa ne lasten ja nuorten henkilöiden yhteiskunnallista huoltoa koskevat tehtävät, jotka lastensuojelulain ja lastensuojeluasetuksen mukaan kuuluvat huoltolautakunnalle.

Köyhäinhuolto-osastoon kuului puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhuolto-osaston jaostojen varapuheenjohtajat nimittäin Welroos, Olsson, Lilja, Sipi, Saveri, Paasio ja Kivistö, joista Paasio osaston varapuheenjohtajana.

Muutetun huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa tarpeellisiin jaostoihin käsittelemään asioita, jotka koskivat

1) köyhäinhoidon antamista ja edellä mainitun 4 kohdan mukaan osastolle kuuluvaa yhteiskunnallista huoltoa sekä luopumista köyhäinhoidon korvauksesta;

2) täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuun ottamista sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen;

3) sen yhteiskunnallisen huollon korvausta, jota ulkokunnissa on annettu Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville; sekä

4) hoidokin ottamista kunnalliskotiin tai työlaitokseen sekä hoidokin toimittamista muuhun hoitolaitokseen tai sijoittamista yksityiskotiin.

Osasto jaettiin tämän mukaisesti 9 jaostoon. Näistä jaostot I—VII käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien muutakin köyhäinhoitoa koskevat anomukset katsomatta siihen, missä kaupunginosassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsentä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Welroos ja lisjäsen Paaso, toisessa jaostossa jäsen Olsson ja lisjäsen Stolt, kolmannessa jaostossa jäsen Lilja ja lisjäsen Stolt, neljännessä jaostossa jäsen Sipi ja lisjäsen Pietikäinen, viidennessä jaostossa jäsen Saveri ja lisjäsen Lemström, kuudennessa jaostossa jäsen Paasio ja lisjäsen Hellsten, seitsemännessä jaostossa jäsen Kivistö ja lisjäsen Östenson.

Kahdeksas jaosto käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana Paasio ja jäsenenä Vehilä.

Yhdeksäs jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta määrättyinä sekä varapuheenjohtajana jäsen Olsson ja jäsenenä lisjäsen Päivänsalo.

Irtolaishuolto-osaston asiana on täyttää irtolaislain ja irtolaisasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättyinä sekä valittuina jaostojen varapuheenjohtajat Lilja ja Lemström, edellinen varapuheenjohtajana, ja lautakunnan jäsenet Kivistö ja Pietikäinen. Jaostoihin ei osastoa enää kertomusvuoden alusta lukien ohjesääntömuutosten johdosta ole jaettu. Irtolaishuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja yleisvalvojina ovat toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisjäsenistä valittuina Lilja, Kivistö, Pietikäinen ja Lemström.

Alkoholihuolto-osaston asiana on täyttää alkoholistolain ja alkoholiasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättyinä, sekä jäseninä jaostojen varapuheenjohtajat Kreander ja Adler, edellinen varapuheenjohtajana, ja lisjäsenet Vehilä ja Östenson. Alkoholihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja ovat yleisvalvojina toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisjäsenistä valittuina Kreander, Adler, Vehilä ja Östenson.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Allenius, varapuheenjohtajana Virtanen ja jäsenenä Hagan sekä varalla Wilén, Saveri ja Lemström;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Sipi, varapuheenjohtajana Welroos ja jäsenenä Merilinna sekä varalla Linko, Forsström ja kaupunginagronoomi J. Tamminen;

Työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Allenius sekä jäsenenä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman, talousneuvos M. Sillanpää ja lautakunnan jäsen Saveri.

Kaupunginhallituksen edustajana huoltolautakunnassa sekä sen hallinto- ja köyhäinhoito-osastoissa on ollut rahatoimenjohtaja J. Helo sekä irtolais- ja alkoholiosastossa toimittaja Y. Räisänen. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa ovat kaupunginhallitusta edustaneet sen seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden haltuunottoa ja sen käyttämistä hoidon korvaamiseen sekä samoin kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnassa rouva M. Salmela-Järvinen, huoltolautakunnan työtupien johtokunnassa ylikonemestari V. V. Salovaara sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa toimitusjohtaja I. W. Udd.

C. Kokoukset ja tärkeimmät päätökset

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 5 varsinaista ja 6 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 90 asiaa. Hallinto-osastolla oli 12 varsinaista kokousta, joissa käsiteltiin kaikkiaan 418 asiaa. Köyhäinhoito-osasto kokoontui 2 kertaa käsitellen 6 asiaa ja sen eri jaostot kokoontuivat seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita	Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita
I	19	4,283	VI	21	6,473
II	21	3,742	VII	20	5,145
III	22	4,525	VIII	15	2,897
IV	20	5,182	IX	5	627
V	22	4,914			

Irtolaishuolto-osastolla oli 37 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 1,135 asiaa. Alkoholihuolto-osasto piti 36 kokousta, joissa se käsiteli kaikkiaan 2,031 asiaa.

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan kokouksia oli 16 ja niissä käsiteltyjä asioita 332.

Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 18 kokousta ja niissä käsiteltiin 175 asiaa.

Työtupien johtokunta kokoontui 19 kertaa käsitellen 244 asiaa.

Lautakunnan käsittelemät asiat. Huoltolautakunnan ja sen hallinto-osaston kertomusvuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai muuten yleisempää mielenkiintoa ansaitsevista asioista esitettäköön tässä yleispiirteittäin seuraavat:

Kun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan elokuun 22 p:nä 1938 hyväksynyt kaupunginhallituksen esityksen huoltolautakunnan alaisten

työtupien sekä erillisinä toimineiden naisten työtupien hallinnollisesta yhdistämisestä, josta lausuntonsa ja ehdotuksensa oli antanut, kuten v:n 1938 toimintakertomuksessa on mainittu, erityinen komitea, kehoitettiin huoltolautakuntaa laatimaan ja kaupunginhallitukselle lähettämään ehdotukset työtupien yhdistämisestä johtuviksi muutoksiksi kysymykseen tuleviin ohje- ja johtosääntöihin. Tehtävää varten asetettu komitea, jonka puheenjohtajana toimi huoltolautakunnan puheenjohtaja F. Kreander sekä jäsenenä lautakunnan varapuheenjohtaja R. Paasio, huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin ja asiamies A. Simonen, sai mainitun tehtävänsä suoritettuaan asiakseen valmistaa ehdotuksen myöskin niiksi muutoksiksi Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain kesäkuun 14 p:nä 1937 vahvistettuun johtosääntöön, mitkä muutokset ohjesääntöihin vahvistettujen muutosten johdosta olivat käyneet tarpeellisiksi. Huoltolautakunta käsittelee kokouksessaan tammikuun 2 p:nä ¹⁾ komitean ehdotukset ja vahvisti ne noudatettaviksi.

Kirjeessä huhtikuun 20 p:ltä 1938 kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta esitti huoltolautakunnalle, että lautakunta asettaisi valiokunnan tarkistamaan ja täydentämään kunnalliskodin ylihoitajattaren johtosääntöä sekä valmistamaan ehdotuksen johtosäännöksi kunnalliskodin alihoitajattarille. Kokouksessaan toukokuun 4 p:nä huoltolautakunta asetti johtokunnan esittämän valiokunnan ja valitsi sen puheenjohtajaksi sanotun johtokunnan puheenjohtajan H. Alleniuksen sekä jäseniksi kunnalliskodin johtajan, lääkärin ja ylihoitajattaren. Valiokunnan valmistamat ehdotukset huoltolautakunta käsittelee kokouksessaan tammikuun 2 p:nä ja vahvisti ne noudatettaviksi.

Kuten aikaisemmissa vuosikertomuksissa on mainittu, Pelastusarmeija useana talvena on ylläpitänyt kaupungissa kodittomien miesten lämmitelytupaa, jossa kävijöille tarpeen mukaan on annettu lämmintä ruokaa. Tätä toimintaa, jonka avulla on pyritty torjumaan kerjuuta sekä toimettomien henkilöiden oleskelua rautatieaseman y. m. julkisten rakennusten eteisissä ja yksityisten talojen porraskäytävissä, kaupunki on kertomusvuoden kuluessa edelleen, huoltolautakunnan suosituksesta, tukenut myöntämällä tarkoitusta varten apurahoja.

Kirjeessä tammikuun 7 p:ltä huoltolautakunnan alaisten työtupien johtokunta esitti huoltolautakunnan hallinto-osastolle, että koska huoltolautakunnan työttömyyshuoltokanslian työttömien naisten kortistossa joulukuun viimeisenä päivänä 1938 oli työttömyystöihin hyväksytyjä naisia, jotka eivät olleet saaneet työtä vapailla työmarkkinoilla, 133 henkilöä yli niiden 100 henkilön, jotka v:n 1938 lopussa olivat olleet naisten työtupien yhteyteen järjestetyn alaosaston työttömyystöissä, enintään 100 työttömälle naiselle edelleen järjestettäisiin työtupien C-osaston yhteyteen alaosasto, johon työntekijät otettaisiin samassa järjestyksessä kuin C-osastolle yleensäkin, sekä että hallinto-osasto, johtokunnan suunnitelman hyväksyen, päättäisi pyytää kaupunginhallitukselta sen käyttövaroista naisten opinto- ja ammattikursseja varten johtokunnan käytettäväksi tarkoitusta varten 214,000 mk, millä määrärahalta alaosasto pidettäisiin toiminnassa tammikuun 23 p:stä toukokuun 23 p:ään. Kokouksessaan tammikuun 13 p:nä hallinto-osasto päätti tehdä kaupunginhallitukselle

¹⁾ Kaikki ne päivämäärät, joiden yhteydessä vuosilukua ei ole mainittu, tarkoitavat kertomusvuotta.

johtokunnan ehdotuksen mukaisen esityksen, minkä esityksen kaupunginhallitus kokouksessaan tammikuun 18 p:nä pöytäkirjan 162 §:n kohdalla sellaisenaan hyväksyi.

Sitten kun kaupunginvaltuusto oli lokakuun 26 p:nä 1938 vahvistanut noudatettavaksi eräitä erillisen naisten työtuvan yhdistämisestä huoltolautakunnan alaisiin työtupiin johtuneita muutoksia huoltolautakunnan alaisten työtupien kesäkuun 2 p:nä 1937 vahvistettuun ohjesääntöön ja näiden muutosten yhteydessä uudistetun ohjesäännön 2 §:n kohdalla m. m. määrätty, että työtupien C-osastolle ottamisesta, mikä osasto vastasi entistä erillistä naisten työtupaa, päättää huoltoviraston työttömyyshuoltokanslia yksissä neuvoin huoltotoimen toimitusjohtajan kanssa noudattamalla huoltolautakunnan hallinto-osaston vahvistamia perusteita, teki työttömyyshuoltokanslian esimies, huoltotoimen toimitusjohtajan kanssa asiasta neuvoteltuaan, toimitusjohtajalle tammikuun 9 p:nä kirjallisen ehdotuksen näin kysymykseen tulleista perusteista. Huoltotoimen toimitusjohtajan yhdyttyä työttömyyshuoltokanslian esimiehen ehdotuksiin hallinto-osasto kokouksessaan saman kuukauden 13 p:nä vahvisti mainitut perusteet noudatettaviksi sekä työtupien johtokunnan ja työttömyyshuoltokanslian tietoon saatettaviksi. Samassa kokouksessaan hallinto-osasto käsitteli työtupien johtokunnan kirjelmän tammikuun 7 p:ltä, jossa johtokunta työtupien uudistetun ohjesäännön 5 §:n 7 kohdan mukaisesti esitti hallinto-osaston hyväksyttäväksi ohjeet työtupien myymälöiden kaupintaviraston säilyttämisestä, sekä tuotteiden myyntipalkkioista ja tilityksistä, mitkä johtokunnan esitykset ohjeiksi asiassa hallinto-osasto sellaisinaan hyväksyi noudatettaviksi.

Kuten edellisestä vuosikertomuksesta näkyy, ryhdyttiin jo v. 1937 toimenpiteisiin töiden varaamiseksi avoimessa irtolais- ja alkoholisti-huollossa oleville ja otettiin v:n 1938 talousarvioon määräraha töiden järjestämiseksi työttömille irtolaisille ja alkoholisteille, minkä lisäksi kaupunginvaltuusto lokakuun 27 p:nä 1937 päätti, että huoltolautakunnan alaisiin työtupiin saatiin v:n 1938 aikana ottaa huoltolautakunnan huollettavia irtolaisia ja alkoholisteja enintään 40 edellyttämällä, ettei työtupien hoidokkien kokonaismäärä sen kautta suurentunut. Tämän mukaisesti alettiin v. 1938 järjestää työttömille irtolaisille ja alkoholisteille työmahdollisuuksia sekä erillisellä ulkotyömaalla että työtupien irtolais- ja alkoholistihuolto-osastolla, minkä osaston perustaminen ja jatkuva toiminta oli vakiinnutettu työtupien uudessa ohjesäännössä. Kokouksessaan kesäkuun 30 p:nä 1938 huoltolautakunta päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen, että v:n 1939 talousarvioon varattaisiin 975,000 mk:n suuruinen määräraha käytettäväksi töiden järjestämiseen alkoholisteille ja irtolaisille suorittamalla näistä vähintään 5: 50 mk:n suuruisista alinta tuntipalkkaa. Otteella kokouspöytäkirjastaan joulukuun 29 p:ltä 1938, 2,523 §, joka pöytäkirjanote saapui huoltolautakunnalle vasta v:n 1939 alussa, kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle, että kaupunginhallitus, käsitellessään kysymystä töiden järjestämisestä alkoholisteille ja irtolaisille, oli päättänyt, että heille järjestetään töitä v. 1939 yleisten töiden lautakunnan suunnitelman mukaisesti samaan tapaan kuin v. 1938 ja siinä määrin kuin huoltolautakunta voi osoittaa näihin töihin sopivia henkilöitä, kuitenkin siten, että menot eivät saaneet ylittää 800,000 mk:n määrää vuodessa, minkä ohella kaupunginhallitus oli vahvistanut palkat 5: 50—7: — mk:ksi tunnilta sekä päättänyt tehdä esityksen, että

tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa erinäisiä avustustöitä varten varatussa v:n 1938 määrärahasa syntyvä säästö saataisiin siirtää käytettäväksi samaan tarkoitukseen v. 1939. Lisäksi oli samalla päätetty kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa toimittamaan huoltolautakunnalle jäljennöksen kaupungininsinöörin ja sanotun lautakunnan asiassa antamista lausunnoista, mitkä jäljennökset kaupungin rakennustoimisto lähettikin huoltolautakunnalle kirjelmällä tammikuun 17 p:ltä n:o 935; ja merkittiin kaikki nämät asiakirjat tiedoksi ja asianomaisten viranhaltijain tietoon saatettavaksi huoltolautakunnan kokouksessa kesäkuun 6 p:nä.

Sosiaaliministeriön oikeutettua kiertokirjeellään helmikuun 8 p:ltä 1932 huoltolautakunnat asianomaisten läänien lääninhallituksilta anomaan tarpeellisiksi katsomansa määrät luottokuljetuslippuja työhaussa kulkevien työttömien ulkokuntalaisten palauttamiseksi kotipaikkakunnilleen ja sellaisia Helsingin kaupungin huoltolautakunnalle oli vuosittain myönnetty, merkittiin lautakunnan kokouksessa helmikuun 6 p:nä tiedoksi, että sosiaaliministeriö oli, huoltotoimen toimitusjohtajan pyynnöstä ja Uudenmaan läänin lääninhallituksen suosituksesta jälleen kertomusvuodeksi myöntänyt tarkoitukseen käytettäväksi 30,000 mk:n suuruisen määrärahan.

Sen johdosta, että huoltolautakunnan alaisen huoltoviraston eri osastoilla oli huoneistojen ahtauden vuoksi käynyt vaikeaksi hoitaa säännöllisesti tehtäviä, huoltolautakunnan hallinto-osasto useammilla eri päätöksillä anoi lisämäärärahoja huoneistojen laajentamista varten, mitkä anomukset kaupunginhallitus hyväksyi.

Kokouksessaan helmikuun 28 p:nä huoltolautakunnan köyhäinhuolto-osasto käsitteli kaupungin elintarvikekeskuksen kirjelmän tammikuun 14 p:ltä, jossa mainittu keskus esitti, että avustuksensaajille jaettavien valmiin ruoan nauttimiseen kaupungin keskuskeittolan ravintolassa oikeuttavien n. s. ruokalappujen hinnat elintarvikkeiden kallistumisen johdosta korotettaisiin siten, että aamiaislappujen hinta, joka oli ollut 1: 50 mk, nousisi 1: 75 mk:ksi ja päivällislappujen hinta, joka oli ollut 4 mk, 4: 25 mk:ksi; köyhäinhuolto-osasto hyväksyi esityksen.

Otteella pöytäkirjastaan helmikuun 2 p:ltä, 300 §, kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle merkinneensä tiedokseen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön kaupunginhallitukselle lähettämän ilmoituksen voimassa olevien työttömyysohjeiden täydentämisestä siten, että kunnat oli jaettu 6 eri luokkaan sen mukaan, miten suuria taloudellisia uhrauksia kunnilta voitiin vaatia työttömyyden torjumiseksi, niin myös, että Helsingin kaupunki oli tällöin asetettu V luokkaan, minkä ohella kaupunginhallitus oli päättänyt ilmoittaa asian huoltolautakunnalle sekä samalla toimittaa sille esityslistansa kyseessä olevalta kohdalta, josta esityslistasta kävi ilmi m. m., että Helsingin kaupungin, saadakseen valtion ryhtymään toimenpiteisiin työttömyystöiden järjestämiseksi kaupungissa, oli omasta puolestaan ensiksi järjestettävä työttömyystöitä niin suurelle määrälle työttömyyshuoltokortistoon hyväksytyistä työttömistä, että se vastasi 0,5 % kaupungissa hengillekirjoitettujen asukkaiden luvusta eli siis lähes 1,500 työttömälle, minkä jälkeen kaupunki ja valtio tulisivat järjestämään varoitita suhteessa 1: 2 eli siis valtio kaksi kertaa niin suurelle määrälle kuin kaupunki. Huoltolautakunnan hallinto-osasto käsitteli asian kokouksessaan maaliskuun 6 p:nä ja päätti lähettää sanotut ilmoitukset tiedoksi huoltolautakunnan alaiselle työttömyyshuoltokanslialle.

Samassa kokouksessa hallinto-osasto päätti merkitä tiedokseen sekä työttömyyshuoltokanslian tietoon saatettavaksi sosiaaliministeriön huoltolautakunnille tammikuun 20 p:nä toimittaman kiertokirjeen n:o Hao 1, jossa ministeriö kiinnitti huoltolautakuntien huomiota kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön marraskuun 2 p:nä 1938 kaikille valtion virastoille ja laitoksille sekä kaikille kunnille lähettämään kiertokirjeeseen n:o 5, jossa on annettu yksityiskohtaisia ohjeita valtion avulla tapahtuvasta työttömyyden torjumisesta.

Kokouksessaan maaliskuun 6 p:nä hallinto-osasto käsitteli huoltotoimen apulaisjohtajan O. Toivolan kirjelmän helmikuun 28 p:ltä, jossa Toivola pyysi, että osasto puoltaisi hänen anomustaan saada kaupungin varoista 8,000 mk:n suuruinen apuraha opintomatkaa varten Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan, millä matkalla hän tulisi tutustumaan lähinnä alkoholisti- ja irtolaishuoltoon niinhyvin avo- kuin laitoshuoltoa silmälläpitäen sekä käymään Tukholmassa, Göteborgissa, Malmössä, Oslossa ja Kööpenhaminassa ja tutustumaan myös Wenngarnin, Svartsjön ja Landskronan laitoksiin. Hallinto-osasto, huomioonottaen, miten tärkeätä olisi, että huoltotoimen asianomainen apulaisjohtaja perehtyisi seikkaperäisesti lähinnä alkoholistihuoltoon maissa, joissa sitä oli jo pitemmän aikaa toteutettu ja joissa tämän huollon menettelytavat siten olivat pitemmälle kehitetyt, piti opintomatkaa hyvin toivottavana ja päätti puoltaa apurahan pyyntöä, minkä kaupunginhallitus huhtikuun 4 p:nä tekemällään päätöksellä myösikin, alentaen summan kuitenkin 6,000 mk:ksi. Apulaisjohtaja Toivola teki opintomatkinsa toukokuussa.

Kuten v:n 1937 ja 1938 toimintakertomuksissa on mainittu, kaupunginvaltuusto kokouksessaan lokakuun 27 p:nä 1937 hyväksyi Tervalammen työlaitoksen rakennusohjelman ja päätti alistaa sen sosiaaliministeriön vahvistettavaksi. Valtuusto hyväksyi myös n:olla 100/104 merkityt, edellisen kesäkuun 8 p:nä päivätyt luonnospiirustukset antaen yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadittua rakennusten pääpiirustukset ottamalla mahdollisuuden mukaan huomioon huoltolautakunnan esittämät huomautukset. Sosiaaliministeriö lienee alistuksen johdosta vahvistanut rakennusohjelman 8,480,000 mk:n kustannusarvioon päättyvän; mutta kun urakkatarjoukset rakennuskustannusten kallistumisen vuoksi ja lähinnä sen johdosta, että olympiakisat oli päätetty v. 1940 pidettäväksi Suomessa, kohosivat yli ministeriön hyväksymän summan ja kun varsinkin navetan rakennuskustannukset näyttivät kohoavan kovin suuriksi, Tervalammen rakennusohjelman toteuttaminen lykkääntyi kuukausi kuukaudesta. Navetan rakennuskustannusten alentamiseksi oli kaupunginhallitus kuitenkin päättänyt tilata tämän rakennuksen luonnospiirustukset arkkitehti U. Sjöholmilta, mitkä kaupunginvaltuusto hyväksyi maaliskuun 9 p:nä päättäen antaa hänen tehtäväkseen myös navetan pääpiirustukset, jotka myöhemmin tulivat hyväksytyiksi. Kun sittemmin oli käynyt ilmi, että oli virinnyt kysymys Tervalammen rakennusohjelman toteuttamisen mahdollisesta lykkäämisestä kokonaan sivu olympiavuoden, mikä taasen olisi tuottanut vaikeuksia laitoshoidon järjestelyssä lain mukaiselle kannalle sekä Tervalammen tilapäisenä toimivan laitoksen toiminnalle, Tervalammen työlaitoksen johtaja E. Isotalo kääntyi helmikuun 23 p:nä päivätyllä kirjelmällä laitoksen johtokunnan puoleen esittäen, että johtokunta päättäisi pyytää huoltolautakuntaa kääntymään kaupunginhallituksen puoleen pyynnöllä, että Tervalammen työlaitoksen

uudisrakennusten rakentamista ei lykättäisi ainakaan kokonaisuudessaan olympiakisojen jälkeiseen aikaan, vaan että rakennusohjelmasta vielä kertomusvuonna toteutettaisiin toisen hoidokkirakennuksen, pesula ja saunarakennuksen sekä navetan rakentaminen. Käsiteltyään mainitun kirjelmän kokouksessaan helmikuun 27 p:nä Tervalammen työlaitoksen johtokunta lähetti huoltolautakunnalle asiasta kirjelmän maaliskuun 1 p:nä, jossa johtokunta seikkaperäisin perusteluin esitti, että huoltolautakunta koettaisi toimia niin, että p. o. Tervalammen rakennusohjelma toteutettaisiin, mikäli mahdollista, kokonaisuudessaan v:n 1940 kuluessa tai viimeistään v. 1941. Maaliskuun 3 p:nä saapui huoltolautakunnalle ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta edellisen helmikuun 23 p:ltä, josta kävi ilmi, että kaupunginhallitukselle oli saapunut sosiaaliministeriöstä kirjelmä, jonka mukaan ministeriö ei ollut katsonut olevan syytä sellaiseenaan vahvistaa Tervalammen työlaitoksen rakennuskustannusten korottamista kaupunginhallituksen esittämään määrään eli 8,480,000 mk:sta 9,700,000 mk:aan, mihin urakkatarjoukset olivat nousseet; ja oli kaupunginhallitus tämän ministeriön kirjelmän johdosta päättänyt, että p. o. rakennustyöt oli lykättävä toistaiseksi. Asian tässä vaiheessa huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin laati huoltolautakunnalle Tervalammen rakennuskysymyksestä laajan promemorian, johon oli liitetty edellä mainitut Tervalammen työlaitoksen johtajan ja johtokunnan kirjelmät ja jossa, sen jälkeen kuin oli seikkaperäisesti selostettu voimassaolevan lain laitoshuollon järjestämisestä annettuja velvoittavia säännöksiä, m. m. säännöstä siitä, että 10 vuoden kuluessa v:n 1923 alusta lukien laitoshoitto Helsingissäkin olisi ollut järjestettävä köyhäinhuoltolain mukaisella tavalla, sekä osoitettu, että pääkaupunki oli laitospaikkojen lukumäärään nähden suhteessa asukaslukuun jäänyt huomattavasti jälkeen useista muista suurehkoista kaupungeista, esitettiin, että huoltolautakunta päättäisi toimittaa promemorian kaupunginhallituksen tietoon sekä samalla lausua, Tervalammen työlaitoksen johtokunnan käsitykseen yhtyen, että lautakunnan mielestä Tervalammen rakennusohjelma oli, mikäli mahdollista, toteutettava jo v:n 1940 kuluessa sekä navetta rakennettava jo kertomusvuoden syksyyn mennessä. Huoltolautakunta käsitteli promemorian kokouksessaan maaliskuun 20 p:nä, ja päätti sellaisinaan hyväksyä toimitusjohtajan esitykset. Päätös saatettiin kaupunginhallituksen tietoon kirjelmällä maaliskuun 20 p:ltä. Kaupunginhallituksen tämän johdosta kehoitettua huoltolautakuntaa kirjelmässä huhtikuun 5 p:ltä koettamaan hankkia urakkatarjouksia maaseutu-urakoitsijoilta sen seikan selvittämiseksi, oliko sitä tietä mahdollisuuksia, kuten Tervalammen työlaitoksen johtaja oli ilmoittanut, rakentaa laitokselle navetta alhaisemman kustannuksin kuin mihin määrään ne olisivat nousseet kokonaisurakan yhteydessä, ja sitten kun oli saatu hankituksi huomattavasti alempia urakkatarjouksia, kaupunginhallitus otteella pöytäkirjastaan huhtikuun 20 p:ltä, 921 §, ilmoitti, että kaupunginhallitus oli päättänyt antaa Tervalammen työlaitoksen johtokunnalle tehtäväksi teettää laitoksen navetan urakalla käyttämällä apuna rakennustoimiston ja kaupunginlakimiehen asiantuntemusta, minkä ohessa oli päätetty kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa siirtämään sen käytettäväksi kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan kyseistä navettaa varten merkitty määräraha työlaitoksen johtokunnan käytettäväksi. Johtokunnan tehtyä urakkasopimuksen toukokuun 3 p:nä urakoitsija K. Anttilan kanssa, missä

sopimuksessa Anttila sitoutui rakentamaan navetan 1,535,000 mk:n urakka-summasta omista aineistaan muutoin, paitsi että hän sai ottaa soran ja täyttemaan laitoksen alueelta, kertomusvuoden syyskuun loppuun mennessä, johtokunta asetti rakennustoimikunnan, johon tulivat kuulumaan johtokunnan puheenjohtaja V. Sipi puheenjohtajana sekä jäseninä johtokunnan jäsenet G. Welroos ja U. Merilinna ja jonka sihteerinä toimi laitoksen johtaja E. Isotalo, ja pani rakennustyöt viipymättä käyntiin. Töitä valvoi arkkitehti U. Sjöholm sekä rakennusmestari K. Ahlbom. Sodan uhattessa ja kun sen johdosta urakoitsijan ammattityömiehistäkin osa oli kutsuttu puolustusvoimien reservin kertausharjoituksiin, rakennustyö viivästyi yli sovittun ajan ja voitiin lopputarkastus pitää vasta marraskuun 28 p:nä. Siinä havaittiin vielä pienehköjä puutteellisuuksia, mutta laitoksen karja voitiin kuitenkin siirtää uuteen navettaan ennen talven tuloa. Navetan lopullinen vastaanotto siirtyi täten seuraavaan vuoteen. Tässä yhteydessä on vielä mainittava, että kaupunginhallitus otteella pöytäkirjastaan huhtikuun 27 p:ltä, 966 §, ilmoitti huoltolautakunnalle, että sosiaaliministeriö oli ilmoittanut vahvistaneensa Tervalammen työlaitoksen navetan kustannusarvion 1,650,000 mk:ksi ja siten valtionavun korkeimman määrän 825,000 mk:ksi.

Laitoshoidon kehittämiskysymys on ollut huoltolautakunnan ja kaupungin päättävien viranomaisten käsiteltävänä muussakin yhteydessä. Virkakirjeessään maaliskuun 20 p:ltä kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnalle I:n piirin huoltotoimen piiritarkastaja G. Gauffin teki eräitä huomautuksia näiden laitosten rakennusjärjestelmää ja huonejaoittelua vastaan, todeten, että vaikka laitosta muutoin oli hoidettu hyvin, hoidokkien luokittelu huoneiden suuruuden vuoksi ei ollut voinut tapahtua tarkoituksenmukaisesti sekä että eräitä muitakin epäkohtia oli ilmennyt juuri rakennusten epätarkoituksenmukaisuuden vuoksi. Näiden huomautusten johdosta laitoksen johtaja kirjelmässään johtokunnalle huhtikuun 4 p:ltä lausui käsityksensä ehdottaen erinäisiä korjauksia, minkä jälkeen johtokunta kirjelmässään huhtikuun 11 p:ltä ilmoitti lautakunnalle ne toimenpiteet, joihin tarkastajan huomautukset näyttivät antavan aihetta. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan saman kuukauden 24 p:nä ja hyväksyi huoltotoimen toimitusjohtajan asiassa laatiman promemorian loppuponnet. Samassa kokouksessaan huhtikuun 24 p:nä lautakunta käsitteli huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin laatiman laajan promemorian, joka koski niitä toimenpiteitä, joihin hänen käsityksensä mukaan viipymättä oli ryhdyttävä köyhäinhoidollisen laitoshoidon järjestelyksi ja kehittämiseksi kaupungissa, sekä sen yhteydessä Käpylässä olevien laitosten johtokunnan kirjelmän huoltolautakunnalle huhtikuun 11 p:ltä, jossa johtokunta ilmoitti yhtyvänsä toimitusjohtaja Sarlinin promemoriassa esitettyihin ehdotuksiin. Promemoriassa luotiin vertaileva katsaus laitoshoidon kehitykseen Helsingissä ja maan muissa suurehkoissa kaupungeissa sekä naapurimaassamme Ruotsissa ja todettiin toimenpiteet laitoshoidon kehittämiseksi sekä asukasluvun lisääntymisen että erinäisten epäkohtien vuoksi pikaisesti välttämättömiksi, minkä jälkeen katsottiin tarpeelliseksi tutkia, oliko mahdollista lainkaan poistaa ilmenneitä epäkohtia toimeenpanemalla korjauksia Käpylän laitoksessa, ja jollei, eikö ollut ryhdyttävä suunnittelemaan Käpylän laitosten luovuttamista muihin tarkoituksiin ja kokonaan uuden kunnalliskotikompleksin aikaansaamista ottamalla varteen m. m. Tukholman ja Göteborgin koke-

mukset. Lopuksi promemoriassa esitettiin, että huoltolautakunta päättäisi lähettää sen kaupunginhallitukselle sekä samalla pyytää kaupunginhallitusta asettamaan ensi tilassa asiantuntijoista kokoonpannun komitean pohtimaan promemoriassa selostettuja yhteiskunnallisen huoltotoimen alaan kuuluvan laitoshoidon laajennus- ja järjestelykysymystä velvollisuudella niin pian kuin mahdollista antaa kaupunginhallitukselle asiassa seikkaperäisen mietintönsä ja ehdotuksensa. Huoltolautakunta hyväksyi promemorian loppuponsineen ja asia toimitettiin kaupunginhallitukseen lautakunnan kirjelmällä huhtikuun 24 p:ltä. Kertomusvuoden kuluessa lautakunnalle ei kuitenkaan saapunut ilmoitusta siitä, oliko asiaa käsitelty kaupunginhallituksessa.

Kokouksessaan toukokuun 8 p:nä hallinto-osasto käsitteli huoltotoimen toimitusjohtajan laajahkon promemorian köyhäinhoidollisen kotipaikakaoikeuden toteamista koskevista menettelytavoista huoltovirastossa sekä toimenpiteistä niiden parantamiseksi ja tapahtuneiden virheiden korjaamiseksi, mihin promemoriaan liittyi asiamiestoimiston päällikön selostus havainnoistaan sekä toimitusjohtajan ilmoitus, että asiassa toimitetun tutkimuksen tulokset oli lähetetty kaupunginrevisorin tietoon. Hallinto-osasto päätti, huomioonottaen että tutkimuksen tulokset jo olivat tulleet sekä kaupunginhallituksen että kaupunginrevisorin tietoon, merkitä promemorian tiedokseen sekä huoltolautakunnan tietoon saatettavaksi.

Kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä huoltolautakunta merkitsi tiedokseen ja kunnalliskodin johtokunnan tietoon saatettavaksi, että kaupunginhallitus oli kokouksessaan huhtikuun 27 p:nä pöytäkirjansa 961 §:n kohdalla päättänyt kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa merkitsemään v:n 1940 talousarvioehdotukseensa määrärahan kunnalliskodin Oulunkylän haarasaston saunan uusimista varten, mistä huoltolautakunta oli aikanaan tehnyt esityksen.

Samassa kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä lautakunta käsitteli toimitusjohtajan promemorian toimenpiteistä, jotka näyttivät tarpeellisilta, jotta työskentely köyhäinhoidollisissa tuotantolaitoksissa muodostuisi kannattavammaksi sekä valmistaiden menekki varmemmaksi; ja päätti lautakunta, toimitusjohtajan esitykseen yhtyen, pyytää kaupunginhallitusta ryhtymään asiassa niihin toimenpiteisiin, joihin harkittiin syytä olevan. Otteella kokouspöytäkirjastaan kesäkuun 15 p:ltä, 1,389 §, kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle päättäneensä kehoittaa kaupungin hallituksia sekä lauta- ja johtokuntia mahdollisuuksien mukaan noudattamaan niitä huoltolautakunnan esittämiä toivomuksia, jotka lautakunta oli edellä mainitussa kokouksessaan esittänyt.

Kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä huoltolautakunta käsitteli huoltotoimen toimitusjohtajan esityksen hissien rakentamisesta kunnalliskodin sairasosastolle makaavassa asennossa tapahtuvia sairaiden siirtoja sekä vainajien kuljetuksia varten, missä esityksessä ehdotettiin, että lautakunta päättäisi pyytää kaupunginhallitusta antamaan yleisten töiden lautakunnalle kehoituksen viipymättä tutkituttamaan tarkoituksenmukaisimmat ja taloudelliset hissien rakentamismahdollisuudet, laatimaan hissien rakentamisesta kustannusarvion sekä merkitsemään sitä varten määrärahan seuraavan vuoden talousarvioehdotukseensa. Lautakunta hyväksyi esityksen, ja otteella kokouspöytäkirjastaan elokuun 10 p:ltä, 1,650 §, kaupunginhallitus ilmoitti lautakunnalle päättäneensä ehdollisesti merkitä v:n 1940 talousarvioon tarkoitusta varten 204,000 mk:n suuruisen määrärahan.

Kuten edellisen vuoden toimintakertomuksessa on mainittu, lautakunta kokouksessaan joulukuun 7 p:nä 1938 antoi lausuntonsa kaupungin elintarvikekeskusta ja huoltolautakunnan työtupia varten suunnitellun uudisrakennuksen luonnospiirustuksista esittäen eräitä huomautuksia ja toivomuksia lopullisten piirustusten laadinnassa huomioitaviksi. Kaupunginhallituksen pyynnöstä lautakunta kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä käsitteli taloa varten laaditut pääpiirustukset kiireellisessä järjestyksessä ja päätti lausuntonaan asiassa ilmoittaa, että lautakunta, todeten että sen luonnospiirustuksia vastaan tekemät huomautukset oli tarpeellisin osin otettu varteen, piti pääpiirustuksia tarkoituksenmukaisina, minkä vuoksi lautakunta puolsi niiden vahvistamista sekä rakennustöiden viipymätöntä aloittamista. Otteella kokouspöytäkirjastaan kesäkuun 15 p:ltä, 1,382 §, kaupunginhallitus ilmoitti lautakunnalle, että p.o. uudisrakennusta varten tarvittavat määrärahat, 14,290,000 mk, tultiin ottamaan v:n 1940 talousarvioehdotukseen.

Kokouksessaan kesäkuun 27 p:nä huoltolautakunta käsitteli irtolais- ja alkoholistihuolto-osaston kirjelmän toukokuun 30 p:ltä, jossa osasto esittämillään perusteilla pyysi, että lautakunta tekisi kaupunginhallitukselle esityksen, 1) että v:n 1940 talousarvioon menomomentille Työttömyyden lieventämiseksi tarkoitetut työt, kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattaisiin 1,000,000 mk:n suuruinen määräraha töiden järjestämiseksi alkoholisteille ja irtolaisille; 2) että näissä töissä noudatettaisiin samoja periaatteita ja menettelytapoja kuin irtolais- ja alkoholistihuolto-osastojen hallinto-osastolle syyskuun 2 p:nä 1937 osoittaman kirjelmän 2 ponnassa oli mainittu, kuitenkin siten, että töihin voitaisiin osoittaa myös sellaiset henkilöt, jotka köyhäinhoidollisesti olivat n.s. valtioneapauksia; sekä 3) että alimmaksi tuntipalkaksi edelleen vahvistettaisiin 5: 50 mk ja ylimmäksi 7 mk, joissa rajoissa asianomainen työviranomainen, neuvoteltuaan asiasta osaston puheenjohtajan kanssa, voisi määrätä huollettavan tuntipalkan hänen käytöksestään ja työtehostaan riippuen. Lautakunta hyväksyi esityksen.

Huoltolautakunnan kokouksessa syyskuun 27 p:nä huoltotoimen toimitusjohtaja ilmoitti lautakunnalle, että hän oli, kaupunginjohtajan pyynnöstä, yksissä neuvoin puolustusministeriön edustajan ja Helsingin kaupungin poliisikomentajan kanssa laatinut suunnitelman elintarvikekorttien jakelua varten, jos tarve niin tulisi vaatimaan, kaupungin asukkaille sekä että suunnitelman mukaan tässä jakelussa poliisi sekä huoltolautakunnan alaiset huoltokansliat toimisivat yhdessä varsinaisen virka-ajan jälkeen, iltaisin, erikseen maksettavaa korvausta vastaan; minkä lisäksi toimitusjohtaja vielä saattoi lautakunnan tietoon, että suunnitelman oli hyväksynyt sekä puolustusministeriön sotatalousosasto että sittemmin kansanhuoltotoimikunta, niin myös, että kaupunginhallitus oli käsitellyt asian kokouksessaan syyskuun 7 p:nä sekä tällöin päättänyt, ettei sillä puolestaan ollut mitään sitä vastaan, että huoltokansliat toimivat esitetyllä tavalla korttien jakelussa. Lautakunta päätti merkitä ilmoituksen tiedokseen huomautuksitta. Otteella kokouspöytäkirjastaan syyskuun 5 p:ltä, 2,077 §, kaupunginhallitus sitten saattoi huoltolautakunnan tietoon, että kaupunginhallitus oli päättänyt antaa huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlinille ja poliisikomentaja J. W. Arajuurelle toimeksi allekirjoittaa ja sanomalehdissä julkaista elintarvikekorttien jakelua koskevan kuulutuksen sekä hyväksyä toimitusjohtaja Sarlinin kaupunginhallitukselle tekemän esityksen, siitä, että elin-

tarvikekorttien jakelusta aiheutuneet kustannukset saataisiin suorittaa huoltoviraston kassa- ja tilitoimistosta, jossa niitä varten oli avattava erityinen menoarvion ulkopuolella oleva tili. Lautakunta päätti kokouksessaan marraskuun 6 p:nä merkitä asian tiedokseen sekä kassa- ja tilitoimiston tietoon saatettavaksi.

Kokouksessaan lokakuun 2 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto käsiteli kaupunginkanslian lähetteen syyskuun 16 p:ltä n:o 142/516, jolla huoltolautakunnalle toimenpidettä varten lähetettiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön maan kaikille kunnille lähettämä kiertokirje syyskuun 6 p:ltä 1939 n:o 4, jonka mukaan huoltolautakunnan tai sellaisena toimivan kunnan muun hallintoelimen tuli, paitsi muuta, kehoittaa työnantajia, mikäli mahdollista kolme viikkoa aikaisemmin ilmoittamaan huoltolautakunnalle mahdollisesta työskentelyn lopettamisesta tai suurehkosta supistamisesta jossain tuotantolaitoksessa tai työmaalla (kausiluontoisia lukuunottamatta); ja tuli huoltolautakunnan, mainitun kiertokirjeen mukaan, viipymättä lähettää tällaiset ilmoitukset, joissa tuli olla tiedot tuotannon ja työskentelyn supistamisen tai lopettamisen syistä sekä työttömiksi joutuvien työntekijöiden määrästä, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön. Kun toimitusjohtajan ilmoituksesta oli pöytäkirjaan merkitty, että toimitusjohtaja, asian kiireellisyyden vuoksi, jo oli huoltolautakunnan puolesta julkaissut kaikissa pääkaupungissa ilmestyvässä sanomalehdissä työnantajille osoitetun kuulutuksen, jossa heitä oli kehoitettu tekemään vaaditut ilmoitukset, sekä että samansisältöinen kuulutus oli julkipantu kaupungin ilmoitustaululle, osasto päätti hyväksyä toimitusjohtajan toimenpiteet asiassa sekä merkitä lähetteen ja kiertokirjeen tiedokseen.

Kun maailman poliittinen tilanne oli päivä päivältä kehittynyt yhä jännittyneemmäksi sekä johtanut suurvallatkin keskenään sotaisiin selkkauksiin ja kun näytti sängen todennäköiseltä, että Suomikin, jolle Neuvosto-Venäjän taholta oli esitetty tasavallan alueellista koskemattomuutta ja valtakunnan riippumattomuutta loukkaavia vaatimuksia, saattoi milloin tahansa joutua hyökkäyksen kohteeksi, huoltotoimen toimitusjohtaja yksissä neuvoin kunnalliskodin johtajan sekä I piirin huoltotoimen tarkastajan kanssa kehitti edelleen kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen evakuoimissuunnitelmaa, jota varten alustavia luonnoksia oli jo aikaisemmin valmistettu, ja asettui, asiantuntijaksi kutsuttuna, yhteyteen valtioneuvoston asettaman pääkaupungin evakuoimiskomitean kanssa, jolle toimitusjohtaja esitti luonnokset asiassa ja alleviivasi toimenpiteiden tärkeyttä yli 1,000 henkilön laitoksen evakuoimiseksi ajoissa turvallisemmille seuduille sekä huoneistojen varaamiseksi mahdollisten pommitusten johdosta kotinsa menettäneiden tai loukkaantuneiden suojaksi. Huoltolautakunnan kokouksessa lokakuun 12 p:nä toimitusjohtaja esitti lopullisen suunnitelmansa lautakunnan hyväksyttäväksi sekä sen ohella mainitulta valtion komitealta lautakunnalle saapuneen, syyskuun 13 p:nä päivätyn kirjelmän, jossa lautakunnalta pyydettiin komitealle yksityiskohtaista suunnitelmaa kaupungin kunnalliskodin evakuoimisesta; ja ilmoitti toimitusjohtaja, että hän, kaupunginjohtajan kehoituksesta, jo oli ryhtynyt toteuttamaan evakuoimissuunnitelmaa sen kiireellisyyden vuoksi sekä asianomaisen huoltotoimen piiritarkastajan virka-avustuksella toimittanut yli 600 hoidokkia Uudenmaan läänin maalaiskuntien kunnalliskoteihin korvausta vastaan hoidettavaksi. Lautakunta hyväksyi toimitusjohtajan valtion komitealle jo aikaisemmin toimittaman evakuoimissuunnitelman sekä

toimitusjohtajan toimenpiteet sen toteuttamiseksi. Huoltolautakunnan hallinto-osaston kokouksessa marraskuun 6 p:nä käsiteltiin sitten ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta lokakuun 19 p:ltä, 2,247 §, josta näkyi, että kaupunginhallitus oli toimitusjohtajan esityksen hyväksyen päättänyt, että huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston sekä kunnalliskodin kirjanpitoon saatiin heti avata varsinaisen menoarvion ulkopuolella oleva tili otsikolla »Kunnalliskodista toisten kuntien kunnalliskoteihin evakuoitujen hoidokkien huollosta ja kuljetuksesta aiheutuvien korvausten tili» sekä että tililtä saatiin, kunnalliskodin johtokunnan päätösten mukaan, asianomaisille kunnille suorittaa niiden laskuttamat, johtokunnan kohtuullisiksi harmitsemat korvaukset; ja oli kysymys näin avattavan erikoistilin poistamisesta ratkaistava myöhemmin. Hallinto-osasto päätti merkitä asian tiedokseen. Huoltolautakunnan kokouksessa marraskuun 28 p:nä huoltotoimen toimitusjohtaja ilmoitti lautakunnalle, että sitten kun lautakunta oli lokakuun 12 p:nä pidetyssä kokouksessa hyväksynyt esitetyn suunnitelman kunnalliskodin evakuoimisesta, oli kaikille niille kunnille, joiden kunnalliskoteihin Helsingin kunnalliskodista oli hoidokkeja evakuoitu, lähetetty lokakuun 17 p:nä päivätty, lautakunnan puheenjohtajan ja toimitusjohtajan allekirjoittama kirjelmä, jossa oli annettu lähemmät ohjeet evakuoinnista aiheutuneiden kysymysten ja siitä johtuvien korvausten järjestelystä. Lautakunta hyväksyi kirjelmän sisältämät ohjeet ja toimenpiteen sellaisenaan.

Hallinto-osaston kokouksessa marraskuun 6 p:nä käsiteltiin kaupunginhallituksen kiertokirje lokakuun 12 p:ltä, josta ilmeni, että kaupunginhallitus oli oikeuttanut osastopäällikkö S. Purasen tilaamaan kaikki kaupungin virastoja ja laitoksia varten tarvittavat väestönsuojelu- ja ensiapuvälineet ja päättänyt kehoittaa kaikkia lauta- ja johtokuntia kiireellisesti kääntymään asiassa isännöitsijä Purasen puoleen. Kun toimitusjohtaja oli ilmoittanut, että hän oli, asian kiireellisyyden vuoksi, tarpeelliset tilaukset jo tehnyt, hallinto-osasto päätti merkitä asian tiedokseen.

Huoltolautakunnan kokouksessa marraskuun 28 p:nä toimitusjohtaja teki selkoa niistä toimenpiteistä, joihin, m.m. hänen kehoituksestaan, oli sosiaaliministeriön huoltoasiainosastossa ryhdytty sellaisen keskittävän järjestön aikaansaamiseksi, joka kykenisi sodan sattuessa kokoamaan maan vapaat avustusjärjestöt yhteistyöhön ja tehokkaaseen toimintaan lakisääteisen yhteiskunnallisen huollon tueksi taistelussa hätää ja puutetta vastaan, minkä lisäksi toimitusjohtaja tiedoitti, että ylitirehtööri E. Böökin johdolla jo oli perustettu toimimaan Vapaan Huollon Keskustoimikunta mainitun pyrkimyksen toteuttamiseksi sekä että parhaillaan suunniteltiin sen alaisiksi keskuksia eri lääneihin ja eri paikkakunnille, niin myös, että hänet oli kutsuttu Vapaan Huollon Keskustoimikuntaan Helsingin kaupungin huoltotoimen edustajaksi sekä, sen lisäksi myös suunnitteilla olevaan Uudenmaan läänin keskukseseen. Tämän jälkeen kokoukselle esitettiin sosiaaliministeriön huoltoasiainosaston kiertokirje huoltolautakuntien puheenjohtajille saman marraskuun 2 p:ltä n:o Hao 4/1939, jossa lausuttiin toivottavaksi, että huoltolautakuntien puheenjohtajat viipymättä, kukin kunnassaan, ryhtyisivät toimenpiteisiin vapaan huollon keskuksen perustamiseksi paikkakunnalle kutsumalla asiaa koskevaan neuvottelukokoukseen kansanhuoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan ja terveydenhoitolautakunnan sekä vapaassa huollossa toimivien yhdistysten tai suurempien järjestöjen paikallisten osastojen edustajat; ja merkittiin pöytäkirjaan, että lautakunnan puheenjohtaja

F. Kreander oli yksissä neuvoin toimitusjohtajan kanssa jo kirjeellä marraskuun 7 p:ltä kutsunut edellä mainitut viranomaiset sekä vapaan huollon alalla toimivat yhdistykset ja järjestöt vapaan huollon keskuksen perustamista pääkaupunkiin tarkoittavaan, marraskuun 11 p:nä pidettyyn kokoukseen, jossa Helsinkiin oli päätetty tällainen keskus perustaa, ja oli huoltolautakunta tässä kokouksessa edustanut lautakunnan puheenjohtaja ja toimitusjohtaja. Huoltolautakunta hyväksyi toimenpiteet päättäen valita pysyväksi edustajakseen Helsingin vapaan huollon keskuksen puheenjohtajansa F. Kreanderin sekä hänen varamieheksensä toimitusjohtaja B. Sarlinin, mistä vaalista tieto oli annettava keskukselle.

Kokouksessaan marraskuun 28 p:nä lautakunta käsitteli kiireellisenä kaupunginkanslian läheteen samalta päivältä n:o 66/602, jossa pyydettiin lausuntoa lähetettä seuranneesta Helsingin Kaupunkilähetyksen osoittamasta anomuksesta, että sille kaupungin varoista myönnettäisiin, työttömille reserviharjoituksiin kutsuttujen vaimoille joulukuun 1 p:n 1939 ja maaliskuun 31 p:n 1940 välisenä aikana järjestettävien ammattikurssien kustannusten peittämiseksi 99,000 mk edellytyksin, että valtio myöntäisi tarkoitusta varten samansuuruisen apurahan. Lautakunta päätti lausuntoon asiassa ehdottaa, että Helsingin Kaupunkilähetykselle tarkoitusta varten myönnettäisiin 50,000 mk ammattikurssin järjestämiseksi kahden kuukauden aikana. Otteella pöytäkirjastaan marraskuun 30 p:ltä kaupunginhallitus ilmoitti lautakunnalle myöntäneensä Helsingin kaupunkilähetykselle 24,750 mk:n suuruisen apurahan ehdoin, että valtio suorittaisi yhtä paljon sekä että kurssin osanottajat valittaisiin yksissä neuvoin huoltoviraston kanssa.

Kokouksessaan joulukuun 15 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto, kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan ehdotuksen hyväksyen, päätti pyytää kaupunginhallitukselta yhteensä 57,038:10 mk:n suuruisen määrärahan sanotuissa laitoksissa väestönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneiden kustannusten peittämiseksi.

Kokouksessaan joulukuun 29 p:nä hallinto-osasto merkitsi tiedoksi ja asianomaisten laitosten tietoon saatettavaksi otteen kaupunginhallituksen yleisjaoston pöytäkirjasta saman kuukauden 11 p:ltä, 4,829 \$, josta näkyi, että yleisjaosto oli päättänyt, että niille kaupungin työntekijöille, jotka vallitsevan tilanteen johdosta olivat ympäri vuorokauden sijoitettuna väestönsuojeluryhmien ja suojelulohkojen huoneistoihin, suoritettiin korvaukseksi tästä muonitus kaupungin toimesta. Kun kaupungin väestönsuojelupäällikkö oli huoltotoimen toimitusjohtajalle ilmoittanut, että hän piti välttämättömänä, että väestönsuojeluun kuuluvat henkilöt taloryhmissä pysyivät pommitusten aiheuttamien tulipalojen varalta koolla ja jatkuvasti hälytysvalmiina sekä että kaupunginhallitus oli valmis ottamaan etukäteen vastatakseen sellaisten väestönsuojelussa palvelevien, asianmukaisesti rekisteröityjen henkilöiden muonituksesta johtuvat kustannukset, jotka henkilöt varattomina muutoin olisivat olleet pakotetut suojelepalveluksensa lopettamaan, huoltotoimen toimitusjohtaja, koska mainittunlaiseen muonitukseen oikeuttamisen edellytysten tutkiminen olisi käynyt väestönsuojelun johdolle ylivoimaiseksi, laati suunnitelman sen toteuttamiseksi ja esitti sen kaupunginjohtajalle sekä anoi oikeutta panna sen heti täytäntöön, mihin luvan saatuaan toimitusjohtaja antoi asiassa joulukuun 11 p:nä kiertokirjeen alaisilleen asianomaisille viranhaltijoille, ja saatettiin kiertokirje myös väestönsuojelukeskuksen ja elintarvikekeskuksen tietoon.

Kokouksessaan joulukuun 29 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto päätti merkitä tiedokseen otteen kaupunginhallituksen yleisjaoston pöytäkirjasta saman kuukauden 15 p:ltä, 4,327 §, josta ilmeni, että yleisjaosto oli hyväksynyt edellä mainitun toimitusjohtajan kiertokirjeen sisältämän suunnitelman siitä, millä tavalla huoltoviraston oli avustettava väestönsuojelukeskusta eräiden suojeluryhmien varattomien henkilöiden muonituksessa.

Kokouksissaan vuoden lopulla hallinto-osasto käsitteli puolustusvoimien reserviin kutsuttujen useiden kymmenien viranhaltijain loma-anomukset ja päätti kaupungin menojen supistamiseksi niin pitkälle kuin mahdollista noudatettavaksi sellaista menettelyä että ne, jotka saivat jäädä hoitamaan virkojaan, omien tehtäviensä ohella hoitaisivat myös reserviin kutsuttujen tehtävät, mitä menettelyä toimitusjohtaja, huomioottaen myös kaupunginhallituksen asiassa antamat ohjeet, oli suositellut ja minkä avulla kaupungille säästettiin melkoisia summia; mutta myönnettävä on, että virkailijakunta siten joutui suorittamaan raskaan työtaakan, semminkin kun työntekoa suuresti hankaloittivat pommitusvaara ja vaikeus tavata avunanoja kodeissaan, mitkä huomattavin määrin olivat tyhjentyneet kaupungin asukkaiden viranomaisten kehoituksesta rientäessä joukoittain maaseudulle. Tässä yhteydessä on todettava myös ne usein miltei ylivoimaisilta näyttäneet vaikeudet, jotka kohtasivat varsinkin viranhaltijoita ja hallinto-osastoa sen johdosta, ettei sodan alkupuolella ollut ennätetty seikkaperäisemmin järjestää valtion toimesta n.s. siirtoväen huoltoa sekä ettei huoltotoimen johtavia valtionviranomaisia, jotka oli määrätty siirtymään pääkaupungista muualle, voitu tavata tarpeellisten ohjeiden saamiseksi. Huoltotoimen toimitusjohtaja joutui siten olojen pakosta antamaan virkailijakunnalle varsinkin vuoden lopulla suuremman määrän toimintaa sodan aikana ohjaavia kiertokirjeitä sekä yksissä neuvoin kaupungin muiden hallinto-
viranomaisten kanssa tekemään parhaan mahdollisensa väestön suojelemiseksi ja hätäntyneiden aseman helpottamiseksi. Mutta valtaosa näistä toimenpiteistä kuuluu v:n 1940 toimintakertomukseen. Tässä yhteydessä on kuitenkin vielä mainittava, että sekä huoltoviraston keskus että kaupungin eri osissa sijaitsevista huoltokanslioista osa joutui, kun niiden huoneistotaloissa ei ollut asianmukaisia suojakammioita, muuttamaan toisiin huoneistoihin, niinpä keskus ensin Topeliuksenkadun ruotsalaiseen kansakouluun sekä sittemmin Ratakadun kansakouluun, mitkä muutot suureen virastoon kohdistuneina luonnollisesti tuottivat moninaisia vaikeuksia asioiden säännölliselle hoidolle.

D. Katsaus huoltoviraston toimintaan

Virkailijat. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli marraskuun 9 p:nä 1938 ratkaissut huoltoviraston ylimääräisen virkailijakunnan vakinaistamista koskevan asian, nimitettiin suurin osa ylimääräisestä virkailijakunnasta siten vakinaistettuihin virkoihin kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien. Tärkeimpinä nimityksinä mainittakoon, että toiseksi apulaisjohtajaksi nimitettiin H. Lindroos, kolmanneksi apulaisjohtajaksi hovi-oikeudenauskultantti O. Toivola sihteeriksi hovioikeudenauskultantti A. Asteljoki, notaariksi M. Leidenius, rekisterikanslian esimieheksi filosofianmaisteri E. Haapasalo, köyhäinhuoltoasioita varten asetettujen huoltokanslioiden esimiehiksi ensimmäiseen kansliaan O. Ilvesviita, toiseen H.

Walli, kolmanteen L. Koivisto, neljänteen W. Blomberg, kuudenteen L. Eerikäinen ja seitsemänteen E. Ylönen, irtolais- ja alkoholisti-huoltokanslian esimieheksi filosofiankandidaatti E. Rikkonen ja työttömyyshuoltokanslian esimieheksi ent. toimistonjohtaja O. Ahtio.

Huoltoviraston viranhaltijoista siirtyi eläkkeelle pääkassanhoitaja A. Lindgren toukokuun 1 p:stä lukien.

Kuoleman kautta menetti lautakunta kunnalliskodin pitkäaikaisen lääkärin, professori V. Lassilan huhtikuun 11 p:nä ja kunnalliskodin apulaisjohtajan V. Terhon lokakuun 4 p:nä.

Kansliatyö. Huoltoviraston yleisestä toimistosta lähetettiin kertomusvuonna yhteensä 7,517 kirjelmää, johon ei sisälly irtolais- ja alkoholisti-huoltokanslian kirjeenvaihtoa. Niistä tuli keskuskanslian osalle 2,114, rekisterikanslian osalle 1,123, köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden osalle 4,015 ja työttömyyshuoltokanslian osalle 265.

Köyhäinhuollon saamista koskevia anomuksia tehtiin köyhäinhoitoa varten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 46,692. Niistä valmisteli I kanslia 5,984, II kanslia 5,107, III kanslia 6,081, IV kanslia 7,434, V kanslia 6,616, VI (laitos-) kanslia 7,388 ja VII kanslia 8,082. Lisäksi käsiteltiin rekisterikansliassa sairaaloiden maksusitoumusanomuksia 3,423. Kunnalliskotiin- ja työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia jätettiin 463 ja niistä hyväksyttiin 458.

Köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa käsiteltyjen asioiden kokonaislukumäärä oli yhteensä 202,611, joista I kansliassa 24,944, II:ssa 23,590, III:ssa 35,255, IV:ssä 28,090, V:ssä 29,555, VI:ssa (laitoskansliassa) 27,861 ja VII:ssä 33,316. Näiden kanslioiden kodissakävijät suorittivat yhteensä 47,307 kotikäyntiä jakautuen eri kanslioihin kuuluvien valvontapiirien kesken siten, että I kanslian osalle tuli 5,999, II:n 5,434, III:n 6,058, IV:n 7,267, V:n 7,255, VI:n (laitoskanslian) 7,107 ja VII:n 8,187. Kanslian esimiehet toimittivat edellisten lisäksi yhteensä 1,267 tarkistuskäyntiä avunsaajain luona. Köyhäinhuollon diakonissat suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä, sairaita tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikois- huoltoa. Diakonissojen tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 24,124.

Huoltoviraston keskuskanslia sijaitsi edelleen vuokrahuoneistossa Silta- saarenkadun talossa n:ot 3—5, lukuunottamatta sotakuukausia, jolloin se tilapäisesti siirrettiin aluksi Topeliuksenkadun 26:ssa olevaan kansokouluun ja sittemmin Ratakadun 8:ssa olevaan kansakouluun. Köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat pidettiin avoimena yleisölle arkipäivisin klo 9—14, paitsi lauantaisin ja juhla-aattona klo 9—13; sota-aikana oli vastaanottoaika hieman lyhyempi.

Rekisterikansliassa hoidetun avunsaajain keskusrekisterin henkilö- korttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 5,295 uudella kortilla ja sisälsi rekisteri vuoden päättyessä 111,689 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli n.s. aktien luku kasvoi 5,787:llä ja oli niiden kokonaismäärä vuoden lopussa 106,449. Rekisteristä annettiin avunanoja koskevia tietoja viranomaisille, avustusjärjestöille ja yksityisille 1,905 tapauksessa. Erikseen pidetyssä sairaalahoito- ja lääkekorttistossa oli kertomusvuonna n.s. eläviä kortteja 8,391. Uusia avustuskortteja annettiin kansliasta 1,891. Näiden tehtävien ohella on kansliasta annettu kirjallisesti verotusvalmisteluvirastolle sen pyytämät tiedot 8,972 avunsaajasta. Kun osa aikaisemmin köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa hoidettuja sairaaloiden maksusitou-

musasioita kertomusvuoden helmikuusta lukien siirrettiin rekisterikanslian tehtäväksi, on kanslia vuoden kuluessa vastaanottanut 3,423 sairaalahoitoa koskevaa anomusta; niistä on 2,058 tapauksessa annettu maksusitoumus sairaaloihin, 457 tapauksessa varattomuustodistus ja 908 anomukseen lähetetty epävävy ilmoitus. Kodissakävijäin käyntejä aiheutui näistä tapauksista yhteensä 4,307. Rekisterikanslian tehtäviin on lopuksi kuulunut huolto- toimintaa valaisevien tilastollisten katsausten laatiminen ja niiden aineiston kokoaminen sekä kaupungin ja valtion tilastoja varten tarpeellisten ensi- tietojen kerääminen ja asianomaisille viranomaisille toimittaminen.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian kansliatyön määrä selviää vain osittain tilastonumeroiden avulla. On nimittäin otettava huomioon, että ne tutkimukset, jotka kohdistetaan jokaisen kanslian tietoon tulleen henkilön elämäntapaan ja olosuhteisiin ennen kuin häneen voidaan ryhtyä sovel- tamaan lain edellyttämiä huoltotoimenpiteitä, ovat perusteellisempia ja suuritöisempiä kuin esim. köyhäinhuoltotapauksissa.

Uusia alkoholistitapauksia ilmoitettiin kertomusvuonna kansliaan tai muuten tuli sen tietoon kaikkiaan 877 ja irtolaistapauksia 299. Kun näiden lisäksi edelliseltä vuodelta jääneitä tapauksia oli vielä tutkimatta, saivat kodissakävijät kertomusvuonna tutkittaviksi kaikkiaan 1,618 alkoholisti- ja 554 irtolaistapausta, joista kuitenkin 221 alkoholisti- ja 54 irtolaistapausta raukesi. Alkoholisteihin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 269, val- vonta- ja jatkovalvontapäätöksiä 161, jälkivalvontapäätöksiä 175, huolto- laan lähettämisesityksiä 115. Erikoisvalvoja määrättiin 17 alkoholistille. Irtolaisiin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 190, valvonta- ja jatko- valvontapäätöksiä 96, jälkivalvontapäätöksiä 71, työlaitokseen lähettämispäätöksiä 77 ja pakkotyöhön määräämispäätöksiä 15. Tarkempi selvitys vuoden aikana alkoholistihuollossa olleista henkilöistä, luvultaan 855, ja irtolaishuollossa olleista, luvultaan 642, on edempänä s. 38—52. Kansliasta lähetettiin 4,000 ja sinne saapui 5,218 kirjelmää.

Asiamiestoimiston viiden eri kanslian tehtävät on v:n 1938 kertomuk- sessa tarkemmin selostettu, joten tässä esitetään vain kertomusvuoteen kohdistuvia numerotietoja niiden kansliatoiminnasta. Asiamiestoimiston yleiskanslian monihaarasista yleisluontoisista tehtävistä ei kuitenkaan asian laatuun katsoen ole esitettävissä tilastonumeroita.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia esitti toisiin kuntiin koh- distuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 3,380 avunsaajapäähenkilöä¹⁾ koskevassa tapauksessa, joista 2,921 huoltolautakunnan ja loput lastensuo- jelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomus- vuonna vireillepantuja uusia tapauksia 1,325, joista 1,191 koski huolto- lautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitettyiksi 1,306 tapauksia, joista 1,160 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan. Kansliaan saapui kir- jelmiä 8,935 ja niitä lähetettiin 12,749.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kansliaan saapui vuoden varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka huolto- lautakuntien antaman hoidon osalta koskivat 1,380 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 2,727:ään. Lisäksi suo-

¹⁾ Kun asiamiestoimiston perimiskortisto on siten järjestetty, että kaikki saman perheen jäsenille annetut avustukset esiintyvät yhtenä n. s. tapauksena, mistä lä- hinnä vastaa perheen päähenkilö, koskevat siis haetut korvaukset useammille eri henkilöille annettua avustusta kuin päähenkilöiden luku osoittaa.

ritti kanslia alkoholisti- ja irtolaislakien nojalla alkoholistihuoltoloissa ja työlaitoksissa hoidettujen henkilöiden kustannusten perimisiä kunnilta ja valtiolta. Kirjelmää saapui kansliaan 6,651 ja niitä lähetettiin sieltä 4,307.

Valtiontapausten eli D-kanslia haki korvauksia valtiolta köyhäinhuoltolain nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, kaikkiaan 561 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 474 huoltolautakunnan, 74 lastensuojelulautakunnan ja loput 13 molempien antamaa avustusta. Näiden lisäksi kanslia haki valtiolta korvausta lautakunnan 68 henkilölle antamasta ammattiopetusavustuksesta, yhden ulkomaalaisen matka-avustuksesta ja 25 raajarikolle lautakunnan toimesta hankituista proteeseista; näistä hylättiin 6 ammattiopetus- ja 11 proteesianomusta ja 30 ammattiopetusanomusta jäi vuoden vaihteessa ratkaisemattomaksi. Kansliaan saapui 3,157 ja sieltä lähetettiin 2,027 kirjelmää.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 29,866 avunsaajapäähenkilölle annetusta avusta, joista 26,451 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa (niistä 26,379 köyhäinhuoltoa, 70 alkoholistihuoltoa ja 2 irtolaishuoltoa) sekä loput 3,415 lastensuojelulautakunnan antamaa hoitoa. Uusia tapauksia oli kokonaismäärästä 2,644, joista 2,388 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 7,733 tapausta, niistä huoltolautakunnan 7,219 ja 514 lastensuojelulautakunnan. Kansliaan saapui 21,065 kirjelmää ja sieltä lähetettiin 52,481 kirjelmää.

Työlaitokseen kanslia lähetti työllään annettua köyhäinhuoltoa korvaamaan 370 miestä ja kunnalliskotiin 20 naista.

Asiameiestoimiston järjestysmiehet tekivät kertomusvuonna toimiston asioissa viraston ulkopuolella yhteensä 15,348 käyntiä, joista 3,477 eri virastoihin, 11,483 elatusvelvollisten ja avunsaajain asuntoihin näiden kutsumiseksi virastoon sekä 388 kuolin- ja vararikkopesien selvityksen y. m. tutkimuksien yhteydessä. Elatusvelvollisille ja avunsaajille ovat järjestysmiehet vielä lähettäneet 22,729 kirjeellistä kutsua sekä osoite-toimistossa selvittäneet 45,766 osoitetta. Kaikkiin järjestysmiesten toimintaa koskeviin numerotietoihin nähden on kuitenkin huomattava, että niistä puuttuvat tiedot joulukuulta, jolloin tilastoa ei sotatilanteen takia pidetty.

Koko asiameiestoimiston lähettämien kirjelmien kokonaisluku oli 71,564 ja saapuneiden 39,808, mikä tietää noin puolta pienempää kirjeenvaihtoa kuin edellisenä vuonna.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

A. Köyhäinhuoltolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avunsaajia oli yhteensä 12,249 henkilöä eli 3.9 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli näistä 4,614, naisia 7,160

ja alle 16 vuotiaita lapsia 475. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaismäärässä vähennystä 604 henkilöä eli 4.7 %.

Tilapäistä avustusta eli vain kotiaavustusta alle 500 mk saaneita oli 3,804 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 516 henkilön eli 15.7 %:n lisäystä. Varsinaisen avuntarpeen vähentyessä oli siis tilapäiseen apuun turvautuminen enentynyt. Laskemalla molemmat edellä olevat avunsaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 16,053 henkilöä.

Näiden lisäksi on kotiin annetuista varsinaisista kotiaavustuksista välillisesti tullut osalliseksi 4,372 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 1,235 ja lapsia 3,137. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan summaksi 20,425, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulleiden koko määrän.

Yllä mainittuihin lukuihin sisältymättöminä ryhminä on vielä mainittava muiden kuntien avustamat, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 1,380, sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 39 henkilöä ¹⁾.

Köyhäinhoidon avustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä v. 1930—39 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyn kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Varsinaiset avunsaajat ...	11,499	16,001	22,197	25,343	20,612	19,174	17,753	14,994	12,853	12,249
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	14,819	22,299	31,507	35,282	28,166	25,639	23,499	18,872	16,141	16,053
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut ...	20,210	31,808	45,168	50,939	39,346	35,555	32,446	25,420	21,019	20,425
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat ...	4.7	6.1	8.4	9.4	7.6	6.9	6.3	5.1	4.2	3.9
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	6.1	8.5	11.9	13.1	10.3	9.2	8.3	6.4	5.3	5.1
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut ...	8.3	12.2	17.0	19.0	14.4	12.8	11.4	8.7	6.9	6.5

Kun yksityiskohtaisempia tilastotietoja kerätään vain tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, nimittäin varsinaisista avunsaajista, koskevat siis kaikki seuraavat selvitykset yksinomaan näitä. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 79.2 % syntynyt muulla paikkakunnalla ²⁾ kuin Helsingin kaupungissa. Maaseudulla oli syntynyt 60.6 %, maamme kaupungeissa 34.7 %, ulkomailla 4.2 % ja 57:n syntymäpaikka oli tuntematon. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16 vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla ²⁾ kuin Helsingissä syntyneitä	3,514	6,125	63	9,702
%:na varsinaisista avunsaajista	76.2	85.5	13.3	79.2

¹⁾ Vrt. lukuun Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut, s. 144. — ²⁾ Tuntematon syntymäpaikka siihen luettuna.

Yli $\frac{3}{4}$ miehistä ja runsaasti $\frac{4}{5}$ naisista ei siis kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön. Sen sijaan alle 16 vuotiaista avustetuista oli yli $\frac{4}{5}$ syntyisin helsinkiläisiä.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 2,715 henkilöllä eli 22.2 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tahi riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16 vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	920	1,661	134	2,715
%:na varsinaisista avunsaajista	19.9	23.2	28.2	22.2

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista on v. 1930—39 ollut seuraava:

	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	2,815	4,153	5,395	5,174	3,934	3,727	3,370	2,795	2,597	2,715
%:na varsinaisista avunsaajista ..	24.5	26.0	24.3	20.4	19.1	19.4	19.0	18.6	20.2	22.2

Kertomusvuonna on siis niiden osuus, joiden kotipaikkaoikeus oli muualla kuin Helsingissä, jälleen jonkin verran suurentunut.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli useimmissa tapauksissa sairaus, kivulloisuus ja työkyvyttömyys, joiden osuus oli 55.5 % (siitä mielisairaus 15.8 %, tuberkuloosi 5.9 %, nivelreumatismi 1.3 %, tylsä- ja vähämielisyyys 1.0 %, raajarikkoisuus 0.9 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 30.2 %). Vanhuudenheikkous oli syynä 18.7 %:lla, työttömyys 13.8 %:lla, riittämätön ansio 2.8 %:lla, huolehtiminen aviottomasta lapsesta 2.7 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 2.5 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.8 %:lla, synnytys 0.7 %:lla ja aviopuolison kuolema 0.1 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 2.4 %:lla. Edelliseen vuoteen verraten oli mielisairauden, vanhuudenheikkouden ja työttömyyden osuus jonkin verran kasvanut, toiset ryhmät vastaavasti pienentyneet tai pysyneet ennallaan. Miesten keskuudessa oli työttömyys ja tuberkuloosi useammin esiintyvänä avuntarpeen syynä kuin naisilla, prosenttiluvut olivat työttömyyden kohdalla miehillä 26.1 % ja naisilla 5.9 % sekä tuberkuloosin kohdalla miehillä 9.5 % ja naisilla 3.7 %. Vanhuudenheikkoutta esiintyi sen sijaan naisilla (24.1 %) huomattavasti enemmän kuin miehillä (10.2 %). Muissa syyryhmissä ei yleensä sanottavia eroja esiintynyt.

Kymmenvuotiskautena 1930—39 on eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna vaihdellut seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Vanhudenheikkous	10.4	8.2	7.1	8.1	9.6	10.3	11.1	13.7	17.4	18.7
Mielisairaus ja tylsämielisyyt	12.8	10.2	8.0	7.0	9.4	10.4	11.3	13.5	15.9	16.8
Muut sairaudet ¹⁾	47.0	40.5	33.9	25.1	30.0	33.3	35.2	41.7	40.8	38.7
Aviopuolison kuolema	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	0.1
Perheen lukuisuus	1.3	2.4	1.0	0.9	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	0.8
Epäsosiaalinen elämäntapa ²⁾	6.3	6.7	6.3	6.3	6.7	6.5	6.5	5.4	6.3	5.9
Työttömyys	17.7	27.1	38.6	47.0	37.8	32.2	28.1	16.6	12.4	13.8
Muut syyt ³⁾	4.4	4.9	5.1	5.6	5.4	6.2	6.7	7.9	5.7	5.2
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16 vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli kertomusvuonna lapsen sairaus tai viallisuus 74.1 %:lla, vanhempien huolehtiminen aviottomasta lapsesta 10.1 %:lla, perheen suurilukuisuus 2.5 %:lla ja muut syyt 13.5 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on lisäksi selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsy, milloin se on katsottu niin merkittäväksi, että se oleellisesti vaikuttaa avuntarpeeseen. Huomioonotettava lisäsy on tällöin esiintynyt 2,365 henkilön kohdalla, joista 727:llä työttömyys, 538:lla oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivullosuus tai muuten vähentynyt työkyky, 341:llä riittämätön ansio ja 122:lla oma tai aviopuolison juoppous, muiden lisäsyryhmien ollessa vähäisempiä.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat ovat laitoksissa olleita, yksityishoidossa olleita tai kotiaivustusta saaneita, mutta on osa heistä kertomusvuonna saanut kahdessa tai kaikissa kolmessa muodossa annettua avustusta. Tämän mukaan jakautuvat varsinaiset avunsaajat seuraavalla tavalla:

	Miehiä	Naisia	Lapsia ⁴⁾	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1,746	2,731	343	4,820
» yksityishoidossa olleita	5	3	—	8
» kotiaivustusta saaneita	1,683	3,212	20	4,915
Laitoshoidon lisäksi kotiaivustusta saaneita	1,179	1,213	112	2,504
Yksityishoidon lisäksi kotiaivustusta saaneita ..	1	1	—	2
Yhteensä	4,614	7,160	475	12,249

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa köyhäinhuoltotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiaivustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

¹⁾ Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — ²⁾ Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen. — ³⁾ Tähän on luettu riittämätön ansio, synnytys sekä muut sekalaiset syyt. — ⁴⁾ Kotiaivustusta saaneihin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiaivustusta heidän kohdaltaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä t. m. s.

	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Laitoksissa olleita	2,925	3,944	455	7,324
Yksityishoidossa olleita	6	4	—	10
Kotiaavustusta saaneita	1,683	3,212	20	4,915
Yhteensä	4,614	7,160	475	12,249

Laitoshoitoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiaavustuksen ohella oli siis saanut 7,324 henkilöä eli 59.8 % varsinaisista avunsaajista (ed. vuonna 59.0 %), yksinomaan kotiaavustusta 40.1 % (ed. vuonna 40.0 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.1 % (ed. vuonna 0.1 %). Suhde eri hoitomuotojen kesken pysyi siis melkein ennallaan.

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. Kahtena edellisenä vuonna aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1939 aikana saaneista henkilöistä:

Avustus	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllistä	1,969	4,295	17	6,281
Lyhytaikaista	2,645	2,865	458	5,968
Yhteensä	4,614	7,160	475	12,249

Runsaasti puolella eli 51.8 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus ollut säännöllistä. Miehet ja naiset eroavat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä suurin osa eli 57.8 % sai lyhytaikaista mutta naisista suurin osa eli 60.0 % säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 3.8 % saadessa säännöllistä köyhäinhuoltoavustusta. Edelliseen vuoteen verraten oli säännöllistä avustusta saaneiden prosenttiluku yleensä hieman pienentynyt.

Edellä esitettyä jakoperustetta käyttäen on lisäksi otettu selvää, miten suuri osa varsinaisista avunsaajista on köyhäinhuollon vakinaisia asiakkaita. Tiedot on tällöin rajoitettu koskemaan viisivuotiskautta 1935—39, ja havainnot ovat seuraavat: uusia ensi kerran v. 1939 avustettuja henkilöitä oli 2,521, joista 243 heti joutui saamaan säännöllistä avustusta; koko viisivuotiskauden aikana säännöllisesti avustettuja oli 4,715 eli 38.8 % kaikista varsinaisista avunsaajista, ja on tätä ryhmää pidettävä

¹⁾ Ks. aliviittaa ⁴⁾ edellisellä sivulla.

köyhäinhoidon pysyvänä rasituksena; näiden lisäksi oli koko viisivuotiskautena avustettu vielä 2,794 henkilöä, mutta olivat he saaneet eränä vuosina säännöllistä, eränä taas lyhytaikaista avustusta. Molempien viimeksi mainittujen ryhmien yhteissumma 7,509 osoittaa niiden henkilöiden määrää, jotka viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana enemmän tai vähemmän säännöllisesti olivat joutuneet turvautumaan köyhäinhoidon varsinaiseen avustukseen.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 48.5 %, naimisissa olevia 27.2 %, leskiä 18.7 % ja eronneita 5.4 %, 0.2 %:n siviilisäädyn ollessa tuntematon. Miehet ja naiset jakautuivat varsin eri tavoin siviilisäätyryhmiin: kun miehistä suurimman ryhmän muodostivat naimisissa olevat, 44.6 %, naimattomien tehdessä 43.3 % ja leskien 6.5 %, oli naisista yli puolet — 51.9 % — naimattomia, runsas neljäsosa — 26.5 % — leskiä ja vain 15.9 % naimisissa olevia. Eronneita oli jokseenkin yhtä paljon, miehistä 5.5 % ja naisista 5.4 %, samoin siviilisäädyltään tuntemattomia, vastaavasti 0.1 % ja 0.3 %.

Syntyperän mukaan oli alle 16 vuotiaista avunsaajista 359 eli 75.6 % aviosyntyisiä ja loput 116 eli 24.4 % aviottomia. Isä tai äiti oli kuollut 46 avustetulta lapselta ja 57:n isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista oli 96.1 % 16 vuotta täyttäneitä ja vain 3.9 % alle 16 vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli alla olevan taulukon mukainen:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	107	2.3	182	2.5	289	2.4
20—29	669	14.5	1,080	15.1	1,749	14.9
30—39	1,231	26.7	1,100	15.4	2,331	19.8
40—49	947	20.5	1,049	14.7	1,996	16.9
50—54	417	9.0	568	7.9	985	8.4
55—59	331	7.2	561	7.8	892	7.6
60—69	552	12.0	1,285	17.9	1,837	15.6
70—	356	7.7	1,316	18.4	1,672	14.2
Tuntematon	4	0.1	19	0.3	23	0.2
Yhteensä	4,614	100.0	7,160	100.0	11,774	100.0

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus ei enää muutu, oli runsas kolmasosa eli 37.4 % kaikista täysikasvuista avunsaajista; naisten kohdalla tämä ryhmä oli 44.1 %, mutta miesten kohdalla vain 26.9 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyivät suurimpina ryhmät 30—39 ja 40—49 tehden vastaavasti 19.8 % ja 16.9 %; miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavasti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 30—39 26.7 % ja 40—49 20.5 %, naisista vastaavasti vain 15.4 % ja 14.7 %.

Avunsaajien ammatti. Täyskasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

Ammatti	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	119	2.6	112	1.6	231	2.0
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	37	0.8	41	0.6	78	0.7
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	403	8.7	809	11.3	1,212	10.3
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	289	6.3	393	5.5	682	5.8
Tehdas- y. m. ammattityöntekijöitä	1,804	39.1	1,633	22.8	3,437	29.2
Muita työntekijöitä	1,607	34.8	1,767	24.7	3,374	28.6
Merimiehiä ja kalastajia	63	1.4	16	0.2	79	0.7
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	83	1.8	96	1.3	179	1.5
Yksityisten palvelijoita	1	0.0	1,672	23.3	1,673	14.2
Muun elinkeinon harjoittajia	68	1.5	208	2.9	276	2.3
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa	140	3.0	413	5.8	553	4.7
Yhteensä	4,614	100.0	7,160	100.0	11,774	100.0

Kuten edellisinäkin vuosina esiintyivät suurimpina ryhminä tehdas- y. m. ammattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät y. m. s., ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteensä lähes $\frac{3}{5}$ kaikista täyskasvuisista avunsaajista; erikseen miehistä oli näiden ryhmien osuus melkein $\frac{3}{4}$, naisista vajaa puolet. Huomattakoon vielä naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä, lähes $\frac{1}{4}$ kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16 vuotiaat lapset on ryhmitelty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- y. m. ammattityöntekijöitä 44.0 %, muita työntekijöitä 25.5 %, itsenäisiä liikkeenharjoittajia, liikeapulaisia ja työnjohtajia 11.8 %, yksityisten palvelijoita 10.5 % muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäisen. Eriksään mainittakoon, että aviottomista lapsista oli 43.1 % yksityisten palvelijoiden lapsia.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloista taulukko-osaston alkuun liitetty selvitys osoittaa, että 3,615 avunsaajaa asui 1 huoneen asunnoissa, 1,243 2 huoneen asunnoissa sekä 259 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 2,148 ja yömajoiissa 405 henkilöä; loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomia. Jos nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asunto-oloista ei ollut tietoa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asunnoissa asui 47.1 %, kahden huoneen 16.2 %, kolmen tai useamman huoneen asunnoissa 3.4 %, asukkeina 28.0 % sekä yömajoiissa 5.8 % kaikista varsinaisista avunsaajista.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avustusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoidosta saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omista laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiaavustusta saaneista.

Laitushoito

Köyhäinhoitolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 2,925 miestä, 3,944 naista ja 455 alle 16 vuotiasta lasta eli kaikkiaan 7,324 eri henkilöä (edellisenä vuonna 7,585). Laitushoitopäivien lukumäärä oli 1,110,035 (ed. vuonna 1,142,352), joten

henkilöä kohden tuli keskimäärin 151.6 hoitopäivää (ed. vuonna 150.6). Keskimääräinen hoitopäiväluku miesten kohdalla alentui edellisestä vuodesta 159.4 päivästä 154.9:ään, naisten kohdalla nousi 157.8:sta 162.8:een ja lasten kohdalla aleni 39.4:stä 36.8:aan. Seuraava erittely osoittaa lähemmin, miten hoidokit ja hoitopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken:

**Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän hoitopäiviensä luku¹⁾ v. 1939
16 vuotta täyttäneet**

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kalkkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	2,925	3,944	6,869	453,204	640,082	1,093,286	159.2
Kaupungin omat laitokset	2,540	3,155	5,695	422,979	535,455	958,434	168.3
<i>Huoltolautakunnan alaiset</i>	<i>1,052</i>	<i>883</i>	<i>1,935</i>	<i>177,229</i>	<i>188,560</i>	<i>365,789</i>	<i>189.0</i>
Kunnalliskoti	547	883	1,430	117,058	188,560	305,618	213.7
Kunnalliskodin yhteydessä oleva työlaitos	545	—	545	40,614	—	40,614	74.5
Tervalammen työlaitos.....	179	—	179	19,557	—	19,557	109.3
<i>Sairaalat</i>	<i>964</i>	<i>1,395</i>	<i>2,349</i>	<i>49,647</i>	<i>61,501</i>	<i>111,148</i>	<i>47.3</i>
Marian sairaala	413	807	1,220	10,648	17,778	28,426	23.3
Kivelän sairaala	347	486	833	19,965	33,929	53,894	64.7
Tuberkuloosisairaala	240	109	349	18,886	9,491	28,377	81.3
Kulkutautisairaala	10	33	43	148	303	451	10.5
<i>Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit</i>	<i>662</i>	<i>969</i>	<i>1,631</i>	<i>196,103</i>	<i>285,394</i>	<i>481,497</i>	<i>295.2</i>
Nikkilän sairaala	556	776	1,332	165,480	233,245	398,725	299.3
Kivelän sairaala	127	206	333	25,385	48,418	73,803	221.6
Keskuskodit	28	49	77	5,238	3,731	8,969	116.5
Muiden omistamat laitokset	503	1,034	1,537	30,225	104,627	134,852	87.7
<i>Vanhainkoti ja turvakodit</i>	<i>18</i>	<i>263</i>	<i>281</i>	<i>2,405</i>	<i>35,664</i>	<i>38,069</i>	<i>135.6</i>
Vanhainkoti Altenheim	—	12	12	—	4,150	4,150	345.8
» De gamlas hem	—	2	2	—	730	730	365.0
» Etel. ruotsalaisen seurakunnan	—	3	3	—	944	944	314.7
» Fridhäll	2	—	2	456	—	456	228.0
» Hemgården	1	8	9	365	2,800	3,165	351.6
» Iitala	—	3	3	—	793	793	264.3
» Mariayhdistyksen ...	—	13	13	—	3,292	3,292	253.2
» Rouvasväenyhdistyksen	—	6	6	—	2,129	2,129	354.8
» Ruotsalaisen metodistiseurakunnan ...	—	7	7	—	2,376	2,376	339.4
» Vaasan ukkokoti	1	—	1	365	—	365	365.0
» Venäläisten	—	13	13	—	3,984	3,984	306.5
» Vesper	—	1	1	—	334	334	334.0
Turvakoti Aurinko	1	2	3	334	668	1,002	334.0
Vankeusyhdistyksen suojakoti	—	1	1	—	89	89	89.0
Lepokoti Alisalo	—	54	54	—	1,523	1,523	28.2
» Betlehem	1	—	1	30	—	30	30.0
» Kallioniemi	—	1	1	—	26	26	26.0
» Lepopirtti	8	27	35	311	1,558	1,869	53.4
Pippingsköldin hoitola	—	94	94	—	6,836	6,836	72.7
Pelastusarmeijan äitienkoti Solhem	—	11	11	—	1,099	1,099	99.9

¹⁾ Huomattava on, että evakuoituina olleiden henkilöiden hoitopäivät on tässä kokonaisuudessaan merkitty sen laitoksen kohdalle, josta heidät sodan ajaksi siirrettiin muualle.

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naiusten	Yhteensä	
Sokeainkoti	2	1	3	271	242	513	171.0
Kuuromykkäinkoti Ävik	—	1	1	—	365	365	365.0
Kuhankosken tyttökoti	—	3	3	—	737	737	245.7
Toivolan poikakoti	2	—	2	273	—	273	136.5
Lastenkoti Pisara	—	4	4	—	897	897	224.3
Aulan kesäsiirtola	—	1	1	—	92	92	92.0
<i>Työkodit ja -siirtolat</i>	—	28	28	—	3,683	3,683	131.5
Vastaanottokoti Betania	—	20	20	—	1,031	1,031	51.6
Rajamäen naissiirtola	—	2	2	—	730	730	365.0
Valkonauhan työkoti	—	6	6	—	1,922	1,922	320.3
<i>Sairaalat, parantolat y.m.s.</i>	379	561	940	10,584	17,354	27,938	29.7
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	90	90	—	949	949	10.5
muut osastot	141	259	400	3,065	6,269	9,334	23.3
Boijen sairaala	—	1	1	—	12	12	12.0
Suomen punaisen ristin sairaala ...	222	181	403	4,000	4,020	8,020	19.9
Kalastajatorpan tukisairaala	—	1	1	—	19	19	19.0
Helsingin diakonissalaitos	1	—	1	16	—	16	16.0
Veikkolan parantola	—	10	10	—	647	647	64.7
Erilaiset muut parantolat	10	8	18	607	1,247	1,854	103.0
Helsingin sairaskoti	1	11	12	365	3,984	4,349	362.4
Raajarikkoisten huoltolaitos	1	3	4	103	103	206	51.5
Kaatumatautisten hoitolat	8	1	9	2,369	98	2,467	274.1
Luontolan parantola	1	—	1	59	—	59	59.0
Porvoon sairaskoti	—	1	1	—	6	6	6.0
<i>Mielisairashoitolat</i>	115	220	335	17,145	47,926	65,071	194.2
Lapinlahden sairaala	71	91	162	3,319	5,531	8,850	54.6
Niuvanniemen sairaala	—	2	2	—	730	730	365.0
Pitkäniemen sairaala	—	2	2	—	730	730	365.0
Seilin sairaala	—	1	1	—	365	365	365.0
Kellokosken sairaala	20	66	86	6,736	22,146	28,882	335.8
Seinäjoen piirisairaalat	13	20	33	3,981	6,535	10,516	318.7
Uudenkaupungin piirimielisai- raala	2	37	39	248	10,703	10,951	280.8
Perttulan tylsämielisten kasvatus- laitos	2	1	3	730	365	1,095	365.0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoi- tola	6	1	7	2,009	365	2,374	339.1
Helsingin diakonissalaitoksen Rin- nekoti	1	2	3	122	456	578	192.7
<i>Alkoholistihuoltolat</i>	1	—	1	91	—	91	91.0
Lapinjärven alkoholistihuoltola ...	1	—	1	91	—	91	91.0

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Pojkia	Tyttöjä	Yhteensä	Pojkien	Tyt- töjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	241	214	455	8,094	8,655	16,749	36.8
Kaupungin omat laitokset	203	173	376	6,917	7,088	14,005	37.2
<i>Huoltolautakunnan alainen</i>	44	41	85	2,457	1,944	4,401	51.8
Kunnalliskoti	44	41	85	2,457	1,944	4,401	51.8

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Pojkia	Tyttöjä	Yhteensä	Pojkien	Tyttöjen	Yhteensä	
<i>Sairaalat</i>	161	138	299	4,460	5,144	9,604	32.1
Marian sairaala	104	83	187	2,473	2,592	5,065	27.1
Kivelän sairaala	9	2	11	242	83	325	29.5
Tuberkuloosisairaala	8	12	20	655	1,378	2,033	101.7
Kulkutautisairaala	50	53	103	1,090	1,091	2,181	21.2
Muiden omistamat laitokset	44	43	87	1,177	1,567	2,744	31.6
<i>Kesäsiirtolat</i>	15	16	31	602	656	1,258	40.6
<i>Sairaalat, päivätolat y.m.s.</i>	28	26	54	545	885	1,430	26.6
Helsingin yleinen sairaala	13	18	31	249	411	660	21.3
Suomen punaisen ristin sairaala ...	15	7	22	296	109	405	18.4
Högsandin parantola	—	1	1	—	365	365	365.0
<i>Mielisairashoitolat</i>	1	1	2	30	26	56	28.0
Lapinlahden sairaala	1	1	2	30	26	56	28.0

Näistä taulukoista käy selville, että 87.6 % kaikista hoitopäivistä tuli kaupungin omien laitosten osalle sekä 33.3 % hoitopäivistä huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä mielisairaalat ja muut mielisairashoitolat käyttivät yksinään miltei puolet eli 49.2 % kaikista hoitopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa sekä Tervalammen työlaitoksessa, hoidettiin kaikista laitoshoidtoa saaneista 1,052 miestä, 883 naista ja 85 lasta eli kaikkiaan 2,020 eri henkilöä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toimintaa selvitetään lähemmin seuraavissa katsauksissa.

Kunnalliskoti ja sen yhteydessä oleva työlaitos

Kertomusvuosi poikkeuksellisine poliittisine tapahtumineen aiheutti kunnalliskodinkin elämässä vuoden loppupuoliskolla huomattavia muutoksia. Lokakuun 12—13 p:nä evakuoitiin 608 laitosten hoidokkia Uudenmaan läänin maalaiskuntien kunnalliskoteihin, kaikkiaan 25 eri kuntaan, jota paitsi hoidokkien mukana seurasi 6 hoitajatarta ja 13 siivoojaa. Lisäksi joutui 14 laitosten viranhaltijaa osallistumaan sotatoimiin ja 16 hoitajatarta kenttä- y. m. sairaaloihin. Laitoksiin sodan ajaksi jääneiden suojaksi rakennettiin useita n. s. sirpalesuojia kellarikerroksiin ja nousivat näiden töiden kustannukset v:n 1939 osalta lähes 60,000 mk:aan.

Kertomusvuoden kuluessa kunnalliskoti menetti kuoleman kautta monivuotisen ansiokkaan lääkäriinsä professori V. Lassilan, joka kuoli huhtikuun 11 p:nä, sekä apulaisjohtajansa V. Terhon, jonka uutterasti suoritettua elämäntyötä kuolema katkaisi lokakuun 4 p:nä; sitä paitsi työlaitoksen toimistoapulainen H. Salmenlinna haavoittui kuolettavasti vuoden lopulla Karjalan kannaksella.

Hoidokit. Kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa hoidettiin kertomusvuonna 1,879 täysikasvuista henkilöä (996 miestä ja 883 naista) sekä 85 lasta (44 poikaa ja 41 tyttöä), yhteensä 1,964 henkilöä, joista osa oli vuoden kuluessa sekä kunnalliskodissa, työlaitoksessa että Tervalammen työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja joissakin näistä laitoksista. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1,026 henkilöä,

vuoden varrella otettiin 938 ja poistettiin 1,545¹⁾. V:een 1940 jäi siis jäljelle laitoksiin 419 henkilöä, mutta on tähän lisättävä vuoden päättyessä elossa olevat evakuidut hoidokit luvultaan 596, joten laitosten kirjoissa vuoden lopussa oli yhteensä 1,015 henkilöä.

Poistetuista henkilöistä, joiden joukkoon on luettu myös evakuoidut:

Siirtyi vapaaseen elämään	584	Karkasti laitoksesta	10
Lähetettiin kotikuntaansa	10	Kuoli	176
Siirrettiin muihin laitoksiin	157	Evakuoitiin	608
			Yhteensä 1,545

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta asetelmasta:

	Laitokseen otettuja	Laitokseen poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden		Laitokseen otettuja	Laitokseen poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ...	98	51	1,037	Heinäkuu ...	36	56	846
Helmikuu	82	67	1,053	Elokuu	45	74	841
Maaliskuu	91	85	1,042	Syyskuu	86	79	889
Huhtikuu	44	95	1,022	Lokakuu ...	130	697	585
Toukokuu	51	77	950	Marraskuu ..	51	50	396
Kesäkuu	41	59	885	Joulukuu ...	183	155	413
			Koko vuosi 938			1,545	829

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 350,633, joista 310,019 kunnalliskodissa ja 40,614 työlaitoksessa. Tähän sisältyy 48,175 evakuoitujen hoitopäiviä eri kunnalliskodeissa. Hoitopäivät jakautuivat seuraavasti:

	Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden		
	Kunnalliskoti	Työlaitos	Yhteensä	Kunnalliskoti	Työlaitos	
Miesten	117,058	40,614	157,672	214	75	
Naisten	188,560	—	188,560	214	—	
Lasten	4,401	—	4,401	52	—	
Kaikkiaan 310,019			40,614	350,633	205	75

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen talousarvion mukaiset menot ja tulot olivat:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	7,559,809: 80	Kunnalliskodin	117,555: 25
Työlaitoksen	1,757,927: 75	Työlaitoksen	364,706: 45
Yhteiset menot	992,251: 90	Luontoisetujen korv.	568,672: 80
Yhteensä 10,309,989: 45		Yhteensä 1,050,934: 50	

¹⁾ Tähän sisältyy 608 evakuoitua hoidokkia, joita oikeastaan ei ole pidettävä laitoksesta poistettuina. Kun heidät laitoksen luetteloissa kuitenkin on merkitty muiden tavoin poistetuiksi, on hoidokkien vaihteluita esittävässä tekstiasetelmissa otettu heidätkin huomioon.

Näihin summiin on vielä lisättävä talousarvion ulkopuolella olevina menoina evakuoitujen hoidokkien hoidosta ja kuljetuksesta suoritettu menoerä 691,318: 90 mk, jolloin menojen yhteissumma nousee 11,001,308: 35 mk:aan, sekä tuloina kunnalliskotiin sijoitettuna olleen sotaväen majoituksesta laskettu hyvitys 78,144 mk, jolloin tulot nousevat kaikkiaan 1,129,078: 50 mk:aan.

Tuotannollisten laitosten nettovoitto kertomusvuonna oli 143,310: 10 mk alentuen edellisestä vuodesta 16.9 %:lla. Nettovoitosta oli maanviljelyksen osuus 33,407: 55 mk ja sikalan osuus 141,490: 50 mk, pesulaitoksen sen sijaan tuottaessa tappiota 31,587: 95 mk.

Bruttokustannus kunnalliskodin kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja evakuoituiden mukaan lukien, oli 31: 38 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 28: 16 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten nettotulot, alenee hoidokkipäivän kustannus 27: 75 mk:aan.

Hoidokkien työ. Työkykyisillä hoidokeilla teetettiin töitä laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä, sikalassa ja pesulaitoksessa. Hoidokeista oli 449 miestä ja 15 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa, ja laskettiin heidän työkorvauksensa arvo 589,020: 90 mk:ksi.

Lääkärihoito. Lääkärihoidosta huolehti huhtikuun 11 p:ään saakka laitosten vakainainen lääkäri, professori V. Lassila, jonka mainittuna päivänä tapahtuneen kuoleman jälkeen lääkärintehtäviä hoidettiin väliaikaisin lääkärivoimin lokakuun 13 p:ään asti, jolloin lääketieteellisensiaatti G. Tötterman virkaan vakinaiseksi valittuna ryhtyi sitä hoitamaan. Poliklinikalla käyntien luku koko vuonna oli 2,451 ollen suurimmillaan helmikuussa (315 käyntiä) ja pienimmillään marraskuussa (104 käyntiä); joulukuussa ei poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi ollut lainkaan poliklinikakäyntejä.

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 176, jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Verisuonten kalkkeutuminen	18	31	49
Sydän- ja munuaistaudit	16	27	43
Vanhudenheikkous	3	29	32
Syöpä	9	8	17
Aivotaudit	4	7	11
Keuhko- ja keuhkopussitaudit	5	5	10
Veri- ja aineenvaihtotaudit	4	5	9
Unitauti	2	—	2
Keskushermostotaudit	—	1	1
Vatsahaava	1	—	1
Itsemurha	1	—	1
Yhteensä	63	113	176

Evakuoitujen hoidokkien keskuudessa sattui näiden lisäksi 12 kuolemantapausta. Kaikkiaan kuoli siis hoidokeista 188 henkilöä.

Sielunhoito ja muu henkinen virkistystoiminta. Aikaisempaa tapaa noudattaen pidettiin jumalanpalveluksia kirkossa ja hartaushetkiä eri osas-

toilla. Kirkon ollessa sodan aikana varasairaalana, pidettiin jumalanpalveluksia m. m. pommisuojaissa.

Kirjaston ja lukusalin käyttöä koskevaa tilastoa koko vuodelta ei ole käytettävissä, kun niiden toiminta vuoden lopulla oli keskeytyksissä. Hoidokkien käytössä olivat kaikki Helsingissä ilmestyvät päivälehdet, yhteensä 33 suomenkielistä ja 13 ruotsinkielistä vuosikertaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin aikaisempaan tapaan etupäässä laitoksen omiksi tarpeiksi. Laitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista hevospäivätoista velottiin 25 mk ja hoidokkipäivätoista 10 mk päivältä. Maanviljelyksen nettovoitto oli 33,407:55 mk; bruttomenot ja bruttotulot on mainittu s. 56 olevissa taulukoissa.

Sikala. Sikakanta käsitti vuoden alussa 356 ja lopussa 249 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 72 elävää eläintä ja 19,178 kg sianlihaa. Laitoksen omaan ruokatalouteen toimitettiin lihaa 22,792 kg. Sikalan nettotulo oli 141,490:50 mk.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulassa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 361,239 kg (ed. vuonna 393,353 kg) vaatteita. Pesulaitoksessa työskenteli 2 hoitajaa, 17 palkattua pesijää ja keskimäärin 9 hoidokkia, joiden viimeksi mainittujen päivätyöstä pesulalta velottiin 10 mk. Pesulaitos tuotti tappiota 31,587:95 mk, mikä johtui toisaalta evakuoinnin aiheuttamasta tuntuvasta pesun vähentymisestä, toisaalta myös palkkamenojen noususta. Edellisenä vuonna pesula oli tuottanut voittoa 18,129:10 mk.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Kertomusvuonna hoidettiin Tervalammen työlaitoksessa kaikkiaan 179 eri henkilöä. Näistä oli laitoksessa yksinomaan köyhäinholtoain 56 §:n nojalla 166, yksinomaan 31 §:n nojalla 9 ja molempien pykälien nojalla 4 henkilöä. Edellisestä vuodesta oli jäänyt jäljelle 71 henkilöä, vuoden varrella otettiin 119¹⁾ ja poistettiin 159¹⁾, joten v:een 1940 jäi 31 henkilöä, joista 28 56 §:n ja 3 31 §:n nojalla. Poistetuista 145 siirtyi vapaaseen elämään, 7 siirrettiin muihin laitoksiin, 5 meni asevelvollisuuttaan suorittamaan, 1 siirrettiin velanmaksajaksi ja 1 n. s. pykälämieheksi.

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitokseen poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitokseen poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ...	8	8	69	Heinäkuu .	—	7	49
Helmikuu	19	16	68	Elokuu	2	10	39
Maaliskuu ...	14	13	68	Syyskuu ..	18	8	43
Huhtikuu	20	20	67	Lokakuu ..	19	29	50
Toukokuu	11	16	62	Marraskuu	2	7	39
Kesäkuu	6	17	55	Joulukuu .	—	8	35
				Koko vuosi ¹⁾	119	¹⁾ 159	54

¹⁾ Niihin lukuuihin nähden, jotka koskevat laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen hoidokkien määriä, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on saatettu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

Hoitopäivien lukumäärä koko vuonna oli 19,557.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 986,074: 85 mk ja bruttotulot 289,445: 20 mk. Maatilan nettovoitto oli 248,670: 80 mk. Bruttokustannus laitoksen kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden oli 50: 42 mk (rakennuskorjauksiin ja irtaimiston hankintaan käytetty 201,902: 65 mk huomioonottaen 60: 74 mk). Jos bruttokustannuksista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 35: 62 mk (ed. vuonna 31: 90 mk). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, alenevat nettokustannukset hoidokkipäivältä 22: 91 mk:aan (ed. vuonna 20: 92 mk).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät metsätaloustehtävissä, peltoviljelystehtävissä, puutarhassa, navetassa, tallissa, sikalassa, taloustehtävissä ja rakennustehtävissä y. m. tehden kaikkiaan 16,319 työpäivää. Heidän laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa köyhäinhuoltoon tai niiden henkilöiden huoltoon, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 255,621: 35 mk:n arvosta.

Terveysten- ja sielunhoito y. m. Työlaitoksen lääkäri suoritti säännöllisiä tarkastuskäyntejä vastaanottoineen yhteensä 12 kertaa tarkastaen tällöin kaikkiaan 167 sairastapausta. Kuolemantapauksia ei ole sattunut.

Laitoksen sielunhoitotyö on ollut Vihdin seurakunnan papiston huolena, ja valistustoiminnasta ovat huolehtineet eri luennoitsijat. Hoidokkien käytettävänä on myös pieni kirjasto.

Maatila. Viljelty pinta-ala oli kertomusvuonna 202.12 ha. Se jakautui eri viljelyskasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat kylvö- ja satomäärät:

	Viljelysala, ha	Kylvömää- rä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Kesanto, koko	15.34	—	—	—
» puoli	2.21	—	—	—
Ruis	10.82	1,870	8,500	786
Syysvehnä	11.74	2,710	23,551	2,006
Kevätvehnä	12.26	3,750	14,471	1,180
Kaura	35.48	8,830	70,278	1,981
Herne	3.51	1,040	5,100	1,453
Peruna	9.46	22,300	110,335	11,663
Lanttu	1.54	18	5,000	3,247
Rehjuurikas	4.33	110	36,160	8,351
Rehukaali	1.72	16	39,320	22,860
Vihantarehu	3.72	950	32,000	8,602
Heinä	63.50	—	108,000	1,701
Siemenheinä, timotei	1.68	—	270	161
» apila	1.84	—	190	103
Peltolaidun	13.09	—	—	—
Sekalaista	2.82	—	—	—
Puutarha	7.06	—	—	—

Lukuunottamatta syysvehnää ja perunaa ovat keskimääräiset sato-
tulokset edellisestä vuodesta pienentyneet.

Lannoitukseen käytettiin 1,350 kuormaa karjanlantaa, 760 kuormaa mutaa, 9,000 kg kalkkisalpietaria, 12,000 kg ammoniumsulfaattia, 20,000 kg superfosfaattia, 10,000 kg kotkafosfaattia ja 10,000 kg kalia (40 %).

Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 3,469. Nautakarja käsitti vuoden alussa 105 ja lopussa 114 päätä. Lehmien (49,1 kpl) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1938—39 3,295 kg maitoa, 134 kg rasvaa, rasvaprosentin ollessa 4,1 %, ja säännöllisten (28 kpl) vastaavasti 3,496 kg, 139 kg ja 4,0 %. Rasvaprosentti oli siis molemmissa ryhmissä noussut. Sikalassa oli vuoden alussa 128 ja lopussa 143 eläintä. Teuraaksi myytiin 119 sikaa ja porsaita kaupattiin 92.

Yksityishoitoon (elätteelle) sijoitus

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 10 täyskasvuista henkilöä, joista 6 miestä ja 4 naista. Heidän hoitopäiviensä luku oli kaikkiaan 3,100. Sijoitetuista henkilöistä kuitenkin vain 5 miestä ja 3 naista oli yksinomaan sijoituskotihoidossa; muut saivat vuoden aikana lisäksi kotiaivustusta.

Kotiaivustukset

Kertomusvuonna jaettiin kotiaivustusta yhteensä 7,421 Helsingissä asuvalle varsinaiselle avunsaajalle, joista 4,915 sai yksinomaan kotiaivustusta vähintään 500 mk:n arvosta; loput olivat kotiaivustuksen ohella saaneet myös laitos- tai yksityishoitoa. Tilapäistä avustusta eli kotiaivustusta alle 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 3,804 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annettua kotiaivustuksesta on vielä joutunut osalliseksi 1,235 aviopuolisoa ja 3,137 lasta.

Seuraavasta yhdistelmästä käy selville perhesuhteet ja lasten luku niissä tapauksissa, joissa lapset ovat päässeet osallisiksi kotiaivustuksesta:

Lasten luku	Perheitä, joihin kuului			Yhteensä
	mies ja vaimo	mies	vaimo	
1	284	6	497	787
2	209	9	215	433
3	106	2	90	198
4	48	1	38	87
5	36	1	13	50
6	24	1	1	26
7	10	—	—	10
8	5	—	1	6
9	2	—	—	2
Yhteensä	724	20	855	1,599

Lapsia oli näissä perheissä siis yhteensä 3,137 eli keskimäärin perhettä kohden 2,0 (edellisenä vuonna 1,9).

Kun lasketaan yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiaivustusta saaneet sekä kotiaivustuksista osallisiksi joutuneet, saadaan summaksi 15,597, joka osoittaa niiden Helsingissä asuvien luvun, jotka suoraan tai välillisesti ovat päässeet nauttimaan kotiaivustuksia.

Kotiaivustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, jalkineiden, vaatteiden, polttopuiden y. m. muodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 90,2 % ja tarveaineina annettujen osuus 9,8 %. Mitä kotiaivustustasoon tulee, osoittavat kuukautta ja avustustapausta kohden suoritettut laskelmat sen kertomusvuonna jonkin verran kohonneen, mikä kehityssuunta johtui elinkustannusindeksien noususta. Niinpä ravintoindeksi oli vuoden jokaisena kuukautena korkeampi kuin vastaa-

vasti edellisenä vuonna. Kotiavustus tapausta kohden kuukaudessa, joloin perhekin on luettu yhdeksi tapaukseksi, on viime vuosina ollut seuraava:

V. 1934	257: 03	mk	V. 1937	306: 04	mk
» 1935	282: 29	»	» 1938	317: 15	»
» 1936	295: 62	»	» 1939	321: 68	»

Kertomusvuoden eri kuukausina on Helsingissä asuville jaettu kotiavustusta alla olevan taulukon osoittamin määrin:

Kuukausi	Kotiavustukset, mk					
	Rahana	Poltto- puina	Ruokana	Vaat- teina	Muussa muodossa	Yhteensä
Tammikuu	1,403,250	131,684	60,771	35,534	12,229	1,643,468
Helmikuu	1,438,065	98,855	63,074	27,236	12,219	1,639,449
Maaliskuu	1,466,921	59,929	63,674	19,352	13,371	1,623,247
Huhtikuu	1,452,479	49,094	62,226	10,473	11,451	1,585,723
Toukokuu	1,299,183	16,192	69,894	29,176	6,495	1,420,940
Kesäkuu	1,133,001	1,206	54,470	16,040	6,810	1,211,527
Heinäkuu	1,070,594	529	43,348	11,775	4,249	1,130,495
Elokuu	1,059,797	1,022	41,469	6,612	3,714	1,112,614
Syyskuu	1,106,946	56,389	48,202	11,880	6,960	1,230,377
Lokakuu	1,247,730	132,286	53,993	26,325	10,664	1,470,998
Marraskuu...	1,344,374	52,827	76,826	39,623	16,051	1,529,701
Joulukuu	1,077,634	17,419	25,682	8,430	16,485	1,145,650
Koko vuosi	15,099,974	617,432	663,629	242,456	120,698	16,744,189

Vastaavien avustustapauksien lukumäärä näkyy seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Koti- avustus- tapauksia	Näistä uusia avustustapauksia	
		Kaikkiaan	Syynä työttömyys
Tammikuu	4,773	332	213
Helmikuu	4,928	343	194
Maaliskuu	4,950	360	179
Huhtikuu	4,732	228	116
Toukokuu	4,379	156	64
Kesäkuu	3,932	107	40
Heinäkuu	3,625	124	19
Elokuu	3,498	122	37
Syyskuu	3,795	196	77
Lokakuu	4,410	354	185
Marraskuu	4,645	309	167
Joulukuu	4,386	542	405
Koko vuosi	52,053	3,173	1,696
Avustuskanslia, jonka toimesta avustus on annettu			
I	7,683	237	71
II	6,552	261	111
III	7,637	389	183
IV	8,467	400	154
V	7,518	536	237
VI	5,505	771	577
VII	8,691	579	363
Yhteensä	52,053	3,173	1,696

Päiväkodeissa oleskelun muodossa avustusta saaneet lapset on myösuettu muiden kotiavustusta saaneiden lukumäärään. Mainittakoon, että heitä oli 10 poikaa ja 7 tyttöä.

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuoden alusta lukien ovat työtuvat kaupunginvaltuuston lokakuun 26 p:nä 1938 työtupien ohjesääntöön vahvistamien muutosten kautta olleet jaettuina kolmeen osastoon, joista

A-osaston tarkoituksena on varata työskentelymahdollisuuksia varattomille täysikäisille henkilöille, joilla on kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyvät omalla työllään hankkimaan itselleen elatusta sekä joiden työtupiin ottaminen katsotaan yhteiskunnallisen huollon tarkoituksen mukaiseksi;

B-osaston tarkoituksena on varata työskentelymahdollisuuksia niille alkoholisti- ja irtolaisnaisille, lähinnä valvonta-asteella oleville, joilla on kotipaikkaoikeus Helsingissä ja joille ei ole onnistuttu saamaan sopivaa ansiotyötä muualla; sekä

C-osaston tarkoituksena on varata tilaisuutta ansioon ja itse-elatukseen varattomille, työttömyyden vuoksi yhteiskunnallista huoltoa tarvitseville työkykyisille, työhaluisille ja ilman omaa syytään työttömille naisille, joilla on kotipaikkaoikeus Helsingissä.

Kaikkiaan oli kertomusvuonna toiminnassa 6 vakinaista työtupaa, joihin voitiin sijoittaa yhteensä 500 työntekijää, niistä C-osastolle 120. Sitä paitsi toimi tammikuun 23 p:stä toukokuun 23 p:ään ylimääräisenä C-osaston alaosasto, jossa oli 100 paikkaa ja jonka toiminta tapahtui ulkopuolella talousarvion myönnetyllä määrärahalta.

Miesten työtuvissa valmistettiin uusia huonekaluja, konttorikaappeja ja -hyllyjä, lasten leikkikaluja ja rantatuoleja, korjattiin huone- ja talouskaluja, suoritettiin maalaus- ja verhoilutöitä, jalkineiden korjauksia y. m. Naisten työtuvissa taas tehtiin sairaalavaatteita sekä suoritettiin puolustuslaitoksen ja suojeluskuntain vaatehankintoja, yksityisten ja liikkeiden ompelutyötilauksia, mattojen kudontaa y. m.

Työskentelevien lukumäärä vaihteli eri kuukausina s. 75 olevasta taulukosta lähemmin ilmenevällä tavalla. Mainittakoon tässä, että sanottu lukumäärä oli pienimmillään, 374, heinäkuun 13 p:n ja elokuun 9 p:n sekä suurimmillaan, 471, helmikuun 23 p:n ja maaliskuun 22 p:n välisenä aikana. Työpäivien luku koko vuonna oli 111,458.

Työtupien bruttomenot olivat 5,695,971: 15 mk ja bruttotulot 2,993,031: 15 mk, joten nettomenoiksi jää 2,702,940 mk. Työntekijää ja työpäivää kohden laskettuna oli bruttomeno 51: 10 mk (ed. vuonna 30: 96 mk) ja nettomeno 24: 25 mk (ed. vuonna 18: 38 mk). Jos laskelmassa otetaan vielä huomioon vuoden päättyessä myymättömänä olevan valmistearaston sekä työainevaraston arvo 1,389,554: 85 mk, supistuu nettomeno 11: 78 mk:ksi (ed. vuonna 14: 86 mk) työntekijää ja työpäivää kohden.

N.s. ehkäisevänä huoltokeinona on työtuvilla ollut huomattava kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on sen avulla lukuisa joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu varjella joutumasta suoranaisten

köyhäinhoitoavustuksen varaan. Niinkään työtupien erikoisosastot ovat merkittäväällä tavalla täyttäneet tehtävänsä, kuten tämän toimintakertomuksen irtolais- ja alkoholistihuoltoa sekä työttömyyshuoltoa selvittelevistä luvuista tarkemmin käy selville.

On syytä lopuksi huomauttaa, että työtupien A- ja C-osastoilla työskennelleitä henkilöitä ei ole tilastollisissa selvityksissä luettu avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa; sen sijaan sisältyvät B-osastolla työskennelleet irtolais- ja alkoholistinaiset asianomaisiin irtolais- ja alkoholistitilastoihin.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk		Mk
Alexandras understöd- rahasto	351: 65	hasto kainojen köyhien hyväksi	5,957: 10
Bergmanin, Maria, testa- menttirahasto	507: 95	Kordelinin, Alfred, avus- tusrahasto	10,950: —
Brobergin, Gustava Ka- tharina, y.m. rahastot	741: 60	Lampan, Elsa Maria, ra- hasto	769: 40
Elgin, Vilhelm, pauvres honteux rahasto	538: 45	Laurentin, L. A., rahasto	625: 25
Gardbergin, Lisette, ra- hasto	50: 80	Mattson-Kivilän, Isak, puolisoiden apurahasto	11,313: 95
Grefbergin, Emma, ra- hasto	5,841: 60	Sierckin, Adolf Fredrik, rahasto	355: 55
Gripenbergin, Hedvig Charlotta, rahasto	568: 90	Sierckenin, Carl, rahasto	142: 25
Hanellin, Carl Gustaf, rahasto	264: 15	Wavulinin, Waldemar, lahjoitusrahasto	761: 95
Holmströmin, John, ra-		Westzynthiuksen, W. J. S., testamenttirahasto	1,061: 65
		<u>Yhteensä</u>	<u>40,802: 20</u>

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustuksiksi 39 henkilölle yhteensä 11,737: 45 mk. Syynä näiden avustuksien tavallista pienempään lukumäärään oli se, että syksyllä ja vuoden lopussa suoritettavat pääjaot jäivät toimittamatta siirtyen seuraavan vuoden puolelle.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annettua köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole myöskään tilastollisissa selvityksissä otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhoitolain nojalla.

B. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 642 eri henkilöä, joista 176 miestä ja 466 naista. Sinä kolmivuotiskautena, jona voimassa olevan irtolaislain mukaista irtolaishuoltoa on pääkaupungissa suoritettu, on kunakin vuotena ollut huollossa seuraavat lukumäärät henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364
1938	132	359	491
1939	176	466	642

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 264; erikseen oli miehistä uusia 79 ja naisista 185. Kuluneena kolmivuotiskautena on eri vuosina näiden n.s. uusien irtolaisten luku ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364
1938	71	171	242
1939	79	185	264
Yhteensä	268	602	870

Uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri henkilöiden lukumäärän, jotka ajanjaksona 1937—39 ovat olleet irtolaishuolitoimien alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisluvusta 30.8 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Mainittakoon vielä, että kertomusvuonna huollettujen 642 henkilön lisäksi käsiteltiin irtolaisina 9 miestä ja 8 naista, jotka kuitenkin vielä kertomusvuoden kuluessa siirrettiin alkoholihuoltoon ja jotka tilastollisessa selvittelyssä on luettu alkoholisteihin. Seuraavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain niissä tapauksissa, että uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 102 eli 15.6 %, erikseen miehistä 29.5 % ja naisista 10.7 %. Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosentteissa:

	Miehiä	Naisia	Kaikkiaan
Suomen kaupungeissa	48.9	28.7	34.8
» maalaiskunnissa	47.7	70.0	63.8
Ulkomailla	3.4	1.8	1.9
Yhteensä	100.0	100.0	100.0

Köyhäinhoidollisen kotipaikkaoikeuden perusteella ryhmittyvät kaikki irtolaishuollossa olevat seuraavalla tavalla:

Kotipaikka	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Helsinki	110	242	352
Helsinkiä ympäröivät kunnat ¹⁾	1	12	13
Uudenmaan läänin muut kaupungit	—	1	1
» » » maalaiskunnat	1	5	6

¹⁾ Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin mlk. ja Kulosaari.

Kotipaikka	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen muut kaupungit	15	35	50
» » maalaiskunnat	17	27	44
Valtion tapaukset	4	6	10
Tuntematon.....	28	138	1)166
	Yhteensä 176	466	642

Kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa oli selvitetystä siis 352:lla eli 54.8 %:lla (ed. vuonna 61.9 %), erikseen uusista irtolaisista 113:lla eli 42.8 %:lla (ed. vuonna 69.4 %). Muita kuin Suomen kansalaisia oli irtolaisissa 2 miestä ja 5 naista, minkä lisäksi 2 naisen kansalaisuus oli tuntematon. Äidinkielenä oli suomi 582:lla eli 90.7 %:lla, ruotsi 57:llä eli 8.9 %:lla ja loppuilla 3:lla jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi, ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperusteeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kuljeksiva elämä	9	2	11
Työn vieroksuminen	4	—	4
Kerjuu	34	—	34
Ammattihaureus	—	462	462
Muu peruste	129	2	131
	Yhteensä 176	466	642

Irtolaisnaisten valtaosa 462 eli 99.1 %, joutui huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput 4 kuljeksivan elämän tai jonkin muun perusteen nojalla. Miehistä taas suurin osa, 129 eli 73.8 %, otettiin huoltoon »muilla perusteilla», s.o. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin hauraudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle²⁾. Huomattava on tämän ryhmän suuri kasvu edellisestä vuodesta, jolloin sen osuus oli 53.0 %. Kerjuun osuus supistui 19.8 %:iin (ed. vuonna 31.1 %) ja loput 7.4 % oli huollossa kuljeksivan elämän tai työn vieroksumisen perusteella. Uusiin miespuolisiin irtolaisiin nähden oli »muiden perusteiden» valta-asema vieläkin selvempi, 82.8 %, ja kerjuu oli perusteena vain 13.0 %:lla.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat, kuten tunnettua, varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määrääjän n.s. jälkivalvonnan alaisina. Alla olevasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuo-

1) Tuntemattomien suuri lukumäärä johtuu etupäässä siitä, että pakkotyöhön määrätystä ei kotipaikkaoikeutta ole selvitetty, koska kotipaikkaoikeuskysymyksellä ei heihin nähden ole huoltolautakunnan kannalta erikoisempaa merkitystä. —

2) Suurin osa näistä on ollut henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet väkijoumalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijoumien luvattomaan myyntiin.

toja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide.

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Varoitus	37	101	138
Kotikuntaan lähettäminen	6	22	28
Irtolaisvalvonta	34	107	141
Työlaitos	37	89	126
Pakkotyö	19	64	83
Jälkivalvonta	28	61	89
Ei toimenpidettä	15	22	37
Yhteensä	176	466	642

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 21.5 % ja valvonta-asteelle 22.0 %, työlaitoksessa oli 19.6 % ja pakkotyössä 12.9 % sekä jälkivalvonnessa 13.9 %. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 37 henkilöön ei ehditty vielä kertomusvuonna toimenpiteitä täytäntöönpanna. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 45.4 %, valvonta-asteelle 15.5 %, työlaitoksessa oli 11.4 % ja pakkotyössä 3.4 % sekä jälkivalvonnessa 1.9 %, minkä lisäksi 13.3 % oli sellaisia vuoden lopussa tulleita, joihin ei vielä ehditty huoltotoimenpiteitä soveltaa.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää lisäksi, missä määrin eri irtolaisiin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoitaututtua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon, minkä lisäksi siitä myös ilmenee pitemmälle huollon asteelle ehtineisiin eri vaiheissa sovelletut toimenpiteet.

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	37	100	137
» irtolaisvalvonta	31	90	121
» työlaitos	23	30	53
» pakkotyö	15	61	76
» jälkivalvonta	9	11	20
Varoitus + kotikuntaan lähettäminen	6	22	28
» + irtolaisvalvonta	3	14	17
» + irtolaisvalvonta + työlaitos	—	3	3
Valvonta + työlaitos	5	30	35
» + työlaitos + jälkivalvonta	—	5	5
» + pakkotyö	2	—	2
Työlaitos + jälkivalvonta	18	36	54
» + jälkivalvonta + työlaitos	5	14	19
Pakkotyö + irtolaisvalvonta	—	1	1
» + pakkotyö	—	2	2
» + jälkivalvonta	1	7	8
Jälkivalvonta + työlaitos	3	7	10
Muut toimenpide-yhdistelmät	3	11	14
Ilman huoltotoimenpiteitä	15	22	37
Yhteensä	176	466	642

Työlaitokseen ja pakkotyöhön toimittamiseen nähden on huomattava, että poliisiviranomaiset joutuivat runsaasti soveltamaan irtolaislain 29 §:n 3 mom:ssa olevaa säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käyviä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle irtolaisesta laitosesitys, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Esitykset laitokseen lähettämiseksi teki poliisipäällikkö 145 ja huoltolautakunnan irtolaisosasto 3 tapauksessa. Erinäisistä käytännöllisistä syistä on laitokseen lähettämisesitykset melkein poikkeuksetta jätetty poliisiviranomaisten tehtäväksi. Ehdollisesti vapautettiin ennen vuoden päättymistä 3 pakkotyöhön toimitettua miestä ja 10 naista sekä työlaitoksiin toimitetuista 26 miestä ja 55 naista. Työlaitoksiin palautettiin 8 ehdollisesti vapautettua miestä ja 23 naista sekä pakkotyöhön 2 naista. Lopullisesti vapautettiin pakkotyöstä 6 miestä ja 28 naista sekä työlaitoksista 6 miestä ja 16 naista.

Hoitopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 33,859, niistä 8,145 miesten ja loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly hoitopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittäytyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia.....	129	73.3	333	71.5	462	72.0
Naineita, yhdessä asuvia	24	13.6	37	7.9	61	9.5
» erossa asuvia	6	3.4	42	9.0	48	7.5
Eronneita	14	8.0	35	7.5	49	7.6
Leskiä.	3	1.7	19	4.1	22	3.4
Yhteensä	176	100.0	466	100.0	642	100.0

Laillistamatta yhdessä asuvia oli näistä 16 naista. Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 64 eli 10.0 %, erikseen miehistä 6.3 % ja naisista 11.4 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu miehistä 15 ja naisista 57.

Lapsia oli kaikkiaan 119 irtolaisella yhteensä 167, joista 69 irtolaisnaisella aviottomia lapsia 80.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuollossa olevien keskuudessa seuraavat:

	1) 18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Yhteensä
Miehet.....	6.8	37.5	31.8	14.8	6.3	2.8	100.0
Naiset.....	5.6	47.0	32.4	12.2	2.6	0.2	100.0
Kaikki	5.9	44.4	32.3	12.9	3.6	0.9	100.0

Kaikkien miespuolisten irtolaisten keski-ikä oli 32 v. 7 kk. ja naispuolisten 30 v. 7 kk. Nuorin irtolaismies oli 19 vuotias ja vanhin 63 vuotias, nuorin irtolaisnainen 19 vuotias ja vanhin 66 vuotias. Työlaitoksissa olleita

1) Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

ten miesten keski-ikä oli 33 v. 5 kk. ja naisten 30 v. 2 kk. sekä pakkotyössä olleitten miesten 34 v. 5 kk. ja naisten 35 v. 2 kk.

Koulusivistys. Koulusivistykseltään oli irtolaisista mitään koulua käymättömiä 52 eli 8.1 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 92 eli 14.3 %, kansakoulun käyneitä oli 440 eli 68.5 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 27 eli 4.2 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 8:lla eli 1.2 %:lla sekä kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 19:llä eli 3.0 %:lla neljän irtolaisen koulusivistyksen ollessa tuntematon.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyneet irtolaiset seuraavasti:

	Miehet		Naiset	
	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	1	0.6	—	—
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	1	0.6	—	—
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	9	5.1	50	10.7
Liikkeenkilökuntaa:				
a. päällystä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	5	2.8	11	2.4
b. työntekijöitä	2	1.1	21	4.5
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	46	26.2	153	32.8
Muita työntekijöitä	95	54.0	41	8.8
Merimiehiä ja kalastajia	7	4.0	—	—
Yleisten laitosten palveluskuntaa	2	1.1	—	—
Yksityisten palvelijoita	—	—	176	37.8
Muun elinkeinon harjoittajia	5	2.8	5	1.1
Iinan elinkeinoa tai tointa olevia	3	1.7	9	1.9
Yhteensä	176	100.0	466	100.0

Mitä yksityisiin ammatteihin tulee, muodostivat aputyöntekijät, luvultaan 75, suurimman ja muista selvästi erottuvan ryhmän miesten joukossa; suuruusjärjestyksessä seuraava ryhmä oli metalliteollisuustyöntekijät, joita oli 14. Naisista taas oli eniten kotiapulaisia, nimittäin 176, mutta myös tarjoilijat ja ravintola-apulaiset, luvultaan 69, tehdastyöläiset, luvultaan 53, sekä itsenäiset ompelijat, luvultaan 38, esiintyivät huomattavina ryhminä. Suurin osa irtolaisista oli tehdas- y.m. ammattityöntekijäin kodeista, kaikkiaan 184; muiden työläisten kodeista oli lähtöisin 169 sekä maataloutta, tai sen sivuelinkeinoja harjoittavien kodeista 104. Myös uudet irtolaiset ryhmittyneet sekä oman että vanhempiensa ammatin mukaan suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty sellaisia yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja kuin heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan, erinäisiä tarttuvaa sairauksiaan, asumisolosuhteitaan, alkoholikäyttöään y.m.s.

Kaikista irtolaisista oli 170 eli 26.5 % sellaisia, joita ei oltu aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta ja kerjuusta. Ensimmäinen irtolaiskäsitellyt oli yleensä tapahtunut varhaisessa iässä. Kun otetaan huomioon nekin, jotka vasta kertomusvuonna ensi kerran joutuivat irtolaiskäsitelyyn, havaitaan, että miehistä oli 62.5 % ja naisista 78.3 % joutunut ensi kerran irtolaisena

käsitellyksi alle 25 vuotiaina sekä vastaavasti alle 21 vuotiaina miehistä 42.6 % ja naisista 45.5 %.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 310 eli 48.3 % kaikista, miehistä erikseen 121 eli 68.3 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 48.1 %. Kaikista tuomituista oli 176 kaksi tai useamman kerran tuomittuja, niistä miehiä 84. Omaisuusrikokset olivat olleet irtolaisten yleisimmin tekemiä rikoksia, nimittäin 69.0 % kaikista, seuraavalla sijalla oli väkijuomalainsäädäntöön kohdistuneiden rikosten osuus 16.7 %, yksilöön kohdistuvia rikoksia oli 5.1 % lopun ollessa muita tai laadultaan tuntemattomia rikoksia. Rikoksista tuomitut irtolaiset olivat yleensä tehneet ensimmäisen rikoksensa nuorina, miehistä 53.7 % alle 21 vuotiaina ja 65.3 % alle 25 vuotiaina, naisista vastaavasti 39.5 % ja 62.4 %.

Sukupuolitautia oli aikaisemmin sairastanut miehistä 18 ja naisista 386 sekä kertomusvuonna 1 mies ja 37 naista; miehiä koskevat tiedot perustuvat heidän omiin ilmoituksiinsa. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 5 miestä ja 12 naista sekä kertomusvuonna 1 mies ja 5 naista. Mielisairaalassa oli aikaisemmin hoidettu 1 miestä ja 10 naista.

Irtolaisten väkijuomien käyttöä koskeva selvitys osoitti, että vain 45 eli 7.0 % oli raittiita, 303 eli 47.2 % käytti väkijuomia jonkin verran ja 290 eli 45.2 % juopotteli, minkä lisäksi 4 henkilön väkijuomien käytöstä ei ollut tietoja.

Kertomusvuonna asuivat irtolaiset pääasiassa seuraavasti:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	22	12.5	39	8.4	61	9.5
Asukkina	32	18.2	199	42.7	231	36.0
Yömajassa	49	27.8	12	2.6	61	9.5
Muulla ¹⁾	73	41.5	216	46.3	289	45.0
Yhteensä	176	100.0	466	100.0	642	100.0

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli irtolaisista saanut 324 henkilöä eli 50.5 % kaikista, erikseen miehistä 113 eli 64.2 % ja naisista 211 eli 45.3 %. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 82 miestä ja 38 naista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 50,427: 80 mk. Lisäksi hoidettiin heitä, lukuunottamatta irtolaistyölaitoksia, köyhäinhuoltotoimenpitein muissa laitoksissa yhteensä 3,569 hoitopäivää, jotka jakautuivat seuraavalla tavalla:

Laitosryhmä	Miesten hoitopäiviä	Naisten hoitopäiviä	Hoitopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	21	389	410
Työlaitokset	639	—	639
Sairaalat	297	1,089	1,386
Mielisairaalat	412	383	795
Muut laitokset	—	339	339
Yhteensä	1,369	2,200	3,569

¹⁾ Tarkoittaa lähinnä hotelleissa ja matkustajakodeissa asuvia sekä asunnottomia.

Kustannukset. Kaupunkikunnan kustannukset irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 690,801:20 mk:aan, mistä hallintomenoja 372,497:95 mk. Jos tästä kuitenkin vähennetään etupäässä muilta kunnilta perityt korvaukset 41,932:60 mk, jää nettokustannuksiksi 648,868:60 mk eli kutakin huollossa ollutta irtolaista kohden 1,010:70 mk (ed. vuonna 933:23 mk).

Irtolaishuollon tulokset. Tällä vaikeasti hoidettavalla huollon alalla on osittain, varsinkin miesten kohdalla, saavutettu tyydyttäviäkin tuloksia. Huomattavaa apua on huoltoviranomaisilla tällöin ollut kaupungin erityisesti tätä tarkoitusta varten varaamasta ulkotyömaasta, jonne on voitu sijoittaa useita kymmeniä etupäässä valvonta-asteella olevia irtolaismiehiä yhdessä alkoholistien kanssa. Naispuolisiin irtolaisiin nähden sen sijaan tuloksiin pääseminen on osoittautunut paljon vaivalloisemmaksi. Hyvää tukea on lautakunnalla heidän kohdallaan ollut siitä, että se on voinut sijoittaa heitä asianomaiselle työtupien osastolle, jossa keskimäärin päivää kohden laskettuna on ollut 16 naispuolista irtolaista. Tässä on syytä vielä mainita, että kaikista v. 1937—38 huoltoon otetuista irtolaisista oli 228 sellaisia, joita ei enää kertomusvuonna tarvinnut pitää huollossa, mikä seikka osaltaan osoittaa, että mahdollisuuksia tyydyttävien tuloksien saavuttamiseksi on olemassa.

C. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 855 eri henkilöä, joista 817 miestä ja 38 naista. Niiden kolmen vuoden aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa Helsingin kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421
1938	764	41	805
1939	817	38	855

Kuten asetelmasta havaitaan, on kertomusvuonna poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta saavutettu ennätysluku huollettuihin alkoholisteihin nähden.

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 502 miestä ja 30 naista eli yhteensä 532, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sen sijaan ensi kerran vasta kertomusvuonna alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 315 miestä ja 8 naista eli kaikkiaan 323 henkilöä. Näitä n.s. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421
1938	484	24	508
1939	315	8	323
Yhteensä	1,184	68	1,252

Uusien alkoholistien yhteissumma 1,252 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi kuluneena kolmivuotiskautena. Naisia oli näistä kaikista vain 5.4 %. On vielä mainittava, että alussa esitetyn kokonaisluvun lisäksi alkoholisteina on käsitelty myös 12 henkilöä, jotka kuitenkin ennen pitkää vielä kertomusvuoden kuluessa siirrettiin irtolaihuoltokäsittelyyn ja on heidät tilastollisessa selvityksessä luettu irtolaisiin. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmässä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä joka neljäs eli 25.4 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosentteissa laskien:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	47.7	34.2	47.1
» maalaiskunnissa	49.6	60.5	50.1
Ulkomailla tai tuntemattomassa paikassa	2.7	5.3	2.8

Muita kuin Suomen kansalaisia oli alkoholisteissa 9 miestä. Äidinkielenä oli suomi 749:llä eli 87.6 %:lla, ruotsi 103:lla eli 12.0 %:lla ja 3:lla jokin muu kieli.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	34	4.2	2	5.2	36	4.2
Häiriö tai pahennus	306	37.5	26	68.4	332	38.8
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	121	14.8	1	2.7	122	14.3
Rasitukseksi joutuminen	96	11.7	4	10.5	100	11.7
Köyhäinhoidon tarve	29	3.5	1	2.7	30	3.5
Juopumuspidätykset	223	27.3	4	10.5	227	26.6
Vapaaehtoisuus	8	1.0	—	—	8	0.9
Yhteensä	817	100.0	38	100.0	855	100.0

Huomattavin osa alkoholisteista, 332 eli 38.6 %, oli joutunut huoltoon sen perusteella, että oli ollut ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, ja kasvoi tämän ryhmän osuus tuntuvasti edellisestä vuodesta. Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaistensa rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta oli alkoholistihuoltoon joutunut 29.5 %, näiden perusteiden oltua edellisinä vuonna ensi sijalla. Juopumuspidätysten määrä oli perusteena 26.6 %:lla, ja vaarallisuus 4.2 %:lla, edustaen näistäkin kumpikin hieman suurempaa osuutta kuin

edellisenä vuonna. Uusien alkoholistien kohdalla oli perusteista häiriöllä ja pahenuksella vieläkin selvempi johtoasema tehden sen osuus 49.2 %, juopumuspidätykset olivat perusteena 25.7 %:lla, taloudelliset seikat 20.1 %:lla sekä vaarallisuus 2.8 %:lla. Vapaaehtoisina oli alkoholistihuollossa kaikkiaan 8 miespuolista alkoholistia (niistä 7 uutta) ¹⁾.

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta pois päästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonaksi. Lautakunnan alkoholistihuolto-osaston työlle on ollut edelleen suureksi avuksi, että se on saanut sijoittaa etupäässä valvonnassa olevia alkoholisteja työhön erityisesti tätä tarkoitusta varten järjestetyille kaupungin työmaalle, jossa samanaikaisesti on ollut työssä yhdessä irtolaisten kanssa keskimäärin 37 miestä. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittäminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	232	28.4	7	18.4	239	28.0
Raittiusvalvonta	281	34.4	15	39.5	296	34.6
Huoltolahoito, täytöntöönpanematon	55	6.7	4	10.5	59	6.9
» täytöntöönpantu	26	3.2	3	7.9	29	3.4
Jälkivalvonta	223	27.3	9	23.7	232	27.1
Yhteensä	817	100.0	38	100.0	855	100.0

Luonnollisen kehityksen tulosta on, että jälkivalvonta-asteelle ehtineiden alkoholistien osuus on ollut monin verroin suurempi kuin edellisinä vuosina. Sen sijaan niiden luku, jotka vuoden lopussa olivat edelleen alkoholistihuoltolassa, oli poikkeuksellisten olojen johdosta supistunut lähes viidennekseen edellisen vuoden määrästä, ja vaikka otetaan huomioon nekin joiden kohdalla huoltolaanlähettämispäätöstä ei syystä tai toisesta kertomusvuoden aikana pantu täytöntöön, nousi huoltolahoito-asteella olevien koko osuus vain 10.8 %:iin sen edellisenä vuonna oltua 27.0 %. On kuitenkin huomautettava, että jos kaikki ne alkoholistit, jotka olivat saaneet tai joille oli suunniteltu annettavaksi huoltolahoitoa eli siis ryhmiin »huoltolahoito» ja »jälkivalvonta» luetut lasketaan yhteen, havaitaan heidän lukunsa nousevan runsaaseen kolmannekseen kaikista huolletuista alkoholisteista, mikä suhde vallitsi edellisenäkin vuonna.

Uusiin alkoholisteihin nähden on varoitusaste jäänyt ainoaksi toimenpiteeksi suhteellisesti huomattavasti useammin kuin edellisinä vuosina eli kaikkiaan 65.0 %:ssa tapauksia; raittiusvalvonnassa oli heistä 19.8 %, huoltolahoitoon määrättyinä 7.4 % sekä jälkivalvontaan ehtineitä 7.8 %.

¹⁾ Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kuin asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet n. s. jälkivalvontaan.

Seuraava yhdistelmä osoittaa lisäksi, missä määrin eri alkoholisteihin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoit-tauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon.

Huoltotoimenpiteet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	232	7	239
» valvonta	261	14	275
» huoltolahoito (täytäntöönpanematon) ...	12	1	13
» » (täytäntöönpanu)	16	2	18
» jälkivalvonta	31	4	35
Varoitus + valvonta	17	—	17
» + » + huoltolah. (täytäntöönpanem.)	1	—	1
» + huoltolahoito (täytäntöönpanematon)	4	—	4
» + » (täytäntöönpanu)	1	—	1
» + » + jälkivalvonta	2	—	2
Valvonta + huoltolahoito (täytäntöönpanematon)	26	3	29
» + » (täytäntöönpanu)	4	1	5
» + » + jälkivalvonta	17	—	17
Huoltolahoito + jälkivalvonta	154	5	159
» + » + valvonta	1	1	2
» + » + huoltolah. (täytäntöönpanematon)	8	—	8
» + » + huoltolah. (täyt. p.)	2	—	2
» + » + huoltolah. + jälkivalv.	12	—	12
Jälkivalvonta + valvonta	2	—	2
» + huoltolahoito (täytäntöönpanematon)	3	—	3
» + » (täyt. panu)	3	—	3
» + » + jälkivalvonta	7	—	7
» + » + » + huoltolahoito (täytäntöönpanematon)	1	—	1
Yhteensä	817	38	855

Hoitopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 36,833, niistä 35,201 miesten ja 1,632 naisten.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäättyyn nähden ryhmittäytyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	341	41.7	9	23.7	350	40.9
Naimisissa olevia	364	44.6	19	50.0	383	44.8
Eronneita	92	11.3	6	15.8	98	11.5
Leskiä	20	2.4	4	10.5	24	2.8
Yhteensä	817	100.0	38	100.0	855	100.0

Naimisissa olevista miehistä asui kuitenkin 65 ja naisista 9 erossa aviopuolisostaan. Laillistamatta yhdessä asuvia oli kaikista alkoholisteista 10 miestä ja 2 naista. Aviottomina syntyneitä oli alkoholisteista 5.6 %, erikseen miehistä 6.0 % ja naisista 2.6 %. Kodin ulkopuolella oli kasva-

tettu 5.8 % kaikista alkoholisteista, miehistä erikseen 5.9 % ja naisista 5.8 %.

Lapsia oli 382 alkoholistilla yhteensä 766, joista aviottomia 30 eli 3.9 %. Miehillä oli keskimäärin enemmän lapsia, 2.0, kuin naisilla, 1.7.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, kuten aikaisemminkin, että suurin osa alkoholisteista on 30—39 vuotiaita, nim. 45.0 %. Myös 40—49 vuotiaita on runsaasti, 28.2 %. Alle 21 vuotiaita oli vain 0.7 % kaikista huoltoon joutuneista ja 50 vuotta vanhempiakin oli vain 12.6 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—20 v.	21—29 v.	30—39 v.	40—49 v.	50—59 v.	60— v.	Kaikkiaan
Luku	3	3	115	385	241	90	18	855
%....	0.4	0.4	13.4	45.0	28.2	10.5	2.1	100.0

Kaikkien alkoholistihuollossa olleiden miesten keski-ikä oli 38 v. 7 kk. ja naisten 40 v. 3 kk. sekä uusien alkoholistien vastaavasti 37 v. 1 kk. ja 34 v. 3 kk. Eriksien laskettuna oli alkoholistihuoltoloissa olleiden miesten keski-ikä 38 v. 1 kk. ja naisten 39 v. 4 kk.

Koulusivistykseltään oli alkoholisteista mitään koulua käymättömiä 55 eli 6.4 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 107 eli 12.5 %, kansakoulun käyneitä oli 505 eli 59.1 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 45 eli 5.3 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilas-sivistys oli 65:llä eli 7.6 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 12 eli 1.4 % ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 66:lla eli 7.7 %:lla.

Ammatti. Ammattinsa mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

	Miehet		Naiset	
	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	34	4.2	1	2.6
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	4	0.5	—	—
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	76	9.3	5	13.2
Liikehenkilökuntaa:				
a. päällystää, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	65	7.9	4	10.5
b. työntekijöitä	9	1.1	3	7.9
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	344	42.1	8	21.1
Muita työntekijöitä	240	29.4	10	26.3
Merimiehiä ja kalastajia	15	1.8	—	—
Palveluskuntaa	16	2.0	—	—
Yksityisten palvelijoita	—	—	3	7.9
Muun elinkeinon harjoittajia	8	1.0	3	7.9
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	6	0.7	1	2.6
Yhteensä	817	100.0	38	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat edelleenkin tehdas- y. m. ammattityöntekijät kuuluen siihen 41.2 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- y. m. työntekijäin) osuus oli huomattava, 29.2 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat 9.5 %:lla, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta 8.1 %:lla sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat 4.1 %:lla. Naisten kes-

kuudessa olivat suurimpina ryhminä muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoajat y. m. s.), tehdas- y. m. ammattityöntekijät sekä itsenäiset liikkeenharjoittajat.

Vanhempiensa ammatin mukaan ryhmittäytyivät kaikki alkoholihuoltoon otetut siten, että 280 oli ammattityöntekijäin, 143 maatalousammattaje harjoittavien, 138 itsenäisten liikkeenharjoittajien, 125 »muiden työntekijäin», 44 yleisten tai yksityisten laitosten palveluskuntaan kuuluvien henkilöiden ja 41 virkamiehien ja vapaiden ammattien harjoittajien koosta muiden ammattiryhmien ollessa aivan vähäisiä.

Muita tietoja. Yllä olevien selvitysten lisäksi on jatkuvasti tutkittu alkoholistien juopottelun laatua, rikollisuutta, sairauksia, niitä olosuhteita, joissa he asuvat y. m. ja esitetään seuraavassa eräitä tärkeimpiä täten saatuja tietoja.

Alkoholihuoltoon otettujen henkilöiden juopottelun ja heidän pääasiallisesti käyttämiensä väkijuomien laatua valaisee seuraava yhdistelmä:

Väkijuomien laatu	Juopottelun laatu						Alkoholisteja kaikkiaan		
	jatkuva		kausittainen		säännötön		Miehiä	Naisia	Yhteensä
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia			
Väkevät juomat.....	243	11	75	5	485	21	803	37	840
Olut.....	3	—	—	—	11	1	14	1	15
Yhteensä	246	11	75	5	496	22	817	38	855

Pääasiallisesti viiniä käyttäviä ei ollut lainkaan, mutta 81 väkevien juomien ja oluen ryhmiin luetuista alkoholisteista käytti sitä lisäjuomana samoin kuin 531 väkevien juomien alkoholista käytti lisäksi olutta. Mainittakoon vielä, että lisäjuomana oli 122 alkoholistilla tapana käyttää teknillisiä juomia, s. o. denaturoitua spriitä, eau de cologneä y. m. Väkijuomien käytön olivat alkoholistit aloittaneet alla olevan yhdistelmän osoittamassa iässä:

	Väkijuomien käyttö alkoi huoltoon joutuneiden ollessa					Alkoholisteja kaikkiaan
	Alle 18 v.	18—20 v.	21—24 v.	25—29 v.	30— v.	
Miehet.....	215	352	145	74	31	817
Naiset.....	6	6	11	8	7	38
Kaikki, luku.....	221	358	156	82	38	855
» %.....	25.9	41.9	18.2	9.6	4.4	100.0

Rikoksista tuomittuja ¹⁾ oli alkoholisteista 296 eli 34.6 %, joista 7 naista. Näistä oli 148 miestä kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet alkoholistien yleisimmin tekemiä rikoksia, 61.1 % kaikista, yksilöön kohdistuvia rikoksia oli 13.7 %, väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvia 13.0 % ja loput muita rikoksia. Rikoksista tuomituista alkoholisteista oli huomattava osa tehnyt ensimmäisen rikoksensa sangen nuorella iällä, nim. alle 21 vuotiaana miehistä 35.3 % ja naisista

¹⁾ Tiedot perustuvat pääasiallisesti asianomaisten omiin ilmoituksiin.

14.3 %; jos tämä ikäraja korotetaan 25 vuoteen, niin pysyy naisten prosenttiluku samana, mutta miehistä kaikkiaan 56.4 % oli ensi kerran joutunut rikosten teille tätä ikärajaa nuorempina. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 328 eli 38.4 %, niistä naisia 21.

Sukupuolitautia oli ennen huoltoonjoutumisvuotta sairastanut 234 miestä ja 17 naista; kertomusvuonna näitä oli 5 miestä ja 1 nainen. Keuhkotentautia oli aikaisemmin sairastanut 13 miestä ja 1 nainen, kertomusvuonna 9 miestä. Mielisairaaoloissa ¹⁾ oli hoidettu 141 miestä ja 5 naista.

Seuraava yhdistelmä osoittaa, missä alkoholistit kertomusvuonna suurimman osan vuotta asuivat:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	394	48.2	17	44.7	411	48.1
Asukkina	134	16.4	8	21.1	142	16.6
Yömajassa	193	23.6	7	18.4	200	23.4
Muualla	96	11.8	6	15.8	102	11.9
Yhteensä	817	100.0	38	100.0	855	100.0

Työssä oli miehistä 762 eli 93.3 % ja naisista 28 eli 73.7 %. Työttöminä oli 47 miestä ja 9 naista. Pysyväisesti työkyvyttömiksi todettiin 8 miestä ja 1 nainen.

Köyhäinhoitoavustusta oli ennen huoltoon joutumistaan saanut miehistä 590 ja naisalkoholisteista 20, yhteensä 610 henkilöä eli 71.3 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 249 miestä ja 6 naista, yhteensä 255 henkilöä eli 29.3 % kaikista alkoholisteista. Heidän saamansa kotiaavustuksen määrä oli kaikkiaan 209,484:55 mk. Lisäksi hoidettiin heitä köyhäinhuoltolain nojalla eri laitoksissa seuraavien lukujen lähemmin osoittamalla tavalla:

Laitosryhmä	Miesten hoitopäiviä	Naisten hoitopäiviä	Hoitopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	509	426	935
Työlaitokset	8,966	—	8,966
Sairaalat	2,485	35	2,520
Tuberkuloosisairaalat	372	—	372
Mielisairaalat	1,717	—	1,717
Yhteensä	14,049	461	14,510

Kustannukset. Kaupunkikunnan kustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 700,589:45 mk:aan, josta hallintomenoja oli 372,122:95 mk. Jos kuitenkin otetaan huomioon alkoholistihuollosta perityt korvaukset 56,118:50 mk, alenevat kustannukset 644,470:95 mk:aan, mikä kutakin huollossa ollutta alkoholistia kohden tekee 753:77 mk.

Alkoholistihuollon tulokset. Alkoholistien huollossa saavutetut tulokset eivät asian laadusta johtuen yleensä ole helposti valaistavissa yksinomaan numerotiedoin. Tuloksia tarkasteltaessa on niinkään otettava varteen, että alkoholistikanslian työ on suureksi osaksi kohdistunut vaikeisiin

¹⁾ Hoidon syynä ei ole tarvinnut olla varsinainen mielisairaus, koska vaikeimpia alkoholisteja on aikaisemmin huoltoloiden puuttuessa täytynyt hoitaa mielisairaaoloissa.

alkoholistitapauksiin, joihin nähden tulokset useinkin ovat heikkoja. Paljon myönteisiäkin tuloksia on sentään havaittavissa. Niinpä täytöntöön panemattomia huoltolaanlähettämisspäätöksiä oli v:sta 1937 lähtien kertomusvuoden lopussa kaikkiaan 109. Samaten osoittaa edullista kehitystä se, että kertomusvuonna huoltoloista ehdollisesti vapautetuista 155 alkoholista vain 21 on täytynyt palauttaa sinne takaisin. Niinikään voidaan mainita, että v. 1937—38 huoltoon otetuista alkoholisteista oli kaikkiaan 397 sellaista, joita ei enää v. 1939 ole tarvinnut pitää huollossa.

Merkillepantava seikka on, että alkoholistien huolto pääkaupungissa tapausten vaikeasta laadusta huolimatta on ollut valta-osaltaan avo- huoltoa. Vain kolmannes huollettavista on jouduttu toimittamaan huoltola- hoitoon. Joskaan huollettavat eivät läheskään aina ole palanneet raittii- seen ja säännölliseen elämäntapaan, on kuitenkin useimpien kohdalla voitu havaita elämäntapojen muutos parempaan päin, samalla kuin juopottelun aiheuttamat sosiaaliset haitat ovat pienentyneet, jopa monessa tapauk- sessa kokonaan hävinneetkin. Lopuksi on syytä huomauttaa siitä, että puhjenneen sodan johdosta alkoholistien huolto joutui kertomusvuoden viimeisenä neljänneksenä suurien rajoitusten alaiseksi m. m. siksi, että osa alkoholistihuoltokanslian virkailijakuntaa joutui asepalvelukseen tai mui- hin tehtäviin sekä että alkoholistihuoltoloiden toiminta vuoden loppu- puolella melkein kokonaan keskeytyi.

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian toiminnan taustaksi on edelleen katsottu olevan syytä esittää eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne kosket vat Helsingissä asuvia henkilöitä.

N. s. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 8,394 eri henkilöä, joista miehiä 7,815 ja naisia 579. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 407 henkilöä vähemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 3,468 ja syytteeseen asetettiin 2,268 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 17,284, mikä oli vähemmän kuin kahtena edellisenä vuonna. Tähän vähennykseen vaikutti lähinnä vuoden loppukuukausien poikke- ukselliset olosuhteet, jolloin juopumuspidätyksissä tapahtui jyrkkä lasku. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuoden aikana oli kutakin pidätettyä miestä kohden 2.08, kutakin naista kohden 1.74 ja kutakin henkilöä kohden 2.06. Eniten pidätyksiä sattui heinä- ja elokuussa, vähiten joului- ja marraskuussa.

Viikonpäivittäin jakautuivat pidätykset siten, että lauantaisin sattui niitä runsaimmin, 21.6 % kaikista pidätyksistä. Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekiste- röityjä 789 sekä irtolaisina rekisteröityjä 309.

Juopumuspidätykset v. 1937—39 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisi- laitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Muualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä muualla asuvien pidä- tyksiä
1937	16,640	1,563	18,203	20,357	3,717
1938	17,464	1,604	19,068	20,155	2,691
1939	15,711	1,573	17,284	18,031	2,320

Ammatin mukaan v. 1939 pidätetyt jakautuivat seuraavasti:

	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	344	4.4	—	—	344	4.1
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	43	0.6	—	—	43	0.5
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	575	7.4	70	12.1	645	7.7
Liikehenkilökuntaa:						
a. päällystä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	371	4.7	25	4.3	396	4.7
b. työntekijöitä	149	1.9	—	—	149	1.8
Tehdas- y. m. ammattityöntekijöitä	3,470	44.4	200	34.5	3,670	43.7
Muita työntekijöitä	2,324	29.7	133	23.0	2,457	29.3
Merimiehiä ja kalastajia	247	3.2	—	—	247	2.9
Yleisten laitosten palveluskuntaa	137	1.8	—	—	137	1.6
Yksityisten palvelijoita	—	—	64	11.1	64	0.8
Muun elinkeinon harjoittajia	50	0.6	50	8.6	100	1.2
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	105	1.3	37	6.4	142	1.7
Yhteensä	7,815	100.0	579	100.0	8,394	100.0

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä, syntymäpaikasta sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena ja eri viikonpäivinä on julkaistu taulukko-osastossa, tauluissa 9, 10 ja 26.

D. Työttömyyshuolto

Työttömyyshuolto, lukuunottamatta työttömyystöiden teettämistä, on kertomusvuonna jo kolmannen vuotensa ollut huoltoviraston työttömyyshuoltokanslian hoidettavana. Hyvien suhdanteitten johdosta oli kanslian liike edellisiä vuosia vähäisempää. Niinpä työttömyyshuoltokortistoon ottamista koskevia anomuksia jätti työttömyyshuoltokansliaan selontekovuonna kaikkiaan 1,934 eri henkilöä (ed. vuonna 2,495), ja sisältyy tähän lukuun myös edellisestä vuodesta kertomusvuoteen siirtyneet henkilöt, sikäli kuin he edelleen ovat ilmoittautuneet kansliaan. Kun kuitenkin anomuksista hylättiin 61 ja hyväksytyistäkin 107 jätti työttömyyskorttinsa noutamatta, supistui kortistoon lopullisesti otettujen luku 1,766 henkilöksi, joista miehiä oli 1,235 ja naisia 531. Miesten kohdalla oli vähennystä edelliseen vuoteen verraten 25.0 % ja naisten kohdalla 12.1 %.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kortistossa olevista 1,766 henkilöstä 360 eli 20.4 %, erikseen miehistä 24.6 % ja naisista vain 10.5 %. Maalaiskunnissa syntyneitä oli kaikkiaan 63.7 %, miehistä runsaasti yli puolet ja naisista yli $\frac{3}{4}$.

Kotipaikka oikeus Helsingissä oli 1,632 henkilöllä eli 92.4 %:lla, ulkomaissa 130 eli 7.4 %:lla ja n. s. valtion tapauksia oli 4 eli 0.2 %.

Miesten työttömyyshuoltotoita ei kertomusvuonna ole katsottu tarvittavan järjestää. Naiset on osoitettu naisten työtuvalla järjestettyihin töihin. Valtion työttömyyshuoltotoissa ei koko vuonna ollut yhtään henkilöä kortistossa olevista.

Seuraavasta taulukosta käy selville kunkin kuukauden lopussa työttömyyskortistossa kaikkiaan olevien, huoltotöihin osoitettujen ja ilman työtä olevien lukumäärät:

Kuukausi	Kunnan työttömyyshuoltotöissä olevia naisia			Ilman työtä olevia			Kaikkiaan kortistossa olevia		
	Kaikkiaan	% kortistossa olevista naisista	% kaikista kortistossa olevista	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu ...	195	54.9	26.0	395	160	555	395	355	750
Helmikuu ...	209	61.8	28.0	408	129	537	408	338	746
Maaliskuu	205	67.2	29.0	402	100	502	402	305	707
Huhtikuu ...	187	75.1	39.0	231	62	293	231	249	480
Toukokuu	105	61.4	38.9	99	66	165	99	171	270
Kesäkuu	106	59.9	48.2	43	71	114	43	177	220
Heinäkuu	106	63.1	52.0	36	62	98	36	168	204
Elokuu	104	61.9	53.9	25	64	89	25	168	193
Syyskuu	103	52.3	38.9	68	94	162	68	197	265
Lokakuu	101	48.8	33.9	91	106	197	91	207	298
Marraskuu	102	38.9	20.5	235	160	395	235	262	497
Joulukuu	—	—	—	45	29	74	45	29	74

Tästä taulukosta käy selville, että prosenteissa laskettuna on kuukausittain huoltotöihin sijoitettujen naisten luku verrattuna kaikkiaan kortistossa oleviin naisiin vaihdellut 38.9 %:sta 75.1 %:iin.

Niitä kortistossa olevia, joille töitä ei ole voitu tarjota, on avustettu köyhäinhuoltoimenpitein.

Kun työttömyyshuoltokortistossa olevista lähes puolet eli 867 on ollut huoltovelvollisia huolehtien paitsi itsestään myös 710 aviopuolisosta ja 1,017 lapsesta, on kortiston osoittama työttömyys ulottanut vaikutuksensa siis kaikkiaan 3,493 henkilöön. Huoltovelvollisia oli miehistä 55.4 % (ed. vuonna 57.3 %) ja naisista 34.5 % (ed. vuonna 35.3 %).

Iältään oli kortistossa olevista työttömistä miehistä 8.3 % alle 26 vuotiaita (ed. vuonna 11.4 %), 73.5 % 26—50 vuotiaita (ed. vuonna 71.5 %) ja loput 18.2 % 51 vuotiaita tai sitä vanhempia (ed. vuonna 17.1 %). Naisista vain 2.5 % oli alle 26 vuotiaita (ed. vuonna 4.1 %), 64.2 % 26—50 vuotiaita (ed. vuonna 64.1 %) ja 33.3 % sitä vanhempia (ed. vuonna 31.8 %). Nuorempien miesten ja naisten osuus on siten työttömyyskortistossa jonkin verran vähentynyt.

Ammattinsa mukaan ryhmitettyinä jakautuivat kortistoon otetut seuraavalla tavalla:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maataloustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	1	—	1
» muiden	—	7	7
Teollisuustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	237	141	378
» apu-työntekijöitä ja muita ..	33	17	50
Rakennustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	248	—	248
» apu-työntekijöitä ja muita ..	313	82	395
Liikkeenhenkilökuntaa	37	14	51
Ravintola-alalla toimineita	1	39	40
Liikennelaitoksissa toimineita	61	7	68
Henkisen työn tekijöitä	3	1	4
Taloustoimissa olleita	—	138	138
Erinäisiä muita ammatteja harjoittaneita	301	85	386
Yhteensä	1,235	531	1,766

Suurimpana ryhmänä miesten joukossa esiintyivät siten rakennustyöntekijät tehden heidän osuutensa 45.4 %, teollisuustyöntekijöitä oli 21.9 %, erinäisten ammattien (partureita, vahtimestareita, talonmiehiä, vahteja y. m.) harjoittajia 24.4 %, liikennelaitoksissa toimineita 4.9 % ja liikehenkilökuntaa 3.0 %, muiden ryhmien ollessa aivan vähäisiä. Naisista oli teollisuustyöntekijöitä 29.8 %, taloustoimissa työskennelleitä 26.0 %, erinäisiä ammatteja (parturin, kähertäjän y. m.) harjoittaneita 16.0 %, rakennustyöntekijöitä 15.4 %, ravintolapalveluskuntaa 7.8 % ja liikealalla työskennelleitä 2.6 %, muiden ryhmien osuuden ollessa aivan vähäisen.

III. Huoltotoimen kustannukset

A. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1939 varoja yhteensä 61,034,215 mk, josta määrästä kuitenkin 2,000,000 mk kaupunginvaltuuston ja 300,000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 58,734,215 mk, johon sisältyi Helsingin sokeaintalosaatiölle tuleva 50,000 mk:n suuruinen avustus, minkä lisäksi vuoden varrella kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 2,574,923: 25 mk, josta määrästä 23,264: 85 mk viljelyspalstatoimintaa varten sekä 97,873 mk n. s. virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 57,272,984: 40 mka:aan, mutta kun siitä vähennetään Helsingin sokeaintalosaatiölle jaettu 50,000 mk:n avustus sekä viljelyspalstatoimintaan käytetyt 23,264: 85 mk ja virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen käytetty 97,873 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytetyksi 57,101,846: 55 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 19,542,601: 55 mk, jää jäljelle 37,559,245 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnasta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1939. Mainittuun summaan sisältyy tällöin myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot vain 121,433 mk:lla. Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1930—39 vaihdelleet seuraavasti:

1930	31,082,359: 05	1935 ³⁾	49,109,001: 35
1931	39,984,067: 05	1936	46,409,610: 50
1932	50,067,505: 80	1937	43,319,251: 85
1933 ¹⁾	57,707,653: 40	1938	37,437,812: —
1934 ²⁾	45,754,427: 10	1939	37,559,245: —

Seuraavat taulukot ⁴⁾ osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1939.

¹⁾ Lisäksi työttömien ruoanjakelun järjestämiskustannukset 14,873 mk ja köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 15,000 mk. — ²⁾ Lisäksi köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 2,500 mk. — ³⁾ S:n 3,850 mk. — ⁴⁾ Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 24. 1939.

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla to- delliset tulot ylit- tävät (+) tai allittavat (—) lasketut
	Markkaa ja penniä		
Korvaukset annetusta huollosta	9,300,000	10,441,228 45	+ 1,141,228 45
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	168,500	117,555 25	— 50,944 75
Työlaitos	421,000	364,706 45	— 56,293 55
Maanviljelys	175,000	155,558 —	— 19,442 —
Sikala	540,000	497,473 25	— 42,526 75
Pesula	794,000	652,866 60	— 141,133 40
Tervalammen työlaitos	408,000	289,445 20	— 118,554 80
Tervalammen maatila	1,452,500	1,458,811 25	+ 6,311 25
Valtionapu Tervalammen työlaitoksen perustamiskustannuksista	2,000,000	2,000,000 —	— —
Työtuvat	3,251,300	2,993,031 15	— 258,268 85
Luontoisetujen korvaukset	610,285	¹⁾ 568,672 80	— 41,612 20
Talousarvion ulkopuolella	—	3,253 15	+ 3,253 15
Yhteensä	19,120,585	19,542,601 55	+ 422,016 55

Menot	Talousarvioon otetut määrä- rahat	Vuoden varrel- la myönnetty lisämääräraha	Todelliset me- not tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa ja penniä			
Huoltolautakunta	4,924,210	859,395	5,677,855 20	+ 105,749 80
Kassa- ja tilitoimisto	473,882	50,302	512,722 20	+ 11,461 80
Asiamiestoimisto	1,517,968	145,973	1,629,800 95	+ 34,140 05
Kunnalliskoti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset	1,000,697	18,159	992,251 90	+ 26,604 10
Kunnalliskoti	7,835,502	149,484 60	7,559,809 80	+ 425,176 80
Työlaitos	1,802,670	43,985 30	1,757,927 75	+ 88,727 55
Maanviljelys	135,364	—	122,150 45	+ 13,213 55
Sikala	373,324	—	355,982 75	+ 17,341 25
Pesulaitos	716,331	5,131 50	684,454 55	+ 37,007 95
Tervalammen työlaitos	1,200,500	90,853	986,074 85	+ 305,278 15
Tervalammen maatila	1,365,733	17,580	1,210,140 45	+ 173,172 55
Työtuvat	6,578,034	72,922	5,695,971 15	+ 954,984 85
Yksityishoito	30,000	—	18,675 —	+ 11,325 —
Sairaanhoido	9,940,000	—	9,527,016 25	+ 412,983 75
Lääkkeet ja sairaanhoidotar- vikkeet	550,000	—	512,900 50	+ 37,099 50
Suoranaiset avustukset	20,000,000	1,000,000	²⁾ 19,662,029 45	+ 1,337,970 55
Päivähoitokustannukset	25,000	—	10,834 75	+ 14,165 25
Matkakulut	60,000	—	57,148 10	+ 2,851 90
Hautauskulut	155,000	—	128,100 50	+ 26,899 50
Viljelyspalstatoiminta	—	23,264 85	23,264 85	— —
Virastovaratyöt	—	97,873 —	97,873 —	— —
Yhteensä	58,684,215	2,574,923 25	57,222,984 40	+ 4,036,153 85

¹⁾ Luontoisetujen korvauksista saatiin koko korvaussumma kunnalliskodissa ja työlaitoksessa. Työtuvissa ei näitä korvauksia enää lainkaan esiintynyt, kun henkilökunnan palkkaus muutettiin yksinomaan rahapalkkausmuotoon. — ²⁾ Tähän määrään sisältyvät huoltolautakunnan antamat kotiaavustukset aseharjoituk-
sissa olleiden huollettaville, kunnes he olivat saaneet valtiolta sotilasavustusta, yhteensä 86,657: 25 mk, josta rahatoimiston kautta pidätettiin korvausta tilille Kor-
vaukset yksityisiltä korvausvelvollisilta, yhteensä 60,447: 85 mk.

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on verrattu huoltotoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua kunkin vuoden lopussa. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

	Mk		Mk
1930	163: 32	1935	224: 80
1931	191: 94	1936	216: 26
1932	235: 25	1937	196: 87
1933	273: 04	1938	178: 86
1934	220: 03	1939	181: 24

B. Korvaukset annetusta köyhäinhoidosta

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1939 rahakorvauksina annetusta huollosta 12,724,928: 20 mk, josta 10,441,228: 45 mk koski huoltolautakunnan ja 2,283,699: 75 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistöy jakautui eri kanslioiden kesken seuraavasti:

	Korvaus huoltolautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lastensuojelusta, mk	Yhteensä, mk
A-kanslian toisilta kunnilta perimiä	4,375,873: 65	781,041: 80	5,156,915: 45
D-kanslian valtiolta perimiä	1,756,065: 40	669,896: 20	2,425,961: 60
L-kanslian yksityisiltä perimiä	4,309,289: 40	832,761: 75	5,142,051: 15
Yhteensä	10,441,228: 45	2,283,699: 75	12,724,928: 20

Huoltolautakunnan antamasta huollosta saadusta korvauksesta oli 10,343,177: 35 mk korvausta köyhäinhoidosta, 41,932: 60 mk korvausta irtolaishuollosta ja 56,118: 50 mk alkoholistihuollon korvausta.

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 514 mieheltä työlaitoksissa ja 15 naiselta kunnalliskodissa tehdyn työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli vuoden aikana yhteensä 844,642: 25 mk, josta 771,517: 15 mk huoltolautakunnalta saadun ja 73,125: 10 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Huoltolautakunnan antama huolto	Lastensuojelulautakunnan antama huolto	Yhteensä
Rahasuoritukset, mk	10,441,228: 45	2,283,699: 75	12,724,928: 20
Työllä hyvitetty, mk	771,517: 15	73,125: 10	844,642: 25
Kaikkiaan korvauksia, mk	11,212,745: 60	2,356,824: 85	13,569,570: 45

Köyhäinhoitoa koskeva rahakorvaussumma kokonaisuudessaan kohosi edelliseen vuoteen verraten noin 1.1^o milj. mk:lla. Erikseen laskien toisilta kunnilta saatujen korvausten määrä väheni n. 0.1^o milj. mk:lla eli 4.2 %:lla, kun sen sijaan valtiolta perittyjen korvausten määrä lisääntyi

n. 0.35 milj. mk:lla eli 24.7 %:lla ja yksityisiltä peritty korvaussumma n. 1.01 milj. mk:lla eli 30.5 %:lla. On syytä huomauttaa, että yksityisiltä perittyjen korvausten määrä kertomusvuonna saavutti siihenastisen huippuarvonsa. Niinkään on todettava, että yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on viime vuosina huomattavasti noussut ja oli sanottu osuus prosentteissa v. 1930—39 seuraava:

1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
11.7	8.8	7.2	7.0	9.6	13.3	15.8	21.7	35.6	41.3

Huoltolautakuntaa koskevien perittyjen korvausten kehityssuunta on ilmaistu vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Julkaisemme alla sanotut suhdeluvut kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua huoltoa. Suhdeluvut olivat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1930	13.1	1933	15.3	1936	18.1
1931	13.0	1934	16.8	1937	15.6
1932	13.3	1935	15.4	1938	17.0
				1939	18.2

IV. Tauluja

1. Köyhäinhoidon avunsaajien asunto-olot v. 1939

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia alle 16 v.	Yhteensä
1 huone	1,145	2,281	189	3,615
2 huonetta	508	651	84	1,243
3 »	78	100	16	194
4 »	24	40	1	65
Asui asukkina	666	1,443	39	2,148
» yömajassa	346	59	—	405
» laitoksissa koko vuoden	813	1,298	1	2,112
Tuntematon	1,034	1,288	145	2,467
Yhteensä	4,614	7,160	475	12,249

2. Kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen työtoiminta v. 1939

Työtoiminnan haarat	Työtoiminnasta kertyneet tulot, mk				Siitä	
	Kunnallis- kodille teh- dyistä töistä	Työlaitok- selle teh- dyistä töistä	Muille lai- toksille ja yksityisille tehdystä töistä	Yhteensä	Käytetty- jen työtär- vikkeiden arvo, mk	Nettotulot (työpal- kat), mk
Puunjalostamo	123,306	2,085	200,250	330,641	227,474	103,167
Jalkinetyöt	33,054	17,758	10,600	61,412	46,208	15,204
Sepäntyöt	45,189	1,893	51,382	98,464	54,072	44,392
Maalaamo	33,454	2,603	69,357	105,414	51,122	54,292
Räätälintyöt	23,478	15,543	7,315	46,336	34,619	11,717
Kirjansitomo	3,060	74	3,625	6,759	2,147	4,612
Sekalaistyöt	123,919	185	16,698	140,802	9,480	131,322
Yhteensä	390,460	40,141	359,227	789,828	425,122	364,706

3. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhyt-
aikaisuuden sekä hoitomuodon mukaan v. 1939

Hoitomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet 1)				Avun- saajia kalk- kiaan
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteen- sä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteen- sä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	934	1,393	9	2,336	812	1,338	334	2,484	4,820
Yksinomaan yksityis- hoidossa olleita	3	3	—	6	2	—	—	2	8
Yksinomaan kotiavus- tusta saaneita	644	2,325	6	2,975	1,039	887	14	1,940	4,915
Laitoshoidon lisäksi ko- tiavustusta saaneita	387	573	2	962	792	640	110	1,542	2,504
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saa- neita	1	1	—	2	—	—	—	—	2
Yhteensä	1,969	4,295	17	6,281	2,645	2,865	458	5,968	12,249

1) Ks. tämän kert. s. 131*.

4. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1939

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat			
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.	
Irtolaishuoltoon joutuneita kaikkiaan	12	26	31	91	35	128	36	88	20	63	15	30	11	27	5	8	6	4	5	1	176	466	642	
<i>Pidätetty irtolaisuudesta</i>																								
0 kertaa	2	5	8	15	23	45	19	40	7	35	8	14	4	11	1 ¹⁾	3	2	1	1	—	1 ¹⁾	75	168	243
1 kerran	8	13	15	51	12	58	17	38	11	19	7	12	7	11	2	2	4	—	5	—	88	204	292	
2 kertaa	2	6	3	18	—	17	—	8	2	6	—	2	—	4	—	3	1	3	—	—	8	67	75	
3 „	—	1	2	3	—	5	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	14	16	
4— „	—	1	3	4	—	3	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	3	13	16	
<i>Irtolaishuollon peruste</i>																								
Kuljeksiva elämä	1	1	1	1	1	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	9	2	11	
Työn vieroksuminen	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	
Kerjuu	—	—	4	—	8	—	4	—	3	—	4	—	3	—	3	—	3	—	2	—	34	—	34	
Ammattihaureus	—	25	—	90	—	128	—	87	—	63	—	29	—	27	—	8	—	4	—	1	—	462	462	
Muu peruste	9	—	26	—	25	—	31	1	14	—	11	1	7	—	1	—	3	—	2	—	129	2	131	
<i>Vuimeisen huoltotoimenpiteen laatu</i>																								
Varoituis	4	8	7	31	5	30	5	19	4	5	2	4	4	3	1	1	3	—	2	—	37	101	138	
Kotikuntaan lähettäminen	—	7	2	5	1	6	1	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	6	22	28	
Irtolaisvalvonta	2	5	7	21	10	24	6	19	4	13	2	10	—	7	1	4	2	3	—	1	34	107	141	
Työlaitos	3	2	5	24	7	33	9	11	4	9	5	1	3	7	—	1	—	1	—	1	37	89	126	
Pakkotyö	—	—	3	—	1	11	8	17	1	23	2	6	2	6	2	1	—	—	—	—	19	64	83	
Jälkivalvonta	—	1	4	6	7	21	6	15	4	9	4	6	1	3	1	—	1	—	—	—	28	61	89	
Ei toimenpidettä	3	3	3	4	4	3	1	5	3	2	—	3	—	1	—	1	—	—	1	—	15	22	37	
<i>Syntymäpaikka</i>																								
Helsinki	3	3	13	11	16	11	7	10	3	7	4	2	3	5	—	1	2	—	1	—	52	50	102	
Helsinkiä ympäröivät kunnat ²⁾	—	2	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	1	2	—	2	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6	8	
„ „ maalaiskunnat	1	2	1	5	3	6	2	10	2	7	—	3	2	1	1	1	—	—	1	1	13	36	49	
„ Suomen kaupungit	3	5	5	19	5	23	3	14	4	6	5	3	3	6	3	1	1	1	—	—	32	78	110	
„ „ maalaiskunnat	4	11	11	52	10	84	21	52	10	41	6	19	3	15	1	5	2	3	3	—	71	282	353	
Ulkomaat	—	1	1	—	1	1	2	1	1	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	6	6	12	
<i>Asui pääasiassa v. 1939</i>																								
Kotona	5	3	3	8	4	12	1	7	4	3	1	2	—	2	1	2	2	—	1	—	22	39	61	
Asukkina	4	9	8	49	9	58	6	41	3	15	1	13	—	8	—	2	—	3	1	1	32	199	231	

Yömajassa	1	—	6	1	9	4	12	2	6	1	6	2	3	1	1	1	3	—	2	—	49	12	61
Mualla	2	14	14	33	13	54	17	38	7	44	7	13	8	16	3	3	1	1	1	—	73	216	289
<i>Työkyky huolovuonna</i>																							
Työkykyisiä	11	26	31	91	35	126	36	88	20	63	15	30	11	26	4	8	5	4	5	1	173	463	636
Pysyväisesti työkyvyttömiä	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	3	3	6
Saanut köyhäinhoitoa v. 1939	6	1	16	7	17	10	17	3	7	3	7	2	5	8	3	2	2	1	2	1	82	38	120
» » ennen huoltoon joutumistaan	1	2	21	34	24	60	25	35	12	37	11	17	8	16	5	6	3	3	3	1	113	211	324
<i>Rikollisuus</i>																							
Tuomittu 0 kertaa	6	22	11	66	10	75	10	54	5 ³⁾	27	5	9	3	17	1	5	2	2	2	—	55 ³⁾	277	332
» 1 kerran	1	1	6	18	7	31	9	15	4	16	1	7	1	5	1	2	1	1	1	—	32	96	128
» 2 kertaa	2	—	3	2	3	10	4	6	1	9	3	4	3	4	—	—	1	—	—	—	20	35	55
» 3 »	1	2	4	—	4	5	—	3	1	4	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	13	19	32
» 4 »	1	1	6	5	11	7	13	9	8	7	6	5	—	1	2	1	2	2	2	—	51	38	89
» kerraluku tuntematon	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	1	6
Tuomittu v. 1939	1	—	1	—	1	3	1	3	2	1	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	10	9	19
<i>Väkijuomien käyttö</i>																							
Raitis	4	3	1	10	1	9	2	7	—	2	1	2	1	1	—	1	—	—	—	—	10	35	45
Käyttää jonkin verran	6	21	15	58	13	71	11	45	9	19	4	8	1	10	1	3	2	1	4	1	66	237	303
Juopottelee	2	2	15	22	21	48	23	36	11	40	10	19	9	16	4	4	4	3	1	—	100	190	290
Tuntematon	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
<i>Pidätetty juopumuksesta v. 1939</i>																							
koko vuonna 0 kertaa	6	22	16	69	14	80	18	61	9	42	5	22	3	14	—	5	1	2	3	1	75	318	393
» » 1—2 kertaa	5	3	8	20	5	36	6	19	3	12	3	6	3	8	2	1	2	—	1	—	38	105	143
» » 3— »	1	1	7	2	16	12	8	8	9	7	2	5	5	3	2	3	2	1	—	—	63	43	106
huoltoon jouduttuaan 0 kertaa	10	24	24	77	24	92	22	75	14	53	7	24	6	18	1	6	5	2	5	1	118	372	490
» » 1—2 »	2	1	4	14	5	29	5	10	1	6	1	5	3	5	1	—	—	—	—	—	23	70	93
» » 3— »	—	1	3	—	6	7	9	3	5	4	7	1	2	4	3	2	—	2	—	—	35	24	59
<i>Käsitelty myös alkoholistina v. 1939</i>	—	—	—	2	2	1	—	—	2	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	5	12
<i>Sairasti sukupuolitautia v. 1939</i>	—	6	1	13	—	8	—	5	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	37	38
» heuhkotautia v. 1939	—	—	—	1	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	5	6

1) Näistä 1 tapauksessa pidätysten lukumäärä ei ole tiedossa. — 2) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosari. — 3) 1:stä ei tiedetä, oliko hän tuomittu.

5. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1939

Huoltoon joutuneita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste										Huoltoon joutuneita kaikkiaan		
	Kuljeksiva elämä		Työn vieroksuminen		Kerjuu		Ammatihau-reus	Muu peruste		Mp.	Np.	M.sp.	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.				
Irtolaishuoltoon joutuneita kaikkiaan	9	2	4	—	34	—	462	129	2	176	466	642	
<i>Siviilisääty</i>													
Naimattomia	6	2	4	—	26	—	331	93	—	129	333	462	
Naineita, yhdessä asuvia	2	—	—	—	1	—	36	21	1	24	37	61	
* erossa asuvia	1	—	—	—	2	—	42	3	—	6	42	48	
Eronneita.....	—	—	—	—	5	—	35	9	—	14	35	49	
Leskiä	—	—	—	—	—	—	18	3	1	3	19	22	
<i>Syntyperä ja kasvatustapa</i>													
Aviosyntyisiä	9	2	3	—	34	—	1)409	119	2	165	1)413	578	
kotona kasvatettuja	9	1	3	—	32	—	366	109	2	153	369	522	
kodin ulkop. kasvatettuja...	—	1	—	—	2	—	40	10	—	12	41	53	
Aviottomia	—	—	1	—	—	—	53	10	—	11	53	64	
kotona kasvatettuja	—	—	1	—	—	—	2) 37	7	—	8	2) 37	45	
kodin ulkop. kasvatettuja...	—	—	—	—	—	—	2) 16	3	—	3	2) 16	19	
<i>Ammattiryhmä</i>													
Virkamiehiä ja vapaan ammatin harjoittajia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	1	—	—	—	4	—	50	4	—	9	50	59	
Liikkeenkilökuntaa:													
a) päällystöä, työnohtajia	2	—	—	—	—	—	11	3	—	5	11	16	
b) työntekijöitä	—	—	—	—	1	—	20	1	1	2	21	23	
Tehdas- y.m. ammattityöntek.	1	—	1	—	5	—	153	39	—	46	153	199	
Muita työntekijöitä	4	—	3	—	20	—	41	68	—	95	41	136	
Merimiehiä ja kalastajia	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	—	7	
Yleisten laitosten palvelusk.	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	
Yksityisten palvelijoita	—	2	—	—	—	—	173	—	1	—	176	176	
Muun elinkeinon harjoittajia ..	—	—	—	—	2	—	5	3	—	5	5	10	
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	—	—	—	—	2	—	9	1	—	3	9	12	

6. Irtolais- tai alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt rikollisuutensa, irtolaisuutensa tai väkijoumien käytön alkamisiansä mukaan v. 1939

Huoltoon joutuneiden rikollisuus, irtolaisuus tai väkijoumien käyttö alkoi heidän ollessaan	Irtolaishuoltoon joutuneet						Alkoholistihuoltoon joutuneet								
	Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsitteelyyn			Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsitteelyyn			Alkoi käyttää väkijoumia		
	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.
Alle 18 v.	28	19	47	22	40	62	31	1	32	31	2	33	215	6	221
18—20 »	37	56	93	53	172	225	71	—	71	40	1	41	352	6	358
21—24 »	14	43	57	35	153	188	61	—	61	69	5	74	145	11	156
25—29 »	13	33	46	29	63	92	52	2	54	64	3	67	74	8	82
30—34 »	5	15	20	13	22	35	26	1	27	48	1	49	24	4	28
35—39 »	5	6	11	11	10	21	13	—	13	19	4	23	6	3	9
40—44 »	4	1	5	5	3	8	6	1	7	13	5	18	—	—	—
45—49 »	—	1	1	2	2	4	5	2	7	9	—	9	1	—	1
50—54 »	—	—	—	—	—	—	2	—	2	4	—	4	—	—	—
55—59 »	—	—	—	3	1	4	—	—	—	2	—	2	—	—	—
60— »	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ikä ilmoittam.	15	15	30	1	—	1	22	—	22	8	—	8	—	—	—
Kaikkiaan	121	189	310	176	466	642	289	7	296	307	21	328	817	38	855

1) 3:n kasvatuspaikka tuntematon — 2) Näistä 1:n syntyperä tuntematon.

7. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ikäluokittain v. 1939

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat			
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.	
	Alkoholistihuoltoon joutuneita kaikkiaan	1) ¹⁾	4 ²⁾	2	16	1	93	5	181	1	194	9	136	8	94	3	57	5	25	3	17	1	817	38
<i>Alkoholistihuollon peruste</i>																								
Vaarallisuus	—	—	1	—	4	—	10	—	9	—	6	1	3	1	—	—	1	—	—	—	—	34	2	36
Häiriö tai pahennus	—	1	10	1	38	2	72	1	73	7	57	6	26	1	16	4	9	2	5	1	306	26	332	
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	—	—	2	—	12	1	23	—	30	—	21	—	15	—	13	—	2	—	3	—	121	1	122	
Läheisen henkil. rasit. joutuminen	3)	1 ³⁾	1	1	17	1	20	—	20	1	13	1	10	—	7	—	4	—	3	—	96	4	100	
Köyhäinhoidon tarve	—	—	—	—	2	—	3	—	8	—	5	—	7	—	3	1	1	—	—	—	29	1	30	
Juopumuspidätykset	2)	3	—	1	—	20	1	52	—	51	1	33	—	32	1	17	—	8	1	6	—	223	4	227
Vapaaehtoisuus	—	—	1	—	—	—	1	—	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	8	—	8	
<i>Huoltotoimenpiteen laatu</i>																								
Varoitus	1)	3 ³⁾	1	6	—	32	1	53	—	49	2	33	2	24	—	18	1	9	—	5	—	232	7	239
Raittiusvalvonta	1	1	6	1	28	1	57	—	64	4	51	3	36	—	21	2	11	2	6	1	281	15	296	
Huoltolah., täytäntöönpanematon	—	—	1	—	4	—	17	—	15	2	11	1	2	—	3	1	2	—	—	—	55	4	59	
» täytäntöönpantu	—	—	—	—	7	1	11	1	3	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	1	—	26	3	29
Jälkivalvonta	—	—	2	—	22	2	43	—	63	1	41	2	29	2	15	1	3	1	5	—	223	9	232	
<i>Syntymäpaikka</i>																								
Helsinki	1)	4	—	7	1	37	2	53	1	45	1	35	1	16	—	9	1	2	—	2	—	210	7	217
Helsinkiä ympäröivät kunnat 4) ...	—	—	—	—	—	—	1	—	7	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	11	—	11
Muut Uudenmaan l:n kaupungit ...	—	—	—	—	3	—	1	—	5	—	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	15	—	15
» » » maalaiskunn.	—	—	—	—	5	—	14	—	19	1	12	1	10	—	6	1	6	1	4	—	76	4	80	
» Suomen kaupungit	—	—	—	5	—	18	—	33	—	47	1	25	1	21	1	9	2	6	—	1	1	165	6	171
» » maalaiskunnat	— ³⁾	2	4	—	28	2	75	—	64	5	56	5	41	2	31	1	10	2	9	—	318	19	337	
Ulkomaat	—	—	—	—	2	1	4	—	7	1	4	—	3	—	1	—	—	—	—	1	—	22	2	24

1) Näistä 2 alle 18 v. — 2) Näistä 1 alle 18 v. — 3) Alle 18 v. — 4) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

8. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heidän elämänsä koskevien tietojen mukaan ikäluokittain v. 1939

	18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuoltoon joutuneita kaikkiaan	¹⁾ 4	²⁾ 2	16	1	93	5	181	1	194	9	329	20	817	38	855
<i>Asui pääasiassa v. 1939</i>															
Kotona	¹⁾ 4	²⁾ 1	11	—	53	1	92	1	88	5	146	9	394	17	411
Asukkina	—	—	2	1	15	1	25	—	37	2	55	4	134	8	142
Yömajassa	—	—	2	—	15	—	37	—	46	—	93	7	193	7	200
Mualla	—	1	1	—	10	3	27	—	23	2	35	—	96	6	102
<i>Työsuhde huoltovuonna</i>															
Työssä olevia	¹⁾ 3	²⁾ 2	13	1	88	2	168	1	180	6	310	16	762	28	790
Työttömiä	1	—	2	—	5	3	13	—	12	3	14	3	47	9	56
Pysyväisesti työkyvyttömiä	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	5	1	8	1	9
<i>Saanut köyhäinhoitoa v. 1939</i>	²⁾ 1	—	4	—	35	1	48	—	63	1	98	4	249	6	255
<i>Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumista</i>	1	1	9	—	58	2	129	1	147	5	246	11	590	20	610
<i>Käsitelty irtolaisuudesta (herjuusta) ennen v. 1939</i>															
Ei käsitelty	¹⁾ 4	²⁾ 1	12	—	64	4	123	—	110	5	197	7	510	17	527
Varoitettu	—	1	2	1	20	—	34	1	48	—	77	7	181	10	191
Toimitettu kotikuntaan	—	—	1	—	5	—	9	—	20	—	20	—	55	—	55
Määrätty yleiseen työhön	—	—	1	—	4	1	15	—	16	4	35	6	71	11	82
<i>Rikollisuus</i>															
Tuomittu 0 kertaa	²⁾ 3	²⁾ 2	10	1	49	3	116	1	120	8	230	16	528	31	559
» 1 kerran	²⁾ 1	—	1	—	19	2	29	—	34	1	48	4	132	7	139
» 2 kertaa	—	—	3	—	9	—	11	—	15	—	13	—	51	—	51
» 3 »	—	—	2	—	7	—	9	—	7	—	9	—	34	—	34
» 4— »	—	—	—	—	8	—	14	—	16	—	25	—	63	—	63
» kertaluku tuntematon	—	—	—	—	1	—	2	—	2	—	4	—	9	—	9
Tuomittu v. 1939	—	—	—	—	1	—	4	—	2	—	5	—	12	—	12
<i>Pidätetty juopumuksesta v. 1939</i>															
Koko vuonna 0 kertaa	—	—	8	—	19	1	50	—	44	3	94	8	215	12	227
» » 1—2 »	²⁾ 2	—	—	1	28	2	48	1	53	3	88	3	219	10	229
» » 3— »	²⁾ 2	2	8	—	46	2	83	—	97	3	147	9	383	16	399
<i>Huoltoon jouduttuaan</i>															
0 kertaa	²⁾ 1	—	10	1	40	2	88	1	80	3	141	10	360	17	377
1—2 »	1	²⁾ 1	2	—	28	2	38	—	51	3	78	3	198	9	207
3— »	²⁾ 2	1	4	—	25	1	55	—	63	3	110	7	259	12	271
<i>Sairasti sukupuolitautilia v. 1939</i>	—	—	—	—	1	1	2	—	2	—	—	—	5	1	6
<i>Sairasti keuhkotautia v. 1939</i>	—	—	—	—	—	—	3	—	4	—	2	—	9	—	9

9. Juopumuksesta pidätettyjen Helsingissä asuvien henkilöiden juopumuspidätykset kuukausittain ja viikonpäivittäin v. 1939

Kuukausi	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miestä kohden	Naista kohden	Viikonpäivä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Tammikuu	1,196	104	1,300	1.22	1.25	Maanantai ..	1,982	127	2,109
Helmikuu	1,414	90	1,504	1.18	1.27	Tiistai	2,047	139	2,186
Maaliskuu	1,494	82	1,576	1.22	1.04	Keskiviikko	2,021	109	2,130
Huhtikuu	1,534	78	1,612	1.25	1.05	Torstai	2,199	131	2,330
Toukokuu	1,573	92	1,665	1.24	1.15	Perjantai ...	2,572	146	2,718
Kesäkuu	1,564	87	1,651	1.23	1.16	Lauantai	3,541	193	3,734
Heinäkuu	1,753	99	1,852	1.22	1.11	Sunnuntai ...	1,913	164	2,077
Elokuu	1,737	101	1,838	1.22	1.28				
Syyskuu	1,326	95	1,421	1.17	1.14	Koko vuosi	16,275	1,009	17,284
Lokakuu	1,253	85	1,338	1.21	1.10				
Marraskuu	1,056	58	1,114	1.25	1.14				
Joulukuu	375	38	413	1.10	1.22				
Koko vuosi	16,275	1,009	17,284	2.08	1.74				

¹⁾ Näistä 2 alle 18 v. —

²⁾ Näistä 1 alle 18 v.

10. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän, syntymäpaikan ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1939

	Alle 18 v.		18—20 v.		21—24 v.		25—29 v.		30—34 v.		35—39 v.		40—44 v.		45—49 v.		50—54 v.		55—59 v.		60— v.		Kaikki			
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M. sp.	
Pidätettyjä eri henkilöitä	30	4	218	20	592	53	1,563	113	1,620	95	1,411	105	954	49	629	66	426	30	189	16	183	28	7,815	579	8,394	
<i>Syntymäpaikka</i>																										
Helsinki	19	—	68	7	164	8	408	14	340	3	253	6	153	11	98	12	67	5	21	2	24	5	1,615	73	1,689	
Muut Suomen kaupungit	3	1	32	5	97	7	305	20	314	22	306	22	198	6	119	10	80	6	31	3	21	5	1,506	107	1,613	
Suomen kauppalat	—	—	10	—	11	1	50	1	48	2	47	3	26	—	14	2	10	—	5	1	4	—	225	10	235	
» maaseutu	8	3	102	8	310	36	778	76	875	66	772	73	562	32	383	40	256	19	121	9	129	18	4,296	380	4,675	
Ulkomaat	—	—	6	—	10	1	17	2	42	1	30	1	14	—	15	2	11	—	11	—	5	—	161	7	168	
Tuntematon	—	—	—	—	—	—	5	—	1	1	3	—	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	12	2	14	
<i>Pidätyskertojen luku 1939</i>																										
1 kerta	23	2	157	16	404	40	1,030	82	995	61	843	63	581	33	363	43	270	18	111	11	132	23	4,909	392	5,301	
2 kertaa	4	1	37	2	103	10	280	14	281	18	238	25	149	7	113	9	54	4	31	1	27	4	1,317	95	1,412	
3 »	1	1	9	—	42	2	100	7	116	11	118	5	76	4	42	5	36	2	16	—	7	1	563	38	601	
4 »	2	—	6	—	17	—	63	4	74	2	63	5	34	1	40	1	24	3	5	—	5	—	333	16	349	
5 »	—	—	2	1	9	—	22	4	38	2	40	—	30	—	24	5	17	—	7	1	5	—	194	13	207	
6—9 »	—	—	5	1	12	1	49	2	69	1	65	4	53	4	32	3	17	3	12	3	5	—	319	22	341	
10— »	—	—	2	—	5	—	19	—	47	—	44	3	31	—	15	—	8	—	7	—	2	—	180	3	183	
<i>Pidätetyistä henkilöistä oli</i>																										
Syyteeseen asetettuja	10	—	88	1	213	3	464	13	440	8	397	10	253	4	172	5	110	3	49	1	23	1	2,219	49	2,268	
Ei ennen pidätettyjä...	24	3	154	16	348	30	766	52	643	40	470	43	316	23	207	30	141	10	56	7	76	13	3,201	267	3,468	
Alkoholisteina rekister.	2	—	3	1	14	1	86	4	161	3	188	8	135	2	79	3	49	5	21	2	19	3	757	32	789	
Irtolaisina »	—	—	5	5	19	23	29	54	21	30	16	28	16	12	11	17	7	4	8	2	2	—	134	175	309	
Kaikkiaan pidätyskert.	42	7	351	31	1,008	73	2,851	182	3,526	154	3,129	208	2,243	90	1,464	124	890	65	460	41	311	34	16,275	1,009	17,284	
Näistä johti syyteeseen	10	—	111	1	259	3	574	16	589	9	547	11	355	4	238	5	140	3	69	1	28	1	2,920	54	2,974	

XIII. Huoltolaini

11. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1939

	Lähetettä huolto- lautakunnan			Maksusi- toumuksia			Lääke- ja sairaan- hoitoarvike- määräyksistä	Annettuja koti- avustuksia	Suoritettuja elänteille- antomaksuja	Suoritettuja laitos- hoitomaksuja	Suoritettuja matka- y.m. avustuksia	Annettuja hautaus- avustuksia	Annettuja varatio- nmuksodistuksia	Annettuja todistus- maksuja	Vastanotettuja anomuksia	Erväytyen anomusten lukumäärä	Muuta asioita	Asioita yhteensä	
	kunnalliskotiin	työlaistoksiin	työtupiin	sairaaloihin	päiväkoteihin	muihin laitoksiin													
<i>Kansliat</i>																			
I	—	—	—	245	18	—	933	12,380	—	—	—	37	622	898	5,984	243	3,584	24,944	
II	—	—	—	268	—	—	1,650	13,726	—	—	—	29	470	954	5,107	287	1,099	23,590	
III	—	—	—	323	14	—	2,670	21,841	—	—	—	42	967	961	6,081	371	1,985	35,255	
IV	—	—	—	333	1	—	2,689	13,691	—	—	—	33	2,317	251	7,434	535	806	28,090	
V	—	—	—	355	3	—	913	16,319	—	—	—	150	1,927	286	6,616	328	2,658	29,555	
VI	428	40	331	681	—	390	897	12,735	16	2,358	54	69	414	—	7,388	465	1,595	27,861	
VII	—	—	—	374	12	—	793	17,696	—	—	—	25	1,881	212	8,082	314	3,927	33,316	
Yhteensä	428	40	331	¹⁾ 2,579	48	390	10,545	108,388	16	2,358	54	385	²⁾ 8,598	3,562	³⁾ 46,692	⁴⁾ 2,543	15,654	202,611	
<i>Kuukausi</i>																			
Tammikuu ...	39	3	36	432	4	32	984	11,091	—	301	23	673	190	4,986	295	1,811	20,900		
Helmikuu	24	3	20	307	—	46	1,031	10,669	—	160	21	560	229	4,244	238	1,773	19,325		
Maaliskuu	37	6	35	256	5	39	1,161	10,571	8	189	23	708	244	4,621	246	1,872	20,021		
Huhtikuu	30	5	28	208	1	37	1,055	10,218	—	266	22	462	143	3,691	196	1,428	17,790		
Toukokuu	31	2	11	205	13	54	1,104	9,325	—	177	24	396	106	3,457	184	1,405	16,494		
Kesäkuu	26	2	37	191	3	25	879	7,758	—	175	18	367	192	2,651	161	1,163	13,648		
Heinäkuu	30	2	28	187	9	27	790	7,073	—	282	22	345	119	2,487	176	879	12,456		
Elokuu	24	2	16	190	1	25	749	6,592	—	157	12	406	73	3,031	128	1,162	12,568		
Syyskuu	40	4	29	221	10	21	776	7,596	8	150	24	1,688	620	4,773	350	1,478	17,788		
Lokakuu	106	6	36	163	2	19	861	9,525	—	288	16	1,178	584	4,910	231	1,113	19,038		
Marraskuu	25	5	55	149	—	51	762	10,706	—	149	23	1,541	809	5,112	193	1,137	20,717		
Joulukuu	16	—	—	70	—	14	393	7,264	—	118	157	274	253	2,729	145	433	11,866		
Yhteensä	428	40	331	¹⁾ 2,579	48	390	10,545	108,388	16	2,412	385	²⁾ 8,598	3,562	³⁾ 46,692	⁴⁾ 2,543	15,654	202,611		

Muist.: Kun osa aikaisemmin köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa hoidettujen sairaaloiden maksusitoumusasioita kertomusvuoden helmikuusta lukien siirrettiin rekisterikanslian tehtäväksi, on yllä olevan taulukon numeroihin — vertailuja varhaisempiin vuosiin tehtäessä — asianomaisissa viittauskohdissa lisättävä seuraavat rekisterikanslian osalta saadut numerot: 1) 2,058; 2) 457; 3) 3,423; 4) 908.

XIV. Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunnan v:lta 1939 antama kertomus¹⁾ oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus

Vuosi 1939 alkoi lautakunnankin toimintapiirissä hyvin enteina ja kaikki sen hoidettaviin kuuluvat asiat näyttivät kehittyvän aikaisemmin laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Niinpä saatiin m.m. kauan päiväjärjestyksessä olleen uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin työt keski-kesällä vihdoin käyntiin ja edistyivät ne hyvien säiden ja runsaan työvoiman ansiosta jonkun aikaa harvinaisen ripeästi niin että parin kuukauden kuluttua voitiin jo viettää rakennuksen harjannostajaisjuhlaa.

Mutta sitten alkoi yhä lisääntyvä vaikeuksien sarja. Syyskuun alussa puhjennut suurvaltain välinen sota aiheutti jo melkoisen hintojen nousun, joka lisäsi lastensuojelumenojakin huomattavasti. Lokakuun alussa maassamme syntynyt vaikea poliittinen tilanne ja sen seurauksena syyttämme marraskuun 30 p:nä syttynyt sota Suomen ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton välillä katkaisi työn rauhallisen menon. Monet lautakunnankin alaisista toimihenkilöistä kutsuttiin maan puolustuslaitoksen palvelukseen ja jäljelle jääneiden oli keskitettävä voimansa lasten suojelemiseen sodan hävitykseltä. Lastensuojeluviraston arkisto toimitettiin pois kaupungista erilaisiin turvapaikkoihin, vaikka virasto muuten toimikin entisessä huoneistossaan, sikäli kuin se alituisten ilmahälytysten vallitessa oli mahdollista. Sofianlehdon pikkulasten koti evakuoitiin Mäntsälässä sijaitsevaan Saaren kartanoon, Reijolan lastenkoti Kirkkonummella olevaan Caritas nimisen lasten kesäsiirtolan huoneistoon sekä vastaanotto- ja ammattioppilaskodin hoidokit Toivoniemen ja Toivolan koulukoteihin ja oli näihin siirtoihin yhtäkkiä tarvittavien kuljetusneuvojen hankinnassa erittäin suuria vaikeuksia. Lastenhoidonneuvola-in toiminta oli sodan ajaksi kokonaan lakkautettava, koska niiden hoitajattaret tarvittiin kenttäsa-raaloihin. Maaseuduilla sijaitsevat koulukodit sitävastoin jatkoivat toimintaansa, vieläpä koulutkin olivat niissä jatkuvasti käynnissä, vaikkakin niiden yli liitelevät vihollisen lentokoneet luonnollisesti häiritsivät opetustyötä ja Ryttylään lisäksi majoitettu ajoittain 400 miestä käsittävä sotilasjoukkue häiritsi muutenkin suuresti laitoksen toimintaa. Kaikista vaikeuksista huolimatta koetti kuitenkin jokainen parhaansa mukaan hoitaa tehtävänsä ja lautakunnan alaiset virkailijat niin lastensuojeluvirastossa kuin lastenhuoltolaitoksissakin valmistivat vapaahetkinään suurella uhrautuvaisuudella lämpimiä vaateustarvikkeita rintamalla oleville sekä keräsivät

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1941.

keskuudestaan muutenkin kuukausittain huomattavia summia maan puolustuksen hyväksi. Yksityiskohtaisempi selostus niistä suurista menetyksistä, joita lautakunnan alaiset lastenhuoltolaitokset joutuivat sodan johdosta sittemmin kokemaan, kuuluvat seuraavaan vuosikertomukseen.

Lastensuojelulautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Lastensuojelulautakuntaan kuuluivat v:ksi 1937—39 valittuina päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen, toimistoapulainen T. Larsson, oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, toimittaja K. Kukkonen, toimittaja K. M. Rydberg, varatuomari R. V. Rönholm ja kansakoulunopettaja K. Saltzman.

Lautakunnan varsinaiset jäsenet, jäsen Larssonia lukuunottamatta, muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului v. 1939 opettaja V. E. Uusivirta sekä opettajiston varaedustajana opettaja T. R. Reino.

Kaupunginhallitusta edusti sekä lautakunnassa että koulujen johtokunnassa toimittaja Y. Räisänen.

Lastensuojeluohjesäännön 4 §:ssä säädettyyn lasten huostaanottojaostoon kuuluivat oikeusneuvosmies T. Nilsson puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen ja professori A. Ylppö sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, päätoimittaja E. Kilpi, toimittaja K. Kukkonen ja kansakoulunopettaja K. Saltzman.

Äitiysavustusanomuksia valmistelevasti käsittelevään valiokuntaan kuuluivat päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, oikeusneuvosmies T. Nilsson varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä neiti B. Tabelle ja professori A. Ylppö. Kummankin jaoston sihteerinä toimi lastenvalvoja A. E. Heiskanen.

Opetuksen tarkastuksesta lautakunnan alaisissa kouluissa huolehtivat Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön mukaisesti suomenkielisten kansakoulujen ensimmäinen tarkastaja A. Huuskonen ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan R. Malmbergin avustamana.

Lautakunnan sekä sen jaostojen ja koulujen johtokunnan kokoukset. Lastensuojelulautakunta kokoontui vuoden alkupuolella entiseen tapaansa säännöllisesti jokaisen kuukauden toisena ja neljäntenä tiistaina, paitsi kesä-, heinä- ja elokuun aikana, jolloin kokouksia oli ainoastaan kerran kuukaudessa. Sotakuukausina oli kokoontumisen tarve ja mahdollisuuskkin vähemmän säännöllistä. Ylimääräisiä kokouksia pidettiin 1 ja huostaanottojaoston kokouksia 12. Äitiysavustusanomuksia käsittelevä valiokunta kokoontui 23 kertaa ja muuan erikoisvaliokunta 1 kerran. Kansakouluasioita, jolloin myöskin opettajakunnan edustaja osallistui päätöksiin, käsiteltiin 1 kokouksessa. Pöytäkirjat lautakunnan kokouksista toimintavuoden kuluessa sisältävät yhteensä 2,458 (edellisenä vuonna 2,631) eri asiaa, joista 569 (637) yleisen kanslian, 1,533 (1,524) turvattomain lasten huoltotoimiston ja 356 (470) aviottomain lasten huoltotoimiston esittämiä. Näiden lisäksi on mainittava äitiysavustusvaliokunnan valmistelevasti käsittelemät anomukset, jotka aina kussakin lautakunnan kokouksessa merkittiin saman pykälän kohdalle ja joiden yhteinen lukumäärä oli 1,124 (1,119).

Lautakunnan käsittelemät tärkeimmät asiat. Paitsi talousarvioehdotuksen valmistelua, lasten huoltoonottamista, avustusten lakkauttamista, elatussopimusten vahvistamista, lasten koulunkäynnin ja jatko-opetuksen järjestelyä sekä äitiysavustusten myöntämistä koskevia y.m. lastensuojeluviraston ja lastenhuoltolaitosten jokapäiväisestä toiminnasta johtuvia asioita, lautakunta käsittelee kertomusvuoden aikana erinäisiä yhteiskunnallisen lastensuojelun ja nuorisonhuollon sekä alaiensa laitosten ja niihin kuuluvien maatilojen kehittämistä tarkoittavia yleisempiä kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Koska Toivolan koulukodin keittiöhenkilökunta oli valittanut työvoiman vähydestä aiheutuvaa liikarasisutusta, teki lautakunta tammikuun 10 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen yhden lisäpalvelijan palkkaamisesta mainittuun laitokseen, mihin tarkoitukseen myönnettiinkin tarpeellinen määräraha.

Sen johdosta, että palotarkastaja oli tehnyt erinäisiä huomautuksia Toivolan koulukodin Mäntylä nimisen rakennuksen tulenvaarallisuudesta ja ehdottanut siihen keskuslämmityksen järjestämistä, lautakunta kaupunginhallitukselle tammikuun 24 p:nä asiasta antamassaan lausunnossa ilmoitti yhtyvän kaupunkinarkkitehdin mielipiteeseen siinä, ettei tämä vanha uunilämmityksellä varustettu rakennus ole sen arvoinen, että siihen kannattaisi uhrata niin suuria kustannuksia, varsinkaan, kun oppilasasuntola, joka aikaisemmin oli rakennuksen toisessa kerroksessa, on paloturvallisuutta silmällä pitäen muutettu ensimmäiseen kerrokseen, ja toiseen kerrokseen on sijoitettu laitoksen kansakoulu, joka toimii vain päivisin.

Samana päivänä kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä lautakunta ehdotti Ryttylän koulukodin entisestään lisääntyneen irtaimiston palovakuutuksen korottamista 200,000 mk:sta 970,000 mk:aan, mikä vastaisi n. 60 % irtaimiston hankinta-arvosta. Tähän esitykseen suostuttiinkin.

Jo v:n 1938 lopulla oli lautakunta uudistanut kaupunginhallitukselle esityksensä ammattiopetusrakennuksen ja oppilasasuntolan aikaansaamisesta Bengtsårin koulukotiin, missä varsinkin sen jälkeen kun tulipalo oli tuhonnut Östergård nimisen rakennuksen niinhyvin oppilaiden asuttaminen kuin työopetuksen järjestäminenkin oli muodostunut erittäin vaikeaksi, ja oli kaupunginhallitus antanut näiden rakennusten suunnittelun rakennustoimiston tehtäväksi. Helmikuun 14 p:nä rakennustoimistolle lähettämässään kirjelmässä lautakunta kiirehti näiden piirustusten valmistamista. Piirustukset sittemmin laadittiinkin, mutta asia ei onneksi ennättänyt kehittyä sen pitemmälle, sillä myöhemmin joutui koko tämä koulukoti Moskovan rauhassa Neuvostoliitolle vuokratulle alueelle.

Koska lautakunnan vv. 1937 ja 1938 tekemät esitykset Puodinkylän kartanon tai Tuurholman alueen luovuttamisesta Toivolan koulukodin käytettäväksi, jotta Nummen Tavolassa vuokrahuoneissa toimiva koulukoti olisi voitu siirtää nykyisiin Toivolan rakennuksiin, olivat rauenneet, ehdotti lautakunta huhtikuun 12 p:nä kaupunginhallitukselle lähettämässään kirjelmässä, että kesäkuun alussa päättyvä Tavolan koulukodin huoneistoa koskeva vuokrasopimus uudistettaisiin edelleen 20 vuodeksi ehdoin, että kaupungilla on aikaisemminkin oikeus muuttaa tämä liian ahtaissa ja alkeellisissa oloissa toimiva laitos tilavampaan huoneistoon sikäli kuin sopiva tilaisuus siihen ilmenee. Tämä esitys tulikin hyväksytyksi huolimatta siitä, että huoneiston vuokraa oli entisestään korotettava.

Sen johdosta, että kaupunginhallitus oli evännyt syyskuun 13 p:nä 1938 tehdyn esityksen kauan päiväjärjestyksessä olleen sihteerinviran perustamisesta lastensuojeluvirastoon, uudisti lautakunta huhtikuun 25 p:nä kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä saman ehdotuksen, mikä hyväksyttiin.

Koska vesi Bengtsårin koulukodissa oli ruostuneiden vesijohtoputkien takia käynyt ruokatalouteen kelvottomaksi ja kun myöskin vedensaanti-mahdollisuudet laitoksen puutarhaan olivat puutteelliset, teki lautakunta toukokuun 23 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen näiden epäkohtien korjaamisesta. Tarkoitukseen tarvittava määräraha jäi kuitenkin v:n 1940 talousarvioon merkitsemättä ja myöhemmin, kun laitos kokonaan menetettiin, sitä ei enää tarvittukaan.

Edellä mainittuna päivänä uudisti lautakunta kaupunginhallitukselle elokuun 19 p:nä 1938 tekemänsä esityksen terveydellisesti vaarattoman ruoka- ja juomaveden hankkimisesta Toivoniemen koulukotiin, missä vuodesta toiseen on tähänkin tarkoitukseen täytynyt käyttää järvestä johdettua vettä, joka varsinkin rantaan jyrkästi viettävällä rinteellä sijaitsevan, virtsaa vuotavan lantasaäilön takia on asianomaisen lääkärin mielestä laitoksen ruokatalouteen kelvotonta. Paikallisen urakoitsijan tarjouksen perusteella merkitsikin kaupunginhallitus lautakunnan ehdottaman kaivon rakentamiseksi rakennustoimiston käytettäväksi v:n 1940 talousarvioon 17,000 mk:n suuruisen määrärahan, jolla urakoitsija olisi sen vielä vuoden alussa rakentanut, mutta siihen ei saatu rakennustoimiston suostumusta. Kun tarvikkeiden hinnat myöhemmin kallistuivat, ei rakennustoimisto katsonut sitten itsekään voivansa ryhtyä puheena olevan kaivon teettämiseen, joten tämän virastoissa ylen mutkikkaaksi muodostuneen asian käytännöllinen hoitaminen on jäänyt lopulta kuitenkin laitoksen tehtäväksi yhä vaikeutuneissa olosuhteissa.

Kun kysymys Bengtsårin koulukotiin suunniteltujen uuden ammattiopetusrakennuksen ja oppilaskodin aikaansaamisesta muodostui v:n 1940 budjettivalmistelun yhteydessä tärkeäksi, tiedusteli rahatoimenjohtaja huhtikuun 17 p:nä päivätyssä kirjelmässään lautakunnan mielipidettä siitä, oliko Bengtsåria sijaintinsa puolesta pidettävä edelleenkin sopivana entiseen tarkoitukseensa, vai olisiko tämä suuri ja varsinkin kesäisin luonnonkaunis saariryhmä vastaisuudessa ehkä edullisemmin järjestettävissä hyödyttämään suurempia lapsijoukkoja esim. kaupungin kansakoululasten kesäviettopaikkana. Asiasta toukokuun 23 p:nä antamassaan lausunnossa lautakunta perin pohjin selvitteli ne eri näkökohdat, joita laitoksen entisten johtajain y.m. asiantuntijain mielestä samoinkuin myöskin lautakunnan keskuudessa vuosikymmenien kuluessa vakiintuneen käsityksen mukaan voitiin esittää Bengtsårin tähänastisen käytön puolesta ja sitä vastaan. Lopputuloksena lautakunta päätyi toteamaan, ettei tämä kaksikielinen laitos suomenkielisten poikien sijoituksen kannalta ole nykyään välttämätön ja että sen jatkuva ylläpitäminen yksistään vuosi vuodelta yhä harvalukuisemmiksi käyvien ruotsinkielisten poikain takia muodostuu suhteettoman kalliiksi. Koska näiden sijoittaminen mihinkään muuannekaan tuottaa kuitenkin erinäisissä tapauksissa erittäin suuria vaikeuksia ja kun suunnitteilla oleva kaupungin ympäristöalueiden liittäminen Helsinkiin tulisi ilmeisesti lisäämään tämänkin laitoksen tarvetta, katsoi lautakunta tänä epämääräisenä ylimenokautena olevan syytä säilyttää Bengtsårin toistaiseksi tähänastisessa käytännössä, vaikkakaan tämän laitoksen toiminta ei ilman

kyseessäolevia uusia rakennuksia täysin vastaisi tarkoitustaan. Moskovan rauha sittemmin ratkaisi mutkattomasti tämän pulmakysymyksen, mutta lisäsi samalla lautakunnan toimintavaikeuksia varsinkin kasvatuksellisesti laiminlyötyjen ruotsinkielisten poikien sijoittamiseen nähden.

Kesäkuun 12 p:nä päivätyssä kirjelmässään oli Ryttylän koulukodin johtaja uudistanut aikaisemminkin tekemänsä esityksen, että tämän laitoksen Alatalo nimiseen rakennukseen, jonka uunit palomestari oli määrännyt uusittaviksi, laitettaisiin keskuslämmitys. Yhtyen kannattamaan kaupunginarkkitehdin mielipidettä siihen nähden, että k.o. rakennus on liian vanha ja arvoton suurempien muunnostöiden siinä suorittamiseen, vaan että pikemminkin olisi sen tilalle saatava lähitulevaisuudessa paremmin tarkoitustaan vastaava uusi rakennus, lautakunta asiasta saman kuukauden 13 p:nä kaupunginhallitukselle lähettämässään lausunnossa ehdotti tämän kysymyksen ratkaisun riippuvaksi siitä, katsooko kaupunginhallitus uuden rakennuksen aikaansaamista lähivuosina mahdolliseksi, mutta että rakennuksen yleiskuntaa parantavat korjaukset olisivat joka tapauksessa suoritettavat.

Sen johdosta, että Toivolan koulukodissa kuivina kesinä säännöllisesti esiintynyt vedenpuute muodostui pitkäaikaisten poutien takia erittäin vaikeaksi, anoi lautakunta syyskuun 4 p:nä kaupunginhallitukselta keittiörakennuksen edessä olevan kaivon syventämiseen 5,000 mk:n erikoismäärärahaa, mikä myönnettiinkin.

Koska lastensuojeluviraston rekisteritoimiston hoitajan tehtävät olivat kaupungin laajenemisesta johtuen ja varsinkin v:n 1937 alussa voimaantuneen lastensuojelulain vaikutuksesta siinä määrin entisestään lisääntyneet, ettei niiden suorittaminen ollut enää yhden ihmisen voimilla mahdollista, teki lautakunta syyskuun 12 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen apulaisen palkkaamisesta hänelle, mihin tarkoitukseen merkittiinkin 22,800 mk:n suuruinen määräraha v:n 1940 talousarvioon.

Toivolan koulukodin johtajan esityksestä anoi lautakunta edellä mainittuna päivänä kaupunginhallitukselta, että Toivolan tilan viljelmien yhtenäistyttyäkseen sen käytäntöön luovutettaisiin v:n 1940 alusta lukien n.s. Toivosen pelloista vuokravapaasti n. 8 ha peltoa sekä n. 1.5 ha siihen välittömästi liittyvää metsää ja tonttimaata, missä tapauksessa kiinteistölautakunnan maatalousosastolta Suursuon alueelta vuokrattu 9.2 ha käsittävä alue luovutettaisiin takaisin, sekä että Toivolan tilan kustannuksiin v:n 1940 talousarviossa merkittäisiin tämän johdosta 25,000 mk:n ja sanotun tilan tuloihin 26,900 mk:n suuruinen lisä. Esitys tuli kuitenkin hyljättyksi.

Koska rakennustoimisto oli ilmoittanut, etteivät uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskotirakennuksen valaistus- ja sähkölaitteisiin tarvittavat varat sisällykään rakennustoimiston mainittua rakennusta varten varaan määrärahoihin, teki lautakunta lokakuun 4 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen, että näitä varten varattaisiin v:n 1940 talousarviossa kaupungin sähkölaitoksen laatimien laskelmien mukaisesti 145,000 mk:n suuruinen määräraha, mikä sitten merkittiinkin yleisten töiden hallituksen käytettäväksi tähän tarkoitukseen.

Sodanvaaran käytyä yhä ilmeisemmäksi ja erinäisten asutuskeskuksien evakuoimisen tultua ajankohtaiseksi kysymykseksi anoi lautakunta lokakuun 13 p:nä maatalousministeriöltä, että Mäntsälässä sen hallintoon kuuluva sillä kertaa tyhjänä ollut Saaren kartanon päärakennus sekä sen lähellä sijaitseva pienempi vanha puinen asuinrakennus varattaisiin tilanteen niin

vaatiessa lautakunnan käytettäväksi lasten sijoittamiseen sodan ajaksi, edellyttäen, että lautakunta toimittaisi sinne aikanaan lapsille ja niiden hoitohenkilökunnalle tarpeellisen kaluston. Rakennukset luovutettiin sitten vuokravapaasti ehdoin, että ne valtion toimesta ja kaupungin kustannuksella saatetaan jälleen samanlaiseen kuntoon kuin missä ne olivat ennen lasten sinne siirtämistä ja että kaupunki huolehtii lämmityksestä, valaistuksesta ja veden hankkimisesta sekä tarpeellisiksi katsomistaan ennakko-korjauksista. Kaupunginhallituksen myönnettyä rakennustoimiston käytettäväksi tähän tarpeellisen määrärahan evakuoitiin sinne sodan puhjettua Sofianlehdon pikkulastenkoti, niin kuin tämän kertomuksen alussa on jo lyhyesti mainittu. Sofianlehtoon siirtyi sittemmin kaupunginhallitus.

Lokakuun 20 p:nä pitämässään kokouksessa myönsi Tuki ja Työ r.y. —Stöd och Arbete r.f. nimisen yhdistyksen johtokunta lautakunnan valvonnan alaisiksi joutuneiden turvattomien evakuoitujen lasten vaateavustukseen 20,000 mk, mikä summa käytettiin pääasiallisesti kaupungista Kirkkonummelle siirrettyjen tällaisten lasten hyväksi.

Lastensuojeluvirasto

Virkailijat. Lastensuojelunjohtajana toimi filosofianmaisteri R. Liukkonen, jolle samalla oli keskitetty myöskin lautakunnan sihteerin tehtävät sekä kasvatuksellisista syistä huostaanotettujen lasten huoltolaitosten välitön valvonta ja lautakunnan talouden hoitaminen. Lautakunnan kassa- ja tiliasiat olivat edelleen yhdistettyinä huoltolautakunnan tilitoimistoon, kun taasen lastenhuoltokorvausten perimisestä huolehti huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan yhteinen asiainhoitotoimisto. Koulukotien, vastaanotto- ja ammattioppilaskodin sekä Kullatorpan lastenkodin lääkärinä oli lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma, joka tarkasti myöskin tylsämielisten laitoksiin ja aistivalliskouluihin pyrkivät lapset sekä yleensä 7 vuotta vanhemmat lautakunnan hoidokit ja lisäksi lautakunnan kesäksi maalle toimittamat lapset. Yleisen kanslian kansliatehtäviä hoiti neiti C. Nyström filosofianmaisteri M. Aallon ja kesäkuun 1 p:stä alkaen filosofianmaisteri I. Valtamon avustamana sekä vastaanotto- ja rekisteritoimistoa neiti M. Tawaststjerna neitien H. Strählmanin ja T. Parman avustaessa toimistolle ilmoitettujen lastensuojelutapausten tutkimisessa.

Lastenvalvojana toimi hovioikeudenauskultantti A. E. Heiskanen ja lastenhuollontarkastajana sekä samalla nuorisonhuoltajana ja lastenvalvojan varamiehenä pastori K. F. Palomäki. Lastenvalvojan ja lastenhuollontarkastajan välittömässä johdossa toimiville aviottomain ja turvattomain lasten huoltotoimistoille kuuluvain lasten hoitoa valvoi lääketieteellisen- siaatti R. Granholm naistarkastajien neiti M. Ahlbergin ja rouva A. Stegmanin avustamana, joista edellinen huolehti alle 7 vuotiaiden ja jälkimmäinen sitä vanhempien lasten sijoituksista. Kaupunkiin sijoitettujen pikkulasten hoidon tarkkaajana toimi rouva I. Stenvall sekä lisäksi myöskin kunnallisten lastenhoidonneuvolain hoitajat, neidit L. Soini, L. Hirstiö, L. Sarvi ja H. Parviala. Näistä oli kuitenkin neiti L. Hirstiö virkavapaana tammikuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisenä aikana hoitaen hänen virkaansa neiti K. Hein. Samoin antoivat kaupungin avustamat yksityiset lastenhoidonneuvolat pikkulasten hoidon valvonnassa apuansa. Kaupungissa yksityiskoteihin sijoitettujen 7 vuotta vanhempien lasten hoitoa valvoivat kodissakävijät rouva M. Ekholm maaliskuun 1 p:ään asti, jolloin hänen tilal-

leen tuli rouva M. Hainari, sekä rouva E. Rätty ja neiti M. Ramstedt, jotka huolehtivat myöskin nuorisonhuoltojaostolla tarpeellisista kotikäynneistä. Kansliatehtäviä turvattomien lasten huoltotoimistossa hoitivat neidit E. Ekholm ja G. Boldt sekä nuorisonhuoltojaostolla neiti E. Hirn. Lastenvalvojan perimistöimistöä hoiti rouva A. Aminoff ja aviottomain lasten huoltotoimiston kansliatehtävistä huolehtivat rouvat M. Hainari ja V. Hyvärinen. Rouva Hainarin siirryttyä maaliskuun 1 p:nä kodissakävijäksi, tuli hänen tilalleen filosofianmaisteri M. Törnudd. Äitiysavustusten jakoa koskevien asioiden valmistelusta huolehti rouva S. Hiisivaara.

Lautakunnan tekemäin päätösten johdosta tai muusta syystä lähetettiin lastensuojeluvirastosta kertomusvuoden kuluessa yhteensä 11,122 (edellisenä vuonna 12,384) kirjelmää tai laajempaa esitystä, joista 855 (912) lautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittamia, 589 (714) toimitusjohtajan lähettämiä, 742 (876) rekisteritoimistosta, 2,533 (2,377) turvattomien lasten huolto-osastolta, 4,065 (5,481) aviottomain lasten osastolta, 528 (513) nuorisonhuoltojaostolta ja 1,810 (1,511) äitiysavustusta koskevia asioita. Näiden lisäksi lähetettiin viraston eri osastoilta lasten vanhemmille tai muille yksityisille henkilöille joukko kirjeellisiä kansliaankutsuja tai muita tiedusteluja, joita ei katsottu tarpeelliseksi rekisteröidä.

Ilmoitukset lastensuojelutoimenpiteitä kaipaavista lapsista. Koska suuri osa kaupungin asukkaista sodan syttyessä siirtyi lapsineen maaseudulle, jäivät tällaiset ilmoitukset vuoden lopulla entistä vähäisemmiksi. Lukuunottamatta lastensuojeluviraston nuorisonhuoltojaostolle ilmoitettuja 392 koulusta poisjäänyttä lasta kuin myöskin saman jaoston välityksellä 253 kesäksi maalle pyrkinyttä sekä 1,796 leikkikentille ilmoittautunutta lasta, jätettiin lautakunnan vastaanotto- ja rekisteritoimistoon kertomusvuoden kuluessa yhteensä 1,971 (edellisenä vuonna 2,082) ilmoitusta hoidon ja kasvatuksen puutteesta olevista lapsista ja nuorista henkilöistä, jakautuen nämä ilmoitukset niitä tehneisiin nähden seuraavasti:

Huoltolautakunta	165	Vanhemmat itse	409
Kansakouluntarkastajat	16	Lastensuojeluyhdistykset	47
Poliisilaitos	297	Yksityiset henkilöt	216
Muut viranomaiset	143	Lastensuojeluvirkailijat	678
		Yhteensä 1,971	

Ilmoittajain tiedonantojen mukaan oli ilmoituksen aiheena:

Lain rikkominen	274	Lasten avioton syntyperä . . .	568
Muut kasvatukselliset syyt	138	Lasten pahoinpitely tai huono hoito.....	98
Lasten aistiviallisuus tai vähälahjaisuus	26	Vanhempain huono elämä	101
Lasten turvattomuus	725	Muut syyt	41
		Yhteensä 1,971	

Useat ilmoitetuista tapauksista siirtyivät turvattomien lasten huolto-osastolle tai osoittautuivat toimeenpannuissa tutkimuksissa sen laatuiseksi,

etteivät ne aiheuttaneet asianomaisille annettuja ohjeita tai varoituksia ankarampia toimenpiteitä. Minkä verran ilmoitetuista lapsista oli otettava lautakunnan huostaan samoin kuin muutkin heihin kohdistuneet erikoisemat toimenpiteet ja niiden perusteena olevat syyt ilmenevät seuraavista tässä kertomuksessa esiintyvistä selostuksista.

Lastensuojelulautakunnan huostaan otetut lapset. V:n 1939 alussa oli lastensuojelulautakunnan täysihuollossa edellisestä vuodesta jäljellä kaikkiaan 2,320 lasta. Vuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 591 lasta (edellisenä vuonna 688), joten kertomusvuoden aikana on lautakunnan täysihuollossa ollut yhteensä 2,911 (3,112) lasta. Edellä mainituista 2,911 lapsesta oli lautakunnan yleisen kanslian huollettavana 392 suojelukasvatusta tarvitsevaa ja turvattomien lasten huoltotoimiston hoivissa 2,462 n.s. köyhäinhoidollista eli turvatonta lasta. Sitä paitsi oli 57 lasta osan vuodesta yleisen kanslian ja osan vuodesta turvattomien lasten huoltotoimiston huollossa. Lasten vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huolto-osasto	Jäljellä v:sta 1938		Uusia		Yhteensä		Eronneita 1)		Jäljellä v:een 1940		V:n 1939 kuluessa poistettuja ja uudelleen hoitoon otettuja	
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä
Yleisen kanslian huollossa	248	89	88	24	336	113	82	17	254	96	12	2
Turvattomien lasten huoltotoimiston hoivissa	1,018	965	278	258	1,296	1,223	347	295	949	928	17	38
Yhteensä	1,266	1,054	318	273	1,584	1,327	381	303	1,203	1,024	29	40

Kuten edellä olevasta asetelmasta ilmenee, oli kertomusvuoden kuluessa hoidetuista lapsista 69 sellaisia, jotka syystä tai toisesta poistettiin lautakunnan huostasta, mutta myöhemmin otettiin jälleen lautakunnan hoitoon, suurin osa näistä turvattomien lasten osastolla.

Edellä mainituista 2,911 lapsesta osa oli sijoitettu lautakunnan omiin laitoksiin, osa yksityisten ylläpitämiin lastenhuoltolaitoksiin ja yksityiskoteihin. Sitä paitsi hoidettiin aistiviallisia ja tylsämielisiä sekä raajarikoisia heille sopivissa erikoislaitoksissa. Lisäksi 8 lasta sai vain raha-avustusta. Lasten jakaantuminen eri hoitomuotojen mukaan sekä hoitopäivien luku eri hoitopaikoissa selviää seuraavasta yhdistelmästä.

1) Tähän sisältyvät ne 14 poikaa ja 5 tyttöä, jotka jo kertomusvuoden ensimmäisenä päivänä poistettiin lautakunnan huostasta. — 2) Molemmissa ryhmissä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

Hoitomuoto	Lapsia			Hoitopäiviä		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevia</i>						
a) lapsia						
Lautakunnan omilla laitoksissa	276	56	332	72,685	14,968	87,653
Aistivallis- ja raajarikkoisten hoito- loissa	7	2	9	1,674	488	2,162
Vajaamielisten hoitoloissa	47	42	89	15,498	14,377	29,875
Ammattikoulukodeissa	2	1	3	563	120	683
Sairaaloissa	17	3	20	1,287	98	1,385
Muissa laitoksissa	6	1	7	858	365	1,223
b) nuoria henkilöitä						
Seimelän tyttökodissa	—	10	10	—	2,288	2,288
Vuorelan kasvatustaloksessa	—	1	1	—	86	86
Pohjolan poikakodissa	1	—	1	68	—	68
Rajamäen työsiirtolassa	4	2	6	684	66	750
Väinölän turvakodissa	—	2	2	—	633	633
Yhteensä ¹⁾	336	113	449	93,317	33,489	126,806
<i>Turvattomia</i>						
a) lapsia						
Lautakunnan omilla laitoksissa	345	259	604	60,714	39,215	99,929
Yksityisissä lastenhuoltolaitoksissa	421	446	867	114,056	123,222	237,278
Ammattikoulukodeissa	1	—	1	304	—	304
Sairaaloissa	63	70	133	2,378	3,147	5,525
Yksityisissä perheissä	619	606	1,225	183,338	185,735	369,073
Vain raha-avustuksia saaneita	2	6	8	—	—	—
b) nuoria henkilöitä						
Seimelän tyttökodissa	—	3	3	—	520	520
Rajamäen naissiirtolassa	—	1	1	—	49	49
Lausteen poikakodissa	2	—	2	730	—	730
Yhteensä ¹⁾	1,296	1,223	2,519	361,520	351,888	713,408
Kaikkiaan	1,584	1,327	2,911	454,837	385,377	840,214

Mitä lasten syntyperään tulee, oli 1,557 eli 53.5 % avioliitossa syntyneitä, kun taas avioliiton ulkopuolella oli syntynyt 1,354 eli 46.5 %. Turvattomiin lapsiin nähden olivat vastaavat suhdeluvut 51.6 ja 48.4 sekä suojelukasvatusta tarvitseviin lapsiin nähden 63.0 ja 37.0. Kaikista avioliitosta syntyneistä lapsista oli 840:llä eli 53.9 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 560:lla eli 36.0 %:lla oli jompikumpi vanhemmista kuollut ja 157 eli 10.1 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista 644:llä eli 47.6 %:lla oli sekä isä että äiti elossa, 637:llä eli 47.0 %:lla oli isä tai äiti kuollut tai isä tuntematon ja 73:lla eli 5.4 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Ikäänsä nähden lapset jakaantuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia		Turvattomia lapsia		Lapsia kaikkiaan	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Alle 2	—	—	280	11.1	280	9.6
2—6	7	1.6	645	25.6	651	22.4
7—12	86	19.2	965	38.3	1,030	35.4
13—15	164	36.5	441	17.5	586	20.1
16—17	130	28.9	162	6.4	281	9.7
18—	62	13.8	26	1.1	83	2.8
Yhteensä	449	100.0	2,519	100.0	2,911	100.0

¹⁾ Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nim. 2,175 eli 76.0 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 35 ja muualla Uudenmaan läänissä 169, joten muualla syntyneitä oli ainoastaan 482 eli 16.8 %. Köyhäinhoidollinen kotipaikka-oikeus oli 2,443:lla eli 86.1 %:lla Helsingissä, 75:llä kaupunkia ympäröivissä kunnissa sekä 52:lla muualla Uudenmaan läänissä. Vain 150:llä oli kotipaikka-oikeus jossakin muussa maan kunnassa, kun taas 116 lapsen hoitokustannukset valtio korvasi.

Jotta saataisiin selvitettyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluvat, on heidät ryhmitetty vanhempainsa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli m.m. tehdas- y.m. ammattityöntekijäin lapsia 1,008 eli 34.6 %, muiden työntekijäin 684 eli 23.5 %, palvelijoiden 486 eli 16.7 %, itsenäisten liikkeenharjoittajain 234 eli 8.0 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 272 eli 9.3 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 50 eli 1.7 %.

Kodeissa toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä siihen, miksi edellä mainitut lapset otettiin lautakunnan hoitoon, useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtuva seikka. Ainoastaan 394:ssä eli 13.5 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta; 210 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaa mielisyyden, aistiviallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 184 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 2,450:ssä eli 84.2 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista. 736 eli 25.3 % lapsista otettiin huollettavaksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskyky, 554:llä eli 19.0 %:lla oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 357 lasta eli 12.3 % oli vanhempiensa hylkäämiä ja 460 lapsen, 15.8 %, vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt, 196 tapauksessa, 6.7 %, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Aidinkieli oli 2,355:llä eli 80.9 %:lla suomi, 482:lla eli 16.6 %:lla ruotsi ja 74:llä eli 2.5 %:lla jokin muu kieli.

Yleisen kanslian hoidokit ja niitä varten tarkoitetut laitokset

Suojelukasvatusta tarvitsevat edellä mainituista lautakunnan huostaan otetuista lapsista olivat lastensuojeluviraston yleisen kanslian hoidossa ja oli näiden huoltamiseen käytettävissä seuraavat kaupungin ylläpitämät laitokset:

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti talossa Merikatu 21. Edellinen näistä toimii havaintojentekolaitoksena kouluikäisten lasten vastaisiin hoitopaikkoihinsa sijoittamista varten, jota paitsi käytökseltään moitteettomat lapset voivat sen koululaisosastolla asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa. Ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä omin neuvoin toimeen. Vastaanottokodissa oli yhteensä 52 ja ammattioppilaskodissa 18 hoitopaikkaa. Kummankin laitoksen johtajana toimi opettaja M. Tuokko ja emännöitsijänä neiti E. Gröning hoitaen samalla tyttöosastoa hoitajatarharjoittelijan avustamana. Poikaosaston hoitajana toimi neiti I. Hänninen, apunaan toinen hoitajaharjoittelija, ja ammattioppilaskotia hoiti neiti I. Jääskeläinen.

Näiden lisäksi oli kaikilla osastoilla yhteinen keittäjä ja palvelija sekä leipoja ja pesijä.

Bengtsårin koulukoti siihen kuuluvine mautiloineen, Bromarvin pitäjässä, on kaksikielinen ja tarkoitettu ennen siellä sattunutta tulipaloo enintään 85 yläkansakoulun tai jatkokoulun ikäasteella olevalle pojalle. Laitoksen johtajana toimi kansakoulunopettaja J. G. Lindholm. Suomenkielisen osaston opettajana oli T. A. Mikkola elokuun 1 p:ään saakka, jolloin hänen tilalleen siirtyi Ryttylästä opettaja A. R. Taipale, ja ruotsinkielisen osaston opettajana C. A. Collén. Kummankielisten jatkoluokkain opetustunteja hoitivat edellä mainitut opettajat sekä laitoksen johtaja yhteisesti. Koulukodin emännöitsijänä toimi neiti E. Ranta ja kolmeen eri asuntoon sijoitettujen oppilaiden hoitajina neidit Z. Ekholm, J. Nieminen ja A. Ohraniemi. Käytännöllisten ammattien opetusta antoivat veistonopettaja M. J. Pitkänen, räätälimestari A. Stenlund, suutarimestari F. Mäkynen, puutarhuri J. E. Lindqvist, maataloustöiden johtaja A. Holmström, karjanhoitaja F. Merivirta sekä lämmittäjä-mekaanikko A. Salmi. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan tallimies, renki, keittäjä, leipoja, kaksi pesijää ja kolme palvelijaa.

Tavolan koulukoti, Nummen pitäjässä, on tarkoitettu enintään 25 kehityksensä puolesta apukouluasteella olevalle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa oli 15 sijaa. Osa oppilaista oli sijoitettu täysihoittoon laitoksen lähellä oleviin yksityisiin perheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi J. Jokinen sekä emännöitsijänä ja oppilasasuntolan hoitajana neiti M. Leppäniemi, apunaan keittäjä.

Ryttylän koulukoti, omine mautiloineen, Hausjärven pitäjässä, voi nykyään ottaa vastaan 120 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen johtajana oli diplomi-insinööri V. Antila. Opettajina toimivat S. Pellinen, T. R. Reino ja A. R. Taipale elokuun 1 p:ään asti, jolloin hänen siirryttyään Bengtsåriin sieltä tuli tilalle opettaja T. A. Mikkola. Emännöitsijänä oli neiti M. Nurmi. Viidessä eri kotikunnassa asuvien oppilaiden hoitajina toimivat neidit M. Aflecht, E. Roselius, T. Roukko, H. Ilvesvaara ja T. Lehmuskoski. Hoitajien apuna oli hoitajaharjoittelija. Opetusta eri ammateissa antoivat veistonopettaja L. Keinänen puuseppien J. Salinin ja V. Pakarisen avustamana, metallitöidenopettajat V. J. Manner, S. Koljander ja seppä K. Moisio, räätälimestari K. V. Laakso, suutarimestari J. A. Lampinen, puutarhuri L. Päivike, maataloustöidenjohtaja V. Niittylä ja karjako M. Koskinen. Näiden lisäksi kuului laitoksen toimihenkilöihin keittäjä, leipoja, 3 palvelijaa, 2 pesijää, lämmittäjä, tallimies, navetta-apulainen ja 3 maataloustyöntekijää.

Toivoniemen koulukoti siihen kuuluvine mautiloineen, Lohjan pitäjässä, on tarkoitettu 40 kansakoulu- ja jatkokouluiässä olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajana, joka osallistui myös opetukseen, toimi neiti L. Kivekäs. Opettajana oli A. Itkonen sekä emännöitsijänä ja samalla talousaskareiden ohjaajana neiti V. Viitala. Lasten hoitajana ja samalla käsitöiden opettajana toimi käsityönopettaja V. Joukahainen. Maanviljelystehtävistä huolehti maataloustöidenjohtaja J. Arola tallimiehen ja 3 maataloustyöntekijän avustamana ja navettatöistä karjako M. Nurminen käyttäen vanhempia oppilaita apunaan. Lisäksi laitoksessa oli hoitaja-

harjoittelija ja palvelija, toimien viimeksi mainittu myös puutarhanhoitajana.

Toivolan koulukoti 85:lle kansakouluikäiselle lapselle, Helsingin pitäjän Pakinkylässä, oli lastensuojeluviraston eri toimistoille osittain yhteinen ja mainitaan siitä lähemmin turvattomien lasten huoltotoimiston yhteydessä.

Tietopuolinen opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty pääasiallisesti pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen.

Koulukotien hoidot. V:n 1939 aikana oli kaikkiaan 294 yleisen kanslian hoidokkia sijoitettu edellä mainittuihin kaupungin ylläpitämiin koulukoteihin, Toivolaa lukuunottamatta, ja ilmenee oppilaiden vaihtuminen niissä seuraavasta yhdistelmästä:

Koulukoti	L a p s i a				Hoito- päiviä
	Jäljellä v:sta 1938	Uusia	Eronneita	Jäljellä v:een 1940	
Bengtsår	53	14	13	54	19,180
Tavola	28	7	6	29	10,548
Ryttylä	92	48	42	98	34,664
Toivoniemi	33	19	9	43	13,948
Yhteensä	206	88	70	224	78,340

Oppilaiden käytöksen huolellinen valvominen laitoksissa on erittäin tärkeä asia. Asianomaisten johtajain lastensuojeluvirastoon kuukausittain lähettämien arvostelujen mukaan, joissa eri arvostelijain vaatimusten mahdollinen erilaisuus on huomioonotettava, käyttäytyi alla mainitusta yhdistelmästä näkyvä prosenttimäärä kaikista oppilaista v. 1939 hyvin, tyydyttävästi tai huonosti:

	Bengtsår	Tavola	Ryttylä	Toivoniemi
Hyvin	68	85	58	46
Tyydyttävästi	12	14	25	53
Huonosti	20	1	17	1
Yhteensä	100	100	100	100

Muissa yleisen kanslian käytettävissä olleissa laitoksissa vaihtuivat hoidot seuraavasti:

Hoitokoti	L a p s i a				Hoitopäiviä
	Jäljellä v:sta 1938	Uusia	Eronneita	Jäljellä v:een 1940	
Vastaanottokoti	5	20	23	2	1,780
Ammattioppilaskoti	13	19	18	14	6,220
Toivolan koulukoti ¹⁾	2	9	8	3	1,073
Yhteensä	20	48	49	19	9,073

¹⁾ Näistä oli Toivolan koulukodin eristysosastolla yhteensä 9 lasta, joista 8 uutta ja 1 edellisestä vuodesta siirtynyt, jäljelle seuraavaan vuoteen jäi 1 lapsi. Hoitopäiviä oli yhteensä 516.

Toivolan koulukodissa vietti sitä paitsi eräs kuuromykkäinkoulua käyvä poika lomansa, yhteensä 120 päivää, samoinkuin Ryttylässä eräs Kajaanin seminaaria käyvä poika, yhteensä 120 päivää.

Aistiviallisia, raajarikkoisia ja tylsämielisiä lapsia oli lautakunnan yleisen kanslian huollossa yhteensä 98 seuraavassa taulukossa mainituissa laitoksissa, ollen näihin nähden huomattava, että sokeain-, kuuromykkäin- ja raajarikkoisten kouluissa olleet lapset viettivät lomansa jossain muualla.

Laitos	Lapsia								Hoitopäiviä
	Jäljellä v:sta 1938		Uusia		Eronneita		Jäljellä v:een 1940		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	
Kuopion sokeainkoulu	1	—	—	—	1	—	—	—	138
Turun kuuromykk.k.	2	2	—	—	—	—	2	2	978
Jyväskylän »	1	—	—	—	—	—	1	—	244
Porvoon »	1	—	—	—	—	—	1	—	245
Raajarikkoisten työkoulu	2	—	—	—	—	—	2	—	557
Toivolan tylsämielisten kasvatuskoti Muhoksella	7	—	1	—	2	—	6	—	2,492
Kuhankosken tyttökoti Laukaassa.....	—	9	—	1	—	—	—	10	3,407
Sortavalan diakonissalaitos	10	11	1	1	3	2	8	10	7,016
Helsingin diakonissalaitos	22	17	2	—	1	1	23	16	14,405
Vaajasalon kaatuvatautisten hoitola	—	2	—	—	—	—	—	2	730
Oulun kaatuvatautisten kasvatuskoti.....	2	—	—	—	—	—	2	—	730
Seinäjoen piirisairaala...	2	1	—	—	—	—	2	1	1,095
Yhteensä	50	42	4	2	7	3	47	41	32,037

Eri ammattikoulukodeissa oli jäljellä edellisestä vuodesta 2 poikaa ja 1 tyttö. Vuoden kuluessa poistettiin toinen pojista sekä tyttö, joten seuraavaan vuoteen jäi 1 poika. Hoitopäivien luku oli yhteensä 683.

Muissa laitoksissa oli selontekovuoden aikana yhteensä 27 lasta. Näistä oli jäljellä edellisestä vuodesta 2 poikaa ja 10 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 9 poikaa ja 6 tyttöä sekä poistettiin 6 poikaa ja 6 tyttöä, joten seuraavaan vuoteen jäi 5 poikaa ja 10 tyttöä. Hoitopäiviä oli 5,048.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa 20 lasta yhteensä 1,385 päivää; näistä 18 lasta oli sitä paitsi ollut jossain muussa laitoksessa ja vain 2 oli sellaista, joita hoidettiin yksinomaan sairaalassa (365 ja 286 päivää); 1 lapsi on ollut vuoden kuluessa sekä Marian sairaalassa että Kivelän sairaalassa ja toinen Lapinlahden sairaalassa, Kulkutautisairaalassa ja Nikkilän sairaalassa. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 2 poikaa ja 1 tyttö.

Alaikäiset lainrikkajat. Kuten edellä olleesta erittelystä ilmenee, oli Toivolan koulukodin eristysosastolla 9 alaikäistä lainrikkajaa huollettavana asiainsa tutkintoaikana yhteensä 516 päivää. Näistä saatiin tällaisten lasten erikoishoitoa koskevan sopimuksen mukaan sosiaaliministeriöltä 13,835 mkn suuruinen korvaus.

Lastensuojeluasetuksen 7 §:n säännöksen mukaisesti on lautakunnan edustaja ollut läsnä poliisikuulusteluissa ja oikeudenistunnoissa lapsia tai nuoria henkilöitä koskevissa asioissa yhteensä 274 tapauksessa, jotka selviävät lähemmin seuraavasta yhdistelmästä:

Ilmoituksia tehneet:		Ilmoitettujen ikä:	
Poliisilaitos	56	Alle 15 vuotiaita	81
Kaupunginviskaali	40	15 »	27
Muu viranomainen	178	16—18 »	166
	<u>Yhteensä 274</u>		<u>Yhteensä 274</u>

Näistä oli tyttöjä 45 ja poikia 229.

Hairahduksen laatu:		Rangaistus, ellei vapautettu:	
Varkaus tai näpistely	118	Ehdollinen tuomio	51
Kavallus	5	Vapausrangaistus	17
Pahoinpitely	6	Sakotettu tai vapautettu	139
Irtolaisuus tai juopottelu	66	Toteensaatava kuritus	19
Muu syy	79	Määrätty yleiseen kasvatustoi-	
		tokseen	5
		Keskeneräisiä tapauksia	43
	<u>Yhteensä 274</u>		<u>Yhteensä 274</u>

Ehdollisen tuomion saaneista 51:stä lastensuojelulautakunta otti huostaansa 7.

Lastensuojelulain 9 §:ssä edellytettynä ensiasteisena ojennuksena on lastenhuollontarkastaja nuorisonhuoltajan ominaisuudessa 18 tapauksessa kutsuttanut huonokäyttöksisen tai lainvastaisiin tekoihin hairahtuneen lapsen tai nuoren henkilön ja 29 tapauksessa tällaisten lasten vanhemmat lastensuojeluvirastoon varoitettavakseen, minkä lisäksi myöskin lautakunnan kodissakävijät ovat tarkastuskäynneillään tarpeen vaatiessa antaneet sekä lapsille että heidän vanhemmilleen nuorten rikollisuutta ehkäiseviä neuvoja ja ojennuksia.

Suojeluvälvoja on kertomusvuonna asetettu 3 tapauksessa.

Turvattomain lasten huoltotoimiston hoidokit ja lastenkodit

Niinkuin aikaisemmin esitetystä yhdistelmästä näkyy, oli turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa kertomusvuoden aikana yhteensä 2,519 (vuotta aikaisemmin 2,681) köyhäinhoidollista, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista suurin osa eli 2,092 (2,183) lasta oli sijoitettu yksityishoitoon nim. 1,225 (1,259) yksityisiin perheisiin ja 867 (924) yksityisiin lastenkoteihin. Koska varsinkaan hentojen pikkulasten maaseudulle

lähettäminen ei ole lastenhoidon kannalta tarkoituksenmukaista eikä kouluikäisillekään lapsille aina heti ole sopivaa kasvatuskotia saatavissa, oli toimiston käytettävissä seuraavat lastenkodit:

Sofianlehdon pikkulastenkoti, jonka eri osastoilla on yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille lapsille. Kodin johtajana toimi neiti E. Boström ja emännöitsijänä neiti E. Mäiseli. Eri osastoja hoitivat neidit H. Henriksson, S. Häkli, S. Pirkkalainen ja E. Lehtiö kesäkuun 1 p:ään asti, jolloin viimeksi mainitun erottua virastaan hänen tilalleen tuli neiti T. Hamara, joiden apuna toimi 10 ammattitaitoista lastenhoitajaa ja 15 palkatonta hoitajajarjoittelijaa kuusi kuukautta käsittävissä vuoroissa. Lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 5 palvelijaa, 2 pesijää ja lämmittäjä-talonmies.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 35 hoitopaikkaa, on tarkoitettu pääasiallisesti lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajana toimi rouva E. Ahlgren ja häntä avustivat lastenhoitajat, neidit A. Aaltonen, A. Carlén, K. Nyholm, T. Pertto ja E. Rehström. Näiden lisäksi kuului lastenkodin henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 2 palvelijaa ja talonmies.

Kummankin edellä mainitun lastenkodin lääkärinä toimi lääketieteellisensiaatti R. Granholm.

Kullatorpan lastenkoti hitaammin kehittyviä ja sairaalloisia lastentarhaiässä olevia lapsia varten, jossa on niinkään 35 hoitopaikkaa. Kodin johtajana oli neiti A. Orola. Lastenhoitajana toimivat neidit A. Wright, I. Hannén, K. Salo ja K. Koivula. Lisäksi oli tässäkin lastenkodissa ompelija, keittäjä ja 2 palvelijaa. Lääkärinä toimi vastaanottokodin ja koulukotien lääkäri U. Muroma.

Toivolan koulukoti Helsingin pitäjän Pakinkylässä, omine maatalouksiineen, joka on tarkoitettu enintään 85 huonohoitoiselle kansakouluiässä olevalle lapselle. Laitoksessa toimii vain suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu, koska sinne sijoitetut ruotsinkieliset lapset voivat opiskella koulukodin lähellä sijaitsevassa Oulunkylän ruotsinkielisessä kansakoulussa. Koulukodin johtajana toimi K. A. Kurkela ja opettajina V. Uusivirta ja neiti R. Honkapirtti. Varsinaisia opettajia avusti yleisessä kasvatustyössä rouva L. Kurkela toimien samalla laitoksen kanslia-apulaisena. Tässäkin koulukodissa oli kolme eri oppilasasuntolaa, joiden hoitajina toimivat neidit A. Eskola, H. Hirvonen ja L. Mäkelä, sekä lisäksi laitoksen aitauksen ulkopuolella sijaitsevaan rakennukseen järjestetty alaikäisistä lainrikkojista heidän asiainsa tutkintoaikana huolehtiva eristysosasto, joka oli kaitsija F. Korpelan valvonnan alainen. Koulukodin emännöitsijänä toimi rouva L. Viikuna ja maataloustöiden johtajana P. Karvia. Sitäpaitsi kuului laitoksen henkilökuntaan suutari, maataloustöiden johtajan apulainen, ompelija, keittäjä, karjakko ja vuoden alussa 4, mutta maaliskuun 16 p:stä alkaen 5 palvelijaa.

Vastaanottokodin koululaisosasto, jonne sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset kävivät kaupungin kansakouluissa.

Lastenkotien silmälläpidosta huolehti lähinnä lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastaja. Lasten terveydenhoidon valvonta sekä ruokajärjestyksen määrääminen näissä kodeissa kuului lautakunnan lääkäreille aikaisemmin mainittua työnjakoa noudattaen.

Hoidokkien vaihtuminen v:n 1939 aikana kaupungin omissa lastenkodeissa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Sofianleh- don pik- kulaisten- koti	Reijo- lan lasten- koti	Kulla- torpan lasten- koti	Vastaa- ntokodin koululais- osasto	Toivo- lan koulu- koti	Yhteen- sä
V:sta 1938 hoitoon jääneitä	98	27	36	42	72	275
V. 1939 hoitoon otettuja	140	94	16	52	76	378
Yhteensä	238	121	52	94	148	653
Edellä mainituista						
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:						
sijoitettiin yksityishoittoon	17	19	1	6	5	48
siirrettiin toiseen lastenkotiin.....	40	17	1	19	11	88
toimitettiin sairaalaan.....	5	3	—	—	—	8
b) Toimiston hoidosta poistettuina:						
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	57	46	1	20	37	161
annettiin toisten maksuttomaan						
hoitoon	9	2	1	3	4	19
luovutettiin toisen kunnan hoi- toon	7	—	1	1	1	10
lähetettiin muihin lastenhuolto- laitoksiin	1	—	3	17	15	36
kuoli	4	—	—	—	—	4
poistettiin muista syistä	—	1	—	4	1	6
Poistettuja yhteensä	140	88	8	70	74	380
V:een 1940 jääneitä	98	33	44	24	74	273

Yksityisiin lastenkoteihin ja yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. V. 1939 hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana on ollut useammassa hoitopaikassa. Näin on asianlaita Helsingissä sijaitseviin yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuihin 3 lapsen nähden, maaseudulle yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuihin 4 lapsen nähden ja maaseudun yksi-tyisiin perheisiin sijoitettuihin 2 lapsen nähden.

	Yksityisiin lasten- koteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perhei- siin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsin- kiin	Maaseu- dulle	Helsin- kiin	Maaseu- dulle	
V:sta 1938 hoitoon jääneitä	228	418	418	620	1,684
V. 1939 hoitoon otettuja	88	165	85	129	467
Yhteensä	316	583	503	749	2,151
Näistä					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	9	7	8	7	31
» kunnan lastenkotiin.....	21	13	21	19	74
» yksityisiin lastenkoteihin	10	13	6	3	32
» koulukotiin	—	—	—	1	1
toimitettiin sairaalaan	3	11	1	1	16
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin yleiselle kansliaosastolle	2	6	4	10	22
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	36	79	29	23	167
» toisen kunnan hoitoon	7	7	8	11	33
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksi- tyishoittoon	8	13	12	5	38
poistettiin työkykyiseksi tultuaan	15	4	48	30	97
kuoli	1	—	—	—	1
poistettiin muista syistä	4	3	8	22	37
Poistettuja yhteensä	116	156	145	132	549
V:een 1940 jääneitä	200	427	358	617	1,602

Mitä muissa laitoksissa hoidettuihin lapsiin tulee, mainittakoon, että Överby nimisessä ammattikoulukodissa Kirkkonummella oli v:n 1939 aikana 1 poika yhteensä 304 päivää. Hän poistui ennen vuoden loppua.

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin, mikäli mahdollista, sijoittaa sukulaistensa luokse. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueilleen asettamien paikallisasiamiesten ja huoltolautakuntien välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston kodissakävijät ja lastenhoidonneuvoloiden hoitajat, kun taasen maaseudulla tämän tehtävän suorittivat asianomaiset huoltolautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myöskin lastenhuollontarkastaja apulaisineen koetti eri seuduille tekemillään tarkastusmatkoilla valvoa, että kasvatusta ja hoitoa kasvatuskodeissa oli lasten ikä- ja kehityskautta vastaavaa. Huonoiksi näyttäytyneistä hoitopaikoista siirrettiin lapset parempiin kasvatuskoteihin tai asiallisten syiden vaatiessa myöskin kaupungin omiin lastenhuoltolaitoksiin.

Kaikki kouluikäiset lapset saivat käydä kansakoulua, josta vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan. Sitäpaitsi toimitti lautakunta 84 kansakoulukurssin suorittaneelle yksityishoitoon sijoitetulle lapselle tilaisuuden saada taipumuksiensa mukaista ammatillista jatko-opetusta seminaareissa, kauppa-, maamies- ja talouskouluissa, konekirjoituskursseilla tai erilaisiin käsityöammatteihin valmistavissa laitoksissa, käyttäen tähän tarkoitukseen yhteensä 134,348: 50 mk, josta saatiin sosiaaliministeriöltä 78,640 mk:n suuruinen korvaus.

Maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten sijoitusalueet selviävät seuraavasta luettelosta:

Sijoitusalue	Lapsia			
	Jäljellä v:sta 1938	Uusia	Eronneita	Jäljellä v:een 1940
Espoo	18	5	9	14
Kirkkonummi	35	9	7	37
Siuntio	15	2	1	16
Vihti	60	8	13	55
Helsingin pitäjää ...	46	16	12	50
Tuusula.....	23	2	4	21
Sipoo.....	6	1	—	7
Nurmijärvi	58	12	4	66
Ylivieska	5	1	1	5
Somero	45	5	5	45
Nurmo	14	—	2	12
Mäntsälä.....	12	6	2	16
Joroinen	1	1	1	1
Sievi	1	1	1	1
Lohja.....	8	2	—	10
Eri kunnat	273	58	70	261
Yhteensä	620	129	132	617

Paikallisasiamiehinä toimivat rouvat M. Ekholm Helsingin pitäjässä ja A. Charpentier Espoossa, neiti M. Hoffman Kirkkonummella, rouva A. Olin Vihdissä, neidit J. Bergström Siuntiossa, H. Savimaa Tuusulassa, M. Byman Sipoossa ja M. Kielomaa Nurmijärvellä, rouvat L. Palomäki Lohjalla ja H. Tikkanen Joroisissa, opettajat L. Saarikoski Nurmossa ja

I. Hyyski Mäntsälässä, kansanopiston johtaja J. Kytömäki Ylivieskassa sekä maanviljelijät V. Jakola Sievissä ja A. W. Sinisalo Somerolla.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 133 lasta 5,525 päivää; näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 2 poikaa ja 6 tyttöä, 1,023 hoitopäivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin vain 2 tyttöä.

Ottaen huomioon edellisestä vuodesta siirtyneet, kertomusvuoden aikana huostaanotetut ja hoidosta päästetyt jäi siis turvattomain lasten huolto-toimiston hoiviin v:een 1940, kuten jo aikaisemmin esitetystä yhdistelmästäkin näkyy, yhteensä 1,877 lasta.

Hoitomaksut yksityisiin perheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuihin lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempain sukulaisuudesta y.m. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 150 mk:sta 400 mk:aan kuukaudessa. Tuberkuloottisten lasten hoidosta maksettiin lastenkoti Droppenille kuitenkin 14 mk päivältä. Kun lisäksi otetaan huomioon vieraiden kuntien velkomat koulumaksut sekä sairashoito- ja matkakustannukset kuin myöskin hellyttävissä tapauksissa myönnettyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset aikaisemmin selostettuine jatko-opetuksineen maksamaan yhteensä 5,500,940: 15 mk eli keskimäärin n. 3,438 mk vuodessa kutakin lasta kohden — maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta perittyjä korvauksia sekä valtiolta ammattiopetuskustannuksiin saatua osuutta lukuunottamatta.

Nuorisonhuoltojaosto. Jaostolle koulusta poisjääneiksi ilmoitettujen lasten luku oli toimintavuonna 392 (edellisenä vuonna 498). Suoritettujen tiedustelujen ja kotikäyntien sekä kansliassa pidettyjen neuvottelujen kautta, jotka vuoden kuluessa nousivat 753:een (1,353), saatiin 254 (344) lasta palaamaan kansakouluun. Muut lapset olivat keskeyttäneet koulunkäyntinsä seuraavista syistä:

Sairauden takia	14
Esitetty otettavaksi lautakunnan huostaan	13
Siirtynyt toiseen kouluun	68
Oli ansiotyössä	11
Muuttanut paikkakunnalta	32
	Yhteensä 138

Toiminnan supistuminen edelliseen vuoteen verrattuna aiheutui siitä, että lukeminen kouluissa keskeytettiin lokakuun 12 p:nä. Parin viikon kuluttua alettiin se uudelleen, mutta oli sodan puhjettua marraskuun 30 p:nä jälleen lopetettava.

Edelleenkin oli jaoston käytettävänä 10,000 mk:n suuruinen määräraha rautatielippujen hankkimiseksi varattomille lapsille, jotka lähetettiin maalle viettämään kesää siellä asuvien omaistensa luo. Huoltoviranomaisten mainittuja lippuja lapsilleen anoneiden vanhempain varattomuudesta antaman lausunnon perusteella jaettiin 213 meno- ja paluulippua. Sellaisille varattomille lapsille, joilla ei ollut sukulaisia maaseudulla, jaosto toimitti lisäksi kirjeellisten tiedustelujen ja sanomalehti-ilmoitusten avulla kesäkoteja. Kaikkiaan 253 lasta sai täten ilmaisen kesänviettopaikan.

Kaupunginvaltuuston tarkoitukseen myöntämällä 100,000 mk:n suu-

ruisella määrärahalla järjestettiin kaupungissa kesäänsä viettävälle pienille lapsille 4 leikkikenttää, jotka sijaitsivat Hietarannassa, Eläintarhassa Borgströmin patsaan edustalla olevalla nurmikolla, Vallilassa Mäkelänkadun varrella sekä Kaivopuistossa. Kullakin kentällä toimivat ammattitaitoiset leikinohjaajat. Toiminta kesti kesäkuun 4 p:stä elokuun 18 p:ään. Ilmoitautuneita lapsia oli kaikkiaan 1,726 (edellisenä vuonna 1,421), nimittäin 456 Hietarannassa, 430 Eläintarhan kentällä, 566 Vallilassa ja 274 Kaivopuiston kentällä, kutakin päivää kohden oli lapsia keskimäärin 97, 131, 139 ja 70. Leikkikenttien ohjelmassa oli erilaisia laulu- ja liikuntaleikkejä, urheiluharjoituksia ja kilpailuja urheilumerkkien saamiseksi, satujen kertomista, uintimatkoja, retkeilyjä y.m. lapsille viihtyisää ajanviettoa. Koska v:n 1939 talousarviossa lasten leikkikenttätöimintään varattua määrärahaa oli jonkun verran entisestään korotettu, voitiin tällaisia yhteisiä retkeilyjä kaupungin ympäristöön toimeenpanna useammin kuin edellisinä kesinä ja lisäksi järjestää niiden yhteydessä lapsia miellyttävää pikku tarjoiluakin.

Alaikäisten katuammattilaisten valvonnan järjestämiseksi oli lastenhuollontarkastaja yhteistoiminnassa näiden ammattilaisten vakinaisten kait-sijain kanssa. Kengänkiilloittajiksi pyrki 102 poikaa, joista hyväksyttiin 94. Ansiotoimensa ohella pojat osallistuivat kasvitärhatyöskentelyyn sekä Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen heille järjestämiin urheilukilpailuihin ja veneretkiin.

Milloin kerjääviä lapsia tavattiin kaupungilla tai niistä jaostolle ilmoitettiin, otettiin selvää lasten kotioloista ja saatettiin asia köyhäinhuoltoviranomaisten tiedoksi mahdollista avustuksen toimittamista varten.

Aviottomain lasten huoltotoimisto

Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomain lasten huoltotoimiston tärkeimpinä tehtävinä olivat aviottomain lasten tiedusteleminen ja luetteloiminen, elatusvelvollisuuden tutkiminen ja elatussopimuksien tai tuomioiden aikaansaaminen, elatusavun periminen, äitien opastaminen lastenhoidossa sekä lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen.

Toimiston kirjoihin merkittyjen lasten luku oli seuraava:

	Alle 3 vuotiaita	3—16 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1938 jäljellä olevia	625	2,303	2,928
Uusia hoidokkeja	441	72	513
Luetteloista poistettuja	319
V:een 1940 jääneitä	3,122

Toimiston saatua tietoonsa aviottoman lapsen syntymisen tai siirtymisen kaupunkiin taikka aviottoman äidin raskauden asianomainen naistarkastaja pääasiassa äidin ilmoituksen perusteella merkitsi luetteloon tarpeelliset tiedot lapsesta, äidistä ja elatusvelvollisesta sekä ne todisteet, jotka äiti saattoi esittää elatusvelvollisuuden selvittämistä varten. Näihin tietoihin perustuvat seuraavat yhdistelmät, jotka valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien sekä elatusvelvollisten siviilisäätystä, ikää ja ammattia:

Äitien siviilisääty:

Naimattomia	2,828
Leskiä tai laillisesti eronneita	212
Naineita	59
Tuntematon	23

Yhteensä 3,122

Elatusvelvollisten siviilisääty:

Naimattomia	1,869
Leskimiehiä tai laillisesti eronneita	193
Naineita	379
Tuntematon	681

Yhteensä 3,122

Äitien ikä:

—15 vuotiaita	2
16—20 »	504
21—25 »	1,143
26—30 »	760
31—35 »	365
36—40 »	255
41— »	59
Tuntematon	34

Yhteensä 3,122

Elatusvelvollisten ikä:

16—20 vuotiaita	148
21—25 »	727
26—30 »	680
31—35 »	385
36—40 »	229
41—50 »	172
51— »	28
Tuntematon	753

Yhteensä 3,122

Äidit ryhmittyvät ammatin mukaan seuraavasti:

Kotiapulaisia	1,163	Karja- ja maataloustyöntekijöitä	18
Toimisto- ja myymäläapulaisia	308	Sairaanhoidtajia ja kätilöitä ...	15
Ompelijoita ja modisteja	272	Kylvettäjiä ja hieroja	15
Tehtaantöntekijöitä	242	Raitiotie- ja voimavaununra- hastajia	14
Ulko- ja sekatyöntekijöitä	231	Opiskelijoita ja koululaisia ...	10
Tarjoilijoita	192	Kauppiaita ja pikkuliikkeen- harjoittajia	7
Pesijöitä ja siivojia	115	Taiteilijoita	7
Käsityöammattilaisia	41	Opettajia	4
Partureita ja kähertäjiä	39	Kauppamatkustajia	4
Kaupustelijoita y.m. pikku- elinkeinonharjoittajia	39	Sanomalehdentoimittajia	2
Kirjanpainajia ja -sitojia	29	Ilman varsinaista tointa olevia	331
Silittäjiä	24		
		<hr/>	Yhteensä 3,122

Elatusvelvolliset ryhmittyvät ammatin mukaan seuraavasti:

Ulko- ja sekatyöntekijöitä ...	678	Merikapteeneja, merimiehiä y. m.	85
Ammattityöntekijöitä ja käsi- työläisiä	385	Maanviljelijöitä ja huvilan- omistajia	72
Tehtaantöntekijöitä	196	Kaupustelijoita y. m. pikku- elinkeinonharjoittajia	67
Autonkuljettajia	184	Lämmittäjiä ja konemestareita	55
Toimisto- ja myymäläapulai- sia	124	Kirjaltajia ja kirjapainotyön- tekijöitä	54
Sotilashenkilöitä	114		
Liikemiehiä ja kauppiaita ...	92		

Opiskelijoita ja koululaisia ..	52	Mekanikkoja ja teknikkoja ...	27
Varastonhoitajia ja varasto- miehiä	49	Ajureita ja renkejä	26
Taiteilijoita	47	Maataloustyöntekijöitä	26
Palvelusmiehiä	47	Virkamiehiä	19
Rautatieläisiä	39	Liikkeenharjoittajia ja toi- mistopäälliköitä	18
Työnjohtajia	33	Raitiovaununkuljettajia ja -tarkastajia	13
Kauppamatkustajia ja asia- miehiä	33	Tarjoilijoita	6
Insinöörejä, lääkäreitä y. m. akateemisesti sivistyneitä	31	Sairaanhoitajia ja hierojia ...	6
Rakennusmestareita	28	Kalastajia	4
Poliiseja	27	Ammatti tuntematon	485
		Yhteensä 3,122	

Lasten sijoittamisessa avustivat äitejä naistarkastajat, jotka yksityisesti tiedustelemalla tai sanomalehdissä ilmoittamalla hankkivat sopivia hoitokoteja. Hoitokustannusten suorittaminen tuotti kuitenkin varattomille äideille suuria vaikeuksia, minkä vuoksi ne useimmissa tapauksissa suoritettiin lautakunnan puolesta ja velottiin elatusvelvollisilta soti-
musten tai tuomioiden sekä äideiltä maksukyvyyn mukaan.

Aviottomain lasten hoitoa valvoivat naisopastajat käyden nuorempien lasten hoitopaikkoja tarkastamassa keskimäärin kerran kuukaudessa ja vanhempien vähintään 4 kertaa vuodessa. Opastajat seurasivat lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä antoivat äideille ohjeita lasten järkipäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Milloin lapsen katsottiin olevan sairashoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Lautakunnalle kuukausittain esitettyjen tiedonantojen mukaan lasten hoito-olot olivat seuraavat:

Äitinsä luona olevista lapsista sai:		Kasvatusäidin luo sijoitetuista lap- sista sai:	
	%		%
Hyvän hoidon	55.9	Hyvän hoidon	82.8
Epätyydyttävän hoidon	44.1	Epätyydyttävän hoidon	17.2

Äidin koti oli:		Kasvatusäidin koti oli:	
Hyvässä kunnossa	57.7	Hyvässä kunnossa	57.6
Suhteellisen hyvässä kunnossa	41.5	Suhteellisen hyvässä kunnossa	41.7
Epätyydyttävässä kunnossa ..	0.9	Epätyydyttävässä kunnossa ..	0.7

Toimiston hoidokeista kuoli v:n 1939 aikana 32, joista kuollessaan 24 oli sairaalassa, 2 lastenkodissa, 1 synnytyslaitoksessa, 3 kotona ja 2 kuolinpaikka oli tuntematon.

Kuolemansyynä oli:			
Synnynnäinen heikkous	8	Aivokalvo- ja aivotuberkuloosi	2
Äkillinen myrkytys	7	Keuhkotuberkuloosi	2
Äkillinen maha- ja suolitu- lehdus	5	Yleinen myrkytys	1
Keuhkokuume	4	Syy tuntematon	3
		Yhteensä	32

Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja tavallisesti lasten äitien naistarkastajille antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määrästä ei päästy yksimielisyyteen eikä lapsen äiti vastustanut oikeudenkäyntiä, otettiin elatusvelvollista vastaan haaste sitten kun lastenvalvoja oli hankkinut todistusaineistoa siinä määrin, että oikeudenkäyntiin oli syytä ryhtyä.

Syyskuun lopulla alkanut siviiliväestön evakuointi kaupungista vaikeutti huomattavasti selvitystoimenpiteitä, jotka sittemmin sotatapahtumien alettua tyrehtyivät melkein kokonaan. Selvitettyjen tapausten luku onkin tämän vuoksi huomattavasti pienempi kuin edellisinä vuosina siitä huolimatta, että uusien tapausten määrä jatkuvasti lisääntyi.

Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskeisellä ja lautakunnan hyväksymällä sopimuksella 100 tapauksessa, niistä kuitenkin 11 tapauksessa vasta haasteen jälkeen.

Oikeudessa oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä juttuja vireillä 9 ja uusia haasteita otettiin 82. Kun näistä 16 tapauksessa ei vastaajaa saatu laillisesti haastetuksi ja 11 juttua sovittiin sekä 23 siirtyi seuraavaan vuoteen (jääden näistä 6 sotatilan vuoksi vastaisesta ilmoituksesta riippuvaksi), käsiteltiin siis oikeudessa lopullisesti 41 elatusapukannetta. Näistä voitettiin 29, hävitettiin 2 riittämättömien todistusten vuoksi ja 10 tapauksessa oli samasta syystä tai siksi, että lapsen äiti kieltäytyi antamasta selvitykseen tarpeellisia tietoja, oikeudenkäynnistä luovuttava toistaiseksi, koska hylkäävä päätös oli selvästi odotettavissa. Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 197 kertaa.

Toimisto antoi aikaisempaan tapaan toisten kuntien lastenvalvojille ja muillekin huoltoviranomaisille pyynnöstä virka-apua lastenvalvojen toimialaan kuuluvissa tehtävissä. Virka-apupyynnöiden kokonaismäärä oli 384.

Lähetettyjen kirjeiden luku, kuten toisessa yhteydessä on aikaisemmin mainittu, oli kertomusvuonna 4,065.

Elatus- ja kasvatusavustusten periminen. Toimiston toimesta perittiin kertomusvuonna elatus- ja kasvatusavustuksia Helsingin kaupungissa vakituisesti oleskeleville lapsille 1,249,669: 30 mk (edellisenä vuonna 1,216,123: 57 mk), josta isiltä perittyjä 1,161,738: 30 mk (1,164,901: 57 mk) ja äideiltä 87,931 mk (51,222 mk). Lisäksi välitettiin ulkokuntalaisille lapsille pääkaupungissa työansioilla oleskelevalta elatusvelvollisilta 87,471: 10 mk (99,992 mk), joten siis toimiston perimien elatus- ja kasvatusavustuksien yhteissumma oli 1,337,140: 40 mk (1,316,115: 57 mk).

Tilapäiset avustukset. Aviottomain lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi oli osaston käytettäväksi varattu lautakunnan menoarvioon 60,000 mk:n suuruinen määräraha. Tästä käytettiin kaikkiaan 48,393: 20 mk, josta 27,865: 95 mk kului todistajapalkkioihin sekä lastenvalvojan kansliamenoihin ja 20,527: 25 mk jaettiin kodissakävijäin esityksestä joko pieninä raha-avustuksina tai valmiina vaatekappaleina lapsensa kanssa suurimmassa ahdinkotilassa oleville äideille. Tämän lisäksi jaettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista yhteensä 900 mk kehoituspalkintoina lapsensa hyvin hoitaneille imettäville äideille. Helsingissä yksityisperheisiin sijoitetuille lapsille ja heidän hoitajilleen tavanmukaista yhteistä joulujuhlaa ei vallinneen sotatilanteen takia voitu järjestää.

Holhoustehtävät. Erityisten holhousmääräysten perusteella oli lastenvalvojan holhouksen alaisena kertomusvuoden alussa 79 alaikäistä sekä siten kun v:n 1938 tilien yhteydessä oli lastensuojelulautakunnan holhouksessa lastensuojelulain mukaan olevat sekä eräät muista syistä poistettu lastenvalvojan holhousluettelosta, vuoden päättyessä 50 alaikäistä. Näistä oli 19 varatonta ja 31 alaikäisellä oli varoja tilikauden päättyessä yhteensä 373,263: 54 mk.

Ottolapsiksi hyviin, lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin kertomusvuonna asianomaisten äitien suostumuksella 36 (39) aviotonta lasta.

Kasvatillapset. Lastensuojelulain säännösten mukaan tulee lastensuojelulautakunnan valvoa toiminta-alueellaan olevien kasvatillasten hoitoa ja kasvatusta. Näillä tarkoitetaan sellaisia lapsia, joita yksityiset ilman lastensuojelu- tai huoltolautakunnan välitystä ovat jättäneet vieraan henkilön taikka jonkun sukulaisensa hoitoon joko ilman hoitomaksua tai korvausta vastaan. Lastensuojeluvirasto julkaisi sanomalehdissä kuulutuksia ja kirjoituksia asiasta ja ilmoitettiin lautakunnalle kertomusvuonna yhteensä 429 (441) kasvatillasta, joista poikia 197 (214) ja tyttöjä 232 (227). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 387 (389) ja aviolapsia 42 (52). Suurin osa kasvatillapsista on ollut sukulaistensa luona hoidettavana ja ovat kasvatillasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta huolehtineet lastensuojeluviraston kodissakävijät, kukin omassa toimintapiirissään.

Äitiysavustukset

V:n 1939 aikana kokoontui äitiysavustusanomuksia valmistelevasti käsittelevä valiokunta 23 kertaa ja anomukset ratkaisi lopullisesti lastensuojelulautakunta kokouksissaan.

Avustuksen anojat jättivät hakemuksensa lastensuojeluvirastoon tai lastenhoidon neuvonta-asetuille seuraavasti: lastensuojeluvirastoon 158 hakemusta ja neuvonta-asetuille 1,000 hakemusta, joista viimeksi mainituista lastensairaalassa olevaan neuvolaan 105, Töölön 100 ja Toukolan 43 sekä Marian sairaalan neuvolaan 39, Lastenlinnan 107, Harjutorin 319, Hauhontien 175, Martankadun 11, Pohjolankadun 10 ja Iso Roobertinkadun 91. Lastensuojeluvirasto joutui kuitenkin loppuvuotena hoitamaan myös eri asemille jätetyt anomukset, koska neuvonta-asetmat olivat sota-aikana suljettuina. Hakemuksia oli yhteensä 1,158. Anojista oli 891 naimisissa olevaa ja 267 naimatonta. 16 anojaa synnytti kaksoset.

Lautakunta hyväksyi hakemuksista 1,054 ja hylkäsi 104. Hylkäämisen syynä oli 103 tapauksessa se, että verotettava tulomäärä ylitti 10,000 mk ja yhdessä tapauksessa se, ettei anomusta jätetty 30 päivän kuluessa synnytyksestä.

Avustus annettiin 349 tapauksessa kokonaan rahassa. Vaatemääräeriä myönnettiin 719, joista määräeriä I (äidille ja lapselle) 224, II (lapselle) 382 ja III (äidille) 113 kappaletta. Myönnettyjen luontoisavustusten arvo oli 132,500 mk ja myönnettyt avustukset kaikkiaan 477,050 mk. Vuoden loppuun mennessä suoritettiin hakijoille edelliseltä vuodelta nostamatta jääneitä ja v. 1939 myönnettyjä avustuksia yhteensä 487,750 mk, minkä määrän valtio on kokonaisuudessaan kaupungille korvannut.

Kuten toisessa yhteydessä on jo mainittu, lähetti lastensuojeluvirasto kertomusvuoden aikana 1,810 äitiysavustusasioita koskevaa kirjettä.

Lastenhoidonneuvolat

Paitsi Maitopisarayhdistyksen kunnan avustuksella kaupungin eri osissa ylläpitämää 5 lastenhoidon neuvonta-asemaa sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton lukuun Lastenlinnassa toiminutta ja Marian sairaalan yhteydessä olevaa neuvonta-asemaa, lautakunta ylläpiti kolmea kunnallista lastenhoidonneuvola. Näistä toimi yksi Tehtaankadun 1:ssä sijaitsevassa lastensairaalassa, toinen Töölössä Savilankadun 3:ssa ja kolmas Toukolassa Intiankadun 13:ssa.

Lastensairaalassa olevan lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli edelleen Kruununhaka, Katajanokka, Kaivopuisto, II ja III kaupunginosa sekä Suomenlinna. Lääkäreinä toimivat lääketieteen- ja kirurgiantohtorit S. Lahdensuu vuoden alusta maaliskuun 1 päivään ja siitä alkaen T. Brander. Hoitajana oli terveydenhoitajatar L. Soini.

Neuvolan luetteloissa oli kertomusvuonna kaikkiaan 1,014 lasta, joista merkittiin kirjoihin kuukauden ikäisinä 125. Aviottomia lapsia oli niissä 106. Sitä paitsi oli neuvolan valvonnassa 2 lastensuojelulautakunnan hoidokkia.

Lasten vaihtuminen näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

V:sta 1938 jäljellä olevia	699	Eronneita	358
Uusia	315	V:een 1940 jääneitä	656

Kirjoista poistamisen aiheutti 3 tapauksessa lapsen sijoittaminen lastenkotiin, 177 tapauksessa poismuutto piiristä, 37 tapauksessa lapsen yliikäisyys, 8 tapauksessa kuolema ja 133 tapauksessa jokin muu syy.

Kuoleman syynä oli keuhkokuume 3, ravintomyrkytys 2, suolisolmu 1, valekruppi 1 ja ripuli 1 tapauksessa.

Lääkärin vastaanottoja pidettiin alle 2 vuotiaille lapsille 2 kertaa viikossa ja 2—7 vuoden ikäisille kerran kuukaudessa ja kävi niillä 1,746 alle 2 vuoden ikäistä ja 328 2 vuotta vanhempaa eli siis yhteensä 2,074 lasta. Terveystenhoitajattaren jokapäiväisillä vastaanottotunneilla oli kävijöiden lukumäärä yhteensä 1,720. Terveystenhoitajattaren kansliatunteja oli 1,057 sisältyen siihen myös luentosarjoihin ja ompeluiltoihin käytetty aika.

Kotikäyntejä tehtiin seuraavasti:

Neuvolan hoidokkien luokse:

Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	1,148	
2—7 » » »	268	1,416
Aviottomien lasten luokse		543
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		201
Raskaana olevien naisten luokse		201
Asiakäyntejä		125
Hukkakäyntejä		459
		<hr/>
		Yhteensä 2,945

Näistä oli sairaskäyntejä 99

Sairaskäyntien aiheena oli katarri 9, keuhkokuume 2, korvatulehdus 2, maitorupi 3, ripuli 13, nielutulehdus 6, kouristukset 2, tuhkarokko 10,

hinkuuskä 9 ja rokotuskuume 1 tapauksessa, muiden tapausten ollessa nuhaa, yskää ja kuumetta.

Yleistilan vahvistamiseksi annettiin valohoitoa 21 lapselle. Neuvolassa rokotettiin 79 lasta. Pirquetkoe tehtiin 153 lapselle. Kesäsiirtolaan toimitettiin 3 lasta.

Suomenlinnassa jatkettiin työtä entiseen tapaan. Lääkäriin vastaanotoilla kävi 134 lasta. Kotikäyntejä tehtiin 110. Vuoden lopussa oli kirjoissa 56 lasta, joista alle 2 vuoden ikäisiä 23 ja 2—7 vuotiaita 33.

Äitiyshuoltoa jatkettiin kuten ennenkin kiinteässä yhteistyössä naistenklinikan äitiyshuoltoneuvolan kanssa. Vuoden kuluessa oli kirjoissa 93 raskaana olevaa naista.

Avustustoiminnasta mainittakoon, että vaateavustusta annettiin 15 kotiin. Lastenvaunuja ja kärryjä lainattiin 20 kotiin ja juoksukehä 2 kotiin. Yhdelle naimattomalle äidille toimitettiin Adolf Holmgrenin rahaston korkovaroista 300 mk:n suuruinen imetyspalkkio. Varattomille lapsille hankittiin vahvistavia lääkkeitä, kuten vitolia, nutrolia y. m. 671:50 mk:n arvosta.

Valistustarkoituksessa järjestettiin äideille 2 pientenlastenhoitoa käsittelevää luentosarjaa, ja oli luennoille osallistuneiden lukumäärä 38. Äitien virkistykseksi toimeenpantiin keväällä äitienpäiväjuhla, jossa lääketieteen- ja kirurgiantohtori H. Huhtikangas esitelmöi käytännöllisistä lastenhoitoa koskevista kysymyksistä. Äitien ompeluseura toimi innokkaasti järjestäen keväällä pienet myyjäiset, josta oli tuloa 2,000 mk. Myöskin rouvien ompeluseura tuki rahallisesti neuvolan työtä.

Syksy 1939 alkoi lupaavin entein, mutta jo lokakuussa sodan uhka vaikeutti työtä ja sodan puhkeaminen marraskuun 30 p:nä pysähdytti sen kokonaan hajoittaen neuvolaa käyttäneet kodit eri puolille Suomea.

Töölön lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli Töölö, Meilahti ja Ruskeasuo. Alue on ollut jaettuna kahteen piiriin, piirirajana Linnankoskenkatu.

Neuvolan lääkärinä toimi lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma sekä terveydenhoitajattarina H. Parviala ja L. Sarvi.

Neuvolan kirjoissa oli vuoden kuluessa 1,394 lasta, joista aviottomia 30. Sitä paitsi oli neuvolan valvonnassa 90 lastensuojelulautakunnan hoidokkia. Kuukausittain oli lapsia kirjoissa keskimäärin 821. Heidän vaihtumisenensa ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Alle 2 vuotiaita	2—7 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1938 jäljellä olevia	642	201	843
Uusia	538	13	551
Eronneita	256	177	433
V:een 1940 jääneitä	807	154	961

Uusista lapsista oli uudelleen kirjoihin merkittyjä 23. Vuoden kuluessa täytti 117 lasta 2 vuotta.

Kirjoista poistamisen aiheutti 5 tapauksessa kuolema, 174 tapauksessa poismuutto, 9 tapauksessa 7 ikävuoden täyttäminen ja 245 tapauksessa jokin muu syy.

Kuoleman syynä oli 3 tapauksessa yleinen myrkytys, 1 tapauksessa verenvuoto aivoissa ja 1 tapauksessa keuhkokuume.

Lääkäriin vastaanottoja pidettiin 0—7 vuotiaille lapsille 4 kertaa viikossa ja kävi niillä 2,537 2 vuotta nuorempaa sekä 173 yli 2 vuotiasta lasta,

130 rokotettavaa ja 121 rokkojansa näyttävää lasta ja lisäksi 55 muuta asiakasta, eli siis yhteensä 3,016 henkilöä.

Terveystenhoitajattaret pitivät jokapäiväisiä aamuvastaanottoja, joilla kävi 341 raskaana olevaa naista, 3,732 alle 2 vuotiasta ja 402 yli 2 vuoden ikäistä lasta sekä 1,073 muuta asiakasta, eli yhteensä 5,548 henkilöä.

Valohoitoa annettiin 51 lapselle. Kunnan avustusta nauttivien perheiden lapset saivat sitä ilmaiseksi; muut maksoivat 5 mk kerralta.

Terveystenhoitajattaret tekivät kotikäyntejä seuraavasti:

Neuvolan hoidokkien luokse:

Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	982	
2—7 » » »	20	1,002
Aviottomien lasten luokse		394
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		342
Raskaana olevien naisten luokse		215
Sairaskäyntejä		86
Asiakäyntejä		457
Hukkakäyntejä		722
		<hr/>
		Yhteensä 3,218

Sairaskäyntien aiheena oli tuhkarakko 1, vesirokko 2, angina 1, influenssa 1, korvatulehdus 3, kurkkutulehdus 12, silmätulehdus 1, kuume 18, katarr 4, yskä 20, nuha 7, ripuli 11, ihottuma 4 ja paiseet 1 tapauksessa.

Äitiyshuoltoa jatkettiin yhteistoiminnassa naistenklinikan äitiyshuolto-neuvolan kanssa. Kirjoissa oli 111 raskaana olevaa naista. Äitiysavustuksia jaettiin neuvolan kautta 84 äidille. Näistä 32 sai koko avustuksen rahana ja 52 osan vaatteina, osan rahana.

Neuvolan kerho toimi kevätkaudella innokkaasti. Lainavarastoon hankittiin kolmet uudet lapsen vaunut. Myyjäiset pidettiin kuten aikaisemminkin toukokuussa. Siitä saatujen varojen sekä lahjoitusten avulla voitiin lähettää 9 lasta koko kesäksi maalle. Kesäsiirtola toimi tänäkin kesänä Masalassa yksityiskodissa ja neuvolan terveystenhoitajattaret kävivät siellä joka toinen viikko lapsia tarkastamassa. Kerhon lainavarastosta on olemassa eri luettelo ja kirjanpito, joita hoitaa kerhon palkkaama henkilö. Töölön sokeritehdas lahjoitti kerholle 5,000 mk sekä Kone oy. 1,000 mk, jotka lahjoitukset kiitollisuudella tässä mainittakoon.

Kevätkaudella pidettiin neuvolassa luentosarja pienten lasten hoidosta.

Valtion terveysthuolto-opiston oppilaat seurasivat neuvolan työtä kukin kuukauden ajan lokakuun puoliväliin saakka, jolloin heidät, samoin kuin neuvolan lääkäri ja toinen sen hoitajattarista kutsuttiin puolustusviranomaisten määräämiin tehtäviin. Marraskuussa oppilasopetus alkoi uudelleen, mutta lääkärin vastaanottoja ei ollut. Sodan puhjettua toinen neuvolan hoitajattarista sai komennuksen sotasairaalaan ja toinen joulukuun puolivälissä, jolloin neuvola kokonaan suljettiin. Joka suhteessa poikkeuksellinen syyskausi, jolloin useimmat lapset olivat siirtyneet maalle, lamautti neuvolan tavallisen toiminnan yleensä hyvin vähiin. Siksi neuvola loka—marraskuussa toimikin vaatteiden keräys- ja jakelupaikana reserviläisten ja evakuoitujen lapsille. Noin 200 perhettä sai vaateavustusta neuvolan kautta.

Toukolassa sijaitsevan lastenhoidon neuvolan toiminta-alueena oli edelleen Annala, Arabia, Kumpula, Toukola ja Vanhakaupunki. Sitäpaitsi valvoi neuvolan hoitaja avioliiton ulkopuolella syntyneitä sekä yksityiskohteissa olevia lastensuojelulautakunnan hoidokkeja Käpylän ja Vallilan kaupunginosissa. Työ jatkui entiseen tapaan käsittäen pikkulasten ja äitiyshuollon. Lääkäreinä toimivat lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma (lapset) ja lääketieteellisensiaatti E. Holmberg (äidit) sekä hoitajina terveydenhoitajattaret K. Hein-Sinkonaho syyskuuhun saakka ja siitä lähtien L. K. Hirstiö.

Neuvolan kirjoissa oli kertomusvuonna yhteensä 402 lasta, joiden vaihtuminen näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

V:sta 1938 jäljellä olevia	248	Eronneita	84
Uusia	154	V:een 1940 jääneitä	318

Lapsen kirjoista poistaminen aiheutti 2 tapauksessa kuolema, 54 tapauksessa lapsen muuttaminen pois piiristä, 11 tapauksessa lapsen ylikäisyys ja 17 tapauksessa jokin muu syy.

Kuoleman aiheuttajana oli toisessa tapauksessa keuhkokuume ja toisessa oli syy tuntematon.

Lastenlääkärillä oli vastaanottoja lokakuun 5 p:ään saakka joka arkitorstai, yhteensä 37 kertaa. Näillä vastaanotoilla kävi alle 2 vuoden ikäisiä lapsia 483, 2—7 vuotiaita lapsia 86 ja muita henkilöitä 20 eli siis yhteensä 589.

Terveydenhoitajattarella oli vastaanottoja kaikkiaan 278 kertaa, ollen näillä kävijöiden lukumäärä yhteensä 1,535. Vastanottoihin, kansliatöihin sekä neuvolan hoitoon käytettiin 1,055 tuntia.

Terveydenhoitajattaren kotikäynnit jakautuivat seuraavasti:

Neuvolan hoidokkien luokse:

Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	855	
2—7 » » »	216	1,071
Aviottomien lasten luokse		533
Kirjoihin merkittämättömien lasten luokse		95
Raskaana olevien naisten luokse		151
Asiakäyntejä		203
Hukkakäyntejä		469
		<u>Yhteensä 2,522</u>

Neuvolan kirjoissa olevien lasten luokse tehdyistä käynneistä oli 95 sairaskäyntiä, joista 79 käyntiä alle 2 vuotiaiden ja 16 käyntiä 2—7 vuotiaiden lasten luokse. Sairaskäyntien syynä oli m.m. ripuli 16, yskä ja nuha 7, kuume 6, vesirokko 6, tuhkarokko 5, rokotuksesta johtunut kuume 4, ihottuma 4, angina 2, katarri 2, influenssa 1, kurkkutulehdus 1 ja hinkuyskä 1 tapauksessa.

Pirquetkoe tehtiin 11 lapselle.

Touko- ja syyskuun aikana toimitettiin neuvolassa ilmainen rokotus, jolloin rokotettiin yhteensä 63 lasta.

Valohoitoa annettiin 11 lapselle.

Äitiyshuoltoa varten oli vastaanottoja joka arkipäivä marraskuun loppuun saakka, yhteensä 41 kertaa. Näillä vastaanotoilla kävi 249 äitiä.

Terveydenhoitajattaren vastaanotoilla kävi vuoden kuluessa 78 äitiä. Verinäyte W. R.- ja Kahn-tutkimista varten otettiin 33 äidistä. Kirjoihin merkittiin 76 uutta tapausta ja poistettiin 56. Syy poistoihin oli 54 tapauksessa normaali synnytys, 1:ssä luuloteltu raskaus ja 1:ssä keskenmeno. Äitiysavustusta sai 38 äitiä, joista 28 yksinomaan rahallisen avustuksen, loput rahassa ja vaatepakkauksessa. Syyslukukaudella saatiin aikaan edistys äitiyshuollossa, sillä silloin alettiin suorittaa synnyttäneiden jälkitutkimus. Jälkitutkimus tehdään 6 viikkoa synnytyksen jälkeen.

Tavanmukainen äitienjuhla pidettiin keväällä toukokuussa ja osallistui siihen n. 40 äitiä.

Luentosarjoja pikkulapsen hoidossa ei kertomusvuonna pidetty lainkaan.

Avustuksena vähempivaraisille jaettiin vaatteita ja jalkineita, joita saatiin pääasiassa vuorineuvoksetar K. Herlitzin johtamalta ompeluseuralta.

Maassa vallinneen levottoman mielialan ja marraskuun lopussa alkaneen sotatilanteen takia jäi syyslukukauden toiminta kovin heikoksi, sillä neuvolan lastenlääkäri U. Muroma kutsuttiin ylimääräisiin reserviharjoituksiin jo lokakuun alussa. Äitiyshuollon lääkäri E. Holmberg siirtyi pois kaupungista marraskuun lopulla. Myöskin neuvolan hoitaja L. K. Hirstiö sai komennuksen lokakuun 21 p:nä. Lokakuun 21 ja marraskuun viimeisen päivän välisen ajan hoiti neuvolan vastaanottoja sekä teki välttämättömmät kotikäynnit Töölön neuvolan toinen hoitaja L. Sarvi. Koko joulukuun neuvola oli suljettuna. Sinä aikana hoidettiin äitiysavustukset suoraan lastensuojeluvirastosta.

Terveydenhoito

Vastaanotto- ja ammattioppilaskotia, Kullatorpan lastenkotia ja koulukoteja valvovan lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroman selostus vallinneesta terveydentilasta ja terveydellisistä olosuhteista mainituissa laitoksissa v. 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Ohjesäännön mukaiset tarkastukset pidettiin koulukodeissa. Vastaanotto- ja ammattioppilaskodissa ei voitu tarkastusta suorittaa, koska se on aina toimitettu syksyllä ja nyt asianomainen lääkäri kutsuttiin lokakuun 12 p:nä reserviharjoituksiin.

Kaikki yllä mainittuihin laitoksiin otetut lapset tarkastettiin. Bengtsårin, Ryttylän, Toivoniemen ja Tavolan koulukodeissa sattuneissa äkillisissä sairastapauksissa turvauduttiin, koulukotien etäisen aseman vuoksi Helsingistä, paikallisten lääkärin apuun. Muissa tapauksissa huolehti sairaanhoidosta tohtori U. Muroma.

Tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	Ryttylä	Toivola	Toivoniemi	Tavola	Kullatorppa	Yhteensä
Tuhkarokko	4	6	5	—	—	—	15
Vesirokko	—	—	4	—	—	—	4
Influenssa	15	—	8	13	—	10	46

Tauti	Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	Ryttylä	Toivola	Toivoniemi	Tavola	Kullatorppa	Yhteensä
Angina	4	20	8	—	—	—	32
Ruusu	—	1	—	—	—	—	1
Kurkkutulehdus	1	—	7	—	—	—	8
Keuhkokatarri	—	3	—	—	—	—	3
Keuhkokuume	—	1	1	—	—	—	2
Vatsa- ja suolitulehdus	—	26	—	—	—	—	26
Umpisuolitulehdus ...	1	2	—	—	—	—	3
Munuaistauti	—	1	—	—	—	—	1
Imusuonitulehdus	—	5	—	—	—	—	5
Syyhy	—	1	—	—	—	—	1
Paise	3	30	—	—	—	—	33
Sormen märkiminen ...	—	4	—	—	—	—	4
Silmäsairaus	—	10	—	—	—	—	10
Yhteensä	28	110	33	13	—	10	194

Bengtsårin koulukodista ei voida ilmoittaa tautisuustilastoa, koska laitoksen evakuoimisen vuoksi oppilaiden terveyskortit eivät ole olleet käytettävissä.

Kulkutaudin luontoisina esiintyi tuhkarokkoa ja influenssaa kevättalvella ja vesirokkoa kesän alussa.

Tapaturmia sattui vastaanottokodin yhdelle pojalle joka pudotessaan kalliolta sai luunmurtuman käteensä ja lievän aivotärähdyksen, Toivoniemen koulukodin yhtä oppilasta puri käärme käteen ja Ryttylässä oli 3 luunmurtumaa ja 2 sijoiltaanmenoja.

Kuolemantapauksia ei ole sattunut.

Mitä asunto-oloihin tulee, esiintyi samat puutteellisuudet kuin edellisenäkin vuonna, koska mitään uusia rakennuksia ei tänä vuonna valmistunut.

Yleinen siisteys olosuhteisiin nähden kaikissa laitoksissa oli moitteeton. Samoin ruoanvalmistusmahdollisuudet olivat yleensä hyvät. Ruoka oli hyvää ja monipuolista, mikä ilmenee seuraavassa yhdistelmässä esiintyvistä hoidokkien keskimääräisestä painonlisäyksestä:

	Kg		Kg
Vastaanottokoti	5.1	Toivoniemi	2.5
Ryttylä	3.4	Tavola	3.2
Toivola	2.7	Kullatorppa	4.1

Bengtsårista puuttuu tiedot yllämainitusta syystä.

Lapsille annettiin runsaasti etenkin raakoja vihanneksia ja osaksi hedelmiä sekä heikommille Vitolia (A- ja D-vitamiiniä) vitamiinitarpeen tyydyttämiseksi.

Ruoan säilytys oli yleensä asiallista. Vastaanotto- ja ammattioppilaskodissa oli nyt kesäisin ruoan säilytys saatu järjestetyksi hyvin sen kautta, että sinne oli hankittu jäädytyskaappi Frigidaire. Toivolan koulukotiin

olisi vielä toivottavaa samanlainen jäädytyskaappi, koska kellarit kesäisin ovat liian lämpimät.

Kunnollista vettä kaivattiin Toivoniemessä, mutta on toivoa saada sekin puutteellisuus korjatuksi, kun saadaan kaivo sopivan etäisyyden päähän rakennuksesta. Toivolassakin oli vedensaanti vaikeata, kun ruokavesi n. 5 kuukauden ajan oli keittiöapulaisen kannettava laitoksen alueella sijaitsevista eri kaivoista.

Peseytyminen on ollut asiallista. Lämmintä vettä on käytetty kylminä vuodenaikoina (paitsi Bengtsärissa). Kesällä taas on niissä laitoksissa, missä järvi on lähellä, peseydytty siellä. Saunassa ovat lapset olleet kerran viikossa, paitsi Kullatorpassa, jolla ei ole omaa saunaa, joka toinen viikko.

Vaatetus on ollut moitteetonta ja vuodevaatteet hyvät sekä tarkoituksemukaiset.

Koulukoteihin sijoitettujen lasten hampaidenhoidosta huolehti edelleen kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. H. J. Ekman suorittaen hampaiden korjaukset kauempana sijaitsevista laitoksista lautakunnan tätä tarkoitusta varten hankkimilla välineillä. Vastaanotto- ja ammattioppilaskotien hoidokit sekä Toivolan koulukodin oppilaat kävivät tarpeen vaatiessa kouluhammasklinikassa.

Sofianlehdon pikkulastenkodin sekä Reijolan lastenkodin valvontalääkäri, lääketieteenlisensiaatti R. Granholm jätti näissä laitoksissa kertomusvuonna vallinneesta terveydentilasta seuraavan sisältöisen selostuksen:

Niin kuin ennenkin oli talven aikana tautien lukumäärä suuri Sofianlehdon pikkulastenkodissa, ja influenssa, nuhakuume sekä henkitorventulehdus olivat tavallisimmat tautitapaukset. Muutama lapsi sairasti keuhkokuumeen. Talvella oli myös useita vaikeita vatsa- ja suolitulehdustapauksia. Nenädifteriaa esiintyi 6 lapsessa, jotka siirrettiin kulkutautisairaalaan ja kolmessa lapsessa todettiin heti kotiin tultua tuberkuloositartunta, minkätähden heille hankittiin paikka parantolasta.

Vatsa- ja suolitulehdukseen kuoli sairaalaan siirretyistä 3 lasta ja kodissa 2 aivan pientä keskosta. Kurkunpääntulehduksen tähden sairaalaan lähetetty lapsi kuoli, samoin myös yksi keuhkokuumeesta poteva. Vielä kuoli kodissa 3 viikon vanha lapsi, jolla oli vaikea epämuodostuma selkärangassa (spina bifida) ja otettiin laitokseen vain saadaksensa hoitoa, kunnes pääsisi vaivoistaan.

Joulukuun 2 p:nä tuli maan sotatilanteen tähden Sofianlehdon lastenkodille äkillinen muutto Mäntsälässä sijaitsevaan Saaren kartanoon. Tämä tietysti tuotti hyvin suuria vaikeuksia laitokselle, missä oli 100 avutonta hoidokkia. Vaikka kartanossa onkin suuria mukavuuksia niin kuin lämpöjohto ja lämmin vesi, jotka pikkulasten kodissa ovat tärkeät, haittasi tietysti ahtaus laitoksen toimintaa ja etenkin alussa hoitovälineitten puute. Sänkyjä puuttui paljon sekä lapsilta että henkilökunnalta ja myös lasten vaatteita ja hoitovälineitä täytyi sijoittaa lattialle, kun talossa ei ollut kalustoa ja tavaroitten kuljettaminen oli kovin vaikeata. Vasta vähitellen saatiin suurempi puute autetuksi. Suurta vaikeutta on tuottanut myös laitoksen pesu ja sen kuivaaminen. Että terveydentila näistä puutteista kärsi on selvää.

Seuraavassa taulukossa on lueteltu vuoden kuluessa kodissa sattuneet sekä lapsissa heidän kotiin tullessaan todetut tautitapaukset:

Tauti	Alle 1 vuotiaita lapsia	Yli 1 vuotiaita lapsia	Yhteensä	N ä i s t ä	
				hoidettiin sairaalassa	kuoli
Vatsa- ja suolitulehdus	11	11	22	6	5
Suun limakalvontulehdus	—	9	9	—	—
Angina	2	12	14	—	—
Influenssa ja nuhakuume	12	34	46	1	—
Kurkunpään tulehdus (ei difteria)	—	1	1	1	1
Henkitorventulehdus	22	27	49	—	—
Keuhkokuume	1	5	6	2	1
Nenädifteria	3	3	6	6	—
Lymfarauhastulehdus	—	2	2	—	—
Korvavuoto	3	12	15	—	—
Virtsatiehyyeiden tulehdus	7	7	14	—	—
Tuberkuloosi	2	1	3	3	—
Riisitauti	4	6	10	—	—
Verenvähyys	2	8	10	—	—
Ihottuma	2	6	8	—	—
Synnynnäinen heikkous	8	1	9	—	—
Vesipää	—	1	1	1	—
Vajaakykyisyys (niistä Littlen tauti 2)	—	6	6	—	—
Synnynnäisiä epämuodostumia.	4	—	4	—	1
Yhteensä	83	152	235	20	8

Vuoden kuluessa hoidettujen lasten lukumäärä oli 238 ja siis kuolevaisuusprosentti 3,36.

Reijolan lastenkodissa oli viime vuonna kurkkumätätapauksia paljon, vaikka kaikki heti siirrettiin sairaalaan. Yleensä ne olivat lievää laatua. Vesirokkoa oli myös verrattain suuri määrä ja hinkuyskää, mitkä taudit vaikeuttivat lasten sijoittamista kotiin. Myöskin Reijolan lastenkoti oli hyvin äkillisesti joulukuun 3 p:nä muutettava muualle ahtaisiin ja vaikeisiin oloihin ilman minkäänlaista edeltäpäin toimitettua järjestelyä. Suuri osa lapsista sairastuikin muuttamisen jälkeen vaikeaan henkitorventulehdukseen.

Reijolan lastenkodissa sattuneet tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Tapauksia	Tauti	Tapauksia
Henkitorventulehdus	18	Ihottuma	1
Vesirokko	15	Sokeritauti	1
Hinkuyskä	9		
Nieludifteria	8	Yhteensä	80
Nenädifteria	8		
Influenssa	8	Näistä hoidettiin sairaalassa:	
Korvavuoto	6	Difteria	16
Keuhkokuume	5	Keuhkokuume	1
Kouristus	1	Sokeritauti	1

Kuolemantapauksia ei ollut.

Menot ja tulot

Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot nousivat v. 1939 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 18,269,176: 70 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastensuojelulautakunta	mk	1,267,965: 95
Lastenkodit	»	2,634,425: 15
Vastaanotto- ja ammattioppilaskodit	»	619,632: 05
Toivolan koulukoti	»	1,033,052: 45
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit.....	»	3,567,811: 70
Lastenhoidonneuvolat	»	218,709: 85
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	»	4,808,200: 45
Keuhkotautisten lasten hoito	»	626,060: —
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	»	397,277: 50
Lasten hammashoito, kesävirkestystoiminta sekä matkakulut	»	185,461: 35
Lastenvalvojan kansliamenot sekä aviottomain lasten avustaminen	»	48,393: 20
Koulukotien maatilat.....	»	2,271,687: 05
Avustukset yksityisille lastensuojeluyhdistyksille	»	581,000: —
Sofianlehdon lastenkodin evakuointi	»	9,500: —
Yhteensä mk		18,269,176: 70

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety allamainittujen lastenhuoltolaitosten huoneistojen korjauskustannuksia seuraavat määrät:

Bengtsårin koulukoti.....	mk	143,745: 05
Ryttylän koulukoti	»	129,426: 95
Toivoniemen koulukoti	»	25,478: 70
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	»	1,055: 70
Toivolan koulukoti	»	68,183: 75
Sofianlehdon pikkulastenkoti	»	38,202: 45
Reijolan lastenkoti	»	43,956: 80
Kullatorpan lastenkoti	»	19,916: 80
Yhteensä mk		469,966: 20

Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot nousivat v. 1939 7,786,750: 75 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastenhoidosta saatua korvausta		
valtiolta.....	mk	669,896: 20
vierailta kunnilta	»	781,041: 80
yksityisiltä korvausvelvollisilta	»	<u>832,761: 75</u>
		mk 2,283,699: 75
Koulukotien valtionapu v:lta 1939	»	2,141,513: —
Koulukotien oppilastöistä	»	99,557: 90
Ammattioppilaskodin hoidokeilta	»	41,575: —

Maatilat tilittäneet:

Bengtsårin tila.....	mk	525,486: 30	
Toivoniemen tila	»	358,502: 05	
Ryttylän ja Siltalan tilat	»	868,908: 50	
Toivolan tila	»	386,583: 20	mk 2,139,480: 05
Laitosten ja maatilojen henkilökunnan suorittamat luontoisetujen korvaukset	»		939,934: 15
Lastenhoidonneuvolain valohoitomaksut	»		2,404: 30
Yhteensä mk			7,648,164: 15

Kun nämä tulot vähennetään edellämainittujen kustannusten yhteissummasta, 18,739,142: 90 mk:sta, jää kaupunginkassaa rasittaviksi nettomenoiksi 11,090,978: 75 mk eli 325,281: 50 mk vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä nettokustannusten väheneminen johtui lastenhoitokorvauksena saatujen tulojen lisääntymisestä sekä toiselta puolen siitä, että rakennustoimistolle lastenhuoltolaitosten huoneistojen korjauksista koituneet menot olivat pienemmät kuin edellisenä vuotena.

Koulukoteihin kuuluvien tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on huomioitu myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maataloilille suorittamat vuosivuokrat, Bengtsårissa 197,000 mk, Toivoniemessä 53,100 mk, Ryttylässä 359,350 mk ja Toivolassa 97,600 mk eli yhteensä 707,050 mk, joista laitosten tuloihin sisältyy 40 %:n valtionapu, siirrettiin kaupunginkassaan kaupungin näihin kiinteistöihin sijoittamien pääomien korkohyvitykseksi. Näiden suorituksien sekä erinäisten maanparannus- ja maatalousrakennuskustannusten kuoletusten jälkeen osoitti maataloustilien päätös voittoa Toivoniemessä 5,627: 75 mk, Ryttylässä 6,922: 40 mk ja Toivolassa 7,995: 70 mk eli yhteensä 20,545: 85 mk kun Bengtsårin tilan tilinpäätös sitä vastoin osoitti edellä mainittujen lyhennysten jälkeen 33,937: 35 mk:n suuruista tappiota.

Eri laitosten varsinaiset menot, yksityishoitoon lähetettyjen lasten vaa- tetus sekä henkilökunnan luontoiseduistaan suorittama korvaus palkoista poisluettuina, nousivat v. 1939 seuraaviin määriin.

	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Lasta ja vuotta kohden, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	1,438,745: 80	39: 88	14,555: 34
Reijolan lastenkoti	453,623: 80	37: 19	13,575: 98
Kullatorpan lastenkoti	334,877: 55	23: 47	8,567: 94
Vastaanottokoti	468,111: 40	30: 78	11,236: 40
Ammattioppilaskoti	98,676: 65	14: 97	5,465: 40
Toivolan koulukoti	928,163: 15	34: 57	12,619: 84
Bengtsårin koulukoti	1,020,921: 30	52: 37	19,114: 45
Tavolan koulukoti	190,150: 65	22: 19	8,097: 65
Ryttylän koulukoti	1,673,188: 85	46: 15	16,844: 96
Toivoniemen koulukoti	368,990: 40	26: 03	9,500: 67
Kaikki laitokset	6,975,449: 55	36: 78	13,422: 88

Edellämainitut päiväkustannukset jakautuvat eri laitoksissa seuraavalla tavalla:

Menoerä	Lastenkodit					Koulukodit					Kaikkiaan
	Sofian- lehto	Reijola	Kula- torppa	Vaasaan- otokoti	Ammatti- oppi- lastokoti	Talvola	Bengtår	Tavola	Ryttylä	Talvo- nemi	
						Penniä					
Palkkaukset	1,901	2,028	1,403	1,158	598	1,924	2,623	1,274	2,169	1,304	1,823
Vuokra, lämpö ja valo	1,162	734	293	970	69	414	1,164	146	1,221	357	815
Ruokinta	411	539	330	494	553	644	816	464	645	598	560
Vaatetus ja kalusto	275	295	231	311	198	329	363	232	408	211	309
Muut menot	239	123	90	145	79	146	271	103	172	133	171
Yhteensä	3,988	3,719	2,347	3,078	1,497	3,457	5,237	2,219	4,615	2,603	3,678

Jos otetaan huomioon myöskin rakennustoimiston omilla määrärahoil- laan eri lastenhuoltolaitoksissa suorittamat huoneistojen korjauskustannuk- set, yhteensä 469,966: 20 mk, saadaan keskikustannukseksi lasta ja päivää kohden kaikissa laitoksissa 39: 25 mk sekä lasta ja vuotta kohden 14,327: 43 mk.

Edelliseen vuoteen verraten kohosivat lasten varsinaiset hoitokustan- nukset kaikissa laitoksissa yhteensä keskimäärin 3: 10 mk lasta ja päivää kohden, tullen tästä lisääntyneiden palkkausmenojen osalle 2: 34 mk sekä vuokra-, lämpö- ja valaistuskustannusten osalle 86 p, mikä menojen kohoaminen varsinkin Bengtårissa ja Ryttylässä aiheutui normaalimäärää vähäisemmästä oppilasluvusta. Sitä vastoin ruokinta- ja vaatetusmenoissa, jotka mukautuvat joustavammin hoidokkimäärän vaihteluihin, on havait- tavissa yhteensä 1 p:n keskimääräinen vähennys kutakin hoitopäivää kohden.

Yksityisen lastensuojelutoiminnan tukeminen

Niin kuin edellä olevasta menojen luettelosta ilmenee, jaettiin lasten- suojelulautakunnan menoarvioon merkityistä varoista v. 1939 avustuksina yksityisille lastensuojelujärjestöille yhteensä 581,000 mk. Tästä saivat *Lastentyökotiyhdistys* kouluikäisten lasten päiväkotien ylläpitoa varten 125,000 mk; *Yhdistys koteja kodittomille lapsille* Haagassa ylläpitämänsä lasten vastaanottokodin avustamiseksi 16,000 mk; *Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto* Lastenlinnan neuvonta-aseman ylläpitämiseksi 35,000 mk sekä *saman liiton Helsingin osasto* yksinäisiä naisia ja heidän lapsiaan varten ylläpitämänsä Sofie Mannerheimin kodin tukemiseksi 40,000 mk; *Suomen lastenhoitoyhdistys* lastenkotiensa avustamiseksi 120,000 mk; *Helsingin kaupunkilähetytys* ylläpitämiensä Korson poikakodin, Kilon tyttö- kodin ja Pasilan lastenhuoltolan avustamiseksi 30,000 mk; *Maitopisarayh- distys* avunannosta äitiysavustuksien jakamisessa ja lastenhuoltoase- mien ylläpitoa varten 200,000 mk; sekä *Pelastusarmeija* sen ylläpitämien lastenkotien ja lastenseimien tukemiseksi 15,000 mk.

Näiden avustuksien lisäksi jakoi kaupunginhallitus lautakunnan tilien ulkopuolella yleishyödyllisten yritysten ja laitosten määrärahasta lasten- suojelutarkoituksiin yhteensä 86,500 mk. Näistä varoista saivat *Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys* sekä sen Sörnäisissä, Pasilassa ja Käpylässä toimivat osastot suorittamansa nuoriso- ja poikatyön tukemi-

seksi yhteensä 12,500 mk; Svenska kristliga föreningen av unga män kasvatussosiaalisen työnsä tukemiseksi ja vähävaraisten poikain kesävirkestystoimintaa varten 3,500 mk; Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ylläpitämäänsä tyttökotia ja kasvatussosiaalista työtänsä varten 19,000 mk; Helsingin Poikakotiyhdistys ylläpitämänsä poikakodin tukemiseksi 11,000 mk; sairaanhoitajatar H. Kivimäki Leppävaarassa sijaitsevan pikkulastenkotinsa avustamiseksi 7,000 mk; Caritas niminen lasten kesäsiirtola toimintansa tukemiseksi 2,500 mk; Teollisuusseutujen evankelioimiseseura Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi 12,000 mk; Lastenkoti Bethel Haagassa 4,000 mk ja Kaupunkilähetys vapaan lasten- ja nuorisotyön sekä lasten kesäsiirtola- ja puutarhatoiminnan tukemiseksi 15,000 mk.

Kaupungin avustamain yksityisten lastenhuoltolaitosten toiminnan valvominen on ollut lähinnä lautakunnan lastenhuollontarkastajan tehtävänä, ja on hän antanut tässä suhteessa tekemistään havainnoista kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Lahjoitusrahastot

Lastensuojelulautakunnalle kuului muutamia varattomien lasten hyväksi lahjoitettuja, rahatoimiston hoidossa olevia rahastoja. Sen lapsensa itse imettäville äideille kehoituspalkkioina jaetun 900 mk:n lisäksi, mistä on jo mainittu toisessa yhteydessä, myönnettiin näiden rahastojen korkovaroista kertomusvuoden kuluessa kahdelle pojalle heidän ammatillisten jatko-opintojensa tukemiseksi yhteensä 7,750 mk. Nämä menot huomioonottaen nousivat näiden rahastojen pääomat ja käytettävissä olevat korkovarot joulukuun 31 p:nä 1939 seuraaviin määriin:

	Pääoma, mk	Korot, mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille	40,000: —	5,918: 75
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	8,219: 20	842: 75
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatko-opetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	61,000: —	5,038: 65
M. Kotschakin lastenvaatusrahasto	51,930: —	4,705: 15
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	35,837: 80	—
Johan Gustaf Rosenbergin rahasto	11,877: 90	1,196: 75
Lasten kesäsiirtolain rahasto	20,350: 35	2,050: 40
Yhteensä	229,215: 25	19,752: 45

Hyvösen lastenkoti

Lastensuojelurahastoihin kuuluu myöskin aviopuolisoiden G. ja M. Hyvösen kaupungille lahjoittama omaisuus, jonka pääoma oli kertomusvuoden lopussa 2,075,559: 80 mk sekä käytettävissä olevat korot 312,313: 15 mk. Tämän rahaston korkovaroilla ylläpidetään Kotkankadun talossa n:o 14 n. 30 hoitopaikkaa käsittävää lastenkotia puutteenalaisille soomea tai ruotsia puhuville eri ikäisille lapsille. Laitoksen hoidokeilla on myöskin oma Hyvölä niminen kesäkoti Vihdin pitäjässä Enäjärven rannalla. Lastenkodin hallintoa hoitaa lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi kerral-

laan valitsema johtokunta, johon kuuluivat talousneuvos M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä lastentarhojentarkastaja E. Borenus, kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne, professori A. Ylppö ja varatuomari L. Silvenius sekä hänen kuolemansa jälkeen lokakuun 10 p:stä 1939 alkaen varatuomari M. Mustakallio.

Lastenkodin johtajattarena sekä samalla johtokunnan sihteerinä toimi neiti L. Siirala ja lääkärinä lääketieteellisensiaatti R. Granholm. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan lastentarhanopettaja, 2 lastenhoitajaa, keittäjä, siivooja ja ompelija.

Lapsia oli kodissa kaikkiaan 38, joista poikia oli 18 ja tyttöjä 20. Edellisestä vuodesta oli jäljellä 32 lasta ja vuoden aikana otettiin uusia 6. Kodista muutti pois 7 lasta ja 31 lasta jäi kodin hoitoon v:ksi 1940. Lasten ikä vaihteli 3 vuodesta 16 vuoteen. Hoitopäiviä oli kaikkiaan 11,680.

Vuoden aikana lasten keskuudessa sattuneista sairaustapauksista mainittakoon 2 ilmatorvikatarri-, 2 nielukatarri- ja 2 keuhkokuumetapausta.

Lastenkodin menot v. 1939 olivat seuraavat:

Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk
Palkat	155,521:—	13: 31	Vuokra	50,000:—	4: 28
Talous	88,864: 30	7: 61	Kulungit	28,693: 50	2: 46
Vaatetus	24,754: 40	2: 12	Säästö v:een		
Kalusto	9,855: 95	—: 84	1940	27,788: 45	2: 38
Lämpö ja va-					
laistus	13,919: 15	1: 19	Yhteensä	399,398: 75	34: 19

Tuloja kertyi kaikkiaan 349,396: 75 mk, joista säästöä edellisestä vuodesta 262: 05 mk, lasten elatusmaksuja 45,390 mk, henkilökunnan suorittamia luontoisetujen korvauksia 43,510 mk, korkotuloja 260,000 mk sekä Kansallis-osake-pankin juoksevan tilin korkoja 234: 70 mk.

Kesän lapset viettivät maalla laitoksen omassa kesäkodissa Hyvölässä. Täällä lapset avustivat puutarhatöissä ja talousaskareissa, tekivät marja- ja uintimatkoja, raivasivat kesäkodin omalla alueella olevaa metsää y.m.

Sodanaikaisesta toiminnasta mainittakoon, että lasten vapaaehtoinen siirtäminen kesäkotiin suoritettiin lokakuussa ja paluu takaisin Helsinkiin vuorokautta ennen sodan puhkeamista. Kun lapset sittemmin uudelleen siirrettiin Hyvölään, viipyivät he siellä koulujen alkamiseen saakka syksyllä 1940.

XV. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1939 seuraavan selostuksen:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat v. 1939 tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, talousneuvos H. Gebhard varapuheenjohtajana, rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen jäseninä. Vuoden aikana kokoontui lautakunta 6 kertaa. Kaupunginhallitusta edusti kokouksissa rouva M. Salmela-Järvinen. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 114 ja saapuneiden 80.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimivat käsityöopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja M. Koivisto opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa ja talousopettaja K. Vöry opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Ylimääräisinä käsityöneuvojina toimivat rouvat L. Lehtonen ja H. Löfgrén sekä neiti A. Kautonen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat M. Helaakoski-Tuominen, T. Lindroos, D. Schönholtz ja A. Tiirikka. Tyttökerhojen ohjaajana toimi rouva S. Salo, laulua ja voimistelua ohjasivat rouva R. Hangasjärvi ja neiti T. Lehtonen.

Toiminta. Lautakunnalla oli käytettävänä seuraavat opetushuoneistot: opetuskeittiö Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerhola Mäkelänkadun 45:ssä ja opetuskeittiö Fredrikinkadun 16:ssa. Koska ensinmainitussa huoneistossa ei ollut käsityöhuonetta, oli lautakunta siellä annettavaa käsityöopetusta varten kaupunginhallituksen luvalla saanut käyttää suomenkielisen työväenopiston käsityösalia.

Lautakunnan järjestämä toiminta jatkui suunnitellun työohjelman mukaisesti lokakuun 12 p:ään, jolloin se rauhattomien valtiollisten olojen pakosta keskeytyi melkein kuukaudeksi, ja juuri kun se uudelleen oli pantu käyntiin, alkoi sota, joka lopetti sen kokonaan marraskuun 29 p:nä. Tästä syystä onkin kurssien ja erilaisten tilaisuuksien yhteinen osanottajamäärä jonkin verran pienempi, kuin se muuten olisi ollut. Tänä kurssien väliaikana, jolloin kiireesti tarvittiin varusteita ylimääräisiin reserviharjoituksiin kutsutuille, heidän omaisilleen ja kodeistaan siirretyille, sosialidemokraattinen työläisnaisliitto sai käytettäväkseen lautakunnan Mäkelänkadun 45:ssä ja Helsinginkadun 26:ssa olevat huoneistot, joissa kummassakin etupäässä lautakunnan opettajien johdolla valmistettiin vaatetavaroita tai annettiin sellaisia kotona tehtäväksi.

Lautakunnan säännöllinen toiminta tapahtui etupäässä kurssien muodossa. Talousopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Opastustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Taloudellinen yksinkertainen ruoanlaitto	13	10	180
Monipuolinen ruoanlaitto	8	10	105
Leipominen	13	5	165
Leikkele- ja eväsruekien valmistus	7	5	66
Kevätruokien valmistus	7	5	77
Kasvisruokien valmistus	4	5	29
Säilöönpano	6	5	46
Talouselopetus kerhotyötoille	1	4	20
» kotiapulaisille	3	12	59
Jatkokurssi kotiapulaisille	3	12	50
Jouluruokien valmistus	3	3	33
Yhteensä	58	—	830

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöönpanossa ja kodinhoidossa annettiin eri keittiöissä yhteensä 33 kertaa n. 700 osanottajalle. Lautakunnan järjestämät erikoiskurssit kotiapulaisille ja useimmat ruotsinkieliset talouskurssit pidettiin opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Ruotsinkielisiä kursseja oli kaikkiaan 10. Erikoiskurssien ohella kotiapulaisia oli runsaasti mukana kaikilla kursseilla. Syksyllä toimeenpantiin 3 ensiapukurssia, jolla oli osanottajia 65 henkilöä.

Käsityöopetuksessa järjestettiin 42 kurssia jakaantuen 518 opetustilaisuuteen, joissa oli osanottajia 1,093 kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

Opetusaine	Kursseja	Opastustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Käsityöneuvonta aikuisille	24	16	865
Käsityöneuvonta tytöille	2	30	102
Hattujen valmistus	7	5	74
Peitteiden »	3	5	14
Patjojen »	2	5	10
Miesten alusvaatteiden valmistus	1	5	8
Parsiminen	3	3	20
Yhteensä	42	—	1,093

Kerran kuukaudessa järjestettiin kurssilaisille yhteisiä tilaisuuksia koti-iltoja, joihin oli vapaa pääsy. Ohjelma käsitti esitelmän jostain perheenmännille tärkeästä kysymyksestä kodin-, terveydenhoidon, kasvatuksen tai huoltokysymysten alalta, soittoa, laulua y.m. Koti-iltoja oli 5 ja niissä oli n. 825 osanottajaa. Sitä paitsi järjestettiin 10 luentosarjaa kotiapulaisille opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa, jossa oli läsnä 1,465 kuuntelijaa. Kurssitoiminnan ohella ja lisäksi harjoitettiin kerhotyötä sekä lasten, nuorten tyttöjen että äitien keskuudessa. Lasten- ja tyttökerhot toimivat kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä. Tytöt olivat iän perusteella jaetut ryhmiin, joihin kuului yhteensä 165 tyttöä. Nuorimpia ohjattiin erilaisissa askarteluissa ja laulelikeissä, vanhempia käsityöissä ja taloustoimissa. Kaikki ryhmät harrastivat urheilua ja retkeilyä. Aikuisia varten oli eri opetuskeittiöissä kerhoja, jotka kokoontuivat ker-

ran viikossa, jolloin ohjelmana olivat kasvatuskysymykset, kodinhoito, kirjallisuus, laulu ja voimistelu. Kerhot järjestivät opettajiensa johdolla useita juhlia, kuten äitiensäpäivä- ja joulujuhlat ja tekivät lyhempiä ja pitempiä retkiä. Jäseniä oli kerhoissa n. 225.

V. 1939 oli lautakunnan erilaisissa opetus- y. m. tilaisuuksissa läsnä n. 5,300 henkilöä.

Siirtolapuutarhojen jäsenkerhot pitivät kaupunginhallituksen luvalla kokouksiaan kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin.

Menoerä	Määräraha	Todelliset menot	Säästetty (+) tai ylitetty (-) määrä
	Markkaa ja penniä		
Palkkiot	7,500 —	4,500 —	+3,000 —
Sääntöpalkkaiset virat	142,020 —	142,020 —	—
Tilapäistä työvoimaa	133,360 —	131,570 —	+1,790 —
Vuokra	79,200 —	79,200 —	—
Lämpö	7,500 —	5,872 60	+1,627 40
Valaistus	4,000 —	2,850 —	+1,150 —
Siivoaminen	2,500 —	2,190 85	+309 15
Kaluston kunnossapito	5,000 —	4,412 70	+587 30
Painatus ja sidonta	1,000 —	427 —	+573 —
Tarverahat	10,000 —	9,065 10	+934 90
Tarveaineet kurssitoimintaa ja havainto-ope- tusta varten	68,000 —	53,919 45	+14,080 55
Yhteensä	460,080 —	436,027 70	+24,052 30

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 48,198: 40 mk.

XVI. Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus¹⁾ v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, toimistopäällikkö G. Modeen, varapuheenjohtajana, sekä muina jäseninä sihteeri V. Aronen, rouva E. Peräläinen ja valtion-syyttäjä A. Hj. Planting. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli filosofianmaisteri P. Railo. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa. Johtokunnan puheenjohtaja tarkasti pääkirjaston kassan 4 kertaa.

Henkilökunta. Maaliskuun 31 p:nä erosi kirjastonhoitaja L. Pohjala, joka v:sta 1921 saakka oli harrastuksella ja menestyksellä toiminut pääkirjaston suomenkielisellä osastolla. Hänen sijaansa johtokunta valitsi maaliskuun 18 p:nä Viipurin kaupunginkirjaston apulaisjohtajan, filosofiankandidaatti M. K. Närhin, joka astui uuteen virkaansa huhtikuun 15 p:nä. Samanaikaisesti erosi Kallion haarakirjaston johtaja G. E. Grönroos, joka v:sta 1900 saakka harvinaisella huolella oli hoitanut virkaansa. Hänen sijaansa johtokunta valitsi maaliskuun 18 p:nä Vallilan haarakirjaston johtajan, filosofiankandidaatti M. M. J. Kannisen, joka astui uuteen virkaansa huhtikuun 1 p:nä. Maaliskuun 31 p:nä erosi myös Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi S. Sivén, joka n. 18 vuotta innolla ja harrastuksella oli työskennellyt mainitussa haarakirjastossa. Hänen sijaansa johtokunta valitsi maaliskuun 18 p:nä filosofianmaisteri H. Humppilan, joka astui virkaansa huhtikuun 1 p:nä. Vallilan haarakirjaston johtajaksi filosofiankandidaatti Kannisen jälkeen johtokunta valitsi toukokuun 12 p:nä filosofiankandidaatti B. B. Inbergin, joka astui virkaansa kesäkuun 16 p:nä. Elokuun 31 p:nä erosi Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi H. R. Granström, joka ututterasti ja menestyksellisesti oli toiminut mainitussa haarakirjastossa, ja hänen sijaansa johtokunta valitsi elokuun 28 p:nä ylimääräisen apulaisen S. Lappalaisen. Samana päivänä johtokunta valitsi uuden, eteläisen haarakirjaston johtajaksi Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssin F. W. Ruusuvuoren, joka astui uuteen virkatoimeensa syyskuun 16 p:nä. Amanuenssi Ruusuvuoren seuraajaksi Kallion kirjastoon valittiin marraskuun 3 p:nä ylimääräinen apulainen V. L. E. Lumme, joka astui virkaansa seuraavana päivänä. Lokakuun 31 p:nä erosi pääkirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi R. I. Lindgren toimittuaan pitkän aikaa ansiokkaasti kirjastossa. Hänen seuraajakseen valittiin marraskuun 3 p:nä ylimääräinen apulainen K. Söderström, joka astui virkaansa marraskuun 4 p:nä. Lokakuun 18 p:nä kuoli Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan ama-

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä luku-saleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1941.

nuenssi O. W. Inkola, joka monta vuotta uutterasti ja menestyksellisesti oli toiminut tässä haarakirjastossa. Sodan puhjettua ei samana vuonna voitu valita hänelle seuraajaa.

Sairaslomia myönnettiin 35 virkailijalle 74 eri tapauksessa, yhteensä 4,870 työtuntia. Vastaavat luvut olivat v. 1938 32, 88 ja 3,183.

Huoneistot. Töölön haarakirjasto sanottiin kesäkuun 1 p:stä irti huoneistostaan Runeberginkadun 69:stä. Sen sijaan saatiin haarakirjastolle uusi huoneisto vanhan, kauniin ruotsinvallan aikuisen kivitalon toisesta kerroksesta, Turuntien 24:stä. Keväällä suoritettiin talossa tarpeellisia korjaustöitä, ja aikanaan haarakirjasto saattoi muuttaa uuteen huoneistoonsa, joka on huomattavasti avarampi ja valoisampi kuin entinen.

Käpylän haarakirjastonkin oli pakko muuttaa. Toukokuun keskivaiheilla sijoitettiin se Käpylän työväenyhdistyksen talon alakerrokseen, mihin se jäi, siksi kunnes uusi kirjastolle ja lastentarhalle suunniteltu talo valmistui elokuun loppuun mennessä.

Sen johdosta, että Merimiehenkadun 43:n lukusalin vuokraa oli korotettu, hankittiin lukusalille uusi huoneisto Pursimiehenkadun talon n:o 27 ensimmäisestä kerroksesta. Kirjaston johtokunta päätti tähän huoneistoon perustaa myös haaraosaston kaupungin eteläosaa varten. Pantiin toimeen tarpeellisia rakennusmuutoksia ja hankittiin hyllyt ja muut kalustot, minkä kaiken valmistuttua haarakirjaston oli määrä aloittaa toimintansa joulukuun 1 p:nä, mutta sodan puhkeaminen tuli esteeksi.

Vuoden kuluessa kirjaston johtokunnalle ilmoitettiin kaupunginvaltuuston varanneen tontin n:o 7 Sammatintien varrella julkista rakennusta varten, johon m. m. sijoitettaisiin Vallilan haarakirjaston uusi huoneisto.

Lainaus. Myöskin v. 1939 väheni lainaus, mikä aiheutui kirjaston sulkemisesta sodan puhjetessa ja sen pitämisestä edelleen suljettuna vuoden loppuajan. Kirjalainojen lukumäärä v. 1939 ja 1938 oli seuraava:

	1939		1938	
	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	397,848	1,300	483,173	1,421
Kallion haarakirjasto .	206,475	677	238,051	700
Töölön » .	57,310	188	67,169	198
Vallilan » .	46,316	152	50,207	149
Käpylän » .	18,124	69	20,601	68
Pasilan » .	9,037	34	12,180	40
Yhteensä	735,110	2,420	871,381	2,576

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa 306, Kallion, Töölön ja Vallilan haarakirjastoissa 305, Käpylän haarakirjastossa 263 ja Pasilan haarakirjastossa 266. Käpylän haarakirjasto pidettiin suljettuna muuton takia toukokuun 15 ja 16 p:nä ja syyskuun 1 p:nä. Päivittäinen lainausaika pysyi muuttumattomana.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 5,362 (4,719 v. 1938).

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille		Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	324,231	81.5	73,617	18.5	397,848
Kallion haarakirjasto	145,740	70.6	60,735	29.4	206,475
Töölön »	39,717	69.3	17,593	30.7	57,310
Vallilan »	28,398	61.3	17,918	38.7	46,316
Käpylän »	10,223	56.4	7,901	43.6	18,124
Pasilan »	5,597	61.9	3,440	38.1	9,037
Yhteensä	553,906	75.4	181,204	24.6	735,110

V. 1938 lainattiin aikuisille 661,183 nidosta eli 75.9 % sekä lapsille ja nuorisolle 210,198 nidosta eli 24.1 %. Vähennys kirjalainoissa aikuisille oli suurempi kuin lapsille ja nuorisolle.

Romaani- ja kertomakirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myöskin on otettu huomioon aikuisten sekä lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero.

	Kirjalainoja aikuisille				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle				Kirjalainoja kaikkiaan			
	Romaani-kirjallisuus		Muu kirjallisuus		Kertomakirjallisuus		Muu kirjallisuus		Romaani- ja kertomakirjallisuus		Muu kirjallisuus	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	187,902	58.0	136,329	42.0	50,283	68.3	23,334	31.7	238,185	59.9	159,663	40.1
Kallion haarakirjasto ...	92,560	63.5	53,180	36.5	47,122	77.6	13,613	22.4	139,682	67.7	66,793	32.3
Töölön »	26,132	65.8	13,585	34.2	12,513	71.1	5,080	28.9	38,645	67.4	18,665	32.6
Vallilan »	17,769	62.6	10,629	37.4	13,828	77.2	4,090	22.8	31,597	68.2	14,719	31.8
Käpylän »	6,610	64.7	3,613	35.3	6,350	80.4	1,551	19.6	12,960	71.5	5,164	28.5
Pasilan »	3,202	57.2	2,395	42.8	2,474	71.9	966	28.1	5,676	62.8	3,361	37.2
Yhteensä	334,175	60.3	219,731	39.7	132,570	73.2	48,634	26.8	466,745	63.5	268,365	36.5

V. 1938 lainattiin kaikkiaan 550,322 nidosta eli 63.2 % romaani- ja kertomakirjallisuutta sekä 321,059 nidosta eli 36.8 % muuta kirjallisuutta. Lainatun romaani- ja kertomakirjallisuuden sekä toiselta puolen muun kirjallisuuden välinen suhde muuttui siten kertomusvuonna jonkin verran edellisen eduksi.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinaavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	237,544	59.7	139,434	35.1	20,870	5.2	397,848
Kallion haarakirjasto	185,799	90.0	20,676	10.0	—	—	206,475
Töölön »	35,640	62.2	21,670	37.8	—	—	57,310
Vallilan »	40,715	87.9	5,601	12.1	—	—	46,316
Käpylän »	15,925	87.9	2,199	12.1	—	—	18,124
Pasilan »	7,807	86.4	1,230	13.6	—	—	9,037
Yhteensä	523,430	71.2	190,810	26.0	20,870	2.8	735,110

Kaikilta lainausosastoilta lainattiin v. 1938 suomenkielistä kirjallisuutta 611,404 nidosta eli 70.2 %, skandinaavista kirjallisuutta 237,057 nidosta eli 27.2 % ja muunkielistä kirjallisuutta 22,920 nidosta eli 2.6 %.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Kirjalainoja kaikkiaan	%
I. Uskontoa	5,283	1,186	428	233	73	36	7,239	1.0
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	36,356	15,793	5,337	3,523	1,284	903	63,196	8.6
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	27,191	15,559	4,999	3,565	1,260	836	53,410	7.3
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	238,185	139,682	38,645	31,597	12,960	5,676	466,745	63.5
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	24,636	9,655	2,406	2,029	647	573	39,946	5.4
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	22,564	8,331	1,920	1,944	636	321	35,716	4.8
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	12,914	4,000	655	778	415	142	18,904	2.6
VIII. Kielitiedettä	8,624	3,409	750	367	170	76	13,396	1.8
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	22,095	8,860	2,170	2,280	679	474	36,558	5.0
Yhteensä	397,848	206,475	57,310	46,316	18,124	9,037	735,110	100.0

V. 1938 eri kirjallisuusosastoista annettujen lainain prosenttiluvut olivat 1.1, 8.4, 7.6, 63.2, 5.6, 4.9, 2.7, 1.8 ja 4.8. Kertomusvuonna lisääntyivät suhteellisesti osastoista II, IV ja IX annetut lainat kun sitä vastoin osastoista I, III, V ja VII annetut lainat suhteellisesti vähenivät. Osastoja VI ja VIII koskevat prosenttiluvut pysyivät muuttumattomina.

Kirjakokoelmia lainattiin Marian sairaalaan, Kivelän sairaalaan ja kunnalliskotiin.

Kertomusvuonna lainatuista kirjoista on 3,133 palauttamatta. Näistä oli 2,517 lainattu pääkirjastosta, 378 Kallion haarakirjastosta, 177 Töölön haarakirjastosta, 53 Vallilan haarakirjastosta, 6 Käpylän haarakirjastosta ja 2 Pasilan haarakirjastosta.

Lainaaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 43,313 henkilöä, joista 6,653 oli uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa on lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä			Naisia			Lapsia ja nuoria			Lainaa- jia kaikkiaan
	Ruun- tili- sen työn tekijöitä	Muita	Yhteensä	Ruun- tili- sen työn tekijöitä	Muita	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	
<i>Lainaa- jia, joiden äidinkieli oli suomi</i>										
Pääkirjasto	2,885	3,633	6,518	2,723	4,518	7,241	1,038	619	1,657	15,416
Kallion haarakirjasto ...	2,665	1,103	3,768	2,492	1,528	4,020	1,106	772	1,878	9,666
Töölön » ...	256	226	482	361	392	753	437	216	653	1,888
Vallilan » ...	529	126	655	369	239	608	310	225	535	1,798
Käpylän » ...	177	87	264	82	176	258	213	143	356	878
Pasilan » ...	96	14	110	78	42	120	57	47	104	334
Yhteensä	6,608	5,189	11,797	6,105	6,895	13,000	3,161	2,022	5,183	29,980
<i>Lainaa- jia, joiden äidinkieli oli ruotsi</i>										
Pääkirjasto	1,034	2,928	3,962	857	4,691	5,548	532	406	938	10,448
Kallion haarakirjasto ...	221	171	392	153	249	402	83	84	167	961
Töölön » ...	119	156	275	117	317	434	188	191	379	1,088
Vallilan » ...	66	32	98	46	58	104	50	42	92	294
Käpylän » ...	15	30	45	7	43	50	20	33	53	148
Pasilan » ...	17	14	31	13	16	29	8	7	15	75
Yhteensä	1,472	3,331	4,803	1,193	5,374	6,567	881	763	1,644	13,014
<i>Lainaa- jia, joiden äidinkieli oli jokin muu kieli</i>										
Pääkirjasto.....	10	145	155	3	154	157	2	5	7	319
<i>Lainaa- jia kaikkiaan</i>										
Pääkirjasto	3,929	6,706	10,635	3,583	9,363	12,946	1,572	1,030	2,602	26,183
Kallion haarakirjasto....	2,886	1,274	4,160	2,645	1,777	4,422	1,189	856	2,045	10,627
Töölön » ...	375	382	757	478	709	1,187	625	407	1,032	2,976
Vallilan » ...	595	158	753	415	297	712	360	267	627	2,092
Käpylän » ...	192	117	309	89	219	308	233	176	409	1,026
Pasilan » ...	113	28	141	91	58	149	65	54	119	409
Yhteensä	8,090	8,665	16,755	7,301	12,423	19,724	4,044	2,790	6,834	43,313

V. 1938 oli lainaajien lukumäärä 46,072, joista 31,940:llä eli 69.8 %:lla oli äidinkielenä suomi, 13,835:llä eli 30.0 %:lla ruotsi ja 297:llä eli 0.7 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 69.2, 30.1 ja 0.7. Ruotsinkielisten lainaajain lukumäärä lisääntyi siis suhteellisesti vähäisen (0.1 %) suomenkielisten suhteellisesti vähentyessä saman verran. Muunkielisten lainaajain lukumäärä jäi suhteellisesti muuttumattomaksi. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku muuttui nuorten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 84.2 (84.8 v. 1938) ja nuorten 15.8 (15.2 v. 1938). Ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien aikuisten prosenttiluku oli 42.2 (41.6 v. 1938) ja muiden aikuisten lainaajain 57.8 (58.4 v. 1938). Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut olivat edellisten 45.8 (46.5 v. 1938) ja jälkimmäisten 54.1 (53.5 v. 1938). Nuorista lainaajista oli 59.2 % (59.2 v. 1938) poikia ja 40.8 % (40.8 v. 1938) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali ja sanomalehtisali olivat avoinna 319 päivänä sekä yleinen lukusali ja lasten lukusali 318 päivänä. Kallion haara-

kirjastossa oli aikuisten lukusali avoinna 318 päivänä, sanomalehtisalit 319 päivänä ja lasten lukusali 303 päivänä. Töölön haarakirjastossa oli sanomalehtisali avoinna 319 ja lasten lukusali 315 päivänä. Vastaavat aukiolopäivät olivat Vallilassa 309 ja 318, Käpylässä 314 ja 168 ja Pasilassa 318 ja 318. Käpylän haarakirjaston huomattavasti rajoitettu lasten lukusalin aukiolo johtui siitä, ettei Käpylän työväenyhdistyksen taloon, mihin haarakirjasto oli sijoitettuna toukokuun puolivälistä elokuun loppuun saakka, ollut mahdollista järjestää lasten lukusalia. Eteläinen lukuhuoneisto oli avoinna 254 päivänä. Uudessa huoneistossa toimenpantujen korjausten takia tämä lukusali oli suljettuna koko kesä- ja heinäkuun ajan sekä elokuun alkupäivinä.

Päivittäinen aukioloaika oli sama kuin ennenkin.

Lukusalikäyntien lukumäärä ¹⁾ v. 1939 ja 1938 käy ilmi seuraavasta taulukosta:

	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukuhuoneet		Käyntejä kaikkiaan	
	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938
Pääkirjasto	32,245	39,073	34,579	40,274	227,825	255,747	53,866	65,694	348,515	400,788
Haarakirjasto,										
Kallion	—	—	25,281	25,798	269,492	307,444	43,862	53,732	338,635	386,974
Töölön	—	—	—	—	114,498	161,477	18,289	23,705	132,787	185,182
Vallilan	—	—	—	—	144,151	161,330	27,132	25,148	171,283	186,478
Käpylän	—	—	—	—	67,609	71,524	5,136	7,419	72,745	78,943
Pasilan	—	—	—	—	13,803	16,798	6,507	8,252	20,310	25,050
Eteläinen lukuhuoneisto	—	—	—	—	—	—	—	—	126,032	201,595
Yhteensä	32,245	39,073	59,860	66,072	837,378	974,320	154,792	183,950	1,210,307	1,465,010

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1939	1938
Pääkirjasto	1,093	1,135
Kallion haarakirjasto	1,069	1,099
Töölön »	417	524
Vallilan »	552	529
Käpylän »	246	227
Pasilan »	64	71
Eteläinen lukuhuoneisto	496	571
Yhteensä	3,937	4,156

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa yleisön käytettävänä seuraava määrä:

¹⁾ Taulukossa ilmoitetut käyntien määrät sanomalehtisaleissa ja eteläisessä lukuhuoneistossa sekä Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneita koskevat vastaavat luvut eivät ole täysin tarkat, koska käyntimerkinnot on suoritettu mekaanisin laskukojein.

	Aikakauslehtiä		Sanomalehtiä	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	376	421	60	82
Kallion haarakirjasto	141	162	68	85
Töölön »	51	57	23	28
Vallilan »	54	65	21	35
Käpylän »	40	44	18	22
Pasilan »	38	42	16	16
Eteläinen lukuhuoneisto	46	53	17	33

Satuillat. Talven, kevään ja syksyn kuluessa järjestettiin pääkirjastossa 21 suomenkielistä ja 20 ruotsinkielistä sekä Kallion haarakirjastossa 16 suomenkielistä ja 5 ruotsinkielistä satuiltaa lapsille.

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuuston v. 1934 vahvistamien kirjavaraston tarkastusta koskevien säännösten mukaisesti toimittivat kirjaston virkailijat kesäkuussa kirjallisuusosastoihin I—III kuuluvien kirjojen tarkastuksen. Tarkastuksen valvojina olivat kuten aikaisemmin filosofianmaisterit C.-R. Gardberg ja S.-K. Kilpi. Tarkastuksen johdosta poistettiin luetteloista puuttuneet 340 nidosta, joista 273 oli kuulunut pääkirjaston, 43 Kallion haarakirjaston, 2 Töölön haarakirjaston, 4 Vallilan haarakirjaston, 17 Käpylän haarakirjaston ja 1 Eteläisen lukuhuoneiston kirjavarastoon.

Näiden lisäksi poistettiin luetteloista 2,346 loppuunkulunutta nidosta, joista 1,449 oli kuulunut pääkirjastoon, 681 Kallion haarakirjastoon, 2 Töölön haarakirjastoon, 98 Vallilan haarakirjastoon ja 116 Käpylän haarakirjastoon. Kaikkiaan poistettiin siten kertomusvuonna 2,686 nidosta.

Kirjastoon hankittiin ja luetteloitiin 11,524 uutta nidosta. Luetteloitu kirjavarasto käsitti vuoden alussa 243,156 nidosta ja vuoden lopussa 251,994. Viimeksi mainituista oli 134,500 eli 53.4 % suomenkielistä, 107,269 eli 42.6 % skandinaavista ja 10,225 eli 4.0 % muunkielistä (saksan-, englannin-, ranskan- ja vironkielistä) kirjallisuutta. Vastaavat prosenttiluvut olivat v. 1938 53.1, 43.0 ja 3.9.

Vuoden lopussa kirjavarasto jakaantui eri kirjallisuusryhmiin seuraavasti:

	Nidoksia	%
I. Uskontoa	8,525	3.4
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	24,469	9.7
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	14,502	5.8
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	94,247	37.4
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuus-historiaa ja taidetta	28,428	11.3
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	14,929	5.9
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	15,941	6.3
VIII. Kielitiedettä	4,251	1.7
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita sekalaisia aineita	16,136	6.4

X. Lukusaleihin sijoitettua kirjallisuutta (haku- teoksia, sidottuja aikakaus- ja sanomalehtiä y.m.)	Nidoksia 30,566	% 12.1
Yhteensä	251,994	100.0

Vastaavat prosenttiluvut olivat v. 1938: 3.4, 9.6, 5.6, 37.5, 11.4, 5.9, 6.3, 1.7, 6.3 ja 12.1.

Pääkirjaston ja haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakaantui vuoden vaihteessa seuraavasti:

	1939		1938	
	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	145,034	57.6	140,789	57.9
Kallion haarakirjasto	60,603	24.0	59,056	24.3
Töölön »	18,109	7.2	17,428	7.2
Vallilan »	14,417	5.7	13,978	5.7
Käpylän »	7,792	3.1	7,510	3.1
Pasilan »	4,631	1.8	4,352	1.8
Eteläinen lukuhuoneisto	1,408	0.6	43	0.0
Yhteensä	251,994	100.0	243,156	100.0

Kirjavaraston arvo arvioitiin vuoden alussa 5,930,010 mk:ksi ja vuoden lopussa 6,212,250 mk:ksi.

Kirjalahjat. Kertomusvuonna merkittiin kirjalahjoituksia seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta: kirjastonhoitaja H. M. Cashmore (Birmingham), herra E. J. Dörr, Eduskunnan kirjasto, Englannin konsuli ja lähetystö, herra W. H. Featherstone, haarakirjastonhoitaja E. Grönroos, herra E. Heikel, Japanin Helsingin-lähetystö, tohtori Siao King-Fang (Brysseli), kirjailija A. R. Mills, Neuvosto-Venäjän Helsingin-lähetystö, ent. lähetysneuvos T. Snellman, tohtori J. Sonck, Suomalainen kirjakauppa, Turkin Tukholman-lähetystö ja valtioneuvoston julkaisuvarasto.

Lisäksi kirjasto sai julkaisuja, joita olivat toimittaneet Arbetarnes Bildningsförbund (Tukholma), Biblioteca Carnegie (San Juan), Biblioteca Comunale dell'Archiginnasio (Bologna), The Carnegie United Kingdom Trust, Deichmanske bibliotek (Oslo), Deutsche Schule zu Helsinki, Eesti geodeetide ühing, Esselte ab. (Tukholma), Finlayson-Forssa oy. (Tampere), Forum-lehden toimitus, Göteborgin kaupunginkirjasto, Helsingin historiayhdistys, Helsingin kauppiaitten kauppaoppilaitos, Helsingin kaupungin huoltolautakunta, Helsingin kaupunginhallitus, Helsingin kaupungin kansakoulut, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin teknilliset laitokset, Helsingin kaupungin tilastotoimisto, Helsingin säästöpankki, De Hostos centenary commission (San Juan), Hälsingborgin kaupunginkirjasto, Kustannusliike Kivi, Kuopion kaupunginkirjasto, Lundin yliopiston kirjasto, Metsätieteellinen tutkimuslaitos, Odensen keskuskirjasto, Oslon yliopiston kirjasto, Pohjoismaiden yhdyspankki, Porin kaupunginkirjasto, Rauman kaupunginkirjasto, Reichsbahnzentrale für den deutschen Reiseverkehr, Rubber-Stichting (Amsterdam), Ruotsalaisen kirjallisuuden seura, Sanomalehtien ilmoitustoimisto, Secretaria de educacion (Cuba), Stettinin kaupunginkirjasto, Suomen kunnallinen keskustoimisto, Suomen maataloustieteellinen seura, Suomen matkailu-

yhdistys, Suomen matkat, Suomen meripelastusseura, Suomen pankki, Suomen ruotsalainen tyttöpartioliiitto, Suomen vankeinhoitoyhdistys, Henkivakuutusyhtiö Suomi, Tampereen kaupunginhallitus, Tampereen kaupunginkirjasto, Tukholman kaupunginkirjasto, tullihallituksen tilastollinen toimisto, Turun kaupunginhallitus, Turun kaupungin tilastollinen toimisto, Turun kaupunginkirjasto, Turun yliopisto ja sen kirjasto, Uppsalan yliopiston kirjasto, Vaasan kaupunginkirjasto, Leo ja Regina Wainsteinin säätiö, valtion kirjastotoimisto, Viipurin kaupunginhallitus, Viipurin kaupunginkirjasto, Viipurin ruotsalainen yhteislyseo, sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: A.B.F., Aikain vartija, Bank of Finland, Barnens missionstidning, Britain to-day, Demag Nachrichten, Elanto, Helmiä syvyydestä, Helsingin N.M.K.Y:n kuukauslehti, Helsingin ympäristölehti, Herää valvomaan, Hissbladet, Hissilehti, HOK (Helsingin Osuuskauppa), Industritidningen, Inner Culture, Joutohetki, Kevättylvö, Kirjasanommat, Kylän lehti, Käsityökerho, Labor, Lapsi ja nuoriso, Lasten lähetyslehti, Légion d'honneur, Melontaurheilu, Metsätaloudellinen aikakauslehti, Missionstidning för Finland, Nuori kirkko, Pirkka, Pärlor ur djupet, Réalités françaises, Ristin voitto, Sosialinen aikakauskirja, Suomen lähetysseuran, Suomen matkailu, Suomen pienviljelijä, Säästöpankki, Talouskalusto, Teknikervärlden, Teollisuuslehti, Teosofi, Teosofiskt forum, The Baltic Times, Turistliv i Finland, Työrintama, Unitas, Urheilukalastaja, Uskon sanoma, Wandlung, Viiri, Virkamieslehti ja Voittosanoma.

Painosta julkaistiin kolme v. 1938 kirjastoon hankitun kirjallisuuden lisäluetteloja, joista yksi käsitti suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden, toinen ruotsin-, tanskan- ja norjankielisen kirjallisuuden ja kolmas saksan-, ranskan- ja englanninkielisen kirjallisuuden.

Tulot. Kirjaston tulot nousivat 127,465: 35 mk:aan oltuaan 115,601: 25 mk v. 1938.

Pääkirjaston ja haarakirjastojen tulojen jakautuminen selviää seuraavasta taulukosta:

	Pääkirjasto		haarakirjasto						Tuloja kaikkiaan					
			Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Passilan							
	Markkaa ja penniä													
<i>Kuukausi</i>														
Tammikuu	9,758	30	1,850	15	447	50	314	60	93	70	226	40	12,690	65
Helmiäkuu	5,410	85	1,369	15	308	30	202	80	59	30	205	90	7,556	30
Maaliskuu	11,718	80	2,399	50	552	—	336	55	140	—	246	—	15,392	85
Huhtikuu.....	9,736	—	2,213	85	561	—	403	50	125	50	255	50	13,295	35
Toukokuu	10,515	20	2,655	—	497	50	438	50	169	—	255	50	14,530	70
Kesäkuu	7,296	—	1,981	—	373	50	271	50	133	—	220	50	10,275	50
Heinäkuu.....	7,240	—	1,968	—	626	50	340	—	145	—	245	—	10,564	50
Elokuu	7,543	50	1,969	50	413	—	335	50	115	50	259	—	10,636	—
Syyskuu	7,469	—	1,698	—	406	50	310	50	80	—	213	—	10,177	—
Lokakuu	5,851	50	1,946	50	403	—	233	50	148	—	229	—	8,811	50
Marraskuu	9,316	—	2,592	50	715	—	297	50	183	50	250	50	13,355	50
Joulukuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	180	—
Yhteensä	91,855	15	22,643	15	5,303	80	3,484	45	1,392	50	2,786	30	127,465	35
<i>Tuloerä</i>														
Sakkoja	87,645	90	20,379	30	5,167	80	3,240	05	1,310	80	545	—	118,288	85
Suom. kiel. luett.....	136	—	1,110	—	22	—	130	—	14	—	19	—	1,431	—
Ruots. kiel. luett.	359	—	181	—	12	—	32	—	11	—	4	—	599	—
Vieraskiel. luett.	123	50	10	—	5	—	—	—	—	—	—	—	138	50
Eräantyneitä vak. ...	1,189	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,319	—
Sekalaisia tuloja	2,401	75	832	85	97	—	82	40	56	70	2,218	30	5,689	—
Yhteensä	91,855	15	22,643	15	5,303	80	3,484	45	1,392	50	2,786	30	127,465	35

Lainajaat maksoivat sakkoa 54,379 tapauksessa. Kaupunginkassaan suoritettujen erääntyneiden vakuuksien lukumäärä oli 56. Kaikkiaan myytiin 784 luetteloa, joista 572 käsitti suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden (A-ryhmä), 171 pääasiassa ruotsinkielisen kirjallisuuden (B-ryhmä) ja 41 yksinomaan saksan-, ranskan- ja englanninkielisen kirjallisuuden (C-ryhmä). Myydyt luettelot jakaantuivat hintansa ja laatunsa puolesta seuraavasti:

Hinta, mk	A-ryhmä	B-ryhmä	C-ryhmä	Yhteensä	Hinta, mk	A-ryhmä	B-ryhmä	C-ryhmä	Yhteensä
1	67	2	—	69	5	9	—	22	31
1:50	2	—	19	21	6	—	61	—	61
2	256	102	—	358	12	10	1	—	11
3	228	5	—	233					
					Yhteensä 572 171 41 784				

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjojen korvausrahoja kertyi 2,556:20 mk.

Menot ¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myönnetty määrärahat:

	Määräraha, mk	Menot, mk
Palkat, palkkiot ja sairaasapu	2,257,065: —	2,169,365: 40
Vuokrat	557,920: —	550,530: —
Lämpö	87,420: —	78,986: 80
Valaistus	63,400: —	46,325: 35
Siivous	12,000: —	10,514: 50
Vedenkulutus	2,300: —	1,695: 40
Puhtaanapito	14,600: —	10,744: —
Kalusto	16,900: —	35,310: 85
Sidonta- ja painatuskulut ²⁾	285,000: —	251,967: 40
Tarverahat	19,000: —	30,281: 25
Kirjallisuus	600,000: —	609,406: 95
Yhteensä 3,915,605: —		3,795,127: 90

Kaupungin avustamat yhdistykset. Kaupunginhallitukselta avustusta saaneiden yhdistysten Kirjoja sokeille ja Brage sekä Suomen työväen arkiston ja Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin apurahojen käyttö oli kirjaston johtokunnan valvonnan alainen.

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — ²⁾ Sidontaan käytettiin 214,669:40 ja painatuksiin 37,298 mk

XVII. Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseon johtokunnan kertomus v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Museon johtokunnan muodostivat professori A. Hämäläinen, puheenjohtajana, professori V. Voionmaa varapuheenjohtajana sekä filosofiantohtori T. Stjernschantz. Kaupunginhallituksen edustajana oli rouva M. Salmela-Järvinen. Museon johtaja, arkkitehti A. W. Rancken, toimi sihteerinä. Johtokunta kokoontui vuoden aikana viiteen istuntoon, joissa käsiteltiin ja otettiin päätettäviksi museon hallintoa ja hoitoa koskevia asioita.

Museo oli avoinna yleisölle muina arkipäivinä klo 12—15, pääsymaksun ollessa 1 mk, paitsi perjantaisin klo 17—20, jolloin pääsy oli vapaa, sekä lauantaisin, jolloin museo oli suljettuna.

Ikkunain maalauksen y. m. korjaustöiden takia museo suljettiin lokaan 3 p:nä ja pidettiin sen jälkeen rauhattomien olojen takia suljettuna toistaiseksi.

Museossa kävi vuoden aikana 4,236 henkilöä, joista maksavia oli 3,274.

Museon kokoelmat lisääntyivät 392 numeroa, joista huonekaluja ja taloustarpeita 28, vaate- ja kudontakappaleita 3, rahoja ja kunniamerkkejä 7, tauluja ja kuvia 10, valokuvia 302, veistoksia 3, kirjallisuutta 6, kortteja ja piirustuksia 5, aseita ja työkaluja 5, hopeaesineitä 12 sekä sekalaista tavaraa 11.

V:n 1939 kuluessa tehtyjen tärkeimpien ostojen joukossa on mainittava runsaasti kuvia ja kirjallisuutta, pukuja ja huonekaluja vanhasta Kaivopuiston kylpylästä y. m.

Vapaaherra E. von Willebrandin perilliset Ruotsissa lahjoittivat vapaaherra von Willebrandin ratsukilpailupalkintokokoelman, joka jo ennen oli museossa talletuksena. Lahjoittajat ottivat myös 5,000 mk:lla osaa uuden vitriinin hankkimiseen mainittua kokoelmaa varten. Vitriinin hinta nousi 7,850 mk:aan.

Seuraavat henkilöt ja liikkeet tekivät sitä paitsi lahjoituksia museolle: Helsingin kiinteistötoimisto, herrat Fahlbeck, De gamlas vännen niminen yhdistys, herrat A. Rönberg, E. Hukkinen ja E. Selin, rouva L. Hjelt, kultaseppä Hj. Fagerroosin perilliset, liikennetarkastaja Y. Arpakari, Kaivopuiston kylpylä oy. sekä kamreeri I. Timgrenin ja filosofianmaisteri M. Waseniuksen perilliset.

XVIII. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1939 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja toiminta. Kaupunginvaltuusto valitsi v:ksi 1939 musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden sekä muiksi jäseniksi filosofiantohtori V. Annalan, rouva E. von Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan, kirjaltaja S. Leinon, filosofiantohtori H. Ramsayn ja toimittaja R. Sventon. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli ministeri V. Salovaara. Lautakunta valitsi varapuheenjohtajakseen v:ksi 1939 tohtori Ramsayn. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuholm.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 8 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 130 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 114.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin vakinainen miesluku v. 1939 oli 71. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi edelleen professori G. Schnéevoigt.

Vuoden aikana toimeenpantiin 15 varsinaista sinfoniakonserttia ja 1 ylimääräinen sinfoniakonsertti sekä orkesterin 25 vuotisjuhlasinfoniakonsertti, joista professori Schnéevoigt johti 10 (yhteen näistä osallistui myös Sulho Ranta johtaen oman sävellyksensä), Leo Funtek yhden, Martti Similä yhden, Ernest Ansermet yhden, Eero Kosonen yhden, Tauno Hannikainen yhden, Toivo Haapanen yhden ja Armas Järnefelt yhden. Lisäksi annettiin 19 kansansinfoniakonserttia ja 11 kansankonserttia. Kansansinfoniakonsertteja johti professori Schnéevoigt 9, N. Gilse van der Pals kaksi ja Toivo Haapanen, Väinö Pesola, Arvo Hannikainen, Truvor Svento, Sulho Ranta, Zador Szabados, Tauno Hannikainen ja Simon Pergament-Parment kukin yhden. Kansankonsertteja johti professori Schnéevoigt yhden ja Arvo Hannikainen viisi sekä N. Gilse van der Pals, Tauno Hannikainen, Eero Selin, Martti Similä ja Ole Edgren kukin yhden. Vappumattina annettiin Arvo Hannikaisen johdolla.

Orkesteri avusti 107 oopperanäytännössä ja 7 yksityisessä konsertissa.

Edellä mainituissa sinfoniakonserteissa ja ylimääräisissä konserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Kerttu Bernhard, Nikolai Orloff, Timo Mikkilä, Kurt Wallden ja Shura Cherkassky (piano), Ruth Posselt, Kai Kajanen ja Guila Bostabo (viulu), Yrjö Ikonen, Sigurd Björling, Saga Standertskjöld ja Aune Antti (laulu), Tibor de Machula (sello) ja Elis Mårtensson (urut). 25 vuotisjuhlakonsertissa esiintyi Anja Ignatius (viulu).

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Jean Sibelius: Sinfonia I, IV, VI, Der Barde, Tapiola, Satu; Leevi Madetoja: Sinfonia I; Nils-Eric Ringbom: Movimento sinfonico; Lauri Ikonen: Sinfonia II; Uno Klami: Sinfonia I; Sulho Ranta: Sarja näytelmästä Akhneton; Armas Järnefelt: Koskenlaskija; ja Truvor Svento: Sinfonia I.

b) ulkomaalaisia sävellyksiä: Rachmaninoff: Sinfonia III, Rapsodia Paganinin teemasta, Pianokonsertti III; Respighi: Toccata pianolle ja orkesterille; Rich. Strauss: Till Eulenspiegels lustige Streiche; Weber: Alkusoitto Euryanthe; Dvorak: Viulukonsertti d-molli, sellokonsertti h-molli, 3 biblische Lieder; Bruckner: Sinfonia V; Glasunow: Viulukonsertto a-molli; Bax: The garden of Fand sinfooinen runo; Debussy: L'enfant prodigue, La mer; Wagner: alkusoitto oopperasta Tannhäuser, alkusoitto ja Isolden lemmentuulo oopperasta Tristan ja Isolde sekä aaria oopperasta Lentävä hollantilainen; Samuel Barber: Music for a Scene from Shelly; Moussorgsky: Lieder und Tänze des Todes; Schumann: Sinfonia I ja IV; Chopin: Pianokonsertto II; Elgar: Nursery Suite; Offenbach: aaria oopperasta Hoffmannin seikkailut; Södermann: aaria oopperasta Kuningas Heimer ja Aslög; Tscherepnin: 3 venäläistä tanssia; Beethoven: Sinfonia I, III ja IV sekä alkusoitto Leonore III, Pianokonsertto V; Berlioz: Alkusoitto Benvenuto Cellini, Symphonie fantastique; Ravel: Ma mere l'Oye; Mozart: Resitatiivi, rondo ja aaria oopperasta Così fan tutte, sekä aaria oopperasta Il re pastore.

Sinfoniakonserteissa, orkesterin juhlakonsertti mukaan luettuna, kävi kaikkiaan 5,707 henkilöä eli keskimäärin 335.7 henkilöä konserttia kohden ja kansansinfonia- ja kansankonserteissa 11,834 henkilöä eli keskimäärin 394.5 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat luvut v. 1938 olivat 6,445 ja 13,196. Vappumatineassa oli 608 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1939 olivat 733,511: 50 mk, josta 288,546: 50 mk oli tuloja orkesterin omista konserteista ja 444,965 mk tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä nuottien vuokraamisesta. Talousarviossa tulot arvioitiin 900,000 mk:ksi. Kaupunginorkesterin valtionapu oli 450,000 mk.

V:een 1938 verraten tulot vähenivät 81,777: 50 mk johtuen pääasiassa siitä, että kaupunginorkesterin toiminta sodan puhjettua kokonaan keskeytyi. Vuoden viimeinen sinfoniakonsertti annettiin marraskuun 24 p:nä ja viimeinen kansankonsertti marraskuun 26 p:nä. Samaan aikaan lopetti Suomalainen oopperakin toimintansa, joten sieltäkään käsin tuloja ei sen jälkeen kertynyt.

Menot nousivat v. 1939 3,887,558: 30 mk:aan, josta palkkauksia 3,530,043 mk, konserttikuluja 212,835: 15 mk ja muita kuluja 144,680: 15 mk. Talousarviossa menot oli arvioitu seuraavasti: palkkaukset 3,528,310 mk, konserttikulut 245,000 mk ja muut kulut 136,000 mk.

Tilintarkastukset. Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimiston voimassa olevan johtosäännön 6 §:n mukaan orkesterin taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain laatimaan yhdistelmän kertyneistä tuloista ja maksettaviksi hyväksytyistä menoista sekä ennen seuraavan kuukauden 7 päivää antamaan sen musiikkilautakunnalle. Jokaisen kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus ja havaittiin näissä tarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjojen kanssa.

V:n 1939 talousarvio. Syyskuun 1 p:nä päivätyn kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle v:n 1939 talousarviolaskelmansa, jonka mukaan kaupungin lopullisten menojen kaupunginorkesterin voimassapidosta arvioitiin nousevan 2,660,090 mk:aan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavoin kuin edellisinäkin vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1939 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 mk:n korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1939 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Konserttien radiointi. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kaupungille suoritettavan kertamaksun ollessa 4,000 mk sinfoniakonserttia ja 2,000 mk kansankonserttia kohden.

Musiikkilautakunnan esityksestä yleisradio kertomusvuoden aikana osallistui ulkomaisten vierailevien johtajien ja solistien palkkaamiseen.

Orkesterin johtajan toimi. Lautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto kesäkuun 21 p:nä myönsi orkesterin johtajalle professori Schnéevoigtille oikeuden edelleen pysyä virassaan vuoden ajan hänen täytettyään marraskuun 8 p:nä 1939 67 vuotta. Heinäkuun 13 p:nä kaupunginhallitus professori Schnéevoigtin pyynnöstä myönsi hänelle virkalomaa syyskuun 12 p:n ja lokakuun 16 p:n väliseksi ajaksi, jotta hän New Yorkin maailmannäyttelyn yhteydessä voisi johtaa siellä suunnitellun Sibeliuskonsertin. Tämän virkaloman aikana professori Schnéevoigt nautti vain osittaista palkkaa. Joulukuun 27 p:nä kaupunginhallitus pyynnöstä myönsi professori Schnéevoigtille palkatonta virkalomaa maaliskuun 1 p:n ja marraskuun 8 p:n 1940 väliseksi ajaksi vierailumatkaa varten ulkomaille.

Ulkoilmakonsertit. Ulkoilmakonserttien järjestämiseksi v. 1939 myönnetty 35,000 mk:n määräraha jaettiin seuraavasti: 12,600 mk Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle 5 konsertista Hesperian puistossa, 5 konsertista Alppilan puistossa ja 6 konsertista Kaivopuistossa; 13,200 mk Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle 8 konsertista Hermannissa, Vallilassa ja Mustikkamaalla ja 9 konsertista Käpylässä; sekä Rannikkolaivaston soittokunnalle 8 konsertista Kalliossa ja Toukolassa ynnä 7 konsertista Pasilassa. Huomautettakoon, että suojeluskunnan soittokunnan konsertit kestivät 1 ½ tuntia, muiden konserttien kestäessä tunnin.

Oopperan kanssa tehty sopimus. Musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera oy:n välinen sopimus huhtikuun 29 p:ltä 1929 sanottiin lautakunnan puolelta irti, minkä jälkeen oopperan kanssa tehtiin uusi erinäisissä osissa tarkistettu sopimus, jonka mukaan oopperan suoritettava korvaus orkesterin myötävaikutuksesta oopperaesityksissä kuitenkin jäi entiselleen eli 70,000 mk:aan kuukaudessa.

Orkesterin konserttien mainostamista koskeva kysymys oli lautakunnan valmistelun ja käsittelyn alaisena, mutta jätettiin olosuhteiden pakosta toistaiseksi lepäämään.

Orkesterin valtuuskunta. Orkesterin uuden järjestyssäännön mukaan orkesterin jäsenten on kunkin soittokauden alussa valittava luottamusmiehistö, n.s. valtuuskunta, johon kuului kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä

ja jonka tehtävänä on tarpeen tullen edustaa orkesterin jäsenistöä, sovitella orkesterin jäsenten keskuudessa mahdolliset erimielisyydet ja olla välittävänä elimenä musiikkilautakunnan ja orkesterin jäsenten kesken. Valtuuskunnan varsinaisiksi jäseniksi valittiin soittokaudeksi 1939/40 orkesterin jäsenet H. Jäger, M. Orlando ja E. Rantasuo sekä varajäseniksi A. Fransman ja Y. Selin.

XIX. Rakennustarkastuskonttori

Rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v:lta 1939 saatiin seuraavat tiedot:

Kertomusvuonna syyskuun loppuun asti kaupungissa harjoitettu rakennustoiminta oli kaupungin kokoon verraten normaali. Poikkeuksellisten olojen vuoksi rakennustoiminta lamaantui vuoden loppukuukausina, joten koko vuoden tilasto jäi jonkun verran edellisen vuoden tilastoa pienemmäksi. Hyväksytyt uudisrakennuspiirustusten lukumäärä oli 221, joista 62 oli lisärakennusten tai korotusten sekä 190 muutostöiden piirustuksia. Uudisrakennuksissa oli suunnitteilla 3,571 asuinhuoneistoa ja niissä 8,601 asuinhuonetta, joissa oli keskimäärin 2.4 huonetta huoneistoa kohden. Varasto-, myymälä-, työhuone- y.m.s. tilojen pinta-ala oli 270,340 m² ja kaikkien rakennusluvan saaneiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus 2,037,907 m³.

Kertomusvuonna valmistui 196 uudisrakennusta, joista lisärakennuksia ja korotuksia oli 36; muutostöitä oli 98. Valmistuneiden asuinhuoneistojen lukumäärä oli 3,377 ja huoneiden lukumäärä 7,546. Huomioonottaen vuoden aikana puretut 841 huonetta oli varsinainen asuinhuonelisäys siis 6,705. Valmistuneet asuinhuoneet käsittivät keskimäärin 2.2 huonetta. Valmistuneiden rakennusten varasto-, myymälä-, työhuone- y.m. tilojen pinta-ala oli 133,620 m² ja rakennusten yhteinen kuutiotilavuus 1,293,415 m³.

Vuoden aikana oli rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisena 514 työmaata, joista uudisrakennuksia oli 326 ja muutostöitä 188. Konttorin kortiston mukaan näillä työmailla suoritettiin n. 3,600 tarkastusta.

Arvion mukaan käytettiin v. 1939 rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisina olleisiin uudisrakennuksiin n. 30 miljoonaa tiiltä, n. 32,000 tonnia sementtiä ja n. 8,200 tonnia rautaa.

Rakennustarkastuskonttorin tulot piirustusten tarkastamisesta ja rakennustöiden valvonnasta nousivat 1,156,070 mk:aan ja rakennusaikana käytetyn katumaan vuokrat 539,406 mk:aan eli siis konttorin tulot 1,695,476 mk:aan. Rakennustarkastuksesta aiheutuneet menot olivat 1,098,684 mk.

XX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminnastaan v. 1939 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna itseoikeutettuina jäseninä rakennustarkastaja A. Toivonen, joka samalla toimi puheenjohtajana, ase-makaava-arkkitehti B. Brunila ja kaupunginarkkitehti G. Taucher sekä kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemina jäseninä professori J. S. Sirén, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja konttoristi A. V. Lehtokoski. Sihteerinä toimi rakennustarkastuskonttorin virkailija S. von Schoultz.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminta v. 1939 tapahtui vilkkaan rakennustoiminnan merkeissä, kunnes Keski-Euroopassa syyskuun alussa puhjennut sota aiheutti rakennustoiminnan huomattavan heikkene-misen. Kokoukset pidettiin kunkin kuukauden ensimmäisenä ja kolman-tena keskiviikkona. Kolme ylimääräistä kokousta mukaan luettuna toimi-kunta oli koolla 27 kertaa. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 415, edellisenä vuonna 511. Tarkastettujen piirustusten lukumäärä jakautuu seuraavasti:

Asunto- ja liikerakennuksia	109	Korotus- ja lisärakennuksia.....	32
Rakennuksia omakotialueilla ...	20	Julkisivunmuutoksia.....	51
Tehdas-, varasto- y.m. raken- nuksia	33	Mainospiirustuksia	23
			<u>Yhteensä 268</u>

Huomattava osa piirustuksista hyväksyttiin vasta sen jälkeen kun toimi-kunnan vaatimat muutokset olivat tulleet huomioonotetuiksi. Uudisraken-nuspiirustuksista, joita oli 152, hylättiin ensi käsittelyssä puolet eli 74 ehdotusta.

Toimikunnan menot nousivat kertomusvuonna 9,950 mk:aan.

XXI. Holhouslautakunta

Holhouslautakunnan kertomus v:lta 1939 oli seuraava:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1939 puheenjohtajana kaupunginviskaali, varatuomari J. W. Sadeniemi sekä jäseninä esittelijäneuvos, kanslianeuvos I. V. Groundstroem, varatuomari N. A. Lahtinen ja oikeusneuvos O. Möller. Sihteerinä toimi varatuomari H. L. Borenus. Sen jälkeen kun lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri oli lokakuussa kutsuttu sotapalvelukseen, hoiti puheenjohtajan tehtäviä lautakunnan jäsen Lahtinen ja sihteerintointia kanslia-apulainen A. W. Törn.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 43 kertaa. Sääntömääräiset kokoukset pidettiin joka tiistai, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin sääntömääräisiä kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina. Marraskuun 28 p:n jälkeen ei lautakunta vallinneiden olosuhteiden vuoksi ollut tilaisuudessa pitämään sääntömääräisiä kokouksia.

Lautakunnan kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen yhteinen pykälälukumäärä oli 730 ja sen vuoden aikana tarkastamien holhoustilien luku oli 790. Sen ohessa lautakunta pyynnöstä antoi holhoojille ja kasvattajille suullisia neuvoja ja tietoja holhouksenalaisten asiain hoidosta.

Lautakunnan kappaleeseen holhouskirjaa oli vuoden alussa merkittynä 1,192 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista edellisiä oli 1,017 ja jälkimmäisiä 175, holhoustoimista oli 453 lakimääräistä ja 564 määräykseen perustuvaa. Kertomusvuoden lopussa oli holhouskirjaan merkittynä kaikkiaan 1,177 holhous- ja uskotunmiehen tointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia oli 428 ja määräykseen perustuvia 583 eli yhteensä 1,011, sekä uskotunmiehen toimia 166.

XXII. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1939 oli seuraava:

Joulukuun 21 p:nä 1938 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto valitsi oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1939 seuraavat jäsenet: asianajaja N. Arosen, lakitieteenkandidaatti G. Norrménin, oikeusneuvosmies G. Nyberghin, toimittaja A. Sumun ja varatuomari E. Tulenheimon. Näistä johtokunta valitsi puheenjohtajaksi oikeusneuvosmies Nyberghin ja varapuheenjohtajaksi asianajaja Arosen. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Johtokunnalla oli vuoden aikana neljä kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja apulaisoikeusavustajan tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapulaisena oli lakitieteenylioppilas S. Lindegrén, joka syyskuun 15 p:stä joulukuun 31 p:ään nautti sairaslomaa sijaisenaan lakitieteenylioppilas S. Salomaa. Kesälomasijaisina toimistossa olivat varatuomari H. Miilumäki ja konttoristi E. Koivula.

Toimiston menosääntö nousi kertomusvuonna 219,795 mk:aan edellisenä vuonna oltuaan 191,795 mk.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana entiseen tapaan toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättsjälpsanstalt). Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien oikeusaputoimistojen kanssa.

Muuten oikeusaputoimiston toiminta jatkui entiseen tapaan. Asiakkaiden ja asiain luku pysyi suurin piirtein muuttumattomina, joskin lisäystä oli jossain määrin havaittavissa. M.m. työpalkkariitoja koskevat asiat lisääntyivät. Reservin kertausharjoitukset aiheuttivat jatkuvasti lisääntymistä sotilasavustusasioissa. Jäljempänä seuraavat numerotiedot valaisevat tarkemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 12,369, edellisenä vuonna 11,944, v. 1937 11,823 ja v. 1936 12,009.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaanotto-päiviä	Käyntien kakkiaan	Käyntejä päivää kohden		Vastaanotto-päiviä	Käyntien kakkiaan	Käyntejä päivää kohden
Tammikuu	25	1,095	43.8	Heinäkuu ...	26	948	36.5
Helmikuu.....	24	993	41.4	Elokuu	27	1,118	41.4
Maaliskuu	26	1,114	42.8	Syyskuu ...	26	986	37.9
Huhtikuu	22	884	40.2	Lokakuu	26	1,105	42.5
Toukokuu	24	1,113	46.4	Marraskuu .	25	1,106	44.2
Kesäkuu	25	1,277	51.1	Joulukuu ...	23	630	27.4
				Yhteensä	299	12,369	41.4

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 299 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 41.4 niiden edellisenä vuonna ollessa 39.7 ja v. 1937 39.3.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 94 ja pienin 10.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y.m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 4,341, joista 4,306 oli kertomusvuonna tulleita ja 35 edellisestä vuodesta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 4,270, niistä hakemuskirjoja 3,675.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyi-vät seuraavasti:

	Mp	Np	Yht.		Mp	Np	Yht.
Ajomiehiä	2	—	2	Koneenhoitajia .	3	—	3
Asfalttityönteki- jöitä	2	—	2	Konemestareja .	3	—	3
Asioitsijoita	2	—	2	Konttoristeja ...	5	9	14
Autonapumiehiä	5	—	5	reita	1	—	1
Autonasantajia .	8	—	8	Kulkukauppiai- ta	9	1	10
Autonkuljettajia	36	—	36	Kutojia	—	11	11
Autonomistajia .	1	—	1	Kylvettäjiä	—	1	1
Autonpesijöitä ..	—	1	1	Laivapoikia	1	—	1
Betonityönteki- jöitä	6	—	6	Laborantteja	1	—	1
Ent. luotseja	1	—	1	Lapsenhoitajia ..	—	2	2
Ent. opettajia ...	1	—	1	Lastentarhan- opettajia	—	1	1
Ent. poliiseja	1	—	1	Latojia	1	—	1
Eristäjiä	1	—	1	Laulajattaria ...	—	1	1
Filosofiankandi- daatteja	1	—	1	Leipureita	2	8	10
Hierojia	—	2	2	Levyseppiä	1	—	1
Hiojia	4	—	4	Liikeapulaisia ...	4	17	21
Hopeakiilloitta- jia	1	1	2	Liikemiehiä	1	—	1
Huonekalunkiil- loittajia	1	—	1	Lämmittäjiä	4	—	4
Juoksupoikia ...	2	—	2	Maalareita	30	—	30
Juoksutyttöjä ...	—	6	6	Maanviljelijöitä .	1	—	1
Kamppajia	—	6	6	Makkaratyönte- kijöitä	3	—	3
Kauppamatkus- tajia	6	—	6	Mekaanikkoja ...	2	—	2
Kauppiaita	2	2	4	Merimiehiä	1	—	1
Keittäjiä	—	28	28	Metallityönteki- jöitä	9	—	9
Kelloseppiä	1	—	1	Modisteja	—	4	4
Kersantteja	1	—	1	Muurareita	5	—	5
Kirjaltajia	2	—	2	Musiikkereita ...	4	—	4
Kirjansitojia ...	3	—	3	Nahkatyönteki- jöitä	2	—	2
Kirvesmiehiä ...	26	—	26	Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	1,774	1,774
Kivityönteki- jöitä	8	—	8	Neitejä	—	11	11

	Mp	Np	Yht.		Mp	Np	Yht.
Näyttelijöitä ...	—	1	1	Silittäjiä	—	11	11
Ompelijoita	—	49	49	Sorvaajia	4	—	4
Opiskelijoita ...	1	1	2	Suutareita	3	—	3
Pakkaajia	3	—	3	Sähköasentajia .	15	—	15
Palvelijoita	—	89	89	Sähkötyönteki-			
Partureita	1	4	5	jöitä	2	—	2
Peltiseppiä	7	—	7	Talonmiehiä	6	3	9
Pesijöitä	—	10	10	Tarjoilijoita	—	25	25
Pianonvirittäjiä.	1	—	1	Tehdastyönteki-			
Piirustajia	1	—	1	jöitä	9	129	138
Prässääjiä	2	—	2	Teknikkoja	1	—	1
Putkityönteki-				Tiilenkantajia ...	1	—	1
jöitä	11	—	11	Torikauppiaita .	—	2	2
Puuseppiä	16	—	16	Tullaajia	2	—	2
Rahastajia	—	3	3	Tuomareita	1	—	1
Rakennustyön-				Turkkureita	2	—	2
tekijöitä	8	24	32	Työntekijöitä			
Rappareita	2	—	2	(edellä mainit-			
Rautatieläisiä ...	3	—	3	semattomia) ..	210	—	210
Ravintola-apu-				Työnjohtajia	2	—	2
laisia	—	25	25	Vahtimestareita.	10	—	10
Ruokalakojunpi-				Valajia	2	—	2
täjiä	—	2	2	Varastoapulaisia	9	—	9
Räätäleitä	11	—	11	Vartijoita	11	—	11
Sanomalehden-				Verhoilijoita	5	—	5
jakajia	—	2	2	Viilajia	11	—	11
Seppiä	6	—	6	Väjäreitä	4	—	4
Siivoojia	—	51	51				
				Yhteensä	600	2,317	2,917

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:

vuokrariitoja	42	Testamenttioikeuteen kuulu-	
työ- ja palkkariitoja	420	via asioita	5
muuta velkomisjuttuja	53	Yleisiä veroja koskevia asioita	113
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	27	Vähäpätöisiä rikosasioita	3
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Sotilasavustuksia	1,421
avioriitoja	9	Tapaturma-asioita	23
avioeroja	122	Toimeksiantoja	82
perheen elatusasioita	145	Tiedusteluja, hakemuksia, va-	
kuolleeksi julistamisia	1	lituksia y.m.	1,851
Perintöoikeuteen kuuluvia		Yhteensä	4,341
asioita	24		

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 4,316 kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	534	Annettu eri viranomaisille.....	3,490
Oikeudenkäynnillä ratkaistu...	158	Juttuja, joissa toimisto otti	
Erinäisistä syistä jätetty sil-		haasteen, mutta ei ajanut	
lensä	108	loppuun	26
		Yhteensä	4,316

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 3,490 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualla otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	14	ensimmäinen kaupungin-	
Valtioneuvosto	19	vouti	15
Valtiovarainministeriö	1	raastuvanoikeus.....	12
Sisäasiainministeriö	2	poliisilaitos	1
Kulkulaitosten ja yleisten tõi-		sairaalahallitus	1
den ministeriö	2	huoltolautakunta	8
Puolustusministeriö	2	lastensuojelulautakunta	2
Sosiaaliministeriö	5	kiinteistölautakunta	1
Ulkoasiainministeriö	1	Tampereen kaupunginhallitus	1
Korkein oikeus	19	Porvoon kaupunginvouti	1
Korkein hallinto-oikeus	191	Lahden kaupunginvouti	1
Valtiokonttori	1	Lahden kaupungin verotus-	
Lääkintöhallitus	1	lautakunta	1
Vakuutusneuvosto	19	Haagan kauppalanhallitus ...	1
Valtion tapaturmatoimisto ...	1	Helsingin kihlakunnan kruu-	
Uudenmaan läänin maaherra	1,632	nunvouti	1
Hämeen läänin maaherra	2	Helsingin maalaiskunnan kun-	
Viipurin läänin maaherra.....	3	nallislautakunta	1
Mikkelin läänin maaherra	1	Helsingin sotilaspiirin esikun-	
Kuopion läänin maaherra	3	ta	4
Oulun läänin maaherra	1	Helsingin sotilaspiirin kutsun-	
Tampereen tuomiokapituli	1	tatoimisto	2
Helsingin kaupungin:		Karjalan kannaksen sotilas-	
kaupunginhallitus	25	piirin esikunta	1
tutkijalautakunta	41	Siviilivirkakunnan leski- ja	
maistraatti	1,448	orpokassa	1
		Yhteensä	3,490

Se seikka, että 108 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 26 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomicistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan,

osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 192 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 158 asiaa, joista 151 juttua voitettiin ja 7 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 315 kertaa 153 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 299: ään, esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa enemmän kuin joka toinen päivä.

XXIII. Työnvälitystoimisto

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston kertomus ¹⁾ v:lta 1939 oli seuraavan sisältöinen:

Työmarkkinat. Kertomusvuoden kuluessa työmarkkinoissa tapahtui erikoisen suuria muutoksia. Yleisenä piirteenä voidaan mainita, että vuoden alkupuoliskolla työmarkkinat olivat varsin suotuisat, kun monella kohdin niille antoi leiman lähestyvän olympiavuoden aiheuttama laajentunut tuotanto. Vuoden loppupuolesta jäänyt kuva on sen sijaan päinvastainen: maailmanrauhan häiriintyminen ja sodan syttyminen Keskieuroopassa lamaanutti jo loppukesällä talouselämää, ja sodan uhkan lähestyessä syksyllä omaa maatamme ja sotatointen puhjettua vuoden lopulla, muovautuivat työmarkkinat kokonaan uudennlaisiksi, tuotannon pysähtyessä toisilta osin täydelleen, toisilta osin suuntautuessa kokonaan uusille raiteille. Kuvaavina ilmiöinä mainittakoon, että vuoden lopulla esimerkiksi kotiapulaisten kysyntä loppui miltei tyystin, kun sen sijaan työvoiman toimittaminen riittävässä määrin suojavarusteiden rakentamiseen ja muihin sodan alkamisen ja nimenomaan pääkaupungin ensimmäisen pommituksen aiheuttamiin tilapäistöihin tuotti toimiston asianomaisille osastoille vaikeuksia. Tunnusomaista kertomusvuoden loppupuolelta oli, että työnantajat supistivat työvoiman tilaamisen aivan välttämättömiin tapauksiin ja että työnhakijoiden määrää vähensi oleellisesti miesten kutsuminen armeijan palvelukseen sekä naisten ja nuorten henkilöiden evakuointi pääkaupungista maaseudulle.

Työnvälityslautakunta. Lautakunnan kokoonpanossa ei kertomusvuonna tapahtunut muutoksia. Puheenjohtajana oli varatuomari E. Tulenheimo, varapuheenjohtajana työnjohtaja K. Hiltunen ja jäsenenä johtaja W. Korhonen ja talousneuvos O. Vilamo työnantajien edustajina sekä toimitsija E. Härmä ja eristäjä K. Saarnijärvi työntekijäin edustajina. Työnantajien edustajien varajäsenenä olivat insinööri V. J. Hintikka ja kamreeri O. Tiderman sekä työntekijäin edustajien varajäsenenä toimitsija T. Bryggari ja pianoteknikko J. Virtanen. Kaupunginhallituksen edustajana työnvälityslautakunnassa oli kaupungin rahatoimenjohtaja J. Helo.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 10 (edellisenä vuonna 11) kokousta. Kokouksissaan lautakunta käsitteli yhteensä 223 (156) asiaa. Lautakunnan kokouksissaan käsittelemistä tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

Vuoden ensimmäisessä kokouksessa tammikuun 14 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle kaupunginhallituksen suostuneen lautakunnan esityksestä kotipuhelimen hankkimiseen kaupungin kustannuksella työnvälitystoimiston merimiesosaston osastonjohtajalle. Samassa kokouksessa lautakunta päätti pyytää kaupunginhallitusta ehdottamaan sosiaaliministeriölle, että

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1941.

ministeriö antaisi ohjeet työnvälitystoimiston henkisen työn osaston järjestämisestä koko maan käsittäväksi henkisen työn välityksen keskuksiksi, jollaiseksi osaston toiminta alun perin oli suunniteltu ja joksi se tosiasiassa jo oli muodostumassa. Edelleen lautakunta päätti samassa kokouksessaan valita työnvälitystoimiston maatalousosaston sääntöpalkkaiseksi osastonjohtajaksi 32 hakijasta agrologi A. von Schoultzin.

Helmikuun 8 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle, että Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys r.y. oli sosiaaliministeriölle ilmoittanut vuoden alusta lukien lopettaneensa harjoittamansa työnvälitystoiminnan. Samassa kokouksessa ilmoitettiin kaupungin lakimiehen yhtyneen lautakunnan kantaan kansaneläkelain soveltamisesta, minkä kantansa lautakunta oli alistanut kaupunginhallituksen ratkaisuun. Tämän mukaan työnvälitystoimiston ylimääräisten toimistoapulaisten oli katsottava olevan julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa, mutta toimiston ylimääräisten siivoojain ja ylimääräisen lähetin toimia oli laadultaan pidettävä yksityisoikeudelliseen alaan kuuluvina.

Kokouksessa maaliskuun 17 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle kaupunginhallituksen päättäneen, tehdyn anomuksen hyväksyen, oikeuttaa työnvälitystoimiston käyttämään kaupungin vaakunaa mainoksissaan, lomakeissaan ja kirjekuorissaan. Vielä ilmoitettiin lautakunnalle samassa kokouksessa, että kiinteistölautakunta oli työnvälityslautakunnan pyynnöstä sanonut irti kesäkuun 1 p:stä 1939 lukien henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston yhteisen, Aleksanterinkadun 12:sta vuokratun huoneiston, joka oli k.o. osastoille käynyt aivan liian ahtaaksi, sekä vuokrannut samasta ajankohdasta lähtien mainituille osastoille uuden huoneiston talosta Unioninkatu 14. Samassa kokouksessa lautakunta hyväksyi johtajan ehdotuksen toimintaohjeiksi ilta-apulaisten välittämisessä ja päätettiin välittäminen aloittaa huhtikuun 1 p:nä sekä keskeyttää se kesällä heinäkuuksi. Tämän toimintamuodon alkuvaiheet on selostettu v:n 1938 toimintakertomuksessa, ja vaikka kertomusvuonna ennätettiinkin vain kokeellisessa mielessä tätä työnvälitysmuotoa suorittaa — syyskauden tilanteen kehittyessä päivä päivältä yhä poikkeuksellisemmaksi, keskeytettiin ilta-apulaisten välittäminen toistaiseksi — todettiin tänä aikana ilmeiseksi, että ilta-apulaisten välittäminen nykyoloissa on Helsingin kokoisessa kaupungissa tarpeellista ja tarkoituksenmukaista. Paikkakunnalta poismuuttaneen agronomi E. Blomqvistin tilalle maatalousosaston toimikunnan jäseneksi työnantajien edustajana lautakunta valitsi samassa kokouksessa agronomi G. L. Lill-Smedsin.

Huhtikuun 22 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunnalle ilmoitettiin sosiaaliministeriön vahvistaneen työnvälitystoimiston anomuksen mukaisesti uudenmalliset työnhakemuskortit käytettäväksi nuoriso-osastolla ja henkisen työn osastolla.

Kokouksessaan toukokuun 24 p:nä lautakunta päätti, maatalousosaston toimikunnan ehdotuksen hyväksyen, määrätä maatalousosaston osastonjohtajan tekemään virkamatkana tutustumiskäynnin Lahden, Tampereen, Turun ja Salon työnvälitystoimistojen maatalousosastoille. Samassa kokouksessa lautakunta päätti määrätä työnvälitystoimiston johtajan ja nuoriso-osaston osastonjohtajan edustajikseen elokuussa Helsingissä pidettävään IV Pohjoismaiseen ammattikoulukokoukseen.

Lautakunnan kokouksessa heinäkuun 5 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle sosiaaliministeriön hyväksyneen työnvälitystoimiston suunnittelemat lo-

makkeet käytettäväksi toimenhakulomakkeina työnvälitystoimiston henkisen työn osastolla ja maatalousosastolla.

Kokouksessaan elokuun 30 p:nä lautakunta käsitteli ehdotuksensa työnvälitystoimiston v:n 1940 talousarvioksi.

Syyskuun 30 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta valitsi majuri E. A. Holmströmin kuoleman johdosta avoimeksi joutuneeseen aputyömiesten alaosaston osastonhoitajan toimeen 42 hakijasta hovioikeuden auskultantti S. Korpelan. Samassa kokouksessaan lautakunta päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen, että tämä kehoittaisi kaupungin virastoja ja laitoksia työvoimaa tarvitessaan ensi kädessä kääntymään työnvälitystoimiston puoleen. Samanlainen aloite oli tehty jo v. 1937, mutta ei kaupunginhallituksen silloin antamaa kehoitusta oltu kautta linjan noudatettu. Esityksen mukaisen kehoituksen ilmoittikin kaupunginhallitus sittemmin antaneensa kaikille kaupungin hallintoelimille noudatettavaksi kaikissa niissä tapauksissa, joissa on kysymys sellaisten tointen täyttämisestä, joita ei julisteta haettaviksi.

Lautakunnan kokouksessa lokakuun 21 p:nä lautakunnalle selostettiin sosiaaliministeriön kiertokirje, jossa työnvälitystoimistoja kehoitettiin yhteistoimintaan m.m. lähimaalaiskuntien hallintoelimien sekä maataloudellisten järjestöjen kanssa mahdollisesti vapautuvan työvoiman sijoittamiseksi maatalouden palvelukseen. Samalla ilmoitettiin lautakunnalle, että työnvälitystoimisto oli kiertokirjeen johdosta ollut neuvotteiluissa 24 eri järjestön t.m.s. kanssa sekä lisäksi lähettänyt kirjeellisen yhteistoimintapyynnön Uudenmaan läänin kaikkien kuntien kunnallislautakunnille. Samassa kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle, että sosiaaliministeriö oli vahvistanut työnvälitystoimiston esityksen mukaiset työnhakemuskortit toimiston maatalousosastolle. Niinikään ilmoitettiin tässä kokouksessa lautakunnalle kaupunginhallituksen asettaneen työttömyyskomitean ja valinnee siihen jäseniksi m.m. työnvälitystoimiston johtajan. Samassa kokouksessa lautakunta täytti avoimena olleen sääntöpalkkaisen toimentajan toimen.

Lausunnot yksityisten yhdistysten työnvälityslupaa koskevista anomuksista. Kun työnvälityslain mukaan sosiaaliministeriön on asianomaisen kunnan valtuustolta hankittava lausunto yksityisten yhdistysten hakiessa toimilupaa työnvälityksen harjoittamiseen, on työnvälityslautakunta edelleen kertomusvuonna käsitellyt tällaisia anomuksia lausunnon antamista varten kaupunginvaltuuston käsittelyn pohjaksi.

Kokouksessaan helmikuun 8 p:nä lautakunta antoi puoltavan lausunnon Lääketieteenkandidaattiseura r.y:n hakemuksesta saada toimilupa työpaikkojen maksulliseen välittämiseen yhdistyksen jäsenille, ehdottaen lautakunta p.o. toimiluvan myönnettäväksi kuitenkin ainoastaan v:n 1941 toukokuuhun asti ja edellytyksellä, että yhdistykselle annettaisiin määräykset yhteistoiminnasta työnvälitystoimiston henkisen työn osaston kanssa. Kaupunginvaltuusto antoi asiasta samoilla ehdoilla puoltavan lausunnon ja sosiaaliministeriö myönsi huhtikuun 13 p:nä 1939 anotun toimiluvan kahden vuoden ajaksi toukokuun 1 p:stä 1939 lukien.

Heinäkuun 5 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta päätti antaa puoltavan lausunnon Medicinarklubben Thorax r.f.-nimisen yhdistyksen vastaavanlaisesta anomuksesta. Tässäkin lausunnoissaan lautakunta ehdotti toimiluvan myönnettäväksi ainoastaan toukokuun alkuun v. 1941. Kaupunginvaltuuston annettua asiasta samansisältöisen lausunnon, so-

siaaliministeriö myönsi syyskuun 16 p:nä 1939 anotun toimiluvan mainittuun ajankohtaan saakka.

Kokouksessaan syyskuun 30 p:nä lautakunta antoi epäävän lausunnon Suomen teollisuusteknikkojen liitto r.y:n anomuksesta saada jatkotoimilupa työvälistyksen harjoittamiseen. Liiton välistysoimintaa osoittava tilasto oli nimittäin näyttänyt mainitun toiminnan jääneen mitättömän vähäiseksi.

Samassa kokouksessaan lautakunta päätti antaa puoltavan lausunnon Suomen rakennusmestariiliitto r.y:n hakemuksesta saada toimilupa maksullisen työvälistyksen harjoittamiseen omille jäsenilleen. Tämänkin toimiluvan lautakunta ehdotti myönnettäväksi ainoastaan toukokuun alkuun v. 1941. Näiden toimilupa-anomusten ratkaisusta ei lautakunnalle kertomusvuoden aikana saapunut ilmoitusta.

Marraskuun 15 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta päätti antaa puoltavan lausunnon Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys r.y:n anomuksesta saada jatkuvasti harjoittaa maksutonta työvälistystä alle 18-vuotiaille jäsenilleen. Tässäkin tapauksessa lautakunta ehdotti, että anottu toimilupa annettaisiin v:n 1941 toukokuuhun saakka. Kertomusvuoden kuluessa ei lautakunnalle saapunut ilmoitusta tämänkään anomuksen ratkaisusta.

Työvälistysoimisto. *Osastot.* Kertomusvuonna työvälistysoimiston osastojako säilyi edellisestä vuodesta muuttumattomana. Toimistossa oli neljä erikoisosastoa, nim. henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, maatalousosasto ja merimiesosasto, sekä yleisinä osastoina miesosasto ja naisosasto. Yleiset osastot jakautuivat kumpainenkin kolmeen alaosaan, nim. miesosasto rakennusammattimiesten y.m. alaosaan, metalliammattimiesten y.m. alaosaan ja sekatyömiesten alaosaan, sekä naisosasto kotiapulaisten alaosaan, ravintola-, tehdas- ja ammattityöntekijöiden alaosaan ynnä puhdistus- ja sekatyöläisten alaosaan.

Toimiston henkilökunta. Kertomusvuonna työvälistysoimisto menetti kuoleman kautta kaksi ansioitunutta virkailijaansa nim. osastonhoitaja majuri E. A. Holmströmin ja toimentaja K. E. Teräksen. Lautakunnan kiitollisuuden ja kaipauksen merkinä lautakunnan puolesta laskettiin seppeleet näiden uutтерien työvälistysvirkamiesten hautakummulle.

Paikkakunnalta poismuuton takia työvälistysoimiston palveluksesta erosi toimentaja M. Seppälä.

Niinkuin edellä mainittiin, valittiin maatalousosaston osastonjohtajaksi agrologi Å. von Schoultz ja sekatyömiesten alaosaan osastonhoitajaksi hovioikeudenauskultantti S. Korpela. Avoimeksi joutuneeseen erikoisosastojen toimentajan virkaan valittiin ylimääräinen toimentaja filosofianmaisteri K. Sihvonen.

Sääntöpalkkaiset viranhaltijat olivat seuraavat:

Työvälistysoimiston johtajana oli filosofianmaisteri S. Seppälä. Erikoisosastojen osastonjohtajina olivat henkisen työn osastolla filosofianmaisteri Y. Vuorjoki, nuoriso-osastolla filosofianmaisteri W. Mattlar, merimiesosastolla diploomimerikapteeni F. Huhtala ja maatalousosastolla agrologi Å. von Schoultz. Alaosaanjohtajina olivat rakennusammattimiesten alaosaan herra V. Jyrkänne, metalliammattimiesten alaosaan konemestari V. Landen, sekatyömiesten alaosaan hovioikeudenauskultantti S. Korpela, kotiapulaisten alaosaan neiti E. Sund-

ström, ravintola-alaosastolla rouva R. Hänninen sekä puhdistus- ja sekatyöläisten alaosastolla neiti L. Ahkia. Merimiesosaston naisasiakkaitten työnvälityksessä oli osastonhoitajana neiti A. Bruun. Toimentajina olivat filosofianmaisterit T. Helme ja K. Sihvonen, neidit A. Ahovaara, T. Melanen, S. Rechartt, A. Vallinheimo ja rouva A. Veteli sekä herrat V. Jokinen, T. Linnajoki, R. Ryöti, M. Turunen ja K. Vuolanne. Kirjaajana oli rouva L. Penttilä, vahtimestareina herrat T. Leander, V. Kauhanen ja G. A. Leemloch ja ovenvartijana neiti I. Karlsson.

Ylimääräisinä virkailijoina toimivat ammatinvalinnan ohjaaja filosofianmaisteri N. Mäki, toimistoapulaiset filosofianmaisterit B. Herlin ja H. Korte sekä neiti V. Österman. Lähettinä oli B. Indola.

Toimiston kirjeenvaihto. Työnvälitystoimistoon saapui kertomusvuonna 9,550 kirjelmää. V. 1938 vastaava luku oli 7,315 ja v. 1937 1,576.

Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 11,218. Edellisenä vuonna oli lähetetty 9,516 ja v. 1937 4,065 kirjelmää.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhön sijoittamista ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun saakka. Jos anomus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana, uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalle. Samoin menetellään niissä tapauksissa, joissa työnhakija on osoitettu työhön, mikä on niin lyhytaikaista, että hän jo saman kalenterikuukauden sisällä tulee uudistamaan työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden taitteessa, merkitään se siirtoma seuraavan kuukauden tilastoon.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemusten määrää kuvaa seuraava taulukko:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	2,605	2,131	4,736	2,605	2,131	4,736
Helmikuu	1,161	411	1,572	1,519	1,857	3,376	2,680	2,268	4,948
Maaliskuu	1,101	354	1,455	1,882	2,266	4,148	2,983	2,620	5,603
Huhtikuu	1,162	313	1,475	1,757	2,250	4,007	2,919	2,563	5,482
Toukokuu	724	260	984	2,184	2,788	4,972	2,908	3,048	5,956
Kesäkuu	731	502	1,233	2,033	2,049	4,082	2,764	2,551	5,315
Heinäkuu	516	250	766	1,442	1,506	2,948	1,958	1,756	3,714
Elokuu	373	204	577	2,048	2,493	4,541	2,421	2,697	5,118
Syyskuu	582	430	1,012	2,523	2,703	5,226	3,105	3,133	6,238
Lokakuu	745	451	1,196	2,895	2,178	5,073	3,640	2,629	6,269
Marraskuu	800	351	1,151	1,842	2,175	4,017	2,642	2,526	5,168
Joulukuu	1,024	582	1,606	1,645	533	2,178	2,669	1,115	3,784
Kaikkiaan	—	—	—	24,375	24,929	49,304	—	—	—
%	—	—	—	49.4	50.6	100.0	—	—	—

Taulukosta ilmenee, että työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 49,304, josta miesten tekemiä 24,375 eli 49.4 % ja naisten tekemiä 24,929 eli 50.6 %. V. 1938 työnhakemusten määrä oli 42,049, josta miesten tekemiä 20,492 eli 48.7 % ja naisten tekemiä 21,557 eli 51.3 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	24,375	49.4	20,492	48.7	+3,883	18.9
Naisten	24,929	50.6	21,557	51.3	+3,372	15.6
Yhteensä	49,304	100.0	42,049	100.0	+7,255	17.3

Miesten työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta lisääntyneet 3,883:lla eli 18.9 %:lla ja naisten työnhakemukset 3,372:lla eli 15.6 %:lla. Työnhakemusten kokonaismäärä oli lisääntynyt 7,255:llä eli 17.3 %:lla.

Ammattialoitain työnhakemukset ryhmittivät seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	1,034	4.2	609	2.4	1,643	3.3
Metalliteollisuus	2,522	10.4	87	0.4	2,609	5.3
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	123	0.5	22	0.1	145	0.3
Kemiallinen teollisuus	15	0.1	21	0.1	36	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	62	0.3	40	0.2	102	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	1	0.0	204	0.8	205	0.4
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	11	0.0	921	3.7	932	1.9
Paperiteollisuus	26	0.1	49	0.2	75	0.2
Puuteollisuus	489	2.0	32	0.1	521	1.1
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	83	0.3	69	0.3	152	0.3
Valaistuslaitokset	409	1.7	23	0.1	432	0.9
Graafillinen teollisuus	83	0.3	36	0.1	119	0.2
Rakennusteollisuus	5,532	22.7	278	1.1	5,810	11.8
Luokittamattomat teknilliset toimet	480	2.0	26	0.1	506	1.0
Liikeala	1,530	6.3	3,284	13.2	4,814	9.8
Ravintola- ja hotelliliike	76	0.3	2,384	9.6	2,460	5.0
Meriliikenne	3,491	14.3	456	1.8	3,947	8.0
Lastaus ja purkaminen	613	2.5	—	—	613	1.2
Maaliikennelaitokset	460	1.9	5	0.0	465	0.9
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	617	2.5	681	2.7	1,298	2.6
Taloustoimet	—	—	9,274	37.2	9,274	18.8
Erinäiset toimet	6,718	27.6	6,428	25.8	13,146	26.7
Kaikkiaan	24,375	100.0	24,929	100.0	49,304	100.0

Tarkastettaessa miesten työnhakemuksia huomataan, että suurin osa eli 27.6 % kuuluu otsakkeeseen Erinäiset toimet, mikä johtuu siitä, että tähän ryhmään kuuluu — asiapoikien ja erinäisten muitten tointen lisäksi — valtaosa sekatyömiesten alaosaston asiakkaitten työnhakemuksista. Seuraavina järjestyksessä ovat työnhakemukset rakennusteollisuuden alalla 22.7 %, meriliikenteen alalla 14.3 % ja metalliteollisuuden alalla 10.4 %. Naisten työnhakemuksista oli suurin määrä eli 37.2 % taloustointen alalta. Lähinnä seurasivat ryhmät Erinäiset toimet ja Liikeala.

Edellä oleva taulukko ei kuvaa työnhakemuksia osastojaon pohjalla, koska saman ammattialan työntekijät voivat jakaantua useammalle eri osastolle. Niinpä kuuluvat esim. rakennusteollisuuden aputyömiehet sekatyömiesten alaosastolle ja naispuoliset rakennussiivoajat puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosastolle.

Alla olevasta taulukosta ilmenee työnhakemusten jakaantuminen työnvälitystoimiston eri osastoille.

Alaosasto tai erikoisosasto	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	4,234	17.4	—	—	4,234	8.6
Metalliammattimiesten »	3,206	13.2	—	—	3,206	6.5
Sekatyömiesten »	8,486	34.8	—	—	8,486	17.2
Kotiapulaisten »	—	—	2,407	9.7	2,407	4.9
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	3,118	12.5	3,118	6.3
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	13,082	52.5	13,082	26.5
Henkisen työn osasto	1,825	7.5	3,545	14.2	5,370	10.9
Nuoriso-osasto	2,250	9.2	1,716	6.9	3,966	8.1
Merimiesosasto	3,295	13.5	456	1.8	3,751	7.6
Maatalousosasto	1,079	4.4	605	2.4	1,684	3.4
Koko toimisto	24,375	100.0	24,929	100.0	49,304	100.0

Työtä hakeneet henkilöt. Työnvälitystoimiston asiakkaina oli kertomusvuonna 17,873 eri henkilöä, josta miehiä 10,094 eli 56.5 % ja naisia 7,779 eli 43.5 %.

Huomioonottaen, että sama henkilö esiintyy useissa tapauksissa työnhakijana eri kuukausina, esitetään seuraavassa taulukossa työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä kuukausittain:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu ..	1,990	1,230	3,220	Heinäkuu ..	1,474	967	2,441
Helmikuu ...	2,120	1,299	3,419	Elokuu	1,699	1,350	3,049
Maaliskuu ...	2,199	1,292	3,491	Syyskuu	2,230	1,957	4,187
Huhtikuu ...	2,187	1,366	3,553	Lokakuu	2,280	1,512	3,792
Toukokuu ...	2,173	1,707	3,880	Marraskuu ..	2,038	1,578	3,616
Kesäkuu	1,925	1,413	3,338	Joulukuu ...	1,910	936	2,846

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	10,094	56.5	8,986	54.9	+ 1,108	+ 12.3
Naiset	7,779	43.5	7,375	45.1	+ 404	+ 5.5
Yhteensä	17,873	100.0	16,361	100.0	+ 1,512	+ 9.2

Miesten lukumäärä oli noussut 1,108 eli 12.3 % ja naisten lukumäärä 404 eli 5.5 %. Koko toimiston osalta oli työtä hakeneitten henkilöitten lukumäärä noussut 1,512 eli 9.2 %. Edellisenä vuonna, jolloin ensimmäistä kertaa v:n 1933 jälkeen työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä lisääntyi, tämä nousu oli 1.6 %.

Työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	628	6.2	434	5.6	1,062	5.9
Metalliteollisuus	1,088	10.8	60	0.8	1,148	6.4
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	72	0.7	18	0.2	90	0.5
Kemiallinen teollisuus	8	0.1	13	0.2	21	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	37	0.3	28	0.3	65	0.4
Kehruu- ja kutomateollisuus	1	0.0	83	1.1	84	0.5
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	9	0.1	241	3.1	250	1.4
Paperiteollisuus	19	0.2	36	0.5	55	0.3
Puuteollisuus	241	2.4	26	0.3	267	1.5
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	30	0.3	41	0.5	71	0.4
Valaistuslaitokset	153	1.5	9	0.1	162	0.9
Graafillinen teollisuus	38	0.4	22	0.3	60	0.3
Rakennusteollisuus	2,139	21.2	21	0.3	2,160	12.1
Luokittamattomat teknilliset toimet	199	2.0	14	0.2	213	1.2
Liikeala	730	7.2	1,772	22.8	2,502	14.0
Ravintola- ja hotelliliike	27	0.3	1,293	16.6	1,320	7.4
Meriliikenne	2,145	21.2	225	2.9	2,370	13.3
Lastaus ja purkaminen	201	2.0	—	—	201	1.1
Maaliikennelaitokset	235	2.3	2	0.0	237	1.3
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	411	4.1	331	4.2	742	4.2
Taloustoimet	—	—	1,845	23.7	1,845	10.3
Erinäiset toimet	1,683	16.7	1,265	16.3	2,948	16.5
Kaikkiaan	10,094	100.0	7,779	100.0	17,873	100.0

Taulukkoon on otettu kukin eri henkilö ainoastaan yhden kerran riippumatta siitä, että hän ehkä on esiintynyt työnhakijana useita kertoja vuoden kuluessa. Tästä johtuukin, että jakaantuminen eri ammattialoille ei ole aivan sama kuin työnhakemusten kohdalla.

Työnvälitystoimiston eri osastoille jakaantuivat työtä hakeneet henkilöt seuraavasti:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	1,844	18.3	—	—	1,844	10.3
Metalliammattimiesten »	1,307	12.9	—	—	1,307	7.3
Sekatyömiesten »	2,121	21.0	—	—	2,121	11.9
Kotiapulaisten »	—	—	1,447	18.6	1,447	8.1
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	1,720	22.1	1,720	9.6
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	925	11.9	925	5.2
Henkisen työn osasto	912	9.0	1,825	23.5	2,737	15.3
Nuoriso-osasto	1,207	12.0	1,206	15.5	2,413	13.5
Merimiesosasto	2,047	20.3	225	2.9	2,272	12.7
Maatalousosasto	656	6.5	431	5.5	1,087	6.1
Koko toimisto	10,094	100.0	7,779	100.0	17,873	100.0

Suurin oli työnhakijoitten määrä henkisen työn osastolla, 15.3 %. Lähinnä seurasivat nuoriso-osasto 13.5 % ja merimiesosasto 12.7 %.

Tarjotut työpaikat. Tarjottuihin työpaikkoihin samoin kuin työnhakemuksiinkin nähden on otettava huomioon, että ne sellaisilla työaloilla,

joilla esiintyy työvoiman puutetta, ovat voimassa verraten pitkän ajan, siirtyen kuukaudesta toiseen.

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	863	1,780	2,643	863	1,780	2,643
Helmikuu	103	308	411	509	1,649	2,158	612	1,957	2,569
Maaliskuu	85	371	456	789	2,120	2,909	874	2,491	3,365
Huhtikuu	91	549	640	994	2,463	3,457	1,085	3,012	4,097
Toukokuu	157	926	1,083	1,492	2,853	4,345	1,649	3,779	5,428
Kesäkuu	181	803	984	1,455	2,190	3,645	1,636	2,993	4,629
Heinäkuu	86	618	704	1,079	1,496	2,575	1,165	2,114	3,279
Elokuu	111	386	497	1,367	2,414	3,781	1,478	2,800	4,278
Syyskuu	169	591	760	1,294	2,287	3,581	1,463	2,878	4,341
Lokakuu	65	270	335	1,644	1,683	3,327	1,709	1,953	3,662
Marraskuu	37	221	258	715	1,407	2,122	752	1,628	2,380
Joulukuu	54	312	366	913	264	1,177	967	576	1,543
Kaikkiaan	—	—	—	13,114	22,606	35,720	—	—	—
%	—	—	—	36.7	63.3	100.0	—	—	—

Toimiston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna 35,720 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 13,114 eli 36.7 % ja naisten paikkoja 22,606 eli 63.3 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	13,114	36.7	8,840	27.9	+4,274	+48.3
Naiset	22,606	63.3	22,820	72.1	— 214	— 0.9
Yhteensä	35,720	100.0	31,660	100.0	+4,060	+12.3

Miehille tarjottujen paikkojen luku lisääntyi 4,274:llä eli 48.3 %, kun sen sijaan naisille tarjottujen paikkojen luku väheni 214:llä eli 0.9 %:lla. Työpaikkatarjousten kokonaisluku lisääntyi 4,060:llä eli 12.3 %. V. 1938 oli lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna miesten kohdalla 3.3 %, naisten kohdalla 8.2 % ja yhteensä 6.3 %.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	971	7.4	1,266	5.6	2,237	6.3
Metalliteollisuus	731	5.6	95	0.4	826	2.3
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	28	0.2	9	0.0	37	0.1
Kemiallinen teollisuus	9	0.1	41	0.2	50	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	19	0.1	56	0.3	75	0.2

A m m a t t i a l a	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	52	0.2	52	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	11	0.1	746	3.3	757	2.1
Paperiteollisuus	45	0.3	137	0.6	182	0.5
Puuteollisuus	172	1.3	27	0.1	199	0.6
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	10	0.1	100	0.5	110	0.3
Valaistuslaitokset	49	0.4	36	0.2	85	0.2
Graafillinen teollisuus	17	0.1	49	0.2	66	0.2
Rakennusteollisuus	2,503	19.1	44	0.2	2,547	7.1
Luokittamattomat teknilliset toimet	65	0.5	69	0.3	134	0.4
Liikeala	341	2.6	1,327	5.9	1,668	4.7
Ravintola- ja hotelliliike	43	0.3	3,202	14.2	3,245	9.1
Meriliikenne.....	1,434	10.9	213	0.9	1,647	4.6
Lastaus ja purkaminen	88	0.7	—	—	88	0.2
Maaliikennelaitokset	466	3.6	—	—	466	1.3
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton hen- kinen työ	151	1.1	189	0.8	340	1.0
Taloustoimet	—	—	11,737	51.9	11,737	32.9
Erinäiset toimet	5,961	45.5	3,211	14.2	9,172	25.7
Kaikkiaan	13,114	100.0	22,606	100.0	35,720	100.0

Miehistä oli suurin työvoiman kysyntä luokittamattomien n.s. erinäisten tontien kohdalla. Kuten edellä on mainittu, kuuluvat tähän ryhmään pääasiallisesti sekatyömiehet ja asiapojat. Tämänlaatuista toimia tarjottiin siis 5,961 eli 45.5 % miespaikoista. Lähinnä seurasivat, samoin kuin edellisenäkin vuonna, rakennusteollisuuteen ja meriliikenteeseen kuuluvat toimet. Naisten kohdalla oli vilkkain työntarjonta taloustointien alalla: 11,737 paikkaa, mikä määrä on 51.9 % kaikista naisille tarjotuista paikoista. Järjestyksessä seuraavat ravintola- ja hotelliliike, erinäiset toimet ja liikeala. Tässäkin kohden on järjestys suurin piirtein säilynyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Osastoittain jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavan taulukon mukaan:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	1,366	10.4	—	—	1,366	3.8
Metalliammattimiesten »	820	6.2	—	—	820	2.3
Sekatyömiesten »	6,425	49.0	—	—	6,425	18.0
Kotiapulaisten »	—	—	4,455	19.7	4,455	12.5
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	3,550	15.7	3,550	9.9
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	10,387	45.9	10,387	29.1
Henkisen työn osasto	297	2.3	984	4.4	1,281	3.6
Nuorisosasto	1,799	13.7	1,760	7.8	3,559	10.0
Merimiesosasto	1,385	10.6	209	0.9	1,594	4.4
Maatalousosasto	1,022	7.8	1,261	5.6	2,283	6.4
Koko toimisto	13,114	100.0	22,606	100.0	35,720	100.0

Työpaikkatarjouksista kuului 10,387 eli 29.1 % kaikista toimiston täytettäviksi tarjotuista työpaikoista puhdistus- ja aputyöntekijäin ala-

osastolle. Lähinnä seurasivat sekatyömiesten alaosa, 6,425 eli 18.0 % ja koti-pulaisten alaosa, 4,455 eli 12.5 %.

Työvälistykset. Työvälistysoimiston aikaansaamien työvälistysten lukumäärä ilmenee alla olevasta taulukosta, jossa välistykset on jaettu kuukausittain, huomioonottaen myös muihin kuntiin toimitetut välistykset:

K u u k a u s i	Kaikki välistykset			Muihin kuntiin toimitetut välistykset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	651	1,109	1,760	94	75	169
Helmikuu	423	1,158	1,581	72	70	142
Maaliskuu	636	1,428	2,064	171	106	277
Huhtikuu	783	1,467	2,250	198	96	294
Toukokuu	1,222	1,895	3,117	253	136	389
Kesäkuu	1,298	1,504	2,802	229	109	338
Heinäkuu	875	1,139	2,014	199	118	317
Elokuu	1,145	1,655	2,800	212	134	346
Syyskuu	1,175	1,902	3,077	274	201	475
Lokakuu	1,523	1,351	2,874	176	114	290
Marraskuu	582	1,028	1,610	125	105	230
Joulukuu	871	230	1,101	287	21	308
Kaikkiaan %	11,184 41.3	15,866 58.7	27,050 100.0	2,290 64.1	1,285 35.9	3,575 100.0

Työvälistysten kokonaisluku oli 27,050, josta miesten paikkoja 11,184 eli 41.3 % ja naisten paikkoja 15,866 eli 58.7 %. Muihin kuntiin toimitettiin 3,575 välistystä eli 13.2 % välistysten kokonaismäärästä. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 2,691 välistystä eli 11.4 % kokonaismäärästä. Välistyksiä tilapäisiin töihin oli kertomusvuonna 15,712 eli 58.1 % kaikista välistyksistä. Miesten kohdalla oli tällaisia välistyksiä 5,763 eli 51.5 % miesten välistyksistä ja naisten kohdalla 9,949 eli 62.7 % kaikista naisten välistyksistä.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	11,184	41.3	7,500	31.7	+3,684	+49.1
Naiset	15,866	58.7	16,131	68.3	— 265	— 1.6
Yhteensä	27,050	100.0	23,631	100.0	+3,419	+14.5

Työvälistysten lukumäärässä oli tapahtunut vähäistä laskua naisten kohdalla, 265 välistystä eli 1.6 %, kun sen sijaan miesten kohdalla oli huomattavaa nousua, 3,684 välistystä eli 49.1 % miehille välistetyistä työpaikoista. Välistysten kokonaismäärä oli lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 3,419 eli 14.5 %. V. 1938 oli vastaava nousu 5.6 %.

Eri ammattialoille työvälistykset jakaantuivat seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	647	5.8	483	3.0	1,130	4.2
Metalliteollisuus	626	5.6	76	0.5	702	2.6
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	17	0.2	9	0.1	26	0.1
Kemiallinen teollisuus	6	0.1	36	0.2	42	0.2
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	15	0.1	38	0.2	53	0.2
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	30	0.2	30	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	5	0.0	639	4.0	644	2.4
Paperiteollisuus	42	0.4	95	0.6	137	0.5
Puuteollisuus	109	1.0	21	0.1	130	0.5
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	8	0.1	76	0.5	84	0.3
Valaistuslaitokset	42	0.4	22	0.1	64	0.2
Graafillinen teollisuus	11	0.1	40	0.2	51	0.2
Rakennusteollisuus	2,420	21.6	44	0.3	2,464	9.1
Luokittamattomat teknilliset toimet	55	0.5	58	0.4	113	0.4
Liikeala	252	2.3	915	5.8	1,167	4.3
Ravintola- ja hotelliliike	39	0.3	1,835	11.6	1,874	6.9
Meriliikenne	1,023	9.1	189	1.2	1,212	4.5
Lastaus ja purkaminen	86	0.8	—	—	86	0.3
Maaliikennelaitokset	396	3.5	—	—	396	1.5
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton hen- kinen työ	104	0.9	105	0.7	209	0.8
Taloustoimet	—	—	8,204	51.7	8,204	30.3
Erinäiset toimet	5,281	47.2	2,951	18.6	8,232	30.4
Kaikkiaan	11,184	100.0	15,866	100.0	27,050	100.0

Toimitetuista työnvälityksistä oli miesten kohdalla 5,281 eli 47.2 % ryhmään Erinäiset toimet kuuluvia. Sen jälkeen seurasivat lähinnä rakennusteollisuuteen, 2,420 eli 21.6 %, ja meriliikenteeseen, 1,023 eli 9.1 %, kuuluvat toimet. Naisvälityksistä oli 8,204 eli 51.7 % taloustointen alalta. Näihin kuuluvat varsinaisten taloustyöntekijäin lisäksi myös n.s. koti-
siivoajat ja pesijät (6,614), joiden välittämisestä huolehtii puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto. Erinäisiin toimiin kuului 2,951 välitystä eli 18.6 % naispaikkojen kokonaismäärästä sekä ravintola- ja hotellialaan 1,835 välitystä eli 11.6 %.

Työnvälitysten jakaantumisen toimiston eri osastoille kuvaa alla oleva taulukko:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusammattimiesten alaosasto	1,145	10.2	—	—	1,145	4.2
Metalliammattimiesten alaosasto	682	6.1	—	—	682	2.5
Sekatyömiesten »	6,352	56.8	—	—	6,352	23.5
Kotiapulaisten »	—	—	1,459	9.2	1,459	5.4
Ravintola- y.m. työntekijäin »	—	—	2,089	13.2	2,089	7.7
Puhdistus- ja aputyöläisten »	—	—	10,206	64.3	10,206	37.7
Henkisen työn osasto	209	1.9	656	4.1	865	3.2
Nuorisosasto	1,143	10.2	788	5.0	1,931	7.2
Merimiesosasto	984	8.8	188	1.2	1,172	4.3
Maatalousosasto	669	6.0	480	3.0	1,149	4.3
Koko toimisto	11,184	100.0	15,866	100.0	27,050	100.0

Suurin osa välityksistä, nimittäin 10,206 eli 37.7 %, toimitettiin puhdistus- ja aputyöntekijäin alaosastolla. Lähinnä seurasivat sekatyömiesten alaosasto, 6,352 eli 23.5 % sekä ravintola- y.m. alaosasto, 2,089 eli 7.7 %.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työväilylain ja työväilytoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osasto. Henkisen työn osaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina everstiluutnantti V. A. M. Karikoski ja toimitusjohtaja, kauppatieteidenkandidaatti A. Kauppinen sekä työntekijäin edustajina toimitsija J. Hakulinen ja tarkastaja E. Laine. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina ekonoomit G. A. Hannén ja A. E. Monnberg sekä työntekijäin edustajina myymälänhoitaja V. Järvinen ja konttoristi L. Lehto.

Osaston toiminta ei kertomusvuonnaan rajoittunut omaan paikkakuntaan, vaan kohdistui, vieläpä entistä enemmän, maan kaukaisiin osiin. Työväilylautakunnan vuoden alussa tekemään esitykseen, että sosiaaliministeriön toimesta annettaisiin ohjeet yhteistoimintaa varten henkisen työn välitystoiminnassa koko maassa, ei kertomusvuoden kuluessa tullut ratkaisua.

Kertomusvuoden alussa lakkautettiin n.k. virastovaratoiden ilmoittautumisvelvollisuus työväilytoimistoon, joten tämä työnhakuryhmä ei kertomusvuonna enää esiintynyt osaston kirjoissa.

Osasto oli kertomusvuonnaakin kiinteässä yhteistyössä useiden ammattialojen yhdistysten samoin kuin koulujen kanssa. Ylioppilaitten paikanvälitystä varten toimi edelleen osaston valvonnan alaisina kaksi toimenhakuasiamiestä, toinen suomen- ja toinen ruotsinkielisten ylioppilaiden keskuudessa.

Työnhakemuksia tehtiin osastolle kertomusvuonna seuraavasti:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Näisten	Kaikkii	Miesten	Näisten	Kaikkii	Miesten	Näisten	Kaikkii
Tammikuu	—	—	—	225	439	664	225	439	664
Helmikuu	112	212	324	120	290	410	232	502	734
Maaliskuu	100	134	234	186	288	474	286	422	708
Huhtikuu	80	144	224	204	336	540	284	480	764
Toukokuu	128	170	298	187	376	563	315	546	861
Kesäkuu	109	173	282	124	212	336	233	385	618
Heinäkuu	53	86	139	82	199	281	135	285	420
Elokuu	40	62	102	149	317	466	189	379	568
Syyskuu	83	192	275	194	398	592	277	590	867
Lokakuu	90	160	250	160	247	407	250	407	657
Marraskuu	79	121	200	132	341	473	211	462	673
Joulukuu	103	234	337	62	102	164	165	336	501
Kaikkiaan	—	—	—	1,825	3,545	5,370	—	—	—
%	—	—	—	34.0	66.0	100.0	—	—	—

Työnhakemusten kokonaismäärä oli 5,370, joista miesten työnhakemuksia 1,825 eli 34.0 % ja naisten työnhakemuksia 3,545 eli 66.0 %. Naisten työnhakemusten lukumäärä oli joka kuukausi miesten vastaavaa mää-

rää suurempi. Verrattuna v:n 1938 työnhakemusten kokonaismäärään oli kertomusvuoden vastaava luku pienempi, mutta huomioon on otettava, että virastovaratoissa olevat henkilöt eivät enää, niinkuin mainittiin, olleet työnhakijoina osaston kirjoissa, joten suhde itse asiassa oli päinvastainen. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	1,825	34.0	2,691	44.8	-866	-32.2
Naisten	3,545	66.0	3,321	55.2	+224	+ 6.7
Yhteensä	5,370	100.0	6,012	100.0	-642	-10.7

Ammattialoittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörejä ja arkkitehtejä	2	0.1	—	—	2	0.0
Teknikkoja ja piirtäjiä	57	3.1	12	0.3	69	1.3
Työnjohtajia	6	0.3	—	—	6	0.1
Rakennusmestareita	29	1.6	—	—	29	0.5
Varastonhoitajia	61	3.3	1	0.0	62	1.2
Muut teollisuuden ja käsityön alat	7	0.4	12	0.3	19	0.3
Konttoripäälliköitä	11	0.6	—	—	11	0.2
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia.....	22	1.2	226	6.4	248	4.6
Kirjeenvaihtajia	33	1.8	62	1.7	95	1.8
Kone- ja pikakirjoittajia	4	0.2	42	1.2	46	0.9
Konttoriapulaisia	553	30.3	1,827	51.5	2,380	44.3
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	103	5.7	3	0.1	106	2.0
Myymälan- ja varastonhoitajia	91	5.0	20	0.6	111	2.1
Myymäläapulaisia	144	7.9	627	17.7	771	14.4
Muita liikealan työntekijöitä	90	4.9	45	1.3	135	2.5
Opettajia ja kääntäjiä	116	6.4	400	11.3	516	9.6
Sairaanhoidajia	8	0.4	19	0.5	27	0.5
Muusikereita	11	0.6	2	0.1	13	0.2
Muita luokitamattomia	476	26.1	247	7.0	723	13.5
Vahtimestareita	1	0.1	—	—	1	0.0
Kaikkiaan	1,825	100.0	3,545	100.0	5,370	100.0

Työnhakemuksista oli eniten konttoriapulaisten tekemiä, nim. 2,380 eli 44.3 % (edellisenä vuonna 39.3 %). Lähinnä olivat myymäläapulaiset, 771 eli 14.4 % (13.0 %) ja opettajat, 516 eli 9.6 % (13.9 %). Muihin henkilön työn tekijöihin, joitten työnhakemuksia oli 723 eli 13.5 % (12.2 %), kuuluvat ne työnhakijat, jotka eivät pätevyytensä tai ammattinsa puolesta sovi taulukon muihin ryhmiin tai jotka eivät omaa minkään näiden erikoisalojen pätevyyttä, mutta koulusivistyksensä tai muun syyn perusteella kuuluvat osaston työnhakijoihin.

Osaston työnhakijoina oli kertomusvuonna 2,737 henkilöä (edellisenä vuonna 2,643), joista miehiä 912 eli 33.3 % (1,131 eli 42.8 %) ja naisia 1,825 eli 66.7 % (1,512 eli 57.2 %).

Työnhakijain lukumäärä kuukausittain ilmenee seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Työssä			Ilman työtä			Yhteensä työnhakijoita		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	28	93	121	155	285	440	183	378	561
Helmikuu	31	115	146	149	277	426	180	392	572
Maaliskuu	35	104	139	164	247	411	199	351	550
Huhtikuu	30	89	119	208	280	488	238	369	607
Toukokuu	28	91	119	229	351	580	257	442	699
Kesäkuu	22	85	107	156	225	381	178	310	488
Heinäkuu	26	85	111	88	121	209	114	206	320
Elokuu	34	103	137	105	204	309	139	307	446
Syyskuu	40	113	153	182	360	542	222	473	695
Lokakuu	35	76	111	180	253	433	215	329	544
Marraskuu	12	66	78	164	310	474	176	376	552
Joulukuu	11	37	48	137	255	392	148	292	440

Työssä olevia työnhakijoita oli n. $\frac{1}{5}$ kaikista työnhakijoista.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	912	33.3	1,131	42.8	-219	-19.4
Naiset	1,825	66.7	1,512	57.2	+313	+20.7
Yhteensä	2,737	100.0	2,643	100.0	+94	+3.6

Työnhakijat jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörejä ja arkkitehtejä	2	0.2	—	—	2	0.1
Teknikkoja ja piirtäjiä	28	3.1	7	0.4	35	1.3
Työnjohtajia	3	0.3	—	—	3	0.1
Rakennusmestareita	14	1.5	—	—	14	0.5
Varastonhoitajia	15	1.7	1	0.1	16	0.6
Muut teollisuuden ja käsityön alat	5	0.6	5	0.3	10	0.4
Konttoripäälliköitä	4	0.4	—	—	4	0.1
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	10	1.1	96	5.3	106	3.9
Kirjeenvaihtajia	15	1.7	30	1.6	45	1.6
Kone- ja pikakirjoittajia	2	0.2	26	1.4	28	1.0
Konttoriapulaisia	274	30.1	932	51.1	1,206	44.1
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	44	4.8	2	0.1	46	1.7
Myymälän- ja varastonhoitajia	33	3.6	11	0.6	44	1.6
Myymäläapulaisia	86	9.4	366	20.0	452	16.5
Muita liikealan työntekijöitä	44	4.8	25	1.4	69	2.5
Opettajia ja kääntäjiä	64	7.0	174	9.5	238	8.7
Sairaanhoidtajia	3	0.3	13	0.7	16	0.6
Muusikereita	10	1.1	2	0.1	12	0.4
Muita luokitattamattomia	255	28.0	135	7.4	390	14.3
Vahtimestareita	1	0.1	—	—	1	0.0
Kaikkiaan	912	100.0	1,825	100.0	2,737	100.0

Samoin kuin työnhakemuksista muodostavat työnhakijoistakin suurimman ryhmän konttoriapulaiset, joita oli 1,206 eli 44.1 % (edellisenä vuonna 1,049 eli 39.7 %). Lähinnä seuraavat erikoisryhmät olivat myymälä-apulaisten, 452 eli 16.5 % (433 eli 16.4 %) ja opettajien, 238 eli 8.7 % (331 eli 12.5 %).

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	69	160	229	69	160	229
Helmikuu	5	32	37	15	85	100	20	117	137
Maaliskuu	5	18	23	39	87	126	44	105	149
Huhtikuu	6	26	32	29	119	148	35	145	180
Toukokuu	9	30	39	33	130	163	42	160	202
Kesäkuu	11	43	54	27	78	105	38	121	159
Heinäkuu	7	36	43	15	61	76	22	97	119
Elokuu	10	13	23	18	93	111	28	106	134
Syyskuu	9	26	35	17	71	88	26	97	123
Lokakuu	9	17	26	15	57	72	24	74	98
Marraskuu	5	9	14	11	28	39	16	37	53
Joulukuu	4	14	18	9	15	24	13	29	42
Kaikkiaan	—	—	—	297	984	1,281	—	—	—
%	—	—	—	23.2	76.8	100.0	—	—	—

Osastolle tarjottujen työpaikkojen yhteissumma oli 1,281, josta miehille 297 eli 23.2 % ja naisille 984 eli 76.8 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	297	23.2	375	27.1	— 78	—20.8
Naiset	984	76.8	1,010	72.9	— 26	— 2.6
Yhteensä	1,281	100.0	1,385	100.0	—104	— 7.5

Jos vertaa toisiinsa työpaikkatarjousten ja työnhakemusten lukua, oli kertomusvuonna 100 työpaikkatarjousta kohden 419.2 työnhakemusta (edellisenä vuonna 434.1).

Työpaikkatarjouksia tehtiin kussakin eri ammattiryhmässä seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörejä ja arkkitehtejä	1	0.3	—	—	1	0.1
Teknikkoja ja piirtäjiä	7	2.4	7	0.7	14	1.1
Työnjohtajia	1	0.3	—	—	1	0.1
Rakennusmestareita	1	0.3	—	—	1	0.1
Varastonhoitajia	1	0.3	—	—	1	0.1

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Muut teollisuuden ja käsityön alat	—	—	—	—	—	—
Konttoripääliköitä	1	0.3	—	—	1	0.1
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	9	3.0	36	3.7	45	3.5
Kirjeenvaihtajia	1	0.3	15	1.5	16	1.2
Kone- ja pikakirjoittajia	—	—	96	9.8	96	7.5
Konttoriapulaisia	54	18.2	399	40.5	453	35.4
Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	11	3.7	3	0.3	14	1.1
Myymlän- ja varastonhoitajia	2	0.7	—	—	2	0.1
Myymläapulaisia	26	8.8	191	19.4	217	16.9
Muita liikealan työntekijöitä	24	8.1	50	5.1	74	5.8
Opettajia ja kääntäjiä	67	22.6	140	14.2	207	16.1
Sairaanhoitajia	—	—	1	0.1	1	0.1
Muusikereita	1	0.3	—	—	1	0.1
Muita luokitamattomia	78	26.3	46	4.7	124	9.7
Vahtimestareita	12	4.1	—	—	12	0.9
Kaikkiaan	297	100.0	984	100.0	1,281	100.0

Työvoiman kysyntä oli suurin konttoriapulaisten ryhmässä, nim. 453 työpaikkatarjousta eli 35.4 % (edellisenä vuonna 421 ja 30.4 %), senjälkeen myymäläapulaisien ryhmässä, 217 työpaikkatarjousta eli 16.9 % (301 ja 21.7 %), ja opettajien ryhmässä, 207 tarjottua työpaikkaa eli 16.1 % (237 ja 17.1 %).

Henkisen työn osaston aikaansaamien työvälytysten määrä ja jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Kaikki välytykset			Muihin kuntiin toimitetut välytykset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	56	86	142	5	12	17
Helmikuu	11	74	85	—	10	10
Maaliskuu	28	51	79	3	14	17
Huhtikuu	21	85	106	2	6	8
Toukokuu	21	82	103	4	6	10
Kesäkuu	19	48	67	2	6	8
Heinäkuu	5	50	55	—	6	6
Elokuu	12	50	62	4	12	16
Syyskuu	6	56	62	2	12	14
Lokakuu	13	47	60	2	3	5
Marraskuu	8	17	25	1	3	4
Joulukuu	9	10	19	—	1	1
Kaikkiaan	209	656	865	25	91	116
%	24.2	75.8	100.0	21.6	78.4	100.0

Kertomusvuoden aikana osaston täyttämistä 865 työpaikasta oli miehille välitettyjä 209 eli 24.2 % ja naisille välitettyjä 656 eli 75.8 %. Ulkopuolelle Helsingin toimitettuja välytyksiä oli 116 eli 13.4 % (edellisenä vuonna 87 ja 10.3 %) välytysten yhteissummasta. Välytyksiä tilapäisiin toimiin oli yhteensä 233 eli 26.9 % kokonaismäärästä. Miesten kohdalla

oli tällaisia välityksiä 75 eli 35.9 % miesten välityksistä ja naisten kohdalla 158 eli 24.1 % naisille toimitetuista paikoista. Edelliseen vuoteen verrattuna oli työnvälitysten määrässä tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	209	24.2	224	26.4	-15	-6.7
Naiset	656	75.8	624	73.6	+32	+5.1
Yhteensä	865	100.0	848	100.0	+17	+2.0

Työnvälitysten lukumäärässä oli siis tapahtunut vähäistä laskua miesten kohdalla, 15 välitystä eli 6.7 %, kun sen sijaan naisten kohdalla oli nousua 32 eli 5.1 %. Välitysten kokonaismäärä oli lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 17 eli 2.0 %. Mainittakoon, että sotatilanteen johdosta oli vuoden loppupuoliskon välitysmäärä, 283, vain vajaa puolet alkuvuoden määrästä, joka oli 582.

Vuoden alusta elokuulle saakka oli välitysten luku säännöllisesti suurempi kuin edellisenä vuonna, mutta loppuvuodesta kuukausittain pienempi. Kuitenkin oli välitysten koko määrä hieman suurempi kuin v. 1938. Tästä johtuen v. 1939 välitysten luku 100 työpaikkatarjousta kohden oli 67.5 eli suurempi kuin v. 1938, jolloin kustakin 100 avoimesta paikasta täytettiin 61.2.

100 työnhakemusta kohden aikaansatiin kertomusvuonna 16.1 työpaikan välitystä (edellisenä vuonna 14.1).

Välitykset jakaantuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörejä ja arkkitehtejä	1	0.5	—	—	1	0.1
Teknikkoja ja piirtäjiä	5	2.4	7	1.1	12	1.4
Työnjohtajia	1	0.5	—	—	1	0.1
Rakennusmestareita	—	—	—	—	—	—
Varastonhoitajia	1	0.5	—	—	1	0.1
Muut teollisuuden ja käsityön alat	—	—	—	—	—	—
Konttoripäälliköitä	—	—	—	—	—	—
Kirjanpitäjiä ja kassanhoitajia	8	3.8	21	3.2	29	3.3
Kirjeenvaihtajia	—	—	8	1.2	8	0.9
Kone- ja pikakirjoittajia	—	—	74	11.3	74	8.6
Konttoriapulaisia	40	19.1	319	48.6	359	41.5
Kauppatkustajia ja asiamiehiä	5	2.4	2	0.3	7	0.8
Myyvälän- ja varastonhoitajia	2	0.9	—	—	2	0.2
Myyväläapulaisia	17	8.1	95	14.5	112	13.0
Muita liikealan työntekijöitä	19	9.1	27	4.1	46	5.3
Opettajia ja kääntäjiä	24	11.5	65	9.9	89	10.3
Sairaanhoitajia	—	—	—	—	—	—
Muusikereita	1	0.5	—	—	1	0.1
Muita luokittamattomia	74	35.4	38	5.8	112	13.0
Vahtimestareita	11	5.3	—	—	11	1.3
Kaikkiaan	209	100.0	656	100.0	865	100.0

Eniten välityksiä tapahtui konttoriapulaisten ryhmässä, nim. 359 eli 41.5 % (edellisenä vuonna 297 ja 35.0 %). Lähinnä oli myymäläapulaisien

ryhmä, 112 välitystä eli 13.0 % (155 ja 18.3 %), ja opettajien ryhmä, 89 välitystä eli 10.3 % (87 ja 10.3 %).

Nuoriso-osasto. Nuoriso-osaston toimikunnan kokoonpanossa ei v. 1939 tapahtunut muutoksia. Toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajain edustajina insinööri M. Burmeister ja kauppatieteidenkandidaatti E. Varanko, työntekijäin edustajina sosiaaliministeri K.-A. Fagerholm ja järjestösihteeri A. Sumu sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pastori N. Visapää. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina pastori A. A. Palmgren ja rehtori A. Salojoki, työntekijäin edustajina toimittaja K. Kukkonen ja toimittaja R. Paasio sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana filosofiantohtori J. Teljo.

Nuoriso-osaston asiakkaat olivat kaikki alle 18-vuotiaita poikia ja tyttöjä. Osasto oli kertomusvuonna entistä kiinteämmässä yhteistyössä koulujen, lähinnä kansakoulujen ja ammattikoulujen kanssa. Niinpä tätä yhteistyötä laajennettiin v. 1939 käsittämään koulujen vanhempieniloissa pidettyjä esitelmiä. Osasto kärsi kuitenkin loppuvuoden toiminnassaan ehkä suuremmissa määrässä kuin työnvälitystoimiston muut osastot maassamme vallinneesta poikkeustilanteesta.

Nuoriso-osaston työnhakemusten lukumäärää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Poikien	Tyt- töjen	Kaikki	Poikien	Tyt- töjen	Kaikki	Poikien	Tyt- töjen	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	126	146	272	126	146	272
Helmikuu	56	45	101	125	83	208	181	128	309
Maaliskuu	37	15	52	126	105	231	163	120	283
Huhtikuu	28	22	50	205	119	324	233	141	374
Toukokuu	25	6	31	383	353	736	408	359	767
Kesäkuu	164	201	365	298	230	528	462	431	893
Heinäkuu	37	29	66	146	88	234	183	117	300
Elokuu	26	8	34	176	116	292	202	124	326
Syyskuu	42	34	76	216	185	401	258	219	477
Lokakuu	41	25	66	175	88	263	216	113	329
Marraskuu	74	27	101	194	185	379	268	212	480
Joulukuu	74	92	166	80	18	98	154	110	264
Kaikkiaan	—	—	—	2,250	1,716	3,966	—	—	—
%	—	—	—	56.7	43.3	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 3,966, josta poikien tekemiä 2,250 eli 56.7 % ja tyttöjen tekemiä 1,716 eli 43.3 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien	2,250	56.7	1,810	53.1	+440	+24.3
Tyttöjen	1,716	43.3	1,598	46.9	+118	+7.4
Yhteensä	3,966	100.0	3,408	100.0	+558	+16.4

Poikien työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta lisääntyneet 440:llä eli 24.3 %:lla, tyttöjen 118:lla eli 7.4 %:lla ja työnhakemusten kokonaismäärä 558:lla eli 16.4 %:lla.

Ammattialoittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Poikien		Tyttöjen		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	15	0.6	4	0.2	19	0.5
Teollisuus ja käsityö	794	35.3	63	3.7	857	21.6
Kauppa ja liikenne	402	17.9	363	21.2	765	19.3
Taloustoimet	—	—	205	11.9	205	5.2
Asiapoijat ja -tytöt	425	18.9	401	23.4	826	20.8
Muut.....	614	27.3	680	39.6	1,294	32.6
Kaikkiaan	2,250	100.0	1,716	100.0	3,966	100.0

On mainittava, että ryhmään Muut pääasiallisesti on merkitty kaikki ne työnhakijat, jotka eivät ole voineet lausua mitään mielipidettä halua-mastaan työalasta. Niin poikien kuin tyttöjenkin kohdalla on tämä ryhmä huomattavan suuri. Edellisten tähän ryhmään kuuluvia työnhakemuksia oli 614 eli 27.3 % poikien tekemistä kaikista työnhakemuksista (edellisenä vuonna 425 ja 23.5 %) ja jälkimmäisten 680 eli 39.6 % kaikista tyttöjen työnhakemuksista (499 ja 31.2 %). Poikien työnhakemukset kohdistuivat, kuten taulukosta ilmenee, suuressa määrin teollisuusamatteihin, kun sen sijaan tytöt suuntautuivat etupäässä liikealoille ja taloustoimiin.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuoden aikana 2,413, joista poikia 1,207 eli 50.0 % ja tyttöjä 1,206 eli 50.0 %. Huomioon-ottaen, että sama henkilö voi esiintyä työnhakijana eri kuukausina, työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Tammikuu	109	134	243	Heinäkuu	141	111	252
Helmikuu	148	118	266	Elokuu	159	116	275
Maaliskuu	116	111	227	Syyskuu	214	205	419
Huhtikuu	185	132	317	Lokakuu	180	101	281
Toukokuu	369	355	724	Marraskuu	228	191	419
Kesäkuu	355	380	735	Joulukuu	132	108	240

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1,207	50.0	1,203	49.8	+4	+0.3
Tytöt	1,206	50.0	1,215	50.2	-9	-0.7
Yhteensä	2,413	100.0	2,418	100.0	-5	-0.2

Poikien lukumäärä oli lisääntynyt 4:llä eli 0.3 %:lla, kun sen sijaan tyttöjen lukumäärä oli alentunut 9:llä eli 0.7 %:lla.

Työnhakijoiden pyrkimyksen eri ammattialoille näyttää seuraava yh-distelmä:

A m m a t t i a l a	Pojat		Tytöt		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	10	0.8	3	0.3	13	0.5
Teollisuus ja käsityö.....	405	33.6	41	3.4	446	18.5
Kauppa ja liikenne	198	16.4	244	20.2	442	18.3
Taloustoimet	—	—	159	13.2	159	6.6
Asiapojat ja -tytöt	199	16.5	285	23.6	484	20.1
Muut.....	395	32.7	474	39.3	869	36.0
Kaikkiaan	1,207	100.0	1,206	100.0	2,413	100.0

Taulukossa on suhde eri ammattialojen välillä sama kuin työnhakemuksia esittävässä taulukossa. Maininnan ansaitsee, että taloustointen luku viime vuoteen verrattuna oli alentunut 249:stä 159:ään sekä että asia-poikatoimiin pyrkivien lukumäärä oli ainoastaan 199 eli 16.5 % poikien yhteismäärästä, kun sen sijaan vastaavat luvut v. 1938 olivat 356 ja 29.6 %.

Nuoriso-osaston täytettäväksi tarjottujen työpaikkojen luku ja jakaantuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	162	209	371	162	209	371
Helmikuu	63	70	133	127	173	300	190	243	433
Maaliskuu	53	76	129	152	209	361	205	285	490
Huhtikuu	46	88	134	163	206	369	209	294	503
Toukokuu	71	128	199	245	248	493	316	376	692
Kesäkuu	88	148	236	216	158	374	304	306	610
Heinäkuu	26	35	61	152	94	246	178	129	307
Elokuu	35	30	65	219	137	356	254	167	421
Syyskuu	58	52	110	135	165	300	193	217	410
Lokakuu	14	41	55	87	69	156	101	110	211
Marraskuu	8	14	22	87	80	167	95	94	189
Joulukuu	5	26	31	54	12	66	59	38	97
Kaikkiaan	—	—	—	1,799	1,760	3,559	—	—	—
%	—	—	—	50.5	49.5	100.0	—	—	—

Kertomusvuonna tarjottujen työpaikkojen kokonaisluku oli 3,559, joista pojille tarjottuja 1,799 eli 50.5 % ja tytöille tarjottuja 1,760 eli 49.5 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1,799	50.5	1,622	42.9	+177	+10.9
Tytöt	1,760	49.5	2,160	57.1	-400	-18.5
Yhteensä	3,559	100.0	3,782	100.0	-223	-5.9

Pojille tarjottujen työpaikkojen lukumäärä lisääntyi 177:llä eli 10.9 %:lla, kun sen sijaan tytöille tarjottujen paikkojen lukumäärä aleni 400:lla eli 18.5 %:lla. Tämä aleneminen johtuu suurimmaksi osaksi siitä,

että syksyllä talousapulaisten kysyntä kokonaan tyrehtyi. (Talousapulaipaikkojen lukumäärä aleni edelliseen vuoteen verrattuna 885:stä 650:een).

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Pojille		Tyttöille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	29	1.6	5	0.3	34	1.0
Teollisuus ja käsityö.....	416	23.1	257	14.6	673	18.9
Kauppa ja liikenne	347	19.3	350	19.9	697	19.6
Taloustoimet	—	—	650	36.9	650	18.3
Asiapoijat- ja tytöt	954	53.0	464	26.4	1,418	39.8
Muut.....	53	3.0	34	1.9	87	2.4
Kaikkiaan	1,799	100.0	1,760	100.0	3,559	100.0

Poikien kohdalla lähetintoimet muodostivat kertomusvuonnakin suurimman ryhmän, 954 paikkaa eli 53.0 % kaikista pojille tarjotuista paikoista (edellisenä vuonna 1,075 ja 66.8 %). Ryhmään Kauppa- ja liikenne kuuluvat paikat olivat tuntuvasti lisääntyneet edellisestä vuodesta, jolloin tämänlaatuisia paikkoja oli 103 eli 6.4 % pojille tarjottujen paikkojen kokonaismäärästä v. 1938. Tyttöjen kohdalla olivat taloustoimet runsaimmin edustettuina, 650 paikkaa eli 36.9 % tytöille tarjottujen työpaikkojen määrästä (edellisenä vuonna 885 ja 41.0 %).

Nuoriso-osaston toimittamat työnvälitykset selviävät seuraavasta erittelystä:

K u u k a u s i	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin toimitetut välitykset		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Tammikuu	37	68	105	4	1	5
Helmikuu	66	60	126	2	2	4
Maaliskuu	81	59	140	2	—	2
Huhtikuu	88	47	135	2	1	3
Toukokuu	158	105	263	12	—	12
Kesäkuu	193	120	313	11	3	14
Heinäkuu	107	64	171	4	2	6
Elokuu	114	61	175	5	—	5
Syyskuu	116	100	216	11	5	16
Lokakuu	62	50	112	4	—	4
Marraskuu	77	46	123	4	2	6
Joulukuu	44	8	52	9	—	9
Kaikkiaan	1,143	788	1,931	70	16	86
%	59.2	40.8	100.0	81.4	18.6	100.0

Työnvälitysten yhteissumma oli 1,931, josta poikien välityksiä 1,143 eli 59.2 % ja tyttöjen 788 eli 40.8 %. Välityksiä muihin kuntiin oli poikien kohdalla 70 ja tyttöjen kohdalla 16 eli yhteensä 86 välitystä, mikä on 4.5 % kokonaismäärästä. V. 1938 oli vastaavasti 90 välitystä ja 5.2 %.

Välityksiä tilapäisiin toimiin oli poikien kohdalla 283 eli 24.8 % poikien välityksistä ja tyttöjen kohdalla 24 eli 3.0 % tyttöjen välityksistä. Yhteensä oli välityksiä tilapäisiin toimiin 307 eli 15.9 % kokonaismäärästä. Välitysten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavan yhdistelmän mukaisesti:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1,143	59.2	897	51.6	+246	+27.4
Tytöt	788	40.8	842	48.4	— 54	— 6.4
Yhteensä	1,931	100.0	1,739	100.0	+192	+11.0

Työnvälitysten lukumäärässä oli poikien kohdalla tapahtunut nousua 246:lla eli 27.4 %:lla, kun sen sijaan tyttöjen kohdalla oli laskua 54 välitystä eli 6.4 %. Välitysten kokonaismäärä oli lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 192:lla eli 11.0 %:lla.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat välitykset seuraavasti:

Ammattiala	Pojat		Tytöt		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	20	1.8	3	0.4	23	1.2
Teollisuus ja käsityö	366	32.0	176	22.3	542	28.1
Kauppa ja liikenne	306	26.8	195	24.8	501	25.9
Taloustoimet	—	—	131	16.6	131	6.8
Asiapojat ja -tytöt	407	35.6	267	33.9	674	34.9
Muut	44	3.8	16	2.0	60	3.1
Kaikkiaan	1,143	100.0	788	100.0	1,931	100.0

Mainittakoon, että kertomusvuonna asiapojille välitettyjen paikkojen lukumäärä oli 407 eli 35.6 % kaikista pojille välitetyistä paikoista. Vastavat luvut edellisenä vuonna olivat 474 ja 52.8 %.

Ammatinvalinnan ohjaus. Voimassaoleva työnvälityslaki edellyttää, että työnvälitykseen liittyy nimenomaan nuorison kohdalla ammatinvalinnan ohjaus. Työnvälitystoimistossa oli jo noin 1 ½ vuoden aikana tehty valmistavia esitöitä tämän toiminnan aloittamista silmälläpitäen. Kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä lähtien on työnvälitystoimiston palveluksessa ollut ammatinvalinnan ohjaajana filosofianmaisteri N. Mäki. Asian luonnosta johtuu, että ammatinvalinnan ohjaaja on joutunut työskentelemään yhteistoiminnassa lähinnä nuoriso-osaston kanssa.

Edellisinä vuosina alullepantua ja melkoisessa määrässä laadittua ammattikortistoa monipuolistettiin ja täydennettiin kertomusvuonna. Vuoden lopulla vallinneet tavattomat olosuhteet vaikeuttivat valitettavasti tätäkin työtä suuresti, jopa tekivät sen eräiltä osilta mahdottomaksi.

Yksilöllisen ammatinvalinnan ohjauksen toteuttamiseksi käytännössä ryhdyttiin kertomusvuonna alustaviin toimenpiteisiin. Tässä mielessä aikaansaatii kiinteä yhteys kaupungin kansakoululaitokseen, tarkoituksella saada tiedot ammatinvalinnan ohjauksesta pyytävän nuorison henki-

sestä ja ruumiillisesta kehityksestä kansakouluajalla (m.m. terveystkortit) käytettäväksi ohjauksen pohjana. Samassa tarkoituksessa oltiin yhteydessä myös kouluhallituksen kouluylilääkäriin.

Ammatinvalinnan ohjaajan säännölliset vastaanotot aloitettiin syksyllä. Päivävastaanotot olivat maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin klo 13—14; iltavastaanoton ajaksi oli määrätty keskiviikko klo 18—20, mistä edellinen tunti tytöille ja jälkimmäinen pojille.

Merimiesosasto. Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni, varatuomari H. A. Andersson ja merikapteeni K. T. Päiviö sekä työntekijäin edustajina merimiesunionin toinen sihteeri L. V. Metsämäki ja sen asiamies K. R. Tuomikoski. Varajäsenenä olivat työnantajien edustajina osastopäällikkö A. Heikkinen ja konemestari, tarkastaja K. A. Höök sekä työntekijäin edustajina laivakirvesmies E. V. Långström ja alikonemestari V. R. Syrjänen.

Kertomusvuoden aikana tehtiin osastolle työnhakemuksia seuraavasti:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta sirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	278	41	319	278	41	319
Helmikuu	132	20	152	192	27	219	324	47	371
Maaliskuu	152	18	170	226	34	260	378	52	430
Huhtikuu	191	18	209	293	36	329	484	54	538
Toukokuu	160	18	178	302	30	332	462	48	510
Kesäkuu	153	6	159	310	33	343	463	39	502
Heinäkuu	148	5	153	264	43	307	412	48	460
Elokuu	98	17	115	369	55	424	467	72	539
Syyskuu	135	24	159	408	54	462	543	78	621
Lokakuu	138	28	166	301	43	344	439	71	510
Marraskuu	62	16	78	275	48	323	337	64	401
Joulukuu	126	33	159	77	12	89	203	45	248
Kaikkiaan	—	—	—	3,295	456	3,751	—	—	—
%	—	—	—	87.8	12.2	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 3,751, josta miesten tekemiä 3,295 eli 87.8 % ja naisten tekemiä 456 eli 12.2 %. Edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat muutokset tapahtuneet:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	3,295	87.8	2,917	86.9	+378	+13.0
Naisten	456	12.2	438	13.1	+18	+4.1
Yhteensä	3,751	100.0	3,355	100.0	+396	+11.8

Miesten työnhakemukset olivat lisääntyneet 378:lla eli 13.0 %:lla ja naisten työnhakemukset 18:lla eli 4.1 %:lla. Kokonaismäärä oli lisääntynyt 396:lla eli 11.8 %:lla. Vastaava nousu v. 1938 oli 1,201 eli 55.8 %.

Työnhakemukset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	265	8.0	—	—	265	7.1
Koneenkäyttäjiä.....	577	17.5	—	—	577	15.4
Lämmittäjiä	582	17.7	—	—	582	15.5
Muita konemiehiä	641	19.4	—	—	641	17.1
Kansimiehiä	886	26.9	—	—	886	23.6
Keittiöhenkilökuntaa.....	325	9.9	456	100.0	781	20.8
Muita	19	0.6	—	—	19	0.5
Kaikkiaan	3,295	100.0	456	100.0	3,751	100.0

Suurimman ryhmän muodostivat kansimiehet, 886 työnhakemusta eli 23.6 % työnhakemusten kokonaismäärästä. Lähinnä seurasivat keittiöhenkilökunta ja alempi konemiehistö. Ryhmään Muita luettiin pääasiallisesti radiosähköttäjät, joista kertomusvuonnakin vallitsi ankara puute.

Työtä hakeneita henkilöitä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 2,272, joista miehiä 2,047 eli 90.1 % ja naisia 225 eli 9.9 %. Työnhakijat jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

K u u k a u s i	Miehiä	Naisia	Yhteensä	K u u k a u s i	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	252	40	292	Heinäkuu	398	44	442
Helmikuu	287	43	330	Elokuu	433	68	501
Maaliskuu	341	47	388	Syyskuu	504	72	576
Huhtikuu	428	48	476	Lokakuu	386	63	449
Toukokuu	412	45	457	Marraskuu	298	59	357
Kesäkuu	418	37	455	Joulukuu	187	38	225

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2,047	90.1	1,723	89.3	+324	+18.8
Naiset	225	9.9	207	10.7	+18	+8.7
Yhteensä	2,272	100.0	1,930	100.0	+342	+17.7

Miesten lukumäärä oli noussut 18.8 %, naisten lukumäärä 8.7 % ja yhteissumma 17.7 %. V. 1938 oli vastaava nousu 23.3 %.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi työnhakijoiden jakautuminen eri ammattialoille:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	191	9.3	—	—	191	8.4
Koneenkäyttäjiä	364	17.8	—	—	364	16.0
Lämmittäjiä	354	17.3	—	—	354	15.6
Muita konemiehiä	418	20.4	—	—	418	18.4
Kansimiehiä	532	26.0	—	—	532	23.4
Keittiöhenkilökuntaa	173	8.5	225	100.0	398	17.5
Muita	15	0.7	—	—	15	0.7
Kaikkiaan	2,047	100.0	225	100.0	2,272	100.0

Merimiesosaston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna yhteensä 1,594 työpaikkaa, josta miesten paikkoja 1,385 eli 86.9 % ja naisten työpaikkoja 209 eli 13.1 %. Eri kuukausille työpaikkatarjoukset jakaantuvat seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	51	10	61	51	10	61
Helmikuu	8	—	8	35	7	42	43	7	50
Maaliskuu	9	—	9	50	9	59	59	9	68
Huhtikuu	16	—	16	130	18	148	146	18	164
Toukokuu	11	4	15	141	26	167	152	30	182
Kesäkuu	24	—	24	125	23	148	149	23	172
Heinäkuu	7	1	8	165	28	193	172	29	201
Elokuu	29	—	29	143	27	170	172	27	199
Syyskuu	3	1	4	243	23	266	246	24	270
Lokakuu	20	—	20	134	19	153	154	19	173
Marraskuu	3	—	3	133	14	147	136	14	150
Joulukuu	20	—	20	35	5	40	55	5	60
Kaikkiaan	—	—	—	1,385	209	1,594	—	—	—
%	—	—	—	86.9	13.1	100.0	—	—	—

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1,385	86.9	721	80.9	+664	+92.1
Naiset	209	13.1	170	19.1	+39	+22.9
Yhteensä	1,594	100.0	891	100.0	+703	+78.9

Miesten kohdalla työpaikkatarjousten lukumäärä lisääntyi 664:llä eli 92.1 %, naisten kohdalla 39:llä eli 22.9 %. Kokonaismäärä lisääntyi 703:lla eli 78.9 %:lla. Kertomusvuonna oli työpaikkatarjouksia eri ammattiryhmissä seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	138	10.0	—	—	138	8.6
Koneenkäyttäjiä.....	406	29.3	—	—	406	25.5
Lämmittäjiä	129	9.3	—	—	129	8.1
Muita konemiehiä	89	6.4	—	—	89	5.6
Kansimiehiä	354	25.6	—	—	354	22.2
Keittiöhenkilökuntaa.....	229	16.5	209	100.0	438	27.5
Muita	40	2.9	—	—	40	2.5
Kaikkiaan	1,385	100.0	209	100.0	1,594	100.0

Osaston kertomusvuonna aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä oli 1,172, josta miesten välityksiä 984 eli 84.0 % ja naisten välityksiä 188 eli 16.0 %. Kuukausittain jakaantuivat välitykset seuraavasti:

K u u k a u s i	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin toimitetut välitykset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	30	9	39	21	4	25
Helmikuu	30	5	35	28	3	31
Maaliskuu	35	9	44	24	6	30
Huhtikuu	103	14	117	82	7	89
Toukokuu	89	25	114	38	9	47
Kesäkuu	111	20	131	56	4	60
Heinäkuu	91	27	118	67	17	84
Elokuu	126	20	146	79	16	95
Syyskuu	168	22	190	157	18	175
Lokakuu	109	19	128	94	13	107
Marraskuu	71	13	84	43	6	49
Joulukuu	21	5	26	20	5	25
Kaikkiaan	984	188	1,172	709	108	817
%	84.0	16.0	100.0	86.8	13.2	100.0

Vieraille paikkakunnille toimitettiin 817 välitystä, mikä luku on 69.7 % välitysten yhteissummasta. Vastaava luku edellisellä vuonna oli 382 vastaten 57.2 % sen vuoden välityksistä. Välityksiä tilapäisiin töihin oli miesten kohdalla 18 eli 1.8 % miesten välityksistä, naisten kohdalla 5 eli 2.7 % naisten välityksistä ja yhteensä 23 eli 2.0 % välitysten kokonaismäärästä. Välitysten määrässä edelliseen vuoteen verrattuna tapahtuneet muutokset ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	984	84.0	530	79.3	+454	+85.7
Naiset	188	16.0	138	20.7	+ 50	+36.2
Yhteensä	1,172	100.0	668	100.0	+504	+75.4

Ryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavan asetelman mukaan:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja merimiehiä	102	10.4	—	—	102	8.7
Koneenkäyttäjiä	266	27.0	—	—	266	22.7
Lämmittäjiä	102	10.4	—	—	102	8.7
Muita konemiehiä	70	7.1	—	—	70	6.0
Kansimiehiä	260	26.4	—	—	260	22.2
Keittiöhenkilökuntaa	169	17.2	188	100.0	357	30.4
Muita	15	1.5	—	—	15	1.3
Kaikkiaan	984	100.0	188	100.0	1,172	100.0

Maatalousosasto. Kertomusvuonna erosi maatalousosaston toimikunnasta työnantajain edustaja, maatalous- ja metsätieteidenkandidaatti E. Blomqvist, jonka tilalle työnvälityslautakunta kokouksessaan maaliskuun 17 p:nä valitsi agronomi G. L. Lill-Smedsin. Muina varsinaisina jäseninä olivat edelleen työnantajain edustajana filosofianmaisteri, agronomi H. Lindeberg sekä työntekijäin edustajina agronomi R. Karlsson ja toimittaja H. Lehti. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina toimitusjohtaja, agronomi C. Neovius ja maatalousteknikko L. Suoja sekä työntekijäin edustajina asentaja H. Puukko ja toimitsija J. Saveri.

Kertomusvuoden aikana maatalousosastolle tehtyjen työnhakemuksien määrää kuukausittain kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	83	53	136	83	53	136
Helmikuu	5	10	15	64	39	103	69	49	118
Maaliskuu	30	16	46	100	43	143	130	59	189
Huhtikuu	33	5	38	95	61	156	128	66	194
Toukokuu	35	17	52	117	59	176	152	76	228
Kesäkuu	17	10	27	92	51	143	109	61	170
Heinäkuu	7	4	11	89	39	128	96	43	139
Elokuu	13	8	21	106	40	146	119	48	167
Syyskuu	12	5	17	127	73	200	139	78	217
Lokakuu	29	13	42	104	76	180	133	89	222
Marraskuu	39	24	63	79	59	138	118	83	201
Joulukuu	33	20	53	23	12	35	56	32	88
Kaikkiaan	—	—	—	1,079	605	1,684	—	—	—
%	—	—	—	64.1	35.9	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 1,684, josta miesten tekemiä 1,079 eli 64.1 % ja naisten tekemiä 605 eli 35.9 %. Edelliseen vuoteen verrattuna oli tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten	1,079	64.1	879	65.7	+200	+22.8
Naisten	605	35.9	459	34.3	+146	+31.8
Yhteensä	1,684	100.0	1,338	100.0	+346	+25.9

Työnhakemukset jakaantuivat osaston toimintapiiriin kuuluville ammattiryhmille alla olevan taulukon mukaisesti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	60	5.6	—	—	60	3.6
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	89	8.2	51	8.4	140	8.3
Karjakkaja	28	2.6	355	58.7	383	22.7
Meijerikköjä	4	0.4	5	0.8	9	0.5
Muita maataloustyöntekijöitä	838	77.7	194	32.1	1,032	61.3
Metsätyönjohtajia	13	1.2	—	—	13	0.8
Metsätyömiehiä	47	4.3	—	—	47	2.8
Kaikkiaan	1,079	100.0	605	100.0	1,684	100.0

Maatalousosaston asiakkaina oli kertomusvuonna 1,087 eri henkilöä, joista miehiä 656 eli 60.3 % ja naisia 431 eli 39.7 %. Eri kuukausina esiintyi työtä hakeneita henkilöitä alla olevan asetelman mukaan:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	78	51	129	Heinäkuu	81	37	118
Helmikuu	65	38	103	Elokuu	99	41	140
Maaliskuu	103	51	154	Syyskuu	122	71	193
Huhtikuu	107	61	168	Lokakuu	110	79	189
Toukokuu	117	58	175	Marraskuu	86	73	159
Kesäkuu	85	49	134	Joulukuu	23	11	34

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	656	60.3	658	65.0	— 2	— 0.3
Naiset	431	39.7	354	35.0	+77	+21.8
Yhteensä	1,087	100.0	1,012	100.0	+75	+7.4

Miesten lukumäärässä oli tapahtunut pienehköä vähenemistä, kun sen sijaan naisten lukumäärä oli noussut 21.8 %:lla.

Työnhakijoita oli eri ammattiryhmissä seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	33	5.0	—	—	33	3.0
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	44	6.7	38	8.8	82	7.5
Karjakkaja	12	1.8	245	56.9	257	23.6
Meijerikköjä	2	0.3	3	0.7	5	0.5
Muita maataloustyöntekijöitä	527	80.4	145	33.6	672	61.8
Metsätyönjohtajia	7	1.1	—	—	7	0.7
Metsätyömiehiä	31	4.7	—	—	31	2.9
Kaikkiaan	656	100.0	431	100.0	1,087	100.0

Mainittakoon, että osasto kuluneella vuodella ensimmäistä kertaa, tosin pienessä mittakaavassa, aloitti meijerikköjen välityksen sekä että

osaston työnhakija-asiakkaina oli myös useita agronomeja ja metsätyönjohtajia. Ryhmä Muut maataloustyöntekijät on kuitenkin ehdottomasti suurin. Tämä johtuu puutteellisesta ryhmäjaosta, jonka mukaan esimerkiksi useimmat eläinhoitaja-ammattit, tallimiehet, traktorinajajat, maatalouspalvelijattaret, muonamiehet, päiväpalkkalaiset y.m., samoin kuin kaikki luokitattamattomat ammatit, luetaan kuuluviksi tähän ryhmään.

Kertomusvuoden aikana tarjottiin osaston täytettäväksi 2,283 työpaikkaa, josta miesten paikkoja 1,022 eli 44.8 % ja naisten paikkoja 1,261 eli 55.2 %. Eri kuukausille ryhmittyivät työpaikkatarjoukset seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	91	82	173	91	82	173
Helmikuu	23	18	41	25	68	93	48	86	134
Maaliskuu	15	42	57	57	105	162	72	147	219
Huhtikuu	20	55	75	129	133	262	149	188	337
Toukokuu	57	84	141	155	141	296	212	225	437
Kesäkuu	39	90	129	84	105	189	123	195	318
Heinäkuu	30	76	106	102	85	187	132	161	293
Elokuu	30	76	106	142	82	224	172	158	330
Syyskuu	37	51	88	109	190	299	146	241	387
Lokakuu	15	73	88	55	95	150	70	168	238
Marraskuu	14	64	78	71	170	241	85	234	319
Joulukuu	18	55	73	2	5	7	20	60	80
Kaikkiaan %	—	—	—	1,022	1,261	2,283	—	—	—
	—	—	—	44.8	55.2	100.0	—	—	—

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1,022	44.8	854	50.3	+168	+19.7
Naiset	1,261	55.2	845	49.7	+416	+49.2
Yhteensä	2,283	100.0	1,699	100.0	+584	+34.4

Miehille tarjottujen työpaikkojen lukumäärä lisääntyi 168:lla eli 19.7 %:lla, naisille tarjottujen paikkojen lukumäärä 416:lla eli 49.2 %:lla ja työpaikkojen kokonaismäärä 584:llä eli 34.4 %:lla.

Ammattialojen mukaan ryhmitettyinä tarjotut työpaikat jakaantuvat seuraavan taulukon mukaan:

A m m a t t i a l a	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	11	1.1	—	—	11	0.5
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	114	11.1	100	7.9	214	9.4
Karjakkaja	19	1.9	587	46.6	606	26.5
Meijerikköjä	—	—	4	0.3	4	0.2
Muita maataloustyöntekijöitä	798	78.1	570	45.2	1,368	59.9
Metsätyönjohtajia	1	0.1	—	—	1	0.0
Metsätyöntekijöitä	79	7.7	—	—	79	3.5
Kaikkiaan	1,022	100.0	1,261	100.0	2,283	100.0

Osaston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee seuraavasta yhdistelmästä, jossa työnvälitykset on jaettu kuukausittain:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Muihin kuntiin toimitetut välitykset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	53	35	88	53	35	88
Helmikuu	23	17	40	23	16	39
Maaliskuu	39	38	77	38	38	76
Huhtikuu	62	44	106	59	30	89
Toukokuu	102	49	151	92	47	139
Kesäkuu	64	38	102	62	36	98
Heinäkuu	66	39	105	63	32	95
Elokuu	100	47	147	99	34	133
Syyskuu	73	80	153	71	77	148
Lokakuu	37	38	75	37	38	75
Marraskuu	47	45	92	47	45	92
Joulukuu	3	10	13	2	10	12
Kaikkiaan	669	480	1,149	646	438	1,084
%	58.2	41.8	100.0	59.6	40.4	100.0

Taulukosta ilmenee, että työnvälitysten kokonaisluku oli 1,149, josta miesten paikkoja 669 eli 58.2 % ja naisten 480 eli 41.8 %. Muihin kuntiin toimitettiin 1,084 välitystä, mikä luku on 94.3 % välitysten yhteissummasta (edellisenä vuonna 1,317 ja 98.4 %). Välityksiä tilapäisiin töihin oli miesten kohdalla 35 eli 5.2 % miesten välityksistä, naisten kohdalla 39 eli 8.1 % naisten välityksistä ja yhteensä 74 eli 6.4 % välitysten kokonaismäärästä. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuina olivat seuraavat:

	1939		1938		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	669	58.2	818	61.1	-149	-18.2
Naiset	480	41.8	520	38.9	-40	-7.7
Yhteensä	1,149	100.0	1,338	100.0	-189	-14.1

Miesten työnvälitykset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 149:llä eli 18.2 %:lla ja naisten 40:llä eli 7.7 %:lla sekä kokonaismäärä 189:llä eli 14.1 %:lla. Suhteellisen suuri vähennys johtuu siitä, että maatalousosaston toiminta erittäin suuressa määrin kärsi vallinneista poikkeuksellisista oloista.

Välitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajia ja työnjohtajia	2	0.3	—	—	2	0.2
Puutarhureita ja puutarhatyöntekijöitä	80	11.9	66	13.8	146	12.7
Karjakkaja	6	0.9	216	45.0	222	19.3
Meijerikköjä	—	—	1	0.2	1	0.1
Muita maataloustyöntekijöitä	539	80.6	197	41.0	736	64.1
Metsätyönjohtajia	—	—	—	—	—	—
Metsätyömiehiä	42	6.3	—	—	42	3.6
Kaikkiaan	669	100.0	480	100.0	1,149	100.0

XXIV. Urheilulautakunta

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1939 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1939 puheenjohtajana lääketieteellisensiaatti U. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. H. Vilppula sekä jäsenenä puuseppä H. Kangas, toimittaja E. Mannerla ja varatuomari B. Planting. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä toimi kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa. Kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykäläluku oli 36. Huomattavimmista lautakunnan toiminnan tapauksista v. 1939 mainittakoon seuraavat:

Kaupungin uimalaitokset lautakunta puolestaan ehdotti edelleen vuokrattaviksi seuraavasti: Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille. Uunisaaren merikylpylä oli aikaisemman sopimuksen mukaan Helsingfors simsällskap nimisen seuran hallussa v:een 1942. Kaupunginvaltuuston v:n 1939 talousarvioon merkitsemän 52,000 mk:n suuruisen uimaseurojen avustuspäärahana lautakunta jakoi siten, että 40,000 mk tasattiin kolmen edellä mainitun seuran kesken. Jäljellä oleva osa, 12,000 mk, jaettiin siten, että Helsingfors simsällskap sai n. 3,000 mk uimakoululaisten maksutonta kuljettamista varten Uunisaarelle ja loput käytettiin uimakouluoppilaiden maksuttomaan kuljetukseen Mustikkamaalle, josta sovittiin Oy. Merenkulku—Sjötrafik ab:n ja Moottorikuljettajain kerhon kanssa. Avustuksen saaneiden seurojen oli ylläpidettävä uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta uinnissa määrää aikoina. Poliisi- ja palomiehistöille oli samoin varattava maksuton uinti.

Mainitut uimaseurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olevien uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kalkkia	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	60,778	18,173	78,951	502	150	111	261
Mustikkamaan	10,220	20,606	30,826	1,403	72	119	191
Uunisaaren	91,272	15,523	106,795	458	117	88	205
Yhteensä	162,270	54,302	216,572	2,363	339	318	657

Kesä v. 1939 oli sängen suotuisa uintiurheilulle, vain kesäkuu oli hieman koleampi.

Talvella 1938/39 kunnalla oli 13 omaa luistinrataa, joista suurimmat olivat Pallokentän, Eläintarhan, Käpylän ja Vallilan urheilukentillä ja pienemmät, n.s. lasten luistinradat, Siltavuorenrannalla, Neitsytpolun, Sepän-, Runebergin-, Hesperian- ja Museokadun varrella olevilla leikkikentillä, Hietalahden sisäsatamassa, Katajanokan rannalla ja Suomenlinnassa. Kunnan radoista ainoastaan Eläintarhan luistinrata oli maksullinen arki-iltaisain ja sunnuntaisin koko päivän. Kunnalle kuuluvien luistinratojen jäädytetty pinta-ala oli 41,700 m². Yksityisten hallussa olivat seuraavat luistinradat: Kaisaniemen suuri kenttä, 11,100 m², Helsingin luisteliijoilla; Kallion urheilukenttä, 10,700 m², Helsingin työväen luisteliijoilla; Johanneksen kirkon kenttä, 4,000 m², Helsingfors skridskoklubb nimisellä seuralla; Kampin kenttä, 7,300 m², Suomen jääkiekkoliitolla; ja Väinämöisenkadun kenttä, 7,250 m², Idrottsföreningen kamraterna nimisellä seuralla. Yksityisten hallussa olevien luistinratojen yhteinen pinta-ala oli 40,350 m². Kaikkiaan talvella 1938/39 jäädytetyn luistelualan pinta-ala oli 82,050 m². Radat olivat erittäin ahkerassa käytössä, varsinkin lapset luistelivat lukuisasti Neitsytpolun, Sepänkadun ja Runeberginkadun radoilla. Yksityisten omistamilla radoilla oli koulu- ja luokkaluistelu maksuton, lisäksi jaettiin lautakunnan puolesta entiseen tapaan alennuskortteja, jotka oikeuttivat kansa- ja oppikoululaiset saamaan alennuksella haluamansa luistinradan talvikausilipun. Sitä paitsi jaettiin n.s. urheilulomakortteja. Seuraavasta taulukosta nähdään, missä määrin näitä etuja käytettiin hyväksi:

	Jaettu alennuskortteja			Luistinradoilla käyneitä,		Urheilulomakortteja
	kansakoululaisille	oppikoululaisille	yhteensä	luokkia	oppilaita	
Johanneksen kirkon kentän rata.....	49	60	109	272	7,241	1,296
Kaisaniemen suuri rata	43	53	96	633	17,411	1,031
Kallion rata	181	45	226	1,441	40,323	3,656
Kampin rata	16	23	39	287	6,911	372
Väinämöisenkadun rata	18	45	63	340	10,429	—
Eläintarhan rata	—	—	—	—	—	562
Pallokentän rata	23	29	52	167	4,596	805
Yhteensä	330	255	585	3,140	86,911	7,722

Luistinseurojen lautakunnalle jättämät tilikertomukset luistelukaudesta 1938/39 osoittivat yleensä tyydyttävää taloudellista tulosta.

Jaettava määräraha, joka kertomusvuonna oli 100,000 mk, jaettiin siten, että ensin hyvitetiin kullekin luistinseuralle myydyt 12 mk:n alennuskortit ja sen jälkeen annettiin kullekin yksityiselle luistinradalle perusavustus, jota määrättäessä otettiin huomioon radan suuruus, käyttö, hoito ja taloudellinen asema. Jäännöserä, 32,980 mk, jaettiin seuroille suhteellisesti luokkaluistelun oppilasmäärän perusteella, joten kutakin oppilasta kohden tuli ratojen hoitajille hyvitystä n. 40 p. Eri luistinratoja ylläpitäville seuroille myönnetty avustukset jakautuivat seuraavasti:

	Perusmaksu, mk	Alennuskorot, mk	Luokkaluistelu, mk	Myönnetty määrärahana, mk
Helsingin työväen luistelijat ...	13,500	2,712	16,140	32,352
Helsingin luistelijat	13,500	1,152	6,975	21,627
Helsingfors skridskoklubb	12,000	1,308	2,907	16,215
Idrottsföreningen Kamraterna..	11,000	756	4,182	15,938
Suomen jääkiekkoliitto	10,000	468	2,776	13,244
Pallokenttä (kunnan)	—	624	—	624
Yhteensä	60,000	7,020	32,980	100,000

Kunnalla oli v. 1939 5 hyppymäkeä, nimittäin Herttoniemessä, Käpylässä, Helsinginkadun varrella, Meilahdessa ja Kaivopuistossa.

Kuten edellinenkin vuosi kului vuosi 1939 edelleen vahvasti urheilulautakunnankin alaan kuuluvissa tehtävissä olympiakisojen valmisteluissa, joissa Helsingin kaupungin osalle oli tullut laajojen uusien kilpailupaikkojen rakentaminen ja vanhojen kunnostaminen. Tässä mielessä urheilulautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnot m.m. velodromin, uimastadionin, soutustadionin ja ratsastushallin rakentamisesta sekä pääharjoituskenttien kunnostamisesta. Helsingin kaupunki varustautui näin ollen kaikella huolellisuudella ja uhrautuvaisuudella vastaanottamaan v:n 1940 maailmankisat.

Suomen voimistelu-, paini-, nyrkkeily- ja painonnostoliitto olivat anoneet, että kaupunki suhtautuisi suopeasti sisäurheilua harrastavien seurojen avustusanomuksiin ja koettaisi varata entistä paremmat mahdollisuudet sisäurheilua harrastaville seuroille. Urheilulautakunta oli tämän johdosta yhteistyössä m.m. Stadion-säätiön kanssa, joka luovuttikin 11×12 m:n 11×15 m:n ja 11×18 m:n suuruiset varapukeutumissuojansa paini-, nyrkkeily-, voimistelu- ja koripalloseurojen käytettäväksi sangen kohtuullisesta vuokrasta.

Kuten edellisinä vuosinakin urheilulautakunta suoritti Eläintarhan urheilukentän pukusuojien ja pääkilpailuvuorojen jaon.

Tukholmassa pidettiin huhtikuun 29 ja 30 p:nä kunnalliset loma-aikapäivät. Kaupunginhallituksen myöntämällä matka-apurahalla olivat kokouksessa läsnä urheilulautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri. Kesäkuun 16 ja 17 p:nä kävi Tampereen kaupunginhallituksen, rakennustoimiston ja urheilulautakunnan jäseniä tutustumassa Helsingin urheilulaitoksiin ja niiden järjestelyihin.

Merkittävä tapaus Helsingin kunnallisessa elämässä oli, että Pallokenttä v:n 1939 alusta siirtyi kaupungin haltuun. Kaupungin toimesta kunnostettiin heti vuoden vaihteessa Pallokentälle suuri alue 400 m:n pituisine pikaluisteluratoineen, jolla pidettiin v:n 1939 luistelun maailmanmestaruuskilpailut. Sille tehtiin myös Suomen ajanmukaisin jääkiekkorata, jolla suoritettiin huomattavia kansainvälisiä otteluita. Urheilulautakunta laati ehdotukset Pallokentän luistinratojen ja kesäkenttien vuokraehdoista seuroille.

Vuoden kuluessa urheilulautakunta antoi lausuntoja m.m. Pallokentän hallinto- ja pukusuojarakennuksen piirustuksista, tivolikomitean mietinnöstä, Svenska Finlands idrottsförbund nimisen seuran kesällä 1939 vietettävää voimistelujuhlaansa koskevasta esityksestä, Suomen painiliiton Euroopan painimestaruuskilpailuja koskevasta esityksestä y.m.

Kaupunginhallitukselle lähetettiin tavanmukainen promemoria koskeva uudistus- ja korjaustöitä kaupungin urheilukentillä, jossa m.m. ehdotettiin uusia tenniskenttiä Taivallahdelle, salaojitus Eläintarhan urheilukentälle, WC Vallilan kentän pukusuojaan, sekä erikoisen huomattavia korjauksia uimalaitoksilla.

Kiinteistölautakunnan ehdotukseen laajennetun urheilu- ja kansanpuistolautakunnan perustamisesta Helsinkiin urheilulautakunta suhtautui myönteisesti. Syksyllä kiristynyt poliittinen tilanne ja puhjennut sota katkaisi kaupungin urheilulautakunnankin toiminnan moneksi kuukaudeksi.

Kertomusvuoden talousarvion merkityt määrärahat, 100,000 mk, voimisteluseurain työn tukemiseksi ja 50,000 mk lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Voimistelu- seurain työn tuke- miseksi, mk	Lasten ja varhaisnuo- rison voi- mistelu- ja leikkityön edistämi- seksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin naisvoimistelijat	6,200	2,700	8,900
Idrottsföreningen Kamraterna	5,000	2,500	7,500
Idrottsklubben 32	5,000	2,400	7,400
Helsingin työväen naisvoimistelijat	7,200	—	7,200
Helsingin Kisatoverit	4,100	2,800	6,900
Helsingin Tarmo	4,300	2,600	6,900
Työväen voimistelijat	5,500	1,100	6,600
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo ...	3,200	2,500	5,700
Helsingin Ponnistus	3,800	1,700	5,500
Raittiusyhdistys Koiton voimistelu- ja urheiluseura Visa	3,000	1,700	4,700
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	2,800	1,900	4,700
Helsingin voimistelijat	3,400	1,100	4,500
Kronohagens idrottsförening	3,000	1,500	4,500
Helsingin Kisaveikot	2,200	2,200	4,400
Helsingfors gymnastikklubb	4,400	—	4,400
Helsingin Toverit	2,200	1,800	4,000
Gymnastikföreningen i Helsingfors	3,700	—	3,700
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän Kunto	2,200	1,400	3,600
Helsingfors svenska scoutdistrikt	—	3,200	3,200
Toukolan voimistelu- ja urheiluseura Teräs	1,800	900	2,700
Suomalainen naisvoimisteluseura	2,400	—	2,400
Naisvoimisteluseura Säkenet	2,200	—	2,200
Helsingin voimailijat	1,700	400	2,100
Jukolan pojat	1,200	900	2,100
Helsingin hiihtäjät	—	1,700	1,700
Töölön voimistelu- ja urheiluseura Vesa	1,000	700	1,700
Helsingin jalkapalloklubi	700	900	1,600
Helsingin painimiehet	1,600	—	1,600
Helsingin palloseura	700	900	1,600
Kenttäurheilijat	800	800	1,600

	Voimistelu- seurain työn tuke- miseksi, mk	Lasten ja varhaisnuo- rison voi- mistelu- ja leikkityön edistämise- ksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys	900	700	1,600
Idrottsklubben Örnén	1,600	—	1,600
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän urheiluveikot	700	800	1,500
Helsingin Kallion naisvoimistelijat.....	1,400	—	1,400
Töölön naisvoimistelijat	1,400	—	1,400
Helsingin atleettiklubi	1,400	—	1,400
Suomenlinnan urheilijat	700	600	1,300
Helsingin työväen hiihtäjät	—	1,300	1,300
Käpylän naisvoimistelijat	1,200	—	1,200
Helsingin nyrkkeilyseura	1,200	—	1,200
Voimistelu- ja urheiluseura Arsenal	800	400	1,200
Helsingin työväen nyrkkeilijät	1,100	—	1,100
Helsingin oppikoulujen urheiluliitto	—	1,000	1,000
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Fin- lands kvinnor	—	1,000	1,000
Helsingin naisurheilijat.....	600	300	900
Helsingin kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseura	700	—	700
Helsingin pallonlyöjät	—	700	700
Työväen mailapojat	—	600	600
Katajanokan Haukat	—	600	600
Svenska kvinnoförbundets gymnastik- klubb	600	—	600
Svenska kristliga föreningen av unga män	—	600	600
Helsingin työväen luistelijat	—	400	400
Helsingfors Old Boys.....	—	400	400
Idrottsföreningen Union	400	—	400
Suomalainen partiotyttöjärjestö Hes- partto	—	300	300
Yhteensä	100,000	50,000	150,000

XXV. Ammattioppilaslautakunta

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v:lta 1939 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna insinööri E. E. Söderman puheenjohtajana, talousneuvos A. Haanoja varapuheenjohtajana sekä jäseninä työnantajain edustajat talousneuvos A. Haanoja ja kultaseppä F. O. Lindroos sekä työntekijäin edustajat ilmajarrutarkastaja J. V. Laine ja kirjansitoja F. E. Merikoski. Edellisten varajäseninä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio, jälkimmäisten rouva L. M. Ahmala ja vaatturi R. Virta. Sihteerinä toimi varatuomari T. Törnblom ja kanslistina rouva T. Törnblom. Kokouksia pidettiin vuoden aikana 6. Arvostelulautakunnan kokouksia pidettiin 19.

Kertomusvuonna luuteloitiin 216 oppisopimusta ja edellisiltä vuosilta oli jäljellä 424 sopimusta. Vuoden kuluessa päättyi 54 sopimusta ja erisyistä purettiin 19 sopimusta, joten luuteloituja sopimuksia oli vuoden lopussa kaikkiaan 567. Ammattikokeissa hyväksyttiin kaikki kokeisiin osallistuneet 54 henkilöä. Kertomusvuoden aikana luuteloituidut oppisopimukset jakautuivat ammattittain seuraavasti:

Seppiä	4	Mallipuuseppiä	4
Valajia	1	Veturimiehiä	¹⁾ 30
Kursoojia	1	Vesimittarimekaanikkoja	1
Viilaajia	¹⁾ 14	Latojia	⁴⁾ 51
Rautasorvaajia	¹⁾ 7	Painajia	31
Muita konetyöntekijöitä	11	Kemigraafeja	4
Läkki- ja levyseppiä	²⁾ 3	Kivipainajia	15
Kupariseppiä	1	Kirjansitojia	6
Käämijöitä	²⁾ 1	Valokuvaajia	4
Sähköteknikoita ja sähkömont- töörejä	³⁾ 7	Partureita	³⁾ 8
Kulta- ja hopeaseppiä	3	Kähertäjiä	1
Emaljityöntekijöitä	1	Kampajia	7
		Yhteensä	216

Luuteloituista oppisopimuksista oli 189 miesten oppisopimuksia ja 27 naisten, joista 6 kuului latojan, 2 kivipainajan, 3 valokuvaajan, 8 parturin, 1 kähertäjän ja 7 kampajaan ammattialaan. 50 oppilasta teki sopimuksen 3 vuodeksi ja 166 oppilasta 4 vuodeksi. Työnantajaltaan sai asunnon ja ruoan 6 oppilasta ja 210 oppilaalla oli oma asunto ja talous.

¹⁾ 3 sopimusta purettiin. — ²⁾ S:n 1 sopimus. — ³⁾ S:n 2 sopimusta. — ⁴⁾ S:n 4 sopimusta.

HAKEMISTO

	Sivu
Ahlströmin, R., rahastojen korkovarojen käyttö	208
Aistivilliset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut	185*
Ajonopeuden rajoittaminen	157
Akateeminen ilmasuojeluyhdistys, alueen luovuttaminen sille	256
» » nosturin lainaaminen sille	247
Akordisopimukset	151
Alaikäiset lainrikkoajat	185*
Albergan kartanon päärakennusten kunnostaminen	80
» » vuokralleanto	318
Aleksis Kiven koulu, haarahammasklinikan perustaminen sinne	37
» » » taideteosten luovuttaminen sille	200
Algol oy:n ja kaupungin välisen vuokrasopimuksen pidentäminen	64
Alivuokralaisten pitämiseen annettu lupa	301
Alkoholistihuolto	114*, 120*, 151*—159*, 168*—170*
Alli Tryggin puistikon nimen vahvistaminen	74, 311
Alli Tryggs minne loosin avustaminen	194
Alppilan puhdistuslaitos	30*
Alueliitos, kaupungin, ks. Liitosalueet.	
Aluelääkärinvirkoja koskevat päätökset	165
Aluevaihto, kaupungin ja valtionrautateiden välinen	52
» n.s. Sinebrychoffin aluetta koskeva	52
» Pukinmäellä	54
Ammatinvalinnan ohjaus, työnvälitystoimiston	257*
Ammattientarkastus	36, 37, 167
Ammattikoulukokous, IV pohjoismainen, kaupungin kartan liittäminen sen ohjelmaan	203
» » » sitä varten myönnetty avustus	48
Ammattiopetuslaitokset	46—47, 202, 203, 204
Ammattioppilaskoti, sen rakennuksen pääpiirustukset ja kustannusarvio	42, 187
» » toiminta	182*
» » valaistus- ja sähkölaitteet	177*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	187
Ammattioppilaslautakunnan kanslian kalusto	204
» vuosikertomus	271*
Ampumaradan järjestäminen Jätkäsaareen	104
» » stadionrakennukseen	196
Annalan rakennusten ja alueen silmälläpito	315
» tilan käyttö	230
» uimarannan kunnostaminen	230
Anniskeluoikeuksia, väkijuomain, koskevat anomukset	104
» » koskevia anomuksia käsittelevän komitean asettaminen	139
Antenneja koskevat määräykset	264
Apurahat, ks. Avustukset, Eläkkeet ja Matka-apurahat.	
Arabia oy., tehdasalueen myynti sille	58
Arkadiankadun ja Heikinkadun risteyksen järjestely	221
» katukahvilan vuokralleanto	297
Arkisto, tilastotoimiston, sen järjestäminen	5*
Arsenal yhdistyksen avustaminen	270*
Arvioimislautakunnan asettaminen arvioimaan asunto-osakeyhtiöiden osakkeita	301
Asemakaavakysymykset	66—79, 84, 219, 239, 310

Ehrenströmin muistomerkki	218
Ekholmin, C. F., stipendirahaston korkovarojen käyttö	103, 268
Elanto, osuusliike, alueen vuokraaminen sille	327
» » sen oikeuttaminen sijoittamaan polkupyörätelineitä	161
» » sille vuokrattavat tontit	284
Elinkeino-oikeuksien saantia koskevat anomukset	104
Elintarvikehuoltoon kuuluvia kysymyksiä valmisteleva komitea	139
Elintarvikekeskus, keskuskeittolan vakinaistaminen toimimaan sinä	102
» sen irtaimisto	267
» » johtokunnan kokoonpano	102
» » uudisrakennus	102, 120*
» ks. myös Keskuskeittola.	
Elintarvikekorttien jakelu	120*
Elintarvikkeiden säännöstely	196
» tukkukaupan ja säilytyksen järjestäminen	138
Elokuva, Helsinki-aiheinen, sen valmistaminen	269
» valmistavan tyttöjen ammattikoulun toimintaa esittävä, sen valmistaminen	203
Eläintarha, Korkeasaaren	229, 324, 327, 339
Eläintarhan huvila-alueen n:o 6 vuokrasopimuksen pidentäminen	64
» » n:o 9 vuokralleanto	282, 284
» puistoalueella suoritettavat työt	246
» urheilukenttä	230, 231, 324, 336
Eläintarhanajon järjestäminen	218
Eläkeanomusten epääminen	7
» » sitä koskevat valitukset	8
Eläkeoikeus, Munkkiniemen kartanon palveluksessa olleiden	131
» Viikin tilan navettapalvelija A. Heleniuksen	79
Eläkesääntö, viranhaltijain, sen tulkinta	6
Eläkesääntökomitea	138
Eläkkeet, kaupunginhallituksen myöntämät	131—134
» kaupunginvaltuuston myöntämät	6
Elätteelleanto, huoltolautakunnan	141*
» lastensuojelulautakunnan	188*
Emulsiotutkimukset, tielaboration suorittamat	43*
Engelin muistomerkki	218
Erottajankadun leventäminen	90
Esbo elektriska ab:n oikeus voimajohtonsa pitämiseen	300
Esikaupunkiliitos, Helsingin	3
Esitykset, kiinteistölautakunnan tekemät ...	278, 304, 309, 312, 314, 322, 327
Esplanaadikappelin muutos- ja laajennustyöt	225, 317
» vuokralleanto	297
Etel. Hesperiankadun talo n:o 2, muuntajan rakentaminen sinne	101
» Humalluoto, kävelysillan rakentaminen sinne	91
Etelärantatien uudelleenjärjestely	71, 311
Eteläsataman nosturit	254, 69*
» telakka-alue	96, 253
» tullipaviljonki	253
Etelä-Suomen voima oy., alueen vuokraaminen sille	62
» » » sen sähkölinjan muuttaminen	66
Evakuoidut lapset, lastensuojelulautakunnan alaiset, niiden avustaminen	178*
Evakuointi, kunnalliskodin	121*, 136*
» lastenkotien	173*
» sairaalain	177
» Sofianlehdon pikkulastenkodin	187, 177*
» ks. myös Siirtoväki.	
Filmauksen suorittamiseen myönnetty lupa	302
Finlandiakuoron Amerikanmatka	49, 207
Finlands svenska folkdansring yhdistyksen avustaminen	192, 193
Finlandssvenska utlandsdelegationen yhdistyksen avustaminen	268
Ford oy:lle vuokrattua Hernesaaren aluetta koskeva vuokrasopimus	215
Forsténin, N. ja R., avustusrahaston korkovarojen käyttö	183
Fylgia, nuorisoliitto, sen avustaminen	192, 193

Gasaccumulator oy., tehdastontin myynti sille	58
Gymnastikföreningen i Helsingfors yhdistyksen avustaminen	269*
Gästgifvarsin alueen vuokran osittainen palauttaminen vuokraajalle	216
Haagan kauppalan asemakaava	84, 239
» » rakennusjärjestys	239
» liittäminen Helsinkiin	3
» puhtaanapitomaksut	248
» sähkömaksut	263
» vesimaksut	258
Haarahammasklinikoiden perustaminen	37
Hajotuskaivojen tyhjennys	55*
HAKA, osuuskunta, kaasujohdon ja painesäätäjän rakentaminen sen alueelle ...	261
» » kaupungin edustajan nimeäminen sen hallintoneuvostoon	273
» » lainain myöntäminen sille	10, 150
» » sen sähkövoima-asemaa koskeva kysymys	263
Hakan asunto oy:lle vuokrattavat tontit	282, 284
Hakasalmen museoalueen aitaaminen	247
Halkojen välittäminen kuluttajille	197
Hampurin kaupungin 750-vuotisjuhla	146, 66*
Hanasaari, alueen vuokralleento sieltä	296
Harjavallan voimalaitos, voimajohdon vetäminen sieltä Helsinkiin	263
Harjukadun johtotyöt	92, 99, 100
Hautausapumääräykset, työntekijäin, niiden muuttaminen	6
Hautausavut, kaupunginhallituksen myöntämät	134—136
» puhtaanapitolautakunnan myöntämät	50*, 58*
Hautausmaa, kunnallinen, sen perustamista koskeva ehdotus	94
Hautausmaa-alue, yksityisen kreikkalais-katolisen seurakunnan, sen laajentaminen	65
Heikinkadun ja Arkadiankadun risteyksen järjestely	221
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistyksen avustaminen	191, 193
Heimbergerin, R., palkintorahaston korkovarojen käyttö	203
Helsingfors fastighets ab:n talon ja tontin hoito	224
» gymnastikkklubb yhdistyksen avustaminen	269*
» kanotklubb, alueen vuokraaminen sille	296
» » sen kanoottivajan rakentaminen	196
» nykterhetsvänner yhdistyksen avustaminen	194
» Old Boys yhdistyksen avustaminen	270*
» scoutdistrikt partiojärjestön avustaminen	195, 269*
» segelklubb, alueen vuokraaminen sille	296
» segelsällskap, Liuskasaaren ja Liuskaluodon vuokraaminen sille	296
» skridskoklubb yhdistyksen avustaminen	268*
» svenska Marthaförening yhdistyksen avustaminen	192, 193
Helsingin asuntokeskuskunta, ks. HAKA	
» atleettiklubin avustaminen	270*
» bowlingliitto, tontin myynti sille	58, 75
» golfklubin ja kaupungin välisen vuokrasopimuksen pidentäminen	64
» hiihtäjät yhdistyksen avustaminen	269*
» ikämiessuojeluskunta, alueen vuokraaminen sille	307
» invalidien yhdistyksen avustaminen	192, 193
» jalkapalloklubin avustaminen	269*
» Kallion naisvoimistelijain avustaminen	270*
» kansanteatteri oy:n johtokunnan jäsenen vaali	273
» kansanteatterin avustaminen	18, 49
» kaupungin rakennus oy. n:o 4, lainan myöntäminen sille	150
» » » » » sen uudelleenjärjestely	105
» kaupunkilähetyksen avustaminen	186, 192, 193, 123*, 206*, 207*
» keskuksen yhteiskoulun tontin luovutusehdot	213
» Kisatoverit yhdistyksen avustaminen	269*
» » maratonkilpailujen järjestäminen	219
» » » » maratonkilpailujen järjestäminen	269*
» » » » maratonkilpailujen järjestäminen	219
» kristillisen työväenyhdistyksen avustaminen	192, 193
» kuuromyökkäin voimistelu- ja urheiluseuran avustaminen	270*

Helsingin	kuuromykkäyhdistyksen avustaminen	191, 193
»	käsityöopiston avustaminen	47, 203
»	lentokenttä	59, 88, 239, 312
»	luistelijat yhdistyksen avustaminen	268*
»	lähiympäristön omakotiyhdistyksen avustaminen	268
»	maalaiskunta, sen eräiden alueiden rakennuskielto	239
»	» » osittainen liittäminen kaupunkiin	3
»	makasiini oy:n hallintoneuvoston kokoonpano	271
»	» » toiminta	78*
»	Mariayhdistyksen avustaminen	191, 193
»	matkailukartan julkaiseminen	103
»	merisuojeluskunta, venelaituripaikkojen luovuttaminen sille	254
»	naisorkesterin avustaminen	207
»	naisurheilijat yhdistyksen avustaminen	270*
»	naisvoimistelijat	269*
»	nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 192, 193, 206*,	270*
»	» » » » tontin rakentamisajan pidentäminen	60
»	» naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen, 192, 193,	207*
»	nyrkkeilyseuran avustaminen	270*
»	oppikoulujen urheiluliiton avustaminen	270*
»	osuuskauppa, katukahvila-alueen vuokraaminen sille	297
»	painimiehet yhdistyksen avustaminen	269*
»	pallonlyöjät yhdistyksen avustaminen	270*
»	palloseuran avustaminen	269*
»	poikakotiyhdistyksen avustaminen	192, 193, 207*
»	Ponnistus yhdistyksen avustaminen	269*
»	puhelin yhdistyksen Käpylän keskuksen laajentaminen	78, 300
»	raittiusseuran avustaminen	194
»	raittiusseurojen keskuksien avustaminen	194
»	ruotsinkielisten kansakoulujen nuoris- ja raittiusliitto Fylgian avustaminen	192, 193
»	sokeat yhdistyksen avustaminen	191, 193
»	socialidemokraattisen nuorisoyhdistyksen avustaminen	192, 193
»	» » raittiusaluejärjestön avustaminen	194
»	suojeluskunnan avustaminen	22
»	suojeluskuntapiirin uudisrakennuksen piirustusten hyväksyminen	228
»	suomalaisen lyseon raittiusseuran Sarastuksen avustaminen	194
»	» Marttayhdistyksen avustaminen	192, 193
»	» normaaliylyseon raittiusyhdistyksen Kipinän avustaminen	194
»	taloustyöntekijäin yhdistyksen avustaminen	191, 193
»	» » harjoittaman työnvälityksen lopettaminen	236*
»	Tarmo yhdistyksen avustaminen	269*
»	Toverit yhdistyksen avustaminen	269*
»	työväen hiihtäjät yhdistyksen avustaminen	270*
»	» luistelijat yhdistyksen avustaminen	268*, 270*
»	» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen	269*
»	» nyrkkeilijät yhdistyksen avustaminen	270*
»	» sivistystoimikunnan avustaminen	192, 193
»	» teatterin avustaminen	49
»	valkonauhayhdistyksen avustaminen	191, 193
»	vapaan huollon keskuksen avustaminen	182
»	» » perustaminen	122*
»	voimailijat yhdistyksen avustaminen	269*
»	voimistelijat yhdistyksen avustaminen	269*
Helsinki-aiheisen elokuvan valmistaminen	269	
Henkilövaakain pitämiseen myönnetty lupa	321	
Henkisen työn tekijäin työnvälitys	247*	
Hernesaaren alueen n:o 6 vuokran alentaminen	215	
» Ford oy:lle vuokrattua aluetta koskeva vuokrasopimus	215	
Herttoniemen alueiden vuokralleanto	297, 307	
» eräiden tehdaskorttelien rakennussuunnitelman hyväksyminen ..	79	

Herttoniemen liittäminen kaupunkiin	3
» muuntoaseman rakentaminen	62
» radan liikennöinti	255
» rakennustarkastus	32
» salmen yli johtavan sillan uudelleenrakentaminen	213
» satamaa koskevat kaupunginhallituksen päätökset	255
» siirtolapuutarha, alueen vuokraaminen sieltä	327
» siirtolapuutarhayhdistys, alueen vuokraaminen sille	327
» sähköjohdon suunnan muuttaminen	217
» uuden asemarakennuksen palovakuuttaminen	228
» vesijohdosta valtionrautateille toimitettava vesi	259
Hespartto, partiojärjestö, sen avustaminen	270*
Hesperian puisto, portaiden rakentaminen sinne Turuntieltä	311
Hesperiankadun, Etel., talo n:o 2, muuntoaseman rakentaminen sinne	101
Hesperiankatujen puhtaanapito	249
Hevosottolain kaupungin viranomaisille aiheuttamat toimenpiteet	154
Hietalahdentorin katuvalaistustyöt	264
Hietaranta, kaupan harjoittaminen siellä	324
» sen pukeutumissuojan lisärakennuksen palovakuuttaminen	228
» » ravintolarakennuksen laajentaminen	225
» siellä suoritettut työt	229
Hiihtomäet	336
Hiihlenhankinnat	261
Hiihlenhankintasopimus, polttoaineosuuskunnan ja kunnalliskodin välinen	180
Hippodromin alueen vuokralleanto	63, 214
Holhouslautakunnan määrärahan ylittäminen	32
» vahtimestarin viransijaisuus	156
» vuosikertomus	229*
Humalatilassa olevien loukkaantuneiden hoito	138
Humalahden uimalaitoksen luovuttaminen Helsingin uimareille	325, 266*
» » palovakuuttaminen	228
Humalluoto, Etel., kävelysillan rakentaminen sinne	91
» Pohj., kaasujohdon johtaminen sinne	217
» » sitä koskevan vuokrasopimuksen muuttaminen	296
Huoltolautakunnan alaisten sotapalvelukseen kutsuttujen viranhaltijain vir-	
kain hoitaminen	124*
» » viranhaltijain luontoisetukorvaukset	179
» kokoonpano	105, 108*
» osastot ja jaostot	110*—112*
» vuosikertomus	107*
Huoltomäärärahan ylittäminen	42
Huolto-ohjesäännön hyväksyminen	41
Huoltotoimi, sen aiheuttamat kustannukset	161*—163*
» » lahjoitusrahastot	144*
» » sitä koskevat johto- ja ohjesäännöt	113*—114*
» » varten myönnetty määrärahat	14, 42, 161*
» ks. myös Köyhäinhuolto ja Lastensuojelu.	
Huoltoviraston apulaisjohtajan O. Toivolan matka-apuraha	116*
» huoneistot	115*, 125*
» kansliain toiminta	125*—127*, 172*
» määrärahan lisääminen	179
» viranhaltijat	41, 178—179, 124*
Huoneistot, kaupungin vuokralle ottamat, niiden vuokrien korottaminen	316
» kiinteistölautakunnan vuokralle antamat	323
» » ottamat	315
» niiden luovuttaminen eri tarkoituksiin	199, 224
» » myyntihinnan arviointi	315
Huoneistotilasto	115, 4*
Huopalahden kunnan liittäminen kaupunkiin	3
Huvipuiston järjestäminen	66, 235
Hyppymäet	336, 268*
Hyrylän maantie, pysäköimispaikan järjestäminen sinne	161
Hyväntekeväisyyskonsertit, kaupunginorkesterin esiintyminen niissä	207
Hyvösen lastenkoti	189, 207*

Hämeenlinnan kaupungin 300-vuotisjuhla	146
Hämeentien tontin n:o 45 myynti	213
Höyrykattila, sähkölaitoksen, sen hankinnan viivästyminen	264
Idrottsföreningen Kamraterna yhdistyksen avustaminen	269*
Idrottsklubben 32 yhdistyksen avustaminen	269*
Ilmakompressorin hankkiminen sähkölaitokselle	264
Ilmoitukset, kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen	274
Imatra, raittiuserho, sen avustaminen	194
Invaliidien yhdistys, Helsingin, sen avustaminen	192, 193
Invaliidit, alueen vuokraaminen heille virkistyskodin paikaksi	62
Irtainen omaisuuden inventtaajain kertomus	5
» » » vaali	104
Irtolaishuolto	114*, 120*, 144*—151*, 166*—168*
Isonkyröntie, säätäjän rakentaminen sen varrelle	262
Istutukset	27, 247, 37*—42*
Isänmaallista kansanliikettä vastaan nostetun oikeusjutun käsittelyä varten käytetyn huoneiston vuokra	155
It. Puistotien leventäminen	51, 72, 90
» » tonttia n:o 2 koskeva tontinmittaustoimitus	222
Itsenäisyydenpäivän juhlavalaistus	148
Itsenäisyydenpäivänä tehdystä työstä suoritettava palkka	119, 171
Itämerenkadun varrella olevien alueiden vuokralleanto	256
» varrelle rakennettava muuntoasema	101
Jalankulkijoiden suojatiet	160
Johtosääntö, kiinteistötoimiston, sen muuttaminen	50, 275
» satamalaitoksen, sen muuttaminen	95, 65*
Jorvaksen tien tiealueen erottamiskustannukset	224
Josafatinkadun tasoittaminen	91
Joukolantien johtotyöt	99, 100
» tasoittaminen	243
Joulukuun palkan maksussa tehtävät muutokset	119
Joulukuusien myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat	321
Juhannuskoivujen myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat	321
Juhlapostimerkin painattaminen	270
Jukolan pojat yhdistyksen avustaminen	269*
Julkaisujen avustaminen	269
Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan vuosikertomus	228*
Juopumuksesta pidätetyt henkilöt	158*, 170*—171*
Jyrien osto	89, 242
Jätkäsaari, ampumaradan perustaminen sinne	104
Jäänmurtaajat	74*
Jäätelönmyynti kaduilla	319
Kaapelin asentaminen Kaisaniemen puiston länsiosaan	216
Kaasujohtotyöt	99, 100, 217, 261
Kaasulaitos, sen apulaisjohtajan palkanjärjestely	97
» » eräiden töiden aloittaminen	261
» » hiiLENhankinta	261
» » määrärahaan ylittäminen	99
» » ruokalan hoito	267
» » viranhaltijat	99, 261
» syöttöveden käsittelylaitteen hankkiminen sinne	99
Kaasumaksut	261
Kaasupainejohdon vetäminen Käpylään	99
Kaasuvalaistuksen supistaminen	262
Kaatopaikat	94, 249, 52*, 53*, 54*, 55*
Kadunlaskijain työsuhde	119
XXII kaupunginosan asemakaava	67
XII Olympia Helsinki 1940 nimisen yhdistyksen perustaminen	233
Kahvila Vedutan vuokralleanto	317
Kahvila-alueen vuokraaminen Arkadiankadun varrelta	297

Kahvilat, tilapäiset, olympiakisain aikana	234
Kainojen köyhien avustaminen	183
Kaisaniemen urheilukenttä	231
Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 rakentamisajan pidentäminen	60
Kaisaniemi, lappalaisleirin pystyttäminen sinne	230
» maratonkilpailujen järjestäminen siellä	219
» siellä suoritettut työt	246
Kaivuhuoneen ravintolarakennuksen laajentaminen	80
Kaivon rakentamiseen myönnetty lupa	308
Kaivopuisto, maratonkilpailujen järjestäminen siellä	219
» moottorivenekilpailujen toimeenpano sen edustalla	257
» sen rakennuskorkeusmääräysten muuttaminen	68
» yhteislaulutilaisuuksien järjestäminen siellä	300
Kalajäähdyttämön rakentaminen	102, 266
Kalantuonti	73*
Kalastajatorpan järjestäminen varasairaalaksi	177
» uimarannan pukusuojan vuokralleanto	297
Kalastusoikeuden myöntäminen	308
Kalasumppualusten viipyminen satamissa	256
Kalavedet, Vanhankaupunginlahden, niiden rauhoittaminen	256, 68*
Kallio, vesijohdon rakentaminen sinne	98
Kalliolan poikakerho- ja tyttökerhotyön kannattaminen	192, 193
Kallion yhteiskoulun raittiusyhdistyksen avustaminen	195
Kallioniemen kesäkodin avustaminen	192, 193
Kaluston hankinta ja korjaukset	136
Kammion sairaalan aluetta koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen	290
Kampin ala-asema, muuntajan hankkiminen sinne	101
» » sen huoneiden vuokraaminen sähkötarkastuslaitokselle ..	263
Kamraterna urheiluseuran avustaminen	268*, 269*
Kanoottivajan poistaminen	196
» rakentaminen	83, 196
Kansakoulukomitea	139
Kansakoulunopettajat, heidän palkkasääntönsä tulkinta	44
» opetustilaisuuksien järjestäminen heille	200
» ruotsinmaalaiset, heidän majoituksensa	200
Kansakouluoppilaiden, ruotsinkielisten, Tukholmanmatka	200
» ruotsinmaalaisien, majoituksen järjestäminen	200
» töiden näyttely	200
Kansakoulut, niiden eräiden kadonneiden varain korvaaminen	199
» » historiikin laatiminen	139
» » hyväksi tehty testamentti	46
» » kansliain vuokrain maksaminen	199
» » koulukaluston käyttö	200
» » oppilaskirjastot	200
» » raittius työ	200
» » sulkeminen poliittisen tilanteen johdosta	204
» » valtionapu	200
» ruotsinkieliset, niiden huoneistot	199
» » » määrärahat	45, 46
» » » nuorisoliitto Fylgian avustaminen ..	192, 193
» » » oppilaiden keskimäärä	44
» » » viranhaltijat	44, 45, 199
» suomenkieliset, haarahammasklinikoiden perustaminen niihin ..	37
» » kahden kouluhoitajattarenviran perustaminen niihin	45
» » kerhotoiminnan kokeileminen niissä	200
» » niiden huoneistot	199
» » » Lapinlahden koulun vahtimestarin sekä talonmies-lämmittäjänviran perustaminen ..	45
» » » määrärahat	45, 46
» » » tarkkailuluokkien perustaminen	44
» » » uusi kansakoulutalo	45
» » » viranhaltijat	45, 198
» » vironkielen opetus niissä	200

Kansakouluntontin varaaminen	65
Kansakouluntontit, Oulunkylän, niiden uudelleenjärjestely	61
Kansalaisoikeudet, Suomen, niitä koskevat anomukset	103
Kansallisteatterin avustaminen	18
Kansan näyttämön säätiö, teatteritontin luovuttaminen sille	59
Kansaneläkelain edellyttämät palkanpidätykset	276
» soveltaminen työnvälitystoimistoon	236*
Kansaneläkelaitoksen kortiston laatiminen	268
Kansaneläkemaksut, niiden kannannan aiheuttamat toimenpiteet	117
» niistä vapautettuja henkilöitä koskevan luettelon laatiminen	131
Kansanhuoltolautakunnan kokoonpano	44, 105, 196
» määrärahat	44, 196
Kansankonsertit	223*, 225*
Kansankonservatorio, sivistysjärjestöjen, sen avustaminen	192, 193
Kansanopistolaitoksen 50-vuotisjuhlaa varten myönnetty avustus	47—48
Kansanpuistot, kaupan ja muun ansiotoimen harjoittaminen niissä	324
» maa-alueiden vuokralleanto niistä	322
» niiden hallintaa koskeva vuosikertomus	337
» » liikenne	324
» » ravintolat ja kioskit	323
» niissä olevien huviloiden vuokralleanto	323
Kansanteatteri, Helsingin, sen avustaminen	49
Kappellesplanaadin käytävään kunnostaminen	247
Kappeliravintolan muutos- ja laajennustyöt	225, 317
» vuokralleanto	297
Kartta, kaupungin, sen käyttö mainostarkoituksiin	269
» » » liittäminen ammattikoulukokouksen ohjelmalehteen	203
Karttojen hankkiminen liikennekomitealle	157
» kaupungin, kopiointi	211
Kasarnitorin ala-asemalle tilatun mutaattorin hankinnan viivästyminen	264
Kassantarkastukset, revisiotoimiston suorittamat	116
Kassavajaus, rahatoimiston, sen korvaaminen	113
Kastor oy, Pitäjännmäen erään alueen vuokraaminen sille	63
Kasvattilapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset	195*
Kasvatusopillisen kirjaston ja lukusalin avustaminen	192, 193
Katajanokan haukat yhdistyksen avustaminen	270*
» rautatieraitteen sulkeminen liikenteeltä	257
» vuota- ja öljymakasiini	96, 253, 70*
Katsastajat, terveydenhoidolliset	166
Katselmukset, vuokra-alueilla suoritettavat	301
Katujen poikkiprofiilien hyväksyminen	311
» reunakivien maalaaminen valkeiksi	161, 242
Katukahvila, Arkadiankadun	297
Katukauppa	318
Katumaan pakkolunastaminen Mahogany oy:lta	212
Katuosuudet, yksityiset, niiden kunnostaminen	243, 249
Katupäällysteen tutkimukset	43*
Katutyöt	25, 91, 96, 242—244, 301, 27*—29*
Katuvalaistus	264
Kauppahallit	318
Kauppakorkeakoulu, ruotsinkielinen, tontin luovuttaminen sille	57
Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan vapauttaminen kauppa-kirjaan perustavasta rakentamisvelvollisuudesta	60
Kauppatorin järjestely	32, 264, 311
Kaupunginagronoomin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa	223
Kaupungineläinlääkärin sijaiselle suoritettava palkka	166
Kaupungingeodeetin toimintakertomus	333
» valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa	223
Kaupunginhallituksen alaisten virastojen työaika kesällä	118
» » » vapaapäivät	118
» » » asiamiesosaston viranhaltijat	107, 111

Kaupunginhallituksen autot	4,	110
» edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m.		108
» ja kaupungin lautakuntain yhteistyö.....		109
» kokoonpano	3,	107
» kokoukset y.m.		107
» määrärahan ylittäminen		3
» pöytäkirjain tarkastus		107
» vuosikertomus		107
Kaupungininsinöörin vaali	89,	20*
Kaupunginjohtajat	109,	111
Kaupunginkanslian vahtimestarien virkapuvut		110
» viranhaltijat	107, 109,	111
Kaupunginkassan tarkastukset		116
Kaupunginkirjasto, sen johtokunnan kokoonpano		212*
» » kirjavaraston inventtaus	48,	218*
» » määrärahan ylittäminen	48,	49
» » uuden haarakirjaston perustaminen		48
» » viranhaltijat	48, 205,	212*
» » vuosikertomus		212*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset		206
Kaupunginkättilön huoneisto		166
Kaupunginlääkärien sivotoimet		165
Kaupunginmuseo, sen vuosikertomus		222*
» sille lahjoitetun ratsastuspalkintokokoelman säilyttäminen ...		49
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset		206
Kaupunginorkesterin hyväntekeväisyyskonsertit		207
» johtajan oikeuttaminen jäämään virkaansa säädetyn ero-		
» amisiän saavutettuaan		49
» johtajantoimi		225*
» konserttien radiointi		225*
» toiminta		223*
» valtionapu	29,	49
» valtuuskunta		225*
» viranhaltijat		207
Kaupungintalo, sen ikkunalistain varustaminen piikityksellä ja markiisien		
» hankkiminen sen julkisivun ikkunoihin		224
» » juhlasalin luovuttaminen eri tarkoituksiin	224,	270
Kaupunginvaltuuston esityslistain ruotsintaminen		110
» huoneiston siivoajan palkkaus		111
» jäsenten vapauttaminen tehtävistään	1,	2
» kokoonpano		1
» kokousten lukumäärä y.m.		2
» vuosikertomus		1
Kaupunginviskaalinviraston määrärahan ylittäminen		32
Kaupunkilähetyksen avustaminen	186, 192, 193, 123*, 206*,	207*
Kelkkamäet		336
Kellarikerroksen sisustaminen	77,	78
Kellokosken piirimielisairaalan liittovaltuuston kokoonpano		105
Kellosaaren lentosatama		256
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton avustaminen		206*
» » tontti	56,	76
Kenttärheilijät yhdistyksen avustaminen		269*
Kerhotoiminta suomenkielisissä kansakouluissa		200
» Vallilassa.....		65
Kertausharjoituksiin kutsuttujen viranhaltijain palkkaus		118
» ks. myös Sotapalvelukseen kutsutut.		
Keski-Helsingin valkonauhayhdistyksen avustaminen	191,	193
Keskuskeittola, autovajan vuokraaminen sille		317
» kaasulaitoksen ruokalan hoidon uskominen sille		267
» lihatavaran toimittaminen sieltä Kiljavannummen parantolaan		267
» sen ruokalappujen hintain korottaminen		115*
» uudisrakennuksen tonttia koskeva asemakaavanmuutos ...		73
» » vakinaistaminen toimimaan elintarvikekeskuksena		102
» » viranhaltijat		267

Keskuskeittola ks. myös Elintarvikekeskus.	
Keskussairaala, sen tonttipaikka	65
» sitä koskeva sopimusehdotus	176
Keskussairaalakysymystä valmisteleva komitea	138
Kesäjuhla-kentän vuokralleanto	300
Kesäloma, kaupungin työntekijäin	21*, 58*
» kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain	111
» teurastajain	266
» virastovaratyöntekijäin	118
Kesän aikana noudatettava työaika	118
Kesäsiirtolain avustaminen	192, 193, 207*
Kesätoiminnan järjestäminen lapsille	186
Kesävirkestyskoti, kunnan työntekijäin, sen avustaminen	194
Kiinnitetyn haltijavelkakirjan hankkiminen kaupungille	151
Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi	150
Kiinteistöjohtajalle kuuluvat tehtävät	3
Kiinteistölautakunta, autojen osto sille	111
» Malmin kalkkihiekkatiilitehtaan omaisuuden siirtäminen sen haltuun	211
» sen kokoonpano	105, 274
» » kokoukset	274
» » vuosikertomus	274
» seppeleen laskeminen sen jäsenen J. Hellstenin haudalle	278
Kiinteistömäärärahan ylittäminen	50
Kiinteistöt, niiden puhtaanapito	52*
» niistä erotettujen esineiden säilyttäminen ja rahaksimuuttaminen ...	210
» ulkomaalaisen oikeus niiden omistamiseen	104
Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat	309—313
» huoneisto	210
» johtosäännön muuttaminen	50, 275
» kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat	322—328
» » vuosikertomus	335
» maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat	314—315
» maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat	305—309
» » vuosikertomus	328
» moottoripyörän y. m. myynti	210
» palveluskunnan virkapuvut	210, 278
» päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat	274—279
» sotapalvelukseen tai suojeluskuntatehtäviin kutsuttujen toimenhaltijain palkat	209, 278
» talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat	315—322
» tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat	279—305
» työaika kesällä	274
» viranhaltijat	50, 208, 275, 309, 314, 328
Kiinteän omaisuuden palovakuuttaminen	227
Kiljavannun keuhkotautiparantolan kannatusmaksun suorittaminen	168
» » käyttö evakuointisairaalana	177
» » lihanhankinta	267
Kilpailupaikat, olympiakisain	235
Kilpi raittiusyhdistyksen avustaminen	194
Kioskit	80, 225, 234, 297, 300, 308, 317, 318, 323
Kipinä, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
Kirjapainokoulu	46, 202, 203
Kirjoja sokeille yhdistyksen avustaminen	192, 193
Kirkko, Tempeliaukion, sen rakennustyöt	228
Kirkollisverojen pakkoperintä	12*—13*
Kirstinkadulle rakennettava muuntoasema	101
Kivelän sairaala	14, 39, 173, 177
Kivinokan kansanpuisto	322, 323, 324, 327, 337, 338
Koiravero	153
Koitto, raittiusyhdistys, määrärahan myöntäminen sille	194, 303
Kolmivuotiskatselmukset	301

Komiteapalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät	140—142
Komiteat, kaupunginhallituksen asettamat	138—140
Kompassien tarkistus	74*
Konsertit, kaupunginorkesterin	207, 223*, 225*
Konttorikojun lainaaminen Matkahuolto oy:lle	247
Konverttaaminen, lainojen	9
Korkeasaari, sen eläintarhan eläinten osto ja myynti	81, 229, 324
» » » selostuksen laatimisesta suoritettava palkkio	229
» » » toiminta	339
» » » 50-vuotisjuhlan järjestäminen	327
» » » laivalippujen hinnasta myönnetty alennus	229
» » » ravintolarakennuksen vuokralleanto	323
» » » työpajarakennuksen piirustusten vahvistaminen	228
» » » uimalaitoksen vuokralleanto	325
» » » siellä suoritettut työt	81
Korkeussuhteet, eräiden korttelien	220, 311
Korokkeiden rakentaminen	160
Kortteli n:o 167 sen tonttien pakkolunastus	212
» » 363 » hankkiminen kaupungille	213
» » 404 » käyttäminen koulutarkoituksiin y.m.	213
» » 601 » vuokraaminen Shell oy:lle	63
Korvauksen periminen Vantaanjoen uittoyhdistykseltä	253, 309
Koskelan erään vuokratontin hallintaoikeudet	61
» omakotialue	49, 228, 285
Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen avustaminen	206*
» » » lastenkodin tonttipaikka	57
Kotiapulaiskoulun avustaminen	192, 193
Kotiaavustukset, köyhäinhoidolliset	141*
Kotitalouslautakunnan huoneistot	204
» kokoonpano	209*
» kurssimaksuista kertyvien tulojen käyttö	204
» määrärahaan ylittäminen	47
» vuosikertomus	209*
Kotkat urheiluseuran avustaminen	269*
Kouluhammasklinikka	37, 47, 168
Koulukodit, niiden terveydenhoito	200*
» » toiminta	183*—184*, 187*
» » valtionapu	189
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	187—188
Koulumatkailutoimisto, retkeilymajahuoneiston vuokraaminen sille	317
Koulut, niiden sulkeminen poliittisen tilanteen johdosta	204
Koulutonttia koskeva asemakaavanmuutos	74
Koulutonttien luovuttaminen	57, 204
Kreikkalais-katolinen seurakunta, yksityinen, sen hautausmaa-alueen laajentaminen	65
Kronohagens idrottsförening yhdistyksen avustaminen	269*
Kukannmyyntipaikat kaupungin kaduilla	320
Kulkutautisairaala	39, 173
Kullatorpan lastenkodin toiminta	187*
Kullervo, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen	269*
Kulosaaren eräitä alueita koskevan luovutuskirjan antaminen	60
» erään tilan rajankäynti	222
» kartanon korjaustyöt	194
» liittäminen kaupunkiin	3
» sillan siltamaksut	229
» » siltarahasto	9
» » vartijat	228
Kultaseppäkoulun avustaminen	47
Kumpulán korttelin n:o 932 tontin n:o 51 hallintaoikeudet	61
Kunnallisen keskusvaalilautakunnan ja kunnallisten vaalilautakuntain jäsenten vaali	105
Kunnalliset sairaanhoitajattaret	166
» työväenasunnot, niiden hoitoa koskeva vuosikertomus	333
» » niitä koskevat kiinteistölautakunnan päätökset ...	318

Kunnalliskalenterin painattaminen	115
Kunnalliskertomusten, vanhain, painattaminen	5*
» yleishakemiston laatiminen	5*
Kunnalliskoti ja sen työlaitos, niiden evakuointi	121*, 136*
» » » » toimintakertomus	136*
» » » » virkain järjestely	41
» » » » väestönsuojelutoimenpiteiden kustan- nukset	123*
» » » » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 179—180	
» sen hoitajattarien johtosäännöt	113*
» » Oulunkylän haaraosaston saunan uusiminen	119*
» » sairassoston hissien rakentaminen	119*
» » sikalan määrärahan ylittäminen	41
Kunnallisvaalikustannukset	154
Kunnallisveroitus	10, 152, 255, 12*—15*
Kunnantyöntekijäin kesävirkestystökodin avustaminen	194
Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovarojen käyttö	183
Kutsuntalautakunnan jäsenten vaali	273
Kuulutukset, kaupunginhallituksen, niiden julkaiseminen	108
» kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen	274
Kuuromykkäin raittiusseura Sürd, sen avustaminen	195
Kuuromykkäiyhdistyksen, Helsingin, avustaminen	191, 193
Kyläsaaren puhdistuslaitos	31*
Kyyhkysten toimittaminen valtion metsästyksenvalvojan tarpeisiin	326
Käpylä, kaasupainejohdon vetäminen sinne	99
» olympiakylän sijoittaminen sinne	91
» vesijohtotunnelin rakentaminen sinne	259
Käpylän haukat, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
» kirjasto- ja lastentarhatalon palovakuuttaminen	227
» kunto, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen	269*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen	270*
» Taivaskallion tonttien hallintaoikeuksien lunastaminen	61
» urheiluveikot yhdistyksen avustaminen	270*
Käsityöopisto, Helsingin, sen avustaminen	203
Kävelytien rakentaminen Töölönlahden länsirannalle	221
Käymälät	80, 83, 226, 52*
Köydenpunojankadun muuntoaseman rakentaminen	101
Köyhäinhoidollisen kotipaikkaoikeuden toteamista koskevat menettelytavat ...	119*
» laitoshoidon kehittäminen	118*
Köyhäinhoidolliset avunsaajat	127*
» tuotantolaitokset	119*
Köyhäinhoidon antamisesta kertynyt korvaus	163*
» valvontapiirit	109*
Köyhäinhoito, ks. myös Huoltotoimi.	
Lahjoitusrahastot, lastensuojelutarkoituksiin käytettävät	194*, 207*
» niiden korkovarain käyttö	183, 268, 269, 144*
Laina-asioissa tehdyt virkamatkat	149
Lainanottopäätöksen vahvistaminen	9
Lainat, kaupungin myöntämät	10, 150
» ottamat	149
» niiden irtisanominen	10
» » konverttaaminen	9
» » koron alentaminen	10
Lainrikkajat, alaikäiset	185*
Laitoshoitaa nauttineet köyhäinhoidolliset henkilöt	133*
Laiturit	23, 97, 254, 22*, 65*, 68*, 70*
Laivaliikenne olympiakisain aikana	95
» Suomenlinnan ja Kaivopuiston välinen	162
Lakaisukoneiden rekisteröinti	249
Lapinlahdenkadun leventäminen	72
» uusi kansakoulu, haarahammasklinikan perustaminen sinne .	37
Lappalaisleirin pystyttäminen Kaisaniemeen	230

Lasten kesävirkestystoiminta	186
Lastenhoidonneuvolat	189, 196*
Lastenhoitoyhdistys, Suomen, sen avustaminen	206*
» » » vastaanottokodin tonttipaikka	57
Lastenhuoltolaitokset, lastensuojelulautakunnan alaiset 187—188, 173*, 182*—184* 186*—188*, 200*, 208*	
Lastenkoti, Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen, sen tonttipaikka	57
Lastenkotien, yksityisten avustaminen	192, 193, 206*
Lastenlinnan neuvonta-aseman avustaminen	206*
» tontti	56, 76
Lastensuojelu, sitä varten menosääntöön otetut määrärahat	11, 15
Lastensuojelulautakunnan alaisten evakuoitujen lasten avustaminen	178*
» » toimenhaltijain luontoisetukorvaukset	186
» » kokoonpano	174*
» » vuosikertomus	173*
Lastensuojelumäärärahat	42
Lastensuojeluvirasto, apulaisen palkkaaminen sen rekisteritoimistoon	177*
» » sen viranhaltijat	42, 186, 178*
» » sihteerinviran perustaminen sinne	176*
Lastentarha- ja kirjastotalo, Käpylän, sen palovakuuttaminen	227
Lastentarhat, niiden määrärahaihin ylittäminen	47
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	204—205
Lastentyökotiyhdistyksen avustaminen	206*
Lauantaimajojen pystyttäminen	322
Laulajain ja soittajain liitto, Suomen, sen avustaminen	192, 193
Lausunnot, kiinteistölautakunnan antamat	279, 304, 309, 312, 314, 322, 327
» satamalautakunnan antamat	62*
» teurastamolautakunnan antamat	87*
Lauttasaaren kahvilakioskin vuokralleanto	323
» leiritoiminta	300, 324
» mittaustyöt	222
» rakennusjärjestys ja rakennussuunnitelma	86
» sillan kunnossapito	245
» vesijohdon rakentaminen	259
Lauttasaarenkadun itäpään poikkileikkaus	220
Leikkikenttötoiminnan järjestäminen lapsille	186, 191*
Leiritoiminta	500, 324, 338
Lemunkujan tontin n:o 1 luovuttaminen varattomien yksinäisten äitien kodin paikaksi	65
Lentokenttä, sen laajentaminen	59, 88, 240
» » päällystäminen	239
» » veden poisjohtaminen sen alueelta	239
Lentokoneiden satamamaksut	76*
Lentosatama, Kellosaaren	256
Lentäjäpatsaan pystyttäminen	66
Lepokoti, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosaston, sen ylläpidon avustaminen	192, 193
» » taloustyöntekijäin yhdistyksen, sen ylläpidon avustaminen	191, 193
» kaupungin sairaanhoitajattarien, sen ylläpidon avustaminen	178
Leppäsuon alueen vuokralleanto	215, 318
Leppävaaran metsien jättäminen palovakuuttamatta	222
» osittainen liittäminen kaupunkiin	3
Leski- ja orpokassa, kaupungin, Raitiotie ja omnibus oy:n henkilökunnan liit- tyminen siihen	131
» » » » sen johtokunnan kokoonpano	8*
» » » » » saataville maksettava korko	151
» » » » » sääntöihin tehty lisäys	6, 8*
» » » » » vuosikertomus	8*
Lihan tukkuhinnat Helsingissä	105*
» tuonti Helsinkiin	106*
Lihantarkastamon luovuttaminen valtion käytettäväksi	266
» toiminta	89*—90*
Liikennejärjestely, Kauppatorin, sen muuttaminen	32

Liikennekeskuksen perustaminen olympiakisoja silmälläpitäen	233
Liikennekomitea, karttojen hankkiminen sille	157
Liikennelaskennan toimittaminen	160
Liikennemaksut	95, 96, 251—253, 67*, 74*, 75*
Liikennemaksutaksan vahvistaminen	95, 66*
Liikennemerkkien pystyttäminen	160
Liikennetarkkailun tehostaminen	156
Liitosalueet, niiden liittäminen kaupunkiin	3
» » tuottamat kustannukset	139
» » niiltä kotoisin olevien pääsy Helsingin ammattikouluihin	203
Liljebladin, A., rahaston korkovarain käyttö	183
Lindström oy:n kemiallinen pesulaitos, teurastamoalueen osan vuokraaminen sille	267
Linja-autoaseman asemamaksutaksa	158
Linja-autolinjat	33, 159
Linnankoskenkadun jalkakäytävän kunnostaminen	242
Lipputankojen hankkiminen	90
Liputuskustannukset	148
Liuskasaaren ja Liuskaluodon vuokralleanto	296
Lohkomisia rakennussuunnitelma-alueilla koskevat lausunnot	222
Lomasääntö, työntekijäin, sen muuttaminen	6
Lotta Svärd yhdistyksen paikallisosasto XIII, virvoketarjoilukioskin vuokraaminen sille	297
Louhimistyöt Salmisaaressa	97
Luisteluseurain avustaminen	268*
Luistinradat	195, 325, 335, 267*
Lumenkaatopaikat	249, 52*
Lunastusmaksujen kannanta	276
Luodon kunnostaminen	80
» ravintolan arviomiesten palkkaaminen	322
Luontoisetujen arviointi	119
Lyhytaikaisen luoton ottaminen	9, 148
Läkäres sjukhus ab., sairaalatontin myynti sille	56
Lämmittelytupa, pelastusarmeijan, sen ylläpitoon myönnetty avustus	186
Lämpötekniikan vuosikertomus	36*
Länsisataman korttelia n:o 265 koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen	64
Länt. Puistotien istutusten järjestäminen,	247
Lääketieteenkandidaattiseura, työnvälityksen harjoittamisluvan myöntäminen sille	43
Lääkintähuolto, kaupungin	170
Lääkärinkadun alentaminen	243
» vesijohdon siirtäminen	259
Lääkärivirrat, terveydenhoitolautakunnan alaiset, niiden hoitaminen	164
Lääkärit, heidän antamiensa todistusten lunastusmaksut	171
Maanmittaus- y. m. toimituksia koskevat kysymykset	222—224, 278
Maantie, Porvoon, sen rakentaminen	93
» Vihdin, sen rakentaminen	93, 245
Maantienjatkeiden kunnossapito	244—245, 28*
Maarekisteri	210
Maatalousosasto, kiinteistötoimiston	305, 328
» työnvälitystoimiston	328*
Maatilat, kaupungin, niiden hallintaa ja hoitoa koskeva vuosikertomus	328
» » tarkastus	308
» » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	221
Mahogany oy., katumaan pakkolunastaminen siltä	51, 212
Maidonkuljetuksen järjestäminen	196
Maidontarkastamon kalusto	167
» määrärahaiin ylittäminen	36
» viranhaltijat	35, 167
Mainoskilvet, vanhan ylioppilastalon, niiden poistaminen	154
Mainoslaitteiden pystyttämiseen myönnettyt luvat	301
Mainostaminen, Helsingin kaupungin	269
» satamain	66*

Maistraatti, hevosottolain kaupungin viranomaisille aiheuttamain toimenpiteiden hoitaminen siellä	154
» lisätyövoiman palkkaaminen sinne	154
» sen lisäjäsenen määrääminen	31
» » määrärahan ylittäminen	32
» » väliaikainen huoneisto	154
Maitopisarayhdistyksen avustaminen	206*
Majakkamaksut	253, 69*
Majoitus olympiakisain aikana	103, 233
» ruotsinmaalaisten kansakoulunopettajien ja -oppilaiden	200
Majoituslautakunnan kokoonpano	105
Makasiini oy, ks. Helsingin makasiini oy.	
Makasiinivuokrat	74*, 76*
Makkarainmyynti kaupungin kaduilla	320
Makkaratehtaiden valvojan palkkiot	166
Maksunlykkäysten myöntäminen	151
Malmin alueen luovuttaminen lentokentän laajentamista varten	59
» kaatopaikka	94, 249, 55*
» kalkkihiekkatiilitehdas oy:n omaisuuden hoito	211, 278
» ruutikellarin vuokralleanto	308
» —Tapanilan liittäminen kaupunkiin	3
Maratonkilpailujen järjestäminen	219
Maratonrata	82, 237, 238, 303
Marian sairaala	39, 172—173, 177
Marian turvakoti	47
Mariayhdistyksen, Helsingin, avustaminen	191, 193
Marttayhdistysten avustaminen	192, 193
Matka-apurahat, kaupunginhallituksen myöntämät	142—146, 116*
Matkahuolto oy., konttorikojun luovuttaminen sen käyttöön	247
Matkailija-alkuset, satamassa käyneet	73*
Matkailukartta, Helsingin, sen julkaiseminen	103
Matkakertomukset	146
Matkustajalaivain satamamaksut olympiakisain aikana	95
Matkustajaliikenne	73*
Mechelinin, Leo, muistoksi istutetun tammen varustaminen nimikilvellä	246
Mechelininkatu, ratsastustien poistaminen sieltä	244
Medicinarklubben Thorax, toimenvälitysluvan myöntäminen sille	43
Meilahden huvila-alueella n:o 4 pidettävää uimahuonetta koskeva valitus	257
» sairaalan rakennustoimikunta	138
» vesiposti	260
Melaveikot, alueen vuokraaminen sille	296
» korvauksen suorittaminen sille	196
Melontastadion	83, 237, 238
Memoria liberatorium, sen pystyttämä muistomerkki	66, 312
Menosääntö, kaupungin v:n 1940	11—28
Merenkulku	70*—73*
Merenkulku oy:lle myönnetty laina	150
Meriliikennemaksut	251—253
Merimelajat yhdistyksen kanoottivajan rakentaminen	83, 196
Merimieshuoneen rahastot	269
Merimieslähetyseuran, Suomen, avustaminen	191, 193
Merimiesten työnvälitys	258*
Meritullinkadun muuntoaseman rakentaminen	101
» viemärijohdon rakentaminen	92
Merivaara, J., oy., tontin vuokraaminen sille	214
Metsät, kaupungin, niiden jättäminen palovakuuttamatta	222
Metsätien kunnostaminen	91, 243
Metsätöissä olleiden työntekijäin tuntipalkat	309
Mielisairaala, rakennettava, sen vedenhankintakysymys	176
Mielisairaalan arviohinta	177
Mielisairaspakkojen tarpeen tyydyttämistä järjestävä komitea	138
Mieskuoro Finlandian Amerikanmatka	49, 207
Mittaustyöt	222
Mjölballstadin parantola, jäsenen nimeäminen sen liittovaltuustoon	105

Mjölbollstadin parantola, sen hoitopaikat	168
Moottoriajoneuvokilpailujen järjestäminen Eläintarhassa	218
Moottoriajoneuvot, kaupungin, niiden käyttö ja bensiininostot	158
» niiden osto	309
» ks. myös Autot.	
Moottorivenekilpailujen toimeenpano Kaivopuiston edustalla.....	257
Moottorivenelaiturit	254, 302
Muinaistieteellinen toimikunta, Seurasaaren ulkomuseoalueen luovuttaminen sille	65
Muistoesineiden myyntiluvat	321
Muistokiven pystyttäminen Tähtitorninvuorelle	66, 312
Muistomerkit, Engelin ja Ehrenströmin	218
Mukavuuslaitokset	80, 83, 226, 52*
Munkkiniemi, sen eräiden korttelien kuivattaminen	244
» » » rakennussuunnitelma	85, 311
» » » kartanon palveluksessa olleiden eläkeoikeus	131
» » » katutyöt	244
» » » kivilaituri ja moottorivenesilta	254, 68*
» » » Laajalahden aukion järjestely	311
» » » maiden hoito	308
» » » meisien jättäminen palovakuuttamatta	222
» » » puhtaanapitomaksut	248
» » » sähkömaksut	263
» » » sähkövoiman hankinta	263
» » » tilan ostosta aiheutuneet kustannukset	51
» » » vesialueiden rajankäynti	222
» » » vesimaksut	258
» » » viemäri- ja vesijohto-olot	92
» » » sinne johtavan tien leventäminen ja oikaisu	91
» » » varasairaalan järjestäminen sinne	177
» » » vesipostin järjestäminen sinne	260
Muonitus olympiakisain aikana, sen toiminnan rahoittaminen	103
» talonryhmiin kuuluvien varattomien henkilöiden	182
Murtovarkaus rakennustoimiston työmaalla	248
Museo ks. Kaupunginmuseo.	
Musiikkilautakunnan kokoonpano	223*
» vuosikertomus	223*
Mustikkamaan eräiden rakennusten palovakuuttaminen	228
» kesäteatterin avustaminen	49
» kioski	226, 323
» uimalaitoksen luovuttaminen Helsingin työväen uimareille	325, 266*
» vanhan uimalaitoksen pukusuojain vuokraaminen	324
» vesijohtoverkoston laajentaminen	259
Mutaattorin hankinnan viivästyminen	264
Muuntoasemat	62, 100, 101, 264, 299
Muuttokustannukset, rakennustoimiston talorakennusosaston	242
Myrkkypitoisten kasvinuojeluaineiden valmistusoikeus	273
Myyntipaikat, ulkosalla olevat, niiden vuokrallaento	318
Mäkelänkadun tontin n:o 35 varaaminen kansakoulun paikaksi	65
Mäntysuon tilan osto	213
Naamiointi, vesisäiliöiden	261
Nackbölen tilalle rakennettava uusi mielisairaala	176
Naispoliisikomitean avustaminen	156
Naisten raittiuskeskuksen avustaminen	194
Neljäs linja, bensiinisäiliöiden sijoittaminen sen alle.....	217
» » sen alentaminen	243
Niitto-oikeuden myöntäminen	301
Nikkilän kylässä olevien kaupungin tilain rajankäynti	222
» sairaala	40, 110, 174—175, 177—178, 30*
Nobel Standard oy:n liikennemaksujen veloittamista koskeva valitus	252
Nordenskiöldinkatu, ratsastustien poistaminen sieltä	244
Nosturien hankinta	95, 254, 69*

Nosturien käyttö	73*
Nouseva koitto, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
» voima, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
Nuohoojat, eräiden piirinuohojain erottaminen	164
Nuohoustoimi	35, 81*
Nuorisonhuoltojaosto, lastensuojeluviraston	190*
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 192, 193, 206*, 207*,	270*
» » » » tontin rakentamisajan pidentäminen	60
» naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen	192, 193
Nurmikkoalueiden kunnostaminen	247
Nyländska jaktklubben yhdistyksen avustaminen	43
Obligatioiden arvonta	149
Oikeusaputoimiston johtokunnan kokoonpano	230*
» viranhaltijat	190, 230*
» vuosikertomus	230*
Olympiakisat	82, 95, 103, 140, 188, 231—238, 68*
Olympiakylä	66, 91, 100, 234, 244
Omakotialue, Koskelan	49, 228, 285
» Pirkkolan	311, 312
Omakotialueiden puutarhahoito	342
Omakotilainat	151, 302
Omakotitalojen myynti	281
» palovakuutukset	302
» tyyppiinustusten laatiminen	303
Omakotitontit, asunonäyttelyä varten luovutettavat	285
Opetuslaitosten toiminnan lakkauttaminen poliittisen tilanteen johdosta	204
Oppikoulut, niiden vanhempiainevostojen jäsenten vaali	106
» niitä varten luovutetut tontit	57, 74, 213
Oppisopimuslain noudattamisen tehostaminen	204
Oras, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
Oslon tilastokokous	5*
Ottolapsiksi toimitetut lastensuojelulautakunnan hoidokit	195*
Oulunkylän—Herttoniemen radan liikennöinti	255
» kansakoulutonttien uudelleenjärjestely	61
» liittäminen kaupunkiin	3
» rakennussuunnitelma	88, 311
» siirtolapuutarha	326
» vuokra-alueiden halki johdettava vesijohto	217
Ourat, niitä koskevat vuokrasopimukset	296
Paikanvuokrat, satama-alueiden	74*, 76*
Painatustöiden valvojan ennakkovarot	110
Painesäätäjän rakentaminen HAKA osuuskunnan alueelle	261
Paja-alueen vuokralleanto	286
Pakilan rakennussuunnitelma	239
Pakinkylän liittäminen kaupunkiin	3
Pakkahuoneet, niissä käytettäväksi annettuja työkaluja y. m. koskevan järjes- tyssäännön vahvistaminen	65*
Pakkohuutokaupalla huudetut kiinteistöjen hallintaoikeudet	61, 214
Pakkolunastus, katumaan	212
Pakkoperintä	12*
Palkanmaksussa joulukuussa tehtävät muutokset	119
Palkanpidätykset, kansaneläkelain edellyttämät	276
Palkkasääntö, kansakoulunopettajain, sen tulkinta	44
» viranhaltijain, sen vahvistaminen	5
Pallokenttä, kahvilaliikkeen harjoittaminen siellä	323
» sen avustaminen	268*
» » harjoitus- ja vuokramaksut	325
» » ja stadionin välisen rinteeseen järjestely	311
» » rakennustyöt	84
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	230
Paloasemain sisustustyöt	34
Palohälytysjärjestelmä	164

Palohälytysten vastaanottolaitteen hankkiminen	34
Palojärjestys, uusi	34, 162
Palokalujen hankkiminen	163, 278, 327
Palokunnan rahastot	85*—86*
» vapaaehtoisen osallistuminen väestönsuojelutyöhön	164
Palolaitos, autojen ostolle	110
» sen autojen myynti	164
» » määrärahat	11, 13, 34, 162—163
» » sairaankuljetusvaunun käyttömaksut	34
» » sodasta johtuvat toimenpiteet	162, 163
» » viranhaltijat	34, 163, 79*
» » vuosikertomus	79*
» Tukholman avustustoiminta sen hyväksi	163
Palolautakunnan kokoonpano	162, 79*
Palomuurit, yhteiset, niiden rakentamiseen myönnettyt luvat	301
» » niitä koskevan sopimuskaavakkeen vahvistaminen	278
Palopostit	80*
Palopäällystökoulu, sen liittäminen kaupungin palokuntaan	164
» » tontin vuokraaminen sille	61
Palosaaren huvilan vuokralleanto	323
Palotarkastuslautakunnan kokoonpano	162
Palovahinkojen korvaaminen	84*
Palovakuutus, kiinteän omaisuuden	227
» metsien, sen jättäminen	222
» rakenteilla olevien omakotitalojen	302
» Ryttylän koulukodin irtaimiston	175*
Palvelijatarkotien ylläpitoon myönnetty avustus	191, 192, 193
Partiojärjestöjen avustaminen	195
Pasilan erään alueen luovuttaminen valtiolle	54
» nouseva päivä raittiusyhdistyksen avustaminen	194
» pallokenttä	231
» virutushuoneen käyttö	224
Patsaat, lentäjäpatsaan pystyttäminen	66
Pauligin, G., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö	269
Pelastusarmeijan avustaminen	186, 191, 193, 113*, 206*
Pengerkadun ja Torkkelinkadun välisen puiston järjestely	311
Perunapalstojen paaluttaminen	303
Pienoiskivääriampumaradan järjestäminen Jätkäsaareen	104
Pihlajasaari, kaupan harjoittaminen siellä	324
» palokaluston hankkiminen sinne	327
» ravintolaliikkeen harjoittaminen siellä	226
» sen huvilain vuokralleanto	323
» » rantakahvilarakennuksen palovakuuttaminen	228
» » ravintolarakennuksen vuokralleanto	323
Piirinuohoojain erottaminen	164
» palojärjestystä vastaan tekemä valitus	35
» verokavallus	152
Piirustukset, kaupunginhallituksen hyväksymät	228
» kiinteistölautakunnan hyväksymät	302, 311, 326
» satamalautakunnan hyväksymät	63*
Pikkulastenkoti, H. Kivimäen, sen avustaminen	192, 193, 207*
Pirkkoalan omakotialueen rakennussuunnitelma	311, 312
Pistoraide, S.O.K:n	216
Pitkänsillanrannan päällystäminen	243
Pitäjänmäen eräiden alueiden vuokralleanto	63, 278
» ja Vihdin maantien välisen yhdyntien rakentaminen	93
» osittainen liittäminen kaupunkiin	3
Pohj. Humalluoto, kaasujohdon johtaminen sinne	217
Pohjoismaiden liikenneturvallisuuskongressi Tukholmassa	147
Poikakerhotyön tukeminen	192, 193, 207*
Poikakotiyhdistyksen, Helsingin, avustaminen	192, 193, 207*
Poliisiasuntojen vuokrien korottaminen	317
Poliisilaitoksen huoneistot, menot y.m.	155—156
» määrärahan ylittäminen	32

Poliisilaitoksen viranhaltijat	155
Poliklinikkamaksut	171
Polkupyörätelineiden sijoittaminen katumaalle	161, 218
Porvoon—Helsingin maantien rakentaminen	93
Posti- ja lennätinhallituksen kaapelin asentaminen	216
Postitalon ääriset istutukset	247
Postitullikamarin huoneisto	251
Puhdistuslaitokset	30*
Puhelimet	137
Puhelinjakokaappien sijoittaminen	217
Puhelinjohdot	217
Puhelinkioskipaikat	321
Puhelinkytkinkaapin asettaminen	300
Puhelinyhdistys, Helsingin, sen Käpylässä olevan vuokratontin rakennusrajat y.m.	300
Puhtaanapito, katujen	249, 50*—52, 57*
» kiinteistöjen	52, 57*
Puhtaanapitolaitoksen erään sakkomaksun korvaaminen	249
» varusteiden luovuttaminen autokomppanialle	250
» vesivaunujen ja lakaisukoneiden rekisteröinti	249
» viranhaltijat	94, 248, 50*
» vuosikertomus	49*
» väestönsuojeluvälineiden hankinta	250
Puhtaanapitolautakunta, autovajan vuokraaminen sille	317
» sen kokoonpano	105, 49*
Puhtaanapitomaksut, Munkkiniemen ja Haagan	248
Puhtaanapitomäärärahan ylittäminen	248
Puisto, Torkkelinkadun ja Pengerkadun välinen, sen järjestely	311
Puisto-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus	37*
Puistopaikkojen varaaminen	66
Puistot, niiden käyttöoikeudet	218
» niissä suoritettavat työt	246, 37*—42*
» valokuvaamiseen niissä myönnettävät tilapäiset luvat	218
Puistotien, It., leventäminen	51, 72, 90
» » tonttia n:o 2 koskeva tontinmittaustoimitus	222
» Länt., istutusten järjestäminen	247
Pujotteluhiihtomäet	336
Pukinmäki, aluevaihdon suorittaminen siellä	54
» sen rakennussuunnitelmaehdotus	87, 311
Punaisen ristin sairaala	41, 177
Punavuorenkadun kansakoulu, muuntoaseman rakentaminen sen pihamaalle ...	264
Puodinkylän päärakennuksen vuokralleanto	307
» tien päällystäminen	245
» vesialueen jakotoimitus	224
Puolustuslaitoksen suoritettavat sairaalamaksut	171
» tehtäviin kutsutut sairaanhoitajattaret	170
» töihin toimitettavien henkilöiden varustukset	198
Puolustusministeriön tarpeisiin luovutettu alue Pasilasta	54
Pysäköimispaikat	159, 161
Pyöräilystadion, ks. Velodromi.	
Raajarikkoiset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut	185*
Raajarikkoisia koskeva tiedustelu	115, 4*
Raajarikkoisten työkotiyhdistys, alueen vuokraaminen sille	62
» » sen avustaminen	191, 193
Raastuvanoikeuden hyväksymät tontinmuodostukset	220
» viranhaltijat	32, 154
Radioantenneja koskevat määräykset	264
Rahatoimikamarin historian kirjoittaminen	268
Rahatoimiston huoneisto	113
» kassavajauksen korvaaminen	113
» määrärahan ylittäminen	113
» varainhoidon valvonta	108
» viranhaltijat	111—113

Raitiotie ja omnibus oy., sen ja kaupungin välisen vuokrasopimuksen pidentäminen	64
» » » » » johtokunnan vaali	270
» » » » » liittyminen kaupungin leski- ja orpokassaan 6,	131
» » » » » vekseliluotto	150
» » » » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	158
Raitiotielinjat, niiden järjestely	33
» niillä järjestettävä myöhäisliikenne	158
Raitiotiepysäkit	159
Raitiotievuosikortit	13, 120, 158—159
Raittiusmaailmankongressin järjestämiseen myönnetty avustus	44
Raittius toiminnan tukeminen	44, 194, 200
Rajankäynti, erään Kulosaaren tilan	222
Rajasaaren puhdistuslaitos	246, 30*
Rake oy:n polkupyörätelineiden sijoittamista koskeva anomus	218
Rakennusjärjestys, Haagan kauppalan	239
» kaupunkien, sen laatimista varten pidettävä neuvottelutilaisuus	139
» Lauttasaaren	86
Rakennuskielto, eräiden Helsingin maalaiskunnan alueiden	239
» Vallilan kaupunginosan	221
Rakennuskiinteistöt, kaupungin omistamat, niiden valokuvaaminen	322
Rakennuskorkeusmääräykset, Kaivopuiston, niiden muuttaminen	68
Rakennuslevy oy., Pitäjänmäen eräiden alueiden vuokraaminen sille	63
Rakennuspiirustukset, ks. Piirustukset.	
Rakennussuunnitelma, Degerön	87
» Herttoniemen eräiden tehdaskorttelien	79
» Lauttasaaren	86
» Munkkiniemen	85
» Oulunkylän	88
» Pakilan	239
» Pukinmäen	87
» Westendin	87, 239
» Viikinmäen	88
Rakennussuunnitelma-alueilla suoritettavia lohkomisia koskevat lausunnot	222
Rakennussäännön mukaisten luetteloiden pitäminen	210
Rakennustarkastus, Herttoniemen ja Tammelundin	32
Rakennustarkastuskonttorin määrärahaihin ylittäminen	32
» viranhaltijat	32
» vuosikertomus	227*
Rakennusten purkaminen ja myynti	221, 225
Rakennustoimiston autot	110, 242
» katurakennusosaston vuosikertomus	27*
» puisto-osaston vuosikertomus	37*
» satamarakennusosaston vuosikertomus	21*
» talorakennusosaston vuosikertomus	34*
» tielaboratorion vuosikertomus	43*
» tiliviraston ennakkovarot	242
» » vuosikertomus	43*
» työmaalla sattunut murtovarkaus	248
» varasto-osaston vuosikertomus	42*
» viranhaltijat	89, 240—242
» virkain järjestely	88
Rakkaudenniemen osan vuokralleanto	296
Rannikkoliikenne	71*
Ratkaisemattomat asiat, kaupunginhallituksen diaariin merkityt	109
Ratsastushalli, -tallit, -radat ja tiet	27, 83, 84, 235, 236, 244
Rautatieliikenne satamissa	72*
Rautatien kioskien rakentaminen sinne	80
» sen ja Vilhonkadun kulmauksen jalkakäytävän muutostyö	244
» » päällystäminen	243
Rautatieraide, Katajanokan, sen sulkeminen liikenteeltä	257
» Töölön sokeritehtaan, sen oikaisu	216
Ravintola Royalin vuokra-alueen laajentaminen	214

Ravintolarakennukset, niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	225
Ravintola-ruokalan sisustamiseen annettu lupa	301
Ravintolat, tilapäiset, olympiakisain aikana	234
Ravirata-alue, leikki-, urheilu- ja virkistyspaikkojen varaaminen sieltä	66
Reijolan lastenkodin toiminta	187*, 203*
Renlundin, K. H., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö	201, 203
Reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen omaisten avustaminen	123*
» » » viranhaltijain palkkaus	118
Retkeilymajahuoneiston vuokralleanto	317
Revisiotoimiston määrärahaiin ylittäminen	4
» suorittamat kassantarkastukset	116
» viranhaltijat	4, 115
Riento, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin määrärahaiin ylittäminen	32
Royal ravintolan vuokra-alueen laajentaminen	214
Runebergin, Walter, muistoksi istutetun tammen varustaminen nimikilvellä ...	246
Runeberginkadun ja Ruusulankadun välille asennettava vesijohto	259
Ruoholahdenkadun tontti n:o 3 a, sitä koskeva rakennusvelvollisuus	281
» » » 5, sen rakentamishdot	60
» » » 17, sen katuosuuksien kunnostaminen	91
» » » 21, sen osaa koskeva pakkolunastus	51
Ruokailukojupaikan vuokraoikeuden siirto	297
Ruokailun järjestäminen kaupungin virastoissa ja laitoksissa	119
Ruokala, valmistavan tyttöjen ammattikoulun	202
Ruoppaustyöt	23*
Ruotsalaisen teatterin avustaminen	18, 49
Ruusulankadun ja Runeberginkadun välille asennettava vesijohto	259
» kunnostaminen	242
Ruutikellarin, Malmin, vuokralleanto	308
Ryttylän koulukoti, sen irtaimiston palovakuuttaminen	175*
» » » ja Bengtsärin koulukodin opettajainvirkain vaihtami- nen	42
» » » muutostyöt	177*
» » » toiminta	183* 184*
» » » valtionapu	189
» » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	188
Rönne, fastighets ab., sille suoritettava korvaus	216
Sailors Home säätiön hallituksen jäsenten vaali	106
Sairaalahallituksen sihteerin palkkio	170
Sairaalamaksut, niiden taksan muuttaminen	38
» poliklinikoissa	171
» puolustuslaitoksen suoritettavat	171
Sairaalat, Helsingin yleisen sairaalan synnytys- ja naistautien osaston laajenta- minen	41
» keskussairaalan tonttipaikka	65
» mielisairaalan arviohinta	177
» mielisairaspaikkojen tarpeen tyydyttäminen	138
» niiden evakuointi	177
» » henkilökunnan talviloma	170
» » lääkärien antamien todistusten lunastusmaksut	38
» » tilapäisen henkilökunnan palkkaustapa	171
» » tiliviraston viranhaltijat	170
» » valtionapu	177
» » viranhaltijain luontoisetukorvaukset	171
» niistä poistettujen potilaiden yhteiskunnallinen huolto	171
» uuden rakennettavan mielisairaalan vedenhankintakysymys	176
» varasairaalan järjestäminen	176
» väestönsuojeluvälineiden hankkiminen niihin	172
Sairaalatonttien luovuttaminen	56
Sairaanhoitajatarliitto, Suomen, sen avustaminen	191, 193
Sairaanhoitajataropiston tontin asemakaavanmuutos	77
Sairaanhoitajataroyhdistys, Suomen, sen avustaminen	191, 193
Sairaanhoitajattaret, kunnalliset	166

Sairaanhoidattarien, kaupungin, lepokodin avustaminen	178
» kutsuminen puolustuslaitoksen tehtäviin	170
Sairaanhoidohenkilökunnan, terveydenhoitolautakunnan alaisen, viransijaisten palkkiot	165
Sairaankuljetustoiminta, palokunnan	84*
Sairaankuljetusvaunu, palolaitoksen, sen käyttömaksut	34
Sairasapumääräykset, työntekijäin, niiden muuttaminen	6
Sairasavustukset, kiinteistölautakunnan myöntämät	327
» puhtaanapitolautakunnan myöntämät	50*, 58*
Sairaslomat, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot	120—128
Sairaspaikkojen varaaminen Boijen sairaalasta	176
» » Uudenkaupungin piiriemisairaalasta	176
Sakarinkadun kunnostaminen	243
Sakkokoron jättäminen perimättä	152, 258
Salmisaaren eräiden tehdaskorttelien y. m. vuokralleanto	62
» louhimis- ja laiturityöt	97
Sammatintien tontin n:o 7 varaaminen kerhokeskuksen y. m. paikaksi	65
Sanomalehdet, kuulutusten julkaiseminen niissä	108
» niiden myyntipaikat	321
» niille kaupunginhallituksen päättämistä asioista annettavat tiedot	108
Saostusaltaat, Vanhankaupungin, niiden pidentäminen	98
Sarastus, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
Satamahallintotoimisto, ensiapulääkekaapin hankkiminen sinne	251
» sen viranhaltijat	95, 250, 60*—61*
Satamakannanta	74*—78*
Satamalaitoksen johtosäännön muuttaminen	95, 65*
Satamalaitteet	65*
Satamalautakunnan antamat lausunnot	62*
» kokoonpano	60*
» vuosikertomus	60*
Satamaliikenne	70*
Satamälähetystyön tukeminen	191, 193
Satamamaksut	95, 68*, 74*, 75*
Satamarata, sen puhelinjohdon poistaminen	257
» vesijohdon vetäminen sen alitse	259
Satamasaari, kioskikaupan harjoittaminen siellä	323
Satamat, kalasumppualusten viipyminen niissä	256
» niiden alueiden hallinnon uudelleenjärjestäminen	64*
» » » rajain muuttaminen	94, 256
» » » vuokralleanto	63*
» » aukiolo	65*
» » mainostaminen	66*
» » määrärahat	95
» » vartiointi	255
» niihin tehdyt vierailut	66*
Satamavesipostit	73*
Savilan pumppuasema	30*
Savonlinnan kaupungin 300-vuotisjuhla	146
Savu oy., myrkkypitoisten kasvinsuojeluaineiden valmistusoikeuden myöntäminen sille	273
Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti	47
Seurasaaari, sen kaitsijan asuinrakennuksen vuokralleanto	323
» » ravintola	80, 225
» » uimalaitos	228, 325
» » ulkomuseon alueen vuokrasopimuksen pidentäminen	65
» tukkien myynti sieltä	229
Shell oy., korttelin n:o 601 vuokraaminen sille	63
» » sen liikennemaksujen veloittamista koskeva valitus	252
» » vuokra-alueen laajentaminen	74
Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston määrärahaain ylittäminen	37
» » keskuskotien määrärahaain ylittäminen	37
» » viranhaltijat	168
Siipikarjateurastamo	101, 90*

Siirtolapuutarhat	326, 342
Silta, Degerön—Tammelundin, sen kunnossapito	245
» Herttoniemen, sen uudelleenrakentaminen	213
» Humalluodon, sen rakentaminen	91
» Lauttasaaren, sen kunnossapito	245
Siltamaksut, Kulosaaren sillan	228
Siltatien uudelleenjärjestely	221
Sinebrychoff, P. ab:n kanssa tehtävä aluevaihtosopimus	52
Sinihaukat, raittiusyhdistys, sen avustaminen	195
Sirpalesaari, laiturin rakentaminen sinne	254, 70*
» sen erään vuokra-alueen ottaminen kaupungin haltuun	296
Sivistysjärjestöjen kansankonservatorin avustaminen	192, 193
Sjukhemmet i Helsingfors nimisen säätiön ja kaupungin välisen vuokrasopimuksen pidentäminen	64
Snellmaninkoulun pihamaalle rakennettava muuntoasema	264
Sodanaikainen palokunnan toiminta	86*
Sofianlehdon pikkulastenkoti, sen evakuointi	177*
» » » toiminta	187*, 188*, 202*
» » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ..	187
Sofianlehdontien kaasujohtotyöt	99
Sofie Mannerheimin kodin avustaminen	206*
Sokeain avustaminen	191, 192, 193
Sosialidemokraattisen nuoris-osaston, Vallilan, avustaminen	192, 193
» nuorisoyhdistyksen, Helsingin, avustaminen	192, 193
Sotapalvelukseen kutsuttujen kaupungin viranhaltijain palkkaus	118
» » reserviläisten omaisten avustaminen	123*
» kutsutut, sukkiin y. m. valmistaminen heille	258
Sotatilasta johtunut koulujen sulkeminen	204
Sotavakuutus	258
Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannosten hinnoitus	103
Soutustadion	83, 84, 227, 236, 237, 238, 26*
Stadion, ampumaradan järjestäminen sinne	196
» sen ja Pallokentän välisen rinteen järjestely	311
Stadion-säätiö	231
Stansvikin kartanon vuokramaksun vahvistaminen	318
Stenius, M. G., oy:n johtokunnan kokoonpano	271
» » » omaisuuden hoito	211, 277
» » » osakkeiden osto	9
» » » työntekijät	209
» » » velkain suorittamisesta annettava vakuus	151
Stiftelsen svenska handels högskolan nimiselle säätiölle myytävä tontti	57
Suojeluskunta, Helsingin, sen avustaminen	22
Suojeluskuntain piiriesikunta, sen tontin asemakaavanmuutos	75
» » » uudisrakennuksen piirustukset	228
Suomalaisen naisvoimisteluseuran avustaminen	269*
» oopperan avustaminen	18
» » ja musiikkilautakunnan välinen sopimus	225*
» partiotyttöjärjestö Hesperton avustaminen	270*
» Shell oy:n liikennemaksujen veloittamista koskeva valitus	252
» » vuokratontin vuokraehdot	63, 75
Suomen akateemisen raittiusliiton avustaminen	194
» filmitoimisto oy., luvan myöntäminen sille filmauksen suorittamiseen	302
» huonokuuloisten huoltoliiton avustaminen	191, 193
» jääkiekkoliiton avustaminen	268*
» kaapelitehdas oy., tehdaskorttelien y. m. vuokraaminen sille	62
» kansallisteatterin avustaminen	18
» kansanopistoyhdistykselle myönnetty avustus	48
» kunnallisen terveydenhoitoyhdistyksen jäsenmaksu	170
» lastenhoitoyhdistys, sen avustaminen	206*
» » tontin myynti sille	57
» laulajain ja soittajain liiton avustaminen	192, 193
» matkat yhdistyksen avustaminen	268
» merimieslähetyseuran avustaminen	191, 193
» messut osuuskunta, Hippodromin alueen vuokraaminen sille	63, 214

Suomen messut osuuskunta, sen hallituneuvoston jäsenten vaali	273
» naisten liikuntakasvatusliitolle myönnetyn määrärahan käyttö	195
» opiskelevan nuorison raittiusliiton avustaminen	194
» osuuskauppojen keskuskunnan pistoraidetta koskeva sopimus	216
» » » sähkömuuntoaseman lunastaminen kaupungille	101
» painiliiton avustaminen	43
» partiopoikaliiton avustaminen	195
» punaisen ristin sairaala	41, 177
» rakennusmestari liitto, työnvälityksen harjoittamisluvan myöntäminen sille	43
» sairaanhoitajatarliiton avustaminen	191, 193
» sairaanhoitajatyöryhdyksen avustaminen	191, 193
» sokeain hierojain yhdistyksen avustaminen	191, 193
» taideakatemia, säätiö, kaupungin liittyminen sen perustajaksi	49
» teollisuusteknikkojen liiton anomus työnvälityksen harjoittamisesta ...	43
» työväen arkiston avustaminen	192, 193
» voimistelun suurkisat	195
Suomenlinnan liikenneolot	162
» urheilijat yhdistyksen avustaminen	270*
Suomi-seuran avustaminen	268
Surd, raittiusyhdistys, sen avustaminen	195
Svenska Finlands idrottsförbund nimisen yhdistyksen avustaminen	43, 195
» kristliga föreningen av unga män nimisen yhdistyksen avustaminen	192, 193, 207*, 270*
» kvinnoförbundets gymnastikklubb yhdistyksen avustaminen	270*
Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor yhdistyksen avustaminen	270*
Sähköjohdon, Herttoniemessä kulkevan, suunnan muuttaminen	217
Sähköjohtotyöt	100
Sähkölaitoksen apulaisjohtajan palkkajärjestely	97
» eräiden siirtomäärärahaan käyttö	264
» höyrykattilan hankinnan viivästyminen	264
» ilmajohdon muuttaminen maakaapeliksi	100
» ilmakompressorin y. m. hankinta	264
» mutaattorin hankinnan viivästyminen	264
» määrärahaan ylittäminen	100, 263
» viranhaltijat	100, 262—263
Sähkölinja, Etelä-Suomen voima oy:n	66
Sähkömaksut	263
Sähkömittarien ja rahakkeiden hankkiminen	100
Sähkömuuntoasemat	100, 101
Säkenet, naisvoimisteluseura, sen avustaminen	269*
Säästöpankkien ja kaupungin välinen sopimus	152
Säätäjän rakentaminen Isonkyröntien varrelle	262
Sörnäs ab., sen ja kaupungin välinen tilitys	216
» » siltä kaupungin hallintaan siirtyneet alueet	277
Taidehallin laajentaminen	58, 75
Taideteollisuuskeskuskoulun oppilaiden palkinnot	203
Taideteosten luovuttaminen Aleksis Kiven koululle	200
» osto	270
Taivalsaaren alueen vuokraaminen Rakennuspaja oy:lle	296
» vuokra-alueiden vuokraoikeuksien lunastaminen	60
Taksa, vuokra-autojen, sen muuttaminen	34
Talin alueen vuokrasopimuksen pidentäminen	64
» laukkarata	83, 236
» taimiston laajentaminen	246
» » vajarakennus	228
Talousarvio, kaupungin v:n 1940	10
Talousarvioehdotus, kaupungin v:n 1940, sen valmistelu	153
» kiinteistölautakunnan v:ksi 1940 laatima	278, 309
Taloustyöntekijäkodin avustaminen	191, 193
Talviloma, sairaalain henkilökunnan	170
Talvipuhtaanapito, katujen	249

Tammelundin rakennustarkastus	32
Tanssilavan rakentamiseen myönnetty lupa	302
Tapanilan urheilukentän rajain hyväksyminen	312
Tapaturmat, puhtaanapitolaitoksen töissä sattuneet	50*, 58*
» tulipalojen yhteydessä sattuneet	84*
» yleisissä töissä sattuneet	21*
Tarkastusasemakioskien järjestely	300
Tarkkailuluokkien perustaminen kansakouluihin	44
Tarvontien kahvi- ja virvoketarjoilukioskin vuokralleanto	297
Taulunäyttelyn järjestäminen kaupunginvaltuuston istuntosaliin	270
Tavaraliikenne satamissa	71*—72*
Tavaratarapihakysymys	139
Tavolan koulukodin huoneisto	188, 175*
» » toiminta	183*, 184*
Teatterien avustaminen	18, 49
» turvavartio	81*
Teatteritontin luovuttaminen Hakaniementorilta	59
Tehdaskorttelit, Herttoniemen, eräiden niiden rakennussuunnitelmain hyväksyminen	79
» niiden muuttaminen asuntotonteiksi	73
» » vuokralleanto	62
Tehdastontit, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat	62, 298
» niiden luovutusmuoto	54
» » myynti	58
» » vuokraoikeuden siirto	295
Teknilliset laitokset, niiden apulaisjohtajain palkat	97
» » » hallituksen kokoonpano	105
» » » konttoriaika	258
» » niille myönnetty määräraha sukkiin y. m. valmistamiseen sotapalvelukseen kutsutuille	258
Tekniska läroverket i Helsingfors, lainan myöntäminen sille	150
Telakka, Wärtsilä-yhtymä oy:n	257
Telakka-alue, Eteläsataman, nosturien hankkiminen sinne	69*
» » » sen satamarakennusohjelman toteuttaminen	253
» » » siellä suoritettavat katutyöt	96
» » » tullipaviljongin rakentaminen sinne	96
Televisiolähetysten järjestäminen olympiakisain aikana	235
Telttailualueet olympiakisain aikana	234
Temppeleaukion kirkon rakennustyöt	228
Teo, sokeain teknillinen tehdas, sen avustaminen	191, 193
Teollisuusseutujen evankelioimis seurain avustaminen	192, 193, 207*
Teollisuustontti, ks. Tehdastontti.	
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus	225*
Tervalammen työlaitos, sen määrärahan lisääminen ja ylittäminen	42
» » » rakennusohjelma	116*—118*
» » » toimintakertomus	139*
» » » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	180—182
Terveydellisten tutkimusten laboratorion määrärahan ylittäminen	35
Terveydenhoidolliset katsastajat	166
Terveydenhoidontarkastajanviran hoitaminen	165
Terveydenhoitolaitekunnan alaisen sairaanhoitohenkilökunnan viransijaisten palkkiot	165
» alaisten laitosten väestönsuojelu	165
» » lääkärinvirkain hoitaminen	164
» » toimenhaltijain luontoisetukorvaukset ..	165
» puheenjohtajan palkkio	164
» toimiston ennakkoarain korottaminen	165
» » viranhaltijat	165
Terveystoimisto	38, 169
Teräs, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen	269*
Testamentti, kansakoulujen hyväksi tehty	46
Teurastajain kesäloma	267
Teurastamo, elävän karjan purkauslaiturien rakentaminen sinne	267
» kalajäähdyttämön rakentaminen sen yhteyteen	102

Teurastamo, sen alueen osan väliaikainen vuokralleanto	268
» » jäähdyttämö	102, 267
» » katselmusmiesten vaali	105
» » määrärahaiin ylittäminen	102
» » taksat	101
» » työaika ja ylityöt	267
» » viranhaltijat	266
» » vuosikertomus	268, 87*
Teurastamolautakunnan kokoonpano	87*
Tielaboratorion vuosikertomus	43*
Tiet, niiden oikeudellisen luonteen määrittely	156
Tietyöt	91, 93, 245, 312, 28*
Tikkurilan osittainen liittäminen kaupunkiin	3
Tilastotoimiston arkistohuoneiston tilitysvuokra	316
» » arkiston järjestäminen	5*
» » entisen huoneiston käyttö	224
» » huoneisto ja muuttokustannukset	114, 2*
» » julkaisuiminta	115, 3*
» » määrärahaiin ylittäminen	4
» » siivoustöiden järjestely	114
» » viranhaltijat	113, 1*
» » virka-aika sodan aikana	114
» » vuosikertomus	1*
Tilinpäätös, kaupungin v:n 1938	8, 148
Tilintarkastus, kaupungin v:n 1938	4, 115
Tiliraportit, verotusvalmisteluviraston	117
Tivolin rakentaminen olympiakisoja varten	66, 235
Toistusten ja jäljennösten lunastusmaksut	118
Toimentyöt, partiojärjestö, sen avustaminen	195
Toivolan koulukoti, keskuslämmityksen järjestäminen sinne	175*
» » palvelijan palkkaaminen sinne	42, 175*
» » sen kaivon syventäminen	177*
» » » toiminta	184*, 187*, 188*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	187
» » tilan viljelyksien yhtenäistytämistä koskeva kysymys	177*
Toivoniemen koulukodin sisustustyöt	188
» » toiminta	183*, 184*
» » vedensaanti	176*
Tontinmittaustoitukset	222
Tontinmuodostukset, raastuvanoikeuden hyväksymät	220
Tontit, kiinteistölautakunnan myymät	279—281
» » niiden hallintaoikeuksien osto pakkohuutokaupalla	214
» » maaperän tutkiminen	277
» » myynissä noudatettavat periaatteet	54, 276
» » myyntiluettelon vahvistaminen	213, 279
Tonttijakokartat	314
Tonttijaonmuutokset	219, 310
Tonttikauppakirjat	277
Tonttikirjan valmistuminen	210
Torikauppa	318
Torkkelinkadun ja Pengerkadun välisen puiston järjestely	311
Toukolan lastenhoidonneuvolan hoitajan L. Hirstiön viransijaisuus	189
» » toiminta	199*
» » voimistelu- ja urheiluseura Teräs, sen avustaminen	269*
Toverit, raittiusseura, sen avustaminen	194
Traktorin osto	221, 309
Tuberkuloosihuolto	37, 167
Tuberkuloosisairaala	40, 175, 178
Tukholma, siellä pidettävä asemakaavanäyttely	278
» » » Pohjoismaiden liikenneturvallisuuskongressi	147
» » sieltä saatu paloavustus	163
» » sinne järjestettävä kansakouluoppilaiden matka	200
Tukholma, Suomen-matkat yhdistyksen osallistuminen siellä järjestettävään näyttelyyn	268

Tuki ja työ yhdistyksen avustaminen	192, 193
Tulipalot	81*—84*
Tullikamari, kaupungille tulevien maksujen kanto siellä	95
Tullimakasiineissa käytettäväksi annettujen työkalujen y. m. käyttöä koskevan järjestyssäännön vahvistaminen	65*
Tullipaviljongin rakentaminen Eteläsataman telakka-alueelle	96, 253
Tulosääntö	12, 28
Tuonti	71*—73*
Turuntie 62 asunto oy:n autotallin sisustaminen myymälöiksi	218
» muuntoaseman rakentaminen sen varrelle	101
» portaiden rakentaminen sieltä Hesperian puistoon	311
Tuulaakimaksut	95, 74*
Tuurholman kansanpuisto, alueen vuokraaminen sieltä invalidien virkistys-	
kodin paikaksi	62
» » kaluston hankkiminen sen huviloihin	230
» » palokaluston hankkiminen sinne	278, 327
» » sen huviloiden vuokralleanto	323, 324
» » » kioskien vuokralleanto	323
Tylsämieliset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut	185*
Tyttökerhotyön tukeminen	192, 193, 207*
Tyttönormaalilyseon raittiusyhdistyksen avustaminen	195
Työläisäitien ja lasten koti yhdistys, tontin luovuttaminen sille	65
Työnhakemuskorttien vahvistaminen	236*, 237*
Työntekijäin lomasäännön ja sairaus- ja hautausapumääräysten muuttaminen	6
» metsätoissa olleiden, tuntipalkka	309
» palkat	119
» yleisissä töissä olleiden, lukumäärä	20*
» » » nauttima kesäloma	21*
Työnvälityksen harjoittamisluvat	43, 237*
Työnvälityslautakunnan kokoonpano	235*
Työnvälitystoimisto, kaupungin vaakunan käyttö sen mainoksissa y.m. ..	190, 236*
» sen henkisen työn osaston järjestäminen	235*—236*
» » » » toiminta	190, 247*
» » » huoneistot	190, 236*
» » » kaupungin virastoille ja laitoksille välittämä työvoima	190
» » » maatalousosaston toiminta	262*
» » » merimiesosaston toiminta	258*
» » » naisosaston kotiapulaisten alaosaston virka-aika	190
» » » nuoriso-osaston toiminta	253*
» » » valtionapu	191
» » » viranhaltijat	190, 238*—239*
» » » vuosikertomus	235*
Työsuhde, kadunlaskijain	119
Työttömyys, odotettavissa oleva, sitä koskevien ilmoitusten antaminen kulku-	
laitosten ja yleisten töiden ministeriölle	121*
Työttömyyshuolto	183—186, 115*, 159*,—161*
Työttömyyskomitea	138
Työttömyyssohjeet	184—186
Työttömäin ulkopaikkakuntalaisten palauttaminen kotipaikkakunnilleen	115*
Työtuvat, niiden C-osaston alaosaston järjestäminen	113*
» » johto- ja ohjesäännöt	113*—114*
» » » määrärahan ylittäminen	42
» » » toimintakertomus	143*
» » » uudisrakennus	42, 73, 120*
» » » viranhaltijat	42
» » » niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset	183—184
Työvelvollisuuslautakunnan asettaminen	103
Työväen arkiston avustaminen	192, 193
» mailapojat yhdistyksen avustaminen	270*
» sivistystoimikunnan avustaminen	192, 193
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen	269*
Työväenopistojen liiton VII edustajakokous	147
Työväenopistot	46, 201—202, 204
Työväentalon näyttämölle myönnetty avustus	49

Työväenteatteri, Helsingin, sen avustaminen	49
Tähkä, raittiusyhdistys, sen avustaminen	194
Tähtitorninvuori, muistokiven pystyttäminen sinne	66, 312
Töölön lastenhoidon neuvolan toiminta	197*
» sokeritehtaan rautatieraitteen oikaisu	216
» voimistelu- ja urheiluseura Vesa, sen avustaminen	269*
Töölönlahden länsirannalle rakennettava kävelytie	90, 221
Töölöntorin järjestely	221, 311
Uhlénin, A., rahaston korkovarojen käyttö	183
Uimalaitokset	257, 325, 266*
Uimaranta, Annalan, sen kunnostaminen	230
Uimastadion	83, 84, 236, 238
Uittomaksut	253
Ulkoilmakokousten tai -juhlien järjestämiseen myönnetty lupa	302
Ulkoilmakonsertit	225*
Ulkomaankauppa	71*—72*
Ullakkokerroksen sisustaminen	69—71, 73
Ullanlinnan kylpylaitoksen vuokrasopimuksen pidentäminen	317
Ulosottolaitoksen määrärahat	154
» viranhaltijat	154
» vuosikertomus	12*
Union urheiluseuran avustaminen	270*
Urheilukentät	82, 230, 231, 312, 324, 336—337, 32*
Urheilulautakunnan kokoonpano	266*
» määrärahan ylittäminen	43
» vuosikertomus	266*
Urheilupaikat, niiden varaaminen olympiakylä-, ravirata- ja velodromialueilta	66
Urheiluseurain avustaminen	43, 269*—270*
Urheilutoimintaa koskeva kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston kertomus	335
Uudenkaupungin piirimielisairaala, hoitopaikkojen varaaminen sieltä	176
Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakunnan jäsenten vaali	105
» matkailutoimikunta, kaupungin edustajan valitseminen siihen ...	273
Uudisrakennustyöt, kiinteistötoimiston talorakennusosaston suorittamat	34*—36*
Uunisaaressa merikylpylä	266*
» ravintolarakennuksen muutos- ja korjaustyöt	225
Utusten antaminen sanomalehdistölle	108
Vaalikustannukset	154
Vaalilautakuntien jäsenten valitseminen	105
Vahingonkorvauksen myöntäminen	302
Vakuusasiakirjain tarkastus	108
Valiokunnat, kaupunginhallituksen asettamat	138—140
» ks. myös Komiteat.	
Valkonauhayhdistysten avustaminen	191, 193
Valkosaari, sitä koskevat vuokrasopimukset	296
Vallilan asemakaava	67
» kerhokeskuksen huoneiston käyttö	317
» kerhotyön järjestäminen	65
» kortteliä n:o 581 koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen	64
» pienasunnot n:o 1 ja n:o 2 asunto oy:n osakkeiden arviointi	301
» rakennuskielto	67, 221
» sosialidemokraattinen lasten raittiusosasto Oras, sen avustaminen	194
» » nuorisosasto, sen avustaminen	192, 193
» » raittiusyhdistys Täähkä, sen avustaminen	194
» » työväenyhdistys, kesäjuhlakenttäalueen vuokraaminen sille	300
» teollisuusalueen katutyöt	91
» tonttien luovutusmuodon vahvistaminen	55
» ulkoilmanäyttämö, kesävesijohdon vetäminen sinne	259
» » sen ravintolakioskin vuokra	317
» urheilukenttä	228, 231
Vallinkoskentie, portaiden rakentaminen sinne	221, 311
» sen johtotyöt	99, 100

Valmistava poikain ammattikoulu	46, 202,	203
» tyttöjen ammattikoulu	46, 47, 202,	203
Valokuvaaminen, kaupungin omistamain rakennuskiinteistöjen		322
» puistoissa, siihen myönnettävät tilapäiset luvat		218
Valokuvauspaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat		321
Valtionapu, kansakoulujen		200
» kaupunginorkesterin	29,	49
» koulukotien		189
» sairaalain		177
» työnvälitystoimiston		191
» vastaanotto- ja ammattioppilaskodin		189
Valtionrautatiet, alueen luovuttaminen niille		213
» Herttoniemen vesijohdosta niille toimitettava vesi		259
» niiden ja kaupungin välinen aluevaihotosopimus	52,	54
» » lisäraiteiden rakentaminen		216
Vanda puistokylä oy	210,	277
Vanhankaupunginlahden kalavesien rauhoittaminen	256,	68*
Vanhassakaupungissa olevien saostusaltaiden pidentäminen		98
Vanhempainneuvostot, oppikoulujen		106
Vantaanjoen uittoyhdistyksen maksettavat korvaukset	253,	309
Vantaanjoki, sen vesimäärän säännöstely		260
» varapadon rakentaminen siihen		260
Vapaaehtoinen palokunta	164,	80*
Vapaan huollon keskuksen avustaminen		182
» » » perustaminen		122*
Vapaapäivät, kaupunginhallituksen alaisten virastojen		118
Vapantuneet vangit, töiden järjestäminen heille		186
Varasairaalain järjestäminen		176
Varastoalueet		297
Varatyöt		93
Varisten hävittäminen kaupungin lähiympäristöstä		309
Varsasaaren kioskin vuokralleanto		323
Vastaanottokoti, lisämäärärahan myöntäminen sille		177*
» sen rakennuksen pääpiirustukset ja kustannusarvio		42
» » toiminta	182*, 184*,	187*
» » valtionapu	188—	189
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset		187
Vedenhankintaa ympäristöalueille tutkiva komitea		139
Vedenheittolaitokset	80,	226
Veduta nimisen kahvilan vuokralleanto		317
Velodromi	66, 83, 84,	237, 238,
		326
Veneeristen tautien poliklinikka		169
Veneiden kiinnityspaikat	254,	70*
Venelaiturimaksut	74*,	76*
Venesataman rakentaminen	254,	69*—70*
Verhoilija-ammattikoulu		203
Verojäämien pakkoperintä	12*—	16*
Verokavallus, piirinuohoojain		152
Verotusvalmisteluviraston huoneisto		117
» määrärahan ylittäminen		5
» talousarvio		117
» tarkkailijain kertomus		19*
» tiliraportit		117
» viranhaltijat	5, 116,	17*
» vuosikertomus		17*
Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys.....		10
Veröyryiltä maksettava veromäärä	152,	18*
Vesialueet, Munkkiniemen, niiden rajankäynti		222
» Puodinkylän, niiden jakotoimituksen aiheuttamat kustannukset ...		224
» satamalautakunnan vuokralle antamat		63*
Vesijohdon johtaminen Oulunkylän vuokra-alueiden halki		217
» johtamiseen Leppävaarassa myönnetty lupa		308
Vesijohdon rakentaminen Kallioon		98
Vesijohtolaitos, autojen osto sille		111

Vesijohtolaitos, sen apulaisjohtajan palkkajärjestely	97
» » eräiden töiden aloittaminen	259
» » Malminkadun 5:ssä olevan työpajarakennuksen palova- kuuttaminen	228
» » määrärahan ylittäminen	98
» » sakkokoron jättäminen perimättä	258
» » viranhaltijat	97, 258
» » väestönsuojelutoimenpiteet	261
Vesijohto-olot, Munkkiniemen	92
Vesijohtotunnelin rakentaminen Käpylään	259
Vesijohtotyöt	24, 98—99, 259
Vesimaksut, Munkkiniemen ja Haagan	258
Vesimaksutaksa	65*
Vesipostit	260
Vesiproomun hankkiminen	69*
Vesisäiliöiden naamiointi	261
Vesisäiliön ympäristön kunnostaminen	260
Vesivaunujen, puhtaanapitolaitoksen, rekisteröinti	249
Westendin rakennussuunnitelma	87, 239
Viemäriolot, Munkkiniemen	92
Viemäriyöt	26, 92, 244, 246, 29*
Vienti	31*
Vieraspaikkakuntalaisten pääsy Helsingin ammattikouluihin	71*—72*
Vieraspalkkainten pääsy Helsingin ammattikouluihin	203
Vihdin—Helsingin maantien rakentaminen	93, 245
XV kaupunginosan länsiosan asemakaavanmuutos	77
Viikin sairaalan kuntoonpano	177
» tilalla palvelleen navettopalvelija A. Heleniuksen eläkeoikeus	80
Viikinmäen alueen rakennussuunnitelma	88
Vilhonkadun ja Rautatientorin kulmauksen jalkakäytävän muutostyö	244
Viljelyspalstat, kiinteistöalutakunnan vuokralle antamat	286, 305
» niitä koskevain vuokrasopimusten pidentäminen	291, 307
Viljelyspalstat toiminta	138, 186
Viranhaltijain eläkesäännön 1 §:n tulkinta	6
» palkkasäännön vahvistaminen	5
» ruokailun järjestäminen	119
Viransijaisuspalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät	120—131
Virastovaratyöntekijät	118, 179
Virkasäännön 18 §:n 3 momentin tulkinta	118
Virkavapaudet, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot	120—131
» satamalautakunnan myöntämät	61*
Viron avustusretkikunnan 20-vuotismuistojuhla	146, 247, 264
» lähetystalon laajentaminen	72
Vironkielen opetus suomenkielissä kansakouluissa	200
Virvoitusjuomakioskin siirtäminen	300, 308
Visa, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen	269*
Voimistelun suurkisat	195
Voimisteluseurain avustaminen	269*—270*
Vuokra- y.m. maksujen perimisen jouduttaminen	276
Vuokraamattomien huoneistojen laskenta	115, 4*
Vuokra-autotaksan väliaikainen muuttaminen	34
Vuokrain suuruutta koskeva tiedustelu	115, 4*
Vuokrakysymykset	60, 214—219, 282—301, 318—320, 322
Vuokramaksun alentaminen	301
» lykkääminen	301
» perimisen jouduttaminen	210
Vuokrankorotukset, kaupungin vuokralle ottaminen huoneistojen	316
Vuokraoikeudet, niiden siirtäminen	292—295, 297, 307
Vuokrasopimusten muuttaminen	215—216
» pidentäminen	64, 215, 287—292, 299, 307
» purkaminen	215
Vuokratiedustelu	115, 4*
Vuokratonttien hallintaoikeudet, kaupungin huutamat	61
Vuosilintarkastajain vaali	5, 115
Vuota- ja öljymakasiini, Katajanokan	96, 253, 70*

Väestönsuojelu	13, 22, 24, 161, 164, 165, 172, 182, 242, 250, 261, 122*, 123*
Väinölän turvakodin avustaminen	191, 193
Väinölänkadun johtotyöt	99, 100
Väkijuomain anniskeluoikeudet, niitä koskevat lausunnot	104
» » » niitä käsittelevä komitea	139
Väkijuomayhtiön voittovarojen käyttö	153
Wärtsilä-yhtymä oy., sen telakka	257
» » » siltä lunastettavaa maakaistaletta koskevan kauppakirjan laatiminen	213
Västersundomin osittainen liittäminen kaupunkiin	3
Yhteenajokysymyksissä tehdyt kaupunginhallituksen päätökset	157
Yhteiskunnallista huoltoa tarvitsevat sairaaloista poistetut potilaat	171
Yhteislaulutilaisuuksien järjestäminen Kaivopuistossa	300
Yksityishoitoon sijoitetut köyhäinhoidolliset henkilöt	141*
» » » lapset	188*
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto, sen sääntöjen muutosehdotus	278
» » » siitä myönnettyt lainat	151, 302
Yleishyödyllisille rakennusyhtymille myönnettyjen lainain koron alentaminen ...	10
Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jako	138, 191—195
Yleisten töiden lautakunnan eräiden töiden aloittaminen	247
» » » kokoonpano	20*
» » » määrärahat	89—90
» » » vuosikertomus	20*
Ylioppilaiden raittiusyhdistyksen avustaminen	195
Ylioppilastalo, vanha, sen mainoskilpien poistaminen	154
Ympäristöalueiden liittäminen kaupunkiin	3
Yömajat, niiden ylläpidon avustaminen	191, 193
Äitiysavustukset	186, 195*
Öljy- ja vuotamakasiini, Katajanokan	96, 253, 70*
Örnen urheiluyhdistyksen avustaminen	270*

Julkaisujen luettelo

A. Helsingin kaupungin tilasto.

Ilmestyi aluksi erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, sittemmin kaksikielisinä painoksina suomen- ja ruotsinkielisinä rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti, mutta taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, III ja VI — ranskankieliset otsakkeet; sarjasta VI on kuitenkin myös erillinen ruotsinkielinen painos, joka lukuvuoteen 1936/37 saakka sisältää vain ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset mutta siitä lähtien kaikki kyseiset kertomukset.

- I. **Terveyden- ja sairaanhoito.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—20. 1910—35.
21—24. 1936—39 (edellinen osa).
- II. **Ulkomaan kauppa.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916—26.
- III. **Merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.
- II—III. **Ulkomaan kauppa ja merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—8. 1927—38.
- IV. **Helsingin kaupungin teknilliset laitokset.** Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen julkaisema.
1—25. 1916—40.
- V. **Kaupungin tilit ja tilinpäätös.** Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema.
1—24. 1916—39.
- VI. **Opetuslaitokset.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916/17—1938/39.

- B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja.** Helsinginkaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myöskin ranskankielellä.
5—11. 1909—15.
12—32. 1919—39.

- C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:n 1932 kertomuksesta alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.
21—52. 1908—39.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto.
1—3. 1875—87.

- D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina; v. 1917—32 nämä ilmestyivät vuorottaisina vuosina. Sisältää v:sta 1934 joka kolmas vuosi (1934, 1937) selostuksia kunnallisten viranomaisten ja laitosten järjestelystä, muina vuosina vain voimassa olevien asetusten luetteloja ja henkilöluetteloja.
1—9. 1911—32.
10—16. 1934—41.

- E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma.** Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.
1—18. 1923—40.

- F. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja.**
Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema 1930.
Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.

